

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

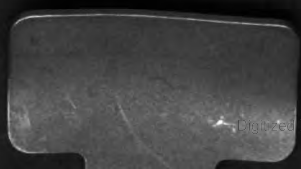
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A self-instructor in the English language according to ...

Petros R.
T'orosean

Պ. Ռ. ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ

ՊԻՏԱՆԻ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ.— Կը պարունակէ Միացեալ Նահանգաց Գաղթականական, Քաղաքացի լինելու, Քուէարկութեան, Դրամափոխութեան, Ամուսնութեան, Ամուսնալուծման, Թղթատարական, Հեռագրական եւ Վճարագրի օրէնքներն: Կը ցուցնէ դպրոց երթալու միջոցներն, եւ պատահմամբ փնասուածներուն բժշկական ռզնութիւններ հասցնելու կերպերն: Կ'արժէ որ ամեն Հայ միշտ ձեռքի վրայ ունենայ այս գրքոյկն: Կը խնայէ Դրամ Ժամանակ Կեանք:

[Սպառած]

ԻՆՔՆՈՒՍՈՒՑԻԶ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԵՐԿՐՈՐԻ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Վերաքննուած, Ճոխացուցուած եւ Աւելցուած
Կըք ժամանակի Տէլ Է Ինք Գրքին ռզն Գործակալուդէն Անգլի-
քէն յառաջ Ինքն, Ինքու ու Գրքն անգլիքն Տէլ Գրքն է):

Զօրինուած է Գերմանական, Գաղղիական, Անգլիական եւ Ամերիկեան նորագոյն մեթոտներուն համաձայն եւ յարմարցուած Մարդակազմութեան եւ Իմացական փիլիսոփայութեան նորագոյն պահանջներուն ու մասնաւորապէս Հայոց Իմացական կարողութիւններուն եւ իրենց գտնուած միջավայրի պահանջներուն: Կը պարունակէ աւելի քան 10,000 ամենէն շատ գործածուած բառեր, իրենց Ամերիկեան ՄԱՔՈՒՐ Հնչումներովն եւ ԱՐԴԻ նշանակութիւններովն: Շատ մը բառերու առջեւ աւելցուած են Պատմական, Աշխարհագրական, Զափարեական, Աստղաբաշխական եւ Ընկերաբանական զանազան ծանօթութիւններ: Իւր ընծայած քերականութեան, շարադրութեան եւ ճարտասանութեան պարզ ու ճոխ, գիւրմբունիի ու գրաւիչ օրէնքներն, ոճերն ու բացատրութիւններն աւելի հետաքրքրական կը դարձնեն գիրքն ուսանողին: Մինչ Ամերիկեան բազմաթիւ առածներ, ընտիր ասացուածքներ ու փոքրիկ փոքրիկ պատմութիւններ կը համեմեն ամբողջ դասընթացքն եւ աւելի հաճոյալի կը դարձնեն ուսանողութիւնն ամեն մէկ անձի: Կը պարունակէ նաեւ Ախտանուանց բառարան մը:

Հոգ չէ թէ ո՞րքան գրքեր ունիք Անգլիերէն սովորելու,
ինքնուսուցչին դարձեալ պէտք ունիք:

Գինն է \$3.00

ԻնքնՈՒՍՈՒՑՁԻ ԵՐԱՇԽԱՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Այն անձ որ
ինքնուսուցիչ մը գնէ, անով հաւատարմաբար աշխատի եւ
չկրնայ սովորիլ Անգլիերէն, պիտի ստանայ ինքնուսուցչի հրա-
տարակոչներէն ՀԱՐԻԻՐ ՏԱԼԵՐ, իւր հայրենիք վերադառնա-
լու ճանապարհածախս:

ԱՌ ԶԵՌՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՆԳԼԻԵՐԵՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ ԲՍՈՒՂ-
ՐԱՆ.— Կը պարունակէ աւելի քան 25,000 բառեր Ամերիկեան
հնչումներով եւ արդի նշանակութիւններով:

Գին (թղթապաշտ) \$1.50

Ո՞Վ Է ՄԿՐՏԻՉ ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ.— Հրատարակուած Մ.
Փորթուգալեանի ազգային, կրթական եւ Հայրենասիրական
գործունէութեան քառասնամեայ եւ Արմէնիաի ազատական
հրատարակութեան քսանեւէինգամեայ կրկնակ յորէլեաննե-
րուն առթիւ:

Գին 10 սէնդ

ՈՒՐԻՇ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԶՐԱԳԱԼՈՅԾԻ ԶԱՇՈՒ ՇԱՐԱԿԱՆԸ Եւրոպական նօթանե-
րով, Հայերէն եւ Անգլիերէն թարգմանութեամբ, խոշորագիր:

Գին 10 սէնդ

Անմահն Մկրտիչ Աւետիսեանի խոշորագիր երկգոյն պատ-
կերն:

Գին 25 սէնդ:

Հայրենասէր Մկրտիչ Փորթուգալեանի Քառասնամեայ եւ
ազատաշունչ Արմէնիաի Քսանեւէինգամեայ կրկնակ յորէլեան-
ներուն ի յիշատակ գեղադիր քառագոյն պատկերն: Կ'արժէ
50 սէնդ, ծախու գին 10 սէնդ:

ՄԵՆՏՈՐ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ.— Գրպանի զրուցատրու-
թիւն, Հայերէնէ Անգլիերէն եւ Անգլիերէնէ Հայերէն բառա-
րաններով: Մախու գին 35 սէնդ, կ'արժէ 50 սէնդ:

Ճանապարհածախսերը մեր վրայ են:

Դիմել առ

B. R. TOROSSIAN

487 Central Ave.

WEST HOBOKEN, N. J.

U. S. A.

*Presented with respects to
The Rev. Prof. Francis Brown,
Ph. D., D.D., D.Litt., LL.D.
President of Union Theo. Sem.
by the
compiler*

ԻՆՔՆՈՒՍՈՒՑԻԶ
ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

A
SELF-INSTRUCTOR
IN THE
ENGLISH LANGUAGE

A
SELF-INSTRUCTOR
IN THE
ENGLISH LANGUAGE

6 ACCORDING TO THE LATEST PEDAGOGICAL SYSTEM

Based on
NEW YORK STATE
EDUCATION DEPARTMENT'S
SIX YEAR ELEMENTARY COURSE IN ENGLISH

Prepared Especially for the Use of Armenians
In the English Speaking Countries.

BY
BEDROS R. TOROSSIAN
Author of "A Handy Dictionary in English-Armenian", etc., etc.

SECOND EDITION
Revised and Amplified.

"Men should be taught as if you taught them not,
And things unknown propos'd as things forgot."
POPE.

NEW YORK
THE VIOLET PRESS
1913

ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻՆԵՐԱԿԱՆ ԼԵՋՈՒՄ

ՈՒՍՈՒՑԶԱԿԱՆ ԱՄԵՆԷՆ ՎԵՐՋԻՆ ՄԷԹՈՏՈՎ ՇԵՆՈՒԱԾ

Նիւ Եօրք Նահանգի

Կրթական Ճիւղի (Նախարարութեան)

Անգլիկերէնի Վեց Տարւոյ Նախնական Ընթացքին Վրայ
Հիմնուած

Յորդանան Վերջին Երկրներու Դիւ Գործող
Հայ Գործողներէն Կազմուած Երկրներու
Եւ Երկրներու Եւ Երկրներու
Եւ Երկրներու Եւ Երկրներու

Երկրներ

ՊԵՏՐՈՍ Դ. ԹՈՐՈՍՅԱՆ

Աւստրալիոյ Եւ Զեւ Արեւելեան Արեւ Եւ Զեւ Բարձրագոյն,
Եւ Գործող Գործողներէն, Եւ, Եւ.

Երկրներ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Վերաբերեալ, Ճիւղացուցուած Եւ Աւելցուած

«Մեր Եւ Երկրներ Եւ Երկրներ Եւ Երկրներ,
Եւ Երկրներ Եւ Երկրներ Եւ Երկրներ Եւ Երկրներ»
ՓՈՓ:

Նիւ Եօրք

ՄԱՆՈՒՇԱԿ ՏՊԱՐԱՆ

1913

LIBRARY OF THE
Union Theological Seminary
NEW YORK CITY
PRESENTED BY
Mrs. Francis Brown
MAR 26 1913

Copyright
1897 and 1913
BY
BEDROS R. TOROSSIAN

BA85

T68

1913

91945

DEDICATED

To

The Rev. Henry van Dyke, D.D., LL.D.

Murray Professor of English Literature

AS A TOKEN OF GRATITUDE AND PROFOUND AFFECTION

Dec. 10, 1897.

REV. HENRY VAN DYKE, D.D., LL.D.,

14 East 37th Street,
New York.

My dear Dr. van Dyke: —

It seems to me as if it were but yesterday, a cold, bright afternoon, in Dec. of 1891, that I came to see you at your home Before leaving your house, it came to my mind to ask you about a question, which had been puzzling me for last few days. The question was one of a series contained in the application for admission to Park College. Every question but one of the series I had worked out with the help of my friends, and French and English books at my disposal. The one, that I could not answer, was something like this, "What are you intending to become after your graduation?" . . . And in my perplexity, I asked you "What to answer to such a question?"— You replied "Write there 'I am intending to become *a useful man to humanity in general, and to my nation in particular.*'" — So I did.

Since then six years have elapsed. I have looked to that motto unceasingly, and more consciously. Every lecture, yea, almost every word, that I have heard in Union Theo. Seminary, during last three years, has emphasized that motto.

The condition of my martyred people grew worse day-by-day. After enduring in the name of Christ, tribulations, persecutions and massacres, such as no pen can ever describe; those who escaped the sword and the fire are now coming to this land of New Canaan for their lives.

But here also, contrary to all their expectations, they find that they have to face other sufferings from the very first

How were they to explain that they were Armenians and not Turks? Christians and not Mohammedans? How explain that they wanted bread and butter and not luxuries, water and not beer, work and not money? How many of these Armenians would prove intelligent workmen, loyal and patriotic citizens, if they could but stammer in English?

But how are they to learn English? There are good reasons why most of them can not attend school; they can neither get any suitable text-book to study in their rooms; and there is not even an efficient person in sight to prepare one. But shall these Armenians continue to suffer in this land also for the lack of such means? — I thought they ought not; and looking at the motto, which you had so kindly suggested to me at the very first step of my education, I felt that it is the time that I ought to do my share to allviate her sufferings. . . .

I have dedicated this book to you, because you led me in the right path of service to humanity. And if this book, even partially fulfills its aim, hundreds and thousands of men, women, children, and especially widows and orphans will bless you and them, who are the cause not only of my education, but also of their comfort in this *land of liberty*.

I beg you therefore to accept my dedication to you as a token of gratitude and affection; and let it tell you more of my gratefulness to you and my faithfulness to your suggested motto than my heart ever can say, and my pen ever can write.

Your very humble servant

BEDROS R. TOROSSIAN.

Dexter's Study,
The Brick Church,
412 Fifth Avenue,
New York.

Dictated.

Dec. 13th., 1897.

My dear Friend;

Returning to my study on Saturday night I found your very kind letter and the book which you have done me the honor of dedicating to me. They have given me very deep and sincere pleasure. If God has permitted me to be of any service to you in the preparation for your life work, and to say any word which has helped the cause of your heroic and suffering people, I am indeed most grateful. The service rendered is not my own but that of Him who alone enables us to do any good in this world, and makes use of our imperfect words and deeds to execute His holy will and advance His blessed kingdom.

What you say about the service of your people in this country seems to me profoundly true. They do indeed need, as their first aid to independence and usefulness in this new land, a knowledge of the English language; and he who helps them to this ministers to their good in many and most important ways. My absolute ignorance of the Armenian language disqualifies me from being a proper judge of the handsome book which you have produced. But by following the English part of it, I have been able to trace the plan on which it is

constructed, and estimate the great labor which you must have spent upon it; to appreciate the patience, care and skill with which you have worked it out. You are to be congratulated most sincerely upon the completion of such a large and arduous task.

The selection of your English authorities is admirable and shows the lofty standard which you have set for your work. I feel sure it is destined to take at once a high place, and to do the greatest service in the education of the Armenian exiles in those countries where English is spoken, fitting them for usefulness, and increasing their prosperity, and more than all else, enabling them to hold closer fellowship with their fellow Christians in this land, and thus to grow in the knowledge of divine truth, and to add their strength to the common labors for the advancement of the kingdom of Jesus Christ.

For the association of my name with such a book, and for all that you have written in your letter I give you my most sincere and hearty thanks. You have rewarded me very much beyond my deserts. I wish you success in every good work which you undertake in the name of the Lord Jesus, and that God may make you "a useful man to mankind in general and your own nation in particular."

Faithfully your friend

Henry van Dyke

Mr. Bedros R. Torossian.

ՅԱՆԿ

այն Հեղինակութեանց եւ Տպագրութեանց որոնք գործածուած են թէ իրր առաջնորդ եւ թէ իրր վկայութիւնս այն գրքի Հեղինակութեան ընթացքին մէջ:

FUNK & WAGNALLS: Standard Dictionary of the English Language. New York.

WEBSTER'S International Dictionary. Springfield, Mass.

JOSEPH E. WORCESTER: Dictionary of English Language. Philadelphia.

The Century Dictionary. New York.

Հ. Յ. ԱԳԵՐԵԱՆ. Բառարան Անգղիերէն եւ Հայերէն: Վենետիկ, ԲՐՈՅ. Վ. Յ. ՅԱԿՈԲԱՆ. Նոր Բառարան Անգլիերէնէ Հայերէն: Կ. Պօլիս:

Հ. Մ. Վ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ. Նոր Բառգիրք Հայ-Անգլիարէն: Վենետիկ, Առ Զեռն Բառարան Հայկազնեան Լեզուի: Վենետիկ:

CHARLES JOHN SMITH: Synonyms Discriminated. Eight ed. London.

GOOLD BROWN: The Grammar of English Grammars*. New York.

HORACE S. TARBELL: Lessons in Language. Boston.

Աչքէ անցուած են նաեւ Հետեւեալներն,

Հ. ԱՄԲՐՈՍԻՈՍ ԳԱԼՅԱՅԵԱՆ (այժմ իշխան Լուսինեան). Առաջնորդ Անգղիարէն եւ Հայերէն Զրուցատրութեան: Փարիզ:

Հ. Յ. Վ. ԻՍՍԱՎԵՐՏԵՆՅ. Կրթարան Անգղիական Լեզուի: Վենետիկ, Նոր Քերականութիւն Անգղիերէն Լեզուի: Կ. Պօլիս, Տպագրամեան:

Յ. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ. Բանալի Անգղիարէն Ընթերցանութեան: Կ. Պօլիս: ՍՏԵՓԱՆ Պ. ՖԷՐԱՃԷՃԵԱՆ. Գործածական բառեր ութը լեզուէ: Կ. Պօլիս:

Պ. ՍՈՒՐԵԱՆ. Մայսթէրսչաֆթ Դրութիւնը: Կ. Պօլիս:

Վերոյգրեալներէն ի զատ վկայութեանց համար աչքէ անցուած են նաեւ Անգլիական եւ Ամերիկեան Հին եւ Նոր Մատենագրութեանց պատկանող նշանաւոր Հեղինակներու Հեղինակութիւններն, որոցմէ քաղուած են նաեւ գրքի ամբողջ շարքին մէջ տրուած օրինակներն, առականքը, պատմութիւններն, եւ նկարագրութիւնները, զորս ուսանողը պիտի տեսնէ ի կարգին:

* Այս փերականութիւնը 463 Աղբիւր: Փերականութեանց փերականութիւնն է, բացի 85 գրքերէ ալ, որոնք գործածուած են վկայութեանց համար:

*Երկրորդ տպագրութեան առթիւ գործածուած
կամ նկատի առնուած են նաեւ*

WM. COBBETT with notes by ROBERT WATERS: A Grammar of the
English Language. New York.

WM. MURISON: English Composition. Cambridge.

GARDINER, KITTREDGE and ARNOLD: Elements of English Com-
position. Ginn & Co.

JAMES STRONG: The Exhaustive Concordance of the Bible. N. Y.
Encyclopædia Britannica. Eleventh Edition.

WM. JAMES: Psychology. New York.

GABRIEL COMPAYRE: Psychology Applied to Education, and
The History of Pedagogy (Գաղղիկերէնէ Ռաբբինս-տ):
PAGE's Theory and Practice of Teaching.

CHARLES R. SKINNER: Course of Study and Teachers' Manual.
State of New York, Department of Public Instructions.

F. T. BAKER: Theory and Practice of Teaching English in the
Elementary Schools.

J. A. MACVANNEL: The Philosophy of Education, and
The Educational Theories of Herbart and Froebel.

R. DEGUIMPS: Pestalozzi. His Life and Work.

S. L. ARNOLD and C. B. GILBERT: Stepping Stones to Literature.

ISABEL R. WALLACH: A First Book in English. Designed especially
for foreigners.

SOUTHWORTH and GODDARD: First Lessons in Language.

SWINTON's Word-Book of English Spelling.

SARA R. O'BRIEN: English for Foreigners.

A. H. NASON: Short Themes. New York.

ՊԵՏՐՈՍ Թ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ. Առ Ձեռն Ամերիկեան Բառարան
Անգլիերէնէ Հայերէն: Նիւ Եօրք:

Մ. Գ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ. Բառարան Երեքլեզունեան
Անգլ. Հայ. և Թուրք. Կ. Պօլիս:

ՄԻՀՐԱՆ ԱՔԻԿԵԱՆ. Գործնական Բառարան
Տաճկերէնէ Հայերէն: Կ. Պօլիս:

ՏԺ. Ա. ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ. Քերականութիւն Անգլիերէն Լեզուի. Կ. Պ.
Ի. Ա. ԵՐԱՆ. Պատկերաբան. Զրուցատրութիւն Հայ.-Անգլ. Պօսթըն.
Թ. Ք. ԸՓՀԱՄ. Տարերք Մտաւորական Փիլիսոփայութեան
(Թուրք. Անգլիերէնէ Տ. Ղ. Պօլստան):

Այս առթիւ ի մասնաւորի ուսումնասիրուած են նաեւ
Թիսուսեաններու (Ճեղ-ի-դ), եւ Գերմանական, Գաղղիական,
Անգլիական ու Ամերիկեան նորագոյն կրթական մէթոտներն.
Եւ արդի Ընկերվարականաց կրթական թելադրութիւններն:

1893-96ի Համիտական քստմնեցուցիչ ջարդերուն հետեւանքովն՝ հեւ իհեւ Ամերիկա հասնող Հայ դաղթականի խիստ ողորմելի եւ անմխիթար վիճակն էր որ իմ մէջ օգնելու նուիրական պարտականութեան գիտակցութիւնը գրգռեց եւ մղեց զիս իմ կարիքէս վեր, ինքնուսուցչի այս ծանր ձեռնարկը բուռն եռանդով ստանձնելու։ Անգիտակ այսպիսի հեղինակութեան, տպագրութեան եւ հրատարակութեան բազմակողմանի խոչնդոտներուն, դեռ եւս երկրորդ տարւոյ ուսանող մը նիւ Եօրքի Միացեալ Աստուածաբանական Ուսումնարանին մէջ, ուր՝ մէկ կողմանէ ուսանողութեան բազմազան աշխատութիւններովը ծանրաբեռնուած, մէկ կողմանէ հայրենիքիս եւ նիւ Եօրքի մէջ ինձմէ կախումն ունեցող պառաւ, որք եւ այրի չորս թշուառներու ապրուստը հոգալու մտատանջութիւններովն ընկճուած. եւ միւս կողմանէ ինքնուսուցչի պէս կնճալից աշխատասիրութիւն մը հեղինակելու ձեռնարկել, ու ան ալ առանց վաշտի. եւ այնուհետեւ անոր տպագրութիւնն ու հրատարակութիւնը ստանձնել, առանց նիւթական որ եւ է միջոց սրամագրելի ունենալու, արդարեւ ափշտութեամբ Գաղափարաբան հոգեւոր յանդգնութենէ բան մ'ալ աւել էր. մանաւանդ երբ նկատի առնուի որ այսպիսի բազմաշխատ հեղինակութիւն մ'ընող անհատի մ'անհրաժեշտ եղած գրքերէ ալ զուրկ էի։ Ձեռքիս տակ գտնուած սակաւաթիւ Հայերէն գրքերն, որոց ցանկը տրուած է նախորդ երեսներուն վրայ շատ քիչ գոհունակութիւն կ'ընծայէին ինձ. եւ ոչ իսկ նիւ Եօրքի Գաղափարապետական երեք Հարուստ Մատենադարաններն, Գօլըմպիա Համալսարանի եւ իմ Ուսումնարանիս նոյնքան ճոխ Մատենադարաններն կրնային ինձ դիւրութիւն մ'ընծայել բառի մը Հայերէն նշանակութիւնը կամ անոր ուղիղ գործածութիւնը ստուգելու համար*։ Սակայն ասոր նման բազմաթիւ եւ բազմազան խոչնդոտներու դէմ մաքառել, ընկ-

* Այս առթիւ հետադիւր թիւերով որոշ գաղափար մը կազմելու համար կը թելադրեմ իրեն որ վերջէ՝ ԱՊՐ. բառ մը եւ նայի զայն նախ վիեհակի, յետոյ Բրօք. Յակոբեանի, Միխայիլեանի եւ Փափագեանի ԱՊՐ. եւ Հայ. բառարաններուն մէջ ըստ կարգի. դատած նշանակութիւնը թող նայի ապա անգամ Հայերէն։ ԱՊՐ. ինչպէս բառարանին մէջ. նոյնպէս իւր գտած նշանակութեան Տաւկեր. ինչ թող նայի Տաւկեր. ինչ։ Ի Հայ բառարանի մը մէջ, եւ անոր տուած Հայերէն բառը թող գործածել նայի Հայերէն։ ԱՊՐ. բառարանին մէջ եւ ապա բազմաթիւ իւր գտածը ԱՊՐ. ընդարձակ բառարաններու տուած նշանակութեանց հետ. այն տուեն պիտի տեսնէ ինչ տեսակ լարելիք թոյլի մը պատահած ըլլալ, որմէ զուրկ ելնել, այսինքն գտած արդիւնքներն դատարարել, ճշտել, զտել եւ պէտք եղածն առնել ու գործածել կ'զայն։ Եւս ինչնուսուցչի հեղինակը աշխատութեանց մէջ տեսակը։

ճեւ, հարթեւ, հուսկ ուրեմն եւ սոյն գործն ի գլուխ հանել, եթէ նոր հաշիւ մը չէր, արդարեւ շատ ալ պակաս չէր. եւ այդ բոլորի յաջողութիւնը կը պարտիմ առաջին իմ վաղեմի ուսուցիչ Վանի Արարատեան Ընկերութեան Վարժապետանոցին Տեսուչ, եւ ներկայիս Հայերէն Արմէնիաի խմբագիր Մկրտիչ Փորթուգալեանի ինձ տուած կրթութեանը. եւ անոր թշուառ, աղքատ, անձնուրաց, բայց ոչ երբէք կեղծող ու յուսահատ. նորանոր խոշնդոտներու միշտ բաղխող, բայց ոչ երբէք ընկճող. խիստ մոլեւաւոր քննադատութիւններ լսող, բայց ոչ երբէք նշանաշուշ ու վառուկ կենդանի օրինակին. եւ երկրորդ՝ Ամերիկայի մէջ՝ Միացեալ Նահանգաց Համալսարանի բանաստեղծ, անուանի մատենագիր, պերճախօս քարոզիչ եւ գիտնական ուսուցիչ Աբօ. Տ+. Հէնրի վաճ. ՏԱՅՔԻ (որուն եւ ձօնուած է «Յի գիրքը») ինձ ներշնչած մէկ սկզբունքին: (Տեսնել իրեն ուղղելու ջանակը)

Սոյն գրքի հրատարակութիւնն ալ կը պարտիմ մեծ մասամբ Տիար Էլիաս Սալաֆի առաջ շնչի եւ օգնութեան ընծայած նիւթական փոխատուութեանը: Տիար Է. Սալաֆի այս ազնիւ ձեռնառութիւնն ինձ դիւրութիւն առթեց այն ատեն որով կարողացայ առաջին տպագրութեան կիսովը տպագրութեան ծախսերը վճարել, մնացած կէսը բոլորովին չի ցրուել անոնց որոց մասին Համոզուեցայ որ իրենց ձրի տալը կ'արժէր:

Այս առթիւ շնորհակալութիւններս կը պարտիմ նաեւ Հետեւեալներուն իրենց ինձ ընծայած իմաստուն թելադրութիւններուն եւ աջակցութեանը համար:

I desire to express my indebtedness to the following educators for their many valuable suggestions embodied in the book.

MISS L. M. LACY . . . *Teacher of English and Its Branches in the Grammar School, West 93d St., New York.*

MISS ALMA T. DURANT . . . *Private Teacher, New York.*

THE REV. LEVI G. BATMAN . . . *Minister, Bloomington, Ind.*

THE REV. JOHN E. FRY . . . *Minister, Crawfordsville, Ind.*

THE REV. HARRY JESCHKE . . . *Formerly Prof. of English Literature in the High School of Cleveland, O.*

THE REV. EDGAR E. WIERS . . . *Formerly Editor-In-Chief of Adelbert College News.*

I do further acknowledge that notwithstanding the assistance rendered to me by my friends, I may have fallen into not a few errors; and for these I desire to plead in extenuation that this book has been written under the constant pressure of my duties as a student, type-setter, proof-reader, finance manager, etc. etc.

Հեղինակն ինքզինք լիովին վարձատրուած պիտի համարի երբ գիտնայ իւր այնքան տառապանքներով եւ անձնազրկումներով յառաջ բերած այս գիրքը տարագիր եւ թշուառ Հայ գաղթականի արտասուած մի կաթիլը սրբելու, եւ ետեւը թողուցած կամ այս օտար երկրին մէջ աչքին առջեւ գտնուող իւր սոված փոքրիկներուն հաց եւ կրթութիւն հայթայթելու անուղղակի միջոցը դառնայ:

Պ. Ռ. Թ.

"Where there is a will, there is a way."

Ուրախութեամբ եւ շնորհակալութեամբ կը ցանկամ խոստովանիլ այս տեղ որ ինքնուսուցչի Ա. Տպագրութեան Ամերիկահայ գաղութէն գտած սիրալիր ընդունելութիւնն ինձ կատարեալ գոհունակութիւն եւ անսպասելի ոգեւորութիւն պատճառեց: Ինքնուսուցչով ուսանող մը (Տէր Յօննէն Նոթաօն) անգամ մը կը պատմէր թէ ինչպէս Stirling, N. J. ի Y. M. C. A. ին մէջ խօսած ատենն Ամերիկացի միօրեան դիտած էր թէ իւր խօսած մաքուր Անգլիերէնն անշուշտ կը պարտէր Մէտաշուսէդսի մէջ կրթութիւնն առած ըլլալուն, որուն Հայ երիտասարդը շատագնա՝ կը պատասխանէ թէ ինք ոչ Մէտաշուսէդս եղած էր եւ ոչ ալ մինչեւ այն ատեն որ եւ է տեղ դպրոց գացած էր, թէ իր բոլոր սովորածն ինքնուսուցչի էր եւ իր Անգլիերէն միակ դասագիրքն էր եղած: Ինքնուսուցչի Անգլիերէն լեզուին անունով գիրք մը: Ուրիշ անգամ մը Ձեզուչի երիտասարդ մը Հօպօքըն 14րդ փողոցէն Նիւ Եօք տանող նաւուն մէջ իւր անգործութեան վրայ խօսելով իրեն անծանօթ Հայու մը (Ինքնուսուցչի Նշանակի) կը պատմէր թէ ինչպէս իւր Ամերիկէն ինքնուսուցչի մէջ անունով գիրք մը բերել տուաւ տարի մ'առաջ եւ վեց ամիսի չափ անով աշխատելով, կրցաւ լաւ գործ մը ձեռք ձգել. ու հիմայ 18 տալէր շտաբակաւ, կ'առնէր: Ասոնց պէս բազմաթիւ վկայութիւններ, որոցմէ մաս մը հրատարակուեցան ատենին Մեր վարդապոյն տեսարակը անունով գրքոյկին մէջ, կատարեալ ապացոյցներ էին ինքնուսուցչի իր նպատակին ծառայած եւ Ամերիկահայ գաղութին օգտակար եղած ըլլալուն. եւ կը մատնանշէին ինքնուսուցչի Բ. Տպագրութեան պէտքը. որն աւելի զգալի դարձաւ, երբ Ա. Տպագրութիւնն աւարտելէ վերջ, Փէթրոսընի մէջ եւ այլուր ինքնուսուցչի՝ որ առաջ 2 տալէրի կը ծախուէր, սկսաւ ձեռքէ ձեռք 5 տալէրի ծախուիլ: Աւելցան ասոնց վրայ եւ - Սրեւելլիի խառնակ քաղաքականութեան Հետեւանքով Հայոց նոր եւ աւելի մեծ հոսանքով մը, Ամերիկա գաղթելը, Բ. Անգլիերէնի աշխարհածաւալ լեզու մը դառնալը. որոնք ինքնուսուցչի Բ. Տպագրութեան պահանջը ստիպողական ու հրամայական դարձուցին:

Սակայն 1897–1913, 16 տարիներու երկար շրջանին մէջ, մինչդեռ Արեւելք տեղէն հազիւ երեքալ սկսած էր, Արեւմուտք քաղաքակրթական եւ գլխաւոր վիթխարի քայլեր էր առած. եւ որքան բազմամարդութիւն, չէնքեր, հարստութիւն, երկաթուղիներ, ուսումնականներ, կր բազմապատկուէին, նոյնքան արհեստներ, մեքենաներ, նորաձեւութիւններ, եւ զանազոքեր փոփոխուելով ժամանակի պահանջներուն կը յորմարցուէին. այս պատճառով ալ ինքնուսուցիչը պէտք էր այս առթիւ վերաքննել եւ ժամանակի պահանջմանցը յորմարցնել։ Սակայն Ա. Տպագրու թեան փորձառութիւնն ունեցողին ի՞նչպէս կարելի էր անգամ մ'եւս չափն այդ հառելի նեղութիւններուն ենթարկուիլ. մանաւանդ երբ ի նկատել կ'առնէր մէկ կողմէն Հայերէն հեղինակութիւններն ոչ մի նոր դիւ-

բութիւն կ'ընծայէին իոեն, միւս կողմէն տպագրելու եւ յատարակելու նիւթական հանգամանքներն շատ աւելի թանկ եւ անձուկ էին դարձած, քան 16 տարիներ առաջ: Սակայն և այնպէս պէտքի ստիպողականութիւնն և ուրիշին օգնելու քաղցր ցանկութիւնն անգամ մ'եւս զիս յանդգնեցուն ինքզինքն նեղութեանց օրրանին մէջ նետելու. եւ այս անգամ ինձ ընտրեցւի Ուր Կոմիտէ, հա՛ն ճամբայ մը կոչ: Ամերիկեան առածն իբր սկզբունք, ստանձնեցի ինքնուսուցչի տաժանելի աշխատութիւնով վերաքննութիւնն ի գլուխ հանել, եւ սոյն բազմածախս Բ. Տպագրութիւնը յառաջ բերել:

Նախորդ երեսներուն վրայ ներկայացուած ինքնուսուցչի Բ. Տպագրութեան առթիւ ուսումնասիրուած եւ ի նկատի առնուած Հեղինակութիւններն կը ցուցնեն թէ ինքնուսուցչի Հեղինակը մասնաւոր խնամք տարած է լեզուաբանական գիտելուն հետ եղածին չափ քննութիւն չէր տրուել: Եւ ատոր իբր Հետեւանք ուսանողը պիտի գտնէ սոյն Հատորի Ա. գիրքը (Առթիւնքն) երեսայի մը նոր լեզու ելելուն յարմարցուած. մինչ Բ. Գիրքը (Խօսքն) Ամերիկա նոր ժամանողի մը կենցաղին եւ վարուելակերպին յարմարցուած: Տեսնել երես 384, 450, 514, 547, 561, 600, 618, 653 եւ 678 փակուելու միջի ծանօթութիւնները)

Ինձ փափաքելի է խոստովանիլ որ, հակառակ ամեն կանխատես վանքերու, այս գիրքն չէ կարելի թերութիւններէ խալառ գերծ համարիլ. սակայն սիրայօժար կը վստահացնեմ ամեն անոնք, ուսանող կամ ուսուցիչ, թէ իրենց քննադատութիւններն, թելադրութիւններն եւ նշմարած թերութիւններն, հոգ չէ թէ որքան ալ աննշան լինին, խորին շնորհակալութեամբ պիտի գնահատուին, եթէ ուղղակի ուղղուն Հեղինակին եւ կամ լուր տան իրեն թէ իրենց քննադատութիւններն ո՞ր թերթի մէջ հրատարակուած են:

Սոյն վերաքննութեան առթիւ մասնաւորապէս եւ խիստ շնորհակալութեամբ ի նկատի առնուած են ա. ինքնուսուցչի Ա. Տպագրութիւնովն ուսանողներու թելադրութիւններն (աւել շատ քան աւել շատ վարձութիւններ). Բ. Հանրածանօթ Առաջնորդութ. Վիրաբոյժ Տ. Թ. Յօհաննէս Թօփրահանեանի եւ Գ. Սպանիոյ Ամերիկեան պատերազմին Օգնական Վիրաբոյժ-Բժիշկ Տիար Մ. Չէթէճեանի թելադրութիւններն: Իմ շնորհակալութիւններ կը պարտիմ նաեւ Լրագրութեան ուսանող Տիար Տիգրան Միգրադճեանի սոյն տպագրութեան երկրորդ փորձերը կարդալուն առթիւ:

Սոյն գրքի Հեղինակն այս անգամ եւս ինքզինք լիովին վարձատրուած պիտի համարի, եթէ միայն տեսնէ կամ տեղեկանայ որ Հայութեան արդի սերունդն ուժգին ընդգրկելով Ամերիկեան վերոյգրեալ առածի սկզբունքն Ուր կամք մը կայ, հոն ճամբայ մը կայ, ոտնակոխ կ'ընէ ամեն արգելք, խոչնդոտ ու դժուարութիւն եւ Հուսկ ուրեմն կը յաջողի Անգլիերէն լեզուն իւր կարողութեան չափով ձեռք բերել եւ դայն օգտակար դարձնել ոչ միայն ինքն իրեն եւ իւր ընտանեաց, այլ եւ իւր միջավայրի ազգայնոց:

Պ. Ռ. Թ.

Յ Ա Ն Կ

ԳԻՐՔ Ա.

ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ

ԱՆԳԼԻՒՆԵՆ ԳԵՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

Երև-

Տառերու Դասակարգութիւնը. Ձայնաւոր եւ Բաղաձայն Ի՞նչպէս ճանչնալու է թէ տառ մը ձայնաւոր է թէ բա- ղաձայն	1
A, e, i, o, h, n, s եւ t տառերն, անոնց անուաններն եւ Հանած ձայները	2
Theի տարբեր արտասանութիւններն	4
Թօղ (a, an եւ the « առնչ, գործածութիւններն)	7 և 295
Անուէն (թառնիւ եւ ձառնիւ)	11 և 296
Համբ h եւ ի՞նչ յօղ կ'առնէ	11
U, w, y, d, f, m, r եւ v տառերն, անոնց անուաններն եւ Հանած ձայները	20
Թիւ (եղիւի, Յիւնիւի), և յօքնակի շինելու կանոն	24 և 297
Of, thou եւ thy բառերու գործածութիւնները	25
Դէմք (Առնչ, Երբեք, Երբեք)	30 և 300
Սեռ (Արիւն, Իգիւն եւ Զելու)	30 և 300
Հոլով (Ողղութիւն, Սեռութիւն, Հայրութիւն)	31 և 304
Ածական	34 և 307
B, c, g, j, k, l, p եւ x տառերն, անոնց անուաններն եւ Հանած ձայները	40
Xով սկսող բառերու յօքնակին շինելու կանոն	45
Անուաններու Հոլովումը	53
Ածականներու վեց տեսակները	54
Y կամ ey մասնիկովը ածական շինելու կանոն	55
Համբ eով վերջացող բառի մը վրայ ձայնաւորով սկսող մասնիկ մ'աւելցնելու կանոն	56
Վերջին վանկը շեղուած բառերու վրայ ձայնաւորով սկսող մասնիկ մ'աւելցնելու կանոն	57
Երկբարբառներ, եռբարբառներ	65 և 269
Q եւ z տառերն, անոնց անուաններն եւ Հանած ձայները	66
Ածականներու բազմատուութիւնները	78 և 310
Ա. Մէթոտ	78
Բ. Մէթոտ	79
Y վերջաւորող բառերուն վրայ մասնիկ մ'աւելցնելու կանոն	79
Բացարձակ թուական ածականներ	88
Դասական թուական ածականներ	90

Բաղմապատիկ թուական ածականներ	92
Դերանունական, դերրայական և բաղադրեալ ածականներ	93
Անգլիերէն այբուբէնն և տառերու տեսակները	96
Դերանուններ (Անշնահան)	97 և 310
Բ կամ ֆ վերջնաորոշ բառերը յոթնակի շինելու կանոն	97
Յարաբերական և հարցական դերանուններ	98
Դերանուններու հոլովումը	98
Բայ, տէր բայի և բայերու գլխաւոր մասերը	108
Բայի մ'անցեալ և անկատար ընդունելութիւնները շինե- լու կանոն	109
Բայերու դասակարգութիւնը (կոնյունք, Անշնահ, Թէ կո- նյունք և Թէ Անշնահ, ու Պոնյունք)	109
Բայերու դասակարգութիւնը նշանակութեան համեմատ (Անշնահ-հեքիք-թան, Չանշնահ-հեքիք-թան, կոնյուն- կան և Չեքիք)	110
Բայերու եղանակներ	119
Բայերու ժամանակներ, դէմքեր և թիւեր	120
Օժանդակ բայեր և անոնց խոնարհումը	124
Բայերու խոնարհումը պարզ ձեւ (առջին օրինակ Love).....	128
Առաջին խոնարհման համացուցակը	135
Բայերու խոնարհումը (երրորդ օրինակ See)	145
Բայերու խոնարհումը (երրորդ օրինակ Be)	151
Բայերու բաղադրեալ ձեւը	162
Բայերու խոնարհումը (չորրորդ օրինակ Read)	163
Բայերու խոնարհումը (հինգերորդ օրինակ Be Loved)	173
Բայերու բացասական ձեւով խոնարհումը	183
Բայերու հարցական ձեւով խոնարհումը	183
Բայերու հարցական-բացասական ձեւով խոնարհումը ...	184
Անկանոն բայեր	189
Թէ կանոնաւոր եւ Թէ անկանոն բայեր	195
Պակասաւոր բայեր	196
Անդէմ բայեր	196
Ընդունելութիւններ	197
Բայերու գործածութեանց վրայ զանազան գիտելիքներ	198
Մակբայներ, Ա. Ժամանակ ցուցնողներ	210
Բ. Տեղ ցուցնողներ	216
Գ. Աստիճան ցուցնողներ	218
Դ. Կերպ, որպիսութիւն կամ տեսակ ցուցնողներ	220
Ե. Կապակցող մակբայներ	222
Մակբայներու վերաբերեալ գիտողութիւններ	223
Մակբայներու բաղդատութիւնը	224

Շաղկապներ, ԲաղՀիւսսական, Տրոհական, Յարնչական	229-339
Նախադրութիւններ	233
Միջարկութիւններ	239
Զեկոյց	246
Քերականութիւն	247
Ուղղագրութիւն (Ա. տառերու մասին, գրերու կարգերն ու զօրութիւնները)	248
Ձայնաւորներու հնչումները	252
Բաղաձայններու	257
Գրերու ձեւերը	262
Գլխագիր գործածելու կանոններ	263
Բ. Վանկերու մասին	269
Գ. Բառերու մասին	271
Բառերու ձեւին վերաբերեալ կանոններ	272
Շեշտ եւ շեշտելու կանոններ	273-274
Հեգելու մասին	276
Հեգելու նորագոյն բարեփոխումները	291
Ստեփաննոսի Մասունք բանի	293
Ստուգաբանական վերլուծութիւն	314-321
Քննութիւն	326
Բառարան նայիլ	339

ՄԱՍՆԻԿՆԵՐ

— ess	13
— ive	29
— y կամ — ey	55
— ern	56
— able	62
— fold	92
un —, im —, in —, ig —, il —, ir —	95
— ar, — er, — ier, — yer, — or, — and, — ard, — art, — ster	106
dis —, — en	107
— dom, — hood, — ness, — ship, — th	122
— ward, — wards, — ly	217
— ish	220
— by, — wise	222
— some, — ful, — less	227
— acy, — ade, — age, — ance, — ence, — ancy, — ion, — sion, — tion, — ism, — ment, — tude, — ty, — ety, — ure	231

ՔԱՂՈՒԱԾՔՆԵՐ

19, 39, 63, 95, 123, 150, 172, 188, 209, 243, 324

ՀՈՄԱՆԻՇ ԲԱՌԵՐՈՒ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ,
ՈՃԵՐ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Shall և will, will և shall	46
To like և to love	56
Should և would	58
To pardon և to excuse	158, 186
To answer և to reply	227
To lie և to lie	227, յաւ. 4.
By և with	235
Դու եւ ես բառերու գործածութիւնը	107
What is the matter with խորթ Ռամկերէն	118
Ճաշ, Dinner	179

ՄԱՍՆԱԻՈՐ ՆԻԹԵՐ

Համբանք	89
Հռովմէական կամ Հատինական թուանշաններ	93
Օրերու, ամիսներու եւ տարուայ եղանակներու անուաններ	94
Աշխարհի չորս կողմերու անուաններ	94
Ընտանիքի մ'անդամները	104
Ազգակիցներ	105
Օդի վերաբերեալ բառեր	140
Ժամանակի բաժանումները	214

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԳՐՈՒԱԾՔՆԵՐ, ԱՌԱԿՆԵՐ ԵՒ ՓՈՔՐԻԿ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հին եւ Նոր Կտակարանէն քաղուածներ	169
Ոսկեղէն Կանոն	170
A maid with her basket of eggs	193
Առակ (Գոյն և Գուր)	228
Հատուած մը Shakespeare-էն	340
Առակ (Հրոստ և Աշտոբ) Khemnitz	340
Աղքատ Ռիքարտուսի ըսածներն եւ փոքրիկ պատմութիւն մը Բենիամին Ֆրանքլինի կեանքէն	341
Փոքրիկ տղու մը պատմութիւնը: Մկան մը պատմութիւնը	342
Առակ (Լիւն և Սկիւռ)	343
Զանազան մարդոց նշանաբանը	343
Սկովտիոյ Թագաւորը եւ սարդիոստայնը	344

ԱՌԱՄՆԵՐ ԵՒ ԸՆՏԻՐ ԱՍԱՑՈՒԱԾՔՆԵՐ

100ի չափ կարելի է գտնել հետեւեալ երեսներուն վրայ
64, 94, 95, 105, 122, 127, 149, 150, 169, 172, 187, 188, 194,
209, 224, 244, 265, 275, 282, 284, 325, 340-344

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԻՆԻՆ ԳԵՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻԳՆԵՐ

Համաձայնութիւն կամ Շարադրութիւն	347
Նախադասութիւններ	347
Համաձայնութեան Կանոններ Ա-ԻԴ.	350
Կանոն Ա. Յօդեր	376
՝ Բ. Ուղղական Հոլով կամ Տէր բայի	393
՝ Գ. Բացայայտիչ	410
՝ Դ. Յատկացուցիչ	422
՝ Ե. Հայցական Հոլով կամ Սեռի Խնդիր	446
՝ Զ. Նոյն Հոլովներ	456
՝ Է. Հայց. Հոլով կամ Նախադրութեան Խնդիր	463
՝ Ը. Բացարձակ. Անկախ կամ Կոչական Հոլով	475
՝ Թ. Ածականներ	475
՝ Ժ., ԺԱ., ԺԲ., ԺԳ. Դերանուններ	503, 510, 527, 534
՝ ԺԴ., ԺԵ., ԺԶ., ԺԷ. Դիմաւոր Բայեր	540, 545, 550, 555
՝ ԺԸ., ԺԹ. Աներեւոյթներ	558, 570
՝ Ի. Ընդունելութիւններ	588
՝ ԻԱ. Մակբայներ	597
՝ ԻԲ. Շաղկապներ	608
՝ ԻԳ. Նախադրութիւններ	611
՝ ԻԴ. Միջարկութիւններ	617
Համաձայնական լուծում	625
Ածանցում	640
Առողջանութիւն	647
Կէտադրութիւն	647
Նիւ Եօրքի Նահանգային Համալսարանի Քննութիւն	681, 682

ՄԱՍՆԻԿՆԵՐ

— an — (ain, — ian), — ant, — ary, — ent, — ar, — er,	
— or, — eer, — ier, — ist, — ive	577

ՀՈՄԱՆԻՇ ԲԱՌԵՐՈՒ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ,

ՈՃԵՐ, ՏԵՂԱԿԱՆ ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ԶԱՆԱԶԱՆ ԳԻՏԵԼԻԳՆԵՐ

To speak և to tell	664
To beat, to strike և to hit	Յաւ. 7
To begin և to commence	՝ 7
To behold և to see	՝ 7
To cast, to throw, to hurl և to toss	՝ 7
To cleave	՝ 7
To hide, to let	՝ 7

To make, to meet, to rent, to rid, to rise	Թաւ . է
To shrink, to slay, to slink	՝ Ը
To smite, to spring, to stick	՝ Կ
To win	՝ Ժ
To crow	՝ ԺԲ
To mulct	՝ ԺԳ

Miss բառի գործածութիւնը	356
City եւ Town	385
Toilet, Smoking Room, Lavatory	386
Up town եւ down town	391
Նախաճաշ	396
Թեթեւ ճաշ, ճաշ կամ ընթրիք	397
Ճաշասրահի սովորութիւններ	435
Swiss	462
New Jersey	463
Սոկրատէս, Պլատոն, Գոնֆուկիոս	466
Florida, California, Washington եւ Delaware Նահանգները	482-483
Նամակադրօշմ փակցնելու կերպ	491
Սէյլան	495
Ճավա, Մօգա, Մարագայպօ	496
Արիսդոտէլ, Պլաթագորաս, Կալիլէօ	536
Territory	670
Տեղական ինքնօրէն կառավարութիւն	671

ՀԱՏՃՆՏԻՐ ԳՐՈՒԱՄԻՔՆԵՐ, ԱՌԱԿՆԵՐ ԵՒ ՓՈՔՐԻԿ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

The ant and the grasshopper	425
The bundle of sticks	426
To set the table	448
In the butcher's shop	477
To learn to read English	478
The kind of food we eat	490
Politeness	511, 546
Dry goods store	529
How to dress	536, 542
The savings bank	605
Փոխանակագրի պատճէն	607
Notice to passengers	666
Residents of the United States	666
Հայրենասիրական Հատընտիրք	671-672
The Lord's Prayer	677
The Apostles' Creed	677
Կրօնական Հատընտիրք	677

ՄԱՍՆԱԻՈՐ ՆԻԻԹԵՐ

Տիտղոսներ	354
ա. Հանրային	355
բ. Արժանիքի կամ գիտական	356
գ. Պատուոյ կամ պաշտօնական	357
Զինւորական	361
Անգլիական	362
Վերնագիրներ կամ հասցէներ	364
Քաղաքի մը փողոցներուն մէջ	385
Շէնքեր	387
Շաշարան	396
Ճաշարաններու ճաշացուցակներ	402-403
Ընտանեկան ճաշացուցակ	408
Բնակարան, տուն	412
Քարերու տեսակներ, հասարակ	412
Մարմարիոններ	413
Մետաղներ	413
Տան վերաբերեալ բառեր	414
To letի տեսակներ	417
Կաշ կարասիներ	427
Նախարահի	427
Դահլճի կամ Հիւրասենեակի	428
Ետեւի դահլճի կամ տան թանգարանի	430
Նստելու սենեակի	431
Ննջասենեակի	432
Ճաշասենեակի	433
Խոհանոցի	436
Հացագործի մը խանութին մէջ	450
Հացի, բոկեղի, քաքարի տեսակներ	451
Կաթնավաճառի խանութի մը մէջ	460
Կարագի եւ Պանրի տեսակներ	460
Մսավաճառի խանութին մէջ, մսերու տեսակներ	467, 468
Զկնավաճառ եւ ձկներու տեսակներ	469
Շուկայ, Բանջարեղինավաճառ եւ Պտղավաճառ	479
Պտուղներու տեսակներ	479
Բանջարեղէններու տեսակներ	481
Ամբերիկայի Միացեալ Նահանգաց Դրամները	493
Նպարավաճառի մը խանութին մէջ	494
Ընդեղէններ	494
Ալիւրի տեսակներ	495
Տաք ըմպելիներ շինելու գլխաւոր նիւթեր	495

Ծաղի տեսակներ	496
Իւղի տեսակներ	496
Զորացած ապրանքներ	496
Ուտուելու պատրաստ ընդեղէններ	497
Հեղուկներու գլխաւոր տեսակներ	497
Շաքարի գլխաւոր տեսակներ	497
Աճառի գլխաւոր տեսակներ	498
Թիթեղեայ տուփերով ապրանքներ	499
Կազդուրիչ ըմպելիներու գլխաւոր տեսակներ	499
Համեմներ	499
Անգլիաի դրամները	508
Համադամավաճառ	509
Գոյներ	512
Զոր ապրանքներ (ՏՃԼ. ՊԵՂ-ԴԷ)	514
Կտաւեղէններ	515
Վուչէ կտաւի տեսակներ	516
Մարմաշի տեսակներ, Սաւանցուներ, Բրդեղէններ ...	517
Մուշտականման կտորներ, Բրդախառն կտաւներ ...	518
Կերպասներ	518
Ներքին զգեստներ (Աբան, Կանան)	520, 521
Մանր մուկն օգտիր. առկներ. (աօն, քնդաօն, ԲԵԼ ԼԵ.)	522
Հանդերձավաճառ եւ Դերձակ	530
Արտաքին Հագուստներ (Աբան, Կանան)	530, 531
Կօշկավաճառ	537
Կօշիկներու նիւթին Համեմատ	537
» ձեւին և գործածուելու տեղին Համեմատ	538
Զգախեթէ ոտնամաններ	539
Department Store	542
Գլխարկավաճառ, Արանց գլխարկներ, խոյրեր	543
Յարդէ գլխարկներ, Կանանց գլխարկներ	544
Սափրիչ, Վարսավիրայ, Եղնգնայարդար	547, 550
Կօշիկ ներկող	549
Բաղնիք (Թրտալան, Ռոտալան ԼԵ.)	554
Լուացարար	557
Ապրուստ Հայթայթել	561
Երկաթեղէններ եւ երկաթանօթներ վաճառողի խանութին մէջ, Գործիքներ	562
Գործ գտնել 1. Բարեկամներու միջոցաւ	573
2. Կառավարութեան, բարեսիրական ընկերութիւններու եւ ՀաՀախնդիր անձերու միջոցաւ	573
3. Լրագրով	574

Արհեստաւորներու տեսակներ	577
Գործ գտնելու ծանուցումներու նմոշներ	586-588
Գործատեղւոյ մէջ	591
Դրամատան մէջ	600
Ապահովագրութիւն եւ անոր տեսակները	609
Անշարժ կալուածք	615
Ակնկալուած անակնկալներ	618
Մարգկային մարմնի (գլխի, երէտի, բերանի, իւրի, լիւրս- յեռներու, սրունքներու, օտներու) մասերը	618-620
Աչք, Ականջ, Քիթ, Կոկորդ. Ակնարոյժ, Ակնոցաւաճառ	621
Ատամնաբոյժ, ատամներու տեսակներ եւ անոնց վերա- բերեալ բառեր	622
Բժիշկ, Վիրաբոյժ, Մանկաբարձ	627
Ախտանուանց բառարան	627-632
Դեղարան (Դեղեր եւ Դեղերու Վերաբերեալ Բառեր)	641
Մեռելաթաղ եւ զմոռող	645
Ինքնազարգացում, Մտքի սնունդ հայթայթել	653
Դպրոցներու տեսակներն եւ անոնց դասընթացքները	654-658
Մատենադարան եւ գրքերու դասակարգութիւնը	658
Ունկնդրութեան վերաբերեալ բառեր	660
Ճամբորդութիւն (Ծախսային, Զուգային)	661-662
Թանգարաններ եւ տեսնելու արժանի ուրիշ տեղեր ...	664
Հայրենասիրութիւն, Ազգասիրութ., Կառավարութ.	667-668
Երկրի եւ Միացեալ Նահանգաց Քաղաք. բաժանումները	670
Թղթատարութիւն	670
Կրօնք, և Քրիստոնէական կրօնքին վերաբերեալ բառեր	673
Զբօսանք, խաղեր, Ոլտմպիական Խաղեր, եւն.	678-680

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ողջունելու կամ բարեւելու ձեւեր	369
Խօսակցութիւն մը սկսելու եւ շարունակելու ձեւեր	370
Օղի վերաբերեալ	370
Փողոցի մը մէջ ճամբայ հարցնել	390
Ճաշարանի մէջ	408
Մախու տուն կամ վարձու բնակարան գտնել	417
Կահավաճառի հետ	441
Տնային կարասիներ վաճառողի հետ	445
Հացագործի հետ	454
Կաթնավաճառի հետ	461
Մսավաճառի հետ	472
Պտղավաճառի եւ բանջարեղինավաճառի հետ	482

Նպարավաճառի հետ	501	Կտակեղէններ վաճառողի հետ	525
Հանդերձավաճառի հետ	532	Դերձակի հետ	533
Կօչկավաճառի հետ	539	Գործ ուղեւոր վերաբերեալ	592
Դրամատան մը մէջ	606	Ատամնաբույժի հետ	623
Բժշկի հետ	635	Դեղագործի հետ	644
Ճամբորդութեան վերաբերեալ միայն Անգլ.			665

ԶԱՓԵՐ

Գետիններ չափելու	412	Հատով ծախուածներու	450
Հեղուկներու	459	Կշիռքի	467
Զոր կամ պինդ բաներ ծախելու			479
Երկայնութեան	512	Խորանարդ	530
Բոլորակային	537	Դեղագործական	641

ԱՌԱՄՆԵՐ ԵՒ ԸՆՏԻՐ ԱՍԱՑՈՒԱԾՔՆԵՐ

100 ի չափ կարելի է գտնել հետեւեալ երեսներուն վրայ
 395, 411, 458, 466, 490, 535, 546, 553, 560, 572, 590, 599, 614,
 640, 652, 666, 671, 672, 677

ԳԻՐՔ Գ.

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՈՃԵՐ ԵՒ ԶԱՆԱԶԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

To give up	694
Աստղաբաշխական գիտելիքներ	688-689
Անգլիական սովորութիւն մը	704

ՄԱՍՆԱԻՈՐ ՆԻԻԹԵՐ

Ընթերցանութեան վերաբերեալ քանի մը կանոններ	684
Տիեզերք, ցամաքի եւ ջրի բաժանումներ	685-687
Ընտանի եւ վայրի կենդանիներ, սողուններ, միջատներ	691-693
Ընտանի եւ վայրի թռչուններ	696-697
Բուսական թագաւորութիւն (շաւեր, շաւիկներ, ևն.)	700-706

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԳՐՈՒԱԾՆԵՐ, ՈՏԱՆԱԻՈՐՆԵՐ, ՓՈՔՐԻԿ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հատուած մը Մենդոցէն	687	The glories of morning	689
Anecdote of a dog	694	Birds of spring	698
The morning	699	Flowers	706
The shores of the Ohio	707	The barefoot boy	708
Zigana pass	709	The Curfew shall not ring to-night	711
My country 'it is of thee			714
ԸՆՏԻՐ ԱՍԱՑՈՒԱԾՔՆԵՐ	687, 690, 707, 708, 709, 710, 714		

ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ

Անկանոն բայերուն ցանկը	գ - ժ
Թէ կանոնաւոր եւ թէ անկանոն բայերու ցանկը	ժա - ժե
ՈՒՍՈՒՑԻՉԸ	ժէ - իր

ԱՌ ՈՒՍԱՆՈՂՆ

«Ո՛վ որ միշտ յայսօր է հաղթի,
անմիտ է և անպարտ» — ՅՐԱՆՔԼԻՆ:

1. — Ամեն բանէ առաջ՝ գիտնալու էք որ այս գիրքը գր-
նելով եւ ձեր գրասեղանին վրայ պահելով չէ որ Անգլիերէն
պիտի սովորիք, այլ այս էրէրէ էրթ-ձեռնէ:

2. — Օրուան մէջ ձեր պարապոյ ժամերէն, մասնաւոր
ժամ մ'որոշելու էք ձեր դասին համար. եւ դուք ձեզի սո-
վորութիւն ընելու էք ամեն օր այդ որոշեալ ժամին ձեր դա-
սին վրայ աշխատիք. եւ ձեր այդ որոշմանը հասարակ չափով
հշտեղան ըստ էութեան ձեր դասի ժամուան հիւր մ'ունենաք,
մի հաւատաք որ ձեր պարապ նստելովը պէտք էք այդ հիւրը
պատուել. գիտցէ՛ք որ եթէ օր մ'առանց դրամի եւ անօթի
մնաք, այն ատեն ձեր հիւրի աչքին ոչ թէ իւր լաւ հիւրասէր
բարեկամը պիտի երեւիք, այլ ինքն իւր գործը չգիտցող մը.
ուստի ամեն սնոտի քաղաքավարութիւններէ նախապատիւ
համարելու էք ձեր անձնական յառաջդիմութիւնն, որմէ կա-
խումն ունի ձեր եւ ձեզմով ալ ձեր ազգի ապագայ յաջողու-
թիւնն. եւ յիշելով Աղբատ Ռիքարտոսի ըսածը «կորսուած
ժամանակը բնաւ կրկին գտնուած չէ» ինդրեցէք ձեր հիւրէն
ամենայն քաղաքավարութեամբ որ ուրիշ ժամու մը հանդիպի
ձեզ, եւ դուք ջանացէք ձեր դասը շարունակել ձեր որոշած
ժամուան:

Եթէ պատահի որ ձեր շուրջ գտնուողներն սկսին ձեր մա-
սին կատակներ ընել, եւ ձեր աշխատութիւնը ծաղրել, մի'
նեղուիք, մի' գրգռուիք եւ մի' բարկանաք. այլ երկշնչա-
բեմբակ հափեցէ՛ք եւ թող ծաղրեն ձեզ այժմ որքա՞ն որ կ'ու-
զեն. բայց վստահ եղիք որ քիչ ժամանակէն եւր նկատեն թէ
ի՞նչպէս Անգլիերէն տալիս է ինքնին, ինչ էրէ, ինչ հասկնալի
է, այն ատեն ձեր առջեւ գլխիկոր լինելով հանդերձ, պիտի
սկսին ձեզ յարգանք ալ ընծայել:

3. — Ամեն անգամ դասի սկսելէ առաջ, ձեր գրասեղանը
մաքրելու էք. ինչպէս սենեակին մէջ՝ նոյնպէս գրասեղանին
վրայ ամեն մէկ բան իր յատուկ տեղը պահուելու է: Եթէ
ճրագով աշխատելու էք, նայելու էք որ ճրագը պայծառ, բայց
ոչ շատ զօրաւոր ըլլայ, որ ձեր աչքերը չը վնասուին:

4. — Գրքի Ուսումնական հասարակութեան հետեւելու է, վստահ
ըլլալով որ այս գիրքը շինուած է Մանկավարժական նորագոյն
մէթոտներուն համաձայն, յարմարցուած է Մարդակազմու-

Թեան եւ իմացական Փիլիսոփայութեան նորագոյն պահանջներուն, եւ Ամերիկեան Հայոց իմացական կարողութիւններուն եւ տեղական պահանջներուն: Շատ երկար պիտի լինէր եթէ փորձէինք բացատրել աստ թէ ինչո՞ւ, օրինակի համար, Ա. Գասին մէջ a, b, c, որ 26 տառեր են, ամբողջ մէկ անգամէն չը տուինք. թէ ինչո՞ւ a, b, c ի առաջին ութը տառերը չը տուինք եւ a, e, i, o, h, n, s, t տուինք. թէ ինչո՞ւ նախ I բառը տուինք եւ ոչ my. Թէ ինչո՞ւ տրուած բառերէն առաջինն երկու տառով, երկրորդը երեք, երրորդը չորս, չորրորդը հինգ տառերով շինուած են, եւ կամ նախ մէկ վանկով, յետոյ եւ հետզհետէ երկու, երեք, չորս վանկերով բառեր տրուած են. թէ ինչո՞ւ բառի մը հեգելը, կարդալը, նշանակութիւնն եւ գործածութեան կերպերն ամենքն մէկտեղ տրուած չեն, և առանձին առանձին վարժութիւններ եղած են. ու ասոնց նման շատ մ'ուրիշ հարցումներու պատասխաններն Ուսուցչական արհեստի զաղտնիքներն են, որոնք գիտական ու լեզուաբանական երկար հետազոտութիւններու եւ ուսումնասիրութիւններու արդիւնքներ ըլլալով, մէկ կամ աւելի պատճառներով Ուսուցչական սկզբունքներ դարձած են, զորո՞ւ չէ կարելի բացատրել այսպիսի պարագայի մը մէջ. եւ որոց վրայ հիմնուած են վերջին քսանամեակին մէջ տեղի ունեցած Ուսուցչական եւ կրթական Համաժողովներու սահմանած ուսուցանելու եւ կրթելու մէթոտներն: (Բաղդատել Jean Jacques Rousseauի [1712-1778], J. H. Pestalozziի [1745-1827], J. F. Herbartի [1776-1841], F. W. Froebelի [1782-1852], Gabriel Compayreի եւ այլոց մէթոտները):

5. — Զանալու էք շարթուան մէջ ոչ աւելի քան վեց օր կամ երեկոյ աշխատիլ, Ամեն մէկ դասը առ առաւելն երկու ժամէն աւել տեւելու չէ, եւ մէջտեղը 10 րոպէի չափ դադար ընելու էք:

6. — Մասնաւոր հոգ տանելու էք որ ամեն մէկ բառ իր յատուկ շեշտովն եւ իր յատուկ ուղղագրութիւնովը սովորէ. գիտնալով որ խօսակցութեանց մէջ ուղիղ հասկնալու և հասկցուելու համար պէտք է ամեն մէկ բառի շեշտն իր յատուկ տեղը գործածել. եւ գրութեանց մէջ՝ ամեն մէկ բառ ուղիղ հեգել:

7. — Գիտնալու էք նաեւ որ Անգլիերէնի մէջ վանկերն իրարմէ չեն զատուիր այնպէս, ինչպէս՝ Հայերէնի մէջ. այլ իրենց կազմութեան համեմատ: Հայերէնի մէջ մէկ վանկը միւսէն կը զատնք բերանէն արտասանուածին համեմատ. այսպէս, Գրգիլ երկավանկ բառի վանկերն, իրարմէ զատելու հա-

մար, չենք ըսեր Էրթ-իւ, այլ գործիչ. մինչ Անգլիերէնի մէջ *worker* (աւր+ը) երկավանկ բառի վանկերն իրարմէ զատելու համար, պէտք ենք զատել արմատն իւր ածանցական մասնիկէն. այսպէս *work* (աւր+) միավանկ բառ մ'է եւ կը նշանակէ գործ. *er* (ը) ածանցական մասնիկ մ'է, որ բառիմը վերջն աւելցուելով, անոր ընդէ նշանակութիւն կ'ուտայ. եւ այսպէս *worker* բառի վանկերն իրարմէ զատելու համար արմատն իր մասնիկէն զատելով կ'ունենանք *work-er*, եւ ոչ Հայերէնի պէս *work'er*:

8. — Այս գրքի ամբողջ ընթացքի բառագիտական վարժութիւններուն մէջ, Անգլիերէնի որ մէկ բառին վրայ որ շեշտ չկայ, հասկնալու է որ այդ բառը միավանկ է եւ Տիւ ան-Տիւն հնչւում է. երբ բառին մէջտեղը շեշտ մը միայն կայ, գիտնալու է որ բառն երկու վանկ է եւ վանկերն ալ իրարմէ կը զատուին ճիշդ Անգլիերէնին մէջ դրուած շեշտի տեղէն: Իսկ եթէ բառն երկուքէն աւելի վանկեր ունի, պիտի տեսնէք որ վանկերն իրարմէ զատուած են թէ շեշտով, եւ թէ միութեան նշաններով (-), երբեմն ալ կրկնակ շեշտերով, որն երկրորդական շեշտ ըսել է:

9. — Սոյն գրքի ընթացքին մէջ գործածուած կրճատումներն հետեւեալներն են. Թ.Վ. — Ռամկերէն, ՏՊ. — Տաճկերէն, Յ. — Յունարէն, Քր. — Քիւրտերէն:

10. — Բնաւ փորձելու չէք մէկ դասը թողլով, յաջորդին ցատկել: Սոյն գրքի ընթացքը շղթայի օղակներու պէս իրարու հետ միացած են. առանց Ա. Դասը սովորելու, Բ. չէ կարելի սովորիլ. Բ. Դասը չը սովորած, Գ. չէ կարելի սովորիլ. եւ այսպէս շարունակաբար:

11. — Եթէ պատահի որ կէտ մը չկրնաք ըմբռնել, Տի' լեհո-տի. փորձեցէք կրկին եւ կրկին, ու պիտի տեսնէք որ վերջապէս պիտի յաջողիք:

12. — Պէտք էք գիտնալ որ ամեն մէկ վարժութեան տակը կամ վերջը եւ կամ դասի սկիզբը փականիչերու [] մէջ դրուած զարդագիր գլխագիր տառերը կը յիշեցնեն ձեզ ՌԻՍՈՒՅԵՐԸ: Գիտնալու համար թէ Ուսուցչին ի՞նչ կը պահանջէ ձեզմէ այդ վարժութեան մասին, կամ ի՞նչ հրահանգ կ'ուտայ ձեզ, գտէք նոյն տառը սոյն գրքին վերջն Ուսուցչի երեսներուն մէջ, որոյ առջեւ գրուածն է Ուսուցչի պահանջածը կամ հրահանգն: Օրինակի համար առնենք երկրորդ երեսին վրայ, 1. Վարժութեան տակը, փականիչերու մէջ դրուած [Ա] տառը, դառնանք Ուսուցչի առաջին երեսին վրայ (Յաւելում, Ժէ երեւ), եւ կը գտնենք [Ա] տառն, որոյ առջեւ

կը կարդանք «Իւրաքանչիւր տառ ճանչնալու է անոր անմիջական տակը, փակագծի մէջ դրուած անունովն, եւ ուսանելու է անոր հանած ձայնը (—էլէ ի—րը Գր—ք—ը Գն—ք—ը)»։ Ահա այդ իսկ է Ուսուցչի պահանջածն. ուստի եւ այնպէս ընելու է։

13. — Դիտելու էք նաեւ որ Այբբենարանին մէջ տրուած Հայերէնէ յԱնգլիերէն թարգմանելու վարժութեանց մէջ, շատ մը նախադասութեանց մէջտեղը կամ վերջը փակագծերու մէջ () նոսր գրերով զանազան բառեր ալ կրկնուած են. այս բառերը կը ցուցնեն նոյն խօսքին յատուկ Անգլիերէնի ոճն. ուստի եւ Հայերէն նախադասութիւն մ'Անգլիերէնի թարգմանելու պահուն նկատի առնելու է փակագծերու միջի բառերն եւ զայնս իրենց դրուած շարքովը թարգմանելու է. եւ փակագծերէն դուրս եղած անոնց համապատասխան բառերն դուրս թողելու է։ Օրինակի համար, առնենք 10րդ երեսին վրայ, 8րդ վարժութեան, 13րդ տողին վրայ. «Այդպէս է (ան է այդպէս)»։ նախադասութիւնն, որն Անգլիերէնի թարգմանելու համար, «Այդպէս է» բառերն, որ աւելի անուշ Հայերէն ոճ է, դուրս կը թողունք եւ անոնց համապատասխան, փակագծին մէջ գտնուած բառերն, (ան է այդպէս) Անգլիերէնի թարգմանելով «It is so» կ'ունենանք, որն Անգլիերէնի յատուկ ոճն է։ Եթէ Հայերէն նախադասութեան մէջ գտնուին բառեր, որոց համապատասխան բառեր չը գտնուին փակագծերուն մէջ, զանոնք նոյնութեամբ եւ իրենց շարքին Անգլիերէնի վերածելու է. այսպէս, 10րդ երեսի, 8րդ վարժութեան, 25րդ տողը թարգմանելու է

Աննան ունի բարակ ցանց մը վրանին մէջ (Վըբ—բ—ի շնն Վըլ Վընը),
Anna has a thin net in the tent.

Սոյն օրինակէն կը տեսնուի որ «Աննան ունի» բառերուն համապատասխաններն փակագծերուն մէջ չգտնուելով, զանոնք իրենց շարքովը թարգմանեցինք, յաջորդ բառերուն համապատասխաններն փակագծերուն մէջ գտնելով, զանոնք չը թարգմանեցինք, եւ փոխարէնը փակագծերու մէջ եղած բառերը թարգմանեցինք։

14. Ամեն մէկ դասի յաջորդ օրը թերթ մը կամ գիրք մը ձեռք ձգելով, անոր մէջ փնտռելու է իւր սովորած բառերն։ ԺՖ. դասը լինցնելէ վերջ, Հասարակաց կամ Կիրականօրեայ վարժարաններու Գրադարաններէն եւ կամ ծանօթներէ փոքրիկ դասագրքեր կամ պատմութիւններ (—էլէ Երեւ—յէն Դաս—ի) միշտ բերել կարդալու է։ Հոգ չէ թէ կարդացածնուդ բոլորը չէք հասկնար, նորէն դուք պէտք է շարունակէք կարդալ օրական գէթ հատուած մը։

**ԻՆՔՆՈՒՍՈՒՑԻԶ
ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ**

ԳԻՐԳ Ա.

ՄՅԻՔԵՆԱՐԱՆ

Education is "To develop in the body and in the soul all the beauty and all the perfection of which they are capable."

Կրթութիւնն է Մարմնոյն եւ Հոգւոյն մէջ զարգացնել բոլոր գեղեցկութիւնն ու ամբողջ կատարելութիւնն, որուն ատակ (կօրու) են:

"Crafty men condemn studies;
Simple men admire them;
Wise men use them."

«Խաբեբայ մարդիք կ'արհամարհեն ուսմունք.
Պարզամիտ մարդիք կը հիանան անոնց վրայ.
Խելացի մարդիք կը գործածեն զանոնք:»

"Reading maketh a full man;
Conference a ready man;
Writing an exact man."

Ընթերցանութիւնը (կարդալը) մտքէ կ'ընէ կատարեալ մարդ մը.
Խորհրդակցութիւնը (խորհրդակցելը)՝ պատրաստ մարդ մը.
Գրութիւնը (գրելը)՝ ճշգրիտ մարդ մը:

1. Վարժութիւն

[Ա]

A a *A* a E e *E* e

(էյ)

էյ, է, ա*, օ, ա

(էյ)

էյ, ի, է, ք

I i *I* i O o *O* o

(այ)

այ, էյ, ի

(օ)

օ, ո, ա, ք

H h *H* h N n *N* n

(էյէ)

է, յ

(էն)

ն

S s *S* s T t *T* t

(էս)

ս, զ, ժ, շ

(թէյ)

թ, դ

ԾԱՆ.— A e i o ձայնաւոր՝ եւ h n s t բաղաձայն են:

2. Վարժութիւն

[Բ]

A E I O H N S T S H I A T

N O E A I H S E O N H

T I A O N S H I T

N T A N I H O [Գ]

* ա՛ կը նշուի լեցուն. ինչպէս փո՛ւ բառին մէջ. ա կը նշուի բարակ. ինչպէս փո՛ւ բառին մէջ: Իւրաքանչիւր տառի եւ բառի այս տարբեր նշաններն կարելի է սովորել վարժութեամբ, բայց աւելի լաւ է ընդէկ Ամերիկացիի մը բերնէն լսելով սովորել:

A E I O H N S T A I H S E
O N T A I S O E H N T I
E A S N H O T H A O
S T I E N [9]

a e i o h n s t s h i a t n o e a n
i o e a s h t n i t h e s o i n
e a h o t s [9]

A E I O H N S T A I H S E
N H E T O N A S I T S
E H O N S A T E I H
N I A O T H S [9]

a e i o h n s t n t h s e o a i
e o i a s h t n o h i n o s
a t s e t n h o i a [9]

[2]

aeiohnsteontaihs
noeshiatshiaeont
honiseta.

[५]

էյ, իյ, այ, օ, էյչ, էն, էս, թիյ, իյ, օ, էն, թիյ, էյ, այ,
 էյչ, էյ, թիյ, էս, էն, էյչ, օ, այ, իյ, էյ, էս, թիյ, օ, այ,
 էյչ, էն, էյ, իյ, էս, այ, թիյ, օ, էյ, էյչ, իյ, էն:

[L] [P]

an (ᐱ)	tan (ᐱᐱ)	ten (ᐱᐱᐱ)	tent (ᐱᐱᐱᐱ)	ant (ᐱᐱᐱ)
as (ᐱᐱ)	has (ᐱᐱᐱ)	hose (ᐱᐱᐱ)	those (ᐱᐱᐱᐱ)	nose (ᐱᐱᐱ)
at (ᐱᐱ)	sat (ᐱᐱᐱ)	hat (ᐱᐱᐱ)	that (ᐱᐱᐱᐱ)	net (ᐱᐱᐱ)
he (ᐱᐱ)	she (ᐱᐱ)	tea (ᐱᐱ)	the* (ᐱᐱᐱ)	thee (ᐱᐱᐱ)
in (ᐱ)	sin (ᐱᐱ)	seen (ᐱᐱᐱ)	tin (ᐱᐱ)	thin (ᐱᐱᐱ)
is (ᐱᐱ)	his (ᐱᐱᐱ)	this (ᐱᐱᐱᐱ)	these (ᐱᐱᐱᐱ)	too (ᐱᐱᐱ)
it (ᐱᐱ)	eat (ᐱᐱᐱ)	sit (ᐱᐱᐱ)	seat (ᐱᐱᐱᐱ)	neat (ᐱᐱᐱᐱ)
no (ᐱᐱ)	so (ᐱᐱ)	none (ᐱᐱᐱ)	noon (ᐱᐱᐱᐱ)	soon (ᐱᐱᐱᐱ)
on (ᐱᐱ)	hot (ᐱᐱᐱᐱ)	not (ᐱᐱᐱᐱ)	shoe (ᐱᐱᐱ)	shoes (ᐱᐱᐱᐱ)
hen (ᐱᐱᐱ)	then (ᐱᐱᐱᐱ)	saint (ᐱᐱᐱᐱᐱ)	sea (ᐱᐱ)	see (ᐱᐱ)
its (ᐱᐱᐱ)	eats (ᐱᐱᐱᐱ)	sees (ᐱᐱᐱᐱ)	sits (ᐱᐱᐱᐱ)	seats (ᐱᐱᐱᐱᐱ)
East (ᐱᐱᐱᐱ)	A'sia (ᐱᐱᐱᐱᐱ)	An'na (ᐱᐱᐱᐱ)	An'nie (ᐱᐱᐱᐱᐱ)	An'ton (ᐱᐱᐱᐱᐱ)

* ԵՐԱՆ.— The Հայկաւորէ մ'առաջ կը հնչուի ԳԳԻ. բաղաձայնէ մ'առաջ՝ ԳԳԸ
ԽԿ ԿԳԳԳ. (*emphatic*) ԸՆԿԸԼ ԿԱՆԲԻ ԿԸ հնչուի ԳԳԻ:

6. Կարճ ու թիկն

[Թ] [Ժ]

A I an as at he in is it

A I an as at he in is it

no on hen its tan has sat

no on hen its tan has sat

she sin his eat so hot then

she sin his eat so hot then

eats ten hose hat tea seen

eats ten hose hat tea seen

this sit none not saint sees

this sit none not saint sees

tent those that the tin these

tent those that the tin these

seat noon shoe sea sits

seat noon shoe sea sits

ant nose net thee thin too

ant nose net thee thin too

neat soon shoes see seats East

neat soon shoes see seats East

Asia Anna Anton Annie.

Asia Anna Anton Annie

ԴԱՍ Գ. (LESSON III.)

[Ի]

a, an, <i>մը</i>	hat, <i>գլխարկ</i>	saint, <i>սուրբ</i>
the, <i>ը, ն (վարդը, ծառն)</i>	a hat, <i>գլխարկ մը</i>	a saint, <i>սուրբ մը</i>
I, <i>ես</i>	the hat, <i>գլխարկը</i>	the saint, <i>սուրբը</i>
is, <i>է</i>	has, <i>ունի</i>	neat, <i>կոկիկ</i>
as, <i>պէս, որպէս,</i> <i>ինչպէս</i>	hen, <i>հաւ</i>	ant, <i>մըջիւն</i>
at, <i>մօտը, մէջը,</i> <i>քովը, վրան,</i> <i>հետը, դէպի</i>	a hen, <i>հաւ մը</i>	an ant, <i>մըջիւն մը</i>
in, <i>մէջ</i>	the hen, <i>հաւը</i>	the ant, <i>մըջիւնը</i>
it, <i>ան, անիկա (ն- շանկ բանիւս հոգի)</i>	shoe, <i>կօշիկ</i>	net, <i>ուռկան, ցանց</i>
its, <i>անոր (անշանկ բանիւս հոգի)</i>	a shoe, <i>կօշիկ մը</i>	a net, <i>ուռկան մը,</i> <i>ցանց մը</i>
no, not, <i>ոչ</i>	the shoe, <i>կօշիկը</i>	the net, <i>ուռկանը,</i> <i>ցանցը</i>
on, <i>վրայ</i>	shoes, <i>կօշիկները</i>	sea, <i>ծով</i>
none, <i>ոչ մէկը, ոչ ոք</i>	hose, <i>ջրափող (մաս- նաւորապէս</i>	a sea, <i>ծով մը</i>
he, <i>ինքը (դու, երբ հոգի)</i>	tan, <i>կարմրախառն դե- ղին</i>	the sea, <i>ծովը</i>
she, <i>ինքը (նշանկ, կին)</i>	tin, <i>թիթեղ, թիթեղէ</i>	seat, <i>նստարան</i>
so, <i>այսպէս, այդ- պէս, այնպէս</i>	thin, <i>բարակ</i>	seats, <i>նստարաններ</i>
his, <i>իր (դու, երբ հոգի)</i>	ten, <i>տասը</i>	a seat, <i>նստարան մը</i>
thee, <i>քեզ, քեզի</i>	then, <i>այն ատեն</i>	the seat, <i>նստարանը</i>
this, <i>ասիկա</i>	noon, <i>կէսօր</i>	tea, <i>թէյ</i>
that, <i>անիկա, որը</i>	at noon, <i>կէսօրին</i>	the tea, <i>թէյը</i>
these, <i>ասոնք</i>	too, <i>ալ, եւս, շատ</i>	hot, <i>տաք</i>
those, <i>անոնք</i>	(չէ՛ք ուրիշ)	tent, <i>վրան (Տաճկ. չոթը), վրա- նոյժի պատ- րոյգ, փիլթա, (Տճկ. ֆիլթի)</i>
East, <i>Արեւելք</i>	soon, <i>շուտով</i>	a tent, <i>վրան մը</i>
Anna, * <i>Աննա</i>	it is, <i>է (անիկ)</i>	the tent, <i>վրանը</i>
Anton, § <i>Անտոն</i>	it is not, <i>չէ (անիկ)</i>	sin, <i>մեղք</i>
Annie, <i>Աննիկ</i>	this is it, <i>ասիկա է</i>	nose, <i>քիթ</i>
Asia, <i>Ասիա</i>	that is it, <i>անիկա է</i>	the nose, <i>քիթը</i>
	she is, <i>ինքն է (նշանկ, կին)</i>	
	he is, <i>ինքն է (դու, երբ հոգի)</i>	

* Anna, *Երբայեցիկն է եւ կը նշանակէ շնորհք:*

§ Anton, *(չոյբերէն Անտոն եւ ոչ Անտոն) Աստիկանն է եւ Յունարէն անուն
է եւ կը նշանակէ անգին:*

as it is, <i>ինչպէս որ է</i>	that is so, <i>այնպէս է</i>
he has, <i>ինքն (դու չես) երբ</i>	eat, <i>կեր</i>
<i>հարգը</i> ունի	I eat, <i>ես կ'ուտեմ</i> [երբ հարգը]
she has, <i>ինքն (դու չես) երբ</i>	he eats, <i>ինքն կ'ուտէ (դու չես)</i>
<i>նշը</i> ունի	she eats, <i>ինքն կ'ուտէ (դու չես)</i>
see, <i>տես</i>	sit, <i>նստի՛ր, նստի՛ր</i>
I see, <i>ես կը տեսնեմ</i>	I sit, <i>ես կը նստիմ</i>
he sees, <i>ինքը կը տեսնէ (դու չես)</i>	he sits, <i>ինքը կը նստի (դու չես)</i>
<i>նշը</i> (դու չես) երբ	<i>հարգը</i> [ինքն]
she sees, <i>ինքը կը տեսնէ (դու չես)</i>	she sits, <i>ինքը կը նստի (դու չես)</i>
<i>նշը</i> (դու չես) երբ	sat, <i>նստած</i>
seen <i>տեսած</i>	I sat, <i>ես նստայ, նստեցայ</i> [հարգը]
he has seen, <i>տեսած է (ինքն)</i>	he sat, <i>ինքն նստաւ (դու չես)</i>
she has seen, <i>տեսած է (ինքն)</i>	she sat, <i>ինքն նստաւ (դու չես)</i>

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — A կամ an եւ the բառերը կը կոչուին *Թող*. ասոնցմէ ամեն մէկը բառի մը հետ կը գործածուի նոյն բառին նշանակութեան անորոշ կամ որոշեալ բլլալը ցուցնելու համար. այսպէս *a hat, գլխարկ* *հը. an ant, մրջիւն* *հը. the hat, գլխարկը. եւայլն:*

Թողը երկու տեսակ է, Անորոշ եւ Որոշեալ:

A եւ an կը կոչուին Անորոշ *Թող* եւ կը համապատասխանեն Հայերէնի *հը* բառին, *ինչպէս a* hen, հաւ հը. an ant, մրջիւն հը* (*դու չես* *հը. դու չես* *հը. դու չես* *հը*):

A կը գործածուի, երբ իրմէ վերջ եկող բառը բաղաձայնով կ'սկսի, *ինչպէս a sea, ծով մը:*

An կը գործածուի, երբ իրմէ վերջ եկող բառը ձայնաւորով կ'սկսի, *ինչպէս an ant, մրջիւն մը:*

The կը կոչուի Որոշեալ *Թող* եւ կը համապատասխանէ Հայերէնի մէջ բառի մը վերջը աւելցուած *ը* եւ ն տառերուն. *ինչպէս the hen, հաւը. the sea, ծովը. (հասարակածային ծովը, ծովը, ծովը, ծովը) եւայլն:*

* ՄԱՆ. — A սովորական խօսակցութեան եւ հասարակ ընթացքով ամէն կը կոչուի *ը* եւ ոչ *է*, նոյնպէս իրմէ վերջը եկող բառի իրր մասը եւ ոչ իրր տառերէն բառ. այսպէս *a hat, a sea, կը* *հնչուին* *ընէ, ըսի, եւ ոչ էն, էս, էս, էս, էս, էս:*

7. Կարժութիւն

[D] [J] [L]

I see a hat. The hat is on

*I see a hat. The hat is on
the seat. See the hen on that
the seat. See the hen on that
shoe. This tea is hot. I see an
shoe. This tea is hot. I see an
ant on this shoe. It is so hot.*

*ant on this shoe. It is so hot.
See his nose. The net is in
See his nose. The net is in
the sea. He has a hose. That
the sea. He has a hose. That
is so. He has seen ten shoes.
is so. He has seen ten shoes.*

*She is so neat. See these
She is so neat. See these
seats. He is Anton. He is not
seats. He is Anton. He is not
Saint Anton. See that tent.
Saint Anton. See that tent.*

The Saint has no sin. Asia

The Saint has no sin. Asia
is in the East. Anton sits on
is in the East. Anton sits on
his seat. It is so. This is his
his seat. It is so. This is his
hen. It is not so hot. It is so
hen. It is not so hot. It is so
thin. I eat at-noon. She eats
thin. I eat at-noon. She eats
at-noon too. Annie has seen
at-noon too. Annie has seen
a neat tent. See that tin on
a neat tent. See that tin on
that seat. She sees the hat as
that seat. She sees the hat as
it is. He sat on his hat. An-
it is. He sat on his hat. An-
nie, sit on that seat. He sits
nie, sit on that seat. He sits
on his net. See those shoes.
on his net. See those shoes.

*She has a hen. As soon as
She has a hen As soon as
he sat on the net in the tent,
he sat on the net in the tent,
she too then sat on the seat.
she too then sat on the seat.*

8. Վարժութիւն

[Խ]

Ես կը տեսնեմ գլխարկ մը նստարանին վրայ (վրայ նստարանը):
Ինք (ողան) ունի հաւը: Ինք (ողան) ունի բարակ ցանց մը: Այս
վրանը կարմրագեղին է: Աննան տեսած է (անի գետն) տասը
կօշիկներ: Իր ուռկանը ծովուն մէջն է (է հիշ ծով): Ան (that)
իր հաւն է նստարանին վրայ (է էր հոս վրայ նստարանը): Իր (ողան)
թէյը շատ տաք է (է շատ քիչ): Ինքը (ողան) Սուրբ Անդոնը չէ
(է ոչ Սուրբ Անդոն): Աննիկն ունի գլխարկ մը: Ինքը (ողան)
կոկիկ է (է կօշիկ): Ես կը տեսնեմ ծովը ինչպէս որ է: Այնքան
շուտ որքան Անդոնը նստաւ նստարանին վրայ (վրայ նստարանը),
իր հաւն ալ նստաւ ուռկանին վրայ (վրայ ուռկանը): Այս ցանցը
շատ բարակ է: Հաւը քիթ շունի (անի ոչ գետն): Ես կ'ուսեմ կէ-
սօրին: Աննիկն ալ կ'ուսեմ կէսօրին: Այս թէյը շատ տաք է (է շատ
քիչ): Այդպէս է (ան է այդպէս): Անդոն ունի տասն նստարաններ:
Ինքը (ողան) իր կօշիկներն հագած է (անի վրան էր կօշիկներն): Տե՛ս
այս (անի) նստարանները: Ես կը տեսնեմ մըջիւն մը այն գլխար-
կին վրայ (վրայ այն գլխարկ): Ան իր գլխարկը չէ (է ոչ էր գլխարկ): Այս
հաւը կը տեսնէ ան մըջիւնը: Այնպէս չէ (ան է ոչ այդպէս): Մըջիւնը
կը տեսնէ այս գլխարկը: Աննան Ասիաի մէջն է (է հիշ Ասիա): Կէս-
օրին ծովը տաք է (է քիչ): Ես կը տեսնեմ այդ նստարանը ինչպէս
որ է: Ես նստայ այդ նստարանին վրայ (վրայ այդ նստարանը): Ան-
դոնը նստաւ իր գլխարկին վրայ (վրայ էր գլխարկ): Այս հաւը իր
հաւն է (է էր հոս): Անիկա մըջիւն մ'է (է հիշ մէջիւն): Աննիկ,
նստէ՛ աս նստարանին վրայ (վրայ աս նստարանը): Տե՛ս այդ ջրի
խողովակը: Անդոն ունի կարմրագեղին ցանց մը: Իր հաւը
վրանին վրայ է (է վրայ վրանը): Աննան ունի բարակ ցանց մը
վրանին մէջ (հիշ բարակ ցանց հիշ վրանը): Տե՛ս ծովին մէջի ուռկանը
(անիւնը հիշ ծով): Ես ոչ ոք չեմ տեսներ (է ոչ գետն գետնի ոչ ոք):

ԴԱՍ Դ. (LESSON IV.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Այն բառերը, որոնք բանի մը անուն են, կը կոչուին Անուն. ինչպէս մարդ, տուն, ծառ, գըլխարկ, խնձոր, միտք, եւ այլն:

Անուններն երկու գլխաւոր դասակարգերու կը բաժնուին, Թատուկ եւ Հասարակ:

Թատուկ կը կոչուին այն անուններն, որոնք մասնաւոր անհատի մը, ժողովրդի մը, տեղի մը, եւ կամ բանի մը անունն են. ինչպէս Ներսէս, Հայ, Վան, Մասիս, Արմէնիա, եւ այլն:

Հասարակ կը կոչուին այն անուններն, որոնք անհատներու կամ իրերու ամբողջ դասակարգի անունն են. ինչպէս մարդ, ագգ, քաղաք, լեռ, լրագիր, եւ այլն:

ԿԱՆՈՆ. — Թատուկ անուններն գրելու համար ինչպէս Հայերէնի, նոյնպէս Անգլիերէնի մէջ միշտ գլխաւորով սկսելու է. այսպէս Գարեգին, Յոյն, Տիգրանակերտ, Թուրքիա, Մշակ, Արծրունի, եւ այլն:

9. Վարժութիւն

[Ը] [Թ]

to (թ--)	tooth (թ--իս)	teeth (թիթիս)	toast (թ--տ)	toasts (թ--տ)
ate (էտ)	haste (հէտ)	taste (թէտ)	test (տէտ)	nest (նէտ)
hats (հէտ)	tents (թէնտ)	tastes (թէտ)	tests (տէտ)	nests (նէտ)
hoe (հ)	toe (թ)	toes (թի)	ton (թն)	tone (թն)
son (սն)	sane (սէն)	sense (սէն)	sent (սէն)	saints (սէնտ)
hash (հէշ)	sash (սէշ)	sins (սին)	tease (թէշ)	teases (թէշէն)
heat (հէտ)	host (հոտ)	nine (նին)	oats (օթ)	stone (սթոն)
ha'sten (հէյսէն)	ha'stens (հէյսէն)	hon'est (հոնէստ)*	sat'in (սէտին)	
in'to (ինթ--)	in-sane' (ինսէն)	in-tense' (ինթէն)	non'sense (նոնսէն)	
eat'en (էյտէն)	in-sist' (ինսիստ)	in-sists' (ինսիստ)	host'ess (հոսթէս)	
ses'sion (սէշէն)	na'tion (նէյշէն)	in-ten'tion (ինթէնշէն)	sen'ate (սէնէյտ)	
at-ten'tion (էտթէնշէն)	as-sist'ant (էսիստէնտ)	I-sa'iah (էսէյէն)		

* ԾԱՆ. — H տառը երբեք բնական չի հանդիպիր. այսպիսի պարագայի մը տակ կը կոչուի (mute' թ--տ) հատի h:

ԿԱՆՈՆ. — Համար հոյ սկսուած բառերն ալ, ձայնաւորով սկսուած բառերու պէս an յօդը կառնեն. այսպէս փոխանակ a honest nation ըսելու an honest nation կ'ըսուի:

10. Կարժութիւն

[Թ] [Ճ]

To ate hats hoe son hash

To ate hats hoe son hash

heat hasten into eaten insist

heat hasten into eaten insist

session attention tooth haste

session attention tooth haste

tents sane sash host hastens

tents sane sash host hastens

toe insane nation teeth taste

toe insane nation teeth taste

tastes toes sense sins intense

tastes toes sense sins intense

nine honest insists intention

nine honest insists intention

toast test tests ton sent tease

toast test tests ton sent tease

oats toasts nest saints nests

oats toasts nest saints nests

tone stone nonsense Isaiah

tone stone nonsense Isaiah

ԴԱՍ Ե. (LESSON V.)

[Ի]

to -են, -ին, -ան, -եան, -ուն,	sane, խելացի
ց-, առ, դէպի(§), եւայլն.	insane, խելագար
haste, անապարանք	stone, քար
in haste, անապարանօք	sins, մեղքեր
hats, գլխարկներ	saints, սրբեր
hoe, մարկեղ, (Տճկ. չփ-)	nine, ինն
tone, եղանակ	oats, վարսակ, (Տճկ. եւ-լ-ֆ)
hash, հէշ †	nest, բոյն
sash, ժապաւենէ գօտի կամ	nests, բոյներ [չափ]
ուրար	ton, * թըն, (կշիռքի մեծագոյն
heat, տաքութիւն	son, մանչ զաւակ
tents, վրաններ	sense, զգացում, իմաստ
tooth, ատամ	nonsense, անիմաստ (բան)
teeth, ատամներ	host, հիւրընկալ, տանուտէր
taste, ճաշակ, համ	hostess, (†) հիւրընկալ տան-
test, փորձ	տիրուհի [կանառ
toe, ոտքի մաս, կօշիկի քիթ	toast, խորոված հաց, բաժա-
toes, ոտքի մատներ	toasts, խորոված հացեր
honest, պատուաւոր, շիտակ,	into, մէջ, (Գրեւն Գրեւն Երբ)
իրաւ, (ՌՖ՝ ԸՆԴԻԴ)	intense, շափազանց, սառնակ
Senate, ժեռակոյտ	satin, սնդուս, (ՌՖ՝ ԹԵԼԵ)
session, նիստ, ժողով	attention, ուշադրութիւն
nation, ազգ	intention, դիտաւորութիւն
assistant, օգնական	Isaiah, Եսայի

§ Իրեւ, Հայկեւ, կ'կա, բազմութեան մարդան, ցվերը, առ Դաւանան, Գրեւն Գրեւն, եւայլն

† Հիւ Ամերիկեան կերակուր մ', որ կը շինուի եփած մզկառած միս եւ խաշած գետնախնձոր միասին, ծեծելով եւ զգալ զգալ իւրիկ կամ ձիւթի մէջ տապկելով:

* Մէկ Բըն Երկու հազար փառնաւ Է:

† ԿԱՆՈՆ. — Եթէ արական նշանակութիւն ունեցող բառի մը վերջը աւելցնենք *ess* մասնիկը, բառը միեւնոյն նշանակութեան իգականը ցցուցած կ'ըլլայ. ինչպէս վերեւը *host* կը նշանակէ հիւրընկալ, *hostess* կը լինի հիւրընկալուհի:

to eat, ուտել
 I ate, ես կերայ
 he ate, ինք (որով իմ երբի ժամ-
 քը) կերաւ
 she ate, ինք (որովիւ իմ ինք)
 կերաւ
 eaten, կերած
 to taste, ճաշակել
 I taste, կը ճաշակեմ
 he tastes, կը ճաշակէ
 she tastes, կը ճաշակէ
 taste, ճաշակէ', համն ա'ռ
 to tease, (իտալիւ) ծանծրացնել
 I tease, կը ծանծրացնեմ
 he teases, կը ծանծրացնէ
 she teases, կը ծանծրացնէ
 tease, ծանծրացոր
 to hasten, ականապարել
 I hasten, կ'ականապարեմ
 he hastens, կ'ականապարէ
 she hastens, կ'ականապարէ
 hasten, ականապարէ'

sent, ղրկած
 I sent, ես ղրկեցի
 he sent, ինք (որով իմ երբի
 ժամքը) ղրկեց
 she sent, ինք (որովիւ իմ ինք)
 ղրկեց
 is sent, ղրկուած է
 to test, փորձել
 I test, կը փորձեմ
 he tests, կը փորձէ
 she tests, կը փորձէ
 test, փորձէ'
 to insist, թախանծել
 I insist, կը թախանծեմ
 he insists, կը թախանծէ
 she insists, կը թախանծէ
 insist, թախանծէ'
 to nest բոյն դնել
 I nest բոյն կը դնեմ
 he nests, բոյն կը դնէ
 she nests բոյն կը դնէ
 nest բոյն դի'ր

11. Վարժութիւն

[Թ] [Ճ] [Ղ]

*He ate hash at-noon. I sat
 He ate hash at-noon. I sat
 on the seat at the sea. Anna
 on the seat at the sea. Anna
 has a satin sash. She is sane.
 has a satin sash. She is sane.
 The ant eats oats. Anton has
 The ant eats oats. Anton has*

a hoe. He is sent to East in
a hoe. He is sent to East in
haste. This is a tooth. He has
haste. This is a tooth. He has
ten toes. He is insane. That
ten toes. He is insane. That
is nonsense. Annie has nine
is nonsense. Annie has nine
teeth. This is a ton. See the
teeth. This is a ton. See the
hen on that stone. That has
hen on that stone. That has
no sense in it. His son insists
no sense in it. His son insists
to see the senate in session
to see the senate in session.
The senate is not in session.
The senate is not in session.
Anton teases Annie. The
Anton teases Annie. The
heat is intense. The host is in
heat is intense. The host is in

the tent. See the hostess is
the tent. See the hostess is
neat. His intention is to see
neat. His intention is to see
Asia. The hen has eaten the
Asia. The hen has eaten the
oats. The assistant is honest.
oats. The assistant is honest.
His attention is on that test.
His attention is on that test.
I see nine tents at the sea.
I see nine tents at the sea.
This nation has no Saints.
This nation has no Saints.
He has no sins. Anna has
He has no sins. Anna has
seen ten nests. She teases
seen ten nests. She teases
Anton. She insists to see the
Anton. She insists to see the
hostess. He is sent to the Sen-
hostess. He is sent to the Sen-

ate. Isaiah has a seat in the
ate. Isaiah has a seat in the
Senate. I see Anton on his
Senate. I see Anton on his
seat. I hasten to see the Sen-
seat. I hasten to see the Sen-
ate in session. She has seen
ate in session. She has seen
the hostess. Isaiah has inten-
the hostess. Isaiah has inten-
tion to see East. His son is
tion to see East. His son is
in the East too. Annie has a
in the East too. Annie has a
toast. Anton has eaten his
toast. Anton has eaten his
toasts at-noon.
toasts at-noon.

12. Վարժութիւն

[Խ]

Ասիկայ քար մ'է (ե՛ ղ բար)։ — Ինք (պղն) կերած է (անի
կեր) իր խորոված հացերը։ — Այդ քարին վրայ մըջիւն մը
կը տեսնեմ (ի՛նչ տեսնեմ ղ բար)։ — Անդոնն ունի
տասը ոսկամատներ։ — Տաքը չափազանց է (ե՛ ղ բար)։ —
Ծերակոյտը նիստ կ'ընէ (քերական է ղ բար)։ — Օգնականը
մարկեղ մ'ունի (անի ղ բար)։ — Իր ուշադրութիւնը այդ
փորձին վրայ է (ե՛ ղ բար)։ — Պատուաւոր ազգ մը (ջ
պարտաւոր է)։ — Ինք (պղն) ունի ինն ատամներ։ — Իր (պղն)
մտադրութիւնն է տեսնել հիւրընկալուհին։ — Ինք (պղն)
կ'աճապարէ տեսնել խելագարը։ — Անդոնն* խելացի է։ —
Եսային* կատակով կը ձանձրացնէ Աննիկը*։ — Այս քարը
թրն մ'է (ե՛ ղ բար)։ — Տե՛ս, մըջիւնը կը ճաշակէ վարսակը։ —
Անիմատս բան (ան*(it)* է անիմատ)։ — Ես կ'ուտեմ հէշ խորո-
ված հացի վրայ (ջ բար)։ — Ինք (պղն) նստաւ այն
քարին վրայ (ջ բար)։ — Օգնականը ունի վրան մը (ջ
բար)։ — Ինք (պղն) ունի սնդուսէ ուրար մը (ջ բար)։ — Իր
որդին պատուաւոր է (ե՛ ղ բար)։ — Ինք (պղն)
կ'ընէ տեսնել գլխարկը։ — Սուրբ մեղքեր չու-
նի (անի ու բար)։ — Աննան* զրկուած է (ե՛ ղ բար)։ —
Բեւեռք աճապարանօք։ — Տե՛ս ծովին քովի քարը (բար է ղ բար)։ —
Իր (պղն) մտադրութիւնն է (ան*(it)* է ղ բար)։ — Ինք (պղն)
ուտել խորոված հաց կէս օրին։ — Այիսին մէջ քա-
րին վրայ կը նստին (անի ղ բար)։ — Կ'ա-
ճապարեմ տեսնել (to see) Ծերակոյտը նիստի մէջ (բար է ղ բար)։ —
Անդոնն* զրկած է (անի ղ բար) Աննան* Արեւելք (բար է ղ բար)։ —
Տե՛ս քարը ան բո նին մէջ (բար է ղ բար)։ — Եսային կը տեսնէ
բոն մը (բար է ղ բար)։ — Անդոն, ճաշակէ՛ այս խորոված հացը։ — Իր
որդին ունի հաւ մը (բար է ղ բար)։ — Հիւրընկալ տանտիրուհին ունի
ժապաւենէ գօտի մը (բար է ղ բար)։ — Իր (բար է ղ բար) մանչ
զաւակը կոկիկ է (ե՛ ղ բար)։ — Տաքութիւնը սաստիկ է վրանին
մէջ (բար է ղ բար)։ — Խելագարը կ'ուտէ խորոված հաց։ — Ինք (պղն)
ունի ինն ատամներ։ — Ինք (պղն) ունի տասը գլխարկներ։

* ԵԱՆ. — Մարդոց անուններուն հետ Անգլերէնի մէջ յօդ չի դրժածուի։

ԴԱՍ Զ . (LESSON VI.)

ՔԱՂՈՒԱԾՔ (REVIEW)

13. Վարժուիլն

[Ծ]

East, hot, it, nose, eats, sea, intense, sins, his, taste, hastens, insane, she, oats, insists, seats, hat, no, toast, noon, insist, is, saints, nest, he, this, haste, nation, Annie, ate, an, see, too, as, that, not, tea, sits, on, heat, in, tent, hostess, then, thee, neat, host, hose, sense, teases, hen, honest, at, its, has, ten, shoe, tents, ant, tan, so, sat, sin, eat, thin, this, sit, none, saint, toes, seen, seat, tests, soon, net, those, tin, the, these, Asia, to, hoe, son, Anna, hash, hasten, toasts, tone, nine, Anton, teeth, sane, stone, into, toe, session, sash, tooth, sent, ton, satin, Isaiah, eaten, nonsense, sees, test, tease, Senate, shoes, nests, intention, attention, assistant.

14. Վարժուիլն

[Կ]

*It. Ant. East. Annie. Honest.
He. Hat. Heat. Eaten. Isaiah.
Is. Net. Oats. Saint. Nation.
No. She. Shoe. These. Senate.*

15. Վարժուիլն

[Հ]

His attention is on that hen at the sea.

ԴԱՍ Է. (LESSON VII.)

16. Վարժուիլիւն

[Ա]

U u Ս ս W w Վ վ
(եռւ) (աբպլեռւ)
իռւ, ու, ը ու

Y y Յ չ D d Զ զ
(ուայ) (տիյ)
ե, այ, ի տ

F f Ֆ ֆ M m Մ մ
(էֆ) (էմ)
ֆ, վ մ

R r Ք ռ V v Վ վ
(առ) (վիյ)
ռ, ր վ

ԾԱՆ.— U ձայնաւոր է. w եւ y սրբեմն ձայնաւոր են, երբեմն
բաղաձայն. d, f, m, r, եւ v բաղաձայն են:

17. Վարժուիլիւն

[Բ]

U W Y D F M R V U F M W
Y R D V Y U D R F W M
V Y M F D U R W F D
V Y M R V W U [Պ]

U W Y D F M R V W R U
 V Y M D F Y W U M R V
 F D Y R U V F M D W Y
 D R U W F M Y [4]

u w y d f m r v m y r w v u f d
 w u d y m f v r d y w u v r f
 m v m d w r f y u [4]

U W Y D F M R V W D
 M V U Y F R W U V R D
 Y M F Y U V M D W R
 Y F D F M R W Y U [4]

u w y d f m r v w u d y m
 f v r y u d w r f v m d w y
 u v m r f v d r y m w f u [4]

ԴԱՍ Ը. (LESSON VIII.)

18. Վարժութիւն

[Զ]

u w y d f m r v m d f w y r
v u d y w u v r m f w d m
v u y f r d w y u r f v m

19. Վարժութիւն

[Է]

եռւ, տըպլեռւ, ուայ, տիյ, էֆ, էմ, առ, վիյ, էմ, ուայ,
առ, տըպլեռւ, վիյ, եռւ, էֆ, տիյ, եռւ, տըպլեռւ, տիյ,
ուայ, էմ, էֆ, վիյ, առ, տիյ, ուայ, վիյ, տըպլեռւ, եռւ,
էմ, առ, էֆ, վիյ, էմ, տիյ, առ, էֆ, տըպլեռւ, ուայ, եռւ:

20. Վարժութիւն

[Ը] [Թ]

am (եմ)	ham (հեմ)	fame (ֆեմ)	name (նեմ)	same (սեմ)
do (դո)	you (յու)†	your (յուր)†	yours (յուսր)†	tour (տուր)
me (մե)	we (ւե)†	ye (յե)†	fee (ֆե)	him (հիմ)
my (մյ)	thy (տիյ)†	die (դի)	dye (դի)	tie (տի)
of (օֆ)	how (հու)†	now (նու)†	thou (տու)†	have (հեֆ)
us (ուս)	thus (տիս)	does (դես)	dust (տիստ)	rust (ուստ)
her (հեր)	hers (հերս)	were (ւեր)†	dust'y (տիստ'յ)	rust'y (ուստ'յ)
aid (աիդ)	made (մեյդ)	maid (մեյդ)	said (սեյ)	what (հատ'տ)
day (դեյ)	they (տիյ)	may (մեյ)	May (մեյ)	was (ւաս)†
and (էնդ)	hand (հէնդ)	hands (հէնդս)	are (ար)	art (արտ)
fun (ֆըն)	sun (սըն)	done (դըն)	our (ուր)†	ours (ուսր)†
dime (դիմ)	time (տիմ)	dine (տիմ)	fine (ֆիմ)	mine (միմ)

† Հնչեալու է մէկ տեղամէկ, մէկ վտեկ:

21. Կարժուիլի

[D] [D]

Am do me my of her and
Am do me my of her and
us aid day fun dime you me
us aid day fun dime you me
ham thy how thus hers made
ham thy how thus hers made
they hand sun time fame ye
they hand sun time fame ye
your die now does were may
your die now does were may
maid hands done dine name
maid hands done dine name
yours fee dye thou dust said
yours fee dye thou dust said
dusty are May our fine same
dusty are May our fine same
tour him tie have rust rusty
tour him tie have rust rusty
what art was hour mine.
what art was hour mine.

ԴԱՍ Թ. (LESSON IX.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Անգլիերէնի մէջ Անուններն չորս տեսակ փոփոխութիւններ կ'ունենան. Թիւ, Դեմ, Սեւ եւ Հոգի:

ԹԻՒ

Թիւն անունի մը նշանակած բանի թիւը կամ քանի հատ ըլլալը կը ցուցնէ: Օրինակի համար երբ ըսենք *աղջիկ է՝ մէկ* կը հասկնանք մէկ աղջիկ է որ կ'ուսանի. *մինչ երբ ըսենք աղջիկներ* ինչքան, կը հասկնանք մէկէ աւելի աղջիկներ են խաղացողները: Ուստի երբ բառ մը իր նշանակած իրի մէկ հատը միայն կը ցուցնէ կը կոչուի *եզակի*. *ինչպէս, hat, գլխարկ. nest, բոյն (մէկ գլխարկ, մէկ բոյն).* եւ երբ իր նշանակած իրի մէկէն աւելի ըլլալն կը ցուցնէ, կը կոչուի *բազմակի*. *ինչպէս, hats, գլխարկներ. nests, բոյներ (մէկէ աւելի գլխարկներ, մէկէ աւելի բոյներ):*

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՆՈՆ. — Անգլիերէնի մէջ եզակի անուն մը յոգնակի կը շինուի եզակիին վերջը *s* կամ *es* (եւ) աւելցնելով. *ինչպէս, hat, գլխարկ, hats, գլխարկներ. shoe, կոշիկ, shoes, կոշիկներ. fish (ֆիշ) ձուկ, fishes, ձկներ: Երբ եզակին կը վերջանայ այնպիսի տառով մը որ դիւրութեամբ *s* ին հետ կրնայ միանալ, այն ատեն միայն *s* կ'աւելցուի, եւ բառն ալ քանի վանկ որ էր նոյնքան վանկ կը մնայ. ինչպէս, seat, նստարան, seats, նստարաններ. son, որդի, sons, որդիներ. toast, խորոված հաց, toasts, խորոված հացեր: Երբ *s* չըկրնայ միանալ բառի վերջին տառին հետ, ան ատեն աւելցնելու է *es*, այս պարագային տակ բառն ալ նոր վանկ մը աւելցած կ'ըլլայ. այսպէս sash, ժապաւինէ գօտի, sashes, ժապաւինէ գօտիներ. hostess, հիւրընկալուհի, hostesses, հիւրընկալուհիներ:*

Երբ եզակի բառ մը կը վերջանայ *e* ով, յոգնակի շինելու համար, դարձեալ *s* մը միայն աւելցնելու է. բայց դիտելու է որ միեւնոյն ատեն բառն ալ վանկ մը նոյնպէս աւելցած կ'ըլլայ. *ինչպէս nurse, (նուրս) հիւանդապահ, nurses (նուրսէս) հիւանդապահներ: Այս կանոնէն դուրս եղածներն, ինչպէս tooth, ատաժ, teeth, ատամներ հետդնետէ կը սովորուին:*

[Ի]

O, ո՛վ	they, անոնք	thou, դու՛
me, զիս	hand, ձեռք	thy քու՛ [հոգ]
to me, ինծի	hands, ձեռքեր	dust, փոշի (Տաճկ. Բ-շ)
my, իմ	sun, արեգակ, արեւ	dusty, փոշոտ
mine, իմս, իմինս	time, ժամ, ժամանակ	rust, ժանգ
of*, —ի, —ին, —ան,	fame, համբաւ	rusty, ժանգոտ
—եան, —ուն,	you, դուք, ձեզ (շխ)	May, Մայիս
—ուան, —ոջ, ևն.	your, ձեր	our, մեր
us, մեզ (շխ)	yours, ձերն	ours, մերն
to us, մեզի	ye, դուք	fine, ընտիր, գեղեցիկ
we, մենք	dye, ներկ (Տաճկ. դոյս)	նուրբ. տուգանք
her, իր (աղջիւն, փնչիւն)	tie, կապ	tour, շրջապտոյտ
hers, իրն, իրենն	maid, կոյս աղջիկ, օ-	him, զինքը (աշն.
aid, օգնութիւն	բիրորդ, սպասուհի	երէի Տարբ)
and, ու, եւ	same, նոյն, միեւնոյն	what, ի՞նչ
day, օր	fee (աշն. արտ. փես)	art, գեղարուեստ
fun, կատակ	գին, վարձ	how, ինչպէս
dime, տասը սէնդնոց	ham, զխտ-ապուխտ	thus, այսպէս
now, հիմայ	(Տան. անդ. Խոյն)	name, անուն
I am, ես եմ	I do, կ'ընեմ	I have, ունիմ
thou art, դու ես՛	thou dost (արբ.), կ'ընես՛	thou hast, (հեշտ) ունիս՛
he կամ she is, ինքն է	he does, կ'ընէ	he has, ունի
we are, մենք ենք	she does, կ'ընէ	she has, ունի
you are, դուք էք	we do, կ'ընենք	we have, ունինք
they are, անոնք են	you do, կ'ընէք	you have, ունիք
done, ըրած, եղած	they do, կ'ընեն	they have, ունին
it is done, եղած է	do, ըրէ՛, ըրէ՛ք	have, ունեցիր, ունեցէ՛ք
I was, ես էի	I don't (do not), չեմ ըներ [ներ	
he կամ she was, ինքն էր	he կամ she doesn't (does not) չը-	
we were, մենք էինք	we don't (do not), չենք ըներ	
you were, դուք էիք	you don't (do not), չէք ըներ	
they were, իրենք էին	they don't (do not), չեն ըներ	

* ԻՄԱՆ. — Of բառը առանձին չը գործածուիր, այլ Անտոնի սը նետ, և աշն. կէտ ալ միշտ առաջ կը դրուի, Հայերէնի մէջ կը համապատասխանէ վերոյգրեալ և առնչ նման գործածուած մասնիկներուն. ինչպէս the taste of mouth; բերանի կամը, the wife of Anton, Անտոնի կնիք. the hat of his wife, Իր կնիք գլխարկը. ևն. :

† Ատառնոյ ազօթնիւն համար միայն կը գործածուի. և այս իմաստով գործածուած առեւ զխաղրով սկսելու է:

to have, ունենալ

I haven't* (have not), չունիմ
he կամ she hasn't (has not), չունի
we haven't (have not), չունինք
you haven't (have not), չունիք
they haven't (have not), չունին
I haven't done, ես ըրած չեմ

I made, ըրի, շինեցի
he or she made, ըրաւ, շինեց
we made, ըրինք, շինեցինք
you made, ըրիք, շինեցիք
they made, ըրին, շինեցին
made, ըրած, շինած, եղած

to aid, օգնել
I aid, կ'օգնեմ
we aid, կ'օգնենք
you aid, կ'օգնէք
they aid, կ'օգնեն
aid, օգնէ', օգնեցէ'ք

to die, մեռնիլ
I die, կը մեռնիմ
we die, կը մեռնինք
you die, կը մեռնիք
they die, կը մեռնին
die, մեռի'ր, մեռէ'ք

to fine, տուգանք դնել
I fine, տուգանք կը դնեմ
we fine, տուգանք կը դնենք
you fine, տուգանք կը դնէք
they fine, տուգանք կը դնեն
fine, տուգանք դի'ր, դրեցէ'ք

don't*, մի' ըներ
don't have, մի' ունենար
don't aid, մի' օգնար
don't dine, մի' ճաշար
don't name, մի' անուանար

to do, ընել

I said, ըսի
he կամ she said, ըսաւ
we said, ըսինք
you said, ըսիք
they said, ըսին
said, ըսած

I may, ես կարելի է
he or she may, ինքն կարելի է
we may, մենք կարելի է
you may, դուք կարելի է
they may, իրենք կարելի է
I may not, ես կարելի չէ

to dine, ճաշել
I dine, կը ճաշեմ
we dine, կը ճաշենք
you dine, կը ճաշէք
they dine, կը ճաշեն
dine, ճաշէ', ճաշե-
ցէ'ք

to name, անուանել
I name, կ'անուանեմ
we name, կ'անուանենք
you name, կ'անուանէք
they name, կ'անուանեն
name, անուանէ', ան-
ուանեցէ'ք

to dye, ներկել
I dye, կը ներկեմ
we dye, կը ներկենք
you dye, կը ներկէք
they dye, կը ներկեն
dye, ներկէ', ներկեցէ'ք

to tie, կապել
I tie, կը կապեմ
we tie, կը կապենք
you tie, կը կապէք
they tie, կը կապեն
is made, եղած է, շինուած է

don't die*, մի' մեռնիւր
don't dye, մի' ներկեար
don't fine, տուգանք մի' դներ
don't tie, մի' կապար
is said, ըսուած է

* Այս կրճատուած ձեւերի աւելի շատ կը գործածուին խօսակցութեան մէջ:

22. Վարժողութիւն

[Թ] [Յ] [Ղ]

*My name is Annie. What
My name is Annie. What
is your name?† Do you see
is your name? Do you see
her? I don't. I do see Isaiah.
her? I don't. I do see Isaiah.
He has eaten ham and toast
He has eaten ham and toast
at-noon. The hostess said that
at-noon. The hostess said that
our maid has made this toast
our maid has made this toast
in that tent. What time is
in that tent. What time is
it? It is time to dine. I
it? It is time to dine. I
have no fame. This is the
have no fame. This is the*

† Ասա Նշանը Հարցական Նշանի վրա կոչուած է. և վրա համապատասխանէ
Հայերէնի մէջ Պարզի կամ Հարցական Նշանին:

same. O ye saints!† I may
 same. O ye saints! I may
 have a fine hat in May. How
 have a fine hat in May. How
 are you? Now I am on my
 are you? Now I am on my
 tour in the East. That is
 tour in the East. That is
 yours. And he said I have
 yours. And he said I have
 a dime. It was too dusty.
 a dime. It was too dusty.
 This is not fun.
 This is not fun.

23. Վարժուիլիս

[8]

The ant	A hand	His toes	The sun	A net
Dimes	The hosts	Names	Nations	A tent
His fee	A hostess	The oats	His sins	She
The hoses	He	Stones	A saint	They
A hen	Noses	A toast	The sea	A tie
Her hats	A tour	A seat	Teeth	Me

† Աս իշանը Զարմայական Նշան կը կոչուի եւ կը համապատասխանէ
 Հայերէնի մէջ Երկաթ զարմայական Նշանին:

24. Վարժութիւն

[Խ]

Ի՞նչպէս էք դուք: — Ի՞նչ ունիք դուք: — Ես ունիմ պատուաւոր սպասուհի մը: — Անունն ի՞նչ է: — Իր անունն Աննիկ է: Զիս կատակի առաւ (խէն ըստ իմոյ of ին): — Կարելի է ես կապեմ ձեր կօշիկներն: — Մի՛ օգնէր իրեն: — Ինք կարելի է չմեռնի (ոչ մեռնի): — Ասիկայ մի եւ նոյնն է (ե՞տէկոյ մի եւ նոյնն): — Ասիկայ կատակ չէ (ե՞տ իմոյ): — Հիմայ ժամանակն է (ե՞տ մեռնի) տեսնելու ծերակոյտը նիստի մէջ (տե՛նի ծերակոյտը մէջնիւ): — Իր (պիտէ) դիտաւորութիւնն է տեսնել Արեւելք: — Իր (պիտէ) ուշադրութիւնը այդ քարին վրայ է (ե՞տ այդ տե՛ր): — Ո՞վ դուք սուրբն: — Ասիկայ շինուած է թիթեղէ (ե՞տ շինուած of tin): — Անիկայ շինուած է քարէ (ե՞տ շինուած of stone): — Ու ինքն այսպէս ըսաւ (ա՛յ տե՛ն ըստ իմոյ): — Արեւը տաք է (ե՞տ տաք): — Ժամը քանի՞ն է (տե՛ն ժամ է տե՛ն (it): — Տաքութիւնը սաստիկ է (ե՞տ տաքի): — Ես կարելի է մեռնիմ: — Ինքն ունի համբաւ մը (մը համբաւ): — Իր գլխարկը շինուած է սնդուսէ (of satin): — Ասիկա իմա չէ (ե՞տ իմա): — Ըրի (մեքլայայն) (ե՛տ ե՛տ ըստ): — Ես կը տեսնեմ Եսայիի ձեռներն (յե՛նի ե՛տ): — Ինք կերած է (տե՛ն իր խորոված հացերն եւ իր հէշը: — Այ, թի՛թիլը ժանգոտ է: — Իր (պիտէ) կօշիկները փոշոտ են (ե՛տ փոշոտ): Տանտիրուհին նստած է (տե՛ն նստած) նստարանին վրայ ծովուն մօտ (մօտ նստարանի մօտ ծով): — Կերածնուդ ապուխտն ի՞նչպէս էր (ի՞նչպէս էր: — Ի՞նչպէս էր): — Ասիկայ տասը սէնդնոց մ'է (ե՛տ մեքլայայն): — Ընտիր օր մ'է (տե՛ն (it) է մը ըստ): — Մի՛ ներկեր այդ գլխարկը: — Ասիկայ ձերը չէ (ոչ է իմ): — Մայիսին Ասիան պատեցայ (մէջ Մայիս եւ ըստ մը ըստ մայիսի մէջ Ասիան): — Այնպէս է , (ե՛տ տե՛ն (that) տե՛ն): — Սպասուհին տեսած է քեզ (տե՛ն տե՛ն իմ): — Ի՞նչպէս է ձեր մանչ զաւակը: — Ասոնք իմ մեղքերս են (ե՛տ իմ մեղքեր): — Ըրէ՛ ինչ որ ըսի (ինչ ե՛տ):

ԿԱՆՈՆ. — Անգլիերէնի մէջ *ive* (իվ) մասնիկը կը նշանակէ միտք, քեզի, սակայն Հայերէնի մէջ յաճախ կը համապատասխանէ ինչ մասնիկան. *de-fense* (տե՛նի) պաշտպանութիւն. պաշտպանող — *de-fen'sive*, պաշտպանողական. *of-fense* (տե՛նի) նախատինք, թշնամանք — *of-fen'sive*, նախատական, թշնամական:

ԴԱՍ Ժ. (LESSON X.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ . — Շարունակութիւն 24րդ երեսէն:

ԴԷՄՔ

Դէմք կը կոչուի բառի մը այն յատկութիւնը, որով կ'որոշուի խօսողը լսողէն կամ լսողը վրան խօսուածէն:

Դէմքը երեք է. Առջին, երկրորդ, երրորդ:

Առջին Դէմք կը կոչուի ան՝ որ կը նշանակէ խօսողը կամ գրողը. ինչպէս, *I, Anton*, see a fish in the sea. Եւ, Արդ, կը տեսնեմ ձուկ մը ծովուն մէջ. *we, Annie and I*, have seen Asia, Դէմք, Անի և եւ, տեսած ենք Ասիան. այս օրինակներուն մէջ *I, Anton*, Եւ, Արդ. եւ *we, Annie and I*, Դէմք, Անի և եւ, բառերը առաջին դէմք են:

Երկրորդ Դէմք կը կոչուի ան՝ որ կը ցուցնէ լսողը կամ այն որուն խօսքը կ'ուղղուի. ինչպէս, *Anna*, see this hat, Անն, տես այս գլխարկը. *O Thou!* ո՞վ Դէմք. have you seen him? տեսած էք Դէմք գինքը. այս օրինակներուն մէջ *Anna*, Անն. *Thou*, Դէմք եւ *you*, Դէմք երկրորդ դէմք են:

Երրորդ Դէմք կը կոչուի ան՝ որ կը նշանակէ այն անձը կամ իրը, որուն վրայ կը խօսուի. ինչպէս, *Isaiah* is in his tent, Եւ, Դէմք իր վրանին մէջն է. *they* are fine, Դէմք և լաւ են. այս օրինակներուն մէջ *Isaiah*, Եւ, Դէմք եւ *they*, Դէմք երրորդ դէմք են:

Ս Ե Ռ

Սեռը Անուններու այն յատկութիւնն է, որով կը յայտնուի անոր նշանակած իրի սեռը. ուստի եւ երեք սեռեր կան. Արական, Իգական և Զեւոր:

Արական սեռը կը ցուցնէ անձերու կամ կենդանիներու արական տեսակը. ինչպէս, *Isaiah*, Եւ, *son*, Դէմք զաւակ. *host*, Դէմք զօր:

Իգական սեռը կը ցուցնէ անձերու կամ կենդանիներու իգական տեսակը. ինչպէս, *Anna*, Անն. *nurse*, Դէմք զօր, *hostess*, Դէմք զօր:

Զեւոր սեռը կը ցուցնէ իրեր կամ առարկաներ, որոնք ոչ արական են եւ ոչ իգական. ինչպէս, *nest*, Դէմք, *stone*, Դէմք:

Վերոյգրեալներէն կարելի է հետեւցնել լոյս արականներու անուններն արական են. իգականներու անուններն իգական. եւ անշուշտ առարկաներու անուններն չէզոք են:

Տեսնել նաեւ երես 13 ԿԱՆՈՆ:

Հ Ո Ւ Ո Վ

Հոլովը անուններու եւ անոնց տեղը դրուած բառերու ձեւի կրած փոփոխութիւնն է, որով կը յայտնուի այն անունաներու հետ ունեցած յարաբերութիւնը:

Անգլիերէնի մէջ միայն երեք հոլովներ կան. Ուղալիւն, Սեւալիւն, եւ Հոյալիւն:

Ուղալիւն հոլովը անունի մը՝ կամ անունի մը տեղը դրուած բառի մը պարզ եւ ուղիղ ձեւն է, որ առհասարակ կը ցուցնէ որոշ գործողութիւն մ'ընողը. եւ կը պատասխանէ ո՛վ կամ ի՞նչ բան հարցման. այսպէս, «The son sits, Դէտի կը նստի. I see եւ կը տեսնեմ. The tea is hot, Բէյը տաք է. սոյն օրինակներուն մէջ հարցնենք. — Ո՛վ կը նստի «Որտի», the son. Ո՛վ կը տեսնէ «Ե», I. Ի՞նչ բան տաք է «Բէյը, the tea. ուրեմն the son, Դէտի. I, եւ the tea, Բէյը. ուղղական հոլով են:

Սեւալիւն հոլովը անունի մը՝ կամ անունի մը տեղը դրուած բառի մը այն ձեւն է որ կը ցուցնէ անոր ստացուածքն ըլլալը եւ կը պատասխանէ որո՞ւ հարցման. ինչպէս, «The son's shoes, Ժալ Դէտ-ոյն կօշիկները. His hat, Էր գլխարկը. — որո՞ւ կօշիկները. Ժալ Դէտ-ոյն, the son's. որո՞ւ գլխարկը. Էր, his, ուրեմն the son's, Ժալ Դէտ-ոյն եւ his, Էր սեռական են:

ԿԱՆՈՆ.—Անգլիերէնի մէջ սեռական հոլով չինելու միայն մէկ ձեւ կայ. այն է, ուղղական հոլովին վերջը աւելցնել «դալիւն»՝* եւ s մը. այսպէս, the son's hat, որդւոյն գլխարկը. the men's hats, մարդոց գլխարկները: Յոքնակիին մէջ երբ ուղղական հոլովը կը վերջանայ s ով, այն ստեն միայն ապաթարց մ'աւելցնելու է. այսպէս, sons, որդիներ. sons', որդիներու: Դիտելու է որ եզակի son's, եւ յոքնակի sons' միեւնոյն կերպով կը հնչուին, բայց տարբեր ձեւով կը գրուին, ինչպէս տարբեր ալ նշանակութիւն ունին:

Հոյալիւն հոլովը անունի մը՝ կամ անունի մը տեղը դրուող բառի մը այն ձեւն է, որ կը ցուցնէ նոյն բառի գործողութեան մը առարկայ ըլլալը եւ կը պատասխանէ զո՛վ կամ ի՞նչ բանը հարցման. այսպէս, I see Anna, կը տեսնեմ Աննա. he eats toast, ինք կ'ուտէ Խորձած հոյ. — կը տեսնեմ զո՛վ. «Anna, Աննա. կ'ուտէ, ինչ բան, «toast, Խորձած հոյ. ուստի եւ Anna, Աննա եւ toast, Խորձած հոյ, հայցական հոլով են:

* Այս նշանը՝ Ադալիւն կը կոչուի:

Անգլիկներէնի մէջ ուղղական եւ հայցական հոլոքները ձեւով նոյնն են. միայն խօսքին մէջ իրենց գրաւած դիրքէն եւ նշանակութենէն կը զանազանուին. առհասարակ ուղղականը խօսքի մէջ գործողութիւն ցոյց տուող բառէն առաջ կը դրուի. հայցականը գործողութիւն ցոյց տուող բառէն վերջը կը դրուի. այսպէս, «The host has a hat, հի-րէնի-ն ունի գլխ-բի յը, օրինակին մէջ the host, հի-րէնի-ն ուղղական է. has, ունի գործողութիւն ցոյց տուող բառէն առաջ դրուած է. մինչ a hat, գլխ-բի յը գործողութիւն ցոյց տուող բառէն վերջ դրուած ըլլալով կը ցուցնէ որ հայցական է:

25. Վարժութիւն

[Դ]

I	his	mine	he	him	tent	<u>Anna</u>	has	<u>a</u>	<u>hen</u> .
he	our	thou	it	son	maid	<u>Anton's</u>			<u>shoes</u> .
me	thy	ours	her	May	Anna	I	see	<u>a</u>	<u>hat</u> .
us	you	your	net	host	satin	<u>The</u>	<u>tea</u>		<u>is</u> <u>hot</u> .
ye	him	they	his	seat	Anton	<u>Anna's</u>			<u>hands</u> .
we	thee	hers	its	hers	Isaiah	<u>May</u>	sees		<u>a</u> <u>net</u> .
my	she	your	she	dime	hostess	<u>His</u>			<u>sons'</u> <u>hats</u> .

26. Վարժութիւն

[Ը] [Թ]

aim (էյմ)	them (տէմ)	man (ման)	men (մեն)	must (մսթ)
air (էյր)	hair (հէյր)	heir (էյր)	fair (ֆէյր)	fare (ֆէյր)
ear (էյր)	dear (տէյր)	fear (ֆէյր)	hear (հէյր)	near (նէյր)
ears (էյր-)	† year (էէյր)	† fears (ֆէյր-)	hears (հէյր-)	† tears (թէյր-)
eye (այ)	eyes (այ-)	house (հաւս-)	† dies (տայ-)	dyes (տայ-)
fan (ֆէն)	ran (րէն)	sand (սէն)	died (տայ)	died (տայ)
far (ֆար)	farm (ֆարմ)	arm (արմ)	harm (հարմ)	† tar (թար)
fat (ֆէթ)	food (ֆուդ)	feed (ֆէյթ)	foot (ֆուդ)	feet (ֆէյթ)
hay (հէյ)	say (սէյ)	way (ուէյ)	here (հէյր)	there (տհէյր)
or (օր)	for (ֆօր)	more (մօր)	door (տօր)	with (ուիթ)
own (օն)	dawn (տօն)	down (տաւն)	out (աւուդ)	† South (սաւուդ)
who (հու)	* whom (հոմ)	whose (հուս)	new (նիւ)	† news (նիւս)

† Հնչելու է մէկ տեղամաս, մէկ վանկ: * Դիւե who, whom և whose բառերուն աւել տասները հնչման մէջ ինչպէս տեղեկութիւն փոխեր են:

27. 𐌿𐌰𐌹𐌸𐌰𐌹𐌳𐌰𐌹𐌸

[𐌿] [𐌰]

Aim air ear ears eye fan

Aim air ear ears eye fan

own far fat hay or who arm

own far fat hay or who arm

them hair dear year eyes feet

them hair dear year eyes feet

ran farm food say for hears

ran farm food say for hears

dawn whom man tar heir out

dawn whom man tar heir out

house fear fears sand down

house fear fears sand down

more feed way men fair new

more feed way men fair new

dies died harm foot here news

dies died harm foot here news

door must whose near dyed

door must whose near dyed

tears there fare with South.

tears there fare with South.

ԴԱՍ ԺԱ. (LESSON XI.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Այն բառերը, որոնք անուննի մը վրայ գրուելով, անոր ինչպէս ըլլալը կը ցուցնեն, կը կոչուին Ածական. ինչպէս, *hot tea*, ԳԻՅՅ. *fat hen*, ԳԻՅ ԿԱԼ. *fine hat*, ԸԴԻՅ ԳԼԽԱՐԿ. *neat maid*, ԻՆԻՅՆՆ ԿԱԿԱՆՈՒՆԻ. *new name*, ՆԻՅ ԿԱՆՈՒՆ. *thin net*, ԲԻՅԻ ԳԱՆԿՆ ԳՐԻՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ՄԵՂ *hot*, ԳԻՅ. *fat*, ԳԻՅ. *fine*, ԸԴԻՅ. *neat*, ԻՆԻՅՆՆ. *new*, ՆԻՅ Լ *thin*, ԲԻՅԻ ԱԾԱԿԱՆՆԵՐ ԵՆ:

[Թ]

aim, նպատակ, ուղղութիւն	arm*, բազուկ
air, օդ	arms**, գէնք
ear*, ականջ	way, ուղի, ճանապարհ
eye*, աչք	this way, այս կողմ
fan*, հովազար	more, աւելի, աւելին
far, հեռու	no more, ալ չ'կայ
fat, ԳԻՅ	down, վար, դէպի վար
hay, չոր խոտ	out, դուրս, դուրսը
or, կամ	door†, դուռ
own\$, անձնականին յատուկ	here, հոս, այստեղ, ահաւասիկ
who†, որ, որոնք, ո՛վ	there, հոն, այնտեղ, ահա
whom, որը, զոր, զո՛վ	foot, ոտք
whose, որու, որուն, որոնց	feet, ոտքեր
them, զանոնք	harm, վնաս, չարիք
hair†, մազ, հեր	fair, պարզ, անամպ. չքնաղ
heir, ժառանգ, ժառանգորդ	fare, անցագին, տանողչէք
man, (այ) մարդ	new, նոր
men, (այ) մարդիկ	news**, լուր, նորալուր

* Գտնել այս բառի յոյնակին:

§ Մասնաւորապէս կը գործածուի անձնական սեպականութիւն ցուցնող ուրիշ բառերու հետ. ինչպէս, *my own*, Իմ. *your own*, Իմ, Իմին:

† Who կը գործածուի մասնաւորապէս մէկ կամ աւելի անձեր նշանակելու. Թէ եզակի է և Թէ յոյնակի, կախումն ունենալով իրմէ անմիջապէս առաջ իր յարաբերած բառի եզակի կամ յոյնակի ըլլալէն:

Who, ո՛վ կամ Ի՞նչ, հարցական իմաստով կը գործածուի անձ մը կամ անհասկեր ճանչցնելու նպատակաւ. ինչպէս, *who is he?* Ո՛վ է ան կամ ինչն ո՛վ է:

‡ Դիտէ այս բառի տառադարձութիւնը:

** Կան բառեր, որոնք յոյնակի միայն կը գործածուին. ինչպէս, *arms*, շէնք. *news*, լուր:

dear, սիրելի	fear*, վախ
year*, տարի	dawn, արշալոյս
farm*, ագարակ	at dawn, արշալոյսին
food, կերակուր	sand*, աւազ
feed, կերակուր (ան-ան-ոյ)	house*, տուն
tar, կուպր, ձիւթ	near, մօտ
with , — ով, հետ, մէկտեղ	tears, արցունքներ, արտասուք
for, համար. վասն զի	South, Հարաւ
there he is, ահաւասիկ ինք հոն է	there is, կայ
as far as, այնքան հեռու որքան	there is not, չկայ
for me, ինծի համար (ի-մէրէ-համար)	
he dies, կը մեռնի	he dyes, կը ներկէ
died, մեռած	dyed, ներկած
I died, մեռայ	I dyed, ներկեցի
he or she died, մեռաւ	he or she dyed, ներկեց
we died, մեռանք	we dyed, ներկեցինք
you died, մեռաք	you dyed, ներկեցիք
they died, մեռան	they dyed, ներկեցին
ran, վազած	to feed, կերակրել
I ran, վազեցի	I feed, կը կերակրեմ
he or she ran, վազեց	he or she feeds, կը կերակրէ
we ran, վազեցինք	we feed, կը կերակրենք
you ran, վազեցիք	you feed, կը կերակրէք
they ran, վազեցին	they feed, կը կերակրեն
to hear, լսել	to say, ըսել
I hear, կը լսեմ	I say, կ'ըսեմ
he or she hears, կը լսէ	he or she says, կ'ըսէ
we hear, կը լսենք	we say, կ'ըսենք
you hear, կը լսէք	you say, կ'ըսէք
they hear, կը լսեն	they say, կ'ըսեն
hear, լսէ', լսեցէ'ք	say, ըսէ', ըսեցէ'ք
I own, կը սեփականեմ	I must, ես պէտք եմ
he or she owns, կը սեփականէ	he or she must, ինք պէտք է
we own, կը սեփականենք	we must, մենք պէտք ենք
you own, կը սեփականէք	you must, դուք պէտք էք
they own, կը սեփականեն	they must, իրենք պէտք են

|| Հայերէնի մէջ — ով, Դասիկը պէտք է հասկնալ. ինչպէս, *with hand*, ձեռքով: * Գանեւ այս բառի յոդակերտ:

28. 4. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

[D] [D] [L]

See the sun. I may fine
See the sun. I may fine
you a dime. What is your
you a dime. What is your
fee? See the tin is rusty. You
fee? See the tin is rusty. You
may see us at noon. Are
may see us at noon. Are
these your hands? No, they
these your hands? No, they
are hers. Thus said he. See
are hers. Thus said he. See
me in that tent. I may dye
me in that tent. I may dye
this hat. He said of her that
this hat. He said of her that
she is so neat. In May we
she is so neat. In May we
were in Asia. Have you my
were in Asia. Have you my

shoes? No, I haven't. You
shoes? No, I haven't. You
may name her. He may die
may name her. He may die
in his tour. Now is the time
in his tour. Now is the time
to do what you may. She
to do what you may. She
may tie her shoes. Fine day,
may tie her shoes. Fine day,
isn't (is not) it? This is an
isn't is not it? This is an
art. I see a hen and an ant
art. I see a hen and an ant
on your hand. My dear, see
on your hand. My dear, see
that man. It is ten years now.
that man. It is ten years now.
She has a new fan. His farm
She has a new fan. His farm
is too far. What is the news?
is too far. What is the news?

*That is not her aim. See his
That is not her aim. See his
arm. Don't you see them? The
arm. Don't you see them? The
man has no heir. That does
man has no heir. That does
not harm.
not harm.*

29. Վարժութիւն

[Խ]

Որո՞ւ տունն է ան: — Ան (*it*) իմ սեփականն է (ե ի՞մ տէ՛մ-
ն): — Ասիկայ իր որդւոյն գլխարկն է (ե ի՛ր որդւոյն գլխարկ): —
Իր ագարակը շատ հեռուն է (ե շատ հեռո՞ւն): — Ինք կը լսէ ձեր
ըսածը (ինչո՞ւրէ՛ք): — Այն ագարակին մէջ անառնոց կեր չ'կար
(հոն էր ոչ անառնոց կեր թէ՛ այն (*that*) գո՛ր): — Ան տունը շինուած
է աւազէ (ե շինուած աւազէ (*of sand*)): — Այսօր նոր Տարի է (ե
նոր Տարի): — Նոր Տարիին օրը ինք զրկեց գիս դուրս (ինչ չ'կէ
չէ՞րդ տէ՛րս ինչ ո՞ր Տարիին օր): — Այդ մարդն ո՞վ էր (ո՞վ էր այդ
մարդ): — Աննայի ժառանգորդն էր (ինչ էր Աննայի ժառանգորդ): —
Այդ տանը մէջ կերակուր չունին (անոնք ոչ կերակուր չ'էր
տան): — Մի՛ վախնար, (վախի՛ր ո՞վ) հաւը չի վնասեր մարդու
(կ'ընէ ոչ վնաս մարդու (*to man*)): — Այս կողմէն դուրս (այս կողմ
դուրս): — Արշալոյսին տեսայ գինքն այդ տանը մօտ (մօտ այդ
տան): — Ես պէտք է տեսնեմ գինքն այսօր: — Որո՞ւ նստարա-
նըն է աս: — Իմս է (ան (*it*) ե ի՞մ), չը նստիս վրան (չը՛ր ոչ նստի
վրայ): — Մենք ունինք ագարակներ Հարաւին մէջ (մէջ Հարաւ): —
Ինք (այնք) կը վախնայ տեսնել ծովը: — Ես ունիմ աչքեր,
ականջներ, ձեռներ, ոտներ եւ քիթ մը: — Ինչպէս էք դուք:
— Ես լաւ եմ (ե՛մ միջոց լաւ) (*fair*): — Մարդիկը հոս են (են հոս):
— Աս քարը շինուած է (ե շինուած) աւազէ եւ կուպրէ (*of*) աւազ
եւ կուպրէ): — Ի՞նչ է անցագինը: — Իմ սիրելիս, մի՛ վախենար,
ես հետդ եմ (ե՛ս ե՛մ հետ յետ): — Աննան ներկած է (աննի ներկած)
իր նոր գլխարկը: — Ձէնք ունի՞ք ձեր տան մէջ (աննի՞ք տան ղէնք
եւ ղէնք տան): — Ո՛չ, մենք չունինք (ունինք ոչ): —

ገሴ ልብ (LESSON XII.)

ቶላላብ (REVIEW)

30. ቢወጥሩኝ

[፩]

The man sat at the door of his house.
My aim is to see the farms in East and South.
See that man, who has arms, but no feet.
It is fair to-day; we must see New Year in.
Have this tea for me. Here it is.
She has made it in her own way.
Whom do we see now? Is n't that May?
She has a new hat and a new fan.
Do you see that fat hen on that hay?
Do you hear the man say this way out?
Who is there? Is that you Annie?
I see your eyes, your ears and your nose.
It was too far to hear him.
I do not own that house. Anna owns it.
I saw the man, whose son is in South.
What have these men to say? Hear them.
Whose hat is this? It is his son's hat.
The man, who ran out to-day, is now here.
There she is. See her sash on her arm
Fear not, it does no harm to you.
This is my own house. Is that your own too?
There is no more of that toast.
He is out in the farm. I sent him down there.
Sit down there on that seat.
These are my feet, that is your foot.
There is a fair (መስዋዊድ) to-day in her house.
There were tears in her eyes.
That is made of sand and tar, isn't it?
He died in a tent, near that house.
She was with Anna in East as far as Asia.

31. ቢወጥሩኝ

[፪]

Fear not, my dear, I am with you.

ԴԱՍ ԺԳ. (LESSON XIII.)

32. Վարժութիւն

[Ա]

B b B b C c C c

(պի)

պ

(սի)

գ, ս, ք

G g G g J j J j

(ճի)

ճ, Կ

(ճի)

ճ, ժ, ե, յ

K k K k L l L l

(քի)

ք

(էլ)

Լ

P p P p X x X x

(փի)

փ

(էգս)

գս, քս, Կգ

ԾԱՆ. — B, c, g, j, k, l, եւ x բաղաձայն են:

33. Վարժութիւն

[Բ]

B C G J K L P X K C J G P

X B L G L C K J P B G

L P C X G J P L C

B X J K B K X [Գ]

B C G J K L P X B K C L G
 P J X C G K L B J P X
 L G C B P X J K P B
 C L P B C P [4]

b c g j k l p x k g b p l j
 c x g p l j x b c k j b x
 l g c p k x l k j g p c b [4]

B C G J K L P X J L B P
 X K G C B P J C K G L
 P X K J G C B L J X
 P B L K G C K [4]

b c g j k l p x g k p b x l j c g
 p l j b c k x p j b l g x c p
 k l x k i g c b [4]

ገሁህ ቃጉ. (LESSON XIV.)

34. *Վարժողութիւն*

[Q]

b c g j k l n x l g b k x p j c
k l g b c i x n g b j c l k
n x j g n c x l b k

35. **Վարժողութիւն**

[१५]

ԿԼԻ, ՍԼԻ, ՃԼԻ, ՃԵՂ, ՔԵՂ, ԷԼ, ՓԼԻ, ԷՔՍ, ՃԼԻ, ԿԼԻ, ՃԵՂ, ԷԼ, ՍԼԻ,
 ՔԵՂ, ՓԼԻ, ԷՔՍ, ԷԼ, ՃԵՂ, ՓԼԻ, ԷՔՍ, ԿԼԻ, ՃԼԻ, ՔԵՂ, ՍԼԻ,
 ՓԼԻ, ԷԼ, ՃԵՂ, ՔԵՂ, ՍԼԻ, ԿԼԻ, ՃԼԻ, ԷՔՍ, ՃԵՂ, ՍԼԻ,
 ՓԼԻ, ՔԵՂ, ՃԼԻ, ԿԼԻ, ԷՔՍ, ԷԼ:

36. Վարժողութիւն

[L] [P]

[illegible]

* Հնչեղութեան և մեկ անդամակցութեան, մեկ վանկ:

† Երբեմն կը գրուի նաեւ այսպէս, *mam, mam-ma'*. ‡ *Fan'nie*.

37. Գարեգինի

[Թ] [Ժ]

Be by go if up any bad sir

Be by go if up any bad sir

bed boy beg get yes end can

bed boy beg get yes end can

West been buy give gone but

West been buy give gone but

tank many bedding toy got

tank many bedding toy got

beggar ma'am shall send box

beggar ma'am shall send box

New York Armen being thank

New York Armen being thank

buying giving going having

buying giving going having

Fanny butter bath joy please

Fanny butter bath joy please

begging getting mama given

begging getting mama given

hill cent boxing America will

hill cent boxing America will

Armenia before bought good
 Armenia before bought good
 thing funny better Armenian
 thing funny better Armenian
 bathing joyful having papa
 bathing joyful having papa
 gotten central.
 gotten central.

ԴԱՍ ԺԵ . (LESSON XV.)

[Թ]

by, —ով*, ըստ, մօտը,	bnt, բայց, սակայն, բացի
մօտէն, քովը, քովէն	many, բազմաթիւ, շատ, շատեր
by and by, հետզհետէ	Fanny, Ֆէնի (աղկայ առն է)
by-by, մնաք բարով, երթաք	funny, ծաղրաշարժ, այլանդակ
բարով (երախայից յատուկ)	bedding, անկողնի կազմածք
good by, մնաք բարով, երթաք	beggar, մուրացիկ
բարով (սեփեռու յատուկ)	thanks, շնորհակալութիւն
if, եթէ, թէ որ	butter, կարագ
as if, իբր թէ	good, լաւ
up, վեր, դէպի վեր	better, աւելի լաւ
any, ո եւ է, որ եւ իցէ	joy, ուրախութիւն
bad†, գէշ	joyful, ուրախալի
bed†, անկողին	thing, իր, բան
boy, մանչ, տղայ	yes, այո
toy, խաղալիք	end, վերջ
tank, ամբար(ջրի կամ ուրիշ հեղուկի)	mama, մայրիկ
before, առաջ, նախ քան	papa, հայրիկ
sir, տէր, տիար	cent, սէնդ

* By կը զորոճեմուի մեծ մասամբ բառերու բաղադրութեանց մէջ. ինչպէս,
 by aim, նպատակով. by name, անունով:

† Ինչ է bad և bed բառերու իբարմ: ունեցած տարբերութիւնը:

ma'am†, տիկին	central, կենդրոնական
West, Արեւմուտք	hill, բլուր
New York, Նիւ Եօրք	will, կամք, կտակ [օթեակ
America, Ամերիգա	box*, սնտուկ, տուփ, (Բարբոն)
Armen, Արմէն	boxing, կռիամարտ
Armenia, Հայաստան, Արմէնիա	Armenian Հայ, Արմէնի
to be, ըլլալ	to buy, գնել
being, ըլլալով. եղող	buying, գնելով
been, եղած	bought, գնած
to have been, եղած ըլլալ	to have bought, գնած ըլլալ
be, եղի՛ր, եղէ՛ք	buy գնէ՛, գնեցէ՛ք
I have been, եղած եմ	I buy, կը գնեմ
he or she has been, եղած է	he or she buys, կը գնէ
I shall be, պիտի ըլլամ	we buy, կը գնենք
he or she will be, պիտի ըլլայ	you buy, կը գնէք
we shall be, պիտի ըլլանք	they buy, կը գնեն
I may be, կարելի է ըլլամ	I bought, գնեցի
I may have been, կարելի է եղած եմ	he or she bought, գնեց
if I be, եթէ ըլլամ [եղած եմ	we bought, գնեցինք
if he or she be, եթէ ըլլայ	you bought, գնեցիք
if I were, եթէ ըլլայի	they bought, գնեցին
to give, տալ	to get, ստանալ, ձեռք ձգել
giving, տալով	getting, ստանալով
given, տուած	gotten, ստացած
to have given, տուած ըլլալ	get, ստացի՛ր, ստացէ՛ք
give, տո՛ւր, տուէ՛ք	I get, կ'ստանամ
I give, կուտամ	he or she gets, կ'ստանայ
he or she gives, կուտայ	we get, կ'ստանանք
we give, կուտանք	you get, կ'ստանաք
you give, կուտաք	they get, կ'ստանան
they give, կուտան	I got, ստացայ
I have given, տուած եմ	he or she got, ստացաւ
I may give, կարելի է տամ	we got, ստացանք
I may have given, կարելի է տուած եմ	you got, ստացաք
if I give, եթէ տամ [տուած եմ	they got, ստացան

† Ma'am համարատուածն է Madam բառի :

ԿԱՆՈՆ. — * X վերջաւորող անուններու յօքնակին կը շինուի եզակի ուղղականին վերջը *cs* աւելցնելով. այսպէս, *box* սնտուկ. *boxes*, սնտուկներ :

to thank, շնորհակալ ըլլալ
 I thank, շնորհակալ եմ
 he or she thanks, շնորհակալ է
 we thank, շնորհակալ ենք
 you thank, շնորհակալ էք
 they thank, շնորհակալ են
 thank, շնորհակալ եղի՛ր, — եղէ՛ք
 I can, ես կրնամ
 he or she can, ինք կրնայ
 we can, մենք կրնանք
 you can, դուք կրնաք
 they can, անոնք կրնան
 can I?, կրնամ
 I can not, չեմ կրնար
 I shall†, ես պիտի
 he or she will, ինք պիտի
 we shall, մենք պիտի
 you will, դուք պիտի
 they will, անոնք պիտի
 will this do? աս կ'ըլլայ
 this will do, աս աղէկ է, կ'ըլլայ
 that will do*, ան աղէկ է, կ'ըլլայ, բաւական է

to please, հաճիլ .
 I please, կը հաճիմ
 he or she pleases, կը հաճի
 we please, կը հաճինք
 you please, կը հաճիք
 they please, կը հաճին
 please, հաճէ՛, հաճեցէ՛ք
 to send, շրկել
 I send, կը շրկեմ
 he or she sends, կը շրկէ
 we send, կը շրկենք
 you send, կը շրկէք
 they send, կը շրկեն
 send, շրկէ՛, շրկեցէ՛ք
 I will‡, ես պիտի
 he or she shall, ինք պիտի
 we will, մենք պիտի
 you shall, դուք պիտի
 they shall, իրենք պիտի
 will that do? ան կ'ըլլայ
 will you?, կ'ուզէք, կը կամենա՞ք

38. Վարժութիւն

[Թ] [Ժ] [Լ]

*Armen, have you been in
 Armen, have you been in
 Armenia? No sir, I have not
 Armenia? No sir, I have not*

† Առաջին գնմտերուն shall, երկրորդ և երրորդ գնմտերուն will գործածութիւնն կ'արտայայտէ լոկ ապագային ըլլալի՜ գործողութիւն մը:

‡ Առաջին գնմտերուն will, երկրորդ և երրորդ գնմտերուն shall գործածութիւնն կ'արտայայտէ խոստում, հրաման կամ սպասուելիք:

* Այս խօսքը՝ արագ խօսակցութեանց մէջ, կը հնչուի ունիլ Գոս:

been in Armenia, but I have
been in Armenia, but I have
been in New York. Have you
been in New York. Have you
seen Fanny? She is a nurse
seen Fanny? She is a nurse
now. Yes ma'am, I have seen
now. Yes ma'am, I have seen
her in West. He is a good boy;
her in West. He is a good boy;
you are a bad boy. What are
you are a bad boy. What are
you going to buy? I am going
you going to buy? I am going
to buy a toy for her boy and
to buy a toy for her boy and
shoes for Anna. I see you are
shoes for Anna. I see you are
joyful to-day. Yes ma'am, I
joyful to-day. Yes ma'am, I
am. This is a bath-house. Have
am. This is a bath-house. Have

you bath in your house? Yes
you bath in your house? Yes
ma'am, we have. Was bathing
ma'am, we have. Was bathing
good to-day? Yes sir, it was;
good to-day? Yes sir, it was;
and there were many boys
and there were many boys
bathing. Have you anything
bathing. Have you anything
to eat? Yes sir, here are butter
to eat? Yes sir, here are butter
and toasts. Who is that man?
and toasts. Who is that man?
He is a beggar and is begging
He is a beggar and is begging
for food. This is for you, Fan-
for food. This is for you, Fan-
ny, you may have it now.
ny, you may have it now.
Thank you, my dear mama.
Thank you, my dear mama.

See, this is given to me; it is

*See, this is given to me; it is
a good thing. This is funny,
a good thing. This is funny,*

*isn't it? Yes, it is. This is a tank
isn't it? Yes, it is. This is a tank*

*but that is a stone. What have
but that is a stone. What have*

*you got in your hand? I got
you got in your hand? I got*

*a cent to buy a good thing to
a cent to buy a good thing to*

*eat. Will you be in my house
eat. Will you be in my house*

*to-day? I will. I can go with
to-day? I will. I can go with*

*you papa. By-by. Good-by.
you papa. By-by. Good-by.*

This is his box, that is mine.

This is his box, that is mine.

Mama, please buy me a toy.

Mama, please buy me a toy.

*I will, my dear boy. In the
I will, my dear boy. In the
days gone by, we were going
days gone by, we were going
up this hill, and then down.
up this hill, and then down.*

39. Վարժութիւն

[Խ]

Ինչպէս է Արմէնը: — Արմէնը Հայաստան կ'երթայ: — Հոն
չատ տղաքներ կան (հոն հոն շոքողներ): — Այսօր նիւ Եօրք
պիտի ըլլանք (Քնէ՛ր, զիտի ըլլանք ինչ-եւր): — Ինչ է այս բանը,
կարագ է (է հոն հոն): — Ոյո՛, սիրելիս (ի՛նչ ինչ), դուք պիտի
ունենաք կէսօրին: — Ասիկա վե՛րջն է (է հոն վե՛րջն), հայրիկ:
— Ո՛չ, գաւազն (ի՛նչ շոքող): — Մենք պիտի երթանք դուրս այ-
սօր լաւ բաներ գնելու (Քնէ՛ր լաւ բաներ): — Ես տուած եմ ի-
րեն (him) այն սնտուկը: — Տե՛ս, Ֆէնին բլուրին վրայ է (է լաւ
բլուր): — Ձեր կամքն ինչ է (ինչ է յեր հոն): — Իմ կամքս է
(ան (it) է ի՛նչ հոն) որ (that) դուք պէտք է երթաք Արեւմուտք:
— Կէսօրին Արմէնին տունը եղէ՛ք (եղէ՛ք Արմէնին տունը ինչ):
— Ասիկա լաւ խաղալիք մ'է (է ինչ լաւ խաղալիք) տղա՛ս, (ի՛նչ տղա)
ես պիտի տամ քեզի (յեղէ) զայն: — Շնորհակալութիւն, սիրե-
լի հայրիկս (ի՛նչ ինչ հոն): — Պիտի (տո՛ւ) երթա՛ք հիմա: — Ա-
յո՛, տիկին, ես պէտք է երթամ նիւ Եօրք շատ բաներ գնե-
լու (Քնէ՛ր շոքող բաներ): — Ոեւէ բան մը ունի՛ք ըսելու (հոն՞ տո՛ւ
հոն բան ըսել): — Այո՛, տէր, ես ունիմ շատ բաներ ըսելու, բայց
պէտք է երթամ հիմա մնաք բարով: Երթա՛ք բարով: — Ինչ-
պէս ստացաք անիկա (ըլլէ՛ր տո՛ւ ստացա՛ք հոն): — Շատ ծաղ-
րաշարժ է (հոն է շոքող ծաղրաշարժ):

ጉሀህ ታዲ (LESSON XVI.)

40. ቂሠጥታ ስጦታ

[ሲ] [ሁ]

all (ሳ)	ball (ጥሳ)	bal'lot (ጥ'ሲፎጥ)	bal-loon' (ጥ'ሲሎን)
alms (ሙሲ)	balm (ጥሙሲ)	palm (ቶሙሲ)	balm'y (ጥሙሲ)
bee (ጥፊ)	ba'by (ጥ'ፊጥፊ)	ber'ry (ጥ'ፊፊ)	beau'ty (ጥ'ፊፊጥፊ)
car (ቶሙ)	care (ቶፊጥ)	take (ፊፊጥ)	took (ፊሙ)
did (ጥፊጥ)	kid (ቶፊጥ)	read (ፊፊጥ, ፊፊጥ)	read'ing (ፊፊጥፊፊፊ)
ev'er (ፊፊፎጥ)	nev'er (ፊፊፊፆጥ)	sis'ter (ፊፊፊፆጥ)	East'er (ፊፊፊፆጥ)
few (ቆፊሙ)*	fe'ver (ቆፊፊፆጥ)	fa'ther (ቆፊፊፆጥ)	moth'er (ፊፊፆጥፆጥ)
fly (ቆፊሙ)*	fly'ing (ቆፊፊፆጥፊፊፊ)	friend (ቆፊፊፆጥ)*	cur'rent (ፊፊፆጥፆጥ)
fur (ቆፊሙ)	fur'ther (ቆፊፊፆጥፆጥ)	farm'er (ቆፊፊፆጥ)	broth'er (ፊፊፆጥፆጥ)
had (ፊፊጥ)	hard (ፊፊጥ)	head (ፊፊጥ)	a-head' (ፊፊጥ)
nor (ኤሳ)	North (ኤሳፊፊ)	ei'ther (ፊፊፆጥፆጥ)†	nei'ther (ፊፊፆጥፆጥ)†
nut (ኤፊፊ)	put (ፊፊፆጥ)	sick (ፊፊጥ)	kick (ቶፊጥ)
oar (ሳ)	oth'er (ፊፊፆጥፆጥ)	out'er (ፊፊፆጥፆጥ)	in'ner (ፊፊፆጥ)
off (ሳፊ)	oft'en (ሳፊፆጥ)	o'ver (ሳፊፆጥ)	weath'er (ፊፊፆጥፆጥ)
saw (ሳ)	sew (ሳ)	saw'ing (ሳፊፆጥፆጥ)	sew'ing (ሳፊፆጥፆጥ)
side (ሙጥ)	walk (ሙፊጥ)*	wake (ሙፊጥ)*	ma-chine' (ሙፊፆጥ)
win (ሙፊጥ)*	twin (ፊፊፆጥፆጥ)*	wom'an (ሙፊፆጥፆጥ)	wom'en (ሙፊፆጥፆጥ)
bone (ጥፊፆጥ)	both (ጥፊፆጥፆጥ)	brown (ጥፊፆጥፆጥ)*	crown (ቶፊፆጥፆጥ)*
like (ፊፊጥ)	dove (ጥፊፆጥ)	love (ፊፊፆጥ)	lov'ing (ፊፊፆጥፆጥ)
wish (ሙፊፆጥ)	wish'ing (ሙፊፆጥፆጥ)	should (ፊፊጥ)	would (ፊፊጥ)
home (ፊፊፆጥ)	Rome (ሙፊፆጥ)	east'ern (ፊፊፆጥፆጥ)	north'ern (ኤሳፊፆጥፆጥ)
Van (ፊፊፆጥ)	Tif-lis (ፊፊፆጥፆጥ)	Cons-tan'ti-no'ple (ቶፊፆጥፆጥፆጥፆጥፆጥ)	Lon'don (ፊፊፆጥፆጥ)
	Pa'ris (ፊፊፆጥፆጥ)	Wash'ing-ton (ሙፊፆጥፆጥፆጥፆጥ)	

41. ቂሠጥታ ስጦታ

[ሁ] [ሁ]

All alms bee car did ever few

All alms bee car did ever few
fly fur had nor oar off saw
fly fur had nor oar off saw

* ኢኤፊፊፆጥ ፊፊፆጥፆጥ ፊፊፆጥፆጥ ፊፊፆጥፆጥ

† Either ፊፊፆጥፆጥ ፊፊፆጥፆጥ neither, ኤሳፊፆጥፆጥ

win wish ball balm baby care

win wish ball balm baby care

kid never fever flying further

kid never fever flying further

hard north other often sew

hard north other often sew

twin wishing ballot palm take

twin wishing ballot palm take

berry read sister father friend

berry read sister father friend

farmer head either outer over

farmer head either outer over

sawing woman should balmy

sawing woman should balmy

balloon beauty took reading

balloon beauty took reading

Easter mother current brother

• Easter mother current brother

ahead neither inner weather

ahead neither inner weather

sewing women would nut put

sewing women would nut put

bone home like both London
 bone home like both London
 done sick brown love crown
 done sick brown love crown
 kick Tiflis Rome Washington
 kick Tiflis Rome Washington
 Van Paris Constantinople.
 Van Paris Constantinople.

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ — Շարունակութիւն 31-32րդ երեսներէն

ԱՆՈՒՆՆԵՐՈՒ ՀՈՂՈՎՈՒՄԸ

Անունի մը հոլովումը իր թիւերու եւ հոլովներու կանոնաւոր կարգադրութիւնն է. այսպէս,

Ա. ՕՐԻՆԱԿ. — FRIEND, ԲԱՐԵԿԱՄ

Եզ. Ուղ. friend, բարեկամ Յոք. Ուղ. friends, բարեկամներ
 Սեռ. friend's, բարեկամի Սեռ. friends', բարեկամներու
 Հայց. friend, բարեկամը Հայց. friends, բարեկամները

Բ. ՕՐԻՆԱԿ. — MAN, ՄԱՐԻ

Եզ. Ուղ. man, այր Յոք. Ուղ. men, այրեր
 Սեռ. man's, այրի Սեռ. men's, այրերու
 Հայց. man, այրը Հայց. men, այրերը

Գ. ՕՐԻՆԱԿ. — BOX, ՄՆՏՈՒԿ

Եզ. Ուղ. box, սնտուկ Յոք. Ուղ. boxes, սնտուկ
 Սեռ. box's, սնտուկի Սեռ. boxes', սնտուկներու
 Հայց. box, սնտուկը Հայց. boxes, սնտուկները

ԿԱՆՈՆ. — Այն անուններն, որք կը վերջանան y ով եւ y ն ալ նախադասուած ըլլայ բաղաձայնով մը, յոքնակի չի նկարագրու համար, նախ y ը ի ի փոխելու է, յետոյ es աւելցնելու է: Այս պարագային տակ բառին վանկը չ'աւելնար: Այսպէս, baby, երեխայ. babies, երեխաներ. berry, հատապտուղ. berries, հատապտուղներ. fly, ճանճ. flies, ճանճեր:

Գ. ՕՐԻՆԱԿ. — FLY, ճԱՆՃ

Եղ. Ուղ. fly, ճանճ Յոք. Ուղ. flies, ճանճեր
Սեն. fly's, ճանճի Սեն. flies', ճանճերու
Հայց. fly, ճանճը Հայց. flies, ճանճե րը

42. Վարժութիւն

Հետեւել բառերն հոլովելու և մէջմէջ անգամ նախ բերանացի յետոյ զբառոք:

Host, nation, seat, shoe, tent, Ա. Օրինակին պէս:

Brother*, foot, tooth, woman, Բ. Օրինակին պէս:

Fox (ֆոքս) (հետու և մէջ անգամ յ, մէջ վանկ) աղուէն Գ. Օրն. պէս:

Baby, berry Դ. Օրինակին պէս:

ԴԱՍ ԺԷ. (LESSON XVII.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Շարունակութիւն 34րդ երեսէն:

Անգլիերէնի մէջ Ածականներն կարելի է վեց կարգի բաժնել. այսպէս, հոգաբարձի, յարուստի, խոտի, դերձակաւի, դերձակաւի, դերձակաւի և քաղաքի:

Ա. Հոգաբարձի անունը կը կոչուին այն ածականներն, որոնք կը ցուցնեն որպիսութիւն կամ դիրք. ինչպէս, good, լաւ. baa, փշ. eastern, արեւելեան. outer, արտաքին:

Բ. Երեստի անունը կը կոչուին այն ածականներն, որոնք ցատուկ անունէ մը շինուած են. ինչպէս, Armenian, Հայկական. American, Ամերիկեան:

Գ. Թոշակի անունը կը կոչուին այն ածականներն, որոնք կը ցուցնեն որոշ թիւ մը. ինչպէս, nine, ինն. ten, տասն. և այլն:

Դ. Դերձակաւի անունը կը կոչուին այն ածականներն, որոնք կը ցուցնեն որոշ բան մ'է, որ կամ իր անունին կ'ընկերանայ, կամ զայն կը ներկայացնէ զօրութեամբ. այսպէս, all gone, քաղաքացի. ըսել կ'ուզէ all men gone, քաղաքացիները քաղաքացի:

Ե. Դերձակաւի անունը կը կոչուին այն ածականներն, որոնք կը ցուցնեն որոշ բան մ'է, որ կամ իր անունին կ'ընկերանայ, կամ զայն կը ներկայացնէ զօրութեամբ. այսպէս, a sewing machine, իւր իւրոյ մաքենայ մը. a loving boy, լոյս (լոյս) տղայ մը:

Զ. Բաղադրութիւն անունը կը կոչուին այն ածականները, որոնք կը բաղկանան երկու կամ աւելի բառերէ. ինչպէս, nut-brown, ընկուզի-նիւթայ. home-sick, տնայ-տագ:

* Յոգաբարձի կ'ըսուի brethren.

[Ի]

all†, բոլոր	[բահանդէս either, կամ, թէ
ball, գնդակ, գնտակ. կծիկ. պա-	neither, ոչ
alms†, ողորմութիւն	nor, ոչ
balm*, ամոքիչ սպեղանի (Տ-ճի.	oar, (նաւակ) թիակ
հանգիստ, բալասան	other, միւս
balmy, ամոքիչ. անուշարոյր	North, Հիւսիս
palm, ափ (բաւ Տիւ), արմաւենի	off, հեռու
bee, մեղու	to be off, հեռանալ
baby, երեխայ, մանկիկ	to get off, (կտնայ) իջնել
beauty, գեղեցկութիւն	to go off, (հեռանալ) պարպուիլ
berry, հատապտուղ	well off, յաջող, հարուստ
balloon, օդապարիկ	often, յաճախ, շատ անգամ
ballot, քուէ	how often, որքան յաճախ
car, կառք	[թիւն father, հայր
care, հոգ. խնամք. զգուշու-	mother, մայր
ever, միշտ, երբէք	sister, քոյր
for ever, յաւիտեան [յաւիտենից	brother, եղբայր
for ever and ever, յաւիտեանս	twin, երկուորեակ
never, բնաւ, երբէք	friend, բարեկամ
kid, ուլ	farmer, երկրագործ
few, (քիչ) քիչ, քիչեր	Easter, Ջատիկ
fever, ջերմ, տենդ	current, ընթացիկ
fly, ճանճ	head, գլուխ, ծայր
fur, մուշտակ (Տ-ճի. փշոտ)	ahead, առաջ
further, աւելի հեռուն	woman, կին մարդ
hard, կարծր, խիստ, դժուարին	women, կին մարդեր
over, վրայ, վրայէն. մէկ կող-	weather, օդի վիճակ
մէն միւսը. ցվերջ. իրովին	balling, (գլխով) գնդակ խա-
reading, ընթերցանութիւն	շալ

* ԿԱՆՈՆ. — Եթէ անունի մը կամ գոյականի մը (անուն եւ զոյգ բառերուն իւր-իւր եւս կ'ըսուի) վերջը չկամ *ey* մասնիկը աւելցնենք, գոյականը ածականի կը փոխուի. եւ կը ցուցնէ որ պիտութիւն. ինչպէս, balm, ամոքիչ սպեղանի. balmy, ամոքիչ. sand, աւազ. sandy, աւազոտ. hair, մազ. hairy, մազոտ. clay, (գիւղ) (գիւղէն եւ մի վայր) կաւ. clayey, (գիւղէն) կաւոտ. կաւային:

|| ԾԱՆ. — Either & or, neither & nor զոյգ զոյգ կը գործածուին. այսպէս, either this, or that; կամ այս, կամ ա՛յ. neither this, nor that; ո՛չ այս ո՛չ ա՛յ:

† Թ: եղակի: & և թ: յոյսակի:

side, կողմ, կող	dove, տատրակ, աղաւնի
side by side, քով քովի	love, սէր
side-walk, մարդագնաց	eastern*, արեւելեան
nut, ընկոյզ	northern*, հիւսիսային
sick, հիւանդ. զգուած [թիւն	bone, ոսկոր
kick, կից, ագացի. դժգոհու-	both, երկուքն ալ
home, (հայրենիան կամ ընդանիւն)	brown, [թաւաղոյն
տուն	crown, [թագապսակ
van, (վան) մեծ բեռնակառք	Van (վան) վան
Romell, Հռոմ	Constantinople, կոստանդնու-
Roman, Հռոմայեցի	պօլիս
Tiflis, Թիֆլիս	Washington, Ուաշինկթըն
Paris, Փարիզ	London, Լոնտոն
to like†, սիրել	to love†, սիրել
liked , սիրած	loved , սիրած
liking, սիրելով	loving, սիրելով
I like, կը սիրեմ	I love, կը սիրեմ
he or she likes, կը սիրէ	he or she loves, կը սիրէ
we like, կը սիրենք	we love, կը սիրենք
you like, կը սիրէք	you love, կը սիրէք
they like, կը սիրեն	they love, կը սիրեն
like, սիրէ՛, սիրեցէ՛ք	love, սիրէ՛, սիրեցէ՛ք

|| ԿԱՆՈՆ. — Համբ Եով վերջացող բառի մը վրայ երբ ուզենք an (էն), er (էր), ing (ինգ) ի պէս ձայնաւորով սկսուած մասնիկ մ'աւելցնել, պէտք է նախ e ն դուրս ագել, ապա ձայնաւորով սկսուած մասնիկն աւելցնել. այսպէս, Rome, Հռոմ. Roman, Հռոմայեցի. love, սէր. lover, սիրող. take, առ. taking, առնելով:

* ԿԱՆՈՆ. — Եթէ բառի մը վերջը ern (էրն) մասնիկը աւելցնենք կը ցուցնէ դիրք, կողմ, տեղ. ինչպէս, East, Արեւելք. eastern, արեւելեան. West, Արեւմուտք. western, արեւմտեան:

† To like և to love երկուքն ալ թեև Հայերէնի մէջ տեղի կը թարգմանուին, բայց Անգլիերէնի մէջ տարբեր զործածութիւններ ունին: To like կը նշանակէ սիրել բան մը կամ անձ մը, ուսկից ո և է հանդիս մը կ'զգացուի: To love կը նշանակէ սիրել անձ մը, մանաւանդ տարբեր սեռէ ստանշառալ անոր հանճարին, տաղանդին կամ ձիրտերուն վրայ, ըզմալ հանապաղ անոր ներկայութեանը, ցանկալ միշտ անոր բարօրութեանը և ուրախանալ անոր երջանկութեանը վրայ, կամ ցաւիլ անոր դժբաղդութեանը վրայ:

I did, *ըրի*
 he or she did, *ըրաւ*
 we did, *ըրինք*
 you did, *ըրիք*
 they did, *ըրին*
 to saw†, *սղոցել*
 sawing, *սղոցելով*
 I saw, *կը սղոցեմ*
 he or she saws, *կը սղոցէ*
 we saw, *կը սղոցենք*
 you saw, *կը սղոցէք*
 they saw, *կը սղոցեն*
 saw, *սղոցէ՝ սղոցեցէ՛ք*
 I saw†, *տեսայ*
 he or she saw, *տեսաւ*
 we saw, *տեսանք*
 you saw, *տեսաք*
 they saw, *տեսան*
 to put, *դնել*
 putting§, *դնելով*
 I put‡, *կը դնեմ*
 he or she puts, *կը դնէ*
 we put, *կը դնենք*
 you put, *կը դնէք*
 they put, *կը դնեն*

I had, *ունէի*
 he or she had, *ունէր*
 we had, *ունէինք*
 you had, *ունէիք*
 they had, *ունէին*
 to sew, *կարել*
 sewing, *կարելով*
 I sew, *կը կարեմ*
 he or she sews, *կը կարէ*
 we sew, *կը կարենք*
 you sew, *կը կարէք*
 they sew, *կը կարեն*
 sew, *կարէ՛, կարեցէ՛ք*
 I win, *կը շահիմ*
 he or she wins, *կը շահի*
 we win, *կը շահինք*
 you win, *կը շահիք*
 they win, *կը շահին*
 put, *դրի, դրած*
 put, *դի՛ր, դրէ՛ք*
 I put‡, *դրի*
 he or she put, *դրաւ*
 we put, *դրինք*
 you put, *դրիք*
 they put, *դրին*

† Դիտելու է այս բառի երկու տարբեր նշանակութիւններն:

‡ Դիտէ՛ այս բառի տարբեր նշանակութեամբ զործածութիւններն:

§ ԿԱՆՈՆ. — Երբ ուղենք *ar* (եր) *er* (եր, ւր) *ed* (եւ, ըր) *en* (են, ըն) *ing* (ին) ի պէս ձայնաւորով սկսուած մասնիկ մ'աւելցնել միապանկեւ այնպիսի բաւերու վերջը, որոց վերջին վանկը կը շեշտուի, եւ որը վերջաւորած ըլլայ մէկ բաղաձայնով (բացի x էն) եւ այն բաղաձայնն ալ նախադասուած ըլլայ մէկ ձայնաւորով, այն ատեն մասնիկը բառին վրայ աւելցնելէ առաջ, բառին վերջին բաղաձայնը կրկնելու է. ինչպէս, *beg*, *խնդրէ*. *beggar*, *մուրացիկ*. *hat*, *գլխարկ*. *hatter*, *գլխարկավաճառ*. *I beg*, *կը խնդրեմ*. *I begged*, *խնդրեցի*. *to win*, *մըրցմամբ շահիլ*. *winning*, *մըրցումը շահող*. *sun*, *արեւ*. *sunny* *արեւ օր*, *արեւդէմ*. *put*, *դիր*. *putting*, *դնելով*:

to wish, բաղձալ (հոգորդող) գնդակ
կամենալ, տենչալ, մաղթել խաղալ

wishing, բաղձալով balling, գնդակը գլտորելով

I wish, կը բաղձամ I ball, կը գլտորեմ

he or she wishes, կը բաղձայ he or she balls, կը գլտորէ

we wish, կը բաղձանք we ball, կը գլտորենք

you wish, կը բաղձաք you ball, կը գլտորէք

they wish, կը բաղձան they ball, կը գլտորեն

wish, բաղձայ, բաղձացէ՛ք ball, գլտորէ՛, գլտորեցէ՛ք

to read (ընթ) կարդալ to take, առնել

read (ընթ) կարդացած took, առած

reading, կարդալով taking, առնելով

I read (ընթ) կը կարդամ [դայ I take, կ'առնեմ

he or she reads (ընթ) կը կար- he or she takes, կ'առնէ

we read (ընթ) կը կարդանք we take, կ'առնենք

you read (ընթ) կը կարդաք you take, կ'առնէք

they read (ընթ) կը կարդան they take, կ'առնեն

read (ընթ) կարդա՛, կարդացէ՛ք take, ա՛ռ, առէ՛ք

I read (ընթ) կարդացի I took, առի

he or she read (ընթ) կարդաց he or she took, առաւ

we read (ընթ) կարդացինք we took, առինք

you read (ընթ) կարդացիք you took, առիք

they read (ընթ) կարդացին they took, առին

to care, հոգ ընել to fly, թռչիլ

caring, հոգ ընելով flying, թռչելով

I care, հոգ կ'ընեմ I fly, կը թռչիմ

he or she cares, հոգ կ'ընէ he or she flies, կը թռչի

we care, հոգ կ'ընենք we fly, կը թռչինք

you care, հոգ կ'ընէք you fly, կը թռչիք

they care, հոգ կ'ընեն they fly, կը թռչին

I should, պարտաւոր էի I would, պիտի ուզէի

he or she should, պարտաւոր էր he or she would, պիտի ուզէր

we should, պարտաւոր էինք we would, պիտի ուզէինք

you should, պարտաւոր էիք you would, պիտի ուզէիք

they should, պարտաւոր էին they would, պիտի ուզէին

ԾԱՆ. — Should կը գործածուի պարտականութիւն և պատշաճութիւն արտայայտելու՝ մինչ would կը գործածուի աւելի կամեցողութիւն և բաղձանք արտայայտելու համար:

to take a walk, պտտելու ելլել

to take care of, հոգ կամ խնամք տանիլ

We will soon go to Constantinople. My sister will be in London on New Year's day.
We will soon go to Constantinople. My sister will be in London on New Year's day.
I like to be in Tiflis. My brother was with me in Paris. We wish now to be in Van on Easter day.
I like to be in Tiflis. My brother was with me in Paris. We wish now to be in Van on Easter day.
Wake me up please, mama, I would like to be there in time. Tiflis is further North.
Wake me up please, mama, I would like to be there in time. Tiflis is further North.
I am getting sick here, papa
I am getting sick here, papa

dear, please take me home. It

dear, please take me home. It
is a balmy day, the weather
is a balmy day, the weather

is so fine! On Easter day we
is so fine! On Easter day we

will be in Rome. She has nut-
will be in Rome. She has nut-

brown hair and is ahead in
brown hair and is ahead in

her reading; I can read too,
her reading; I can read too,

but she reads better than me
but she reads better than me

and Fanny. That is a beauty.
and Fanny. That is a beauty.

Don't you see the balloon up
Don't you see the balloon up

there? Have you ever been in
there? Have you ever been in

London? I have never been
London? I have never been

out, but my friend Annie has
out, but my friend Annie has
been there often. I shall buy
been there often. I shall buy
a sewing machine by and by.
a sewing machine by and by.
See those boys, they are twin.
See those boys, they are twin.
She saw a flying machine to-
She saw a flying machine to-
day going North. Take the car
day going North. Take the car
and go down there soon as
and go down there soon as
you can; she is sick and has
you can; she is sick and has
fever to-day. Take good care
fever to-day. Take good care
of the baby. Will you? Yes,
of the baby. Will you? Yes,
ma'am, I will.
ma'am, I will.

44. Վարժութիւն

[Ծ]

Այսօր Զատիկ է (է Զոհի): — Ի՞նչ անուշաբոյր օր է այսօր: — Կէսօրին տեսայ օդապարիկ մը արեւելեան կողմը, բայց ես կը սիրեմ թռչող մեքենաները: — Ի՞նչ կ'ընէք (what are you doing) այսօր: — Հիւանդ մօրս խնամք կը տանիմ (էջնա՛մ, իջ գանձի՛մ հեռա՛դ տոյր): — Եւ ես հոգ կը տանիմ երեխայ քրոջս (ի՛մ երեխայ տոյր): — Մայիս յաճախ կը տեսնէ իւր եղբայրը եւ իր հետ պտտելու կ'ելլէ (պտտելու՝ ի՛նչ զինքն): — Մայիս եւ իւր եղբայրները երկուորեակներ են (էն երկուորեակներ): — Կառքէն իջայ ինձ համար մուշտակ մը գնելու (էջնէ՛լ իջ տա՛նի համար զինքն): — Կար կարող մեքենայ ունի՞ք (տունի՛ք դու՛ր ի՛նչ տա՛նի): — Ո՛չ, կը բաժամ ունենայինք: — Կը պարտաւորիմ երթալ Նիւ Եօրք: Կ'ուզէ՞ք (դու՛ր) քալել (walk եւ to walk) ինձ հետ: — Գնա՛ վարը աւելի հեռուն (տե՛ս հեռուն վարը) հարաւային կողմը: Հոն պիտի տեսնես շատ բեկամներ: — Տեսած էք (տունի՛ք դու՛ր) մեղու մը: — Ո՛չ, ես տեսայ ուլ մը աւելի հեռուն վարը: — Հոսմի մէջ (էջնէ՛լ հոսմ) Հոսմ յեցի եղիւր (էլի՛ք հոսմայեցի): — Դիւր գինքը անկողին: — Կէսօրին պիտի ունենանք հատապտուղներ: — Մեր երեխան հիւանդ է (է հեռա՛դ) այսօր: — Ո՛վ կը խնամէ գինքը: — Բոլորը գնացած են: — Տես այդ թխագոյն զաւակին: Հիմա պիտի թռչի: — Կը մաղթեմ ձեզ, Տիկին, շատ օրեր: — Երկրագործը չի կրնար սղոցել: — Ո՛վ պիտի ըլլայ միւս մարդը: — Ես կ'ըսեմ կամ Մայիսը՝ կամ Ֆէնին պիտի չահի: — Ո՛չ, ես կ'ըսեմ ո՛չ Մայիսը՝ եւ ո՛չ Ֆէնին պիտի չահի, թխագոյն հագուած տղան (the boy in brown) կ'ըսէ չահի: — Կը սիրեմ տուն (home) երթալ հիմա: — Արմէն, ամեն ատեն տղէկ տղայ մ'եղիւր (էլի՛ք իջ տա՛նի) եւ տուր ողորմութիւն: — Մայիսն առաջ է (է տա՛նի) ընթերցանութեան մէջ (էլի՛ք ընթերցանութեան): — Մենք բոլորս լաւ ենք (էն՛չ է) եւ կը մաղթենք ձեզ նոյնը:

ԿԱՆՈՆ. — Երբ *able* (եղիւ, ըլլալ) մասնիկն աւելցուի բառի մը վերջը, կը ցուցնէ արժանաւորութիւն, կարելիութիւն կամ հրաշքաւորութիւն. ինչպէս, *hon'or* (աշք) պատիւ, *hon'or-able*, պատուաւոր, պատուաբէշ, մեծաշուք:

ԴԱՍ ԺԸ · (LESSON XVIII.)

ՔԱՂՈՒԱԾՔ (REVIEW)

45. Վարժութիւն

[Ծ]

All Saints' Day, almshouse, always, anything, another, ballot-box, balloting, butterfly, bath-house, butter-nut, dove-house, farm-hand, farm-house, football, good-will, home-made, home-sick, love-sick, newsboy, northeast, northwest, nothing, oarsman, southeast, southwest, Sunday, Palm Sunday, tea-house, whatever, whatsoever, whichever, whichsoever, whoever, whosoever, whosever, whosesoever, whomever, whomsoever, wish-bone, within, without.

46. Վարժութիւն

Հետեւեալներուն մէջէն որոշելու է ո՞ր բառերը անգլան են.
Ի՞նչ տեսակ անգլան են. և ինչո՞ւ:

all hosts	farming boys	nine nests
American aid	few men	north-east side
any woman	fine berries	nut-brown sash
better days	funny kids	Parisian hats
balmy air	good food	rusty box
both women	hard times	sewing machine
dear friends	honest maid	sick baby
dusty house	many farms	southern door
dying man	neat woman	sunny South
fair weather	new home	ten seats

[Խ]

All Saints' Day, Ամենայն Սրբոց	northeast, հիւսիսային արեւել-
որ (նոյ. 1)	եան [մըտեան
almshouse, աղքատանոց	northwest, հիւսիսային արեւ-
anything, որ եւ է բան	southeast, հարաւային արեւել-
another, ուրիշ մը	եան [մըտեան
always, միշտ [ժապաւինաձուկ	southwest, հարաւային արեւ-
balloon fish, օդապարիկ ձուկ,	oarsman, թիավար
ballot-box, քուէատուփ	Sunday, կիրակի [կիրակի
balloting, քուէարկութիւն	Palm Sunday, Ծաղկազարդի
bath-house, բաղնիստուն, բաղնիք	tea-house, թէյարան
butterfly, թիթեռնիկ, անհոգ	whatever, ինչ որ
զաւեշտասէր [ընկոյզ	whatsoever, ինչ որ ալ
butter-nut, տեսակ մը կարծր	whichever, ով որ
dove-house, աղաւնետուն (Տ-ճկ.	whichsoever, ով որ ալ
պօռնհանէ)	whomever, որն որ, զով որ
farmhand, երկրագործ մշակ	whomsoever, որն որ ալ
farm-house, ագարակատուն	whosever, որուն որ
good-will, բարեացակամու-	whosoever, որուն որ ալ
թիւն, հաճութիւն	whoever, ով որ
home-made, տան շինուած	whosoever, ով որ ալ [ի մէջ
homesick, տնակարօտ	within, ի ներքուստ. ներսը.
love-sick, սիրակարօտ	without, արտաքուստ, դուրսը.
made-up, արհեստական	առանց. բացի
nothing, ոչինչ	wish-bone, ըզձուկ (Տճկ. ճէնահ)
newsboy, լրագրավաճառ տղեկ	football, ոտնագնդակ

47. Վարժութիւն

[Թ] [Հ]

Ա Ռ Ա Յ

*"Man has his will,
but woman has her way."*

— O. W. HOLMES — (*The Autocrat of the Breakfast-table.*)

ԴԱՍ ԺԹ. (LESSON XIX.)

ԵՐԿՐԱՐԱՌՆԵՐ, ԵՌԲԱՐԱՌՆԵՐ

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Երբ երկու ձայնաւորներ միանան միեւնոյն վանկին մէջ, կը կոչուին երկբարբառ. ինչպէս, *ai, ai՛* բառին մէջ, *ay day* բառին մէջ, *ea heat* բառին մէջ, *ee been* բառին մէջ, *ou house* բառին մէջ:

Երբ երեք ձայնաւորներ միանան միեւնոյն վանկին մէջ, կը կոչուին ե-թ-րթ-ռ. ինչպէս, *eau beauty* բառին մէջ, *iew* (իւ-ւ) *view* (վիւ-տեսարան, տեսութիւն) բառին մէջ:

Եթէ բառի մը երկբարբառի կամ եռբարբառի ամեն մէկ ձայնաւորը իւր որոշ ձայնը հանէ, այն ատեն երկբարբառը կամ եռբարբառը կը կոչուի ինքնաբերական. ինչպէս, *oi voice* (վայ, վայ - ձայն) բառին մէջ *ուօյ* (*ուօյ* յայ, յայ-ծփացող, խարըսխանիչ) բառին մէջ: Իսկ եթէ երկբարբառի երկու ձայնաւորներէն միայն մին եւ եռբարբառի երեք ձայնաւորներէն միայն մին կամ երկուքը ձայն հանեն, այն ատեն երկբարբառը կամ եռբարբառը կը կոչուի անինքնաբերական. այսպէս, *oa loaf* (լօֆ - նկանակ) բառին մէջ. *eo people* (ֆիլէ - ժողովուրդ) բառին մէջ. եւ *eau beau* (յո-պշրասէր, սիրահար) բառին մէջ. *iou anxiously* (յիւ-անձկալից) բառին մէջ:

Անգլիերէնի մէջ ամբողջ երկբարբառներն քսան ինը հատ են. որոց գլխաւորներն են,

au (օ) *aw* (օ) *ay* (էյ) *ea* (էյ, ը) *ee* (էյ) *ew* (էւ-ւ)
oa (օ) *oi* (օյ, յ) *oo* (օ-օ) *ou* (օ-օ) *ow* (օ, օ-օ) *oy* (օյ, յ)

Ամբողջ եռբարբառներն Անգլիերէնի մէջ տասնեւօթը հատ են. որոնցմէ մի քանիններն հետեւեալներն են,

eau (օ, էւ-ւ) *eye* (այ) *iew* (իւ-ւ) *iou* (ը) *uoy* (այ, օ-օ)

ԵՐԿՏԱՌՆԵՐ

Անգլիերէնի մէջ յաճախ երկու տարբեր բաղաձայններ ալ, ձայնաւորներու պէս, միանալով մէկ ձայն կը հանեն. ասոնք կը կոչուին երկտառեր. եւ ասոնց գլխաւորներն են,

ch	ph	qu	sh	wh
չ, չ, ք	ֆ	քու	շ	հու

ԾԱՆ. — *Ch* Անգլիո - Սաքսոն լեզուէ առնուած բառերուն մէջ կը հնչուի չ. ինչպէս, *church* (չըշ) եկեղեցի. *Wh* Գաղիերէնէ առ-

նուած բառերուն մէջ կը հնչուի շ ինչպէս, Chicago (շէ-իօ) Ծիքակօ, եւ Յունարենէ առնուած բառերուն մէջ կը հնչուի +, ինչպէս Christ (քրիստոս) Բրիտանոս բառին մէջ:

Հետեւեալ երկտառերն ալ Հայերէնի մէջ յաճախ կը գործածուին:

dz	gh	kh	tz	zh
ժ	ղ	խ	ճ, ջ	ժ

48. Վարժութիւն

[Պ]

Q q Չ զ Z z Յ ջ

(քիօւ)

(չիւ)

ք

չ

ՄԱՆ. — Q եւ Z բաղաձայն են:

49. Վարժութիւն

[Խ]

Q Z Q Z Q Z Q Z Q Z [Գ]

Q Z Q Z Q Z [Գ]

q z q z q z q z q z [Գ]

Չ ջ Չ ջ Չ ջ [Գ]

չ ջ չ ջ չ ջ չ ջ չ ջ [Գ]

50. Վարժութիւն

[Զ]

q z ch ph qu sh wh dz gh kh tz zh wh ch qu z
gh tz q ph sh dz kh zh tz gh wh qu ch z ph sh
dz q kh zh z ph sh q ch qu wh dz zh tz kh gh
dz wh sh z qu ph ch q zh tz kh gh

[५]

52. *Վարժողութիւն*

[L] [P]

Digitized by Google

[Թ] [Չ]

Bag big cry ill ink let old pen

Bag big cry ill ink let old pen

raw bell best cast come most

raw bell best cast come most

curl deal fail loud much rich

curl deal fail loud much rich

size zone bread queen young

size zone bread queen young

little back dig dry bill polite

little back dig dry bill polite

king pet fold than row some

king pet fold than row some

sell last fast girl veal cloud

sell last fast girl veal cloud

mail post such reach less Zion

mail post such reach less Zion

wise great queer gentle crowd

wise great queer gentle crowd

last sum hurl zeal sail worse

last sum hurl zeal sail worse

touch peach tide Zohra dress

touch peach tide Zohra drees

quick pig try till zinc yet told

quick pig try till zinc yet told

bank fig fry pill pink when

bank fig fry pill pink when

wet sold arrow tell address

wet sold arrow tell address

where narrow well lesson past

where narrow . well lesson past

thumb pearl evil tail pardon

thumb pearl evil tail pardon

proud worst Dutch pitch wide

proud worst Dutch pitch wide

zigzag quiet.

zigzag quiet.

Back-bone, banking-house, bill-head, bill of fare,
bill of sale, brown bread, Dutch-man, handless.

54. Վարժութիւն

Հետեւալ գոյականներն անականի զարմեկու և և իրենց անական նշանակու-
թիւններն գտնելու և: — Տեսնել երես 55 ԿԱՆՈՆ:

cloud	dust	fun	hand	palm	stone ¹
curl	dress	hair	hill	rust	sun*

|| Ի՞նչ օրէնքով: Տեսնել երես 56 ԿԱՆՈՆ: * Տեսնել երես 57 ԿԱՆՈՆ:

ԴԱՍ ԻԱ. (LESSON XXI.)

[Ի]

bag, տոպրակ, մախաղ, պա-
յուսակ [կողմ	evil, գէշ, վատ
back, կռնակ, ետեւ, ետեւի	mail, թղթատար
bank, դրամատուն, պահ,	sail, նաւու առագաստ
cry, ճչիւն	tail, պոչ
young, երիտասարդ, նորատի	loud, բարձրաձայն
ձագ, մատաղ, դեռափթիթ	cloud, ամպ
big*, մեծ, խոշոր	crowd, ամբոխ
fig, թուզ	proud, հպարտ
pig, խոզի ձագ	most, ամենէն աւելի
ill, տկար, գէշ	post, ձող. սուրհանդակ
bill, հաշուետոմս. օրինագիծ	worse, աւելի գէշ
pill, դեղահատ	worst, ամենէն աւելի գէշ
till, մինչեւ	much, շատ (+անհոյստ)
ink, մելան	such, այսպէս
king, թագաւոր	Dutch, Հոլանտական, Հոլանտե-
րէն. Գերմանական, Գեր-
մաներէն
queen, թագուհի [բէնդէ]	rich, հարուստ. առատ
pink, բաց վարդագոյն ՏԷ՛՛՛	peach, դեղձ
zink, զինկ	size, չափ, հասակ, մեծութիւն,
let, թողած [տ. լու	wise, իմաստուն
to let, թողուած, վարձու	tide, մակընթացութիւն. կապած
pet, սիրունիկ	wide, լայն, ընդարձակ
wet, թաց	zone, երկրագնդի գօտի
dry, չոր	Zion, Սիօն
old, ծեր, պառաւ, հին	Zohra, Զօհրա†
fold, ծալք, հօտ. — պատիկ	zigzag, ծուռ ու մուռ
pen, գրչածայր	bread, հաց
than, քան թէ	great, մեծ (դաշնադու, հանճարով,
խաշնադու, դարձնա-լեւոք)
when, երբ, ինչ ատեն	queer, տարօրինակ
where, ուր, ուրտեղ	quick, արագ, շուտ
arrow, նետ, սլաք	quiet, հանդարտ, բոլորովին
narrow, նեղ	little*, փոքր, պզտիկ, մանր
bell, զանգակ	
well, լաւ, աղէկ. ջրհոր	

* Big է հակառակն է little, որ small (ք)՝ փոքր, պզտիկ, մանր հո-
ւանք բառն առի զործածական և առի զօրուոր և:

† Zohra, Զօհրա Պարսկերն է և կը շատի: Արուսեակ:

raw, հում, խակ
 row, կարգ, շարք
 best, ամենէն աղէկ, լաւագոյն
 least, ամենէն քիչ, նուազագոյն
 less, նուազ
 lesson, դաս, ընթերցուածք
 fast, արագ, ամուր. գոյնը
 չը նետող. ծոմ
 last, վերջին, վերջ
 past, անցած
 some, քանի մը, քիչ մը
 sum, գումար
 to address, բանախօսել, ուղղել
 addressing, բանախօսելով
 I address, կը բանախօսեմ
 he addresses, կը բանախօսէ
 we address, կը բանախօսենք
 you address, կը բանախօսէք
 they address, կը բանախօսեն
 address, բանախօսէ՛ք, բանա-
 խօսեցէ՛ք
 to come, գալ
 coming*, գալով
 I come, կուգամ
 he or she comes, կուգայ
 we come, կուգանք
 you come, կուգաք
 they come, կուգան
 to cry, պոռալ, ճշել, աղաղա-
 կել, լալ
 crying, պոռալով, լալով
 I cry, կը պոռամ, կուլամ
 he cries†, կը պոռայ, կուլայ
 we cry, կը պոռանք, կուլանք
 you cry, կը պոռաք, կուլաք
 they cry, կը պոռան, կուլան
 cry, պոռա՛, լա՛ց. պոռացէ՛ք,
 լացէ՛ք

dress, կանանց հագուստ (թիւն
 address, հասցէ. բանախօսու-
 gentle, ազնիւ, մեղմ
 polite, քաղաքավար
 pardon, ներողութիւն
 thumb, ձեռքի բթամաս
 curl, խոպոպիկ, գանգուր
 girl, աղջիկ
 pearl, մարգարիտ
 veal, հորթու միս
 zeal, եռանդ
 yet, տակաւին, դեռ
 to dress, հագցնել
 dressing, հագցնելով
 I dress, կը հագցնեմ
 he dresses, կը հագցնէ
 we dress, կը հագցնենք
 you dress, կը հագցնէք
 they dress, կը հագցնեն
 dress, հագցո՛ւր, հագցուցէ՛ք
 to dress up, հագուիլ
 to curl, գանգրել
 curling, գանգրելով
 I curl, կը գանգրեմ
 he or she curls, կը գանգրէ
 we curl, կը գանգրենք
 you curl, կը գանգրէք
 they curl, կը գանգրեն
 to try, փորձել, դատ տեսնել.
 ջանալ
 trying, փորձելով, ջանալով
 I try, կը փորձեմ, կը ջանամ
 he tries†, կը փորձէ, կը ջանայ
 we try, կը փորձենք, կը ջան ւք
 you try, կը փորձէք, կը ջանաք
 they try, կը փորձեն, կը ջանան
 try, փորձէ՛, ջանա՛. փորձեցէ՛ք
 ջանացէ՛ք

* Ինչ եղաւ այս բառի արմատին վերջի *e* ն է ինչո՞ւ :

† Այս բառին մէջ ինչո՞ւ *y* ին տեղ չ զբուսե է :

to dry, *չորնալ, չորցնել*
drying, *չորնալով, չորցնելով*
I dry, *կը չորցնեմ*
he or she dries, *կը չորցնէ*
we dry, *կը չորցնենք*
you dry, *կը չորցնէք*
they dry, *կը չորցնեն*
dry, *չորցուի, չորցուցէ՛ք*
to bill, *ցուցակագրել, հաշուի
նշնել*
billing, *ցուցակագրելով*
I bill, *կը ցուցակագրեմ*
he bills, *կը ցուցակագրէ*
we bill, *կը ցուցակագրենք*
you bill, *կը ցուցակագրէք*
they bill, *կը ցուցակագրեն*
bill, *ցուցակագրէ՛, ցուցակա-
գրեցէ՛ք*
to dig, *փորել*
digging, *փորելով*
I dig, *կը փորեմ*
he or she digs, *կը փորէ*
we dig, *կը փորենք*
you dig, *կը փորէք*
they dig, *կը փորեն*
dig, *փորէ՛, փորեցէ՛ք*
to cast, *նետել, (ստ-է) տալ*
I cast, *կը նետեմ*
he or she casts, *կը նետէ*
we cast, *կը նետենք*
you cast, *կը նետէք*
they cast, *կը նետեն*
cast, *նետէ՛, նետեցէ՛ք*
to mail, *թղթատարին յանձ-
նել, նամակ ձգել | ներով*
mailing, *թղթատարին յանձ-*
I mail, — *կը ձգեմ*
he or she mails, — *կը ձգէ*
we mail, — *կը ձգենք*
you mail, — *կը ձգէք*
they mail, — *կը ձգեն*

to fry, *տապկել*
frying, *տապկելով*
I fry, *կը տապկեմ*
he or she fries, *կը տապկէ*
we fry, *կը տապկենք*
you fry, *կը տապկէք*
they fry, *կը տապկեն*
fry, *տապկէ՛, տապկեցէ՛ք*
to deal, *բաժնել, (ըռ-ըլ) ճապ-
ղել, ցրուել. առեւտուր ընել*
dealing, *բաժնելով*
I deal, *կը բաժնեմ*
he deals, *կը բաժնէ*
we deal, *կը բաժնենք*
you deal, *կը բաժնէք*
they deal, *կը բաժնեն*
deal, *բաժնէ՛, բաժնեցէ՛ք*
to fail, *կարճ գալ, սնանկանալ,
գլուխ չ'կրնալ հանել*
failing, *սնանկանալով*
I fail, *կը սնանկանամ*
he fails, *կը սնանկանայ*
we fail, *կը սնանկանանք*
you fail, *կը սնանկանաք*
they fail, *կը սնանկանան*
fail, *սնանկացի՛ր, սնանկացէ՛ք*
casting, *նետելով*
I cast, *նետեցի*
he or she cast, *նետեց*
we cast, *նետեցինք*
you cast, *նետեցիք*
they cast, *նետեցին*
cast բառի տարբեր նշանակութիւններ
sail, *նաւարկել, նաւը ճամբայ
ելլել*
sailing, *նաւարկելով*
I sail, *կը նաւարկեմ*
he or she sails, *կը նաւարկէ*
we sail, *կը նաւարկենք*
you sail, *կը նաւարկէք*
they sail, *կը նաւարկեն*

to tell, ըսել
telling, ըսելով
told, ըսած
I tell, կ'ըսեմ
he or she tells, կ'ըսէ
we tell, կ'ըսենք
you tell, կ'ըսէք
they tell, կ'ըսեն
tell, ըսէ՛, ըսէ՛ք
I told, ըսի
he or she told, ըսաւ
we told, ըսինք
you told, ըսիք
they told, ըսին
to row, թիավարել
rowing, թիավարելով
I row, կը թիավարեմ
he or she rows, կը թիավարէ
we row, կը թիավարենք
you row, կը թիավարէք
they row, կը թիավարեն
to touch, դպչել
touching, դպչելով
I touch, կը դպչիմ
he or she touches, կը դպչի
we touch, կը դպչինք
you touch, կը դպչիք
they touch, կը դպչին
to pitch, նետել
pitching, նետելով
I pitch, կը նետեմ
he or she pitches, կը նետէ
we pitch, կը նետենք
you pitch, կը նետէք
they pitch, կը նետեն
to wet, թրջել
wetting, թրջելով
I wet, կը թրջեմ
he or she wets, կը թրջէ
we wet, կը թրջենք
you wet, կը թրջէք
they wet, կը թրջեն

to sell, ծախել
selling, ծախելով
sold, ծախած
I sell, կը ծախեմ
he or she sells, կը ծախէ
we sell, կը ծախենք
you sell, կը ծախէք
they sell, կը ծախեն
sell, ծախէ՛, ծախեցէ՛ք
I sold, ծախեցի
he or she sold, ծախեց
we sold, ծախեցինք
you sold, ծախեցիք
they sold, ծախեցին
to fold, ծալել
folding, ծալելով
I fold, կը ծալեմ
he or she folds, կը ծալէ
we fold, կը ծալենք
you fold, կը ծալէք
they fold, կը ծալեն
to pardon, ներել
pardoning, ներելով
I pardon, կը ներեմ
he pardons, կը ներէ
we pardon, կը ներենք
you pardon, կը ներէք
they pardon, կը ներեն
to reach, հասնիլ
reaching, հասնելով
I reach, կը հասնիմ
he or she reaches, կը հասնի
we reach, կը հասնինք
you reach, կը հասնիք
they reach, կը հասնին
to crowd, խռնել
crowding, խռնելով
I crowd, կը խռնեմ
he or she crowds, կը խռնէ
we crowd, կը խռնենք
you crowd, կը խռնէք
they crowd, կը խռնեն

back-bone, <i>ողնայար. քաջութիւն</i>	brown bread, <i>թեփր չր հանուած</i>
banking-house, <i>դրամասուն</i>	<i>ալիւրէ շինուած թխագոյն հաց</i>
bill-head, <i>հաշուեւսումն</i>	Duchman, <i>Հոլանտացի, Գերմա-</i>
bill of fare, <i>ճաշացուցակ</i>	<i>նացի</i>
bill of sale, <i>վաճառման վկայագիր</i>	handless, <i>առանց ձեռքի</i>

55. *Վարժութիւն*

[Թ] [Յ] [Լ]

*There is a bank near my
 There is a bank near my
 home. I like to go there as oft-
 home. I like to go there as oft-
 en as I can. Mama, I hear ba-
 en as I can. Mama, I hear ba-
 by is crying. I bought a little
 by is crying. I bought a little
 house; it was for sell for some-
 house; it was for sell for some-
 times past. Come here Fanny
 times past. Come here, Fanny,
 and let us have some fun. Here
 and let us have some fun. Here
 are some fine figs and peaches
 are some fine figs and peaches,
 which are the best that can be
 which are the best that can be*

had. The Armenia (Հորհնաւի անուն է)

had. The Armenia

will sail for London to-day

will sail for London to-day

at-noon. Zohra has ten dimes

at-noon. Zohra has ten dimes

and a cent in the bank. When

and a cent in the bank. When

will I get a new dress, mama?

will I get a new dress, mama?

The mail is gone. I see you

The mail is gone. I see you

failed to mail that box. I can

failed to mail that box. I can

not tell which is which. Who

not tell which is which. Who

can tell? Can you? Where are

can tell? Can you? Where are

you going and when will you

you going and when will you

be back? What more do you

be back? What more do you

wish? We will reach London
wish? We will reach London
to-day atnoon, and be back
to-day at-noon, and be back
in New York on New Year's
in New York on New Year's
day. See that young kid over
day. See that young kid over
there, but you should not touch
there, but you should not touch
him. No sir, I wouldn't. There
him. No sir, I wouldn't. There
is a big crowd in that house. I
is a big crowd in that house. I
can pitch a ball. These shoes
can pitch a ball. These shoes
are too tide for me. What size
are too tide for me. What size
are they? These are wider. I
are they? These are wider. I
am going to buy some veal.
am going to buy some veal.

These pills are good for a sick

*These pills are good for a sick
man, but not for boys; you
man, but not for boys; you
shouldn't touch them.*

shouldn't touch them.

56. Վարժութիւն

[Թ]

Ինչ է ձեր հասցէն: — Ե՛րբ եկաք (*did you come*) հոս: —
Մենք հասանք Նիւ Եօրք այսօր կէսօրին: — Ես ունիմ տոպրակ
մը կարծր ընկոյզ (*of butter-nut*): — Ո՛ւր էիք դուք: — Տունն էի
(ե- էի տունն *at home*): — Կրնա՞ս գանգրեւ (*curl եւ ոչ to curl*) մա-
զերս, Ֆէննի: — Այո՛, կրնամ, եկուր, երթանք (*let us go*) մեր
տունը (*to our house*), ուր կրնանք կարդալ (*read եւ ոչ to read*)
մեր դասերը: — Կը լսե՞ս (*do you hear*) եկեղեցւոյ զանգակը (*the
church bell*): — Կը լսեմ (ե- չ'ընեմ): — Այն ազնիւ մարդը ուղերձ
մը պիտի խօսի (դէ՛տէ Բոն-Բոն) Սիօնի երիտասարդներուն (ե՛րբ
հարգէ Տէրէն Սիօն): — Աղուէսը պոչ մ'ունի: — Տեսա՞ք (*did you
see*) Թագաւորն ու Թագուհին Լոնտոնի մէջ (Դիւ Լոնտոն): — Այս
տատրակը իմ սիրունիկս է (ե ի՛մ սիրունիկ): — Թաց օր մ'է (*it is so
late* օր) այսօր: — Կէսօրին պիտի ունենանք քիչ մը Թխագոյն հաց
եւ կարագ: — Այս երեխան շատ հանդարտ է (ե շատ (*too*) հանդարտ):
— Ես գնեցի տուփ մը Թուզ (*box of figs*) քիչ մը կ'առնէ՛ք (*wil,
you take some*): — Շնորհակալ եմ. ես հոգ չեմ ընեք (*I don't care*)
Թուզի համար (հո-հո Բոն): — Հաճեցէք նստիլ ու կարդալ (*sit
down and read*) մինչեւ ես գամ: — Հաճեցէք ինձ տալ (*get me*)
գրչածայր մը եւ մեղան: — Նետէ ուռկանդ (տո- ուռ-կոն) ծովուն
մէջ (Դիւ Դիւ) արշալոյսին եւ պիտի ունենաս շատ ձկներ: — Հո-
լանտացին իմաստուն է (ե ի՛մաստուն): — Անիկա (*it*) տարօրինակ
է (ե տարօրինակ): — Ես կը լսեմ ճշիւն մը: — Ես տեսայ այսօր
տատրակի մը ձագերը (*the youngs of a dove*) փոքրիկ բոյնի մէջ
(Դիւ Դիւ Դիւ Դիւ): — Առ այս տուփը եւ փոսթայով զրկէ (*maui
it*), բայց դուն պէտք է արագ ըլլաս (*be quick*): — Ինչպէս է
ձեր հիւանդ աղջիկը այսօր: — Ինք աւելի գէշ է հիմա. բայց
կ'ըսեն կէսօրին ինք աւելի լաւ պիտի ըլլայ. հիմա պիտի առ-
նէ դեղահատ մը: — Ինք մարգարիտ մ'էր (ե չ'ընեմ Դիւ Դիւ):

ԴԱՍ ԻՔ. (LESSON XXII.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Շարունակութիւն 54 րդ. երեսէն

ԱԾԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԲԱՂԴԱՏԱԹԻՒՆԸ

Անգլիերէնի մէջ Ածականներն փոփոխութիւն մը միայն ունին, այն է իրենց Բաղդաճութիւնն, որով գոյական անունի մը յատկութեան առիճնը կը ցուցնեն:

Անգլիերէնի մէջ ալ, Հայերէնի պէս, Ածականներն երեք աստիճաններ ունին. որք են, Դրական (positive, Բաղդաճութիւն), Բաղդաճական (com-par-a-tive, Բաղդաճութիւն) եւ Գերադասական (super-la-tive, Գերադասական):

Դրական աստիճանը կը ցուցնէ ածականի իւր պարզ վիճակին մէջ. ինչպէս, good, Լաճ. dear, Բարեւ. fair, Կանաչ. hot, Կար. near, Կար:

Բաղդաճական աստիճանը կը ցուցնէ ածականի նշանակութիւնը իւր պարզ վիճակէն կամ աւելի, եւ կամ պակաս. այսպէս, better, Բարեւ. Լաճ. dearer (Բարեւ. Լաճ. fairer (Բարեւ. Լաճ. less (Լաճ. hot, Լաճ. Կար. nearer (Լաճ. Կար. Կար:

Գերադասական աստիճանը կը ցուցնէ ածականի նշանակութեան կամ ամենէն բարձր, եւ կամ ամենէն ցած աստիճանը. այսպէս, best, (Կար) Լաճ. dearest, (Բարեւ. Կար) Լաճ. fairest, (Բարեւ. Կար) Լաճ. least (Լաճ. hot, Լաճ. Կար. nearest, (Լաճ. Կար) Լաճ. Կար:

Անգլիերէնի մէջ Ածականներու բաղդաճութիւնը երկու կերպով կ'ըլլայ, Ինչո՞ւրք եւ Ինչո՞ւրք:

Ինչո՞ւրք կերպն ալ՝ բաղդաճատելու երկու մեթոտ ունի, որք են.

Մէթոտ Ա. — Ածականի մը Բաղդաճական աստիճանը չինելու համար, դրականին վրայ աւելցնելու է *er* (եր, ք) մասնիկը. այսպէս, fair, Զբնաղ. fairer, Բարեւ. Զբնաղ. near, մօտ. nearer, Բարեւ. մօտ:

Նոյնպէս ու ածականի մը Գերադասական աստիճանը չինելու համար, դրականին վրայ աւելցնելու է *est* (էտ, ք) մասնիկը. այսպէս, fair, Զբնաղ. fairest, Բարեւ. Զբնաղ. near, մօտ. nearest, Բարեւ. մօտ:

Երկրորդ. — Ածականներու բաղդաճատելութեան այս առաջին մեթոտը կը պատկանի բացարձակապէս

1. Միավանկ ածականներուն. ինչպէս, rich, Հարուստ. richer, Բարեւ. Հարուստ. richest, Բարեւ. Բարեւ. Հարուստ. great, մեծ. greatest, Բարեւ. մեծ. greatest, Բարեւ. Բարեւ. մեծ.

2րդ. *W* կամ *y* վերջաւորող երկվանկ ածականներուն. ինչպէս, *narrow*, — նեղ. *narrower*, — եւէ նեղ. *narrowest*, — մեծ. — եւէ նեղ. *rusty*, ժանգոտ. *rustier*, — եւէ ժանգոտ. *rustiest*, — մեծ. — եւէ ժանգոտ. եւ

3րդ. Այն ածականներուն, որոնք մասնիկն առնելէ վերջ, դարձեալ մէկ վանկ կուենան բառի շեշտէն վերջ. ինչպէս, *gentle*, ազնիւ. *gentler*, — եւէ ազնիւ. *gentlest*, — մեծ. — եւէ ազնիւ:

ԴիՏ. — Պէտք չէ մոռնալ որ այս մասնիկներն ալ, ճայնաւորով սկսուած մասնիկներուն պէս, բառին վրայ աւելցնելէ առաջ, ի պահանջէ հարկն, պէտք է երբեմն բառի վերջի բաղաձայնը կրկնել. ինչպէս, դրական *hot*, տաք. բաղդատական *hotter*, աւել տաք. գերադրական *hottest*, ամենէն աւել տաք. (*Տեսնել երես 57 ԿԱՆՈՆ*). երբեմն վերջին համը *e* տառը դուրս թողուլ. ինչպէս, դրական *wide*, ընդարձակ. բաղդ. *wider*, աւելի ընդարձակ. գերադրական *widest*, ամենէն աւելի ընդարձակ. (*Տեսնել երես 56 ԿԱՆՈՆ*). եւ երբեմն ալ վերջին *y* տառը *i* ի փոխել*. այսպէս, դրական *happy* (հա՛փ), երջանիկ. բաղդատական *happier*, աւելի երջանիկ. գերադրական *happiest*, ամենէն աւելի երջանիկ:

Մէթոտ Բ. — (ա) Ածականի մը առաւելան բաղդատական աստիճանը կը շինուի նաեւ ածականի դրականին նախադասելով *more* բառը (Մ-իթ-յը). այսպէս, դրական *wise*, իմաստուն — քաղաքական *more wise*, — եւէ իմաստուն:

Նոյնպէս ածականի մը առաւելան գերադրական աստիճանը կը շինուի, ածականի դրականին նախադասելով *most* բառը (Մ-իթ-յը). այսպէս, դրական *wise*, իմաստուն — քաղաքական *most wise*, — մեծ. — եւէ իմաստուն:

(բ) Ածականի մը նոսաղան բաղդատական աստիճանը կը շինուի, ածականի դրականին նախադասելով *less* բառը (Մ-իթ-յը). այսպէս, դրական *wise*, իմաստուն — նոսաղան քաղաքական *less wise*, — նոսաղ իմաստուն:

Նոյնպէս ածականի մը նոսաղան գերադրական աստիճանը կը շինուի, ածականի դրականին նախադասելով *least* բառը (Մ-իթ-յը). այսպէս, դրական *wise*, իմաստուն — նոսաղան քաղաքական *least wise*, — մեծ. — եւէ նոսաղ իմաստուն:

ԾԱՆ. Ածականներու բաղդատութեան այս երկրորդ մէթոտը կը պատկանի առ հասարակ,

* ԿԱՆՈՆ. — Այն բառերն, որոնք *y* կը վերջաւորին, եւ *y* ն ալ նախադասուած ըլլայ բաղաձայնով մը, այս բառերուն վրայ

1. Բազմավանկ ածականներուն, որոնք երեք կամ աւելի վանկերէ կը բաղկանան. ինչպէս, դրական vir'tu-ous (վիրտուոս) առաքինի. առեւելիան բաղդատական more virtuous, ավել առաքինի. ամենեւեմ փերաբարեմ most virtuous, ամենեւեմ առաքինի. նոսաղան բաղդատականը կ'ըլլայ less virtuous, նոսաղ առաքինի. եւ նոսաղան գերադրականը least virtuous, ամենեւեմ քիչ առաքինի.

2րդ. Երկու-նի ածականներէն այնպիսիներուն, որոց առաջին մէթոտով բաղդատութիւնը անկանջի անուշ չի հնչեր. ինչպէս com'mon (կոմոն) հասարակ. commoner, commonest, որը անկանջի անուշ չի հնչեր. աւելի լաւ է երկրորդ մէթոտով բաղդատել. այսպէս, common, հասարակ. more common, most common. կամ less common, least common.

3րդ. Երկվանկ ածականներէն այնպիսիներուն, որոնք կը վերջանան հետեւեալ մասնիկներէն մէկովը. full, less, ing, ous, ed, id, al, ent, ain, կամ ive.

ԴիՏ. — Միավանկ ածականներն թէեւ կարելի է այս երկրորդ մէթոտով բաղդատել. բայց աւելի նախապատիւ կը համարուի առաջին մէթոտով բաղդատելը:

Այն ածականներն, որոց բաղդատութիւնը անանկ կերպով կ'ըլլան, հետեւեալներն են,

POSITIVE	COMPARATIVE	SUPERLATIVE
Դրական	Բաղդատական	Գերադրական
good, well	better	best
bad, evil, ill	worse	worst
little	less	least
much	more	most
many	more	most

[Ուսանողն սոյն անկանոն ածականներուն հետ շատ լաւ ընտելանալու է:]

որ եւ է մասնիկ մ'աւելցնելէ առաջ, պէտք է վերջաւորութեան յը ի ի փոխել (բացի երբ մասնիկը ի ով սկսի). այսպէս, body, (պոթի) մարմին. bodies, մարմիններ. balmy, անուշաբոյր. balmier, աւելի անուշաբոյր. (Տեսնել նաեւ երես 53 ԿԱՆՈՆ):

Այս կանոնէն բացառութիւն կը կազմեն այն փոխանկ ածականներն, որոնք նոյնպէս չ կը վերջանան, եւ չ նալ նախադասուած կ'ըլլայ բաղդատանով մը. այս կարգի ածականներն չ կը կապեն եւ մասնիկ մ'առած ատեն չը չեն փոխեր ի ի. այսպէս, dry, չոր. dry'ly (դրլի) չոր կերպով:

Իսկ այն բառերը, որոնք նոյնպէս չ կը վերջաւորին. եւ չ նալ նախադասուած է ձայնաւորով մը, այս կարգի բառերը նոյնպէս չ կը կապեն, եւ երբ մասնիկ մ'առնեն չը ի ի չեն փոխեր. այսպէս, day, օր. days, օրեր:

57. Վարժութիւն

[Հետեւել վարժութիւնը յախ ընդգրկող անհոգեկէն մէջ մասերով. յետոյ անանկաներու պակաս մնացած աստիճաններն կամ յիշողութենէն չհոտարեցելով կամ չիմելով գրելու է անհոգ մէջը իրեն համար բաց ձգուած տեղը:]

ԴՐԱԿԱՆ ԲԱՆՂՏԿԱՆ. ԳԵՐԱՌԻԿԱՆ. ԴՐԱԿԱՆ ԲԱՆՂՏԿԱՆ. ԳԵՐԱՌԻԿԱՆ.

bad	worse	worst	dusty	?	?
?	better	?	?	dearer	?
balmy	?	?	dry	?	?
?	?	biggest	evil	?	?
curly	?	?	?	?	funniest
cloudy	?	?	fine	?	?
?	fairer	?	hot	?	?
fast	?	?	honest	?	?
?	?	gentlest	?	harder	?
?	greater	?	happy	?	?
ill	?	?	?	least	?
joyful	?	?	?	?	loudest
?	more	?	narrow	?	?
neat	?	?	polite	?	?
?	nearer	?	?	prouder	?

58. Վարժութիւն

[Ը] [Թ]

arc (ա-տ)	ark (ա-տ)	dark (դա-տ)	park (տ-ա-տ)
date (դէյտ)	hate (հէյտ)	late (լէյտ)	paid (պէյտ)
deep (դէյտ)	keep (կէյտ)	pick (պէտ)	thick (թիկտ)
dull (դլլ)	full (ֆլլ-լ)	pull (տլլ-լ)	tool (տլլ-լ)
free (ֆրէյ)*	three (թրէյտ)*	tree (թրէյ)*	true (թր-ա)*
harp (հա-տ)	sharp (շա-տ)	sort (ս-տ-տ)	short (շո-տ)
high (հիյ)	sigh (սիյ)	light (լիյտ)	right (րիյտ)
law (լօ)	low (լօ)	plow (տլլ-ա-ա)*	al-low' (է'լլ-ա-ա)
long (լոն)	song (սոն)	tongue (թլլն)	round (ա-ա-ա-ա-ա)*
road (ա-տ)	broad (ա-ա-ա)*	fraud (ֆ-ա-ա)*	wrote (ա-տ)
wrong (ա-ն)	strong (շ-ա-ա-ա-ն)	throng (թ-հ-ա-ն)*	pleasant (տլլէյլէյտ)
able (է'յլլ)	fee'ble (ֆէ'յլլ)	ta'ble (թէ'յլլ)	pret'ty (տրէ'յտ)
an'gry (է'ն'յրէ)	hun'gry (հն'յրէ)	sor'ry (ս-ա-ն)	wealth'y (ա-է'լլ-ն)
ear'ly (է'րլլ)	yearly (յէ'րլլ)	health'y (հէ'լլ-ն)	kind (ա-ն-յ)
heav'y (հէ'լլ)	read'y (րէ'յտ)	mild (միլլտ)	child (չիլլտ)
Ar'ab (ա-ր-ա)	E'gypt (է'յգէտ)	In'di-a (է'ն'յա-ա)	Per'sia (տրէ'րլլ-ա)
Eng'lish (է'ն'յլլշ)	French (ֆրէնչ)*	Ger'man (գէ'ր-մ-ն)	Greek (յրէյտ)
I-tal'ian (ի-տ-ա-լի-ն)	Rus'sian (ա-շ-լի-ն)	Swiss (շ-ա-ա-ա-ա)*	Turk (թրքտ)

Հիշելու է մեկ անգամէն, ո՛նչ վաճառք:

59. վարդութիւն

[Թ] [Ժ]

Arc date deep dull free harp

Arc date deep dull free harp

high law long road tool able

high law long road tool able

wrong angry early hungry

wrong angry early hungry

heavy Arab English Italian

heavy Arab English Italian

ark hate keep full three sharp

ark hate keep full three sharp

sigh low song broad pick plow

sigh low song broad pick plow

strong feeble yearly park true

strong feeble yearly park true

ready Egypt French Russian

ready Egypt French Russian

dark late pull tree sort tongue

dark late pull tree sort tongue

light fraud throng table sorry

light fraud throng table sorry

healthy mild India German

healthy mild India German

Swiss paid thick rich wealthy

Swiss paid thick rich wealthy

short right allow round kind

short right allow round kind

wrote pleasant pretty child

wrote pleasant pretty child

Persia Greek Turk.

Persia Greek Turk.

dry-goods, day time, day by day, dateless,
day nurse, dry nurse, wet nurse, date palm.
Arabia, Arabian, Egyptian, Englishman, Ger-
mania, Persian, Frenchman, Indian, Turkey,

ԴԱՍ ԻԳ. (LESSON XXIII.)

[Ի]

Arab, Արաբ

Arabia, Արաբիա

Arabian, Արաբերէն. Արաբացի

Egypt, Եգիպտոս [Եգիպտացի

Egyptian, Եգիպտացիներէն. Ե-

India, Հնդկաստան

Indian, Հնդկերէն. Հնդիկ

Persia, Պարսկաստան

Persian, Պարսկերէն. Պարսիկ

Turk, Թուրք, Տաճիկ. Թուր-
քիացի

Turkey, Թուրքիա

Turkish, Թուրքերէն

English, Անգլիերէն. Անգլի-
ացի

Englishman, Անգլիացի

French, Գաղիերէն. Գաղիացի

Frenchman, Գաղիացի [նացի

German, Գերմաներէն. Գերմա-

Germany, Գերմանիա

Italia, Իտալիա

Italian, Իտալերէն. Իտալացի

Russia, Ռուսաստան

Russian, Ռուսերէն. Ռուսիացի

Swiss, Զուիցերէն. Զուիցերիացի

Greek, Յունարէն. Յայն

arc, կամար, աղեղ
ark, տապան
park, գրօսապարտէղ
date, թուական
dates, արմաւ
tool, գործիք
three, երեք
tree, ծառ
tongue, լեզու
song, երգ
throng, բազմութիւն [ւութիւն
wrong, ծուռ. սխալ, անիրաւ

ՀԱՍԱՐԱԿ

dark, մութ, խաւար
late, ուշ, անագան, վերջին,
Հանգուցեալ
deep, խորունկ, խորին
thick, թանձր, հաստ
short, կարճ, համառօտ
long, երկար
low, ցած
round, կլոր
broad, լայն, ընդարձակ
pleasant, հաճելի
pretty, սիրուն, հաճելի
angry, բարկացած
hungry, անօթի
sorry, ցաւած, տրտում, տխուր
early, կանուխ, կանուխկեկ
yearly, տարեկան [անուշ
mild, կակուղ, մեղմ, քաղցր,

ՅԱՏՈՒԿ

American, Ամերիկեան
Armenian, Հայկական
Arabian, Արաբական
Dutch, Հոլանտական
Egyptian, Եգիպտական
English, Անգլիական
French, Գաղիական

harp, տաւիղ
sort, տեսակ, կերպ
sigh, հառաչանք
light, լոյս, ճրագ
right, աջակողմ. իրաւունք
law, օրէնք
plow, արօր
fraud, խարդախութիւն
road, ճամբայ, ուղի
table, սեղան
kind, տեսակ
child*, տղայ, մանուկ

ԱՄԱԿԱՆՆԵՐ

sharp, սուր (Գռն-ի, յոյն) սրա-
միտ. բարկ
dull, բութ (Գռն-ի), ճանձրալի
full, լեցուն, կուշտ, ամբողջ
free, ազատ
true, ճշմարիտ, ստոյգ, չիտակ
high, բարձր
light, լուսաւոր, թեթեւ
right, ուղիղ, չիտակ, իրաւ
wrong, ծուռ, սխալ, անճիշդ
strong, զօրաւոր
able, կարող
feeble, տկար
healthy, առողջ
wealthy, հարուստ
heavy, ծանր
ready, պատրաստ
kind, բարի

ԱՄԱԿԱՆՆԵՐ

German, Գերմանական
Indian, Հնդկական
Italian, Իտալական
Persian, Պարսկական
Russian, Ռուսական
Swiss, Զուիցերիական
Turkish, Թրքական

* Յոքնակին կ'ըլլայ children (չիւրըն) մանուկներ:

day time, ցերեկ ատեն	day by day, օր ըստ օրէ
wet nurse, կաթնտու դայեակ	dry nurse, ստնտու
day nurse, ցերեկուայ հիւանդապահ, ցերեկուայ մանկապահ	
dry-goods, չոր ապրանք, կտաւեղէններ (Տ-Պ. դէշ-շէ-)	
all right*, չատ աղէկ	that's (that is) all right, չատ աղէկ է
to allow, թոյլտուութիւն ընել, թողուլ, հաւանութիւն տալ	
to date, թուական դնել	to hate, ատել
to light, (հր-էլ) վառել, լուսաւորել	to pick, (դր-ը) քաղել, (շէ) կթել, ընտրել
to keep, պահել	to pull, քաշել
to plow, հերկել	to sigh, հառաչել
wrote, գրած	paid, վճարած
I wrote, գրեցի	I paid, վճարեցի
he or she wrote, գրեց	he or she paid, վճարեց
we wrote, գրեցինք	we paid, վճարեցինք
you wrote, գրեցիք	you paid, վճարեցիք
they wrote, գրեցին	they paid, վճարեցին

60. Վարժութիւն

[A] [B] [C]

“And He said, let there be

“And He said, let there be light; and there was light.” I

light; and there was light.” I am sorry you are going. Then

am sorry you are going. Then you have something to tell

you have something to tell me! What is it? If you are go-

me! What is it? If you are go-

* Ժողովրդական խօսակցութեանց մէջ նկատելու է սոյն բառի բազմաթիւ գործածութիւններ:

ing to be angry with me, said
ing to be angry with me, said
she, I can not tell you all. I
she, I can not tell you all. I
am not angry. Why should
am not angry. Why should
I be? I should like to see him.
I be? I should like to see him.
It will be well if you do so.
It will be well if you do so.
A long way, wasn't it, said
A long way, wasn't it, said
the little old man. How can I
the little old man. How can I
thank you? Now, tell me how
thank you? Now, tell me how
I am to thank you? You have
I am to thank you? You have
nothing to thank me for. The
nothing to thank me for. The
house is neither too small
house is neither too small

nor too large; it has three baths
nor too large; it has three baths.
He is ready to go out with you;
He is ready to go out with you;
but it is too dark to go out. He
but it is too dark to go out. He
is strong to do all that. Well,
is strong to do all that. Well,
she will say no more than this.
she will say no more than this.
Soon we shall be free. There
Soon we shall be free. There
are more houses to let day by
are more houses to let day by
day. What is he doing now?
day. What is he doing now?
Nothing much. There was
Nothing much. There was
none, but the day nurse with
none, but the day nurse with
her. What more can you say?
her. What more can you say?

Բացարձակ Թուական Ածականներն կը պատասխանեն “*How many, քանի՞, քանի՞ հատ*” հարցման եւ են հետեւեալներն.

One	(օ-ըն)	Մէկ
Two	(ը-ս)	Երկու
Three	(երէյ)	Երեք
Four	(ֆօ-)	Չորս
Five	(ֆայ)	Հինգ
Six	(սի-ս)	Վեց
Sev'en	(սե'վն)	Եօթը
Eight	(էյթ)	Ութը
Nine	(նայն)	Ինը
Ten	(թեն)	Տասը
Elev'en	(էլե'վն)	Տասնեւմէկ
Twelve	(թու-էլ)	Տասներկու
Thir'teen	(երէ'րթէյն)	Տասներեք
Four'teen	(ֆօ'րթէյն)	Տասնեւչորս
Fif'teen	(ֆի'ֆթէյն)	Տասնեւհինգ
Six'teen	(սի'սթէյն)	Տասնեւվեց
Sev'enteen	(սե'վնթէյն)	Տասնեօթը
Eigh'teen	(էյ'թթէյն)	Տասնութը
Nine'teen	(նայն'թթէյն)	Տասնինը
Twen'ty	(թու-է'նթի)	Քսան
Twenty-one	(թու-էնթի-օ-ըն)	Քսանեւմէկ
Twenty-two, &c.	(թու-էնթի-ը-ս)	Քսաներկու, եւն.
Thir'ty	(երէ'րթի)	Երեսուն
For'ty	(ֆօ'րթի)	Քառասուն
Fif'ty	(ֆի'ֆթի)	Յիսուն
Six'ty	(սի'սթի)	Վաթսուն
Sev'enty	(սե'վնթի)	Եօթանասուն
Eight'y	(էյ'թի)	Ութսուն
Nine'ty	(նայն'թի)	Իննսուն
Hun'dred	(հը'նդրէթ)	Հարիւր
Two hundred	(թու- հը'նդրէթ)	Երկու հարիւր
Three hundred	(երէյ հը'նդրէթ)	Երեք հարիւր. եւն.
Thou'sand	(թու-սանդէնթ)	Հազար
Two thousand	(թու- թու-սանդէնթ)	Երկու հազար
Three thousand	(երէյ թու-սանդէնթ)	Երեք հազար
Ten thousand, &c.	(թեն թու-սանդէնթ)	Տասը հազար. եւայլն.

ԾԱՆ. 1. — Ամերիկայի մէջ Thousand, Հազար չի գործածուիր, անոր փոխարէն սովորական է ըսել *ten hundred*, տասը

Հարիւր: Նոյնպէս հաշուի մէջ սովորական չէ ըսել thousand
and two hundred, հազար եւ հրկու հարիւր կամ thousand and
four hundred, հազար եւ չորս հարիւր. այլ սովորական է ըսել
twelve hundred, քառնբիւն հարիւր, fourteen hundred քառնեւնբիւն
հարիւր:

2. — Ամերիկացիք մասնաւոր արամադրու թիւն մ'ունին աւմեն իսօսքի կարծը ըսելու. այնպէս համրանքի մեծ թիւերու մէջ ալ սովորական դարձուցած են հարիւրի եւ հազարի աւնուններ չ'սալ. իրենց մէջ սովորական չէ ըսել, ինչպէս մենք Հայերէնի մէջ կ'ըսենք, ութը հարիւր քսան. eight hundred and twenty, ինն հարիւր եւ երեսուներկու nine hundred and thirty-two, կամ one thousand six hundred fifty-four կամ հազար վեց հարիւր յիսուն չորս, եւայլն. իրենց սովորականն է ըսել eight twenty, ութը քսան. nine thirty-two, ինն երեսներեւ, կամ sixteen fifty four, քսանեւեք յիսուն չորս. այսպիսի պարագայի տակ հասկնալու չէ ութը եւ քսան կամ ութն անգամ քսան, այլ ութ հարիւր քսան. ոչ ինն ու երեսուն երկու կամ ինն անգամ երեսուն երկու. այլ իննհարիւր երեսուներկու. ոչ տասնեւվեց ու յիսունչորս կամ տասնեւվեց անգամ յիսուն չորս, այլ տասն եւ վեց հարիւր ու յիսուն չորս, կամ հազար վեց հարիւր յիսունչորս:

Դասական, Թուական Ածականներ

ԿԱՆՈՆ. — Դասական թուականն ամականներն՝ բացի First (Ֆլւ-թ) Առաջին, Second (Եֆլւ-թ) Երկրորդ, Third (Լիււ-թ) Երրորդ եւ ասոնց բաղադրեալներէն. ինչպէս, Twenty-first (Լւ-է-թ-Ֆլւ-թ) Գասնմէկերորդ. Twenty-second (Լւ-է-թ-Եֆլւ-թ) Գասներկրորդ եւ Twenty-third (Լւ-է-թ-Լիււ-թ) Գասներեքերորդ, կը շինուին ուղղակի բացարձակ թուական ամականներուն վրայ աւելցնելով ի մասնիկը, որ Հայերէնի մէջ բոլոր կամ երբեք մասնական կը համապատասխանէ. ապա, Four (Ֆօ-թ) Չորս, Fourth (Ֆօ-Լիւ) Չորրորդ. Sixteen (Եփ-թ-Են) Տասնեւեց, Sixteenth (Եփ-թ-Են-Լիւ) Տասնեւեցերորդ:

Դասական թուական ածականներն կը պատասխանեն “Which one? Ո՞ր Դէ՛լ: կամ *what one? Ի՞նչ Դէ՛լ*” — քանի՜ ներորդդ — հարցման եւ են հետեւեալներն.

First	(Ֆէ-սթ)	Առաջին
Sec'ond	(սե'քընթ)	Երկրորդ
Third	(Թի՛րԴ)	Երրորդ
Fourth	(Ֆո-ւթ)	Չորրորդ
Fifth	(Ֆի'ֆթ)	Հինգերորդ
Sixth	(սի'քսթ)	Վեցերորդ
Sev'enth	(սե'վընթ)	Եօթներորդ
Eighth	(էյթթ)	Ութերորդ
Ninth	(նայնթ)	Իններորդ
Tenth	(թենթ)	Տասներորդ
Elev'enth	(էլե'վընթ)	Տասնեւմէկերորդ
Twelfth	(թու-էլֆթ)	Տասներկուերորդ
Thir'teenth	(թի՛րԴթէնթ)	Տասներեքերորդ
Four'teenth	(ֆո'ւթթէնթ)	Տասնեւչորրորդ
Fif'teenth	(ֆի'ֆթթէնթ)	Տասնեւհինգերորդ
Six'teenth	(սի'քսթթէնթ)	Տասնեւվեցերորդ
Sev'enteenth	(սե'վընթթէնթ)	Տասնեօթերորդ
Eigh'teenth	(էյթթթէնթ)	Տասնութերորդ
Nine'teenth	(նայնթթէնթ)	Տասնիննորորդ
Twen'ti-eth	(թու-էնթէնթ)	Քսաներորդ
Twenty-first	(թու-էնթթէ-ֆէ-սթ)	Քսանմէկերորդ
Twenty-sec'ond	(թու-էնթթէ-սե'քընթ)	Քսաներկուերորդ
Twenty-third [etc.]	(թու-էնթթէ-թի՛րԴ)	Քսաներեքերորդ
Twenty-fourth,	(թու-էնթթէ-ֆո-ւթ)	Քսանչորրորդ, եւն.
Thir'ti-eth	(թի՛րԴթէնթ)	Երեսուներորդ
For'ti-eth	(ֆո'ւթթէնթ)	Քառասուներորդ
Fif'ti-eth	(ֆի'ֆթթէնթ)	Յիսուներորդ
Six'ti-eth	(սի'քսթթէնթ)	Վաթսուներորդ
Sev'en-ti-eth	(սե'վընթթէնթ)	Եօթանասուներորդ
Eight'i-eth	(էյթթթէնթ)	Ութսուներորդ
Nine'ti-eth	(նայնթթէնթ)	Ինսուներորդ
Hun'dredth	(հընդրէթթ)	Հարիւրերորդ
Thou'sandth	(թու-սանդթ)	Հազարերորդ

Դի՛Տ. 1. — Բազարէ-լ Դասական թուականներն միայն վերջին թիւը կ'առնէ դասականի ին մասնիկը, միւսները կը մնան բացարձակ թուական. այսպէս, չ'ըսուիր hundredth - twentieth - first, հարիւրերորդ - քսաներորդ - մէկերորդ, այլ պէտք է ըսել

hundred-twenty-first, հարիւր-քսան-մէկերորդ. նոյնպէս չ'ըսու-
ուիր fifth-thousandth-sixth-hundredth-fortietth-ninth, հինգերորդ-
հազարերորդ-վեցերորդ-հարիւրերորդ-քառասուներորդ-իննե-
րորդ, այլ պէտք է ըսել five thousand, six hundred and forty-
ninth, հինգ հազար վեց հարիւր եւ քառասուն իններորդ:

2. — Դասական թուականներուն վրայ (բացի first էն) յա-
ճախ կ'աւելցուի նաեւ լյ (լէ) մասնիկը. այսպէս, secondly, երկրորդ կամ երրորդ-
դասար: First նոյնը կը մնայ, սխալ է ըսել firstly:

Բազմապատիկ թուական Ածականներ

ԿԱՆՈՆ. — Բազմապատիկ թուական Ածականներն, բացի
sin'gle (սինկլ) or alone (ալոն) միայնակ կամ առանձին, կը չ'իյնուին
նոյնպէս ուղղակի բացարձակ թուական ածականներուն վը-
րայ աւելցնելով fold, զոքի բառը. այսպէս, two, երկու.
twofold, երկապատիկ:

Բազմապատիկ թուական ածականներէն ամենէն չատ
գործածուածներն հետեւեալներն են

single (սինկլ) միայնակ	կամ alone, առանձին
doub'le (ԴԵՂԵ) կրկին	կամ twofold, երկապատիկ
trip'le (ԹՐԷՒՄ) երեքկին	կամ threefold, եռապատիկ
quad'ru-ple (ԳՐԱՊԵՐԵՒԼ) չորեքկին	կամ fourfold, քառապատիկ
quin'tu-ple (ԳՆԻՆԴԱՊԵՒԼ) հնգեկին	կամ fivefold, հնգապատիկ
sex'tu-ple (ՏԵՔՏԱՊԵՒԼ) վեցեկին	կամ sixfold, վեցապատիկ
sep'tu-ple (ՏԷՊԵՏԱՊԵՒԼ) եօթնեկին	կամ sevenfold, եօթնապատիկ
oc'tu-ple (ՕԿԹԱՊԵՒԼ) ութնեկին	կամ eightfold, ութնապատիկ

ԴԻՏ. — Dec'u-ple (ԴԵԿՍԵՒԵՒԼ) տասնեկին կամ tenfold, տաս-
նապատիկ — էն վեր եղած բազմապատիկ թուական ածական-
ներն գրեթէ անգործածելի են, բացի կըրթիւերէն. ինչ-
պէս, thirty-fold, եռեսնապատիկ. fifty-fold, յիսնապատիկ. hun-
dred-fold հարիւրապատիկ. thousand-fold, հազարապատիկ. ո-
րոնք եթէ երբեք գործածուին կը գրուին միութեան գծով
մը իրարու միացած:

Հետեւեալ թուական բառերն ալ յաճախ կը գործածուին

once (ՕՆՍ)* մի անգամ	one by one, մի առ մի
twice (ԹՅԵՐՍԵՐ)* երկիցս	two by two, երկերկու
thrice (ԹՅԵՐՍԵՐ)* երկիցս	one at a time, մէյ մէկ

[Ը] [Թ] [Ժ] [Ի] [Լ]

	Շաբաթուայ	Օրերու	Անուններն	
Sun'day	(-ը'շաբթ)	[Sun.]	Կիրակի	[Կիր.]
Mon'day	(ժ'նաթ)	[Mon.]	երկուշաբթի	[Բշ.]
Tues'day	(Լի'ս-աթ)	[Tue.]	երեքշաբթի	[Դշ.]
Wednes'day	(--է'նաթ)	[Wed.]	Չորեքշաբթի	[Դշ.]
Thurs'day	(Բհ'ս-աթ)	[Thu.]	Հինգշաբթի	[Եշ.]
Fri'day	(Ֆր'աթ)	[Fri.]	Ուրբաթ	[Ուր.]
Sat'urday	(ս-աթ)	[Sat.]	Շաբաթ	[Շր.]

	Տարուայ	Ամիսներու	Անուններն	
Jan'uary	(ճ'նա-ըն)	[Jan.]	Թունվար	[Թունվ.]
Feb'uary	(Ֆե'ր-ըն)	[Feb.]	Փետրվար	[Փետր.]
March	(Մար-)	[Mar.]	Մարտ	[Մարտ]
April	(Ապրիլ)	[Apr.]	Ապրիլ	[Ապր.]
May	(Մայ-)	[May]	Մայիս	[Մայիս]
June	(Յուն-)	[June]	Թունիս	[Թունիս]
July	(Յուլ-)	[July]	Թուլիս	[Թուլ.]
Aug'ust	(Օգոստ)	[Aug.]	Օգոստոս	[Օգ.]
Septem'ber	(-ե'տե'սեպտ)	[Sept.]	Սեպտեմբեր	[Սեպտ.]
Octo'ber	(-ե'տե'սեպտ)	[Oct.]	Հոկտեմբեր	[Հոկտ.]
Novem'ber	(Նոյե'սեպտ)	[Nov.]	Նոյեմբեր	[Նոյ.]
Decem'ber	(Դեկե'սեպտ)	[Dec.]	Դեկտեմբեր	[Դեկտ.]

	Տարուայ	Եղանակներու	Անուններն	
Spring	(ը'ն-ըն)		Գարուն	
Sum'mer	(ս-ըն)		Ամառ	
Autumn	(օ'կտ)		Աշուն	
Win'ter	(ն-ըն)		Զմեռ	

	Աշխարհի	Չորս	Կողմերու	Անուններն	
East	Արեւելք	Eastern	Արեւելեան		
West	Արեւմուտք	Western	Արեւմտեան		
North	Հիւսիս	Northern	Հիւսիսային		
South	Հարաւ	Southern	Հարաւային		

64. Վարժութիւն

[Յ] [Հ]

Thirty days has September,
 April, June and November;
 February has twenty-eight,
 Thirty-one the others' rate*.

* Կը նշուի թիւը եւ կը նշանակէ որոշեալ լսփ, սակագին:

ԴԱՍ ԻԴ. (LESSON XXIV.)

ԲԱՂՈՒԱԾԻՔ (REVIEW)

62. Վարժութիւն

[Գտնելու է սոյն վարժութեան (ա) ամեն մէկ բառի ինչ տեսակ անկախ բառով ինչ աստիճան և ինչու։ (բ) բազմաթիւ է հասարակ անականներ։ բերանացի ասար հասար միայն գրաւոր. և (գ) ամեն մէկ բառով յախալատութիւն չը շինելով, գրելու է տեղադրելի մէջ։]

Dark, late, deep, thick, dull, free, three, Turkish, sharp, Armenian, true, short, French, high, light, right, Swiss, low, long, English, round, broad, Russian, rich, wrong, strong, able, Indian, pleasant, pretty, Arabian, feeble, angry, Italian, healthy, wealthy, Greek, heavy, ready, mild, German, hundred, any, bad, thirty, bathing, balmy, tenth, balling, both, thrice, three-hundred, best, big, twelve, banking, brown, thirty-fifth, central, clayey, Roman, cloudy, care-taking, eightieth, curly, tenfold, quintuple, common, ten-thousand, dying, dearer, once, thousandth, dry, fourfold, dressy, dear, seven, eastern, evil, hundredth, nut-brown, funny, fine, fishing, sixty-four, fat, few, farming, double, fairest, flying, sevenfold, going, good, greater, fortieth, gentle, fourteen, homesick, hottest, first, last, happy, twenty-second, hilly, home-made, hard, hairy, thirty-one, ill, insane, joyful, ten-hundred and five, single, loving, least, new, lovesick, fifteen-hundredth, triple, much, nearest, narrow, old, nineteen, new, neat, hundred - twenty - first, other, palmy, rusty, five hundred and four, polite, queer, hundred-fold, reading, small.

63. Վարժութիւն

[Յ] [Հ]

ԱՌԱՅՆՆԻՐ

"What is done, can not be undone."

"Say well is good, but do well is better."

* ԿԱՆՈՆ. — եթէ բառի մը սկիզբը միացնենք un (ըն), im (իմ) կամ in (ին) մասնիկն (երբեմն նաեւ ig (իկ), il (իլ) կամ ir (իր) բառին բացասական նշանակութիւն կուտայ եւ կը համապատասխանէ Հայերէն ոչ բառին, ոչ, ան, ազ, ար, կամ դէ մասնիկներէն միոյն. այսպէս, done, եղած — undone, չեղած. able կարող — unable, անկարող. kind, բարի — unkind, ոչ բարի (չբ). polite, քաղաքավար — impolite, անքաղաքավար. active (էֆէիվ) գործունեայ — inactive, անգործունեայ. le'gal (լէյլ) օրինական — il'legal -գործիւի. reg'u-lar (րէյլ-ու-լ) կանոնաւոր — ir'regular, անկանոն:

ԴԱՍ ԻԵ · (LESSON XXV.)

THE ENGLISH ALPHABET (ԴՆԻ, Ինվւշ Էնֆ-դէր)

ԱՅԳԼԻԵՐԻՆ ԱՅՔՈՒԲԵՆԸ

Անգլիերէն լեզուին մէջ ընդ ամեն քսան վեց տառեր կամ գրեր կան, որոնք երեսունեւ վեց կամ երեսունեօթն պարզ կամ նախնական ձայներ կը հանեն. ասոնք են,

THE ROMAN LETTERS (ԴՆԸ ռօման լէթըր-) Հռոմէական Գրեր

A a B b C c D d E e F f G g
H h I i J j K k L l M m N n O o
P p Q q R r S s T t U u V v W w
X x Y y Z z.

THE ITALIC LETTERS (ԴՆԻ լէթ-ւի լէթըր-) Շեղադրեր

A a B b C c D d E e F f G g H h I i J j K k
L l M m N n O o P p Q q R r S s T t U u V v
W w X x Y y Z z

THE SCRIPT LETTERS (ԴՆԸ (Ը՛դրիէր լէթըր-) Ձեռագրեր

A a B b C c D d E e F f
G g H h I i J j K k L l M m
N n O o P p Q q R r S s T t
U u V v W w X x Y y Z z.

THE OLD ENGLISH LETTERS Հին Անգլիերէն Գրեր

A a B b C c D d E e F f
G g H h I i J j K k L l M m
N n O o P p Q q R r S s T t
U u V v W w X x Y y Z z

[Վերոյգրեալ տնոյզ պարութիւն ամենները տալով կարդալու և երկու տեղամ,
զանազան կ'ըլլայ ձայն տառեր երբ ու բաղաձայններն. յետոյ զոց ըսելու և ինչ
տեղամ և ապա տեսարակին մէջ գրելու և մի տեղամն:]

PRO'NOUNS (գրո'նանան) ԳԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Այն բառերը, որոնք գոյական անունի մը տեղը կը դրուին կը կոչուին դերանուն. ինչպէս, Annie loves *her* harp; *she* takes lessons and *her* lessons are not hard, Աննիկը կը սիրէ իր տաւիղը. Իսկ դասեր կ'առնէ եւ իր դասերը դժուար չեն, խօսքին մէջ *her*, իր. *she*, Իսկ եւ *her*, իր դերանուններ են:

Այն բառը՝ որուն համար դերանունը գործածուած է, կը-
կոչուի նախընթացը կամ յարաբերեալը. ինչպէս, *the boy loves*
his lessons; he has long lessons, առաջ կը սիրէ ի դասերը. Ինչ
ունի երկար դասեր (ի դասերը երկար են) խօսքին մէջ, առաջ նա-
խընթացը կ'ըլլայ. նոյնպէս, *the man, whom we saw in Rome, is*
now here, հիշէ, զի տեսանք Հռոմի մէջ, հիմա հոս է, խօս-
քին մէջ *the man*, հիշէ յարաբերեալը կ'ըլլայ:

Անգլիերէնի մէջ ընդ ամեն քսան եւ չորս դերանուններ կան, որոնք եւս երեսուն երկու փոփոխութիւններ ունին. որով այս կարգին մէջ ընդ ամեն յիսուն եւ վեց բառեր կան:

Անգլիերէնի մէջ Դերանուններն երեք կարգի կը բաժնուին.
per'son-al (վերջնական) *-rel'a-tive* (ընդհանուր) *-in'ter-rog'a-tive* (խնդրողական):

Ա. Անդրեյանը դերանույն մ'է, որ իր կազմութեամբը կը ցուցնէ իր ինչ գէժք ըլլալը. ինչպէս, but I say, բայց ե՛կ'ըսեմ. and he said, եւ ինչ ըսաւ խօսքերուն մէջ I, եւ եւ he, ինչ անձնական դերանուններ են:

Անձնական դերանուններն ալ կ'ըստորաբաժանուին երկուքի՝ *simple* (սիմփլ) և *compound* (կոմփաունդ) բաժանուի։

1. Պարզ անյն-իւն գիր-ն-անիւրի հինգ հատ են, եւ հետեւեալ-
ներն են. *I*, եւ. առաջին դէմք. *thou*, Դու, երկրորդ դէմք. *he*,
she, եւ *it*, ինքն, ան, երրորդ դէմք:

2. Բաղադրիչ-ընթերցողները կը շինուին պարզ անձնական դերանուններուն վրայ աւելցնելով *self*,* ինքն, ինքն իսկ (Յոքնակին կ'ըլլայ *selves**, (Ինչո՛ւ) իրենք, իրենք իսկ բառը, որոնք կը գործածուին կամ ցուցնելու որ գործողութիւնը ընողին վրայ

* Self (-Ի՛ն) ինչին, ինչին ինչ է selves† (-Ի՛ն) իրենի, իրենի իսկ, առանձինն շատ ինչ կը գործածուին, սովորաբար կը միանան զգրառանկերուն նեւ՝ ինչպէս, *myself*, եւ ինչո՛ւ *themselves*, իրենի գրենի:

† ԿԱՆՈՆ. — *F* կամ *fe* վերջաւորող բառերէն մեծ մասը յոթնակի շինելու համար պէտք է *f* կամ *fe* վերջաւորութիւնը *ves* ի փոխել. այսպէս, *self*, *selves*. *wife* (—յօ) † *կին*, *wives* (—յէլ) † *կիներ*: † Հնչուէ մէկ տղամէկ, մէկ վաղ:

կ'անդրադառնայ եւ կամ երբ կ'ուշուի մէկ անձը միւս մնացածներէն որոշել:

Բազմաթիւ անթիւան դերանուններն նոյնպէս հինգ հատ են, եւ հետեւեալներն են. *myself*, եւ ինչ, առաջին դէմք. *thysself*, Գ— ինչ, երկրորդ դէմք. *himself*, *herself* եւ *itself*, ինչ իրեն. երրորդ դէմք:

Բ. Յարբերական դերանունը դերանուն մ'է որ կը ներկայացնէ նախնութեաց, յարարերեալ բառ մը կամ նախադասութիւն մը եւ կամ անոր մէկ մասը. եւ կը կապէ նախադասութեան մը երկու տարրեր մասերը. ինչպէս, “No people can be great, *who* have ceased” (այլադ, դադրած) to be virtuous” — *Dr. Johnson*. Ո՞չ մի ժողովուրդ, որ դադրած է առաքինի ըլլալէ, կրնայ մեծ ըլլալ: խօսքին մէջ, որ յարարերական դերանունն է:

Յարարերական դերանուններն նոյնպէս հինգ են եւ հետեւեալներն են, *who*, *which*, *what*, *that* եւ *as*. ու ասոնց բազադրեալներն են, *whoever* կամ *whosoever*, *whichever* կամ *whichsoever*, *whatever* կամ *whatsoever*:

Գ. Հարցական դերանունը դերանուն մ'է, որով հարցում մը կը հարցուի ինչպէս, *who* is he? ինչ ո՞վ է խօսքին մէջ *who*, ո՞վ հարցական դերանունն է:

Հարցական դերանուններն հետեւեալ երեքն են *who*, *which*, *what*, որոնք նոյնն են յարարերականներուն հետ:

ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀՈՒՈՎՈՒՄԸ

Դերանուններն ալ Գոյական անուններուն պէս ունին թիւ, Գէժ, Սեւ Եւ Հուլ (Տեսնել երես 24, 30-32, 53-54):

Դերանուններն կը հոլովուին հետեւեալ կերպով.

Ա. ՕՐԻՆԱԿ. — Պարզ Ան Զնայան Դերանուններ

I, ես, Առաջին Դէմք, իւր արմատ Եւ իւր ինքնին Եւ

Եզակի

Յոքնակի

Ուղ. I, ես

Ուղ. we, մենք

Սեւ. my or mine, իմ կամ իմս Սեւ. our or ours, մեր կամ մերն
Հայց. me, զիս Հայց. us, մեզ կամ զմեզ

THOU, Դու, երկրորդ Դէմք, իւր արմատ Եւ իւր ինքնին Եւ

Եզակի

Յոքնակի

Ուղ. thou, դու

Ուղ. ye or you, դուք

Սեւ. thy or thine, քու, քու կը Սեւ. your or yours, ձեր ձերն

Հայց. thee, քեզ կամ զքեզ Հայց. you or ye, ձեզ կամ զձեզ

HE, ինք, Երրորդ Դէմք, իգական սեռ

Եզակի

Յոքնակի

Ուղ. he, ինք

Ուղ. they, իրենք

Սեռ. his, իր

Սեռ. their, or theirs, իրենց կամ իրենցն

Հայց. him, զինքը

Հայց. them, զիրենք

SHE, ինք. Երրորդ Դէմք, իգական սեռ

Եզակի

Յոքնակի

Ուղ. she, ինք

Ուղ. they, իրենք

Սեռ. her, or hers, իր, իրենն Սեռ. their, or theirs, իրենց, իրենցն

Հայց. her, զինքը

Հայց. them, զիրենք

IT, Անիկա. Երրորդ Դէմք, ականական սեռ

Եզակի

Յոքնակի

Ուղ. it, անիկա

Ուղ. they, անոնք

Սեռ. its, անոր

Սեռ. their, or theirs, անոնց, կամ անոնցն

Հայց. it, զանիկա

Հայց. them, զանոնք

Բ. — Բազմաթիւ Անձնական Դերանուններ

ԴԻՏ. — Բազմաթիւ անձնական Դերանուններն բոլորն ալ սեռական (թէ Եզակի եւ թէ յոքնակի) չունին: Եղ. ուղղականն նոյնն է Եղ. Հայցականին հետ. Յոք. ուղղականն նոյնն է Յոք. Հայցականին հետ. այսպէս,

Եղ. myself,

եւ ինքս, եւ ինծի, եւ զիս

Յոք. ourselves,

մենք մեզ, մենք մեզի, մենք զմեզ

Եղ. thyself,

դու ինքդ, դու Քեզի, դու զքեզ

Յոք. yourselves,

դուք ձեզ, դուք ձեզի, դուք զձեզ

Եղ. { himself,
herself
itself }

ինքն իրեն, ինք զինք

Յոք. themselves,

իրենք իրենց, իրենք զիրենք

Եզակի

Յոքնակի

Ուղ. myself, եւ ինքս, եւ ինծի Ուղ. ourselves, մենք մեզ

Սեռ. —————

Սեռ. —————

Հայց. myself, եւ զիս

Հայց. ourselves, մենք զմեզ

ԾԱՆ. — I եւ myself, thou եւ thyself դերանուններն իրենց բոլոր Հոլովումներովն կը գործածուին միայն անձ ցուցնելու համար. երբեմն միայն այլաբանօրէն խօսակցութեանց մէջ կը գործածուին կենդանի կամ իր ներկայացնելու համար:

He եւ himself, she եւ herself դերանուններն իրենց բոլոր Հոլովումներովն կը գործածուին մի միայն անձ եւ կենդանի

Դ. — Բաղադրեալ Յարաքերական Դերանուններ

Բաղադրեալ յարաբերական դերանուններն կը հոլովուին ճիշդ իրենց պարզ յարաբերականներուն պէս. այսպէս,

WHOEVER or WHOSOEVER, *በኮኑ ጥጥ, በሃ ጥጥ, በኮኑ ጥጥ ሠረ.*

ከፍተኛውን ምክንያት ይገኛል፡፡

Թէ Եզակի է Թէ Յոբնակի

በረገ. whoever,* *ከሥነ ከሥ. ከሥ ከሥ. ከሥከሥ ከሥ*

Սեռ. **whosever,** *որուն որ. որոնց որ*

Հայց. whomever, զորն որ, զով որ. որոնք որ

በረግ. whosoever, *ከሆነ ማን ወይም ማን*. *ከሆነያ ማን*

Սեռ. whosoever, որուն որ ալ. որոնց որ ալ

Հայց. whomsoever, որն որ ալ, զով որ ալ. որոնք որ ալ

WHICHEVER or WHICHSOEVER, *በሥነ ጥን. በሥነ ጥን ሠገ .*

ከፍተኛውን ምክንያት ለመታወቅ፣ የፍትሕ ምክር ቤቱ የሥነ ምግባር ምርመራ ማድረግ አለበት።

Թէ Եզակի ԿԷ Թէ Յոքնակի

$\Pi\text{-}\eta$. whichever, ηp ηnp $\Pi\text{-}\eta$. whichesoever, ηp^h ηp ηp

$$U_{kn} \cdot (z^{-n-1}) \quad U_{kn} \cdot (z^{-n-1})$$

Հայց. whichever, որն որ Հայց. whichsoever, որն որ ալ

WHATEVER or WHATSOEVER, *ከኒኒ ማ, ከኒኒ ማ ሠ.*

የፌዴራል-ጋራ-ፊት ኮሌጅ-፡ ሳይኒ

Թէ Եղապի Էւ Թէ Յոքնապի

ḥ-*h* alternant: *ḥ* is used before vowels, *h* before consonants.

Ukn. (2-21) *Ukn.* (2-21)

Հայց. whatever, ինչ որ Հայց. whatsoever, ինչ որ ալ

64. *Վարժողութիւն*

[Գրանցելու է հետևեալ բառերն աւելն ու կը ի՞նչ տեսակ դերանուն է հիշուի :
Հարցնելու է աւելն ու կը ի՞նչ անոթ դրամադրի]

Who, himself, we, what, as, yourselves, thy, she, whatever,
which, itself, that, ourselves, whichsoever, whoever.

* Այս կարճ ձևերը առկա չափ զբաղեցնող են :

meet nice rice price niece peace
 piece cough rough tough roof
 proof prove serve servant
 service wait waiter waitress
 buckle struggle uncle chapter
 daughter letter cousin season
 poison paper pepper pauper.

ԴԱՍ ԻԶ (LESSON XXVI.)

[Ի]

grand, մեծ (աւելի ընդարձակութեան եւ վնասութեան իմաստով խառն - բաղադրուած)	stand, կայան, վայր, գնոց
chew, ծամոց	
pew, (հեղեղեցի երես)	նստարան
great բառին նկատմամբ 70	meat, միս
band, խումբ, կապ	nice, գեղեցիկ, հաճելի
book, գիրք	[չորողն] rice, բրինձ
bright, պայծառ, փայլուն, շող	price, գին
delight, բերկրութիւն, ուրախ	peace, խաղաղութիւն [Երկ]
cake, քաքար, կաղապար (աւանդ)	piece, կտոր, պտուղ (Տ-ճի. Բ-դ, Ե-դ)
sake, սէր, նկատմամբ (Տ-ճի. Բ-դ)	cough, հազ
rough, կոշտ, կոպիտ, անհարթ	
for my sake, իմ սիրոյս, զիս նկատմամբ (Ի-ճի. Բ-դ)	tough, անճկելի, կարծր, խիստ
card, գարտ, տոմսակ	cart, (Ի-ճի. Բ-դ) բեռնակառք
heart, սիրտ	hook, կեռ (Տ-ճի. Բ-դ)
roof, տանիք, երդիք	nook, խորշ, անկիւն [տամուկ]
proof, փորձ, ապացոյց	service, ծառայութիւն, պաշտօն
loom, գործատեղան (Տ-ճի. Բ-դ)	buckle, ճարմանդ
room, սենեակ	struggle, նկրտում
groom, ձիասպան, (կառնի կառնի Ի-ճի. Բ-դ) սպասաւոր	chapter, (Գրքի) գլուխ
paper, թուղթ	letter, նամակ, տառ, գիր
pepper, պղպեղ	season, եղանակ
poison, աղքատ, տնանկ	poison, թոյն

Relatives, Ազգակիցներ

un'cle,	Հօրեղբայր, մօրեղբայր, քեռի
grand'uncle,	Հօր կամ մօր Հօրեղբայր կամ մօրեղբայր* [կին
aunt,	Հօրաքոյր, մօրաքոյր, Հօրեղբոր կամ մօրեղբոր
grand'aunt,	Հօր կամ մօր Հօրաքոյր կամ մօրաքոյր. Հօր
կամ մօր Հօրեղբոր կամ մօրեղբոր կին*
nephew,	եղբորորդի. քեռորդի*
grand'nephew,	եղբոր կամ քրոջ թոռնիկ*
niece,	եղբոր աղջիկ, քրոջ աղջիկ*
grand'niece,	եղբոր կամ քրոջ թոռնուհի
cousin,	Հօրեղբոր կամ մօրեղբոր որդի, միեւնոյն
նախահայրէն սերած զաւակ*
father-in-law,	սկեսրայր, աներ (Ռ'ի. պ'րոն պ'պ)
mother-in-law,	կեսուր, սկեսուր. զոքանչ
son-in-law,	սկեսայ
daughter-in-law,	Հարս, նու (Տի. պ'ռանգ)*
brother-in-law,	աներձագ, աներորդի. տաղր. քենեկալ
sister-in-law,	տալ (Եր'ն Կոյր) քենի. եղբոր կին
to stand, կանգնել, կայնիլ	to paper, թղթել [ձով ցուցնել
to disband, (Խուր) դուրս ցրուել	to prove, ապացուցանել, փոր-
to delight, բերկրիլ	to wait, սպասել. սպասաւորել
to shake, ցնցել, թոթուել, շար-	to serve, ծառայել. տալ
to chew, ծամել [Ժել. սեղմել	to struggle, նկրտիլ
to meet, Հանդիպիլ	to season, Համեմել, աղ ցանել
to cough, Հազալ	to poison, թունաւորել
I shake, կը ցնցեմ, կը սեղմեմ	I shook, ցնցեցի, սեղմեցի
he or she shakes, կ'ցնցէ, կ'սեղմէ	he or she shook, ցնցեց, սեղմեց
we shake, կը ցնցենք, կ'սեղմենք	we shook, ցնցեցինք, սեղմեցինք
you shake, կը ցնցէք, կը սեղմէք	you shook, ցնցեցիք, սեղմեցիք
they shake, կը ցնցեն, կը սեղմեն	they shook, ցնցեցին, սեղմեցին
shake, ցնցէ, ցնցեցէ՛ք, սեղմէ՛	shook, ցնցած, սեղմած
	սեղմեցէ՛ք

[3] [2]

ԸՆՏԻՐ ԱՍԱՑՈՒԱԾՔՆԵՐ

"Write it in your heart that every day is the best day in the year." — *Emerson*.

"Do it; then it will be done!"

"Handsome is that handsome does." — *J. G. Whittier*.

* Դիտելու է այս նշանակութիւններու տարբերութիւններն:

67. Վ րժութիւն

[Թ] [Ճ] [Ղ]

1. Peace be with you. It is a bright day to-day. — 2. We are going to see my aunt Annie, uncle Armen, baby Zohra and the old great-grandma, who is so dear to me. — 3. I got a hook to fish. I can stand up all day. — 4. Annie, now we saw a bride and the bride-groom coming out of the church. They were looking fine: she was young. They said she was not quite twenty years old. She was the daughter of a wealthy banker*. The bride-groom too was handsome, bright looking young man. Did you see the best man? He was with them. All the pews in the church were full. — 5. You must have paid a good sum for that house with eight rooms. — 6. I have read ten chapters of this book and this is the eleventh I am reading. — 7. Don't you do it for my sake. — 8. Shake hand with me, dear old cousin, have not seen you for a long time. How are you anyway? — 9. Please meet me in room 478; here is my card. We have eight looms there. — 10. Mama, I have had one piece of cake. Can I have another piece? — 11. It is going to be a rough Winter this year, but Spring will be nice and pleasant. — 12. The prices of meat and rice are too high now-days. — 13. I wish I had some paper, pen and ink to write a letter to my dear husband in London. — 14. You may have the proof for that card at-noon, will that do? — 15. The Spring season will soon be here, and I tell you it will be a grand one. — 16. They got no waiters in here we got to wait on ourselves. — 17. The mail has come, I will have a few letters and newspapers. — 18. When will service begin? The service will begin at twelve, noon. — 19. That is poison, take care not to put on any food; it will do great harm. — 20. It is going to be a hard struggle.

* ԿԱՆՈՆ. — Եթէ բառի մը վերջը *ar* (եր), *er* (ւր), *ier* (եւր, իւր), *yer* (եւր), *or* (ւր), *ard* (երտ), *art* (արտ), *ster* (ւրտւր) Անգլիական մասնիկներէն մին աւելցուի. կը նշանակէ ընողը, գործողը. այսպէս, *beg*, մուրալ — *beggar*, մուրացիկ. *bank*, դրամատուն — *banker*, սեղանաւոր (դռնակեր). *clothe* (քլոթ), *գլզգեստ* — *clothier*, գլզեստավաճառ. *law*, օրէնք — *lawyer*, օրէնագէտ, փաստաբան. *govern* (գլւէրն) կառավարել — *governor*, կառավարիչ. *drunk* (դրէն) խմած — *drunkard*, խմող, արբեցող. *brag* (դրէ) սնապարծիլ — *braggart*, սնապարծ. *song*, (սոնկ, սոնկ) երգ — *songster*, երգիչ:

68. Վարժութիւն

[Ս]

1. Գեղեցիկ օր մ'է այսօր, եկուր, պտոյտ մ'ընենք (*let us take a walk* : — 2. Այո՛, երթանք ես, դու (*let us go*) (դո-ս, ե-ս) եւ մեծ մայրիկը : — 3. Որքան (*how many*) գրքեր ունիք. կարդալու լաւ (բա՛ւ էր) ե՞ն (*are they good to read*) : — 4. Մեծ պապս եւ հօրքորոջս աղջիկը պիտի գան մեզ տեսնել այսօր. կրնա՞ք դուք ալ հոս ըլլալ (ըլլա՛հա : — 5. Կը ցանկայի կարենայի. բայց կը հազամ (ա՛նէ՛մ ի՛նչ հա՛ւ) աւելի լաւ է դուրս չ'երթալ (*it is*) — Եւ լաւ է — չ'երթալ դո-ս) : — 6. Մեր ընտանիքին մէջ կան (*there are* Բեջ Բեջ ըն-դանի) հայր, մայր, հօրեղբայր, հօրաքոյր, երեք եղբար ըներ, երկու քոյրեր, փոքրիկ մանկիկ մը, անոր դայեակը, խոհարար, մատակարար, սպասուհի, սեղանի սպասուոր : Ես ունիմ մեծ մայր, մեծ հայր ալ, շորս քեռորդիներ եւ հինգ եղբօր աղջիկներ : — 7. Ինծի մեծ բերկրութիւն մ'է (*it is* մե Բեջ Բեջ — Բեջ — Բեջ) տեսնել մեծ պապս ու հանիս, որոնք կուգան մեզ բաւական յաճախ : — 7. Իմ եղբօրս ալ ամենամեծ բերկրութիւնն է (մեծ-մեծ Բեջ Բեջ — Բեջ — Բեջ) տեսնել իւր նշանածը : Ինք լաւ ամուսին մը կ'ըլլայ (Եւ յիշէ՛ք *make* մը — մեծ-մեծ) : — 9. Թերթին մէջ կարդացի (Կարդայի մէջ Բեջ Բեջ Բեջ) Կիրակի օր (Վա՛յ Կիրակի) պաշտամունք պիտի ըլլայ (հա՛ յիշէ՛ք ըլլա՛յ դո-ս — մեծ-մեծ) Քրիստոսի եկեղեցիին մէջ (մեջ բեջ — մեծ-մեծ Եւ Եւ Եւ) : — 10. Մենք տեսնե՞նք հիմա հարս մը, փեսան, կնքահայրը եւ հարսնքոյրը : Բոլորն ալ գեղեցիկ բազմութիւն մ'էին (ա՛նա՛ Բեջ — Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ) *looking* բազմութիւն) :

* ԴԻՏ. — Անգլիերէնի մէջ երբէք չըսուիր ես ու դու եւ կամ ես ու ինքը, եւ այլն. որը չէ թէ լեզուի՝ այլ քաղաքավարութեան դէմ խոշոր սխալ կը համարուի. ուստի եւ գրած կամ խօսած ատեն պէտք է եւր միշտ ետքը դնել. այսպէս, ես ու դու, ես ու ինքն ըսելու փոխարէն ըսելու է դուք եւ ես, ինքն եւ ես, եւ այլն :

ԿԱՆՈՆ. — Անգլիերէնի մէջ՝ եթէ *dis* (դի-ս) մասնիկն աւելցուի բառի մը սկիզբն, անոր նշանակութիւնը հաստատականէն բացասականի կը փոխուի. եւ կը համապատասխանէ Հայերէնի մէջ սովորաբար բացասական չը, դէ, ա, եւ Գ մասնիկներուն. այսպէս — *to like*, սիրել — *to dis-like*, չսիրել. *content* (ֆոնտենտ) — *dis-content*, դէֆոնտենտ. *o-be-di-ent* (օբեյդիենտ) — *dis-o-be-di-ent*, չօբեյդիենտ. *to please* (փլէյզ) — *dis-please*, դիփլէյզ :

ԿԱՆՈՆ. — Եթէ գոյական անունի մը վերջը *en* (էն) մասնիկն աւելցուի, գոյականն ածականի կը փոխուի. կը նշանակէ նիւթ չիւսած, նիւթաւ. եւ կը համապատասխանէ Հայերէն — Եղի եւ — Եւ, մասնիկներուն. ինչպէս, *silk* (սիլկ) — *silk-en* մետաքսեղի, մետաքսեղի :

ԴԱՍ ԻԷ. (LESSON XXVII.)

VERBS (ՀԵՐԴ՝) ԲԱՅԵՐ

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Այն բառերը, որոնք գործողութեան մը կամ կատարուած ըլլալը, կամ կատարուելը, կամ կատարելը, եւ կամ կատարուելիքը կը ցուցնեն, կը կոչուին բայ. ինչպէս, *I am*, ես եմ. *you love*, դուք իշտէք. *it is paid*. ան լծւորն է. *he will write*, ինք գրելու էրէ. իսկ այն բառերն, որոնք գործողութիւնն ընողը կը ցուցնեն, կը կոչուին Բայի Դերք կամ Դերք Բայի. ինչպէս վերոյգրեալ նախադասութիւններուն մէջ *I*, եւ. *you*, Դերք. *it*, ան եւ *he*, ինչ տէր բայիներն են:

ԿԱՆՈՆ. — Տէր բային բայէն առաջ կը դրուի. ինչպէս, *I said*, եւ Դերք. *he will go*, գրելու էրէ:

Ամեն մէկ խօսքի կամ նախադասութեան մէջ ամենէն էական բառը բայն է. բայն ալ լաւ ճանչնալու համար անհրաժեշտ է անոր գլխաւոր մասերը գիտնալ. որոնք սովորաբար գործողութեան ժամանակը կ'ակնարկեն:

Անգլիերէնի մէջ բայ մը չորս Գլխաւոր Մասեր, **PRINCIPAL PARTS**, (գրելու էրէ Դերք) ունի. որոնք են ներկայ, *the Present* (գրելու էրէ). Անցեալ, *the Preterit* (գրելու էրէ). Անկատար Ընդունելութիւն*, *the Imperfect Participle* (գրելու էրէ Դերք) եւ Անցեալ Ընդունելութիւն, *the Perfect Participle* (գրելու էրէ Դերք):

The Present, ներկայ բայի այն ձեւն է որ մնացած բոլորի արմատն է. ուրիշ բառերով բայը ինքնին է. եւ որը մինակ պէտք է նայիլ բառարաններուն մէջ. ինչպէս, *be*, ըլլալ: *love*, իշտել. *see*, տեսնել. *go*, երթալ. *take*, առնել:

The Preterit, Անցեալ բայի պարզ ձեւն է, որ կը նշանակէ անցած ժամանակը, եւ որը միշտ կապուած է գոյական անունի մը կամ դերանունի մը հետ, որ կը ցուցնէ եղելութեան ընողը. այսպէս, *I was*, եւ եմ. *you said*, Դերք Դերք. *he paid*, ինչ լծւորն էրէ. *we bought*, Դերք Դերք. *they had*, անոնք Դերք Դերք:

The Imperfect Participle, Անկատար Ընդունելութիւն բայի այն ձեւն է, որ միշտ կը վերջանայ *ing* եւ կ'արտայայտէ եղելութեան, գործողութեան կամ տենչանքի շարունակութիւնը. ինչպէս, *being*, ըլլալով. *loving*, իշտելով. *reading*, կարդալով. *waiting*, սպասելով:

* **ԾԱՆ.** — Այն բառերը, որոնք բայէ մը ծագում առած ըլլալով, թէ բայի եւ թէ գոյական անունի կամ ածականի յատկութիւն միանգամայն ունին, կը կոչուին Ընդունելութիւն:

The Perfect Participle, Անշու Ընդունելութիւնը բայի այն ձեւն է, որ առհասարակ կը վերջանայ *ed* կամ *en* եւ կ'արտայայտէ եղելութեան, գործողութեան կամ տենչանքի կատարումը կամ լրանալը. ինչպէս, *been*, եղծ. *ceased*, ԳԳԳԳԳԳ. *eaten*, ԿԳԳԳ. *given*, ԳԳԳԳԳ. *loved*, ՎԳԳԳ:

ԿԱՆՈՆ. — Կանոնաւոր բայի մը գլխաւոր մասերէն անշու ռ անշու Ընդունելութիւնը չի նկատու համար, իսկական բային վերայ աւելցնելու է *d* կամ *ed* իսկ անշու Ընդունելութիւնը չի նկատու համար իսկական բային վրայ աւելցնելու է *ing* մասնիկը. այսպէս, *hear*, լսեմ. *heard*, լսեցի. *hearing*, լսելով. *heard*, լսած. *curl*, գանգրեմ. *curled*, գանգրեցի. *curling*, գանգրելով. *curled*, գանգրած:

ԲԱՑԵՐՈՒ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆԸ

Բայերն՝ իրենց կշիռով համեմատ, կը բաժնուին չորս կարգի, կանոնաւոր, *regular* (բնական) եւ անկանոն, *irregular* (խրատական). ինչպէս, *regular* եւ *irregular*, *redundant* (բնական), եւ *defective* (խրատական):

Ա. Կանոնաւոր բայ կը կոչուի այն բայը, որոյ անցեալն եւ անցեալ ընդունելութիւնը կը չի նկատու բային վրայ *d* կամ *ed*. ինչպէս, *hear*, լսեմ. *heard*, լսեցի. *hearing*, լսելով. *heard*, լսած. *fold*, ծալեմ. *folded*, ծալեցի. *folding*, ծալելով. *folded*, ծալած:

Բ. Անկանոն բայ կը կոչուի այն բայը, որոյ անցեալն եւ անցեալ ընդունելութիւնը չեն չի նկատու բային վրայ *d* կամ *ed* աւելցնելով. ինչպէս, *see*, տեսնեմ. *saw*, տեսած. *seeing*, տեսնելով. *seen*, տեսած. *take*, առնեմ. *took*, առի. *taking*, առնելով. *taken*, առած:

Գ. Կանոնաւոր եւ Անկանոն բայ կը կոչուի այն բայը, որոյ անցեալն եւ անցեալ ընդունելութիւնը կը չի նկատու երկու կամ աւելի կերպերով. ինչպէս, *shake*, սեղմեմ. *shook* or *shaked*, սեղմեցի. *shaking*, սեղմելով. *shaken* or *shaked*, սեղմած. *light*, վառեմ, *lighted* or *lit*, վառեցի. *lighting*, վառելով. *lighted* or *lit*, վառած:

Դ. Պարտական բայ կը կոչուի այն բայը, որ ընդունելութիւններ չունի. եւ կը գործածուի միայն քանի մը եղանակներու եւ ժամանակներու մէջ. ինչպէս, *beware* (շեշտ) զգուշացիր. *ought* (օր) պէտք է:

* Տեսնել նաեւ երես 57 ԿԱՆՈՆ:

| Present
Ներկայ | Preterit
Անցեալ | Imperfect Participle
Անկատար Ընդ. | Perfect Participle
Անցեալ Ընդ. |
|----------------------|-----------------------------|--------------------------------------|-----------------------------------|
| can
կրնամ | could
կրցի | _____ | _____ |
| cast
նետում | cast
նետեցի | casting
նետելով | cast
նետած |
| chew
ծամեմ | chewd or chewed
ծամեցի | chewing
ծամելով | chewd or chewed
ծամած |
| come
գամ | came
եկայ | coming
գալով | come
եկած |
| compound
բաղադրեմ | compounded
բաղադրեցի | compounding
բաղադրելով | compounded
բաղադրած |
| cook
եփեմ | cooked
եփեցի | cooking
եփելով | cooked
եփած |
| cough
հազամ | coughed
հազացի | coughing
հազալով | coughed
հազացած |
| crowd
խռնեմ | crowded
խռնեցի | crowding
խռնելով | crowded
խռնած |
| crown
թագադրեմ | crowned
թագադրեցի | crowning
թագադրելով | crowned
թագադրած |
| cry
գոչեմ | cried*
գոչեցի | crying*
գոչելով | cried
գոչած |
| curl
զանգրեմ | curld or curled
զանգրեցի | curling
զանգրելով | curld or curled
զանգրած |
| die
մեռնիմ | died*
մեռայ | dying
մեռնելով | died
մեռած |
| delight
բերկրիմ | delighted
բերկրեցայ | delighting
բերկրելով | delighted
բերկրած |
| dig
փորեմ | dug or digged
փորեցի | digging
փորելով | dug or digged
փորած |
| do
ընեմ | did
ըրի | doing
ընելով | done
ըրած |
| dry
չորցնեմ | dried*
չորցուցի | drying*
չորցնելով | dried
չորցած |
| dye
ներկեմ | dyed
ներկեցի | dyeing
ներկելով | dyed
ներկած |
| eat
ուտեմ | ate
կերայ | eating
ուտելով | eaten
կերած |
| end
վերջացնեմ | ended
վերջացուցի | ending
վերջացնելով | ended
վերջացուցած |
| fear
վախնամ | feard or feared
վախցայ | fearing
վախնալով | feard or feared
վախցած |

* ի՞նչ կանոնով:

| Present
Ներկայ | Preterit
Անցեալ | Imperfect Participle
Անկատար Ընդ. | Perfect Participle
Անցեալ Ընդ. |
|-------------------|--------------------------|--------------------------------------|-----------------------------------|
| feed
կերակրեմ | fed
կերակրեցի | feeding
կերակրելով | fed
կերակրած |
| fly
թռչիմ | flew
թռայ | flying
թռչելով | flown
թռած |
| free
ազատեմ | freed
ազատեցի | freeing
ազատելով | freed
ազատած |
| get
ստանամ | got
ստացայ | getting
ստանալով | got or gotten
ստացած |
| give
տամ | gave
տուրի | giving
տալով | given
տուած |
| go
երթամ | went
գացի | going
երթալով | gone
գացած |
| have
ունենամ | had
ունեցայ | having
ունենալով | had
ունեցած |
| keep
պահեմ | kept
պահեցի | keeping
պահելով | kept
պահած |
| let
թողում | let
թողուցի | letting
թողելով | let
թողած |
| make
ընեմ | made
ըրի | making
ընելով | made
ըրած |
| may
կարելի է | might
կարելի է | _____ | _____ |
| meet
հանդիպիմ | met
հանդիպեցայ | meeting
հանդիպելով | met
հանդիպած |
| must
պէտք է | _____ | _____ | _____ |
| pass
անցնիմ | passed or past
անցայ | passing
անցնելով | passed or past
անցած |
| pay
վճարեմ | paid or payed
վճարեցի | paying
վճարելով | paid or payed
վճարած |
| please
հաճիմ | pleased
հաճեցայ | pleasing
հաճելով | pleased
հաճած |
| put
դնեմ | put
դրի | putting
դնելով | put
դրած |
| read
կարդամ | read
կարդացի | reading
կարդալով | read
կարդացած |
| run
վազեմ | ran or run
վազեցի | running*
վազելով | run
վազած |
| say
ըսեմ | said*
ըսի | saying*
ըսելով | said
ըսած |

* Ի՞նչ կանոնով:

| Present
Ներկայ | Preterit
Անցեալ | Imperfect Participle
Անկատար Ընդ. | Perfect Participle
Անցեալ Ընդ. |
|-------------------|-----------------------------|--------------------------------------|-----------------------------------|
| see
տեսնեմ | saw
տեսայ | seeing
տեսնելով | seen
տեսած |
| sell
ծախեմ | sold
ծախեցի | selling
ծախելով | sold
ծախած |
| send
ղրկեմ | sent
ղրկեցի | sending
ղրկելով | sent
ղրկած |
| shake
սեղմեմ | shook or shook
սեղմեցի | shaking
սեղմելով | shaken or shaken
սեղմած |
| sit
նստիմ | sat
նստայ | sitting
նստելով | sat
նստած |
| spring
ոստնում | sprung or sprang
ոստնեցի | springing
ոստնելով | sprung
ոստնած |
| take
առնեմ | took
առի | taking
առնելով | taken
առած |
| tell
ըսեմ | told
ըսի | telling
ըսելով | told
ըսած |

70. Վարժութիւն

[Ը] [Ք]

break (պէտ)*	brick (պէտ)*	speak (ք)-պէտ)*
broke (պտո)*	chalk (չո)	spoke (ք)-պտո)
catch (պէլ)	hatch (հէլ)	watch (աւալ)*
else (էլ)	also (օլ-ո)	every (էլէլ)
fad (ֆէ)	pad (պէ)	sad (սէ)
fund (ֆըն)	hunt (հըն)	month (մընթըն)
heal (հէլ)	real (րէլ)	drill (դրէլ)
hour (աւր)*	power (պաւր-ը)	tower (թաւր-ը)
lean (լէն)	keen (կէն)	mean (մէն)
pie (պէ)	shy (շի)	why (հիւ-յ)*
mouth (մաւ-ն)*	stout (ստաւ-տ)*	about' (աւաւ-տ)
need (նէյ)	deed (դէյ)	in-deed' (ին-դէյ)
puff (պֆ)	stuff (ստաւ-ֆ)*	enough' (էն-ֆ, էն-ֆ)
right (րայ)	write (րայ)	fright (ֆրայ)*
state (ստայ-տ)*	es-tate' (էս-տէ-տ)	in-tes'tate (ին-տէ-տ)
want (աւանտ)*	work (աւր-տ)*	worth (աւր-տ)*
a-long' (աւ-նլ)	fur'long (ֆըր-նլ)	pro-long' (պրո-նլ, փրո-նլ)
be-gin' (պէյն-ն)	be-gan' (պէյն-ն)	pa'gan (պէյն-ն)
chat'ter (չէ-տը)	mat'ter (մէ-տը)	feath'er (ֆէ-տը)
enj-oy' (էն-օյ)	en'gine (էն-ճին)	pig'eon (պէյ-ճին)

* Հնչուող և մեկ տեղամաս, մեկ վանկ:

71. *q w p t n l p h z*

[*q*] [*p*]

Break brick speak broke chalk
spoke catch hatch watch else
also every fad pad sad fund
hunt mouth heal real drill
hour power tower lean keen
mean pie shy why mouth
stout about need deed indeed
puff stuff enough right write
fright state estate intestate
want work worth along fur-
long prolong begin began
pagan chatter matter feath-
er enjoy engine pigeon.

Letter-box, love-letter, reading-room, sea-
sick, postman, post-paid, engine-house, engine-
room, watchman, real estate, leaning tower,
pigeon-house, power-house, writing pad, right
hand side, meeting, meeting-room, meeting-
house.

ԴԱՍ ԻԸ . (LESSON XXVIII.)

[Ի]

brick, կղմինտր . կղմինտրէ	real, իրական
chalk, կաւիճ	really, իրօք
watch, (ձօձ) ժամացոյց . պահակ	real estate, անշարժ կալուածք
watchman, պահապան	intestate, անկտակ մեռնող
else, ալ, ուրիշ . ալ ուրիշ	drill, զինւորական մարզանք
every, ամեն . իւրաքանչիւր	hour, ժամ
every day, ամեն օր	power, ոյժ, կարողութիւն . շո-
every where, ամեն տեղ	գիւր կամ ելեքարիկի ոյժ
every one, ամեն մէկը, ամեն ոք	lean, նիհար, վտիտ . անժուր (փո)
fad, հանրային վաղանցիկ նո-	keen, սայրասուր . սրամիտ
րութիւն (չեի, զգեստ, բո-	mean, ցածոգի, գռնհիկ . միջոց,
կերական սովորութեան . հայր)	կերպ
pad, (վերբերի) լեցուածք . (օ-	by all means, անտարակոյս, ա-
թարութեան) թղթափունջ	մեն կերպով
writingpad, գրելու թղթափունջ	by any means, ո եւ է կերպով,
sad, ախուր	ո եւ է միջոցով
fund, մասնաւոր դրամագլուխ	mean time, միեւնոյն ատեն, նոյն
mouth, բերան [ու հաստ	pie, կարկանդակ
stout, ուժեղ, դիմացկուն . կարճ	about, մօտ . շուրջ . վրայ . համար .
state, նահանգ . վիճակ, կացու-	իր . գրեթէ
թիւն	deed, գործ, արդիւնք . կալ-
estate, կալուածք	ուածներու սեփականութիւն
need, կարօտութիւն	along, հետը միասին (սկզբէն փն-
indeed, արդարեւ	չէ վերջ)
indeed! իրա՛ւ կ'ըսես [ոյց	furlong, չափ մը (մէկ ո թերորդնո)
puff, փչում . ծուխի ամպ . ու-	pagan, կռապաշտ
matter, նիւթ . խնդիր	feather, փետուր
what is the matter! (what's the	letter-box, նամակատուփ
matter) ի՞նչ կայ, ի՞նչ եղած է	postman, թղթաբեր
no matter, ոչ ինչ, հոգ չէ	sea-sick, ծովային հիւանդ
why, ինչո՞ւ, ինչո՞ւ համար, է՞ր	love letter, սիրային նամակ
right, ուղիղ, ճիշտակ . աջ . ի-	want, չքաւորութիւն
րաւունք	work, գործ
all right, շատ աղէկ*	worth, արժէք, գին

* Այս սրտաշարտութեան նշանակութիւններն բարձրութիւնն . շատ առկամ տարբեր իմաստներով, զորս պէտք է սովորել յաճախ ունկնդրելով ժողովրդական գործածութեանց:

fright, յանկարծական սոսկալի	worthy, արժանաւոր, արժանի
stuff, նիւթ [վախ	power house, ոյժի տուն
enough, բաւական	engine, շոգի արտադրող, շո-
reading room, ընթերցարան	գեշարժ կամ հրշէջ մեքենայ
pigeon, աղաւնի	engine-house, հրշէջ մեքենայի
pigeon house, աղաւնետուն	տուն
meeting, պատահում, հանդի-	engine-room, շոգեշարժի սենեակ
պում. տեսակցութիւն.	meeting-room, ժողովասենեակ
ժողով. հաւաքում, նիստ	meeting-house, ժողովարան, ա-
	ղօթատեղի

Present	Preterit	Imperfect	Participle	Perfect	Participle
Ներկայ	Անցեալ	Անկատար Հնդ.		Անցեալ Հնդ.	
begin
սկսիմ	began or begun
սկսայ	beginning
սկսելով		begun
սկսած	
break
կոտրեմ	broke
կոտրեցի	breaking
կոտրելով		broken
կոտրած	
catch
բռնեմ	caught or catchd
բռնեցի	catching
բռնելով		caught or catchd
բռնած	
lean
յենում	leaned or leant
յենայ	leaning
յենելով		leaned or leant
յենած	
mean
ըսել կ'ուզեմ	meant or meant
ըսել ուզեցի	meaning
ըսել ուզելով		meant or meant
ըսել ուզած	
shy
խորշիմ	shied
խորշայ	shying
խորշելով		shied
խորշած	
speak
խօսիմ	spoke
խօսեցայ	speaking
խօսելով		spoken
խօսած	

[Հետեւեալներն բոլորն ալ կանոնաւոր բայեր են. որոց զլուսւոր մասերը գրե-
աւ է տեարակին մէջ մի տեղում.]

to chatter, շատախօսել. շա-
ղակրատել	to prolong, երկարցնել (ժամանակը)
to deed, կալուած մը գրաւոր
փոխանցել (ՏՅՎ. Ֆէր-դէդ բէ)	to puff, փչել, ուռեցնել
to drill, ծակել. գիտամարզել	to right, ուղղել, շտկել
to enjoy, վայելել	to state, նկարագրել, մանրա-
մասն պատմել [լեցնել
to hatch, թխսել	to stuff, խճողել, մէջը (փորը)
to heal, բժշկել, առողջացնել	to want, ուզել
to hunt, որսալ	to watch, դիտել, հսկել
	to work, գործել
	to need, պէտք ունենալ, կարօտիլ

72. Վարժութիւն

[Թ] [ժ] [Ղ]

1. Sister, what church would you like to go on Sunday? — I shall go to the Brick Church, Armen, will you come along? — Yes, sister, indeed I will. Is it too far? — No, it is about a furlong's distance* . — That is not very far. At what hour will the service begin? — At eleven sharp (հինգ և չորս). — 2. What is the fad of the present season? — The fad of the present season is reading French. — How about finger† puffs and curls. — O yes, you're (you are) right; they are fads too, but I myself don't care for them. — 3. Who broke that chalk. Did you break it? See it is broken. — 4. Anna, here is a pad for you, and there are pen and ink, take them, sit down there and write a nice letter to papa. — How shall I address it, mama? — Address it to the American House, London; and mail it at once (միջոցառաւ). Yes, mama, I will rightaway (միջոցառաւ). — Watch me to write left-handed (ձեռն յետոյ). I can write both ways, either right-handed (ձեռն յետոյ) or left-handed. — 5. I am glad to meet you. — My cousin Fannie. — Pleased to meet you. Every time I meet you, you have some fun for us. Let us see what is going to be to-day. — I got a young hatch. — What else? — A pie and a fright. — What for? You don't mean it. — Yes, really. I feared I was going to die intestate. — You would not die so quick. Deed all your real estate to me before you die. — Yes, I will all that I don't own. — 6. This is a nice work, I like to do it. It is worth doing and doing it well too. Where do you work? This month I have been working with a real estate man. — 7. Waited on, sir? — I will take some stuffed veal, if you please. — Right-away, sir. — Anything more? — I have got enough. That's all I want now. — If you need anything more, please say so. — Thank you, I will. — 8. I have a good watch. — This babe is a month old. — Do you speak English? — I do a little. — 9. Can you catch a ball? — I caught once. — Have you seen the leaning tower? — Indeed I have. — He is very keen. — 10. New York is in the New York state. — I was in the meeting, and the meeting was some how prolonged — I saw a little pigeon flying. — The Indians are pagans. — What is the matter? — I am going to get a feather for my hat.

* Distance (տեղեւորութիւն, միջոց)

† Fin'ger (ֆինգըր) մատ:

73. Վարժութիւն

[Ս]

1. Ուր էք դուք: — Հոս եմ (ե- եմ): — Ո՛վ է ան: — Քոյ-
րիկս է: — Ի՞նչ է ատ: — Ատիկա սղոց մ'է: — Ո՛վ կոտրեց զա-
նիկա: — Ես ըրի զանիկա: — Ի՞նչպէս է օգը դուրսը: — Շատ
լաւ է (ա- ե- շատ): — 2. Որո՞ւ փեսաուրն է աս: — Աննիկինն է:
— Իմ ժամացոյցս ո՛ւր է: — Ահաւասիկ է (հո- ա- ե): — Կրնա՞ս
(կրն-+) բռնել (*catch* եւ ոչ *to catch*) այս գնդակը: — Այո, Թող
որ գայ (երթ-): — Ահա (հո-) կ'երթայ: — Անունդ ի՞նչ է (ի՛նչ է
յեր-ան-): — Արմէն Րիչարդ (*Read*): — Հասցէդ ի՞նչ է (ի՛նչ է յեր-հո-
յէն): — Չայլտ Լըվ (*Child Love*), Ամերիկեան սուռն, Կոստանդ-
նուպօլիս, Թուրքիա: — 3. Տեսա՞ծ էք (ա-նէ+ դո-+ դե-ած) հա-
կած աշտարակը: — Ոչ, տէր. Իտալիոյ մէջն է (ա- (*it*) ե Ռեյ Ի-
դո-լի-), այնպէս է (ե- ոչ-դե-): — Լսա՞ծ էք (ա-նէ+ դո-+ լու-ած)
իր խօսիլը (շն-+ Խօ-իլ) (*speak* եւ ոչ *to speak*): — Ոչ, տակաւին:
— Գլխարկի մը պէտք ունիմ (ե- ի՞նչ-դե-դէմ ի՞նչ-դե-իլ). Կ'ուզէք
(*do you want*) գալիսնի հետ (հե-դ ի՞նչ) գնելու (գն-ել): — Շատ ա-
ղէկ: — Որ եւ է անշարժ կալուածք ունի՞ք (*do you own* ոչ-ե-
ա-նշարժ-ի-լու-ած): — Այո, տիկին, կղմինտրէ տուն մ'ունիմ (*I own*
ի՞նչ-ի-լու-դե-դէմ Կո-ն): — Ի՞նչպէս վայելեցիք (*how did you enjoy*) ձեր
պարահանդէսը: — Շատ մարդ կա՞ր (ե-ի-հո-ն-դե-): — Այո, շատ
ընտիր էր (*it was* շատ-ընտիր): — 4. Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք (ի՛նչ *do you*
mean): — Ըսել կ'ուզեմ ինչ որ կ'ուզեմ (*what I say*): — Ի՞նչ է
պատահած քեզ*: — Ոչ ինչ: — Ի՞նչ կ'արժէ ան (ի՛նչ *does that*
worth): — Գրեթէ յիսուն սէնդ (սէնդեր): — Ի՞նչ կ'ուզէք (*what*
do you want): — Կ'ուզեմ ստանալ քիչ մը բրինձ: — Իմ վրայ մի
կոթնիր (*do not lean* վրայ շն-): — Սօսելով Թիւրքիայի մասին (*a-*
bout Թուրքի-), ըսաւ: — 5. Թող զիս վազեմ, (*run* եւ ոչ *I run*)
եւ դուն զիս բռնէ (դո-+ Բռնեյէ+ շն-): — Այո, ըրէ (*go ahead*): —
Դիտէ զիս ընեմ (*do* եւ ոչ *I do*) անիկա: — Այո, ըրէ: — Ջինա-
մարզութիւն կ'ընէ՞ք (*do you drill*) ամեն օր: — Ոչ, ամիսն ան-
գամ մը (ա-նգամ ի՞նչ Ռեյ-ի-): — Ժողովը ե՞րբ պիտի սկսի (երթ-
դե-դէմ Ժողով-ի-): — Ժիշդ ութին (*at eight sharp*): — Ժողովի գա-
ցե՞ր էիք (ե-ի- դո-+ *at* Ժողով-): — Այո եւ հոն շատերը ներկայ էին
(ե-ի- *good many* ներկայ):

* What is the matter with (ի՞րէ ի՞նչ-ի- ա-նչի-ի-), ի՞նչ պատճառ կայ.
հասկնալ եւ ուզելով Թ: պատճառ և չկայ, անարկութիւն չկրնար ըլլալ, խորթ իմա-
կերէն (*slang*, (ը)-լու-նչ) եւ ուստի և զործածելու չէ:

ԴԱՍ ԻԹ. (LESSON XXIX.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Շարունակութիւն 108-110 երեսներէն:

ԲԱՅԵՐՈՒ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ

THE MODIFICATIONS (Ժամօրէիքներ) OF VERBS

Բայերն ալ (գոյականներուն պէս) չորս տեսակ փոփոխութիւններ ունին. որոնք են, եղանակներ, *Moods* (մուս). Ժամանակներ, *Tenses* (Ժամանակ). Դէմեր, *Persons* (քերական) եւ Թէւեր, *Numbers* (՝ճաշակ):

ԵՂԱՆԱԿՆԵՐ

Բայի մը եղանակները կը կոչուին բային տարբեր ձեւերն, որոցմէ իւրաքանչիւրը կ'արտայայտէ գործողութեան, եղելութեան կամ տենչանքի ինչ մասնաւոր կերպով տեղի ունեցած ըլլալը:

Անգլիկերէնի մէջ բայերուն հինգ եղանակներ կան. Անբերայի, the *Infinitive* (Իմբիտիւթիւթ). Սահմանաւ, the *Indicative* (Ինդիկատիւթ). Կարողաւ, the *Potential* (Փոթենշիալ). Սորորորաւ, the *Subjunctive* (Սուբյունկտիւթ) եւ Հրամայաւ, the *Imperative* (Իմպերատիւթ):

Անբերայի եղանակը բայի այն ձեւն է, որ կ'արտայայտէ եղելութիւնը, գործողութիւնը կամ տենչանքը անսահման կերպով. եւ առանց դէմքի կամ թուի. ինչպէս, to die, մեռել. to sleep, քնել. to see, տեսնել. to love, սիրել:

Սահմանաւ եղանակը բայի այն ձեւն է, որ կամ բան մը պարզապէս կը սահմանէ կամ կը յայտնէ եւ կամ հարցում մը կ'ընէ. ինչպէս, I write, իմ գրեմ. you hear, իմ լսեմ. do you like? իմ սիրեմ:

Կարողաւ եղանակը բայի այն ձեւն է, որ կ'արտայայտէ եղելութեան, գործողութեան կամ տենչանքի կարողութիւնն, ազատութիւնը, կամքը, հնարաւորութիւնը կամ պէտքը. ինչպէս, I can walk, ես ինքս եմ կրնալ. he may come, ինք կրնայ գալ. we must go, մենք պէտք է ելնանք:

Սորորորաւ եղանակը բայի այն ձեւն է, որ կը ներկայացնէ եղելութիւնը կամ տենչանքը թէական, պայմանաւոր, անստոյգ կամ դիպուածական կերպով. ինչպէս, "If thou go, եթէ երթաս". if you see him, եթէ դնես տեսնես. "see thou do it not, զգուշացիր, չես տես". — Rev. XIX. 10 :

Հրամայաւ եղանակը բայի այն ձեւն է, որ կ'արտայայտէ հրաման, յորդոր, աղաչանք կամ թոյլտուութիւն. ինչպէս, speak, խօս. "Go in peace, գնա՛ր խաղաղութեամբ". come in, ել. pardon me, քեզի ներքէ՛ր:

ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐ

Ժամանակներն բային այն փոփոխութիւններն են, որոնք կ'որոշեն եղելութեան, գործողութեան կամ տենչանքի ժամանակը:

Անգլիերէնի մէջ բայ մը վեց ժամանակներ ունի, Ներկայ, the Present. Ակադար, the Imperfect. Անշու, the Perfect. Գերակադար, the Pluperfect (Քիւփերֆէկտ). Առաջին-Ապագայ, the First-future (Քիւփայըր). Եւ երկրորդ-Ապագայ, the Second-future:

Ներկայ ժամանակն այն է, որ կը ցուցնէ ինչ որ հիմա գոյութիւն ունի կամ գտնուի: Ինչպէս, here I am - հոս եմ. somebody is coming - մէկը կու գայ:

Ակադար ժամանակն այն է, որ կը ցուցնէ ինչ որ գտնուած էր, եւ իրականութեամբ չէր գտնուած: Ինչպէս, I saw him yes'ter-day (Եստէրօքս) and spoke to him as he was passing - երէկ Կարգայ զինք, եւ խօսեցայ իրեն երբ կ'անցնէր: (Սոյն ժամանակը Հայերէնի մէջ աւելի Արեւելեան Կատարեալի կը համապատասխանէ:)

Կատարեալ-Ժամանակն այն է, որ կը ցուցնէ ինչ որ գտնուած էր, եւ իրականութեամբ չէր գտնուած: Ինչպէս, I have seen him to-day; something must have detained' (Գերակադար) him - զինք գտնուած է մայրօր, բայն մը գտնուած է զինք իր տեղէնը: (Հայերէն Երկրորդ Կատարեալի կը համապատասխանէ:)

Գերակադար ժամանակն այն է, որ կը ցուցնէ ինչ որ գտնուած էր, եւ իրականութեամբ չէր գտնուած: Ինչպէս, I had seen him, when I met you - զինք գտնուած էր, երբ հանդիպեցայ քեզ:

Առաջին-Ապագայ ժամանակն այն է, որ կը ցուցնէ ինչ որ գտնուած չէր, բայն մը գտնուած լիցի: Ինչպէս. I shall see him a-gain' (Կիւփէկտ) and I will tell him all about it - զինք նորէն գտնուած էր եւ գտնուած լիցի իրեն այդ մասին բոլորը:

Երկրորդ-Ապագայ ժամանակն այն է, որ կը ցուցնէ ինչ որ գտնուած չէր, բայն մը գտնուած լիցի: Ինչպէս, I shall have seen him by to-mor'row (Երկրորդ-Ապագայ) noon - վաղը կ'ես տես զինք գտնուած լիցի: Եւ իրականութեամբ չէր գտնուած:

ԴԵՄՈՆՍՏՐԱՏԻՆԻ

Դեմոնստրատիւններն այն փոփոխութիւններն են, որով բայը կը համաձայնի իր տէր բային հետ: (Տե՛ս Կրթ. 24 եւ 36):

ԿԱՆՈՆ. — Դիմաւոր բայ մը իր տէր բային հետ պէտք է համաձայնի դէմքով ու թուով:

Ամեն մէկ թիւ երեք դէմք ունի. եւ ամեն մէկ դէմք
երկու թիւ ունի. այսպէս,

Եզակի

Յոքնակի

1 ին դէմք I love, կը սիրեմ 1 ին դէմք We love, կը սիրենք
2րդ դէմք Thou lovest, կը սիրես 2րդ դէմք You love, կը սիրէք
3րդ դէմք He loves, կը սիրէ 3րդ դէմք They love, կը սիրեն

Երբ բայի վերջաւորութիւնը կը փոփոխուի, եզակի երկրորդ
դէմքը կանոնաւորապէս կը շինուի առաջին դէմքին վրայ ա-
ւելցնելով *st* կամ *est*. եւ նոյնպէս եզակի երրորդ դէմքը կա-
նոնաւորապէս կը շինուի առաջին դէմքին վրայ աւելցնելով
s կամ *es*. ինչպէս, I see, կը տեսնեմ. thou seest, կը տեսնես. he
sees, կը տեսնէ. I give, կուտամ. thou givest, կուտաս. he gives,
կուտայ. I go, կ'երթամ. thou goest, կ'երթաս. he goes, կ'երթայ.
I fly, կը թռչիմ. thou fliest, կը թռչիս. he flies, կը թռչի. I box,
կը կռիւմարտեմ. thou boxest, կը կռիւմարտես. he boxes, կը-
կռիւմարտէ. I love, կը սիրեմ. thou lovest, կը սիրես. he loves,
կը սիրէ:

Երբ բայի վերջաւորութիւնը չի փոփոխուիր, որով իր դէմքն
ու թիւը ճանչցուի, այն ատեն տէր բայիէն հետեւցնելու է
բայի դէմքն ու թիւը. ինչպէս, if I love, եթէ ինքեմ. if thou
love, եթէ ինքեմ. if he love, եթէ ինքեմ. if we love, եթէ ինքեմ. if
you love, եթէ ինքեմ. if they love, եթէ ինքեմ:

74. Վարժութիւն

[Որոշելու է նեանալ բայերու եզանակի, ժամանակներն, գէմքերն ու թի-
ւերն. միեւնոյն ատեն ուսանողն խորհելու է թէ ինչո՞ւ նամար կը կարծէ թէ բայը
Անհրաժեշտ է հ. ոչ Հրամայական, կամ Ստանադական է հ. ոչ Կարողական. Ներկայ
է հ. ոչ Անկատար. Անցեալ է հ. ոչ Ապագայ. Աստիճան Գէմք է հ. ոչ Երկրորդ, կամ
Երկրորդ է հ. ոչ Երրորդ. Եզակի է հ. ոչ Յոքնակի կամ Յոքնակի է հ. ոչ Եզակի:]

I like
to see
please
you may have
did you hear?
if they come
do not hate
thou dost
she came
he should do

if I work
I may write
to take
do you like?
I did
tell
if you see
he can go
he is taking
may I do?

I may come
to love
he will write
he addressed
if you please
he is flying
to let
he wouldn't do
he said
we beg

they must see	thou didst	don't do
I will not	we spoke	I met
you wrote	they will write	I mean
they saw	don't insist	to buy
meet me	she may take	I couldn't go
don't read	take it	take care
come in	arm yourself	I don't care
to be	we bought	cast thou
did you date it?	I dealt	I am cooking
he died	I couldn't get	I might see

75. Վարժութիւն

[Յ] [Հ]

ԱՌԱՄՆԵՐ Է ԸՆՏԻՐ ԱՍԱՑՈՒԱԾՆԵՐ

“A friend in need is a friend indeed”

“Where there is a will, there is a way.”

“Whatever is worth doing at all, is worth doing well.”

“Every one should do his best”

“Take care of the minutes*, and the hours will take care of themselves.”

“Speak evil of no one.”

“The people that walked in darkness** have seen a great light.”† — Isa. IX. 2.

* Min'ute (Ֆ'նէր) րոպէ, վայրկեան. շատ մանր (բան):

** ԿԱՆՈՆ. — Երբ բառի մը վերջը *dom* (բլճ), *hood* (հոո), *ness* (նէ), *ship* (շիփ), կամ *th* (թ) մասնիկն աւելցնենք, կը նշանակէ կարողութիւն, վիճակ, կացութիւն կամ որակութիւն. եւ կը համապատասխանեն Հայերէնի ունիւն մասնիկին. ինչպէս, *free*, ազատ — *freedom*, ազատութիւն. *man*, այր մարդ — *manhood*, այրութիւն. *dark*, մութ — *darkness*, մթութիւն. *friend*, բարեկամ — *friendship*, բարեկամութիւն. *warm* (աւրճ հիւսու է մէկ վահ), ջերմ — *warmth*, ջերմութիւն:

† Այս պարբերութեան Հայերէն գործածուածն է ՅԵՆ Ժողովարդ որ ասոր իրաւարի ետեւ ըլլալէ ետք, որ իրէ տարբերութիւնը. պէտք էր ըլլար շէշէ (պտառ) փոխանակ ասորի:

ԴԱՍ L. (LESSON XXX.)

ՔԱՂՈՒԱԾՔ (REVIEW)

76. Վարժութիւն

[Հետեւեալ հարցումներուն զրաւոր պատասխանելու է տեսարկի մէջ. յետոյ տեղերը զրփի մէջ գտնելով, ա՛յոց հետ ըսողականութիւն է:]

1. Ի՞նչ է Յօդը: Քանի՞ տեսակ է եւ որո՞նք են:

2. Ի՞նչ տեսակ բառերուն կ'ըսուի Անուն կամ Գոյական: Քանի՞ տեսակ Գոյական Անուններ կան. Ի՞նչ են երկուքին իրարմէ ունեցած տարբերութիւններն. տուր ամեն մէկէն հինգ հինգ օրինակ: Անուններն ի՞նչ փոփոխութիւններ կը կրեն: Բացատրելու է ի՞նչ են Թիւ, Դէմք, Սեռ եւ Հոլով. տուր ամեն մէկէն երկերկու օրինակ: Հոլովէ church, woman, box եւ fly գոյականներն:

3. Ածականն ի՞նչ է. ի՞նչ տեսակ բառերուն կ'ընկերանայ եւ ինչո՞ւ. տուր հինգ օրինակներ: Ածականներն քանի՞ տեսակ են եւ իրարմէ ի՞նչպէս զանազանելու է. տուր ամեն մէկէն երեքական օրինակներ: Ածականներու բաղդատութիւնն ի՞նչ է եւ քանի՞ մէթոսով կ'ըլլայ: Բաղդատէ good, little, dark, bad, quick, proud, pleasant, joyful, impolite, irregular ածականներն: Ի՞նչ տեսակ ածականներ են twenty-two, twenty-second, twice: Հետեւեալը MDXLVII. քանի՞ կ'ընէ:

4. Դերանուններն ի՞նչ տեսակ բառեր են եւ ինչո՞ւ Դերանուն կը կոչուին: Քանի՞ տեսակ դերանուններ կան. իրարմէ ի՞նչ տարբերութիւններ ունին. տուր ամեն մէկէն երեք օրինակներ: Դերանուններն Անուններէն աւելի կամ պակաս ի՞նչ փոփոխութիւններ կը կրեն: Հոլովէ ամեն մէկ դերանունէն մէկ հատ:

5. Ի՞նչ է բայ. ի՞նչ է տէր բայի. այս երկուքէն ո՞րը սովորաբար առաջ կը դրուի: Բայերը քանի՞ գլխաւոր մասեր ունին. որո՞նք են: Բայերը քանի՞ դասակարգի կը բաժնուին իրենց կազմութեան համեմատ. քանի՞ իրենց նշանակութեան համեմատ. տուր ամեն մէկէն երկերկու օրինակներ: Բայերը ի՞նչ փոփոխութիւններ կը կրեն: Բայերը քանի՞ եղանակներ եւ ժամանակներ ունին. ի՞նչ են անոնց իրարմէ ունեցած տարբերութիւններն: Տուր ամեն մէկ եղանակէն եւ ամեն մէկ ժամանակէն երեքական օրինակներ:

6. Գրէ յիշողութենէդ Ամերիկեան եօթը առածներ կամ ընտիր ասացուածներ:

ԴԱՍ ԼԱ. (LESSON XXXI.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Շարունակութիւն 119-121 երեսներէն:

ԲԱՑԵՐՈՒ ԽՈՆԱՐՀՈՒՄԸ

THE CONJUGATION (ԳՆՃՈՒԹՅՈՒՆ) OF VERBS

Բայի մը խոնարհումն անոր եղանակներու, ժամանակներու, դէմքերու, թիւերու եւ ընդունելութիւններու կանոնաւոր կարգադրութիւնն է:

Բայի մը խոնարհելը Անգլիերէնի մէջ աւելի դիւրին է, քան ուրիշ ոեւ է քաղաքակրթեալ ազգի լեզուին մէջ:

Բայ մը խոնարհելու համար երբեմն բայի վերջաւորութիւնները կը փոխենք, երբեմն ալ Օժանդակ Բայեր կ'աւելցնենք. այսպէս, *thou lovest*, դու կը սիրես. *he loves*, ինք կը սիրէ. *they loved*, սիրեցին. *you have loved*. սիրած էիք. *I shall love*, պիտի սիրեմ. *he will see*, պիտի տեսնէ. *we must go*, պէտք է երթանք. *he may come*, կարելի է գայ:

Ամեն մէկ պարզ եւ ամբողջ բայ չորս Գլխաւոր Մասեր ունի, զորս պէտք է գիտնալ խոնարհել կարենալու համար: (Տեսնել երես 108-109):

Բայի մը ձեւը յորչ է կ'ըսուի, երբ իր հետ օժանդակ չունի. հակառակ պարագային կ'ըսուի Բ-դ-դ-դ-դ:

Օժանդակ (*Auxiliary* - օգնական) կը կոչուի կարճ, պակասաւոր բայ մը, որ ուրիշ բայի մը Գլխաւոր Մասերէն միոյն կը նախադասուի ցուցնելու համար անոր եղելութեան, գործողութեան կամ տեւչանքի մասնաւոր մէկ եղանակն ու ժամանակը: Անգլիերէնի մէջ օժանդակներն հետեւեալ ութը բայերն են. *do, be, have, shall, will, may, can* եւ *must* իրենց փոփոխութիւններովն հանդերձ:

Օժանդակներն՝ բացի *must* էն որ անփոփոխելի է, ուրոյն ուրոյն երկու ժամանակներ միայն ունին, եւ իրենց խոնարհման պահուն, եզակի երկրորդ եւ երրորդ դէմքերը միայն կը փոփոխուին:

ՕՏԱՆԴԱԿՆԵՐՈՒ ԽՈՆԱՐՀՈՒՄԸ

TO DO, ԸՆԵԼ

Ներկայ Ժամանակ. եւ Սահմանական Ներնայի Նշան
Եզակի

I do, կ'ընեմ
thou dost, կ'ընես
he does; կ'ընէ

Յոքնակի

we do, կ'ընենք
you do, կ'ընէք
they do. կ'ընեն

Անկատար ժամանակ. եւ Սահմանական Անկատարի Նշան

Եզակի

Յոքնակի

I did, ըրի
thou didst, ըրիր
he did; ըրաւ

we did, ըրինք
you did, ըրիք
they did. ըրին

TO BE, ԸԼԼԱԼ

Ներկայ ժամանակ. եւ Սահմանական Ներկայի Նշան

Եզակի

Յոքնակի

I am, եմ
thou art, ես
he is; է

we are, ենք
you are, էք
they are. են

Անկատար ժամանակ. եւ Սահմանական Անկատարի Նշան

Եզակի

Յոքնակի

I was, էի. եղայ
thou wast, էիր. եղար
he was; էր. եղաւ

we were, էինք. եղանք
you were, էիք. եղաք
they were. էին. եղան

TO HAVE, ՈՒՆԵՆԱԼ

Ներկայ ժամանակ. բայց Սահմանական Կատարեալի

(Յորդանանի) Նշան

Եզակի

Յոքնակի

I have, ունիմ
thou hast, ունիս
he has; ունի

we have, ունինք
you have, ունիք
they have. ունին

Անկատար ժամանակ. բայց Սահմանական Գերակատարի Նշան

Եզակի

Յոքնակի

I had, ունէի
thou hadst, ունէիր
he had; ունէր

we had, ունէինք
you had, ունէիք
they had. ունէին

SHALL and WILL, ՊԻՏԻ

Այս օժանդակներուն իւրաքանչիւրը որոշ նշանակութիւն ունի եւ իբր Ապառնիի Նշան իրարու հետ կը փոփոխուին: (ՏԵՆԵԼՆԱԼ ԵՐԵՆ 46:)

Ներկայ ժամանակ. բայց Սահմանական Առաջին-Ապառնիի Նշան

1. Պարզ Ապառնի, զորոգութիւն չը կամ զիպուած մը արտայայտելու համար: —

Եզակի

Յոքնակի

I shall, ես պիտի —
thou wilt, դուն պիտի —
he will; ինք պիտի —

we shall, մենք պիտի —
you will, դուք պիտի —
they will. իրենք պիտի —

2. Խոստում, հրաման կամ սպանալիք արտայայտելու համար —

Եզակի

Յոքնակի

I will, *ես պիտի* — we will, *մենք պիտի* —
 thou shalt, *դու պիտի* — you shall, *դուք պիտի* —
 he shall; *ինք պիտի* — they shall. *իրենք պիտի* —

Անկատար ժամանակ. բայց Յարակատարի կամ Անորոշ ժամա-
 նակի նշաններ

1. Կը դորժածուի պարտականութիւն եւ պատշաճութիւն արտայայտելու համար
 (Տէնել 2-ւ երէ. 58, ԾԱՆ.)

Եզակի

Յոքնակի

I should, *պարտաւոր էի* we should, *պարտաւոր էինք*
 thou shouldst, *պարտաւոր էիր* you should, *պարտաւոր էիք*
 he should; *պարտաւոր էր* they should. *պարտաւոր էին*

2. Կը դորժածուի կաւեցողութիւն կամ ցած կութիւն արտայայտելու համար —

Եզակի

Յոքնակի

I would, *պիտի ուզէի* we would, *պիտի ուզէինք*
 thou wouldst, *պիտի ուզէիր* you would, *պիտի ուզէիք*
 he would; *պիտի ուզէր* they would. *պիտի ուզէին*

MAY, ԿԱՐԵԼԻ Է

Ներկայ ժամանակ. եւ նշան Կարողական Ներկայի

Եզակի

Յոքնակի

I may, *ես կարելի է (ե՛)* we may, *մենք կարելի է (են+)*
 thou mayst, *դու կարելի է (ե-)* you may, *դուք կարելի է (ե+)*
 he may; *ինք կարելի է (ե)* they may. *իրենք կարելի է (են)*

Անկատար ժամանակ. եւ նշան Կարողական Անկատարի

Եզակի

Յոքնակի

I might*, *կարելի է — էի* we might, *կարելի է — էինք*
 thou mightst, *կարելի է — էիր* you might, *կարելի է — էիք*
 he might; *կարելի է — էր* they might. *կարելի է — էին*

CAN, ԿՐՆԱՅ

Ներկայ ժամանակ. եւ նշան Կարողական Ներկայի

Եզակի

Յոքնակի

I can, *կրնամ* we can, *կրնանք*
 thou canst, *կրնաս* you can, *կրնաք*
 he can; *կրնայ* they can. *կրնան*

* Կը նշուի (ժայր)

Անկատար ժամանակ. եւ Նշան Կարողական Անկատարի

Եզակի

Յոքնակի

I could*, կրնայի
thou couldst, կրնայիր
he could; կրնար

we could, կրնայինք
you could, կրնայիք
they could, կրնային

MUST, ՊէՏՔ է

Ներկայ ժամանակ. եւ Նշան Կարողական Ներկայի

Եզակի

Յոքնակի

I must, ես պէտք է
thou must, դու պէտք է
he must; ինք պէտք է

we must, մենք պէտք է
you must, դուք պէտք է
they must, իրենք պէտք է

77. Վարժութիւն

[Վերոյգրեալ ութ օժանդակներէն ամեն մէկը առնուածն ինքն առնալով զոց բերանացի է երկ երկու առնալով զբաւար խոնարհելու է:]

78. Վարժութիւն

[Յ] [Հ]

ԱՌԱՐՆԵՐ Է ԸՆՏԻՐ ԱՍԱՑՈՒԱՐՆԵՐ

“If at first you don’t succeed†, try, try again.”

“A man shall eat good by the fruit‡ of his mouth.”— Prov. XIII. 2.

“True worth is in being, not seeming§ —

In doing each day that goes by,
Some little good – not in dreaming||

Of great things to do by and by”.- Alice Carey.

“A virtuous woman is a crown to her husband”:— Prov. XII. 4.

* կը հնչուի (փոքր):

† Suc-ceed’ (սուս-սի-յո) յաջորդել. յաջողիլ — կանոնաւոր բայ է:

‡ Fruit (ֆրուիթ — ֆէյ վա՛կ) պտուղ է:

§ Seem (սիմ — թուիլ) — կանոնաւոր բայ է:

|| Dream (դրիմ — մէկ վա՛կ) երազել — կանոնաւոր բայ է: կը նշանակէ նաեւ երազ:

ԴԱՍ ԼԲ. (LESSON XXXII.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Շարունակութիւն 124-127 երեսներէն:

ԲԱՑԵՐՈՒ ԻՈՆԱՐՀՈՒՄՆԵՐՆ

Բայ մը կրնայ չորս կերպերով խոնարհիլ:

1. Հարգողական կերպով. ինչպէս, I write, կը գրեմ. I do write, (այ՛) կը գրեմ. կամ I am writing, կը գրեմ. եւայլն:

2. Բայասական կերպով. ինչպէս, I write not, չեմ գրեր. I do not write, (ոչ) չեմ գրեր. I am not writing, չեմ գրեր:

3. Հարցական կերպով. ինչպէս, Write I? կը գրե՞մ. Do I write? կը գրե՞մ. Am I writing? կը գրե՞մ:

4. Հարցական և Բայասական կերպով. ինչպէս, Write I not? Չե՞մ գրեր. Do I not write? Չե՞մ գրեր. Am I not writing? Չե՞մ գրեր:

1. Simple Form, Active or Neuter. Պարզ Զև, Ներդրական և Չերդրական:

Անգլիերէնի մէջ խոնարհման պարզագոյն ձեւն այն է որ բայի ներկայ և անկառար ժամանակները կը չինուին առանց օժանդակի երբև. բայց նայելով այս ձեւին մէջ, կարողական եղանակը օժանդակ կը պահանջէ. և յաճախ սովորական եղանակին ալ օժանդակ էր նախադասելը նախադասութիւն կը նմարուի:

FIRST EXAM'PLE (ԿԷՆԵՐԷՐ) ԱՌԱՋԻՆ ՕՐԻՆԱԿ

LOVE, ՍԻՐԵՄ,

Կանոնաւոր Ներգործական Բայի Հաստատական կերպով խոնարհումը:

PRINCIPAL PARTS. ԳԼԻՄԱՌՈՐ ՄԱՍՆԵՐՆ:

Present. Preterit. Imperfect Participle. Perfect Participle.

Ներկայ: Անցեալ: Անկարգ Ընդունելութիւն: Անցեալ Ընդուն:

Love. Loved. Loving. Loved.

Սիրեմ: Սիրեցի: Սիրելով: Սիրած:

INFINITIVE MOOD*. ԱՆԵՐԵԻՈՅԹ ԵՂԱՆԱԿ:

(Տեսեալ երես 116)

PRESENT TENSE, ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Անգլիայի եղանակի ներկայ ժամանակը Բայի արժապահ կամ արժապահական Բայի է. և սովորաբար իրմէ առաջ ունի to բառը (նախադրութիւն), որ կը ցուցնէ թէ իր ուրիշ բառի մը հետ ունեցած յարաբերութիւնը. այսպէս,

To love. Սիրել:

PERFECT TENSE. ԱՆՑԵԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Այս ժամանակը չինուու նամար՝ պէտք է առնել բայի անցեալ ընդունելութիւնը, անոր սկզբը դնել have օժանդակը. և անգլիայի ներկայի պէս ալ, սովորաբար have էն առաջ դնելու է to բառը. այսպէս,

To have loved. Սիրած բլլալ:

* Ամեն լեզուի մէջ՝ Անգլիայի եղանակը կը պարունակէ իր մէջ բայի նշանակութեան էութիւնն և առաջին արմատը, որմէ կ'առնուին միւս Թաղած բոլոր խոնարհումներն:

INDICATIVE MOOD. ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

(Տեսե՛ք հրէա 119)

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Այս ժամանակը իր պարզ ձևին մէջ, անհրաժեշտ ներկային կամ բայի արմատին նա ինկապէս նշան է, բայց ճշ բայն, որոյ սահմանական ներկան կ'ըլլայ *am*:

1. Ներկայ ժամանակի պարզ ձևը խոնարհուած ատենն փոփոխութիւն կը կրէ միայն եզակի 2րդ եւ 3րդ դէմքերուն մէջ. այսպէս,

Singular.

1st person, I love,
2nd person, Thou lovest,
3d person, He loves;

Եղանակ:

1ին դէմք, կը սիրեմ,
2րդ դէմք, կը սիրես,
3րդ դէմք, կը սիրէ.

Plural.

1st person, We love,
2nd person, You love,
3d person, They love,

Յոռնակ:

1ին դէմք, կը սիրենք,
2րդ դէմք, կը սիրէք,
3րդ դէմք, կը սիրեն:

2. Այս ժամանակը կը խոնարհուի նաեւ բայէն առաջ դնելով *do** օժանդակը. այսպէս,

Singular.

1. I do love,
2. Thou dost love,
3. He does love;

Եղանակ:

1. Այո՛, կը սիրեմ,
2. Այո՛, կը սիրես,
3. Այո՛, կը սիրէ.

Plural.

1. We do love,
2. You do love,
3. They do love;

Յոռնակ:

1. Այո՛, կը սիրենք,
2. Այո՛, կը սիրէք,
3. Այո՛, կը սիրեն:

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Այս ժամանակը՝ իր պարզ ձևին մէջ, կը ներկայացնէ եղած, լինած գործողութիւն (Preterit - Յուանկան *a'orist*, ե'յօրիտը, անցեալ). ուստի և կը նամակաւորուի Հայերէնի մէջ աւելի հիշող Արցախ կառարեալին. բայց կարելի է նաեւ Անկատար Թարգմանիչ:

Կը կազմուի, եթէ բայը կանոնաւոր ըլլայ, *d* կամ *ed* աւելցնելով և կամ բոս նորադայն (բայց ոչ ընդհանրացած) մէթոտի չ աւելցնելով. (Տեսե՛ք նաեւ հրէա 109 ԿԱՆՈՆ և Ա.):

* *Do* օժանդակը միւսերէն կը տարբերի իւր յատուկ գործածութեամբ: *Do* երբ բայի չը կ'ընկերայ, անոր յշտնակութիւնը հաստատական կերպով ազդեցիկ (*em-phatic*, ե'ջէ'դէ'է) ընկու կը ծառայէ. մինչ երբ ընկերակց նարցական կերպով, բայը նարցումի կը վերածէ:

† Հայերէնի Անցեալ Անկատարի հիշող Նշտակութիւնը կամ Թարգմանութիւնը նոսր բերելու համար, պէտք է Արցախէնի մէջ Արցախ Բաղարբերու ձևը գործածել. այսպէս, *I was reading*, կը կարգայ:

1. Անկատար ժամանակի պարզ ձեւը կը խոնարհուի այսպէս:

Singular.

1. I loved,
2. Thou lovedst,
3. He loved;

Plural.

1. We loved,
2. You loved,
3. They loved.

Ելալի:

1. Սիրեցի,
2. Սիրեցիր,
2. Սիրեց.
- Յոռնալի:
1. Սիրեցինք,
2. Սիրեցիք,
3. Սիրեցին:

2. Այս ժամանակը կը կազմուի նաեւ ներկային սկիզբը դնելով *did* օժանդակը. այսպէս,

Singular.

1. I did love,
2. Thou didst love,
3. He did love;

Plural.

1. We did love,
2. You did love,
3. They did love.

Ելալի:

1. Այո', սիրեցի,
2. Այո', սիրեցիր,
3. Այո', սիրեց.
- Յոռնալի:
1. Այո', սիրեցինք,
2. Այո', սիրեցիք,
3. Այո', սիրեցին:

PERFECT TENSE. ԿԱՏԱՐԵԱԿ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Սոյն ժամանակը՝ որ Հայերէնի մէջ Յարակատարին կը հաւապատասխանէ, կը կազմուի բայի անցեալ ընդունելութեանը նախադասելով *have* օժանդակը. այսպէս,

Singular.

1. I have loved,
2. Thou hast loved,
3. He has loved;

Plural.

1. We have loved,
2. You have loved,
3. They have loved.

Ելալի:

1. Սիրած եմ,
2. Սիրած ես,
3. Սիրած է.
- Յոռնալի:
1. Սիրած ենք,
2. Սիրած էք,
3. Սիրած են:

PLUPERFECT TENSE. ԳԵՐԱԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Այս ժամանակը կը կազմուի բայի Անցեալ ընդունելութեանը նախադասելով *had* օժանդակը. այսպէս,

Singular.

1. I had loved,
2. Thou hadst loved,
3. He had loved;

Plural.

1. We had loved,
2. You had loved,
3. They had loved.

Ելալի:

1. Սիրած էի,
2. Սիրած էիր,
3. Սիրած էր.
- Յոռնալի:
1. Սիրած էինք,
2. Սիրած էիք,
3. Սիրած էին:

FIRST - FUTURE TENSE. ԱՌԱՋԻՆ – ԱՊԱՌՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Այս ժամանակը կը կազմուի բայի ներկայի նախադասելով *shall* կամ *will* օժանդակը. այսպէս,

1. Պարզապէս ապագային ըլլալիք գործողութիւն մը կամ գիպուած մը արտայայտելու համար:—

Singular.

1. I shall love,
2. Thou wilt love,
3. He will love;

Ել-իլ:

1. Պիտի սիրեմ,
2. Պիտի սիրես,
3. Պիտի սիրէ.

Plural.

1. We shall love,
2. You will love,
3. They will love.

Յո-ի-իլ:

1. Պիտի սիրենք,
2. Պիտի սիրէք,
3. Պիտի սիրեն:

2. Խոստում, կամեցողութիւն, հրաման կամ սպառնալիք արտայայտելու համար:—

Singular.

1. I will love,
2. Thou shalt love,
3. He shall love;

Ել-իլ:

1. Պիտի սիրեմ,
2. Պիտի սիրես,
3. Պիտի սիրէ.

Plural.

1. We will love,
2. You shall love,
3. They shall love.

Յո-ի-իլ:

1. Պիտի սիրենք,
2. Պիտի սիրէք,
3. Պիտի սիրեն:

SECOND-FUTURE TENSE. ԵՐԿՐՈՐԻ ԱՊԱՌՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Այս ժամանակը կը կազմուի բայի Անցեալ ընդունելութեան նախադասելով *shall have* կամ *will have* օժանդակի. այսպէս,

Singular.

1. I shall have loved,
2. Thou wilt have loved,
3. He will have loved;

Ել-իլ:

1. Սիրած պիտի ըլլամ,
2. Սիրած պիտի ըլլաս,
3. Սիրած պիտի ըլլայ.

Plural.

1. We shall have loved,
2. You will have loved,
3. They will have loved.

Յո-ի-իլ:

1. Սիրած պիտի ըլլանք,
2. Սիրած պիտի ըլլաք,
3. Սիրած պիտի ըլլան:

ԴիՏ. — Այս ժամանակի երկրորդ ձեւը երբեմն կը գործածուի խոստում արտայայտելու համար. այսպէս, *Singular*, Եզակի. 1. I will have taken, Առած պիտի ըլլամ. 2. Thou shalt have taken, Առած պիտի ըլլաս. 3. He shall have taken, Առած պիտի ըլլայ. *Plural*, Թոքնակի. 1. We will have taken, Առած պիտի ըլլանք. 2. You shall have taken, Առած պիտի ըլլաք. 3. They shall have taken, Առած պիտի ըլլան:

POTENTIAL MOOD. ԿԱՐՈՂԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

Կարողական եղանակը (Տեսել երես 119) կը գործածուի առաջին շորս ժամանակներուն մէջ. բայց կարողական անկախաբար յատկապէս կատարեալ է. ժամանակը կատարեալ անորոշ ըլլալով:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Այս ժամանակը կը շինուի բայի արմատին նախադասելով *may, can, կամ must* օժանդակն. այսպէս,

Singular.

1. I may love,
2. Thou mayst love,
3. He may love;

Plural.

1. We may love,
2. You may love,
3. They may love.

ԵԶ՝Ի՛:

1. Կարելի է սիրեմ,
2. Կարելի է սիրես,
3. Կարելի է սիրէ.

Ց՝ԻՆ՝Ի՛:

1. Կարելի է սիրենք,
2. Կարելի է սիրէք,
3. Կարելի է սիրեն:

[Վերոյգրեալը խոնարհելու է նաեւ մէջ մէկ անգամ բերանացի եւ գրաւոր *may* փոխարէն նախ *can* յետոյ *must* գործածելով:]

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Այս ժամանակը կը շինուի բայի արմատին նախադասելով *might, could, would* կամ *should* օժանդակն. այսպէս,

Singular.

1. I might love,
2. Thou mightst love,
3. He might love;

Plural.

1. We might love,
2. You might love,
3. They might love.

ԵԶ՝Ի՛:

1. Կարելի է սիրեցի,
2. Կարելի է սիրեցիր,
3. Կարելի է սիրեց.

Ց՝ԻՆ՝Ի՛:

1. Կարելի է սիրեցինք,
2. Կարելի է սիրեցիք,
3. Կարելի է սիրեցին:

[Այս ժամանակը խոնարհելու է նաեւ մէջ մէկ անգամ բերանացի եւ գրաւոր *might* փոխարէն նախ *could*, յետոյ *would*, ապա *should* գործածելով:]

PERFECT TENSE. ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Այս ժամանակը կը շինուի բայի անցեալ ընդունելութեանը նախադասելով *may have, can have, կամ must have* օժանդակներն. այսպէս,

Singular.

1. I may have loved,
2. Thou mayst have loved,
3. He may have loved;

ԵԶ՝Ի՛:

1. Կարելի է սիրած (ե՛մ) ըլլամ,
2. Կարելի է սիրած (ե՛ս) ըլլաս,
3. Կարելի է սիրած (ե՛) ըլլայ.

Plural.

Յո՛րն-ի՛ն:

1. We may have loved,
2. You may have loved,
3. They may have loved;

1. Կարեւրի է սիրած ըլլանք,
2. Կարեւրի է սիրած ըլլաք,
3. Կարեւրի է սիրած ըլլան:

[Այս ժամանակը խոնարհելու է նաեւ յայնչ: Կ'անգամ բերանացի եւ գրաւոր *may have* եւ *might have* նաեւ *can have*. Եւ յետոյ *must have* գործածելով:]

PLUPERFECT TENSE. ԳԵՐԱԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Այս ժամանակը կը շինուի բայի անցեալ բնականութեամբ նախադասելով *might have, could have, would have*. Կամ *should have* օժանդակելով. *այսպէս,*

Plural.

Յո՛րն-ի՛ն:

1. I might have loved,
2. Thou mightst have loved,
3. He might have loved;

1. Կարեւրի է սիրած ըլլայի,
2. Կարեւրի է սիրած ըլլայիր,
3. Կարեւրի է սիրած ըլլար.

Singular.

Եւ-ի՛ն:

1. We might have loved,
2. You might have loved,
3. They might have loved.

1. Կարեւրի է սիրած ըլլայինք,
2. Կարեւրի է սիրած ըլլայիք,
3. Կարեւրի է սիրած ըլլային:

[Այս ժամանակը խոնարհելու է նաեւ յայնչ: Կ'անգամ բերանացի եւ գրաւոր *might have* եւ *could have, would have*, յետոյ *would have, ապա should have* գործածելով:]

SUBJUNCTIVE MOOD. ՍՏՈՐԱԴԱՍԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

(Տեսնել Երես 119.)

Այս եղանակը սովորաբար նախադասուած կ'ունենայ հետեւեալ բառերէն (Շղիշ-դնէրէն) մէկը, *if, եթէ. that, թէ որ. though, (որո՞ — հշու է մէկ վարկ) ինչ, ինչդեռ. lest (լէտ), գոչե, թէ գոչե, չ'ըլլայ ինչ. unless (ընչեւ), թիշու որ, եթէ ոչ, քոյն թիշու. except (եթէ չ'էր), եթէ ոչ. բայց բանաստեղծութեանց մէջ այս բառերը դուրս կը թողուին եւ փոխարէնը բայը տէր բայիէն առաջ կը դրուի. այսպէս, “*Were I — ըլլայի եւ*”, փոխանակ ըսելու “*If I were — եթէ եւ ըլլայի*” — “*Had he — ունէնոր ինչ*”, փոխանակ ըսելու “*If he had — եթէ ինչ ունէնոր*.”*

Խոնարհման մէջ վերջաւորութիւններն ընաւ չեն փոխուիր եւ սովորաբար ներկան կը գործածուի, դուռնուրեք Անցեալը:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՏ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Այս ժամանակը ընդհանրապէս կը գործածուի արտայայտելու պայման մը, ուրուն վրայ նախատեսուած է ազգայն գործողութիւն մը:

Singular.

Եւ-ի՛ն:

1. If I love,
2. If thou love,
3. If he love;

1. Եթէ սիրեմ,
2. Եթէ սիրես,
3. Եթէ սիրէ.

Plural.

Յոռնակի:

1. If we love,	1. Եթէ սիրենք,
2. If you love,	2. Եթէ սիրէք,
3. If they love.	3. Եթէ սիրեն.

ԴիՏ. — Այս ժամանակին մէջ երբեմն *do* օժանդակն ալ կարեւր է գործածել. այսպէս, if I *do* love, եթէ սիրեմ. if he *do* prom'ise (գործիք) եթէ խոստանայ:

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Սոյն ժամանակը՝ կարողական Անկատարին պէս, որուն նա ալ յաճախ կը կապուի, իրողական անցեալ է, կամ անորոշ ժամանակ. որովհետեւ կարելի է անհարկէ անցեալ, չհրկայ կամ ապառնի ժամանակի մը իշխան, if it *were* possible (գործիք), եթէ հար ըլլար:

Singular.

Եղակի:

1. If I loved,	1. Եթէ սիրեցի,
2. If thou loved,	2. Եթէ սիրեցիր,
3. If he loved;	3. Եթէ սիրեց.

Plural.

Յոռնակի:

1. If we loved,	1. Եթէ սիրեցինք,
2. If you loved,	2. Եթէ սիրեցիք,
3. If they loved.	3. Եթէ սիրեցին.

ԴիՏ. — Այս ժամանակին մէջ երբեմն *did* օժանդակն ալ կարեւր է գործածել. այսպէս, 'Though they *did* not think, (նշխար — չլուրջ մտածել — մտածել, խորհիլ. կարծել. համարել) themselves wise; they were so — թէեւ իրենք զիրենք իմաստուն չէին համարէր. (բայ) էին այնպէս (իմաստուն):

IMPERATIVE MOOD. ՀՐԱՄԱՅՈՒՆԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

(Տեսնել երես 119)

Առ հասարակ կը գործածուի ներկայ ժամանակի երկրորդ դէմքը միայն. այսպէս,

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

Եղակի:

2. Love [thou]. or Do thou love:	2. Սիրէ՛.

Plural.

Յոռնակի:

2. Love [ye* or you] or Do you love.	2. Սիրեցէ՛ք:

* Կը նշուի ելլ (մէկ վահ.) կը նշանակէ զուտ:

PARTICIPLES. *Ընդունելով թիւները*
(*Տեսնել նրա 108-109*)

I. *The Imperfect.*

Անկողմ:

Loving.

Սիրելով:

2. *The Perfect.*

Կարգելով:

Loved.

Սիրած:

3. *The Preperfect.*

Նախ անցած կարգելով:

Having loved.

Սիրած բացառով:

[*Վերջապահ Love, Սիրած կանոնաւոր ներգործական-անցողական բայի խոնարհումը սկիզբէն մինչև վերջն ստանալն այնպէս լաւ սորվելու է որ կարող ըլլայ բայը ոչ միայն սկիզբէն մինչև վերջը կարգով բոլորովին զոք խոնարհել, այլև առաջ կամ վերջ խոնարհ, և առ նուազն երկու անգամ գրաւոր խոնարհելու է աւելորդ բայը տեսարկին մէջ, և ամեն մէկ անգամին խոնարհով բազմաթիւն է գրտի մէջի օրինակին նման և սխալներն սրբազրկելու է կարգի մաստիսով կամ կարգի մեղադրումով*]

79. *Վարժութիւն*

[*Հետեւեալ բայերն առաջին երկուքը բերանցի՝ վերջին երեքը՝ գրաւոր խոնարհելու է աւելորդովին love բային պէս:*]

To aid, to thank, to beg*, to cry*, to die*.

SYN-OP'SIS (սին-ոփ-սիս, սին-ոփ-սիս) OF THE FIRST EXAMPLE.
ԱՌԱՋԻՆ ՕՐԻՆԱԿԻ ՀԱՄԱՑՈՒՑԱԿԸ:

FIRST PERSON SINGULAR. *ԵՂԱԿԻ ԱՌԱՋԻՆ ԴԵՄՔ:*

IND., *ՍաՀ.* I love or I do love, I loved or I did love, I have loved, I had loved, I shall or will love, I shall or will have loved. POT., *Կար.* I may, can, or must love; I might, could, would, or should love; I may, can, or must have loved; I might, could, would, or should have loved. SUBJ. *Ստոր.* If I love, if I loved.

SECOND PERSON SINGULAR. *ԵՂԱԿԻ ԵՐԿՐՈՐԻ ԴԵՄՔ:*

IND., *ՍաՀ.* Thou lovest or Thou dost love, Thou lovedst or Thou didst love, Thou hast loved, Thou hadst loved, Thou shalt or wilt love, Thou shalt or wilt have loved. POT., *Կար.* Thou mayst, canst, or must love; Thou mightst, couldst, wouldst, or shouldst love; Thou mayst, canst, or must have loved; Thou mightst, couldst, wouldst, or shouldst have loved. SUB., *Ստոր.* If Thou love, If Thou loved. IMP., *Հրամ.* Love [thou] or Do thou love.

THIRD PERSON SINGULAR. *ԵՂԱԿԻ ԵՐՐՈՐԻ ԴԵՄՔ:*

IND., *ՍաՀ.* He loves or does love, He loved or did love, He has loved, He had loved, He shall or will love, He shall or will have loved. POT., *Կար.* He may, can, or must love, He might, could, would, or should love; He may, can, or must have loved; He might, could, would or should have loved. SUBJ., *Ստոր.* If he love, if he loved.

* Այսպիսի բառեր խոնարհած տառն չիլա ի մտն ունենալու է 56, 57, 79-80 թղերն երուն վրայ յիշուած կամ սնկերն:

FIRST PERSON PLURAL. ՅՈՒՆԱԿԻ ԱՌԱՋԻՆ ԴԵՄՔ:

IND, *ՍաՀ*. We love or do love, We loved or did love, We have loved, We had loved, We shall or will love, We shall or will have loved. POT., *Կար*. We may, can, or must love; We might, could, would, or should love; We may, can, or must have loved; We might, could, would, or should have loved. SUBJ., *Ստոր*. If we love, If we loved.

SECOND PERSON PLURAL. ՅՈՒՆԱԿԻ ԵՐԿՐՈՐԴԻ ԴԵՄՔ:

IND., *ՍաՀ*. You love or do love, You loved or did love, You have loved, You had loved, You shall or will love, You shall or will have loved. POT., *Կար*. You may, can, or must love; You might, could, would, or should love; You may, can, or must have loved; You might, could, would or should have loved. SUBJ., *Ստոր*. If you love, if you loved. IMP. *Հրամ*. love [ye or you,] or Do you love.

THIRD PERSON PLURAL. ՅՈՒՆԱԿԻ ԵՐՐՈՐԴԻ ԴԵՄՔ:

IND., *ՍաՀ*. They love, or do love, They loved, or did love, They have loved. They had loved, They shall or will love. They shall or will have loved. POT., *Կար*. They may, can, or must love; They might, could, would, or should love; They may, can, or must have loved; They might, could, would, or should have loved. SUBJ., *Ստոր*. If they love, if they loved.

Familiar form with "Thou". «Դու» ի աւելի ծանօթ ձեւն:

ԾԱՆ. — Այս բայի եզակի երկրորդ դէպքի գործածութեան աւելի ծանօթ ձեւը սովորաբար և աւելի յարմար կերպով կը կազմուի այսպէս:

IND. Thou lov'st or dost love, Thou loved or did love, Thou hast loved, Thou had loved, Thou shall or will love, Thou shall or will have loved. POT. Thou may, can, or must love; Thou might, could, would, or should love; Thou may, can, or must have loved. Thou might, could, would, or should have loved. SUBJ. If thou love, If thou loved. IMP. Love [thou] or Do thou love.

[Ուսանողն շատ լաւ վարժեցնելու է ինքի + վերոյգրեալ համացուցակներուն հետ և առ նուազն անգամ մը զոց գրելու և տեսրակին մէջ: Խնամով բազդատելով իւր գրածը գրէի մէջի օրինակին հետ և նկատած արտաքինն սրբազրելու և կարմիր մտտիտով կամ կարմիր մեկանով:]

[Սոյն համացուցակը Հայերէնի վերածէ և գրէ տեսրակիդ մէջ:]

80. Վարժութիւն

[Հետեւեալ բայերուն համացուցակներն շինելու և իրարմ տեսրակին մէջ, կարողական եղանակներուն մէջ աւելն մէկ բային գործածելով տարբեր օժանդակ մը:]

To address բայի եզակի առաջին դէմքը միայն:

To aid բայի եզակի երկրորդ դէմքը միայն:

To allow բայի եզակի երրորդ դէմքը միայն:

To mail բայի յոքնակի առաջին դէմքը միայն:

To pardon բայի յոքնակի երկրորդ դէմքը միայն:

To pay բայի յոքնակի երրորդ դէմքը միայն:

ገፋፋ ረፃ. (LESSON XXXIII.)

81. *Վարժողութիւն*

[f] [p]

ail (аіл)	hail (аіл)	tail (тіл)
bloom (аі--л)*	broom (аі--л)*	gloom (іі--л)*
blow (аіл)*	slow (с)--іл)	snow (с)--іл)
bold (аіл)	cold (ф--іл)	hold (аіл)
breeze (аіііі)*	freeze (ф--ііііі)	sneeze (с)--ііііі)*
change (ііііі)	strange (с)--аіііііі)*	ar-range' (с--аіііііі)
chill (ііі)	fill (ф--іі)	kill (а--іі)
coast (ф--а)	cost (ф--а)	frost (ф--а--а)*
cool (ф--і)	fool (ф--і)	pool (ф--і)
damp (а--іі)	lamp (і--іі)	swamp (с)--а--а--а--а)*
dose (а--)	close (ф--іі)	cross (ф--а--а)*
ear (ііі)	tear (ті--ііі)	clear (ф--ііі)*
en'ter (і--і--а--а)	gar'ter (і--і--а--а)	show'er (а--а--а--а)
fate (ф--ііі)	mate (а--ііі)	cli'mate (ф--іі--а--а--а)
feast (ф--іі--а)	fist (ф--іі--а)	mist (а--іі--а)
flesh (ф--іі--і)*	fresh (ф--іі--і)*	thrash (ті--а--іі--і)*
fog (ф--і)	hog (а--і)	log (і--і)
hight (а--іі--а)	tight (ті--іі--а)	night (а--іі--а)
Kate (а--іі--а)	skate (с)--а--іі--а)*	a-fraid' (а--ф--іі--а--а)
line (і--іі)	pine (ф--іі)	shine (а--іі)
mud (а--а--а)†	mug (а--а--а)†	tug (ті--а--а)†
pain (ф--іі--і)	rain (а--іі--і)	drain (а--а--іі--і)*
pair (ф--іі--а)	coup'le (ф--а--і--і)	sev'er-al (а--і--а--а--а)
pore (ф--іі--а)	roar (а--а--а)	sore (а--а--а)
quit (ф--а--іі--а)*	quilt (ф--а--іі--а)*	sleet (с)--а--іі--а)*
salt (а--а--а)	sul'try (с)--а--а--а--а)	drear'y (а--а--а--а--а)
stork (с)--а--іі--а--а)*	storm (с)--а--іі--а--а)*	re-form' (а--а--а--а--а)
wind (а--а--а--а--а--а--а--а)*	wing (а--а--а--а)*	string (с)--а--а--а--а--а)*
aft'er (а--ф--а--а--а)	both'er (а--а--а--а--а)†	char'ter (а--а--а--а--а)
eve'ning (і--а--а--а--а)	morn'ing (а--а--а--а--а)	light'ning (і--а--а--а--а--а)
hal-lo' (а--а--а)	hal'low (а--а--а)	shal'low (а--а--а)
in'to (і--а--а--а)	un'to (с)--а--а--а)	Hin'du (а--а--а--а--а)
sa-lute' (а--а--а--а--а)	hal'i-but (а--а--а--а--а)	trib'ute (ті--а--а--а--а)
shov'el (а--а--а--а)	tow'el (ті--а--а--а--а)	sprin'kle (с)--а--а--а--а--а)
un'der (с)--а--а--а--а)	ten'der (ті--а--а--а--а)	thun'der (ті--а--а--а--а)
ba-rom'eter (а--а--а--а--а--а)	ther-mom'e-ter (ті--а--а--а--а--а--а)	
Cen'ti-grade (а--а--а--а--а--а--а)	Fah-ren-heit (ф--а--а--а--а--а--а)	
reg'is-ter (а--а--а--а--а--а)	splen'idid (с)--а--а--а--а--а--а)	
ru'mor (а--а--а--а--а--а)	Re'au-mur' (а--а--а--а--а--а)	

* Հնչեղուն է մեկ առաջամեծն, մեկ վառնկ :

† Հնչեղու է լեցուն:

Ail hail tail bloom broom
 gloom blow slow snow breeze
 freeze sneeze change strange
 arrange chill fill kill coast cost
 frost cool fool pool damp
 lamp swamp dose close ear
 tear clear fate mate climate
 feast fist mist flesh fresh fog
 thrash hog log hight bold Kate
 night skate afraid line pine
 shine mud mug tug pain rain
 drain pair couple several pore
 roar sore quit quilt sleet salt
 sultry dreary stork storm re-
 form wind wing string after
 bother charter evening morn-
 ing lightning hallo hallow

shallow into unto Hindu cold
 shower enter salute halibut
 tribute shovel towel sprinkle
 under thunder tender register
 splendid barometer hold ther-
 mometer Centigrade Fahren-
 heit Reaumur rumor garter
 tight.

ԴԱՍ ԼԴ. (LESSON XXXIV.)

[Դ]

ail, ցաւ, անհանգստութիւն
 hail, ողջոյն. կարկուտ
 tail, պոչ, քղանցք
 change, մանտրուք դրամ
 broom, աւլելու աւել [թախիծ
 gloom, տխրութիւն, մռայլ,
 blow, հարուած, աղէտ
 slow, կամաց, դանդաղ
 sneeze, փռնչիւն
 strange, օտար, անսովոր
 coast, ծովագերք
 cost, գին. ծախք
 fool, խենդ, խեղկատակ
 pool, ջրակոյտ
 lamp, լամպ, ճրագ
 swamp, ճախին
 skate, սահամոյկ, չմուշկ
 afraid, վախցած [դիւ գիծ
 line, գիծ, չուան, երկաթու-

dose, դեղ ուտելու կամ խմե-
 լու չափ
 close, գոց. մերձակայ
 ear, ականջ, հասկ
 tear, արցունք, պատուածք
 clear, պայծառ, յստակ, վճիտ
 fate, բաղդ
 mate, ընկեր, ջուխտ
 feast, խրախճանք
 fist, կռուի, բռունց
 flesh, մարմին, միս
 fresh, թարմ. համբակ. կոպիտ
 hog, խոզ
 log, կոճղ
 high, բարձրութիւն
 kite, թռուցիկ. ցին (ՏՖ. Կոշան)
 night, գիշեր
 quilt, վերմակ
 salt, աղ

pine, մայրի (Տճկ. չ-ժ աղ-ճը)	stork, արագիլ
shine, փայլ	reform, բարեփոխում
tug, (ն-ւ-ւ-ւ) շոգենաւակ	wing, թեւ
pain, ցաւ	string, շուան, լար. (Տճկ. -իճկ)
rain, անձրեւ	չարք (ա-ւ-ւ-ւ-ւ-ւ)
pair, զոյգ	after, յետոյ
couple, երկու հատ. ամուլք	bother, նեղութիւն, ձանձրոյթ
several, քանի մը, զանազան	charter, նախնական արտօնագիր
pore, մորթի ծակ	evening, իրիկուն, երեկոյ
roar, գոռում	morning, առտու, առաւօտ
sore, ցաւած. վէրք [ունեցող	hallo, հէյ
dreary, տխրեցուցիչ երեւոյթ	hallow, սուրբ, նուիրական
into, մէջը, ներսը	shallow, ծանծաղ
unto, — ի, — ին, առ*	under, տակը. ներքեւը
tender, փափուկ	register, արձանագրութիւն.
salute, բարեւ, ողջոյն	աստիճանացոյց
halibut, ձիալեզու (Յ-ւ-ի) (Տճկ. ի-ի-ի-ւ-ւ-ւ-ւ-ւ-ւ-ւ)	bold, յանդուգն
tribute, հարկ, տուրք. ընծայ.	cross, խաչ. (փողոց) միւս կողմ
գովեստ	garter, գուլպայի կապ, ծնրակապ
shovel, թիակ (Տճկ. փ-ւ-ի-ի)	tight, ժիր, պինդ, պիրկ
towel, երեսորբիչ (Տճկ. ի-ւ-ւ-ւ-ւ-ւ-ւ-ւ-ւ-ւ-ւ)	(Տճկ. կեհի), անջրանցիկ
	rumor, զրոյց, տարածայնութիւն

Օգի վերաբերեալ բառեր:

bright, պայծառ, շողշողուն	misty, այնպիսի խոնաւ օդ, որ
breeze, զեփիւռ, բարակ հով	առանց անձրեւելու
breezy, հովասուն	գետինը կը թրջի
climate, կլիմայ	muggy, տաք եւ խոնաւ (օդ)
change-a-ble, փոփոխական	rain, անձրեւ
chill, ցուրտ	rainy, անձրեւոտ
chilly, ցրտագին	shining, պայծառ, փայլուն (օդ)
close, խեղդիչ	shower, տեղատարափ անձրեւ
cloud, ամպ	sleet, ձիւնախառն կամ կար-
cloudy, ամպամած	կըտախառն անձրեւ
cold, պաղ, ցուրտ	snow, ձիւն
cool, զով, գաղջ (Ռճկ. ք-ւ-ւ)	snowy, ձիւնաբեր, ձիւնապատ,

* To ի բանաստեղծական ձևն է: ամեն զործածութեանց մէջ: բացի տեւրեւոյ-
թին ընկերանալէ: կը հաւաքատախանէ Հայերէնի մէջ աւելի զօրաւոր Տրական
նշանակ. այսպէս, "Unto us a son is given" — «Մեզի որդի մը տրուե-
ցաւ» — Isa. IX. 6:

damp, խոնաւ, տամուկ	snowy, ձիւնանման, ձիւնափայլ
dry, չոր, ցամաք, անջրդէի	splendid, փայլուն, պայծառ,
dust, հողի փոշի. հող	չողչողուն, չքեղ
dusty, փոշոտ	storm, մրրիկ, արեկոծութիւն
fair, գեղեցիկ. պարզ (օդ)	stormy, մրրկալից, արեկոծեալ
fog, մէգ, մշուշ, մառախուղ	sultry, տոթագին, տաք եւ
foggy, միգապատ	խոնաւ
freezing, սառուցիչ	thunder, որոտում
fresh, թարմ, զով	warm, ջերմ, տաքունկ
frost, սաստիկ ցուրտ, եղեամ	weather, օդի վիճակ
(Ռ.Յ. փշիւն-ի), սառնամանիք	wet, թաց, անձրեւոտ
frosty, սառնաբեր	wind, հով, քամի
gloom, մռայլ, թախիծ	windy, հովոտ, հողմայոյզ
gloomy, մռայլոտ, թախծալից	barometer, ծանրաշափ
hail, կարկուտ [րիկ	thermometer, ջերմաչափ
hail-storm, կարկտաբեր փոթ-	de-gree (դեգրէ) աստիճան (Վեր-
lightning, կայծակ	մասիւն, քիտիւն, պարոյ)
lovely, սիրուն [(Ռ.Յ. օղ)	Centigrade, [Cent] Հարիւրա-
mist, հազիւ տեսանելի անձրեւ	մասնեայ
mud, տիղմ, ցեխ	Fahrenheit, [Fahr.] Ֆահենհայթ
muddy, տղմուտ, ցեխոտ	Reaumur, [R.] Ռէյումիւր
Kate, Կատար (կրօտուած ձեռն է	Catharine. Կաթարինէ
Յունական բառի կը նշանակէ մաքուր)	

ԲԱՅԵՐ

to ail, ցաւցնել, նեղել	to kill, սպանել
to arrange, կարգադրել	to pain, ցաւիլ, ցաւցնել [գտնել
to be afraid, վախնալ	to pair, զուգել, ջուխտակը
to bother, նեղացնել, ծանձրա-	to reform, բարեփոխել
ցննել	to register, արձանագրել
to change, փոխել, դրամ մանրել	to roar, գողալ
to chill, ցրտացնել. վհատեցնել	to salt, աղել
to drain, ջուրերը քաշել	to tender, մատուցանել, (բաժա-
to feast, ուտել խմել	րակա՛ր) տալ

† Եւրոպայի և առ հասարակ Տաճկաստանի մէջ զորոժանութեամբ ջերմաչափն է, որոյ սառուցիչ աստիճանը 0° է, իսկ եռուցիչ աստիճանը 100° է:

‡ Ամերիկայի մէջ զորոժանութեամբ ջերմաչափն է, որոյ սառուցիչ աստիճանը 32° է, իսկ եռուցիչ աստիճանը 212° է:

|| Փիսիազէսներու և սովորաբար Տաճկաստանի մէջ յերմաչափներու զորոժանութեամբ ջերմաչափն է, որոյ սառուցիչ աստիճանը 0° է, իսկ եռուցիչ աստիճանը 80° է:

to bloom, փթթիլ, ծաղկիլ	to quit*, (դուրս) թողուլ
to blow*, փչել. հնչեցնել	to rain, անձրեւել
to clear, օդը բացուիլ, պարզիլ, մաքրել	to salute, բարեւել
to close, գոցել	to shine*, փայլիլ, փայլեցնել
to coast, եզերքէն նաւարկել, (հետ սահակռոտով) զառի-վայր սահիլ	to shovel, թիով նետել
to cost*, արժել	to slow, կամացցնել
to cool, զովացնել	to skate, չմշկել
to cross, խաչակնքել. մէկ կողմէն միւսն անցնիլ	to sneeze, փռնդտալ
իրար կտրել. ջնջել	to sprinkle, սրսկել, ցանցնել
to fill, լեցնել	to tear*, պատռել
to fool, խենդեցնել. խաբել	to hold*, բռնել
to freeze*, սառեցնել, պաղեցընել	to enter, մտնել. թափանցել. մտցնել
	to thrash, կասել. կամնել
	to thunder, որոտալ
	to wind*, փաթթել, դարձնել. (ժամացոյցը) լարել

83. Վարժութիւն

[Թ] [Ճ] [Ղ]

1. It is a fine day. — Very lovely indeed. — Really it is a splendid day. Wouldn't you like to take a walk with me? It will do you good. — We are having very pleasant weather now days, but I am afraid we are going to have a thunder storm later in the day. — Did the paper say so? — The weather-man did.

2. It seems to me it is getting colder now, but the paper says the weather will be warmer to-morrow. — Wasn't it a fine day yesterday? — Indeed it was splendid, and a good crowd was out. — How cold is it now? What does the thermometer register? — It registers sixty-two. — You mean according† to Fahrenheit, don't you? — Yes, ma'am, but according to Centigrade it must be about eighteen.

3. It is pretty warm to-day. — It is going to be real hot. — Yesterday was so cloudy and gloomy. — To-morrow may be damp, close and misty. — I wish we had some cool weather. — Possibly we may have a shower. The paper says shower in the after-noon, cool breeze in the morning.

* Այլ կանոն կամ թ: կանոնաւոր է թ: Այլ կանոն Քայ: Գլխաւոր մասերը ուսանելու: Իրենց յատուկ ցուցակներ: (Տեսնել ցանկը):

† Ac-cord'ing (սխալագրութիւն) Համաձայն, ըստ, Համեմատ:

4. It is quite cold out doors. — It must be. It is so chilly here. — I saw frost last night. It seems to me we will have a severe** winter this year. — Most likely†† we will. The thermometer registered below the freezing point‡. — I wish skating had been good. I got a new pair of skates, and I would like to go to skating. Will you come along? — Thank you, I can't skate; though I wish I could. The nights are dark and dreary.

5. It is cloudy to-day. I wish it would rain; we need rain. — Yesterday was so dusty that my hat was full of dust. — This morning the weather was so sultry, but a cold wind is now blowing hard from the East§. It seems to me it will rain. I saw a flash* of lightning. Do you hear how the thunder roars? Now it begins to rain. — It is raining harder and harder. — Is it now hailing? — No, it is sleeting. The wind was succeeded by rain, and the rain by sleet, and the sleet by a heavy fall of snow? Will you shovel snow? Yes, I will; and after that we may have a game† of snow-ball, or go coasting. — The storm is over. The sky¶ is clearing up. The sun is shining again. It is going to be a fine day now. — The ice is broken, the snow is melting||, the roads are muddy, bright days are coming, the trees are blooming, soon we shall have Spring.

6. "I don't see as anything ails the child". — What is her name? — Her name is Kate. — Have you got any change? — Yes, here are some dimes and cents. — Will you change your clothes? To-day is Sunday. — What is the matter with you? Are you sick? Here are some pills. You can take them, the dose is one pill at every four hours. — Speak please little louder his ears don't hear well. — You can enter in the evening art class. — We had a grand feast last night.

7. What is the height of that box? — Its height is four feet. "And Adam|| said, This is now bone of my bones, and flesh of my flesh". — We reached London over American line. — I got pair of shoes, which are too tight for me. — Please pass the salt. — The stork has brought a nice little baby in our house. — Papa, please let me wind up your watch. — My dear boy, you may wind it up after twelve.

** Se-vere (սեւեռ) սաստիկ, իհաստ: || Melt (մելթ) հալել:

†† Like'ly, (լեյկլի) հավանական կերպով: ¶ Աղամ

‡ Point (պոյնթ) կէտ, սուր ծայր. (խոսակցութեան) հանմաս: ¶ Sky (սկայ) երկնակամար:

§ Միացեալ Նահանգաց Արեւիկան նահանգի երուն համար, երբ հովը Արեւելէն գլէն, սովորաբար կ'ան ձրեւէ. իսկ երբ Արեւմուտէն՝ կը պարզի:

* Flash (ֆլաշ - մէկ վրէպ) շող: † Game (գեյմ) խաղ (Տճ. էօյլ-ն)

8. Hallo Armen, how do you do? — I am doing well, thank you. — Please don't fool me. — This room is dark and dreary. — Left hand salute! — "How that all our fathers were under the cloud." — "And they took a stone, and put it under him, and he sat thereon." — We got a new broom. — Don't be too slow. — "I was a stranger and ye took me in." — This is a nice lamp. — What will that pair of garters cost? — This is a thrashing machine.

9. Please close that door. — "And mine eye shall weep sore, and run down with tears." — See our pigeon has a new mate. — We get fresh meat every day. — This is a pine tree. — We need couple quilts for the coming winter. — Please, don't bother me this morning. — "Hallowed be thy name" — The hen has two wings. — I am going to fish some halibuts. — This is a Turkish towel. — The fox has a tail.

10. "For unto us a child is born*, unto us a son is given:" — Hold fast. — Can't you arrange that matter? — There are many swamps near here. — I am not afraid in the night time. — The frost has killed all the fruits. — We saw a log house. — The sun is shining. — That man is a Hindu. There are several other nations in India. — We all want reforms.

84. Վարժութիւն

[Խ]

1. Կատար, եկո՛ւր պտոյտ մը ընենք (առնեն) շատ գեղեցիկ է դուրսը: — Անձրեւ պիտի չգայ: — Օդագէտին (weather-man) ըսածին նայելով (համեար տրոփեա) այսօր եւ վաղը պարզ ու զով պիտի ըլլան: — Ծանրաչափին ինչ կը ցուցնէ (in'dicate, ինտիէյթ — ցուցնել, նշանակել — կառնար բայ): — Ան ալ պարզ կը ցուցնէ:

2. Կը ձիւնէ: — Ո՛չ, կարկուտ կը տեղայ: — Կէո օրէն վերջ ալիտի անձրեւէ: — Վաղը տեղատարափ պիտի ըլլայ, թերթի ըսածին նայելով:

3. Այսօր շատ տաք է: — Շատ հովոտ պիտի ըլլայ վաղը: — Կը լինի ինչ սաստիկ կ'որոտայ: — Երկինքը սկսեց պարզիլ: — Շատ սիրուն օր պիտի ըլլայ:

4. Օդը փոփոխական է: — Օդը փոթորկալից է: — Դուրսը ցեխոտ է: — Գիշերը մութ ու տիրամած է: — Ամպերն սկսան ցրուիլ:

5. Ձմեռը շուտով պիտի անցնի (պիտի ըլլայ over): — Արեւը պիտի փայլի երկնակամարին վրայ: — Ծառերը պիտի փթթին: — Ինչ գեղեցիկ օդ պիտի ունենանք: — Ո՛չ, ինչ երջանկութիւն:

* Corn (պօռն) ծնած:

ԴԱՍ ԼԵ . (LESSON XXXV.)

SECOND EXAMPLE. ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱԿ.

SEE, ՏԵՄՆԵՄ

Անհետն Ներդրեալն Բայի Հաստատեալն Կերպով Խոնարհմբ:

PRINCIPAL PARTS. ԳԼԻՊՈՐ ՄԱՍԵՐՆ:

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle.</i>
Ների-յ:	Անի-ւ:	Անի-ւ-ր-ի Ըր-ն-ի-ւ-ն:	Անի-ւ-լ Ըր-.
See.	Saw.	Seeing.	Seen.
Տեսնեմ:	Տեսայ:	Տեսնելով:	Տեսած:

INFINITIVE MOOD. ԱՆԵՐԵԻՈՅԹ ԵՂԱՆԱԿ.

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿ.

To see. Տեսնել:

PERFECT TENSE. ԱՆՑԵԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿ.

To have seen. Տեսած ըլլալ:

INDICATIVE MOOD. ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ.

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿ.

Singular.

1. I see,
2. Thou seest,
3. He sees;

Եղ-իլ:

1. Կը տեսնեմ,
2. Կը տեսնես,
3. Կը տեսնէ.

Plural.

1. We see,
2. You see,
3. They see.

Յ-ռ-ն-իլ:

1. Կը տեսնենք,
2. Կը տեսնէք,
3. Կը տեսնեն.

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ.

Singular.

1. I saw,
2. Thou sawest,
3. He saw;

Եղ-իլ:

1. Տեսայ,
2. Տեսար,
3. Տեսաւ.

Plural.

1. We saw,
2. You saw,
3. They saw.

Յ-ռ-ն-իլ:

1. Տեսանք,
2. Տեսաք,
3. Տեսան.

PERFECT TENSE. ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿ.

Singular.

1. I have seen,
2. Thou hast seen,
3. He has seen;

Եղ-իլ:

1. Տեսած եմ,
2. Տեսած ես,
3. Տեսած է.

Plural.

1. We have seen,
2. You have seen,
3. They have seen.

Յո՛ւն-ի՛ն:

1. Տեսած ենք,
2. Տեսած էք,
3. Տեսած են:

PLUPERFECT TENSE. ԳԵՐԱԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I had seen,
2. Thou hadst seen,
3. He had seen;

Ել-ի՛ն:

1. Տեսած էի,
2. Տեսած էիր,
3. Տեսած էր:

Plural.

1. We had seen,
2. You had seen,
3. They had seen.

Յո՛ւն-ի՛ն:

1. Տեսած էինք,
2. Տեսած էիք,
3. Տեսած էին:

FIRST-FUTURE TENSE. ԱՌԱՋԻՆ – ԱՊԱՌՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I shall see,
2. Thou wilt see,
3. He will see;

Ել-ի՛ն:

1. Պիտի տեսնեմ,
2. Պիտի տեսնես,
3. Պիտի տեսնէ:

Plural.

1. We shall see,
2. You will see,
3. They will see.

Յո՛ւն-ի՛ն:

1. Պիտի տեսնենք,
2. Պիտի տեսնէք,
3. Պիտի տեսնեն:

SECOND-FUTURE TENSE. ԵՐԿՐՈՐԴ – ԱՊԱՌՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I shall have seen,
2. Thou wilt have seen,
3. He will have seen;

Ել-ի՛ն:

1. Տեսած պիտի ըլլամ,
2. Տեսած պիտի ըլլաս,
3. Տեսած պիտի ըլլայ:

Plural.

1. We shall have seen,
2. You will have seen,
3. They will have seen.

Յո՛ւն-ի՛ն:

1. Տեսած պիտի ըլլանք,
2. Տեսած պիտի ըլլաք,
3. Տեսած պիտի ըլլան:

POTENTIAL MOOD. ԿԱՐՈՂԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I may see,
2. Thou mayst see,
3. He may see;

Ել-ի՛ն:

1. Կարելի է տեսնեմ,
2. Կարելի է տեսնես,
3. Կարելի է տեսնէ:

Plural.

1. We may see,
2. You may see,
3. They may see.

Յո՛ւն-ի՛ն:

1. Կարեւրի է տեսնենք,
2. Կարեւրի է տեսնէք,
3. Կարեւրի է տեսնեն:

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I might see,
2. Thou mightst see,
3. He might see;

Ել-ի՛ն:

1. Կարեւրի է տեսնէի,
2. Կարեւրի է տեսնէիր,
3. Կարեւրի է տեսնէր.

Plural.

1. We might see,
2. You might see,
3. They might see.

Յո՛ւն-ի՛ն:

1. Կարեւրի է տեսնէինք,
2. Կարեւրի է տեսնէիք,
3. Կարեւրի է տեսնէին:

PERFECT TENSE. ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I may have seen,
2. Thou mayst have seen,
3. He may have seen;

Ել-ի՛ն:

1. Կարեւրի է տեսած եմ,
2. Կարեւրի է տեսած ես,
3. Կարեւրի է տեսած է.

Plural.

1. We may have seen,
2. You may have seen,
3. They may have seen.

Յո՛ւն-ի՛ն:

1. Կարեւրի է տեսած ենք,
2. Կարեւրի է տեսած էք,
3. Կարեւրի է տեսած են:

PLUPERFECT TENSE. ԳԵՐԱԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I might have seen,
2. Thou mightst have seen,
3. He might have seen;

Ել-ի՛ն:

1. Կարեւրի է տեսած էի,
2. Կարեւրի է տեսած էիր,
3. Կարեւրի է տեսած էր.

Plural.

1. We might have seen,
2. You might have seen,
3. They might have seen.

Յո՛ւն-ի՛ն:

1. Կարեւրի է տեսած էինք,
2. Կարեւրի է տեսած էիք,
3. Կարեւրի է տեսած էին:

SUBJUNCTIVE MOOD. ՍՏՈՐԱԴԱՍԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. If I see,
2. If thou see,
3. If he see;

Ել-ի՛ն:

1. Եթէ տեսնեմ,
2. Եթէ տեսնես,
3. Եթէ տեսնէ.

Plural.

1. If we see,
2. If you see,
3. If they see.

Յո՛ւն-ի՛ի:

1. եթէ տեսնենք,
2. եթէ տեսնէք,
3. եթէ տեսնեն:

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. If I saw,
2. If thou saw,
3. If he saw;

Եղ-ի՛ի:

1. եթէ տեսայ,
2. եթէ տեսար,
3. եթէ տեսաւ.

Plural.

1. If we saw,
2. If you saw,
3. If they saw.

Յո՛ւն-ի՛ի:

1. եթէ տեսանք,
2. եթէ տեսաք,
3. եթէ տեսան:

IMPERATIVE MOOD. ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

2. See [thou] or Do thou see;

Եղ-ի՛ի:

2. Տես.

Plural.

2. See [ye or you] or Do you see.

Յո՛ւն-ի՛ի:

2. Տեսէ՛ք:

PARTICIPLES. ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. *The Imperfect.*

Անկաթար:

Seeing.

Տեսնելով:

2. *The Perfect.*

Կաթարեալ:

Seen.

Տեսած:

3. *The Preperfect.*

Նախ քան կաթարեալ:

Having seen.

Տեսած ըլլալով:

[Վերոյգրեալ See, Տեսնալ Անկաթարն Իերգործական բայի խոտորումը սկիզբէն մինչև վերջն ուսանողն այժման լաւ սորվելու է որ կարող ըլլայ բայը ոչ միայն սկիզբէն մինչև վերջը կարողով բոլորովին զոյ խոտորել, այլ և առաջ կամ վերջ խոտոր, և առ նուազն երկու անգամ զբաւոր խոտորելու է առողջ բայը տեսնելին մէջ, և ամեն մէկ անգամին խնամով բաղդատելու է զդրի միջի օրինակին հետ և սխալներն սրբազրելու է կարմիր մատիտով կամ կարմիր մեղանով:]

Այս բայի եղակի երկրորդ դժմով աւելի զործածական ձևն կը կազմուի այսպէս,

IND., Սա՛հ. Thou seest or dost see, Thou saw or did see, Thou hast seen, Thou had seen, Thou shall or will see. Thou shall or will have seen. POT., Կար. Thou may, can, or must see; Thou might, could, would or should see; Thou may, can, or must have seen; Thou might, could, would, or should have seen. SUBJ., Ստոր. If thou see, If thou saw. IMP., Հրամ. See [thou,] or Do thou see.

85. Վարժութիւն

[Հետեալ բայերէն առաջին երկուքը բերանացի՝ վերջին երեքը՝ գրաւոր խոսքովու է ամբողջովին see բային պէս:]

To eat, to go, to say, to take, to write.

86. Վարժութիւն

[Հետեալ բայերուն համացուցակներն շինելու է իբրեւոք տեսարակին մէջ, կարողան եղանակներուն, մէջ ամեն մէկ բային գործածելով աարբեր տառադակ մը:]

To begin, *եղակի առաջին դէմքը*;
 To blow, *եղակի երկրորդ դէմքը*;
 To break, *եղակի երրորդ դէմքը*;
 To buy, *յոքնակի առաջին դէմքը*;
 To cast, *յոքնակի երկրորդ դէմքը*;
 To come, *յոքնակի երրորդ դէմքը*;
 To cost, *եղակի երկրորդ դէմքի աւելի սովորական ձեւը*;

87. Վարժութիւն

[Յ] [Հ]

ԱՌԱՄՆԵՐ Է ԸՆՏԻՐ ԱՍԱՑՈՒԱՄՆԵՐ

“One to-day” says Franklin†, “is worth two to-morrow’s.”

“There is a way which seemeth right unto a man, but the end thereof* are the ways of death†.” Prov. xiv, 12.

“And whatsoever ye do, do it heartily, (սրտանց)” Cor. III. 23.

“When woman no longer care to adorn§ a home, man will no longer care to make one.”

† Franklin, Ֆրանքլին (դիտէ՝ պարզ առաջադարձութիւնը):

* Thereof, անոր:

† Death (դէմք) մահ:

§ A-dorn' (ադորն) զարդարել, գեղեցկացնել. գրաւիչ ընել — կանոնաւոր բայ է:

ԴԱՍ ԼՁ . (LESSON XXXVI.)

ՔԱՂՈՒԱԾՔ (REVIEW)

[Հետեւեալ հարցումներուն զրաւօր պատասխանելու է տեղադիրն մէջ. յետոյ տեղերը զբիւն մէջ դառնելով, տեսնոց հետ ըսողականութիւն է:]

1. Ի՞նչ է բայի մը խոնարհումը: Քանի՞ եւ ի՞նչ ի՞նչ կերպերով կրնայ խոնարհուիլ: Ի՞նչպէս կ'ըլլայ բայի մը պարզ ձեւը: Ի՞նչպէս կ'ըլլայ բայի մը բաղադրեալ ձեւը: Ո՞ր տեսակ բայերը օժանդակ բայ կը կոչուին: Քանի՞ օժանդակ բայեր կան Անգլիերէնի մէջ, եւ անոնցմէ իւրաքանչիւրը քանի՞ ժամանակ ունի: Ո՞ր օժանդակը իւր գործածութիւններովն կը տարբերի միւսներէն: Ո՞ր օժանդակը փոփոխութիւն չկրէ: Ո՞ր օժանդակները կը գործածուին կարողական եղանակ շինելու:

2. Ի՞նչպէս կամ ինչ նշաններով կրնանք ճանշնալ բայ մը Սահմանական է եւ ոչ կարողական. Ստորադասական է եւ ոչ Հրամայական: Ի՞նչով կը զանազանուի Սահմանական Ներկան Սահմանական Անցեալէն: Ի՞նչ են Յարակատարի, Գերակատարի, Առաջին-ապառնիի եւ Ներկորդ-ապառնիի նշանները: Ի՞նչպէս պէտք է շինել կարողական Ներկան, կարողական Անկատարը, կարողական Կատարեալը եւ կարողական Գերակատարը: Ի՞նչ փոփոխութիւն կը կրէ Ստորադասականը եւ ի՞նչ տեսակ բառեր կը պահանջէ իրեն հետ. քանի՞ ժամանակ ունի եւ ի՞նչ տարբերութիւն ունին ժամանակներն իրարմէ. ո՞րը գործածական է: Հրամայական եղանակի նշանն ի՞նչ է. քանի՞ դէմք ունի:

3. Աներեւոյթ եղանակի նշանն ի՞նչ է. քանի՞ ժամանակ ունի: Ընդունելութիւններն քանի՞ են, ինչո՞վ կը զանազանուին իրարմէ

[Քանի՞ և տեղադիրն մէջ գրելու է հետեւեալ բառերու Անգլիերէններ և յիշելու է ի՞նչ կանոնով շինուեցան:]

Երկրագործ, օտարական, կամեալար, սառուցիչ, ճախնուտ, մըռայլոտ, գիրուկ (հոգ), հովոտ, ծաղկած, ցրտագին, ամպամած:

88. Վարժութիւն

[8] [Հ]

ԱՌԱՄՆԵՐ Է ԸՆՏԻՐ ԱՍԱՑՈՒԱՄՆԵՐ

Do all the good you can,
In all the ways you can,
At all the times you can,
To every body you can.

The life ^(լոյս) without love is not perfect.
կեանք

ԴԱՍ ԼԷ. (LESSON XXXVII.)

THIRD EXAMPLE. ԵՐՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱԿ.

BE, ԸԼԼԱՄ

Անկանոն Զէղոյ (Հայերէն Էական) Բայի Հաստատական Կերպով Խոնարհումը:

PRINCIPAL PARTS. ԳԼԽԱՌ ՄԱՍԵՐՆ:

Present. Preterit. Imperfect Participle. Perfect Participle.

Ներկայ: Անցել: Անկարգ Ընդհանրական: Անցել Ընդ.

Be. Was. Being. Been.

Ըլլամ: Եղայ: Ըլլալով: Եղած:

INFINITIVE MOOD. ԱՆԵՐԵԻՈՅԹ ԵՂԱՆԱԿ.

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿ.

To be. ԸԼԼԱԼ:

PERFECT TENSE. ԱՆՑԵԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿ.

To have been. Եղած ԸԼԼԱԼ:

INDICATIVE MOOD. ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ.

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿ.

Singular.

Եղ-ի:

1. I am,* 1. (Ե) Եմ,†

2. Thou art, 2. (Դ) Ես,

3. He is; 3. (Ինչ) է.

Plural. Ե-ր-ն-ի:

1. We are, 1. (Մենք) Եմք,

2. You are, 2. (Դուք) Եք,

3. They are. 3. (Իրենք) Են.

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ.

Singular.

Եղ-ի:

1. I was, 1. էի իմ եղայ,

2. Thou wast, (or wert,) 2. էիր իմ եղար,

3. He was; 3. էր իմ եղաւ.

Plural. Ե-ր-ն-ի:

1. We were, 1. էինք իմ եղանք,

2. You were, 2. էիք իմ եղաք,

3. They were. 3. էին իմ եղան:

* Սահմանական Եղանակի այս ներկայ ժամանակը կը խոնարհուի նաեւ Հետեւեալ Կերպով. I be, Կ'ըլլամ, Thou beest, Կ'ըլլաս, He be, իմ He is; Կ'ըլլայ. We be, Կ'ըլլանք, You be, Կ'ըլլաք, They be. Կ'ըլլան:

† Սահմանական Եղանակի այս Անկատար ժամանակը կը թարգմանուի նաեւ այսպէս. Կ'ըլլայի, Կ'ըլլայիր, Կ'ըլլար. Կ'ըլլայինք, Կ'ըլլայիք, Կ'ըլլային:

PERFECT TENSE. ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I have been,
2. Thou hast been,
3. He has been;

ԵԶ-ՎԷ:

1. Եղած եմ,
2. Եղած ես,
3. Եղած է.

Plural.

1. We have been,
2. You have been,
3. They have been.

Յ-ԻՆ-ՎԷ:

1. Եղած ենք,
2. Եղած էք,
3. Եղած են:

PLUPERFECT TENSE. ԳԵՐԱԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I had been,
2. Thou hadst been,
3. He had been;

ԵԶ-ՎԷ:

1. Եղած էի,
2. Եղած էիր,
3. Եղած էր.

Plural.

1. We had been,
2. You had been,
3. They had been.

Յ-ԻՆ-ՎԷ:

1. Եղած էինք,
2. Եղած էիք,
3. Եղած էին:

FIRST-FUTURE TENSE. ԱՌԱՋԻՆ – ԱՊԱՌՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I shall be,*
2. Thou wilt be,
3. He will be;

ԵԶ-ՎԷ:

1. Պիտի ըլլամ,
2. Պիտի ըլլաս,
3. Պիտի ըլլայ.

Plural.

1. We shall be,
2. You will be,
3. They will be.

Յ-ԻՆ-ՎԷ:

1. Պիտի ըլլանք,
2. Պիտի ըլլաք,
3. Պիտի ըլլան:

SECOND-FUTURE TENSE. ԵՐԿՐՈՐԴ – ԱՊԱՌՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I shall have been,*
2. Thou wilt have been,
3. He will have been;

ԵԶ-ՎԷ:

1. Եղած պիտի ըլլամ,
2. Եղած պիտի ըլլաս,
3. Եղած պիտի ըլլայ.

Plural.

1. We shall have been,
2. You will have been,
3. They will have been,

Յ-ԻՆ-ՎԷ:

1. Եղած պիտի ըլլանք,
2. Եղած պիտի ըլլաք,
3. Եղած պիտի ըլլան:

* ԻՆՎԷ պիտի ըլլայ այս Ազատիի երկրորդ ձեռն: Խոնարհե մեյ մեկ տնդամ
բերանացի է զբաւոր:

POTENTIAL MOOD. ԿԱՐՈՂԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I may be,
2. Thou mayst be,
3. He may be;

ԵԶ-ՆԻ:

1. Կարելի է ըլլամ,
2. Կարելի է ըլլաս,
3. Կարելի է ըլլայ.

Plural.

1. We may be,
2. You may be,
3. They may be.

Յ-ԻՆ-ՆԻ:

1. Կարելի է ըլլանք,
2. Կարելի է ըլլաք,
3. Կարելի է ըլլան:

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I might be,
2. Thou mightst be,
3. He might be;

ԵԶ-ՆԻ:

1. Կարելի է ըլլայի,
2. Կարելի է ըլլայիր,
3. Կարելի է ըլլար.

Plural.

1. We might be,
2. You might be,
3. They might be.

Յ-ԻՆ-ՆԻ:

1. Կարելի է ըլլայինք,
2. Կարելի է ըլլայիք,
3. Կարելի է ըլլային:

PERFECT TENSE. ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I may have been,
2. Thou mayst have been,
3. He may have been;

ԵԶ-ՆԻ:

1. Կարելի է եղած եմ,
2. Կարելի է եղած ես,
3. Կարելի է եղած է.

Plural.

1. We may have been,
2. You may have been,
3. They may have been.

Յ-ԻՆ-ՆԻ:

1. Կարելի է եղած ենք,
2. Կարելի է եղած էք,
3. Կարելի է եղած են:

PLUPERFECT TENSE. ԳԵՐԱԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I might have been,
2. Thou mightst have been,
3. He might have been;

ԵԶ-ՆԻ:

1. Կարելի է եղած էի,
2. Կարելի է եղած էիր,
3. Կարելի է եղած էր.

Plural.

1. We might have been,
2. You might have been,
3. They might have been.

Յ-ԻՆ-ՆԻ:

1. Կարելի է եղած էինք,
2. Կարելի է եղած էիք,
3. Կարելի է եղած էին:

SUBJUNCTIVE MOOD. ՍՏՈՐԱԴԱՍԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵԶ-ԻՒ:

1. If I be,
2. If thou be,
3. If he be;

1. Եթէ ըլլամ,
2. Եթէ ըլլաս,
3. Եթէ ըլլայ.

Plural.

Յ-ԻՆ-ԻՒ:

1. If we be,
2. If you be,
3. If they be.

1. Եթէ ըլլանք,
2. Եթէ ըլլաք,
3. Եթէ ըլլան:

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵԶ-ԻՒ:

1. If I were,*
2. If thou were, (or wert,)
3. If he were;

1. Եթէ ըլլայի,†
2. Եթէ ըլլայիր,
3. Եթէ ըլլար.

Plural.

Յ-ԻՆ-ԻՒ:

1. If we were,
2. If you were,
3. If they were.

1. Եթէ ըլլայինք,
2. Եթէ ըլլայիք,
3. Եթէ ըլլային:

IMPERATIVE MOOD. ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵԶ-ԻՒ:

2. Be [thou,] or Do thou be;

2. Եղի՛ր.

Plural.

Յ-ԻՆ-ԻՒ:

2. Be [ye or you,] or Do you be.

2. Եղէ՛ք.

PARTICIPLES. ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. *The Imperfect.*

2. *The Perfect.*

3. *The Preperfect.*

Ակտոր

Կտորեալ

Նախ քան կտորեալ

Being.

Been.

Having been.

Ըլլալով:

Եղած:

Եղած ըլլալով:

[Վերոյգրեալ Be, ըլլամ Անկանոն Զգոյ բայի խոնարհումը սկիզբէն մինչև վերջն ուսանողի աշիտան լաւ սորվելու և որ կարող ըլլայ բայը ոչ միայն սկիզբէն մինչև վերջը կարգով բոլորովին գոյ խոնարհել, այլ և առաջ կամ վերջ խառն, և առ նուազն երկու անգամ գրաւոր խոնարհելու և ամբողջ բայը տեա. բակին մէջ, և ամեն մէկ անգամին խնամով բազդատելու և գրի մէջի օրինակին նեա և սխալներն սրբազրելու և կարսի բառերով կամ կարմիր մեկնանով:

Շիտելու և նաև սոյն բայի Համացուցակը մէջ մէկ անգամ բերանացի ու գրաւոր:]

* Շատ մը հեղինակներ If I was կը գործածեն: Շատեր ալ If ին տեղ though կը գործածեն:

† Կբնայ Թարգմանութիւն նաև եթէ եղայ, եթէ եղար, եթէ եղաւ. եթէ ե. ղանի, եթէ եզոյ, եթէ եզան:

Այս բայի եզակի երկրորդ շէմի աւելի գործածական է աւելի պատշաճ ձևն
կը կազմուի այսպէս,

IND., ՍաՀ. Thou art, Thou was, Thou hast been, Thou
had been, Thou shall or will be, Thou shall or will have been.
POR., Կար. Thou may, can or must be; Thou might, could,
would or should be; Thou may, can or must have been; Thou
might, could, would or should have been. SUBJ., Ստոր. If thou
be, If thou were. IMP., Հրամ. Be [thou,] or Do thou be.

ԾԱՆ.— To be Յժանդակ բայը կը գործածուի սովորաբար կրաւորական
բայերու խոնարհմանց մէջ:

ԴԱՍ ԼԸ · (LESSON XXXVIII.)

89. Վարժուիթիւն

[Ը] [Թ]

ache (էյ+)	bake (դէյ+)	fake (ֆէյ+)	lake (լէյ+)	make (մէյ+)
ask (ա+)	mask (մա+)	task (տա+)	last (լա+)	past (փա+)
bird (բըր+)	birth (բըրթ)	flirt (ֆլըրթ)	*shirt (շըրթ)	*skirt (ք)-+րթ*
boat (բօթ)	moth (մօթ)	oath (օթ)	brute (բրութ)	*truth (թրութ)
brook (բրոք)	*look (լոք)	nook (նոք)	shook (շոք)	wood (ւոք)
burn (բըրն)	churn (չըրն)	fern (ֆըրն)	spurn (սթըրն)	*turn (թըրն)
case (էյս)	face (ֆէյս)	guess (ցէս)	lace (լէյս)	place (փլէյս)*
clap (էլէփ)	*flap (ֆլէփ)	nap (նէփ)	slap (սլէփ)	*trap (թրէփ)*
cord (կօրդ)	corn (կօրն)	torn (թօրն)	thorn (թօրն)	*shorn (շօրն)
deal (էյլ)	feel (ֆէյլ)	kneel (կնէլ)	meal (մէլ)	peel (փէլ)
fire (ֆէյր)	hire (հէյր)	sire (սէյր)	tire (թէյր)	wire (ւէյր)
line (լէյն)	sign (սէյն)	wine (ւէյն)	pun (փըն)	run (րըն)
link (լինք)	sing (սինգ)	sink (սինք)	think (փինք)	thought (թփոտ)
oil (օյլ)	boil (բօյլ)	roil (րօյլ)	toil (թօյլ)	spoil (սթօյլ)*
flow (ֆլօ)*	glow (ցլօ)*	slow (սլօ)*	fel'low (ֆէլ'լօ)	pil'low (փիլ'լօ)
car'go (կար'հօ)	ech'o (էփօ)	he'ro (հէ'րօ)	mot'to (մօտ'tօ)	ne'gro (նէ'րօյլ)
queen (քւէյն)*	queer (քւէյր)*	quick (քւիք)*	qui'et (քւի'էյթ)	
wake (ւէյք)	worth (ւօրթ)*	friend (ֆրէնդ)*	cur'rent (կըր'ընթ)	
lil'tle (լիլ'tլ)	gen'tle (ճէն'tլ)	po-lite' (փօլիտ')	par'don (փար'dոն)	
bread (բրէյթ)*	great (գրէյթ)*	dress (դրէս)*	address' (էդրէս'ս)	
Ath'ens (էթ'ենս)	Ber'lin (բըր'լին)	Ain-tab' (էյն'tէփ)	Sivas (սիվէս)	

* Հնչուելու է մէկ աւելցման (մէկ վանկ) :

90. Վարժութիւն

[Թ] [Ժ]

Ache	bake	fake	lake	make	ask	mask	task
last	past	bird	birth	flirt	shirt	skirt	boat
moth	oath	brute	truth	brook	look	nook	shook
wood	burn	churn	fern	spurn	turn	case	face
guess	lace	place	clap	flap	nap	slap	trap
cord	corn	torn	thorn	shorn	deal	feel	kneel
meal	peel	fire	hire	sire	tire	wire	line
sign	wine	pun	run	link	sing	sink	think
thought	oil	boil	roil	toil	spoil	flow	glow
slow	fellow	pillow	cargo	echo	hero	motto	negro
bread	great	dress	address	queen	queer	quick	quiet
wake	worth	friend	current	little	gentle	polite	pardon

Athens Berlin Aintab Sivas.

Backache, backbone, back-fire, back-house, baked fish, baker, bakery, bank-book, banker, birthday, bookcase, clothes-line, corn-bread, corn-cake, cornmeal, fireworks, fish-cake, fish-net, fisherman, fish-hook, friendless, friendlike, gentleman, gentlewoman, headache, head-dress, lookout, mothproof, oatmeal, oil-can, oilcloth, pillow-case, toothache, thanksgiving, thorny, undertake.

ԴԱՍ ԼԹ. (LESSON XXXIX.)

[Ի]

ache, ցաւ	sink, խոհանոցի լուացարան
fake, չուանի մէկ ծալք. (Իւրի՛ Թիւն.) խաբող [ւ-ւ]	brook, վտակ
lake, լիճ	thought, մտածմունք
mask, դիմակ	look, նայուածք
last, վերջին	nook, խորշ
past, անցած	wood, [վ-ւ-ւ-ւ] փայտ
bird, թռչուն	fern, ճարխոտ, պտիկ [Էօդէի]
birth, ծնունդ	turn, դարձուածք. կարգ [Տճի]
birthday, ծնած օր	case, սնտուկ. ինդիկ. դատ
	in that case այդ պարագային տակ

headdress, <i>գլխազարդք</i>	oatmeal, <i>վարսականաչ</i>
mothproof, <i>ցեցի անթափանցիկ</i>	oil-can, <i>իւղաման</i>
clothes-line, <i>լուացքի չուան</i>	oil-cloth, <i>իւղչոր</i>
polite, <i>քաղաքավար</i>	pillow-case, <i>երեսքարձի երես</i>
pardon, <i>ներողութիւն</i>	toothache, <i>ատամնացաւ</i>
thorny, <i>փշոտ</i>	backache, <i>մէջքի ցաւ, կռնակի</i>
thanksgiving, <i>չնորհակալութիւն տալը</i>	[ցաւ]

[Հետեւեալ բայերու գլխաւոր մասերն գտնել և գրել տեարտիկն մէջ առ նուագն մի անգամ:]

to ask, <i>հարցնել</i>	to oil, <i>իւղել</i>
to bake, [բռնի միջ] <i>եփել</i>	to pardon, <i>ներել</i> †
to boil, <i>եփ հանել, եփիլ</i>	to peel, (շորթնջ, լեփն) <i>կեղեւել</i>
to burn,* <i>այրել</i>	to place, <i>դնտնդել, տեղաւորել</i>
to churn, <i>խնոցի հարել</i>	to roil, <i>պղտորել</i>
to clap, <i>ծափահարել</i> [տուր ընել]	to run, † <i>վազել</i>
to deal,* <i>բաժնել, ճապղնել, առնել</i>	to sign, <i>ստորագրել</i>
to echo, <i>արձագանք տալ</i>	to sing, † <i>երգել</i>
to face, <i>երես առ երես դալ</i>	to sink, † <i>ընկղմել</i>
to feel, † <i>զգալ, շօշափել</i>	to slap, <i>ապտակել</i>
to fire, <i>կրակել</i>	to slow, <i>կամացցնել</i>
to flirt, <i>պչրել, սիրաբանել</i>	to spoil,* <i>աւրել</i>
to flow, <i>հոսիլ, յորդել</i>	to spurn, <i>արհամարհել</i>
to glow, (ջերմութիւն) <i>սփռել</i>	to task, <i>պարտականութիւն սահ-</i>
to guess, <i>կռահել, ենթադրել</i>	<i>մանել</i>
to hire, <i>վարձել</i>	to think, † <i>խորհիլ, մտածել</i>
to kneel,* <i>ծնրադրել, չոքիլ</i>	to tire, <i>յոգնիլ</i>
to last, <i>տեւել, դիմանալ</i>	to toil, <i>աշխատիլ</i>
to line, <i>գծել, սահմանագծել</i>	to trap, <i>թակարդել</i>
<i>աստառել</i>	to turn, <i>դարձնել</i>
to link, <i>օղակ օղակի անցնել</i>	to undertake, <i>ստանձնել</i>
to look, <i>նայիլ</i>	to wake,* <i>արթննալ, արթնցնել</i>
to make, † <i>ընել, շինել</i> [մոկել]	to wire, <i>հեռագրել, [ելեկտրական]</i>
to make face, <i>չնթել, երեսը ծռնել</i>	<i>թելեր չարել</i>

* Թ: կանոնաւոր և Թ: Անկանոն Բայ Է. գլխաւոր մասերը ուսանելու և Թ: կանոնաւոր և Թ: Անկանոն Բայերու ցանկէն:

† Անկանոն Բայ Է. գլխաւոր մասերը գտնելու և Անկանոն Բայերու ցանկէն:

‡ To pardon կը նշանակէ ներել մեծ յանցանք մը կամ ոճիւր մը, օրէնքի, կանոնի կամ բարոյականութեան դէմ գործուած. եւ միշտ կուգայ մեծէն դէպի պզտիկը, բարձրագոյնէն դէպի ստորնագոյնը:

91. Վարժութիւն

[Թ.] [Չ.] [Ն.]

1. Look at that brook, that runs so nicely! — Yes, mama, and I see the birds flying over it.— 2. D'on't you think, Armen, our baker can bake fine corncakes?— Yes, Anna, and the fish-cakes you have made taste fine. 3.— We will need some wood hereafter, and I think this wood will give a glowing fire in the Winter.— We just bought a cord of that wood yesterday.— 4. Ask that boy, why has he a mask on his face.— I think it must be Thanksgiving day.— 5. Say, young man, would you undertake such a great task?— Yes, sir, indeed I would with great pleasure.— 6. Have you seen the lake of Van?— Yes, my dear, it is in the out skirts of the city of Van.— 7. Say, did you hear the news? It is said last night Constantinople has been burned down.— That may be fake. I think the truth is part of it has been burned.— 8. When is your birthday, Armen?— My birthday is the twentieth day of August.— 9. Look at that young man, he looks as if he be a flirt.— I guess not, he is a gentleman.— 10. Do you have many moths in this room?— No, ma'am, this place is mothproof.— 11. See that farmer's wife churning. She can't hire a man to churn. They are my friends. I deal with them all the time.— 12. What is that case? Do you have to take the oath in this case?— I think you got to.— 13. I got couple shirts and a new skirt.— Let me see them, will you?— If you kneel down, you can see better.— 14. I feel to go fishing to-day. We may take a boat and go to the fishing-banks.* Come along, and take with you your fishing-hooks.— I think I will.— 15. Do you think he spurned at you? Then turn away, don't look at him. Don't make face either. See your skirt is torn. 16. Where do you take your meals?— At Armen's place. I am late now, I must run.— Who did sign this?— My mama did.— 17. We got some fine laces to-day from Aintab. Would you like to see them? Here they are. See how fine they are. Now please take some fruit, and you may peel some for you, and some for me.— 18. Run now and don't be so slow— Don't spoil it.— My fellowmen, we must always toil. Our motto must be "Work on, work forever (շատ-շատ)" and never feel tired.— That is the echo of your cry my boy.— 19. Look at that child, who claps its little hands.—

* Մովսէսի մէջ ոչ խորունկ, բայց շատ մեծ զանաւած տեղեր:

Wire for us and we will wire for you.— This place is quiet.— It would be queer to see ferns with thorns.— 20. Have you been in Athens?— I beg your pardon.*—Have you been in Athens?— Not yet, I was in Berlin last year. It is worth to see. I saw the queen there.— Please wake me up early in the morning.— Sivas is a nice place to live in.— Armenians are very polite.— “All is God and God is all.”

92. Վարժութիւն

[Խ]

1. Երէկ Պեւլին էինք (էնէ՛ Գեւլին), ուր տեսանք սիրուն փոքրիկ աղջիկներ. ազնիւ մարդեր, ազնիւ կիներ եւ խափշիկներ, հոն տեսանք նաեւ Գերմանիոյ թագաւորն ու թագուհին (Ռուսոն ու Ռուսին Գերմանիոյ)։— Ի՞նչ է եղած (էնչ էլ յայտնէ) ձեզ աղջիկս. գլխացաւ ունիք (առէ՛ք սորա՛նք քննաւ)։— Ոչ, ատամս կը ցաւի (ե՛ս առնէ՛մ (ստացած եմ) տոմարս)։— 2. Հրդեհը տեսա՞ք (տեսա՞ք հրդեհը) երէկ գիշեր։— Ո՛ւր տեղ էր, պարտիզի՞ն մէջ։— Այո։— Անիկա հրդեհ չէր. այլ հրախաղութիւն։— 3. Վաղը կէս օրին ո՛ւր պիտի ըլլաք (ո՛ր դէպքի ըլլա՞ք Կէս օրին)։— Սեպատիս պիտի ըլլանք (Կէս դէպքի ըլլա՞նք Սեպտեմբր), ուր պիտի գնենք քանի մը գլխազարդեր, լուացքի չուան, զոյգ մը (couple) շապիկներ, չրջազգեստ մը մեր Գերման սպասուհիին համար, զոյգ մը (pair) կօշիկներ եւ փուռի թիակ մը հայրիկիս համար, եւ իւղչոր, երեսարածի երեսներ ու իւղաման մը տան համար։— 4. Ո՛ւր կ'երթաք հիմայ։— Կ'երթամ հիմայ դրամատուն. սեղանաւորը տեսնել կ'ուզեմ (կ'ուզե՛մ տեսնել սեղանաւորը) այդ կալուածի ինդրոյն համար (հա՛մբ այդ կալուածի ինդրը)։— 5. Ո՛ւր պիտի ճաշենք այսօր։— Կը խորհիմ Անտոնին տեղը, ուր կրնանք առնել քիչ մը վարսակաճաշ, ձկնաքաքար, եգիպտացորենէ հաց, թէյ եւ պտուղներ։— 6. Տե՛ս այդ երիտասարդը, ի՞նչ քաղաքավար է. ի՞նչ պէս կը սիրեմ գինքը։— Ո՞վ է (էնչ)։— Լաւ ընկեր մ'է (էնչ է մը Լաւ ընկեր), իրեն հետ ծանօթացած էք (առնէ՛ք հանդիպե՛ք իրեն)։— Ոչ տա՛լաւին, բայց կը սիրեմ ծանօթանալ (հանդիպե՛լ)։— Երթանք ու ծանօթանանք (հանդիպե՛նք) իրեն։— 7. Այսօր պիտի երթանք Լոնտոն, ուր պիտի գնենք նաւակ մը,

* ՄԱՆ. — Այս խօսքը շատ քաղաքավարի ոճ մ'է որ կը գործածուի խօսակցի ըսածը կրկնել տալու համար. փոխանակ ըսելու ի՞նչ, չը հասկցայ, ի՞նչ ըսի՛ր, կ'ըսեն ներողութիւն կը խնդրեմ (ըսածէ՛ք կ'ընե՛ք)։

ձկան կեռեր, ուռկան մը մեր տեղի ձկնորսներուն համար (հա՛մբ յիշարանքն Տէր Գեղի)։— Աննա Թագուհին մեծ Թագուհի մ'էր (Բագուհի Աննա էր Տէր Տէր Բագուհի)։— 8. Այս տեղ ձար-խոտերով եւ փուշերով լեցուն է (է յիշար յարեալ տեղ եւ փուշեր)։— Պարտիզին եղբայրները (Տէր եղբայրներ Գարեգին) վճիռ վտակ մը կը վազէ, որուն մէջ շատ ձկներ կան, զորս կ'արժէ տեսնել։— 9. Ձեր ներողութիւնը կը խնդրեմ (եւ ինչո՞ւ չէր յերգուի)։— Ձեր բարեկամը հոս էր եկած ձեզ տեսնելու (էր հոս Գեղի յիշ)։ տեսա՞ք զինքը։— Ո՛չ, տիկին, չը տեսայ։ ո՛ւր գնաց։— Կարելի է գուրս գնաց, կարծեմ պիտի դառնայ։— 10. Լսեցի՞ք, Արմէն, Ուաշինկթըն պիտի բանախօսէ այս իրիկուան ժողովին (ժողովը)։ չէ՞ք խորհիր կ'արժէ լսել զինք։— Կարծեմ թէ կ'արժէ զինք լսել (լսել չէ՞ք)։ Ինձ հետ կուգա՞ք (դէ՞ք Գեղի հետ չէ)։ Այո։— 11. Քիչ մը երիզներ ունիմ (եւ հանձն տէր Տէր եղբայրներ) հոս, կ'ուզէ՞ք տեսնել զանոնք։— Այս ապրանքներն (goods) ցեցը կերածի պէս կ'երեւին (կ'երեւին (look) դէ (like) ցեցը կերած)։— Ոչ բնաւ. ասոնք նոր ապրանքներ են (եւ նոր ապրանքներ)։— 12. Ձեր Ծննդեան տարեդարձը (օրն) ե՛րբ է (ե՛րբ է յեր Զննդեան օրն)։— Յուլիս չորսին։— Կը Թուի թէ ոտքի կոշտ ունիք։— Այո, ոտքիս մատին վրայ, եւ մկնուռ մ'ալ բազկիս վրայ, որոնք գէշ կերպով ալ կը ցաւին (pain)։— 13. Ո՛ւր կրնամ գտնել հացագործի խանութ մը, կուզեմ գնել քիչ մը Եգիպտացորենէ քաքարներ։— Գինի մը չէ՞ք հրամաներ (չէ՞ք ուզեր ունել ինչ Տէր Գեղի)։— Բնաւ չիմենլու երդում ըրած եմ (եւ հանձն տէր երգուի ինչ)։— 14. Վառելափայտ կ'ուզէ՞ք ձմեռուան համար (կ'ուզէ՞ք որ եւ է վառելափայտ համար յիշ)։— Այո, երկու շափի պէտք ունինք (Տէր դէպք ունինք երկու շափեր (cords)։— Այս փայտը փայլուն կրակ մը պիտի տայ ձեզ (դէ՞ք Գեղի յիշ Տէր Գեղի) (glowing) կը (կ'ուզեմ) ձմեռուան մէջ։— 15. Ի՞նչ կայ այդ սնուցիկին մէջ։— Կարծեմ երիզներ են, որոնք եկան Այն-Թապէն։— Ի՞նչ է այն այդ խորչին մէջ։— Թուղթ ցրուելու կարգը ձերն է (եւ է յեր Գեղի Բագուհի)։— Որո՞ւ կարգն է հիմայ։— Ձերն է (եւ է յեր)։— 16. Ձեր երեսը փայլուն կ'երեւայ (կ'երեւայ (looks) փայլուն) այսօր։— Այո, ինքզինքս երջանիկ կ'զգամ (կ'զգամ ինչո՞ւ երջանիկ) այսօր. մեծ աւետիս մ'առի (եւ լսեցի Տէր Տէր)։ Կեղեկեցէ՛ք այս պտուղը հիմայ եւ յետոյ կը խօսինք (կ'ուզեմ յետոյ)։— 17. Մեր տան մէջ գրադարան մը կայ (հոն է Տէր Գեղի Գեղի Գեղի), որուն մէջ շատ գրքեր կան (Տէր Գեղի հոն շատ գրքեր)։— Պի-

տի սիրէի կարդալ զանոնք:— Կրնամ տանիլ դուրս գիրք մը կարդալու:— Այո, տարէք այնքան որքան կ'ուզէք:— 18. Եկէք հոս շուտ եւ տեսէ՛ք, աս ի՞նչ տարօրինակ բան է, տեսած էիք որ եւ է բան ասոր պէս առաջ: Նաւի բեռան մէջ գտայ. ի՞նչ է այս:— Հանդարտ եղիք (եղի՛ հանդարտ) այնքան տարօրինակ բան չկայ, ինձ կը թուի ատիկա իւղաման մ'ըլլալու է. ահա վրան ալ ցեց մը կայ:— 19. Տես այդ թըռչունը ի՞նչ լաւ կ'երգէ. թէն ինք ծուղակին մէջն է:— Տե՛ս, հայրիկ, այդ տղան ապտակեց երեսս, ասոր ալ պէտք է ներեմ:— Այո, տղաս, պէտք է ներես իրեն:— Հաճեցէք երեսւրս մը տալ ինձ, կ'ուզեմ գլուխիս տակը դնել:— 20. Ուսչինկթըն հերոսն էր իր օրերուն մէջ (եք հերոսն Վլէ իր օրեր):— Այնքան կամաց մի ըլլար:— Թող մեր նշանաբանն ըլլայ “ինչ որ կ'արժէ երբէք ընել, կ'արժէ ընել լաւը”:

ԴԱՍ Խ. (LESSON XL.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Շարունակութիւն բայերու խոնարհման:

(Տեսնել բայերու խոնարհման Պարչ Զեմ մասին 128րդ երես):

2. Compound or Progressive Form. Բաղադրելով մի Դարձնալու Զ:

Ներգործական և Զէզոք բայերը կարելի է նաև խոնարհել աւելցնելով բային Անկատար Ընդունելութիւնը BE 0-ժանդակ բային իր բոլոր խոնարհմանց մէջ. այսպէս, *I am writing a letter*, նամակ մը կը գրեմ (կր*)— *He is sitting there*, ինքն հոս նստած է — *They are going home*, տուն կ'երթան (կր):

* ԾԱՆ.— Պօլական այս կր (Տաճկական եօթէն առնուած) մասնիկը շատ լաւ երեւան կը բերէ բայերու այս ձեւի ճիշդ իմաստը, բայց նկատելու է որ կրը մեր մէջ Ներկայ և Անկատար ժամանակներու մէջ միայն կը գործածուի. ու Ապառնիի և միւս ժամանակներուն մէջ անոր նշանակութիւնը տուող կերպ մը չունինք. այսպէս, *I shall be writing*, չի նշանակեր ճիշդ ու ճիշդ Պէտք գրեմ. եւ ոչ ալ կրնանք ըսել Պէտք գրեմ (կր). այսպիսի պարագայից տակ գիտնալու է որ Անգլիական իմաստի Հայերէն ճիշդ ու ճիշդ նշանակութիւնը կը պակսի: Սակայն Անգլիական բառերուն իսկական թարգմանութեանը մօտ բառեր գործածելով կարելի է իսկական նշանակութիւնը գտնել, ինչպէս կը տեսնուի հետեւեալ բայի խոնարհումէն: [Այս դրութիւնը՝ որ հեղինակի անհատական Հայերէնի վերածելու կերպն է, սոյն գրքով առաջի նանգամ ըլլալով կը ներկայացուի Վերականական աշխարհին, յանձնարարելով Քերականութեանց հեղինակներու մասնաւոր ու չադրութեանը:]

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle.</i>
Դեբեւ:	Անցեալ:	Անցադոյ Ըդունելոյն:	Անցեալ Ըդո.
Read.	Read.	Reading.	Read.
Կարդամ:	Կարդացի:	Կարդալով:	Կարդացած:

1. Կարդալու վրայ ենք,
2. Կարդալու վրայ էք,
3. Կարդալու վրայ են:

Digitized by Google

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵԶ-ի:

1. I was reading,	1. Կարդալու վրայ էի,
2. Thou wast reading,	2. Կարդալու վրայ էիր,
3. He was reading;	3. Կարդալու վրայ էր.

Plural.

Յ-ի:

1. We were reading,	1. Կարդալու վրայ էինք,
2. You were reading,	2. Կարդալու վրայ էիք,
3. They were reading.	3. Կարդալու վրայ էին:

PERFECT TENSE. ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵԶ-ի:

1. I have been reading,	1. Կարդալու վրայ եղած եմ,
2. Thou hast been reading,	2. Կարդալու վրայ եղած ես,
3. He has been reading;	3. Կարդալու վրայ եղած է.

Plural.

Յ-ի:

1. We have been reading,	1. Կարդալու վրայ եղած ենք,
2. You have been reading,	2. Կարդալու վրայ եղած էք,
3. They have been reading.	3. Կարդալու վրայ եղած են:

PLUPERFECT TENSE. ԳԵՐԱԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵԶ-ի:

1. I had been reading,	1. Կարդալու վրայ եղած էի,
2. Thou hadst been reading,	2. Կարդալու վրայ եղած էիր,
3. He had been reading;	3. Կարդալու վրայ եղած էր.

Plural.

Յ-ի:

1. We had been reading,	1. Կարդալու վրայ եղած էինք,
2. You had been reading,	2. Կարդալու վրայ եղած էիք,
3. They had been reading.	3. Կարդալու վրայ եղած էին:

FIRST-FUTURE TENSE. ԱՌԱՋԻՆ - ԱՊԱՌՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵԶ-ի:

1. I shall be reading,	1. Կարդալու վրայ պիտի ըլլամ,
2. Thou wilt be reading,	2. Կարդալու վրայ պիտի ըլլաս,
3. He will be reading;	3. Կարդալու վրայ պիտի ըլլայ.

Plural.

Յ-ի:

1. We will be reading,	1. Կարդալու վրայ պիտի ըլլանք,
2. You will be reading,	2. Կարդալու վրայ պիտի ըլլաք,
3. They will be reading.	3. Կարդալու վրայ պիտի ըլլան:

SECOND-FUTURE TENSE. ԵՐԿՐՈՐԴ – ԱՊԱՌՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵԶ–ԿԷ:

1. I shall have been reading,
2. Thou wilt have been reading,
3. He will have been reading;

1. Կարդալու վրայ պիտի
ըլլայի,
2. Կարդալու վրայ պիտի
ըլլայիր,
3. Կարդալու վրայ պիտի
ըլլար:

Plural.

Յո՛րեւ–կի:

1. We will have been reading,
2. You will have been reading,
3. They will have been reading.

1. Կարդալու վրայ պիտի
ըլլայինք,
2. Կարդալու վրայ պիտի
ըլլայիք,
3. Կարդալու վրայ պիտի
ըլլային:

POTENTIAL MOOD. ԿԱՐՈՂԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵԶ–ԿԷ:

1. I may be reading,
2. Thou mayst be reading,
3. He may be reading;

1. Կարելի է կարդալու վրայ ըլլամ,
2. Կարելի է կարդալու վրայ ըլլաս,
3. Կարելի է կարդալու վրայ ըլլայ:

Plural.

Յո՛րեւ–կի:

1. We may be reading,
2. You may be reading,
3. They may be reading.

1. Կարելի է կարդալու վրայ ըլլանք,
2. Կարելի է կարդալու վրայ ըլլաք,
3. Կարելի է կարդալու վրայ ըլլան:

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵԶ–ԿԷ:

1. I might be reading,
2. Thou mightst be reading,
3. He might be reading;

1. Կարելի է կարդալու վրայ
ըլլայի,
2. Կարելի է կարդալու վրայ
ըլլայիր,
3. Կարելի է կարդալու վրայ
ըլլար:

Plural.

Յո՛րեւ–կի:

1. We might be reading,
2. You might be reading,
3. They might be reading.

1. Կարելի է կարդալու վրայ
ըլլայինք,
2. Կարելի է կարդալու վրայ
ըլլայիք,
3. Կարելի է կարդալու վրայ
ըլլային:

PERFECT TENSE. ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵԶ՝Ի:

1. I may have been reading, 1. Կարելի է կարդալու վրայ եղած ըլլամ,
2. Thou mayst have been reading, 2. Կարելի է կարդալու վրայ եղած ըլլաս,
3. He may have been reading; 3. Կարելի է կարդալու վրայ եղած ըլլայ.

Plural.

Յ՝ԻՆ՝Ի:

1. We may have been reading, 1. Կարելի է կարդալու վրայ եղած ըլլանք,
2. You may have been reading. 2. Կարելի է կարդալու վրայ եղած ըլլաք,
3. They may have been reading. 3. Կարելի է կարդալու վրայ եղած ըլլան:

PLUPERFECT TENSE. ԳԵՐԱԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵԶ՝Ի:

1. I might have been reading, 1. Կարելի է կարդալու վրայ եղած ըլլայի,
2. Thou mightst have been reading, 2. Կարելի է կարդալու վրայ եղած ըլլայիր,
3. He might have been reading; 3. Կարելի է կարդալու վրայ եղած ըլլար.

Plural.

Յ՝ԻՆ՝Ի:

1. We might have been reading, 1. Կարելի է կարդալու վրայ եղած ըլլայինք,
2. You might have been reading, 2. Կարելի է կարդալու վրայ եղած ըլլայիք,
3. They might have been reading. 3. Կարելի է կարդալու վրայ եղած ըլլային:

SUBJUNCTIVE MOOD. ՍՏՈՐԱԴԱՍԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵԶ՝Ի:

1. If I be reading, 1. Եթէ կարդալու վրայ ըլլամ,
2. If thou be reading, 2. Եթէ կարդալու վրայ ըլլաս,
3. If he be reading; 3. Եթէ կարդալու վրայ ըլլայ.

Plural.

Յ՝ԻՆ՝Ի:

1. If we be reading, 1. Եթէ կարդալու վրայ ըլլանք,
2. If you be reading, 2. Եթէ կարդալու վրայ ըլլաք,
3. If they be reading. 3. Եթէ կարդալու վրայ ըլլան:

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵՂ-ԻՒ:

1. If I	were reading,	1. Եթէ	կարդալու վրայ ըլլայի,
2. If thou	were reading,	2. Եթէ	կարդալու վրայ ըլլայիր,
3. If he	were reading;	3. Եթէ	կարդալու վրայ ըլլար:

Plural.

Յ-ԻՆ-ԻՒ:

1. If we	were reading,	1. Եթէ	կարդալու վրայ ըլլայինք,
2. If you	were reading,	2. Եթէ	կարդալու վրայ ըլլայիք,
3. If they	were reading.	3. Եթէ	կարդալու վրայ ըլլային:

IMPERATIVE MOOD. ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵՂ-ԻՒ:

2. Be [thou] reading, *or* Do thou be reading;

2. Կարդալու վրայ եղիր,

Plural.

Յ-ԻՆ-ԻՒ:

2. Be [ye *or* you] reading, *or* Do you be reading.

2. Կարդալու վրայ եղէք:

PARTICIPLES. ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. *The Imperfect.* 2. *The Perfect.* 3. *The Preperfect.*

ԱՅ-ԳԵՐ

Կ-ԳԵՐԻՄ

Ն-Ի ԻՆ Կ-ԳԵՐԻՄ

Being reading.

Having been reading.

Կարդալու վրայ ըլլալով: (ԵՂ-ԻՒ) Կարդալու վրայ եղած ըլլալով:

Այս բայի եզակի երկրորդ դասի աւելի գործածական է աւելի պատշաճ ձևն
կը կազմուի այսպէս:

IND., ՍաՀ. Thou art reading, Thou was reading, Thou hast been reading, Thou had been reading, Thou shall *or* will be reading, Thou shall *or* will have been reading. POT., Կար. Thou may, can, *or* must be reading; Thou might, could, would, *or* should be reading; Thou may, can, *or* must have been reading; Thou might, could, would, *or* should have been reading. SUBJ., Սար. If thou be reading, If thou were reading. IMP., Հրամ. Be [thou,] reading. *or* Do thou be reading.

ԴիՏ. 1.— Այն բայերը, որոնք իրենց պարզ ձևին մէջ գործողութեան շարունակութիւնը զօրութեամբ կը հասկցնեն, բաղադրեալ ձևով չեն խոնարհուիր. այսպէս մենք կ'ըսենք I respect (բէժէ՛գր) him, գինքը կը յարգեմ. բայց ոչ I am respecting him, գինք յարգելու լքայ եմ. Որովհետեւ այս բաղադրեալ ձևը աւելի ընդհատուելու ու վերսկսուելու ընդունակութեան իմաստը կուտայ. մինչ մտքի կամ սրտի գուրգուրանքը կ'ենթադրուի իբր տեսական. և կամ այնպիսի գործողութիւն մը որ գոյութիւն ստանալուն պէս կ'ամրողմանայ ալ: Այս պատ-

ճառաւ *to love, to hate, to desire*||, *to fear, to forget*,† *to remember*‡
և ասոնց նման ուրիշ շատ մը բառերու բաղադրեալ ձևերը
անգործածելի են և գործածուած պաշտօնն ալ լաւ Անգլիերէն
չեն սեպուիր:

ԴիՏ. 2.— Շատ մը բայեր՝ երբ այս բաղադրեալ ձևին տակ
գործածուին, Կրաւորական նշանակութիւն կուտան. այսպէս,
the books are now selling, Գրքերը հիմա կը ծախուին:

93. Վարժութիւն

[Հետեւի բայերէն առաջին երեքը բաղադրեալ ձեով բերանացի, յաջորդ
երեքը նոյն ձեով զբաւոր խոնարհելու է. և վերջին երկուսի նոյն ձեով զբաւոր
համայնացակներն շինելու է տեսրակին մէջ:]

to begin	to buy	to come	to go
to bloom	to clear	to cry	to write

ԴԱՍ ԽԱ. (LESSON XLI.)

94. Վարժութիւն

[Ն]

Is'ra-el	(Ի՛ս-ր-էլ)	Իսրաէլ**
Jo'seph	(Յօ՛ւէֆ)	Յովսէփ††
a-bove'	(-աւ-ը')	վեր, առաջ
age	(էյճ)	տարիք
band	(ալ-բ)	գունդ, խումբ
coat	(քօթ)	վերարկու
col'our††	(քօլ-ւը)	գոյն
co'nyճ	(քօ՛նի)	ճագար
earth	(ը-թհ)	երկիր, երկրագունտ
ex-ceed'ing	(է-ք-է՛յթհնի)	չափէ աւելի, շատ
flesh	(ֆլէշ)*	մարմին, միս
folk	(ֆօլք)	Ժողովուրդ, ընտանիք
forth	(ֆօ-ր-հ)	յառաջ. and so forth, և այլն
heart	(հ-ար-թ)	սիրտ

|| *To de-sire'* (տէ՛շ-յը) բաղադրաւ: † *To for-get*, (ֆօ-ր-է-թ) մոռ-
նաւ: †† *To re-mem'ber* (րէ-մե՛մ-բը) յիշեւ:

** Եբրայեցիքէն է և կը նշանակէ Աստուծոյ վիշապ: Դիտէ այս բառի
առաջադրութիւնը: †† Եբրայեցիքէն է և կը նշանակէ: յաւելում:

†† Ամերիկեան ձեով կը նշանակէ *color*. § Տեսեալ երես 53 ԿԱՆՈՆ:

* Հնչելու է մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ):

hus'band	(հը'շղը'տ)	ամուսին, էրիկ
in'ward	(ի'ն-ւ-ը'տ)	դէպի ներսը,
liz'ard	(լի'շը'տ)	մողէզ
lo'cust	(լո'կը'տ)	մարախ
meat	(մէ'տ)	կերակուր, պաշար
pal'ace	(թա'լէս)	պալատ
price	(փը'յո)*	գին
proph'et	(փո'ֆէ'տ)	մարգարէ
rock	(ռ-ո'կ)	ժայռ, ապառաժ քար, վէժ
ru'by ⁸⁸	(ռ-ո'ւ-յի)	սուտակ (ՏՖ. Եփոստ.) . գոհար
safe	(սէ'յֆ)	ապահով. արկղամուր (փո'յո)
trust	(թը'շտ)*	վստահութիւն. առևտրական շա-
կեր կեդրոնացնող միութիւն
will	(ու'իլ)*	կամք, կամեցողութիւն
to dwell ⁸	(տո-ւիլ)*	բնակիլ
to ex-ceed'	(էք-սէ'յո)	չափը անցնել
to find [†]	(ֆին'յո)	գտնել
to hate	(հէ'յո)	ատել
to hold [†]	(հոլ'յո)	բռնել
to take hold		պինդ բռնել
to practice [†]	(փը-փը'յո)	ի գործ դնել, ընել [բաստել
to pro-vide'	(փը'ովի-յո)	չայթայթել, առաջուրնէ պատ-
to trust	(թը'շտ)*	վստահիլ

Ս. ԳՐԹԷՆ ԱՌԵՆՈՒԱՄ ՀԱՏՇՆՏԻՐ ԳՐՈՒԱԾՆԵՐ

“Now Israel loved Joseph more than all his children, because he *was* the son of his old age: and he made him a coat of *many* colours.” — GEN. XXXVII. 3.

“There be[†] four things which are little upon the earth. But they are exceeding wise:

The ants are a people not strong,

Yet they provide their meat in the summer;

* Հնչիւն է մէկ տեղամէն (մէկ վանկ):

§ Թէ կանոնուր և թէ Անկանոն Բայ է. զխաւոր մասերը ուսանելու է թէ կանոնուր և թէ Անկանոն Բայերու ցանկէն:

† Անկանոն Բայ է. զխաւոր մասերը գտնելու է Անկանոն Բայերու ցանկէն:

† կը նշուի նաև practise: §§ Տեսնել երես 53 ԿԱՆՈՆ:

|| Տեսնել երես 151 աստղանիշի ծանօթութիւնը:

The conies are but a feeble folk,
Yet make they† their houses in the rocks;
The locusts have no king,
Yet go they† forth all of them by bands;
The lizard taketh hold with her hands,
Yet is she† in kings' palaces.”—PROV. XXX. 24-28.

“Who can find a virtuous woman, for her price is far above rubies?”

The heart of her husband doth safely trust in her, so that he shall have no need of spoil.

She will do him good and not evil all the days of her life.” — PROV. XXXI. 10-12.

“All things therefore whatsoever ye would that men should do unto you, even so do ye also unto them: for this is the law and the prophets.” — MATT. VII. 12.

ԾԱՆ.— Քրիստոսի ըսած այս մէկ խօսքը իւր Վարդապետութեանց ինչպէս նաև մարդկային բոլոր բարոյական փիլիսոփայութեանց հիմը կը կազմէ, անոր համար և կոչուած է «Ուղիղ կանոն»: Սոյնին բացասական ոճովը Քօնֆիւկիոս, Չինական մեծ բարոյախօսը, քարոզած է Քրիստոսէ շուրջ 600 տարի առաջ: Սակայն դրականի և բացասականի տարբերութիւնն այս է որ բացասականը գործադրելը աւելի հեշտ է քան դրականը, որը գործադրելու համար մտքի բարձր զարգացում, զօրաւոր կամք, և մեծամեծ զոհողութիւններ ընելու յանձնառութիւն պէտք են:

“For that which I do I know not, for not what I would, that do I practise; but what I hate, that I do.

But if what I would not, that I do, I consent unto the law that it is good. So now it is no more I that do it, but sin which dwelleth (էջ ԲՆ-Կ) in me.

† Դիտեալու է որ տե՛ր բային Թէ՛ւ բայէն վերջ դրուած, բայց հարցական չէ:

For I know that in me, that is, in my flesh, dwelleth no good thing: for to will is present with me, but to do that which is good *is* not. For the good which I would I do not: but the evil which I would not, that I practise. But if what I would not, that I do, it is no more I that do it, but sin which dwelleth in me. I find then the law, that, to me who would do good, evil is present. For I delight in the law of God after the inward man.” — ROM. VII. 15-22.

“Beloved,† let us love one another: for love is of God; and every one that loveth is begotten* (born) of God, and knoweth God. He that loveth not knoweth not God; for God is love. Herein‡ was the love of God manifested§ in us, that God hath sent his only begotten Son into the world||, that we might live through** him. Herein is love, not that we loved God, but that he loved us, and sent his Son *to be* the propitiation†† for our sins. Beloved, if God so loved us, we also ought to love one another. No man hath beheld‡‡ (seen) God at any time; if we love one another, God abideth§§ (dwelleth) in us, and his love is perfected in us: hereby||| know we that we abide in him, and he in us, because§§§ he hath given us of his Spirit***. If a man say, I love God, and hateth his brother, he is a liar†††: for he that loveth not his brother whom he hath seen can not love God whom he hath not seen.” — I. John IV. 7-13,20.

ԾԱՆ.— Նկատելու է որ վերոյգրեալ գրութեան մէջ բայերու Սահմանական Ներկայի եզակի Երրորդ Դէմքերու շնորհ վերջանալը. ինչպէս he hath, he loveth, Սուրբ Գրքին և ուրիշ բարձր բանաստեղծութեանց յատուկ ոճ մ'է:

-
- † Beloved, սիրելիներ: † Herein, աս բանիս մէջ:
 * Begotten (դիւն) ծնած, միածին (Beget Բազմութիւն Նշան):
 § Man'ifest (Մանիֆէստ) յայտնել. երեւալ: [Նախ Բային]:
 || World (Պաշտօն, մէկ վայր) աշխարհ:
 ** Through (Ենթոյն, մէկ վայր) միջոցով:
 †† Pro-pi'ti-a'tion (Բարեկամութիւն) Հաշտութիւն, քաղութիւն:
 ‡‡ Beheld, տեսած. (Behold Բազմութիւն Նշան Բային):
 §§ Abide' (Բազմութիւն) բնակիլ (Բազմութիւն Նշան Բային):
 ||| Hereby, ասով: §§§ Because, որովհետեւ:
 *** Spir'it (Սպիրիտ) Հոգի: ††† Li'ar (Լիար) ստախոս:

ԴԱՍ ԽԲ. (LESSON XLII.)

ՔԱՂՈՒԱԾՔ (REVIEW)

[Հետևեալ հարցումներուն դրուոր պատասխանելու է տետրակին մէջ. յետոյ տեղերը դրո՛րն մէջ դնելով, անոնց նեա բաղդատելու է:]

1. Էական բայը ո՞րն է. Կանոնաւոր է թէ Անկանոն. Ներգործական է թէ Ձէզոք. Դիխաւոր մասերն ի՞նչ են. չինէ եզակի երրորդ դէմքի համացուցակը:

2. Ի՞նչպէս կրնանք բառի մը դրական նշանակութիւնը բացատրականի վերածել. տուր ամեն մէկէն օրինակ մը: Բառի մը վերջը ո՞ր մասնիկներէն մէկը աւելցնելու ենք գործողը ցուցնելու համար. տուր ամեն մէկէն օրինակ մը: Անգլիերէնի մէջ ո՞ր մասնիկները Հայերէնի «-ի-ն» մասնկան կը համապատասխանեն. տուր ամեն մէկէն օրինակ մը: Ի՞նչպէս կարելի է Գոյական մը Ածականի վերածել. տուր մէյ մէկ օրինակ:

2. Ի՞նչպէս չինելու է *fe* վերջաւորող բառերու յօքնակին. տուր երկու օրինակ: Ի՞նչպէս չինելու է *y* վերջաւորող բառերու յօքնակին, տուր երկու օրինակ:

4. Ի՞նչ է բայի մը Պարզ և Բաղադրեալ Ձևերու տարբերութիւնն: Նշանակութիւններով ի՞նչպէս կը տարբերին իրարմէ: Շինէ to write բայի բաղադրեալ ձևով Յօքնակի երկրորդ դէմքերու համացուցակը:

5. Յիշողութենէն գրելու է Ոսկեղէն Կանոնը:

95. Վարժութիւն

[8] [Հ]

ԱՌԱՄՆԵՐ Լ ԸՆՏԻՐ ԱՍԱՑՈՒԱԾՆԵՐ

“It is not how long, but how well we live.”

“No one is a fool always, every one sometimes.”

“When there is room in the heart, there is room in the house.”

“A rich dress is not worth a straw* to one who has a poor† mind.

“Better late than never, but better never late.”

A good fame is better than a good face.

* Straw (ք)՝ Գրծմեկ վանկ) յարդ, չիւղ:

† Poor (ք)՝ աղքատ, խեղճ:

ԴԱՍ ԽԳ. (LESSON XLIII.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Շարունակութիւն բայերու խոնարհման:

3. Form of Passive Verbs. Կրտսերին բայերն քննել:

Անգլիերէնի մէջ, կրտսերական բայերն միշտ բաղադրեալ ձև ունին. և կը շինուին ներգործական-անցողական բայերէն. անոնց Անցեալ (կտսերիւ) Ընդունելութիւնը աւելցնելով ԲԵ օժանդակ բային, իր բոլոր խոնարհումներուն մէջ. այսպէս ներգործական-անցողական *love*, «իշխել» բայէն, կը շինուի կրտսերական *be loved*, սիրուիմ բայը:

FIFTH EXAMPLE. Հինգերորոր ԾՐԻՆԱԿ:

BE LOVED, ՍԻՐՈՒԹ

Կանոնաւոր կրտսերական բայի Հաստատական Կերպով խոնարհումը:

PRINCIPAL PARTS OF THE ACTIVE VERB.

ՆԵՐԳՈՐԾԱԿԱՆ ԲԱՑԻ ԳԼԻԱՌՈՐ ՄԱՍՆԵՐՆ:

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle.</i>
Ներկայ:	Անցել:	Անցողի Ընդունելութիւն:	Անցել Ընդ.
Love.	Loved.	Loving.	Loved.
Սիրեմ:	Սիրեցի:	Սիրելով:	Սիրած:

INFINITIVE MOOD. ԱՆԵՐԵՒՈՅԹ ԵՂԱՆԱԿ:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿ:

To be loved. Սիրուիլ:

PERFECT TENSE. ԱՆՑԵԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿ:

To have been loved. Սիրուած ըլլալ:

INDICATIVE MOOD. ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵՂ-ՆԻ:

1. I am loved,
2. Thou art loved,
3. He is loved;

1. Կը սիրուիմ,
2. Կը սիրուիս,
3. Կը սիրուի.

Plural.

Յ-Ն-ՆԻ:

1. We are loved,
2. You are loved,
3. They are loved.

1. Կը սիրուինք,
2. Կը սիրուիք,
3. Կը սիրուին:

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

ԵՂ-ՆԻ:

1. I was loved,
2. Thou wast loved,
3. He was loved;

1. Կը սիրուէի, սիրուեցայ,
2. Կը սիրուէիր, սիրուեցար,
3. Կը սիրուէր, սիրուեցաւ.

Plural.

1. We were loved,
2. You were loved,
3. They were loved.

Յոգնակի:

1. Կը սիրուէինք, սիրուեցանք,
2. Կը սիրուէիք, սիրուեցաք,
3. Կը սիրուէին, սիրուեցան:

PERFECT TENSE. ԿԱՏԱՐԵԱԼ ժԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I have been loved,
2. Thou hast been loved†,
3. He has been loved;

Եղակի:

1. Սիրուած եմ,
2. Սիրուած ես,
3. Սիրուած է.

Plural.

1. We have been loved,
2. You have been loved,
3. They have been loved.

Յոգնակի:

1. Սիրուած ենք,
2. Սիրուած էք,
3. Սիրուած են:

PLUPERFECT TENSE. ԳԵՐԱԿԱՏԱՐ ժԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I had been loved,
2. Thou hadst been loved,
3. He had been loved;

Եղակի:

1. Սիրուած էի,
2. Սիրուած էիր,
3. Սիրուած էր.

Plural.

1. We had been loved,
2. You had been loved,
3. They had been loved.

Յոգնակի:

1. Սիրուած էինք,
2. Սիրուած էիք,
3. Սիրուած էին:

FIRST-FUTURE TENSE. ԱՌԱՋԻՆ – ԱՊԱՌՆԻ ժԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I shall be loved,
2. Thou wilt be loved,
3. He will be loved;

Եղակի:

1. Պիտի սիրուիմ,
2. Պիտի սիրուիս,
3. Պիտի սիրուի.

Plural.

1. We shall be loved,
2. You will be loved,
3. They will be loved.

Յոգնակի:

1. Պիտի սիրուինք,
2. Պիտի սիրուիք,
3. Պիտի սիրուին:

SECOND-FUTURE TENSE. ԵՐԿՐՈՐԴ – ԱՊԱՌՆԻ ժԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. I shall have been loved,
2. Thou wilt have been loved†,
3. He will have been loved;

Եղակի:

1. Սիրուած պիտի ըլլամ,
2. Սիրուած պիտի ըլլաս,
3. Սիրուած պիտի ըլլայ.

† Դիտելու է որ բայի մը խոնարհման մէջ երբ երկու կամ երեք օժանդակներ միասին գան, փոփոխութիւնը միշտ տառաշէնը կը կրէ եւ երկրորդ ու երրորդ օժանդակները անփոփոխ կը ձառն:

Plural.

Յ-դն-ի:

1. We shall have been loved,	1. Սիրուած պիտի ըլլանք,
2. You will have been loved,	2. Սիրուած պիտի ըլլաք,
3. They will have been loved.	3. Սիրուած պիտի ըլլան:

POTENTIAL MOOD. ԿԱՐՈՂԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

Եղ-ի:

1. I may be loved,	1. Կարելի է սիրուիմ,
2. Thou mayest be loved,	2. Կարելի է սիրուիս,
3. He may be loved;	3. Կարելի է սիրուի.

Plural.

Յ-դն-ի:

1. We may be loved,	1. Կարելի է սիրուինք,
2. You may be loved,	2. Կարելի է սիրուիք,
3. They may be loved.	3. Կարելի է սիրուին:

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

Եղ-ի:

1. I might be loved,	1. Կարելի է սիրուէի,
2. Thou mightst be loved,	2. Կարելի է սիրուէիր,
3. He might be loved;	3. Կարելի է սիրուէր.

Plural.

Յ-դն-ի:

1. We might be loved,	1. Կարելի է սիրուէինք,
2. You might be loved,	2. Կարելի է սիրուէիք,
3. They might be loved.	3. Կարելի է սիրուէին:

PERFECT TENSE. ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

Եղ-ի:

1. I may have been loved,	1. Կարելի է սիրուած ըլլամ,
2. Thou mayest have been loved,	2. Կարելի է սիրուած ըլլաս,
3. He may have been loved;	3. Կարելի է սիրուած ըլլայ.

Plural.

Յ-դն-ի:

1. We may have been loved,	1. Կարելի է սիրուած ըլլանք,
2. You may have been loved,	2. Կարելի է սիրուած ըլլաք,
3. They may have been loved.	3. Կարելի է սիրուած ըլլան:

PLUPERFECT TENSE. ԳԵՐԱԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

Եղ-ի:

1. I might have been loved,	1. Կարելի է սիրուած ըլլայի,
2. Thou mightst have been loved,	2. Կարելի է սիրուած ըլլայիր,
3. He might have been loved;	3. Կարելի է սիրուած ըլլար.

Plural.

Յ-դն-ի:

1. We might have been loved,	1. Կարելի է սիրուած ըլլայինք,
2. You might have been loved,	2. Կարելի է սիրուած ըլլայիք,
3. They might have been loved.	3. Կարելի է սիրուած ըլլային:

SUBJUNCTIVE MOOD. ՍՏՈՐԱԴԱՍԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ.

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. If I be loved,
2. If thou be loved,
3. If he be loved;

ԵԶ-

1. Եթէ սիրուիմ,
2. Եթէ սիրուիս,
3. Եթէ սիրուի.

Plural.

1. If we be loved,
2. If you be loved,
3. If they be loved.

Յ-Ի-Ն-

1. Եթէ սիրուինք,
2. Եթէ սիրուիք,
3. Եթէ սիրուին:

IMPERFECT TENSE. ԱՆԿԱՏԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

1. If I were loved,
2. If thou were loved,
3. If he were loved;

ԵԶ-

1. Եթէ սիրուէի,
2. Եթէ սիրուէիր,
3. Եթէ սիրուէր.

Plural.

1. If we were loved,
2. If you were loved,
3. If they were loved.

Յ-Ի-Ն-

1. Եթէ սիրուէինք,
2. Եթէ սիրուէիք,
3. Եթէ սիրուէին:

IMPERATIVE MOOD. ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ:

PRESENT TENSE. ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿ:

Singular.

2. Be [thou] loved, or Do thou be loved, 2. Սիրուէ'.

ԵԶ-

Plural.

2. Be [ye or you] loved, or Do you be loved. 2. Սիրուեցէ՛ք:

Յ-Ի-Ն-

PARTICIPLES. ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. *The Imperfect.* 2. *The Perfect.*

3. *The Preperfect.*

Այնպէս

Կարգեալ

Նախ քան Կարգեալ

Being loved.

Loved.

Having been loved.

Սիրուելով:

Սիրուած:

Սիրուած ըլլալով:

Այս բոլոր կարգի երկրորդ դեմքի աւելի զորեղական և աւելի պատշաճ ձևն
էջ կարգուի այսպէս,

IND., ՍաՀ. Thou art loved, Thou was loved, Thou hast been loved, Thou had been loved, Thou shall or will be loved, Thou shall or will have been loved. POR., Կար. Thou may, can or must be loved; Thou might, could, would or should be loved; Thou may, can, or must have been loved; Thou might, could, would, or should have been loved. SUBJ., Ստոր. If thou be loved, If thou were loved. IMP., Հրամ. Be [thou] loved, or Do thou be loved.

[Վերստերհաւ Be loved, սիրուիմ կրաւորական բայի խոնարհումը սկիզբէն մինչև վերջն ուսանողն այնպէս լաւ սորվելու է որ կարող բլլայ բայը ոչ միայն սկիզբէն մինչև վերջը կարգով բուրրովին զոց խոնարհել, այլ և առաջ կամ վերջ խառն, և առ նուազն երկու անգամ զբաւոր խոնարհելու է ամբողջ բայը տեսարակին մէջ, և ամեն մէկ անգամին խնամով բաղդատելու է զբոյժ միջի օրինակին նմա և սխալներն սրբագրելու է կարմիր մատիտով կամ կարմիր մելանով:

Շինելու է նաեւ սոյն բայի Համացուցակը մէջ մէկ անգամ բերանացի ու գրաւոր:]

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Քանի մը ներգործական-անցողական բայեր, որոնք չարժուամ, անղափոխութիւն, կամ վիճակի փոփոխութիւն կը ցուցնեն, կարելի է կրաւորական ձևով խոնարհել բայց չեղոյ նշանակութիւնով. որ ատեն իսկապէս ոչ թէ է կրաւորական այլ չեղոյ բայ կը դառնայ. ինչպէս, “She is gone”, (Գնաց), Գնացած է. “He is risen”, (Յարեալ է):

2. Կրաւորական բայերը կրաւորականի ձև ունեցող չէզոք բայերէն դիւրաւ կարելի է զանազանել ուշադրութիւն ընծայելով գործողութիւնը ընողին: Կրաւորական բայերուն գործողութիւնը ուրիշէ մը կը կատարուի տէր բայիին վրայ. մինչ չէզոք բայերունը՝ տէր բային կը կատարէ՝ ինք իր վրայ: Երկրորդ՝ կրաւորական բայ մը կրնայ ներգործականի վերածուիլ, ներգործական նշանակութիւնով. մինչ չէզոք մը չկրնար ներգործականի նշանակութիւն ստալ. այսպէս, the son is loved by his father, որդին հօրմէն իւր յօրինակին մէջ հայրն է սիրողը (գործողութիւն կատարողը) որդւոյն (տէր բայիին) վրայ. և ներգործականի վերածելով կ’ունենանք the father loves the son, հայրը իւր յօրինակին. բայց he is gone, ինք Գնաց, օրինակին մէջ երթալու գործողութիւնը ինք (տէր բային) կը կատարէ ինքնին. և ներգործական ձևի վերածելով կ’ունենանք he goes, Գնաց, որ դարձեալ չէզոք նշանակութիւն ունեցաւ և ոչ ներգործական:

3. Կրաւորական բայերէն քանի մը հատ կան, որոնց մէջ գործողութիւնը կատարողը ենթակայ անհատի իր իսկ միտքն է. այսպէս, I am resolved (բեշւում) what to do. որոշած եմ ինչ ընելու (գիտեմ ինչ պիտի ընեմ):

96. Վարժութիւն

[Հետեւեալ բայերէն առաջինը բերանացի խոնարհելու է. երկրորդը գրաւոր. Թագած վեցէն ամեն մէկի մէկ զէմտով համացուցակը գրաւոր շինելու է տեսարակին մէջ:]

to be addressed	to be baked	to be cooked	to be dated
to be allowed	to be broken	to be crowned	to be dyed

ጥሁሀ ኮጥ (LESSON XLIV.)

[ጊ] [፱]

97. ቂጠታብታብ

bit (ጥፊጥ)	hit (ከፊጥ)	beat (ጥፊጥ)	bite (ጥፊጥ)	kite (ጥፊጥ)
cat (ፋፊጥ)	chat (ከፊጥ)	dad (ጥፋጥ)	mad (ፋፋጥ)	sad (ፋፋጥ)
lot (ፊፊጥ)	plot (ፋፊጥ)*	knot (ከፊጥ)	pot (ፋፊጥ)	shot (ፊፊጥ)
draw (ጥፊጥ)*	know (ከፊጥ)	pshaw (ፊፊጥ)	show (ፊፊጥ)	throw (ፊፊጥ)*
bunch (ጥፊፊጥ)	lunch (ፊፊፊጥ)	din'ner (ጥፊፊጥ)	sup'per (ፊፊፊጥ)	
cause (ፋፊጥ)	coarse (ፋፊጥ)	course (ፋፊጥ)	horse (ፋፊጥ)	
comb (ፋፊጥ)	tomb (ፊፊፊጥ)	dome (ጥፊጥ)	wis dom (ፊፊፊጥ)	
hide (ፋፊጥ)	side (ፊፊጥ)	tide (ጥፊጥ)	in'side (ፊፊፊጥ)	
hood (ፋፊጥ)	shoot (ፊፊጥ)	con-sent (ፋፊፊጥ)	in-tend (ፊፊፊጥ)	
hour (ፊፊጥ)*	cover (ፋፊጥ)	tow'er (ፊፊፊጥ)	own'er (ፊፊጥ)	
rice (ፋፊጥ)	vice (ፊፊጥ)	en-tice' (ፋፊፊጥ)	dis-guise' (ፋፊፊጥ)	
ad-vice (ፋፊፊጥ)	ad-vise' (ፋፊፊጥ)	price (ፋፊጥ)*	prize (ፋፊጥ)*	
al'most (ፋፊፊጥ)	ut'most (ፋፊፊጥ)	in'ner-most (ፋፊፊጥ)	mo'ment (ፋፊፊጥ)	
fa'vor (ፋፊፊጥ)	never (ፊፊጥ)	Pass'over (ፋፊፊጥ)	Han'o-ver (ፋፊፊጥ)	

Anybody, anyhow, anyway, anywhere, because, childhood, drawing, dressmaker, fire-proof, forehead, funmaker, hair-dresser, mail-box, manhood, of course, ownership, show-case, side by side, tombstone, womanhood.

98. ቂጠታብታብ

[፱] [፱]

Bit cat lot draw bunch cause
comb hide hood hour rice hit
advice almost favor chat plot
know lunch coarse tomb side
shoot cover vice advise beat

* ሂፊፊጥ ከ ፊፊጥ ማለት ነው (ፊፊጥ ሂፊፊጥ)

utmost never dad knot course
 pshaw dinner dome tide bite
 consent tower entice supper
 price innermost Passover pot
 sad mad show horse wisdom
 inside intend owner disguise
 prize moment Hanover kite
 shot throw.

ԴԱՍ ԽԵ • (LESSON XLV.)

[Խ]

bit, չաղափ, կտոր	bunch, փունջ† ողկոյղ, տրցակ
a little bit, քչիկ մը	lunch, թեթև ճաշ
not a bit, երբէք	dinner, ճաշ †
bite, խածնելը, խած	supper, ընթրիք
kite, թռուցիկ	cause, պատճառ
cat, կատու	coarse, կոշտ, ցանցառ
chat, չաղապրանք	course, ընթացք, կարգ
dad, պապ, տատա	in course, կարգաւ
mad, կատաղած, խռով	horse, ձի
lot, վիճակ, բաղդ • հողի բաժին	comb, սանտր
plot, հողի մեծ բաժին, ծրագիր	tomb, չիբիմ
knot, հանգոյց, նաւային մղոն	dome, գմբէթ
pot, պտուկ	wisdom, իմաստութիւն

† Դիտէ տառադարձութիւնը:

† ՄԱՆ.— Ճաշ ըսելով կը նախըտ ռովորաբար կէսօրուայ կերակուրը. բայց նորահասութեանց (fashionable) ժողովուրդին մէջ dinner, ճաշ ըսելով, կը նախըտ յոնախ ընթրիք և կէսօրուայ կերակուրը կը կոչուի lunch, ԲԵՅԻ- ճաշ:

shot, հրացանաձգութիւն	side, կողմ, քով
pshaw, վա՛հ	inside, ներսի կողմը
hood, կնգուղ, վեղար	tide, մակընթացութիւն
hour, ժամ	consent, համաձայնութիւն
cover, ծածկոյթ, խուփ, կափարիչ	moment, վայրկեան
tower, աշտարակ, միջնաբերդ	favor, շնորհ
owner, սեփականատէր	never, բնաւ, երբէք
rice, բրինձ	almost, գրեթէ
vice, անառակութիւն. փոխա-	utmost, վերջին ծայր
price, գին, արժէք	innermost, ներքնագոյն
prize, մրցանակ	Passover, Պասեք
advice, խրատ, հրահանգ	Hanover, Հանովըր
anybody, որեւէ մէկը	Lot, Ղովտ
anyhow, ինչպէս ալ ըլլայ	because, որովհետեւ
anyway, որեւէ կերպով	childhood, մանկութիւն
anywhere, ուէ տեղ	drawing, գծագրութիւն [նու-
fire-proof, կրակի անթափանցիկ	dressmaker, կանանց զգեստ չի-
forehead, ճակատ	funmaker, կատակ ընող
mail-box, թղթատուփ	hair dresser, սափրիչ, հերայար-
manhood, այրութիւն	դար
womanhood, կնկութիւն	of course, անտարակոյս
ownership, սեփականութիւն	show-case, ցուցարկը
side by side, քով քովի	tombstone, գերեզմանաքար
to bit, սանձել	to comb, սանտրել
to hit†, զարնել	to hide†, պահել
to beat†, ծեծել, զարնել	to intend, մտադրել
to bite†, խածնել	to consent, համաձայնիլ
to chat, չաղակրօտել	to cover, ծածկել
to mad, կատուեցնել, զայրացնել	to favor, շնորհել, նպաստել
to knot, հանգոյցել	to price, { գին դնել, արժեցնել,
to draw†, քաշել, գծել	to prize, { գնահատել
to know†, գիտնալ	to entice, հրապուրել
to show†, ցուցնել	to disguise, ծպտել
to throw†, նետել	to advise, խրատել, հրահանգել
to cause, պատճառել	to shoot†, հրազէնքով զարնել

† Անկանոն բայ է. զխաւոր մասերը գտնելու է Անկանոն բայերու ցանկէն:

‡ Թէ կանոնաւոր եւ թէ Անկանոն բայ է. զխաւոր մասերը ուսանելու է թէ կանոնաւոր եւ թէ Անկանոն բայերու ցանկէն:

99. Վարժութիւն

[Թ] [Ժ] [Լ]

1. Sister, will you let me take this bit of paper and that bit of wood. — Take, please, a little bit of it. — 2. Do you know, mama, we have not taken a bite all day to-day? — You may take a bite right away (—Նիկ—դէ—), my dear. — 3. Where are you now my boy?— Here I am, papa, flying my kite.— 4. And the cat came back. Don't let the cat out of her bag. — 5. Dad "talks to his hearers as a man talks to his friends... chatting about the changes and chances* of the day." — 6. If you do that, I would think you are mad. — 7. "When he had so said he threw down the lots". — This lot is for sale. There is the owner, but we want to buy a plot with a house. 8. You can tie that into every kind of a knot.— This is a pot for cooking some meat.— 9. He shot a bird to-day.— Pshaw, that is nothing, I have shot ten of them in an hour. — 10. Look at the woman with the hood.— Pleas put that cover on the pot.— The church has a dome.— "The tower of London begun in 1078, and completed for more than thirty years." — 11. Did you take your lunch?— I am going to my dinner right now.— A supper will be served† in the church-rooms on Friday evening. — 12. What was its cause?— Can you comb your hair yourself, my little child? — 13. This is the tomb of Washington, please pass on this side, so you can see. — 14. Do you know what is inside?— No I don't. — 15. Would you consent to go to Chicago?— I would not.— 16. The Passover is always in April.— You must do your utmost to kill the vice in any place.— 17. This girl will be a dressmaker, but the other one may be a hairdresser. — 18. Please tell me where to find a mail-box. We were standing side by side.— 19. Have you been in Hanover?— What is the price of rice in now days? Look out not to break the show-case.— 20. "Happy is the man *that* findeth wisdom."— "Know thyself."

* chance (չ-ն-) առիթ, պատահութիւն, դիպուած:

† to serve (—ը—) ծառայել, սպասաւորել. հրամցնել, կերակուր բաժնել:

100. Վարժութիւն

[Խ]

1. Գծագրութիւն կ'առնէ՞ք (կոնէ՞ք գծագրութիւն): — Այս տունը կրակի անթափանցիկ է: — 2. Իր ճակատը շատ լայն է: — Հրազէնքով չը զարնես (դէպէ՞) ճանճերը, որովհետեւ խեղճ փոքրիկ բաներ են: — 3. Ղովտ ե՞րբ կ'ապրէր (պրէր: — Էր: — Էր): — Իմ մանկութիւնս անցուցած եմ Հանովըրի մէջ: — 4. Այսօր Պասեք է: — Անշուշտ ինքը հրապուրուած էր: — 5. Ինչպէս կրնաք ինքզինքնիդ ծպտել: — Կրնա՞ք հանգոյցել ասիկա: — 6. Մի՛ զարնէք իրեն (չնո՞ւ): — Ո՛ւր կրնամ թղթատուփ մը գտնել: — Ծիւղ հոս: — 7. Այդ գետինի (plot) գինն ի՞նչ է: — Հինգ հարիւրէն աւելի չպիտի ըլլայ: — 8. Ի՞նչ կ'ընէք դուք (ընէր: — Էր: — Էր): — Կանանց զգեստ չինող մ'իմ: — 9. Լոնտոն եղա՞ծ էք երբէք: — Ի՞նչ կը շաղակրատէք (շաղկրատէր: — Էր: — Էր): — 10. Կատուն քեզ չի խածներ: — Տղաս անցեալ շաբթու մը ցանակ մը ստացաւ: — 11. Տես իմ կնգուղս, նայէ՛ ներսի կողմը: — Գրեթէ նոյնն է: — 12. Կը ցաւիմ որ մանկութիւնս անցաւ, բայց կրնամ քեզ այս խրատը տալ: — 13. Ո՛ւր կը պահէք ինքզինքնիդ: — Տանը ներքնագոյն կողմը: — 14. Լաւ կատակ ընող մ'էք: — Անտարակոյս: — 15. Պիտի համաձայնի՞ք Փարիզ երթալ: — Ոչ այս րոպէին: — 16. Մայրիկ, գիտ ծածկէ՛, եթէ կը հաճիս: — Զգէ՛ այդ քարը ծովուն մէջ: — 17. Ցոյց տուէ՛ք ինձ ինչ գիրք ունիք: — Բոլորը պիտի գտնէք հոն քով քովի: — 18. Ո՛վ է այս գետինի (lot) տէրը: — Ես չեմ, քոյրս է: — 19. Ի՞նչ գիտէք այդ խնդրի մասին: — Ոչինչ գիտեմ: — 20. Կրնա՞ք տեսնել որ եւ է մէկը այդ տեղ. վազեցէ՛ք, ըսէ՛ք իրեն հոս գայ (գաւ հոս): — 21. Տեսայ թագաւորը կոստանդնուպօլսոյ մէջ, որ ծպտեալ կ'անցնէր (անցնէր: — Էր: — Էր in disguise): — 22. Մենք կը բնակինք (բնակէր: — Էր: — Էր) կրակի անթափանցիկ տան մը մէջ (Քիլ Քիլ կը: — Էր: — Էր): — 23. Կանանց զգեստ կարողին գացեր էի. ուզեցի ինքն ինծի զգեստ մը չինէր: — Անշուշտ ինք պիտի չինէ զգեստ մը ձեզ համար. որ եւ է կերպով ո՞ր սիրէք: — 24. Ինչպէս կը սիրէք գծագրութիւն: — Շատ լաւ կը սիրեմ: — Ո՛րը աւելի դժուար է գծագրութիւնը թէ կանանց զգեստ կարելը: Անշուշտ ամեն մէկն իր տեղն ունի: — 25. Ինչպէս կ'անցնէք ձեր ժամանակը: — Երբեմն գծագրելով, երբեմն կարդալով, և երբեմն ալ գրելով: — 26. Ե՞մանի՛ր (Էր: — Էր), ճանչի՛ր) զքեզ: — Երջանիկ է այն մարդը, որ իմաստութիւն կը գտնէ: —

ԴԱՍ ԽԶ. (LESSON XLVI.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Շարունակութիւն բայերու խոնարհման:

4. Բայերու Բացառական Ձևով Խոնարհումը:

(Տեսնել նրա 128:)

Բայ մը Բացառական կերպով կը խոնարհուի իրմէ կամ իր առաջին օժանդակէն վերջ *not* բացասական բառը (Մէջոյ՛) աւելցնելով. այսպէս, I love *not*, չեմ սիրեր. I do *not* love, այո՛, չեմ սիրեր. I may *not* have loved, կարելի է սիրած չեմ: Բայց Աներևոյթն է Ընդունելութիւններն բացասականը իրենց սկիզբը կ'առնեն. այսպէս, *not* to love, չը սիրել. *not* to have loved, սիրած չըլլալ. *not* loving, չսիրելով. *not* loved, չը սիրած. *not* having loved. սիրած չըլլալով:

LOVE, ՍԻՐԵՄ

Բայի Բացասական կերպով Խոնարհման

Եղակի Առաջին Դէմքի Համացուցակը Հետեւեալն է.

IND., Սա՛հ. I love *not*, *or* I do *not* love; I loved *not*, *or* I did *not* love; I have *not* loved; I had *not* loved; I shall *not*, *or* will *not* love; I shall *not*, *or* will *not*, have loved. POR., Կար. I may, can, *or* must *not* love; I might, could, would, *or* should *not* love; I may, can, *or* must *not* have loved; I might, could, would, *or* should *not* have loved. SUBJ., Ստոր. If I love *not*, If I loved *not*.

[Մնացած Եղակի և Յոգնակի Դէմքերու Համացուցակներն ուսանողն ինքին զբաղւոր պարտաստելու է տեսրակին մէջ:]

5. Բայերու Հարցական Ձևով Խոնարհումը:

Բայի մը Սահմանական և Կարողական Եղանակները միայն կը խոնարհուին Հարցական կերպով, տէր բային բայէն կամ առաջին օժանդակէն վերջը դնելով. այսպէս, Love I? Կը սիրե՞մ. Do we love? Կը սիրե՞նք. Will you have loved? Սիրած պիտի ըլլա՞ք:

LOVE, ՍԻՐԵՄ

Բայի Հարցական կերպով Խոնարհման

Եղակի Առաջին Դէմքի Համացուցակը Հետեւեալն է.

IND., Սա՛հ. Love I? *or* Do I love? Loved I? *or* Did I love? Have I loved? Had I loved? Shall I love? Shall I have loved? POR., Կար. May, can, *or* must I love? Might, could, would, *or* should I love? May, can, *or* must I have loved? Might, could, would, *or* should I have loved?

[Մնացած Եղակի և Յոգնակի Դէմքերու Համացուցակներն ուսանողն ինքին զբաղւոր պարտաստելու է տեսրակին մէջ:]

6. Բայերու Հարցան-Բացասան Զեռվ Խոնարհումը:

Բայի մը Սահմանական և Կարողական Եղանակները միայն կը խոնարհուին Հարցական-Բացասական կերպով, տէր բային և *not* բառը (Մեքայը) բայէն կամ առաջին օժանդակէն վերջը դնելով. այսպէս, *Love we not? Զեք սիրեր: Do you not see? Զէք տեսներ: Must they not be loved? Պէտք չէ՝ սիրուած ըլլան:*

BE LOVED, Սիրով

Կրաւորական Բայի Հարցական-Բացասական կերպով Խոնարհման Յոգնակի Առաջին Դէմքի Համացուցակը Հետեւեալն է.

IND., Սահ. Are we not loved? Were we not loved? Have we not been loved? Had we not been loved? Shall or will we not be loved? Shall or will we not have been loved? POR., Կար. May, can, or must we not be loved? Might, could, would, or should we not be loved? May, can, or must we not have been loved? Might, could, would, or should we not have been loved?

[Մնացած Եղակի և Յոգակի Դէմքերու Համացուցակներն ուսանողն ինքին զբաւոր պատրաստելու է տետրակին մէջ:]

101. Վարժութիւն

[Հետեւեալ բայերու առաջինը բացասական, երկրորդը հարցական և երրորդը հարցական-բացասական կերպով մէջ մէկ տեղամ բերանացի, յետոյ զբաւոր խոնարհելու է տետրակին մէջ:]

To enter to feed to be given

ԴԱՍ ԽԷ. (LESSON XLVII.)

102. Վարժութիւն

[Ը] [Պ]

bare (դէյր)	dare (դէյր)	use (էօշ)	ex-cuse' (էտտէ'օս)
bull (պուլ)	mule (մուլ)*	leave (լէյվ)	be-lieve' (պէլէյվ)
blood (պլուդ)*	flood (ֆլուդ)*	impress' (իմպրէս')	op-press' (օպպրէս')
coat (գօթ)	goat. (գօթ)	sport ը-փօսթ)*	com'fort (քօմֆօրթ)
clean (քլէյն)*	twin (թւին)*	mad'den (մփմէն)	maid'en (մայն)
grief (գրէյֆ)*	thief (թիւֆ)*	shad'ow (շէյթ)	spar'row (քսթրօ)
grow (գրօ)*	show (շօ)	grew (գրէյ)*	vir'tue (վիրթյու)
half (հֆ)	laugh (լֆ)	au'di-ble (օդիպլ)	pos'si-ble (փօսսիպլ)
push (փուշ)	rush (ռշ)	an'swer (անսւը)	rath'er (րէթըր)
soil (սույլ)	void (վոյդ)	ram'ble (րէյպլ)	scram'ble (քրէյպլ)
instead (ինտէյթ)	subject' (սպէկթ)	ab'sent (էյթէնթ)	war'rant (ւարրէնթ)
Ar'a (արա)	Ar'am (արամ)	Nor'man (նօրման)	Will'iam (ւիլիամ)
Ber'tha (պէրթէն)	Co'ra (գօրա)	Lau'ra (լօրա)	A-grip'pa (պրիպ)
Bogh'os (պօղոս)	Bed'ros (պէրոս)	Guir'agos (գիրգոս)	Tor'os (թորոս)
Flo'ra (ֆլօրա)	Is'a-bel'la (իսպէլլա)	No'ra (նօրա)	Stel'la (սթէլլա)
un'der-stand' (անտընտընդ)			

* Հիշելու է մէկ տեղամ, մէկ վանկ:

Bare bull blood clean coat
 grief grow half push soil dare
 instead mule flood goat twin
 thief show laugh rush subject
 void use leave impress sport
 madden shadow grew ramble
 audible answer excuse believe
 warrant oppress comfort Ara
 maiden sparrow virtue Cora
 possible rather scramble Flora
 absent understand Boghos
 Bertha Aram Bedros Norman
 Laura Guiragos Isabella Nora
 William Agrippa Toros bully
 Stella bare-foot maidenhood
 bloody understanding
 I am having a bully time.

[Ի]

bare, մերկ, անծածկոյթ
bare-foot, բոկոտան, բոպի՛
bull, ցուլ. կոնդակ
ouilly, ուրախ, զուարթ
mule, ջորի
blood, արիւն
bloody, արիւնոտ
flood, հեղեղ
clean, մաքուր
tween, երկուորեակ
coat, վերարկու
goat, այծ
grief, կակիծ, վիշտ
thief, գող
show, ցոյց
half, կէս
laugh, ծիծաղ
push, հրելը
rush, պրտու
soil, բիծ, արատ. աղբ
void, պարապ. ոչնչացած
instead, փոխանակ
subject, նիւթ. առարկայ. տէր
բայի. հպատակ. ենթակայ
use, գործածութիւն
excuse, չբմեղանք, պատրուակ
leave, թողտուութիւն, հրաժեշտ
comfort, սփոփանք
audible, լսելի

to answer, պատասխանել
to believe, հաւատալ
to clean, մաքրել
to comfort, սփոփել
to dare, յանդգնել
to excuse, ներել, թողու
to flood, ողողել

sport, մարզական խաղ. բացօդեայ
խաղեր սիրող
maiden, կոյս. կուսական
maidenhood, կուսութիւն
shadow, շուք
sparrow, ճնճողուկ
virtue, արագինութիւն
possible, հնարաւոր
answer, պատասխան
rather, մանաւանդ, աւելի լաւ է
ramble, թափառաշրջիկ
scramble, մագլում, փոխ
absent, բացակայ [հացում
warrant, հրամանագիր վրստա-
understanding, հասկացողութիւն
Ara, Արայ
Aram, Արամ
Bertha, Գայծառ
Cora, կուսական
Flora, Ծաղիկ
Isabella, Զապէլ
Norman, Նորայր
William, Ուիլեամ (ղ-շրդ-ն)
Laura, Դափնի
Agrippa, Ագրիպպա†
Guiragos, Կիրակոս
Toros*, Թորոս
Nora†, Լուսիկ
Stella, Աստղիկ

to oppress, ճնշել
to push, հրել
to ramble, դեգերիլ
to rush, խոյանալ, նետուիլ
to scramble, ոգորիլ, կռուիլ
to show, ցուցնել [աղբել
to soil, աղտոտել, արատաւորել.

† Դիտէ տառադարձութիւնը:

* Կրճատուածն է Յանական Theodoros Աստուածաբան տնուան:

† Իռլանտական կրճատուած անն է Յուներէն Eleanor, Լոյս բառին:

§ To excuse կը նշանակէ ներել այնպիսի յանցանք մը որ մէկը մեր անձնականին դէմ գործած է և կամ մեզ վշտացուցած է, և կուզենք զինքը մեղադրանքէ կամ պարսաւանքէ ազատ ընել: Բաղդատէ to pardon երես 158:

to grow, աճիլ, մեծնալ	to sport, խաղալ, որսի երթալ
to impress, տպաւորել	to subject, ենթարկել
to laugh, ծիծաղիլ	to understand, հասկնալ
to leave, թողուլ	to use, գործածել
to madden, կատուկցնել, խեն-	to warrant, վստահացնել (եւ-շ-
դացնել	խտնել, ւրիշ)

104. Վարժութիւն

[Ե]

“Do I say these things as a man?” — ST. PAUL.

“Do you think that we excuse ourselves?” — ST. PAUL.

“King Agrippa, believest thou the prophets?” — ST. PAUL.

“Understandest thou what thou readest?” — PHILIP.

“Where thinkest thou he is now? Stands he, or sits he?

Or does he walk? or is he on his horse?” — SHAKESPEARE.

“Will I eat the flesh of bulls, or drink the blood of goats?”

“O friend! I know not which way I must look

For comfort, being as I am, opprest,*

To think that now our life is only drest*

For show.”

“Look thou on that dead face, and read the price of sin.”

“The only one who could throw light on the subject was half maddened with grief, and they never even asked him.”

“All is possible for those who dare to die.” — SCOTT.

“He ev’ry day from King to King can walk.” — POPE.

“To pass the time of the day the man sat at the door of his house.”

“The sea became† his tomb.”

“We live, because we eat.”

“He never will be anybody.”

“He rambled through his task anyhow.”

“A way by love that waken’d lost within,

To answer that which came.” — TENNYSON.

“But soiling another, Annie, will never make one’sself clean.”

“Tell me no more that you do not fear God, for he who fears Virtue fears Him whose likeness Virtue is.” — KINGSLEY.

“I also was standing by, and consenting unto his death.” —

ST. PAUL.

* Հեգեթու նորագոյն ձև. փոխանակ ըսելու oppressed, dressed: † to become բարդ անկանոն բայէն.

ԴԱՍ ԽԸ. (LESSON XLVIII.)

ՔԱՂՈՒԱԾՔ (REVIEW)

[Հետեւեալ հարցումներուն զրաւոր պատասխանելու է տեարակին մէջ, յետոյ տեղերը զրգին մէջ գտնելով, անոց հետ բաղդատելու է:]

1. Ի՞նչ տարբերութիւն կայ ներգործական և կրաւորական բայերուն միջեւ: Ի՞նչպէս կարելի է ճանչնալ բայ մը ներգործակա՞ն է թէ՛ կրաւորական: Ամեն ներգործական բայ կրնա՞յ կրաւորականի վերածուիլ և իոխադարձաբար ամեն կրաւորական բայ կրնա՞յ ներգործականի վերածուիլ թէ՛ ոչ: Ներգործական բայ մը ի՞նչպէս կրաւորականի կը վերածուի և կրաւորական բայ մը ի՞նչպէս ներգործականի պէտք է վերածել: Ի՞նչպէս կարելի է կրաւորական բայ մը շեղութէն զանազանել. տուր մէյ մէկ օրինակ:

2. Բայի մը հաստատական և բացասական խոնարհումներու տարբերութիւնն ի՞նչ է: Հաստատական բայ մը ի՞նչպէս բացասական շինելու է. պատասխաններն օրինակներով բացատրելու է:

3. Հարցական բայն ի՞նչ է և ո՞ւր կը գործածուի: Հարցական բայ մը հաստատական բայէն ի՞նչով կը տարբերի. բացասական բայէն ի՞նչով կը տարբերի: Բայի մը խոնարհման ո՞ր եղանակները միայն հարցական կրնան ըլլալ: Հրամայական մը հարցական կարելի՞ է ընել: Ինչո՞ւ:

4. Հարցական-բացասական բայ մը ի՞նչով կը տարբերի հարցականէն, ի՞նչով կը տարբերի բացասականէն: Բայի մը հարցական-բացասական ձեւը ո՞ր եղանակներուն մէջ միայն գործածական է: Ի՞նչո՞ւ:

5. Յիշողութենէն գրելու է երեք բառ a ով սկսած ըլլայ, 3 բառ b ով, 3 բառ c ով, 3 բառ d ով և այսպէս յաջորդաբար 3ական բառ մինչև z ով սկսածներն:

105. Վարժութիւն

[8] [2]

“There is not a moment without some duty.*”

“Do the duty that lies nearest you.”

Help ^(ԿԵՒ) thyself, and God will help thee.

* du'ty (ԴԵՒԻՒՅԻ) պարտականութիւն, պարտք:

ԴԱՍ ԽԹ. (LESSON XLIX.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Շարունակութիւն բայերու խոնարհման:

IRREGULAR VERBS. ԱՆԿԱՆՈՆ ԲԱՅԵՐ:

(Տեսնել Շրէս 109 Բայերու Դասակարգութիւնը)

Անկանոն բայերը հարիւր տասնի չափ են, ի բաց առեալ իրենցմէ ածանցուածներն և բաղադրեալներն:

(Տեսնել Ահմէտ Բայերու Յօդ Գրքի Գրքը)

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1.— Անկանոն բայերուն բաղադրեալ ժամանակներն չի նշելու ատեն, ուշադրութիւն ընելու է որ հետեւեալ սխալը չըլլայ. այսպէս, I had gone ըսելու տեղ, I had *went*, (*աւելա*) կամ I have seen ըսելու տեղ, I have *sawed*, *կալին*, չր գործածուին:

2.— Բաղադրեալ անկանոն բայերն՝ որ բայէն որ բաղադրուած են, այն բային պէս կը խոնարհուին, օրինակի համար *forget*, մոռնամ. *forgot*, մոռցայ. *forgetting*, մոռնալով. *forgot* or *forgotten*, մոռցած. *mistake*, (*Ֆոքէյ*) սխալիմ. *mistook*, սխալեցայ. *mistaking*, սխալելով. *mistaken*, սխալած:

Անկանոն բայերը գիւրաւ սովորելու համար հետեւեալները գիտնալու է.

1. Կարգ մ'անկանոն բայերու ներկան, անցեալն ու անցեալ ընդունելութիւնը նոյնն են. ինչպէս *cut*, (*էք*) կտրեմ. *cut*, կտրեցի, *cut*, կտրած. *hit*, զարնեմ. *hit*, զարկի. *hit*, զարկաւ:

2. Կարգ մ'անկանոն բայերու անցեալն ու անցեալ ընդունելութիւնը միայն նոյնն են. ինչպէս, *bring*, բերեմ. *brought*, բերի. *brought*, բերած. *say*, ըսեմ. *said*, ըսի. *said*, ըսած. *ևն*:

3. Կարգ մ'անկանոն բայերու ներկան և անցեալ ընդունելութիւնը միայն նոյնն են. ինչպէս, *come*, գամ. *came*, եկայ. *come*, եկած. *run*, վազեմ. *ran*, վազեցի. *run*, վազած:

4. Կարգ մ'անկանոն բայերու անցեալ ընդունելութիւնը *en* կը վերջաւորի. ինչպէս, *fall*, (*ֆոլ*) իյնամ. *fallen*, ինկած. *eat*, ուտեմ. *eaten*, կերած. *W* վերջաւորողները *n* միայն կ'առնեն. այսպէս, *blow*, փչեմ. *blown*, փչած. *grow*, (*հրօ*) աճիմ. *grown*, աճած:

5. Ներկան բաղաձայնով վերջաւորող, և բաղաձայնէն առաջ *ea* ունեցողներուն *ea* գիրերը անցեալ ընդունելութեան մէջ առհասարակ *o* ի կը փոխուին. ինչպէս *tear*, պատռեմ. *torn*, պատռած. *swear*, (*շուար*) երդնում. *sworn*, երդուած: Աս կանոնէն քանի մը բացառութիւններ կան. ինչպէս, *read*, կարդամ. *read*, կարդացած. *hear*, լսեմ. *heard*, լսած:

6. Ներկան *e* վերջաւորող, *e* էն առաջ եղող բաղաձայնէն առաջ ալ *i* գիրն ունեցողներուն *i* ն *o* ի կը փոխուի անցեալին մէջ. այսպէս, *drive*, (*դրայվ*) քեմ, վարեմ. *drove*, քեցի. *rise*, (*րայ*) ելլեմ. *rose*, ելայ: Աս կանոնէն ալ բացառութիւններ կան. ինչպէս, *give*, տամ. *gave*, տուի. *hide*, ծածկեմ. *hid*, ծածկեցի. *ևայլն*:

7. Ներկայի ng և nk վերջաւորութիւնները անցեալին մէջ կը փոխուին *ung կամ ang եւ unke կամ anke*. այսպէս, sing, երգեմ. sung or sang, երգեցի. sung, երգած. sink, ընկզմիմ. sunk or sank, ընկզմեցի. sunk, ընկզմած: Ոմանք ալ կան որոնց անցեալը *ough* կամ *aught* կը վերջաւորի. ինչպէս, bring, (չընէ) բերեմ. brought. բերի, բերած. think, խորհիմ. thought, խորհեցայ. խորհած. teach (իւն) սորվեցնեմ. taught, սորվեցուցի:

8. Ներկային մէջ ay վերջաւորութիւնը անցեալին մէջ կ'ըլլայ *aid*, երբեմն ալ *ew*. ինչպէս, say, ըսեմ, said, ըսի. ըսած. slay (ընէ), մորթեմ, սպաննեմ. slew, մորթեցի, սպաննեցի: There, հոն-բառը be անկանոն բային երրորդ դէմքին հետ երբ գործածուի կայ կը նշանակէ. այսպէս there is, կայ. there are, կան. there were, կային. if there is, եթէ կայ. եայլն: Բայց դիտելու է որ there am չըսուիր:

106. Վարժութիւն

[Գտնել նետեալ անկանոն բայերու Գլխաւոր Մասերը ցուցակէն և գրել տետրակին մէջ: Շինել նաեւ առաջին երեք բայերու համացուցակներն, ամեն մէկէն համար զարժանելով մի տարբեր դէմքի:]

to bind	to choose	to fall	to hold	to seek
to break	to cling	to feel	to keep	to shut
to buy	to drink	to find	to lose	to stand

ԴԱՍ Ծ. (LESSON L.)

107. Վարժութիւն

[Ը] [Թ]

bind (պն) kind (տն) mind (մն) blind (պն-յն)*grind (կն-յն)*
 black (պէթ*)flag (ֆէլ*) frog (ֆոլ*) rag (րէլ) tag (տէլ)
 boss (պո) loss (լո) pose (ֆոշ) toss (թո) gross (կո-ո-*)
 bush (պոշ) gush (կշշ) hush (հշշ) mush (մշշ) flush (ֆլշշ*)
 catch (ֆէլ) hatch (հէլ) match (մէլ) patch (ֆէլ) scratch-է-թ-թէլ*
 chalk (չո) talk (թո) oak (ո) yoke (եո) yolk (եո)
 count-է-ռ-ն-թhound հո-ռ-ն-թpound-է-ռ-ն-թsound-ռ-ռ-ն-թzounds շ-ռ-ռ-ն-թշ
 deep (քէյթ) peep (ֆէյթ) sip (սիթ) tip (թիթ) weep (ք-էյթ*)
 egg (էլ) leg (լէլ) beck (պէ) neck (նէթ) peck (ֆէթ)
 faith (ֆէյթ) fate (ֆէյթ) mate (մէյթ) trade (թրէյթ*) straight -թ-թէյթ*
 fight (ֆէյթ) flight (ֆլէյթ*)guide (կոյթ) pride (թրէյթ*)white հո-ռ-յթ*
 mound (մո-ռ-ն-թ*)mount (մո-ռ-ն-թ*)round (րո-ռ-ն-թ*)ground (կր-ռ-ն-ն-թ*)
 bas'ket (պ-ռ-էթ)mar'ket (մ-ռ-էթ) pick'et (ֆի-թէթ) hatch'et (հէ-լիթ)
 chick'en (չի-թի)kitch'en (ֆի-թի)kit'ten (ֆի-թի) Brit'ain (պրի-թի-ն)
 hal'low (հէ-լո) yel'low (է-լո) buf fa-lo (պէ-ֆ-լո) swal'low (շ-ռ-ռ-լո)
 basket-ball chicken-pie colored-chalk match-box
 mushroom necklace necktie roommate around.

* Հնչելու է մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ):

108. Կարժուկիւն

[Գ] [Ժ]

Bind black boss bush catch
 chalk count deep faith fight
 mound basket chicken hallow
 egg kind flag loss gush hatch
 talk hound peep leg fate frog
 flight mount market kitchen
 yellow mind pose hush beck
 match oak pound sip mate
 guide round picket kitten rag
 buffalo blind toss mush patch
 yoke sound tip neck around
 trade pride hatchet Britain
 swallow grind tag gross flush
 scratch yolk zounds straight
 weep peck white mushroom
 ground basketball necklace
 chicken-pie necktie roommate
 colored-chalk match-box.

ԴԱՍ ԾԱ. (LESSON LI.)

[Խ]

kind, բարեխէր	gush, արտահոսում
mind, միտք. ուշք	[բան] mush, լանդակ
blind, կոյր. (լուսամաս) լուսիս	mushroom, սունկ
black, սև	flush, շառագունում
flag, դրօշակ	catch, բռնելը
frog, գորտ	hatch, թուխս
rag, ցնցոտի (տուփ)	[պէտք] hatchet, կացին
tag, ցուցաբարտ. քովս (խաչ)	[ւասար] match, լուցկի (խաչ)
boss, գործատէր	match-box, լուցկիի տուփ
loss, կորուստ	patch, կարկտան
toss, ցնցիւն	scratch, ճանկառուք. քերելը
gross, խոշոր. 144 հատ	chalk, կաւիճ
deep, խորունկ	colored-chalk, գունաւոր կաւիճ
peep, (յոթնորդ) ճուլը. ճիւ ճիւ	talk, խօսակցութիւն
sip, պուտ, ումպ	oak, կաղնի, կաղնիէ
tip, ընծայ. (հեղուկ, պէտք) ծայր	yoke, լուծ (պոստաւորութիւն)
faith, հաւատք	yolk, հաւկիթի դեղնուց
fate, բաղդ	count, համրանք, հաշիւ. կոմս
mate, ընկերակից. պաշտօնակից	hound, երէ, որսի շուն
roommate, սենեկակից	pound, (փոստ) կշիռքի չափ
trade, արհեստ. առևտուր	pound, փառնաւ. Անգլ. ոսկի (£)
straight, ուղիղ	sound, ողջ, անթերի. ձայն. ծո-
fight, կռիւմարտ	վայրի մեծ նեղուց
flight, թռչելը. փախուստ	Zounds, Տէ՛ր Աստուած
guide, առաջնորդ. ուղեցոյց	egg, հաւկիթ
pride, հպարտութիւն	leg, սրունք (պոստ)
in pride, հպարտութեամբ	beck, ձեռքով գլխով նշան
white, ճերմակ, սպիտակ	neck, պարանոց
chicken, վառեակ	[դակ] necktie, փողկապ
chicken-pie, հաւի մսով կարկան	necklace, մանեակ
kitchen, խոհանոց	mound, բլրակ
kitten, կատուի ձագ	mount, լեռ, սար
basket, կողով, սակառ	round, կլոր
basket-ball, սակառագնդակ (խաչ)	around, շուրջ
market, շուկայ	ground, հող, գետին
picket, ցից. յառաջապահ, ջոկատ	yellow, դեղին
Britain, Բրիտանիա	buffalo, գամէշ
bush, մաշառ	swallow, ծիծեռնակ

to beck, ձեռքով գլխով նշան ընել	to mound, Թմբապատել
to bind, կապել	to mount, հեծնալ
to black, սևեցնել	to patch, կարկտել
to blind, կուրցնել	to peck, կտցել
to catch, ետեկն վազելով բռնել	to peep, գաղտագողի (ճեղքել)
to count, համրել, թուել	նայիլ. (Յոգեբան) ճուռալ. ճիւ
to fight, կռիվամարտել	ճիւ կանչել
to flush, շառագնիլ	to pose, վարանիլ
to grind, աղալ, մանրել. սրել	to round, կլորել
to ground, գետինը դնել. խրել	to scratch, ճանկռտել. քերել
to guide, առաջնորդել	to sip, ըմպել, պուտ պուտ խմել
to gush, յորդահոսիլ	to sound, հնչեցնել, խորաչափել
to hatch, թխսել	to swallow, կլել
to hollow, սուրբ ընել	to talk, խօսիլ [տալ]
to hound, որսը հալածել	to tip, ընծայ (պոփոն, հեղեղ)
to hush, լռեցնել	to toss, ցնցել
to match, համահաւասարը գտնել	to trade, առևտուր ընել
to mind, ուշադիր ըլլալ	to weep, արտասուել

109. **Վարժու թիւն**

[Ե]

A MAID WITH HER BASKET OF EGGS

A maid with a basket of eggs. Hear her talking to herself.

“I have fifteen eggs in my basket. I will take them straight to my good white hen. She will sit upon them days and days, and keep them warm.

“Then the fifteen little chickens will peck open the shells*. I can see them now. Pretty little things; some black, some yellow, some white!

“I can hear them call ‘peep, peep!’ They will soon scratch for themselves. I will feed them well, and they will grow into strong, fat hens.

* shell (շիւ) **կճեպ, կեղև. ոռմբ:** — to shell, **կեղևը հանել. ոմբակոծել:**

“Then I will take them to market to sell. How much shall I get? Ah! I shall be quite rich. I can buy a fine hat and a dress.

“My friends will not know me.”

She tosses her head in pride, forgetting the eggs. The basket falls to the ground; the eggs are broken.

She counted her chickens before they were hatched!

110. Վարժութիւն

[8] [2]

ԱՌԱՄՆԵՐ Է ԸՆՏԻՐ ԱՍԱՑՈՒԱԾՆԵՐ

“Well, whatever bit of a wise man’s work is honestly and benevolently* done, that bit is his book, or his piece of art.” — RUSKIN.

“I know her ways of loving, all of them;
A sweet§ soft|| way the first is; afterward
It burns and bites like fire.” — SWINBURN.

*“Never count your chickens
before they are hatched.”*

*“A bird in the hand is worth
two in the bush.”*

* be-nev'o-lent-ly (ՆԵՎՈՒԼԵՆԿ) բարեացակամութեամբ, բարի կամեհալով

§ sweet (ը--խիտ-էն վառ) քաղցր, անուշ

|| soft (սփռ) կակուղ, փափուկ, քնքուշ, մեղմ (յոյն)

ԴԱՍ ԾԲ. (LESSON LII.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Շարունակութիւն բայերու խոնարհման:

REDUNDANT VERBS.

Թէ ԿԱՆՈՆԱԻՈՐ ԵՒ Թէ ԱՆԿԱՆՈՆ ԲԱՅԵՐ:

(Պէտք եղածէն Աւելի Գլխաւոր Մասեր Ունեցող Բայեր):

(Տեսնել երես 109 Բայերու Դասակարգութիւնը):

Այս Թէ Կանոնաւոր և Թէ Անկանոն բայերը թուով իննը-սունհինգ հատ են, ի բաց առեալ իրենցմէ ածանցուածներն և բաղադրեալներն:

(Տե՛սէ՛լ Թէ Անկանոն Եւ Թէ Կանոնաւոր Բայերն Տեսել Իրեն Գլխը):

Այս 95 բայերէն ալ 59ի Կանոնաւոր Գլխաւոր Մասերն աւելի գործածական են քան Թէ անկանոններն. և ներկայիս մեծ ջանք կը լինի բայերու աւելի կանոնաւոր ձևերը գործածելու:

ԴիՏ.— Այս Թէ Կանոնաւոր և Թէ անկանոն բայերու մէկ մասի անցեալի և անցեալ ընդունելութեան երկրորդ ձևերը, որոնք առ հասարակ հին բանաստեղծութեանց և Ս. Գրքին մէջ գործածուած են, այժմ հասարակ գործածութեանց մէջ բոլորովին անգործածելի են դարձած. Թէ և ինքնին լաւ Անգլիերէն կը սեպուին. այսպէս “And none *speak* a word (սփռար) unto him.” — *Job*, ii, 13. “Եւ ոչ ոք բառ մը խօսեցաւ իրեն:” — Յօթ. Բ. 13:

111. Վարժութիւն

[Գտնել հետեւեալ Թէ կանոնաւոր և Թէ անկանոն բայերու Գլխաւոր Մասերը ցուցակէն և զրին տետրակին մէջ: Շինել յաւ առաջին երեք բայերու հաւանցուցակներն աւելի հետեւ գործածելով ի տարբեր դէմք. և հիշտ անցեալ ու անցեալ ընդունելութեան — — — լին իւրեք միայն:]

to abide	to dig	to hang	to mean	to roast
to build	to freeze	to kneel	to pay	to shake
to catch	to grind	to lay	to quit	to throw

DEFECTIVE VERBS. ՊԱԿԱՍԱԻՈՐ ԲԱՅԵՐ:

(Տեանի Երես 109 Բայերու Դասակարգութիւնը)

Պակասաւոր բայերը՝ թուով տասնեմէկ, հետեւեալներն են.

LIST OF THE DEFECTIVE VERBS. ՏԱՆԿ ՊԱԿԱՍԱԻՈՐ ԲԱՅԵՐՈՒ

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>
Ներկայ:	Անցեալ:	Ներկայ:	Անցեալ:
Beware, (դէմտէ՛յր) —	—	Quoth, (տէմտէ՛հ) quoth.	—
Զգուշանամ,	(չտէ՛նի)	Ըսեմ,	ըսի:
Can,	could.	Shall,	should.
Կրնամ,	կրցայ:	Պիտի,	պիտի:
May,	might.	Will,	would.
Կրնամ,	կրցայ:	Պիտի,	պիտի:
Methinks,	methought.	Wis, (տէ՛տ) wist. (տէ՛տ)	—
Ինձ կը թուի,	ինձ թուեցաւ:	Դիտեմ.	գիտցայ:
Must,	must.	Wit, (տէ՛տ) wot. (տէ՛տ)	—
Պէտք է,	պէտք է:	Դիտեմ,	գիտցայ:
Ought, (օ՛ր)	Ought.	—	—
Պէտք է:	Պէտք է:	—	—

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Methinks և methought չատ քիչ կը գործածուին:
2. Must և ought ամեն դէմքի մէջ անփոփոխ կը մնան:
3. Quoth և wis, wist այժմ անգործածելի են դարձած:
4. Will երբեմն կը գործածուի իբր գլխաւոր բայ, որ ատեն կանոնաւոր բայ է և ամեն եղանակ ու ժամանակ ունի:
5. Wit ի աներեւոյթ եղանակը միայն գործածական մնացեր է. այսպէս to wit, կը նշանակէ այնչէն:

IMPERSONAL (Ի՛-ԴԸՐ՝-ԸՆ՝-Ա) VERBS. ԱՆԴԵՄ ԲԱՅԵՐ:

Քանի մը բայեր՝ իրենց ակնարկած նիւթի բնութեան համեմատ, եզակի երրորդ դէմք միայն կը գործածուին, տէր բայի ունենալով *it*. այս բայերը կը կոչուին անդէ՛ կամ Դեմքէ՛ բայեր: Այս բայերու տէր բային (եթէ *it* էն ի զատ ուրիշ բառ ալ ըլլայ) մասնաւոր գոյական անուն մը չը ցուցնելով, բայը ընդհանուր նշանակութիւն մը միայն կ'ունենայ. այսպէս, *it rains*, կ'անձրեւէ. *it snows*, կը ձիւնէ. *it freezes*, կը սառեցնէ. *What ails you?* Ի՞նչ կ'ըլլայ ձեզ. եւայլն:

PARTICIPLES. ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

(Տեսէլ Երես 108 Ծանօթութիւն)

Անգլիերէնի մէջ միշտ երեք ընդունելութիւններ կան, Անկար, Կարելու եւ Նախ Կարելու, որոց կարգը անփոփոխ ըլլալուն համար աւելի դիւրութեան համար կը կոչուին Առջին, Երկրորդ եւ Երրորդ:

Ա. Անկար ընդունելութիւնը առ հասարակ *ing*ով կը վերջանայ, եւ կ'արտայայտէ եղելութեան, գործողութեան կամ տենջանքի շարունակութիւնը. ինչպէս, *being*, *բաւով*: *loving*, *տէրելով*. եւայլն:

Բ. Կարելու կամ Անցելու ընդունելութիւնը առ հասարակ *ed* կամ *en*ով կը վերջանայ, եւ կ'արտայայտէ եղելութեան, գործողութեան կամ տենջանքի կատարուած լինցած ըլլալը. այսպէս, *been*, *եղած*: *loved*, *տէրած*: *written*, *գրած*. եւայլն:

Գ. Նախ Կարելու ընդունելութիւնը առ հասարակ *having* բառն ունի իր հետ եւ կ'արտայայտէ եղելութեան, գործողութեան կամ տենջանքի ժամանակ առաջ լինցած ըլլալը. այսպէս, *having loved*, *տէրած ըլլալով*, *having seen*, *տեսած ըլլալով*, *having written*, *գրած ըլլալով*: *having been loved*, *տէրած ըլլալով*: *having been writing*, *գրելու վրայ եղած ըլլալով*: *having been written*, *գրած ըլլալով*. եւայլն:

Առջին կամ Անկարը Ընդունելութիւնը երբ պարզ (ձև) է, միշտ կը կազմուի բային արմատին վրայ *ing* աւելցնելով. ինչպէս, *look*, *նայիլ*: *looking*, *նայելով*. մինչ երբ բաղադրեալ ձևը կ'ուղուի, բայի պարզ ընդունելութեանը *being* բառը նախադասելու է. այսպէս, *being reading*, *կարդալը շարունակելով*: *being read*, *կարդացուած ըլլալով*:

Երկրորդ կամ Կարելու Ընդունելութիւնը միշտ պարզ ձև ունի եւ կանոնաւորապէս կը շինուի բայի արմատին *d* կամ *ed* աւելցնելով. հակառակ պարագային կամ Անկանոն եւ կամ Թէ Կանոնաւոր եւ Թէ Անկանոն է. որոյ կատարեալ ընդունելութիւնը միշտ ցանկէն սովորելու է:

Երրորդ կամ Նախ Կարելու Ընդունելութիւնը միշտ բաղադրեալ ձև ունի, եւ կը կազմուի կատարեալին *having* նախադասելով, երբ բաղադրեալը կրկին է. իսկ երբ բաղադրեալը երեքիկն է *having been* պէտք է նախադասել կատարեալին կամ անկատարին. ինչպէս, *having loved* *տէրած ըլլալով*: *having been loved*, *տէրած ըլլալով*: *having been loving*, *տէրելու շարունակելով*:

ԻԱՅԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆՑ ՎՐԱՅ ԶԱՆԱԶԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

1. Սահմանափակ Անկատար և Կատարեալ Ժամանակներ. — Հայերէնի մէջ մինչդեռ Անկատար, Կատարեալ եւ Յարակատար Ժամանակներն իրարմէ շատ որոշ են, Անգլիերէնի մէջ ընդհակառակն յաճախ չփոթութեան տեղի կուտան. ուստի կ'արժէ աւելի պարզենք:

Անգլիերէնի մէջ Անկատարը առ հասարակ Հայերէն կատարեալին կը համապատասխանէ եւ այնպէս ալ թարգմանելու է, որը կը ցուցնէ թէ կատարուած գործողութիւնը խօսքն ըսուած ժամանակին հետ կապակցութիւն չունի. մինչ Անգլիերէն կատարեալը Հայերէնի մէջ յարակատարին կը համապատասխանէ եւ այնպէս ալ թարգմանելու է. որովհետեւ կը ցուցնէ գործողութեան կատարուած ժամանակը խօսքն եղած (շեփոյ) ատենին հետ կապակցութիւն ունի. այսպէս, “The letter, you mailed yesterday, we have not received* yet” — Նամակը, (շեփոյ) դուք նամակաւ յիշել էրէկ, տակաւին (շեփոյն հիմա) սոսիս չէ՛ր օրինակին մէջ you mailed, հաստատական անկատարը (անցեալ կատարեալ ըստ Հայերէնի) իր հետ ունեցած yesterday բառովը կը ցուցնէ թէ նամակին երէկ ձեր թղթատունը ձգելու գործողութիւնը մեր այսօրուան խօսած ատենին հետ կապակցութիւն մը չունի, քանի որ նամակը նամակատուփը ձգելու գործողութիւնը երէկ եղեր վերջացեր է. մինչ we have not received բացասական կատարեալը (յարակատար ըստ Հայերէնի) իր հետ ունեցած yet բառովը կը ցուցնէ թէ նամակին այսօր չստացուելու գործողութիւնը մեր խօսած ատենին (շեփոյն հիմա) հետ կապակցութիւն ունի. ուսկից որոշ կը հետեւի թէ գործողութիւն մը թէ նոր կատարուած ըլլայ թէ չատնոց, քանի որ ներկային հետ ժամանակի նկատմամբ կապակցութիւն չունի, պէտք է Անգլ. Imperfect, Անկատար (Հայերէն Անցեալ կատարեալ) գործածել. այսպէս, loved, said, sent, went, եւայլն. իսկ եթէ ներկային հետ կապակցութիւն մ'ունենայ, Perfect, կատարեալ (Հայերէն Յարակատար) գործածելու է. այսպէս, has loved, has said, has sent, have gone, եւայլն:

Գիտնալու է նաեւ որ Անգլ. Perfect, Կատարեալը (Հայերէն Յարակատարը) կը գործածուի ցուցնելու համար.

III. Տակաւին չլինցած գործողութիւն մը. ինչպէս, It has rained all this week, այս Բոլոր շաբաթը ելաւ:

* to receive' (շեփոյն) ստանալ, ընդունիլ

բ. Նոր լմնացած գործողութիւն մը. ինչպէս, I understand that an Armenian writer *has arrived** from Tiflis, իջ հասնւմբ Թիֆլիսէն Հայ գրող (գրեցեալ) իջ հասած է. այսինքն նոր հասած է:

գ. Առաջուց եղած գործողութիւն մը, որուն հետեւանքը, արդիւնքը դեռ կը տեսէ. ինչպէս, I have learned§ my lesson, and now enjoy the result†, դեռ ուրիշ էմ, և հիմայ արդեւեւ կը վայելեմ:

դ. Առաջուց եղած եւ բոլորովին լմնացած գործողութիւն մը. ինչպէս, We all have been young sometimes past, անշուշտ Գեղ Գեղ բոլորս ողջ եղած ենք:

ե. Առաջուց եղած գործողութիւն մը, որ տակաւին կայ. ինչպէս, Plato† has written the republic‖, Պլատոն գրած է հանրապետութիւնը:

Անգլիերէն Սահմանական Անկատարը (Հայերէն Անցեալ կատարեալը) ուրիշ ոճով ալ կ'ըսուի (որ աւելի որոշ կ'արտայայտէ թէ, գործողութիւնը թէեւ առաջ կ'ըլլար, հիմա ալ չըլլար), բային աներեւոյթ եղանակը to use բային անկատար ժամանակին առջեւը դնելով. այսպէս, I used to love, կը սիրէի (ժամանակին սովորութիւն ունէի սիրելու, (Բայ ոչ հիմա): Այս ոճը ժողովրդական խօսակցութեանց մէջ բաւական գործածական է:

2. Սահմանաւ Գերեւոր. — Այս ժամանակը կը ցուցնէ գործողութեան կատարուիլը ուրիշ մասնաւոր անցեալ ժամանակէ Բա Եղ. ինչպէս, We had dined when he arrived, անոր ելած արեւելք (երբ ինք ժամանեց) Գեղ Գեղ ըրած էինք:

3. Այնքանի ժամանակ արտայայտելու համար յաճախ հետեւեալ ոճն ալ կը գործածուի. I am going to love, պիտի սիրեմ (բաւական թարգմանութեամբ կ'երթամ (գր) Գրելու). we are going to write, գրենք պիտի:

4. Սարգստեան Ներքայ և Անկատար Ժամանակներու տարբերութիւնն աս է որ ներկան կը ցուցնէ անստատեմբ, մինչ անկատարը Գեղ. այսպէս, if it rain, եթէ անձրեւ գայ (պիտի գայ թէ ոչ անստոյգ է). if it rained, եթէ անձրեւէր (եթէ անձրեւ գար, բայց չեկաւ):

* to ar-rive' (ըրբ-իջ) հասնիլ, ժամանիլ

§ to learn (լըն) ուսանիլ, սովորիլ

† re-sult' (րէշլտ) արդիւնք

† Pla-to (փլէյթո) Պլատոն

‖ re-pub-lic (րէփլեպլիկ) Հանրապետութիւն

Ստորադասական անկատարը կարելի է շինել նաեւ if բառը (Շաղկապը) զանց ընելով ևւ տէր բային բայէն կամ օժանդակէն ետքը դնելով. այսպէս *had you come a little sooner, you would have seen him*, եթէ քիչ մ'աւելի շուտ եկած ըլլայիք, զինք տեսած պիտի ըլլայիք. *were it so*, այսինքն if it were so, եթէ այդպէս ըլլար:

Թէ գրութեանց եւ թէ խօսակցութեանց մէջ յաճախ եւս ստորադասականին փոխարէն սահմանական ձևը կը գործածուի:

5. To be եւ to have բայերուն քանի մը ժամանակները ուրիշ բայերուն աներեւոյթ եղանակին հետ գործածուելով պարտաւորութիւն, պիտի կը ցուցնեն. ինչպէս, *I am to go*, երթալու եմ. *I have to go*, երթալու եմ (անպարհաճ, աւելի դժուար է). *I have to work for my living*, ապրուստիս համար գործելու եմ (պիտի պարտաւոր եմ գործել):

6. Եթէ հարցում ընող խօսքի մը բայը օժանդակ ունենայ, պատասխանին մէջ, տէր բային եւ օժանդակը միայն կը գործածուին, բայը զանց ընելով. թէեւ բայը դնեն ալ սխալ չէ, սակայն առաջին տեսակը աւելի համառօտ ըլլալուն, աւելի աւելի կը սեպուի. այսպէս, *Do you know my name?* Անունս գիտէ՞ք: *I do*. Գիտեմ: — *May I go home?* Կարելի՞ է տուն երթամ: *You may*. Կարելի է (կրնաք երթալ): — *Have you been in London?* Լոնտոն եղած է՞ք: *I have not*. (Եղած) չեմ: — *Did you see my sister?* Բոյրս տեսա՞ք: *We did*. Այո՛ (տեսանք):

7. Shall եւ will օժանդակներու գործածութեանց մասին որքան որ անուանի զրազէտներն անգամ յաճախ կը շփոթին, դարձեալ կ'արժէ որ հնար եղածին չափ պարզել ուսանողին աւելի դիւրութիւն մ'ընծայած ըլլալու համար:

(Տեսել երես 46 և 125-126:)

ա. Shall Ա. դէմքին մէջ միայն կ'իմացնէ թէ գործողութիւն մը պիտի ըլլայ առանց հաստատելու կամ ստուգելու. իսկ Բ. եւ Գ. դէմքերուն մէջ կը նշանակէ թէ ստուգիւ պիտի ըլլայ, (պիտի ե պիտի ըլլայ). օրինակի համար, *I shall write*, պիտի գրեմ. *you shall be rewarded**, պիտի վարձատրուիք (անշուշտ). *he shall be punished*‡, պիտի պատժուի (պիտի):

բ. Will Ա. դէմքին մէջ կը ցուցնէ թէ բան մը ստուգիւ պիտի ըլլայ, որոշուած է, եւն. իսկ Բ. եւ Գ. դէմքերուն մէջ միայն կ'իմացնէ թէ պիտի ըլլայ՝ առանց հաստատութիւն կամ

* to re-ward' (բեւարձ) վարձատրել. reward, վարձատրուել
‡ to pun'ish (քեղել) պատժել [թիւն

ստուգութիւն տալու, ինչպէս, I will go, պիտի երթամ («դու-
դէ»)։ You will soon be there. Դուք շուտով հոն պիտի ըլլաք
(հաւանականութեամբ)։ He will expect you. Ձեզ պիտի ակնկալէ («դու-
դէ»)։

գ. Shall հարցական խօսքերու մէջ Ա. և Գ. դէմքով կը-
գործածուի, 1. մէկէ մը հրաման ուղեկու, կամ անոր կամքը
հասկնալու համար. և 2. մէկէն տեղեկութիւն մը կամ լոյս
մը առնելու նպատակաւ. իսկ Բ. դէմքով՝ միայն տեղեկութիւն
առնելու նպատակաւ. այսպէս, Shall I take this book home? Այս
գիրքը տանեմ տուն (հրաման կոչով)։ Shall he bring you
another book to read? Ինքը բերէ՞ (կոչով)։ Երբեք ու-
րիշ գիրք մը կարդալու (հրաման)։ Shall you be in Paris next
year? Գալ տարի Փարիզ պիտի ըլլա՞ք (կոչով)։ Դիմե՞լ, դիմե՞լ-
նիւն առնել։

դ. Will հարցական խօսքերու մէջ Բ. և Գ. դէմքով կը-
գործածուի մէկուն կամքը հասկնալու համար. իսկ Գ. դէմ-
քով՝ ապառնի գործողութեան մը վրայով տեղեկութիւն առ-
նելու համար. այսպէս, Will you go? Պիտի երթա՞ք (կոչով)։ Եր-
բեք՝ Will he run for justice* of peace? Հաշտարար դատաւորու-
թեան (պաշտօն) համար պիտի վազէ՞ (կոչով)։ Ընդհանրապէս
նշանակումը ըլլալով։ When will the boat leave for Boston? Նաւը երբ
պիտի մեկնի Պոստոն գնալու համար։

ե. Ստորագրական խօսքերու մէջ՝ shall ամեն դէմքով
ալ ենթադրութեամբ կը ցուցնէ. իսկ will՝ կամք. ինչպէս, “If we
shall say, From heaven” (ենթադրութեամբ) ըսենք՝ Երկինքէն
“If any man will come after me”, «Թէ որ մէկը իմ ետեւէս գալ
կ’ուզէ (կոչով)»։

զ. Shall, will, ինչպէս նաև may, can, օժանդակներուն ան-
ցեալները should, would, might, could, որոնք պարզ, դիմադրու-
թեամբ, հարադրութեամբ, կոչով կը ցուցնեն (Տե՛սել էրէս 58,
125, 126) ժամանակի կողմանէ շատ անորոշ են. երբեմն ներ-
կայի մերթ անշուք և մերթ ապառնի միտք կուտան. այսպէս,
I would do it with pleasure if I could. Հաճոյքով, կ’ընէի (հիմա)
անիկայ, եթէ կարենայի (յետեւ գր)։ He could not do it yester-
day, for he was otherwise engaged† երեկ (անշուք) ինքը չէր կըր-
նար ընել զանիկա, որովհետեւ ուրիշ գործով զբաղուած էր։

* jus’tice (ճէսթիս) արդարութիւն. դատաւոր

† Bos’ton (պոսթոն) Պոստոն

† to en-gage’ (էնկէյճ) խոստումներով կամ երդումով կապ-
ուած ըլլալ. նշանուիլ. վարձով բռնել. զբաղիլ։

If he would not go to-day; I might go with him to-morrow. *Եթէ այսօր չուզէ երթալ, վաղը ևս կարելի է երթամ* (պիտէ երթամ, ապառի) *իրեն հետ:*

է. To go, *երթալ* և to come, *գալ* բայերը կրաւորական ձև կառնեն չէզոք նշանակութիւնով (Տե՛սէլ երէ- 177) He *is* gone, He *has* gone, *հնչ.* He *is* risen, He *has* risen, *յարեա-*

ը. Do *օծանդակը* յաճախ կը գործածուի ուրիշ բայ մը չը կրկնելու համար. *այոպէս*, I read more books in a week, than you *do* in a month. *Ես մէկ շաբաթուայ մէջ աւելի շատ գիրք կը կարդամ, քան դուք* (ը չարդար) *մէկ ամիսուան մէջ:*

թ. Ought կը ցուցնէ պարտաւորութիւն. *ինչպէս*, I ought to read, *պէտք է որ կարդամ.* He ought to do it, *ընելու է անիկա:*

112. Վարժութիւն

[L] [D]

bore (պօ-) store (ը-թօ-)*	gain (կէյն)	bar'gain (պա-լէն)
cross (քրօ-)*	prose (քրօշ)*	tongue (թընկ)
a-mong' (ա-մոնգ')		
fade (ֆէյթ) gate (կէյթ)	knit (նիթ)	per-mit' (թըրմիթ)
faint (ֆէյնթ) paint (թէյնթ)	act (էֆթ)	ex-act' (էկթէֆթ)
false (ֆէյս) pulse (թըլս)	press (թրէս)*	ex-press' (էքսթրէս)
firm (ֆըրմ) in-firm' (ինֆըրմ)	am'ple (էմփլ)	ex-am'ple (էկթէմփլ)
flat (ֆլէթ)*	glad (կլէթ)*	plain (թլէյն)*
ex-plain' (էքսթլէյն)		
form (ֆօրմ) in-form' (ինֆօրմ)	cer'tain (սըրթէյն)	cur'tain (քըրթէյն)
full (ֆըլ) wool ('ուլ)	for-bid' (ֆօրբիդ)	mor'bid (մօրբիդ)
harp (հարփ) sharp (շարփ)	meas'ure (մէշըր)	pleas'ure (թլէշըր)
just (ճէթ) un-just' (ընճէթ)	cor'al (քօրէլ)	quar'el (քուարէլ)
off (օֆ) golf (կօլֆ, կօֆ)	hay (հէյ)	pay (թէյ)
pure (թըրօ-ր)*	sure (շօր)	ex-cept' (էքսթէֆթ)
ex-cise' (էքսէյզ)		
share (շէյր) shave (շէյվ)	shame (շէյմ)	shame'ful (շէյմֆըլ)
com-plete' (թըմփլէյթ)	mis'sion (միշն)	per-mis'sion (թըրմիշն)
prod'uce (թրօդուս)	in'tro-duce' (ինթրօդուս)	quite (թայթ)
as-so'ci-ate (էսսօկէյթ)	con-ve'ni-ent (քնվէյնէյն)	play (թլէյ)*
beau'ti-ful (պէյթիֆըլ)		ex-am'ine (էկթէյն)

* Հնչումն է մէկ անգամ (մէկ վանկ):

Bore cross fade faint false
 firm flat form full harp just.
 pure share associate store gate
 prose off paint pulse infirm
 glad inform wool sharp golf
 unjust sure shave convenient
 gain tongue knit press ample
 plain certain complete exact
 measure mission introduce
 produce except shame among
 beautiful bargain permission
 permit express example excise
 explain act shameful curtain
 pleasure examine quarrel hay
 morbid coral pay quite play.

ԴԱՍ ԾԳ. (LESSON LIII.)

[Խ]

Bore, ծակ. ձանձրալի	full, լեցուն, ամբողջ
store, խանութ, միջերանոց	wool, բուրդ
gain, չափ, օգուտ [+ Ի Լ Է Ի Դ]	morbid, վատառողջ, հիւանդոտ
bargain, ածան ապրանք (ՌՖ)	forbid, արգելք
cross, խաչ. հակառակ կողմ	harp, տաւիղ (առնալ)
prose, արձակ (շարդարձան) ոճ	sharp, սուր, սրածայր. զիւ (յոյ)
tongue, լեզու	measure, չափ, կշիռ
among, մէջը (շրջապատած)	pleasure, հաճոյք
gate, անցք, մեծ դուռ	just, ճիշդ. արդար. մականա-
permit, արտօնագիր	խաղ (ՏՖ. Գրի)
faint, նուաղում, նուաղեալ	unjust, անարդար
paint, ներկ	mission, պատգամաւորութիւն.
painting, նկար, նկարչութիւն	պաշտօն, գործ. քարոզ-
act, գործ, արարք. արարուած	չական կեդրոն
exact, ճիշդ ու ճիշդ	permission, թոյլտուութիւն
false, սուտ, սխալ	off, ... է, ... էն, աւելի հեռու.
pulse, շնչերակի զարկ [ճնշան	ի բաց, մէկդի
press, մամուլ, տպագրութիւն.	golf, փօկ, գնտօթեան (իւ)
express, բեռնակիր. ձեպընթաց	play, խաղ. դեր
կառաչարք [ռատուն	produce, արտադրութիւն, երկ-
firm, հաստատ, ամուր. վաճա-	րի բերք
infirm, տկար	pure, մաքուր. ողջախոհ
ample, ճոխ, առատ	sure, ստոյգ, վստահ
example, օրինակ	except բացի, ... է. ի զատ
for example, օրինակի համար,	excise, ներքին տուրք. ոգելից
զորօրինակ [ժին	ըմպելիներու տուրք.
flat, հարթ, տափակ. յարկաբա-	-share, բաժին, բաժնեթուղթ
glad, ուրախ	shave, ածելուիլը
plain, պարզ, անպաճոյճ, հասա-	-shame, ամօթ
րակ. հարթ. դաշտ	shameful, ամօթալի [նակից
form, ձև, կերպարանք. ոճ. կա-	-associate, ընկերակից, պաշտօ-
ղապար, (տղարդան) տիպառ	convenient, յարմար. դիւրին
certain որոշ, ստոյգ. ոմն. մը.	beautiful, (տեւոյ) գեղեցիկ (Գնդ)
curtain, վարագոյր [այսինչ	Լ Գրա-Է)
quite, բոլորովին, բաւական չատ	hay, չոր խոտ
coral, բուստ (Գրճան)	pay, վճարք
quarrel, բանակոխ	pay day, վճարելու օր
complete, ամբողջ	woolen, բրդէ, բրդեղէն

to act, գործել · դեր կատարել	to introduce, ներկայացնել, ծա-
to associate, ընկերակցիլ	նօթացնել
to bore, ծակել · ձանձրացնել	to knit, (դրոշմի դեր) հիւսել,
to cross, խաչակնքել · իրար հան-	կապել
դիպիլ · խաչաձև ընել · to measure, չափել	
դիմացի կողմը անցնիլ	to paint, ներկել · նկարել
to exact, պահանջել	to pay, վճարել
to examine, քննել, զննել	to permit, թոյլ տալ [գածել
to explain, բացատրել	to play, խաղալ · նուագել, նուա-
to express, արտայայտել	to press, արդուկել · ճնշել, ճմլել
to fade, խամրիլ, գոյնը աւրիլ	to produce, արտադրել
to faint, նուագիլ	to quarrel, բանակոռիլ
to forbid, արգիլել	to shame, ամօջնել, ամօթով
to form, կազմակերպել · ձև տալ	խայտառակել
to gain, շահիլ	to share, մասնակցիլ
to hay, խոտ հնձել ու չորցնել	to shave, ածիլ · տաշել
to inform, տեղեկացնել	to store, ամբարել, մթերել

114. Վարժութիւն

[Թ] [Ժ] [Ն]

1. Bertha, I intend to go to five and ten cents store this afternoon, to look for some bargains; would you like to come along?— I would with pleasure.— But you shouldn't bore mama for anything.— No, I wouldn't.— 2. "He can not write; but his cross is a good cross, and is honored.....".— Did he gain much?— Not worth of speaking of. — 3. "And how hear we every man in our own tongue, wherein we were born?"—"He that is without sin among you, let him first cast a stone at her. — 4. When the man did not permit me to pass the gate, I almost fainted.— Will it be convenient for you to send an express here? — It will. — 5. Can you feel my pulse.— Of course* I can.— I am firm in my believe that his case will not be pressed. — 6. Aram, please make that form ready for the press.— Will you press this coat for me.— Yes, sir.— When can I have it?— First thing in the morning. How will that do? — Allright. — 7. Cora, I want to express you my thanks for

* Այս ոճի խորդ Ռամկերէնն է sure I can, որը գործածելու էէ:

the book you sent me yesterday.— That is nothing, I did my duty.— To day is pay day, I expect to get a good pay.— How much did you pay for that book? — 8. That was a fine painting we saw yesterday.— Bedros, would you tell me what do we call prose writing, and give me an example? — Yes, ma'am, I understand any plain writing is called prose writing; for example "Tell me with whom you associate, and I will tell you what you are". This is a prose writing — 9. "And the hair of his head *was* like the pure wool". — "Let us fight against them in the plain". — You can never find ample justice anywhere.— 10. We were very glad to see that mission house, so plain, yet so beautiful.— Is that complete?— No, sir, it is not. — 11. Can you play harp? — No, sir, I can't; but my sister Cora can.— That is just the thing I like.— Do you play golf? — Indeed I do quite often. — 12. Oh! Bertha, it is always such a great pleasure to meet you.— And it is no less to me.— Let me introduce you my brother Aram.— Pleased to meet you.— 13. We go down every day, except Sunday. — What do you think about the new excise law? — I favor it. It is allright with me.— 14. Mama, I like to ask permission to go out. — Now children, don't go out, play here, till I be back; and you know you should not quarrel. — That box is full. — Are you certain about that.— Almost.— Now I am sure.— 15. I would like to buy five shares.— This firm is not selling any of its shares.— Isn't that shame that you can not play with him?— Shame! Shame! Every body knows your name. — 16. Are these papers examined? — Yes, sir, they are.— Do you think would this clothe fade?— I don't.— Can you shave yourself?— I can.— 17. We are informed that they will arrive here to-morrow.— Here is a measure. Will you measure this coat? — What can you produce in your place? — 18. Nora, I like to show you what I am knitting now for my brother.— I do some knitting myself now days too. — To-morrow will be hay day for us, we are going to hay.— We will have no hay this year.— Say Nora, papa just bought for me this cross. It is made of fine coral.— 19. "Happiness is not complete unless* shared with others".— 20. "Suffer† the little children to come unto me, and forbid them not". "If ye shall ask anything in my name, I will do *it*."

* un-less' (ընէ՛ւ) մինչև որ եթէ ոչ բայց միայն

† suf'fer (սուֆֆը) ցաւով տառապիլ. թողուլ, ձգել

[Ե]

1. Պետրոս, կը սիրէ՞ք գնտօթեան խաղալ ինձ հետ:—
 Ինչու չէ (այ): Եթէ կը սիրէք ճիշդ հիմայ կրնանք երթալ:
 Տեղը շատ հեռու է (ե Կեղը չ-տ հեռու):— Քիչ մը:— 2. Որքա՞ն
 վճարեցիք այդ բուրդին համար (հա՛մար այդ Բ-ւրդ):— Ասիկա
 շատ լաւ բուրդ է. և կ'արժէ բաւական շատ (a quite deal):—
 Ուսկի՞ց գնեցիք:— Մեծ խանութէն:— 3. Կարդացի՞ք ոգե-
 լիցներու նոր օրէնքի մասին այս առաւօտեան թերթերուն
 մէջ:— Ոչ, ի՞նչ էր, դուք ըսէք մեզի:— Գները պիտի բարձ-
 րացնեն:— Թող բարձրացնեն, ան աւելի լաւ:— 4. Արմէն,
 խաղցէ՞ք քորով հետ այս տեղ, բայց մեծ մայրիկը որեւէ բանի
 համար չը ձանձրացնէք. ես հօր խանութը կ'երթամ և շու-
 տով պիտի վերադառնամ:— Այո, մայրիկ, մենք պիտի խա-
 ղանք և բնաւ չը պիտի կռուինք:— 5. Թոյլ տուէ՞ք ինձ ձեզ
 ներկայացնելու եղբայրս Պետրոսը:— Ուրախ եմ ձեզ հան-
 դիպելուս:— Ի՞նչպէս կը սիրէք Փարիզը:— Շատ լաւ:—
 6. Ամեն Ուրբաթ աժան ապրանքի օր մ'է այս խանութին մէջ:
 Այս խաչի դիմին ի՞նչ է (Ի՛նչ է քիչն այս Ի-նչ):— Ասիկա շատ
 պարզ է:— Ի՞նչ պիտի ըլլայ այս տաւիղի լեցուն գինը (Ե-շա-
 քիչն այս Գ-շա-քիչ):— 7. Ի՞նչ գեղեցիկ ձև մ'ունի առիկա:— Նօրա,
 կրնա՞ք տաւիղ ածել:— Քիչ մը. բայց եղբայրս շատ աւելի լաւ
 կը նուագէ քան զիս:— Երեկ քիչ մնաց նուագէի (Գրե՛ի է ինչ-
 քիչ):— 8. Կը հաճէ՞իք վարագոյրը քիչ մը վեր հանել:— Հա-
 ճոյքով:— Բոլորովին մոլթ է հոս:— Այս յարկաբաժինը վար-
 ձու է (to let) այնպէս չէ:— Այո:— 9. Լսեցի Ամերիկայի մէջ
 մաքուր ուտելիքի օրէնք մը կայ ելեր, դուք ի՞նչ գիտէք այդ
 մասին:— Իրաւ որ ես ալ կարդացի այդ մասին, շատ լաւ բան
 է. ամեն ուտելիք կը քննեն և կը գտնեն մաքուր է թէ ոչ:—
 10. Այս ազնիւ մարդը պատգամաւորութիւն մ'ունի ձեզի.
 կուզէ՞ք գինք լսել:— Ինչու չէ, թո՛ղ ներս գայ:— Թոյլ տուէ՞ք
 ինձ ձեզ ներկայացնելու պաշտօնակիցս, Արայ Պետրոս:— Շատ
 ուրախ եմ ձեզ հանդիպելուս:— 11. Եգիպտոսի մէջ քարոզ-
 չական կեդրոնի մը հանդիպեցանք, որը ամեն կերպով շատ
 հաճելի թուեցաւ մեզ:— 12. Նիւ Եօրթի մէջ շատ մեծ թուով
 լրագրավաճառ տղաներ և հարուստ վաճառատուներ կան:—
 Այս տղան կարծես քիչ մը վատառողջ կ'երևայ:— Ձեր այդ
 արարքին մէջ հաճոք մը չեմ տեսներ:— 13. Ձեր ագարակ-
 ներն ի՞նչ կ'արտադրեն:— Առատ խոտ:— Դուք ալ երբեմն

խոտի վրայ կը լանակուռի՞ք։— Մենք ոչ երբէք կը բանակուռինք, բացի արդարացի պատճառի մը համար։— 14. Այս ի՞նչ ներկ է հոս։— Ես բերի, ամբողջ տունը պիտի ներկեմ։ Կ'ուզէ՞ք որ ձեր յարկաբաժինն ալ ներկեմ։— Այո, եթէ կը հաճիք։ Նայեցէք այս նկարին, Փարիզի մէջ գնեցինք։— 15. Կը կարդա՞ք Պարսկաստանէն և Թուրքիան եկած լուրերը, ի՞նչ տխուր են։ Այո՛, ոչինչ աւելի տխուր կրնան ըլլալ քան այս առաւօտուան լուրերը. բազմաթիւ սպաննուածներ կան. կռիւը կը շարունակուի (is going on)։— 16. Օր մը (a certain day) երբ կըքալէինք, անցանք առաջին, երկրորդ և երրորդ անցքերը և հասանք չորրորդ անցքը, ուր անցքը արգիլուած գտանք։— 17. Մամուլը այս արարքին դէմ է. բայց նպաստաւոր է ոգելիցներու հարկի արարքին։— Երբ վարագոյրը բարձրանայ հինգերորդ արարուածը պիտի սկսի։— 18. Այդ ի՞նչ է, տակաւին ածիլուած չե՞ս. ամօ՞թ, շատ ամօ՞թ. շուտ ածիլուէ՛, ու պարզ հագուիլ որ երթանք, տեղը շատ հեռու է։— Ստոյգ։— Իրաւ։— 19. Այս գործիքը բաւական սուր է։— Բայց ոչ այնքան որքան իմինս։— Այս չափը որի՞նն է։— Իմս է. ուր գտաք զայն։— Ճիշդ հոս էր։— Վաղը դիւրութիւն ունի՞ք (ե՛ս Գէրշէն հա՛մբ յէշ) գիտ տեսնելու (Գէշէն շէ)։— Վաղը ոչ, բայց միւս օր կարելի է։— 20. Այս խանութը պիտի գոցուի Կիրակի օրերը (չէ՛յ Կիւր-ի)։— Այս թուղթերուն մէջը նայեցէք լոնսոնէն նամակ մը կա՞յ։— Այո, ահաւասիկ (հո՛ւ է ա՛ն)։— Ամեն մարդու ալ խաչ մը կայ, ինծի ալ խաչ մը կայ։— Ի՞նչ որ իմ անունովս բան մը խնդրէք, ա՛նկա պիտի կատարեմ։

116. Վարժութիւն

[Հետեւելու Վարժութիւնը ընդօրինակելու է տետրակին մէջ նշուածներ և իւր-իւրեք բառին առջև նշուած վանկով և նշնայանդ բառ մը գտնել ու գրելու է.

Իւրեք, Cora, Nora; faint, paint.]

Cora,	by,	cost,
faint,	box,	curl,
should,	fold,	zeal,
fame,	full,	fig,
all,	fair,	big,
arm,	cornmeal,	back,
childhood,	aid,	baby,
coarse,	pay,	either,
coat,	going,	sick,
cross,	send,	brown,

ԴԱՍ ԾԴ. (LESSON LIV.)

ՔԱՂՈՒԱԾՔ (REVIEW)

[Հետեւնալ հարցումներուն դրուար պատասխանելու է տետրակին մէջ, յետոյ տեղերը դրոյին մէջ զանելով, տնոնց հետ բազդատելու է:]

1. Ի՞նչ է բայր, Կանոնաւոր և Անկանոն Բայերը ինչո՞վ կը տարբերին իրարմէ: Անկանոն բայերը գիւրաւ սովորելու համար ի՞նչ գիտնալու է: Թէ Կանոնաւոր և Թէ Անկանոն բայերը ինչո՞վ կը տարբերին Կանոնաւոր և Անկանոն բայերէն: Որո՞նք են Պակասաւոր բայերը և ինչո՞ւ Պակասաւոր կը կոչուին: Ի՞նչ տեսակ բայերը Անդէմ կը կոչուին:

2. Ընդունելութիւնն ի՞նչ է: Քանի՞ տեսակ Ընդունելութիւն կայ և ինչո՞վ կը զանազանուին իրարմէ: Ո՞ր մէկ Ընդունելութիւնը կը գործածուի բաղադրեալ ժամանակներու մէջ, Ո՞ր մէկ ընդունելութիւնը կը գործածուի յառաջդիմական խոնարհման մէջ:

3. Բայերուն քանի՞ եղանակներ կան և ինչո՞վ կը տարբերին իրարմէ: Քանի՞ ժամանակներ կան և ի՞նչ տարբերութիւն ունին իրարմէ: Անգլիերէն Սահմանական Անկատարի ու Կատարեալի միջև ի՞նչ տարբերութիւն կայ: Սահմանական Կատարեալի և Գերակատարի միջև ի՞նչ տարբերութիւն կայ: Ապառնի ժամանակ արտայայտելու համար, առանց shall և will գործածելու, ուրիշ ի՞նչ կերպ կայ: Ստորադասական Ներկայի և Անկատար ժամանակներուն միջև ի՞նչ տարբերութիւն կայ:

4. Ո՞ր բայերու քանի մը ժամանակներն ուրիշ բայերու աներեոյթ եղանակին հետ գործածուելով պարզութեան և պարզութեան կը ցուցնեն. տուր երկ երկու օրինակ: Եթէ հարցում ընող խօսքի մը բայը օժանդակ ունենայ. այդ խօսքին կարճ պատասխանը ի՞նչպէս ըլլալու է:

5. Shall և will իրարմէ ի՞նչով կը տարբերին Թէ հարցական եւ Թէ հաստատական խօսքերու մէջ. տուր մէկ մէկ օրինակ:

117. Վարժութիւն

[8] [2]

“Tell me with whom you associate, and I will tell you what you are.”

“Well begun is half done.” - says Hesiod.

ԴԱՍ ԾԵ. (LESSON LV.)

AD' VERBS (Է՛ՊԼԵՐԴ) ՄԱԿԲԱՑՆԵՐ

[Զ]

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Ինչպէս Ածականները Անունի կամ Գոյականի* մը որպիսութիւնը կամ մի ուրիշ յատկութիւնը կը ցուցնեն, այնպէս ալ կան կարգ մը ուրիշ բառեր, որոնք Բայի մը, կամ Ընդունելութեան մը, կամ Ածականի մը և կամ Իրենց նման ուրիշ բառի մը (Մակբայի մը) որպիսութիւնը, կերպը կամ Հանգամանքները կը ցուցնեն. այս կարգի բառերը, որոնք սովորաբար Ժ-Ն-Ն-Ն, Դ-Ն, Ե-Ն կամ Ի-Ն կը ցուցնեն կը կոչուին Մ-Ի-Ն-Ն. այսպէս, They are now here, Անոնք հիմա են հի-Ն-Ն. He acted wisely, Ի-Ն-Ն-Ն-Ն գործեց. When he came from London, Ե-Ն Լոնտոնէն եկաւ. I told you so. Ես (Ն) յարդե- ըսի ձեզի, I saw him running rapidly†, Տեսայ զինք ար- ք-Ն-Ն-Ն-Ն կը վազէր. I like to get a very good book, Կը սիրեմ ստանալ շ-Ն լաւ գիրք մը. You must come very early§, Գէտք է գաք շ-Ն Ի-Ն-Ն-Ն:

Անգլիկներէնի մէջ Մակբայները կարելի է չորս դասակարգելու բաժնել, որք են,

Ա. Ժ-Ն-Ն-Ն ցուցնողներն, որոնք կը պատասխանեն When? Ե-Ն, Ի-Ն Դ-Ն. How long? Որ-Ն-Ն (Երկ-Ն). How soon? Որ-Ն-Ն շ-Ն. կամ How often? Որ-Ն-Ն Ե-Ն-Ն Հարցման:

Ասոնք նոյնպէս կարելի է ստորաբաժնել վեց տեսակի,

1. Ներկայ Ժամանակ ցուցնողներն

now	Հիմա
yet	տակաւին
to-day	այսօր
presently	Հիմայ, այժմ
instant-ly (Ի-Ն-Ն-Ն-Ն)	խսկոյն, առժամայն, ան րոպէին (ՈՎ. Է-Ն-Ն-Ն-Ն):
im-me'di-ate-ly (Ի-Ն-Ն-Ն-Ն-Ն)	անմիջապէս
straight'way† (Ը-Ն-Ն-Ն-Ն-Ն)	առանց յապաղման
di-rect'ly (Դ-Ն-Ն-Ն-Ն)	ուղղակի
forth'with (Ֆ-Ն-Ն-Ն-Ն)	առանց յապաղման, ուղղակի

* Անուն (Noun, Ն-Ն-Ն — Հնչելու է մէկ վանկ) կը կոչուի նաև Գոյական (Sub'stan-tive—Շ՛Պ-Ն-Ն-Ն-Ն):

† ra'pid (Դ-Ն-Ն-Ն) արագ § ear'ly (Ը-Ն-Ն) կանուխ, կանուխկէկ

† Դրաբառ է Հիմա չը գործածուիր:

2. Անցեալ ժամանակ ցուցնողներն

al-read'y (սլօթ'թ)	արդէն
just now	ճիշդ հիմա
lately	վերջերս
re'cent-ly (բէ'յաւն'թ)	վերջերս, մօտ ժամանակ
yesterday	երէկ
for'mer-ly (ֆօ'մըր'լ)	ատենօք, յանցելուն
ancient-ly (է'յնշն'թ)	ի հնուն
once	անգամ մը, ժամանակաւ
here'to-fore' (հէրէֆօ'ր)	յառաջագոյն, ասկէ առաջ
hith'er-to' (հիթէրէֆ'տ)	ցարդ, մինչև հիմա
since (սինս)	...էն ի վեր
till now (թիլ նաւ)	մինչև հիմա
long a-go' (լոնգ ա'յօ)	ի վաղուց հետէ, շատոնց
ere'while† (է'րէյալ)	քիչ առաջ
erst (ըրսթ)	ի սկզբան

3. Ապառնի ժամանակ ցուցնողներն

to-morrow	վաղը
hereafter†	այսուհետև, ասկէ ետքը
hence'forth' (հենսֆօ'րթ)	այսուհետև, ասկէ ետքը
hence'for'ward (հենսֆօ'րաւարթ)	այսուհետև, ասկէ ետքը
by-and-by	հետզհետէ, մէկ պահիկէն
soon	չուտով
ere'long (է'րէյալ)	ի մօտոյ
shortly	կարճ ի կարճոյ, համառօտելով

4. Յարաբերական ժամանակ ցուցնողներն

when	երբ
then (թէն)	այնատեն
first	առաջին
just	ճշդապէս, իրաւացի
before	առաջ
after	ետքը
while (հաւալ)*, whilst (հաւալիթ)*	մինչդեռ
mean'while' (մէյնհաւալ)	միևնոյն ատեն

† Գրաբառ է, այժմ անգործածելի:

† Ինչ երկու բառերէ կը բաղկանայ:

* Հիշելու է մէկ անգամին (մէկ վայր):

as	պէս, նման. մինչ
till, un-til' (նիւ. ընթիւ)	մինչև
sea'son-a-bly (սեյն-սեյն)	յարմար առթիւ
be-times' (պիւն-սեյն)	յարմար ժամանակ
early	կանխաւ, կանուխկէկ
late	ուշ աւետ
whenever†	երբ որ ալ ըլլայ
aft'er-ward (էֆթըր-ւարդ)	յետոյ, ապա
aft'er-wards (էֆթըր-ւարդ)	յետոյ, ապա

5. Բացարձակ ժամանակ ցուցնողներն

al'ways (օլ-ւեյս)	միշտ, հանապազ
ever	երբէք
never	բնաւ, ոչ երբէք
aye (այ)	չարունակ
e-ter'nal-ly (էթըրնէլ)	մշտնջենապէս
forever†	յաւիտեան
per-pet'u-al-ly (պըպէթը-ալ)	յաւերժաբար
con-tin'u-al-ly (կոնթինյու-ալ)	չարունակաբար
in-ces'sant-ly (ին-սէ-սէնթէլ)	անընդհատաբար
end'less-ly (էնդլէս-լ)	անվերջ կերպով
evermore†	միշտ, յարաժամ
e'ver-last'ing-ly (էվըրլասթինգ-լ)	անվախճանաբար

6. Կրկնուած ժամանակ ցուցնողներն

often, oft (օֆթ, օֆթ. օֆթ, օֆթ)	յաճախ, շատ անգամ
a-gain' (ա-գէյն)	դարձեալ
oc-ca'sion-al-ly (օքսէյն-ալ)	պատահամբ
fre'quent-ly (ֆրէքւէնթ-լ)	ստէպ ստէպ
sometimes†	երբեմն
sel'dom (սէլդոմ)	քիչ անգամ, դուռն ուրեք
rare'ly (րէյրէլ)	դուռն ուրեք, հազիւ
daily (դէյլ)	օրական, օրը մէկ անգամ [մը]
week'ly (ուիքլ)	շաբաթական, շաբաթն անգամ
month'ly (մոնթլ)	ամսական, ամսօրեայ
year'ly (յէյրլ)	տարեկան
an'nu-al-ly (անյու-ալ)	տարուէ տարի
once	մի անգամ, անգամ մը
twice	երկիցս, երկու անգամ
thrice or three times	երիցս կամ երեք անգամ

† Ի՞նչ երկու բառերէ կը բաղկանայ

118. Վարժութիւն

[Ընդօրինակելու է հետեւեալ վարժութիւնը տեսարակին մէջ, յետոյ գտնելու է
ամեն մէկ նախադասութեան միջի Մակբայներն ու ստորագծելու է. միեւնոյն աստի
որդելու է թէ ամեն մէկ մակբայ ինչ տեսակ բառի մը (բայի, ընդունելութեան,
ածականի թէ մակբայի) ժամանակը կը ցուցնէ:]

I am going now to the store.

He left the place immediately.

I told you twice already.

When was that?

He came in while you were addressing.

We will know all that by-and-by.

Formerly we used to live in Armenia, but presently we live in

He will be here to morrow. [America.

I have never met him.

You are late to-day, my dear girl.

Please be here early in the morning.

Is he here now?

You can always find a cause.

Do it now.

The cost of living is very high nowadays.

119. Վարժութիւն

[Հետեւեալ նախադասութիւններն նոյնպէս ընդօրինակելու է տեսարակին մէջ,
բայց Թաքտի տեղերը պատշաճ ժամանակ ցուցնող մակբայներ գնելով: Նայելու է որ
միեւնոյն մակբայը երկու անգամ չը գործածուի:]

We will go New York.....

Can you read this book?

.....will you see him?

.....he was speaking no one left the room.

It is very warm.....

You are.....to-day my little boy.

I shall see you.....

You must be here very.....in the morning.

I have been waiting here.....

Where were you.....?

You all can go home.....

May we see you.....?

Come.....my dear, I want to tell you something.

We are going to meet them

Was Bertha here.....?

Ժամանակի Բաժանումներն .

second†	երկվայրկեան, մանրերկրորդ
minute	րոպէ, վայրկեան
a quarter of an hour	քառորդ ժամ
half an hour	կէս ժամ
three quarters of an hour	երեք քառորդ ժամ
an hour	ժամ մը
dawn	արշալոյս
morning	առաւօտ
forenoon	կէս օրէ առաջ
noon	կէսօր
afternoon	կէսօրէ վերջ
nightfall	մութը կոխած ատեն, ճրագ վա-
twi'light" (ֆիւլ-այֆ)	վերջալոյս [ռեւոտ ատեն
eve'ning	երեկոյ
night	գիշեր
mid'night" (միդ-այֆ)	կէսգիշեր
day	օր
yesterday	երէկ
day before yesterday	երէկ չէ առջի օր
to-morrow	վաղը
day after to-morrow	վաղը չէ միւս օր
week (-ի-թ)*	շաբաթ
last (լ-թ) week.	անցեալ (վերջին) շաբաթ
week before last	անցեալ շաբաթ չէ առջինը
next (նի-թ)* week	գալ շաբաթ
week after next	գալ շաբաթու չէ միւսը
week day	լուր օր
week from to-day	այսօրուրնէ շաբաթ մը վերջ
fort'night (ֆորթ-այֆ)	երկու շաբաթուայ միջոցին
holy day	զատիկ օր
month	ամիս
year	տարի
cen'tu-ry (սեն-չու-րի)	դար
ju'bi-lee (յուբիլի)	յիսնամեակ [եակ
cen'te-na-ry (սեն-չու-րի)	հարիւր տարուան, հարիւրամ-
e-ter'ni-ty (էտերնիտի)	յաւիտենականութիւն

[Ժամանակի վերոգրեալ բաժանումներու Անգլիկէներն զոց կրկնելու է երկու անգամ, յետոյ անգամ մ'ալ նոյնպէս զոց գրելու է տետրակին մէջ:]

† Դիտելու է սոյն բառի այս նոր նշանակութիւնը:

* Հնչելու է մէկ անգամ մէկ (մէկ վանկ):

120. Վարժութիւն

[Խ]

1. Քանի՞ երկվայրկեան կայ մէկ ըոպէին մէջ. քանի՞ վայրկեան՝ մէկ ժամին մէջ: — 2. Ժամը քանի՞ն է (ինչ ժամն է անիւ (it): — Տասնին քառորդ կայ (անիւ (it) է քառորդ to քառն): — 3. Ուր էիք կէս ժամ առաջ: — (Ես) Թողուցի տունը ժամ մ'առաջ: — 4. Առաւօտները ինչ ատեն վեր կ'ելլէք (ինչ ատեն վեր կ'ելլէք Դէ Կ'ելլէք Դէ Կ'ելլէք): — Ես միշտ կ'ելլեմ արշալոյսին: — 5. Կէս օրին ո՛ւր պիտի ըլլաք: — Մեր տունը: — 6. Կրնա՞ք գալ մեր խանութը կէսօրէն առաջ: — Ոչ կէսօրէն առաջ. բայց կէսօրէն վերջը կրնամ: — 7. Տեսա՞ք ինչ գեղեցիկ վերջալոյս մը կար այս իրիկուն: — Այո, իրաւցնէ շատ գեղեցիկ վերջալոյս մ'էր: — 8. Կէս գիշեր է. ամեն ոք պէտք է իր տունը գնա. դուք ալ չէ՞ք խորհիր այդպէս: — Անշուշտ: — 9. Երէկ չէ առջի օր գնացինք մեծ մայրիկը տեսնելու (Գնացինք Գնացինք Գնացինք): Ինչու դուք ալ մեզ հետ չեկաք: — Ժամանակ չունէինք (չ'անէինք ժամանակ): — 10. Վաղը չէ միւս օր պիտի երթանք հօրեղբայրս տեսնել. կը խորհիմ Գետրոս քեռին ալ հոն պիտի ըլլայ: — 11. Ե՞րբ պիտի սկսիք այդ գիրքը կարդալ: — Այսօրուընէ շարաթ մը վերջ: — 12. Գրեցի՞ք Լոնտոն այդ խնդրոյ մասին: — Շատոնց, անցեալ շարաթ չէ առջի շարաթը գրեցի: — 13. Այսօր լուր օր է՞ Թէ զատիկ: — Այսօր զատիկ օր է. Ուաշինկդընի ծննդեան օրն է: — 14. Տարուան մէջ քանի՞ ամիս կայ: — Օ՛հ անշուշտ ամեն մարդ ալ գիտէ այդ, տասներկու: — 15. Քանի՞ տարի կ'ընէ դար մը: — Հարիւր տարին կ'ընէ դար մը: — 16. Թուրքիոյ Հայերը այս տարի առաջին անգամն ըլլալով տօնեցին* Մկրտիչ Փորթուգալեանի (Mgrdich Portoukalian) յորեկեանը. դուք ալ տօնեցի՞ք ձեր տեղին մէջ: — Այո, մենք ամեն արժանաւոր անձի յորեկեանը կը տօնենք: — 17. Յաւիտեանականութիւնը վերջ չունի, այնպէս չէ՞ հայրիկ: — Այո, սիրելի տղաս: — 18. Մենք, բոլորս յաւիտեանականութեան համար պէտք է պատրաստուինք: — Անշուշտ: — 19. 'Ըսէ՛ ինծի քու ընկերներդ, ըսեմ քեզի քու ինչ ըլլալդ: — 20. Եթէ՞ առաջին անգամ չը յաջողիս, նորէն ու նորէն փորձէ (Գնա՛, Գնա՛ Գնա՛):

* to cel'e-brate (Ելլալով) տօնել, տօնախմբել

ԴԱՍ ԾԶ. (LESSON LVI.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Շարունակութիւն Մակրայներու:

(Տեսնել նաև երես 210-212)

[Զ]

Բ. Տէշ ցուցնողներն (Տէշ-ի-ն Մ-ի-ք-յ), որոնք կը պատասխանեն *Where?* Ո՞ւր, *Whith'er* (հո-ի՛-տհըք) Ո՞ւր րեշ, *Whence* (հո-ի-ն-ս*) Ու-ի-ն-ն, ուրի-ն, ուրի-ն կամ *Whereabout?*† Ո՞ւր-րեշ, ո՞ր-ի-ր հարցման:

Տեղական մակրայներն ալ կարելի է ստորաբաժնել չորս տեսակի:

1. Տէշի ղե Գլը ցուցնողներն

where	ուր, ուր տեղ
here	հոս, այս տեղ
there	հոն, այնտեղ
yon'der (ե-ն-տըք)	հոն (յետեղ ցոյցած հեռու րեշ ղե)
above	վերը
be-low' (դի-լո')	վարը. տակը
about	չուրջանակի, բոլորտիքը
a-round' (ա-ր-ո-ն-դ)	չուրջը, ասդ անդ
somewhere†	տեղ մը, ուրեք
anywhere†	որեիցէ տեղ
elsewhere†	ուրիշ տեղ, այլուր
otherwhere†	միւս տեղ
everywhere†	ամեն տեղ
nowhere†	ոչ ուրեք
wherever†	ուր որ
wheresoever†	ուր որ ալ, ուր ալ
within†	ներսը, ներսէն. մտքէն
without†	դուրսը, դրսէն
whereabout†, whereabouts	ուր տեղ, որ կողմ
hereabout†, hereabouts	այս կողմերը, շուրջանակի
thereabout†, thereabouts	մօտաւորապէս, գրեթէ

2. Դե-ի-ն րեշ ղե ցուցնողներն

whith'er (հո-ի՛-տհըք)	ուր, ուրտեղ
hith'er (հի՛-տհըք)	դէպի այստեղ, յայսկոյս
thith'er (տհի՛-տհըք)	դէպի այնտեղ, յայնկոյս
in	մէջը, ներսը

* Հնչեյու ե մէկ տեղամէն (մէկ վանկ):

† Սոյն բառը ինչտարբեր բառերէ կը բաղկանայ:

up	վերը, լարձրը
down	վարը, ցածը
back	դէպի ետևը
forth (ֆօր-ւն)*	յառաջ. անդին. դուրսը
a-side' (ա-սայդ)	մէկդի. մէկուսի
a-shore' (ա-շօր)	ցամաքի վրայ, ծովուն եզերքը
a-broad' (ա-բրօդ)	հեռու, դուրս, տար աշխարհ,
a-loft' (ա-լֆթ)	բարձրերուն մէջ [օտար երկիր
home, homeward†	դէպի տուն, բնակավայրը, եր-
inward†, inwards†	դէպի ներս [կիրը
upward†, upwards†	դէպի վեր
downward†, downwards†	դէպի վար
backward†, backwards†	դէպի ետև
forward†, forwards†	դէպի յառաջ

3. Տեղի ղ ցուցնողներն

whence	ուսկից, ուրիշ
hence (հեն-)*	ասկէ, հիմակուրնէ, ուստի
thence (թեն-)*	անկէ, ան առնէն, ուստի
a-way' (ա-ուեյ)	հեռու, բացակայ
out	դուրս, դուրսը, բացակայ. յայտ-
off	նուած, լսուած. մարած, հատած
far	հեռու, հեռուն, հեռուանց [դին
re-motely§ (րէմօթլի)	հեռուն, անդին, բաւական ան-
	հեռուն, ի հեռուստ, թեթեօրէն

4. Տեղի ղ իբրեւ ցուցնողներն (Դասակարգման Միջոց)

first	առաջին, նախ
secondly§	երկրորդ, երկրորդաբար
thirdly§	երրորդ, երրորդաբար
fourthly§, etc.	չորրորդ, չորրորդաբար, ևն.

* Հնչուէ մէկ աղբար (մէկ վարդ):

† ԿԱՆՈՆ. — Եթէ բառի մը վերջը *ward* (ա-ւարդ)* *wards* (ա-ւարդ)* մասնիկն աւելցուի, բառը Մակբայի կը վերածուի և կը նշանակէ աղբար-ներ, եւ կը համապատասխանէ Հայերէնի մէջ Դեղ բառին. տեսնել վերի օրինակներն:

§ ԿԱՆՈՆ. — Երբ Գոյական անունի մը վերջը *ly* (լի) մասնիկը աւելցնենք զայն կը շինէ ածական. յաճախ և մակբայ. ինչպէս, *week*, շաբաթ. *weekly*, շաբաթ-ի-ն: Բայց երբ ածականի մը վերջը աւելցնենք, զայն կը շինէ Մակբայ. այսպէս, *rich*, հարուստ. *richly* հարուստ կերպով: (Տե՛նե՛ և վերի օրինակ-ներն ա- երէն 92. Դեղ. 2.)

Գ. Առէ՞նք տուցնողներն (Առէ՞նքն Մ-իքոյ), որոնք կը-
համապատասխանեն *How much?* Ո՞րչա՞ կամ *How little?* Ո՞րչա՞
+իւ (չչորի) հարցման :

Աստիճանական Մակբայներն ալ կարելի է ստորաբաժնել
նոյնպէս չորս տեսակի,

1. Առաւելութիւն կամ առատութիւն ցուցնողներն
(Առ-ւել-իւ Մ-իքոյ)

much	շատ, կարի, յոյժ
more	աւելի շատ, աւելի ևս, ալ
most	ամենէն շատ, առաւելագէս,
	չափէն աւելի, չափազանց խիստ
too	ալ, նաև, ևս, նմանապէս լատ
very	շատ, յոյժ, կարի
greatly	մեծապէս [դին
far	հեռուն, անդին, բաւական ան-
be-sides' (դե-յոյ)	ևս, ալ, աւելի, դարձեալ
chief'ly	գլխաւորապէս մանաւանդ
prin'ci-pal-ly	գլխաւորաբար մանաւանդ
main'ly	գլխաւորաբար մանաւանդ
most'ly	մեծաւ մասամբ
gen'er-al-ly	ընդ հանրապէս, առհասարակ
en-tire'ly	ամբողջովին, լիովին
full	լիովին, անթերի [ւոյն
fully	լիովին, բոլորովին, ըստ արժան-
completely	կատարելապէս, լիուրի
perfectly	կատարելապէս, ամբողջովին
whol'ly	ամբողջովին, բոլորովին
to'tal-ly	բովանդակ կերպով, ամբողջովին
al'to-geth'er (սլ-ի-ի-տեղ)	բոլորն ի միասին, առանց բացա-
	ռութեան, ամենքը մէկտեղ
all	բոլորովին,
quite	լիովին, բոլորովին
clear	ամբողջովին, որոշ
stark (սլ-ի-ի-տեղ)*	բոլորովին, գլխովին, բացարձակ
exceedingly	գերազանց կերպով
ex-cess'ive-ly	(ե-է-ի-ի-տեղ) [լ յանշափս, չարաշար
ex-trav'a-gant-ly (ե-է-ի-ի-տեղ)	չոյլաբար

|| Ի՞նչ է այս բառի արմատը կամ ածականը:

* Հնչու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ):

in-tol'er-a-bly (ինտոլ'երեալ) անհանդուժելի կերպով
im-meas'ur-a-bly (իմեաշ'ուրեալ) անչափելի կերպով
in'con-ceiv'a-bly (ինկոնցեյվ'աբլ) անըմբռնելի կերպով
in'fi-nite-ly (ինֆինիտլ) անհունօրէն

2. Հաւասարութիւն կամ բաւականութիւն ցուցնողներն

enough բաւական
suf-fi'cient-ly (սուֆիշի'նշէնտլ) ըստ բաւականին
com'pe-tent-ly (կոմ'պէտէնտլ) բաւական կարող կերպով
ad'e-quate-ly (ադէկուէտլ) պէտք եղած չափով
pro-por'tion-al-ly (պրոփորշընշէնալ) համեմատաբար
e'qual-ly (էքուալլ) հաւասարապէս
so այսպէս, ասանկ, անանկ
as պէս, նման, իբր թէ, որպէս թէ,
զոր օրինակ
e'ven (էյվէն) նոյն իսկ, մինչև անգամ
just արդարացի, իրաւացի
exactly Ժշդիւ, ճիշդ ու ճիշդ [այդ.
pre-cise'ly (պրէշէնշէնտլ) Ժշդիւ, ճշդութեամբ. հապա՛հ.

Նուազութիւն ցուցնողներն (նոն-աշ-իւն Մ-լէ-յ)

little քիչ, քչիկ մը
less աւելի քիչ, ոչ այնքան, նուազ
least ամենէն քիչ
scarce'ly (շէրքէ'յընտլ) հազիւ հազ, շատ քիչ անգամ
hard'ly դժուարաւ
scant'ly (շէնտլ'յընտլ) հազիւ բաւական կերպով, բաւականէն նուազ կերպով. իսեղ-
ճօրէն, գձուձ կերպով
scant'i-ly (շէնտլ'ի'յընտլ) հազիւ, դժուարաւ
mere'ly (մէրէ'յընտլ) պարզապէս
bare'ly (բէրէ'յընտլ) խեղճուկ կերպով. մերկ
only միայն, ըսկ, սոսկ [աւելի քան
but միայն, ոչ ուրիշ կերպով քան, ոչ
part'ly (պարտլ) մասամբ
par'tial-ly (պարշիալտլ) մասամբ. աչառութեամբ
nearly մօտաւորապէս, գրեթէ
al'most գրեթէ
wellnigh գրեթէ
not quite ոչ բաւականին

4. Վերացեալ քանակութիւն ցուցնողներն

(Վերացան-Քանական Մ-իքոյ)

how	ի՛նչպէս (ի՛նչ ասո՞յնի մէջ)
however†	այսու ամենայնիւ, սակայն
how 'so-ev'er (հո-սո-է-վէր)	ո և է կերպով
everso	չատ
something	բան մը
anything	ո և է բան մը
nothing	ոչինչ
a groat (կրօն)*	դանկ մը, բնիոն մը
a sixpence (սիքս-պենս)	կէս շիլինինոց
a sou-marquee etc. (սո-մար-քիւէ)	փուճ, շնչին բան, յումպէտս

Դ. Կերպ, Որդի-սո-վէ-ն կամ Տե-ի ցուցնողներն, որոնք կը պատասխանեն *How*, ի՛նչպէս հարցման. կամ հաստատելով, կամ ժխտելով և կամ տարակուսելով:

Այս Մակբայներն ալ կարելի է ստորաբաժնել հինգ տեսակի,

1. Որպիսութիւն կամ Որակութիւն ցուցնողներն

(Որ-ի-ի-ն Մ-իքոյ)

well	լաւ, աղէկ
ill	գէշ, չարաչար կերպով [պով
wisely†	իմաստութեամբ, իմաստուն կեր-
foolishly§	յիմարաբար
justly	արդարութեամբ, ուղղութեամբ
wick'ed-ly (ուի-է-վէ-լի)	չարութեամբ

† Սոյն բառը ի՛նչ տարբեր բաներէ կը բաղկանայ:

* Հնչելու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ):

† ՄԱՆ. ա.— Այս *ly* վերջաւորող Մակբայներուն պէս կան նաև ուրիշ շատեր, որոնք կը շինուին որդի-սո-վէ-ն ցո-յնող ածականներուն վրայ *ly* մասնիկն աւելցնելով (Տեա՛ն էրն 217). որը կը համապատասխանէ Հայերէնի մէջ ...ալ և ...աբար մասնիկներուն և իբրով բառին. տեսնել վերի օրինակներն:

բ.— ...*ly* մասնիկը Անգլո-Սաքսոն *lic* կամ *like* բառի համառոտութիւնն ու Անգլիերէն Մակբայներու ամենէն հասարակ վերջաւորութիւնն է:

§ ԿԱՆՈՆ.— Բառի մը վրայ *ish* (իշ) մասնիկը աւելցնելով անոր աւելի նուազական ածականի իմաստը կուտայ. այսպէս *fool*, յիմար. *foolish*, յիմարութեան մօտեցած, քիչ յիմար, յիմարական:

2. Հաստատութիւն կամ Հաւանութիւն ցուցնողներն
(Հաստատութիւն Մակբայ)

yes	այո՛ (Ռի՛. հրաժեշտ)
yea (էէյ)*	այո՛, յիրաւի, արդարեւ
ay, aye	այո՛, հա
ver'i-ly (վի՛րլի)	ճշմարտիւ, ստուգիւ. ամէն
truly	ճշմարտիւ, իրաւացի
indeed	ստուգիւ, արդարեւ
sure'ly	ապահովապէս, հաստատապէս
certainly	ստուգիւ, անշուշտ
doubt'less† (դաւթ'լէս)	անստարակոյս, աներկբայ
undoubtedly	անկասկած կերպով
as-sur'ed-ly¶	ապահովաբար, վստահաբար
cer'tes‡ (սեր՛տէշ)	անստարակոյս [Ռի՛. հա]
for-sooth¶ (ֆորսութ'հ)	ճշմարտ, իրաւ որ, շատ աղէկ
a'men' (էյմեն, ամեն)	ամէն, եղիցի, թող ըլլայ, իրաւացի

Բացասականութիւն կամ Ժխտում ցուցնողներն
(Բացասական կամ Ժխտական Մակբայ)

no, not, nay (նէյ)	ոչ, չէ
nowise, noway, nowadays	ոչ երբէք, ամենեւին
nohow	ոչ մի կերպով (Ռի՛.)

4. Տարակոյս կամ Անորոշութիւն ցուցնողներն
(Երկբայական կամ Տարակոյսական Մակբայ)

per-haps' (քերփս')	գուցէ, թերեւ
hap'ly (հափլի)	պատահաբար
pos'si-bly (քոսիփլի)	հնարէ. թերեւ. հաւանականաբար
per-chance' (քերչանս')	պատահամբ, թերեւ
per'ad-ven'ture (քերեդվենչը)	եթէ երբէք, թերեւ
may-be	կարելի է

5. Եղանակ կամ կերպ ցուցնողներն (Եղանակական Մակբայ)

thus (թէս)	այսպէս, ասանկ
so	այսպէս, ասանկ. ատանկ, անանկ
how	ինչպէս, ինչ
somehow	կերպով մը

† doubt (դաւթ - մէկ վանկ) կասկած to doubt, կասկածիլ

¶ to as-sure' (աշսուր) ապահովել, վստահացնել :

‡ Գրաբար է այժմ անգործածելի :

|| Այս բառը առաջինը հաստատութիւն կամ հաւանութիւն ցոյց տալու համար կը գործածուէր, մինչ հիմայ սոսկ հիփիլ-ս համար կը գործածուէր :

nohow†	ոչ մի կերպով
anyhow†	ինչև իցէ, ու է կերպով [կերպով
however†	այսու ամենայնիւ, սակայն, ու է
howsoever†	ու է կերպով. տակաւին
like	նոյնպէս, նոյն կերպով
else	եթէ ոչ. ուրիշ կերպ
otherwise*	ուրիշ կերպ. եթէ ոչ, ապա թէ ոչ
a-cross' (ափ-ափ)	խաչաձև, խոտորնակի
to-geth'er (խ-ի-տե-ր)	միասին, միատեղ
a-part' (ափ-ափ)	զատ, ուրոյն, առանձին
a-sun'der (ա-ը-ն-դ-ը)	ուրոյն, իրարմէ զատ
namely	այսինքն, որ է
par-tic'u-lar-ly (թ-ր-թ-ի-թ-ի-լ-ը)	մասնաւորաբար
nec'es-sa''ri-ly (ն-է-ս-է-ր-ի-լ)	ի հարկէ
hes'i-ta''ting-ly (հ-է-լ-ի-տ-ի-ն-լ)	վարանմամբ
trip'ping-ly (թ-ր-ի-ն-լ)	արագութեամբ, թեթեօրէն
ex-tem'po-re (է-տ-է-մ-թ-ի-ը, է)	յանպատրաստից
ex-tem''po-ra'ne-ous-ly (է-տ-է-մ-թ-ի-ը-է-ն-լ)	յանպատրաստից
headlong†	գլխիվայր
lengthwise§	երկայնութեանը, երկայնքին

Այս վերոյգրեաններէն ի զատ կան տեսակ մ'ալ Մակրայ-ներ, որոնք նախադասութիւն մը ուրիշ նախադասութեան մը հետ կապելու կը ծառայեն, մի և նոյն ժամանակ արտայայտե-լով ժամանակի, տեղի, աստիճանի, և ըն. մի որ և է պարագայն կամ հանգամանքը, այս պատճառաւ և կը կոչուին կոպուլատիվ կամ Շաղկապիչ Միջոցներ. և որոնք առ հասարակ մէկէ աւելի բայեր կը յարարեն. ասոնք թուով շատ քիչ են և կ'ստորաբաժնուին երկու կարգի,

1. Պատճառ ցուցնողներն

why	ինչո՞ւ, ի՞նչ դիտաւորութեամբ
where'fore	ի՞նչ պատճառաւ, ի՞նչ նպատակաւ
there'fore	այս կ'մ այն պատճառաւ.

† Սոյն բառը ի՞չ տարբեր բառերէ կը բաղկանայ:

§ length (լէնկ) երկարութիւն:

* ԿԱՆՈՆ.— Երբ բառի մը վերջը ly կամ wise մասնիկը աւելցնենք, բառը մակրայ կը դառնայ և կը նշանակէ կերպ. ինչպէս like, նման likewise, նմանապէս:

2. Դերանուանական բաղադրուածներն

herein

ասով. հոս, այստեղ

therein

ասով, անով. հոն, այնտեղ

wherein, etc.

յորում, ուր

Հետեւեալներն ալ առ հասարակ կը գործածուին իբր կապակցող Մակբայներ. after, again, also, as, before, besides, con'se-quent-ly (գաւթեմէն — հետեւաբար) else, ere, even, furthermore,† hence, how, however, moreover, nevertheless otherwise, since, so, still,‡ till, then, thence, therefore, too, until, when, where, wherefore, whither եւ while կամ whilst.

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Ժամանական, Տեղան եւ Որան մակբայներն առ հասարակ բայերու եւ ընդունելութիւններու վրայ կը դրուին. մինչ աստիճանական մակբայներն աւելի շատ ածականներու կամ մակբայներու վրայ:

2. Քանի մը բառերէ բաղկացեալ մակբայներն երբեմն ինչ բառերէ որ կը բաղկանան, անոնց նշանակութիւնը կը պահեն. ինչպէս, *not so*, «չդպէ». երբեմն ալ բոլորովին տարբեր նշանակութիւն մը կուտան. ինչպէս, *in order*, «դպէ»:

3. *There* մակբայը եթէ դրուի այնպիսի բայի մը վրայ, որոյ տէր բային բայէն ետքը դրուած ըլլայ, անոր նշանակութիւնը չի փոխեր. այսպէս, *there came to the beach** a poor man, ծովեզերքը աղքատ մ'եկաւ:

4. *Too* մակբայը բայի հետ գործածուած ատեն կը նշանակէ «լ. իսկ ածականի կամ մակբայի հետ՝ կը ցուցնէ չէ՛ք — եւ». ինչպէս, *He was there too*, ինքն ալ հոն էր. *It is too warm*, չէ՛ք — եւ տաք է. *That is too much*, չէ՛ք — եւ անիկա:

5. Ածականներէն ոմանք ինչպէս *ly* մասնիկով մակբայ կ'ըլլային (Տե՛սէ՛ Երեմ 217 և 220), նոյնպէս ոմանք ալ *in* բառը նախադասելով մակբայ կ'ըլլան. ինչպէս, *in* gen'er-al (ճե՛ն'ըրալ — ընդհանուր) ընդհանրապէս:

Բառեր ալ կան իրենց սկիզբը *a* մասնիկը առնելով մակբայ կ'ըլլան, և Հայերէն լէ՛ր, Ռ'՛լ բառերուն նշանակութիւնը կուտան. այսպէս *ashore* (Ն'շ' at կ'— on shore), ծովեզերքին լէ՛ր. *asleep* (Ն'շ' *in* sleep), քունի Ռ'՛լ:

† fur'ther (Ֆ'ըր'հըր) աւելի հռուս քաղաքական է forth բառին:

‡ still (Շ) — դէլ — մէկ վրայ) այս կամ այն ատեն. տակաւին:

* beach (Դէ՛շ) ծովեզերք:

ՄԱԿԱԹՆԵՐՈՒ ԲԱՂԴԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Մակրայներն եթէ երբէք փոփոխութիւն մը կրեն, այն ալ իրենց բաղդատութիւնն է:

1. Մակրայներն ալ Ածականներու պէս կրնան բաղդատուիլ, մեծ մասամբ Բ. Մէթոսով (Տե՛սիւ Երեմ 78-79). քիչերն կը բաղդատուին Ա. Մէթոսով. ինչպէս, soon, sooner, soonest; fast, * faster, fastest:

2. Հետեւեալներն կը բաղդատուին անկանոն կերպով, well, better, best; badly կամ ill, worse, worst; little, less, least; much, more, most; far, farther, farthest; fort, fur'ther, fur'thest (ֆըրտհէր); rath (բարհ) ժամանակին, rath'er (բարհըր) աւելի լաւ է, լաւ ևս. մանաւանդ, rath'est (բարհէր) ամենէն աւելի լաւ է. այս վերջնոյն միայն բաղդատականը կը գործածուի:

3. *Ly* վերջաւորող մակրայներն առ հասարակ Բ. Մէթոսով կը բաղդատուին:

121. Վարժութիւն

[Ընթերցանելու և հետեւալ վարժութիւնը տեսրակին մէջ, յետոյ գտնելու և ամեն մէկ նախադասութեան միջի Մակրայներն ու ատորագծելու և. միեւնոյն աստիճանի վրայ և թէ ամեն մէկ մակրայ ինչ տեսակ բառի մը (բայի, ընդունելութեան, անձականի թէ մակրայի) մէկ պարագան կը ցուցնէ:]

Here he is. There he goes.

"I will also ask of you one question."

Where are you going now?

He came in first.

"Say well is good, but do well is better."

"And whatsoever ye do, do it heartily."

"And straightway he will send him thither."

"Wisdom crieth without."

"Ye can not tell whence I come."

"For scarcely for a righteous man will one die: yet peradventure for a good man some would even dare to die."
ROM. v., 7.

Are you sure of that? Perhaps he was not there.

"If the son therefore shall make you free, ye shall be free indeed."

"Who knows her whereabouts?"

"The gate whereby he passed,"

* fast (ֆասթ) ամուր, հաստաստ. արագ արագ:

Under he lies, by the side of the old church.

"She is at home wherever she is."

That looks exceedingly beautiful.

He is stark mad.

Generally speaking we are all free.

I had scarcely spoken, when he came in.

He spoke very well of you indeed.

There were wellnigh a thousand men.

"It is inconceivable to me that man should ever fly."

He was one of Washington's aides* when he was barely twenty years old.

The question was put barely before them.

122. Վարժութիւն

[Հետեւեալ նախադասութիւններն նոյնպէս ընդօրինակելու է տեսարկին մէջ, բայց թարգմանելով զանազան մակարայներ ղեկելով: Նոյնիւր է որ միեւնոյն մակարայը երկու անգամ չը գործածուի:]

".....,, I say unto you, If a man keep my saying, he shall see death."

..... is one likely to find it?

I have not of it. It is

We are right. I know of him.

He has been good to me.

You can be about it. I met him in London

..... he will come

They sailed on the twenty fifth of September.

"Thou shalt help him."

"And they came into the house."

"We will be with you."

"And he came

"..... went I up in the

"Be not from me." That is true.

It is done. That is what I want.

That is done I am ready.

"And earlier every year,

Our singing birds take wing." — LOWELL.

..... I will tell you about it. It isn't worth a

I like it "We ail are borne to die."

* aid կամ aide օգնական aide-de-camp (էյ-դ-է-է-է) կամ հարզ (ՏՃԷ. Ե-ՎԷԷ):

ԴԱՍ ԾԷ. (LESSON LVII.)

[Դ]

wolf	('---ւֆ)	զայլ
lamb†	(ւե՛)	զառ
lamp†	(ւե՛փ)	կանթեղ, լապտեր
thirst	(Դհւր-դ)*	ծարաւ, իղձ, տենչանք
thirst'y	(Դհւր-դի)	ծարաւի
clear	(քիւր)*	վճիտ, յստակ, ջինջ
stream	(ւ-դրեւ՛)*	ջրի հոսանք (քեդ, ---, հեղեղ)
ground	(ւ---նք)*	գետին, հող
yard	(ւ---ք)*	Ամերիկեան կամ Անգլիական կանգուն
meal	(փշ)	անգամի մը կերակուր (Տֆ. էօյէ-ն)
feast	(ֆէշ)	խնջոյք, կոչունք, տօնախմբութիւն
cry	(քրի)*	ճչիւն, աղաղակ
rage	(րէ՛)	ցասում, կատաղութիւն
bold	(աւի)	յանդուգն
mud	(յւք)	տիղմ, ցեխ
lie	(ւլ)	սուտ
lie	(ւլ)	մոխրաջուր
fox	(ֆո-ք)*	աղուէս
blood	(աւք)*	արիւն
blood-thirsty†		արեան ծարաւի
rav'enus	(ր-վ(ւ)նք)	անյագ, անկուշտ, գիշատիչ
sheep‖	(շէփ)	ոչխար
a-fraid'	(-ֆրէ՛յք)	վախով, երկիւղալի
sure'ly	(շո-րէ)	վստահ կերպով, անպատճառ
mis-take'	(մի-տէ՛յք)	սխալ
meek	(մէփ)	հեզ
im'pu-dent	(փ-փէ-ք-նք)	լպիք, լիրբ, անամօթ
ras'cal	(ր-սկ-ւ)	սինկքոր, սրիկայ
up-on'	(ւփ-ն)	վրայ
fa'ble	(ֆէ՛յլ)	առակ
help	(հէլփ)	օգնութիւն

† Դիտէ lamb և lamp բառերու տարբերութիւններն:

* Հնչելու է մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ):

‡ Սոյն բառը ինչ տարբեր բառերէ կը բաղկանայ:

‖ Կան բառեր, որոց Յոքնակիներն նոյնն են. ինչպէս, sheep, ոչխար. sheep, ոչխարներ:

helpless†		անօգնական
to quench	(ֆ-տ-ն-լ)*	ծարաւը անցնել [ուիլ
to clear		պարզել, լուսաբանել. օդը բաց-
to ground		գետինը դնել, հաստատել, հիմ-
		նել, աղէկ սովորեցնել
to fall		հետը իյնալ. իյնալ, կործանիլ
to cry		պոռալ, գոչել, աղաղակել. լալ
to stir	(ը-տ-ի-ր)*	խառնել, շարժել, ցնցել
to spoil	(ը-տ-յ-լ)*	աւրել, խանգարել, եղծանել
to answer†		պատասխանել
to reply†	(ը-ի-լ-ա-ն)	պատասխանել [կենալ
to lie§		պառկիլ, երկննալ, տարածուիլ,
to lie§		ստել
to lie in		ծննդաբեր (դ-ն-յ-ն) ըլլալ
to be afraid		վախնալ
to bear	(դ-ն-ր)	ծնանիլ. կրել. համբերել
to ex-claim'	(է-տ-ի-լ-ի-ր)	բացազանչել, գոչել
to howl	(հ-ա-ւ-լ)*	գայլի ոռնալ
to dare	(տ-ն-ր)	համարձակիլ, յանդգնիլ
to con'tra-dict	(ֆ-տ-ր-ա-դ-ի-կ-տ)	հակառակախօսել, դիմադար-
		ծուլիւն ընել
to fly		թռչիլ
to cause		պատճառել

† կԱՆՈՆ. Եթէ Գոյական անուան մը վերջը *some* (ս-մ), *ful* (ֆ-ւ), կամ *less* (լ-է) մասնիկն աւելցնենք, Գոյականը Ածականի կը փոխուի և կը ցուցնէ որդէ-ս-ն-ի-ն կամ ան-հ-ո-ւ-ն-ի-ն: Սովորաբար *ful* մասնիկը Հայերէնի մէջ չի, լեյ-ն-ն բառին կը համապատասխանէ մինչ *less* մասնիկը Բաց-ն-ի-ն մասնիկ-ներուն. այսպէս, *trouble* (Բ-ր-ւ-լ) նեղութիւն, վիշտ, ծանձ-րոյթ — *troublesome*, նեղիչ, ծանձրացուցիչ. *fruit*, պտուղ — *fruitful*, պտուղով լեյ-ն, պտղաբեր, պտղատու — *fruitless*, ան-պտուղ. *help*, օգնութիւն — *helpless*, անօգնական: (Տե՛սէ՛լ Զաւ-երէ՛ 55:)

† to answer կը նշանակէ պատասխանել հարցման մը. մինչ *to reply* կը նշանակէ պատասխանել պատճառաբանեալ իրայայտութեան մը, անոր հակառակ պատճառաբանելով: (Ռ-կ. Կ'ըսուի Ի-տ-ը ջրել:)

§ to lie, պառկիլ և to lie, ստել երկու բայերու տարբե-րութիւններն պէտք է գտնել իրենց գլխաւոր մասերէն. ա-ռաջինը անկանոն բայ է, մինչ վերջինը կանոնաւոր:

123. Վարժութիւն

[Ծ]

THE WOLF AND THE LAMB

One day a wolf and a lamb came at the same time to quench their thirst in a clear stream. The wolf stood to drink, where the ground was high; while the lamb stood some yards off down the stream. As the wolf had had no meal that day, he thought, if he could but fall out with the lamb, he could eat him up, and so get a good feast. So he cried out in a great rage to the lamb. "What makes you so bold as to stir up the mud in the stream, and so spoil my drink?"—"Sir," says the lamb, "that I can not do; for, the stream runs down this way from you to me, and not from me to you as you say."

"Be it so," answered the wolf, "but what will you say, when I tell you I have heard all the lies which you told the fox about me, a year ago, saying that I am a bloodthirsty, ravenous creature, and that the sheep are all afraid of me?"

"That is surely a mistake," meekly replied the lamb, "for I never met the fox, and a year ago I was not born. I am only six months old."

"It was your brother, then," exclaimed the wolf. "On my honor, sir, I never had a brother," replied the lamb. "Impudent rascal!" howled the wolf, "how dare you contradict me so!" So saying he flew upon the helpless lamb and ate him up.

From this fable we learn that those who wish to quarrel can always find cause.

ጉሁሀ ስሮ. (LESSON LVIII.)

[୧]

CON-JUNC'TIONS (ԳԵՆԵՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՇԱՂԿԱՊԵՐՏԵՐ)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Շաղկապ կը կոչուին այն բառերը, որոնք բառ մը ուրիշ բառի մը հետ, կամ խօսք մը ուրիշ խօսքի մը հետ և կամ նախադասութիւն մը ուրիշ նախադասութեան մը հետ կը կապեն, և այսպէս կապուածներուն ալ իրարմէ ինչ կախումն ունեցած ըլլալը կը ցուցնեն. ինչպէս, “Thou and he are happy, because you are good.” «Դու և ինքն երջանիկ էք, որովհետեւ աղէկ (բարի) էք» խօսքին մէջ and և because Շաղկապներ են, որովհետեւ առաջինը Thou և he բառերն իրարու հետ կը կապէ, մինչ վերջինը Thou and he are happy և you are good նախադասութիւններն իրարու հետ կը կապէ:

ԴԻՏ.— Նկատելու է որ Շաղկապներն ինժինին խօսքի մը իրական շերտին վրայ որ և է բան չեն տրտալայտեր, այս իսկ պատճառաւ ալ Արխատտեչ և իւր հետեւողներն Շաղկապներն շշուախուլութենէ գուրկ բառեր կը ճաշնային: Իրենց միակ պաշտօնն է իրարու կապել:

ԴԱՍԱԿԱՐԳԵՐ

Անգլիերէնի մէջ՝ ներկայիս Շաղկապներն երկու ընդհանուր դասակարգերու կը բաժնուին, որոնք կը կոչուին Յօդակա (copulative - գոյական-խօսքով - իրարու հետ հիստող) և Տրհակա (dis-junctive - Գոյական-խօսքով - իրարմէ զատող, իրարու հակառակող): Այս իւրաքանչիւր դասակարգէն կան քանի մը բառեր ալ, որոնք միւս մնացածներէն կը տարբերին իրենց շարժականութեամբ. ասոր համար և ասոնք ալ երրորդ դասակարգ մը կը համարուին և կը կոչուին Յարկա (cor-relative - Գոյական-խօսքով - իրարու վերաբերող) Շաղկապներ:

ա. Բազմապիսի շահեր կը կոչուին այն շահակալներն, որոնք կը ցուցնեն յաւելում մը, պարգև մը, հեղեղ մը կամ երկարութիւն մը, ինչպէս, “He and I shall not dispute*; for, if he has any choicet, I shall readily grant§ it.” - Ինք և ես չպիտի հակաճառինք, ինչ ինչ տէր ինք (էք) որ և է ընտրածն ունի, ես պատրաստակամութեամբ (յո՛ժարութեմբ) պիտի շնորհեմ զանիկայ:

* to dis-pute (տխտիտ-դ) հերքել, հակաճառիլ, վիճաբանիլ, քանակոռիլ :

† choice (չոյս, չոյս) ընտիր. թանկագին. ընտրողութիւն, ընտրածը. նախամեծարածը:

§ grant (ᄒᆞᆫᄇᆡ - ᄂᆞᆫ ᄃᆞᆫ) ᄃᆞᆫᄃᆞᆫᄃᆞᆫ. ᄃᆞᆫᄃᆞᆫᄃᆞᆫ. to grant,
ᄃᆞᆫᄃᆞᆫᄃᆞᆫ:

Բաղճիւսական շաղկապները հետեւեալներն են
and, ու, և if, եթէ
as, որպէս թէ that, որ, թէ
both, երկուքն ալ then, ուրեմն [չափ
because, որովհետեւ since, ըստ որում, քանի որ, ցոր-
even, մինչև անգամ seeing, նկատելով որ
for, վասն զի so, այսպէս, այդպէս, այնպէս

Բ. Տրտնութեան շաղկապները կոչուին այն շաղկապներն, որոնք կը ցուցնեն նշանակութեան հակասութիւնը ինչպէս, "Though (Կհօ-ւ-ի վայ - թէ է, թէպէտ և) he were dead, yet shall he live." — *St. John's Gospcl. XI., 25.* «Թէ և մեռնի, սակայն և այնպէս պիտի ապրի» «Be not faithless*, but believing." — *Id. XX., 27.* «Մի ըլլար անհաւատ, հապա հաւատացեալ» :

Տրտնական շաղկապները հետեւեալներն են
or, կամ al-though' (օլ-թո*) թէ և, թէպէտ և
nor, ոչ ալ yet սակայն, բայց և այնպէս
either, կամ. թէ but բայց, սակայն [ոչ
neither, ոչ ex-cept' (էք-է'էթ) մինչեւ որ. եթէ
than, քան թէ wheth'er (հէ-է'թէր) թէ, արդեօք
though, թէ և, թէպէտ և lest գուցէ, մի գուցէ, չըլլայ թէ
un-less' (ը'լէս) եթէ ոչ, բայց միայն, մինչեւ որ
save (սէյվ) բացի
pro-vi'ded (փրօվ'յէթ) պայմանաւ որ. միայն թէ
not-with-stand'ing (նո-թ-սթանդ-ինգ) չընայելով թէ, սակայն,
այսու հանդերձ, այսու ամենայնիւ
where-as' (հէ-էյր-է) որովհետեւ. նկատելով որ

Գ. Յարնչական շաղկապները կոչուին այն շաղկապներն, որոնք կը գործածուին շոյժ շոյժ, այնպէս որ մէկը կ'ակնարկէ կամ կը պատասխանէ միւսին. ինչպէս, "John (Յոհն - Յովհաննէս) came neither eating, nor drinking." — *Matt. XI., 18.* «Յովհաննէս եկաւ ոչ կ'ուտէր ոչ ալ կը խմէր» «Whether he will go, or not, I can not tell, արդէն պիտի երթայ կամ ոչ՝ չեմ կրնար ըսել» :

Ծարնչական շաղկապները հետեւեալներն են
both and թէ եւ թէ
as as այնպէս ինչպէս ալ
այնչափ որչափ ալ
as so ինչպէս այնպէս ալ

* faith (ֆէյթ) հաւատք. faithless, անհաւատ :

if then	եթէ ուրեմն
either or	կամ կամ
neither nor	ոչ և ոչ ալ
whether or	արդէն կամ
though although yet	թէեւ, թէպէտեւ սակայն,
բայց եւ այնպէս

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Հետեւեալ բառերն ալ *for as much as*, ձան ղի, որչա՛հ որ. *in as much as*, քանի՛ որ. *in so much that*, քանի՛ որ այնչա՛հ հաւաքաբար գործածուած ատեն, յաճախ իրր շաղկապ կը գործածուին:

2. Շաղկապները քերականական որ եւ է փոփոխութիւն չեն կրեր:

124. Վարժութիւն

[Սոյն վարժութիւնը նախ առ նուազն երեք անգամ կարգաւու է բարձրագոյն, յետոյ ուշի ուշով հասկնալով ասացուածքներն, թարգմանելու է Հայերէնի. անկէջ վերջը ընդօրինակելու է տեարակին մէջ և աւելն մէկ պարբերութեան միջի շաղկապներն գտնելով ստորագծելու է. այլաւեւաւ զանազանելու է ամեն մէկ շաղկապ ինչ զասակարգի կը պատկանի և ո՞ր բառերը կամ խօսքերը իրարու հետ կապած է:]

“Why do we fear death, seeing it is but gain to die?”

He is not so wise as his brother.

“Except a man be born again.”

I will either write or send.

“He has neither friends nor enemies*, neither vice nor virtue.”

“Though deep yet clear, though gentle yet not dull.”

Speak so as to be understood.

He speaks so low that no one can hear what he is saying.

I will give you such books as I have.

Such is his ignorance†, that he can neither read nor write.

“Answering their questions, as if it were a matter‡ that needed it.”

* en'e'my (էն'էփ) թշնամի

† ig'no-rance (իգ'նօ-անս) տգիտութիւն:

‡ mat'ter (մա'տըր) նիւթ, խնդիր

Հետեւեալներն — acy (էսի), — ade (էյդ), — age (էյժ), — ance (էնս), — ence (էնս), — ancy (էնսի), — ency (էնսի), — ion (էն), — sion (սէնս, շէն), — tion (շէն), — ism (իշմ), — ment (մէնտ, մենտ), — tude (թիւտ), — ty (թի), — ety (էթի), — ity (իթի), — ure (յւր) Հատիններէն է կամ Գաղիերէնէն առնուած մասնիկներն են. որոցմէ մին երբ բառի մը վերջն աւելցուի կը ցուցնէ վիճակ կամ կացութիւն, գործողութիւն մը կամ գործողութեան մ'արդիւնքը. և կամ գործողը. Հայերէնի մէջ մեծ մասամբ — ութիւն մասնական կը համապատասխանեն:

125. Վարժութիւն

[Հետեւեալ նախադասութիւններն նոյնպէս ընդօրինակելու է տեսարակին մէջ, բայց քաջութ տեղերը պատշաճ շարկապներ դնելով: Նայելու է որ միեւնոյն շարկապը երկու տեղամբ չը գործածուի: Յետոյ կարգալու է բարձրանայն առ նուազն երեք տեղամբ:]

Wisdom is better wealth.*

Neither he I can do it.

Take care thou fall.

Mamma I went down the store.

..... I had a book, I would read it.

He may come in he is a friend.

Annie and Nora were present.

"We live we eat."

It will rain the barometer is falling.

"Why do we fear death, it is but gain to dye?"

..... you wish it, it shall be done.

..... he is there.

If you don't like this, have that.

I am well I do not feel very strong.†

What will you have corn-cake corn-bread?

He has sister brother.

You must say yes no.

"..... I have cast them far off."

Rude,‡ not unkind.

You may go now you may come again.

"..... a man be born again."

Tell us you are going or not.

"..... they cause *some* to fall." — PR. IV., 16.

"Thou see'st no beauty thou make it first." — LOWELL.

..... that he would pay ten cents a week.

"..... he had a bee in his bonnet,§ was really a great man." — DE QUINCEY.

"..... he was not worthy of death."

* wealth (աւելիւն — մէկ վանկ) հարստութիւն, ստացուածք

† strong (լոյսաւոր — մէկ վանկ) զօրաւոր

‡ rude (բռնի) անքաղաքավար, անկիրթ

§ bon'net (պոնետ) գլխարկ (ի հնունմն էրիկ մարդոց՝ ներկայիս կանանց գլխարկ)

ԴԱՍ ԾԹ. (LESSON LIX.)

PREP' O-SI'TIONS (դիմացման) ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

[Զ]

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Նախադրութիւն կը կոչուին այն բառերը, որոնք տարբեր իրերու կամ մտածումներու իրարու հետ ունեցած յարաբերութիւնները կը ցուցնեն. եւ որոնք ընդհանրապէս գոյական անունէ մը կամ դերանունէ մ'առաջ կը դրուին. (նոյն-դէպ) ինչպէս, "We will wait *for you from morning till night.*" Մենք պիտի սպասենք ձեզ համար առաւօտանշնէ մինչև գիշեր, խօսքին մէջ *for, from* եւ *till* նախադրութիւններ են. վասն զի *for you* դերանունէն առաջ դրուած է եւ կը ցուցնէ *you* դերանունին *wait* բառին հետ ունեցած յարաբերութիւնը. նոյնպէս *from morning* գոյական անունէն առաջ դրուած է եւ կը ցուցնէ *morning* բառի *wait* բառին հետ ունեցած ուրիշ մէկ յարաբերութիւնը. այսպէս ալ *till night* գոյական անունէն առաջ դրուած է եւ կը ցուցնէ *night* բառի *wait* բառին հետ ունեցած ալ ուրիշ մէկ յարաբերութիւնը:

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Խօսքի մը մէջ գտնուած նախադրութիւններն ամենէն պարզ բառերն են, որոնք քերականական ունէ փոփոխութիւն չեն կրեր:

2. Ամեն մէկ նախադրութիւն իրմէ վերջ առարկայ մը կամ (չոյս-կոն հոլմ) խնդիր մ'ունենալու է, զոր կը կառավարէ. այս խնդիրը առ հասարակ նախադրութենէն անմիջապէս վերջը կը գրուի. բայց շատ ատեն ալ մէկ կամ երկու բառ կամ աւելի շատ հետունները կը դրուի. ինչպէս, *He is with me,* Իմ հետ է. "Sing of man's first dis'o-be'di-ence (տէ՛օղէ՛յտէ՛ն - անհնազանդութիւն)" , Երգէ մարդու առաջին անհնազանդութիւնը:

3. Ամեն մէկ նախադրութիւն իր առարկայովը կամ իրեն գիրովը միասին ուրիշ բառէ մը կամ խօսքէ մը կախում ունի, որուն կ'ըսուի նախընթացը կամ յարաբերեալը. նախադրութեան մը յարաբերեալը կամ առարկան (խնդիրը) շատ զիւրիին կրնայ գտնուիլ *What?* Ի՞նչ հարցումը գործածելով. այսպէս, եթէ *What* ը նախադրութենէն առաջ դնելով հարցնենք, գրտածնուս պատասխանը յարաբերեալն է. եթէ *What* ը նախադրութենէն վերջը դնելով հարցնենք, պատասխանը առարկան կամ խնդիրն է. օրինակի համար, "The price of a virtuous woman is far above rubies." Առաքինի կնոջ մը գինը գոհարներէն (յօկնի - ՏՏ. Եփոս) շատ աւելի է: Այս խօսքին մէջ

dur'ing	(դիւրիւն)	միջոցին,մէջ,ատեն
Ere	(էր)	է առաջ, նախ քան
ex-cept'	(էքսէպթ)	բացի
ex-cept'ing	(էքսէպթիւն)	բացի, ի բաց առեալ
For	(ֆօր)	համար
from	(ֆրօմ)*	է,էն
In	(ին)	մէջ (պարփակուած)
in'to	(ինդու)	մէջը, ներսը
Mid or midst	(միդ, միդսթ)*	մէջ, մէջտեղ
not'with-stand'ing	(նօթօւնդսթէնդին)	թէպէտեւ, չը նայելով որ
Of	(օֆ)	...ի, ...ին, ...ան, ...եան, ...ուն,
off	(օֆֆ)	է,էն [...ուան, ան.
on	(օն)	վրայ
out	(օութ)*	դուրս
o'ver	(օվըր)	վրայ
Past	(փասթ)	ժամանակէն վերջը
pend'ing	(փէնդին)	միջոցին, ատեն
Re-gard'ing	(րէկընդին)	ըստ, համար, վասն
re-spect'ing	(րէսփէկթին)	ըստ, համար, վասն
round	(րօնդ)*	չուրջ, իրլի, գրեթէ
Since	(սինս)	ի վեր, հետէ
Through	(թրօու)*	մէջէն
through-out'	(թրօութուտ)	ամբողջը
till	(թիլ)	մինչև [ց..., առ, դէպի, ևն.
to	(տօ)	...են, ...ին, ...ան, ...եան, ...ուն,
touch'ing	(թըչին)	նկատմամբ, վերաբերեալ
to'ward or	(տօ'ւարդ)	դէպի
to'wards	(տօ'ւարդ)	դէպի
Un'der	(ընդը)	տակը, ներքեւ
un'der-neath'	(ընդընթիւն)	վարը, տակը, ներքեւը
un-til'	(ընթիլ)	մինչև
un'to	(ընդու)	ի,ին, առ, դէպի
up	(ըփ)	վեր, դէպի վեր
up-on'	(ըփօն)	վրայ
With	(ուիթ)*	ով, հետ, մէկտեղ

* Հնչուէն է մէկ տեղամէն (մէկ վանկ) :

† ԾԱՆ.— by և with ... ով իրարմէ կը զանազանուին, by կը ցուցնէ եղանակ կամ ձևով. մինչ with գործիք. ինչպէս, I must grow rich by writing, Գրեւով պէտք է հարստանամ. He is suffering with pain, Ծաւով կը տառապի :

with-in	(--իդհի'ն)	ներսիդին
with-out	(--իդհա'--դ)	դուրսիդին, առանց
վերոյգրեալներէն	ի զատ	ուրիշ նախադրութիւններ ալ կան, որոնք մակբայներու պէս քանի մը բառերէ կը բաղկանան. ասոնցմէ քանիներն են,
on ac-count' of	(--ն ըգէ'--նդ --վ)	համար, վասն
ac-cord'ing to	(ըգէ'--դինիդ--)	ըստ
in re-spect' of	(ին ըի'գէ'դդ --վ)	նկատմամբ
in-stead' of	(ինդէ'դ --վ)	փոխանակ
in or'der	(ին օ'--դըր)	համար, որպէս զի [գալով
as to	(եշ դ--)	նկատմամբ, (այս խնդրոյն

ԳիՏ.— Վերոյգրեալ նախադրութիւններէն բաւական թիւ մը ուսանողը պիտի դիտէ որ ինքն արդէն սորված է զանոնք առաջ իբր մակբայներ, յետոյ՝ իբր շաղկապներ և հիմայ ալ կը գտնէ զանոնք իբր նախադրութիւններ: Միեւնոյն բառերու այս զանազան գործածութիւններն չփոթութիւն պատճառելու չեն ուսանողին. ինքն շատ դիւրաւ պիտի ճանչնայ այս ինչ խօսքին այս ինչ բառը հոն տեղ իբր մակբայ թէ շաղկապ՝ շաղկապ թէ նախադրութիւն գործածուած է, եթէ ուշադրութիւն ընծայէ (—) ադ բառի նոյն խօսքին մէջ գրաւած դիրքին և կատարած պաշտօնին. (ք) այդ բառի տուած նշանակութեանը, որը խօսքին մէջ գտնուող միւս բառերու իմաստին լրացուցիչ և պատշաճ պէտք է ըլլայ: Գիտենք արդէն որ բառ մը ինչ որ կը նշանակէ երբ իբր մակբայ գործածուի, նոյնը չնշանակեր երբ իբր շաղկապ գործածուի. ինչպէս, *yet* իբր մակբայ կը նշանակէ դեռ, դեռ--ն. մինչ իբր շաղկապ կը նշանակէ --կայ, քայ և --յդէ. նոյնպէս ալ *for* իբր շաղկապ կը նշանակէ իսկ չէ. մինչ իբր նախադրութիւն կը նշանակէ հա՛հա: Ասոնց գործածութիւնը աւելի որոշ կարելի է տեսնել հետեւեալ օրինակներուն մէջ: Do not go yet, Տե՛հ--ն մ'երթաք. He is willing, yet unable, ինք կը կամենայ (կ'ուզէ, կը ցանկայ), --կայ անկարող (է): Այս երկու օրինակներէն առաջնոյն մէջ *yet* go բային վրայ դրուած է և նշանակութիւնն ալ դե՛հ--ն կը յարմարի. ուստի մակբայ է. մինչ վերջնոյն մէջ *yet* He is willing և *he is* unable նախադասութիւններն իրարու կը շաղկապէ, և նշանակութիւնն ալ --կայ կամ քայ և --յդէ կը յարմարի. ուստի եւ շաղկապ է: Նոյնպէս՝ "Take my yoke upon you, and learn of me; for I am meek and lowly in heart." «Առէ՛ք իմ լուծս ձեր վրայ, եւ ինձմէ սորվեցէ՛ք» իսկ հեղեմ եւ սրտով խոնարհ. "I am ready for you", «Պատրաստ եմ

ձեզ հա՛մար: Այս երկու օրինակներէն առաջնայն մէջ *for*ը ազնեւեալ կ'երեւայ որ երկու խօսքերը իրար կը կապէ եւ կը նշանակէ վա՛ն ղի: ուստի շաղկապ է. մինչ վերջնոյն մէջ *for*ը դրուած է *you* դերանունէն առաջ, որը կը կառավարէ եւ կը նշանակէ հա՛մար. ուստի եւ նախադրութիւն է:

126. Վարժութիւն

[Սոյն վարժութիւնը նախ առ նուազն երեք տեղամ կարգաւ է բարձրագոյն, յետոյ ուշ ուշով հասկնալով ստացուածքներն, Թարգմանելու է Հայերէնի. տնկից վերջ ընդօրինակելու է տեղադրել մէջ և ամեն մէկ պարբերութեան միջի նախադրութիւններն գտնելով ստորագծելու է. այնուհետեւ գտնելու է ամեն մէկ նախադրութեան կառավարած խնդիրն ու յարաբերաւը:

Can't you tell us something about New York?
 It is about hundred feet across the road.
 Don't feel yourself above others.
 I saw a light above the brightness of the sun.
 They arrived one after another.
 He was named after his uncle.
 That is against the law.
 Come along with me.
 Among my books, there are two of yours.
 We sat around the fire.
 You must be here before night.
 Before many years have passed this will be forgotten altogether.
 She stood behind the door.
 He is below fifty.
 Don't sink beneath a burden*.
 There were many others besides him.
 There is nothing between them.
 That is beyond my reach.
 We progress little by little.
 For this reason, I got to see him.
 He went from Paris to Rome.
 We live in New York.
 She was standing at the door.
 This paper is written in ink.
 Is it written in that book?
 January is the first month of the Year.
 Whatsoever falls on the stone, shall be broken.

* bur'den (պէ՛տքն) բեռ

Pass on the other side please.
We have been here over a month.
What is he upon?

127. Վարժութիւն

[Հասեալ նախադասութիւններն նոյնպէս ընդգրկնակելու է տեսարկին մէջ, ըստ անցած տեղերը պատշաճ նախադրութիւններ դնելով: Նայելու է որ միեւնոյն նախադրութիւնը երկու տեղամ լը գործածուի: Յետոյ կարգաւու է բարձրագոյն առ նուազն երեւ տեղամ:]

This room is ten feet seven.
He is gone good.
You must be angry something.
He was standing the road.
He was named me.
The bone the arm is broken.
Do not lean* this door.
We walked the shore the sea.
I saw him the corn.
“They questioned themselves.”
They intend to sail the world.
..... the question of high cost of living.
He stood king Agrippa.
Get me, Satan†.
The thermometer indicates† thirty degrees.
Were there others you?
Let her sit Cora and Bertha.
“What is that me and thee?”
“And said, Is not the arrow thee?”
Fear not, for I am you.
What can I do you?
We went Paris to Rome.
We waited there night.
Don't stand the door of the church.
What have you got your hand?
You may take it and cut pieces.

* lean (լէյն) նիհալ, անժուր (անիւշ տիւ) to lean, հակիլ. կռթնիլ, յենուլ

† sa'tan (սէյթան) սատան, սատանայ (նկատէ տառադարձութիւնը

† in-di-cate (ին-դի-էյթ) ցուցնել, նշանակել

IN'TER-JEC'TIONS (ԻՆՏԵՐԺԵԿՏԻՆԵՐ) ՄԻՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

[Զ]

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Միջարկութիւն (Տիւն յիւսիս) կամ Զայնարկութիւն (Յայն Տիւն յիւսիս) կը կոչուին կարգ մը փոքրիկ բառեր, որոնք յանկարծ մեր խօսքերուն միջեւ կ'իյնան մեր մտքի յանկարծական կամ սաստիկ մի յուզումը, ինչպէս --բո-ն-ն, քո-ն-ն, քո-ն-ն, քո-ն-ն, քո-ն-ն կամ ուրիշ որ եւ է կէր+ արտայայտելու համար. այսպէս, Hur-rah'! (հո-հո) Կեցցէ՛. Ah! Ա՛խ. Begone! Կորուէ՛. What! Ի՛նչ. Good-by! Մնաք բարո՛ւ. Ինչպէս Հայերէնի մէջ ամէն միջարկութիւն իւր վրայ երկար () նշանն ունի, նոյնպէս Անգլիերէնի մէջ ամեն մէկ միջարկութիւն (+է քո-ն-ն-ն-ն) իրմէ վերջ սոյն (!) նշանն ունի, որ կը կոչուի Ex'cla-ma'tion mark (է-քլեմեյշն մարք) Զարմացական նշան. եւ կը համապատասխանէ Հայերէն երկարին. այսպէս, O! Ո՛. Oh! Ո՛հ:

Միջարկութիւններն ալ ճաղկապներու եւ Նախադրութիւններու պէս քերականական որ եւ է փոփոխութիւն չեն կրեր. սակայն կարելի է զանոնք դասակարգել իրենց արտայայտած յուզմունքներուն համեմատ. առոնց գլխաւորներն են,

1. Ուր-ն-ն-ն-ն արտայայտելու համար

Eigh !	(էյ)	Է՛յ, Է՛հ
Hey !	(հէյ)	Հէ՛յ, Ա՛յ, Է՛յ
Io !	(ույօ)	Ա՛յօ, Օ՛հ, Օ՛խ

2. Տքո-ն-ն-ն արտայայտելու համար

Oh !	(օ)	Ո՛հ, Վա՛յ, Վա՛խ
Ah !	(ա)	Ա՛հ, Եղո՛ւկ, Ա՛խ
Hoo !	(հո)	Հո՛ւ
A-las' !	(ալ-ա)	Աւա՛ղ, Ափսո՛ս

3. Ադ-ն-ն-ն կամ Զքո-ն-ն արտայայտելու համար

Ha !	(հա)	Հա՛, Ո՛հ
Strange !	(է-քրէյնճ)	Ի՛նչ օտար, Ի՛նչ անսովոր
Indeed !	(ինդիյո)	Իրա՛ւ

4. Բա-ն-ն-ն արտայայտելու, կամ կոչելու համար

O !	(օ)	Օ՛հ, Ո՛ղ

5. Գո-վե-տ արտայայտելու համար

Good !		Լա՛ւ, Աղէ՛կ բրիք
Well-done !		Լա՛ւ ըրիք
Bra vo	(պրե՛յվօ, պր-վօ)	Շատ աղէ՛կ, Լա՛ւ, Ապրի՛ք

6. (Առանց հաւանութեան) Զորհեմք արտայայտելու համար

What ! ի՞նչ
Whew ! (հոգեւ) * Հո՛ւ, Օ՛հ (Տճի. հոյդե՛)

7. Ցամ կամ վե՛տ արտայայտելու համար

Oh ! Ո՛հ
Ah ! Ա՛հ, Ա՛խ
Eh ! (էյ, է) է՛հ
O dear ! Ո՛հ (Տճի. աճա՛ն)

8. Արհամարհանք արտայայտելու համար

Faugh ! (ֆօ) Բո՛ւ, Բո՛ւհ
Pugh ! (փօ, փօհ) Փօ՛ւ, Փօ՛ւհ, թօ՛ւհ
Pshaw ! (շօ, փշօ*) Վա՛հ, Օն ա՛նդր
Humph ! (հւմֆ) Հը՛մ
Hum ! (հւմ) Հը՛մ

9. Հոգեւորութեան կամ Զգուշանք արտայայտելու համար

Foh ! (ֆօ) Օ՛հ
Fie ! (ֆի) Վա՛յ, Բո՛ւհ

10. Արդարութեան համար

Out ! Դո՛ւրս
Off ! Անդի՛ն, Կորսու՛է
Shoo ! (շօ) Չո՛ւ, Գնա՛, Բը՛շ, Բը՛շ
Begone ! Գնա՛, Կորսու՛է՛

11. Մէկը Բարձր-շօյ կանչելու համար

Ho ! (հօ) Օ՛, է՛յ
Hal-lo'! Halloo! (հէլօ') Հէլօ՛

12. Տնտեսութեան արտայայտելու համար

Ah ! Ո՛հ, Օ՛հ
A-ha' ! (ա-հա) Ահա՛, էհա՛, Ըհա՛
Hurrah! Hurra! (հօ-րէյ) Կեցցէ՛

13. Խեղճութեան համար

Ha, ha, ha (հա, հա, հա) Հա, Հա, Հա
He, he, he (հէ, հէ, հէ) Հի, Հի, Հի

14. Ողջունելու համար

Wel'come (ուե՛լքոմ) Բարի եկաք
Hail ! (հէյլ) Ողջո՛յն
All-hail ! Ողջո՛յն

* Հիշելու է մէկ տեղամէկ (մէկ վտակ) :

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Շատ մը բայերու հրամայականներն ալ երբեմն իբր միջարկութիւն կը գործածուին. ինչպէս, Behold! նայէ՛. Hark! Մտիկ ըրէ՛. Hold! կեցի՛ր:

2. Wo կամ Woe (ու) Վայ, (կը յայտնէ ինչ որ մէջ դժբաղդոթիւն, չարքայէջ իշխանութիւն կամ սուլակէ աղէտ) գոյական անուն է. սակայն յաճախ իբր միջարկութիւն կը գործածուի:

128. Վարժութիւն

[Սոյն վարժութիւնը նախ առ նուազն երեք տեղաւորու է բարձրագոյն, յետոյ ուշի ուշով հասկնալով ասացուածքներ, թարգմանելու է Հայերէնի. անկից վերջ ընդօրինակելու է տեղաւորութիւն մէջ և անկէ մէկ պարբերութեան մէջ միջարկութիւնները գտնելով ստորագծելու է:]

Alas! he is no more. Ah! so I have caught you at last!
Hear, O Israel! Aha! they have won.
“Begone! I say. I will not to wedding with thee.”—SHAKESPEARE.
“O faithless generation, * how long shall I be with you?”
“Hey, his kiss† puthoney‡ in the very porridge-pot§! BUCHANAN.
Ha! Ha! I laugh. Now it is time to laugh!
Fie, nephew, fie! Out! you can stay¶ here no more.
O dear me! can’t you stay quite for a while?
Halloo! come here!
“He cried, Ho! no more, for it is done.”—CHAUCER.
Bravo! Bravo! they were crying.
Hush! don’t cry anymore.
“Hist! the household|| all is sleeping.” — JULIA W. HOWE.
“Behold, I can not speak.” Wo to the drunkard!
Whoa! Whoa! Good-by! my dear, good-by!

129. Վարժութիւն

[Հետեւեալ տախտակաւութիւններն ուրիշ և ընդօրինակելու է տեղաւորութիւն մէջ, բայց անցած տեղերը պատշաճ միջարկութիւններ գտնելով:]

..... must it ever be sol ... is it you?
“..... she is broken.” — EZEK. XXVI., 2.
... that the day would come! come here.
.... with you! ... is me! “..... he is in thine hand.”
“... Happiness! our being’s end and aim!” — POPE.
....., my friends,

* gen’er-a-tion (ճէնըրէյշըն) սերունդ, ազգատուն, արտադրութիւն. ծնունդ. to generate, ծնանիլ. արտադրել, յառաջ բերել

† kiss (քիս) համոյր, պաշիկ — to kiss, համոռնել, պագնել

‡ honey (հոնի) մեղր
§ porridge (քորիճ, քորիճ) ցորենէ կամ ալիւրէ ճաշ — pot (քոթ) պուտուկ — porridge-pot, ճաշ եփելու պուտուկ

¶ stay (սթէյ — սթէյ Գ) մնալը, կենալը — to stay, մնալ կենալ
|| household (հաուսհոլդ, անեցիք. ընտանեկան

ԴԱՍ Կ. (LESSON LX.)

ՔԱՂՈՒԱԾՔ (REVIEW)

[Հետեւեալ հարցումներուն դրաւոր պատասխանելու է տեաքակէն մէջ, յետոյ տեղերը դրոյն մէջ գտնելով, տեսնոց հետ բազդատելու է:]

1. Ի՞նչ տեսակ բառերը Մակբայ կը կոչենք: Անգլիերէնի մէջ մակբայները քանի՞ դասակարգերու կարելի է բաժնել և ի՞նչ են անոնց անուններն: Քանի՞ տեսակի կարելի է ստորաբաժնել ժամանակ ցուցնող կամ ժամանակական մակբայներն. ի՞նչ կը կոչենք այդ տեսակները և ի՞նչպէս կրնանք զանազանիլ զանոնք իրարմէ. տուէ՛ք ամեն մէկ տեսակէն երկերկու օրինակներ: Ի՞նչ են ժամանակի բաժանումներն. պատրաստեցէ՛ք անոնց ցուցակը: Տեղական, Աստիճանական և կերպ ցուցնող մակբայներէն ամեն մէկը քանի՞ տեսակի կարելի է ստորաբաժնել. ի՞նչ են անոնց անուններն. տուէ՛ք ամեն մէկէն երկերկու օրինակ: *Ly, ish և as* մասնիկներուն վրայ ի՞նչ գիտէ՛ք. պատասխանելով օրինակներով ցոյց տուէ՛ք: Ի՞նչ գիտէ՛ք *there* և *too* մակբայներուն վրայ. մէյ մէկ օրինակով բացատրեցէ՛ք: Մակբայները ի՞նչ փոփոխութիւն կը կրեն և ի՞նչ մէթոտով. հինգ հինգ օրինակ տուէ՛ք ամեն մէկ մէթոտին վրայ: Բաղդատեցէ՛ք հինգ օրինակ *ly* վերջաւորող մակբայներէն. աւտոնք բաղդատելու միակ մէթոտն ի՞նչ է: Հետեւեալ մակբայներէն ամեն մէկովը մէյ մէկ նախադասութիւն շինեցէ՛ք. *kindly. anyhow, but, whence, till now*: Ածականներն ի՞նչպէս կարելի է մակբայ շինել:

2. Պատմեցէ՛ք բերանացի Գայլին ու Գառի պատմութիւնը, և նոյնը ձեր յիշողութենէն գրեցէ՛ք տետրակնուդ մէջ Անգլիերէն. յետոյ նոյնը բարձրաձայն կարդացէ՛ք մէկ անգամ:

3. Ի՞նչ է Շաղկապը. ի՞նչ պաշտօն ունի և ի՞նչ փոփոխութիւն կը կրէ: Շաղկապները քանի՞ դասակարգի կարելի է բաժնել. ի՞նչ են անուններն: Բաղհիւսական և տրոհական շաղկապներն ի՞նչպէս կարելի է իրարմէ զանազանել: Որո՞նք են յարնչական շաղկապներն. և առաջիններէն ինչո՞վ կը տարբերին: Հետեւեալ շաղկապներէն ամեն մէկը մէկ նախադասութեան մէջ գործածելու է. *neither nor, if, or, notwithstanding*:

4. Ի՞նչ տեսակ բառերուն նախադրութիւն կ'ըսենք և ո՞ր տեսակ բառերէն առաջ կը դրուին: Նախադրութիւն մը շաղկապէն ի՞նչով կը տարբերի: Ի՞նչ է յարաբերեալ: Ի՞նչ է առարկայ կամ խնդիր: Այս պատասխաններէն ամէն մէկը

երկերկու օրինակներով ցոյց տալու է: Ի՞նչպէս կարելի է յա-
րաբերեալն և առարկան կամ խնդիրը գտնել: Նախադրու-
թիւններն ի՞նչ փոփոխութիւն կը կրեն: Հետեւեալ նախադ-
րութիւններէն ամեն մէկը մէկ նախադասութեան մէջ գոր-
ծածելու է. instead of, within, after, pending, from'

5. Միջարկութիւն ո՞ր տեսակ բառերը կ'անուանենք. եւ
ի՞նչ դասակարգերու կարելի է բաժնել. երկերկու օրինակներ
տալու է: Միջարկութիւններն ի՞նչ փոփոխութիւն կը կրեն:
Հետեւեալ միջարկութիւններէն ամեն մէկը մէկ մէկ նախա-
դասութեան մէջ գործածելու է. Oh! Aha! Halloo! Alas! Farewell!

130. Վարժութիւն

[8] [Հ]

“He that is without sin among you, let him first cast a stone at her.” — JOH. VIII., 7.

“Suffer the little children to come unto me, and forbid them not.” — MAR. X., 14.

“Happiness is not complete unless it is shared with others.”

“No man can lose what he never had.”

“Every where in life the true question† is, not what we gain, but what we do.” — CARLYLE.

“Who thinks most, feels the noblest, acts the best.” — P. J. BAILEY.

“Time flies, man dies.”

“The fool doth think he is wise, but the wise man knows himself to be a fool.” — *As you like it.* — SHAKESPEARE.

“A thing in beauty is a joy forever.”

† ques'tion (գոյն-ընթաց) հարցում. վէճի նիւթ եղածը —
to question, հարցնել. տարակուսի տակ ձգել:

ՆԿԿՓԿՍՆՈՒՆՈՂԻ

GRAMMAR (ԿԵՐՏԵՐ) ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՍ ԿԱ. (LESSON LXI.)

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿՐ ԿՈՇՈՒ ԳԻՐՔ ՄՐ, ՈՐ ԿՐ ՍՈՎՐԵՑՆԷ լԵՂՈՒ
ՄՐ ՈՒՂԻՂ ԿԱՐԴԱԼՈՒ, ԳՐԵԼՈՒ և խօսելու կերպերն (աբհեդ),
օ՛ ԷՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ:

ԱՒԷԼԵՐԷՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿՐ ԳԻՐՔ ՄՐ՝ ՈՐ ԿՐ ՍՈՎՐԵՑՆԷ
ԱՆՔԻԵՐԷՆ լԵՂՈՒՆ ՈՒՂԻՂ ԿԵՐԱԿՈՎ ԿԱՐԴԱԼՈՒ ԳՐԵԼՈՒ և խօսելու
կերպերն, օ՛ ԷՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ:

(ԼԵՂՈՒ ԸՍԵԼՈՎ Ի ՀՆՈՒՄՈՒ ԿՐ ՀԱՍԿԵՐՈՒՄ ՄԱՐԴՈՒ ՄՐ ԻՐ
ՀԱՂԱՓԱՐՆԵՐՈՒ ԲԵՐԱՆԱՅԻ ԱՐԱՅԱՅԱՏՈՒԹԻՒՆԸ. ՈՒՂԻՂ ՄԱՐԴՈՒ
ԳՐԵԼՈՒ ԳԻՐԷՆ Ի ՎԵՐ ԼԵՂՈՒ ԲԱՐՈՒ ՍԿԱՒ ԶԱՆԱԿԵԼ ՄԱՐԴՈՒ
ՄՐ ԻՐ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐՈՒ ԱՐԱՅԱՅԱՏՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՈՒ ՄԱՐԴՈՒ
ԿԵՐԱԿԵՐԸ, ԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ և ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ)

ԼԵՂՈՒ ՄՐ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳԻՐԵՐՆ և ՎԱՏԱՆՈՒՄ ԿԵՐԱԿՈՎ
ՍՈՎՐԵԼՈՒ ՄԻԱԿ ԿԵՐԱՅՆ Է ՎԱՅՆ ԻՐ ԲԱՂԿԱՅՆՈՂ ՄԱՍԵՐՈՒՆ ՎԵՐ-
ԼՈՒԾԵԼ, և անոնցմէ՝ ամեն մէկը ԲԱՅԱՏՈՒՆԵԼ, անոր ՍՈՒՂԱ-
ԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ճՂԵԼՈՎ, ՎԱՏԱՆՈՒՆ ՈՐՈՇԵԼՈՎ, օ՛ ԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
և ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԵԼՈՎ:

ԻՐ ՄՐ ԿԱՄ ԲԱՐ ՄՐ ԲԱՅԱՏՈՒՆ ԸՍԵԼՈՎ՝ ՎԵՐԷ Է ՀԱՍԿԵՐՈՒ
ՆՈՅՆ ԻՐ ԿԱՄ ԲԱՐՈՒ ՈՐՈՇԵԼ ՄԻՒՍ ԻՐԵՐԷՆ ԿԱՄ ԲԱՐԵՐԷՆ անոր
ՄԱՍՆԱԼՈՐ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԸՆԵԼՈՎ, անոր ՆԶԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ
ՀԱՍԿԵՐՆԵԼՈՎ:

ԲԱՐԻ ՄՐ ՍՈՒՂԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ (ՍՈՒՂԱ ԲԱՆ) ճՂԵԼ ԸՍԵԼՈՎ՝ ՎԵՐԷ
Է ՀԱՍԿԵՐՈՒ ՆՈՅՆ ԲԱՐԻ խօսքի ինչ մաս ըլլալը ԳՐԱՆԵԼ և անոր
ԿՐԱԾ ՎՈՒՄԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՈՐՈՇԵԼ:

ԲԱՐԻ ՄՐ ՎԱՏԱՆՈՒՆ ՎԱՏԱՆ ԸՍԵԼՈՎ՝ ՎԵՐԷ Է ՀԱՍԿԵՐՈՒ ՆՈՅՆ
ԲԱՐԻ ՈՒՂԻՂ ԲԱՐԵՐՈՒ ԿԱՄ խօսքի հետ ունեցած յարաբերու-
թիւնը ցոյց տալ:

ՕՐԷՆԻՍ ԿԱՆ ԸՍԵԼՈՎ՝ ՎԵՐԷ Է ՀԱՍԿԵՐՈՒ ԻՆՔՆԻՆ ԳՐԱՆԵԼՈՒ Է
ՎԱՅՆ ՍԵՆԱԿ ԲԱՐ ՄՐ ԿԱՄ խօսք մը ՈՐ ԻՐ ԲԱՅԱՏՈՒՄԸ ՆԵՐ-
ԿԱՅԱՑՆԷ ԿԱՄ ԱՎԱՑՈՒՄԱՆԷ:

ՎԱՐԺԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼ ԸՍԵԼՈՎ՝ ԿՐ ՀԱՍԿԵՐՈՒՄ ՈՒՍԱՆԵԼՈՒ ՆԻՒԹ
ԵՂԱԾՐ ԲԱՂԱՄԱՂԱՆ ճԵԼԵՐՈՒ ՄԱԿ ՎԱՅՆՔԱՆ ԿՐԿԵԼ. միևնույն ՈՐ
ՄՐԵՐԻՆ մէջ անմոռանալի եւ ԳՐԺԱԾՈՒՆԵԼՈՒ ՎԱՏԱՐԱՍՈՒ ՎԻՃԱ-
Կ՝ ՄՐ մէջ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ:

Քերականական կանոնը քիչ թէ շատ ընդհանրացած օրէնք մ'է որ սովորութիւնը հաստատած, կանոնաւորած, եւ նկարագրած է իբր լեզուին ուղիղ գործածութիւնը:

Անգլիերէն Քերականութիւնը չորս գլխաւոր մասերու կը բաժնուի 1. Or-thog'ra-phy (օրթո-գրֆի) Ուղղագրութիւն. 2. Et'y-mol'o-gy (էթիմո-լոգի) Ստուգաբանութիւն կամ Բառագիտութիւն. 3. Syn'tax (սինթաքս) Համաձայնութիւն կամ Շարադրութիւն եւ 4. Pros'o-dy (փրոսօդի) Շեշտաբանութիւն կամ Առոգանութիւն (ի մասնաւորի Տաղաչափութիւն, Բանաստեղծութիւն — այս ճիւղին կը պատկանի նաեւ կէտադրութիւն): Թէեւ ներկայիս առ հասարակ ընդունուած սովորութեան համեմատ երկրորդ եւ երրորդ ճիւղերը միայն կը կազմեն արդի գործածական Քերականութիւնը, բայց մենք աւելորդ չենք համարիր այս տեղ առաջին ճիւղին վրայ ալ քիչ մը գաղափար տալ, որը Հայ ուսանողի մը համար զգալի պէտք մը կը նկատենք:

ՄԱՍՆ Ա.

ORTHOGRAPHY. ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ:

ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ կը սովորեցնէ ուսանողին այն բոլորը ինչ որ պէտք է գիտնայ իբրեւ կամ դաբար, լռելի, առնչելի, հետեւելի եւ հեղեղելի մասին:

I. OF LETTERS. Ա. ԳՐԵՐՈՒ ԿԱՄ ՏԱՌԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ:

Գիշ կամ Տա կը կոչուի այբուբենի ամեն մէկ հատը, որը առ հասարակ կը ներկայացնէ մարդկային ձայնի մի մասնաւոր հնչումը կամ խօսակցութեան մի մասնաւոր տարրը: Ամեն մէկ գրի իր հանած մասնաւոր ձայնը կը կոչուի իր շօր-թիւնը (power). երբ բառի մը մէջ գիր մը ձայն չը հանէ, կը կոչուի լռա կամ հմբ (silent or mute):

Անգլիերէն Այբուբենը ընդ ամեն քսան եւ վեց գիր ունի. որոնք սակայն երեսուն վեց կամ երեսուն եօթն ձայն կը հանեն:

Ամբողջ այբուբենը գիտնալ կը նշանակէ սովորիլ անոնց անուններն, իբրեւ, շօր-թիւններն եւ յետեւ, որոց հետ ուսանողը համառօտակի արդէն ծանօթացած է սոյն գրքի 1-96 երեսներուն մէջ, այժմ ալ աւելի ընդարձակօրէն պիտի ուսանի զանոնք:

1. ԳՐԵՐՈՒ ԱՆՈՒՆՆԵՐՆ

(ՏԵՂԵՆ ԱՊՐԵՐԵՆ ՄԵՐՈՂ ԱՐԵՎԵՐ ԵՐԵՆ 96)

ԱՆԳՐԻԵՐԵՆ ԳՐԵՐՈՒ ԿԱՄ ՏԱՌԵՐՈՒ ԱՆՈՒՆՆԵՐՆ ԵՆ,

A, Է. Bee, Պէյ. Cee, Սէյ. Dee, Տէյ. E, Էյ. Eff, Էֆ.
Gee, ձէյ. Aitch, Էյչ. I, Այ. Jay, ձէյ. Kay, Գէյ. Ell, Էլ.
Em, Էմ. En, Էն. O, Օ. Pee, Փէյ. Kue, Քէյ. Ar, Ար. Ess, Էս.
Tee, Թէյ. U, Եւ. Vee, Վէյ. Double-u, Տըւբլւ. Ex, Էք.
Wy, Ույ. Zee, Ջէյ.

2. ԳՐԵՐՈՒ ԿԱՐԳԵՐԸ

Լեզուի մը ամբողջ տառերը երկու ընդհանուր կարգերու
կը բաժնուին Vow'els (Վո՛ւ-էլ) Զայն-որէր, և Con'so-nants
(Կոն-ժոն-տ) Բաղ-յոյնէր:

Զայնաւոր կը կոչուի այն գիրը որ ինքնին կրնայ կատար-
եալ ձայն մը հանել. ինչպէս, a, e, i, o:

Բաղաձայն կը կոչուի այն գիրը որ ուրիշ ձայնաւորի մը
օգնութեամբ կը կարողանայ ձայն հանել. ինչպէս, b, c, d, f:

Զայնաւորներն են a, e, i, o, u և երբեմն ալ w և y. Բո-
լոր մնացած գրերը բաղաձայն են:

W կամ y բաղաձայն կը կոչուի երբ մի եւ նոյն վանկին մէջ
հնչուող ձայնաւորէն առաջ դրուի. ինչպէս Well; yet: միւս
բոլոր պարագաներուն մէջ ձայնաւոր են:

Բաղաձայններն ալ կարելի է իրենց զօրութեան համեմատ
բաժնել երկու դասակարգի. Կէ յոյն-որէր, semivowels և
հմբէր, mutes.

Կէս ձայնաւոր կը կոչուի բաղաձայն մը՝ որ առանց ձայ-
նաւորի անկատար ձայն մը կրնայ հանել. այնպէս որ իր ձայնը
բառի մը վերջը կրնայ յապաղիլ. ինչպէս l, n, z - al, an և
azի մէջ:

Համր կը կոչուի այն բաղաձայնը՝ որ առանց ձայնաւորի մը
օգնութեան հիշ ձայն չկրնար հանել և որը եթէ վանկի մը
վերջը գտնուի հնչած պահուն շունչը յանկարծ կը դադրեցնէ.
ինչպէս, k, p, t - ak, ap եւ atի մէջ:

Կէս ձայնաւորներն են f, h, j, l, m, n, r, s, v, w, x, y, z
եւ c (սէյ) ու g (ճէյ). Բայց w կամ y երբ վանկի մը վերջը գտնուի
ձայնաւոր է. եւ c, f, g, h, j, s, կամ z ի ձայնն ալ կարելի է
երկարցնել միայն զօրաւոր շունչով:

կէս ձայնաւորներէն չորսը *l, m, n*, եւ *r* հետեւի կը կոչուին աւելի դիւրաւ հնչուելնուն համար. չորսն ալ *v, w, y* եւ *z* նմանապէս աւելի ձայնով կը հնչուին քան հազադային:

Համարներն ութն են, *b, d, k, p, q, t*, եւ *c* (փ) ու *g* (կ) ասոնցմէ ալ *k, q* եւ *c* (փ) նոյնահնչիւն են. *b, d*, եւ *g* (կ) միւսներէն աւելի յանկարծական կերպով կը դադարեցնեն շունչը:

3. ԳՐԵՐՈՒ ԶՕՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ

Գրերու զօրութիւններն իրենց հանած պարզ ձայներն են:

Որ եւ իցէ լեզուի մը մէջ գտնուած նախնական պարզ ձայները թուով քիչ են, ոչ աւելի քան երեսուն եւ վեց. բայց այս ձայներն իրարու հետ զանազան կերպով բաղադրուելով անթիւ բառեր յառաջ կը բերեն:

Ամեն մէկ ձայն կամ հնչում յառաջ կուգայ բերանի տարբեր տարբեր բացուելովը, լեզուի մասնաւոր դարձուածքովը եւ ձայնի զօրաւոր կամ մեղմ, երկար կամ կարճ հնչեցնելովը:

Անգլիերէն լեզուն հիմնուած ըլլալով աւելի ձայնաւորներու վրայ, ամեն Անգլիերէն խօսող անհրաժեշտ կերպով պէտք է անոնց հետ լաւ կերպով ընտելանայ: Այս ձայնաւորներն աւելի որոշ կը լսուին *ate, at, ah, all, eel*, ell†, isle‡, ill, old, on, ooze||, use, us* բառերուն սկիզբն, եւ *ս* ինչպէս կը հնչուի *bull* բառին մէջ:

Սոյն տասնեւչորս նախնական ձայները յաճախ կը միանան իրարու հետ ուրիշ վանկեր կազմելու համար. ինչպէս, *ay, out*. եւ բոլորն ալ շրթունքի կամ լեզուի մի մասնաւոր շարժումովը կամ դարձուածքովը արտադրուած ձայնովը նախադասուելով կամ կցուելով խօսքի ուրիշ մասերը կ'արտադրեն. օրինակի համար, եթէ այդ միեւնոյն տասնեւչորս բառերն եթէ քով նախադասենք կ'ունենանք *fate, fat, far, fall, feel, fell, file, fill, fold, fond, fool, fuse, fuss, full*: Եթէ նորէն քով նախադասենք կ'ունենանք ուրիշ շարք մը. եւ այսպէս անթիւ շարքեր կարելի է յառաջ բերել:

Ձանազան գրերով արտասանուած վերոյիշեալ ձայնաւոր հնչումներէն կէսը առ հասարակ նշանակութիւն ունեցող բառեր են. մնացածներն վանկեր կազմելու միայն կը ծառայեն:

* eel (էլ) օձացուկ

† ell (էլ) կտորի չափ մ'է՝ հիմա անգործածելի

‡ isle (այլ) կղզի. (բանաստեղծական ձևին է *is'land* (ալէնդ) կղզի բառին) || ooze (օշ) լճի սկային տիւղմ. ծորում

Ութը երկար ձայներն *cigh, ah, awe*, eh, eye, oh, ooh, yew†* ինքնին բառեր են. մնացած վեց կարճ ձայներն՝ ինչպէս *at, et, it, ot, ut, put* ի մէջ առ հասարակ բաղաձայններու հետ կը լսուին, բացի առաջինէն որ առանձինն եւ որոշ կը լսուի "twice a day" խօսքին մէջ:

Անգլիերէնի մէջ պարզ բաղաձայններն քսաներկու հատ են, որք են, *b, d, f, g* (կ), *h, k, l, m, n, ng, p, r, s, sh, t, th* (տ-տ), *th* (տ-տ-ի), *v, w, y, z* եւ *zh* (ժ): Բոլոր այս բաղաձայններն որոշ կրնան լսուիլ հետեւեալ բառերուն մէջ. *buy, die, fie, guy\$, high, kie†, lie, my, nigh, eying, pie, rye¶, sigh||, shy, tie, thigh**, thy, viet††, we, ye, zebra\$\$, seizure‡‡: Նոյն տառերը եթէ ոչ նոյն վանկին՝ գէթ նոյն բառին մէջ կրնան կրկնուիլ ալ. այսպէս, fifty, giggle***, lily\$\$\$\$, mimic||||, singing, thither, vivid¶¶¶, եւն:*

Եւ X Անգլիերէնի մէջ բաղադրեալ բաղաձայններ են. այդ պատճառով ալ երէք չեն կրկնուիր: Եւ համարժէք է *dzh* ի եւ X կամ *ks* ի կամ *gx* ի: Անգլիերէնի մէջ չկայ բառ մը որ Եով վերջանայ եւ ոչ ալ բառ մը որ X ով սկսի. եւ X ով սկսած օտար լեզուներէ առնուած բառերուն ալ Xը կը հնչուի պարզ Z ի պէս. ինչպէս, Xerxes (Ջէրսէս) Քսէրքսիս:

C եւ Q բաղաձայններն ինքնին մասնաւոր ձայներ չունին: Q միշտ *k* ի ձայն ունի: C տառը *a, o, u*, տառերէն առաջ կը հնչուի *k. u, e, i, u* տառերէն առաջ կը հնչուի *s. այս-*

* awe (օ) սարսափ, յարգալից վախ, երկիւղ

† yew (եօ-) կարմրածառ (Տճ. գօր-տ-գ աղ-ն)

§ guy (կ-յ) ձողակալ կամ կայմակալ չուան. սուտ մարդ (Տճ. չեօյէ իեւն)

‡ kie (տ-յ) (Սկովերտ) կովեր

¶ rye (բ-յ) հաճար (Տճ. չ-է-տ-բ)

|| sigh (տ-յ) հառաչ, հոռոչանք – to sigh, հառաչել

** thigh (թ-յ) երանք, գիստ (Տճ. ք-ւնէ)

†† vie (է-յ) to vie, մրցիլ

§§ ze'bra (չէ-յ-բ-ա) վագրձի

‡‡ sei'zure (սէ-յ-բ-ւ-ր) գրաւելը. գրաւուած ապրանք

*** gig'gle (կէ-յ-լ) քեքեք – to giggle խեղդ ունելով խնդալ, քեքեքել:

§§§ lil'y (լէ-յ) չուչան

|||| mim'ic (մի-յ-ի-ք) միմոս, խնդկատակ

¶¶¶ viv'id (վի-յ-ի-վ) շատ պայծառ (տոյ). վառ, աշխոյժ

պէս հետեւեալ *ca, ce, ci, co, cu, cy* վանկերը կը հնչուին *ka, se, si, ko, ku, sy*: Տը շէն առաջ կը պահէ իւր ձայնը երբ *c* իրր *k* հնչուի, իսկ կը միանայ *c* ին հետ երբ *c* իրր *s* հնչուի. այսպէս, *sca, sce, sci, sco, scu, scy*, կը հնչուին *ska, se, si, sko, sku, sy*: *Ce* եւ *ci* երբեմն կը հնչուին *sh*, շ. ինչպէս, *o'cean* (օ'շէն) ովկիան, ովկիանոս (դիւնաւորութիւն), *so'cial* (օ'շիւ) ընկերական: *Ch* կը հնչուի *tsh*, շ. ինչպէս *church*, Էկլէշի:

Այս քսան եւ վեց գրերու բաղադրութիւններն թէեւ միլիոններու կը հասնին, բայց վերոյգրեալներն բաւական են ուսանողի մը համար Անգլիերէն լաւ եւ ուղիղ արտասանութիւն մը ձեռք բերելու: Մի եւ նոյն ատեն՝ ինկատի ունենալով որ Անգլիերէն լեզուի հնչումներն չատերուեն դժուարութիւն պատճառած է, հետեւեալ աւելի մանրամասն դիւրութիւններն ալ կ'աւելցնենք:

ՁԱՅՆԱԻՈՐՆԵՐՈՒ ՀՆՁՈՒՄՆԵՐԸ

A կը հնչուի վեց տեսակ

a	—	ինչպէս	American (ափրիկեան) Ամերիկեան
a	—	ինչպէս	arm (արմ) բազուկ
a	է	ինչպէս	ask (էս) հարցնել
a	է	ինչպէս	and (էն) և
a	էյ	ինչպէս	fare (ֆէյր) անցագին
a	—, ը	ինչպէս	according (էքֆօրմին) ըստ

Վերոյիշեալներէն բացառութիւն կը կազմեն

a	օ	ինչպէս	all (օլ) բոլոր
a	—, օ	ինչպէս	what (հա—ֆէ) ինչ

a ով բաղադրեալ ձայնաւորները կը հնչուին

aa	է	ինչպէս	Isaac (Այէէֆ) Իսահակ
ae	է	ինչպէս	Caesar (օէշէս) Կեսար
ae	էէ	ինչպէս	aerial (էէրիէլ) օդային
ai	էյ	ինչպէս	nail (նէյլ) եղունգ. գամ
ai	է	ինչպէս	said (օէֆ) ըսաւ
ai	էյէ	ինչպէս	mosaic (օյէյէֆ) մօզէյիք
au	օ	ինչպէս	cause (ֆօլ) պատճառ
au	—	ինչպէս	aunt (աւ) մօրաքոյր
au	էյ	ինչպէս	gauge (լէյճ) չափ մը
aw	օ	ինչպէս	raw (աօ) հում
ay	էյ	ինչպէս	day (այ) օր

Է կը հնչուի հինգ տեսակ

e	ե	ինչպէս	met (մէթ) հանդիպած
e	է	ինչպէս	me (մէ) գիտ
e	ը	ինչպէս	moment (մօմէնթ) վայրկեան
er	ըր	ինչպէս	baker (պէյքըր) հացագործ
e	էյ	ինչպէս	where (հը-էյր) ուր
Բառերու վերջին e գիրն համր է. ինչպէս, sore (սօր) վերջ:			
e ով բաղադրեալ ձայնաւորները կը հնչուին			

ea	է	ինչպէս	head (հէթ) գլուխ
ea	ա-	ինչպէս	heart (հարթ) սիրտ
ea	ը	ինչպէս	earth (էրթ) երկիր
ea	իէ	ինչպէս	beatify (պիէֆի-ի) երանելի ընել
ee	էյ	ինչպէս	eel (էյլ) օձացուկ
ei	էյ	ինչպէս	vein (վէյն) երակ
ei	ի	ինչպէս	deceit (դէ-էյթ) խաբէութիւն
ei	ի	ինչպէս	heifer (հէֆըր) երինջ
eo	ի	ինչպէս	people (փէփլ) ժողովուրդ
eo	ի	ինչպէս	leopard (լէֆըրթ) ինձ
eo	օ	ինչպէս	George (ճօրճ) Գէորգ [բանտ*]
eo	ը	ինչպէս	dungeon (դընճըն) ստորերկրեայ
eo	իօ	ինչպէս	theology (թիէօլօճի) Աստուածաբան-
eu	ի--	ինչպէս	feud (ֆէյդ) գժտութիւն [նութիւն
ew	ի--	ինչպէս	few (ֆէյ) քանի մը
ew	երբ հանդիպի ռէն առաջ կը հնչուի --. ինչպէս drew, տր--:		
ew	օ	ինչպէս	sew (սօ) կարել
ey	էյ	ինչպէս	prey (պրէյ) յափշտակել
eau	օ	ինչպէս	beau (բօ) պչրասէր
eau	ի--	ինչպէս	beauty (պիթի) գեղեցկութիւն
eous	ը-	ինչպէս	gorgeous (կօրճըյ) փառաւոր

Ի կը հնչուի չորս տեսակ

i	այ	ինչպէս	fine (ֆայն) գեղեցիկ
i	ի	ինչպէս	in (ին) մէջ
i	իյ, ի	ինչպէս	machine (մէշին) մեքենայ
i	ը, օր, օր	ինչպէս	sir (սըր) տիար

Il, im, in, irr բառերու սկիզբը կը հնչուին իլ, իմ, ին, իրր. ինչպէս, ill (իլ) չար, imitate (իմիթէյթ) նմանցնել, infant (ինֆէնթ) մանուկ, irritate (իրրիթէյթ) գրգռել:

* տանջանարան (դիտ: տառադարձութիւնը)

ն րա վանկներուն վերջը *ild, ind* կը հնչուին այլ, այն. *ինչպէս, mild* (մայլ) մեղմ, *mind* (մայն) միտք:

Լատիներէն բառերուն վերջը *i* միշտ ա կը հնչուի. *ինչպէս, alibi* (ալիբի) այլուր:

Շեշտուած *i* է մը անմիջապէս վերջ եթէ ձայնաւոր մը գայ *i* կը հնչուի ա. *ինչպէս, li'on* (լիօն) առիւծ, *di'et* (դիէթ) ուտելիք. եթէ *i*ը շեշտուած չըլլայ կը հնչուի ի. *ինչպէս, o-be'di-ent* (օպիէնէնթ) հնազանդ:

ile, ine, ive վերջաւորութիւններն սովորաբար կը հնչուին *իլ, ին, իվ*. գործրինակ, *hostile* (հօսթիլ) թշնամական, *masculine* (մասկուլին) արական, *active* (էփթիվ) գործունեայ

i ով բաղադրեալ հետեւեալ ձայնաւորները կը հնչուին,

ia	ը	ինչպէս	physician (ֆիշիշն) բժիշկ
ia	ի	ինչպէս	carriage (քարիճ) կառք
ie	ի	ինչպէս	grief (կրիֆ)* վիշտ
ie	այ	ինչպէս	die (դայ) մեռնիլ

ieu և *iew* կը հնչուին իւ (յիվ առկ). *ինչպէս, lieuten'ant* (լիւտէնէնթ) տեղակալ. *view* (վիւ)* տեսարան:

cion, sion, tion վերջաւորութիւններուն մէջ *io* կը հնչուի ը. *ինչպէս, co-er'cion* (քօըրշիօն) ճնշում, *pos-ses'sion* (փշշիօն) ստացում, ստացուածք. *oc'cu-pa'tion* (օքքուպաշիօն) ըզբաղում, գործ:

ious վերջաւորութիւններուն մէջ *iou* կը հնչուի ը. *ինչպէս, re-lig'ious* (րիլիճիւս) կրօնական:

Օ կը հնչուի հինգ տեսակ

o	օ	ինչպէս	o-bey' (օպէյ) հնազանդիլ
o	օ	ինչպէս	no (նօ) ոչ
o	օ, ո	ինչպէս	not (նօթ) ոչ
o	օ	ինչպէս	nor (նօր) և ոչ ալ
o	ը	ինչպէս	son (սըն) որդի

Օ քանի մը բառերու մէջ կը հնչուի ու. *ինչպէս do* (դու) ընեմ:

Օ կը հնչուի ի միայն *women* (ուօմէն) կիներ բառին մէջ:

Օ կը հնչուի ու ը միայն *one* (օն) մէկ և *once* (օնս) մէկ անգամ բառերուն մէջ:

Բառերու վերջի *on* առ հասարակ կը հնչուի ըն. *ինչպէս, reason* (րիշն) պատճառ:

* Հնչուի է մէկ տղաման (մէկ վանկ):

o ով բաղադրեալ հետեւեալ ձայնաւորները կը հնչուին.

oa կը հնչուի օ. ինչպէս, coal (ֆօլ) ածուխ:

oe կը հնչուի երբեմն օ. ինչպէս, foe (ֆօ) թշնամի. երբեմն՝
-- ինչպէս, shoe (շօ) կօշիկ. երբեմն՝ ի. ինչպէս, foe'tus, fe'tus
(ֆէ'տըս) սաղմ. երբեմն՝ օե. ինչպէս, po'et (ֆօ'էթ) բանաստեղծ.
երբեմն ալ՝ օը. ինչպէս go'er (կօ'ըր) գնացող:

oi կը հնչուի երբեմն օյ կամ օյ. ինչպէս, boil (պօյլ, պօյլ)
եռալ. ovoid (օվօյդ) ձուլաձև. երբեմն՝ օի. ինչպէս, Sto'ic (շ)՝ Գիտ.
Ստոյիկեան: Choir կը հնչուի (ֆօ--յր)* երգեցիկ խումբ, mem'oir
կը հնչուի (Մի'մօ--էր) յիշատակ:

oo կը հնչուի ընդհանրապէս --. ինչպէս, soon (սօոն) շու-
տով. երբեմն՝ ւ. ինչպէս blood (պլււ) արիւն. երբեմն ալ՝ օ.
ինչպէս door (տօ) դուռ (դիւ: տառադարձութիւն):

ou կը հնչուի --. ինչպէս, round (րօոնդ)* կլոր. երբեմն՝
ւ. ինչպէս, rough (րօֆ) խորտուբորտ. երբեմն՝ --. ինչպէս,
soup (սօփ) ապուր. երբեմն ալ՝ օ. ինչպէս, poultice (ֆօ'լտիս)
սպեղանի (Տֆլ. Պօլտիս):

Բառի մը ous վերջաւորութիւնը կը հնչուի շ. ինչպէս,
por'ous (ֆօ'ւշ) ծակ ծակ, ծակծկոտ:

ow կը հնչուի --. ինչպէս, brown (պրօւն)* թուխ. եր-
բեմն ալ՝ օ. ինչպէս sow (սօ) սերմանել:

Owe կը հնչուի պարզապէս օ և կը նշանակէ պարտիլ:

oy կը հնչուի օյ. ինչպէս, boy (պօյ) մանչ տղայ:

Անգլիերէնի մէջ էօ հնչումը չկայ:

U կը հնչուի վեց տեսակ,

u	էօ--	ինչպէս	use (էօշ) գործածել
u	իօ--	ինչպէս	mule (ֆօւլ)* ջորի
u	--	ինչպէս	bull (պօւլ) ցուլ
u	ւ	ինչպէս	bulk (պլւկ) զանգուած
u	ի	ինչպէս	bus'y (պի'շի) զբաղուած
u	ի	ինչպէս	bur'y (պի'րի) թաղել

Անգլիերէնի մէջ ի-- հնչումը չկայ:

u ով բաղադրեալ հետեւեալ ձայնաւորները կը հնչուին.

ua կը հնչուի երբեմն --. ինչպէս, guard (գարդ) հսկել.
պահպանել, երբեմն՝ --էյ. ինչպէս, per-suade' (ֆէրս--էյ) հա-
մոզել. երբեմն՝ --է. ինչպէս, sen'su-al (սէ'նս--էլ) հնչողութիւն,
զգայական. և երբեմն ալ՝ շ. ինչպէս, vict'uals (վի'տլս) պատ-
րաստի կերակուրներ:

* Հնչիւն է մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ):

ue կը հնչուի *ու*․ *ինչպէս*, blue (պլու — մէկ վահկ) կապոյտ․ *երբեմն*՝ *է*․ *ինչպէս*, guest (կէսթ) հիւր․ *երբեմն* ալ՝ *իօտ*․ *ինչպէս*՝ du'el (դի'ուէլ) մենամարտ:

gue և que վերջաւորութիւնները հնչելու է միշտ *կ* և *+*․ *ինչպէս*, league (լէյկ) միութիւն․ pique (փէյք) վիրաւորուած հպարտութիւն․ բաց *ի* a'gue, մէջ ընդ մէջ դող և ջերմ (երեք օրուայ դող կրակութիւն) և ar'gue, փաստաբանել, որոնք կը հնչուին (է'կէօ) և (ա'րէկէօ):

ui կը հնչուի *այ*․ *ինչպէս*, guide (կէյդ) առաջնորդ․ *երբեմն*՝ *ի*․ *ինչպէս*, guin'ea (կէ'նէ) Անգլիական 21 շիլիննոց կամ 5 տալէրնոց ոսկի․ *երբեմն* ալ՝ *ու*․ *ինչպէս*, juice (ճու)՝ հիւթ:

uy կը հնչուի *այ*․ *ինչպէս*, buy (պայ) գնել․ *երբեմն*՝ *ի*․ *ինչպէս*, pla'guy (փլէ'յէ) նեղացուցիչ, ապականիչ:

W բառերու սկիզբը կը հնչուի *ու*, պայմանաւ որ իրմէ անմիջապէս ետքը ձայնաւոր գայ․ *ինչպէս*, wax (աւէս)՝ մեղրամոմ:

wr բառերու սկիզբը կը հնչուի միայն *ր*․ *ինչպէս* write (րայթ):

wh բառերու սկիզբը կը հնչուի *հու*․ *ինչպէս*, when (հուէն) երբ․ բայց եթէ wh էն անմիջապէս ետք *օ* ըլլայ․ այն ատեն wh հնչելու է *հ*․ *ինչպէս*, whole (հուլ) ամբողջ: Նոյնպէս sword, թուր․ two, երկու և answer, պատասխան բառերը կը հնչուին (ուօսթ) (լիս) (աւսըր):

wo կը հնչուի *ու*․ *ինչպէս*, world (աւըլտ)՝ աշխարհ:

Y բառերու սկիզբը կը հնչուի *է*․ *ինչպէս*, yet (էէթ) տակաւին․ միավանկ բառերուն և բայերուն վերջը կը հնչուի *այ*․ *ինչպէս*, my (մայ) իմ․ satisfy (սէ'թիսֆայ)՝ գոհացնել․ ածականներու և մակբայներու վերջը ու շատ մը բառերու մէջտեղը կը հնչուի *ի*․ *ինչպէս*, eas'y (է'յէ) դիւրին․ greatly (կէյթլէ) մեծապէս․ crys'tal (քրիս'թէլ) բիւրեղ․ և հետեւեալ բառերուն մէջ միայն կը հնչուի *ը*․ myrrh (մըր) զմուռս․ myr'tle (մը'րէլ) մուրա․ mar'tyr (մա'րթըր) մարտիրոս (կատ: տառադարձութիւն):

ye կը հնչուի *այ*․ *ինչպէս* eye (էյ) հաճար:

* Հնչելու է մէկ անգամէն (մէկ վահկ):

† ԾԱՆ.— Հայերէն ընթերցանութեան մէջ *յ* բազմամանկ բառերուն վերջը միշտ համը է, այդ պատճառաւ (սէթիսֆայ) ի վերջի *յ* ն էի վերածեցիք որ որոշ հնչուի:

ԲԱՆԱԶԱՅՆՆԵՐՈՒՆ ՀՆՁՈՒՄՆԵՐԸ

B կը հնչուի միշտ ա. ինչպէս, bee, (պէ) մեղու. բայց ա գիրէն ետքը՝ և միավանկ բառերուն մէջ է գիրէն առաջ, չի-հնչուիր. ինչպէս, lamb (լէ) գառ, debt (տէ) պարտք:

c կը հնչուի կամ ւ կամ ֆ (Տեւեւ երես 251-252):

c համը է հետեւեալ բառերուն մէջ ar'bus-cle (ա'ր-բուս-լ) տունկ. cor'pus-cle (փ'ո'ֆ-լ) շամանդաղ, հիւլէ. czar (չ-ար) ձար. in-dict' (ին-տիկտ) դատի տակ ձգել. mus'cle (մուս-կլ) մկանք, գնդեր և vict'uals (վիկտուալ) պատրաստի կերակուրներ:

ch առ հասարակ կը հնչուի չ Տետոնեան, Նորման և Անգլո-Սաքսոն լեզուներէ առնուած բառերուն մէջ. ինչպէս church (չըրչ) եկեղեցի. կը հնչուի ք Յունարէնէ և Լատիններէնէ առնուած բառերու մէջ. ինչպէս, Christ (քրիստ)՝ Գրիստոս (գրիստոսադարձութիւնը). և կը հնչուի չ Գաղղիներէնէ առնուած բառերու մէջ. ինչպէս Chicago (չիկագո) Շիգակո:

ch համը է drachm (տրէֆ)՝ դեղագործական կշիռքի չափ (60 ցրէն) (Տֆլ. Կրէֆ), yacht (եֆ) գրոտանաւ. և schism (սիզմ) պառակտում, հերձուած բառերուն մէջ:

arch պետ, աւագ, գլխաւոր նշանակող և բառի մը սկզբին միացող մասնիկը, եթէ ձայնաւորով սկսող բառերու սկիզբը կցուի, կը հնչուի առ. ինչպէս arch'an'gel (առ-տէ'նճէլ) հրեշտակադէտ. իսկ եթէ բաղաձայնով սկսող բառերուն սկիզբը կցուի, կը հնչուի առ. ինչպէս, arch'bish'op (առ-տէ'նճիօփ) արքեպիսկոպոս: Հետեւեալ բառերուն մէջ իբր բացառութիւն arch կը հնչուի առ. arch'er (առ-չըր) աղեղնաձիգ և arched (առ-չը) կամարակապ:

tch կը հնչուի չ:

D կը հնչուի ր. ինչպէս did (տի) ըրաւ:

Քանի մը բառերու մէջ d կը հնչուի ֆ. ինչպէս, ed'u-ca'tion (էֆ-ու-էյշն) կրթութիւն:

Կարգ մը բայերու անկատարին կամ անցեալ ընդունեալութեան ed վերջաւորութեանց մէջ կը հնչուի լէ կամ ր. ինչպէս, leased (լէ-ար) պայմանաժամով վարձու տրուած:

d համը է հետեւեալ բառերուն մէջ, hand'ker-chief (հէ-ն-քէ-չիֆ) Թաշկինակ. hand'some (հէ-ն-սըմ) գեղեցիկ. Wednes'day (ուէ-ն-զէ-դէ) Չորեքշաբթի:

dge կը հնչուի ֆ. ինչպէս, edge (էֆ) ծայր:

F կը հնչուի ֆ. ինչպէս, face (ֆէյս) երես: of կը հնչուի ֆ:

* Հնչուել է մեկ տեղամէկ (մեկ վանկ):

G կը հնչուի ֆ e, i, y ձայնաւորներէն առաջ, պայմանաւոր բառը Լատիններէնէ՝ առնուած ըլլայ. ինչպէս, gem (ճեմ) գոհար, gi'ant (ճաճէր) հսկայ, gym-nas'tic (ճիմնէ-տիկ) մարմնամարզութիւն. իսկ եթէ Տեւտոնեան լեզուներէ առնուած ըլլայ կը հնչուի չ. ինչպէս get (յէր) ստանալ, give (յիվ) տալ, fog'gy (ֆո՛յի) միգապատ:

g կը հնչուի օ, o, u ձայնաւորներէն եւ բոլոր բաղաձայններէն առաջ բացի h եւ y է. նոյնպէս բառերուն վերջը գտնուած ատեն. ինչպէս, gain (յէյն) շահ, go (յօ) երթալ, gun (յըն) հրացան. grace (յրէյս-նէկ վահ) շնորհք, big (դիլ) խոշոր: Քանի մը Գաղղիներէնէ առնուած բառերու մէջ g կը հնչուի փ. ինչպէս rouge (րօ-ժ) կարմիր ներկ:

gg կը հնչուի յի նոյն իսկ երբ իրմէ վերջը e, i, y ձայնաւորներն ալ գան. բայց երբեմն դիւրութեան համար կը հնչուի ֆ. ինչպէս ex-ag'ger-a'tion (էյէէճըրէյշն) չափազանցութիւն. երբեմն ալ կը հնչուի չֆ. ինչպէս, sug-gest' (սըճէստ) թեւադրել:

g գիրը m կամ n գրերէն անմիջական առաջ գտնուի համար է. ինչպէս, phlegm (ֆլէյմ - չէկ վահ) մաղաս (աւազ), sign (սայն) նշան: Բայց եթէ երկու գրերն ալ զատ զատ վանկերու վերաբերին, թէև իրարու քով, երկուքն ալ կը հնչուին. ինչպէս phleg'mon (ֆլէյմոն) ենթամորթային տապ, sig'nal (սի՛նէլ) ազդանշան:

gn Գաղղիներէնէ և իտալերէնէ առնուած բառերու մէջ կը հնչուի շը:

gh բառերուն սկիզբը կը հնչուի չ. ինչպէս, g'host (յօստ) ոգի. բառերուն վերջը չի հնչուիր. ինչպէս, dough (դօ) խմոր. նոյնպէս չի հնչուիր՝ եթէ իրմէ ետքը t գայ. ինչպէս, fight (ֆայթ) կռիւ: gh քանի մը բառերու մէջ ալ կը հնչուի երբեմն ֆ. ինչպէս, laugh (լաֆ) ծիծաղիլ. երբեմն չ. ինչպէս, burgh (պըրի) աւան. երբեմն ալ՝ փ. ինչպէս, hic'cough (հիկքոփ) (աւազ):

Հասարակ ժողովուրդին մէջ սովորութիւն է եղած ing վերջաւորող բառերու վերջին g չը հնչել կամ չատ անորոշ հնչել. ինչպէս, I am going home. (այ եմ յօնի հօմ - փոխառակ բանու յօնի) տուն կ'երթամ:

H գիրը կը հնչուի հ. ինչպէս, hen (հեն) հաւ:

h գիրը բառերուն սկիզբն ու վերջը r գրէն ետքը չի հնչուիր. ինչպէս rhyme* (րայմ) ոտանաւորի յանգ, նոյնահնչիւն.

* Ներկայիս աւելի լաւ կը սեպուի գրել rime, որ աւելի շիտակ ալ է:

վանկ. ca-tarrh' (Գէլ-ա) երկար ատենէ ի վեր վրան մնացած
հարբուխ: նոյնպէս հետեեալ բառերուն սկիզբը հ համար է.
honest (աշէ-տ) իրաւ, ճիշդ. hour (ա-ու-ր) ժամ, honor (աշէ-ըր)
պատիւ:

h ձայնաւորէ մը ետքը բառերուն վերջը դարձեալ համար
է. ինչպէս, Oh! (օ) ոհ. Sa'rah (սէ-յա-ա) Սառա:

j կը հնչուի ճ. ինչպէս, joy (ճօյ, ճայ) ուրախութիւն: Գաղ-
ղիերէնէ առնուած բառերու մէջ j կը հնչուի յ. ինչպէս, bi-jou'
(պէյ-յօ-ա) գոհար: j կը հնչուի է Hallelujah (հէլլէլ-ա-է-ա) ալէլուիա
բառին մէջ:

K կը հնչուի ք. ինչպէս, keep (քէյք) պահել:

kn երբ բառերուն սկիզբը կամ մի և նոյն վանկին մէջ
գտնուին k համար կը դառնայ և n մինակ կը հնչուի ն. ինչպէս
knife (նայֆ) դանակ:

L կը հնչուի ւ. ինչպէս, long (լօնկ) երկար:

l միավանկ բառերու մէջ շատ ատեն համար է. ինչպէս,
half (հաֆ) կէս. ta/k (թօ+) խօսիլ:

Բառերու le վերջաւորութիւնը հնչելու է ւլ և ոչ լը. ինչ-
պէս, ta'ble (թէ-յալ): Colo'nei կը հնչուի (քէլ'նէլ) Գնդապետ,
զօրագունդի հրամանատար:

M կը հնչուի մ. ինչպէս, arm (ա-մ) բազուկ:

N կը հնչուի ն. ինչպէս, sun (ս-ն) արև:

n գիրը l, m գրերէն ետքը բառերուն վերջը համար է.
ինչպէս, kiln (քէլն) փուռ (չինուած ապրանքներ շորցնելու,
փայտ, կղմիտր ևն.) hymn (հէմ) տաղ, երգ:

P կը հնչուի փ. ինչպէս, pen (փէն) գրիչ. ape (էյփ) կապիկ:

p բառերուն սկիզբը n, s, t գրերէն առաջ անձայն է.
ինչպէս, pneu-mo'ni-a (նէ-ու-մօ-նէ-է) թոքատապ (ՏՏՏ. ա-ն-ի-մօ-ն),
psalm (ս-ա-մ) սաղմոս, ptis'an (թէ-չէն) գարեջուրի պէս բժշկա-
կան խմելիք: corps, (դեսպանական) մարմին հնչելու է (ֆօ-ա) և
re-ceipt', ստացագիր հնչելու է (րէ-թէյթ):

ph կը հնչուի ֆ. ինչպէս, phrase (ֆրէյզ) քանի մը բառերէ
բաղկացեալ խօսք մը, որ նախադասութեան մը մէկ մասը
կը կազմէ: Ste'phen, Ստեփանէ հնչելու է (ք-է-թէ-յէն):

ph եթէ t էն առաջ գան համար են. ինչպէս, phthi'sis (ֆէ-յէ-սի-ս),
թիֆտիս: ծիւրախտ, թոքախտ:

Q գրէն անմիջապէս ետքը միշտ u ըլլալու է և qu կը-
հնչուի քու. ինչպէս, queen (քու-էյն - մէկ վանկ) թագուհի:

† Իբրայեցերէն է և կը չշարժուի: Իսրայէլէ:

‡ Յունարեանէ առնուած է և կը նշանակէ պսակ:

R կը հնչուի ~ ւ ք. ինչպէս, bar'ber (Դ՝-ԴԵՐ) սափրիչ (ՏՖ. ՊԵՐԴԵՐ): Դիտելու է որ r Հայերէն ~ ի կը վերածուի երբ իրմէ անմիջապէս առաջ կամ վերջը երկար եւ լեցուն հնչուած ձայնաւոր մ'ունի. հակառակ պարագային կը հնչուի ք:

r քանի մը բառերու մէջ կը հնչուի ւր. ինչպէս, i'ron (՝-ՅԵՐՆ) երկաթ:

r մէկ քանի բառերու մէջ համը է. ինչպէս, Worces'ter (՝-Ո՝-ԴԵՐ) 'Իուսդըր:

S կը հնչուի ~. ինչպէս, sis'ter (՝Ֆ՝-ԲԵՐ) քոյր:

s երկու ձայնաւորներու մէջ կը հնչուի չ. ինչպէս, nose (ՆՅՆ) քիթ:

s կը հնչուի երբեմն չ եւ երբեմն ալ՝ ծ. ինչպէս, sure (ՉՈ՝) վստահ. pleas'ure (ՖՆ՝՝ՅԵՐ) հաճոյք:

sion վերջաւորութիւնը բաղաձայնէ ետքը կը հնչուի չն. ինչպէս, ver'sion (ՎԵ՛ՐՆԵՆ) Թարգմանութիւն. իսկ ձայնաւորէ ետքը կը հնչուի ծն. ինչպէս, ad-he'sion (ԵԿ՛ՆՅԻՆ) յարիւր:

s կարգ մը բառերու մէջ համը է. ինչպէս, isle (ԻՅԼ), island (ԻՅԼ՝Կ) կղզի. corps (ԳՈ՝) դեսպանական կամ ուսուցչական մարմին. եւն:

T կը հնչուի Է կամ Ը. ինչպէս tea (ԲԵՆ) թէյ: T Հայերէնի մէջ Է ի թէ Ը ի վերածելու մասին հետեւելու ենք վերեւը Է ի մասին տրուած թելադրութեանը: այն է է էն առաջ կամ վերջը գտնուած երկար ձայնաւորներն եւ լեցուն հնչուած բաղաձայններն էին աւելի Ը ի լեցուն հնչիւնը կուտան. հակառակ պարագային՝ Է ի նիհար հնչումը տալու է:

tion բառերու վերջին վանկին մէջ կը հնչուի չն. ինչպէս, na'tion (ՆՖ՝ՅԵՆ) ազգ. երբեմն ալ կը հնչուի չ. մանաւանդ եթէ է էն առաջ s ըլլայ ինչպէս, sug-ges'tion (՝ՇՖ՛Ն՝-ՅԵՆ) թելադրութիւն:

t համը է հետեւեալ բառերուն մէջ. Christ'mas (ԷՐՖ՛՝Ո՝) Քրիստոսի Մնունդը. chest'nut (ՎՖ՛՝ՅԵՆ) չազանակ, hauf'boy (ՀՈ՛ՎՅ) տեսակ մը ելակ (Է՛ԴԵՐՈՎԵՐԵՐԷ), mort'gage (Մ՛Ո՛ՎՅԵՐ) անշարժ կալուածքի գրաւի դրուիլը, oft'en (Ո՛Ֆ՛Ն) յաճախ, sof'ten (Ս՛Ո՛Ֆ՛Ն) կակղացնել. մեղմացնել:

t համը է նոյնպէս stle եւ sten վերջաւորած բառերուն եւ անոնց բաղադրութեաններուն մէջ. ինչպէս, hus'tle (ՀԵ՛Վ) աճապարանօք եւ կանոնաւորութեամբ գործ մը յառաջ տանիլ. hus'tler (ՀԵ՛ՎԵՐ) խիստ աշխոյժ, խիստ գործունեայ. ha'sten (ՀՖ՛ՅՆ) աճապարել, փութացնել. hastened (ՀՖ՛ՅՆ՝Կ) աճապարած:

tu երբեմն կը հնչուի չո- երբեմն ալ՝ Բո- կամ Բի- ինչ-
պէս, vir'tue (վէր'չու-, վէր'ի-ո-) առաքինութիւն. op'por-tu'ni-ty
(-օփօրտյնի-նի-տի) պատեհ առիթ, պատեհութիւն:

ts գիրերը միեւնոյն վանկին մէջ կը հնչուին յ. ինչպէս,
nuts (նլճ) ընկոյզներ:

th կը հնչուի երբեմն Բն եւ երբեմն Գն. ինչպէս, thin (Բնին)
բարակ, this (Գնի-) ասիկա:

th գոյական անուններուն ծայրը կը հնչուի Բն. ինչպէս,
breath (ԴրէԲն) շունչ. իսկ եթէ նոյն բառը կամ անոր արմատը
բայ ըլլայ կը հնչուի Գն. ինչպէս to breathe (ԴրէԳն):

th սովորաբար Տեւտոնեան բառերուն մէջ եթէ երկու
ձայնաւորի, կամ ք գրին եւ ձայնաւորի մը մէջտեղ գայ կը-
հնչուի Գն. ինչպէս, father (Ֆ-Գնլը) հայր. իսկ Յունարեմէ
առնուած բառերուն մէջ կը հնչուի Բն. ինչպէս either (Ի'յԲնլը)
եթեք:

th յատուկ անուններուն եւ քանի մը հասարակ անուն-
ներու մէջ կը հնչուի Բ. ինչպէս, Thom'as (Բ-Մլ-) Թովմաս.
ist'h'mus (Ի-Մլ-, Ի-Բլ-) (Փանամայի) պարանոց:

V կը հնչուի Վ. ինչպէս, very (Վերի) շատ:

X կը հնչուի Խ. ինչպէս, box (Դ-Խ-, Դ-Խ-) սնտուկ:

xi եւ xu երբեմն կը հնչուին էչ. ինչպէս, nox'ious (Ն- էչլ-)
միասակար (առողջութեան կամ բարոյականութեան). lux'u-ry
(լւ'էչլ-րի) զեղխութիւն:

x երբեմն համը է. ինչպէս, Es'qui-maux (Է-օիժ) էսքիմօ:

Z կը հնչուի Չ. ինչպէս, zeal (չէյլ) եռանդ:

z կը հնչուի երբեմն Ժ. ինչպէս, az'ure (Էժի-ւր) երկնային
կապոյտ (գոյն):

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ուսանողը անշուշտ վերոյգրեալ օրինակներուն մէջ նկա-
տեց որ ea, ie, io եւ նման երկբարրառներն, ինչպէս նաեւ gn
եւ նման երկատու բաղաձայններն երբ երկվանկ բառի մը մէջ
գտնուին այնպէս որ իրենց առաջին գիրը նախընթաց վանկին
պատկանի եւ վերջինը հետեւող վանկին, այն ատեն իւրա-
քանչիւրը իր ուրոյն ձայնը կը պահէր. այնպէս ալ ph, sh, th
եւ wh երկատու բաղաձայններն երբ բաղադրեալ բառերու մէջ
գտնուին այնպէս որ երկու գրերէն մէկը նախընթաց բառին
եւ միւսը հետեւող բառին պատկանի, այն ատեն փոխանակ

վերոյգրեալ կանոններուն համեմատ ֆ, շ, ը համար հաճախ չեն գտնուիր, իւրաքանչիւրը իւր ուրոյն ձայնը կը հանէ. այսպէս, *up-hold* (սփօլտ – *up* եւ *hold* բառերէ) պաշտպանել, *mis-hap* (սփօլտ – *mis* եւ *hap* բառերէ) չար փորձանք, դժբաղդութիւն, *priest-hood* (սփօլտ – *priest* եւ *hood* բառերէ) քահանայութիւն. քահանայութեան կարգ, *cow-hide* (սփօլտ – *cow* եւ *hide* բառերէ) կովի կաշի:

4. ԳՐԵՐՈՒ ԶԵՒԵՐՆ

Անգլիերէնի մէջ գրերու ձեւերն տեսակի եւ մեծութեան համեմատ անհամար են, որոց մէջէն գլխաւոր չորս տեսակներն են *Roman*, *Italic*, *Script*, *Old English*, չին Անգլիական եւ *Script*, Զեռագիր:

(Տեսէլ Կ. Երես 96)

Հռովմէական գրերը կը գործածուին սովորաբար Անգլիերէն յապուած գրքերու համար:

Շեղագիրը կը գործածուի առաջին՝ այսինչ բառին վրայ ընթերցողի մասնաւոր ուշադրութիւնը հրաւիրելու համար. երկրորդ՝ բառ մը օտար լեզուէ առնուած ըլլալը ցոյց տալու համար. երրորդ՝ թարգմանութեանց մէջ՝ ցոյց տալու համար որ շեղագրով շարուած բառը բնագրին մէջ չկայ, այլ թարգմանիչը իր քովէն աւելցուցած է:

Չին Անգլիերէնը հիմայ կը գործածուի հարսանեկան հրաւիրագրերու եւ անոր նման գրութիւններու միայն:

Զեռագիրը մասնաւորապէս յարմարցուած է գրչով գրելու համար:

Ինչպէս ամեն լեզուի մէջ, նոյնպէս Անգլիերէնի մէջ ալ գրերը երկու տեսակ են, *cap'i-tals* (սփօլտ) գլխագրեր եւ *small letters*, փոքր (հասարակ) գրեր: Գրութեան մը կամ գրքի մը ամբողջ մարմինը հասարակ գրով կ'ըլլայ. գլխագիրը կը գործածուի աւելի որոշելու կամ աչքի զարնելու համար: Գրքի մը տիտղոսը, գլուխները եւ անոնց գլխաւոր բաժանումները ընդհանրապէս գլխագիր ըլլալու են: Նոյնպէս գլխագրով կ'ըլլան ցուցաբարտերը, հաշուետոմսերը, նկարուած նշանակները եւ իտրագիրներն:

ԳԼԽԱԳԻՐ ԳՈՐԾԱԾԵԼՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

RULES FOR THE USE OF CAPITALS

1. Երբ մասնաւոր գրքեր կը յիշուին իրենց անուններովը, գրքի տիտղոսի գլխաւոր բառերէն մամեն մէկը գլխագրով պէտք է սկսի. ինչպէս, "Pope's* Essay† on man." — "The Holy Bible‡":

2. Ամեն մէկ որոշ խօսքի, առանձին թիւ կազմող նախադասութեան եւ մամեն մէկ պարբերութեան առաջին խօ քը գլխագրով սկսելու է. ինչպէս, "Rejoice evermore. Pray§ without ceasing. In everything give thanks: for this is the will of God|| in Christ Jesus concerning you. Quench not the Spirit¶. Despise†† not prophesyings**. Prove all things: hold fast that which is good." — *I. Thess.*, v., 16-21.

17. "For cutting off our trade|| with all parts of the world:

18. For imposing‡ taxes§§ on us without our consent***":

3. Աստուծոյ բոլոր անուններն տիտղոսներն և իրեն յատկացուած ածականներն. նոյնպէս և զինք ներկայացնողներու անուններն գլխագրով սկսելու է. այսպէս, God, The Father, The Son, the Holy Spirit, the Almighty:

4. Ամեն տեսակ յատուկ անուններ միշտ պէտք է գլխագրով սկսիչ. ինչպէս, Armenia, America, Van, New York, London, Constantinople, Ararat, Washington, Euphrates (Եփրատ) The Tribune (Տրիբուն), The Greeks, the Hudson (Հըստըն - Դէս):

5. Պաշտօնի անուններն, պատու անուններն, նշանաւոր մականուններն առ հասարակ գլխագրով կ'սկսին. ինչպէս, "His

* Pope (թօթ) Պապ (յապ-ի -ն-ն է) pope, Հռովմի պապը

† es'say (է-էյ) մասնաւոր նիւթի մը վրայ գրուածք մը

‡ Bible (Դ-Ել) Աստուածաշուկ, (---բ) գիրք

§ pray (թրէյ - Է:Կ վա) աղօթել, աղաչել. prayer, աղօթք

|| God (Գ-Դ, Կ-Դ) Աստուած ¶ Spir'it (ը-թի-թի) Հոգի

†† de-spise' (Դ-թի-թի) արհամարհել

** proph'e-sy (թր-թի-թի) մարգարէանալ - prophesying, մարգարէութիւն

|| trade (թրէյ - Է:Կ վա) արհեստ. վաճառականութիւն

‡† im-pose' (ի-թի-թի) դնել (հարկ)

§§ tax (թէ-թ) հարկ. տուրք

[մաճայնի]

*** con-sent' (թէ-թի-թի) համաձայնութիւն - to consent, հա-

Excellency, the President*, His Majesty† Mgrditch the First, Catholicos of all Armenians, Chief§ Justice White, Sir William, St. Paul (†Սուրբ Պօղոս), Pe'ter (†Քէթր - Պետրոս) the Great, His Majesty George the Fifth:

6. Տարբեր բառերէ բաղադրեալ յատուկ անուններն այն պարագային տակ որ իրենց կազմութեան համեմատ, առանց միութեան գծի կրնան իրարու հետ միանալով մէկ բառ կազմել, մէկ բառ գրելու է և միայն գլխագրով մը սկսելու է. ինչպէս, "Westfield, Newport, Redbank." (Այս բառերը քաղաքներու կամ գիւղերու անուններ են):

7. Տարբեր բառերէ բաղադրեալ յատուկ անուններն՝ այն պարագային տակ որ իրենց կազմութիւնը կը թելադրէ աւելի իրարմէ զատ գրել, զատ զատ գրելու է, և ամեն մէկ բառը գլխագրով սկսելու է. ինչպէս, "New York, East Boston, North G rmantown":

8. Երբ ածական մը կամ գոյական անուն մը որոշ կերպով բաղադրեալ յատուկ անուն մը մասը եղած է, պէտք է զայն գլխագրով սկսիլ. ինչպէս, "Mount|| Ararat, Long Island, The French Republic, The United States of America":

9. Երբ յատուկ եւ հասարակ անուն մը իրարու հետ ընկերացած են զիրար բացատրելու համար, առ հասարակ բաւական կը սեպուի յատուկ անունը գլխագրով սկսիլ եւ հասարակ անունը բոլոր գրով. այսպէս, "New York city¶, the river†† Euphrates, Hudson county§§":

10. Դիմառնութեամբ գործածուած, այսինքն մարմնացուցուած որ եւ է առարկայ, որ անձի մը որոշ գաղափարը կը ներկայացնէ, պէտք է գլխագրով սկսի. ինչպէս, "Come gentle Spring, ethereal* mildness, come." — THOMSON."

"O! New Moon, true Moon***,

Tell unto me

Who my true love is to be":

* pres'i-dent (քէթ'նէթընթ) նախագահ

† maj'es-ty (մէճէթթի) վեհափառութիւն

§ chief (չիֆ) գլխաւոր

|| mount', moun'tain (մօնթ - մէկ վրայ մօնթըն) լեռ - to mount հեծնել. արժողութիւն նստիլ. լեռը ելնել

¶ cit'y (սիթի) քաղաք

†† riv'er (ռիվըր) գետ

§§ coun'ty (քաունթի) գաւառ

*** moon (մօն) լուսին

** e'ther (էթըր) եթեր - e-the'ri-al, եթերական

11. Յատուկ անուններէ բղխած ամեն բառ պէտք է գըլխադրով սկսիլ. այսպէս, "Armenian, American, Turkish, Roman, German, French, Platonic":

12. I եւ O միշտ գլխադրը գրուելու են. ինչպէս, "Praise† the Lord‡, O Jerusalem§; praise thy God, O Zion||." — *Psalms* cxlvii. "O wretched¶ man that I am!" — For that which I do, I allow not: for what I would, that do I not; but what I hate, that do I." — *Rom.* vii., 24 and 15:

13. Ոտանաւորի մը ամեն մէկ տողը, բացի այնպիսի տողերէն, որոց ամեն մէկը իր նախնթաց տողի մասը կը կազմէ, պէտք է գլխադրով սկսիլ. ինչպէս,

"He liveth long, who liveth well;

All else is life but flung†† away;

He liveth longest, who can tell,

Of true things, truly done each day!"

"Happy the man whose tender‡‡ care
relieves** the poor distress'd||!

When troubles¶¶ compass*** him around,

the Lord shall give him rest****." — 1819 ին նիւ Եօրքի մէջ տպուած Սաղմոսէ մ'առնուած Գլ. ԽԱ. 1:

† praise (թէյշ - մ. 4 վարդ) գովեստ - to praise, գովել

‡ Lord (լօրդ) Տէր

§ Je-ru'sa-lem" (յէրուշալէմ, յերուսաղէմ) Երուսաղէմ (Երւսայեցերէն է և կը նշանակէ խաղաղութեան հիմ)

|| Zi'on (շօն) Սիօն, Սիոն

¶ wretch (րէչ) հէգ, անզգամ, անպիտան. թշուառ - wretched, խղճալի, ողորմելի

†† fling (ֆլինկ - մ. 4 վարդ) նետել, ձգել

‡‡ ten'der (թենդըր) փափուկ, կակուղ, մատղաշ —

t) tender, տալ (թենդ -), ներկայացնել

** re-lieve' (րէլիւ) նեղութենէ ազատել [վիշտ

|| dis'tress (Դիսթրէս) մարմնային կամ հոգեկան մեծ ցաւ,

¶¶ trouble (թրըբլ) նեղութիւն, ձանձրոյթ - to trouble, նեղութիւն տալ

*** com'pass (քոմ'պաս) շրջապատ, սահման. կողմնացոյց. — to compass, շրջապատել, պարփակել — com'pass-es, կարկին (Տճլ. քոմ'պէս)

**** rest (րէսթ) հանգիստ, դադար. մնացորդ - to rest, հանգստանալ

14. Գրութեան մը մէջ տրուած ամբողջ օրինակի մը, որ ուրիշի մը խօսածէն կամ գրածէն առնուած է, կամ չակերտի մէջ առնուած վկայութեան մը առաջին բառը միշտ գլխագրով սկսելու է. այսպէս, “Remember† this maxim‡: ‘Know thyself’.” — “Jesus answered them, Is it not written in your law, I said, Ye are gods?” — *John*, x., 34:

15. Գրութեան մը մէջ մասնաւոր կարեորութիւն ունեցող և նոյն գրութեան իսկական նիւթը ներկայացնող բառեր կարելի է գլխագրով սկսիլ. ինչպէս, “In its application§ to the Executive with reference¶ to the Legislative* branch|| of the Government‡‡, the same rule†† of action should make the President ever anxious** to avoid||| the exercise¶¶ of any discretionary*** authority††† which can be regulated§§ by Congress‡‡‡.” — ANDREW JACKSON, 1835.

16. Գլխագրով սկսելու չէ որ և է բառ, որ վերոյգրեալ կանոններէն միոյն տակ չէ կարելի բերել: Հետեւեալը երկու հարիւր տարիի չափ առաջ եղած գրութեանց մէջ գլխագիրներու անպատշաճ և անկանոն գործածութիւնը կը ցուցնէ,

† re-mem’ber (րեմեմբեր) յիշել

‡ max’im (մէքսիմ) առած

§ ap’pli-ca-tion (էպլիկէշն) դարման. դիմում ընելը խընդրագիր. գործածութեան դնելը

¶ refer-ence (րեֆըրենս) վերաբերութիւն, վկայութեան դիմելը. վկայագիր. առաջուրնէ եղած բանի մը ակնարկելը

* leg’is-la-tive (լէգիսլէտիվ) օրէնսդիր

|| branch (պրենչ — մէկ վտակ) ճիւղ

‡‡ gov’ern-ment (գըվընմէնթ) կառավարութիւն

†† rule (րուլ) կանոն — to rule, իշխել

** anx’ious (էնչայուս) անձկալի, հոգ ընող

||| a-void’ (էվոյդ) հեռու պահել

¶¶ ex’er-cise (էքսըրայզ) գործադրութեան դնելը. վարժութիւն. մարզանք. — to exercise, գործադրել, վարժեցնել. մարզանք ընել

*** dis-cre’tion-a-ry (տիսկրէշնըրի) ինք իր խելացի և չըջահայեաց դատողութիւնը գործածելով

††† au-thor’i-ty (օթհօրիտի) իշխանութիւն

§§ reg’u-late (րեկըլէտ) կանոնաւորել

‡‡‡ con’gress (էնկըրէս) վեհաժողով

որմէ գգուչանալու է ներկայիս: “Many a Noble *Genius** is lost for want of *Education*. And *Learning* was, in the *Dark Ages*, Preserv’d† almost only among the *Clergy*§.” – CHARLES LESLIE, 1700.

Վերոյգրեալ կանոններէն ի զատ, կ'արժէ աստ յիշել որ գլխազրով պէտք է սկսիլ նաեւ ամիսներու, օրերու, տօն օրերու, գիտութեանց եւ փողոցներու անուններն:

Նոյնպէս գլխազրով սկսելու է ամեն վերջակէտէ, հարցական եւ ըարմացական նշաններէ ետքը եկող բառին առաջին գիրը:

131. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն բարձրագոյն կարգալու է առ նուազն երեք անգամ, յետոյ ընդօրինակելու է տետրակին մէջ:]

They sang many hymns and psalms.

Xerxes was the king of Persia.

We will have some eel for our dinner.

We will pass through Long Island city.

Young man, you are ill advised.

That infant is imitating his father.

I had a beautiful lily on Easter day.

Singing will do you good.

He is acting like a mimic.

Please don't argue with me.

That will cost you one guinea.

It will be a great pleasure to us to satisfy you.

What is the whole question in this case?

Stephen became a martyr in the first century.

Would you like to have some rye bread?

The queen has pneumonia now.

All the myrr comes from India.

* gen'ius (ճե'նէւս) արտաքոյ կարգի հանճարեղ, հնարագէտ

† pre-serve' (քրէշէ'րէ) քաղցրաւենի, բանդակ (Տճի. Ռէշէւ) – to preserve, պահպանել

§ cler'gy (էւէ'րճի) կղեր, կղերականութիւն

132. Վարժութիւն

[Հետեւեալ նախադասութիւններուն իմաստը լաւ մը հասկնալէ վերջ, գրեւոր եւ տեսարակին մէջ հարկ եղած բառերուն զգուշացրիք աւելցնելով:]

“are they not written in the book of the chronicles* of the kings of israel?”

“but god has so made the bible that it interprets† itself.”
this book is called “an english grammar.”

“It may rain. he may go or stay. he would walk. they should learn.” “Alas! i fear for life!”

“he went from london to new york.”

“pray, what are they? does this *man* make new words§ when he pleases?

“shall not the judge of all the earth do right?”

“this is thy god that brought thee up out of egypt.

“and the holy one of israel is our king.”

“which the lord, the righteous judge, shall give me at that day.”

“thus said the lord the king of israel, i am the first, and i am the last; and besides me there is no god.”

hagop melik was the given name of raffi.

mgrdich first was catholicos of all armenians.

lord william was in new york. whence he went to washington, where he called on the president in the white house.

the congress is not in session now. the legislature will meet in december.

“moon, moon, with thy sleepless eyes preserve the bones of armenians.” — BISHOP CAREKIN SERWASDIANTZ.

“o death! where is thy sting‡? o grave|| where is thy victory**!”

“fall back, fall back, i have not room: — o! me thinks i see a couple whom i should know.”

“nay, i live as i did, i think as i did, i love you as i did; but all these are to no purpose||: the world will not live, think, or love, as i do.” — *Swift, varied.*

* chron'i-cle (խրոնիկլ) օրը օրին գրուած պատմութիւն, ժամանակագրութիւն — Chronicles, Մնացորդաց

† in-ter'pret (ինթըրթըրթ) մեկնել, թարգմանել

§ word (ուորդ — մէկ վառ) բառ

‡ sting (սթինկ — մէկ վառ) խայթոց — to sting, խայթել

|| grave (գրեյվ — մէկ վառ) ծանր, խոհեմ. գերեզման

** vic'to-ry (վիկթորի) յաղթութիւն

||| pur'pose (թըրթը) նպատակ

ԴԱՍ ԿԲ. (LESSON LXII.)

II. OF SYL'LA-BLES. (—Վ—ՆԻՆԷՆ) Բ. ՎԱՆԿԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Վ—ՆԷ մէկ կամ աւելի գրերու մէկ անգամէն (բերանի մէկ անգամէն արտասանելովը) հնչուածն է. եւ որը կամ բառ մ'է, ինչպէս՝ *a, an, ant, book* եւ կամ բառի մը մէկ մասն է. ինչպէս, *hur-rah', un-der-stand', Is'a-bel'la, be-nev'o-lent-ly*:

Հայերէնի մէջ ամեն մէկ բառ այնքան վանկի կը բաժնուի որքան ձայնաւոր կայ այդ բառին մէջ. սակայն Անգլիերէնի մէջ աւելի բերանի հնչումին կը նայուի. եւ այդ օրէնքով բառի մը մէջ այնքան վանկ կայ որքան որոշ արտասանութիւններ կամ ձայնի իրարմէ զատ զարկեր կան բառին մէջ. ինչպէս. *just, plain* (Հայերէնի մէջ երկու վանկ կարելի է ընել. մինչ Անգլիերէնի մէջ մէկ վանկ է), *ex-press'* (երկու վանկ), *in'tro-duce'* (երեք վանկ) *as-so'ci-ate* (չորս վանկ):

Անգլիերէնի մէջ մէկ վանկով եղած բառ մը կը կոչուի *mon'o-syl-la-ble* (մոնօսիլեբլ) միավանկ. երկու վանկերէ բաղկացած բառ մը՝ *dis-syl'la-ble* (դիսսիլեբլ) երկավանկ, երեք վանկերէ բաղկացած բառ մը՝ *tris-syl'la-ble* (տրիսսիլեբլ) եռավանկ. եւ չորս կամ չորսէ աւելի վանկերէ բաղկացածներն կը կոչուին *pol'y-syl'la-ble* (պոլիսիլեբլ) բազմավանկ:

Բացի ասէն ամեն մէկ ձայնաւոր ինքնին կրնայ վանկ մը կազմել, բայց բաղաձայններն միշտ ձայնաւորներուն կամ երկբարբառներուն կը պատկանին. և առանց ձայնաւորի վանկ չի կազմուիր:

Diph'thongs (դիփթինգս) and Triph'thongs (տրիփթինգս)

Երկբարբառներ եւ Եռբարբառներ

(Տեսէլ Երես 65)

SYL-LAB' I-CA'TION (սիլեբլէկէշն) ՎԱՆԿԱԲԱԺԱՆՈՒՄ

Ինչպէս Հայերէնի նոյնպէս Անգլիերէնի մէջ բառ մը վանկերու բաժնելու համար պէտք է գլխաւորաբար ականջէն առաջնորդուիլ. մի եւ նոյն ատեն աւելի լաւ է հետեւեալ կանոններն ալ ի նկատի առնել:

1. Բաղաձայններն պէտք են միացուիլ ընդհանրապէս այն ձայնաւորին կամ երկբարբառին հետ, որուն աւելի կը միանան հնչուած ատենը. ինչպէս, *Je-ru'sa-lem, pres'i-dent*:

2. Եթէ երկու ձայնաւորներ իրարու քով գալով՝ երկբարբառ մը չը կազմեն, պէտք է զանոնք իրարմէ զատել եւ զատ զատ վանկ ընել. ինչպէս, *a-e'ri-al* (էյէրիէլ) օդային:

3. Ածանցական մասնիկներն եւ քերականական վերջաւորութիւններն պէտք է գտնել այն արմատական բառերէն, որոնց վրայ աւելցուած են. ինչպէս, *harm-less, great-ly, reward-ed, count-er* (թ-ւոյւր) հաշուող եւ *coun-ter* (թ-ւոյւր) ապրանք ծախելու սեղան տարբեր բառեր են:

4. Յառաջագիր մասնիկները կը կազմեն առանձին վանկեր. ինչպէս, *mis-place, out-side, up-lift*, Բայց եթէ իրենց նախնական նշանակութիւնը փոխեն, այն ատեն անոր համեմատ վանկերու բաժնելու է. այսպէս, *re-create* (*re''cre-ate*, ընդդէմդ) վերստեղծել, նորէն շինել եւ *re'create* (*re'cre-ate*, ընդդէմդ) կազդուրել. *re-formation* (*re''for-ma'tion*, ընդդէմդ) վերակազմութիւն եւ *ref-ormation* (*ref''or-ma'tion*, ընդդէմդ) բարեկարգութիւն, բարեփոխութիւն տարբեր տարբեր աստիճանի բառեր են:

5. Բաղադրեալ բառերը բաժնելու համար, գիրենք բաղադրող պարզ բառերուն բաժնելու է. ինչպէս, *foot-hold, never-the-less*:

6. Տողի մը վերջը բառ մը իր վանկերուն կրնայ կիսուել. բայց վանկ մը ոչ մէկ ատեն կիսուելու է:

133. Վարժութիւն

[Հետեւալ բառերը վանկերու բաժնելով ընդօրինակելու է տեսարակին մէջ:]

Honey, ever, other, pleasant, punish, never, rather, ready, river, whether, honesty, several, dishonest, whatever, benevolently, education, polysyllable, Armen. Cora, Nora, Bertha, Armenian, American, Constantinople, Washington, Englishman, mother, brotherinlaw, Bible, pardon, narrow, bankinghouse, unless, backbone, twentysecond, struggle, hostess, friendship, freedom, manhood, darkness, succeed, tribute, barometer, evening, rumor, under, shallow, morning, afraid, dreary, reform, sprinkle, splendid, adorn, reward, punish, possible, comfort, suffer.

134. Վարժութիւն

[Հետեւալ բառերն զգելու է տեսարակին մէջ անոնց սխալ բաժանումներն ուղղելով եւ յկատի առնելով թէ որ մէկ կանոնին համեմատ ուղղուելու է:]

Barb-er, ge-nius, con-ven-ient, as-so-ciate, sei-zure, han-dy, Eas-tern, full-y, nee-dy, E'n-gland, tow-ards, a-not-her, handed, rus-ty, wri-ting, ess-av, arb-usc-le, ind-ict, musc-le, vic-tu-als, mart-yr, arch-bi-shop, ar-chang-el, ma-je-sty, pre-sid-ent, exc-el-lenc-y, Eu-phrat-es, Ne-wport, mount-ain, Amer-ic-a, rep-

ubl-ic, isla-nd, Hu-dson, co-unty, e-ther-eal, pro-phes-ying, des-pise, imp-ose, wi-thout, cu-ting, cons-ent, a-bsent. o-ppress, bran-chy, far-ming, dus-ty, clou-dy, drea-ry, pas-sing, Wes-tern, East-er, bask-et, e-xclaim, hel-pless, trou-ble-some, frui-tless, a-nswer, ha-ply, pe-rad-ve-nture, ma-ybe.

III. OF WORDS. Գ. ԲԱՌԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.

Մէկ կամ մէկէ աւելի վանկեր միացած՝ երբ խօսելու կամ գրելու պահուն գաղափար մը կամ մտածման մէկ կերպը կ'արտայայտէ կը կոչուի Բ-ւ- ինչպէս, *art, book, man, church, going, he, spoke, եւն*:

Բառերը իրարմէ կը զանազանութիւն սովորաբար իրենց Գ-ւ- նին կամ կազմութեան (*spe'ci-es - (ը)-փէյնէյշ*) եւ յին (*fig'ure - ֆիգւր*) համեմատ:

Բառերը իրենց տեսակին համեմատ կարելի է բաժնեկեր-կուքի, *prim'i-tive (փրիմիտիւ)* նախնական եւ *de-ri-v'a-tive (Դ-րիււատիւ)* ածանցական: Նոյնպէս՝ իրենց ձեւին համեմատ կարելի է բաժնեկ *դ-րձեալ* երկուքի, *sim'ple (Տիմպլ)* պարզ եւ *com'pound (Կոմպաւն)* բարդ կամ բաղադրեալ:

Նախնական եւ այն բառերն որոնք արմատ եւ իրենցմէ աւելի պարզ բառէ մը շինուած չեն. ինչպէս, *harm, farm, great, con-nect' (Կոնեկտ - կապել, կցել, միացնել)*:

Անվնաս եւ այն բառերն որոնք աւելի պարզ բառերէ շինուած են. ինչպէս, *harmless, farmer, greatly, connected, uncon-nected, եւն*:

Պ-ւ- կը կոչուին այն բառերը, որոնք ուրիշ բառերէ բաղադրուած կամ բաղկացած չեն. ինչպէս, *man, house, never, less, the, watch, եւն*:

Բ-ւ- կամ Բ-ւ-դ-ր-է-ւ- կը կոչուին այն բառերը, որոնք երկու կամ աւելի պարզ բառերէ կը բաղկանան. ինչպէս, *watch-man, պահապան. housewife, տանտիրին. watchhouse, պահակատուն. nevertheless, սակայն եւ այնպէս*:

Մշտական բարդ կամ բաղադրեալ բառերը միացած կը գրուին. ինչպէս, *bookseller, գրաւաճառ, doorkeeper, դռնապան. մինչ առժամանակեայ բարդերը միութեան գծով մը իրարու հետ կը կցուին. այսպէս, far-seeing, հեռատես, forget'-me-not, դիւ մի մոռնար (ծաղկի մը անուն է)*:

RULES FOR THE FIGURE OF WORDS.

ԲԱՌԵՐՈՒ ԶԵՒԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԿԱՆՈՆՆԵՐ:

1. Այն բառերը՝ որոնք կանոնաւորապէս կամ նմանութեամբ իրարու հետ բարդուած են, պէտք չէ իրարմէ զատել. այսպէս, աւելի լաւ է գրել *bookseller, watchman, gentleman* քան *book seller, watch man, gentle man*: Նոյնպէս աւելի լաւ է գրել *toward*, քան հին ձեւով *to us ward*:

2. Բառերը՝ իրենց գործածուած տեղին համեմատ տուած նշանակութիւններուն համաձայն պէտք ենք իրարմէ զատել կամ միացնել. ինչպէս, *a glass* house* կը նշանակէ տուն մը որ ապակիէ շինուած է. մինչ *a glasshouse* կը նշանակէ տուն մը, որոյ մէջը ապակի կը շինեն, ապակի շինելու գործարան:

3. Երկու կամ աւելի բարդ բառեր երբ կցուին իրարու մի և նոյն նախադասութեան մէջ, անոնցմէ ոչ մին կրճատելու է. այսպէս, պէտք չէ ըսել *six or seventeen*, այլ ըսելու է *sixteen or seventeen*. Նոյնպէս ըսելու չէ *goat and sheepskins†*, այլ *goatskins and sheepskins*:

4. Երբ բարդ բառի մը մասերը իրարու հետ չեն կրնար աղէկ միանալ, և կամ իւրաքանչիւրը կը պահէ իր սկզբնական շեշտը, այն ատեն միութեան գիծը պահելու է բառերուն միջև. այսպէս, *to-day, to-night, to-morrow, first-born, laughter-loving* (ծաղրասէր):

5. Երբ բարդ բառի մը մասերը իրարու հետ լաւ կը միանան զոնգուած մը կազմելու պէս, և բառին մէջ միայն մէկ վանկ կ'ըլլայ շեշտուած, այն ատեն միութեան գիծ դնելու չէ. ինչպէս, *gentleman, firearm* (հրազէն):

Բառերու մասին, վերոյգրեալներէն ի զատ, գիտնալու արժանի և կարեւոր բան մ'ալ բառի մը շեշտն (*ac'cent-է'քէնթ*) է:

[Շեշտաբանութիւնը կամ Առողջանութիւնը արդէն յիշուեցաւ որ Քերականութեան չորրորդ կամ վերջին մասը կը կազմէ (Տե՛ս: Երև 248) և որը հասկացողութեամբ ըմբռնելու համար, մենք գիտենք որ մեր ուսանողի ցայս վայր ունեցած Անգլիերէնի հմտութիւնը, զարգացումն ու պաշարը բաւական չեն: Սակայն ինկատի ունենալով որ՝ Անգլիերէն խօսքի մը բառերը եթէ չիտակ հնչուին ու սխալ շեշտուին, խօսքը չի-

* glass (կէս - չ:4 վարկ) ապակի. հայելի. ջրի գաւաթ

† skin (ք) + ին - չ:4 վարկ) մորթ - to skin, մորթը քերթել. խորելով առնել. խաղի մէջ չիտակ չընել - խաբել

հասկցուիր*, կ'ստիպուինք այս տեղ՝ քերականութեան չարքէն դուրս, համառօտ գաղափար մը տալ ուսանողին չեշտի ու անոր գործածութեանց մասին, իրր մաս բառերը ուղիղ արտասանելու և ոչ՝ իսկական առողջանութեան կամ տաղաչափութեան:]

ACCENT. ՇԵՇՏ:

Շեշտը ձայնի այն մասնաւոր զարկն է որ կը դրուի բառ մը կարգալու կամ հնչելու ատեն անոր մասնաւոր մէկ վանկին վրայ, որով ան կ'որոշուի միւս մնացած վանկերէն:

Ձայնի այդ որոշիչ զարկը գրաւոր կերպով ալ կ'արտայայտուի սոյն նշանը ('), որը շեշտ կը կոչուի, դնելով բառի այն վանկին վրայ որը շեշտել կ'ուզուի. ինչպէս, *Bi'ble, con-sent', pres'-i-dent, Je-ru'sa-lem*, ևն:

(Շեշտը ձայերէնի մէջ առ հասարակ շեշտուած վանկի ձայնաւորին վրայ կը դրուի. սակայն Անգլիերէնի մէջ շեշտուած վանկի վերջը կը դրուի)

Մէկէ աւելի վանկեր ունեցող որ և է բառ իր վանկերէն մէկին վրայ անպատճառ շեշտ մը պիտի ունենայ. ինչպէս, *moun'tain, maj'es-ty, e-the're-al*: Բարդ բառեր երբեմն երկու իրարու գրեթէ հաւասար շեշտեր կ'ունենան. ինչպէս, *e'ven-hand'ed, pa'per-ru'ling*, ևն: Բազմավանկ երկար բառեր ալ առ հասարակ դիտաւոր կամ նախնական շեշտէն ի զատ երկրորդական շեշտ մ'ալ կ'ունենան. ինչպէս, *per'ad-ven'ture, al'to-geth'er*:

Անգլիերէնի մէջ շեշտերը կը թուին կառավարուած ըլլալ աւելի բառական կազմութեան համեմատ. այսպէս, Սաքսոններէնէ առնուած բառերուն շեշտերը առ հասարակ բառերուն արմատին վրայ կ'ըլլան. աւելի ուսեալ լեզուներէ առնուած բառերուն շեշտերը իրենց վերջաւորութեանց վրայ կ'ըլլան, և տարբեր շեշտեր ալ կը գործածուին մասնաւորապէս այս ինչ բառը միւսներէն որոշելու կամ անոր ազդեցութիւնը շատցնելու համար. ասկից կը հետեի որ Անգլիերէնի մէջ երեք տեսակ շեշտեր կան արմատական (*rad'i-cal - րէ'րիֆէլ*), վերջաւորութեանական (*ter'mi-na'tion-al - Բէր'մին'յունէլ*) և որոշիչ (*dis-tinc'tive - տի'տի'նֆտիլ*):

* ԾԱՆ.— Ծիշտ այս պատճառաւ է որ մասնաւոր հոգ տարած ենք սոյն գրքին սկիզբէն մինչև վերջ տրուած բառերուն ամեն մէկը իր յատուկ շեշտովը սովորեցնել ուսանողին:

Անգլիերէնի մէջ բառ մը ուղիղ չեղտելու համար, հետեւեալ քանի մը կանոններուն տիրանալ պէտք է:

1. Միավանկ բառերը չեղտ չունին. ինչպէս, *God, chief, tax, pray*:

2. Երկավանկ բառերուն ընդհանրապէս առաջին վանկը կը չեղտուի. ինչպէս, *cit'y, coun'ty, e'ther, es'say*:

3. Սկիզբը կամ վերջը մասնիկ ունեցող բառերուն արմատը կը չեղտուի. ինչպէս, *a-cross', un-cer'tain, king'dom, just'ly*:

4. Թէ անուն եւ Թէ բայ եղող երկվանկ բառերուն (որոցմէ մեծ Թիւ մը կայ Անգլիերէն լեզուին մէջ) եթէ առաջին վանկը չեղտուի, բառը կը հասկցուի որ անուն է, եթէ վերջինը չեղտուի՝ բառը բայ կը լինի. ինչպէս, *ac'cent, չեղտ. ac-cent', չեղտել. per'mit, արտօնագիր, per-mit', արտօնել*:

5. Երբ երկու ձայնաւորներ երկրորդաբայ մը չը կազմեն եւ զատ զատ վանկի հետ հնչուին, առաջին վանկը կը չեղտուի. այսպէս, *Zi'on, li'on*:

6. Եռավանկ բառերէն շատերուն առաջին վանկը կը չեղտուի. ինչպէս, *maj'es-ty, pres'i-dent, pos'si-bly*:

7. Սակայն եռավանկ բառերէն անոնց՝ որոնց առաջին եւ վերջին վանկերը մասնիկներ են, բուն արմատը կը չեղտուի. այսպէս, *un-clean'ness, dis-grace'ful*:

8. Գաղիերէնէ առնուած բառերէն շատերուն վերջին վանկը կը չեղտուի. ինչպէս, *a-dieu', bi-jou'*:

9. Բազմավանկ բառերն կը չեղտուին իրենց արմատներուն պէս. ինչպէս, *ex-ceed'ing-ly* (*ex-ceed'* բառէն) *e'-'ver-last'ing-ly* (*last* բառէն):

135. Վարժութիւն

[Ընգորինակելու է տեսրակին մէջ հետեւեալ բառերը զասակարգելով զիրենք իրենց տեսակին եւ ձևին համեմատ. նախնական, անտեսական, պարզ եւ բարդ բառերէն առանձին առանձին օրինակներ ձեւացնելով:]

Ant, tent Eastern, noon, to-morrow, yester-day, Asia, hat-store, shoemaker, sinful, honesty, nonsense, national, attention, intention, whosoever, dusty, famous, dining-room, dressmaker, handful, hostess, hen, dime, necktie, farming, tearful, foothold, Southern, newspaper, new, whomever, door, there, hay, dawn, bathing, joyful, funny, having, like, crown, home, bone, good, much, yearly, high, deep, dull, able, dark, late, fraud, light, Frenchmen, dry-goods, dateless, healthy, Indian, wealth, nearer, gentlest, dearer, tongue, arc, hungry, wrong, lawful, pay-day,

sometimes, peach-tree, banking-house Dutchman, handless, bill-head, little, greatly, queer, narrow, bell, crowded, likewise, mail-box, sum, raw, least, curly, cloud, pigeon-house, feather, enjoy, chalk, shaken, sea-sick, alright, friendship, freedom, likely.

136. Վարժութիւն

[Հետեւալ նախնական բառերը ամսացական շինելով գրելու է տեսարակին մէջ:]

Law, like, bank, day, wrong, friend, warm, man, great, wort.

[Հետեւալ ամսացականներու նախնական բառերը գտնելով գրելու է տեսարակին մէջ:]

Helpless, weekly, undoubtedly, punishment, kindness, association, priesthood, misunderstanding, suggestion, unhappy.

[Հետեւալ պարզ բառերէ բարդ բառեր շինելով գրելու է տեսարակին մէջ:]

With, under, out, in, well, some, who, hat, book, look.

[Հետեւալ բարդ բառերը իրենց պարզ բառերուն վերածելով գրելու է տեսարակին մէջ:]

Reading-room, bookseller, altogether, porridge-pot, household, forever, everlasting, cowhide, clergyman.

137. Վարժութիւն

[Հետեւալ Վարժութիւնը ընդօրինակելու է տեսարակին մէջ նոյնաթեանը և իւրաքանչիւր բառին առջև նոյնքան վանկով և նոյնաշունչ բառ մը գտնելու գրելու է:]
ինչպէս love, dove., wool, tool. և:

love	hill,	dress,
wool,	can,	saw,
sharp,	any,	father,
coral,	funny,	sister,
cent,	pink,	northern,
dry,	let,	did,
bread,	little,	some,
told,	tell,	fry,
polite,	peach,	dust,
sail,	best,	deep,

[୫] [୬]

“Know nothing, fear nothing.”

“A wise man changes his mind, but a fool never.”

ԴԱՍ ԿԳ. (LESSON LXIII.)

IV. OF SPELLING*. Դ. ՀԵԳԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ:

Հեգելը լեզուագիտութեան արհեստի այն ճիւղն է, որով կարելի կ'ըլլայ ներկայացնել բառ մը զայն կազմող գրերովը: Լեզուագիտութեան այս կարևոր ճիւղը կարելի է ձեռք բերել աւելի հեգելու յատուկ Հեգարաաններով, Բառարաններով և կամ ընթերցանութեան պահուն՝ բառերուն ինչ գրերով հեգուած ըլլալը ուշի ուշով նկատողութեան առնելով, քան թէ հեգել սորվելու համար գրուած կանոններ գոց ընելով: որովհետև մենք արդէն տեսանք որ բառի մը հեգելը կախումն ունի գլխաւորաբար նոյն բառի գործածութենէն:

Անգլիերէն լեզուի ուղղագրութիւնը անորոշ և չփոթիչ ըլլալով, կարելի է յաճախ հանդիպիլ բառերու, զորս ամենալաւ հեղինակներն անգամ զանազան կերպերով կը հեգեն. մինչ ուրիշներ ալ կը հեգեն շատ մը բառեր հակառակ նոյնանման բառերու կազմութեանց, որք չեն կրնար շնորհքով երևալ:

Հոս կուտանք քանի մը կանոններ միայն, որոնք կրնան օգտակար ըլլալ ուղղագրութեան ճշդասէր ուսանողներուն և երբեմն ազատել զիրենք պատահական շիթութիւններէ:

RULES FOR SPELLING. ՀԵԳԵԼՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐ:

1. Այն միավանկ բառերը՝ որոնք *f*, *l* կամ *s* կը վերջանան, և այդ վերջաւորութիւններն ալ *եթէ* մէկ ձայնաւորով նախադասուին, կը կրկնեն իրենց վերջին *f*, *l* կամ *s* բաղաձայնը. *ինչպէս*, *off*, *hill*, *glass*:

Այս կանոնէն բացառութիւն կը կազմեն *clef*†, *if* ‡, *of*, որոնք կը գրուին մէկ *ֆ*-ով. և *as*, *gas*§, *has*, *was*, *yes*, *his*, *is*, *this*, *us*, *pust* † և *thus* կը գրուին մէկ *ս*-ով: Նոյնպէս քանի մ'ուրիշ Լատիներէնէ առնուած գիտական բառեր կը գրուին մէկ *լ*-ով:

2. Այն բառերը՝ որոնք կը վերջանան *f*, *l* կամ *s* էն ի զատ ուրիշ որ և է բաղաձայնով, չեն կրկնիր իրենց վերջին գիրը. *ինչպէս*, *rub*||, *sun*, *dog****, *sum*, *God*, *cup*††, *far*, *cut* fix§§, *whiz*††:

* spell (ք)-գել - մէկ վանկ) հեգել

† clef (քլեֆ - մէկ վանկ) երաժշտական բանալի

§ gas (գէս) կազ

† pus (քս) թարախ, շարաւ

|| rub (ռւբ) շիւն

*** dog (դոգ) շուն

†† cup (քք) դաւաթ (սոսքի)

§§ fix (ֆիքս) կարգադրել, շինել

†† whiz (ւիշ) ուղղուցք - to whiz, վզալ

Բացառութիւն են՝ abb, ebb, add, odd, egg, jagg, ragg, inn, err, burr, purr, butt, buzz, fuzz, yarr, և քանի մ'ուրիշ յատուկ անուններ: Թէ և կան նոյնանման բայց տարբեր նշանակութիւնով բառեր ալ որոց վերջին բաղաձայնը սոյն կանոնին համաձայն չկրկնուիր. ինչպէս, jag, rag, in, bur և but:

[Այս բացառութիւններուն սովորելու ուսանողը կրնայ զանց բնէ ներկայիս և ազգային հիշե ուղէ կրնայ սովորել Good Brown և Անգլիերէն Քերականութեանց Քերականութիւնէն:]

3. Միավանկներն և այն բառերը՝ որոց վերջին վանկը կը շեշտուի, երբ վերջանան մէկ բաղաձայնով, (բաց ի x էն) և այդ բաղաձայնն ալ նախադասուած ըլլայ մէկ ձայնաւորով կամ զսէն վերջը մէկ ձայնաւորով, կը կրկնեն իրենց վերջին բաղաձայնը՝ ձայնաւորով սկսուած վանկ մ'ալ իրենց վրայ աւելնալէ առաջ. ինչպէս, *thin, thinner, thinnest; swim*, swimmer, swimming; commit†, committed, committing, committee; acquit§, acquittal:* (Տես և Իսկ հրէս 57 կանոն):

Բացառութիւններ.— 1. x վերջնոր բառերուն վերջին բաղաձայնը չի կրկնուիր. ինչպէս, *mix†, mixed, mixing, mixer:* 2. Այն անանցական բառերն՝ որոց չէաբ բառի արմատէն ուրիշ վանկի վրայ փոխուած է, միշտ չեն կրկնիր իրենց վերջին բաղաձայնը. ինչպէս, *refer, reference referable:* 3. Այն բառերը՝ որոց վերջին բաղաձայնը Լատիներէնի մէջ կը կրկնուի, Անգլիերէնի մէջ ալ կը կրկնուի. ինչպէս, *Britain||, Britannic:*

4. Բառի մը վերջին բաղաձայնը՝ որ նախադասուած չէ մէկ ձայնաւորով, և բառին շեշտն ալ երբ վերջին վանկին վրայ չէ, ձայնաւորով սկսուած վանկ մ'ալ իր վրան աւելնալէ առաջ չկրկնուիր. ինչպէս, *oil, oily; real, realize**:*

Բացառութիւններ կան:

5. Միավանկ բառեր և Անգլիերէն բայեր չեն վերջանոր լուծով, այլ կրկնակ լուծ փոխարէն կ'առնեն *ck*. ինչպէս, *back, neck, wreck§§, attack††*. սակայն աւելի ուսեալ լեզուներէ առնուած բառերը վերջին ք չեն առնիր. ինչպէս, *Italic, mimic:*

* swim (ը)---ի՛մ - մէկ վանկ) լողալ

† com-mit' (քէմ'իտ) ընեւ (սովորեալ շարքի մէջ)

§ ac-quit' (էքիտ'իտ) զրպարարութենէ անմեղ հրատարակել

‡ mix (միքս) խառնել

|| Brit'ain (բրիտ'էյն) Բրիտանական

** re'al-ize (րէ'ալալա) իրագործումը զգալ

§§ wreck (րէք) քանդում. - to wreck, քանդել

†† at-tack' (էտտէք'իտ) յարձակում, հարուած - to attack, յարձակիլ, հարուածել:

Բացառութիւն են *arc*, կամար. *orc*, տեսակ 'ը ձուկ. *lac*, տեսակ մը խէտ: Հետեւեալ բառերն ալ *c* ի փոխարէն աւելի լաւ է *k* ու *զ* րել. *zink*, *mark*, *disk*, *talck*:

6. Կրկնուած գրերով վերջացող բառերը, իրենց վրայ տարրեր գրով մը սկսուած մասնիկ մ'աւելնելէ առաջ, կը պահեն իրենց կրկնակ տառերը. ինչպէս, *seeing*, *hilly*, *illness*:
Բացառութիւններ կան:

7. Կրկնուած գրերով վերջացող բառերը՝ յառաջագիր մասնիկներով ածանցուած պահուն, կը պահեն իրենց կրկնակ գրերը. ինչպէս, *see*, *foresee*; *spell*, *misspell*; *tell*, *foretell*; *sell*, *undersell*:

8. Կրկնուած 1 (II) վերջաւորութիւնը միավանկներուն, իրենցմով բարդուածներուն և իրենց արմատներէն յառաջագիր մասնիկով կազմուած ածանցականներուն յատուկ է. միւս մնացած բոլոր 1 վերջաւորած բառերը մէկ լով պէտք է գրուին. ինչպէս, *until*, *civil**:

9. Համար կամ աննշան *e* ու վերջաւորող բառերուն վերջը՝ եթէ ձայնաւորով սկսող մասնիկ մ'աւելնայ, ընդհանրապէս *e* գիրը դուրս կը ձգուի. ինչպէս, *remove*, *removal*: (Տես երես 56, կտոր:)

Բացառութիւններ են — 1. *ce* և *ge* վերջաւորող բառերուն վրայ եթէ: *able* և *ous* մասնիկներն աւելցուին, *c* և *g* ի կակուղ ձայնը պահելու համար *e* գիրը նոյնպէս կը պահուի. ինչպէս, *peace*, *peaceable*; *courage*, *courageous*: 2. *oe* վերջաւորած բառերուն արմատական ձայնը պահելու համար *e* կը պահուի. ինչպէս, *shoe*, *shoeing*: Նոյնպէս *dyeing* և *singeing*† եռման *dying* և *singing* բառերէն զտալու համար առաջիկներու *e* կը պահուի:

10. *E* վերջաւորող նախնական բառերու վերջը եթէ բաղաձայնով սկսող մասնիկ մը աւելնայ, *e* գիրը կը պահուի. ինչպէս, *large*, *largely*; *judge*, *judgeship*:

Բացառութիւններ են — 1. Եթէ վերջի *e* ձայնաւորով չը նախադասուի, *e* գիրը երբեք կը ձգուի. ինչպէս, *true*, *truly*; *argue*, *argument*: 2. *Wholly* ինքի բացառութիւն մ'է:

11. Նախնական բառի մը վերջին *y*ը եթէ նախադասուած ըլլայ բաղաձայնով մը, վրան մասնիկ մ'աւելցնելէ առաջ,

* *civ'il* (սիվիլ) քաղաքական

† *singe* (սինջ) խանձել

յը պէտք է ի ի փոխել. ինչպէս, *merry**, *merrier*, *merriest*; *pity†*, *pitiless*, *pitiable*: (Տեսել նաեւ Էրես 79-80, Կառնո):

Բացառութիւններ են -- 1. Այս կանոնը ածանցականներու համար է և ոչ բարդ բառերու. այսպէս կը գրուին *merciful*§, և *mercy-seat*: 2. *ing* կամ *ish* վերջաւորութիւններէն առաջ *յը ի ի* չփոխուի, երկու *ի* իրարու թով չգալու համար. ինչպէս, *pity*, *pitying*. *baby*, *babyish*:

12. Նախնական բառի մը վերջին *յը* եթէ նախադասուած ըլլայ ձայնաւորով մը, վրան մասնիկ մ'աւելցնելու համար *յը* պէտք է ի ի փոխել. ինչպէս, *day*, *days*; *boy*, *boyhood*; *annoy†*, *annoyance*; *joy*, *joyful*:

Բացառութիւններ են. — 1. *Lay*, *pay*, *say* և *stay* ի կը չփոխուի *laid*, *paid*, *said* և *staid*. Բայց իրենց կանոնաւորներն ալ երբեք կը գործածուի: 2. *Daily* աւելի գործածական է քան *dayly*. ասոր ալ հակառակ *gayly*, *gayety*, աւելի գործածական են քան *gaily* և *gaiety*:

13. Այն բառերը՝ որոնք *ize* կամ *ise* կը վերջաւորին նոյնահնչիւն են. ինչպէս, *wise* և *size*. ընդհանրապէս *z* կ'առնեն այն բոլոր պարագաներուն տակ երբ էապէս վերջաւորութեան միջոցաւ կազմուած են. մինչ *s* կ'առնեն առ հասարակ միավանկներն և բոլոր անոնք, որոնք էապէս յառաջադիր մասնիկներու միջոցաւ կազմուած են. ինչպէս, *sympathize*||, *disorganise***; *rise*, *arise*, *advise*, *surprise*:

Այս կանոնէն կորզ մը բացառութիւններ կան, զորս ամենալաւ քերականագէտներն անգամ չեն կրնար որոշել թէ բացառութիւն պէտք է համարել թէ ոչ, ուստի մենք ալ զանց կ'ընենք ասոյ յիշել. ուսանողը սակայն պիտի կրնայ զանոնք սովորել վարժութեամբ:

14. Բարդ բառերը ընդհանրապէս նոյնութեամբ կը պաշեն զիրենք բաղադրող պարզ բառերու ամեն մէկի ուղղագրութիւնը. ինչպէս, *here-after*, *wherein*:

Բացառութիւններ են. — 1. *Full* և *all* բառերը հիմնական բարդ բառերու և այդպիսի ածանցական բառերու մէջ, որոց արմատը իրենք չեն, իրենց երկու լերէն մէկը կը ձգեն. այսպէս, *handful*, *careful*, *fulfill*, *always*,

* *mer'ry* (մէր'րի) ուրախ, զուարթ

† *pit'y* (փի'թի) գթութիւն, արգահատանք — *to pity*, գթալ, խանդաղատիլ

§ *mer'cy* (մէր'ցի) շնորհք, գթութիւն, ողորմութիւն

† *an-noy'* (ան'նոյ) ծանծրացնել [զգալ

|| *sym'pa-thize* (սի'փէթիզ-յը) ցաւակցիլ. համակրիլ, նոյնը

** *dis-or'gan-ize* (փի'օ'րգիզ-յը) կազմակերպութիւնը լուծել — *to organize*, կազմակերպել

although. Իսկ առ ժառանգեայ բարդ բառերուն մէջ երկու լն ալ կը պահեն. Ինչպէս, *full-eyed, all-wise*: 2. Նոյնպէս ալ *miss* յառաջագիւր մասնիկը մէկ *s* կը ձգէ բազադրութեանց մէջ. Ինչպէս, *misspell*: 3. Օրուայ անուններուն մէջ *mass* բառը կը թողու երկու *s* երէն մէկը. այսպէս, *Christmas*: 4. Սեռական նշանով յանգի կը ձգէ իր ազադարձը. այսպէս, *kitesfoot*: 5. Եթէ երեւ գրքեր միեւնոյն անասկէն իրարու Գով դան, կամ մէկ գրքը պէտք է ձգել և կամ միութեան դէմ դործածել. այսպէս, *ill-looking, Ross-shire*: 6. *Chilblain**, *welcome* և *welfare* նոյնպէս բազադրութեանց մէջ մէկ-մէկ լ գուր կը ձգեն: 7. *Pastime* կը ձգէ մէկ *s*: 8. *Shepherd†*, *wherever*, *whosever* բառերը մէկմէկ *e* կը թողուն գուր. և *wherefore* ու *therefore* մէկմէկ *e* կ'առնեն:

15. Անգլիերէնի մէջ որ և է բառ հեգեւլու համար եթէ մասնաւոր կանոն մը չկայ, հեգեւլու է զայն անուանի գրագէտներու սովորութեանց համեմատ. հակառակ պարագային սխալ կը ճանչցուի:

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Անգլիերէնի մէջ շուրջ երեք հարիւր և քսան բառեր կան, որոնք *or* կամ *our* կը վերջանան, ասոնցմէ հազիւ քառասունը ներկայիս *our* ով կը գրուի. միւս մնացածներն *or* ով կը գրուին. ինչպէս, *honor, favor*:

2. Բառեր կան՝ որոնք այլ և այլ կերպերով կը գրուին. ինչպէս, *enclose†*, *inclose‡*; *enquire||*, *inquire||*; *emigrate§*, *immigrate§*, ևն. ասոնք սովորաբար իրենց գործածութիւններէն կամ լաւագոյն բառարաններէն սորվելու է:

3. Բացի միավանկներէն՝ *ck* վերջաւորութիւնը գրելու է *c* ով միայն. ինչպէս, *almanack*, *musick*, հիմայ կը գրուին *a'manac††*, *music||*:

* *chilblain* (չիլ'լէյն)՝ ձմռուկ, ձմռնակ (ՌՖ. Իւլլ)

† *shepherd* (շեփ'ըր)՝ հովիւ. — to shepherd հովուել

‡ *en-close* (էնֆլ'ոյ)՝ ներփակել (կը գրուի նաեւ *inclose, inclose*)

|| *en-quire* (էնֆու'այր)՝ ասոր աւելի գործածական ձեւն է *in-quire*, տեղեկութիւն խնդրել, հարցնել

§ *em'i-grate* (էփի'րէյր)՝ դուրս գալթել, երկրէն մեկնիլ — *im'mi grate* (իփի'րէյր)՝ ներս գալթել, նոր երկրին մէջ մտնել հաստատուելու համար (*migrate*՝ արմատական բառէն)

†† *al'ma-nac* (օլ'մէնէֆ)՝ օրացոյց

|| *mu'sic* (մու'զիֆ)՝ երաժշտութիւն. նուագ

4. Առաջուան *re վերջաւորութիւնը ներկայիս առ հասարակ քի փոխուած է. այսպէս, centre, fibre հիմայ կը գրուին center†, fiber†:*

ՈՒՂՂԱԳՐԱԿԱՆ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

[Ը] [Պ] [Յ] [Խ]

cliff	(Ժ ՎՖ)*	խարակ, բարձրամբարձ ժայռ
steep	(Ը)-ԲԵԵԺ)*	սեպածև
re-stor'a-tive	(Ը Վ-ՆՕ՝-ԵԲԵԺ)	վերահաստատիչ, կազդուրիչ
wash	(Ը -Ը)*	լուացք - to wash, լուալ
a-shame'	(ԵԶԵՅ)	ամշնալ
an'gel	(ԵՅՆՖԵ)	հրեշտակ
sound	(Ը -Ը-Ը)*	ձայն. նեղուց. խորունկ քուն. առողջ - to sound, հնչել. ջրի խորութիւնը փորձել
doc'trine	(Բ-ԺՆԵԺ)	վարդապետութիւն

138. Վարժութիւն

[Հետեւեալերի 1 ին կանոնի համեմատ ուղղագրելով ընդգրկեալեալ է տեւրակի մէջ:]

"A cliff is a steep bank."

"Then it may please the Lord, they shal find it to be a restorative."

"The clothes wil be ill washed, the food wil be badly cooked; and you wil be ashamed of your wife, if she is not ashamed of herself."

"The angels of God, which wil good and connot wil evil, have nevertheless perfect liberty of wil."

"The room waz ful."

"Don't you feel wel?"

"Iz he stil there?"

"That iz not for sel."

"It seems to me this iz the sound of bels."

"This doctrine cuts off the excuse of al sin?"

"Haz he any gaz in hiz room?"

"Yez, but he never used it til yesterday."

"W'hen wil you be there?"

"I shal be there in an hour or so."

† cen'ter (ԵՅԵԲԵԺ) կեդրոն - to center, կեդրոնացնել

† fi'ber (ՖԵԵԲԵԺ) բուսական նեարդ

* Հիշեալ ընդգրկեալ (մէկ վաղ)։

[Ը] [Ք] [Ճ] [Դ]

mob	(մոպ)	ամբոխ	
brain	(պրեյն)*	ուղեղ	[ցող]
bru-nette†	(պրօ-նէ'տ)	թխագոյն գեղեցկութիւն ունե-	
com-plex'ion	(քէփօնէ'շն)	դէմքի երևոյթ	
bor'row	(պո'ւօ)	փոխ առնել	
throat	(թրօթ)*	կակորդ, որկոր	[բաղդաւոր]
for'tune	(ֆօ'ւնշն)	բաղդ. հարստութիւն - fortunate,	
slip	(շն-սլիփ)*	սահիւր. յարաթերթ - to slip, սա-	
sleep	(շն-սլիփ)*	քուն - to sleep, քնանալ	[հիլ]
cup	(քէփ)	գաւաթ	
lip	(լիփ)	չուրթ	
dar'ling	(դար'լինկ)	շատ սիրելի	
milk'sop"	(միլք'սոփ)	կաթէ և ջրէ շինուած (սիւնի մօրդ)	
he'ro	(հի'յօ)	հերոս	
wit'ness	(ուի'տնէս)	վկայ - to witness, վկայել	

139. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն 2րդ կանոնին համեմատ ուղղագրելով ընդօրինակելու է տեղադրուած ձևով]

"The mobb hath many heads, but no brains." - *Old Maxim.*

"We had some hot cross bunn on Good Friday."

"Brunett means a woman with a brown complexion."

"Begg, buy, or borrow; butt beware how you find."

"It is better to have a house to lett, than a house to gett."

"Let not your tongue cutt your throat." *Old Precept.*

"A little witt will save a fortunate man." - *Old Adage.*

"There is many a slipp 'twixt† the cup and the lipp." - *Id.*

"Mothers' darlings make but milksopp heroes." - *Id.*

"One eye witness is worth tenn hearsays." - *Id.*

[Ը] [Ք] [Ճ] [Դ]

rob	(ռոպ)	կողոպտել - robber, գող - robbery	
		գողութիւն	
com-mit'tee	(քէմիտի)	յանձնաժողով, հոֆտէ	
crime	(քրայմ)*	ոճիր	
ac-quit	(էքսքիտ)	անպարտ արձակել	

* Հնչելու է մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ)։

† Գաղիերէնէ տառնուած է, բայց աւելի կանոնաւոր է գրել brunet

‡ Կրճատուածն է betwixt բառի

140. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն 3րդ կտեսիին համեմատ ուղղագրելով ընդօրինակելու են տետրակին մէջ:]

He was robbed.
This is looking thinner.
I am taking swimming lessons.
The committee will hold a hearing.
I begged him to do it.
I met a rober on the way.
This is the thinnest paper I have.
Has he committed any crime?
I read he was acquitted.

[Ը] [Թ] [Ծ] [Դ]

e'qual	(է'գալ)	հաւասար—to equal հաւասարցնել
— equality, հաւասարութիւն
dif'fer	(տի'ֆէր)	տարբերիլ. տարակարծիք ըլլալ
toil	(թալ)	չարաչար աշխատանք — to toil, աշխատութեամբ յոգնիլ
wor'ship	(աւ'ըշիփ)	երկրպագութիւն — to worship, երկրպագել
crit'ic կո՛ւ critique	(քրի'տիկ)	քննադատ — critical, քննադատական. տագնապալից
con-di'tion	(կոն'տի'շն)	(աւ'ըշիփ) վիճակ, կացութիւն. սլայման. հանգամանք
re'al-ize	(րէ'ալաշ)	իր իրողութիւն ընդունիլ
vis'it	(վի'շիտ)	այցելութիւն — to visit, այցելել
car'ry	(կէ'րի)	կրել, տանիլ
gos'sip	(կո'սիփ, կո'սիփ)	բարբանջանք. բամբասանք — to gossip, չաղակրատել. բամբասել

141. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն 4րդ կտեսիին համեմատ ուղղագրելով ընդօրինակելու են տետրակին մէջ:]

This looks quite oily.
The women of to-day are fighting for equality.
I am differring with you.
I know she is toiling hard.
They were worshipping an unknown God.
He is in a criticcal condition.

Do you realize what a blessing you have?

He always visited the poor.

"Gossiping and lying go hand in hand." — *Old Maxim.*

Really it is so.

[Ը] [Թ] [Ժ] [Խ]

ep'i-dem'ic	(էփեմ'իք)	համաճարակ (տփ) · փոխանցիկ
top'ic	(թոփիք)	նիւթ (թօսկոթեան) [բառէն]
mag-net'ic	(մաճնէփիք)	մագնիսական (magnet, մագնէս)
scho-las'tic	(շօֆօլաս'տիք)	ուսանողական, կրթական, դպրո-
stiff	(շտիֆ)	չծռող, պինդ [ցական]
math'e-mat'ics	(մաթէմատիք)	չափագիտութիւն

142. Վարժութիւն

[Հեռեկանի 5րդ կանոնի հանձնարարելով ընդօրինակելու է տեսարանի մէջ:]

"He hopes, therefore, to be pardoned by the critick.

That sounds as poetick as any.

He is a publick speaker.

She is taking lessons in musick.

There is not any epidemick in here at present.

France is a republick.

What are the topicks of this month?

It has magnetick power.

Avoid all scholastick stiffness.

She teaches mathematics.

[Ը] [Թ] [Ժ] [Խ]

in-stall'	(ինտօլ)	մասնաւոր արարողութիւնով պաշտօնին վրայ հաստատել — instalment կամ installment, մաս առ մաս վճարում
na'ture	(նէյչըր)	բնութիւն — nat'u-ral, բնական — nat'u-ral-ly, բնական կերպով
skill	(շկիլ)	չմարտիւթիւն

143. Վարժութիւն

[Հեռեկանի 6րդ կանոնի հանձնարարելով ընդօրինակելու է տեսարանի մէջ:]

There is chilliness in the air.

He was dressed carelessly.

* Հիշելու է մէկ տղաման (մէկ վտակ) :

Now days you can buy anything on instalment.

He ran out fearlessly.

Naturally it is so.

Generally speaking

"The earth is the Lord's and the fulness thereof."

"He guided them by the skilfulness of his hands. - *Ps. lxxviii* 72.

That is equally good.

It seems quite hily around here.

[Ը] [Թ] [Ժ] [Ի]

call	(ԺԹ)	կոչ - to call, կոչեալ - to recall, ետ
կոչեալ - to miscall, գէշ անուանալ
be-fall'	(ԴԺԺԹ)	պատահիլ
res'o-lu'tion	(ԲԵՂԵՂՈՒՄ)	որոշում, որոշման գիր
ful-fill'	(ԺՈՒՄ)	կատարել
roll	(ԹԹ)	թաւալում. պլորումած գլան. ցու-
ցակ, արձանագրութիւն - to roll,
թաւալել, պլորել, գլորել -
to enroll, արձանագրել - to unroll,
գլորումածը կամ փաթեթումածը
բանալ, պարզել
cheap	(ԴԺԺ)	աժան
sigh	(ԹԹ)	հառաչ - to sigh, հառաչել
ar-range-ment	(ԸՐՐԵՆՏՏԵՄԵՆՏ)	կարգադրութիւն
set	(ԹԹ)	կարգ. ձեռք (հադուստի ՏՏԻ. ԹԹ)
- to set, դնել
i-de'a	(ԴԺԺԹ)	գաղափար

144. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն 7րդ կանոնին համեմատ ուղղագրելով ընդօրինակելու է տես-
բարկին սէջլ]

He was recaled.

Let no evil befall on you.

This word is misspeled.

"He makes resolutions, and fulfils them by new ones."

Then they unroled a nice flag

"Unwel; means not well, not in good health."

"Undersel; means to sell cheaper than an other."

"My heart will sigh when I miscal it so." - *Shakspeare*.

"But if the arrangement recal one set of ideas more readily
than another."

All the Republicans should be enroled here.

[L] [D] [B] [P]

i'dol	(օ՛յոլլ)	կուռք
gift	(կիֆթ)	նուէր – to gift, օժտել
pa-trol'	(փո֊տրո՛լ)	պահակաւ գիւնուոր, ոստիկան,
պահակ – to patrol, պահնորդու-
թիւն ընել
tem'po-ral	(թե՛մօրէլ)	մարմնաւոր, աշխարհային
spir'i-tu-al	(ս֊թի՛րիտ֊ալ)	հոգեւոր
ben'e-fit	(պե՛նէֆիթ)	օգտակարութիւն, օգուտ – to
benefit, օգտակար ըլլալ
mar'shal	(մա՛րշէլ)	կարգապահ – to marshal, կարգա-
պահութիւն ընել, մարզել
ex-cel'	(էք֊էլ)	գերազանցել
es-sen'tial	(էս֊էնշիէլ)	էական
tri'al	(թրի՛ալ)	փորձ, դատաւարութիւն
per-pet'u-al	(պեր֊պէ՛տ֊ալ)	մշտնջենական [դուրսիւն]
youth	(յու֊թ)	պատանեկութիւն, երիտասար-

145. Վարժութիւն

[Հատեալներն 8րդ կանոնին համեմատ ուղղագրելով ընդօրինակելու է տես-
րակին մէջ:]

"The righteous is taken away from the evil to come."

"He makes an idoll of them, by setting his heart on them."

"Giving to severall men several gifts, according to his good pleasure."

He is a patrollman.

"And this the Lord doth, either in temporall or spirituall benefits."

He is a marshall.

He can not excell her.

This is very essential.

The triall will take place to-morrow.

There is no such a thing as perpetuall youth.

[L] [D] [B] [P]

move	(մօւլ)	շարժում – to move, շարժել, տե-
լափոխել, փոխադրել – re-move,
տեղափոխութիւն – to remove,
տեղափոխել [գրել
re-port'	(րէ֊թ֊ո՛րթ)	տեղեկագիր – to report, տեղեկա-

im-prove'	(իմքո՛ւմ-ի)	բարւոքեւ
at-ten-tion	(աւտէն-շէն)	ուշադրութիւն
ob-scure'	(օպսքւ-ր)	մթին - to obscure, մթնցնել [կեւել
ob-ject'	(օպճէկտ)	առարկայ, նիւթ - to object, առար-

146. Վարժութիւն

[Հասեալիս 9րդ կանոնին հասեալս ուղղագրելով բնորոշակելու է տես-
բակին մէջ]

Removeal Sale!

The weather report says unchangeable to-day.

That is most likely improveable.

These are moveable.

They are not saleable.

It is most adviseable to pay him some little attention.

Judgeing from the facts.

That is obscureing the room.

Those are not loseable objects.

Proveable; *means* that may be proved.

[Ը] [Թ] [Ժ] [Ի]

whole	(հօլ)	ամբողջ, բոլոր
whole'some	(հօլսօմ)	առողջարար, օգտակար
pale	(փէյլ)	սթգոյն, գուն. մ
char ac-ter	(չէրէկտէր)	նկարագիր
di'vers	(ԴԻՎԵՐՇ)	քանի մը
en-large'	(էնլարճ)	մեծցնել
man'age	(Մէնէյճ)	կառավարել, տնօրինել

147. Վարժութիւն

[Հասեալիս 10րդ կանոնին հասեալս ուղղագրելով բնորոշակելու է տես-
բակին մէջ]

“The child that we have just seen is wholesomly fed.”

The arrangment was not perfect.

You better use your own judgment.

His palness is gone.

The judgship was tendered to him.

Don't speak falsly.

Falshood sinks the character of any good man.

Diversly *means* in different ways.

That is an enlargment of his little book.

The managment is without criticism.

[Ը] [Ք] [Ֆ] [Խ]

de-ny'	(դէն-ե')	մերժել. ուրանալ
bat'tle	(պա'ռլ)	մարտ, պատերազմ, խռիւ - to
battie, պատերազմիլ

148. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն 11րդ կանոնին համեմատ ուղղագրելով ընդօրինակելու է տետրակին մէջ:]

This was the merryest Christmas for me.
There was no merrymment to enjoy.
I pityed him.
He was pennyless.
His condition is pityable.
He was denied.
She is happyer than ever before.
That was the funniest thing I ever saw.
It is very beautiful indeed.
This is going to be the bloodyest battle ever fought.

[Ը] [Ք] [Ֆ] [Խ]

tur'key	(թըր+է)	թրքահաւ, հնդկահաւ
gay	(կէ)	զուարթ, պայծառ (գոյնեւէ)
meas'ure	(մէշուր)	չափ - to measure, չափել
mon'ey	(մընէ)	դրամ
val'ley	(վէլէ)	ձոր
in-ter'val	(ինթըրվէլ)	միջոց
moun'tain	(մաւնթէն)	լեռ
wil'der-ness	(ուիլդըրնէս)	ամայի տեղ, անապատ
mon'key	(մըն+է)	կապիկ

149. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն 12րդ կանոնին համեմատ ուղղագրելով ընդօրինակելու է տետրակին մէջ:]

Thou maiest go to her help.
Many dais have passed since we met.
These keis can not be used.
Turkies are sold very cheap.
He always buies from here.
"The gaiety of youth."

“He that buieth, must sell.”

“With these measures fell in all monied men.” — SWIFT.

“Vallies are the intervals betwixt mountains.” — WOODWARD.

“I would not have given it for a wilderness of monkies.”

[Ը] [Պ] [Յ] [Թ]

a-rise'	(եր-յշ)	ելլել
sur-prise'	(շըրփր-յշ)	զարմանք — to surprise, զարմացնել, յանկարծակիի բերել
pat'ron-ize	(փէրըն-յշ)	պաշտպանել, (Խանութ) յաճախել
au'thor-ize	(օ'թընըր-յշ)	արտօնել, իշխանութիւն տալ
bap-tize'	(պէփր-յշ)	մկրտել
sym'pa-thize	(սի'փէթիզ-յշ)	ցաւակցիլ
or'gan-ize	(օ'րկէն-յշ)	կազմակերպել
un'ion	(ես'անէշ)	միութիւն

150. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն 13րդ կանոնին համեմատ ուղղապահելով ընդօրինակելու է տեւորակին մէջ]

He always arizes early in the morning.

They are worshipping the rizing sun.

He was surprized.

That store is well patronised.

He was advized to return at once.

Have you been authorised to do it?

He was baptised in the church.

We all heartily sympathise with you.

Are you willing to organise a brotherhood?

That union was disorganised long ago.

[Ը] [Պ] [Յ] [Թ]

skylight	ձեղնալոյս
foretell	կանխաձայնել, գուշակել
downfall	անկում, կործանում

151. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն 14րդ կանոնին համեմատ ուղղապահելով ընդօրինակելու է տեւորակին մէջ]

To-day is holiday.

They will give a farewell dinner in his honor.

Do ye also likewise.

There is skilight in that room.
 You can easily fortell her downfal.
 We passed the night in a farmhous.
 Don't catch that buterfly.
 This is a balot-box.
 Don't seem to me that you have bacbone, young man.
 Whose bancbook is this?

152. Վարժուիտի

[Համեալներն 15րդ կանոնին համեմատ ուղղագրելով ընդգրկնակելու է տեղադրելն ձեռն:]

He is a good Kristian.
 Neether he nor his brother was there.
 I heerd him say so.
 You must have some reezon for doing it.
 Iz that your bouk?
 He is a real genteelman.
 I am very much pleezed to see you.
 Hav you ben in Paris?
 I so him yesterday.
 He will be here tonite.
 Will she go hom?
 Hoo is there?
 Cum here boys,
 Let me cee you doing well.
 He is an assoshiate justice.
 Did you anser that letter?
 They were playing basquet-ball.
 It is a bioutifool day.
 Is he your frend?
 We all like to have some fen.
 Can you spell condishen?
 "I must make this speetch or die." — THEO ROOSKVELT.
 Mount Ararat is the hiest mountain in Armenia.
 This battle is fot for fredom and justice.
 His magesty the king of England visited India last year.
 He consented to rite an essay on the profets of Bibel.
 New York sity is in the caunty of New York.
 The Pope lives in Rom, Italy.

[ի նկատի ունենալով Անգլիերէն լեզուի հեգեղու բազմազան դժուարութիւններն՝ կէս դարէ աւելի է որ թէ Անգլիտի և թէ Ամերիկաի Բանասիրաց Ընկերութիւններն կը տքնին հետեւեւ Քրեյթթըն-Ֆէր յառաջ բերել: Ասոնցմէ մինչև ցարդ Ամերիկաի Բանասիրաց Ընկերութիւններէն ընդունուած, վաւերացուած և գործածութեան յանձնարարուածներն հետեւեալ տասը պատուէրներուն մէջ կ'ամփոփուին, զորս Նախկին Նախագահ թէ ողոր Ռուզվելթ ևս, իւր նախագահութեան վերջին շրջանին մէջ, մասնաւոր նամակով մը վաւերացնելով, հրապարակեց. և այժմ բաւական շրջանակներու մէջ կը գործածուին: Մենք ես կը յանձնարարենք մեր ուսանողներուն որ հեգեղու հին դրութեան հետ միտաին այս նոր մէթոսին ալ ինքզինքնին լաւ ընտելացնեն, որմէ տարակոյս չունինք որ մեծապէս պիտի օգտուին:]

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԱՐԴԻ ԲԱՆԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱՐԱՐ

ՀԵԳԵԼՈՒ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐՆ

1. e. — Համբ *e* բըր ուր որ ձայն չեն հաներ ձգեղու է. և յի փոխարէն *er* գրեղու է (բառի մը վերջաւորութեան մէջ). ինչպէս, *live* (liv), *single* (singl), *eaten* (eatn), *rained* (raind), *theatre* (theater*), ևն:
2. ea. — Ձգեղու է *a* բ *ea* էն, երբ երկուքը միտաին միայն *e* ի ձայն կը հանեն. ինչպէս, *feather* (fether), *leather* (lether†) ևն:
3. o. — Փոխան այն *o* երուն, որոնք *u* (ը bu) ի ձայն կը հանեն, ճիշդ *u* գրեղու է. ինչպէս, *above* (abuv), *tongue* (tung), ևն:
4. ou. — Ձգեղու է *o* երբ *ou* երէն երբ *ou* միայն *u* (ը) ի ձայն կը հանէ. ինչպէս, *trouble* (trubl), *rough* (ruf), ևն:
5. u, ue. — Ձգեղու է *g* էն վերջը եկած համբ *u* բնիկ Անգլիերէն բառերու մէջ եւ *a* էն առաջ, նոյնպէս ձգեղու է բառի մը վերջին *ue*. ինչպէս, *guard* (gard), *league*** (leag), ևն:

* the'a-ter (թի'թէլէր) թատրոն

† leath'er (լէ'աշէր) կաշի, խաղախորդ ուած մորթ

** league (լէյ) միութիւն

6. Կրկնակ բաղաձայններէն մէկը ձգելու է, ուր որ հնչական տարբերութիւն մը չընենք. այսպէս, *written* (writn), եւն:
7. d. — Փոխելու է *d* կամ *ed* վերջաւորութիւններն *t* ի ուր որ այնպէս կը հնչուի. ինչպէս, *looked* (lookt). Բացի այն պահուն երբ *e* էն առաջ եղած գրի ձայնը ազդուի. ինչպէս, *chafed**, եւն., որ *ատեն նոյնը* պահելու է:
8. gh, ph. — Փոխելու է *gh* եւ *ph* երբ *f* ի ամեն ուր որ այդպէս կը հնչուին. ինչպէս, *enough* (enuf), *laughter* (lafter), *phonograph*† (fonograf), եւն:
9. s. — Փոխելու է *s* երբ *z* ի ուր որ այդպէս կը հնչուի, մասնաւորապէս որոշիչ բառերու եւ *ise* ի մէջ. ինչպէս, *abuse*§ (թայ, abuze), *advertise*|| (advertize), եւն:
10. t. — Ձգելու է *t* երբ *tch* երուն մէջ. ինչպէս, *catch* (cach), եւն:

153. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն նոր կերպով հնչելու վերոյգրեալ տասն կանոններուն համեմատ ուղղագրելով ընդօրինակելու է տեսարակին մէջ:]

- 1բ կ-ն-ն-ն հ-տ-տ-տ. — Active, bargained, begone, bloomed, changeable, cleaned, examine, feared, give, given — centre, fibre.
- 2րտ. — Ahead, already, bread, dead, forehead, wealth, weather.
- 3րտ. — Among, come, does, done, dove, money, monkey, ton.
- 4րտ. — Couple, cousin, double, enough, touch, tough, young, zealous.
- 5րտ. — Guarantee†, guardian¶, catalogue**, dialogue††, tongue.
- 6րտ. — Agrippa, ballot, beggar, bell, better, chilly, dress, happy, null.
- 7րտ. — Blessed, dressed, kneeled, learned, marked, matched, passed.
- 8րտ. — Laugh, tough, laughter, diphtong, nephew, orthography, phlegm, phrase, prophesy, Stephen.
- 9րտ. — Advise, arose, choose, desire, does, disguise, excise, please, present, president.
- 10րտ. — Hatch, hatchet, kitchen, match, notch, patch, watch.

* chaff (չֆ) յարդ. — to chaff, ծաղրել. յարդի պէս մանրել

† pho'no-graph. (ֆո'նո-գրֆ) ձայնագիր

§ a-buse', abuze (եպ'ս-շ) չարաշար գործածել. նախատել

|| ad'ver-tise, advertize (ե'տ'լէր'ի-շ) ծանուցանել, գրաւոր հրապարակել [երաշխաւորել

† guar'an-tee (կեր'ն-թի'յ) երաշխաւորութիւն — to guarantee,

¶ guard'i-an (կա'ւ-րի'ն) խնամակալ, պահապան, պաշտպան

** cat'a-logue (կա'տ-լո-կ) ցուցակ — to catalogue, ցուցակագրել

†† di'a-logue (տի'ա-լո-կ) արամախոսութիւն, խօսակցութիւն

ԴԱՍ ԿԴ. (LESSON LXIV.)

ՄԱՍՆ Բ.

ETYMOLOGY. ՍՏՈՒԳԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ.

ՍՏՈՒԳԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ կը սովորեցնէ ինչպէս զանազան մասերը, անոնց դասակարգութիւնը և կրած խօսքի տեսակները:

Բերականութիւնն հեղինակողները բաժնած են խօսքերը զանազան մասերու, կամ գլխաւոր դասակարգերու, որոց Մասեր (The Parts of Speech*) անունը տուած են:

Մասունք բանիններն ալ կ'ստորաբաժնուին զանազան կարգերու, որոնք կը կոչուին Կարգեր (classes, դասեր):

Բառի մը կրած խօսքի տեսակներն ըսելով պէտք է հասկնալ այն բառի վերջաւորութեան, ձևի կամ նշանակութեան փոխուելը, որ յառաջ կուգայ անոր հոլովումէն, խոնարհումէն կամ ածանցումէն:

PARTS OF SPEECH. ՄԱՍՈՒՆՔ ԲԱՆԻ:

Մասեր (խօսքի մասերը) կամ բառերուն այլևայլ տեսակները Անգլիերէնի մէջ տասն են, ասոնք են the Article† – Թօղ, the Noun – Անուն, the Adjective† – Ածական, the Pronoun – Դերանուն, the Verb – Բայ, the Participle – Ընդունելութիւն, the Adverb – Մակբայ, the Conjunction – Շաղկապ, the Preposition – Նախադրութիւն, և the Interjection – Միջարկութիւն:

1. THE ARTICLE. ԹՕԴԸ:

A կամ an, ի՞նչ և the, ... ը, ... ն բառերը կը կոչուին Թօղ. ասոնցմէ ամեն մէկը բառի մը հետ կը գործածուի նոյն բառին նշանակութեան անորոշ կամ որոշեալ ըլլալը ցուցնելու համար. այսպէս, a hat, գլխարկ ի՞նչ. an island, կղզի ի՞նչ. the hat, գլխարկը, the island, կղզին: (Տեսնել նաեւ երես 7:)

2. THE NOUN. (Գոյական) ԱՆՈՒՆԸ:

Ո և է անձի, տեղի, կամ բանի մը անունը, որ կրնայ գիտացուիլ, յիշուիլ կամ ըմբռնուիլ, կը կոչուի Գոյական Անուն. ինչպէս, George, Գեորգ. Aram, Արամ. New York, Նիւ Եորք. Van, Վան. man, մարդ. rose, Լոբ. God, Աստուծոյ. truth, ճշմարտութիւն. Անուններ են: (Տեսնել նաեւ երես 11:)

* speech (ընթերցելով) բան, խօսք, գրուածք, ատենախօսութիւն

† ar-ti-cle (արտիկլ) իր, առարկայ, նիւթ. յօդուած. յօդ

† ad-jec-tive (ադյէկտիւ) ածական

3. THE ADJECTIVE. ԱՄԱԿԱՆՐ:

Ածականը բառ մ'է, որ անունի մը վրայ դրուելով, կը-
ցուցնէ անոր ինչպէս ըլլալը. ինչպէս, A wise man, իմաստա-
մարդ մը. a new book, նոր գիրք մը. You two are diligent*,
Դուք երկուք աշխատասէր էք: (Տե՛սէ՛լ Իսկ երես 34:)

4. THE PRONOUN. ԴԵՐԱՆՈՒՆՐ:

Դերանունը բառ մ'է, որ գոյական անունի մը տեղը կը-
դրուի. ինչպէս, The boy loves his books; he has long lessons,
and he learns them well. Տղան կը սիրէ իւր գրքերն. Ինչ եր-
կար դասեր ունի (իր դասերը երկար են) և ինչ աղէկ կը սովորի
շաննէ: (Տե՛սէ՛լ Իսկ երես 97:)

5. THE VERB. ԲԱՏՐ:

Բայը բառ մ'է, որ կը ցուցնէ ըլլալ, ընել կամ ըլլալու. ինչ-
պէս, I am, Ես եմ. I love, կը սիրեմ. I am loved, կը սիրուիմ:
(Տե՛սէ՛լ Իսկ երես 108:)

6. THE PARTICIPLE. ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՐ:

Ընդունելութիւնը բառ մ'է, որ բայէ մը ծագում առած
է. և գոյական անունի, ածականի ու բայի յատկութիւններն
միանգամայն ունի. և ընդհանրապէս բայի պարզագոյն ձևին
վրայ ing, d կամ ed աւելցնելով կը շինուի. ինչպէս, learn բայէն
կը շինուին երեք ընդունելութիւններ, երկու պարզ և մէկ
բաղադրեալ. այսպէս, 1. learning, սովորել. 2. learned, սովորած.
3. having learned, սովորած ըլլալով: (Տե՛սէ՛լ Իսկ երես 108. ԵԱՆ. :)

7. THE ADVERB. ՄԱԿԲԱՏՐ:

Մակբայը բառ մ'է, որ բայի մը, ընդունելութեան մը,
ածականի մը կամ ուրիշ մակբայի մը վրայ կը դրուի. և կը-
ցուցնէ ընդհանրապէս ժամանակ, տեղ, աստիճան կամ կերպ.
ինչպէս, Now boys come here. run clear, and return slowly.
Հիմա տղաքներ հոս եկէք, (այդ որոշուած տեղի) Դիւր-
վազեցէք, և խափախփախ վերադարձէք: (Տե՛սէ՛լ Իսկ երես 210:)

8. THE CONJUNCTION. ՇԱՂԿԱՊՐ:

Շաղկապը բառ մ'է, որ կը գործածուի բառեր կամ խոս-
քեր իրարու հետ կապելու և այսպէս կապուածներն ալ իրարմէ
ինչ կախումն ունենալը ցուցնելու. ինչպէս, Aram and I must
go to the mountains, because we need recreation. Արամն ու ես
լեռները պէտք ենք երթալ, որովհետեւ մենք կազդուրման կը-
կարօտինք: (Տե՛սէ՛լ Իսկ երես 229:)

* dil'i-gent (տէ՛լիճէ՛դ) Զանաւոր

9. THE PREPOSITION. ՆԱԽԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ:

Նախադրութիւնը բառ մ'է, որ կը գործածուի տարբեր իրերու կամ մտածումներու իրարու հետ ունեցած յարաբերութիւնը արտայայտելու. և կը դրուի ընդհանրապէս անունէ մը կամ դերանունէ մ'առաջ. ինչպէս, "The love of money is the root (առիւթ - արմատ) of all evil." Դրամէ սէրն ամեն չարիքներն արմատն է: The paper lies before me on the desk - (դէմ - գրասեղան). Թերթը առջեւ ձգուած է գրասեղանին վրայ: (Տե՛սէ՛ք 1 ահ. երես 233:)

10. THE INTERJECTION. ՄԻՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ:

Միջարկութիւնը բառ մ'է, որ յանկարծ կը բացագանչուի, մտքի զօրաւոր և յանկարծական մի յուզումը արտայայտելու համար. ինչպէս, Oh! Ո՛հ, Alas! Աւաղ: (Տե՛սէ՛ք 1 ահ. երես 239:)

[Վերոյգրեանքէն ուսանողն ինքնին նկատեց որ ինքն Մասունք Բանինքն կամ խօսքի տասը կտորներն արդէն սովորած է համառօտակի կերպով նախորդ Ա. - Կ. դասերուն մէջ թէ՛ և առանց գիտնալու որ իւր ուսածը քերականութիւն էր. այժմ կը մնայ միայն իւր արդէն գիտցածներէն մաս մը քիչ մ'աւելի ճոխացնել, որոց պէտք պիտի ունենայ հետզհետէ]:

ARTICLES. ԹՅԻՆՐ:

Թօղը *a*, *an* կամ *the* բառն է, որ կը դրուի անունի մ'առջևը. անոր որոշեալ կամ անորոշ ըլլալը ցուցնելու համար: (Տե՛սէ՛ք երես 7: Դո՛ւրս երես 11 կա՛ռ:)

Թօղի վերաբերեալ ուրիշ կանոններ և գիտելիքներ

ԿԱՆՈՆՆԵՐ

1. Մ գիրը, եթէ բառերու սկիզբը եւ՝ հնչուի *a* յօղը կ'առնէ. ինչպէս, *a* union միութիւն *մ*. Եթէ տարբեր հնչուի *an* յօղը կ'առնէ. ինչպէս *an* uncle, հօր հօմօրեղբայր *մ*:

2. Քանի մը բառեր կան, որոնք եւ՝ ձայնով կ'սկսին, և *a* յօղը կ'առնեն. ինչպէս, *a* eu'lo-gy (եւ'լո՛ցի) գովարանութիւն *մ*:

3. Քանի մը բառերու սկզբի *o* գիրը եւ՝ կամ եւ՝ իրան ձայն մը հանելուն համար, *a* յօղը կ'առնէ. ինչպէս, *a* oneness, միութիւն *մ*:

4. *W* կամ *y*ով սկսող բառերն *a* յօղը կ'առնեն. ինչպէս, *a* woman, կնիկ *մ*. *a* week, շաբաթ *մ*. *a* youth, երիտասարդ *մ*. *a* year, տարի *մ*:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

1. Անորոշ յօդը միայն եզակի անուններու հետ կը գործածուի. ինչպէս, *a man*, մարդ չէ, *an eye*, աչք չէ:

2. Որոշեալ յօդը թէ եզակի և թէ յոքնակի անուններու հետ կը գործածուի. ինչպէս, *the woman*, կինը, *the women*, կիները:

Իբր բացառութիւն՝ անորոշ յօդն երբեմն յոքնակի գոյականն օգտուելու օրինակներու հետ կը գործածուի. ինչպէս, *a few men*, քանի չէ մարդիկ. *a great many of them*, անոնցմէ շատ շատեր. *a hundred men*, հարիւր (չէ) մարդիկ:

3. Յատուկ անուններն յօդ չեն առներ. ինչպէս, *God*, Աստուած. *Christ*, Քրիստոս. *Armenia*, Հայաստան. *America*, Ամերիկա. *New York*, Նիւ Եօրք:

Սակայն յօդը դնելու է յատուկ անուններուն հետ

(ա) Երբ հարկաւոր է ըստնելու զանազան ընտանիքներու. *He was of the family of the Washingtons*, Ուաշինկթըններու ընտանիքէն էր (կը սերէր):

(բ) Երբ յարկաւոր է ըստնելու զանազան անձերու. *He is a Cicero*, Կիկերոն չէ է. այսինքն լաւ ճարտասան մի:

(գ) Երբ անհրաժեշտ է ըստնելու զանազան գոյականներ. *the Euphrates (river)*, Եփրատը, այսինքն Եփրատ գետը:

4. Վերացեալ անուններն ու մետաղներու անուններն յօդ չեն առներ, երբ ընդհանուր կամ անորոշ կերպով մը կը գործածուին. ինչպէս, *virtue is happiness*, առաքինութիւնը (ը) երջանկութիւն է. *gold* is valuable†*, Բայց երբ մասնաւոր կամ որոշեալ կերպով մը կը գործածուին, յօդը դնելու է. ինչպէս, *The happiness of a man*, մարդու մը երջանկութիւնը. *the gold of America*, Ամերիկայի ոսկին:

Յօդի ուրիշ գործածութիւններն հատընտիր գրքեր կանոնադրապէս և յաճախ կարդալով կը սովորուին:

THE NOUN. ԱՆՈՒՆԵՐ:

Ո և է անձի, տեղի, կամ բանի մը անունը, որ կրնայ գիտցուիլ, յիշուիլ կամ ըմբռնուիլ, կը կոչուի գոյական անուն. ինչպէս, *Armen*, Արմէն. *boy*, տղայ. *city*, քաղաք: (Տե՛ս է Ի և 293):

Անուններն երկու գլխաւոր դասակարգերու կը բաժնուին. *Proper*, Յատուկ և *Common*, Հասարակ: (Տե՛ս է Ի և 11):

* gold (կոլդ) ոսկի .

† val'u-a-ble (վալ'ու-է-պլ) արժէքաւոր

Հասարակ անուններն ալ հինգ տեսակներու կ'ստորաբաժնուին. ասոնք են,

1. *A col-lect'ive* (բաւե'տիւ) *noun*, or *noun of multi-tude* (հըլ'տի'տ) Հաւաքական անուն (հը) կամ բազմաթիւ անուն. որ կը ցուցնէ շատ մը միասին առնուած անհատներու անուն մը. ինչպէս, *committee*, յանձնաժողով. *meeting*, ժողով. *nation*, ազգ:

2. *An ab'stract'* (ե'պ'տրէկտ) *noun*, վերջական անուն (հը), որ կը տրուի տեսակի մը որ իր էութենէն զատ մասնաւոր յատկութիւն մը կը ցուցնէ. ինչպէս, *Goodness*, լաւութիւն. *wisdom*, իմաստութիւն. *beauty*, գեղեցկութիւն:

3. *A verbal or participial noun*, բայական կամ դերբայ, որը ընդունեցնութեան պէս բայէ մը կը շինուի. և իբր անուն կը գործածուի. ինչպէս, *Reading is in-struct'ive* (Ինտրէկտիւ) կարգալը սովորեցնող է (ընթերցանութիւնը հրահանգիչ է):

4. *A thing of its own kind* (*sui generis*), բան հը ինքի տեսակին. որը փոխանակ տեսակի մը մէկ անհատը ցուցնելու, կը ցուցնէ ինք իր տեսակին բան մը՝ առանց կամ անունին կամ իրի տեսակին շատութիւնը ցուցնելու. ինչպէս, *music*, նուագ. *Cristianity*, Գրիստոնէութիւն:

5. *A di-min'u-tive* (տիմ'նիւտիւ) *noun*, նաւազական անուն (հը) կը ցուցնէ իր նշանակած իրի փոքրը. ինչպէս, *hill*, բլուր — *hill'ock* (հիլ'օք) բլրակ. *duck* (դք) բադ — *duckling* (դք'լինկ) բադի ձագ, բադիկ:

Անգլիերէնի մէջ անուններն չորս տեսակ փոփոխութիւններ ունին. թիւ, Դեմ, Սեռ և Հըլ'վ: (Տեսէւ երես 24):

Թիւ

Թիւը անունի մը նշանակած բանի քանի հատ ըլլալը կը ցուցնէ. ուստի և երկուք է, *Sin'gu-lar* տի'նկիւ-լէր) եզակի, որ մէկ հատ միայն կը ցուցնէ. ինչպէս, *a boy*, տղայ մը և *Plu'ral* (փլու'րէլ) Յոգնակի, որ մէկէ աւելի հատեր կը ցուցնէ. ինչպէս, *the boys*, տղաքներ:

Ընդհանուր կանոն.— Անգլիերէնի մէջ եզակի անուններն յոգնակի կ'ըլլան իրենց վերջն *s* գիրը առնելով. ինչպէս, *hat*, գլխարկ. *hats*, գլխարկներ: (Տեսէւ երես 24 կամ 25):

Այս կանոնէն շատ մը բացառութիւններ կան, որոցմէ մէկ քանին միայն կը յիշենք:

1. Այն անուններն՝ որոնք կը վերջանան *ce*, *ge*, *ch* (չ). *che* (չ) *sh*, *s*, *ss*, *se*, *x*, *z* և *ze* ով. միշտ *es* առնելով յոգնակի կ'ըլլան և բառն ալ վանկ մը կ'աւելնայ. ինչպէս, *face*, երես — *faces*,

երեսներ. age, տարիք — ages, տարիքներ. match, լուցկի — matches, լուցկիներ. niche (նիշ) բառուց, պատի վրայ փոս տեղ — niches, բառուցներ. dish (տէշ) պնակ — dishes, պնակներ. lens (լենս) ոսպնածկ ապակի, խոշորացոյց — lenses, խոշորացոյցներ. cross, խաչ — crosses, խաչներ. nurse, հիւանդապահ — nurses, հիւանդապահներ. box, սնտուկ — boxes, սնտուկներ. phiz (ֆիշ) դէմք — phizes, դէմքեր. maze (մէյշ) ծուռ ու մուռ ճամբայ, լարիւրինդոս — mazes, ծուռ ու մուռ ճամբաներ (Տեաեւ երես 45, կառն)։

ch (+) վերջաւորող բառերը s մը միայն առնելով յոքնակի կ'ըլլան. ինչպէս, mon arch (մոնարք) միապետ — monarchs, միապետներ։

2. Նոյնպէս ընդհանուր սկզբունք մ'է որ այն բառերն որոնք y կը վերջաւորին և yն ալ նախադասուած կ'ըլլայ բաղաձայնով, յոքնակի կը շինուին նախ yը iի փոխելով յետոյ es աւելցնելով, առանց սակայն վանկ աւելցնելու. այսպէս, fly, ճանճ — flies, ճանճեր. lady, տիկին — ladies, տիկիններ. duty, պարտականութիւն — duties, պարտականութիւններ։ Ասկից կը հետեի եզակիին մէջ i վերջաւորող բառերն ալ. թէև թուով քիչ եւ առ հասարակ օտար լեզուէ առնուած, յոքնակի ըլլալու համար es կ'առնեն. եթէ yէն առաջ ձայնաւոր մը գայ, բայը յոքնակի կը շինուի s միայն առնելով. այսպէս, key, բանայի — keys, բանայիներ. day, օր — days, օրեր։ (Տեաեւ ռեկ երես 53)։

3. Այն անուններն, որոնք կը վերջանան օով եւ օն ալ նախադասուած կ'ըլլայ բաղաձայնով մը, յոքնակի կ'ըլլան առ հասարակ es առնելով. ինչպէս, hero, հերոս — heroes, հերոսներ. echo, արձագանք — echoes, արձագանքներ։ Բացառութիւններ կան, որոց գուցէ ուսանողը ոչ մէկ առթիւ պիտի հանդիպի իր կեանքին մէջ։

4. Տառնելչորս անուններ կան, որոնք քիւմ fe կը վերջաւորին, յոքնակի կը շինուին f կամ fe վերջաւորութիւնը vesի փոխելով. ինչպէս, loaf (լօֆ) նկանակ — loaves, նկանակներ. wife, կին — wives, կիներ։ Նոյն վերջաւորութեամբ երեսունի չափ ալ բառեր կան, որոնք յոքնակի կ'ըլլան s միայն աւելցնելով. ինչպէս, proof, փորձ, ապացոյց — proofs, փորձեր, ապացոյցներ. safe, դրամարկղ — safes, դրամարկղեր։ (Տեաեւ երես 97)։

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Անգլիերէն Քերականութեան ընդհանուր մէկ կանոնն ալ է որ ամեն մէկ եզակի անուն՝ որ ձայնաւորով մը կը վերջանայ եւ այդ ձայնաւորն ալ իրմէ անմիջապէս առաջ ուրիշ

ձայնաւոր մը կ'ունենայ, յոքնակի կ'ըլլայ *s* մը միայն առնելով ինչպէս, bee, մեղու – bees, մեղունէր. shoe, կօշիկ – shoes, կօշիկներ. eye, աչք – eyes, աչքեր. key, բանալի – keys, բանալիներ: Այս կանոնէն բացառութիւն են *quy* վերջաւորողներն, որովհետեւ *q* ին յաջորդող *u* ն՝ *q* ի մասն ըլլալով բաղաձայն է եւ ոչ *y* ին հետ միանալիք երկբարբառ կազմող ձայնաւոր մը:

2. Յատուկ անուններն՝ երբ յոքնակի ըլլան ընդհանուր կանոնին կը հետեւին:

3. Զուտ Անգլիերէն հետեւեալ տասն բառերը տարբեր ձեւերով յոքնակի կը շինուին. child, տղայ – children, տղաներ. man, մարդ – men, մարդեր. woman, կին – women, կիներ. brother, եղբայր – brethren* կամ brothers, եղբայրներ. ox (օքս) եզ – oxen, եզներ. goose (կօշ) սագ – geese (կօշ) սագեր. foot, ոտն, ոտք – feet, ոտներ, ոտքեր. tooth, ատամ – teeth, ատամներ. mouse (մօւս – մ:կ վաճ) մուկ – mice (մօյ) մկներ. louse (լօւս – մ:կ վաճ) ոջիլ – lice (լօյ) ոջիլներ: Այս բառերը երբ ուրիշ բառերու հետ ալ բարդուին, միեւնոյն կերպով յոքնակի կ'ըլլան. այսպէս, gentleman, ակնիւ մարդ – gentleman, ազնիւ մարդեր. eyetooth, ակնատամ – eyeteeth, ակնատամներ:

4. Բարդ բառերուն մէջ գլխաւոր իմաստ ունեցողը յոքնակի կ'ըլլայ. այսպէս, son-in-law, փեսայ – sons-in-law, փեսասեր. handful, բուռ (մը) լեցուն – handfuls, լեցուն բուռեր:

5. Կան բառեր որ յոքնակի չունին. ինչպէս, meekness, հեզութիւն. gold, ոսկի: Կան՝ որոնք եզակի իմաստ չեն կրնար տալ. ինչպէս, riches կամ wealth, հարստութիւն. pains կամ toil, ցաւ կամ աշխատանք: Կան՝ որոց եզակին ու յոքնակին նոյնն է եւ առ հասարակ յոքնակիի նշանակութիւն կ'ուտան. ինչպէս, news, լուր, լուրեր. sheep, ոչխար, ոչխարներ, cattle (քէթլ) արջառ, արջառներ: Կան՝ որոնք յոքնակիի ձեւ ունին, բայց հաւաքական միութիւն մը կը նշանակեն. ինչպէս, thanks, շնորհակալութիւն. goods, ապրանք: Կան՝ որոնք յոքնակի միայն կը գործածուին. ինչպէս, trousers (թրօզերս) անդրավարտիք (թանթալ). scissors (սիշերս) մկրատ: Կան՝ որոնք եզակի չունին. ինչպէս, oats, հաճար. fireworks, հրախաղութիւն:

6. Նշանագիրներ եւ թուանշաններ յոքնակի կ'ըլլան՝ *s* ով. ինչպէս, ten a's, տասն a եր. four 5's, չորս 5 եր:

* brethren կը նշանակէ միեւնոյն եկեղեցւոյ կամ եղբայրակցութեան անդամներ. մինչ brothers կը նշանակէ միեւնոյն ծնողքէն սերած եղբայրներ:

7. Իրբե՝ անուն գործածուած ուրիշ որ եւ է մասունք բանի յոքնակի կ'ըլլայ ըստ ընդհանուր կանոնի. ինչպէս, the e-lec'tion (էլե'կշէն) returns, ընտրական վերադարձնելն (արդիւնքն):

8. Կարգ մը բառերու յոքնակիները տարբեր նշանակուած թիւներ կ'ուտան. ինչպէս, arm, բազուկ — arms, զէնքեր. auxiliary, օժանդակ — auxiliaries, վարձկան զօրք. color, գոյն — colors, դրօշ:

9. Օտար լեզուներէ առնուած բառեր՝ ինչ լեզուէ որ առնուած են, այն լեզուի յոքնակի շինելու օրէնքին կը հետեւին:

10. Անոնք որ կը կշռուին կամ կը չափուին եզակի կը գործածուին. ինչպէս, wheat (հէ-էյդ — մէկ վահ) ցորեն. flour (ֆլու-ւր — մէկ վահ) ալիւր. wine, գինի, tea, թէյ: Բայց զանազան տեսակներ ցուցնելու համար յոքնակի կ'ըլլան. ինչպէս, wines, տեսակ տեսակ գինիներ. teas, տեսակ տեսակ թէյեր:

PERSONS. ԴԵՄՔԵՐ:

Դէմք կը կոչուի բառի մը այն յատկութիւնը, որով կ'որոշուի խօսողը լսողէն, եւ լսողն ալ վրան խօսուածէն: Ասկից կը տեսնուի երեք դէմքեր կան. first person, առաջին դէմք. second person, երկրորդ դէմք. third person, երրորդ դէմք: (Տեսնել երես 30:)

GENDER. (ՏԵՆԴԵՐ) ՍԵՌԵՐ:

(Տեսնել երես 30:)

Անգլիերէնի մէջ սեռը երեք է, the mas'cu-line (մէ-սկու-լին) արական, the fem'i-nine (ֆէ-մին) իգական, եւ the neu'ter (նէ-ու-տը) չէզոք:

ՍԵՌԻ ՎԵՐԱՅԵՐԵԱԼ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

1. Անգլիերէնի մէջ սեռը առհասարակ բնական օրէնքով կը զանազանուի եւ Գաղղիերէնի կամ Արաբերէնի պէս չէ որ ամեն բառ սեռ ունենայ: Դերանուններն ալ միշտ իրենց յարաբերած անունի սեռը կը ցուցնեն:

2. Շատ մը անուններ թէ արական են եւ թէ իգական. ինչպէս, friend, բարեկամ. parents, ծնողք. neighbour, դրացի. person, անձ. եւնի Այս տեսակ բառերուն, Քերականութեանց հեղինակներէն ոմանք common gender, հոգեւոր սեռ անունը տուած են: Այս տեսակ բառերը, երբ խօսքի մը մէջ ուրիշ կերպով մը չեն որոշուիր արական են թէ իգական, արական համարելու է. եւ այն պարագային տակ որ չէ կարելի որոշել թէ բառ մը իգական է թէ չէզոք, իգական համարելու:

լու է. ինչպէս, “Joseph took the young child and his mother by night, and fled with them into Egypt,” Յովսէփ առաւ փոքրիկ Ֆանսին ու իջ Բայբ գիշերով, եւ փախաւ անոն, հետ Եգիպտոս: Խօսքին մէջ *them* դերանունը արական է. որովհետեւ արական մը եւ իգական մը, Ֆանսին եւ իջ Բայբ կը ցուցնէ. որ ատեն արականին նախապատուութիւն տալու է. բայց եթէ *his* ին տեղ *its* եղած ըլլար, այն ատեն *them* դերանունը իգական եղած պիտի ըլլար. քանի որ իգականը չէզոքէն նախամեծար է:

3. Հաւաքական անուններն երբ միութեան մը գաղափարը կուտան, կամ յոքնակի են առ հասարակ, չէզոք կը համարուին. բայց երբ բազմութեան մը գաղափարը կուտան առանց ձեւին, այն ատեն բազմութեան սեռը կը համարուին. ինչպէս, a congress, վեհաժողով մը, a committee, յանձնաժողով մը, a sex, սեռ մը, երբ հաւաքաբար առնուած են չէզոք են եւ գրութեանց կամ խօսակցութեանց մէջ կ'ակնարկուին *it* դերանունովը: Նոյնպէս ալ սոյն բառերու յոքնակիները congresses, վեհաժողովներ. committees, յանձնաժողովներ. sexes, սեռեր չէզոք են: Բայց եթէ ըսենք “The committee disgraced themselves.” Յանձնախումբը ինքզինք անշնորհք ըրաւ (անպատուեց):. այս խօսքին մէջ թէ անունը եւ թէ դերանունը արական համարելու ենք. մինչեւ որ որոշ գիտնանք թէ յանձնախումբը կիներէ բաղկացած էր: Նոյնպէս “The fair sex, whom you meet every where, have their own way to act”, Գեղեցիկ սեռը, որոց (զորս) կըհանդիպիք ամեն տեղ, իբն+ իբն+ գործելու կերպը ունին, խօսքին մէջ *sex* անունը եւ *whom* ու *their* դերանուններն իգական են: Բայց երբ ըսենք “Each sex, dressing themselves in the clothes of the other”, Իւր-իւրինք-իւր միւսի զգեստները հագուելով. այս խօսքին մէջ *sex* եւ *themselves* արական են, որովհետեւ թէ արական եւ թէ իգական սեռին վրայ է խօսքը:

4. Անգլիերէնի մէջ անուններուն սեռը չորս կերպերով կ'որոշուի.

(ա) Տարբեր վերջաւորութիւններով, որոց մէկ քանիները հետեւեալներն են.

1. Արական բառերուն վրայ *ess* մասնիկը աւելցնելով բառը իգական նշանակութիւն կ'ստանայ (Տե՛ս Է Էրեւ 13, Կա՛ռ):. ինչպէս,

Ար-ական

Իգ-ական

actor, դերասան
baron, պարոն
God, Աստուած

actress, դերասանուհի
baroness, պարոնուհի
goddess, չաստուածուհի

Աբ-ի-ն

heir,	ժառանգորդ
host,	հիւրընկալ
lion,	առիւծ
negro,	սեւամորթ
poet,	բանաստեղծ
prophet,	մարգարէ

Իգ-ի-ն

heiress,	ժառանգորդուհի
hostess,	հիւրընկալուհի
lioness,	մատակ առիւծ
negress,	սեւամորթուհի
poetess,	բանաստեղծուհի
prophetess,	մարգարէուհի

2. Քանի մը արական բառերուն *or* վերջաւորութիւնը *լա-* տիներէնի պէս *rix* ի փոխելով, բառը իգական նշանակութիւն կ'ստանայ. ինչպէս,

Աբ-ի-ն

administrator*,	կտակակատար
executor,	գործադրող

Իգ-ի-ն

administratrix,	կտակակատարուհի
executrix,	գործադրողուհի

3. Քանի մը արական բառերուն վրայ *a*, *na*, կամ *ina* աւելցնելով իգական կը լինին. ինչպէս,

Աբ-ի-ն

Augustus,	Օգոստոս (Լ-դէնբէն)
Julius,	Յուլիոս (Լ-դէնբէն)
Sultan,	Սուլթան (Տ-ճէնբէն)
Don, (դոն)	Պարոն (Սդ-նբէն)
Czar,	Չար (Ռ-նբէն)

Իգ-ի-ն

Augusta,	Օգոստուհի
Julia,	Յուլիա
Sultana,	Սուլթանուհի
Donna,	Պարոնուհի
Czarina,	Չարուհի

(բ) Տարբեր բառերու գործածութեամբ. որոց շատ գործածութեամբն են հետեւեալներն են.

Աբ-ի-ն

bach'e-lor (պէ'լըլը)	սմուրի
beau,	պչրասէր երիտասարդ
boy,	մանչ տղայ
brother,	եղբայր
bull,	ցուլ
cock	(ք-ք) աքաղաղ
father,	հայր
hero,	հերոս
horse	(հօ-ս) ձի
husband,	այր
king,	թագաւոր
lad	(լ-դ) պատանի

Իգ-ի-ն

maid	կ-մ	maiden,	կոյս աղջիկ
belle,	պչրասէր	երիտա-	
girl,	աղջիկ	[սարգուհի	
sister,	քոյր		
cow,	կով		
hen,	հաւ		
mother,	մայր		
heroine,	հերոսուհի		
mare	(մէյր)	մատակ ձի	
wife,	կին		
queen,	թագուհի		
lass	(լ-ս)	դեռատի աղջիկ	

* ad-min'is-ter (է-դի-նի-տը) հանրային գործեր վարել. մատակարարել

lord, . տէր	lady, տիրուհի, տիկին
nephew, եղբոր և՛ քեռորդի	niece, եղբոր և՛ քեռ դուստր
papa, հայր	mama, մայր
sir, տիար	madam, տիկին [դուստր
son, մանչ զաւակ, ուստր	daughter, աղջիկ զաւակ,
uncle, հօր և՛ մօրեղբայր	aunt, հօր և՛ մօրաքոյր

Գ. Բարդելով կամ բաղադրութեամբ. ինչպէս,

Աբ-լ-ն

Իգ-լ-ն

bridegroom, փեսայ	bride, Հարս
gentleman, ազնիւ այր	gentlewoman, ազնիւ կին
landlord, տանտէր	landlady, տանտիրուհի
male, արու	female, էգ
man, այր	woman, կին [աղջիկ
schoolboy, դպրոցական տղայ	schoolgirl, դպրոցական

Դ. Դերանուններով. ինչպէս,

Աբ-լ-ն

Իգ-լ-ն

he, ինքն	she, ինքն
his, իր	her, իր, գինքը
him, գինքը	hers, իրենը

5. Անձերու յատուկ անուններն ինքնին իրենց սեռը կը-
յայտեն. ինչպէս, Paul, Պօլոս. Anna, Աննա:

6. Մասնաւոր երկրի մը ժողովուրդը իրենց երկրի անու-
նէն առնուած բառի մը հետ man եւ woman բարդելով կ'ու-
րոշուին. ինչպէս, Englishman, Ենգլիացի (այր). Englishwoman,
Անգլուհի. Frenchman, Փաղցիացի (այր). Frenchwoman, Փաղ-
ցուհի:

7. Անշունջ կամ անկենդան առարկաները չէզոք են. բայց
ասոնցմէ քանինները երբեմն իրր սեռ ունեցող կը ներկայաց-
ուին. ինչպէս, sun, արեւ. time, ժամանակ. death, մահ. sleep,
քուն. fear, վախ. anger, բարեբաշխութիւն. winter, ձմեռ. war,
պատերազմ. եւն. արական են: Մինչ՝ գեղեցիկ, սիրուն կամ
բեղմնաւոր իրերը իգական կը համարուին. ինչպէս, ship, նաւ.
moon, լուսին. earth, երկիր. nature, բնութիւն. fortune, բաղդ.
knowledge, գիտութիւն. hope, յոյս. spring, գարուն. peace,
իսաղաղութիւն, եւն. իգական են:

8. Երբ տղու մը կամ կենդանիի մը սեռը չենք գիտեր.
երբեմն կարելի է չէզոք համարել. ինչպէս, "The child was
well, when I saw it." «Մանկիկը լաւ էր, երբ (ես) տեսայ
չինս:» (Տե՛նել Վերէն 3 գլխով):

9. Կան անուաններ՝ որոնք միայն իգական են. ինչպէս, *brunette*, թուխ գեղեցիկ կին:

10. Երբեմն արական անունով էգերն ալ կը հասկցուին. ինչպէս, *man is mortal* (մահալի), մարդ մահականացու է:

CASES. ՀԱՆՈՒՄՆԵՐ:

Հարկը անունի մը կամ դերանունի մը ձեւին կրած այն փոփոխութիւնն է, որով կը յայտնուի այն անունն կամ դերանունն խօսքին մէջ գտնուած միւս բառերուն հետ ունեցած յարաբերութիւնը:

Անգլիերէնի մէջ միայն երեք հոլովներ կան. *the nominative* (նոմինատիւ) ուղղական (ը). *the possessive* (բեւոյնիւ) կամ *the genitive* (գենիւ) սեռական (ը) եւ *the objective* (օբյեկտիւ) կամ *the accusative* (ակուսատիւ) հայցական (ը). (Տե՛սէ՛ր Կրէս 31:)

Եզակի ուղղական հոլովը բառի մը պարզ եւ անփոփոխ ձեւն է:

Պօքի մը մէջ գտնուած ուղղական հոլովն առ հասարակ գործողութիւնը կատարողն է. եւ կը կոչուի *subject* (ժեյեկտ) տէր բայի: (Տե՛սէ՛ր Կրէս 108, բացատրութիւններ)

Սեռական հոլովը կը ցուցնէ ստացողը. (Տե՛սէ՛ր Կրէս 31). եւ երկու կերպ է. առաջին եւ ընդհանուր կերպն է *'s* ուղղինուածը (Տե՛սէ՛ր Կրէս 31, Կառն). երկրորդ կերպն է հայցականին *of* նախադրութիւնը նախադասելով. այսպէս, *The churches of New York*, Նիւ Եօրքի եկեղեցիները. *the election of the president*, նախագահին ընտրութիւնը: Այսպէս նախադրութեան մը հետ գործածուած բառը նախադրութեան առարկան կամ ինթիւ (օբյեկտ - օբյեկտ) կը կոչուի:

Հայցական հոլովը ճիշդ ուղղականին պէս է, եւ բայի գործողութեան առարկան կամ ինթիւն է. ու կը կոչուի նոյնպէս *object*, օբյեկտ: Հայցական հոլովը երբ նախադրութեան մը հետ գործածուի, նախադրութեան խնդիրը կ'ըլլայ եւ կը կոչուի *prepositional object*. ինչպէս, "Take this book, and put it on my desk". Առէ՛ք այս գիրքը եւ դրէ՛ք զայն գրասեղանիս վրայ. խօսքին մէջ *book*, գիրք բառը օբյեկտն է *take*, առէ՛ք բային. *desk*, գրասեղան բառը *prepositional object* է *on*, վրայ նախադրութեանը: (Տե՛սէ՛ր Կրէս 31-32:)

Անուններու հոլովումը (Տե՛սէ՛ր Կրէս 53-54:)

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Հին քերականութեանց հեղինակներէն ոմանք հոլով-
ներուն թիւը շորսի, ոմանք հինգի, ոմանք լատիններէնի հե-
տեւելով վեցի եւ ոմանք մինչեւ եօթնի կը բարձրացնեն. այսպէս,
Nominative, Ուղղական (Nom. Ուղ.)

Possessive կամ Genitive, Սեռական (Poss. or Gen. Սեռ.)

Da'tive (Դէ'յէ'ի) Տրական (Dat. Տր.), որը կը շինուի հայցական
հոլովին to նախադրութիւնը նախադասելով.

Objective կամ Accusative, Հայցական (Obj. or Acc. Հայց.)

Ab'la-tive (Ա'լէ'ի) Բացառական (Abl. Բաց.) որը կը շինուի
հայցական հոլովին from նախադրութիւնը նախադասելով.

In'stru-men'tal (Ին'սթր--մէ'նթէլ) Գործիական (Instr. Գործ.), որը
կը շինուի հայցական հոլովին by կամ with նախադրու-
թիւնը նախադասելով. եւ

Voc'a-tive (Վո'կէ'ի) Կոչական (Voc. Կոչ.) որը ուղղականին հետ
նոյն է եւ երբեմն զարմացական նշանով կը գործածուի:
Սոյն հոլովներովն բառ մը կը հոլովուի այսպէս.

Singular.

Եւ-կի:

Nom. the lady	Ուղ. տիկինը (Եկ--)
Poss. the lady's or of the lady	Սեռ. տիկնոջը (Գէր+ը)
Dat. to the lady	Տր. տիկնոջը (Գո--ր)
Obj. the lady	Հայց. տիկինը (Կռնի)
Abl. from the lady	Բաց. տիկնոջմէն (Բեր)
Inst. by or with the lady	Գործ. տիկնոջմովը (Ընել Գո--ր)
Voc. (O) lady!	Կոչ. ո'վ տիկին (Լե)

Plural.

Յո-ւնի:

Nom. the ladies	Ուղ. տիկիները (Եկռ)
Poss. the ladies' or of the ladies	Սեռ. տիկիներու (Գէր+երը)
Dat. to the ladies	Տր. տիկիներուն (Գո--էր)
Obj. the ladies	Հայց. տիկիները (Կռնիք)
Abl. from the ladies	Բաց. տիկիներէն (Բերէր)
Inst. by or with the ladies	Գործ. տիկիներովը (Ընել Գո--էր)
Voc. (O) ladies!	Կոչ. ո'վ տիկիներ, (Լեքէր)

2. Սեռական հոլովի երկու ձևերը միշտ միեւնոյն գաղա-
փարը չեն տար. օրինակի համար, The Lord's day, Տիրոջ
օրը (Կէր--կի օր Ընել է) -- the day of the Lord, Տիրոջ օրը (Դո-
րո--րոնի օր Ընել է) -- the king's pic'ture (Գէ'տւէր) Թագաւորի
(ռնէյ--ք) պատկերը -- the picture of the king, Թագաւորի պատ-
կերը (Դէ'տւէր Ընել է):

3. Նախադրութիւնով շինուած սեռականը առ հասարակ անասուններու եւ անկենդան բաներու կը գործածուի. եւ երբեմն ալ երբ 'տով շինուածը, ականջի ակորթելի շիգար, եւ կամ բառը երկար կ'ըլլայ, նախադրութիւնով շինուածը տեղը կը բռնէ. ինչպէս,

The skin of the fox, աղ-է-ին մորթը.
the end of the road, հա՛թ-ն ծայրը.
the land of Phi'lis-tines (ֆի'լի-ս-յն) Փլշտ-յ-ն-ի երկիրը:

4. Սեռական հոլովի մէկ ձեւը կարելի է միւս ձեւին վերածել. այսպէս,

Washington's army (-'s)	}	Ուաշինկթընի բանակը
The army of Washington		
A mother's heart	}	մօր մը սիրտը
The heart of a mother		
A man's duty	}	մարդու մը պարտականութիւնը
The duty of a man		
In our Saviour's* time	}	մեր Փրկչին ժամանակը (օրերը)
In the time of our Saviour		

Դիտելու է սակայն որ այս փոփոխութիւնը միշտ չըլլար. օրինակի համար, կարելի է A crown of gold, ոսկիէ թագ մը ըսել, որ կը նշանակէ ոսկիէ շինուած. բայց չէ կարելի փոխելով ըսել a gold's crown. նոյնպէս կ'ըսուի a cup of tea, գաւաթ մը թէյ. բայց չըսուիր a tea's cup:

5. Երբ բան մը մէկէ աւելի անձերու կը պատկանի, սեռականի նշանը վերջնոյն վրայ միայն կը դրուի. այսպէս, Paul, Aram and Armen's store, Պօղոսի, Արամի եւ Արմէնի խանութը: Բայց եթէ նոյնը զատ զատ անձերու կը պատկանի, սեպհականատէրերու ամենքն ալ սեռականի նշանն առնելու են. ինչպէս, Web'ster's (-'s), Worcester's and John'son's (հա՛ւ-ըն-ի) Dic'tion-a-ry (տի'էշնէլըի), Ուէպսթըրի, Ուսդըրի եւ Ժանսընի բառարանը:

6. Եթէ երկու կամ աւելի բառեր միեւ նոյն անձը ցուցնելու ըլլան, սեռականի նշանը վերջինին վրայ դրուելու է. այսպէս, George Washington's administration, Գէորգ Ուաշինկթընի կառավարութիւնը:

*Sa'vior կամ Sa'viour (-'ս-վէլը) Փրկիչ - to save (-'ս-վ) փրկել բառէն

7. Բաղադրեալ բառերու միշտ վերջի մասը կ'առնէ սեռականի նշանը. այսպէս, son-in-law's, փեսայի:

Բաղադրեալ անուններու քանի մը տեսակներն են,

Անն և անն.	God-father,	կնքահայր.
Անն-կն և անն.	grand-mother,	մեծ մայր.
Անն և քոյ.	God-send,	Աստուծոյ զրկուած.
Անն և քոյանն.	cock-crowing*,	հաւախօս.
Բայանն և անն.	raining-weather,	անձրեւային եղանակ.
Դեղանն և անն.	he-goat,	նոխազ.
Բայ և Մալքայ.	cast-away,	լքեալ.
Մալքայ և Բայ.	off-set,	բողբոջ.
Մալքայ և անն.	out'line' (աւարտլայն)	յատակագիծ, նախագիծ, սահմանագիծ.
Նոյս-քոյանն և քոյ.	out-set,	սկիզբ.
Բայ և անն.	break'fast, (դէմ'ֆէստ)	նախաճաշ.
Անն և Նոյս-քոյանն և անն.	son-in-law,	փեսայ:

ADJECTIVES. ԱԾԱԿԱՆՆԵՐ:

Ածական կը կոչուին այն բառերը, որոնք գոյականի մը կամ դերանունի մը վրայ դրուելով անոր որպիսութիւնը, յատկութիւնը կամ մէկ պարագան կը ցուցնեն. ինչպէս, a new hat, նոր գլխարկ մը. a good boy, լաւ տղայ մը. you two are excellent, դուք երկուսդ (դ) զբոլանք էք: (Տե՛ս Իւս Կրիս 34 և 294-3:)

Անգլիերէնի մէջ ածականներն կարելի է վեց կարգի բաժնել հետեւեալ կերպով.

Ա. Common adjective, հասարակ ածական, որ հասարակ անունէ մը ելած է. ինչպէս, Good, լաւ. bad, գէշ. eastern, արեւելեան. inner, ներքին. ևն: (Այս ածականներն մօտաւորապէս 6000 բառերու կը հասնին):

Բ. Proper adjective, յարկաւոր ածական, որ յատուկ անունէ մ'ելած է. ինչպէս, American, (America բառէն) Ամերիկացի. Roman (Rome բառէն) Հռոմէացի. English, Անգլիերէն. ևն: (Այս կարգի ածականներն կրնան հոլովուող անուններ դառնալ):

Գ. Nu'mer-al (Նիւմըրէլ) adjective, թուական ածական, որ որոշ թիւ կը ցուցնէ. ինչպէս, five, հինգ. six, վեց. ten, տասն. ևն:

* crow (քրօ - մէկ վաճ) ագռաւ. հաւախօս - to crow, աքաղաղի կոռկոռկոռկոռ կանչել

man's, -ղի մարդու մը. a good girl, -ղի աղջիկ մը. նոյն-
պէս *he* և *she*, երբ իբր ածական գործածութիւն սեռ ցուցնելու
համար, անփոփոխ կը մնան. ինչպէս, *he-goat*, նոխազ. *she-goats*,
այծեր:

2. Բայերն առ հասարակ ածական կը դառնան իրենց վերջը
մասնիկ մ'առնելով. ինչպէս, *teach*, սովորեցնել — *teachable*, ու-
սուցանելի. *move*, շարժել — *mov-able*, շարժական: Սակայն
քառասուն բառի չափ *ate* վերջաւորող բառեր կան, որոնք ձեւի
տարբերութիւն մը չունենալով, թէ բայ և թէ ածական են.
ինչպէս, *associate*, ընկերակցիլ, գործակցիլ — ընկերակից, գոր-
ծակից. *mod'er-ate* (Մոդէրէթ) չափաւորել — չափաւոր. *re-it'er-ate*
(Րէիթէրէյթ) կրկնել — կրկնած: Այս դասակարգի բառերն
հետզհետէ նուազելու վրայ են, իրենց տեղը կը գրաւեն *ed*
վերջաւորող ընդունելութիւններն. ինչպէս, փոխան *reiterate* ի
կը գործածուի այժմ *reiterated*, կրկնած:

3. Միավանկ չեղող ածականներէն շատերը առ հասարակ
հետեւեալ մասնիկներէն մէկովը կը վերջանան. *en, ly, ful, ty,*
some, ish, ic, ous, al, ar, ine, ive, ary, ory, able, ible, ent, eous,
less. (Տեսնել նաև երես 55, Կառն): Բայց որովհետեւ այս վերջա-
ւորութիւններով մակբայներ ալ կան, ուսանողին կը մնայ
բառի դիրքէն եւ խօսքի իմաստէն ճանչնալ թէ բառը ածա-
կա՞ն է թէ մակբայ. եւ այս մասին հետեւեալ օրինակներն
կրնան որոշ գաղափար մը տալ. “*Is your father well?*” — *Gen.*,
xliii., 27. «Ձեր հայրը -ղի՞ է» — Եւն. խ., 27: “*Thou*
hast well said.” — *John, iv., 17.* «Աղի՞ ըսիր» — Յովհ. դ., 17:
“*It had not much earth.*” — *Marx, iv., 5.* «Ուր որ շատ հող
չկար» — Մարք. դ., 5: “*For she loved much.*” — *Luke, vii., 47.*
«Ինչու որ շատ սիրեց» — Լուկ. է., 47:

4. Գոյական անուն մը երբեմն քանի մը ածականներ կ'ունե-
նայ. ինչպէս, *The old good man* was always at his desk, Զեյ
Բ-րի մարդը միշտ իր գրասեղանին առջեւ էր:

5. Ածականներ կան որ իրարու շատ յար եւ նման են. ինչ-
պէս, *womanly*, կանացի եւ *feminine*, իգական. — որոց առաջինը
Սաքսոններէնէ առնուած է, մինչ երկրորդը Լատիններէնէ. բայց
նշանակութեամբ կը տարբերին եւ լաւ չէ մէկը միւսին տեղ
գործածել: Այսպիսի բառերու շիտակ գործածութիւնը ուսա-
նողը պիտի կրնայ սովորիլ Անգլիներէն լեզուին մէջ աւելի յա-
ռաջդիմելով:

ԱՄԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՔԱՂԴԱՏՈՒԹՅՈՒՆԸ (COM-PAR'Y-SON, գ-գ-րի-ըն)
 (\$ku' k_l h r ku\$ 78-80:)

Ածականներն՝ բաղդատութեան համար երեք աստիճաններ (de-gree' - Դիգրէ) ունին. Դր-իւնը կը ցուցնէ ածականը իր պարզ վիճակին մէջ եւ ուրիշներու հետ կապակցութիւն չունի. Բաղդատ-իւնը երկու անձեր կամ իրեր իրարու հետ կը բաղդատէ. եւ Գերբաղդատ-իւնը երկուքէ աւելի անձերու կամ իրերու ամենէն յաւր կը ցուցնէ:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

Կան ածականներ, որոց նշանակութիւնը ընդհանուր առմամբ բաղդատութիւն չվերցնելու եւ ասուեք կարելի է երկու դասակարգի բաժնել :

1. Բացարձակ թուականներն. one, մէկ. ten, տասն. several, քանի մի:

2. Ներքի, ժամանակի, տեղւոյ եւ անձի վերաբերութիւն
ցուցնող ածականներն. ինչպէս, earthly, երկրային. heavenly,
երկնային. golden, ոսկեղէն. wooden, փայտեղէն. natural, բնա-
կան. – daily, օրական. everlasting, յաւիտենական. perpetual,
մշտնջենական. infinite, անսահման. continual, շարունակական –
American, Ամերիկեան. Armenian, Հայկական. British, Բրի-
տանական. Turkish, Թրքական. Russian, Ռուսական. Almighty,
Ամենակարող. chief, գլխաւոր. dead, մեռած. human, մարդ-
կային. living, կենդանի:

PRONOUNS. ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ:

(Skuŋ k₁ k₂ 97-101:)

ԳԻՐԱՆՆԵՐ ԲԱՈՒ ՄԻ՛Ն, որ անուսի մը տեղը կը գրուի, զայն
 չկրկնելու համար. ինչպէս, The boy loves *his* book; *he* has long
 lessons, and *he* learns *them* well, տղան կը սիրէ իւր գիրքը. իւր
 դասերը երկար են, և ինչ լաւ կը սովորի շնորհ. խօսքին մէջ
he, *ին*. և *them*, շնորհ գերանուններ են:

Այն բառը՝ որուն համար դերանունը գործածուած է, կը կոչուի an 'te-ce'dent (էնթէ-է'յաւէթ) նախընթացը կամ յարաբերեալը. ինչպէս վերի օրինակին մէջ *the boy*, որչա՛ն նախընթացն է *he*, էնքէ՛ն դերանունան և *lessons*, որչա՛ն նախընթացն է *them*. Չա՛նէ՛ք դերանունան:

ԿԱՆՈՆ.— Ամեն մէկ դերանունն պէտք է իր նախընթացին համաձայնի թուով, դէմքով և սեռով (բացառութիւնը հազուադիւրս է)․ ինչպէս վերի օրինակին մէջ *he*, *he* և *he* զգալի, երրորդ դէմք և արական է, համաձայնած ըլլալով *the boy*, ԴՆՆ

նախընթացին, որը նոյնպէս եզակի, երրորդ դէմք և արական է. նոյնպէս *them*, շնորհ յոքնակի, երրորդ դէմք և շէջոք է, համաձայնած ըլլալով *lessons*, դասեր նախընթացին, որը նոյնպէս յոքնակի, երրորդ դէմք և շէջոք է:

Դերանուններն առ հասարակ կը բաժնուին երեք դասակարգիչ-իւն կամ ձև-իւն, յար-բեր-իւն և հարց-իւն: (Տեսել երես 97) Կարգ մը քերականութիւններու հեղինակներն ասոնց վրայ երկու դասակարգ ալ կ'աւելցնեն, *adjective*, ձ-իւն և *de-mon'strative* (դէմոնստրատիվ) յարց-իւն:

Առ-իւն դերանուններն երբեմն ածականի պէս յատկութիւն կը ցուցնեն, երբեմն դերանունի պէս անուններու տեղ կը դրուին. ինչպէս, I will take *either* road, ճամբաներէն որ Վիս-ու ըլլայ պիտի բռնեմ (երթամ). այս խօսքին մէջ *either* ածական է. սակայն *either* of the roads is good, ճամբաներէն որ Վիս-ու ըլլայ լաւ է (երկուքն ալ լաւ են) խօսքին մէջ *either* դերանուն է:

Ածական դերանուններ կը սեպուին հետեւեալներն, որոց շատերը աւելի ճիշդ լոկ ածական են: Ասոնք են, Each, ամեն մէկը, իւրաքանչիւր (կը վերաբերի երկու անձերու կամ իրերու, ամեն մէկը զատ զատ առնելով). every, ամեն մէկը (շատ մը անձեր կամ բաներ զատ զատ առնուած). either, մէկը կամ միւսը (երկուքին մէկը, բայց ոչ երկուքը մէկտեղ). neither, ոչ մէկը եւ ոչ միւսը. այս չորսը Dis-trib'u-tive (դիստրիբյուտիվ) Տրամաբաշխական կը կոչուին, որովհետեւ զոչ զոչ կը ցուցնեն:

Հետեւեալներն ալ In-def'i-nite (ինդէֆինիթ) Pronouns, Անորոշ Դերանուններ կը կոչուին, որովհետեւ անորոշ եւ ընդհանուր կերպով կը ցուցնեն. Ասոնք են, other, ուրիշ, միւս. another, ուրիշ մը. one, մէկը, ո եւ իցէ մէկը. none, ոչ մէկը. any, ո եւ է մէկը. some, ոմանք. (some թիւերու հետ կը նշանակէ չափ, քիչ-իչ. ինչպէս, some five years ago, հինգ տարիի չափ առաջ — երբ քանակութիւն ցուցնէ կը նշանակէ ինչ ժ. ինչպէս, some, bread, ինչ հաց). such, այսպիսի, այնպիսի. aught, բան մը, իմն ինչ. nought, ոչինչ. all, բոլորն, ամենն ալ. both, երկուքն ալ. several, քանի մը, այլ եւ այլ, զանազան. many, շատերն. եւ few, քիչեր (many եւ few թիւ կը ցուցնեն):

Each other, իրար, զիրար. եւ one another, մէկըմէկ. կը կոչուին Re-cip'ro-cal (րեքիփրոքէլ) Pronouns, Փոխ-դարձ-ներ: They love *each other*, շէք-ը կը սիրեն: They are friendly with *one another*, իր-ը-հետ բարեկամ են:

Յոյսիւն Գերանուններն իրենց նշանակած անձը կամ իրը որոշ եւ ուղղակի կը ցուցնեն. ինչպէս, *this book*, «յ» գիրքը. *that hat*, «յ» գլխարկը:

Ցուցակուն դերանուններն են *this*, այս, ասիկայ. *these*, ասոնք. *that*, այն, անիկայ. եւ *those*, անոնք: *This* եւ անոր յոքնակին *these* կը ցուցնեն աւելի մօտ եղածը. մինչ *that* եւ ասոր յոքնակին *those*, կը ցուցնեն աւելի հեռուն եղածը:

ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀՈՂՈՎՈՒՄՆԵՐՆ

(Տեսեւ երես 98-101:)

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Բառ մը երբ իբր ածական գործածուի չի հոլովուիր. բայց եթէ իբր դերանուն գործածուի կը հոլովուի: Բացառութիւններն շատ քիչ են:

2. Դերանունի մը նախընթացը առ հասարակ դերանունէն առաջ կը գտնուի. սակայն կան պարագաներ որ ատեն ետքը կը դրուի: Այս պարագաներէն մէկն է Հարցական դերանունի մը գործածութիւնը: Հարցական դերանուն մը յայտնի է որ անծանօթ կամ չգիտցուած անունի մը տեղը կը դրուի. որ ատեն նախընթացը բնականօրէն Հարցումէն վերջը պիտի գտնուի. ինչպէս, “In the grave (կէտլ – մէկ վաղ), *who* shall give thee thanks?” – Ps., vi., 5. «Գերեզմանին մէջ, ո՞վ քեզի շնորհակալութիւն պիտի տայ (յայտնէ):» – Սաղմ. 5:

3. Անձնական եւ Հարցական դերանուններն յաճախ ուրիշ դերանուններու նախընթացը կը դառնան. ինչպէս, *He who* saw him, ինչ «Ե տեսաւ զայն». “*Who that* has any moral sense, dares tell lies?” «Ո՞վ որ ունի է բարոյական զգացում ունի, կը յանդգնի սուտեր խօսիլ»:

4. Անձնական դերանուններու սեռական հոլովն ալ երբեմն յարաբերական դերանունի մը նախընթացը կամ յարաբերեալը կ’ըլլայ:

5. Անձնական դերանուններու սեռական հոլովի առաջին ձեւը, *my*, իմ. *thy*, քու. *his*, իւր. *her*, իւր. *our*, մեր. *your*, ձեր եւ *their*, իրենց կը գործածուին, երբ անունը դերանունէն ետքը դրուած է. ինչպէս, *This is my book*, ասիկայ իմ գիրքս է. *that is your hat*, անիկայ ձեր գլխարկն է. *երկրորդ ձեւը mine*, իմս. *thine*, քուկդ. *hers*, իրենը. *ours*, մերն. *yours*, ձերն եւ *theirs*, իրենցը կը գործածուին, երբ անունը

դերանունէն առաջ կը դրուի, կամ անունը բնաւ չը դրուի-
ինչպէս, This book is *mine*, այս գիրքը ի՞նչ է. that hat is
yours, այդ գլխարկը յեր՛ն է: This is *mine*, ասիկայ ի՞նչ է.
that is *yours*, անիկայ յեր՛ն է:

6. *I*, ե-ի տեղ *me*, *գիրս*, *ours*, *yours*, *theirs* ի տեղ, *our'n*,
your'n, *ther'n*. *you* ի տեղ *yous* կամ *yer* գործածելը խորթ
նամկերէն է եւ գործածելու չէ:

7. Յարաբերական դերանուններէն *who*, որ, որը կը գոր-
ծածուի մինակ անձերու համար. *which*, որ, որը՝ կենդա-
նիներու եւ անկենդան բաներու համար. *that*, որ, որը՝ *who*
եւ *which* դերանուններուն տեղը եւ *what*, ինչ որ՝ երբ յա-
րաբերակալը դրուած չէ. ինչպէս, This is the *man*, *who* will
go with you, ասիկա է (այն) մարդը, որ պիտի երթայ ձեզ
հետ. this is the *horse*, *which* I bought yesterday, ասիկայ է
(այն) յին, շո՛ւր գնեցի երէկ. the *man*, *that* was here while
ago, մարդը՝ որ հոս էր քիչ առաջ. the *horse*, *that* you bought.
յին՝ շո՛ւր գնեցիք. this is *what* I wanted. ասիկա է ինչ որ
կ'ուզէի (ուզածս ասիկայ էր). he is ashamed of *what* he has
done, ըրածէն (ինչ որ ըրած էր) ամչցաւ:

8. *As* երբեմն կը գործածուի իբր յարաբերական դերա-
նուն եւ կրնայ *that* ին տեղ բռնել. ինչպէս, "Buy, such things
as we have need of." «Գնեցէք այնպիսի բաներ, որոնք պէտք
ունինք»:

[Մնացած մասունք բանիններն (Բայ, Ընդունելութիւն, Մակ-
բայ, Շաղկապ, Նախադրութիւն եւ Միջարկութիւն) ԻԶ. — Կ.
դասերուն մէջ (Երես 108-244) արդէն պէտք եղածին չափ ճոխ
տրուած ըլլալով, այս տեղ զանց կ'ընենք աւելի ճոխացնելու եւ
կ'անցնինք մեր սովորական ընթացքին:]

ԴԱՍ ԿԵ. (LESSON LXV.)

PARS'ING* (ԳԽԻՆՆԻ) ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Քերականութեան մէջ ԳԽԻՆՆԻ ըսելով կը հասկցուի խօսքի մը կամ նախադասութեան մը ամեն մէկ բառը ուրոյն ուրոյն որոշել, գտնել թէ ի՞նչ մասունք բանի է, բացատրել այդ մասունք բանին, յետոյ նկարագրել այն բառի քերականական կազմութիւնը կամ կրած փոփոխութիւնը. եւ ապացուցնել այն խօսքին կամ նախադասութեան մէջ գտնուած բառերու իրարու հետ ունեցած յարաբերութիւնը՝ ինչպէս, “A good child heartily loves his parents.” «Լաւ զաւակ մը բոլոր սրտովը (սրտանց) կը սիրէ իր ծնողքը»:

A անոր յօդ է: 1. Յօդ իւրիւն *a, an* է *the* բառը, որն անանի՛ է իւր իւրիւն. անոր նշանակութեան անոր իւր իւրիւն ըսելը ցոյցիւն հոգի: 2. Անոր յօդ իւրիւն *a* է *an*, որն իւր ցոյցին զի տեղին հոգի է. Բայց ոչ մանաւորապէս այս ինչ հոգի:

Good հոգիով անանի՛ մի, բայց անորի՛, իւր ցոյցին անանի զի *good, better, best*: 1. Անորի՛ բառ մի որ իւրիւն անանի՛ է իւր իւրիւն, ընդհանրապէս անոր զի յարմարութեան ցոյցիւն հոգի: 2. Հոգիով անանի իւրիւն անանի՛ է որ հոգիով անանի՛ միւր է իւր ցոյցին յարմարութեան իւր իւրիւն: 3. Իւրիւն անորի՛ այն է զոր անանի իւր ցոյցին իւր իւրիւն իւրիւն զի:

Child հոգիով անանի՛ մի, իւրիւն, իւրիւն իւրիւն, որիւն, անորիւն հոգի, իւր ցոյցին *loves* բառն: 1. Որ է անանի, որիւն իւր իւրիւն անանի՛ որ իւր ցոյցին իւր իւրիւն իւր իւրիւն իւր իւրիւն իւր իւրիւն: 2. Հոգիով անանի իւրիւն անանի՛ այն անանիւն, որն անհոգիութեան իւր իւրիւն անորիւն իւր իւրիւն անանի՛ է: 3. Իւրիւն իւրիւն այն է՝ որ իւր ցոյցին զի հոգի: 4. Իւրիւն իւրիւն այն է՝ որ իւր ցոյցին այն անանի իւր իւրիւն, որն իւր իւրիւն: 5. Անորիւն իւրիւն այն է որ իւր ցոյցին անանիւն իւր իւրիւն անորիւն: 6. Ուրիւն հոգի անանի՛ է իւր իւրիւն անանի՛ է զորիւն իւր ցոյցին իւր ցոյցին իւր ցոյցին իւր ցոյցին իւր ցոյցին իւր ցոյցին իւր ցոյցին իւր ցոյցին:

* parse (ԳԽԻՆՆԻ) վերլուծել, կրկին քակել, լուծել

† ՄԱԼ. — Վերլուծութեան այս վերջին պահանջի մասին պէտք եղած համաձայնութեան դասերը դեռ ևս արուած չըլլալով ուսանողին, իրմէ չ'ակնկալու իր առ այժմ խօսքի մը մէջ գտնուած բոլոր բառերու (բացի ահա բայիէն եւ սեռի խնդրէն) իրարու հետ ունեցած յարաբերութիւնները ցուցնէ. ուստի այդ մասը ներկայիս զանց ընելու է:

Heartily Կանխան Ժախայ Ժ'ի, Կրտնն առիճանի Է Է Բաղարար Բ. Գրտնն
Կրտնն *heartily, more heartily, most heartily*: 1. Մախար Բառ Ժ'ի' Կր
Բառ Ժ'ի, Ըրտննիւննիւն Ժ'ի, Կռնիւնի Ժ'ի, Կոճ առիւն Ժախայ Ժ'ի Ըրտնն
Կռնիւնիւն, Կո Կոարար Է Ըրտննի Ժախան, Կռն, Կռնիւն Կոճ Կրտնն: 2. Առ
Կռնիւնիւն Ժախայ Է Կռնիւնիւն *how much or how little* Կռնիւն: 3. Կրտնն
Կռնիւնիւն Կռն Է' Կր Է Ըրտննի Ժախայ Կռնի Բառ Ժ'ի Կռն Բաղ
Կռնիւն Կռն:

Loves Կռնիւնն Կռնիւնիւն Կռնիւն Կռն Ժ'ի *love* Բառն, Կռն Կռնիւն
Կռնիւն Է *love, loved, loving, loved*. Է Է Կռնիւնիւն Կռնիւն, Կռն
Կռն Ժախան, Կռնիւն, Կռնիւն Կռնիւն: 1. Բառ Բառ Ժ'ի' Կր Է Կռնիւնիւն Ըրտնն,
ԸԼԼԼ Է ԸԼԼԼԼԼ: 2. Կռնիւնն Է Կռնիւն Կռն Բառ, Կռն Կռնիւն Է Կռն
Է Ըրտննիւննիւննիւն Է ԸԼԼԼԼԼ Բառ Կռնիւնի *d* Կոճ *ed* Կռնիւնիւն: 3.
Կռնիւնիւն Կռնիւն Է Կռնիւն Բառ Ժ'ի' Կր Է Ըրտննի Բի Կռնիւն
Բիւն ԸԼԼԼԼԼ Կռնիւն Ժ'ի Ըրտնն Է Կռնիւնիւն: 4. Մախար Կռնիւն Կռնիւն
Կռն Կռն Է' Կր Բառ Ժ'ի Կոճ Է Կռնիւն Կոճ Է Ըրտնն Է Կոճ Կռնիւն Ժ'ի
Կռնիւն: 5. Կռնիւն Ժախան Կռն Է' Կր Է Ըրտննի Բի Կռն Կռնիւն Կռնիւն
Կռն Կոճ Կռնիւն Կռնիւն: 6. Կռնիւն Բի Կռն Է' Կր Է Ըրտննի Կռն Կռն: 7.
Կռնիւն Կռնիւն Կռն Է' Կր Է Ըրտննի Կռն Կռն Կոճ Կռն, Կռն Ըրտն Է Կռնիւն:

His Կռնիւնի Կռնիւնի Ժ'ի, Կռնիւն, Կռնիւն Կռնիւն, Կռնիւն, Է Կռնիւն Կռնիւն:
1. Կռնիւնի Բառ Ժ'ի' Կր Կռնիւն Ժ'ի Կռն Է Կռնիւն: 2. Առնիւն Կռնիւն
Կռն Է Կռնիւն Կռն Կռնիւնիւն Կռն Է Կռնիւն Կռնիւն Է Ըրտննի Կռն Կռնիւն
ԸԼԼԼԼԼ: 3. Կռնիւն Բի Է Կռն Է' Կր Է Ըրտննի Կռն Կռն: 4. Կռնիւն Կռնիւն
Է' Կր Է Ըրտննի Կռն Կռն Կոճ Կռն, Կռն Ըրտն Է Կռնիւն: 5. Առնիւն Կռն
Է' Կր Է Ըրտննի Կռնիւն Է Կռնիւն Կռն Կռնիւն Կռն Կռնիւն: 6. Մախար
Կռնիւն Կռնիւն Ժ'ի Կոճ Կռնիւնի Ժ'ի Կռն Է' Կր Կռնիւն Կռնիւն Կոճ Կռն
Կռնիւն Է ԸԼԼԼԼԼ Է Ըրտննի:

Parents Կռնիւն Կռնիւն Ժ'ի, Կռնիւն, Կռնիւն Կռնիւն, Կռնիւն (Բի Կռնիւն Է Բի
Կռնիւն Կռնիւն Կռնիւն Կռնիւն Կռնիւն Կռնիւն Կռնիւն Է Կռնիւն), Է Կռնիւն
Կռնիւն Կռնիւն. Կռնիւն Կռնիւն Է *loves* Բառն: 1. Ո Է Է Կռնիւն, Կռնիւն Կոճ Կռն
Կռնիւն Կր Կռնիւն Կռնիւն, Կռնիւն Կոճ Կռնիւն Է Ըրտննի Կռնիւն: 2. Ը
Կռնիւն Է Կռնիւն Կռն Կռնիւն, Կռնիւն Կռնիւն Կոճ Կռնիւն Կռնիւն Կռնիւն
Կոճ Կոճ Կռնիւն Կռնիւն Է: 3. Կռնիւն Բի Է Կռն Է' Կր Է Ըրտննի Կռնիւն
Կռնիւն: 4. Կռնիւն Կռնիւն Է' Կր Է Ըրտննի Կռն Կռն Կոճ Կռն, Կռն Ըրտն
Է Կռնիւն: 5. Առնիւն Կռն Է' Կր Է Ըրտննի Կռնիւն Է Կռնիւն Կռնիւն
Կռն Կռնիւն: 6. Ըրտնիւն Կռնիւն Կռնիւն Ժ'ի Կոճ Կռնիւնի Ժ'ի Կռն Է' Կր
Է Ըրտննի Կռն Բառ Ժ'ի, Ըրտննի Կռնիւն Ժ'ի Կոճ Կռնիւն Կռնիւն Ժ'ի Կռն
Կռն Կոճ Կռնիւն ԸԼԼԼԼԼ Է Կռն Կռն, Կռն Ըրտն Բառն Կռնիւն Կռնիւն. Է Ը
Կռնիւն Կռնիւն Կոճ Կռնիւն Կռնիւն Կռնիւն Կռնիւն Կռնիւն:

EXAMPLE* PARSED.

“A good child heartily loves his parents.”

A is the indefinite article. 1. An article is the word *the*, *an* or *a*, which we put before nouns to limit† their signification§. 2. The indefinite article is *an* or *a*, which denotes‡ one thing of a kind, but not any particular¶ one.

Good is a common adjective, of the positive degree; compared|| irregularly, *good*, *better*, *best*. 1. An adjective is a word added to a noun or pronoun, and generally expresses quality**. 2. A common adjective is any ordinary†† adjective denoting quality or situation§§. 3. The positive degree is that which is expressed by the adjective in its simple form.

Child is a common noun, of the third person, singular number, masculine gender, and nominative case; and is the subject of the verb *loves*. 1. A noun is the name of any person, place, or thing, that can be known or mentioned¶¶. 2. A common noun is the name of a sort|||, kind, or class, of beings or things. 3. The third person is that which denotes the person or thing merely spoken of. 4. The singular number is that which denotes but one. 5. The masculine gender is that which denotes persons or animals*** of the male kind. 6. The nominative case is that form or state of a noun or pronoun, which usually denotes the subject of finite verb.

Heartily is an adverb of degree. 1. An adverb is a word added to a verb, a participle, an adjective or an other adverb; and generally expresses time, place, degree, or manner|||. 1.

Loves is a regular active-transitive verb, from *love*, *loved*, *loving*, *loved*, found in the indicative mood, present tense, singular number, and third person. 1. A verb is a word that signifies *to be*, *to act*, or *to be acted* upon. 2. A regular verb is a verb that forms the preterit and the perfect participle by assuming‡‡

* ex-am'ple (եկէմ'փլ) օրինակ

† lim'it (լիմ'իտ) սահման – to limit, սահմանել

§ sig'ni-fy (սիգ'նիֆի) նշանակել – signification, նշանակութիւն

‡ de-note (դէնօթ) ցուցնել

¶ par-tic'u-lar (պարտիկ'յուլար) մասնաւոր

|| com-pare' (կոմ'փէյր) բաղդատել

** qual'i-ty (կուալիտի) որակ, տեսակ, յատկութիւն

†† or'di-na-ry (օր'դինարի) սովորական, հասարակ

§§ sit'u-ate (սիտ'յուէթ) հաստատել, զետեղել, կարգել – հաստատուած, զետեղուած, կարգուած – situation, դիրք, կացութիւն, վիճակ

¶¶ men'tion (մենշն) յիշատակութիւն – to mention, յիշել

||| sort (սօրտ) տեսակ. կերպ – to sort, զատել, դասաւորել

*** an'i-mal (անիմալ) անասուն, կենդանի

††† man'ner (ման'նէր) կերպ [ենթադրել

‡‡ as-sume' (ասս'յում) առնել, ստանձնել, յանձն առնել.

d or *ed*. 3. An active-transitive verb is a verb that expresses an action which has some person or thing for its object. 4. The indicative mood is that form of the verb, which simply indicates or declares† a thing, or asks a question. 5. The present tense is that which expresses what now exists**, or is taking place. 6. The singular number is that which denotes but one. 7. The third person is that which denotes the person or thing merely spoken of.

His is a personal pronoun, of the third person, singular number, masculine gender, and possessive case. 1. A pronoun is a word used in stead of a noun. 2. A personal pronoun is a pronoun that shows, by its form, of what person it is. 3. The third person is that which denotes the person or thing merely spoken of. 4. The singular number is that which denotes but one. 5. The masculine gender is that which denotes persons or animals of the male kind. 6. The possessive case is that form or state of a noun or pronoun, which usually denotes the relation†† of property‡‡.

Parents is a common noun, of the third person, plural number, masculine gender, and objective case. 1. A noun is the name of any person, place, or thing, that can be known or mentioned. 2. A common noun is the name of a sort, kind, or class, of beings or things. 3. The third person is that which denotes the person or thing merely spoken of. 4. The plural number is that which denotes more than one. 5. The masculine gender is that which denotes persons or animals of the male kind. 6. The objective case is that form or state of a noun or pronoun which usually denotes the object of a verb, participle, or preposition.

ANOTHER EXAMPLE PARSED.

“If you deny me, fie upon your law.” — SHAKESPEARE.

If is a copulative conjunction. 1. A conjunction is a word used to connect words or sentences† in construction*, and to show the dependence of the terms so connected. 2. A copulative conjunction is a conjunction that denotes an addition, a cause, a consequence‡, or a supposition.

You is a personal pronoun, of the second person, plural number, masculine gender, and nominative case: and is the subject of the verb *deny*. 1. A pronoun is a

¶ de-clare' (դեկլեյր) յայտնեմ, յայտարարեմ

** ex-ist' (էկզիստ) գոյութիւն ունենալ. ապրիլ

†† re-late' (րելեյտ) պատմեմ, ազգակցիլ. յարաբերիլ — relation, յարաբերութիւն. ազգականութիւն. առնչութիւն

‡‡ prop'er-ty (փրոփերթի) ստացուածք, կալուածք. սեպհականութիւն

† sen'tence (սենթենս) նախադասութիւն. խօսք մը կամ պարբերութիւն մը որ իր մէջ ունի առ նուազն բայ մը եւ տէր բայի մը եւ որ խօսքի մը ամբողջ իմաստը կ'արտայայտէ. դատավճիռ. վճիռ. առած

* con'struct (կոնստրէկտ) շինեմ, կազմեմ — construction, շինելը. կազմուածք. դասաւորութիւն

‡ con'se-quence (կոնսէկուենս) հետեւանք

word used in stead of a noun. 2. A personal pronoun is a pronoun that shows, by its form, of what person it is. 3. The second person is that which denotes the hearer, or the person addressed. 4. The plural number is that which denotes more than one. 5. The masculine gender is that which denotes persons or animals of the male kind. 6. The nominative case is that form or state of a noun or pronoun, which usually denotes the subject of a finite verb.

Deny is a regular active-transitive verb, from *deny*, *denied*, *denying*, *denied*; found in the subjunctive mood, present tense, second person, plural number.

1. A verb is a word that signifies *to be*, *to act*, or *to be acted* upon. 2. A regular verb is a verb that forms the preterit and the perfect participle by assuming *d* or *ed*. 3. An active-transitive verb is a verb that expresses an action which has some person or thing for its object. 4. The subjunctive mood is that form of the verb, which represents§ the being, action, or passion|| as conditional**, doubtful††, or contingent‡‡. 5. The subjunctive present tense is generally used to express some condition on which a future action or event§§ is affirmed|||. 6. The second person is that which denotes the hearer, or the person addressed. 7. The plural number is that which denotes more than one.

Me is a personal pronoun, of the first person, singular number, masculine gender, and objective case. 1. A pronoun is a word used in stead of a noun. 2. A personal pronoun is a pronoun that shows, by its form, of what person it is. 3. The first person is that which denotes the speaker or writer. 4. The singular number is that which denotes but one. 5. The masculine gender is that which denotes persons or animals of the male kind. 6. The objective case is that form or state of a noun or pronoun, which usually denotes the object of a verb, participle, or preposition.

Fie is an interjection. 1. An interjection is a word that is uttered* merely to indicate some strong or sudden† emotion‡ of the mind§.

§ re'pre-sent' (րէփրէնտ'ն) ներկայացնել. մտքին ներկայութեանը բերել. ուրիշը ներկայացնել — (րէփրէնտ'ն) կրկին ներկայացնել

|| pas'sion (թա'շն) կիրք, յուզմունք. սաստիկ տենչ, չար-չարանք

** con-di'tion-al (կոնփիշնէլ) թէական, պայմանաւոր

†† doubt (դաւտ — մէկ վանկ) կասկած

‡‡ con-tin'gent (կոնփիշնէնտ) պատահական. մաս

§§ e-vent' (էվէնտ) պատահար, դիպուած

|| af-firm' (աֆֆիւմ) հաստատել

* ut'ter (էտտը) ամբողջ և կատարեալ, բովանդակ. բացարձակ — to utter, (հռաչի պէս ձայն մը) արձակել, արտասանել. հրապարակաւ ըսել. շրջաբերութեան հանել

† sud'den («շտն) յանկարծ

‡ e-mo'tion (էմոշն) յուզմունք

§ mind (մայնտ) միտք — to mind, ուշադիր ըլլալ, հոգ տանիլ. յօժարիլ

Upon is a preposition. 1. A preposition is a word used to express some relation of different things or thoughts to each other, and is generally placed before a noun or a pronoun.

Your is a personal pronoun, of the second person, plural number, masculine gender, and possessive case. 1. A pronoun is a word used in stead of a noun. 2. A personal pronoun is a pronoun that shows, by its form, of what person it is. 3. The second person is that which denotes the hearer, or the person addressed. 4. The plural number is that which denotes more than one. 5. The masculine gender is that which denotes persons or animals of the male kind. 6. The possessive case is that form or state of a noun or pronoun, which usually denotes the relation of property.

Law is a common noun, of the third person, singular number, neuter gender, and objective case. 1. A noun is the name of any person, place, or thing, that can be known or mentioned. 2. A common noun is the name of a sort, kind, or class, of beings or things. 3. The third person is that which denotes the person or thing merely spoken of. 4. The singular number is that which denotes but one. 5. The objective case is that form or state of a noun or pronoun, which usually denotes the object of a verb, participle, or preposition.

ԾԱՆ. — Վերլուծութեան վերոյգրեալ կերպը կը կոչուի *Etymological Parsing*, Սոս-թ-թ-ան-ի-ն վերլուծութ. զանազանելու համար ուրիշ կերպ մ'ալ վերլուծումէ, որը կը կոչուի *Syntactical* Parsing* կամ *Analysis†*, Բառ-դիւ-կամ Հոմ-յ-յ-ան-ի-ն վերլուծութ. որը կը ցուցնէ բառերու իրարու հետ ունեցած յարաբերութիւնը խօսքին իմաստը շինելու տեսակետէ:

[Ը] [Թ] [Ժ] [Ի]

en'ter	(է'ն-տը)	մտնել
stud'y	(շ'տը'տի)	ուսանիլը. սերտողութիւն. ուսանելու սենեակ — to study, ուսանիլ, սովորիլ. սերտել
lan'guage	(լէ'ն-յ-ի-յ)	լեզու (Հայերէն, Անգլիերէն ևն):
source	(սոս)	աղբիւր, արմատ, ծագում
dis-dain'	(տի'տէ'յն)	արհամարհանք — to disdain, արհամարհել, ոչինչ սեպել
sauce	(սոս)	համեմ, թացան (սոս). մրգանոյշ
hun'ger	(հը'ն-յ-ը)	անօթութիւն — to hunger, անօթեանալ

* syn'tax (սի'ն-թէ-տ) համաձայնութիւն — syntactical, համաձայնական

† a-nal'y-sis (էն-լի-յ-ի-ս) վերլուծութիւն. լուծում. բաղադրութեան բան մը իր տարրական մասերուն վերածել

spare	(ը)•փեյթ)*	խնայողութիւն. քիչ, սակաւապեաւ — to spare, խնայել
re-sist'	(բիշի'•դ)	դիմադրել, ընդդիմանալ
cor'ner	(գո'նըբ)	անկիւն — to corner, անկիւնը քշել, անտանելի դժուարութեան մէջ ձգել
hey-ho		հէյ - հօ (Քիւրդ. հայ հօ)
a-venge'	(ալի'նճ)	վրէժ առնել
Co-lum'bi-a	(գօլէ'մպի)	Գօլըմպիա (Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու բանաստեղծական անունն է)
con-ceive'	(գըն'փիլ)	մտքին մէջ դադափար մը կազմել, մտքով յղանալ, երկնել
smell	(ը)•միլ)*	հոտ — to smell, հոտ առնուլ, հոտուըտալ [անուշ բուրել
per fume	(գը'նփիւմ)	անուշահոտութիւն — to perfume,
A-ra'bi-a	(արա'պի)	Արաբիա
pub'lic	(գը'նիկ)	հանրային, հասարակաց, ժողովրդային, հրապարակաւ
strict	(ը)•տրիկտ)*	խիստ, ճշդապահ
i-de'a	(այդի'յա)	դադափար
oc-ca'sion	(ըգ'գի'յոն)	պատեհ, առիթ

EXAMPLES FOR ETYMOLOGICAL PARSING.

ՍՏՈՒԳԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ:

154. Վարժութիւն

[Հետեւեալ նախադասութիւններէն և պարբերութիւններէն առաջին յորտը վերլուծելու է Հայերէն բերանացի. և վերջինը Հայերէն գրաւոր վերեւ Հայերէն վերլուծութեւն օրինակներուն պէս:]

1. "What! have ye not houses to eat and to drink in? — *1 Cor.*, xi., 22.

2. "A boy should understand his mother tongue well before he enters upon the study of a dead language"

3. "Damp air is unwholesome." – "Hail; virtue! source of every good. We hail you as friends."

4. "Much money makes no man happy. Think much and speak little. He has seen much of the world."

5. "Every being loves its like." "Give me more love, or more disdain." – *Carew*.

"And my more having would be as a sauce to make me hunger more." – SHAKESPEARE.

155. Վարժութիւն

[Հետեւալ յախազատութիւններն և պարբերութիւններն տալին հինգր զերլուծելու է Անգլիկէն բերանացի. և Յայտ ինչը գրուոր զերկ Անգլիկէն զերլուծուած օրինակներուն պէս:]

1. "Alas! must it ever be so!

Do we stand in our own light wherever we go!"

2. "Oh, men, if ye be indeed men, spare them that can resist no longer." – SCOTT. *Ivanhoe*.

3. "I may sit in a corner, and cry hey-ho for a husband." – SHAKESPEARE.

4. "Whoever breaks, pays."

5. "I knew that every wrong,
However old, however strong,

But waited God's avenging hour." – WHITTIER.

6. "Hail, Columbia, happy land!" – JOS. HOPKINSON.

7. "It is inconceivable to me that God should be at once perfect and imperfect."

8. "What! will these hands never be clean? – No more of that, my Lord; no more of that." "Here is the smell of blood still. – All the perfumes of Arabia will not sweeten this little hand. Oh! oh! oh!" – SHAK., *Macbeth*, Act. V. Sc. 1.

9. "No one should ever rise to speak in public, without forming to himself a just and strict idea of what suits his own age and character; what suits the subject, the hearers, the place, the occasion." – BLAIR.

10. "If ye shall ask anything in my name, I will do it." –

ԴԱՍ ԿԶ. (LESSON LXVI.)

ՔԱՂՈՒԱԾՔ (REVIEW)

[Հետևեալ հարցումներուն զբաւոր պատասխանելու է տեարտիկն մէջ, յետոյ տեղերը զրօին մէջ գտնելով, անոնց հետ բազդատելու է:]

1. Ի՞նչ է Քերականութիւն: Քերականութեան մէջ ստուգաբանութիւն ըսելով ի՞նչ կը հասկցուի: Անգլիերէն Քերականութիւնը քանի՞ գլխաւոր մասերու կը բաժնուի և ի՞նչ են այդ մասերուն անուններն: Ուղղագրութիւնը ի՞նչ կը սովորեցնէ: Անգլիերէն լեզուին մէջ քանի՞ տառեր կան և ի՞նչ են անոնց անուններն: Տառերը քանի՞ կարգերու կարելի է բաժնել. ի՞նչ են անոնց անուններն: Տառերը քանի՞ տեսակ ձև ունին և ի՞նչ պարագայի տակ կը գործածուի ամեն մէկ ձևը: Գլխագիր գործածելու կանոններն քանի՞ և ի՞նչ են:

2. Ի՞նչ է վանկը և ի՞նչպէս կարելի է Անգլիերէն լեզուի բառերը վանկերու զատել: Ի՞նչ է բառը և ի՞նչպէս կը բաժնուին իրենց տեսակին և ձևին համեմատ: Բառերու ձևին վերաբերեալ կանոններն քանի՞ և ի՞նչ են: Ի՞նչ է շեշտը և Անգլիերէնի մէջ ուղիղ շեշտելու կանոններն ի՞նչ են:

3. Հեգելը ըսելով ի՞նչ կը հասկցուի: Անգլիերէնի հեգելը դիւրացնելու համար ի՞նչ կանոններ կան: Հեգելու նորագոյն բարեփոխումներն քանի՞ և ի՞նչ են:

4. Ստուգաբանութիւնը ի՞նչ կը սովորեցնէ: Մասունք բանի լիւով ի՞նչ կը հասկցուի և քանի՞ են:

Ի՞նչ է յօդը. որո՞նք են եւ ի՞նչպէս կը գործածուին:

Ո՞ր բառերը անուն կը կոչուին: Անունները քանի՞ եւ ի՞նչ դասակարգերու կը բաժնուին եւ ինչո՞վ կը տարբերին իրարմէնչանակութեան եւ գրելու տեսակէտէ: Անուններն ի՞նչ փոփոխութիւններ կը կրեն: Թիւը ի՞նչ է եւ քանի՞ է: Եզակին քանի՞ հատ կը ցուցնէ. յոքնակին քանի՞: Ի՞նչ է սեռը: Քանի՞ տեսակ սեռ կայ եւ որո՞նք են: Ի՞նչ է դէմքը եւ քանի՞ տեսակ է: Ի՞նչ տարբերութիւն կայ առաջին, երկրորդ եւ երրորդ դէմքերուն միջեւ: Ի՞նչ է հոլովը եւ քանի՞ է Անգլիերէնի մէջ: Ի՞նչ կը ցուցնէ ուղղական հոլովը: Սեռականը, Հայցականը, Կոչականը: Ի՞նչպէս կը շինուին բացառական եւ գործիական հոլովներն:

Ի՞նչ է ածականը եւ քանի՞ տեսակի կարելի է բաժնել: Ածականներն ի՞նչ փոփոխութիւն կը կրեն եւ քանի՞ մէթոսով: Ե՞րբ պէտք է մին՝ երբ միւսը գործածել: Թուական ածականներն քանի՞ կարելի է ստորաբաժնել եւ որո՞նք են:

ի՞նչ է դերանուներ եւ քանի՞ կարելի է բաժնել, ի՞նչ են այս տեսակներու իրարմէ ունեցած տարբերութիւններն: Դերանուններն ի՞նչ փոփոխութիւններ կը կրեն:

Ի՞նչ է բայը, ի՞նչպէս կարելի է հասկնալ որ բայ մը կանոնաւոր է թէ անկանոն, անցողական է թէ չանցողական. ներգործական է թէ կրաւորական: Օժանդակ բայն ի՞նչ է քանի՞ են. եւ որո՞նք են: Էական բայը ո՞րն է: Կրաւորական բայը ի՞նչպէս կը շինուի: Յառաջդիմական բայը ի՞նչպէս կը խոնարհուի: Բայ մը ուղիղ կերպով խոնարհելու համար ի՞նչ մասերը գիտնալ անհրաժեշտ է: Ի՞նչ է բայի մը եղանակը եւ քանի՞ է: Ի՞նչ է բայի մը ժամանակը եւ քանի՞ է: Ի՞նչպէս կարելի է գտնել բայի մը եղանակը եւ ժամանակը:

Ի՞նչ է ընդունելութիւն եւ քանի՞ տեսակ է: Այդ տեսակները ինչո՞վ կը տարբերին իրարմէ:

Մակբայն ի՞նչ է եւ քանի՞ տեսակ է: Մակբայը ի՞նչ փոփոխութիւն կը կրէ: Ի՞նչ տարբերութիւն կայ Ածականին եւ Մակբային միջեւ:

Ի՞նչ է նախադրութիւնը եւ ի՞նչ բառերու հետ կը գործածուի:

Ի՞նչ է չաղկապը եւ քանի՞ տեսակ է:

Ի՞նչ է միջարկութիւնը:

5. Ի՞նչ է վերլուծութիւնը եւ քանի՞ կերպ կ'ըլլայ:

[Ը] [Պ] [Ժ] [Խ]

con-tent'	(էնթէնթ)	մտքի գոհութիւն. գոհ – to content, գոհ ընել – con'tent (էնթէնթ) պարունակութիւն

i'dle	(այդլ)	ծոյլ
dan'ger	(տէյնջը)	վտանգ

156. Վարժութիւն

[Յ] [Հ]

“He that wants money, means, and content, is without three good friends.” – SHAKESPEARE. *As you like it.*

“Better pass a danger once than be always in fear.”

“*A young man idle an old man needy.*”

ԴԱՍ ԿԷ • (LESSON LXVII.)

EXAMINATION. ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ:

[Ամենուս յաւտնի իշմարտութիւն մ'է որ աշխարհի մէջ ունէ անձի որ եւ է բան գիտնալ անարժէք է, եթէ այդ անձը իւր սովորածը կամ գիտցածը ինքն իր եւ հանրային օգտակարութեան համար գործածելու կամ ծառայեցնելու կարողութիւնն ու կամքն ալ միասին ձեռք չը բերէ: Եթէ մէկը արհեստ մը սովորի, եւ չը կրնայ կամ չուզէ այդ արհեստովը մէկ կողմէն իւր ապրուստը հայթայթել միւս կողմէն մարդկութեան օգտին ծառայել, այդ արհեստը՝ որքան ալ բարձր արժանիք ունենայ, ինքնին ոչինչ է: Այսպէս ալ ամեն ուսանող ինկատի ունենալու է որ ինքն՝ որքան ալ շատ բան սովորած ըլլայ. իւր գիտցածը ստակ մ'անգամ չ'արժէր. եթէ իւր սովորածը, հոգ չէ որքան ալ քիչ ըլլայ, ինքն իւր կարիքին գործածելու եւ հանրութեան օգտին ծառայեցնելու կարողութիւնն ու կամքն ալ միասին ձեռք բերած չըլլայ: Որպէս զի ուսանողը իւր դպրոցական քայլերէն այս սկզբունքին ալ վարժուի, դպրոցներու մէջ օրէնք է եղած որ ամեն մէկ եռամսեայի կամ վեցամսեայի վերջը ամեն ուսանող իւր ուսածներուն քննութիւնը տայ: Ասիկայ ոչ միայն ուսուցիչներուն եւ ուսանողներու յառաջդիմութեանը փափաքողներուն գործնական գաղափար մը կուտայ ուսանողի կատարած յառաջդիմութեան մասին. այլ եւ ուսանողի յիշողութիւնը իւր սովորածներուն վրայ թարմացնելու ստիպելով հանդերձ, ի վիճակի կը դնէ ուսանողը իւր բոլոր սովորածները հաւաքական համերաշխութեամբ ի գործ ածելու, այս պահուս ինք իր օգտին, պէտքին կամ կարիքին համար, ապագային հանրութեան օգտին ծառայեցնելու համար: Այս նպատակաւ եւ մենք ալ այս երկու շարքները կամ հետնուեալ ԿԷ—ՀԸ դասերը մեր ուսանողներու քննութեանը կը յատկացնենք. այն հաւատքով որ ուսանողը թէ քննութեան մասին ճշգրիտ գաղափար մը կրնայ կազմել, թէ ինք իր ըրած յառաջդիմութեան վրայ գոհունակութեան եւ ինքնավստահութեան համողում մը գոյացնել. եւ թէ իւր ցարդ սովորածը՝ իր հաւաքական ամբողջութիւն մը ինքն իր եւ ուրիշներու օգտին ի գործ ածելու եւ ծառայեցնելու վարժուի:]

Հետեւեալ Հարցումներու բոլոր պատասխաններն սոյն գրքին մէջ կան, զորս ուսանողը արդէն սովորած է. եւ բոլոր վարժութիւններն իւր սովորած կանոններուն վրայ հիմնուած են: Ամեն մէկ ուսանող պիտի կրնայ այս Հարցումներուն ուղիղ պատասխաններն գրել իւր սետրակին մէջ եւ վարժութիւններն անսխալ ընել, եթէ միայն իւր յիշողութիւնը եւ Հասարակ դատողութիւնը գործածէ:

Սոյն քննութեան ինչպէս Հարցումներն Անգլիերէն են, նոյնպէս պատասխաններն ամբողջովին Անգլիերէն ըլլալու են: Բայց աւելի լաւ է նախ բերանացի բարձրաձայն պատասխանել, ապա գրաւոր սետրակին մէջ:

I. PARTS OF SPEECH.

1. Of what does Etymology treat*? 2. What is meant by the term†, “*Parts of speech*”? 3. What are *Classes*, under the parts of speech? 4. What are *Modifications*? 5. How many and what are the parts of speech? 6. What is an article? 7. What is a noun? 8. What is an adjective? 9. What is a pronoun? 10. What is a verb? 11. What is a participle? 12. What is an adverb? 13. What is a conjunction? 14. What is a preposition? 15. What is an interjection? 16. What is *Parsing*? 17. How many kinds of parsing are there?

II. ARTICLES.

1. What is an ARTICLE? 2. Are *an* and *a* different articles, or the same? 3. When ought *an* to be used, and what are the examples? 4. When should *a* be used, and what are the examples? 5. What form of the article do the sounds of *w* and *y* require? 6. Can you repeat§ the alphabet, with *an* or *a* before the name of each letter? 7. Will you name the ten parts of speech, with *an* or *a* before each name? 8. Why is *an* or *a* not applicable‡ to plurals? 9. What is said of *an* or *a* before

* treat (թրէյթ – տրէյթ) խնճոյք, հրամցնելը – to treat, վարուիլ. խօսիլ. հրամցնել

† term (թէրմ) խօսք, ոճ. շրջան. սահման. պայմանաժամ. (ծողովի) նստաշրջան – to term, անուանել

§ re-peat' (րէփէյթ) կրկնել

‡ ap-ply' (էփլէյ) դիմել. յարել. յատկացնել – ap'pli-ca-ble (էփլէփէյլ) պատշաճ. յարմար. յատկացուելի

an adjective of number? 10. How are the two articles distinguished* in grammar? 11. Which is the definite article, and what does it denote? 12. Which is the indefinite article, and what does it denote? 13. What modifications have the articles?

1 Prefix† the definite article to each of the following‡ nouns: loss, losses; name, names; want, wants; doubt, doubts; bird, birds.

2. Prefix the indefinite article to each of the following nouns: age, idea, arch, farm, king, lady, man, uncle, youth, union, house, honor, hour, eye, dream.

3. Insert§ the definite article rightly in the following phrases¶: George Second – fair appearance – part first – good man – man of honor – old books – common people – same person – smaller piece – rich and poor – first and last – all time – how rich reward – so small number – in nature of things.

4. Insert the indefinite article rightly in each of the following phrases: new name – other sheep – such power – such worthy cause – to great difference – high honor – such person – few dollars – very quick motion|| – humorous** story.

ԴԱՍ ԿԸ • (LESSON LXVIII.)

III. NOUNS.

1. What is a NOUN, and what examples can you give? 2. Into what general classes are nouns divided? 3. What is a proper noun? 4. What is a common noun? 5. What particular classes are included†† among common nouns? 6. What is a collective

* dis-tin'guish (տէ-դէ-նկ-նէ) զանազանել, մէկը միւսէն որոշել

† pre-fix' (թէ-թէ-տ) առաջադիր, սկիզբը դրուած մասնիկ – to prefix, սկիզբը դնել

‡ fol'low (ֆո-լո) հետեւիլ – following, հետեւեալ

§ in-sert' (ին-սէ-տ) մէջտեղը մտցնել

¶ phrase (ֆրէյզ – ֆէկ վազկ) երկու երեք բառերէ բաղկացած եւ մէկ իմաստ տուող խօսք. նախադասութեան մը մէկ մասը. – to phrase, երկու երեք բառերով արտայայտել

|| mo'tion (մո-շէն) շարժում. առաջարկ

** hu'mor (հիւ-մը) մտքի փոփոխում. զուարթախոհութիւն – humorous, զուարճալից

†† in-clude' (ին-կլւ-տ) պարունակել, մէջը առնել, բովանդակել

noun? 7. What is an abstract noun? 8. What is a verbal or participial noun? 9. What modifications have nouns? 10. What are *Persons*, in grammar? 11. How many persons are there, and what are they called? 12. What is the first person? 13. What is the second person? 14. What is the third person? 15. What are *Numbers* in grammar? 16. How many numbers are there and what are they called? 17. What is the singular number? 18. What is the plural number? 19. How is the plural number of nouns regularly formed? 20. How is the regular plural formed without increase of syllables? 21. How is the regular plural formed when the word gains a syllable? 22. What are *Genders*, in grammar? 23. How many genders are there, and what are they called? 24. What is the masculine gender? 25. What is the feminine gender? 26. What is the neuter gender? 27. What nouns, then, are masculine? what, feminine? and what, neuter? 28. On what are the different genders founded, and to what parts of speech do they belong? 29. When the noun is such as may be applied to either sex, how is the gender usually determined? 30. What is said of the gender of nouns of multitude? 31. In how many ways are the sexes distinguished in grammar? 32. When the gender is figurative†, how is it indicated§? 33. What are *Cases*, in grammar? 34. How many cases are there, and what are they called? 35. What is the nominative case? 36. What is the subject of a verb? 37. What is the possessive case? 38. How is the possessive case of nouns formed? 39. What is the objective case? 40. What is the object of a verb, participle, or proposition? 41. What two cases of nouns are alike‡ in form and how are they distinguished? 42. What is the declension|| of a noun? 43. How do you decline the nouns, *friend*, *man*, *fox*, and *fly*?

* de-ter'mine (ԳԵՐԵՐՈՒ) վճռական կերպով որոշել

† fig'ure (ՖԻԳՈՒՐ) կերպարանք, պատկեր. թուանշան, փոխաբերութիւն — to figure, պատկերը շինել, կերպարանել, ներկայացնել. հաշուել — figurative, խորհրդաւոր, փոխաբերական, այլաբանական

§ in'di-cate (ԻՆԴԻԿԵՏ) ցուցնել, նշանակել

‡ a-like' (ԵՒԼԻԿ) նման

|| de-cline' (ԴԵԿԼԻՆԵ) մերժում — to decline, մերժել. հոլովել — de-cle'n'sion (ԴԵԿԼԵՆՍԻՆ) հոլովում

1. Write the plurals of the following nouns: case, harp, sex, arch, monarch, success, gas, wo, duty, money, mouse, ox, son-in-law, man-servant, step-daughter.

2. Write the feminines corresponding* to the following nouns: lord, hero, executor, nephew, heir, actor, lion, uncle, son, host.

3. Write the possessive case singular, of the following nouns: boy, sheep, wolf, father-in-law, hostess.

4. Write the possessive case plural, of the following nouns: priest, mountain, judge, woman, grandmother.

5. Write the possessive case, both singular and plural, of the following nouns: body, lady, negro, life, brother, child, wife, goose, beau, hero.

ԴԱՍ ԿԹ. (LESSON LXIX.)

IV. ADJECTIVES.

1. What is an ADJECTIVE, and what are the examples given? 2. Into what classes may adjectives be divided? 3. What is a common adjective? 4. What is a proper adjective? 5. What is a numeral adjective? 6. What is a pronominal adjective? 7. What is a participial adjective? 8. What is a compound adjective? 9. What modifications have adjectives? 10. What is comparison in grammar? 11. How many and what are the degrees of comparison? 12. What is the positive degree? 13. What is the comparative degree? 14. What is the superlative degree? 15. What adjectives can not be compared? 16. What adjectives are compared by means of adverbs? 17. How are adjectives regularly compared? 18. What principle† of spelling must be observed‡ in the comparing of adjectives? 19. To what adjectives is the regular method of comparison, by *er* and *est*, applicable? 20. Is there any other method of expressing the degree of comparison? 21. How are the degrees of diminution expressed? 22. Has the regular method of comparison any degrees of this kind? 23. How do you compare *good*? *bad*? *evil*? or *ill*? *little*? *much*? *many*? 24. How do you compare *far*? *near*? *fore*? *in*? *out*? *up*? *low*? *late*? 25. What words want the positive? 26. What words want the comparative?

* cor''re-pond' (Ժ-ր-ի-ն-ի-ն-ը) համապատասխանել. Թ-ղթակցիլ

† prin'ci-ple (Ժ-ր-ի-ն-ի-ն-ը) սկիզբ. սկզբունք. օրէնք, կանոն — prin'ci-pal, գլխաւոր. պետ. բուն խնդիր, պարտքի գումար

‡ ob-serve' (ը-ն-ը-ն-ի-ն) նկատել, դիտել

1. Annex* a suitable noun to each of the following adjectives, without repeating any word: good, great, tall, wise, strong, dark, dangerous, twenty, true, pale, stormy, rainy, heavy, fair, damp.

2. Place a suitable adjective before each of the following nouns, without repeating any word: man, son, work, fear, picture, action, broom, banker, church, crown, cook, cross, goods, dream, dressmaker.

3. Compare the following adjectives by change of form: bright, short, white, old, high, big, few, lovely, dry, true.

4. Compare the following adjectives, using the adverbs of increase†: pleasant, delightful, excellent, honest, valuable.

5. Compare the following adjectives, using the comparative adverbs of diminution: pleasing, objectionable, imperfect, pleasant, unpleasant.

ԳԱՍ Զ. (LESSON LXX.)

V. PRONOUNS.

1. What is a PRONOUN, and what is the example given? 2. How many pronouns are there? 3. How are the pronouns divided? 4. What is a personal pronoun? 5. How many and what are the simple personal pronouns? 6. How many and what are the compound personal pronouns? 7. What is a relative pronoun? 8. Which are the relative pronouns? 9. What is an interrogative pronoun? 10. What are the interrogative pronouns? 11. Do *who*, *which* and *what*, all ask the same question? 12. What modifications have pronouns? 13. What is the declension of a pronoun? 14. How do you decline the pronoun *I*? *Thou*? *He*? *She*? *It*? 15. What do you know about the compound personal pronoun? 16. How do you decline the pronoun *Myself*? *Thyself*? *Himself*? *Herself*? *Itself*? 17. How do you decline *Who*? *Which*? *What*? *That*? *As*? 18. Are the interrogative pronouns declined like the simple relatives? 19. Have the compound relative pronouns any declension? 20. How do you decline *Whoever*? *Whosoever*? *Whichever*? *Whichsoever*? *Whatever*? *Whatsoever*?

* an-nex' (աննէքս) յաւելուած. յարակից շէնք – to annex, (վերջը) աւելցնել, յարել, կցել, միացնել

† in'crease (ինքրէյս) աւելնալը, մեծնալը, աճիլը – to in-crease, աւելնալ, մեծնալ, աճիլ

1. Write the nominative plural of the following pronouns: I, thou, he, she, it, who, which, what, that, as.

2. Write the objective singular of the following pronouns: I, thou, he, she, it, who, which, what, that, as.

3. Write the following words in their customary* and proper form: he's, her's, it's, our's, your's, their's, who's, meself, hisself, theirselves.

ԴԱՍ ՀԱ. (LESSON LXXI.)

VI. VERBS.

1. What is a VERB, and what examples can you give? 2. Respecting† a verb, what things are to be sought§ in the first place? 3. What is *the Present? the Preterit? the Imperfect Participle? the Perfect Participle?* 4. How are verbs divided with respect to their form? 5. What is a regular verb? 6. What is an irregular verb? 7. What is a redundant verb? 8. What is a defective verb? 9. How are verbs divided, with respect to their signification? 10. What is an active-transitive verb? 11. What is an active-intransitive verb? 12. What is a passive verb? 13. What is a neuter verb? 14. What modifications have verbs? 15. What are *Moods*, in grammar? 16. How many moods are there, and what are they called? 17. What is the infinitive mood? 18. What is the indicative mood? 19. What is the potential mood? 20. What is the subjunctive mood? 21. What is the imperative mood? 22. What are *Tenses*, in grammar? 23. How many tenses are there, and what are they called? 24. What is the present tense? the imperfect tense? the perfect tense? the pluperfect tense? the first-future tense? the second-future tense? 25. What are the *Person* and *Number* of a verb? 26. How many persons and numbers belong to verbs? 27. How are the second and third persons singular distinctively‡ formed? 28. How

* cus'tom (տէ՛-տէ՛) սովորութիւն. մաքս – customary, սովորական

† re-spect' (ըն-տէ՛-տէ՛) յարգանք, մեծարանք – to respect, յարգել, մեծարել. վերաբերիլ – respecting, նկատմամբ. վերաբերեալ

§ seek (սէ՛յ) փնտռել, որոնել

sick (սէ՛) հիւանդ, սիրտը խառնուած. զգուած

‡ dis-tinct' (տէ՛-տէ՛-նէ՛) որոշ, յստակ

are the person and number of a verb ascertained*, where no peculiar§ ending† is employed‖ to mark¶ them? 29. What is the conjugation of a verb? 30. What are the PRINCIPAL PARTS in the conjugation of a verb? 31. What is a verb called which wants some of these parts? 32. What is an auxiliery, in grammar? 33. What verbs are used as auxiliaries? 34. What are the inflections† of the verb *do*, in its simple tenses? 35. What are the inflections of the verb *be*, in its simple tenses? 36. What are the inflections of the verb *have*, in its simple tenses? 37. What are the inflections and uses of *shall* and *will*? 38. What are the inflections and uses of *may*? 39. What are the inflections and uses of *can*? 40. What are the uses of *must*, which is uninflected?

1. Write the four principal parts of each of the following verbs: try, die, deny, buy, come, do, go, feed, lie, say.

2. Write the following preterits each in the appropriate** form: *express*, *fix*, *crost*, *dropt*††, *jumpt*‡‡.

ጉሊህ ጊዮ (LESSON LXXII.)

VII. VERBS.

1. What is the simplest form of an English conjugation? 2. What is the first example of conjugation? 3. What are the principal parts of the verb LOVE? 4. How many and what tenses has the *infinitive* mood? — *the indicative*? — *the potential*? — *the subjunctive*? — *the imperative*? — 9. How is the verb MARK conjugated throughout? 10. Write the synopsis of the verb MARK in the third person singular. 11. What is the second example of conjugation? 12. What are the principal parts? 13. How

* as 'cer-tain' (ቴረጥቴጎ) ሠጠረዳ ነፍሰ

§ pe-cul'iar (ቶቶጎጎጎጎጎጎ) ልሳሳነት

† end (ቴን) ባክረጎ. ፅላጎ - to end, ባክረጎነት - ending ባክረጎነት

‖ em-ploy' (ቴፕሎይ) ጥጥሪነት - employed, ጥጥሪኛ - employee, ጥጥሪኛ - employer, ጥጥሪኛ

¶ mark (ፖርክ) ንግድ - to mark, ንግድነት

† in-flect' (ቴፕሎፕ) ሥራ ስራነት

** ap-pro'pri-ate (ቴፕሎፕሬት) ጋላጥፊ, ሳላጥፊ - to appropriate, ጋላጥፊነት

†† drop (ድረጎ) ለፍጥነት - to drop, ለፍጥነትነት. ፈጥነት

‡‡ jump (ጎረጎ) ለፍጥነት ምላሽ - to jump, ምላሽነት

is the verb **GIVE** conjugated throughout? 14. How do you form a synopsis of the verb **WRITE**, with the pronoun *I? thou? he? we? you? they?* 20. What is the third example of conjugation? 21. What are the principal parts? 22. How is the verb **BE** conjugated? 23. How do you form a synopsis of the verb **BE**, with the nominative *I? you? the man? the men?*

1. Write the following verbs in the indicative mood, present tense, second person singular: please, move, reach, know, lose, go, outdo, fix, deny, arrive.

2. Write the following verbs in the indicative mood, present tense, third person singular: leave, seem, fear, comply, do, be, redress, come, go, fly.

3. Write the following verbs in the subjunctive mood, present tense, in the three persons singular: love, be, see, write, correspond.

4. Write a synopsis of the first person singular of the active verbe *Amuse*, conjugated affirmatively.

5. Write a synopsis of the second person singular of the neuter verb *Sit*, conjugated affirmatively in the solemn style.

ጉሴ ፲፩. (LESSON LXXIII.)

VIII. VERBS.

1. What is the compound form of conjugating active or neuter verbs? 2. What peculiar meaning does the form convey? 3. What is the fourth example of conjugation? 4. What are the principal parts of the simple verb **READ**? 5. How is the verb **READ** conjugated in the compound form? 6. How do you form a synopsis of the verb **Be READING**, with the nominative *he? te boy? the boys?* 7. How are passive verbs formed? 8. What is the fifth example of conjugation? 9. How is the passive verb **BE LOVED** conjugated throughout? 10. How do you form a synopsis of the verb **BE LOVED**, with the nominative *I? thou? he? the child? the children?* 11. How is a verb conjugated negatively? 12. What is the negative form of the verb *love* with the pronoun *he?* 13. How is the verb conjugated interrogatively? 14. What is the interrogative form of the verb *ask* with the pronoun *you?* 15. What is the form of question in the solemn style, with the verb *hear* in the second person singular? 16. How are such questions asked in the familiar

* con-vey' (ቲኒቲ') ቀጠላዊ ጥያቄ, ረዕሰ ጥያቄ

style? 17. What is the interrogative form of the verb *grant* with the pronoun *he*? 18. How is a verb conjugated interrogatively and negatively? 19. How is the negative question formed in the third person plural? 20. How is the negative question formed in the second person plural?

1. Write a synopsis of the third person singular of the active verb *speak*, conjugated affirmatively in the compound form.

2. Write a synopsis of the first person plural of the passive verb *be marked*, conjugated affirmatively.

ጉሴ ጊጉ. (LESSON LXXIV.)

IX. VERBS.

1. What is an irregular verb? 2. What are the principal parts of the following verbs: arise, be, bear, begin, buy, come, do, eat, fall, feed, feel, fight, find, fly, get, give, go, have, hear, know, let, lose, make, meet, outdo, put, read, rise, run, say, see, sell, send, sing, sink, speak, take, tell, think, write.

3. What is a redundant verb? 4. What are the principal parts of the following verbs: abide, awake, beseech, bless, catch, dream, dress, freeze, kneel, knit, lay, lean, learn, light, mean, pass, pay, quit, saw, shake, shave, shine, show, sleep, slit, spell, wed, weep, wind, work.

1. Write a synopsis of the second person plural of the active verb *lose*, conjugated negatively.

2. Write a synopsis of the third person plural of the neuter verb *go*, conjugated interrogatively.

3. Write a synopsis of the first person singular of the active verb *eat*, conjugated interrogatively and negatively.

ጉሴ ጊፍ. (LESSON LXXV.)

X. PARTICIPLES.

1. What is a PARTICIPLE, and how is it generally formed? 2. How many kinds of participles are there, and what are they called? 3. What is the imperfect participle? 4. What is the perfect participle? 5. What is the preperfect participle? 6. How is the first or imperfect participle formed? 7. How is the second or perfect participle formed? 8. How is the third or preperfect participle formed? 9. What are the participles of the following verbs, according to the simplest form of conjugation: repeat, study, seem, think, set, come, rain, know, respect, return.

1. Write the simple imperfect participles of the following verbs: believe, fly, do, let, put, differ, drive, draw, disguise, desire.

2. Write the perfect participles of the following verbs: turn, bring, choose, crown, clean, hear, detain, enter, entice, exceed.

3. Write the preperfect participles of the following verbs: set, sit, mail, excuse, fold, fail, fool, forget, find, faint.

4. Write the following participles, each in its appropriate form: markt, matcht, liket, leant, lookt.

5. Write regular participles, which are now generally preferred* to the following irregular ones: blest, drest, knelt, leant, past, quit, shaven.

6. Write the irregular participles which are commonly preferred to the following regular ones: abided, catched, dealed, freedzed, meanted, payed, weeped.

ԴԱՍ ԶԶ. (LESSON LXXVI.)

XI. ADVERBS.

1. What is an ADVERB, and what is the example given? 2. To what general classes may adverbs be reduced? 3. What are adverbs of time? 4. What are adverbs of place? 5. What are adverbs of degree? 6. What are adverbs of manner? 7. What are conjunctive adverbs? 8. Are all the conjunctive adverbs included in the first four classes? 9. How may the adverbs of time be subdivided? 10. How may the adverbs of place be subdivided? 11. How may the adverbs of degree be subdivided? 12. How may the adverbs of manner be subdivided? 13. What modifications have adverbs? 14. How do we compare *well*, *badly*, or *ill*, *little*, *much*, *far*, and *forth*? 15. Of what degree is the adverb *rather*? 16. What is said of the comparison of adverbs by *more* and *most*, *less* and *least*?

1. Compare the following adverbs: soon, often, long, fast, near, early, wisely.

2. Place the comparative adverbs of increase before each of the following adverbs: fairly, sweetly, completely, easily, beautifully.

* pre-fer' (բերեմ) նախամեծար համարել

† re-duce' (հեղձնել) վերածել

§ sub'di-vide' (առտրել) ստորաբաժնել

3. Place the comparative adverbs of diminution before each of the following adverbs: favorably, powerfully, solemnly, freely, conveniently.

XII. CONJUNCTIONS.

1. What is a CONJUNCTION, and what is the example given?
2. How are any connective words besides the conjunctions?
3. How do relative pronouns differ from other connectives?
4. How do conjunctive adverbs differ from other connectives?
5. How do conjunctions differ from other connectives?
6. How do prepositions differ from other connectives?
7. How are the conjunctions divided?
8. What is a copulative conjunction?
9. What is a disjunctive conjunction?
10. What are correlative conjunctions?
11. Which are the copulative conjunctions?
12. Which are the disjunctive conjunctions?
13. Which are the correlative conjunctions?

1. Insert suitable conjunctions in place of the following dashes*. Love — friendship are inseparable†. Wisdom is better — happiness. Neither he — I can do it. Wisdom — folly‡ govern† us. It is not how long — how well we live. Take care — thou fall.

ԴԱՍ ՀԷ. (LESSON LXXVII.)

XIII. PREPOSITIONS.

1. What is a PREPOSITION, and what is the example given?
2. Are the prepositions divided into classes?
3. Have prepositions any grammatical modifications?

1. Insert suitable prepositions in place of the following dashes: Qualify thyself — action — study. Think often — the worth — time. Live — peace — all men. The life — love is not perfect. Speak evil — no one.

* dash (դաշ) յարձակում. կարճ գիծ մը որ գրութեանց և տպագրութեանց մէջ կը գործածուի այլ և այլ նպատակներով (դաշ —) — to dash, յանկարծակի և ուժգին նետել

† in-sep'a-ra-ble (ին-է-թէ-րէ-պլ) անբաժան, անանջատ

‡ fol'ly (ֆոլ-լի) յիմարութիւն, անզգայութիւն

† gov'ern (գը-վը-ն) կառավարել

XIV. INTERJECTIONS.

1. What is an INTERJECTION, and what are the examples given? 2. How are the interjections arranged? 3. What are the interjections of joy? — of praise? of sorrow*? — of wonder†? — of wishing or earnestness‡? — of pain or fear? — of contempt§? — of aversion||? — of calling aloud¶? — of exultation**? — of laughter††? — of salutation§§? — of calling to attention? — of calling to silence¶¶? — of surprise‡‡ or horror***? — of languor†††? — of stopping§§§? — of parting‡‡‡? — of knowing or detecting¶¶¶? of interrogating?

1. Correct|| the following sentences, and adapt**** the interjections to the emotions†††† expressed by the other words: Aha! aha! I am undone. Hey! io! I am tired. Ho! be still. Be gone! this way. Ah! what nonsense. Heigh-ho! I am delighted. Hist! it is contemptible. Oh! for that sympathetic glow! Aha! the battle is lost.

* sor'row (հոգեհարստ) ցաւ, վիշտ, կսկիծ, տրտմութիւն — to sorrow, ցաւիլ, տրտմիլ, կսկծալ

† won'der (հիշմամբ) զարմանքով և հետաքրքրութեամբ խառն զգացում. սքանչացում. զարմանք — to wonder, կասկածով խիստ հետաքրքրուիլ. զարմանալ. սքանչանալ

‡ ear'nest (զօռնեղ) ջերմեռանդ

§ con-tempt' (հեշտակ) արհամարհանք, հակակրութիւն

|| a-ver'sion (անբաշխ) զգուանք

¶ a-loud' (աւաղ) բարձրաձայն

** ex-ult' (եկեղեց) ցնծալ

†† laugh'ter (լիսիւն) խնդալը, բարի

§§ sa-lute' (սալուտ) ողջոյն — to salute, ողջունել

¶¶ si'lence (սիլենս) լռութիւն — to silence, լռեցնել

‡‡ sur-prise' (սքանչանք) զարմանք — to surprise, զարմացնել, յանկարծակիի բերել

*** hor'ror (հորր) սոսկում, սարսափ

††† lan'guor (լանգուոր) վհատում, նուաղում

§§§ sto'p (սթոփ) կաց. դադար — to stop, կեցնել, դադարեցնել. կենալ, մնալ

‡‡‡ part (փաւ) մաս. կողմ — to part, մասերու բաժնել. զատել. զատուիլ, մեկնիլ

¶¶¶ de-lect' (դեփէկտ) կուհնել, գտնել

||| cor-rect' (կորրէկտ) ուղիղ — to correct, ուղղել, սրբագրել

**** a-dapt' (ադափտ) պարագաներուն յարմարցնել

†††† e-mo'tion (էմոշն) յուզմունք

ԴԱՍ ԼԸ. (LESSON LXXVIII.)

XV. PARSING.

1. What is PARSING? 2. What is etymological parsing?
3. How are the following examples parsed etymologically?

“Grievances* can not be redressed†, unless they are known; and they can not be known but through complaints§ and petitions|| ” — B. FRANKLIN.

“Wo unto you, lawyers.” — *Luke*, xi., 52. Վա՛յ ձեզ, օրի-նականներուդ: — Լւք. Ժ. 52:

[Այս դասովը կը վերջանայ ինքնուսուցիչ Անգլիերէն Լեզուի Ս. Գրքի քննութիւններն ալ, Սակայն Բ. Գիրքը սկսելէ առաջ կարեւոր կը համարինք երկու դասեր ալ աւելցնելով առիթ առաւ ուսանողին որ բառարան գործածելու ալ վարժուի:

Յայս վայր ուսանողին բառարան գործածելու առիթ չըտանուս պատճառն այն է որ բառարանի գործածութեան ինչ ինչ դժուարութիւններն գինք պիտի վհատեցնէին. օրինակի համար, եթէ բառարանի մէջ ուսանողը նայէր friends, ladies & loving բառերն, եւ զայնս անդ չգտնէր, նախ պիտի կարծէր իւր ունեցած բառարանն ոչինչ էր. իսկ երբ փորձէր լաւագոյն ճանչցուած բառարաններն անգամ եւ հոն ալ չգտնէր զանոնք, այն ատեն վհատելով պիտի գոչէր Վայ ի՞նչ գարշելի լեզու է, ես այս լեզուն չեմ կրնար սովորիլ, եւ զուցէ յուսահատած գիրքը մէկ կողմ նետէր. առանց գիտնալու որ ոչ Անգլիերէն լեզուն իւր կարծած ծախի է ժուար է եւ ոչ բառարանները խեղճ են, այլ իւր ուսանելու մէթոտն է սխալ: Մինչ այժմ որ ուսանողն Անգլիերէն բառերու կազմութեանց, վերջաւորութիւններու փոփոխմանց եւ բառիմը սկիզբը կամ վերջը կըցուած մասնիկներուն վրայ քիչ շատ գաղափար կազմած է, այդ դժուարութիւններն իրեն համար հարթուած եղան. հերթէ միայն ի մտի ունենալ ի ստորեւ տրուած կանոնն. որ ատեն ուզած բառը բառարանին մէջ դիւրութեամբ գտնելով, եւ իւր յաջողութեան վրայ ուրախանալով, աւելի աշխատելու պիտի ոգեւորիւի:]

ԿԱՆՈՆ. — Բառ մը բառարանի մը մէջ նայելու համար, յիշելու է որ այն բառի միշտ արմատը, պարզ կամ նախնական ձեւը փնտռելու է բառարանին մէջ, եւ ոչ երբէք անոր ածանցուած, հստակուած կամ խոնարհուած ձեւը. այսպէս, friendsի փոխան friend, ladies'ի փոխան lady եւ lovingի փոխան love նայելու է բառարանին մէջ:

* griev'ance (գրիւ'վանս) գրկանք, բռնութիւն, ցաւ

† re-dress' (րէ'դրէ') անիրաւութեան դարման, փոխարինութիւն, հատուցում — to redress, անիրաւութիւնը ուղղել, հատուցանել. նորէն հագուիլ

§ com-plaint' (քե'փէ'նթ) տրտուիջ, գանգատ

|| Ս'գրէր:ն. հ. Հայեր:ն. Բառարանի համար կը յաճարարին + հեր Ա- Զեւ Ագրիւն Բառարանը: || pe-ti'tion (քե'թի'շէն) խնդրագիր

ԴԱՍ ՀԹ. (LESSON LXXIX.)

ԱՌԱՅՆԵՐ, ԸՆՏԻՐ ԱՍԱՑՈՒԱԾՆԵՐ ԵՒ ՓՈՔՐԻԿ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

[Ո]

"God helps those, who help themselves." — BEN. FRANKLIN.

"If you would appear noble, be noble."

"Man, even in his lowest state is a noble work."

"Patience is a bitter seed, but it yields rich fruit."

"A small unkindness is a great offence." — H. MORE.

"Have more than thou showest,

Speak less than thou knowest,

Lend less than thou owest,

Ride more than thou goest,

Learn more than thou trowest,

Set less than thou throwest:

Leave thy drink and thy whore,

And keep in-a-door,

And thou shalt have more

Than two tens to a score." — SHAKESPEARE.

"Early to bed, early to rise, makes the man healthy, wealthy
and wise.

"Prayer is the key of the day, the lock of the night."

"Hope on — Hope ever."

"I am to prefer the Good of my Health, before the Good of
my Wealth."

"Speech is silver, but silence is golden."

THE RICH MAN AND THE POOR MAN.

V.

The poor man hung his head,

And to himself he said,

"This is indeed beyond my comprehension:"

Then looking round,

One friendly face he found,

And said, "Pray tell me why is wealth preferred,

To wisdom?" — That's a silly question, friend!"

Replied the other — "Have you never heard,

A man may lend his store

Of gold or silver ore,

But wisdom none can borrow, none can lend?" — KHEMNITZER.

THE SAYINGS OF POOR RICHARD

Աղբաւ Ռիքարտոսի Հասօները

What ever is begun in anger ends in shame.

Plough deep while sluggards sleep,

And you shall have corn to sell and keep.

He that falls in love with himself will have no rivals.

If you would keep a secret from an enemy, tell it not to a friend.

The discontented man finds no easy chair.

Against diseases, know the strongest defensive virtue, —abstinence.

If you would have a faithful servant, and one that you like, serve
yourself.

Lost time is never found again.

A word to the wise is enough.

Sloth, like rust, consumes faster than labor wears; while the used
key is always bright.

The sleeping fox catches no poultry.

There will be sleeping enough in the grave.

Keep thy shop, and thy shop will keep thee.

A small leak will sink a great ship.

For age and want save while you may;

No morning sun lasts a whole day.

Waste neither time nor money, but make the best use of both.

At the conclusion of American Revolution, Dr. Franklin, the English ambassador, and the French minister Vergennes, dining together at Versailles, a toast from each was called for and agreed to.

The British minister began with: "George III. — who, like the sun in his meridian, spreads a luster throughout and enlightens the world."

The French minister followed with: "The illustrious Louis XVI. — who, like the moon, sheds his mild and benignant rays on and influences the globe."

Our American Franklin then gave: "George Washington, Commander of the American Army — who, like Joshua of old, commanded the sun and moon to stand still (8th — —, ch. 12), and they obeyed him."

"All is possible for a resolved mind." — EMERSON.

"The difficulty is not so great to die for a friend, as to find a friend
worth dying for."

Do not look for wrong and evil —

You will find them if you do;

As you measure for your neighbor

He will measure back to you.

Look for goodness, look for gladness,

You will meet them all the while;

If you bring a smiling visage

To the glass, you meet a smile.

“Before man made us citizens, great nature made us men.” - LOWELL.

“Work and Wisdom - Honor and Happiness.” - EUGENE SUE.

“Necessity is the mother of invention.”

“Ignorance is the mother of devotion.”

“Never spend your money until you have it.” - (ጸጥቶችሩጊት
ካገሉበት ጊዜ ላይ)

We walked along the road and saw a white and hospitable-looking house. The door stood open and a young mother sat and wept over her dying child. A small boy was standing by her side. The little one looked with cunning eyes at his mother, and opened the small hands in which he hid a little butterfly he had caught and brought with him; and the butterfly waved over the little corpse. The mother looked at it and smiled. She understood certainly the poetry of the incident.

“Money can not purchase merit.”

“True in word, open in deed.”

“Work for some good, - be it ever so slowly;

Cherish some flower, - be it ever so lowly.

Labor! all labor is noble and Holy!”

“Be not overcome of evil, but overcome evil with good.”

“Make it easy for yourself to do right.

“A cheerful face and a light heart are friends to long life.”

‘This comes from Norwich: “A wheelman of this place hung his wheel from a shelf in the cellar. A mouse jumped from the wall upon the front wheel, which began to turn and of course the mouse started for the top, but the wheel kept turning and the creature could not get enough foothold to leap to the shelf. In the morning the mouse was still running and the cyclometer showed he had run 28 miles.”

ԴԱՍ Զ. (LESSON LXXX.)

ԱՌԱՅՆԵՐ, ԸՆՏԻՐ ԱՍԱՑՈՒԱԾՆԵՐ Լ ՓՈԲՐԻԿ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

[Ո]

“Reputation is but an adjunct, character is the man.”

“Least said, soon mended.”

“Some men are rogues, because they are poor; and many are rich, because they are rogues.”

“Poor and content is rich, and rich enough.” – OTHELLO.

“Ridicule is banished from France, and is loosing ground in England.”

“There is always room at the top.”

“Have Love, not love alone for one,

“But man, as man, thy brother call.” – SCHILLER.

“Your looking glass will tell you what none of your friends will.”

“A soft answer turneth away wrath.”

The mountain and the squirrel
Had a quarrel,
And the former called the latter “Little prig;”
Bun replied,
“You are doubtless very big,
But all sorts of things and weather
Must be taken in together.
To make up a year,
And a sphere;
And I think it no disgrace,
To occupy my place.
If I'm not so large as you,
You are not so small as I,
And not half so spry:
I'll not deny you make
A very pretty squirrel track!
Talents differ; all is well and wisely put;
If I can not carry forests on my back,
Neither can you crack a nut.”

A vain man's motto is, “Win gold and wear it;” a generous man's, “Win gold and share it;” a miser's “Win gold and spare it;” a profligate's, “Win gold and spend it;” a broker's, “Win gold and lend it;” a gambler's or a fool's, “Win gold and lose it;” but a wise man's, “Win gold and use it.”

"Do right; and leave the results with God." — TALMAGE.

"Be to men's virtues very kind,
Be to their faults, a little blind."

"Don't cross the bridge till you get to it."

"Decision is the soul of dispatch." — BACON.

"He who wait to do a great deal of good at once, will never do
any." — JOHNSON.

"Wherever a man's place is, there he ought to remain in the hour
of danger; he should not think of death or anything else but
disgrace." — SOCRATES.

"Friendship is better than wealth. To possess the love of a true
heart, the sympathy of a noble soul, is better than to be a
desolate millionaire."

"A handsome woman pleases the eye, but a good woman pleases
the heart. The one is a jewel, and the other a treasure."

"While there is life, there is hope."

"Words are women, deeds are men." — HERBERT.

"We live in deeds, not years; in thoughts, not breaths." — BAILEY.

"Haste is waste."

"What do we live for, if not to make life less difficult for
each other." — GEORGE ELIOTT.

"America has furnished to the world the character of Washington.
And if our American institutions had done nothing else, that
alone would have entitled them to the respect of mankind." —
DANIEL WEBSTER.

ROBERT BRUCE AND THE SPIDER.

Robert Bruce, the brave king of Scotland, was at war with
England. Six times he had led his men against the English army,
but each time he had been driven back.

One day as he was hiding in an old hut, he said to himself,
"It is of no use to try again. I will give it up."

Just then he saw a spider over his head getting ready to weave
her web. She tried very slowly to pull the thread from one side to
the other. She could not do it. She tried six times and failed. The
seventh time she succeeded in fastening the little thread in the
right place.

Robert Bruce cried out. "I will try again just as the little spider
did." He called his men together and they fought another battle
with the English. This time Robert Bruce drove the English out of
Scotland.

**ԻՆՔՆՈՒՍՈՒՑԻԶ
ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ**

ԳԻՐԳ Բ.

ԽՕՄԱԳՅՈՒԹԻՒՆ

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Պօսակցութեան Վերաբերեալ Քանի մը Կանոններ

1. Ինչ որ ըսելու է, ուղիղ կամ սխալ, համարձակութեամբ է: Պէտք է գիտնալ որ սխալ խօսիլն ամօթ չի համարուիր Ամերիկայի մէջ, վասն զի երկրի բնակչութեան մեծ մասն օտարականներէ կը բաղկանայ, որոնք ալ նոյնանման սխալներ ընելու ենթակայ են ամեն բոպէի մէջ: Սակայն իւր սխալը չիտկելու միշտ հակամէտ եւ պատրաստ լինելու է, երբ ոեւ իցէ մէկը նոյնն իրեն դիտել տայ: Սխալը դիտել տուողին կամ չիտկողին ալ միշտ շնորհակալութիւն ցոյցնելու է:

2. Պօսած պահուն ձայնը կերկերալու կամ կտրելու չէ. որն առ հասարակ եւ ի մասնաւորի Հայոց մէջ, ամօթխածութեան նշան եւ երկչոտութեան արդիւնք է: Պօսակցութեան մէջ ռհրոթիշութիւն մօթիւթ եւ երկոյ ըլլալու չէ:

3. Տիկիներու՝ մանաւանդ չափաւոր օրիորդներու հետ խօսած միջոցին պէտք է աւելի ամրասիրտ ըլլալ: Գիտնալու է որ մօթիւթ ու երկոյ ըլլալ, արդարեւ ըլլալ եւել չէ:

4. Պօսակցութեան միջոցին, կանգնած կամ նստած, գլուխը միշտ ուղիղ պահելու է. ոչ բարձր՝ որ գոռոզ երեւի. եւ ոչ ցած՝ որ երկչոտ երեւի. այլ միջակ՝ որ ազնիւ, համեստ ու բարեկիրթ երեւի:

5. Ամեն առթիւ ու ամեն տեղ ջանալու է ինքզինք միշտ զուարթ պահել. եւ ամեն մէկ անձի հետ Գիտնալու է ինքզինքն ու Գիտնալու է: Աւելորդ ձեւակերպութիւններէ խորշելու է:

6. Պօսակցութեան պահուն պէտք չէ բերանին, քթին, ակունջին, եղունգին, համրիչի, շղթայի կամ ուրիշ ունէ բանի հետ խաղալ. այլ ամբողջ ուշադրութիւնը դարձնելու է ունկնդրին վրայ: Իսկ եթէ փոխադարձաբար ինքը լինի ունկնդրի, Գիտնալու է Գիտնալու է: Գիտնալու է Գիտնալու է:

7. Պօսակցութեան միջոցին ձայնն աւելի ցած հանելու է քան բարձր. մի եւ նոյն ժամանակ այնքան ալ ցած ըլլալու չէ որ փսփսուք թուի:

8. Միշտ կամաց կամաց խօսելու է եւ ոչ արագ: Ամեն մէկ խօսք չամ բառ ամբողջ ք յստակ արտասանելու է:

9. Պօսած ատեն մեծ հոգ տանելու է որ ամեն մէկ բառ իր յատուկ շեշտովը շեշտուի. գիտնալով որ եթէ բառը սխալ շեշտուի ու չիտակ հնչուի չի հասկցուիր. բայց եթէ սխալ հնչուի ու չիտակ շեշտուի կը հասկցուի:

ԻՆԲԼՈՒՄՈՒՅԻՉ

ԱՆԳԼԻԵՐՔՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԳԻՐԳ Բ.

ԽՍՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՍ ԶԱ. (LESSON LXXXI.)

ՇԵՐՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՔԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՍՆ Գ.

SYNTAX.

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՄ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ըստ ոմանց (շե-
ր-ն-ա-կ-ն) կը սովորեցնէ խօսքի մը կամ նախադասութեան
մը մէջ գտնուած բառերու յարաբերութիւնը (relation), հա-
մաձայնութիւնը (agreement), կառավարութիւնը (government),
և կարգադրութիւնը (arrangement):

Բառերու յարաբերութիւնն ըսելով պէտք է հասկնալ մէկ
բառի ուրիշ բառի մը յարաբերելը կամ անոր ակնարկելը, վերա-
բերելը և կամ իմաստին համեմատ իրարմէ կախումն ունենալը:

Բառերու համայնութիւնն ըսելով պէտք է հասկնալ մէկ
բառի ուրիշ բառի մը նմանիլը դէմքով, թուով, սեռով, հո-
լովով, եղանակով, ժամանակով կամ ձևով:

Բառերու կառավարութիւնն ըսելով պէտք է հասկնալ մէկ
բառի ուրիշ բառի մը վրայ ունեցած իշխանութիւնն, որով կը-
հարկադրէ այդ բառերը կրել այս ինչ մասնաւոր փոփոխու-
թիւնը: Ասիկայ Հայերէնի մէջ կը կոչուի ինքնաշարժութիւն:

Բառերու կերպարանգիծութիւնն ըսելով պէտք է հասկնալ իրենց
նոյն խօսքին մէջ, գրաւելիք յարաբերական դիրքերը:

SENTENCES*. ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Ներդրում-ն կ'ըսուի խօսք մը կամ բառերու հաւաքա-
ծոյ մը. որ ամբողջ իմաստ մը կուտայ և որը միշտ կը պարու-
նակէ առանձին ուղղական հոլով մը կամ աէր բայի մը եւ
բայ մը. ինչպէս, "God is love", "Աստուած սէր է":

* sentence (սենտենս) նախադասութիւն. դասական - to
sentence, դասականապարտութեան վճիռը տալ

Նախադասութիւն մը առ հասարակ երէ՛ գլխաւոր մասեր — (*three principal parts*) կ'ուենայ. որք են տէր բայի կամ ուղղական հոլով (THE SUBJECT), — ստորոգելի (THE AT-TRIB'UTE — երբէ՛դեւոր) կամ դիմաւոր Բայ (finite VERB), — և բայէն վերջը եկող ինքե՛րը կամ առարկան (THE OBJECT), որը բայովը կը կառավարուի. ինչպէս, I know these men, ես կը ճանչնամ այս մարդերը (այս մարդէ՛ք և ինչ ճանչնամ): Crimes* deserve† punishment‡, ոճիրներ կը պահանջեն պատիժ (սի՛րնէր դարձի՛նք արժանի են):

Խօսքի մը մէջ, վերոյգրեալ երեք գլխաւոր մասերէն ի զատ, մնացած բառերը կը կոչուին «ստորոգող մասեր» (sub-or'dinate parts — «ընդհանրէն զարտ»), որոնք կախումն ունին առաջիններէն կամ իրր նախնական և կամ իրր երկրորդական իւրեքէր (ad'juncts — «ձեռնդր»). ինչպէս, High crimes justly deserve very severe‡ punishments, Բարձր (մեծ) ոճիրներն իւրաքանչիւր կը պահանջեն շատ ինչ պատիժներ:

Նախադասութիւններն սովորաբար երկու տեսակի կը բաժնուին, դարձ, simple և Բարդ, compound:

Պարզ նախադասութիւնն այն է, որ կը բաղկանայ միայն մէկ հաստատական, ենթադրական, հրամայական, հարցական կամ զարմացական նախադասութենէ. ինչպէս, Peter and Paul love each other, Պետրոս և Պօղոս զիրար կը սիրեն. — If you be here to morrow, եթէ վաղը հոս ըլլաք. — Do harm to no man, ոչ ոքի վնաս ըրէ. — ‘Am I not an apostle?’ — 1 Cor., ix. 1. «Ես առաքեալ մը չեմ» (Զե՛սք ես առաքեալ եմ) — 1 Կոր. Թ. 1. — “And peace, oh Virtue! peace is all thy own! — Pope. «Եւ խաղաղութիւն, ով Առաքինութիւն, խաղաղութիւնը բոլոր քուկդ է»:

Բարդութեւ նախադասութիւնն այն է, որ կը բաղկանայ երկու կամ աւելի պարզ նախադասութիւններէ, որոնք յայտնի կերպով կամ զօրութեամբ իրարու հետ կապուած են. ինչպէս, “Send men to Joppa‡, and call for Simon¶, whose surname** is

* crime (քրոյմ — ք. վարդ) ոճիր

† de-serve' (տէ՛ղը՛ն) արժանի ըլլալ, արժանաւորութեան իրաւունքով պահանջել

§ pun'ish (քո՛նիշ) պատժել — pun'ishment, պատիժ

‡ se-vere' (սէ՛վըր) խիստ, սաստիկ

|| Jop'pa (ճո՛պա) Յոպպէ (Տ.Ճ. Ե-ճ)

¶ Si'mon (սի՛մոն) Սիմոն

** sur'name" (սը՛անէյմ) մականուն (այ ընդանեման անուն)

Peter; who shall tell the words, whereby thou and all thy house shall be saved*.” — *Acts*, xi, 13. “Մեր խրկէ Յոսպէ, ու կանչէ Սիմօնը որ Պետրոս ալ կը կոչուի. Որ ան քեզի խօսքեր պիտի խօսի, որոցմովդդդ քեզի փրկուիս դուն և քու բոլոր տունդդ — Գործ. Ժա. 13:

Բաղադրեալ նախադասութիւն մը կարելի է ստորաբաժնել մէկ կամ աւելի մասերու, որոց ամեն մէկ մասը կրնայ ինքնին պարզ կամ բաղադրեալ նախադասութիւն մ'եղած ըլլալ. այսպիսի ստորաբաժանում մը կը կոչուի Անգլիերէն *clause* (էւր — ւիկ վաւ) . Նախադասութեան հարցում կամ *member* (Վիճըր) տեղի. ինչպէս, “If thine enemy† be hungry‡, give him bread to eat; if he be thirsty§, give him water to drink.” — *Prov.* xxv., 21. Եթէ թշնամիդ անօթի ըլլայ, տուր իրեն հաց որ ուտէ. եթէ ծարաւ ըլլայ, տուր իրեն ջուր որ խմէ: — Առաջ. իե., 21:

Phrase կը կոչուի խօսք մը որ երկու կամ աւելի բառերէ կը բաղկանայ և որ կը ցուցնէ տարբեր գաղափարներու իրարու հետ ունեցած մէկ յարաբերութիւնը. առանց սակայն խօսքին ամբողջ իմաստ մը տալու. ինչպէս, Having loved his own, իրենները սիրած ըլլալով:

El-lip'sis (էլլիփսիս) գեղջում, գեղջուած կը կոչուին նախադասութեան մը այն բառերը որոնք դրուած չեն նախադասութեան մէջ, այլ զօրութեամբ կը հասկցուին. ինչպէս, My brother is rich, but yours poor, Իմ եղբայրս հարուստ է, բայց քեզի՝ աղքատ — խօսքին ամբողջը պիտի ըլլայ but your brother is poor, բայց քեր եղբայրն է աղքատ. brother is, եղբայրն է բառերը զօրութեամբ կամ լռելայն հասկցուած, գեղջուած բառերն են, զորս միշտ ուսանողը ինք իրմէ լրացնելու է նախադասութիւն մը վերլուծելու պահուն:

Նախադասութիւններու կազմութեան կամ Համաձայնութեան վերաբերեալ բոլոր գլխաւոր սկզբունքներն կարելի է հետեւեալ իր. կանոններուն մէջ ամփոփել, որոնք Մասունք Բանիներու շարքովը դրուած են:

* save (սեյվ) փրկել

† en'e-my (էն'էմի) թշնամի (ՏՖ. Գիւլիս)

‡ hun'ger (հըն'գըր) անօթութիւն — to hunger, անօթեալ — hun'gry (հըն'գըրի) անօթի

§ thirst (թիսթ — մէկ վաւ) ծարաւ, ծարաւութիւն — to thirst, ծարաւիլ — thirst'y (թիսթ'ի) ծարաւի

THE RULES OF SYNTAX.

RULE I. — ARTICLES.

Articles relate to the nouns which they limit.

RULE II. NOMINATIVES.

A Noun or a Pronoun which is the subject of a finite verb, must be in the nominative case.

RULE III. — APPPOSITION*.

A Noun or a Pronoun used to explain a preceding noun or pronoun, is put, by apposition, in the same case.

RULE IV. POSSESSIVES.

A Noun or a Pronoun in the possessive case, is governed by the name of the thing possessed.

RULE V. OBJECTIVES.

A Noun or a Pronoun made the object of an active-transitive verb or participle, is governed by it in the objective case.

ՀԱՄԱԶԱԹՆՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՆՈՆՆԵՐ:

ԿԱՆՈՆ Ա. — 80ԴԵՐ:

Յօդերը կը յարարերեն առնունները, (առնուններն էր այլ զբոսը) զորս կը սահմանաւորեն:

ԿԱՆՈՆ Բ. ՈՒՂԱԿԱՆ ՀՈՂՈՎՆԵՐ ԿՈՏ ՏԷՐ ԲԱՅԻ:

Անուն մը կամ Դերանուն մը՝ որ դիմաւոր բայի մը տէր բային է, պէտք է ուղղական հոլով ըլլայ:

ԿԱՆՈՆ Գ. — ԲԱՑԱՑԱՑՏԻՉ:

Անուն մը կամ Դերանուն մը՝ որ կը գործածուի նախադասանուն մը կամ դերանուն մը բացայայտելու (բացարեւոյ), բացայայտեալին հոլովը դըրուելու է:

ԿԱՆՈՆ Դ. ՍԵՌԱԿԱՆ ՀՈՂՈՎՆԵՐ ԿՈՏ ՑԱՏԿԱՑՈՒՑԻՉ:

Սեռական հոլով կամ յատկացուցիչ եղող Անուն մը կամ Դերանուն մը կը կառավարուի ստացուածին անունովը: (Յոսիսը Յոսիսեւն ինքին է:)

ԿԱՆՈՆ Ե. ՀԱՑՑԱԿԱՆ ՀՈՂՈՎՆԵՐ ԿՈՏ ՍԵՌԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐ:

Անուն մը կամ Դերանուն մը՝ որ ներգործական-անցողական բայի մը կամ ընդունելութեան մը ինքիւնը եղած է, եւ անով կը կառավարուի, հայցական հոլով ըլլալու է:

* ap'po-si'tion (ափօսիտիւն) բացայայտիչ

RULE VI. — SAME CASES.

A Noun or a Pronoun put after a verb or participle not transitive, agrees in case with a preceding noun or pronoun referring to the same thing.

RULE VII. — OBJECTIVES.

A Noun or a Pronoun made the object of a preposition, is governed by it in the objective case.

RULE VIII.

NOMINATIVE ABSOLUTE.

A Noun or a Pronoun is put absolute in the nominative, when its case depends on no other word.

RULE IX. — ADJECTIVES.

Adjectives relate to nouns or pronouns.

RULE X. — PRONOUNS.

A Pronoun must agree with its antecedent, or the noun or pronoun which it represents, in person, number, and gender.

RULE XI. — PRONOUNS.

When the antecedent is a collective noun conveying the idea of plurality, the Pronoun must agree with it in the plural number.

ԿԱՆՈՒՆ Զ. — ՆՈՅՆ ՀՈՂՈՎՆԵՐԻ:

Անանցողական բայէ մը կամ ընդունելութենէ մը ետքը դրուած Անուն մը կամ Դերանուն մը մի և նոյն Հոլովի ըլլալու է, ինչ որ է նախադասութեան մը կամ դերանունի, որը կ'ակնարկէ մի և նոյն բանը:

ԿԱՆՈՒՆ Է. ՀԱՅՑԱԿԱՆ ՀՈՂՈՎՆԵՐԻ
ԿՏ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ:

Անուն մը կամ Դերանուն մը՝ որ նախադրութեան մը խնդիրն եղած է, և անով կը կառավարուի, Հայցական Հոլով ըլլալու է:

ԿԱՆՈՒՆ Ը.

ԿՈԶԱԿԱՆ ՀՈՂՈՎ:

Անուն մը կամ Դերանուն մը՝ որ ուղղական Հոլով է, լայց ոչ ուրիշ է և ոչ մի բառէ կախումն ունի, կը կոչուի Կոչական Հոլով:

ԿԱՆՈՒՆ Թ. — ԱՄԱԿԱՆՆԵՐԻ:

Ածականներ կը դրուին անուններուն կամ դերանուններուն վրայ:

ԿԱՆՈՒՆ Ժ. — ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐԻ:

Դերանուն մը պէտք է Համաձայնիր նախընթացին հետ. կամ իր ներկայացուցած անունին կամ դերանունին հետ դէմքով, թուով և սեռով:

ԿԱՆՈՒՆ ԺԱ. — ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐԻ:

Երբ նախընթացը Հաւաքական անուն մ'է և յոքնակիի գաղափարը կուտայ, Դերանունը պէտք է Համաձայնիր անոր հետ յոքնակի թուով:

RULE XII. — PRONOUNS.

When a Pronoun has two or more antecedents connected by *and*, it must agree with them jointly in the plural, because they are taken together.

ԿԱՆՈՆ ԺԲ. — ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ:

Երբ Դերանուն մը ունի երկու կամ աւելի նախընթացներ Լով իրարու հետ շաղկապուած, պէտք է համաձայնի միացած բոլորին հետ յոքնակի թուով, որովհետեւ անոնք միասին առնուած են:

RULE XIII. — PRONOUNS.

When a Pronoun has two or more antecedents connected by *or* or *nor*, it must agree with them singly, and not as if taken together.

ԿԱՆՈՆ ԺԳ. — ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ:

Երբ Դերանուն մը ունի երկու կամ աւելի նախընթացներ չմով կամ ոչով իրարու հետ շաղկապուած, պէտք է համաձայնի անոնց հետ առանձնակի (եզակի թուով), և ոչ իբր միասին առնուած:

RULE XIV. — FINITE VERBS.

Every finite Verb must agree with its subject, or nominative, in person and number.

ԿԱՆՈՆ ԺԴ. — ԴԻՄԱՌՈՐ ԲԱՅԵՐ:

Ամեն մէկ դիմաւոր Բայ պէտք է համաձայնի իւր տէր բայիին կամ ուղղական հոլովին հետ դէմքով եւ թուով:

RULE XV. — FINITE VERBS.

When the nominative is a collective noun conveying the idea of plurality, the Verb must agree with it in the plural number.

ԿԱՆՈՆ ԺԵ. — ԳԻՄԱՌՈՐ ԲԱՅԵՐ:

Երբ տէր բային հաւաքական անուն մ'է որ յոքնակիի դադափար կուտայ, Բայը պէտք է համաձայնի անոր հետ յոքնակի թուով:

RULE XVI. — FINITE VERBS.

When a Verb has two or more nominatives connected by *and*, it must agree with them jointly in the plural, because they are taken together.

ԿԱՆՈՆ ԺԶ. — ԴԻՄԱՌՈՐ ԲԱՅԵՐ:

Իբր Բայ մը ունի երկու կամ աւելի ուղղական հոլովներ (տէր բայիի համար) Լով իրարու հետ կցուած, Բայը պէտք է համաձայնի անոնց միացած բոլորին հետ յոքնակի թուով, որովհետեւ անոնք միասին են առնուած:

RULE XVII. — FINITE VERBS.

When a Verb has two or more nominatives connected by *or* or *nor*, it must agree with them singly, and not as if taken together.

RULE XVIII. — INFINITIVES.

The Infinitive Mood is governed in general by the preposition *to*, which commonly connects it to a finite verb.

RULE XIX. — INFINITIVES.

The active verbs *bid**, *dare*, *feel*, *hear*, *let*, *make*, *need*, *see*, and their participles, usually take the Infinitive after them without the preposition *to*.

RULE XX. — PARTICIPLES.

Participles relate to nouns or pronouns, or else are governed by prepositions.

RULE XXI. — ADVERBS.

Adverbs relate to verbs, participles, adjectives, or other adverbs.

ԿԱՆՈՆ ԺԵ. — ԴԻՄԱՌՈՐ ԲԱՅԵՐ:

Երբ Բայ մը ունի երկու կամ աւելի ուղղական Հոլովներ (տէր բայի համար) Կոճով, կամ Կոճով իրարու հետ կցուած, Բայը պէտք է համաձայնի անոնց հետ առանձնակի (եզակի թըւով), և ոչ իբր միասին առնուած:

ԿԱՆՈՆ ԺԸ. — ԱՆԵՐԵԻՈՑՔՆԵՐ:

Աներևոյթ Եղանակը ընդհանրապէս կը կառավարուի ԵՈ նախադրութիւնովը, որը առհասարակ կը կապէ զայն դիմաւոր բայի մը:

ԿԱՆՈՆ ԺԹ. — ԱՆԵՐԵԻՈՑՔՆԵՐ:

Bid, գին տալ. *dare*, յանդգնիլ. *feel*, զգալ. *hear*, լսել. *let*, թողուլ. *make*, ընել. *need*, կարօտիլ. *see*, տեսնել — ներգործական բայերն և իրենց ընդունելութիւններն, սովորաբար իրենցմէ վերջը եկող Աներևոյթը կ'առնեն առանց ԵՈ նախադրութեանը:

ԿԱՆՈՆ Ի. ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Ընդունելութիւններ կը վերաբերին անուններու կամ դերանուններու, և կամ կը կառավարուին նախադրութիւններով:

ԿԱՆՈՆ ԻԱ. — ՄԱԿԱՐԱՅՆԵՐ:

Մակբայներ կը վերաբերին բայերու, ընդունելութիւններու, ածականներու, կամ ուրիշ մակբայներու:

* *bid* (գին) գին տալը, աճուրդի մէջ գնելը — *to bid*, գին տալ. հրամայել, ընծայել. թախանձել

RULE XXII. — CONJUNCTIONS.

Conjunctions connect words, sentences, or parts of sentences.

ԿԱՆՈՆ ԻՔ. — ՇԱՂԿԱՊԵՆԵՐ:

Շաղկապներ կը կապեն բառեր, նախադասութիւններ, կամ նախադասութեան մասեր:

RULE XXIII. — PREPOSITIONS.

Prepositions show the relations of words, and of the things or thoughts expressed by them.

ԿԱՆՈՆ ԻԳ. ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Նախադրութիւններ կը ցուցնեն բառերու և իրերու կամ անոնց արտայայտած գաղափարներու յարաբերութիւններն:

RULE XXIV. — INTERJECTIONS.

Interjections have no dependent construction; they are put absolute, either alone, or with other words.

ԿԱՆՈՆ ԻԳ. ՄԻՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Միջարկութիւններ կախումըն ունեցող կազմութիւն մը չունին (անկէ եւ). և անկախ կը գործածուին կամ առանձինն, և կամ ուրիշ բառերու հետ:

[Վերոյգրեալ Կանոններուն վրայ օրինակներով բացատրուած աւելի ընդարձակ ծանօթութիւններ պիտի տրուին հետզհետէ]:

TITLES (ԲՆՅԴԷՐ) ՏԻՏՂՈՍՆԵՐ

խօսակցութեանց և թղթակցութեանց մէջ քաղաքավարութեան անհրաժեշտ մէկ պահանջքն է խօսքը կամ թղթակցութիւնը ուղղուած անձին ինչ անուն կամ տիտղոս տալը գիտնալ: Այս պահանջքը լեցնելու համար Ամերիկայի մէջ ընդունուած սովորութիւն մ'է՝ որու հետ որ տեսնուիլ կամ թղթակցիլ կ'ուզուի, կանխաւ անոր կամ քարտը ձեռք ձգել կամ գէթ անոր մականունն ու իրեն ուղղուած տիտղոսը ստուգել և այդպէս զինք իր ուղիղ անունովը կոչել. եթէ պատահի որ մէկը այդքանին ալ չկրնայ յաջողիլ, այդպիսի նեղ պարագաներու տակ Mis'ter (ՖԻՊԷՐ) Տիար, Madam կամ Lady, Տիկին, և Miss (ՖԻՄ) օրիորդ, ըստ պատշաճի գործածելով խօսակցութիւնը կամ թղթակցութիւնը կարելի է սկսիլ. սակայն շատ աւելի նախամեծար, քաղաքավարի եւ կիրթ զարգացման նշան պիտի ըլլայ եթէ նախապէս կերպով մը ստուգած ըլլանք մեր խօսակցի կամ թղթակցի մականունն ու տիտղոսը: Այս

պատճառաւ եւ մեր ուսանողին ալ անհրաժեշտ պէտք մ'է գիտնալ Անգլիերէն լեզուին մէջ առ հասարակ գործածուած տիտղոսներն, զայնս դիւրին ըմբռնելու եւ ըստ պահանջման կամ ըստ պատշաճի կարենալ գործածելու համար:

Ամերիկացւոց եւ Անգլիացւոց մէջ առ հասարակ գործածուած տիտղոսներն կարելի է երեք դասակարգի բաժնել, (ա) Հանրային կամ Ժողովրդական, (բ) Արժանիք կամ Գիտական եւ (գ) Պատշաճ կամ Պաշտօնական տիտղոսներ:

(ա) Հանրային կամ Ժողովրդական տիտղոսներն հասարակ ժողովրդային տիտղոսներն են, որոց ամենէն շատ գործածուածներն հետեւեալներն են.

Առ հասարակ ամեն էրիկ Մարդու և Երիտասարդի

Mis'ter	(Միսթըր)	[Mr.]	Տիար, Պարոն (Հայկական գործածութեամբ)
Mes-sieurs'	(Մեսէլ', Մէշէր)	[Messrs.]	Տիարք, Պարոնայք
Sir	(Սըր)		Տիար, Տէր
Gen'tle-man	(Ջենթլման)		Ազնիւ Տիար
Gentlemen	(Ջենթլմեն)		Ազնիւ Տիարք

Մանչ Տղայոց

Mas'ter	(Մասթըր)	[M.]	Պարոնիկ

Կիներու

Mis'tress	(Միսթրէս)	[Mrs.]	Տիկին, Տիրուհի
Mis'sis*	(Միսիս)	[Mrs.]	Տիկին
Mad'am	(Մադամ)	[Ma'am]	Տիկին, Տիրուհիս
Mes'dames'	(Մէյմս)		Տիկիներ
La'dy†	(Լէյդի)		Տիրուհի, Տիկին (Ամերիկեան հասկացողութեամբ մաքուր եւ ճաշակաւոր հագուած կին)
La'dies†	(Լէյդի)		Տիրուհիք, Տիկիներ

* Այս բառը Mistress բառի ուրիշ կերպ մը կրճատուած եւ խօսակցութեանց մէջ աւելի շատ գործածուած ձեւն է:

† Սոյն բառերը ամուսնացած կիներու միայն յատուկ շնն, այլ քսան տարեկանէն վեր օրիորդներուն ալ կարելի է ուղղել:

- Pe. B. — Bachelor of Ped'a-gog'ics (Պէտէլէք — լի փետրակոմիտէ) —
Պսակաւոր Մանկավարժութեան
- Pe. P. — Prin'ci-pal of Pedagogics (Փրէնչիպէլ — լի փետրակոմիտէ) —
Գլխապետ Մանկավարժութեան
- Pd. D. — Doctor of Ped'a-go''gy (Տոքթըք — լի փետրակոմիտէ) —
Վարդապետ Մանկավարժութեան
- G. P. — Grad'u-ate in Phar'ma-cy (Կրէճուէյէ Ին Ֆարմասի) —
Ընթացաւարտ կամ Աստիճանաւոր Դեղագործութեան
- Phar. D. — Doctor of Pharmacy (Տոքթըք — լի Ֆարմասի) —
Վարդապետ Դեղագործութեան (սիւն, սեւ, դոկտոր, Կոմիտէ)
- D. D. S. — Doctor of Den'tal Sur'ger-y (Տոքթըք — լի Տէնթէլ Սըրճըք) —
Բժշկապետ Ատամնարուժութեան կամ Ատամնարոյժ Բժիշկ
- B. M. — Bachelor of Med'i-cine (Պէտէլէք — լի Մէդիսին) —
Պսակաւոր Բժշկութեան
- D. M. — Doctor of Medicine, (Տոքթըք — լի Մէդիսին) —
Վարդապետ Բժշկութեան կամ Բժշկապետ
- LL. B. — Bachelor of Laws, (Պէտէլէք — լի Լո) —
Պսակաւոր Օրինաց (Իրաւագիտութեան), Փաստարան
- LL. M. — Master of Laws (Մէթըք — լի Լո) —
Պետ Օրինաց (Իրաւագիտութեան)
- LL. D. — Doctor of Laws (Տոքթըք — լի Լո) —
Վարդապետ Օրինաց (Իրաւագիտութեան) Օրէնսգէտ
- B. D. — Bachelor of Di-vin'i-ty (Պէտէլէք — լի Տիվինիթի) —
Պսակաւոր Աստուածաբանութեան
- D. D. — Doctor of Divinity (Տոքթըք — լի Տիվինիթի) —
Վարդապետ Աստուածաբանութեան

(գ.) Պատուի կամ Պաշտօնական տիտղոսներն կ'ըլլան կամ
ժառանգական կամ ստացական. ինչպէս ազնուականներու եւ
կառավարական պաշտօնեայներու տիտղոսներն:

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ազնուական դա-
սակարգ (aris'toc'ra-cy — արիստոկրատի) չկայ, բայց Ազգային կամ
Դաշնակցական Կառավարութեան եւ անոր բարձրագոյն պաշ-
տօնէից տիտղոսներն հետեւեալներն են.

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Ազգային (Na'tion-al - Նէ'շնէլ) կամ Դաշնակցական (Fed'er-al - Ֆէ'դըրէլ) Կառավարութեան պաշտօնական անուան է

The United States of America
(տհէ եւնայթըտ ադէյթ - ալ սթըյէթ)
Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներն

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Ազգային Կառավարութիւնը* կը բաղկանայ երեք ճիւղերէ (branch կամ de-part'ment պըռնչ - ճ.կ վա՛կ - րէյթ'ադ'ճըյէթ)

The Legislative	(տհը լէյիսլէյթիվ)	Օրէնսդիր (Խորհուրդ)
The Executive	(տհէ էկզէկյութիվ)	Գործադիր (Իշխանութիւն)
The Judicial	(տհը ճյւդիշիլ)	Դատական (Իշխանութիւն)

Ազգային Կառավարութեան Օրէնսդիր ճիւղը
կը կազմէ Օրէնսդիր Ժողովը, որ կը կոչուի

The Con'gress (տհը կոն'կըս) Վեհաժողով

Վեհաժողովն ալ կը բաժնուի երկու Խորհրդարանի

The Sen'ate	(տհը սէ'նէյթ)	Մերակոյտ
The House of Rep're-sent'a-tives	(տհը հաւս - ալ ռէթըշէ'նթ-աթէթ)	Երեսփոխանաց Ժողով

Մերակոյտի անդամները կը կոչուին

Sen'a-tor (սէ'նէթըթ) Մերակուտական

Երեսփոխանաց Ժողովի անդամները կը կոչուին

Con'gress-man	(կոն'կըս-ման)	Վեհաժողովի անդամ կամ
Represent'ative	(րէթըշէ'նթ-աթէթ)	Երեսփոխան

Մերակոյտին կը նախագահէ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Դեր-Նախագահը

Երեսփոխանաց Ժողովին կը նախագահէ
իրենցմէ ընտրուած մէկը, որը կը կոչուի

Speak'er (սփի'կըթ) խօսող (Արեւողոթ)

* Ամերիկայի Ազգային եւ Նահանգային Կառավարութեանց կազմութեան, իրաւասութեանց եւն. վրայ ճոխ տեղեկութիւններ կարելի է ստանալ մեր «ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՔԱՆԱՔԱՑԻ» աշխատասիրութենէն:

Գերագոյն Դատարանի Դատաւորներուն Գլխաւորը կը կոչուի
The Chief-Jus'tice (ԴճԷ ԼՅՈՒՅԵՐԷՆ) Գլխաւոր Դատաւոր

Մնացած Դատաւորներէն ամեն մէկը կը կոչուի
The Associate Justice (ԴճԷ ԼԵՆՅԵՐԷՆ) Ընկերակից Դատաւոր
Նահանգային Կառավարութիւն

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներն կը բաղկանան ներկա-
յիս 48 Նահանգներէ, որոց ամեն մէկի կառավարութիւնն իսկ
եւ իսկ յար եւ նմանն է Ազգային կամ Դաշնակցական Կառա-
վարութեան, այս տարբերութեամբ միայն որ Նահանգներու
Օրէնսդիր Վարչութիւնը փոխանակ Վեհաժողովի կը կոչուի

The Legis-la'ture (ԴճԷ ԼԵՂԻՍԼԱՏՈՐ) Օրէնսդիր Մարմինը
եւ անոր երկու ճիւղերը կը կոչուին

The State Senate Նահանգային Մերակոյտ եւ The As-sem'bly
(ԴճԷ ԷՄԵՄԲԼԻ) Նահանգային Երեսփոխանական Ժողով

Նահանգային Մերակոյտի անդամներէն ամեն մէկը կը կոչուի
The State Senator, Նահանգային Մերակուտականը
Նահանգային Երեսփոխանական Ժողովոյ
անդամներէն ամեն մէկը կը կոչուի

The Assemblyman, Նահանգային Երեսփոխանը

Նոյնպէս Նահանգային Իշխանութեան գլուխը՝ փոխանակ
Նախագահի կը կոչուի

The Gov'ern-or (ԴճԷ ԼԵՂԵՆՆԵՐ) Կառավարիչը
Կառավարչի Փոխանորդը՝

որ Նահանգային Մերակոյտին կը նախագահէ, կը կոչուի
The Lieu-ten'ant-Governor (ԴճԷ ԼԵՂԵՆԵՆԵՐ ԼԵՂԵՆՆԵՐ)
Տեղակալ-Կառավարիչը

Գիտնալու է նաեւ որ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներէն
ինչպէս ամեն մէկ Նահանգ իր առանձին ինքնօրէն կառավա-
րութիւնն ունի նոյնպէս ամեն մէկ քաղաք, աւան, գիւղ եւ
մինչեւ իսկ թաղ իր առանձին կառավարութիւնն ունի, ա-
սոնցմէ իւրաքանչիւրն իրենց տեղին, մեծութեան եւ բազ-
մամարդութեան համեմատ տարբեր տարբեր տիտղոսներ ու-
նին, որոց ամենէն շատ գործածականներն են

The May'or (ԴճԷ ՄԵՅՈՐ) Քաղաքապետը

The Board of Al'der-men (ԴճԷ ԵՕԵՄ ԲՈՐԴ ՕՒԼԴԵՐՄԵՆ) Քաղաքա-
յին Խորհուրդը

A'derman Քաղաքային Խորհրդի Անդամ

The Town Coun'cil (ጥሩ። ቦሙን። ተጠራኝ።) ያካሂደው የሀገራዊ ስጦታ
ኒግድ

The Village Council (ԴԵԼԵԳԻՐԵԿԱՆԻ) ԳԻՆՂԱՅԻՆ ՍՈՐՀՈՐԴ

The Councilman, **Գիւղաքաղաքային կամ Գիւղային խորհրդի Անդամ**

The Councilman at-large (Գեղ Բաժնեկի՝ Ի. Լ. Բաժնեկի) Գիւղաքա-
ղաքապետ կամ Գիւղապետ

MIL'ITARY (զինական) TITLES.

Զինւորական Տիտղոսներ (Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց)

ARM'Y (ա՛րմի) ծամաքային Բանակ

Gen'er-al (Ֆե'նքէլ) Գլխաւոր կամ Ընդհանուր Հրամանատար

ԾԱՆ.— Այս տիտղոսը Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց
մէջ կը տրուի միայն վեհաժողովի անցուցած մասնաւոր օրէն-
քովը և ան ալ Հազրուագիւտ պարագաներու տակ: Մինչեւ
Հիմայ չորս անձերու միայն տրուած է:

Lieu-ten'ant-General (ᐱᑦ--ᑦᓴᑦᑲᑦᑲ ᓂᑦᑲᑲᑲ)

Տեղակալ – Հրամանատար (Այս պահանջները պետք է լինեն)

Ma'jor-General (ጳጳረ-ፍትኅ)

Զօրաբանակի-Հրամանատար, Սպարապետ

Ad'ju-tant-General (*-sho-tye-tye-lay*)

Օգնական-Հրամանատար

Brig''a-dier'-General (ግብርና-ግብርና-ግብርና)

Զօրաբաժնի-Հրամանատար, Վաչտապետ (ՏՖ. Միրիկի-)

Colonel (42-241)

Գնդ ապետ (ՏՖ. Մխչ. Լ.)

Lieutenant-Colonel

Տեղակալ - Գնդ ապետ

Major (A'j'zr)

Հաղարապետ

Cap'tain (t-772)

Զորավար

Lieutenant-Captain

Տեղական Զորավար

Ser'geant (—'—'—'—')

Յիսնապետ (ՏՃԿ. 2-4-2)

Cor'po-ral (fō'-fōrk-l)

Տառնապետ

Ca-det' (4-76'7)

Զինուորական ուսանող

Վերոյգրեաններէն ի զատ շարք մը ուրիշ տիտղոսներ կան ծամաքային բանակին մէջ, որոնք կը տրուին իւրաքանչիւրի կատարած մէկ մասնաւոր գործին համար. ինչպէս, Paymaster-General, Ընդհանուր Վարձահատոյց, ի՜նչ Վարձահատոյց-Հրամանատար. Surgeon-General, Ընդհանուր Վիրաբոյժ ի՜նչ Վիրաբոյժ-Հրամանատար, ևն:

	NA'VY (Նեյվի) Ծովային Զորք	
Ad'mi-ral	(ե'տիբել) Ծովակալ	
Vice-Admiral	(վիս-ե'տիբել) Դեր-Ծովակալ	
Այս երկու տիտղոսներն ալ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց մէջ կը տրուին միայն վեհաժողովի անցուցած մասնաւոր օրէնքովը և ան ալ հազուագիւտ պարագաներու տակ։ Մինչեւ հիմայ ամեն մէկը երեք անձերու միայն տրուած է։		
Rear-Admiral	(րէյր-ե'տիբել) Գլխաւոր-Ծովակալ	
Com'mo-dore	(էմ'մո-դո-ր) Երկրորդ-Ծովակալ	
Cap'tain	(էպ'էյն) Մարտանաւի-Հրամանատար.	
	Գնդապետ	
Com-mand'er	(էմ'մէ'ն-դէր) Հրամանատար (Տէլ. Գոմանդու-ր)	
Lieutenant-Commander	Տեղակալ-Հրամանատար	
En'sign	(էն-սէյն) Պաշտօնակիր	
Mid'ship'man	(մի'տիփ'մէն) Ծովային ուսանող	

Անգլիայի Կառավարական բարձրագոյն պաշտօնէից տիտղոսներն են.

King	(քինգ) Թագաւոր	
Queen	(քուէն*) Թագուհի	
President	(քրէշէնտէնտ) Նախագահ	
Gov'ern-or	(գըվըն-ըր) Կառավարիչ	
Prime Min'is-ter	(քրայմ* Քի'նիս-տէր) Նախարարապետ	
Minister	(մինիս-տէր) Նախարար	
Am-bas'sa-dor	(էմ'բէ'սս-տէր) Դեսպան	
Con'sul	(էս'սուլ) Հիւպատոս	

Անգլիայի Ազնուականաց պատուոյ հինգ տիտղոսներն են,

Duke	(դուք*) Դուքս	
Duch'ess	(դըշէս) Դքսուհի	
Mar'quis	(մա'րքիս) Մարքիզ	
Mar'chion-ess	(մա'չիոնէս) Մարքիզուհի	
Earl (ը-լ) Count	(էս-սէնթ*) Կոմս	
Count'ess	(էս'սէնթէս) Կոմսուհի	
Vis'count'	(վիս'քոնտէնտ) Դերկոմս	
Vis'count-ess	(վիս'քոնտէնտէս) Դերկոմսուհի	
Bar'on	(բա'րոն) Գարոն	
Bar'on-ess	(բա'րոնէս) Գարոնուհի	

[Ուսանողն ազատ է վերոյգրեալ Բ. և Գ. Դասակարգի տիտղոսներն պէտքը զգացած ատենը ուսանիլ։]

* Հնչելու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ)։

Հետեւեալ տիտղոսներն կը գործածուին առ Հասարակ գրութեանց մէջ, զորս պէտք է շատ լաւ ուսանիլ և առնուազն հինգ անգամ գրել տետրակին մէջ:

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Նախագահին յատուկ
(ԸՌԴ Սահմանադրութեան Օրէնք)

His ex'cel-len-cy (հիշ է'ս-էլեն-սի) Նորին Բարձրութիւնը

ԾԱՆ.— 1912ին Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Համար Նախագահ ընտրուած Նիւ Ճըրզի Նահանգին Կառավարիչ Woodrow Wilson, իւր Նախագահ ընտրուելուն առթիւ, իրեն ուղղուած զանազան տիտղոսներուն համար, զորս ձեռք բերած էր իւր գիտական աշխատութիւններովը, Հանրային ընտրութիւնովն և Սահմանադրութեան իշխանութիւնովը, Հրապարակաւ բաղձանք յայտնեց որ Հանրութիւնը իւր անունը գործածած պահուն իր բոլոր տիտղոսները մէկդի թողով, զինք կոչէ պարզ Mr. Wilson. և ասով բարձրագոյն տիպարը դարձաւ Ամերիկեան պարզասիրութեան և մարմնացումը Ամերիկեան Ժողովրդապետական ոգիին: Իւր բաղձանքը յարգուեցաւ:

Իւր օրինակին հետեւեցաւ նաեւ իրեն հետ միասին Նիւ-Եօրք Նահանգին Կառավարիչ ընտրուած Նիւ Եօրքի Ազգային Երեսփոխան Congressman William Sulzer:

Այս օրինակները որքան որ կ'ապացուցանեն թէ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց մէջ պարզասիրութիւնը նախամեծարելի է, մի եւ նոյն ատեն գիտնալու է որ պաշտօնական հանգամանքներու տակ ամեն օրէնք իր տեղին կէտ առ կէտ կը գործադրուի:

Նախագահի խորհրդական Ժողովի, եւ Վեհաժողովի բոլոր անդամներուն, Նահանգաց Կառավարիչներուն, Նահանգային Օրէնսդիր Ժողովի անդամներուն, Գերագոյն եւ Բարձրագոյն Դատարաններու դատաւորներուն, Դեսպաններուն եւ ամեն անոնց՝ որոնք Ազգային կամ Նահանգային Կառավարութեան մէջ բարձր պաշտօն մը վարած են կամ կը վարեն, կ'ուղղուի Hon'or-a-ble (հոն-օր-է-ա-բլ) [Hon]. Մեծաշուք, Վսեմափայլ

Առ Հասարակ Բոլոր Կղերականներու

Սարկաւազ, Քահանայ, Աբեղայ, Ծայրագոյն Վարդապետ, Պատուելի (Յեւնադրութեան Կրօնական Երէշ), Վերապատուելի (Յեւնադրութեան Երէշ)

Rev'er-end (րե'վըրէնդ) [Rev.] Արժանապատիւ

Եպիսկոպոսի

Right Reverend (րայթ րե'վըրէնդ) Գերապատիւ

Արք Եպիսկոպոսի եւ Հայոց Պատրիարքներուն

Most Reverend (մոսթ րե'վըրէնդ) Ամենապատիւ

Առ Հասարակ Բոլոր Թագաւորներու և Հայոց Կաթուղիկոսին
 His maj'es-ty (Հիշ Տա՛ճեա՛րէ) Իւր, Նորին Վեհափառութիւնը
 Թագուհիներու

Most Ex'cel-lent Կամ Most Gra'cious Majesty
 (Տա՛ր Ե՛ճեւը՛ր Կամ Տա՛ր Իրե՛յը՛ Տա՛ճեա՛րէ)
 Ամենազնեմ Կամ ամենաողորմած Վեհափառութիւն

Բոլոր Օրէնսգէտ-Փաստաբաններու,
 Հաշտարար Դատաւորներու եւ ամեն անոնց,
 որոնց Կ'ուզուի սովորականէն աւելի պատիւ մ'ընել, Կ'ուղղուի
 Es-quire' (Ե՛ճեա՛յր) [Esq.] Մեծապատիւ

157. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն կարելի է գործածել Թէ իբր Դամակերու վերադիրներ և Թէ
 իբր պահարտի վրայ գրուելի՜ւ հասցի՜ներ։]

[Թ] [Ճ] [Ղ]

To His Excellency

The President

of the United States of America

Washington, D. C.

Honorable

SENATOR C. DEPEW of New York,

Washington, D. C.

AFTER 5 DAYS PLEASE RETURN TO

B. R. TOROSSIAN
 114-16 East 28th Street
 NEW YORK

—յ— ԴԻԳ
 Ի—ԼԵԻԼ— Ե
 Ն—Մ—Ի—ԴԻԳԼԵ

Honorable

Congressman Arthur Williams,

Washington, D. C.

To the Honorable
GOVERNOR *of the State of New York,*
Albany, N. Y.

William D. Barbour Esq.,

New York, N. Y.

THE REVEREND

FRANCIS BROWN, D. D., Ph. D., D. Litt.* L. L. D.

New York, N. Y.

His Majesty, MGRDICH I.,

Catholicos† of all Armenians,

Echmiadzin, Russia.

THE MOST REVEREND

MATTHEWS† ARCH BISHOP IZMIRLIAN,

Patriarch§ of Armenians in Turkey,

Constantinople, Turkey..

THE MOST REV.

HOVSEP ARCH BISHOP SARADJIAN,

Primate‡ of all Armenians in America,

Worcester, Mass.

THE RIGHT REVEREND

BISHOP GREER,

New York, N. Y.

THE RIGHT REVEREND

BISHOP HAGOP PAPAZIAN,

Prelate of Armenians,

Tigranakert, Turkey.

THE REVEREND

THEODOROS ARZOONIAN,

Chenkoosh, Turkey.

GABRIEL EFENDI NATANIAN ESQ..

Van, Turkey.

* D. Litt.— Doctor of Lit'er-a-ture, (Տոկտէր Լիտ'երա-տուր) Կարգապետ Գրագիտութեան

| Ca-thol'i-cos (Կաթոլիկոս) Կաթոլիկոս

† Matth'ews (Մատթէոս) Մատթէոս

§ Pa'tri-arch (Քաթրիարք) Պատրիարք, նահապետ

‡ Pri'mate (Քրիմատ) Կղերական առաջնորդ

Dr. M. A. Attarian
H. Aslanian, M. D.
H. Toprahanian, D. D. S.
Mr. S. Sarafian, A. M., LL. B.
Karekin Manoukian, Ph. D.
Eghishe Kondakjian, A. B.
Anoushavan Kouryoumdjian
Mrs. Boghos Hammalian
“ Makoor Gabriel
Miss Riggs, Pe. P.
“ Alma J. Durant, Pe. B.
“ Virginia Nersessian
Messrs. Gulbenkian Bros.
Master Hovsep Abakouny

General George Washington was named the father of his country.

Lieutenant-General Ulysses S. Grant after the war became the President of the United States.

Mr. President, permit me to introduce* to you the Adjutant-General Butte.

Gentlemen: — I have the pleasure of introducing to you Admiral George Dewey.

Mrs. Nersessian, allow me to present to you my friend Brigadier-General Loris Melikov.

Rear-Admiral Magarov was either a Russian or an Armenian.

Major-General William McKinley took an active part in the war of 1860-4.

Commodore Garabedian will arrive here next week.

Ladies and Gentlemen: — It gives me a great pleasure to introduce to you the speaker of the evening, Col. Theodore Roosevelt.

Miss Moorad, my friend Captain Agnoonie.

158. Վարժուութիւն

[Խ]

Տիար Պետրոսեանը տեսնել պիտի երթայիք, գացիք տեսա՞ք զինքը: — Այո, գնացի, տեսայ զինք իւր տան մէջ: — 2. Օրիորդ Պետրոսեանը Տիկին Ներսէսեանին հետ հոս պիտի գային, բայց դեռ չեկան. չեմ գիտեր ի՞նչ պատահեցաւ: — 3. Այսօր կ'ակնկալենք հանդիպիլ Հրամանատար Ուաշինկթընին, Տեղակալ-Կառավարիչ Պոյաճեանին, Զօրավար Մանուկեանին, և Գնդապետ Տուրանդին: — 4. Նախագահը պիտի գար, եկա՞ւ: — Նախագահ Ուիլսոն պիտի ժամանէ Նիւ Եօրք վաղն առտու իր Օգնական-Հրամանատարին, Ծովակալ Տիուրին, Գլխաւոր Ծովակալ Ուիլիւմսին, Մարտանաւի Հրամանատար Նիւէ հետ: — 5. Որ և է մէկը պիտի դիմաւորէ՞ զինք ((հանդիպէ՞րէն): — Այո, չատ մը Ազդային և Նահանգային Մերակուտա-

† per-mit' (թէրմիտ) Թոյլտուութիւն — to permit, Թոյլ տալ

* in'tro-duce' (ինտրոդուս) ներկայացնել, ծանօթացնել

կաններ, Ազգային և Նահանգային Երեսփոխաններ, Նիւ Եօրք Նահանգի կառավարիչը և ուրիշ շատ մ'անձինքներ: — 6. Առջի օրը ղինուորական ուսանողներն տեսա՞ք, ի՞նչ գեղեցիկ կ'երեւէին: — Այո՛, շատ գեղեցիկ հագուած էին. վաղն ալ ծովային ուսանողներն պիտի տեսնենք: — 7. Երէկ Երկրորդ-Մովակալ մ'եկաւ մեր տունը հայրս տեսնելու: — 8. Մեր տունն ալ երէկ կոմս մը եկած էր Լոնտոնէն քոյրս տեսնելու: — Մի քուցէ քոյրդ կոմսունի ըլլալ կը բաղձայ: — Թող Դքսուհի մ'ըլլայ, եթէ ինք կը սիրէ: — 9. Վաղը ժողով մը պիտի ըլլայ, ուր պիտի խօսի Անգլիացի Մարքիզուհի մը և ժողովին ալ պիտի Նախագահէ Մանչէսթըրի (Manchester) Դուքսը: — 10. Արդի Նահանգային Գործոց Քարտուղարը և Նիւ Եօրք Նահանգի կառավարիչը իսկապէս ազնիւ մարդեր են: — 11. Ընդհանուր Հրամանատար Գէորգ Ուաշինկթըն անուանուեցաւ Հայրենեաց Հայր: — 12. Անգլիոյ Թագաւորն ու Թագուհին անցեալ տարի գնացին Հնդկաստան: — 13. Արկայի (Ar-gyll') Դուքսը Արեւելեան խնդրի բարեկամներէն մէկն էր: — 14. Այս տարի (Վէ) հարիւր ծովային զինուորութեան ուսանողներ պիտի աւելցուն Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Մովային ոյժին: — 15. Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն ցամաքային զինուորութեան ուսանողներէն հինգ հարիւր (հոգ) երէկ Նիւ Եօրք հասան, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն Գլխաւոր Հրամանատարին (Commander-in-Chief) ընկերակցելու: — 16. Ամենապատիւ Ներսէս Արք Եպիսկոպոս Վարժապետեան (Varjabedian) Թուրքիոյ Հայոց ամենասիրելի Պատրիարքն էր, որ եթէ քիչ մը աւելի երկար ապրէր ամենայն Հայոց կաթողիկոս պիտի ըլլար: — 17. Տիկին Աննա Յակոբեան (Hagopian) և Օրիորդ Զարման Չանգալեան (Zarman Chankalian) այսօր Պոսթօնէն հոս պիտի հասնին: — 18. Տիկին Կատարինէ Թորոսեան շատ բարեսիրտ կին մ'է և Հայոցմէ շատ մեծ թուի մը օգտակար եղած է, որոնք չեն կրնար մոռնալ անոր իրենց ցոյց տուած բարեսիրտութիւններն իրենց առաջին օրերուն մէջ: — 19. Օրիորդ Ներսէսեան շատ մեղմ և քաղցր կ'երգէ՝, մանաւանդ Հայկական եկեղեցիին մէջ. Թէպէտև ոչ շատ բարձր. բայց Օրիորդ Լուսիկ (Lucyk) Գաբրիէլեան շատ գեղեցիկ կ'երգէ հարսանիքներու* մէջ. և Տիկին Բըռլան† շատ ախորժելի կ'երգէ ազգային երգեր: — 20. Բարեսիրաց‡ Ընկերութեան§ Նախագահն է Տիկին Մաքուր Գաբրիէլեան որ աղքատներու և որբերու (orphan-սփօն) սքանչելի (splendid) հոգ կը տանի:

* wed'ding (ւե՛դինգ) հարսանիք—to wed, ամուսնանալ բայէն

† bril'liant (բրի՛լեանդ) շողշողուն, գեղափայլ, պայծառ. շողալն, ագամանդի ընտիր տեսակը (ՏՖ. Բըռլանդին)

‡ be-nev'o-lent (բե՛նե՛վլենդ) բարեսէր, բարեացակամ

§ as-so'ci-a'tion (էսօօֆի՛շյուն) ընկերութիւն, ընկերակցութիւն

ԴԱՍ ԶԲ. (LESSON LXXXII.)

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց մէջ ամենալաւ սովորութիւններէն մէկն է որ առանց վարանման կարելի է խօսակցութիւն մը սկսիլ որ և է անձի հետ, առանց գինք կանխաւ ճանչցած ըլլալու, անոր բարեւ մը տալով և օրուան օդին վրայ դիտողութիւն մ'ընելով. անկից վերջ կը մնայ միայն խօսքը խօսքին ետեւէն չը կտրել, այլ շարունակել: Այս պատճառաւ և խօսակցութեան առաջին դասերնիս կը լինի

Ողջունելու կամ Բարեւելու Զեւեր

[Նկատելու է որ խօսակցութեանց այս ոճերն, որոցմէ մեծ մաս մը մեր ուսանողներն արդէն լաւ գիտեն, այնպէս յարմարցուած են այստեղ, որ Անգլիերէն հէջ չգիտցողներն անգամ կարենան օգտուիլ ասոնցմէ. թէ և ոչ հիմնապէս:]

Բարի լոյս*	Իսկոյն	Good morning
Բարի լոյս, Տիար:	Իսկոյն յար	Good morning, Sir.
Բարի լոյս, Տիկին:	Իսկոյն յարամ	Good morning, madam
Բարի օր Տիար Ա.	Իսկոյն Դէյ Մարս Ա.	Good day, Mr. A.
Բարի կէս օրէ վերջ:	Իսկոյն Էֆթըրն	Good afternoon.
Բարի իրիկուն, Տի-	Իսկոյն Էվինի Դէյ Միս Թ.	Good evening, Mrs. T.
կին Թ.		
Դիշեր բարի }	Իսկոյն Իսկոյն Մամ	Good night mama.
Լոյս բարի }		
Մնաք բարով }	Օր.	
Երթաք բարով }	Ն. Իսկոյն Դէյ Միս Ն.	Good bye Miss. N.

* ԾԱՆ. — Անգլիերէնի մէջ բարեւողը ինչ որ ըսէ, բարեւ ստացողն ալ առ հասարակ նոյնը կը կրկնէ. այսպէս, *Good morning*, Բարի լոյս — *Good morning*, Բարի լոյս: Բայց այնպիսի պարագայի մէջ որ գիրար ողջունողները տարբեր սեռէ կամ հասակի, եւ կամ տարբեր աստիճանի անձինքներ են, այն առանձին մարդ մը իւր խելքովը որոշելու է թէ ի՞նչպէս պէտք է բարեւել կամ բարեւն ընդունիլ. օրինակի համար, եթէ Տիկին մը *Good morning Mr. T.* ըսէ երիտասարդի մը, ան ալ *Good morning Mr. T.* կրկնելու չէ Տիկնոջը, այլ ըսելու է *Good morning Mrs. S.* կամ *Good morning Madam R.*: Նոյնպէս փոքրիկ տղայ մը երբ մեծ մարդու մը կ'ըսէ *Good morning, Sir*, անոր պէտք չկայ նոյնը պատասխանել *Good morning, Sir*: Հապա աւելի անուշ պիտի ըլլայ ըսել *Good morning little boy*, ևն:

Մնաք բարով	} Կու- Կայ Կայ Կու-լինի	Bye bye*, darling.
Երթաք բարով		
Մնաք բարով	} Ֆեյր-եւ	Farewell.
Երթաք բարով		
Աստուած հետդ ըլ- լայ:	Ի-դ Կի Կ-ի-դ Ե-ս	God be with you.

Հետեւեալներն ալ երբեմն կը գործածուին

Ողջոյն:	Հէյլ	Hail.
Ողջոյն, բարե:	Սա-լու-տ	Sa-lute'.

Ողջունելու հետեւեալ ձեւերն ալ, որոնք Գաղղիերենէ առնուած են, յաճախ կը գործածուին:

Մնաք բարով	} Կ-դի-ս	A-dieu'.
Երթաք բարով		
Ի կրկին տեսու-	} Երեւ-ս-ս	Au''re-voir'.
Թիւն, ցտեսու-		
Թիւն		
Բարի ճանապարհ:	Կոն վոյաժ	Bon voyage.

Պատկերներն մը սկսելու եւ շարունակելու ուրիշ ձեւեր

Ի՞նչպէս էք:	Հո-ո-ս Ե-ս	How are you?
Բաւական լաւ, չը- նորհակալ եմ:	Էրեքքի Կ-էլ Բ-հէ-ս Ե-ս	Pretty well, thank you.
Ի՞նչ կ'ընէք:	Հո-ո-ս Ե-ս Կ-ս	How do you do?
Շատ լաւ, շնորհա- կալ եմ:	(Կո-ն-ի-նի) վեր Կ-էլ, Բ-հէ-ս Ե-ս	(Doing) very well, thank you.
Շատ լաւ կ'երեւաք:	Ե-ս Կ-ս-ս-ի-նի վեր Կ-էլ	You are looking very well.
Իրաւոր շատադէկեմ կը յուսամ առողջու-	Կ Է-ս վեր Կ-էլ Ի-ս-ի-ս	I am very well indeed
թիւննիդ լաւ է:	Կ Է-ս Ե-ս Կ-ս Ի-ս Կ-ս	I hope you are in good health.
Լաւ կ'զգամ:	Կ Է-ս Կ-էլ	I feel well.
Հայրերնիդ ի՞նչ պէս է:	Հո-ո-ս Ի-ս Ե-ս Է-ս Է-ս	How is your father?
Լաւ չէ այս օրեր:	Հի Ի-ս Ե-ս Կ-էլ Ե-ս	He is not well now-days.
Մայրերնիդ ի՞նչ պէս է:	Հո-ո-ս Ի-ս Ե-ս Է-ս Է-ս	How is your mother?

* Առ հասարակ փոքրիկներու համար կը գործածուի:

[illegible]

* at-tend' (ըտէն՝) հետը ըլլալ, սպասարկել, պէտքերը կատարելու համար նախիլ

† phy-si'cian (fēzē'zē) n. 124

§ in 'dis-*pose*' (ինդիփոզ) (— հասարակ կրթությանը լը գործած-
ող) անհանգիստ ըլլալ, տկարանալ

Օղերը շատ հաճելի
կ'երթան այս օրերը:	հիշե՛ք, որ արեւը
հիշե՛ք	We are having very
pleasant weather now
days.
Այո, բայց կարելի է
չուտով փոփոխու-
թիւն մ'ունենանք:	Եւ, դէ՛հ, որ Դ, որ
հիշե՛ք լինի	Yes, but we may soon
have a change.
Թերթերը կ'ըսեն վա-
ղը տաք պիտի ըլլայ:	Ի՞նչ կ'ըսեն որ
կ'ակնկալենք, արդէն
ամառ է:	The newspapers say
to-morrow will be
warm. We expect, it
is summer already.
Շատ տաք է այսօր:	Ի՛նչ էլ լինի, որ
հիշե՛ք	It is very warm to-
day.
Տաքութիւնը անտա-
նելի է:	Կ'ըսեն որ լինի
հիշե՛ք	The heat is unbear-
able.
Կ'երեւի փոթորիկ
մը պիտի լինի այս
գիշերը:	Ի՛նչ էլ լինի, որ
հիշե՛ք	It looks there will be
a storm to-night.
Այո, ես ալ այդպէս
կը կարծեմ: Կը տես-
նեմ ամպերը կը հա-
ւաքուին:	Եւ, որ լինի, որ
հիշե՛ք	Yes, I think so too.
I see the clouds are
gathering.
Լսէ՛՛ որոտումը:	Հիշե՛ք որ լինի	Hear the thunder.
Ի՛նչպէս սաստիկ
կ'անձրեւէ:	Հիշե՛ք որ լինի	How hard it rains!
Անձրեւը դադարած է:	Կ'ըսեն որ լինի	The rain has ceased.
Երկինքը բացուիլ
կ'սկսի:	Կ'ըսեն որ լինի	The sky begins to
clear up.
Արեւը բացուիլ կ'ըս-
կսի:	Կ'ըսեն որ լինի	The sun begins to
break out.
Նայէ՛՛ ի՛նչ գեղեցիկ
ծիածան մը:	Կ'ըսեն որ լինի	Look, what a beauti-
ful rainbow!*
Ամառն անցաւ:	Կ'ըսեն որ լինի	The summer is over.
Աշունը եկաւ:	Կ'ըսեն որ լինի	The fall is here.
Առաւօտներն ու ե-
րեկոյներն զով են:	Կ'ըսեն որ լինի	The mornings and the
evenings are cool.
Սաղարթներն թա-
փիլ սկսան:	Կ'ըսեն որ լինի	The leaves† are be-
ginning to fall.

* rain 'bow' (բե՛յնոյ) ծիածան

† leaf (լե՛ռ) տերեւ, սաղարթ (լե՛ռ Կ'ըսեն)

Ամեն տեղ ծաղիկ- Գէր աս ինչի՞նչ Դուք կրնաք ուզած- Ես- Դոյ կեղծիք եւ Դոյն You are plenty blossoms† every where.
 Դուք կրնաք ուզած- Ես- Դոյ կեղծիք եւ Դոյն You may gather as many flowers as you please.
 ներ ժողովել:

RULE I. — ARTICLES. ԿԱՆՈՆ Ա. — ՅՕԴԵՐ:

Articles relate to the nouns which they limit*. Յօդերը կը-
 յարաբերեն անունները (անուններն իբրեւ իւր իւր իւր), զորս կը-
 սահմանաւորեն. ինչպէս, “At a little distance from the ruins† of the abbey‡, stands an aged elm§.” Արաբականին աւերակնե-
 րէն քիչ հեռուն, կը կանգնի հին աւուրց կնձնի ճշ: Սոյն օրի-
 նակէն կը տեսնուի a կը յարաբերէ distance կամ little distance,
 առաջին the կը յարաբերէ ruins, երկրորդ the կը յարաբերէ
 abbey, և an կը յարաբերէ elm կամ aged elm:

[Ի նկատի ունենալով օտարականի մը համար Անգլիերէն
 յօդի ուղիղ գործածութիւնը բաւական դժուար է, կ’ստանձ-
 նենք հոս յօդերու գործածութեանց մասին քիչ մ’աւելի ըն-
 դարձակ բացատրութիւններ տալ:]

Բացառութիւն Ա. — Որոշեալ յօդը երբեմն կը գործածուի
 ածականի մը կամ մակբայի մը բազդատական կամ գերադ-
 րական աստիճանին հետ. ինչպէս, “A land which was the might-
 iest.” — Byron. Երկիր մը որ ամենէն աւելի կարողն (շօր-
 անքէն) “The farther they proceeded**, the greater appeared their
 alacrity¶.” — Dr. Johnson. (որտեւ) ասել հետեւ յառաջացան,
 (այնտեւ) ասել Դժ երեւցաւ իրենց հաճոյալից կամեցողութիւնը:

Բացառութիւն Բ. — Անորոշ յօդը երբեմն կը գործածուի
 յոքնակի թուական ածականի մը պէս հաւաքական նշանակու-
 թիւն մը տալու համար. ինչպէս, There were a few persons
 present-քանի մ’անձինք ներկայ էին. there are a thousand things
 to be considered — հազար (որտեւ) բաներ կան նկատողութեան
 առնուելու:

† blossom (դու-ը) ծաղիկ — to blossom, ծաղկիլ

* [Սոյն կանոնը գոյ ընկու է:]

† ruin (բո-ն) աւերակ — to ruin, աւերակ դարձնել

‡ ab’bey (է-յի) արաբական, վանք

§ elm (էլմ) կնձնի (ծառ) (ՏՖ. Գրք. աղ-ճ)

** proceed’ (քրո-յո) յառաջանալ [լրամտութիւն

¶ a-lac’ri-ty (էլէ-քրի-տի) հաճոյալից կամեցողութիւն. յօժա-

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Յօդը տեսակ մը մատնանիչ է, որ մասնաւոր անուն մը կը մատնանչէ. որմէ կը հետեւի որ անուն մը մէկ յօդ միայն կ'առնէ և ոչ աւելի: Եթէ նախադասութեան մը մէջ մէկէ աւելի յօդեր գտնուին, այդ նշան մ'է որ որքան յօդեր կ'ան, այնքան ալ անուններ ըլլալու են: Նոյնպէս ածականի մը վրայ դրուած յօդը կը ցուցնէ թէ հոն գոյական անուն մը չօր-թի միմայցուի. ինչպէս, The neuter verb is conjugated like the active [verb] — չէզոք բայը կը խոնարհուի (խոնարհանալ է) ներգործական[թայ]ին պէս:

2. Յօդը՝ իր յարաբերած անունէն միշտ առաջ կը դրուի. եթէ անունէն առաջ ածական մ'ըլլայ, յօդը ածականէն առաջ կը դրուի. այսպէս, the man, մարդը — the wise man, իմաստուն մարդը:

3. Դերանուանական ածականներէն both (երկուսն ալ)էն վերջ կարելի է յօդ դնել. ինչպէս, both the men, երկու մարդիքն ալ, ըսելը սխալ չէ. բայց աւելի լաւ է առանց յօդի գործածել այսպէս, both parts, երկու մասերն ալ: Same, նոյն բառը միշտ որոշեալ յօդին կամ ուրիշ որոշիչ բառի մը հետ կը գործածուի. այսպէս, On the same day, նոյն օրը — In that same hour, միևնոյն ժամուն: Few, քիչ, քիչեր, քանի, կը գործածուի թէ յօդով և թէ առանց յօդի, բայց տարբեր իմաստով. ինչպէս, The few who were present were in the secret*, քիչեր, որոնք ներկայ էին, գաղտնիքին տեղեկացան. կը նշանակէ ներկայ եղողներն ամենքն ալ գաղտնիքին տեղեկացան. մինչ Few that were present, were in the secret, ներկաներէն քիչեր գաղտնիքին տեղեկացան, կը նշանակէ հոն քիչեր կը գտնուէին, և անոնցմէ ալ մէկ քանին, ոչ ամէնքը, գաղտնիքին տեղեկացան:

4. Հետեւեալ դերանուանական ածականներն՝ any, each, either, every, much, neither, no կամ none, some, this, that, these, եւ those յօդ չեն առներ: Հետեւեալ դերանուանական ածականներն՝ all, both, many, such, եւ what յօդերէն առաջ կը դրուին. այսպէս, All the world, Բոլոր աշխարհը — Both the judges, երկու դատաւորներն ալ — Many a mile (մայլ), միոյնէր — Such a thing, յարդե՛րան չը — what a fun, Ինչ կատակ չը: Նոյնպէս ալ տեսակ ցուցնող որ և է ածական որ too, so, as, կամ how մակ-ռայ ունենայ իրեն հետ, յօդ էն առաջ կը դրուի. այսպէս, Such

* se'cret (սե'կրէթ) գաղտնի. գաղտնիք

a gift* is too small a reward for so great a labour, *այդպիսի նուէր չէ շատ փոքր վարձատրութիւն ինչ այնքան մեծ աշխատութեան չէ համար: Հետեւեալ դերանուանական անականներն ալ՝ few, former, first, latter, last, little, one, other, եւ same յոգէն վերջը կը դրուին. այսպէս, The many favors which we have received, (այն) շատ շնորհքներն, զորս մենք ստացած ենք:*

5. Որոշեալ յօդը յաճախ Բարդուղիմէոսեան եւ Գրիգորիոսեան հետ կը գործածուի անոնց իմաստին աւելի ազդուութիւն տալու համար. այսպէս, *The more I examine it, the better I like it, (որքան) որքան ւշ կը քննեմ զանիկա, (նոյնքան) որքան ւշ կը սիրեմ զայն: "Neither if we eat not, are we the worse." — I. Cor. viii., 8. «Եւ ոչ եթէ չուտենք, կը պակսինք (որքան քիչ է չուտելը):» — Ա. Կոր. Ը., 8:*

6. The յօդը չկրկնելու համար, երբեմն գոյական անունը յօքնակիի կը փոխուի, պայմանաւ որ գոյական անունի անականներն նշանակութեամբ իրարմէ հեռու կամ հակասական ըլլան. ինչպէս, *The indicative and potential moods, Սահմանական եւ կարողական եղանակներն. փոխանակ ըսելոյ The indicative and the potential mood: Բայց գոյական անունը յօքնակի եղած ատեն յօդը կրկնելը սխալ է. այսպէս պէտք չէ ըսել the indicative and the potential moods: Նոյնպէս ալ գոյական անունը եզակի եղած ատեն, յօդը չը կրկնելը սխալ է. այսպէս ըսելու չէ The north and south pole†, Հիւսիսայինն ու Հարաւային բևեռ. այլ the north and the south pole:*

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Ա. — Անորոշ յօդերէն a միշտ գործածելու է բաղաձայնով սկսող բառէ մ'առաջ եւ an ձայնաւորով սկսող բառէ մ'առաջ. այսպէս, *A man was talking to an actor, մարդ մը կը խօսէր դերասանի մը (հետ):*

Բ. — A կամ an յօդը այնպէս գործածելու չէ որ յօքնակի անուն մը յարաբերելու երեւոյթն ստանայ. ինչպէս, *Come with me Bertha, I want to show you a house and gardens§. եկուր ինձ հետ Պայծառ, ես կուզեմ քեզ ցուցնել տուն մը և պարտէզներ. որը սխալ է. ուղիղը պիտի ըլլայ ըսել, Come with me Bertha, I want to show you a house and its gardens, եկուր ինձ հետ Պայծառ, ես կ'ուզեմ քեզ ցուցնել տունն մը եւ իւր պարտէզներն:*

* gift (կիֆթ) նուէր, ընծայ — to gift, օժտել

§ garden (գարտըն) պարտէզ — to garden, պարտէզ մշակել

† pole (թէյլ) ձող, կանճոխ (ՏՊ. քլըք) երկրագունտի բևեռ. Բոլոնիացի

Գ. — Երբ նախադասութեան մը կազմութեան մէջ՝ անուններ իրարու կը միանան տարբեր կցորդներով, կամ իրարմէ կախումն ունենալով եւ կամ իսկական հակապատկերով, յօդը եթէ վերջինին ալ կը պատկանի կրկնելու է. ինչպէս, “She never considered the quality, but merit† of her visitors†.” — *Wm. Penn.* Ինք բնաւ նկատողութեան չէր առներ իր այցելուներու յատկութիւնը (աշխատանքները) այլ արժանիքը. ասիկա պէտք էր ըլլար *the merit*:

Դ. — Երբ ածականներ՝ որոց ցոյց տուած որպիսութիւնները կը պատկանին միեւնոյն անունը կրող, բայց անհատաբար տարբեր իրերու, միացած են, յօդը կրկնելու է. այսպէս, *The north and the south line*, Հիւսիսային ու Հարաւային գիծը — կը նշանակէ երկու գիծեր, որոնք արեւելքէն արեւմուտք կ'երկարին. նոյնպէս *a black and a white horse*, սեւ ջւ եւ ճերմակ ձի ջւ — կը նշանակէ երկու ձիեր — մէկը սեւ եւ միւսը ճերմակ:

Ե. — Երբ ածականներ՝ որոց ցոյց տուած բոլոր որպիսութիւններն կը պատկանին մի եւ նոյն իրին կամ իրերուն, միացած են, յօդը կրկնելու չէ. այսպէս, *The north and south line*, կը նշանակէ մէկ գիծ Հիւսիսէն Հարաւ երկարող. նոյնպէս, *a black and white horse* կը նշանակէ մէկ ձի մը, որը թէ սեւ եւ թէ ճերմակ է (իւրաքանչիւր):

Զ. — Երբ երկու կամ աւելի մի եւ նոյն անունը կրող առարկաներ իրարմէ կը զանազանուին այնպիսի ածականներով, որոնք իրարու հետ չ'են կրնար միանալ մի եւ նոյն իրը նկարագրելու, յօդը ամեն մէկ ածականին վրայ դրուելու է, եթէ անունը եզակի է. եւ առաջին ածականին վրայ միայն, եթէ անունը յոգնակի է. այսպէս, *The nominative and the objective case*, կամ *The nominative and objective cases*, ուղղական եւ սեռական հոլովներ: — *The fifth, the seventh, and the eighth lesson*, կամ *The fifth, seventh and eight lessons*, Հինգերորդ, եօթներորդ եւ ութերորդ դասեր:

Է. — Երբ մի եւ նոյն նախադասութեան երկու մասերը (phrases) իրարու համապատասխան մասնաւոր նշանակութիւն մ'ունին, յօդը եթէ առաջին մասին մէջ գործածուի, վերջինին ալ դրուելու է. այսպէս, “For ye know neither *the day nor the hour*.” — *Matt. xxv., 13.* Ինչու որ ոչ օրը գիտէք եւ ոչ ժամը: — Մատթ. Իե., 13:

† mer'it (մէրիթ) արժանիք

[այցելու

† vis'it (վիզիթ) այցելութիւն — to visit, այցելել — visitor,

Ը. — Երբ մասնաւոր կապակցութիւն մը կը կազմուի ուրոյն մակդիրներու միջեւ, իրենց հետեւող անունը յօգնակի դրուելու չէ. այսպէս, սխալ է ըսել *Both the first and second editions* (ե'ր'շէն — տպագրութիւն), թէ առաջինը եւ թէ երկրորդ գոյգոյններ. նոյնպէս սխալ է ըսել *Both the first and the second editions*, այլ ըսելու ուղիղ կերպն է *Both the first and the second edition*, թէ առաջին եւ թէ երկրորդ գոյգոյններ:

Թ. — Երեք կամ աւելի մասերէ բաղկացեալ շարքի մը մէջ, եթէ յօդ գործածելու ուղուի կամ ամեն մէկ անունին դնելու է եւ կամ առաջինին միայն. ուղիղ չըլլար հինգէն երեքին դնել երկուքին չը դնել կամ չորսէն երեքին դնել մէկին չը դնել. այսպէս, *I saw one day a wolf, a lamb, a cat and a mouse ...*, օր մը ես տեսայ գայլ ղ, գառնուկ ղ, կատու ղ եւ մուկ ղ :

Ժ. — *A* կամ *an* յօդը կը նշանակէ գիտնելի ղ Գի հարց Գիյն, ուստի եւ գործածելու չէ այնպէս, ինչպէս կը գործածուի *the* ամբողջ տեսակ մը ցուցնելու համար. այսպէս, սխալ է ըսել *a sparrow is a sort of a bird*, ճշդապէս ղ ղ-ը մէկ տեսակն է. այլ պէտք է ըսել *the sparrow is a sort of bird*, ճշդապէս տեսակ մը ղ-ը (նշանակէ տեսակ մ'է):

ԺԱ. — Թօղը գործածելու չէ առաքինութեան, մոլուութեան, կիրքերու, արհեստներու կամ գիտութեան անուններու հետ. ոչ ալ ուրիշ որոշիչ բառեր ունեցող անուններու հետ. եւ ոչ ալ այնպիսի անուններու հետ, որոց նշանակութիւններն ինքնին, առանց յօդի ալ, որոշ են. ինչպէս, “*Let not mercy and truth forsake thee*,” — *Prov. iii., 3*, «Թող ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն քեզ չը ղողուն» — Առաք. Գ., 3: — *Falsehood is odious* (ե'ր'շէն) «Գիտնելի ղ — *Iron is useful*, երկը օգտակար է: — *Beauty is vain*, գեղեցկութիւնը ունայն է. եւն:

ԺԲ. — Երբ տիտղոսներ կը յիշուին իբր պարզ տիտղոս, կամ իրերու անուններ՝ պարզ անուններ կամ բառեր, անոնցմէ առաջ յօդ դնելու չէ. այսպէս, *He is styled Marquis*, ինք կը կոչուի Մարքիզ, ոչ *the Marquis* և ոչ ալ *a Marquis* կը ղայ ըլլալ:

ԺԳ. — Երբ երկու անուններու միջեւ բաղդատութիւն մը կամ ընտրութիւն մը լինի, եթէ երկու անուններն ալ մի և նոյն նիւթին կամ առարկային կ'ակնարկեն յօդը առաջին անուան վրայ միայն կը դրուի. իսկ եթէ տարբեր նիւթերու ակնարկեն, յօդը երկուքին վրայ ալ դրուելու է. այսպէս, երբ ը-

սենք He is a better teacher than poet, ինք աւելի լաւ ուսուցիչ ՚ի՛ է քան բանաստեղծ — մի և նոյն անձի երկու տարբեր յատկութիւններն՝ ուսուցչութիւնն ու բանաստեղծութիւնն իրարու հետ բաղդատած եղանք. բայց երբ ըսենք He is a better teacher than a poet, ինք աւելի լաւ ուսուցիչ ՚ի՛ է քան բանաստեղծ ՚ը — երկու տարբեր անձերու ուսուցչի մը եւ բանաստեղծի մը ակնարկած եղանք:

ԺԳ. — Երբ նախադասութեան մը փոքրիկ մէկ հատուածը *who* կամ *which* դերանունովը սկսի, անոր նախընթացը միշտ կամ որոշեալ յօդը և կամ որոշիչ բառերէն (*this, that, these, those*) մէկն ունենալու է իր հետ. այսպէս, *All the men, who were present, agreed to it. բոլոր յաւիտէի, որոնք ներկայ էին համաձայնեցան անոր:* “*The things, which are impossible with men, are possible with God.*” — *Luke, xviii., 27.* «(Այն) քանիք որոնք անհնար են մարդոց կողմանէ, հնարաւոր են Աստուծոյ կողմանէ:» — ՂԳ. ԺԶ., 27:

ԺԵ. — Ընդունելութեան մը հետ յօդ գործածելու չէ. բայց երբ ընդունելութիւն մը դերբայական անունի մը վերածուի յօդը առհասարակ ընկերացնելու է. այսպէս, *By saying this, այս ըսելով — The completing of this, ասոր լրացումը:*

159. Վարժութիւն

[Հիշեցնելու նշաններն ինքնին վերաբերու շնորհակալութիւններու համար — զգուշանալու ընդդէմ — ե տեսնուի ինքնին]

1ին Ծան. համար: — *Such an one is not to be looked for. — He is an useful man. — She is an European. — We attended an yearly meeting. — He bought an horse.*

2րդ Ծան. համար: — “*And it came to pass about an eight days after these sayings.*” — “*As a first fruits of many more that shall be gathered.*” — “*In the midst of a thick woods.*” — “*As we went on the country for a little ways improved.*” — *They returned after a seventy years.*

3րդ Ծան. համար: — “*The perfect participle and imperfect tense ought not to be confounded†.*” — “*An eye is soon lost, or bone broken.*” — “*I despise§ not the doer, but deed.*” — *For the sake of an easier pronunciation and more agreeable sound.*”

* im-prove' (իմփրօւմ) բարւոքել

† con-found' (կոնֆաունդ) շփոթեմ.

§ de-spise' (դէսփայզ) ատեմ, ծաղրեմ

4րդ Ծն. հոգեհոգ: — “It is proper that the vowels be a long and short one.” — “To distinguish† between an interrogative and exclamatory sentence.” — “The passive and neuter verbs.” — “There are two voices; the Active and Passive.”

5րդ Ծն. հոգեհոգ: — “Into a dark and a distant unknown.” — “The deepest and the bitterest feeling.”

6րդ Ծն. հոգեհոգ: — “They can not be at the same time in the objective and nominative cases.” — “The imperfect, the perfect, the pluperfect, and the first-future tenses of this mood, are conjugated like the same tenses of the indicative” — “Nouns are sometimes in the nominative or objective case after the neuter verb to be.” — “In the second and third person of that tense.”

7րդ Ծն. հոգեհոգ: — “Between the adjective and following substantive.” — “He shows that Christ is both the power and wisdom of God.” — “Sometimes both the accusative and infinitive are understood.” — “The verbs *must* and *ought* have both a present and past signification.”

8րդ Ծն. հոգեհոգ: — “The word *that* is used both in the nominative and objective cases.” — “The indicative and the subjunctive moods.” — “I doubt of his capacity§ to teach either the French or English languages.”

9րդ Ծն. հոգեհոգ: — “Verbs have six tenses, the Present, the Imperfect, the Perfect, Pluperfect, and the First and Second Future tenses.” — “It is an irregular verb neuter, indicative mood, present tense, and the third person singular.” — “The fifth, sixth, seventh, and the eighth verse*.”

10րդ Ծն. հոգեհոգ: — “It shows what kind of a man he is.” — “What sort of a thing is it?” — “This part of speech is called a verb.”

11րդ Ծն. հոգեհոգ: — “Either thou or the boys were in the fault†.” — When the verb has a reference to future time.” — “No; they are the language of imagination rather than of a passion.”

† dis-tin'guish (տի-տի-նի-նի) զանազանել

§ ca-pac'i-ty (գա-թա-սի-թի) կարողութիւն, տարողութիւն

* verse (վէրս) բանաստեղծութեան տող. երգի, Ս. գրքի գրուածներու համար, տուն

† fault (ֆոլտ) թերութիւն, փոքրիկ յանցանք. սխալանք, պակասութիւն

12րդ Ծան. հատմամբ: — “Her father is honoured with the title of an Earl.” — “The highest title in the state is that of the Governor.” — The one styled the Mufti (Մուֆթի — Տաճկերէն է) is the head of the ministers of law and religion.”

13րդ Ծան. հատմամբ: — “He is a better writer than a reader.” — “He was an abler speaker than a writer.” — “I should rather have an orange* than apple†.”

14րդ Ծան. հատմամբ: — “Questions which a person asks himself ...” — “The work is designed§ for the use of persons who may think it merits a place in their Libraries‡.” — Consonants are letters, which can not be sounded without the aid of a vowel.”

15րդ Ծան. հատմամբ: — “And thus far of forming of verbs.” — “For making of measures¶ we have the best method here in England.” — “For revealing|| of a secret, there is no remedy**.” — “A wise man will avoid the showing any excellence in trifles.††” —

Potential means the having power or will;

As, If you *would* improve, you *should* be still.”

* or'ange (աւընճ) նարինջ

† ap'ple (էփլ) խնձոր

§ de-sign' (դէշն'յն) նկար. ծրագիր. նպատակ — to design, ծրագրել, նկարել.

‡ li'bra-ry (լի'յրէրի) գրատուն

¶ meas'ure (մէշուր) չափ — to measure, չափել

|| re-veal' (րէվէյլ) յայտնել

** rem'e-dy (րէմէդի) դարման — to remedy, դարմանել

†† tri'fle (թրիֆլ) աննշան բան — to trifle, ժամանակը ան-նպատակ և ի գուր վատնել, առ ոչինչ սեպել

[Ամենօրեայ օրինակներ մեզ սովորեցուցած են որ Ասիական կամ Եւրոպական երկիրներէն Անգլիախօս երկիրներու մէջ ճամբորդել կամ գաղթել ուզող Հայ մը ինքն իր գործերը կրնայ կառավարել, (առանց Անգլիերէն գիտնալու պէտքը զգալու) իւր արդէն գիտցած զանազան լեզուներու կամ ընկերներու օգնութեամբ, մինչեւ Անգլիախօս երկրի ցամաք ելլելը, որ ատեն մաքսային կամ գաղթային պաշտօնեաներու հսկողութեան տակ կ'առաջնորդուի Գաղթականաց յատուկ պաշտօնատուներ, ուր ևս պաշտօնական մասնաւոր Թարգմանի օգնութեամբ, դարձեալ կրնայ իրեն պէտք եղածը հասկցնել*։ Բայց Գաղթականաց յատուկ պաշտօնատնէն աղատ արձակուելէն և ցամաք ելլելէն վերջն է որ իւր ճանապարհորդակից ընկերներէն ալ զատուելով, ինքզինք անձանօթ փողոցներու մէջ առանձին և անլեզու գտնելով, Անգլիերէնի պապակը սոսկալի կերպով կ'զգայ. ահա նոյն րոպէէն ինքնուսուցչի խօսակցութեան հետեւեալ դասերը կ'սկսին ճանապարհորդին ընկերանալ եւ զինք առաջնորդել իւր պէտքերը գոհացնելու բնական կարգով մը և հոսսկ ուրեմն զինք իւր նպատակին հասցնելու։]

* Թէ ի՞նչ օրէնքներով պիտի կառավարուին Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներն ճանապարհորդել կամ գաղթել ցանկացողներն գաղթականաց յատուկ այս պաշտօնատան մէջ, և ի՞նչ իրենցմէ ի՞նչ պիտի հարցուի և ի՞նչ կ'ակնկալուի որ պատասխանեն, բոլորը կարելի է գտնել մեր «Պիտանի Գիտելիքներ» կամ «Ճանապարհորդի Ընկերը» գրքոյկին մէջ։

ԴԱՍ ԶԳ. (LESSON LXXXIII.)

Քաղաքի մը փողոցներուն մէջ

[Ը] [Ք] [Չ] [Խ]

Cit'y	(սի'տի)	ժի՞ քաղաք՜
town	(թաւն)*	թա'ւ քաղաքճ
borough	(պը'րօ)	աւան, շրջանակ
pre'cinct	(քրէ'յսին'տ)	տաղտա'ղահ շինա'րնէրո շրջանակ
ward	(աւ'րդ)*	տաղտի թաղ, հինգերորդն շրջանակ
mu-nic'i-pal	(մունի'սի'թի)	քաղաքին վերաբերեալ
mu-nic'i-pal'i-ty	(մունի'սի'թի'լի)	քաղաքի կամ գիւղի ինքնօրինակութիւն
fer'ry	(ֆէ'րի)	մօտերը երթեւեկող փոքր նաւերու նաւամատոյց
dock	(դո'կ, դո'կ)	մեծ նաւերու ցամաքին մօտեւալու աւազան. նաւամատոյց
pier	(փէ'յր)	քարափ
wharf	(հա'րօ-ֆ)*	մեծ նաւերու նաւամատոյց
boat	(պօ'թ)	նաւակ
ferry-boat	(ֆէ'րի-պօ'թ)	մօտերը երթեւեկող փոքր նաւ
steam boat	(շտե'յսպօ'թ)	չողքենաւակ
ship	(շի'թ)	նաւ
steam'ship"	(շտե'յսշի'թ)	մեծ չողքենաւ
steam'er	(շտե'յսշը)	չողիտվ գնացող. մեծ չողքենաւ
cap'tain	(է'փէ'յն)	նաւապետ
pi'lot	(փ'յլըթ)	նաւուղիի
sail'or	(սէ'յլը)	նաւաստի
road	(րօ'դ)	ուղի
rail	(րէ'յլ)	ցող
rail'road	(րէ'յլ-րօ'դ)	երկաթուղի
sta'tion	(շտե'յշըն)	կայարան
train	(թրէ'յն)*	կառագնաց, կառախուժ
en'gine	(է'նճին)	մեքենայ (ինճին)
lo'co-mo'tive	(լօ'կո'մո'թիվ)	վայրաշարժ
guard	(կա'րդ)	պահնորդ
pas'sen-ger	(փէ'սընճը)	ճամբորդ

† 30,000էն աւելի բնակչութիւն ունեցող

§ 30,000էն պակաս բնակչութիւն ունեցող

* Հնչեւու է մէկ աղամբն (մէկ վանկ):

a'gent	(է'ճընդ)	գործակալ
trans'fer	(էրէ'ն-ֆէր)	փոխանցել, փոխադրել
tick'et	(տի'էտ)	տոմս, տոմսակ
toi'let''	(է-ալէտ)	արդուզարդ, զարդասեղան. աղ-
տաքնոց, հարկաւոր՝
smoke	(սմոք)*	ծուխ
smo'king room	(սմո'քին-ռու-մ)	ծխելու սենեակ (երէկ Վարդու-
շապուհ, որ էլ Բոլորի նաև երէկ Վար-
դուշապուհ)
shoe shine	(շո-շայն)	կօշիկ փայլեցնելը
par'cel	(պար-սել)	ծրար
bag'gage	(պէ'կէճ)	ճանապարհորդի բեռ
ex-press'	(էքս-պրէս)	բեռնակիր
expressman	(էքս-պրէսման)	բեռնակիր անձ
trans'por-ta'tion	(էրէն-փօրտէ'յուն)	փոխադրում
freight	(ֆրէյդ)*	նաւի կամ երկաթուղիի բեռ
way	(ու-եյ)	ճամբայ, ուղի
rail'way	(րէ'յու-եյ)	(ֆաշտեբեռ- ժիլ) երկաթուղի
el'e-va'ted rail'way	(էլէ'վատէդ րէ'յու-եյ)	բարձրէն գնացող երկա-
թուղի
sub'way	(սբ'ու-եյ)	ստորերկրեայ (ֆեռնի Կոլէն) եր-
կաթուղի
tun'nel	(էն'նէլ)	գետնի եւ ծովի տակէն երկա-
թուղի
horse	(հօս)	ծի
car	(կար)	կառք
trol'ley	(էր-լէ)	փողոցներու ելեքտրակ:սն կառք
mo'tor-man	(մօ'տէրման)	ելեքտրիկ կառքի կառապան
con-duct'or	(կոն'դուկտէր)	առաջնորդ, տոմսահաւաք
dri-ver	(դրի'վէր)	քշող, վարող. կառավար
cab	(կեյ)	հասարակաց կառք

† ԾԱՆ. — Անգլիախօս երկիրներու մէջ հասարակաց ար-
տաքնոցներու դուռներուն վրայ Toilet բառէն ի զատ աւելի
յաճախ գրուած պիտի տեսնենք Gentlemen, Gent's, Men կամ
Smoking Room էրիկ մարդոց հարկաւոր ըլլալը ցոյց տալու
համար. և Ladies' կամ Women կանանց յատուկ տեղը ցոյց
տալու համար: Բարձր կարգի յատուկ տեղեր ևս գրուած կը-
լինի Lav'a-to'ry (լա'վաթօրի) լուացուելու տեղ (որ նոյնպէս ար-
տաքնոց կամ հարկաւոր ալ ըսել է) ի մասնաւորի մզկիթներու
բակներուն մէջ գտնուած լուացուելու ջրաւազաններն:

* Հիշելու է մէկ տղաման (մէկ վանկ):

han'som	(հէ'ն-ըժ)	միաձի, մէկ կամ երկու մարդ նստելու կառք, որոյ կառապանը ետեւէն բարձր դիրքէ մը կը քշէ կառքը. ֆէդ
car'riage	(քա'րիճ)	դեսպակ, մէկ կամ երկու ձիերով մարդոց նստելու գեղեցիկ կառք
wag'on	(ա-է'լըն)	բեռնակառք
taxicab	(տէ'քսիֆէդ)	եւքարաշարժ ֆէդ
au'to-mo'bile	(օդօ'մօ'պիլ)	ինքնաշարժ դեսպակ
bi'cy-cle	(պի'յսիկլ)	հեծեկանիւ
po-lice'man	(փօ'լիսման)	քաղաքապահ գինւոր, ոստիկան
fire'man	(ֆա'յրման)	ջրհանկիր (Տճկ. ֆա-լա-մո-ման). հր-րավառ (Տճկ. ֆա-րման)
post'man	(փօ'սթման)	նամակահաւար
let'ter-car'rier	(լէ'տէր-քա'րիէր)	նամակացրուիչ, նամակաբեր
street	(սթրիթ)	փողոց†
av'e-nue	(է'վէնյու)	պողոտայ†
bou'le-vard	(պօ'լեվար)	ծառուղի
al'ley	(է'լլի)	նեղ փողոց

Build'ings (պի'լդինկս) Շէնքեր

House	(հաուս)*	տուն
church	(չըւչ)	եկեղեցի
par'ish-house	(քա'րիշ հաուս)	թեմատուն
yard	(յարդ)	բակ, գաւիթ. Անգլիական կանգուն
grave	(գրեյվ)*	ծանր նշանակութիւն ունեցող. ծանրաբարոյ. գերեզման
grave'yard'	(գրեյվյարդ)	գերեզմանոց
school	(սքուլ)*	դպրոց
li'bra-ry	(լի'բրարի)	գրատուն
read'ing room	(րէ'յդինկ րում)	ընթերցարան
Bi'ble house	(պի'պլ հաուս)	Սուրբ Գրոց տուն
mu-se'um	(միւսիւմ)	թանգարան
art museum	(ա-րտ միւսիւմ)	գեղարուեստից թանգարան

* Հնչելու ե մեկ տեղամէն (մեկ վանկ) :

† Սովորաբար քաղաքի մը լայնքին ձգուած փողոցները կը կոչուին Street եւ երկայնքին ձգուած ու բաղդատաբար աւելի լայն շինուած փողոցները կը կոչուին Avenue :

Hall of Fame	(հօլ - ֆեյմ)	Համբաւաւորաց դահլիճ
a-qua-ri-um	(-ֆո-տյէյւմ)	ձկնարան, ջրային կենդանիներու դահլիճ
city hall	(սիթի հօլ)	քաղաքապետարան
municipal building	(մունիսիպալ Դիլդինգ)	քաղաքի կառավարութեան շէնք
fire engine house	(ֆայր էնճին հաուս)	հրշիջատուն
court house	(կօուրթ հաուս)	դատարան
police station	(փօլիս ըսթէյշըն)	ստորկանատուն
of fice	(-ֆիս)	գրասենեակ, պաշտօնատուն
office building	(-ֆիս Դիլդինգ)	գրասենեակներու շէնք
post office	(փօսթ - ֆիս)	սուրհանդակատուն
tel'e-graph	(թէլիգրֆ)	հեռագիր
telegraph office	(թէլիգրֆ - ֆիս)	հեռագրատուն
tel'e-phone	(թէլիֆօն)	հեռաձայն
pub'lic telephone	(փաբլիկ թէլիֆօն)	Հասարակաց հեռաձայն
telephone office	(թէլիֆօն - ֆիս)	հեռաձայնի գրասենեակ
ca'ble	(կեյբլ)	մալուխ. ծովի տակէն հեռագիր
cable office	(կեյբլ - ֆիս)	ծովի տակէն հեռագրի պաշտօնատուն
real estate office	(րիալ էսթէյթ - ֆիս)	կալուածներ ծախելու կամ վարձու տալու գրասենեակ
express office	(էքսպրէս - ֆիս)	բեռնակրի գրասենեակ
bridge	(պրիճ)	կամուրջ
park	(փաւ)	գրօսանքի պարտէզ
mar'ket	(մարքէթ)	շուկայ
store	(շթօր)	խանութ
dry goods store	(դրայ Գոուս ըսթօր)	չոր ապրանքներու (պէշ-պէշ) խանութ
five and ten cents store	(ֆայվ Էն Եւս Էնթր Էսթօր)	հինգ եւ տաս սէնդնոց խանութ
hat store	(հէթ ըսթօր)	գլխարկավաճառ
shoe store	(շօ ըսթօր)	կօշկակավաճառ
fur'ni-ture	(ֆընիչը)	կահ կարասիք [նութ
furniture store	(ֆընիչըր ըսթօր)	կահ կարասիներ ծախող խանութ
hard'ware'	(հարթուար)	մետաղէ շինուած իրեղէններ
hardware store	(հարթուար ըսթօր)	երկաթէ, թիթեղէ, եւն. գործիքներ, ամաններ եւ իրեղէններ ծախող խանութ
drug	(դրըյ)	դեղանիւթ

* Հնչեյու է մեկ տեղամէկ (մեկ վանկ) :

drug store	(դրժի ըստօւ)	դեղարան
can'dy	(գե'նդի)	շաքարեղէն
candy store	(գե'նդի ըստօւ)	շաքարեղէնի խանութ
ci-gar'	(սիկա'ւ)	գլան, սիկա
cigar store	(սիկաւ ըստօւ)	ծխավաճառի խանութ
fruit	(ֆրուտ)*	պտուղ
fruit store	(ֆրուտ ըստօւ)	պտղավաճառի խանութ [ծարան
shop	(շոփ)	առեւտուրի տեղ . խանութ . գոր-
ma-chine' shop	(մշին'յն շոփ)	մեքենաներ շինելու գործարան
tail'lor's shop	(թե'յլէր' շոփ)	դերձակի խանութ
bar'ber shop	(պա'րաբէր շոփ)	սափրիչի խանութ
butch'er's shop	(պէ'լէր' շոփ)	մսավաճառի խանութ
black'smith's shop	(պլէ'տ'ֆրէն' շոփ)	երկաթագործի խանութ
car-shops	(գաւ շոփ)	կառքի գործարաններ
dress'ma''ker	(դրէս'մէյքէր)	կանանց զգեստներ շինող
laun'dry	(լաւ'նդրի)	լուացք ընելու խանութ կամ տեղ
hab'er-dash'er	(հա'պէրաշէր)	էրիկ մարդոց շապիկ, օձիկ, թե-
		նոց, ասեղ, ժապաւէն, ևն. ծա-
		խելու խանութ
gro'cer	(կրօ'չէր)	նպարավաճառ
pho-tog'ra-pher	(ֆոթո'կրֆէր)	լուսանկարիչ
stu'di-o	(շտու'դիօ)	լուսանկարչատուն
art studio	(աւտ'ստու'դիօ)	նկարչի գործասենեակ
jew'el-er	(ճե'ւէլէր)	գոհարավաճառ
law	(լո)	օրէնք
law office	(լո ֆֆիս)	օրէնքի գրասենեակ
law'yer	(լո'ւէր)	օրէնագէտ, փաստաբան
East	(էստ)	Արեւելք
West	(ուեստ)*	Արեւմուտք
North	(նոթ'թ)	Հիւսիս
South	(սաութ'թ)*	Հարաւ
right	(աւրայտ)	աջ
left	(լեֆթ)	ձախ
side	(սայդ)	կողմ
square	(քու-դրատ'թ)*	քառակուսի [չեւ միւս անկիւնը
block	(պլոկ'թ)*	փողոցի մը մէկ անկիւնէն մին-
cor'ner	(կո'նէր)	անկիւն
up	(ըփ)	վեր, վերի
down	(դաւն)*	վար, վարի

* Հնչելու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ)։

Փողոցի մը մէջ ճամբայ հարցնել:

Ազնիւ Տիար, կը հա- **գէնդլմէն**, '--- **Եօ** Gentleman, would
 ձէիք բարեւարտու- **տանդ** ի՞նչ **Ո** you kindly tell me
 թեամբ ինձ ըսել այս **Երբէք** ի՞նչ **Ե** what street is this? -
 ի՞նչ փողոց է: - Ա- **Ինչ** **Երբէք** **Ե** This is Main Street,
 սիկա Գլխաւոր փո- **Տիար** Sir.
 ղոցն է, Տիար:

Այս փողոցին անունն **Ե** **Ո** What is the name of
 ի՞նչ է, (եթէ) կը հա- **Երբէք** **Ե** this street please? -
 ճիւղ: - Ասիկա **Լայն** **Երբէք** **Ե** This is Broadway.
 ուղիս է:

Կը հաճիք ինձ ըսել **Ե** **Ո** Would you please tell
 Հօպօքընի Նաւամա- **Ե** **Ո** me which is the way
 տոյցը երթալու ու- **Ե** **Ո** to go to Hoboken
 ղին ո՞ր մէկն է: - **Ե** **Ե** Ferry? - Yes, my boy,
 Այո, տղաս, հաճու- **Ե** **Ե** I would with pleasure.
 թեամբ պիտի (ընես):

Քալեցէք այս փողո- **Ե** **Ե** Walk through this
 ցէն (Դէպի) վար չորս **Ե** **Ե** street down four
 փողոց, անկիւնը ե- **Ե** **Ե** blocks, you will see a
 կեղեցի մը պիտի **Ե** **Ե** church at the corner,
 տեսնէք, այդ ան- **Ե** **Ե** from that corner turn
 կիւնէն դարձէք դէ- **Ե** **Ե** on your left, and walk
 պի ձախ, եւ քալե- **Ե** **Ե** two more blocks, there
 ցէք երկու փողոց ալ, **Ե** **Ե** you will see the ferry
 հոն ուղղակի ձեր **Ե** **Ե** right in front of you.
 դիմացը պիտի տես- **Ե** **Ե** You can't miss it.
 նէք նաւամատոյցը:

Դուք չէք կրնար
 ղայն կորսնցնել:

Հաճեցէք ինձ ըսել **Ե** **Ո** Please tell me where
 ո՞ր կրնամ գտնել **Ե** **Ե** can I find a Public
 հասարակաց գրա- **Ե** **Ե** Library? - You will
 դարան մը: - Հատ մը **Ե** **Ե** find one at the corner
 քառասուն և երկ- **Ե** **Ե** of Forty-second Street
 րորդ փողոցի և հին- **Ե** **Ե** and Fifth Avenue. -
 գերորդ պողոտայի **Ե** **Ե** Thank You.
 անկիւնը պիտի գտն-
 նէք: Շնորհակալ եմ:

Ո՛ւր կ'ուզէք եր- հաւելք տա- ես ունե՞ք Where do you want
թալ: - կ'ուզեմ քա- դա- կո - ունե՞ք to go? - I want to go
ղաքի վերի կողմերը կո դա- ընթերցան
(վերի +ուղ-+) երթալ:

Քաղաքի վարի կող- հաւելք էլ տեղ շուրջը Which is the shortest
մերը (վերի +ուղ-+) եր- ունե՞ք դա- կո դա- ունե՞ք way to go to down
թալու ամենէն կարճ իւր- ընթերցան, գլխի - էր էլ town? Please - It is
ճամբան ո՞րն է. (եթէ) դեղք դա- իւր, տեղ տեղ better to take the sub-
կը հաճիք: - Աւելի ուղի- ունե՞ք իւր- way trains.
լաւ է առնել գետնի
տակի կառագնաց-
ները:

Պրուքլինի կամուրջը էլ տեղ տեղ ունե՞ք Is this the right way
երթալու ուղիդ ճամ- դա- կո դա- Պրուքլին to go to Brooklyn
բան ա՞յս է: - Այո, դեղք - եթէ դեղք ես ունե՞ք Bridge? - Yes, but
լայց դուք բաւական ունե՞ք դա- ընթերցան, ես you are quite far
հեռու էք, աւելի դեղք իւր, տեղ տեղ away; you better take
լաւ է կառք առնէք:

Այս կառքը ճամ- տեղ տեղ էլ նա- իւր թոք This car is not for
բորդներու համար գլխի- ունե՞ք դա- իւր passengers. Cross the
չէ: Անցէք փողոցի ընթերցան ունե՞ք տեղ other side of the street
անդիի կողմը և ա- ունե՞ք դա- իւր and take the trolley-
ռէք ելեք տրական իւր- ընթերցան car.
հանրակառքը:

Փեննսիլվանիա եր- հաւելք էլ փենն- իւր իւր Where is Pennsylva-
կաթուղիի կայարա- ընթերցան ընթերցան nia railroad station?
նը ո՛ւր տեղ է (եթէ) գլխի - էր էլ please. - It is at 33d
կը հաճիք: - 33րդ փո- 33րդ ընթերցան եր 7րդ Streed and 7th Ave-
ղոցի և 7րդ պողո- ընթերցան nue.
տաի (հաւ տեղերն) է:

* ՄԱՆ. — Գիտնալու է որ Ամերիկայի մէջ up town, վերի
քաղաք ըսելով կը հասկցուի քաղաքի այն կողմը, ուր տունե-
րուն թիւերը կ'աւելնան (վեր իւր- ընթերցան). այսպէս 5, 7, 9,
11, 13, 15, ևն. ու down town, վարի քաղաք ըսելով ք. հա-
կըցուի քաղաքի այն մասը, ուր թիւերը կը նուազին (վեր իւր- ընթերցան).
այսպէս 20, 18, 16, 14, 12, ևն:

CASES OR NOUNS. ԻՆԴԻՐՆԵՐ ԿԱՄ ԱՆՈՒՆՆԵՐ:

Համաձայութեան կանոններէն եօթն թէև կը պատկանին, Անուններու կամ ինդիւրներու (Հոլ-Բեր-). բայց իսկապէս կը պատկանին Հոլովուող ամեն բառերու, մասնաւորապէս Դերանուններուն:

RULE II. NOMINATIVES.

ԿԱՆՈՆ Բ. ՈՒՂԱԿԱՆ ՀՈՂՈՎՆԵՐ ԿՄ ՏԵՐ ԲԱՅԻ:

A Noun or a Pronoun which is the subject of a finite verb, must be in the nominative case.* — Անուն մը կամ Դերանուն մը որ դիմաւոր բայի մը տէր բային է, պէտք է ուղղական Հոլով ըլլայ. *ինչպէս, The boys, who had finished† their courses‡, took the examinations* — (Այն) Դոն-Բեր- Դոն-Բեր- ընթացքը լինցուցած էին, առին քննութիւններն — Այս նախադասութեան մէջ, *the boys, Դոն-Բեր- took, առին բայի տէր բային ըլլալով, ինչպէս նաեւ who Դոն-Բեր- had finished, Լոն-Բեր- Դոն-Բեր- բայի տէր բային ըլլալով, երկուքն ալ ուղղական Հոլով են:*

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Վերոյգրեալ կանոնը որքան որ բացառութիւն չունի. սակայն նկատելու է որ ուղղական Հոլովը կարելի է չորս կերպերով գործածել. Առ-ՂԻ, Ուղղական Հոլովը ընդհանուր առմամբ իբր Տէր Բայի, Բ. Կանոնին Համեմատ. Երբեք, ուրիշ ուղղական Հոլովի մը իբր Բայ-Դոն-Բեր- Գ. Կանոնին Համեմատ. Երբեք, Ան-Դոն-Բեր- բայէ մը կամ ընդունելութենէ մը ետք, Զ. Կանոնին Համեմատ. և Զրբեք, իբր Կ-Դոն-Բեր- Հոլով կամ Ան-Դոն-Բեր- Կանոնին Համեմատ:

2. Տէր Բային ընդհանրապէս բայէն առ-Ղ կը դրուի. *ինչպէս, My brother wrote a letter, Երբեք նամակ մը գրեց — “What is written in the law?” — “Օրէնքին մէջ ի՞նչ գրած է.”* Բայց հետեւեալ ինն պարագաներուն տակ տէր բային բայէն կամ առաջին օժանդակէն ետք կը դրուի.

ա. Երբ Հարցում մը Հարցուի առանց Հարցական դերանուն մը տէր բայի ունենալու. *ինչպէս, “How many loaves‡ have ye?” “Քանի՞ նկանակներ առնէք.”* — What are you doing? Ինչ ի՞նչ Դոն-Բեր-:

* [Սոյն կանոնը դոն ընկու է:]

† finish (ֆինիշ) լինցնել, աւարտել

‡ course (կուրս) ընթացք

‡ loaf (լոֆ) նկանակ

Բ. Երբ բայը հրամայական է. ինչպէս, "Go thou" «Գնա՛դու» — "Come ye" «Եկե՛ք դուք»: Բայց նկատելու է նաև որ հրամայականներու տէր բային յաճախ զօրութեամբ կամ լռելեայն կը հասկցուի. ինչպէս, Go home, գնացէ՛ք տուն:

Գ. Երբ զօրաւոր բաղձանք մը արտայայտուի. ինչպէս, "May she be happy!" «Կը Բաղձանք ինք երջանիկ ըլլայ» — "How were we struck!" «Ինչպէ՛ս շարժուեցանք»:

Դ. Երբ ենթադրութիւն մը ըլլուի առանց if գործածելու. ինչպէս, Had they known it, (եթէ) գիշարային անիկա. Were it true, (եթէ) ճշմարիտ ըլլար:

Ե. Երբ բայէն առաջ գտնուի neither կամ nor, «չ ու նշանակութիւնով. ինչպէս, "Ye shall not eat of it, neither shall ye touch it." — Gen. iii., 3. Անկէ պիտի չուտէք, և ոչ ու աւոր պիտի դպչիք» — Ծն. գ. 3: "This was his fear; nor was his apprehension§ groundless†." Այս իր վախն էր, ոչ ու իր երկիւղը անհիմն էր:

Զ. Երբ բառ մը կամ բառեր աւելի ազդու ընելու համար բայէն առաջ դրուին. ինչպէս, "Here am I", «Հոս եմ» — "Narrow is the way," «Անձուկ է ճանապարհը»:

Է. Երբ բայ մը՝ առանց ուրիշ բառերու ազդեցութեան, ինքնին ազդու լինի. "..... then followed the Horse." «..... այն ատեն յետոյնէն հետեցան»:

Ը. Երբ say, ըսել. answer և reply, պատասխանել և ասոնց նման բայեր խօսակցութեան մը մասերը ներկայացնեն. ինչպէս, "Son of affliction||," said Omar, 'who art thou?' 'My name,' replied the stranger, 'is Hassan.' — «Վշտերու որդի՛, ըսաւ Օմար, ո՛վ ես դու, իմ անունս՝ պատասխանեց օտար-կանը, Հասան է»:

Թ. Երբ there մակբայը բայէն առաջ դրուի. ինչպէս, There lived a man, Բարբ մը կ'ապրէր: Նկատելու է որ այս there ինչպէս չէ հասարակ գործածուած there, հոն մասնաւոր տեղ մը ցուցնող բառին հետ. ինչպէս, "Because there was not much water there." — John iii., 23. «Որովհետեւ հոն չատ ջուր չկար» — Յովհ. գ. 23:

† strike (ը)՝դուրս — մէկ վայր) գործադուլ — to strike, զարնել

§ ap'pre-hen'sion (էփրէհենշըն) երկիւղ, գալիքէն վախնալը

† ground (կրօն — մէկ վայր) հող, գետին — groundless, անհիմն, անտեղի

|| af-flic'tion (էֆֆլիկշըն) վիշտ, տրտմութիւն

3. Հաւ ըմբռնելու է որ Հրամայական բայի մը տէր բային առ հասարակ *thou*, Դու կամ *ye* or *you*, Դուք երկրորդ դէմք դերանունն է, որը յաճախ զօրութեամբ կը հասկցուի. ինչպէս, Run boys, վազեցէք տղաք, որոյ լմանը պիտի ըլլայ Run [*ye*] boys, վազեցէք [Դուք] տղաք:

160. Վարժութիւն

[Նոյն հետեւեալն ինքնուրուշտութեամբ արեւմտեան լեզուներէն ընտրուած է արեւմտեան լեզուներէն ընտրուած է հետեւեալն հրահանգներն:]

[Ը] [Պ] [Յ]

"We are alone; here's none but thee and I." — *Shak.*

"Tell me, in sadness, whom is she you love?" — *Shak.*

"He will in no wise cast out whomsoever cometh unto him." — *R. Hall.*

"You are a much greater loser than me by his death." — *Swift.*

"His wealth and him bid adieu to each other."

"We sorrow not as them that have no hope." — *Maturin.*

"And what can be better than him that made it?" — *Jenks.*

"Unless, as I said, Messieurs, you are the masters, and not me." — *B. Hall.*

"I know not whom else are expected." — *Scott.*

"He is great, but truth is greater than us all." — *Mann.*

161. Վարժութիւն

[Յ] [Ը]

"Be wisely wordly, be not world wise." — *Francis Quarles.*

"How short our happy days appear! How long sorrowful! — *Ingelow.*

"False friends are worse than open enemies."

"Hear twice before you speak once."

"He who would catch fish, must not mind getting wet."

"Man does what he can, and God what He will."

ԴԱՍ ԶԴ. (LESSON LXXXIV.)

[Զ]

RES'TAU-RANT. (Է՛՛-տ-ռ-ն-տ) ԺԱՇԱՐԱՆ:

[Անգլիական ճաշարաններն ընդհանրապէս ամեն անհատի, և մասնաւորապէս երկու զասակարգի համար անհրաժեշտ պէտքեր են. առաջին՝ Հայ ճանապարհորդներու, մանաւանդ նորեկներու համար, որոց Ովկիանոսի օդով զօրացած ախորժակները, էական յագուրդ կը պահանջեն. և որոնք իրենց ամեն ուզած տեղերը Հայկական ճաշարաններ չեն կրնար գտնել. երկրորդ՝ Հայ ամուրիներու համար, որոնք ամեն տեղ և ամեն պարագայի տակ կերակուր հայթայթող (չորս ընող) Հայ ընտանիքներ կամ ճաշարաններ չկրնալով գտնել ստիպուած են օտար ճաշարաններ յաճախել. այսպիսիներուն համար սոյն դասը պիտի կրնայ մասնաւոր ծառայութիւն մ'ըրած ըլլալ:]

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Ամերիկեան սովորութեան համեմատ՝ մարդիկ առ հասարակ օրական երեք անգամ կերակուր կ'ուտեն:

Առաջին կերակուրը կը կոչուի

Break'fast (պրէ'ֆ-է-ս-տ) Նախաճաշ
(բառական նշանակութեամբ Զոհ-դարձ)

Նախաճաշը կը մատակարարուի ճաշարաններու մէջ առաւօտեան ժամը 5էն մինչև 10. սակայն տուներու մէջ որոշ ժամանակը կը տարբերի ամեն մէկ ընտանիքի սովորութեան և կամ ամեն մէկ անհատի զբաղմունքի պահանջման համաձայն:

Միջին կարգի կարողութեան տէր տան մը կամ ճաշարանի մը նախաճաշը կը բազկանայ սովորաբար երեք ընթացքէ, ըստ հետեւեալ կարգի,

Ա. Պտուղներ,

Բ. Մի որ եւ է տեսակ ընդեղէն կամ ընդեղէնով ճաշ (Խչդէ, կոտորած վարսակ, եւն.) Հանդերձ սերով, եւ

Գ. Մսեղէն, բանջարեղէն. եւ սուրճ, թէյ, զօգօ կամ կաթ հանդերձ տաքուկ բոկեղներով եւ կարագով:

Երբեմն այս երեք ընթացքին կ'աւելցուի չորրորդ մ'ալ

Անուշեղէն:

Դիտ. 1. — Նախաճաշողը կրնայ ըստ քմաց պտուղը ամենէն վերջը առնել:

2. — Նախաճաշողը պէտք չէ կարծէ թէ սեղանի վրայ գտնուած պտուղներու ամեն տեսակէն ուտելու է, այլ սովորաբար մէկ՝ եւ ոչ աւելի քան երկու տեսակ պտուղ առնելու է:

3. — Զը սիրած կերակուրը կամ ընդեղէնը առնելու չէ:

4. — Մսեղէնի տեսակներէն իր սիրածը ապուրելու է: Բնաւ ըսելու չէ ինչ կը բերես բերս. սպասուողներն եւ սպասուհիներն բան մը չեն կրնար բերել առանց որոշ ապըս-պրանքի:

5. — Մի որ եւ է ախորժակին եկած ուտելիք կրկին ու-զելը ամօթ չէ:

Օրուան երկրորդ կերակուրը կը կոչուի

Lunch (լէ՛ն) կամ Lunch'eon (լէ՛նլէն) Թեթեւ ճաշ (ՏՃԼ. Գ-հզ-լտի)

Թեթեւ ճաշը կը մատակարարուի կամ կէսօրին՝ ժամը 12-1 (ճաշարաններու մէջ միշտ ինչպէս ինչպէս 3), եւ կամ երե-կոյին: Նորածեւութեանց հետեւող տներու եւ օթեւաններու մէջ կը մատակարարուի կէսօրին. եւ կը բաղկանայ սովորաբար երկու ընթացքէ, ըստ հետեւեալ կարգի

Ա. Պաղ կամ տաք միս, բանջարեղէններ, հաց, կարագ:

Բ. Անուշեղէն, քաքար կամ կարկանդակ եւ սուրճ, թէյ, գօգօ կամ կաթ:

Այս երկու ընթացքին ոմանք կ'աւելցնեն սկիզբը ապուր, ոմանք վերջը պտուղներ. ուրիշներ երկուքն ալ իրենց քմա-հաճոյից եւ քսակի կարողութեան համեմատ:

Օրուան երրորդ կերակուրը կը կոչուի

Din'ner* (տի՛նը) ճաշ Իմ Sup'per (սը՛թը) Ընթրիք

Ճշը կամ ընթրիքը կը մատակարարուի նորածեւութեանց հետեւող տներուն եւ օթեւաններու ճաշարաններուն մէջ սո-վորաբար ժամը կէսօրէ ետք 6-8. եւ կը բաղկանայ առ հա-սարակ հինգ ընթացքէ, ըստ հետեւեալ կարգի,

Ա. Ապուր, հանդերձ ծաղով (գրեթէ)

Բ. Ձկնեղէն, ոստիկ, եւն. հանդերձ հացով ու կարագով

Գ. Մսեղէն, հանդերձ գետնախնձորով ուրիշ տեսակ մը բանջարեղէնով եւ աղցանով (սալատ կամ ինչ-որ)

Դ. Բաղդրաւենի, կարկանդակ կամ պաղպաղակ

Ե. Պտուղ եւ փոքրիկ գաւաթով սուրճ (եթէ Գ. կամ Դ. ընթացքին հետ սուրճ, թէյ, գօգօ կամ կաթ արդէն խմած չէ):

Պարզ տուներու եւ հասարակ ճաշարաններու մէջ Reg'u-lar Dinner (րե՛կուլըր տի՛նը) կանոնաւոր ճաշը կը բաղկանայ վերոյ-գրեալ ընթացքներէն Ա. Գ. Ե. Դ. ներքին միայն:

* Հասարակ ժողովուրդը կէսօրուայ ճաշին Dinner կ'ըսէ, իրիկուան ճաշին supper:

Օրական երեք անգամ վերոյիշեալ կերակուրներէն ի զատ, Մեծն Բրիտանիոյ սովորութիւններէն ժամը Հնգի Թէյ եւ Ընթրիք իբր նորաձեւութիւն սկսած են մուտ գտնել Ամօրիկայի մէջ ալ:

Five o'clock Tea (ֆայվ օքլոք Թէյ) ժամը Հնգի Թէյ կը մատակարարուի առ հասարակ կէս օրէ ետք ժամը 4-5. եւ կը բաղկանայ գաւաթ մը թէյէ եւ ծաղէ կամ քաքարէ: Ասիկա ընդհանրացած է կիներու մէջ եւ յաճախ հրաւիրեալներու համար կերպ մը ինջոյք կը կազմէ:

Անգլիական Ընթրիքը կը մատակարարուի սովորաբար կէս օրէ ետք ժամը 9ին, եւ կը բաղկանայ գաւաթ մը թէյէ եւ ծաղէ կամ քաքարէ: Սակայն նորաձեւութեան հետեւող դասակարգին մէջ այս ընթրիքը կը կատարուի թատրոնները կամ հանդէսները արձակուելէ վերջ, եւ սովորաբար կը բաղկանայ խորոված հացի հետ Welsh rab'bit (ռեւլ ռե'ալիթ) կալեսական ճագարէ (կերակուր մ'է որ կը չիսուի պանիրը հալեցնելով) եւ թէյէ կամ ասոնց նման թեթեւ ճաշէ:

Ճաշարաններու կամ սեղանատներու մէջ առ հասարակ գործածուած բառերն են,

[Ը] [Պ] [Ժ] [Ի]

Di'ning room	(դայնինգ րու-մ)	ճաշասենեակ
ta'ble	(թեյալ)	սեղան
ta'ble cov'er	(թեյալ քը'վըր)	սեղանի ծածկոց, սփռոց
nap'kin	(նեփին)	անձեռոց, ծնկան շոր (Տֆ. ֆեշին)
ring	(րին)	օղակ. մատանի
napkin ring	(նեփին րին)	անձեռոցի օղակ
fork	(ֆօք)	պատառաքաղ
knife	(նայֆ)	դանակ
spoon	(սփու-ն)*	դգալ
table-spoon	(թեյալսփու-ն)	սեղանի-դգալ
tea'spoon	(թեյսփու-ն)	թէյի-դգալ
plate	(փլեյթ)*	պնակ, բաց աման
dish	(տիշ)	աման, պնակ [դո-ւս]
bowl	(աւլ)	սկաւառակ (Տֆ. Էթ-ու. Ռ. Է. Էթ-ու.)
cup	(քըփ)	գաւաթ
sau'cer	(սո'ւըր)	գաւաթակալ, պնակիկ (լեհո-տի)
glass	(կլէս)*	ապակի. բաժակ
tum'bler	(թըմ'պլըր)	ապակիէ ջուրի գաւաթ

* Հնչիլու է մէկ անգամ (մէկ վանկ):

tea'pot'	(թէյպո՛տ)	թէյյաման
salt'cellar'	(սոլտ-սէ'լէր)	աղաման
pep'per	(թէ'քէր)	պղպեղ
pepper-box	(թէ'քէր ք-տ)	պղպեղաման
pepper-cast'er	(թէ'քէր-ք-տէր)	
oil	(օյլ, օյլ)	ձէթ
oil cru'et	(օյլ քրօ'ւիտ)	ձիթաման
vin'e-gar	(վին'իէր)	քացախ
vin'e-gar cru'et	(վին'իէր քրօ-ւիտ)	քացախաման
mus'tard	(մս'տարտ)	մանանեխ (Տճկ. Խ-բրէլ)
mustard-pot	(մս'տարտ ք-տ)	մանանեխի աման
meal	(մէյլ)	մէկ անգամուայ կերակուր, ճաշ
breakfast	(քրէ+ֆէ-տ)	նախաճաշ
lunch 1-ժ luncheon (լընչ, լընչըն)		թեթեւ ճաշ
diinner	(դիննըր)	կէսօրուայ կամ երեկոյեան ճաշ
supper	(սէքէր)	ընթրիք
regular	(րէկը-լէր)	կանոնաւոր
spe'cial	(սը-սփէ'շէլ)	մասնաւոր
ex'tra	(է'տրա-)	արտաքոյ կարգի, յաւելուած
me-nu'	(մեն-)	կերակուրներու ցուցակ, ճաշ-ցուցակ
wait'er	(ուէ'յրէր)	սպասաւոր
wait'ress	(ուէ'յրէր-)	սպասուհի
pro-pri'et-or	(քրօ'քրէ-յէրէր)	սեպկականատէր
tick'et	(տի'էտ)	տոմս, տոմսակ
com'mu-ta'tion	(ք-մու-տէ'յըն)	փոխանակութիւն
commutation ticket	(ք-մու-տէ'յըն տի'էտ)	դրամը կանխաւ տուած ըլլալու փոխարէն ածանագին տոմսակ
seat	(սէյտ)	բազմոց, աթոռ
re-served' seats	(րէշըրւէտ սէյտ-)	վերապահուած աթոռներ
fare	(ֆէյր)	գին, ուտելիքներու գին, անցագին
bill of fare	(պիլ -վ ֆէյր)	գներու ցուցակ
tooth'pick''	(թօ'փէքէք)	ատամնափորիչ
stand	(սը-տէնտ)*	կայան, գործի սեղան
slice	(սը-լայս)*	շերտ
crum, crumb	(քրըմ)*	փշրանք

* Հնչու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ)։

Քանի մը ամենէն շատ գործածուած կերակուրներու անուններ		
soup	(սօ-փ)	} ապուր (ՏՖ՝. ՆԵԴ-)
broth	(դը-բի, դը-օի)*	
con'som-me†	(գոն-սոմ-յ)	մսի ջուր, մսի ջրով շինուած ա-
gra'vy	(կը-յի)	արգանակ, մսի հիւթ [պուր
om'e-let	(ոմ-լէ-տ)	կաթով ձուազեղ
poul'try	(փոմ-թրի)	ընտանի թռչուններ (սո-թո-թի)
pud'ding	(փոմ-ին)	անուշեղէն, քաղցրաւենի
hash	(հէշ)	մանր ջարդուած միս, յաճախ
		գետնախնձորով ծեծուած, կամ
		հացի փշրանքներով խառնուած
sal'ad	(սալ-ադ)	աղցան (ՏՖ՝. սալ-օ)
fric'as-see'	(ֆրիկ-սէ-յ)	մանր կտրտած, տապկուած կամ
		հասարակ եփուած միս, վրան
		արգանակ լեցուած
Ly'on-naise'	(լի-օն-նէ-շ)	խաշած պաղ գետնախնձորը բա-
		րակ բարակ մանրուած և տապ-
		կուած‡
frit'ters	(ֆրի-տը-տ)	մսախառն կամ պտղախառն տապ-
		կուած մանր քաքարներ
cro-quettes†	(կրո-կէ-տ)	բրինձէ կամ հացի փշրանքէ եւ
		ծեծուած մսէ շինուած կլորակ-
		ներ (ՏՖ՝. Իլ-ֆրի փ-ֆրի-սի)
chick'en	(չիկ-են)	վառեակ
tur'key	(թը-քի)	հնդկահաւ
oys'ter	(օյ-սթը-տ)	ոստրէ
lob'ster	(լո-պթը-տ)	ծովային մեծ խեցգետին
clam	(կլեմ)*	սանտրամիջատ
fish	(ֆիշ)	ձուկ
Բայեր		
to breakfast	(դը-թէ-քէ-տ)	նախաճաշել, նախաճաշ տալ
to lunch	(լը-շ)	թեթեւ ճաշ ընել
to dine	(դին)	ճաշել. հացկերոյթ տալ
to broil	(դը-բրի)*	կրակի վրայ խորովել, շամփրել
		(շիշ փո-պ ընել) [նել]
to roast	(ռօ-տ)	փուռի մէջ կարմրցնել (դը-թոն ը-

* Հնչեւում է մէկ աղամբն (մէկ վանկ)։

† Գաղղիերէնէ առնուած է։

‡ Գաղղիոյ Լիօն քաղաքի քաղաքացւոց ըրած ձեւով։

to fry	(ֆրե)*	տապկել
to poach	(փո)	հաւկիթը մէջ մէկ հատ իւղի կամ
եփած ջուրի մէջ կաթեցնելով
եփել
to bread	(պրեթ)*	մսի կամ ձկան վրայ՝ եփելէ ա-
ռաջ, հացի կտորներ շարել, յե-
տոյ եփել
to stew	(շտեւ)*	չոգեփել (Տճի. Եւհնի Էթեթ)
to scram'ble	(շտրեմլ)	խառնուած եփել, (հալիլլը) զար-
նել, յետոյ եփել
to steam	(շտեյմ)*	չոգիով եփել, չոգիացնել, չոգի
տալ. գոլորշիանալ
to dip	(տիփ)	թաթխել, ընկղմել
to wait	(ուեյթ)*	սպասել. սպասաւորութիւն ընել,
to punch	(փշել)	ծակել [ծառայել
to re-serve	(րէշըրվ)	վերապահել
to butter	(ԴԵԲԵԲ)	վրան կարագ քսել
to bake	(պեյթ)	փուռի մէջ եփել
to mash	(մեշ)	ծեծել և մի քիչ ջրով կամ կա-
թով կակղցնել

162. Վարժութիւն

[Ը] [Պ] [Ֆ] [Բ]

[Որպէս զի Ամերիկեան ճաշարաններուն եւ անոնց կե-
րակուրներուն անծանօթ կամ նորեկ Հայ մը Ամերիկեան կե-
րակուրներուն ոչ միայն անունները գիտնայ, այլ և կերա-
կուրներուն ինչ նիւթերէ պատրաստուած ըլլալուն վրայ ալ
գաղափար մը կազմէ, յաջորդ երեսներուն վրայ կը ներկա-
յացնենք հասարակ եւ միջին դասակարգի ճաշարաններու
մէջ մէկ իսկական ճաշացուցակը, եւ նմոյշ մ'ալ անհատա-
կան տներու ճաշացուցակներէն հանդերձ կերակուրներու ա-
նուններու հնչումներովն ու բացատրութիւններովն, որոց հետ
ուսանողն ինքզինք լաւ մ'ընտելացնելու է եւ վերել նշա-
նակուած հրահանգներն կատարելու է Անգլիերէն մասերուն
վրայ միայն]:

ԴիՏ. — Օթելաններու (Ho-tel' — հօթէլ) եւ ուրիշ բարձր կարգի
ճաշարաններու ճաշացուցակներն առ հասարակ Գաղղիերէն
կ'ըլլան, երբեմն նաեւ Գերմանական, Սպանիական եւ Իտա-
լական բառերով կամ անուններով խառն:

* Հնչելու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ):

Հետեւեալը հասարակ ճաշարանի մը ուտելիքներու
եւ անոնց գներու ցուցակը կը ներկայացնէ:

BILL OF FARE (շէյս -ի ֆէյր) ՃԱՇԱՑՈՒՑԱԿ

	Cents
Soup (սօ-փ) Ապուր	5
Small Steak (ը)՝ճի* (ը)՝դէյ)* Փոքր (կոտոր) եզան կակուղ միս	10
Beef Steak (դէյֆ ՝դէյ) (Մէծ կոտոր) Եզան կակուղ միս	15
Ten'der-loin Steak (Տէ՛նդըլ-լօյն ՝դէյ)	
Եզան ամենէն մատղաշ միս†	20
Sir'loin Steak (՝Շըլ-լօյն ՝դէյ) Եզան գաւակի կակուղ միս§	20
Por'ter-house" Steak (Փօ՛րթըհ Կ-հօւս ՝դէյ)	
Եզան բեռնակրիտան կակուղ միս†	20
Ham'burg-er Steak with On'ions (Հա՛մբըրցըր ՝Տթէյ + Օն-իօն Ը՛նէն Ըն-)	
Եզան յօշոտուած (էլըյա + շը-սթ) և սոխի հետ իւղի մէջ
տապկուած միս‡	20
Pork Chops (փօ-ք չօփ) Խոզի կողեր	15
Mut'ton Chops (՝Մըթն չօփ) Ոչխարի կողեր	15
Veal Cut'let (Վէյլ Կը՛լէթ) Հորթու կողիկ	15
Corned Beef Hash (Կօռնըր դէյֆ հէշ) աղը դրուած եզան միս
եւ խաշուած գետնախնձոր միասին ծեծուած կերակուր	10
Liv'er (լիվըր) Լեարդ	10
Ba'con and Eggs (Դէյֆէն Էնդ Էյ) Խոզի չորցուցած մսի վրայ
հաւկիթ կոտրուած	20
Pork and Beans (փօ-ք Էնդ Դէյն) Խոզի մսով լուրիա	10
All Kinds of Roast Meats (օլ Կայնդս Մէշ Մէթս) Ամեն Տե-
սակ Կարմրցուցած Միս	15
Beef Stew (դէյֆ ՝Տթօ) Գետնախնձորով եզան միս	10
Two Either Boiled or Fried Eggs (Տօ- էյթըր Բօյլըր օր Բրայըր Էյ)	
Երկու կամ իսաշած կամ (է-դէ Բէշ) տապկած հաւկիթներ	15
Pies, all Kinds (փէյ, օլ Կայնդս) Կարկանդակներ, ամեն տեսակ	5
Tea or Coffee, per cup (Տէյ օր Կօֆի փէ Կէր Կէֆ) Թէյ կամ
սուրճ, գաւաթը	5
Milk, per glass (Միլք, փէր Գլէս) Կաթ, բաժակը	5
Coffee and Cakes (Կօֆի Էնդ Կէյքս) Սուրճ եւ Քաքարներ	10

* Հնչուու է մէկ տեղամէն (մէկ վոնկ):

† Գաւակիին և կողերուն մէջտեղի միող:

§ Մէջքին մօտ:

‡ Գերմանական Համպուրկ քաղաքի քաղաքացւոց ըրած
մեւով:

Հետեւեալը միջին կարգի ճաշարանի մը
կերակուրներու ցուցակն է:

MENU

(Տեսնու)

ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱԿ

SOUPS (ՍՈՒՑ) ԱՊՈՒՐՆԵՐ

			Cents
Chicken	(չիքին)	Վառեակի ջրով	10
Rice	(րայ)	Բրինձով	10
Veg'e-ta-ble	(վե՛ջիթէպլ)	Բանջարեղէններով	10
Consomme	(գոնսոմ)	Եզան մսի ջրով	10
To-ma'to	(թոմատ)	Ոսկեխնձորով (թոմատով)	10
Noo'dle	(նոոդլ)	Գերմանական դժմաճով (չիքի)	10
Len'til	(լենթիլ)	Ոսպով	10

ԾԱՆ. — Սոյն ապուրներէն սովորաբար ամէն օր երկու տարբեր տեսակները միայն պատրաստ կը գտնուին:

FISHES (Ֆիշէս) ՁԿՆԵՂԷՆՆԵՐ

Fried, Broiled or Boiled Salt Mack'er-el		15
(Ֆրայ, Բրայլ օւ Դայլ Սոլթ Մաք'էրէլ)		
Տապկած, Խորոված կամ Խաշած Նախապէս աղը դրուած Թիւնիկ (ՏՖ. Ըստման Պաշտ)		
Fish Cakes	(Ֆիշ Կէյք)	10
Ձկնաքաքարներ		
Fish Cakes, with Poached Eggs	(Ֆիշ Կէյք աւել Քոչէյք Էյք)	
Ձկնաքաքարներ, վրան Հաւկիթ կաթեցուցուած		
Sardines, per box	(Սարտին - քէք)	20
Սարտին, տուփը		

OYSTERS (Օյսթըր) ՈՍՏՐԷՆԵՐ

Raw	(Ռո)	Հում	20
Half shell	(Հաֆ շէլ)	Կիսապատեան,	20
Milk stew	(Միլք Սթու)	Կաթով եփած	25
Fried	(Ֆրայ)	Տապկած	25

Fried with Bacon (Ֆրայ աւել Բէյք)

Աղը դրուած Խոզի մսի հետ տապկուած 35

Broiled	(Բրայլ)	Խորոված	25
Pan Roast	(Քան Ռոսթ)	Ամանի մէջ կարմրցուցած	25
Shell Roast	(Շէլ Ռոսթ)	Պատեանին մէջ կարմրցուցած	35
Boston Stew	(Բոսթըն Սթու)	Պոթընցուց տեսակով եփուած	25

CLAMS (ՀԷՄ) ՍԱՆՏՐԱՄԻՋԱՏՆԵՐ

Cents

Steamed	(ԳԵՂՈՐ)	Շոգեկի	25
Little Neck, half shell	(ԱՄԼ ՆԷԻ, Կ-Ֆ ՆԷԼ)	Փոքրավիզ, կիսապատեան	20
Little Neck, stew	(ԱՄԼ ՆԷԻ ԳԵՂՈՐ)	Փոքրավիզ եփուած	20
Little Neck, fry	(ԱՄԼ ՆԷԻ ՖԻԵԻ)	Փոքրավիզ տապկած	25
Little Neck Fritters	(ԱՄԼ ՆԷԻ ՖԵԻԵՐԵՐ)		
Փոքրավիզ պտղախառն կամ բանջարեղինախառն տապկուած			25
Clam Roast	(ՀԷՄ ԲՈՒՐ)	Սանտրամիջատ կարմրցուցած	30
Clam Chowder	(ՀԷՄ ԼՈՒՐԵՐ)		
Սանտրամիջատով եւ բանջարեղէններով ապուր			15
Clam Broth	(ՀԷՄ ԴՐՈՅԻՆ)	Սանտրամիջատով ապուր	20
Plain Lobster	(ՀԷՄ ԼՈՒՐԵՐ)	Պարզ Մովսիսի Մեծ Խեցքետին	25

POULTRY (ԳՆԵՐԷԻ) ԹՈՉՈՒՆՆԵՐ

Roast Turkey, with Cran'berry Sauce			35
(ԲՈՒՐ ԲԵՐԻՆ ԲՈՒՐ ԲԵՐԻՆ ԲՈՒՐ)			
Փուռի մէջ խորոված Հնդկահաւ, Հանդերձ			
Մօրապտղի Մրգանուշով			
Boiled Chicken, with Ap'ple sauce	(ԳՆԵՐ ԶԷԼ ԲՈՒՐ ԶԷԼ ԲՈՒՐ)		30
Խաշած վառեակ (ՀԷՄ), Հանդերձ Խնձորի Մրգանուշով			

ROAST MEATS (ԲՈՒՐ ԴՆԵՐ)

ՓՈՒՌԻ ՄԷՋ ԿԱՐՄՐՑՈՒՑԱՆ ՄՍԵՐ

Roast Beef	(ԲՈՒՐ ԴԵՂՖ)	Եզան կարմրցուցած միս	15
Roast Veal	(ԲՈՒՐ ՎԵՂ)	Հորթու կարմրցուցած միս	15
Roast Mutton	(ԲՈՒՐ ՄԵՂԵՂ)	Ոչխարի կարմրցուցած միս	15
Roast Lamb	(ԲՈՒՐ ԼԵՂ)	Գառան կարմրցուցած միս	15
Roast Pork	(ԲՈՒՐ ԲՈՒՐ)	Խոզի կարմրցուցած միս	15
Roast Prime Rib of Beef	(ԲՈՒՐ ԲԵՂՈՐ ԲՈՒՐ ԲՈՒՐ)		25
Եզան կարմրցուցած գլխաւոր կող			
Roast Sirloin, with Mush'rooms	(ԲՈՒՐ ՄԵՂԵՂ, ԲՈՒՐ ՄԵՂԵՂ)		25
Եզան Գաւակի կակուղ միս, Հանդերձ Սոււնկով			
Roast Shoul'der, with Peas	(ԲՈՒՐ ԶԷԼԵՐ, ԲՈՒՐ ԲԵՂ)		20
Ոչխարի կարմրցուցած Թեւի միս, Հանդերձ ոլոռնով			
Roast Leg of Veal	(ԲՈՒՐ ԼԵՂ ԲՈՒՐ)		15
Հորթու ազդրի կարմրցուցած միս			

BOILED MEATS (դռնի տոմար) ԽԱՇՈՒԱՄ ՄԻՍԵՐ

Cents

Corned Beef and Cab'bage (գոմարի տոմար) 15

Աղղուրի մէջ պահուած Եղան Միս եւ Կաղամբ

Ham and Cabbage (հիմ տոմար) 15

Խոզի ապուխտ եւ Կաղամբ

Mutton, plain (մէլէն, իւր) Ոչխարի միս, պարզ 15

Mutton, with sauce (մէլէն, սոսիս)

Ոչխարի միս, վրան համեմեքու բաղադրութիւն լեցուած 20

EGGS, OMELETTES, SALADS, ETC.

(էկ, տիւր, սոսիս, երբեք)

ՀԱՒԿԻԹՆԵՐ, ՁՈՒԱԶԵՂՆԵՐ, ԱՂՑԱՆՆԵՐ ևն.

2 Poached Eggs on Toast (մի- իւր էկ- ու մի- տոմար) 15

Երկու կաթեցուցուած հաւկիթ խորոված հացի վրայ

2 Boiled Eggs (մի- դռնի էկ) Երկու խաշուած հաւկիթ 10

2 Fried Egg (մի- իւր էկ) Երկու իւրի մէջ տապկուած հաւկիթ 10

2 Scrambled Eggs (մի- տիւր էկ)

Երկու զարնուած ու տապկուած հաւկիթ 15

Oyster Omelet (դռնի տիւր) Ոստրէով Ձուազեղ 25

Plain Omelet (իւր տիւր) Պարզ Ձուազեղ 15

Ham Omelet (հիմ տիւր) Խոզի Ապուխտով Ձուազեղ 25

Po-ta'to Salad (թոմէյթի սոսիս) Գետնախնձորով Աղցան 10

Chicken Salad (չիքի սոսիս) Վառեակով Աղցան 25

Lobster Salad (լոբստէր սոսիս) Մովային մեծ Խեցգետինով Աղցան 25

VEGETABLES IN SEASON (վիթի-տոմար մի- տոմար)

ԲԱՆՋԱՐԵՂԻՆԵՐ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՀԱՄԵՄԱՏ

Green Peas (լիքի իւր) Կանաչ Ոլոռն 5

Stewed Potatoes (սոսիս- տիւր էկ) Խաշուած ու ծեծուած Գետնախնձոր 10

Lyonnaise Potatoes (լիքի- իւր էկ) Լիօնական Գետնախնձոր 10

Sweet Potatoes (սոսիս- տիւր էկ) Քաղցր Գետնախնձոր 5

Suc'co-tash (սոսիս- տիւր էկ) Կանաչ Եգիպտացորենի և Լոռի- թիս խառնուած եփուած (Հիւրի- տիւր էկ) 5

Let'tuce (լիքի- տիւր էկ) Հազար (Տիւր. Տոմար) 10

As-par'a-gus (սոսիս- տիւր էկ) Մեքէկ (Տիւր. Տոմար) 10

Cau'li-flow'er (սոսիս- տիւր էկ) Կաղամբատ (Տիւր. Տոմար) 10

MADE DISHES (Տոմար տիւր) ՇԻՆՈՒԱՄ ԽՈՐՏԻԿՆԵՐ

Chicken Pot Pie (չիքի տիւր էկ) Պուտիկի մէջ եփած հա- 20
ւով կարկանդակ

Chicken Fricasse	(լիւն ֆրիկէս)	Հաւարգանակ	20
Beef Stew	(պէյֆ օքս)	Եզան մսի վրայ գետնախնձորով պատրուէ	10
	Lamb Stew, with Peas	(լիւ օքս օքսի ֆէյ)	
Գառան մսի վրայ Գետնախնձորով պատրուէ	Հանդերձ ոլոռնով		15
Mutton Stew	(Վէլլէ օքս)	Ոչխարի մսի վրայ գետնախնձորով պատրուէ	10
Pork and Beans	(փօր և քիչ քիչ)	Խոզի մսի վրայ եփուած Լուբիա	10
	Corned Beef and Beans	(փօր և քիչ քիչ և քիչ քիչ)	
	Աղը դրուած Եզան Միս եւ Լուբիա		15
Ham and Beans	(հիմ և քիչ քիչ)	Խոզի ապուխտ և Լուբիա	15
	Mutton Pot Pie, with Peas	(Վէլլէ փօր փօր, օքսի ֆէյ)	
	Պտուկի մէջ եփած Ոչխարի մսով կարկանդակ,		
	Հանդերձ Ոլոռնով		15
Beef Pot Pie, with Tomatoes	(պէյֆ փօր փօր, օքսի լիւթիլ)		
	Պտուկի մէջ եփած Եզան մսով կարկանդակ,		
	Հանդերձ Ոսկեխնձորով		15
ROLLS, TOASTS, CAKES, ETC. (օլ, լիւթ, փօր, փօր, փօր, փօր)			
ԲՈՒԿԵՂՆԵՐ, ԽՈՐՈՎԱԾ ՀԱՅՆԵՐ, ՔԱՔԱՐՆԵՐ, ԵՆԵ.			
Wheat Cakes, with ma'ple syrup	(հիւթ փօր, փօր, փօր փօր փօր)		
	Ճորենաքաքարներ* Հանդերձ Դղբի Ուռիով		10
Buck'wheat' Cakes	(պէրհիւթ փօր)	Ճորենաքաքարներ	10
Ger'man Pan'cakes	(գերման փօր փօր)	Գերմանական Ճորենաքաքարներ	15
French Pancakes	(ֆրէնչ փօր փօր)	Գաղղիական Ճորենաքաքար	5
Tea Bis'cuits	(թի քիչ փօր)	Թէյի պաքցամատներ	5
Corn Cakes	(փօր փօր)	Եգիպտացորենի Քաքարներ	5
Milk Toast	(միլ փօր)	Կաթով թրջած խորոված Հաց	15
Buttered Toast	(պէրբ փօր)	Կարագուած խորոված Հաց	10
Dry Toast	(դրի փօր)	Զոր խորոված Հաց	10
Dipped Toast	(դիպ փօր)	Թաթիլուած խորոված Հաց	10
Hot Rolls	(հոթ օլ)	Տաք բոկեղներ	5
French Rolls	(ֆրէնչ օլ)	Գաղղիական բոկեղներ	5

PA'STRIES, PIES, PUDDINGS, ETC.

(փիլի, փիլի, փիլի, փիլի, փիլի)

ԽՈՐՈՐԵՂՆԵՐ, ԿԱՐԿԱՆԴԱԿՆԵՐ, ԿԱԹՆԱՊՈՒՐՆԵՐ, ԵՆԵ.

Pies, all kinds	(փիլի օլ փիլի)	Կարկանդակներ, ամեն տեսակ	5
Crackers and Milk	(քրեք և քիչ փիլի)	Մազեր և Կաթ	10

* Ռամկ. Քարահաց (Տճի. լիւ և փօր)

		Cents
Oatmeal and Milk (օթի և կաթ)	Վարսակահալ և կաթ	10
Apple Fritters to Order (եփելի ֆրիթեր Կարգով)		
Խնձորախառն քաքարներ ըստ յանձնարարութեան		15
Rice Pudding (բոլոր փշեղի)	Բրինձով կաթնապուր	5
Bread Pudding (պրիտ փշեղի)	Հացով կաթնապուր	5
Tap'i-o'-ca Pudding (Կարֆիօֆի փշեղի)	Կարֆիօֆի փշեղի	5
Apple Dump'lings (եփելի փշեղի)	Խնձորաքաքարներ	5
Cup Cus'tard, or Corn Starch (Կարֆիօֆի փշեղի և Կարֆիօֆի փշեղի)		
Կարֆիօֆի փշեղի, կամ Կարֆիօֆի փշեղի և Կարֆիօֆի փշեղի		5
Choc'o-late E-clair' (Կարֆիօֆի փշեղի)	Տուրմով կաթնապուր	5
Char'lotte russe (Կարֆիօֆի փշեղի)	Սերով քաքար*	5

COFFEE, TEA, COCOA, CHOCOLATE OR MILK

(Կարֆիօֆի փշեղի, Կարֆիօֆի փշեղի և Կարֆիօֆի փշեղի)

ՍՈՒՐՃ, ԹԵՅ, ԳՕԳՕ, ՏՈՒՐՄ ԿԱՍ ԿԱՍ

Coffee, per cup (Կարֆիօֆի փշեղի)	Սուրճ, քաքար	5
Tea, per cup (Թեյ, փշեղի)	Թեյ, քաքար	5
Cocoa, per cup (Գոգո, փշեղի)	Գոգո, քաքար	5
Chocolate, per cup (Կարֆիօֆի փշեղի)	Տուրմ, քաքար	5
Milk, per glass (Կաթ, փշեղի)	Կաթ, քաքար	5

Ice Cream 10c. and 15c. per plate

(Կարֆիօֆի փշեղի և Կարֆիօֆի փշեղի փշեղի փշեղի)

Պաղպաղակ, պնակ 10 սենդ և 15 սենդ

Commutation Tickets \$3.50 in Meals for \$3.00

(Կարֆիօֆի փշեղի և Կարֆիօֆի փշեղի փշեղի փշեղի)

Փոխանակութեան Տոմսակներ

Երեք ու կէս տալերի արժէքով կերակուրներն երեք տալերի

ԾԱՆ. — Ուսանողը գիտնալու է թէ վերոյգրեալ ծա-

չացուցակներն առօրեայ փոփոխութեանց ենթակայ են. և

չատ մը ճաշարաններու մէջ ալ վերոյգրեալներէն մաս մը

միայն օրուան ցուցակին մէջ կ'անցուի:

† Նշայէ շինուած, ճերմակ, կարծր և անկանոն ձեւով բան մ'է, որ կը ծառայէ անուշեղէն շինելու. ասոր մէջ սովորաբար պտուղ մը կը խառնեն. ինչպէս, apple tapioca, խնձորով Կարֆիօֆի:

* Քաքար մ'է, որոյ վրան լեցուած է հիւթ մը որ կը շինուի սեր կամ կաթ, հաւկիթ և շաքար իրար խառնելով:

Հետեւեալը Միջին Կարգի Ընտանեկան Ճաշացուցակ մ'է
Նիւ Եօրքի Վիպնինկ Թէլէկրամսէն Թելադրուած
1913 Յունվար 1ի, Նոր Տարւոյ Ճաշին Համար,

Oysters (օյսթըր) Ոստրէնէր
Cel'er-y (սելըրի) Լախուր† Ol'ives (օլիւ) Զիթապտուղներ‡
Roast Goose (ռօսթ ցօս) Apple Sauce (էփլ սօս) Բրնձորանուշ
Կարմրցուցած Սագ§ Խնձորանուշ

Mashed Potatoes (մէշ փօթէյթօ) Մեծուած եւ կաթով կամ ջրով խառնուած գետնախնձոր
Spin'ach with Egg (շփին'էչ աւ-էգ եյ) Հաւկաթով Մսեւ||
En'dive Salad (էն'դայվ սալատ) Եղերդով* Աղցան

Hick'o-ry Nut Ice Cream. Hickory Nut Cake.
(հիկ'օրի նէյթ օյս Իսթրիկ) (հիկ'օրի նէյթ Կէյք)

Ամերիկեան Ընկոյզախառն Ամերիկեան Ընկոյզախառն
Պաղպաղակ: Քաջար:

Coffee (քօֆի) Սուրճ

Ճաշարանի կամ Ճաշարահի (սեղանադաս) մը մէջ

Ըլլալիք Խօսակցութիւն

Սպասաւորուած էք: (սեյթըր աւ) Waited on?
Որ եւ է մէկը ձեզ Գըշ Ենի աւել սեյթինի Does any one waiting
կ'սպասաւորէ՞Տիար: աւ եւս Գըշ Ենի սեյթինի on you, Sir? – No one
– Տակաւին ոչ ոք: Եեդ yet.

Ի՞նչ կ'ուզէք ունենալ: – Գըշ Ենի Ենի Գըշ Ենի – What will you have?
Նախ: – Տեսնենք նախ լէթը Ենի ֆըշթ Ենի – Let us see first your
ձեռ ճաշացուցակը: – Բնիս – Գըշ Ենի Գըշ Ենի menu. – Here is a
Ահաւասիկ օրինակ – Գըշ Ենի Գըշ Ենի copy. – Chicken soup,
մը: – Վառեակի աւ please.

պուր(եթի) կը հաճիք: Գըշ Ենի Գըշ Ենի Գըշ Ենի – Will you take some
կ'ուզէ՞ք ձուկ հրամս: – Գըշ Ենի Գըշ Ենի Գըշ Ենի – fish? – Yes, broiled
մեւ: – Այո, խորոված եւս Գըշ Ենի Գըշ Ենի herrings please.

հաճիք: Թաղորդն ի՞նչ պիտի հաճիք: – Գըշ Ենի Գըշ Ենի Գըշ Ենի What will you have
ուզէք ունենալ: – Եեդ Գըշ Ենի Գըշ Ենի next? – Roast turkey,
Փուռի մէջ կարմը: Գըշ Ենի please.

ցուցած հնդկահաւ,
(Եթի) կը հաճիք:

|| (Տֆի. Իօնանգ)

* (Տֆի. Գըշ Ենի կամ (սֆի. Գըշ Ենի)

† (Տֆի. Գըշ Ենի)

‡ (Տֆի. Գըշ Ենի)

[պուրի անցնել:

§ Նկատելու է որ Սագի միս եղած օրը, կարելի է առանց

- կը հաճի՞ք լեցնել ջրի — էլ ես — ֆէլ ֆոյ իւ՞ճ — Will you fill my tumbler? — Certainly. —
 Գաւաթս: — Անշուշտ: — Դուք — Եւրոպէ — Thank you.
 — Շնորհակալ եմ: — Բնէն + ես —
 Մօրապտղով անուշ գրանդերբէրի — եփել — Cranberry or apple
 թէ խնձորանուշ: — գրանդերբէրի, գլխաւ — sauce? — Cranberry
 Մօրապտղով (եփել) please.
 կը հաճի՞ք:
 կը հաճի՞ք ինձ ու — էլ ես — քան — Դի — Will you pass me another
 թիչ դգալ մ'ալ բե — Եւրոպէ — Բոյլ — other spoon too? —
 թել: — Հոս ծիղ պատ — Բնէն — Right here, Sir. —
 րաստ է, Տիար: — Thank You.
 Շնորհակալ եմ:
 Կրնա՞ք քիչ մ'արգա — Բնէն — Եւր — Can you pass some
 նակբերել հոս: Վայր — Բնէն — Ինչ քանի, — In a
 կեանի մը մէջ, Տիար: — Բնէն — Ինչ քանի, — moment, Sir.
 Ինչ կ'ուզէք ունե — Եւր — Եւր — What would you have
 նալ ձեր աղանդերին — Բնէն — Եւր — for your dessert, sir? —
 համար, Տիար: — Ինչ — Եւր — Եւր — In a
 ունիք այսօրուան — Բնէն — Եւր — moment, Sir.
 համար: — Ունիք — Եւր — Եւր — What have you got
 կաթնապուր, տրմա — Եւր — Եւր — for to-day? — We have
 նուշ եւ ամեն տե — Եւր — Եւր — kinds of pies. — Will
 սակ կարկանդակ — Եւր — Եւր — take chocolate eclair.
 ներ: — Կուզեմ առ — Եւր — Եւր — — Tea or coffee? — Glass
 նել տրմանուշ: — Եւր — Եւր — of milk will do.
 Թէ՞ թէ սուրճ: — Գա —
 ւաթ մը կաթ կ'ըլլայ:
 Կարելի՞ է ձեզ նե — Դի — Դի — May I trouble you for
 ղութիւն տամ շա — Եւր — Եւր — the sugar? — Yes sir. —
 քարի համար: — Այո, — Բնէն + ես — Thank you.
 Տիար: Շնորհակալ եմ
 Որ եւ է ատամնակո — Բնէն — Եւր — Any toothpick around
 թիչ Կոստանդնու — Բնէն — Եւր — here? — Yes, sir, you
 Այո, Տիար, պիտի — Եւր — Եւր — will find them on
 գտնէ՞ք զանոնք ձեր — Եւր — Եւր — your left.
 ձախ կողմը:
 Ասիկայ ձեր հաշուե — Դի — Դի — This is your bill, which
 տումն է, որը դուք — Եւր — Եւր — you may pay to the
 կարելի է վճարէ՞ք — Եւր — Եւր — cashier.
 դրամը նկալին:

ԴԱՍ ԶԵ. (LESSON LXXXV.)

[2]

HOUSE (հոմ) * ԲՆԱԿԱՐԱՆ, ՏՈՒՆ

HOME (հոմ) ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՏՈՒՆ (պարտական տեղ)

Տան մը տեղին, շէնքին, սենեակներուն, եւն. վերաբերեալ
Գիտելիքներ եւ Բառեր:

Գետիններ չափելու համար գործածուած բառերն են,

Surface (սքւէյֆ)	մակերեսոյթ
square (քւէյքսքւէյքս)	[Sq. or sq.] քառակուսի [Բառ. հոմ + առ.]
inch (ինչ)	[In.] մատնաչափ [Մոնչֆ.]
foot (ֆութ)	[Ft. or ft.] ոտնաչափ [Ոտնչֆ. հոմ + առ.]
yard (յարդ)	[Yd. or yd.] Ամերիկեան կանգուն [Երկրաչափ]
rod (րոդ)	ձողաչափ, ձող. ճպոտ
a'cre (էյքր)	լծվար, օրավար
mile (մայլ)	[M. or m.] մղոն
lot (լոթ)	գետնաբաժին (սքւէյքսքւէյքս 25 x 100 հոմ, քսքւէյքս
րիկ հոմ յը շէնքին Բառական). կը նշա-
նակէ նաեւ վիճակ, բաղդ, ճակատագիր,
դիպուած
plot (փլոթ, փլոթ)	* կտոր մը գետին. կը նշանակէ նաեւ դաւ,
դաւաճանութիւն — to plot, դաւաճանել

Գիտելիքներ

144	Բառ. Մատ.	(sq. in) հաւար. է 1 Բռ. Ոտնչփ.ի (sq. ft.)
9	Բառ. Ոտնչփ.	(sq. ft.) հաւար. է 1 Բռ. Կանգունի (sq. yd.)
30 1/4	Բառ. Կանգուն	(sq. yd.) հաւար. է 1 Բռ. Ձողչփ.ի (sq. rod)
160	Բառ. Ձողչփ.	(sq. rods) հաւար. է 1 Բռ. Լծվարի (sq. acre)
640	Լծվար	(acres) հաւար. է 1 Բռ. Մղոնի (sq. m.)

Հասարակ Բարերու Գլխաւոր Տեսակներն են,

rock	(րոք)	ժայռ
rock'y	(րոքի)	ժայռոտ, ապառաժեայ
sand	(սենդ)	աւազ
sand'y	(սենդի)	աւազուտ, աւազեայ
lime	(լայմ)	կիր
of lime	(օֆ Լայմ)	կրէ
stone	(շթոն)	քար, քարէ
white stone	(հայտաշթոն)	ճերմակ քար

* Հնչու է մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ):

† stat'ute mile (շթուէյթ մայլ) օրէնքով հաստատուած
մղոնը Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց համար 5,280 ոտք է:

lime'stone	(լւյսօքժն)	կրաքար
sand'stone	(սէնդօքժն)	աւազաքար
brown'stone	(պրօնօքժն)	թխաքար
grind'stone	(կրօնօքժն)	յեսանաքար
gran'ite	(կրօնիք)	որձաքար
mar'ble	(մօրօպլ)	մարմարիոն

Մարմարիոններն իրենց պաղմուկեան համեմատ կը կոչուին,
black-and-gold-marble (պլեք-էնդ-կօլդ-մօրօպլ)

սեւ եւ ոսկեղէն մարմարիոն

land'scape-marble	(լէնդօք-մօրօպլ)	դաշտանկար մարմարիոն
bird's-eye-marble	(պրօնօք-մօրօպլ)	թռչնոյ աչք մարմարիոն
ru'in-mar'ble	(րօ-մէն-մօրօպլ)	աւերականման մարմարիոն

Մարմարիոններն իրենց գտնուած տեղին համեմատ կը կոչուին,

Nu-mid'i-an-mar'bl (նոմիդիօն-մօրօպլ) նումիտիոյ՝ մարմարիոն

Pa'ri-an-mar'ble (պէրիօն-մօրօպլ) փարոսական՝ մարմարիոն

Ten'nes-see-mar'ble (թէնէսի-մօրօպլ) թէնէսիի՝ մարմարիոն

իրենց գործածուկեանց կերպին համեմատ կը կոչուին,

stat'u-a-ry-mar'ble (սթատուօրի-մօրօպլ) արձանագործուկեան
մարմարիոն

building-marble (պլեք-մօրօպլ) շէնքի մարմարիոն

MET'AL (մէթէլ) ՄԵՏԱԼ

Մետաղներու գլխաւոր տեսակներն են,

i'ron	(օրօն)	երկաթ. երկաթէ
sil'ver	(սիլվըր)	արծաթ. արծաթէ
gold	(կօլդ)	ոսկի
gold'en	(կօլդէն)	ոսկիէ
lead	(լէդ)	կապար. կապարէ
brass	(պրէս)*	արոյր. արոյրէ
bronze	(պրօնզ)*	անագապղինձ. անագապղինձէ
cop'per	(էքօպըր)	պղինձ. պղինձէ
tin	(թէն)	անագ, թիթեղ. թիթեղէ
al-loy'	(էլլօյ')	մետաղախառնուրդ

§ Այժմու Ալճէրի Հիւսիսային Ափրիկէի մէջ:

‡ Ենէական Արշիպիղագոսին մէջ Փարոս կղզին, որոյ մարմարիոնը մանաւանդ ի հնումն արձանագործուկեան համար շատ յարգի էր:

|| Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներէն մէկը:

* Հնչուի եւ մեկ տեղամէն (մեկ վանկ):

Տուն

jan'i-tor	(ճանիտոր)	դռնապան
housekeeper	(հաւոյիչիք)	տնապահ
a'gent	(էյնթէնթ)	գործակալ
real estate agent	(րէյլ էսէյթ էյնթէնթ)	կալուածներու գործակալ
land'lord''	(լէնլորտ)	տանուտէր
land'lady''	(լէնլեյդի)	տանտիրուհի
prem'is-es	(պրէմիսէս)	շէնքի մը մասերը
stone house	(շտոն հաւոյ)	քարաշէն տուն
brick	(պրիք)*	կղմինտր, թրծուն աղիւս
brick house	(պրիք հաւոյ)	կղմինտրաշէն տուն
frame	(ֆրէյմ)*	կազմութիւն, շրջանակ
frame house	(ֆրէյմ հաւոյ)	տախտակաշէն տուն
fire	(ֆայր)	կրակ
proof	(պրոֆ)*	փորձ, ապացոյց, փաստ
fire-proof house	(ֆայր-պրոֆ հաւոյ)	կրակի դէմ փորձուած, անկի-
զելի տուն
flat	(ֆլէթ)*	ամբողջ յարկ մը միայն մէկ ըն-
տանիք բնակելու
floor	(ֆլուր)*	մէկ յարկի կէսը. սենեակի յա-
տակ, տախտակամած, դստիկոն
a-part'ment	(ապարթմէնթ)	յարկարածիկ
apartment house	(ապարթմէնթ հաւոյ)	տուն մը, որոյ յարկերէն ա-
մեն մէկը երեք կամ աւելի (հա-
լոս) ընտանիքներ բնակելու
յարմարցուած է
ten'e-ment house	(թէնէմէնթ հաւոյ)	տուն մը, որոյ յարկերէն ամեն
մէկը երեք կամ աւելի (աղտոս)
ընտանիքներ բնակելու յարմար-
սենեակ [ցուած է
room	(ռում)	
fur'nished	(ֆընիշթ)	կահաւորուած
unfurnished	(ընֆընիշթ)	առանց կահ կարասիի
an'cient	(էյնշէնթ)	վաղեմի, հին, նախորդ
mod'ern	(մադըրն)	նորագոյն, արդի, վերջին
im-prove'ment	(իմպրովւմէնթ)	բարւոյում, յառաջացում, դար-
գացում, կատարելագործութիւն
steam-heat	(շտէյմ-հէյթ)	չողեջնութիւն
el'e-gant	(էլէգէնթ)	վայելուչ, չքնաղ
mag-nif'i-cent	(մաճնիֆիքէնթ)	հոյակապ, չքեղ

* Հնչելու է մ եկ անգամէն (մ եկ վանկ)։

bath	(պ-լն)	բաղնիք
e-lec'tric	(էլե'կտրիկ)	ելեքտրական
e-lec'tric'i-ty	(էլե'կտրիկ'իտի)	ելեքտրականութիւն
gas	(կա-)	ածխածին կազ
bell	(քէլ)	զանգակ
let'ter	(լե'տըր)	նամակ
letter-box	(լե'տըր-պո-)	նամակատուփ
tel'e-phon	(թէ'լեֆոն)	հեռաձայն
el'e-va'tor	(է'լեվատըր)	վերամբարձ, վերելակ
door	(դուռ)	դուռ
tran'som	(թրան'սոմ)	դրան վրայի լուսամուտ կամ օդամուտ
hall	(հոլ)	դահլիճ, սրահ, ժողովասրահ, տան մը նրբանցք
stair	(շտայր)*	սանդուղ
up-stairs	(ընդ-աշտայր)	սանդուղներն ի վեր
down-stairs	(դաւն-աշտայր)	սանդուղներն ի վար
cor'ri-dor	(կորի'դոր)	նրբանցք
bal'us-ters	(պալ'ստըրս)	վանդակամատներ (Ռեյ. ճաշար-ճաշներ)
bal'us-trade	(պալ'ստրէյտ)	վանդակապատ
ves'ti-bule	(վե'ստիպուլ)	նախասենեակ
par'lor	(փա'լըր)	հիւրանոց, դահլիճ
re-cep'tion room	(րե-սե'պշն րու-մ)	ընդունելութեան սենեակ
front parlor	(ֆրոնտ փա'լըր)	տանը առջեւի (փոքրիկ)
back parlor	(պեք փա'լըր)	ետեւի դահլիճ
win'dow	(ուին'դու)	լուսամուտ, պատուհան
window glass	(ուին'դու ցլէս)	լուսամուտի ապակի
chim'ney	(չիմ'նի)	ծխնեւոյդ, մուխառիկ, պիսերիկ
man'tel piece	(մանտել փեյս)	կրակարանի դարաւանդակ
fire'place	(ֆայր փլեյս)	կրակարան
mold'ing	{ (մոլ'դին)	ձուլում, կաղապարում, զարդա-
mould'ing		կան դարեանդ (պարիսպներէ կտրու-
ceil'ing	(սեյլին)	ձեղուն, առաստաղ
wall	(ուոլ)*	պատ, որմ. պարիսպ
chan'de-lier'	(չանդելի'յըր)	ջահ
reg'is-ter	(րե'ճիստըր)	տաք կամ պաղ օդ ներմուծող
ra'di-a'tor	(րեյ'ատրէյտըր)	ջերմոց

* Չնչեւու է մեկ առիւթ (մեկ վանկ)։

li'bra-ry	(լի'րարի)	գրադարան
sitting-room	(սի'դին-ռու-մ)	նստելու սենեակ
dining-room	(դինին-ռու-մ)	ճաշասենեակ, սեղանատուն
kitch'en	(քի'չն)	խոհանոց
tub	(թեղ)	տաշտ, կիսատակառ
wash'tub	(ա-ա'շի'ն)	լուացք ընելու տաշտ
sink	(սին)	լուացարան (հո-ռու-ն)
fau'cet	(ֆո'սետ)	ծորակ (ՏՖի. հո-ռու-ն)
pan'try	(փո'նդրի)	մահան
cel'lar	(սել'լեր)	շտեմարան (շո-ր-ո-ն)
fur'nace	(ֆը'նեյս)	հնոց, փուռ, հալոց
bed'room	(բե'դ-ռու-մ)	ննջարան
bath-room	(բա'թ-ռու-մ)	բաղնիք
clos'et	(կլո'զետ)	պաշարան
water-closet	(ա-տեր-էլ-ու-զետ)	ջուրիթսփի տեղ, արտաքնոց, կոյուղի, ոտաց ճամբայ, հարկաւոր, գործարան
yard	(յարդ)	գաւիթ, բակ
gar'den	(գար'dեն)	բանջարեղէններու պարտէզ
roof	(ռուֆ)	տանիք, երդիք
rent	(ռենտ)	(տան կամ իւր-իւրի) վարձք. պատուածք, ճեղք
lease	(լի'զ)	կալուածքներու տարեկան վարձք. վարձքի պայմանագիր
lease'hol'der	(լի'զհոլ'dեր)	վարձակալ
ten'ant	(թեն'tենտ)	վարձուոր
fam'i-ly	(ֆեմ'իլի)	ընտանիք, գերդաստան
ven'ti-la'tion	(վեն'tիլե'շն)	օդափոխում, օդը նորոգելը
suit'a-ble	(սու'տեյլ)	յարմար
for sale	(ֆո-սել)	ծախու
for rent	(ֆո-ռենտ)	վարձու
pub'lic	(փե'յլիք)	հասարակաց, հանրային, ժողովրդական, հրապարակային
pri'vate	(փրի'վեյտ)	անհանձին, մասնաւոր, անհատական, գաղտնի
		Բայեր
to square	(շո-ու-եյր)	քառակուսել. ուղղել, շտկել. ինքնապատկել
to stone	(շո-սթեն)	քարկոծել
to ruin	(ռու-ին)	քանդել, ավերակ դարձնել

to furnish	(ֆընիշ)	հայթայթել, մատակարարել, կահաւորել
to im-prove'	(իմ'քը-վ)	բարւոյցել, զարգացնել
to bathe	(շէշ)	լողացնել, լուալ, բաղնիք մտնել, թաթաւել
to el'e-vate	(է'վէյտ)	բարձրացնել
to ven'ti-late	(վէ'նտիլէյտ)	օդը փոխել, հովահրել
to lease	(լէս)	որոշ ժամանակի մը համար տարեկանով վարձու տալ կամ վարձել [վարձել
to rent	(ռէնտ)	ամսականով վարձու տալ կամ
to ap-ply'	(էփլի-տ)	անձամբ դիմել
to ad-dress'	(էդրէս-)	նամակով դիմել [դնել
to mod'er-ate	(մո'դէրէյտ)	չափաւորել. կարգի կանոնի տակ
to in-quire'	(ինքը-ա-յր)	տեղեկութիւն հարցնել
to let	(լէտ)	թողուլ (լէտ) - արտել (ա-)

Մախու Տուն կամ Վարձու Բնակարան Գտնել

Մախու տուն կամ վարձու սենեակներ գտնելու երեք միջոցներ կան. առաջին՝ փողոցէ փողոց պտտելով, տուններուն վրայ կախուած կամ լուսամուտներուն վրայ փակցուած նշանակները (sign - սյն) կարդալով և այն տան դռնապանի զանգակը զարնելով ու հարցնելով. երկրորդ՝ տեղական լրագիրներու ծանուցումներու սիւնակներուն մէջ For Sale, Մախու կամ To Let, Վարձու խորագիրներուն տակ փնտռել պէտք ու յարմար եղածը. և երրորդ՝ Real Estate, կալուածներու գործընդի մը խանութը կամ գրասենեակը դիմել և անոր ունեցած ցանկի մէջէն ուղածը որոշել:

Տուններուն վրայ կախուած կամ լուսամուտներուն վրայ փակցուած նշանակներուն վրայ սովորաբար հետեւեալները գրուած կ'ըլլան

HOUSE
TO LET

FLAT
TO LET

FLOOR
TO LET

Inquire
Within

Inquire
Janitor

Inquire
Janitor next door

Apartment ROOMS HIGH CLASS TO LET TO LET Apartments To Let

Inquire Inquire Renting Office
I. B. Smith, Owner Wm. Durant on the premises
Real Estate, 506 Central Ave.

ROOMS FURNISHED HOUSE TO LET ROOM FOR SALE *All Improvements TO LET Easy Terms*

Inquire 314 Ave. C. Ring Smith's Bell Owner within

*Լրագիրներուն մէջ ծանուցուածներն
սովորաբար հետեւեալ կերպով կ'ըլլան :*

Elegant flats of six and seven all light rooms, with all modern improvements. Apply to the janitor within, or to B. R. Theodore, Real Estate and Insurance, 123 Broadway.

Apartments to let in fire-proof house. 520 West End Ave. Elegant rooms, bathroom, electric lights, gas, elevator, hall boy, moderate rent. Apply to the janitor on the premises.

BACHELOR† APARTMENTS

1 & 2 Rooms & Bath, 3 Rooms with 2 Baths
Moderate Rents. Lease optional.* 305 Fifth Avenue.

To Let: Five rooms, Steam heat. \$20.00 722 Main St.

To Let: Floor. Hot water supplied. Janitor service. Rent \$16.
300 Massachusetts Ave.

To Let: Light Housekeeping Apartment,
suitable newly married couple. 480 New York Ave.

*Վերոյիշեալ երեք միջոցներէն որ մէկովն ալ մէկը ուզէ
վարձու տուն կամ սենեակներ գտնել, հետեւեալ հաւանա-
կան խօսակցութեանը պէտք պիտի ունենայ*

*Կարելի՞ է դռնապա- յի ա յի, Գըն ճէնթըր May I see the janitor?
նը տեսնեմ : — Այո, — եէ, — Եւ, — Եւ ին. — Yes, Sir, walk in.
Տիար, քալեցէքներու ճէնթըր Գընթըր Gentleman, this is the
Ազնիւ Տիար, ասիկա ճէնթըր janitor.
դռնապանն է :*

† bach'e-lor (պէ'լէլը) ամուրի

* op'tion (օ'քշըն) կամքին թողուած

ունենար: Ասիկա հօլ. ես հիշ հիշը և room is on the other
բազնիքն է: Հոս դահ- քի-յի-ի հօլ. քի Կհը side of the hall. You
լիճն է: Ասիկա ետևի գի-ր-մ-մ, հոս-ը-ը have here a private
դահլիճն է: Ճաշա- քի-ի-ի Կհը, քի hall. See the bedrooms,
սենեակը նրբանցքի նրբանցքի how large and airy
միւս կողմն է: Դուք they are.

հոս կ'ունենաք ձեզի առանձին նրբանցք: Տեսէք ննջասենեակ- ներն, ինչ մեծ եւ օդաւէտ են (անոն):

Այս յարկաբաժնի հոս-ի-ի քի Կհը քի-ի-ի What is the rent of
վարձքն ինչ է: - Կհը- քի-ի-ի քի-ի-ի this apartment? -
Քսան տալեր: Ծնոր- քի-ի-ի քի-ի-ի Twenty dollars. -
հակալ են ձեզի նո- քի-ի-ի քի-ի-ի Thank you. We shall
րէն քի-ի-ի խորհիք և քի-ի-ի քի-ի-ի think it over and let
ձեզի կը գիտցնենք: քի-ի-ի քի-ի-ի you know. - Alright,
- Շատ աղէկ, Տիար: քի-ի-ի քի-ի-ի Sir. Thanks for your
Ծնորհակալութիւն- քի-ի-ի քի-ի-ի trouble. - You are
ներ ձեր ննջութեան քի-ի-ի քի-ի-ի welcome. - Good day.
համար: - Բարեկաք - քի-ի-ի քի-ի-ի - Good day, Sir.

(Եկե՛ք է): - Մնաք բա- քի-ի-ի քի-ի-ի

րով: - Երթաք բա- քի-ի-ի քի-ի-ի

րով, Տիար:

Կալուածներ Մախող կամ Վարձու տուող Գրասենեակի մը մէջ

Մենք կ'ուզենք վեց քի-ի-ի քի-ի-ի We would like to rent
սենեակներով յարկ քի-ի-ի քի-ի-ի a flat of six rooms,
մը (քի-ի-ի քի-ի-ի) վար- քի-ի-ի քի-ի-ի what have you got to
ձեզ. դուք ինչ ու- քի-ի-ի քի-ի-ի suit us? - Where a-
նիք մեզի յարմարե- քի-ի-ի քի-ի-ի bouts? - Say about
լու: - Գրեթէ ո՛ր տե- քի-ի-ի քի-ի-ի from sixtieth to eight-
ղեր: - Ըսենք Վաթ- քի-ի-ի քի-ի-ի ieth streets and from
սուներորդէն ութ- քի-ի-ի քի-ի-ի third to sixth avenues.
սուներորդ փողոց- քի-ի-ի քի-ի-ի - We have quite good
ներուն եւ երրորդէն քի-ի-ի քի-ի-ի flats in that section of
վեցերորդ պողոտա- քի-ի-ի քի-ի-ի the town. I give you
ներուն միջեւ: - Բա- քի-ի-ի քի-ի-ի a few addresses of
ւական լաւ վարձու քի-ի-ի քի-ի-ի them, you can go and
յարկեր ունինք քա- քի-ի-ի քի-ի-ի inspect them; if you

RULE IV. POSSESSIVES.

ԿԱՆՈՆ Դ. ՍԵՌԱԿԱՆ ՀՈՂՈՎՆԵՐ ԿՄ ՅԱՏԿԱՑՈՒՑԻՑ

A Noun or a Pronoun in the possessive case, is governed by the name of the thing possessed.* — Սեռական հոլով կամ յատկացուցիչ եղող Անուն մը կամ Դերանուն մը կը կառավարուի ստացուածին անունովը (Յարկաւորի Յարկաւորի Ինչպէս). ինչպէս, “*God’s mercy prolongs† man’s life.*” «Աստուծոյ ողորմութիւնը կ’երկարէ մարդոց կեանքը»: խօսքին մէջ *God’s*, *Աստուծոյ* և *man’s* մարդոց յատկացուցիչները *mercy*, ողորմութիւն և *life*, կեանք յատկացեալներու խնդիրներն են (անոնցմէ ինչպէս ինչպէս):

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Յատկացուցիչը առհասարակ յատկացեալին անմիջապէս առաջ կը դրուի. ինչպէս, “*Paul’s sister’s son*”, «Պօղոսի քրոջ որդին»: “*Peter’s wife’s mother*”, «Կետրոսի կնոջ մայրը (չորսուցը)»: Բայց երբ յատկացեալը ածական ունենայ, ածականը յատկացուցչին և յատկացեալին մէջտեղը կը դրուի. այսպէս, “*Of man’s first disobedience*”, «Մարդու առաջին անհնազանդութեան»:

2. ‘Տոմարի շինուած սեռական հոլովը առհասարակ (Քիւն և Քիւն) հաւասար է *of* նախադրութեան և իր ինչպէս, “*Simon’s son*”, «Սիմոնի որդին» — հաւասար է “*The son of Simon*”, «Սիմոնի Սիմոնի ստացուածքին»:

3. Ուր որ յատկացեալը դիւրութեամբ չի շփոթուիր, յատկացեալը դուրս կը թողուի, և զօրութեամբ կ’իմացուի. ինչպէս, *Let us go to St. Paul’s [church]*, Երթանք Ս. Պօղոսի [եկեղեցին]. (Հայերէն իսկական ոճն է երթանք Ս. Պօղոս. Ս. Կարապետ գացե՞ր էք, ևն.):

4. Երբ երկու կամ աւելի յատկացուցիչներ իրարու հետ որ և է կերպով կը կցուին, անոնք սովորաբար կ’ակնարկեն մի և նոյն անուան անհատաբար տարբեր իրերուն. ինչպէս, “*A father’s or mother’s sister is an aunt.*” «Հօգ կամ մօր մայրը հօրաքոյր կամ մօրաքոյր մ’է»:

5. Յատկացուցչի գործածելու ձևերը դրաճէտներու գործածութիւններէն դատելով իսկապէս անհամար են. բայց հետեւեալ կանոնները մեծ դիւրութիւն պիտի ընծայեն ուսանողին յատկացուցչի գործածութեան որ մէկ ձևը ընտրելու համար:

* [Սոյն կանոնը գոյ ընկու է:]

† *pro-long*’ (էրկարեմ) երկարեմ

(1.) Երկու կարճ արմատական անուններ միտում ունին միանալով հիմնական բարդ բառ մը կազմելու. որ ատեն շեշտը առաջնոյն վրայ կը դրուի, և նշանակութիւնը վերջնոյն մէկ գլխաւոր յատկութիւնը կը ցուցնէ. ինչպէս, *teacup*, Թէյի գաս-թի. *sun's beam*, («Շնչեմ») արեւի ճառագայթ:

(2.) Նմանօրինակ ոչ հիմնական կերպով կազմուած բարդ բառերն միութեան գծով կը միանան, որ ատեն երկու բառերն ալ իրենց շեշտերը կը պահեն. ինչպէս, *castle*-wall*, Բերդի-դարձ. *bosom†-friend*, «Գոհիչ Բոսոմի»:

(3.) Երկու բառերէն առաջինը, եթէ յոքնակի չըլլայ, կրնայ իբր ածական առնուիլ, եթէ արդէն բացայայտիչ կամ յատկացուցիչ չէ. ինչպէս, *The silver cup*, Բարձրի գաւաթը. *the parent birds*, Զուգ (Հայր կամ մայր եղող) խոնարհները:

(4.) Երբ յատկացուցիչն ու յատկացեալը միանալով կազմեն իմաստաւոր անուն մը, իրարու կը միանան առանց ապադարձի եւ առանց միութեան գծի. ինչպէս, *housewife*, Գոհիչ-կին. *tradesman*, Գոհիչ-մարտ:

(5.) Երբ յատկացուցիչն ու յատկացեալը միանալով կազմեն այլ-բնուիւն անուն մը, պէտք է գրուի թէ ապադարձով եւ թէ միութեան գծով. ինչպէս, *Job's-tears*, Յովի-արցունքներ. *sheep's-head*, Գոհիչ-կով:

(6.) Երբ յատկացուցիչն ու յատկացեալը միանալով կազմեն ձեռնաւոր մը, առ Հասարակ պէտք է գրուի թէ ապադարձով եւ թէ միութեան գծով. ինչպէս, *Calf's-foot oil*, Կովի-արտի յու. *A camel's-hair shawl* (Ե Գոհիչ Կէյր շալ) Գոհիչ Դաշ լի:

(7.) Երբ յատկացուցիչն ու յատկացեալը պարզապէս կ'օգնեն կանոնաւոր խօսք մը շինելու, բարդ բառի մը վերածելու չէ. ինչպէս, *All Saints' Day*, Ամենայն Սբեանց Ծր. *on New Year's Day*, Նոր Տարւոյն Ծրը:

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Ա. — Յատկացուցչի Համաձայնութեան մէջ մասնաւոր ուշադրութիւն ընծայելու է անոր ուղղագրութիւնը բառի ճիշդ իմաստին յարմարցնելու. այսպէս, գրելու չէ *Johns*, Յոհաննէսի. *mens'*, մարդոց. *their's*, իրենց. որոնք սխալ են. այլ գրելու է *John's*, Յոհաննէսի. *men's*, մարդոց. *theirs*, իրենց. ևն:

* *cas'tle* (Գոհիչ) բերդ. դղիակ

[տակից

† *bos'om* (Գոհիչ) մարմնի ծոց (Զոհի): Կուրծք. սիրտ, սըր-

ԴԱՍ 22. (LESSON LXXXVI.)

166. Վարժուիլի

[Ը] [Թ] [Ժ] [Ի]

grass'hop'per	(կրահոփեր)	մարախ, մորեխ (ՏՃ. չեփփի)
dance	(դնս)	Եւրոպական պար – to dance, պարել (Եւրոպական յանձն)
shiv'er	(շիվեր)	դողդղալ – to shiver, (աղմկի)
յանկարծ կոտորիլ փշուր փշուր
լլալ. դողալ, դողդղալ (շոքի)

[Ծ]

THE ANT AND THE GRASSHOPPER.

One pleasant day in summer an ant was hard at work getting food, which she laid away for winter.

The grasshopper flew down beside her, and laughed to see her at her toil.

“I would not work like that,” he said. “Why do you not have some fun, as I do?”

“And what is your fun?” asked the ant.

“Oh, I dancel” replied the grasshopper.

When winter came, the ant had her cellar full of food.

The poor, shivering grasshopper had nothing to eat; so he came to the ant for help.

“I danced the summer away, and now I have nothing to eat,” he said. “If I had worked like you, I need not have been hungry.”

167. Վարժաւթիւն

[Ը] [Թ] [Ծ] [Ծ]

bun'dle	(աւճար)	ծրար, տրցակ (Տճի. Կէ-թի) ~ to bundle, ծրարել, կապել, տրցակ շինել
stick	(ը)՝ԿԻԳ)*	ճպոտ, ցուպ, գաւազան, —to stick, մտցնել (Ռ՝ի. [ԳԻԳ-ԿԻԳ] Իթիել). փակցնել (Իթի-Գ). յարիլ. վարանիլ
stout	(ը)՝ԿԻԳԻԳ)*	զօրաւոր, ուժեղ, տոկուն

[Ծ]

THE BUNDLE OF STICKS.

Once upon a time there lived a good old man who had four sons. These sons had not learned to be good; they often quarreled with one another.

This made their father's heart ache.

One day he called them to him. In his hand he held a bundle of sticks.

“Here, my boys,” he said, “try to break this bundle of sticks for me.”

Each one tried with all his might, but the sticks were too stout for him.

Then the father untied the bundle, gave each one a stick, and asked him to break it; this he could easily do.

“See, my sons,” the old man said, “the stick is easily broken when it is alone, but the bundle you could not harm. In union is strength.”

* Հիշելու է մէկ տեղում (մէկ վայրում):

ԴԱՍ ԶԷ. (LESSON LXXXV.)

[Զ]

FUR'NI-TURE (ֆը-նի-չուր) ԿԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ

FURNITURE DEALER (ֆը-նի-չուր ԴԵՐ) ԿԱՆԱՎԱՃԱՌ

Furniture Store (ֆը-նի-չուր ԿՐԻՄ)

Կա՛ն Կարասիներ ծախելու խանութ

House Fur'nish-ings (հուս-չ ֆը-նի-շին-զ) Տնային Կահեր

Crock'e-ry (քրո-քերի) Հողէ Ամաններ

Տուն մը վարձելէ վերջ, զայն քիչ շատ շնորհքով և անձնիւր անհատի քսակի ներողութեան չափով կահաւորելու պէտքը յառաջ կուգայ: Ամերիկայի մէջ որ և է անձ շատ դիւրին կերպով կրնայ երեք կամ չորս սենեակներ կահաւորել, դիմելով որ և է Կահավաճառի մը խանութ և խնդրելով որ իրեն պէտք եղած կահ կարասիները հայթայթեն շարժաւճարով: Իւր խնդիրքը հաճութեամբ պիտի կատարեն, պայմանաւ որ ինքը հանրածանօթ վարկաբեկ մ'եղած չըլլայ: Սակայն ամեն պարագայի տակ կանխիկ դրամով գնելը աւելի շահաւոր եւ նախամեծար սեպելու է:

Տան մը կահ կարասիները առ հասարակ երկու դասակարգի կը բաժնուին. (ա) տան մը փայտէ կահերն (ինչպէս աթոռներ, սեղաններ, զարդասեղաններ, մահճակալներ) եւ գորգեր, կապերտներ, անկողիններ, վարագոյրներ, սփռոցներ, ծածկոցներ, ևն. զորս կարելի է գնել Կահավաճառներու խանութներէն (Furniture Store). եւ (բ) տան մը երկաթէ, թիթեղէ, բնալեղէ (a-lu'mi-num, -ւո'-մինւմ), պղնձէ, թրծուէ հողէ եւ յախճապակիէ կահ կարասիներն, զորս կարելի է գնել Տնային Կահ Կարասիներ (House Furnishings) և Հողէ Ամաններ (Crockery) պահող խանութներէ:

ԾԱՆ. — Եթէ որ և է պարագայի տակ, մէկը չը կարենայ իրեն պէտք եղածներն հայթայթող յատուկ խանութը գտնել, դիմելու է De-part'ment Store (ԴԵ-ՓԵՐՏՄԵՆՏ Սթոր) ձիւղաւոր խանութի մը, ուր կարելի է տան եւ մարդու պէտք եղած ամեն բաներ գտնել, յաճախ եւ բազմատարար աժան դնելով:

Նախասրահի մը (En-trance' hall, Էն-թրե-նս հոլ) մէջ

Գործածուած Կահ Կարասիներն են.

Hat-rack (հեթ-րեք) փեղոյրակալ
um-brel'la-hold'er (ւմ-բրե-լա-հոլդեր) հովանոցակալ

card	(քարտ)	այցետոմս
card-table	(քարտ-ըէյղլ)	այցաքարտի սեղան
card-re-ceiver	(քարտ-ըիւթիւլը)	այցաքարտի ընդունարան
card-bas'ket	(քարտ-պատէթ)	այցաքարտի սակառ. [լու-
mat	(մէթ)	ոտնախսիր (կօշիկներուն տակ տաքէ-
Դահլճի կամ Հիւրասենեակի մը (Parlor - քուլը) մէջ
հաւանակահարք գտնուած կահ կարասիներն են,		
Chair	(շէյր)	աթոռ
rock'ing-chair"	(ռո'քինկ-շէյր)	օրօրուելով աթոռ
easy-chair	(էյշլ-շէյր)	օթոցաւոր կամ վիժակաւոր մեծ
աթոռ կամ մեծ թիկնաթոռ
double-chair	(դըւլ-շէյր)	կրկնաթոռ
fold'ing-chair	(ֆօլդինկ-շէյր)	ծալլուող աթոռ
arm'chair"	(ա'րմշէյր)	բազկաթոռ
el'bow-chair"	(էլ'բօ-շէյր)	բազկաթոռ
stool	(շտուլ)*	առանց թիկունքի եւ առանց թիկ
աթոռակ (Ռոյ. քարտի)
foot-stool	(ֆուտ-շտուլ)	ոտնաքարձ, ոտնաթոռ
cush'ion	(քուշըն)	բարձ, բարձիկ, երեսքարձ
so'fa	(սօ'ֆա)	բազմոց (Տճլ. սեդլը)
car'pet	(քար'պէթ)	կապերտ (Ռոյ. կարպէթ)
rug	(րըլ)	գորգ (Տճլ. քուլ)
parlor-table	(քար-լը-ըէյղլ)	դահլճի սեղան
chan'de-lier'	(շէնդէլի'ը)	ջահ
dra'per-y	(դրէ'յփըթ)	ասեղնագործուած ընտիր զարդի
լաթեր. զարդածածկոց. ասուե-
ղէններ
table drapery	(ըէյղլ քրէ'յփըթ)	սեղանի զարդածածկոց
table-cover	(ըէյղլ-քըլը)	սեղանի ծածկոց
al'bum	(ալ'բըմ)	նկարագիրք
pho'to-graph	(ֆօ'թօգր-ֆ)	լուսանկար
photograph-album	(ֆօ'թօգր-ֆ-ալ'բըմ)	լուսանկարագիրք
cur'tain	(քըլէյն)	վարագոյր
lace	(լէյս)	թելատրէզ (Ռոյ. լէյս) ժանեակ
(Տճլ. քաշիկէլ)
lace-curtain	(լէյս-քըլէյն)	թելատրէզեայ վարագոյր
pole	(փօլ)	ձող
curtain-pole	(քըլէյն-փօլ)	վարագոյրի ձող

* Հիշելու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ) :

ring	(բինի)	օղակ, մատանի
curtain-rings	(գլբին-բինի)	վարագոյրի օղակներ
pin	(փին)	գնդասեղ
curtain-pins	(գլբին-փին)	վարագոյրի գնդասեղներ
hook	(հօւ)	կեռ (յնկէլ). կարթ
por'tiere	(փօրթիէր)	դրան վարագոյր, սրահապանի
(ՏՖլ. Նբրտէ) դրան վարագոյր
man'tel-piece	(մենթլ-փէյս)	կրակարանի դարաւանդակ
mantel-piece-drapery	(մենթլ-փէյս-դրէյթրի)	կրակարանի դարաւանդակի զարդածածկոց
man'tle	(մենթլ)	լուսատու ծածկոց (ճրագի). լայն
անթեւ վերարկու ՏՖլ. Նուադ)
clock	(քլօք)*	մեծ ժամացոյց
vase	(վէյս)	ծաղկաման
and'i'ron	(ենդայրօն)	փայտակալ †
pair of tongs	(փէյր-օֆ ֆօնկն)	ուռնիկ (ՏՖլ. Բաշ)
po'ker	(փօքեր)	ակիշ (Ռօյ. ֆօնկն)
shov'el	(շօււլ)	ձեռքի փոքրիկ թի (իւրին լէյ-
սօն-ի լիշեւիս համար)
mir'ror	(միրօր)	մեծ հայելի (ՏՖլ. պարս. անուշ)
stat'ue	(սթատուէ)	արձան
bust	(պէսթ)	կիսարձան (Բարձի կէտէ վեր)
pic'ture	(փիկչուր)	պատկեր
picture-frame	(փիկչուր-ֆրէյմ)	պատկերի շրջանակ
hook	(հօւ)	կեռ
picture-hanging-hooks	(փիկչուր-հինկինկ-հօւ)	պատկեր կախելու
կեռեր [մագիլ
nail	(նէյլ)	գամ, բեւեռ. եղունգ, ճիրան,
picture-nail	(փիկչուր-նէյլ)	պատկերի գամ
lens	(լէնշ)	ոսպնածև ապակի, խոշորացոյց
picture-lens	(փիկչուր-լէնշ)	պատկերի խոշորացոյց
ea'sel	(էյսլ)	պատկերակալ
lamp	(լէմփ)	կանթեղ, լապտեր
lamp-holder	(լէմփ-հօլդեր)	կանթեղակալ, ճրագակալ
lamp-stand	(լէմփ-սթանդ)	կանթեղակալ, ճրագակալ
shade	(շէյդ)	շուք, հովանի, ստուեր

* Հնչու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ) :

† Սովորաբար յօքնակի կը գործածուի միշտ զոյգը միա-
սին գործածուելուն համար: Կը դրուի կրակարանի մը մէջ,
վրան փայտեր շարելով կրակ վառելու համար:

lamp-shade	(լէժէ-շէյթ)	կանթեղի հովանի
pi-an'o	(փէէ'նօ)	դաշնակ
piano-cover	(փէէնօ-ֆէլէբ)	դաշնակի ծածկոց
piano-drapery	(փէէնօ-դրէյֆէբ)	դաշնակի զարդածածկոց
piano-stool	(փէէնօ-սթօլ)	դաշնակի արձուակ
or'gan	(օ'րկէն)	երգեհոն. (մարմնի) անդամ
mu'sic	(մու'սիկ)	նուագ, նուագածուկութիւն
music-stool	(մուսիկ-սթօլ)	նուագածուկի արձուակ
bric'-a-brac''	(պրի'ֆ-ա-պրիֆ)	հին հետաքրքրական առարկաներ կամ անոնց պահարանը

Տան մը թանգարանի կամ ետեւի Դահլիճի կահերու անուններն
և անոնց վերաբերեալ բառերն են

book	(պուք)	գիրք
book-room	(պուք-րում)	գրքերու սենեակ (քրոմ-էն-է-լ)
reading-room	(րէյդինկ-րում)	ընթերցարան
au''di-to-ri-um	(օդիթօրիւմ)	լսարան
case	(էյս)	արկղ, տուփ, (պարտնէթոն) դուրձ.
դէպք, պարագայ խնդիր
book'case	(պուք-էյս)	գրապահարան
book-stand	(պուք-սթէնդ)	գրակալ
shelf	(շէլֆ)	դարակ
book-shelf	(պուք-շէլֆ)	գրադարակ
desk	(դէսք)	գրասեղան
writing-desk	(րայթինկ-դէսք)	գրելու յատուկ սեղան
ma-te'ri-al	(մաթէրիալ)	իր, առարկայ. նիւթ, նիւթական
writing-materials	(րայթինկ-մաթէրիալ)	գրելու առարկայներ
pa'per	(փէյփէբ)	թուղթ
cut'ter	(քէթթէբ)	կտոր
paper-cutter	(փէյփէբ-քէթթէբ)	թղթահատ
pen	(փէն)	գրիչ, գրչածայր
pen'holder	(փէնհօլդէբ)	գրչակալ
ink	(ինք)	մեկան, թանաք
ink'stand	(ինք-սթէնդ)	կաղամար, թանաքաման
en'velope, en-vel'op	(էնվէլօփ, քէփ)	նամակի պահարան
seal	(սէյլ)	կնիք
wax	(ուէք)*	մեղրամոմ, ականջի ալտ
sealing-wax	(սէյլինկ-ուէք)	կնքամոմ
card-boxes	(քարտ-պօքս)	գրացանկի տոմսերու դարաններ
card-drawer	(քարտ-դրօբ)	գրացանկի տոմսերու դարան

* Հնչեւու է մեկ անգամէն (մեկ վանկ)։

stamp	(ը-տէտի)*	դրոշմ, կնիք, կնքանշան (ՏՖ. Գ-Տ. Ղ-). կաղապար . թղթադրոշմ, (ՏՖ. Գ-Լ)
post'age	(փ-տէյճ)	թղթատարական վարձք, ծախս
postage-stamp	(փ-տէյճ-տէտի)	նամակադրոշմ
postage-stamp-box	(փ-տէյճ-տէտի-դ-տ)	նամակադրոշմատուփ
rub'ber	(ռ-ւ'ալը)	ձգախէժ, (լ-տիլ) . ձգախէժէ քե-
րիչ, ձգախէժէ կրկնակօշիկ
rubber-stamp	(ռ-ւ'ալը-տէտի)	ձգախէժէ կնիք
pad	(բէտ)	առածգական նիւթով մը լեց-
ուած բարձիկ . թղթածորար
ink-pad or stamp-pad	(ին-բէտ, տէտի-բէտ)	մելանի բարձիկ, դրոշմարարձիկ [Տեղիւ]
ru'ler	(ռ-ւ'ալը)	կառավարիչ, իշխող . քանակ (ՏՖ. մատիտ
pen'cil	(փե'ն-իլ)	մատիտ
lead-pencil	(լե-տ-փե'ն-իլ)	կապարեայ գրիչ, մատիտ
sharp'en-er	(շ-տ-փե'ն-ը)	սրիչ
pencil-sharpener	(փե'ն-իլ-շ-տ-փե'ն-ը)	մատիտի ծայր սրող
waste	(ա-էյտ)*	թափթփուք . վատնում . քանդում
waste-basket	(ա-էյտ-դ-տ-տի)	թափթփուքի, նետուելիք թըղ-
թեր լեցնելու սական
ra'di-a'tor	(րե'յտիէյտը)	ջերմոց

ԾԱՆ. — Թէ անհատական տներու և թէ հասարակաց թան-
գարանի մը մէջ վերոյգրեալ կահերէն ի զատ անշուշտ կան
նաև ուրիշ կահեր . ինչպէս, աթոռ, սեղան, նստարան, պատ-
կեր, արձան, ևն., որոց անունները ցարդ քանիցս արդէն
տրուած ըլլալուն համար, այս տեղ անգամ մ'են կրկնել ա-
ւելորդ համարեցինք :

Տան մը նստելու Սենեակի կահերու Անուններն
և անոնց վերաբերեալ բառերն են,

ԾԱՆ. — Անհատական տան մը մէջ Նոյն-Սենեակ սովո-
րաբար կ'ըլլայ տան մը երկրորդ յարկին վրայ : Այս սենեակին
մէջ կը գտնուին յաճախ դահլճի մը, ետեւի դահլճի մը կամ
թանգարանի մը յատուկ կահերէն այնպիսի կահեր, որոնք ա-
մեն սենեակներու ալ գրեթէ հասարակ են . ինչպէս, իսիւր,
կարպետ կամ գորգ, աթոռներ, պատկերներ, հայելի, սեղան,

* Հնչելու է մէկ տեղամէն (մէկ վանկ) :

ջահ, ջերմոց ևն., ևն. բայց ասոնցմէ ի զատ նստելու սենեակին մէջ կը գտնուին կարի վերաբերեալ առարկաներ, որոց անուաներն և անոնց վերաբերեալ բառերն են,

sew'ing	(սօ'նի)	կար կարելը	[նիւթեր
sewing-materials	(սօնի-ժադէյրէիւ)	կար կարելու առարկաներ,	
cot'ton	(գօ'ն)	բամպակ, թեւ	
sewing-cotton	(սօնի-գօ'ն)	կարի թեւ, դերձան	
sewing-silk	(սօնի-սիլկ)	կարի մետաքսաթեւ	
nee'dle	(նի'յալ)	ասեղ	
sewing-needle	(սօնի-նի'յալ)	կարի ասեղ	
sewing-table	(սօնի-թեյալ)	կարի սեղան	
sewing-basket	(սօնի-պասէթ)	կարի սակառ	
work-basket	(ուօր-պասէթ)	աշխատութեան (կօրէ) սակառ	
ma-chine'	(մէշին)	մեքենայ	
sewing-machine	(սօնի-մէշին)	կարի մեքենայ	
scis'ors	(սի'ւլզօ)	մկրատ	
pair of scissors†	(փէյր -փ սի'ւլզօ)	մկրատ	
thim'ble	(թիմ'պլ)	մատնոց	
wax	(ուաս)	սեղրամում	
meas'ure	(մէշօլ)	չափ	

Ննջարան կամ Ննջասենեակ (Bed'room, պէ'րու-մ) ի մը Յատուկ կահ կարասիներ կրնան Համարուիլ Հետեւեալներն,

mat'ing	(մէ'թին)	խտիր (Եւն. փաթիլ)	
bed	(պէթ)	անկողին, մահճիճ	
bed'stead	(պէ'ր-սթէյթ)	մահճակալ	
bed-spring	(պէթ-սփրին)	անկողնի զսպանակ	
mat'tress	(մէ'թրէս)	տապաստակ (Տճի. փնդեր)	
pil'low	(փի'լօ)	երեսբարձ	
pillow-case	(փիլօ-քէյս)	երեսբարձի երես	
pillow-sham	(փիլօ-շէմ)	երեսբարձի ծածկոց	
sheet	(շէյթ)	սաւան (Տճի. չաբշօ)	
blan'ket	(պլան'կէթ)	վերմակ	
quilt	(քուիլթ)	քնքշարկ	
bed-spread	(պէթ-սփրէյթ)	անկողնի սփռոց, ծածկոց	
chif'fo-nier'	(չիֆօնի'յեր)	նեղ ու բարձր Հանդերձարան	
bu'reau	(պի'թօ-բօ)	զարդասեղան. գրասենեակ	

† Մկրատ ըսելու Համար սովորաբար Pair of scissors կը գործածուի:

* Հիշելու է մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ):

ward'robe''	(ռօ՛րդրօղ)	հանդերձարան
draw'er	(դրօ՛ւր)	գզրոց. գծագրիչ. քաշող
looking-glass	(լու֊նկ֊կլ֊)	հայելի [լու֊գլ֊, փ֊լ֊]
set	(ս֊էթ)	հաւաքածոյ, շարք, ձեռք (ՏՖ.)
toilet-set	(լու֊յլ֊թ֊ս֊էթ)	յարդարուեւելու իրեր†
comb	(քօ՛մ)	սանտր
hair-brush	(հ֊էյր֊պր֊շ)	մազերու խոզանակ
wire-brush	(ա֊պր֊պր֊շ)	մետաղաթելէ խոզանակ
broom-brush	(պրօ֊ս֊պր֊շ)	զգեստի աւել
tooth-brush	(լու֊պ֊հ֊պր֊շ)	ատամի խոզանակ
nail-brush	(ն֊էյլ֊պր֊շ)	եղնգի խոզանակ
ear-pick	(էյր֊փ֊ք)	ականջակրկիտ (ՏՖ. հ֊էլ֊լ)
hat-brush	(հ֊էթ֊պր֊շ)	գլխարկի խոզանակ
shoe-brush	(շօ֊պր֊շ)	կօշիկի խոզանակ
hat-cush'ion	(հ֊էթ֊փ֊շ֊շ)	գլխարկի բարձիկ
wash-stand	(ա֊աշ֊սթ֊է֊սթ)	լուացուեւելու կայան
wash-bowl	(ա֊աշ֊պօլ)	լուացարան, կոնք
pitch'er	(փ֊լ֊չ֊ր)	սափոր, կուժ
pail	(փ֊էյլ)	դոյլ
soap-dish	(սօ֊փ֊տ֊շ)	աճառաման
man'i-cure-set	(մ֊ն֊ի֊քու֊ր֊ս֊էթ)	եղունգները կտրելու ի֊գլ֊
cham'ber-pot	(չ֊մ֊բ֊պ֊թ֊)	կճիճ, պէտքաման (Ռ֊Ն. հ֊լու֊պ)
curl'ing-iron	(քլ֊ւ֊ն֊կ֊պր֊շ)	գանգրիչ, մազերու թիթեռնիկ
lounge	(լու֊ն֊ջ)	ընկողմնարան
match†	(մ֊չ)	լուցկի
match-box	(մ֊չ֊պ֊ք)	լուցկիի տուփ

Ճաշատենեակ (Dining-room, Դայնինգ ռօմ)ի մը

Յատուկ կահ կարասիներ կրնան համարուիլ Հետեւեալներն,

ta'ble	(թ֊էյպլ)	սեղան
table-cover	(թ֊էյպլ֊ք֊ւ֊ւ֊ր)	սեղանի ծածկոց, սփռոց
nap'kin	(ն֊փ֊կ֊ն)	անձեռոց, ծնկան շոր (ՏՖ. փ֊շ֊ւ֊ւ֊ր)
napkin-ring	(ն֊փ֊կ֊ն֊ր֊ն֊կ)	անձեռոցի օղակ
fork	(ֆօ֊ք)	պատառաքաղ
oyster-fork	(այ֊թ֊ւ֊ր֊ֆօ֊ք)	ոստրէի պատառաքաղ
knife	(ն֊այ֊ֆ)	դանակ

* Հնչուլու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ) :

† Այս ի֊գլ֊ը կը պարունակէ սովորաբար սանտր, մազե֊րու, ատամներու և եղունգներու խոզանակներ. հայելի, մըկ֊րաւ, անուշահոտութեան սրսկիչ, ևն :

‡ Այս բառը սովորաբար յոքնակի կը գ֊րծածուի :

fruit-knife	(ֆրու-նայֆ)	պտուղի դանակ
butter-knife	(պըթըր-նայֆ)	կարագի դանակ
cake-knife	(+էյ+նայֆ)	քաքարի դանակ
spoon	(ը-ֆօւն)*	դգալ
table-spoon	(թէյպլ-ֆօւն)	սեղանի դգալ
tea-spoon	(թէյ-ֆօւն)	թէյի դգալ
dessert-spoon	(դէսըր-ֆօւն)	աղանդէրի դգալ
orange-spoon	(օրենջ-ֆօւն)	նարինջի դգալ
sugar-spoon	(շուկը-ը-ֆօւն)	շաքարի դգալ
plate	(փլէյթ)*	պնակ, բաց աման
soup-plate	(սօ-ֆ-փլէյթ)	սպուրի պնակ
pie-plate	(փայ-փլէյթ)	կարկանդակի պնակ
dish	(դիշ)	աման, պնակ
gravy-dish	(կրէյվ-դիշ)	արգանակի աման
soup-dish	(սօ-ֆ-դիշ)	սպուրի աման
dessert-dish	(դէսըր-դիշ)	աղանդէրի աման
pudding-dish	(փու-դինկ-դիշ)	կաթնապրի աման
gravy-boat	(կրէյվ-դոյն)	արգանակի նաւակ†
meat platter	(մէյթ փլատըր)	մսի մեծ աման [տոբա]
bowl	(բօլ)	սկաւառակ (Տճկ. Բէ-սէ. Ռ-ճկ. Բ-ս-)
cup	(քըք)	գաւաթ
sau'cer	(սօ-սըր)	գաւաթակալ, պնակիկ (լահպոս)
cast'er, cast'or	(քասթըր)	համեմակալ
salt'cellar	(սօլթ-սէլըր)	աղաման
pep'per-box	(քէքքըր-պոքս)	պղպեղաման
oil-cruet	(օյլ-քրօւ-թըր)	ծիթաման
vinegar-cruet	(վինիկըր-քրօւ-թըր)	քացախաման
mustard-pot	(մսթար-փօթ-թըր)	մանանեխի աման
sugar-bowl	(շուկը-բօլ)	շաքարատուփ
sugar-tongs	(շուկը-թննիշ)	շաքարի ուննիլի
cream-pitch'er	(քրէյթ-փիչըր)	սերի կոճ
milk-pitcher	(միլկ-փիչըր)	կաթնակոճ [ուակ]
de-cant'er	(դէքանթըր)	յուրան (Տճկ. Դէ-քէնթ). գինիի սըր-
glass	(կլէս)*	բաժակ
wine-glass	(աւին-կլէս)	գինիի բաժակ
tum'bler	(թըմպլըր)	սպակիէ ջուրի գաւաթ
fruit-holder	(ֆրու-հօլդըր)	պտղակալ
fruit-basket	(ֆրու-ք-պոսէթըր)	պտուղի սակառ

* Հնչու է մեկ անգամէն (մեկ վանկ)։

† Նաւակաճն աման մ'է արգանակի համար։

nut-crack'er	(նւլ-քրէ' + ւր)	ընկոյզ կոտորող
nut-pick	(նւլ-վիք)	ընկոյզ փորիչ
tea''pot'	(թէյ-թ)	թէյաման (ՏՖ՝. չայ-սան)
tea-set	(թէյ-սեթ)	թէյի գաւաթներ ու պնակիկներ†
dinner-set	(դինը-սեթ)	ճաշի ամաններ (Լ-թէյ)‡
carv'ing-set	(ք-վիւն-սեթ)	սեղանի վրայ միս մանրելու (Լ-թէյ)§
carving-table	(ք-վիւն-թէյուլ)	միս մանրելու սեղան
table-cloth	(թէյուլ-թւիւն)	սեղանի մոմազօծ լաթ (ՏՖ՝. խո-թ)
bell	(պել)	զանգակ [չ-սո-թ]
chi'na-clos'et	(չ-նի-թւիւն-սեթ)	յախճապակեղէններու պահարան
side'board'	(ս-յոթ-թ)	սպասասեղան

ԾԱՆ. — 1. Գիտնալ կ'արժէ որ Ամերիկեան Ընտանեկան Ճաշասենեակներու մէջ սովորութիւն է որ ընտանեաց մէջ ամենէն տարեց եղող էրիկ մարդը (հայրը) կը նստի սեղանի մէկ գլուխն. ինքը կը մանրէ միսը եւ յետոյ պնակներու մէջ զետեղելով կը ցրուէ ճաշի նստողներուն: Իրեն դիմացը, սեղանի միւս անկիւնը կը նստի ամենէն տարեց կինը (մայրը կամ Դժ մայրը), որը կը բաժնէ բանջարեղէններն եւ սուրճ կամ թէյ ճաշի նստողներուն:

2. Ճաշի վրայ եթէ մէկը ուզէ կրկին անգամ միս առնել, պէտք է միս բաժնողէն խնդրէ, իւր պնակը անոր տալով իւր քովը նստողներուն միջոցաւ. իսկ թէ իւր նորէն ուզածը բանջարեղէն կամ սուրճ, կամ հաց է, այն ատեն բանջարեղէններն

† Tea-set, թէյի Լ-թէյ կը կոչուի նաեւ 56 կտորներէ բաղկացեալ, բոլորը մի եւ նոյն գոյն, մի եւ նոյն տեսակ, կերակուր տալու յախճապակիէ ամաններ, եւն. այսինքն որոշեալ թուով, պնակներ, ամաններ, սկաւառակներ, գաւաթներ, գաւաթաւիակներ, եւն:

‡ Dinner-set, ճաշի Լ-թէյ կը կոչուի 112 կտորներէ բաղկացեալ, բոլորը մէկ գոյն, եւ մէկ տեսակ, շարք մը յախճապակիէ ամաններ, պնակներ, գաւաթներ, եւն. որոնք կը գործածուին ճաշկերոյթ տալու համար:

§ Carving-set, սեղանի վրայ միս մանրելու Լ-թէյը կը բաղկանայ 5 կտոր երկաթեղէն կամ պողպատեղէններէ. որք են, carving-knife (ք-վիւն-նայֆ) միս մանրելու մեծ դանակ, մեծ դգալ, երկժանի, carving-steel, (ք-վիւն-սթիլ) դանակ սրելու պողպատ (ՏՖ՝. խո-թ) եւ carving-fork (ք-վիւն-ֆօրք) միս մանրելու մեծ պատառաքաղ:

եւ սուրճ բաժնող տիկնոջմէն խնդրելու է այսպէս, — May I have some more potatoes? (Պէ՛յ Ե՛լ Ե՛ժ Բօ՛ւ քը՛լէյթօզ) կարելի՞ է քիչ մ'ալ գետնախնձոր ունենամ — առած ատենն ալ մոռնալու չէ — thank you (Յի՛ն Ե՛) շնորհակալ եմ — ըսել:

3. Ինչպէս ճաշկերոյթներու եւ խնջոյքներու նոյնպէս ընտանիքներու մէջ սովորութիւն է որ ճաշի նստողները սեղանին շուրջը միասին նստին և սեղանէն ալ միասին ելլեն. բայց եթէ մէկը ուզէ ուրիշներէն առաջ սեղանէն ելլել, պէտք է թոյլտուութիւն խնդրէ սեղանին նախագահող տիկնոջմէն եւ սեղանակիցներէն այսպիսի մի ոճով — May I be excused? (Պէ՛յ Ե՛լ Ե՛ս Ե՛ս Ե՛ս Ե՛ս) կարելի՞ է ինձ ներողամիտ ըլլաք: Եթէ մէկը ճաշասենեակի կամ ճաշարանի մը մէջ օտարական է եւ իրեն յատուկ աթոռ չունի, սպասելու է որ իրեն աթոռ ցոյց տան, որ ատեն այդ աթոռին առջեւ կանգնելու է մինչեւ նստելու նշանը տրուի. ան ատեն ամենուն հետ նստելու է:

Ոռհանոց (Kitch'en, Կի՛չէն) ի մը մէջ Գտնուած

Գլխաւոր Կահ Կարասիներու Անուններն

եւ անոնց վերաբերեալ բառերն են,

stove	(ը)Պօ՛լ)	վառարան	
stove pipes	(Պօ՛լ Գո՛յ Գո՛յ)	վառարանի փողեր	
cooking-stove	(Գո՛յ Կի՛չէն)Պօ՛լ)	վրան կերակուրեփելու վառարան	
oil-stove	(Պլ)Պօ՛լ)	քարիւղի վառարան	
gas-stove	(Կի՛չէն)Պօ՛լ)	կիչի վառարան	
pair of tongs	(Գի՛չէն Ե՛լ Կի՛չէն)	ունեղի (Տճի. Բաշ)	
bel' lows	(Կի՛չէն)	փուք (Տճի. Կի՛չէն)	
u-ten'sil	(Ե՛ս Կի՛չէն Ե՛լ)	անօթ, աման	
po'ker	(Գո՛յ Ե՛լ)	ակիչ (Ռի՛չ. Կի՛չէն)	[Գո՛յ Ե՛լ]
shov'el	(Շէ՛լ)	ածուխ լեցնելու փոքրիկ թի (Ռի՛չ. Ե՛լ)	
coal	(Գո՛լ)	ածուխ, հանքածուխ	
coal-scut'tle	(Գո՛լ)Պօ՛լ Ե՛լ)	ածուխի դոյլ	
wood	(Ե՛ս Ե՛լ)	վառելափայտ	
wood-box	(Ե՛ս Ե՛լ Ե՛լ Ե՛լ)	վառելափայտի սնտուկ	
ket'tle	(Կի՛չէն)	կաթսայ	
kettle-cover	(Կի՛չէն Ե՛լ Ե՛լ Ե՛լ)	կաթսայի խուփ	
tea-kettle	(Կի՛չէն Ե՛լ Ե՛լ)	թէյի կաթսայ	
boil'er	(Կո՛յ Ե՛լ Ե՛լ)	եռոց, եռացուցիչ կաթսայ	
steamer	(Ե՛լ)Պօ՛լ Ե՛լ Ե՛լ)	չոգեփիչ կաթսայ. չոգենաւ	
pot	(Կի՛չէն)	պուտուկ	
pot-cover	(Կի՛չէն Ե՛լ Ե՛լ Ե՛լ)	պուտուկի խուփ	

roasting-pot	(սօդիւնի-փօփ)	փուռի մէջ կարմրցնելու պուտուկ (Տճկ. Կոփեմ)
pan	(փան)	դաշխուրան (Տճկ. անիփեմ), լայն ու ոչ խորունկ աման (Տճկ. Բեմ)
pan-cover	(փան-գլխ)	դաշխուրանի խուփ
bread-pans	(պրեք-փան)	հաց եփելու դաշխուրաններ
cake-pans	(քեյք-փան)	քաքար եփելու դաշխուրաններ
pie-pans	(փայ-փան)	կարկանդակ եփելու դաշխուրաններ [խուրան
stew-pan	(սթու-փան)	խաշ (Տճկ. Եմնի) եփելու դաշ-
sauce-pan	(սոս-փան)	մրգանոյշ կամ արգանակ եփելու դաշխուրան [խուրան
roasting-pan	(սօդիւնի-փան)	փուռի մէջ կարմրցնելու դաշ-
dripping-pan	(դրիփ-փան)	փուռի մէջ խորովելու դաշխուրան
frying-pan	(ֆրայիւնի-փան)	տապակ
cooking-bowls	(քոք-փիւնի-պօլ)	եփելու հողամաններ
toast'er	(թօսթըր)	հաց խորովելու կասկարա
grid*dle	(գրիժլ)	քարահաց եփելու երկաթ (Թի. Եմնի Եփելու Եմն)
grid'i'ron	(գրիժի-րոն)	միս խորովելու կասկարա
egg-boiler	(էյ-պօլըր)	ձուեռոց
cooking-spoon	(քոք-փիւնի-փօփ)	կրակի վրայի եփելիքը խառնելու (սփրեք-քօք փայրե) մեծ դգալ
cooking-fork	(քոք-փիւնի-ֆօք)	կրակի վրայ եփելիքը խառնելու (սփրեք-քօք փայրե) մեծ պատառաքաղ
wood'en-spoon	(ուօն-փօփ)	փայտէ մեծ դգալ
coffee-pot	(քֆի-փօփ)	սրճաման
tea-pot	(թի-փօփ)	թէյաման
tea-chest	(թի-չէսթ)	թէյի տուփ
coffee-chest	(քֆի-չէսթ)	սրճատուփ
bread-box	(պրեք-պօք)	հացի սնտուկ
knife-tray	(նայֆ-թրեյ)	դանակաման
spoon-tray	(սփօն-թրեյ)	դգալաման
la'dle	(լեյդլ)	շերեփ
soup-ladle	(սոփ-լեյդլ)	ապուրի շերեփ
scoop	(սքօփ)	մեծ շերեփ (Տճկ. Կեմնի)
meat-knife	(միտ-նայֆ)	մսի դանակ
meat-saw	(միտ-սո)	մսի սղոց (սփրե Կոփելու)

* Հնչեղու և մեկ անգամէն (մեկ վանկ)։

cutting-knife	(<i>գլորիկ-նոթ</i>)	միս ևն. կտրելու դանակ
chopping-knife	(<i>չ-գլորիկ-նոթ</i>)	միս ծեծելու դանակ
chopping-bowl	(<i>չ-գլորիկ-պոլ</i>)	միս ծեծելու սկաւառակ
bread-knife	(<i>դրեք-նոթ</i>)	հացի դանակ
par'ing-knife	(<i>գլորիկ-նոթ</i>)	պտուղ կամ գետնախնձոր կէ
ղեւելու դանակ
apple-cor'er	(<i>էյգլ-թո-բեր</i>)	խնձորի կուտը հանող (գործի)
raisin-seed'er	(<i>րէյն-սէյդեր</i>)	չամչի կուտը հանող (գործի)
sausage-grind'er	(<i>սոսիճ-լիթ-նոթ</i>)	մսի ջաղացք (գլորիկ + աշղ Գործի)
coffee-grinder	(<i>գոֆ-լիթ-նոթ</i>)	} սրճի ջաղացք
coffee-mill	(<i>գոֆ-միլ</i>)	
coffee-stir'rer	(<i>գոֆ-ը-սթերեր</i>)	սուրճի խառնիչ
cake-cutter	(<i>էյս-գլորեր</i>)	քաքարահաս
pancake-turner	(<i>էյս-էյս-թեր-նոթ</i>)	քարահաց շրջող (Բրիկ)
egg-beat'er	(<i>էյ-դի-նոթ</i>)	ձուահար
skim' mer	(<i>ը-սկիմեր</i>)	փրփրաքաղ (Բիլ. + ֆիլ + ան-նոթ, + ֆիլ)
steak-pound'er	(<i>ը-սթեյկ-թեր-նոթ</i>)	էյս-թիւթի միս ծեծող
potato-mash'er	(<i>թոթէյթ-միլ-նոթ</i>)	գետնախնձոր ծեծող
rolling-pin	(<i>ռոլին-գլորիկ</i>)	ղուղան (Տճի. օգլուղ), գրտնակ
gra'ter	(<i>լիթ-նոթ</i>)	բողկի կամ մշկնկոյզի քերոց
pudding-stick	(<i>թիւն-սթիկ</i>)	անուշիղէն խառնելու ճպոտ
muf'fin-rings	(<i>միլ-ֆին-րինգ</i>)	գրտակ եփելու օղակներ
fun'nel	(<i>ֆունել</i>)	ձագառ
col'ander	(<i>գլոր-նոթ</i>)	պարզուտ, պարզունակ
dip'per	(<i>դիփեր</i>)	միսնոց (Բիլ. պոլի Բիլ, Գլորի)
strain'er	(<i>ը-սթրեյն-նոթ</i>)	քամոց (Տճի. ֆիլ-նոթ)
sift'er	(<i>սիֆեր</i>)	մաղող
sieve	(<i>սիվ</i>)	մաղ
can-opener	(<i>էյս-օֆէն</i>)	թիթեղեայ տուփ բացող (գործի)
cork	(<i>գոմ</i>)	խից
cork-screw	(<i>գոմ-ը-սթրոմ</i>)	խցան, խցահան
cork-pull'er	(<i>գոմ-էյս-լիթ</i>)	խցահան
ice-box	(<i>այս-այս</i>)	սառնարկղ
ice-cream freez'er	(<i>այս-թրեյս ֆրիզեր</i>)	պաղպաղակի սառուցիչ
fau'cet	(<i>ֆո-էթ</i>)	ծորակ
sink	(<i>սին</i>)	խոհարանի լուացարան
sink-brush	(<i>սին-դրաշ</i>)	լուացարանի խողանակ
sink-broom	(<i>սին-դրոմ</i>)	լուացարանի աւել

* Հնչելու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ)։

scrub-broom	(ը)՝գրբր* -դրթ-ժ) գետինը լուալու աւել
scrub-brush	(՝գրբր-դրբը) գետինը լուալու խողանակ
dish-cloth	(դիշ-գլօթն) } ջնջոց (ՌՏԿ. Ի-ռ-ռ-լէ)
dish-rag	(դիշ-բակ) }
dish-towel	(դիշ-թւ-ռ-ռ-լէ) պնակի սրբիչ
crash-towel	(գրբ* -թւ-ռ-ռ-լէ) խոշոր կտաւէ սրբիչ
crumb-brush	(գրբ* -դրբը) փշրանքի խողանակ
hatch'et	(հէ'լէր) փոքրիկ կացին
mor'tar	(ժո'ւ-թար) անկան ՏՃԿ. (հալ-ռ), սանդ
pes'tle	(գէ'ւլ) սանդ իտոռ (հառնէ ԿՌ)
step-lad'er	(ը)՝դէգ* -լա'դըր) ստնասանդուղ
can'dle-εnuff'ers	(գէ'նլ-լ-ը)՝նըճըր) ճրագի մկրատ
wash-tub	(ռ-ռ-լ-թւ) լուացքի տաշտ
wash-boiler	(ռ-ռ-լ-թւ) լուացքի պղինձ (Ի-ռ-ռ)
wash-board	(ռ-ռ-լ-դրթ) լուացքի տախտակ
clothes-wringer	(գլօրհչ-րի'նիլը) լաթերու քամիչ
clothes-line	(գլօրհչ-լաշ) լաթերու չուան
clothes-pin	(գլօրհչ-գին) լաթերու ճնճղուկ
clothes-basket	(գլօրհչ-դ-ռ-ռ-լէր) լաթերու զամբիւղ
clothes-hors†	(գլօրհչ-հօռ-ռ) լաթերու ձի
flat-iron	(գլէր-այըրն) արդուկ (ՏՃԿ. Ի-թի-ռ)
flat-iron-holder	(գլէր-այըրն-հօլդըր) արդուկակալ
flat-iron-stand	(գլէր-այըրն-սթէնդ) արդուկակայան
ironing-board	(այըրնիկ-դրթ) արդուկելու տախտակ
ironing-cloth†	(այըրնիկ-գլօթն) արդուկելու չոր
broom	(դրթ-ժ)* աւել
mop	(ժո'գ) գետնի սրբիչ
dust'er	(դը'սթըր) փոշեսրբիչ, փետրաւել
dust-pan	(դը'սթ-գան) աւելոց
ash-pail	(ռշ-գէյլ) մոխրի դոյլ
ash-barrel	(ռշ-դէրէլ) մոխրի տակառ
keel'ers	(գէ'յլըր) բաց աման (ՌՏԿ. Լէն(էրէ))
porce'lain-kettle	(գո'ւ-լէյն-թէրլ) կտապ չինեւելու կաթսայ

* Հնչյուն է մէկ անգամէն (մէկ վանկ) :

† Ուղղանկիւն պահպանակի ձեւով առարկայ մ'է, որոյ վրան լաթերը արդուկելէ վերջ նր փռեն՝ որ կատալի չլապէս չորնայ :

† Դիտելու է որ cloth (գլօթն) կը նշանակէ կտաւ, բամպակի կամ մետաքսէ կտոր, չոր-մինչ clothe (գլօրհ) կը նշանակէ զգեստ :

brass-kettle	(դրոս-իդ)	թթուատ շինելու կաթսայ
table oil cloth	(մեյուլ-այլիօլ)	սեղանի մոմազօծ կտաւ
li-no'le-um	(լնօլէւմ)	կտաւաւիւղէ կարպետ
spice-jar	(ըսփայս-ճար)	համեմակարաս
steel-yard	(ըսթէյլ-ար)	կենդիւնար, կշռոց (Տճլ. ք-ի-ն)
kitchen-cabinet	(իւլէ-իւլի-նի)	խոհանոցի պահարան
work-stand	(ուս-ի-սթէյլ)	գործասեղան
pantry	(թանդի)	մահան
store-room	(ըսթոս-ուս)	շտեմարան

Բայեր

To take the chair	(մեյս Կճ շէյր)	աթոռակալել, աթոռը առնել ու նստիլ
to rock	(ուք)	օրօրել,
to double	(դըպլ)	կրկնել, ծալլել, կրկնապատկել
to fold	(ֆոլդ)	ծալլել
to el'bow	(էլբո)	արմուկով մշտել
to photograph	(ֆօթօլիք-ֆ)	լուսանկարել
to frame	(ֆրեյմ)	կազմել, շինել, յարմարցնել, պատկեր շրջանակել
to hook	(հուք)	հարմանդել, կոճկել (չ-ի-սթել)
to hold	(հօլդ)	բռնել
to shade	(շէյդ)	հովանի ընել, շուք տալ [ընել]
to play	(փէյլ)	խաղալ, նուագել, դաշնակահա-
to sew	(սօ)	կար կարել [ընել]
to stamp	(ըսթէմփ)	դրօշմել, տառանիչել, տպաւո-
to rule	(ուսլ)	գիծ քաշել, գծել. իշխել
to sharp'en	(շարփէն)	սրել, յեռանել
to waste	(ուէյսթ)*	սպառել, վատնել, հատցնել
to comb	(քոմ)	սանտրել
to wash	(ուշ)	լուալ, լուացք ընել
to dress	(դրէս)*	հագցնել. հաւի փորը լեցնել
to curl	(քըլ)	գանգրել, խոպոպել
to fla'vor	(ֆլէյւլը)	համեմել
to oil	(ույլ)	իւղել
to carve	(քարւլ)*	կտրտել, յօշոտել
to wax	(ուշ-ուշ)*	մոմել

§ Որքէ և կտաւատի իւղէ շինուած կտաւ կամ կարպետ (իւլ քարթ-ձոն-ի սփայս-ճար ի-հան-շէյր-ն ֆէթիլի-ն-ն լըյս փ-ե-լ-ն):

* Հնչելու է մեկ անգամէն (մեկ վանկ):

to meas'ure	(ժե'ժուր)	չափել
to pare	(քելլի)*	կեղեւել
to cook	(գոո)	եփել
to boil	(գոյլ)	խաշել, եփ հանել
to cut	(քէշ)	կտրել. դպրոցէն փախչիլ
to seed	(սէյթ)	սերմանել. սերմը հանել
to grind	(լիւնդի)*	աղալ, մանրել. սրել
to stir	(ը)տըշ)*	խառնել, գրգռել [բախել
to beat	(դէյթ)	զարնել, ծեծել, հարկանել, բա-
to pound	(քոոնդ)*	ծեծել, փոշիացնել
to grate	(լիւնդի)*	քերել [ձկտիլ
to strain	(ը)տըրէյն)*	քամոցով քամել (շուկ). տքնիլ.
to sift	(սէֆթ)	մաղել
to screw	(ը)տըրօ-	պտուտակը դարձնել, պտուտա-
		կով ամրացնել
to pull	(քոոլ)	քաշել
to clothe	(գլօթի)*	հագցնել, շորով պատել
to wring	(քիշի)	քամել
to iron	(պըրի)	արդուկել
to scrub	(ը)տըրշի)*	խոզանակով կամ աւելով գե-
to sweep	(ը)տոնի)*	աւել [տինը լուանալ
to mop	(մոփ)	գետինը ջնջոցով սրբել
to dust	(տըշթ)	փոշինքը մաքրել, սրբել
to store	(ը)տըրօ-	ամբարնել

Ուսանողութիւն

Կահեր (Furniture) կամ Տնային Կահ Կարասիներ
(House Furnishings) և Հողէ ամաններ (Crockery)

Վաճառող խանութի մը մէջ

Ի՞նչ է ձեր ուզածը: Կո-ո-ւ իշ Ե-ո- -տիշ - What is you wish? -
- Կ'ուզենք գնել քիշ -տիշ Դ-ո- պ- ըջ We wish to buy some
մը կահեր: քըտնիւր-ը furniture.
Ի՞նչ կահեր կ'ուզէիք Կո-ո-ւ քըտնիւր-ը-ո-ք What furniture would
ուեննալ: - Կ'ուզէիք Ե-ո- լ-յ+ Դ-ո- հե՛վ -տիշ you like to have? -
ինք ուեննալ սեղան 'ո-ո-ք լ-յ+ Դ-ո- հե՛վ ը We would like to have
մը, լաւ մահճակալ ինչպիսի, ը ի-ո-ք պէտք-ը a table, a good bed-
սեղան մը և ուրիշ Դ-ո-ք, ը ի-ո-ք պէտք-ը ք-ո-ք a nice bureau
քանի մը բաներ: - ինչնիս -քըջ Դ-ո-ք -տիշ and a few other things.
Եկէք այս կողմէն, քիշ
(Եի՛ն) կը հաճիք:

* Հնչուլ Ե մեկ տնային (մեկ վանկ):

Այս սեղանն ի՞նչպէս հոգ- 'օ-ր Կհի- Բեյալ How would this table
 իւր-բ-բի: Զուտ կաղ- րօ- - իր իչ - ար- օ- do? It is solid oak.
 նիէ շին-ած է: Այս Կհի- - ըն իչ Բահ-անի This one is mahogany.
 մէկը բալատրենիէ
 (Բահ-անի) է շին-ած:

Ասիկա շատ մեծ է: իչ Կհի- Բեյալ- - հիյր Is this too large? Here
 Ահա աւելի պզտիկ մը իչ Կհի- Բեյալ - ըն is smaller one?
 Գներն ի՞նչ են: - Այս հո- - ր - Կհի- Բեյալ- - What are the prices? -
 զօրաւոր հատը քը- - Կհի- Բեյալ- - ըն իչ This strong one is
 սան-հինգ տալեր է: Բե- - Կհի- Բեյալ- - օ- twenty-five dollars. -
 - լաւ, կ'առնենք այդ - Կհի- Բեյալ- - Կհի- Well, we take that
 մէկը: - ըն one.

Հիմա նայեցէք այս նո- - ր - Կհի- Բեյալ Now look at this en-
 կիտուածեալ մահ- Կհի- Բեյալ- - Կհի- amled bedstead, or
 ճակարի. Թէ նա- 'օ-ր Կհի- Բեյալ- - Կհի- would you prefer a
 խամեծար կը սեպէք Կհի- - ըն - Կհի- - ըն brass one? This one is
 արդիւ հատ մը: Այս իչ Կհի- Բեյալ- - Կհի- brass, strongly made,
 մէկը արդիւ է, զօ- ինչ Կհի- Բեյալ- - Կհի- and satin finished.
 րաւոր շինուած, եւ իչ Կհի- Բեյալ- - Կհի- Here is a bedroom suit,
 սնդուանման երե- Բահ-անի Կհի- Բեյալ- - Կհի- mahogany finished.

Երբեք: Ահա աւելի
 ննջասենեակի մը Բե-
 Կհի-*, բալատրենիի
 երեւոյթով:

Այդ արդիւ հատի հո- - ր իչ Կհի- Բեյալ- - Կհի- What is the price of
 գինն ի՞նչ է: - Երե- Կհի- Բեյալ- - Կհի- that brass one? -
 սուն եօթը տալէր: - Կհի- Բեյալ- - Կհի- Thirty-seven dollars.
 Մենք աւելի լաւ իւ- Կհի- Բեյալ- - Կհի- - We rather have a
 Կհի- Բեյալ- - Կհի- - Կհի- cheaper one. - Here
 հատ մը ունենալ: - Կհի- Բեյալ- - Կհի- is one for twenty-two
 Ահա հատ մը քսան- Կհի- Բեյալ- - Կհի- dollars. - That will
 երկու տալերի: - Ան do.

պիտի ըլլայ:
 Հիմա դուք կարելի նո- - ր Կհի- Բեյալ- - Կհի- Now you may step
 է այս կողմը գաք, - Կհի- Բեյալ- - Կհի- this way please to
 ելի կը հաճիք, ըն- Կհի- Բեյալ- - Կհի- select a bed spring and

* Bedroom suit կը նշանակէ մահճակալ, զարդասեղան եւ
 լուսացարանի կայան մի եւ նոյն նիւթէ շինուած և մի եւ նոյն ե.
 րեւոյթն ունեցող:

րեւոյն անկողնի զըս-
պանակ մը և տա-
պաստակ մը: — Այս
մէկի գինն ի՞նչ է: —
Այդ զսպանակը կրկ-
նակ երկաթէ թեւե-
րէ է, զօրաւոր եւ
դիմացկուն չին-
ուած: Ձեզի պիտի
արժէ վեց տալեր: —
Այս տապաստակի
մասին ի՞նչպէս է: —
Այն մէկը վրան բամ-
պակ տակ մը, եւ
կ'արժէ տասներկու
տալեր: — Մեր ու-
զածն է, դուք կըր-
նաք (կ'ըսէ Ե) զըր-
կեւ զանոնք Բան-
բան հետ:

Ուրիշ ու է բան: —
Ձէ՞ք ուզեր նայիլ
կարպետներու, կտա-
ւատալուղէ կարպետ-
ներու, խոփներու,
աթոռներու, դահ-
լճի թոգներու, վա-
րագոյրներու, քընք-
շարկներու, վերմակ-
ներու:

Տեսներ քանի մը
զարդասեղաններ: —
Հաճեցէ՞ք այս կող-
մէն գալ: Որևէ մաս-
նաւոր տեսակ, ձեւ
կամ գոյն ունի՞ք (յե-
րտին Բ) որոյ մա-
սին որոշած էք: Մենք
պիտի ջանանք զըս-

տալեր: — Կո՞ւսն էլ տը a mattress. — What
էր այս մէկին գինն — is the price of this
one? — Դ՛իտ սընգ
is doublewired, strong
and durable. It will
cost you six dollars.
How about this mat-
tress? — That one is
cotton-top hair mat-
tress, and it costs
twelve dollars. — That
is what we want, you
may send them along.

Ինչն էլ էլ — Կո՞ւսն էլ — Anything else? — Don't
you want to look at
carpets, linoleums,
mattings, chairs, par-
lor suits, curtains,
quilts, blankets?

Եկէ՛ք տեսնենք — Եկէ՛ք տեսնենք — Let us see some bu-
reaus. — Come this
way please. Have you
any particular quality,
style or shade that
you have decided on?
— Եկէ՛ք տեսնենք — Եկէ՛ք տեսնենք — We will try to find
one that will match
with the rest of the

RULE V. — OBJECTIVES.

ԿԱՆՈՆ Ե. — ՀԱՅՑԱԿԱՆ ՀՈՂՈՎՆԵՐ ԻՄ ՍԵՌԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐ :

A Noun or a Pronoun made the object of an active-transitive verb or participle, is governed by it in the objective case.* — Անուն մը կամ Դերանուն մը որ ներգործական.անցողական բայի մը խնդիրն եղած է, և անով կը կառավարուի, Հայցական հոլով ըստ է. ինչպէս, “I found *him* assisting his *mother*” Ես գտայ շին+ (որ) կ’օգնէր իւր մօրը: Այս օրինակին մէջ *him*, շին+ը Հայցական հոլով է և կը կառավարուի found բայովը (անոր ինչպէս է). և *mother*, մօրը Հայցական հոլով է կը կառավարուի assisting խնդրառու ընդունենլութիւնովը:

Այս կանոնէն բացառութիւն չկայ:

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Սեռի խնդիրը առ Հասարակ կը հետեւի խնդրառու բային կամ ընդունենլութեանը. ինչպէս, I love *him*, Ես կը սիրեմ շին+ը: Բայց երբ ուզուի ազդու ընել, սեռի խնդիրը տէր բայիէն առաջ կը դրուի. այսպէս, “But *me* ye have not always.” Բայց շին+ ամեն ատեն չունիք: Բանաստեղծութեանց մէջ սեռի խնդիրը երբեմն տէր բայիին և բային մէջտեղը կը դրուի. ինչպէս, “Much he the *place* admired, ...” — Milton. Ծատ ինքն Դեղ-ըն (Գր-ը) կ’սքանչանար: Եթէ տէր բային այնպիսի դերանուն մ’ըլլայ որ սեռի խնդրին հետ չի չփոխուիր, այն ատեն տէր բային և սեռի խնդիրը կրնան տեղերնին իրարու հետ փոխել. այսպէս, “Silver and gold have *I* none.” Արծաթ եւ ոսկի չունիմ ես: Յարաբերական կամ Հարցական դերանուն մը առ Հասարակ իր պարբերութեան սկիզբը կը դրուի. այսպէս, “I am Jesus, *whom* ye persecutest†.” Ես եմ Յիսուսը շուրջ դուն կը հալածես: “Which of the prophets have not your fathers persecuted?” Մարգարէներէն ո՞րը (Ձ-ի մօր-դ-ի) չը հալածեցին ձեր Հայրերը:

2. Ներգործական.անցողական բայերը միշտ Հայցական հոլով սեռի խնդիր մ’ունենալու են իրենց հետ. ինչպէս, “Honor thy *father* and thy *mother*,” Պատուէ քու հօրդ ու քու մօրդ: Բայի մը խնդիրն երբեմն զօրութեամբ ալ կը հասկցուի. ինչպէս, He reads [*a book*], ինք կը կարդայ [էիք+ մը]:

* [Այն կանոնը զոչ բնիւ է:]

† per’se-cute (էլ-ս-է-է-տ) հալածել

3. Անգլիերէնի մէջ բայի մը խնդրառութիւնը իր անցողական կամ չանցողական իմաստէն կախումն ունի, եւ այդ իմաստն ալ յաճախ փոխարեւարար իր առած խնդրէն կ'որոշուի: Այս կէտը Անգլիերէն լեզուին յատուկ բաւական դժուար խնդիր մ'է, որոյ մասին բոլոր գրագէտներն եւ քերականագէտներն իրարմէ կը զանազանին: Մենք սաշափ միայն յիշենք որ այն բայը որ հայցական հոլով սեռի խնդիր չունի, անցողական չէ. ք. ներգործական բայի խնդիրը իր հետ նախադրութիւն ունենալու չէ:

4. Անգլիերէնի մէջ բայեր կան որ թէ ներգործական են եւ թէ չէ՞զոք. ինչպէս, *He will return the book*, գիրքը դիմի վերադարձնել. *He will return in a few days*, քանի մ'օրէն դիմի վերադարձնել. այս օրինակներէն առաջնոյն մէջ *will return* բայը ներգործական, մինչ վերջնոյն մէջ չէ՞զոք է:

5. *Give*, տալ. *ask*, հարցնել. *teach*, սովորեցնել. *tell*, ըսել. *write*, գրել. եւ քանի մը ուրիշ բայեր երկու հայցական խընդիրներ կ'առնեն, որոց մին Հայերէնի մէջ աւելի տրական հոլովի իմաստն ունի. ինչպէս, *Give me a book*, գիրք մը տուր ինձի — *Ask him his opinion*, հարցուր անոր իր գաղափարը — *He teaches them grammar*, Կրթիւնն է կը սովորեցնէ անոնց — *tell me your name*, Ինչպէս քո անունդ — *Write him a letter*, իրեն նամակ մը գրէ. ևն:

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Ներգործական-անցողական բայ մը առանց սեռի խնդրի գործածելու չէ. ինչպէս, *I must caution† [you]*, ես դիմի չէ՞զոքնի՞մ [ձեզ]:

2. Կրաւորական բայի մը հայցական հոլով սեռի խնդիր տալու չէ. գիտնալու է որ ամեն կրաւորական բայ ներգործական բայէ մը ծնունդ կ'առնէ. եւ այդ ներգործականի հայցական հոլով սեռի խնդիրը կրաւորականին մէջ տէր բայի կը դառնայ. ինչպէս, *Երբեք չէ՞զոքնի՞մ*. *I asked this question*, այս հարցումը հարցուցի — *Կրե՞րքնի՞մ*, *This question was asked by me*, այս հարցումը հարցուցաւ ինձմէ (ինչո՞ք):

3. Դիտելու է որ Անգլիերէնի մէջ բայի մը անցեալ ընդունելութիւնը առանձինն, առանց ներգործական օժանդակի, միշտ կրաւորականի նշանակութիւն ունի, ուրտի զգոյշ ըլլալու է որ հայցական սեռի խնդիր առնելու երեւոյթը չըս-

† *caution* (գո՛ւշ) զգուշութիւն, խրատ -- *to caution*, զգուշացնել:

տանայ: նոյնպէս. Անգլիներէնի մէջ՝ հոլովները քանի որ երեւոյթով իրարմէ չեն զանազանութիւն, իրենց գործածութենէն կամ գիրքէն կը բացատրուին իրենց նշանակութիւնները. ուստի զգոյշ ըլլալու է որ անոնց սխալ գործածութենէն իմաստի անորոշութիւն կամ անստուգութիւն յառաջ չի գայ:

168. Վարժութիւն

[Ը] [Թ] [Ժ] [Ի]

slice	(ը)-լոյս	չերտ -- to slice, չերտել
fresh	(ֆրէշ)*	թարմ (ՏՖ. Բ-շէ), նոր. զով
wa'ter	(ա-՝ Բէր)	ջուր -- to water, ջրել [քսել
but'ter	(ԴԵ՝ Բէր)	կարագ -- to butter, վրան կարագ
side'table	(ս-՝ ԴԲէշու)	կողմնակի (դ-՝ Դ Գ-՝ Դ) սեղան
black	(շլէք)*	սեւ
cream	(էրէյմ)*	սեր (ՏՖ. Գ-՝ Դ-՝ Դ)†

[Ե]

TO SET THE TABLE.

“Anna, mother wishes you to set the table. Will you let me bring you the things for the table?”

“Yes, Armen, I am glad to have your help. You may help me lay the table-cloth first, and then you may get the other things.”

“Here are the plates, the cups and saucers, the knives and forks, and the napkins. Let me get the glasses, while you fill the pitcher with water.”

* Հնչուլ է մէկ տեղաման (մէկ վանկ):

† Սեր ըսելով Հայոց մէջ կը հասկցուի մածնի երեսէն հաւաքուած սերը. բայց պէտք է գիտնալ որ Ամերիկայի մէջ նոյնը չկայ, ուստի և սեր ըսելով նոյնը չի հասկցուիր. այլ Անգլիներէնի մէջ *cream*, «եւ ըսելով կը հասկցուի թարմ կաթի թանձր եւ ընտիր մասը, որը կաթին երեսը կը հաւաքուի, եթէ նոր կթուած կաթը, բերանը աղէկ ամրացած թիթեղէ ամաններով, ժամանակ մը հոսուն պաղ ջրի մէջ պահուի:

“Will you cut the bread and put it on the bread plate? And you might see if there is sugar in the sugar bowl.”

“Mother is making coffee, and she will want the coffee-pot, and also the platter for the meat. Take them to her please, and when you come back, bring the spoon-holder and the spoons, and the salt and pepper.”

To set the table, we spread the table-cloth first, and then we put the napkins in their places. We put on the plates next, and lay a knife and a fork and a spoon at each plate.

We next cut the bread in neat slices, and put them upon the bread plate. We set a glass at each place, and fill it with fresh water from the pitcher.

We put salt and pepper upon the table, and the mustard-pot for those who like mustard. We bring the butter last, so that it will keep hard.

If we have coffee for dinner, we put cups, saucers, tea-spoons, and the sugar bowl upon the sidetable, until we are ready for the coffee.

Before we bring in the coffee, we take away the dishes, the plates, and the knives and forks, and sweep the table-cover neatly.

Then we end the dinner with coffee. Some people like to drink black coffee. Others like it with sugar and cream.

[Այսպիսով ինքն իրարմէն զէն ընտրեն-տէրէ Թէւ. Ժէւ Բարձր-ն զ-Բ Գոյն-ն Գ-Լ-Լ Ե-Լ Ինքնինն Գրեւ-Լ Երբ-Բն-Լ Ի:]

ԴԱՍ ԶԸ. (LESSON LXXXVIII.)

[9]

Հատուկ ծախուած բաներու մէջ գործածուած չափերն են,

A doz'en	(ը ԴԸ՝չն) [doz.]	երկոտասնեակ մը. (Կոտնէրէն-հոգ)†
half a dozen	(հ-ֆ ը ԴԸ՝չն)	} կէս երկոտասնեակ մը (վէյ հոգ)
a half dozen	(ը հ-ֆ ԴԸ՝չն)	
a gross	(ը Դ-օ) [gro.]	տասներկու երկոտասնեակ (հոգ-ի-ր Կոտնէրէն չոգ հոգ)
one great gross	(ը-ը ԴԸ՝յ Դ-օ)	տասներկու անգամ հարիւր քառասուն չորս հատ (հոգ-ի-ր Կոտնէրէն չոգ հոգ)

[ԾԱՆ. — Ամեն անձի համար հանգստութեան առաջին պայման բնակարան մ'ունենալն է: Մեր ուսանողին համար ալ բնակարան մը վարձելէ և կահաւորելէ վերջ, հանգստութեան երկրորդ պայմանին կ'ուզանք. որ է ուտեստ հայթայթել, ուտի եւ կ'առաջնորդենք զինքը ըստ կարգի Հացագործին, կաթնավաճառին, Մսավաճառին, Պտղավաճառին, Նպարավաճառին եւ Համադամավաճառին:]

Հացագործի մը Խանութին մէջ

Ba'ker (ԿԵ՛յ+ը) Հացագործ

Ba'ker-y (ԿԵ՛յ+ը) Հացագործի Խանութ, Փուռ

shop	(շ-ֆ)	խանութ, գործատուն
baker shop	(ԿԵ՛յ+ը շ-ֆ)	Հացագործի խանութ, փուռ
dough	(Կօ)	խմոր
loaf	(լօֆ)	նկանակ
piece	(փէյ)	կտոր, մս, պատառ, բեկոր, նըշ-իւր. երկ. գոց ընելու հատուած
bread	(ԿԵ՛ր)*	հաց
rokh	(օլ)	մանր կլոր հաց, լոկեղ (Տճ. Կիֆ). թաւալում, գլորում, գլան, լող-քար. ցանկ, տոմար. մազաղաթ կարկանդակ (Յոն. Կոտնէրէն չոգ հոգ)
pie	(փէյ)	ծաղ, կարկանդակ, խմորեղէն
pa'stry	(փէ՛յ-ԿԵ՛ր)	բլիթ
bun Կ-օ bunn	(ԿԸ՝)	պաքսիմատ
bis'cuit	(ԿԸ՝-փէյ)	

† Բայց a dozen times կը նշանակէ անթիւ:

* Հնչու և մէկ անգամէն (մէկ վանկ):

wa'fer	(ա-է-յֆլւր)	ծաղ. պատարագի նշխար. կըն-
քելու նշխար
milk	(մլի)	կաթ
cream	(էրէյմ)*	սեր (Տճկ. Գայմաթ)
cof'fee	(գ-ֆի)	սուրճ
choc'o-late	(չ-ֆօլէտ)	տուրմ
cheese	(չէյշ)	պանիր
nut	(նլի)	ընկոյզ

Հացի Գլխաւոր Տեսակներն են,

Vi-en'na bread	(վէնն-դեր)	Վիէննայի Հաց
French bread	(ֆրէնչ դեր)	Գաղղիական Հաց
Ger'man bread	(ճէրման դեր)	} Գերմանական կամ Հաճարի՛ Հաց
rye bread	(րայ դեր)	
brown bread	(բրաուն դեր)	Թխագոյն Հաց
New Eng'land bread	(նիւ-էնգլիշ դեր)	Նոր Անգլիայի Հաց
home-made bread	(հօմ-մեյդ դեր)	տան Հաց
milk loaf	(մլի ւֆ)	կաթով նկանակ, կաթով Հաց
gin'ger bread	(ճինճէր դեր)	կոճապղպեղով Հաց
un-leav'ened bread	(ընլէւն-դեր)	անխմոր Հաց, բաղարջ (Տճկ.
ֆլիւր. Ռիշ. Եռ-է-մ)§

Բոկեղի Գլխաւոր Տեսակներն են,

Vienna rolls	(վէնն-ռօլ)	Վիէննայի բոկեղներ
bread rolls	(դեր-ռօլ)	Հացաբոկեղներ
milk rolls	(մլի-ռօլ)	կաթնաբոկեղներ
jelly rolls	(ճէլլ-ռօլ)	բանդակաբոկեղներ

Քաքարի Գլխաւոր Տեսակներն՝

իրենց բաղադրութեան համեմատ, կը կոչուին

Alm'ond cakes	(ալմոն-էյքս)	} նշով քաքար
almond-cuts	(ալմոն-էյքս)	
apple-dumplings	(էփլ-դըմփլին)	խնձորաքաքար
apple-filled-cake	(էփլ-ֆիլլ-էյքս)	խնձորով լեցուած քաքար
char'lotte russe	(չ-ալլօթ ռուս)	կաթնհաւկիթով լեցուած քաքար†

* Հնչուէ մէկ տեղամէն (մէկ վանկ) :

† Այս Հացը կը կոչուի նաեւ black-bread, սեւ Հաց։ Այս Հացին մէկ տեսակն ալ ստմիթով (Տճկ. Բոյ-ճէ) խառն կ'ըլլայ։
§ Հրէից Բաղարջակերաց Ձատկի օրերուն յատուկ է (Եթ. Բ-ձ-ձ)։

‡ Սեր կամ կաթ, հաւկիթ եւ շաքար միասին զարնուած եւ վրան լեցուած քաքար մ'է։

cheese-cake	(չխչ-+էյ+)	պանրով քաքար
chocolate-cake	(չֆօլէթ-+էյ+)	տրմով քաքար
cin'na-mon jum'bles	(սիննէն-ճը՛յըլ-)	կինամոնով խառն քա-
քարածաղ
corn-cake	(քօռ-+էյ+)	քիպտացորենով քաքար
common raisin-cake	(քօմէն բէյն-+էյ+)	հասարակ չամչով քաքար
French ginger-nuts	(ֆրէնչ ճինճը-նըլ-)	Գաղղիական (յէ-վ) կոճա-
պղպեղով ընկոյզներ
fruit-cake	(ֆրուէ-+էյ+)	պտղաքաքար
ginger-nuts	(ճինճը-նըլ-)	կոճապղպեղով ընկոյզներ
ginger-snaps	(ճինճը-նըլ-)	կոճապղպեղածաղ
la'dy-fin'gers	(լէյֆ-ֆինճը-)	տիկնամատներ
lemon-snaps	(լէմըն-նըլ-)	լիմոնածաղ
mac'a-roon'	(մէք-րօն-)	նշով ծաղ
milk-jumbles	(միլ-ճը՛յըլ-)	կաթնախառն քաքարածաղ
mixed sugar-cake	(միքս շը-շը-+էյ+)	խառնուած չաքարով-քաքար
musk-cake	(մոսկ-+էյ+)	մշկաքաքար
nut-cake	(նըլ-+էյ+)	ընկուղաքաքար
pepper-cake	(քէքը-+էյ+)	պղպեղաքաքար
plum-cake	(քլեմ-+էյ+)	սալորաքաքար
short'cake	(շօրթ-+էյ+)	փխրուն քաքար [քար
straw'ber'ry short-cake	(շթրօբըրի շօրթ-+էյ+)	ելակով փխրուն քա-
քար
spice-cake	(սփայս-+էյ+)	համեմաքաքար
va-nil'la cake	(վանիլ-+էյ+)	վանիլով քաքար
wine-cake	(աւին-+էյ+)	գինեքաքար
Քաքարի Ուրիշ Տեսակներն՝		
իրենց եփուելու տեսակին համեմատ, կը կոչուին		
cooky	(քօ-+է)	անօսր, կլոր երգեմն աստղածեւ
քաքար
crul'lers	(քրըլը-)	օղակածեւ տապկուած քաքար
dough'nut	(դօնըլ-)	ձիթով տապկուած քաքար
drop կօ՛ք dropped-cake	(դրօփ-քօփ-+էյ+)	կաթեցուցուած քաքար
ov'en-cake	(օվըն-+էյ+)	թոնրի կօ՛ք փռան քաքար
pot-cake	(քօթ-+էյ+)	պուտկի քաքար
plain-pound-cake	(քլէյն-քօան-+էյ+)	հասարակ քաշ-քաքար†
raisin pound-cake	(բէյն քօան-+էյ+)	չամչով քաշ-քաքար [լօ-
coffee-cake	(քօֆի-+էյ+)	սրճի քաքար (սօքֆի հեթ քօփ-)

† Pound-cake կը կոչուի նիւթերու և համեմնեւ հաւա-
սար կշիռքէն, որոցմէ՝ ամեն մէկէն փառնտ մ'ըլլալու է.
ինչպէս, քօան-մը ալիւր, քօան-մը չաքար, քօան-մը հա-
մեմ, և.և.:

German coffee-cake (ճըճահ քոֆի-+էյ+) սրճի հետ ուտուելու Գեր-
մանական քաքար

sponge-cake (ը-+էլ-նճ-+էյ+) սպնջաքաքար

Քաքարներու ալ Ուրիշ Տեսակներն՝

իրենց գործածուելու առթիւն համեմատ, կը կոչուին

angel-food (էնճէլ-ֆոոդ) հրեշտակային կերակուր
bride-cake (պրայք-+էյ+) հարսնցուի կամ նոր հարսի քաքար
par'ty-cake (փ-+թի-+էյ+) հաւաքոյթի կամ խնջոյքի քաքար
shrove-cake (շրով-+էյ+) բարեկենդանի կամ խոստովանան-
քի քաքար
wedding-cake (ւեդինկ-+էյ+) հարսանիքի քաքար
birthday-cake (պը-+թի-հայ-+էյ+) ծննդեան տարեդարձի քաքար

Կարկանդակի Գլխաւոր Տեսակները կը կոչուին

apple-pie (էփլ-փայ) խնձորով կարկանդակ
a'pri-cot-pie (էյփրիփ-փայ) ծիրանով կարկանդակ
black'ber'ry pie (պլեյփրի-փայ) սեւ հատապտղով (ճըփրի-փայ) կար-
կանդակ [դակ
blue'ber'ry pie (պլու-պրի-փայ) կապոյտ հատապտղով կարկան-
chicken pie (չիքեն-փայ) վառեակի մսով կարկանդակ
co'coa-nut' pie (քոքոնը-փայ) գօգօրնկոյզով կարկանդակ
cran'ber'ry pie (քրեն-պրի-փայ) մօրապտղով կարկանդակ
cus'tard pie (քս-տար-փայ) հաւկիթ, կաթ և չաքարով խառն
կարկանդակ
lemon-pie (լեմը-փայ) լեմոնով կարկանդակ
mince-pie (մինս-փայ) մանրած միսով և չորցած պտուղ-
ներով խառն կարկանդակ
peach-pie (փէշ-փայ) դեղձով կարկանդակ
prune-pie (փրու-փայ) դամոնչիրով կարկանդակ
pump'kin pie (փըփին-փայ) դդումով կարկանդակ
rhu'barb-pie (ռու-պար-փայ) խաւարծիլով կարկանդակ

Բայեր

to knead (նէյդ) խմոր շաղել, թրել
to bake (պէյ) փուռի մէջ եփել, թրծել
to shop (շոփ) մանր մուկն ապրանք գնել
to roll (րոլ) թաւալել, գլորել, պլորել, գը-
լանով բանալ (նա-ի) օրօրուիլ

* Հնչելու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ) :

to mix	(փռ-)	խառնել, բաղադրել
to pound	(փռ-նոյ)	ծեծել, փշրել, փռշիւացնել
to or'der	(օր-դէր)	ապրանք ապսպրել. հրամայել.
կարգի դնել, կարգադրել, տնօ-
րինել

Հացագործի մը Խանութին մէջ Ըլլալիք Խօսակցութիւն

Ի՞նչ կրնամ օգնել հո-ւ-ի տե՛ս, հելէ՛ տ- What can I help you
 ձեզի, տիկին. — Պի- րո-ւ, ժամ-ս — այ շո-ր to, madam? — I should
 տի սիրէի ունենալ լոյս րո-ւ հել լո- like to have two loaves
 երկու նկանակ տան -ւ հօ-մէյս պէտ- էն- of home-made bread,
 հաց, եւ տասը սէն- լին -էն-րո- ու-ը-ն-ի -ւ and ten cents' worth
 դի արժողութեամբ փլ-ս ու- of milk rolls.

կաթնաբոկեղներ:
 Ուրի՜շ բան մը: — Այ- էնի՛նհինի էլ — րհե-ր Anything else? — That
 սօրոտան համար այդ էլ ու ֆո- րո-ւ-դէյ — is all for to-day. —
 է բոլորը: — Քսան լո-ւ-էն-ի -էն-րո- Twenty cents.

սէնդ:
 Պիտի սիրէի՞ք ձեզ 'ո-ր տ- լոյս րո- Would you like to
 հետ տանիլ զանոնք: լեյս րհե-ր ու-էն-ի տ- take them with you? —
 — Այո, կը տանիմ եւ- այ լեյս րհե-ր ու-նի Yes, I take them
 զանոնք հետս: along.

Ի՞նչ է ձերինը (յեր հո-ւ-ի էլ տ-րո- փ-էլ What is yours, Mrs.
 -պարտեալ) Տիկին Տօ- րո-ւ-դէյ-ն — քի-յ Donabedian? — Please
 նապետեան: — Հաճե- լեյս րհե-ր ու-րո-ւ-ն take this order down
 ցէք այս ապսպրանքը ֆո- փ — եւ-ւ, ժամ for me; — Yes, ma'am.

նշանակել ինձ հա- մար. — Այո, տիկին:
 Երկու նկանակ Գաղղ. լո-ւ լո-ւ -ւ ֆրէնչ պէտ- Two loaves of French
 հաց, կէս երկոտասն. ը հ-ֆ րըշն փլ-ս ու- bread,
 կաթով բոկեղներ, ը հ-ֆ րըշն ք-ֆէ տեյս, A half doz. of milk rolls
 կէս երկոտասն. սրճի ու-ն լեյս տեյս, էն- A half doz. of coffee
 քաքարներ, մէկպան- լինէյ քի-յ ք-յ cakes,

րով քաքար, և երեք One cheese cake, and
 դեղձով կարկանդակ Three peach pies.

Ալ ուրի՜շ բան: — Ու- էնի՛նհինի էլ — էնի՛նհինի Anything else? Noth-
 չինչ աւելի այսօր- ժո- ֆո- րո-ւ-դէյ ing more for to-day.
 ուան համար:

Պիտի սիրէի՞ք ո՞ր ես 'ո-ր տ- լոյս փ րո- Would you like me to
 ղրկեմ զանոնք (յեւնի) -էն- րհե-ր ըէ — եւ-ւ, send them up? — Yes,

— Այո, եթէ կը հա- ի՞նչ եւս չընենք, եթէ եթէ if you please, send
ծիք. զրկեցէք զա- ուրիշ հոգի, հիշե՛ք them with the boy;
նոնք մանչուն հետ, հոգի ուրիշ լինի — եթէ he knows where we
ինք գիտէ մենք ուր մահ, այ ուրիշ հոգի live. — Yes ma'am,
կը բնակինք: — Այո, եւս ուրիշ հիշե՛ք I will send them as
տիկին, պիտի զրկեմ soon as he returns.
զանոնք ինքը գալուն

պէս (այսինքն չորս որ-
դանքն էր զիստեանս):

Ի՞նչ կրնամ ընել ձեզ հոգի, եթէ այդ օրը What can I do for
համար, տիկին: — Պի- եւս, մահ — այ չորս լայտ you, ma'am? —
տի սիրէի մեզ զըր- եւս դուրս ելա՛ք I should like you to
կէիք օրական նկա- ը թիւ մէկ լինենք — գրե՛ք send us daily,
նակ մը Վիէննայի ը իւրիւր մէկ հոգի A loaf of Viennabread,
հաց, Երկու բանդա- ը հոգի շաւիւր — գրե՛ք A couple of jelly rolls,
կարկանդակներ, կէս եր- ը յարմար լինի փէնիւր, A half doz. of bread
կոտասն. հացաբո- ինքն լինի լինի rolls,
կեղներ, Երկուտասն. A doz. of lady fingers,
մը տիկնամատներ, and Two lemon pies.
եւ Երկու լեմոնով

կարկանդակներ:

Շուրջ ո՞ր ատեն պի- ըստեալ հոգի լայտ About what time
տի սիրէիք ունենալ: '— օրը եւս լայտ հիշ would you like to have
— Առաւօտեան ժամը հոգի — ըստեալ ուրիշ them? — About six
վեցի ատեններ: ըստեալ ինչ օրը o'clock in the morning
Ուր զրկեմ զանոնք: հոգի շաւիւր այդ օրը Where shall I send
— Երեք (հոգի) վաթ- — ինչի, ուրիշ լինի them? — Three sixty-
սուն երկու Արեւմտ- ուրիշ ուրիշ, լինի two West Street, top
եան ֆողոց, ամենէն օրը floor.

վրայի յարկը:

Ձեր անունը (եթէ) եւս չե՛ք ինչ — եթէ, Your name, please?—
կը հաճիք: — Այո, Տի- Միսիս Գազանճեան — Yes, Mrs. Kazanjian.
կին Գազանճեան: — օրը ուրիշ հոգի — All right. Then
Շատ լաւ: — Այն պա- ինչ հիշե՛ք Միսիս — you will pay here
րազային տակ դուք ուրիշ — ինչ ուրիշ — every Monday. —
պիտի վճարէք այս- ինչ ուրիշ — Agreed. — Good bye.
տեղ ամեն Երկու — Good bye.

շաբթի: — Համաձայ-
նեցայ: Մնաք բա-
րով: — Երթաք բարով:

RULE VI. — SAME CASES. ԿԱՆՈՆ Զ. — ՆՈՅՆ ՀՈՂՈՎՆԵՐ:

A Noun or a Pronoun put after a verb or participle not transitive, agrees in case with a preceding noun or pronoun referring to the same thing.* — Անանցողական բայէ մը կամ ընդունելութենէ մը ետքը դրուած Անուն մը կամ Դերանուն մը մի և նոյն Հոլովն ըլլալու է, ինչ որ է նախադասուած անունը կամ դերանունն, որը կ'ակնարկէ մի և նոյն բանին. ինչպէս, *It was I, ա՛ն է՛ի*. “The child was named *John*. Մաննի անունանուեցաւ Յոհաննէս:

“And *he* return'd a friend, *who* came a foe.” — ՔՈՔՔ.

«Եւ ինչո՛ւ» որ ինչո՛ւ մ'եկաւ, վերադարձաւ Բարեկամ մը:» — ՓՕՓ:

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Ներգործական--անցողական բայերն և անոնց անկատար ու նախ քան կատարեալ ընդունելութիւններն մենք տեսանք որ միշտ Հայցական Հոլով սեռի խնդիր կ'առնեն. սակայն ներգործական--չանցողական բայերն երբ Հայցական Հոլով ունենան իրենց Հետ, ըստ Հայերէնի այս Հայցական Հոլովը բնութեան խնդիր կը դառնայ. բայց ըստ Անգլիերէնի վերոյիշեալ Կանոն Զ.ի, միայն Հոլովով կը Համաձայնի իր նախադասին Հետ, առանց խնդիր դառնալու. որով իսկապէս ստորոգելի կը դառնայ. ինչպէս, “*Thou art Peter*. Դու Պետրոսն ես».

“By such a change thy darkness is made light,” -- ՔՈՎՔՔ.
«Այդպիսի փոփոխութիւնով մը քու մութիւնդ լոյս եղած է:» --

ԳԱՌԻՓԸՐ:

Ստորոգելին ամեն Հոլով ալ կրնայ ըլլալ:

2. Սոյն Կանոնէն Հասկցուելու չէ որ երկու բառերէն մէկը բայէն անպատճառ առաջ միւսը անպատճառ ետքը գալու է. այլ զանազան դիրքերով կրնան դրուիլ. առ Հասարակ գլխաւոր բառը ուր որ դրուի, ստորոգելին անկից վերջ կը դրուի. ինչպէս, “*But what! is thy servant a dog*. Բայց ի՜նչ քու Զատար չա՛ն մ'է:» Սոյն օրինակին մէջ երկու բառերն ալ բայէն վերջը դրուած են:

Հարցական նախադասութիւններու մէջ երբեմն երկու բառերն ալ բայէն վերջ կը դրուին, երբեմն տեղերին իրարու Հետ կը փոխեն. ինչպէս, “*Am I a Jew?* (Մէ՛կ) Ե՛ւ Հրեայ մ'եմ» -- “*What is truth?* Ի՜նչ է ճշմարտութիւնը:»

Հաստատական նախադասութեան մը մէջ՝ երբեմն պերճախօսութեան Համար, երկու բառերն ալ իրենց տեղերը կը-

* [Սոյն Կանոնը գոց ընկու է:]

փոփոխեն. ինչպէս, “And I thy victim now remain.”, -- «Եւ ես քու շահդ հիմայ կը մնամ»: -- “Feet was I to the lame”, “Որնէր էի եւ կաղին»:

Երբեմն մասնաւոր կազմութեան համեմատ երկու բառերն ալ բնական ձեւով մը բայէն առաջ կը դրուին. ինչպէս, I know not who she is, չեմ գիտեր ո՞վ է ինքն:

3. Անանցողական աներեւոյթներն եւ ընդունելութիւններն կրնան իրենցմէ վերջը Գրեթէ հոլովներ առնել. ասոնց ինչ հոլով ըլլալը կը գտնուի, իրենց նախադասի ինչ հոլով ըլլալը գտնելով. այսպէս, “Who then can bear the thought of being an outcast from his presence.”, “Ո՞վ ուրեմն կրնայ տանիլ իր ներկայութենէն Վարդաշ ըլլալու գաղափարը»:

4. Ներգործական--անանցողական կամ չէզոք *in*գ վերջաւորող ընդունելութիւն մը, որ նախադրութեան մը խնդիր կը դառնայ, յաճախ իրմէ վերջ կը հետեւի անուն մը կամ դերանուն մը, որը հոլովով կը համաձայնի ոչ նախադրութեան խնդրի հոլովին, այլ անկից աւելի առաջ եղած մէկ հոլովին. ինչպէս, “The Jews were in a particular manner ridiculed† for being a credulous§ people. Հրեաները մասնաւոր կերպով մը կը ծաղրուէին դիւրահաւան խաղաղութեամբ համար. այս օրինակին մէջ *people*, խաղաղութեամբ բառը հոլովով կը համաձայնի *Jews*, Հրեաներ բառին, որ ուղղական է:

ԵԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

Մասնաւոր զգուշութիւն ընելու է որ բայէ մը կամ ընդունելութենէ մը վերջը եկող անուն մը կամ դերանուն մը անորոշ հոլովով կամ նշանակութիւնով չը գործածուի, որը կրնայ խօսքի իմաստը տարակուսելի և անորոշ ընել. այլ անոր որոշ նախադասը գտնելով անոր համաձայնեցնելու է. ինչպէս հետեւեալ օրինակին մէջ, “To be convicted‡ of bribery||, was then a crime altogether unpardonable. — Blair. Կաշառակերութեան համար Գրեթէ ուրեմն բոլորովին ան-

* lame (լէյմ) կաղ

† rid'i-cule (րի՛դի-կուլ) ծաղր -- to ridicule, ծաղրել

§ cred'u-lous (քրե՛դի-լուս) դիւրահաւան, դիւրախաբ

‡ con'vict (կոն՛վիկտ) դատապարտեալ -- to convict, դատապարտել

|| bribe (պրի-բայ -- մէկ վանկ) կաշառ -- to bribe, կաշառել -- bri'ber-y, կաշառակերութիւն, կաշառատուութիւն

ներելի թիւ մ'էր — Պէյրէ: Այս նախադասութեան մէջ դիտելու է որ դատապարտուիլը կը հասկցուի ոճիւր մ'է, մինչդեռ իսկապէս կաշառակերութիւնն է ոճիւր եւ դատապարտուիլը արդարութիւն. ուստի պէտք էր ըսուէր “*Bribery was then a crime altogether unpardonable.* Կշռակերութիւնը ուրեմն բոլորովին աններելի թիւ մ'էր:”

169. Վարժութիւն

[Հիշեցի Նոյնընթացի Զ. Կեանքի հոգեւոր ուղիւն ընդդէմս ինքնիշխանութեան]

“Who is there? It is me.” “It is him.” — *Priestley.*

“Are these the houses you were speaking of? Yes, they are them.” — *Id.*

“It is not me you are in love with.” — *Addison.*

“There is but one man that she can have, and that is me.” — *Clarissa.*

“Art thou proud yet? Ay, that I am not thee.” — *Shak.*

“He knew not whom they were.” — *Milnes.*

“Whom do they say it is?” — *Fowler.*

“Who do you think me to be.” — *Priestley.*

“Whom think ye that I am? I am not he.” — *Acts.*

“Sweet was the thrilling ecstasy; I know not if 'twas love, or thee.” — *Queen's Wake.*

170. Վարժութիւն

[Ը] [Ք] [Չ] [Խ]

sat'is-fy	(սաթիսֆայ)	գոհացնել. գոհանալ, գոհ ըլլալ
peace	(փէյս)	խաղաղութիւն [թիւն]
con'cord	(կոնկորտ)	համաձայնութիւն, համերաշխու-

[Յ] [Հ]

“The eye is not satisfied with seeing, nor the ear filled with hearing.” — *Eccles. i. 8.*

“It is great wisdom and perfection to think always well and highly of others.” — *Thomas a Kempis.*

“Thou must learn to break thine own will in many things, if thou wilt have peace and concord with others.” — *Id.*

ԴԱՍ ԶԹ. (LESSON LXXXIX.)

[Զ]

Հեղուկներ չափելու մէջ գործածուած բառերն են.

gill	(ճիլ)	[gi.]	քառորդ դորակ (36 Գր-Ֆոն չափ)
pint	(փ-յնդ)	[pt.]	դորակ (144 Գր-Ֆոն չափ)
quart	(քո-ւո-դ)*	[qt.]	կրկնադորակ (288 Գր-Ֆոն չափ)
gal'lon	(կ-լէն)	[gal.]	քառադորակ (5ճիլ զինքի)†
bar'rel	(պ-բէլ)	[bbl.]	տակառաչափ
hogs'head	(հ-կշէտ)	[hhd.]	մեծ տակառաչափ

ԳԻՏԵԼԻԲՆԵՐ

- 4 քառորդ դորակ (gis.) հաւասար է 1 դորակի (pt.)
 2 դորակ (pts.) հաւասար է 1 կրկնադորակի (qt.)
 4 կրկնադորակ (qts.) հաւասար է 1 քառադորակի (gal.)
 43 1/5 քառադորակ (gals.) հաւասար է 1 տկուչփի. (bbl.)
 63 քառադորակ (gals.) հաւասար է 1 մեծ տակառաչափի (hhd.)

ԾԱՆ. — Ամերիկայի մէջ կաթը ամենէն կենսական սնունդ-ներէն մին ճանչցուած է. և ամեն անձէ մանաւանդ երեխաներէն և տկարակազմներէն կ'ակնկալուի որ մասնաւոր քանակ մը ամեն օր խմեն: Ուստի և ամեն մարդ կամ տուն կաթնա-վաճառի մը հետ կարգադրութիւն կ'ընէ որ օրական դորակ-նոց՝ կամ կրկնադորակնոց շիշ մը կաթ թողու իւր սենեակ-ներուն կամ տանը դրան առջեւ: Կաթնավաճառներն իրենց եղած յանձնարարութեանց համաձայն կաթ կամ սեր կը-ցրուեն իրենց յանձնարարատուերուն տներն ամեն օր ար-շալոյսին ատեններ, և դրամներն կը գանձեն շաբաթն անգամ մը:

Կաթը կարելի է ստանալ նաեւ հացագործներու կամ նը-պարավաճառներու խանութներէն, որոնք կը ծախեն տեղին և եղանակին համեմատ դորակը 3-4 սէնդի:

Կաթին մաքուրը կը ճանչցուի սովորաբար Pas-teur'ized (փ-ա-թէ'օր-յո-դ) Փասթէօրի դրութեամբ պատրաստուած (կ-թիւ 140 -օթէ'նիլ- փ-օ-ս-է-լի յեփոյ զ-դէ-ս-ո-ւ-ս-ո-ւ-ս) կամ ster'il-ized (ը-օ-թէ'րիլ-յո-դ) եփ հանուած եւ յետոյ սառոյցով պաղեցուց-ուած տեսակները. որովհետեւ այս դրութիւններովը կաթի միջի աչքի անտեսանելի մանրաճիւնները մեռցուած կ'ըլլան:

* Հիշելու է մէկ աեղամէն (մէկ վանկ):

† Gallon, քառադորակը 231 խորանարդ մատնաչափ է:

կաթ և կաթնեղէններ վաճառող խանութի մը մէջ
Dairyman (Դէյրմէն) կաթ և կաթէն արտադրուած
ուտելիքներ վաճառող

milk	(միլք)	կաթ
milk'man	(միլքմէն)	կաթնավաճառ
but'ter	(ԲԱՒԵՐ)	կարագ
butter-milk	(ԲԱՒԵՐ-միլք)	կաթէն հանուած թան
cream	(Կրէմ)*	սեր (Տճի. Գոյմէ)
cheese	(Չէյզ)	պանիր
matz'oon†	(Մաձոն)	մածուն (Եթէյեթէն է)
Zool'ak†	(Հոօլակ)	մածուն (Յոօլակէն է)
lab'an†	(Լաբան)	մածուն, կաթ (Լաբանէն է)
yogh'urt†	(Եօղուրտ)	մածուն (Տափէն է)

Կարագի Գլխաւոր Տեսակներն են,

sweet butter	(Սուօթ ԲԱՒԵՐ) քաղցր (չաշ, ալի) կարագ
salt butter	(Սոլթ ԲԱՒԵՐ) աղած (ալի) կարագ

Պանրի Գլխաւոր Տեսակներն են,

domes'tic cheese	(Դոմէսթիկ Չէյզ) տեղական պանիր	[պանիր]
im-port'ed cheese	(Իմպորթէդ Չէյզ) ներածուած (օտար երկրէ Բէրոն)	
Swiss cheese	(Սուիս Չէյզ) Զուիցերիական պանիր	
French cheese	(Ֆրէնչ Չէյզ) Գաղղիական պանիր	
Dutch cheese	(Դաչ Չէյզ) Հոլանտական պանիր	
German cheese	(Գերման Չէյզ) Գերմանական պանիր	
Limburger cheese	(Լիմբուր Գերման Չէյզ) Պելճիգական Գերմանական պանիր	
I-tal'ian cheese	(Իտալիան Չէյզ) Իտալական պանիր	
cream cheese	(Կրէմ Չէյզ) սերաման պանիր	
pot cheese	(Փոթ Չէյզ) պուտի պանիր (Բոթ)	

Կաթնավաճառներուն քով կը գտնուին նաեւ
egg (էյ) հաւկիթ երբեմն նաեւ նպարեղէններ:

Բայեր

to im'port	(Իմպորթ)	ներածել (օտար երկրներէ ադան+
		Բէրէլ Կալ)
to ex'port	(Էքսպորթ)	արտածել (Էքսպորթ երկրներէ ադան+
		Էրկէլ)

* Հիշու է մէկ տեղամէն (մէկ վանկ):

† Ամերիկայի մէջ Հայերը մածունի առանձնաշնորհ մը
իրարու ձեռքէ իրելու համար մածունի զանազան լեզուի ա-
նուններն սկսեցին գործածել:

— Ամեն Երկուշաբթի Ենդէրէն — Every Monday after-
կէս օրէ վերջ: — Շատ օրայտ Գնէն — Ինք — noon. — Alright then.
լաւ ուրեմն: — Մնաք Կայ — Ինք Կայ — Good bye. — Good
բարով: — Երթաք — bye.
բարով:

Կաթնեղէններ վաճառողի մը Խանութին մէջ

Քաղցր (ան) կարագ Գոթօ-տէյթ (ը) — Ինք Do you keep sweet
կը պահէ՞ք: — Այո, Կըլլէր — Են Գոթօ-տէյթ butter? — Yes, ma'am.
տիկին:

Ինչպէս կը ծախէք հոս Գոթօ-տէյթ How do you sell it?
զայն: — Փառնտը — Եր ֆօրթի քենթ — Ը — At forty cents a
քառասուն սենդի: քենթ pound.

Լաւն է: — Շուկա — Ինք Ինք — Ինք Is it good? — It is the
յին մէջ (Գոթօ-տէյթ) Գըլ Կէյթ Էլճին* Գըլ Էլճին* creamery
ամենալաւ Էլճին Ելլէր Ընդէր Կըլլէր sweet butter in the
կաթնարանի անի Ին Գըլ Գոթօ-տէյթ — Ինք market. — Get me a
կարագն է: — Փառնտ Դ Ը քենթ քէյթ pound please.

մը տուէք (Գոթօ-տէյթ) Ինք. (Էլլէ) կը հաճիք: What else? — I want
Ուրիշ Ինչ (Գոթօ-տէյթ): հոս Էլլէր — Կ Գոթօ-տէյթ some cheese. —
— Կ'ուզեմ քիչ մը Գըլ քէյթ — (Ը) — Էլլէր Swiss† cheese? Cream
պանիր: — Չուիցերի- քէյթ, Գըլ քէյթ, քենթ cheese? Pot cheese?
ակա՞ն պանիր, սե- քէյթ
րանման պանիր, քէյթ
պոտտիկի՝ պանիր:

Ինչպէս կը ծախէք հոս Գոթօ-տէյթ — Ինք How do you sell Swiss
Չուիցերիական պա- քէյթ — Ընդէր քէյթ- քէյթ — Ը քենթ. Ինք cheese? — Thirty-two
նիրը: — Փառնտը քենթ — Ը քենթ. Ինք cents a pound. It has
երեսուն. երկու սենդ Գըլ քէյթ Էլլէր Գըլ քէյթ, Էլլէր Ը քենթ. Ինք no equal on the mar-
Շուկային մէջ անոր Գոթօ-տէյթ. Գըլ քէյթ, Էլլէր Գըլ քէյթ, Էլլէր Ը քենթ. Ինք get. Will you taste it?
հաւասարը չկայ: Ինք. Գըլ քէյթ Էլլէր Գըլ քէյթ, Էլլէր Ը քենթ. Ինք Just try this bit,
Կ'ուզէ՞ք համը տես- քէյթ, քէյթ — Ինք քէյթ, Էլլէր Ը քենթ. Ինք please. — It tastes
նել: Ճիշդ փորձեցէք Գըլ քէյթ, Էլլէր Ը քենթ. Ինք good. Will take a
այս խաճը. (Էլլէ) կը քենթ
հաճիք: — Համը լաւ քենթ
է (Էլլէր): Կ'ուզեմ քենթ
առնել փառնտ մը:

* Elgin Էլճին՝ Գանատարի մէջ գաւառ մ'է անուանի իր կարագով:
† Swiss, Չուիցերիա՝ Գաղղիաի, Իտալիայի եւ Աւստրո-Հուն-
գարիայի միջեւ փոքրիկ եւ Եւրոպայի ամենէն լուսաւորեալ
Հանրապետութիւնն է: Դիրքը լեռնային ըլլալուն համար իւր
գլխաւոր արտադրութիւնն է կաթնեղէններ:

Այսօրուայ համար Գծիչէս--ձեռքէն թո՛ւ
ձուեր չէ՛ք ուզեր: Դ--Դէյ. Դհէյ, Ել ա--
Բոլորն ալ թարմ են. թէչ, ա՛ն ընէ՛լ Դհէ՛
օրո օրին կ'ստանանք Դէյժ

Don't you want eggs
for to-day? They all
are fresh, We receive
them daily.

မှောင်မိုက်ခြင်း

Հոգն են ինչպէս կար- հասաւ արեւելքի տեղերը — մոտ հինգ տոկոսով բարձրացան. փոքր- քանակութեամբ զանազան առարկաներու արժեքը քառորդի մոտ մինչեւ երկու-

How are the prices ranging? — We have almost all prices; from twelve for a quarter up to eighty cents a dozen.

տառնեակը ութսուն

ህጽናት፡

Աստիք Նիւ Ճըրզիի Գնէյշ — (Ը)ՊԵՐԴԻՄԷ These are strictly
խիսաթ Թարմ ձուեր ֆըշ Նի' Ճըրշ էֆֆ fresh New Jersey's
են։ Նայեցէք իրենց Լ'— Ե՛ք Գնէ՛ժնէր Բէնչոյ eggs. Look at them
եւ վստահ եղիք (— Ժոյ — ուրբ ֆօ — Գնէ՛ժ — and take my word for
— Ե՛ք ա՜նան հա՛ջը) իմ Ե — Ժոյ — նինք Ը ԳԸՆԶ them. — You may
կողմով։ Կոնք որդ-

ԿԵՂԵՐԿՈՄԱՍՆԵԱԿՄՔ

Ուրիշ բան մը: — Այլ	էնթէնիկ էլ — Եւրէնիկ	Anything else?—
ոչինչ այսօր: Ղրկե-	հա Դո-դէյ. Բէր Դըը	Nothing more to-day.
ցէք հաշուեցուցալը	Դիւ Բո-Դո-Դէս — Զէր	Send the bill with
անոնք Հետ: — Շատ	Բէլ	them. — Very well.

2. מחלוקת

Բարխյու (Տեղագրություն) Կոմս Տոնիկ —

Good morning. —

Բարի լույս ելնու + Բարոճ Կոպ Տոննի

Good morning.

RULE VII.—SAME CASES. ԿԱՆՈՆ Է. ՀԱՅՑԱԿԱՆ ՀՈՂՈՎՆԵՐ
Լ՝ ՆԻՒՊՐԱՆԻՆ ԽԵՂԷՔԷՐ:

A Noun or a Pronoun made the object of a preposition, is governed by it in the objective case.* — Անուն մը կամ Դերանուն մը՝ ոչ նախադրութեան մը խնդիրն եղած է, և ա-

§ New Jersey, Նի'ւ Ճորճի' Ամերիկայի Միացեալ Նահանգ-
ներու Արեւելեան Նահանգներէն մէկն է . Նիւ Եօրք Նահան-
գին եւ Քաղաքին մօտ, Աղլանդեան Ովկիանոսի եզերք: Այս
Նահանգին մէջ ցրուած կան բազմաթիւ Հայեր, որոնք մեծ
մասամբ մետաքսի գործաւորներ են:

* [Սոյն կանոնը դուրս ընկելու է]:

նով կը կառավարուի, հայցական հոլով ըլլալու է. ինչպէս, This life has joys for you, այս կեանքը քեզ համար ուրախութիւններ ունի — խօսքին մէջ you հայցական հոլով, խըխիւր է for նախադրութեան (անով էր կառավարուի):

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Այս կանոնը որքան որ բացառութիւն չունի, սակայն նկատելու է որ Անգլիերէնի մէջ նախադրութիւններէն մեծ մաս մը իրենց խնդիր կ'առնեն անկախ ընդունելութիւն մը, և ոմանք գիրքեր կամ նախ քան անկախ ընդունելութիւն մը. նոյնպէս ինչպէս նախադրութեանը յաճախ կը հետեւի աներկայիս մը. ասոնցմէ հետեւցնելու չէ որ ընդունելութիւններն կամ աներկայիսներն ալ հայցական են. գիտնալու է որ Անգլիերէնի մէջ ոչ ընդունելութիւններն և ոչ աներկայիսներն կը հոլովուին, այլ ընդունելութիւնը կը մնայ ընդունելութիւն եւ աներկայիսը՝ աներկայիս:

2. Նախադրութիւններն յաճախ կը կցուին ածականներու, որ ատեն գոյական հայցական հոլով խնդիրը զօրութեամբ կը հասկցուի. ինչպէս, *in vain*, է չորս. *in secret*, գաղտնի. *at first*, առաջին անգամ, *on high*, է բարձր, բարձրեւոր վայր — որոց իսկական զօրութեամբ հասկցուած խնդիրներն կը խորհուրդ ըլլալ *in vain manner*, է չորս կերպով. *in secret places*, գաղտնի տեղեր — մէջ. *at the first time*, առաջին անգամ. *on high places*, բարձր տեղեր — վայր: Այսպիսի խօսքերը, սովորաբար կերպ, տեղ, ժամանակ եւ աստիճան կը ցուցնեն. եւ համարժէք են մակըրայներու:

3. Երբեմն նախադրութիւն մը կը թուի կրնայ կառավարել անցեալ ընդունելութիւն մը. ինչպէս, *I take it for granted*, (կ'ընդունիմ, կ'առնեմ) զայն շնորհաբար համար. այս խօսքը շատ հաւանականաբար ըսել կ'ուզուի *I take it for a thing granted*, կ'ընդունիմ (կ'առնեմ) շնորհուած էր ինչ համար:

4. Նախադրութիւններն երբեմն մակըրայներէն առաջ կը դրուին. ինչպէս, *at once*, անմիջապէս. *from thence*, առկէ. *till now*, մինչև հիմա: Հոս մակըրայներն, առանց հոլովուելու, գոյականաբար առնուած են:

5. Ժամանակի (*time*), չափի (*measure*), հեռավորութեան (*distance*) կամ արժեքի (*value*) անուններն յաճախ բայերուն և ածականներուն հետ ուղղակի յարաբերութիւն մը կազմելուն համար, զիրենք կառավարող նախադրութիւններն դուրս թող-

ըով զօրութեամբ կը հասկցուն ինչպէս, “The error* has been copied† times without number. Սիւալն ընդօրինակուած էր անթիւ անգիշեր: Փոխանակ ըսելու “on or at times innumerable.” “A row§ of columns‡ ten feet high. Շարք մը սիւներ ասոր բարձր: Այսինքն “high to ten feet.” “We rode sixty miles that day. Մենք ձիավարեցինք իննսուն մղջ օրը: Այսինքն “through sixty miles on that day.” “The country is not a farthing¶ richer. Երկիրը ինչեւէ (սոսի՛՛) աւելի հարուստ չէ: Այսինքն “richer by a farthing.”:

6. Like, նման. near և nigh, մօտ – ածականներէն վերջը to կամ unto նախադրութիւնը զօրութեամբ կը հասկցուն ինչպէս, “It is like [to or unto] silver. Արծաթի դէմ է: Near [to] him, անոր մօտ: “Nigh [to] this recess. Այս որմախորչին մօտ:

7. Worth, արժանի բառին յաճախ կը հետեւի հայցական հոլով մը կամ ընդունելութիւն մը, որը կը թուի իր խնդիրը եղած ըլլայ. ինչպէս, They are worth nothing to me, ինձ բան մը չեն արժէր: “This is life indeed, worth preserving. Այս է իսկապէս պահելու արժանի կեանքը:

8. To give, տալ. to pay, վճարել. to procure, հայթայթել եւ ուրիշ քանի մը բայերէ վերջ եկող անձնական դերանուն ինդրին to կամ for նախադրութիւնը դուրս կը թողուն. այսպէս, “Give [to] him water to drink. Իրէն խմելու ջուր տուէք: – “Buy [for] me a book. Ինչ [համար] գնեցէք գիրք մը: – “Pay [to] them their wages*. Անոնց վճարեցէք իրենց շաբաթականներն: Նոյնպէս “Wo is [to] me. Վա՛յ ինձ:

* er'ror (է'րօր) սիւալ, վրիպակ [նակել

† cop'y (է'փի) պատճէն – to copy, պատճէնը առնել, օրի-

§ row (ռօ) նաւակով ճամբորդելը. կարգ, շարք – to row, թիավարել

‡ col'umn (է'լըմ) սիւն, սիւնակ

¶ far'thing (ֆ'արինչ) Անգլիական Փէննիի մէկ չորրորդը (հասար է Արթիֆիւն ինչեւէ) ասացուածքներու մէջ հաւասար է Հայերէն սոսի (թիֆ) բառին:

|| re-cess' (ռէ'էս) որմախորչ, պատուհան. դպրոցական դադար

** wage (աւէճ) օրական վարձք կամ շաբաթավճար – to wage, ընել, շարունակել. գրաւ դնել

9. Նախադրութիւնը շատ անգամ իր խնդրէն ետքը կը դրուի. ինչպէս *Where do you come from?* Ուսկից կուգաք. Ո՞ր անդացի էք, *Whom did you give it to?* Որո՞ւ տուիք զայն: Աւելի պարզ պիտի ըլլար ըսել *From where do you come? To whom did you give it?*

171. Վարժութիւն

[Հիշե՛տէ՛ք ի՞նչ անհիշուած զեպոյսն էր ինչպէ՛ս Կատին Կոմսին հարցաւ ինչպէ՛ս ինչպէ՛ս Կատին Կոմսին]

“But I do not remember who they were for.”

“Who was it from? and what was it about?”

“All debts* are cleared between you and I.” – *Shak.*

“What do you call it? and who does it belong to?”

“We are still much at a loss who civil† power‡ belongs to.” – *Locke.*

“He had received no lessons from the Socrates’s§, the Plato’s¶, and the Confucius’s|| of the age.” – *Haller.*

“So you must ride on horseback after we.”

“To who? to thee? What art thou?” – *Shak.*

“It will do well enough for you and I.”

“This life has joys for you and I,

And joys that riches ne’er could buy.” – *Burns.*

172. Վարժութիւն

[8] [2]

“We often do a bad act, and make a worse excuse.”

“He that runs fast, will not run long.”

* debt (տէք) պարտք

† civil (սիվիլ) քաղաքավար. քաղաքական

‡ pow’er (թաւեր) կարողութիւն, ոյժ. իշխանութիւն

§ Soc’ra-tes (սոքրատէս) Սոկրատէս, Աթենացի փիլիսոփայ (469-399 Ն. թ. շրջ.) դարբին մ’էր, բայց հարց ու պատասխանով ժողովուրդը կրթեալու մէթոտովը անուանի փիլիսոփայ մը դարձաւ:

¶ Pla’to (փլէյտո) Պլատոն (427-347 Ն. թ. շրջ.) Յոյն փիլիսոփայ Սոկրատէսի աշակերտն էր եւ անոր վարդապետութիւնները գրի առաւ:

|| Con-fu’ci-us (կոնֆուսիուս) Գոնֆուկիոս (551?-479? Ն. թ. շրջ.) Չինական մեծ փիլիսոփայ:

ԴԱՍ Ղ. (LESSON XC.)

Կշիռքով ծախուած բաներու մէջ գործածուած բառերն են,

[㊦] [㊧] [㊨] [㊩]

Weight	(㊦)*	կշիռ, ծանրութիւն
pound	(㊧)* [lb.]	քաշ, փառնատ, լիպրա
ounce	(㊨)* [oz.]	ունկի, աունս
ton	(㊩)	թըն

Գիտելիքներ

16 ունկի	[oz.] հաւասար է 1 ֆաշի [lb.]	[Weight
100 ֆաշ	[lb.] հաւասար է 1 Հարիւրակշռի [Hundred-	
20 Հարիւրակշիռ	[cwt.] կամ 2000 քաշ [lb.] Հւսր է 1 Թընի [Ton]	

Market (㊦) Շուկայ

[Ամերիկայի մէջ Market, Շուկայ ըսելով կը հասկցուի այն-պիսի շուկայ մը, վաճառանոց մը, առեւտուրի հրապարակ մը և կամ փողոց մը, ուր կը ծախուին մեծ և փոքր քանակու-թեամբ ընդհանրապէս մսեղէններ, բանջարեղէններ, պտուղ-ներ, իւղ, սեր, կարագ, պանիր, հաւկիթ, երբեմն նաև նպա-րեղէններ:]

Այսպիսի վաճառանոցներէ գնելը սովորաբար աւելի շա-հաւոր կը համարուի:]

Մսավաճառի մը խանութին մէջ

Butch'er (㊦) Մսավաճառ
butcher-shop (㊦) մսավաճառի խանութ
slaugh'ter-house (㊦) սպանդանոց

meat	(㊦)	միս
fowl	(㊧)*	թռչուն, հաւ, ընտանի թռչուններ
fish	(㊨)	ձուկ
steak	(㊩)*	կակուղ ու անոսկոր միս (Բ.Ֆ.)
chops	(㊪)*	կողեր [Բ.Ֆ.]
head	(㊫)	գլուխ (+ քիւլ փաւ)
neck	(㊬)	վիզ, պարանոց (ՏՖ. Կերպար)
breast	(㊭)*	կուրծք, երբուծ (ՏՖ. Կերպար)
shoul'der	(㊮)	ուս, թեւ, թիկունք
leg	(㊯)	զիստ, սրունք (ՏՖ. Կերպար)

* Հնչուի և մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ) :

heart	(հառ-ի)*	սիրտ
lungs	(լըն-ի)*	թոքեր
liv'er	(լի'վըր)	լեարդ (Տճի. Գաբ-ճիյեր)
tripe	(լի-ռ-յոթ)*	քաղիթ (Տճի. էշտեյդե. Ռոյ. Գիյո)
foot	(ֆոո-տ)	ոտք
feet	(ֆիյո-տ)	ոտներ
bow'el†	(պո-ու-ել)	{ աղիք, ընդերք. (Հայոց Գիյո-ու-ել)
in-tes'tine†	(ին-թե'ս-տին)	
bo-lo'gna skin‡	(պոլոգնե(ն)-ս-ին)*	{ կեռե եփած-եփած - փշած
loin	(լոյն)	երանք, մէջք
tongue	(թըն-ի)	լեզու [ժո-]
lean	(լէյն)	առանց ճարպի (Ռոյ. աշտ-ու-ր, -ըն)
fat	(ֆեյտ)	ճարպ. գէր. իւղոտ. պարարտ
bone	(պոն)	ոսկոր
soup'bone''	(սո-փո-պոն)	ապուր եփեցու ոսկոր
flesh	(ֆլէշ)*	մարմին, միս
hoof	(հո-ֆ)	սմբակ. կճղակ
tal'low	(թալ-լո)	ճրագու

Մսի Գլխաւոր Տեսակներն են,

beef	(պիյֆ)	եզան միս
veal	(վէյլ)	հորթի միս
pork	(փո-ռ)	խոզի միս
mut'ton	(մու'թոն)	ոչխարի միս
lamb	(լեմ)	գառան միս
rab'bit	(րե'պիթ)	ճագարի միս
ven i-son	(վե'ն-ի, վե'ն-ի-ն) երէի միս	

Եզան Կակուղ Մսի (steak) Տեսակներն են,

beef'steak''	(պիյֆ-տէյտ)	եզան կակուղ միս [միս]
chuck'steak''	(չեկ-տէյտ)	ուսերու կողերէն ելած կակուղ
round'steak''	(րա-ու-նո-տէյտ)	զատի կակուղ միս
rump'steak''	(րեմ-փո-տէյտ)	երաստանքի կակուղ միս
sir'loin steak	(սիր-լոյն-տէյտ)	գաւակի (ժիլէ'ն Գոյ) կակուղ միս
ten-der-loin-steak	(թեն-դը-լոյն-տէյտ)	երանքի կողմի մատուց
կակուղ միս [միս]
por'ter-house'' steak	(փոր-թը-հա-ու-ս-տէյտ)	բռնակրի տան կակուղ

* Հնչուլու է մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ)։

† Առ Հասարակ յոքնակի կը գործածուի. bowels, intestines:

‡ Ժողովրդեան գործածածը աւելի այս վերջինն է։

կակուղ Մսի Ուրիշ Տեսակներն են,

veal steak	(վեյլ-սթեյք)	հորթի կակուղ միս
venison steak	(վենիզ-սթեյք)	երէի կակուղ միս

կողերու Գլխաւոր Տեսակներն են,

lamb-chops	(լեմ-չոփ)	զառան կողեր
mutton-chops	(մէթն-չոփ)	ոչխարի կողեր
pork-chops	(քոք-չոփ)	խոզի կողեր

Ուտուեցիք Թռչնոց Գլխաւոր Տեսակներն են,

chick'en	(չիք'են)	վառեակ
tur'key	(թըք'է)	հնդկահաւ
duck	(դք)	բադ
goose	(գոս)	սադ
pig'eon	(փիգ'էն)	աղանի
par'tridge	(քարթրիճ)	կաքաւ
pheas'ant	(ֆէշ-էնթ)	փասեան

Ապուխտներու Գլխաւոր Տեսակներն են,

ham	(հեմ)	ապուխտ (խոշոր-որէ իռլէ-ապուխտ)
smoked ham	(սմոքեդ հեմ)	մխրած ապուխտ
boiled ham	(պուլեդ հեմ)	խաշած ապուխտ
sau'sage	(սոսիճ)	խոզի մսով լեցուած բարակ խոճուղ, երչիկ
bo-log'na	(պոլոնէ)	մսով լեցուած հաստ խոճուղ

Ուտուեցիք Ձուկերու և Ծովային Կենդանիներու Գլխաւոր Տեսակներն են,

ԾԱՆ . — Մսավաճառներուն քով ձուկ կը գտնուի Ուրբաթ օրերը միայն. ուրիշ օրեր ձուկ գնելու համար պէտք է դիմել ձուկ ծախելու շուկան (fish-market, ֆիշ-մարքէթ) :

fish'monger (ֆիշ'մընջը) ձկնավաճառ

white'fish''	(հուս-փիշիշ)	ճերմակ ձուկ
blue'fish''	(պլու-ֆիշ)	կապոյտ ձուկ, խոզածուկ, ծովի խոզ (ՏՖՊ. Գոմար-ը Լոս-Եմար-ը պուլշը. Յն. Դէլիէն)
cat'fish''	(քատ'ֆիշ)	կատուածուկ, ծովագայլ
shad	(շեդ)	հարընդամայր
trout	(թրոտ-ը)*	կարմրախայտճ (պրոպրոնէն)

* Հնչուել է մէկ առիթով (մէկ վանկ) : § Ուտուելու շատ յարգի

pike	(<i>քիյ+</i>)	գայլաձուկ (ՏՖ. իսկանդանիական)
perch	(<i>քերչ</i>)	պերգէ (ՏՖ. իսկանդանիական)
carp	(<i>քարփ</i>)	ծածան
eel	(<i>էյլ</i>)	օձաձուկ (ՏՖ. ելանդիական)
smelt	(<i>սմէլ</i>)*	մանուշակաձուկ
her'ring	(<i>հերինգ</i>)	տառեխ (ՏՖ. բելգիական)
had'dock	(<i>հադդոք</i>)	քարագիւց ձուկ
hal'i-but	(<i>հալիբութ</i>)	ձիւլեղու (ՏՖ. իսկանդանիական)
mack'er-el	(<i>մաքէրէլ</i>)	թիւնիկ (ՏՖ. Եւրոպական)
salm'on	(<i>սալմոն</i>)	լոստի (ՏՖ. Եւրոպական)
floun'der	(<i>ֆլաունդեր</i>)	տափաձուկ [սակն է՝
bass	(<i>բաս</i>)	պերգէ ձկան ուրիշ մէկ տե-
ray	(<i>րայ</i>)	տափաձուկ (ՏՖ. Իսկանդանիական)
gur'nard	(<i>գըրնարդ</i>)	{ խանջաձուկ (ՏՖ. Բելգիական)
gur'net	(<i>գըրնէր</i>)	{ պարզ (ՏՖ. Եւրոպական)
an-cho'vy	(<i>անչովի</i>)	անձրուկ (ՏՖ. Իսկանդանիական)
sword-fish	(<i>սուուորֆիշ</i>)	թրաձուկ (ՏՖ. Բելգիական)
sole	(<i>սոլ</i>)	լեզուաձուկ (ՏՖ. Եւրոպական)
tur'bot	(<i>տըրբոտ</i>)	վահանաձուկ (ՏՖ. Բելգիական)
shell-fish	(<i>շէլֆիշ</i>)	խեցաձուկ, խեցեմորթ
shrimps	(<i>շրիմփ</i>)*	ուլականջ (ՏՖ. Բելգիական)
prawn	(<i>քրաւն</i>)*	ուլականջի խոշոր տեսակ մը
oys'ter	(<i>օյսթեր</i>)	ոստրէ
clam	(<i>քլամ</i>)*	սանտրամիջատ, ձկնականջ†
cral	(<i>քրէյ</i>)*	խեչափառ (Իսկանդանիական)
lob'ster	(<i>լոբսթեր</i>)	ծովային խեցեմորթ (Եւրոպական)
sea'snail'	(<i>սիյ'նէյլ</i>)	ծովային խոշոր

ԾԱՆ. — 1. Վերոյգրեալ ձկնի տեսակներէն մեծ մասը ա-

նուշ ջրի ձկնոր են եւ ուտելու համար յարգի կը սեպուին:

bill	(<i>բիլ</i>)	օրինական ծրագիր, օրինագիծ.
		ազդերսագիր. խնդրագիր. մուր-
		հակ. տոմսակ. հաշուեցոյց
line	(<i>լայն</i>)	գիծ, տող. լար, չուան. շօրտէր-
		կարգ, շարք
smoke	(<i>սմոք</i>)*	ծուխ, մուխ

§ Ուտելու չատ յարգի:

* Հիշելու է մէկ անգամ (մէկ վայր):

† Ասոր մէկ տեսակն ալ է (օրինակ) կոշուածը:

pay	(†էյ)	վճարք. թոշակ. հատուցում
ice	(այ)	սառ, սառոյց
box	(պա+)	սնտուկ, տուփ, արկղ. թատրոնի
օթեակ. կռուփ
ice-box	(այ-պա+)	սառնարկղ
ice-house	(այ-հա-)	սառնատուն
a-mount'	(եմ'ա-ն)	գումար
sale	(եյ)	վաճառում, առուծախ
for sale	(ֆո-եյ)	ծախու
cut	(†էր)	կտրուած. հատուած. վէրք. ձե-
ւելը. քանդակ
crack	(†ր-†)*	ճեղք, ճայթիւն [տանութիւն
charge	(չա-)	բեռ. հրաման. ծախք. ամբաս-
cash	(եչ)	կանխիկ դրամ (ՏՖ. Ն-է՛ն ֆ-ր-յ)
cash-ier'	(եչի-ր)	դրամընկալ. արկղակալ (ՏՖ. ա-ն-
րք Է-ի-ն)
reg'is-ter	(րե'ճի-տէր)	արձանագրութիւն. դրամընկալն
արձանագրող մեքենայ
scale	(լ-եյ)*	չափացոյց. կշիռ

Բայեր

to weigh	(ա-եյ)*	կշռել [չորտել
to butcher	(պա-լէր)	զենուել, մորթելով սպաննել, փո-
to slaughter	(լ-լի-տէր)	մորթել, կոտորել. մեծ թուով
սպաննել
to chop	(չա-†)	մանրել, կտրտել (Ռ-Ֆ. ֆ-յ-թ +ա-լ)
to cut	(†լի)	կտրել
to crack	(†ր-†)*	ճեղքուտել. կոտրտել. ճարճատել
to amount	(եմ-ա-ն)	հաշիւը հաւասարել. հասնիլ. ելլել
to sell	(ել)	ծախել, վաճառել
to smoke	(լ-սի-)	ծխել. մխալ. միրեցնել
to boil	(պ-լ)	եռալ. եփել. եռացնել. խաշել
to pay	(†էյ)	վճարել, հատուցանել, վար-
ձատրել
to charge	(չա-)	հաշուել. հաշուի անցնել. բեռ-
ցնել. պատուիրել. ամբաստանել
to cash	(եչ)	փոխանակագիր մը դրամի վե-
րածել
to box	(պա+)	կռիամարտել. սնտուկը դնել

* Հիշելու է մէկ տեղամէն (մէկ վանկ) :

Բոլորն ալ թարմ ու չեւոր պէտք է
պէտք է ըլլան:

All must be fresh.

Հաճեցէք կողերէն խնայ խնայ օճի ու Կհը
կտրել բոլոր ճար- ֆէր ֆորմ Կհը չեւոր
պերը:

Please cut off all the fat from the chops.

Իւղոտ միս չէ՞ք սիր- արժէ՛ն եօ- լոյ՛ ֆէր--նօ
րէր: — Ոչ, Տիար, ան- քան յալ լոյ՛ քիտ
Ժուր միսը աւելի պէտք է
լաւ կը սիրեմ:

Don't you like fat? — No, Sir, I like lean meat better.

Պիտի Հաճի՞ք դրկել --իւ եօ- խնայ օճի
զանոնք ժամը ճիշդ Կհը՛ս ըստ Կհը՛ս ըստ
Հնգին: — Այո, տիկին: Զոր- — Եէ- Կհը՛ս
Մնաք բարով: — Եր- լոյ՛ն — օճի լոյ՛ն
Թաք բարով:

Will you please send them up by five o'clock sharp? — Yes ma'am. So long. — So long.

Պիտի ուզէի ունե- յալ չեւոր լոյ՛ Կհը՛ս
նալ քանոնք մը զստի քանոնք մը քանոնք
կակուղ միս: — Այո, քիտ, — Եէ- քան
Տիար:

I should like to have a pound of round steak. — Yes, Sir.

Հաճեցէք մանրել խնայ չեւոր իր
զայն:

Please chop it.

Գառան միս կը պա- րօ- եօ- քիտ քիտ լոյ՛ —
հէ՞ք: — Այո՛, տիկին: Եէ- Կհը՛ս

Do you keep any lamb? — Yes ma'am.

Քանի՞ կը ծախուի: Կան- իւ իր քիտ ֆոր-
— Լաւ, թարմ զար- — Կան- ֆէր չեւոր մը
նան գառան թեւը քիտ քիտ լոյ՛ քիտ քիտ
քիտ քիտ 12 սէնդի: քիտ քիտ

What is it selling for? — Good fresh shoulder of spring lamb twelve cents a pound.

Ո՞րքան կը կշռէ այդ Կան- չեւոր քիտ քիտ
մէկը: — Չորս քիտ քիտ քիտ քիտ — ֆոր-
եւ եօթն քիտ: — քիտ քիտ քիտ քիտ
Այդ (քիտ քիտ) պիտի քիտ քիտ — քիտ քիտ
ըլլայ:

How much does that one weigh? — Four pounds and seven ounces. — That will do.

Կոտորեմ զանիկա: քիտ յալ քիտ քիտ — քիտ
— Հաճեցէք ընել: — խնայ. քիտ քիտ եօ-
Շնորհակալ եմ:

Shall I crack it? — Do please. Thank you.

Նորա, գլխարկնիդ Նորա, փոքր աշկերցիդ Nora, put on your
դրե՛ք, (ե՛րէ) կը հա- հէդ, փոքր աշկերցիդ hat, please, and go to
ծիք, եւ գնացէ՛ք ձեռ- Կը ֆիշ-մարեթ ֆիշ the fish-market for me.
կան-չուկան ինձ հա- ֆի. — օր-այն -All right.

մար: — Շատ լաւ:

Ի՞նչ պիտի գնեմ: — Կոչուի շէյ աշկերցի —

What shall I buy? —

Դուք կարելի է գնե՛ք եւ ֆիշ աշկերցի

You may buy

1/2 երկուսն. տառեխ 1/2 Կոչուի հէրինկ

1/2 doz. herrings,

1 օձաձուկ

1 էլ

1 eel,

3 Թիւնիկ

3 Կոչուի Բրեյլ

3 mackerels,

1 երկուսն. խնչափառ

1 Կոչուի Բրեյլ

1 doz. crabs,

2 մեծ խնցքետին

2 Կոչուի Բրեյլ

2 lobsters,

1 երկուսն. ուլականջ

1 Կոչուի Բրեյլ

1 doz. shrimps

Ահա դրամը անոնց հէյր էլ Կը Գնէ, ֆիշ

Here is the money for

համար:

Կը Գնէ

them.

Ես շատ շուտ պիտի օր-այն Կը Գնէ

I will be back pretty

վերադառնամ:

Կը Գնէ

soon.

RULE VIII. — NOMINATIVE ABSOLUTE.

ԿԱՆՈՆ Ը. — Բայց-ի, Անի-ի կամ ԿՈՉԱԿԱՆ ՀՈՂՈՎ:

A Noun or a Pronoun is put absolute in the nominative, when its case depends on no other word*. — Անու՛ն մը կամ Դերանուն մը՝ որ ուղղական հոլով է, բայց ոչ տէր Բայի է եւ ոչ մի բառէ կախումն ունի, կը կոչուի Կոչական հոլով. ինչպէս, “Nay but, O man, who art thou that repliest against God? — Rom. ix., 20. բայց (ի՛նչ արդ) ո՛վ ես դուն, ո՛վ Բայդ, որ Աստուծոյ դէմ պատասխան կ’ուտաս: — Հոգ. Թ., 20:

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Հայերէնի եւ Լատիներէնի մէջ Կոչական հոլով ճանչցուածին համապատասխան Անգլիերէնի մէջ կը գտնենք միայն Բայց-ի Ուղղական (Nominative Absolute) կամ Անի-ի Ուղղական (Nominative Independent) հոլովներն՝ որոնք ըստ ոմանց քերականագէտներու տարբեր հոլովներ կը սեպուին եւ ըստ այլոց մի եւ նոյնը. բայց երբ ուսումնասիրենք անոնց գործածութիւնը կը տեսնենք որ հոլովը նոյնն է միայն գործածութեան պարագաները կը զանազանուին, եւ այդ պարագաներն ալ կարելի է հետեւեալ չորս կարգերուն դասակարգել.

† Կ’ոյ խտացած հնչումն է I will բառերուն:

* [Սոյն կարգերը Կոչական է:]

Ա. Երբ ընդունելովն ինչ (with a participle), կը գործածուի պատճառ մը կամ յարակից իրողութիւն մ'արտայայտելու ինչպէս, "I say, *this being so*, the law being broken, justice takes place. Կ'ըսեմ, այս-պէս ըլլալով, (և որովհետեւ) օրինակն խախտուած ըլլալով, արդարութիւնը տեղի կ'ունենայ: Այս օրինակին մէջ *this* եւ *law* բառերը բացարձակօրէն կամ ինչպէս հոլով են:

Կոչականի այս ձեւը յաճախ համարժէք է պարբերութեան մը որ կ'սկսի *when, while, if, since* կամ *because* բառով. այսպէս, "I being a child, ես երեխայ մը ըլլալով, համարժէք է "When I was a child, երբ ես երեխայ էի կամ "Because I was a child, որովհետեւ ես երեխայ էի, պարբերութիւններուն:

Բ. Երբ ուղղակի դիմելով (by direct address), երկրորդ դէմք է եւ բայէն ալ ստորակէտով կամ զարմացական նշանով մը կը զատուի ինչպէս, "This said, he form'd thee, Adam! thee, O man! Dust of the ground. — Milton's Paradise Lost. Այս ըստ, ինքն ստեղծեց քեզ, Ադամ, քեզ, Ո՛ր մարդ, երկրի հող — Մէլտոնի Դէմքին Կոչումով: Այս օրինակին մէջ Adam, O man, եւ Dust իսկ եւ իսկ կոչումն են: Այս ձեւը կը գործածուի նաեւ աղօթելու մէջ:

Գ. Երբ անկողնային ձեւով (by ple'o-nasm) -- գոյնով (զից) կը գործածուի խօսքին ազդուութիւն մը տալու համար, որ աւտեն՝ ոչ տէր բայի՝ եւ ոչ ալ բայի խնդիր կ'ըլլայ ինչպէս, "They who serve me. — R. W. Emerson. Անոնք որոնք ինծի կը ծառայեն: Այս օրինակին մէջ *they* բացարձակօրէն կամ ինչպէս հոլով է:

Դ. Երբ իբրեւ պարզ ձեւով (mere exclamation) կը գործածուի առանց յայտնի կամ զօրութեամբ հասկցուած բառէ մը կախումն ունենալու ինչպէս, "O the depth of the riches both of the wisdom and knowledge of God! — Rom. xi., 33. Ո՛ր Աստուծոյ թէ իմաստութեան եւ թէ գիտութեան առատութեանց ինքնակշիռն է! — Հռմ. Ժա., 33:

2. Հետեւեալ արտայայտութիւններու պէս ասացուածքներ *Hand to Hand, Զեռ- Զեռով. Face to face, Դեմ- Դեմով* (Գէմ- Գէմ) գիտնալու է որ մակբայ են եւ ոչ բացարձակ ուղղական հոլով:

173. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն Թարգմանի Ը. Կանոնի հարկէն առնուել ընթերցանելու ետեւեալն ԳԷ.]

“Me being young, they deceived me.”

“Thee being present, he would not tell what he knew.”

“The child is lost; and me, whither shall I go?”

“Oh! happy us, surrounded with so many blessings.”

“There all thy gifts and graces we display,

Thee, only thee, directing all our way.”

174. Վարժութիւն

[Ը] [Թ] [Ժ] [Ի]

game	(կէյ)	խաղ (ՏՖ. օյն) ուտուելիք վայրի կենդանիներ եւ թռչուններ (ճագար, կոտորած, քոնիւն ևն.)
poul'try	(քօլթրի)	ընտանի թռչուններ (հաւ, առի, քաղ, հարկահաւ, ևն.)
ca'sing	(քէյնինկ)	մէջը լեցուելիք կամ զետեղուելիք որ և է բան -- casings, քակոր (Ռ.Ֆ. քէլիք, ՏՖ. քէլիք)
calf	(քօֆ)	հորթ
ba'con	(պէյքըն)	խոզի կողերէն շինուած ապուխտ
pig	(քիկ)	խոզի ձագ [ուած
corned	(քօնէր)*	ժամանակ մը աղջուրի մէջ դըր-
brine	(պրօն)*	աղջուր .

[Ծ]

“What do we buy in the butcher's shop?”

“We buy our meats there.”

“Does the butcher sell only meat?”

“No, he sells poultry and sausage, and sometimes he sells fish.”

“What is poultry?”

“Poultry is the name we give to chickens, turkeys, ducks, and geese, when we speak of them together.”

* Հիշելու է ձեզ աղագին (ձեզ վանկ) :

“What is sausage?”

“Sausage is meat that has been chopped, mixed with salt and pepper, and then put into a casing of thin skin. The meat from different animals has different names. You ought to learn what these are.

“The meat from an ox or a cow is called *beef*. The young of a cow is a calf, and the meat from the calf is called *veal*. The meat of the sheep is called *mutton*. The young of the sheep is a lamb, and its meat is also called *lamb*. The meat from the pig is called *pork*. The meat from the back and sides of the pig is called *bacon*. *Ham* is the thick part of its leg.

“Ham, bacon, and sausage may be fresh, or they may be smoked. Pork and beef may be fresh, smoked, or corned. Veal and lamb should always be fresh. Meat is corned by keeping it for some time in salt and water. The salt and water make a brine that keeps the meat fresh and good to eat.”

If you wish to learn to read English, you must read an English book or an English newspaper. There is no other way to learn. Never mind, if you do not know all the words. Keep on reading and the words you do know will help you to learn the words you do not know. Any one you ask will be glad to tell you what they mean.

ԴԱՍ ՂԱ. (LESSON XCI.)

[9]

**Ձոր կամ պինդ բաներ չափելու համար
գործածուած բառերն են,**

pint	(փ-յնդ)	[pt.]	չափ
quart	(ք-ոսդ)*	[qt.]	կրկնաչափ
peck	(փեք)	[pk.]	Քառորդ գրիւ
bush'el	(դ-շէլ)	[bush.]	գրիւ

Գիտելիքներ

- 2 Չափ (pints) հաւասար է 1 կրկնաչափի (qt.)
 8 կրկնաչափ (quarts) հաւասար է 1 Քառորդ Գրիւի (pk.)
 4 Քառորդ Գրիւ (pecks) հաւասար է 1 Գրիւի (bush.)

**ԾԱՆ. — Bushel, Գրիւ -- կը զանազանուի պարունակելիք
նիւթերու ծանրութեան համեմատ. այսպէս, ցորենի գրիւը
60 քաշ է. մինչդեռ վարսակինը 32 քաշ :**

Market Շուկայ

(Շ-ր-ն-ի-ն-ի-ն 467-475 երէնիքն)

Պտղավաճառի և Բանջարավաճառի մը Խանութին մէջ

**ԾԱՆ. — Ամերիկայի մէջ առ հասարակ թէ Մսավաճառ-
ներն եւ թէ Նպարավաճառներն կը վաճառեն նաեւ պտուղներ
ու բանջարեղէններ. բայց ի մասնաւորի Յոյներն կը վաճառեն
պտուղներ եւ իտալացիներն բանջարեղէններ ու պտուղներ.
Հայերն ալ դեռ նոր սկսեր են պտուղի գործին մէջ մտնել :**

·Fruit (ֆրուդ)* Պտուղ

Fruit-dealer (ֆրուդ քէյլը) Պտղավաճառ

Fruit ped'ler (ֆրուդ փէյլը) փողոցէ փողոց, տնէ տուն պտտելով
պտուղ ծախող

Պտուղներու Տեսակներն են,

ap'ple	(էփլ)	խնձոր
pine'ap'ple	(փ-յնէփլ)	արքայախնձոր
lem'on	(լէմ'ոն)	լիմոն
plum	(փլէյմ)*	սալոր, գամոն (ՏՖ. երէտ, ինճ-ը)
pome'gran-ate	(փ-մ'գր-նէյթ)	նուռ
quince	(ք-ւինս)*	սերկեւիկ (ՏՖ. ալ-)
or'ange	(ա-րանջ)	նարինջ (ՏՖ. փօրթոգէլ)

* Հնչելու և մեկ տեղամեկ (մեկ վահէ) :

pear	([†] էյր)	տանձ	[[†] ֆ-նի էր-ֆ-նի]
a'pri-cots†	(է'յր-է'յ-ն)	ծիրան, պարկուկ (Տճի. ք-յ-է-նի. ին-ն)	
peach†	([†] էյն)	դեղձ (Տճի. շէֆ-ն-լ)	
figs†	([†] ֆի-ն)	թուզ (Տճի. ին-նի)	
dates†	(դէյր-ն)	արմաւ (Տճի. ի-ն-ր-ն)	
ol'ives†	(օ-լի-ն)	ծիրապտուղ (Տճի. շէյնի)	
cher'ry†	(չէ-րի)	կեռաս (Տճի. քի-ր-ն)	
black-cherries	(պի-ք-ի-ն)	բալ (Տճի. ֆիշի)	
alm'onds†	(օ-լի-ն-ն)	նուշ (Տճի. ք-ք-ի)	
chest'nuts†	(չէ-ն-ն)	չազանակ (Տճի. ք-ն-ն)	
but'ter-nuts†	(պէ-ր-ն-ն)	կարագընկոյզ	
pea'nuts†	([†] էյն-ն)	ոլոռնկոյզ, գետնընկոյզ †	
wal'nuts†	(օ-լի-ն-ն)	ընկոյզ	
English walnuts([†] էյն-ն-ն)	([†] էյն-ն-ն)	Անգլիոյ ընկոյզ (Հ-յ-ն-նի ք-ն-ն)	
pis-ta'chio-nuts†	([†] էյն-ն-ն)	պիստակ (Տճի. ֆ-ն-ն)	
fil'berts†	(ֆի-լ-ր-ն)	կաղին (Տճի. ֆ-ն-ն)	[լ-ն-ն]
a'corn	(է-յ-ն-ն)	խոզկաղին (Տճի. ք-ն-ն-ն, Ռ-ն. ք-ն-ն)	
med'lar†	(մէ-լ-ր)	ալոճ (Տճի. օ-լ-ն)	
ju'jube	(ճ-յ-ն-ն)	յունապ (Տճի. ի-ն-ն-ն) որոյ մէկ տեսակն ալ կը կոչուի փշատ (Տճի. ի-ն-ն)	
ba-na'nas†	(պ-ն-ն-ն)	աղամապտուղ, պիշիշի	
banana-figs†	(պ-ն-ն-ն-ֆի-ն)	աղամաթուղ	
musk'mel'on	(մ-ն-ն-ն)	սեխ (Տճի. ք-ն-ն)	
wa'ter-mel'on	(օ-լի-ն-ն-ն)	ձմերուկ (Տճի. ք-ն-ն-ն)	
grapes†	(կի-ր-ն)*	խաղող	
raisins	(րէ-յ-ն-ն)	չամիչ	
seedless raisins	(օ-լի-ն-ն-ն)	անկուտ չամիչ (Տճի. ք-ն-ն)	
mul'ber'ries†	(մ-լ-ր-ի-ն)	թութ (Տճի. ք-ն-ն)	
straw'ber'ries†	(շ-ր-ի-ն-ն)	ելակ (Տճի. ին-ն)	
black'ber'ries†	(պի-ք-ի-ն-ն)	մորենի (Տճի. ք-ն-ն)	
blue'ber'ries†	(պի-ք-ի-ն-ն)	կապոյտ հատապտուղ	
cran'ber'ries†	(ք-ր-ի-ն-ն)	մորապտուղ	
rasp'ber'ries†	(րէ-շ-ի-ն-ն)	ժոխ (Տճի. լ-ն-ն-ն)	
goose'ber'ries†	(կ-ն-ն-ն-ն)	փուշհաղարձ (Տճի. ք-ն-ն-ն ի-ն-ն-ն)	
huck'le-ber'ries	(հ-լ-ի-ն-ն)	հապալափ	
myr'tle-ber'ries	(մ-լ-ր-ի-ն-ն)	մրտապտուղ (Տճի. ք-ն-ն ի-ն-ն-ն)	
cur'rants	(ք-ր-ի-ն-ն)	հաղարջ (Տճի. ֆիշի ի-ն-ն-ն)	

* Հիշելու է մեկ տեղամեկ (մեկ վանկ) :

[Համար :

† Գետնընկոյզ կ'ըսուի peanutsին գետնին տակը աճեցուն

† Այս բառը առ հասարակ յոքնակի կը գործածուի :

Veg'e-ta-bles (վե՛ճիկեղև) Բանջարեղէններ

Dealer in Vegetables (տէյլըր ին վե՛ճիկեղև) Բանջարավաճառ

Բանջարեղէններու Տեսակներն են

po-ta'to†	(փօթէյթօ)	գետնախնձոր
white potatoes†	(հւււայթ փօթէյթօ)	ճերմակ գետնախնձոր
sweet potatoes†	(շւււայթ փօթէյթօ)	քաղցր գետնախնձոր
to-ma'to†	(թօմէյթօ)	ռակեխնձոր (Տճի. Կոմօնէս)
ar'ti-choke	(արթիչօ)	կանգառ (Տճի. Էնկիւնը)
cab'bage	(քապէճ)	կաղամբ (Տճի. Լահան) [քաբէճի]
cau'li-flow'er	(քաւլիֆլաւը)	կաղըմբատ, ընդակաղամբ (Տճի.
peas†	(փէյս)	ոլոռն (Տճի. Կէշէլ)
beans†	(բէյն)*	լոբիա (Տճի. Ֆլու)
green-beans†	(գրէյն-բէյն)	կանաչ լոբիա
garden-beans†	(գարտէյն-բէյն)	} բակլայ (Տճի. Կոմօնէս)
horse-beans†	(հօսէյն-բէյն)	
tur'nips†	(թըրնիփ)	չոլգամ
on'ions†	(օնիէն)	սոխ
green-onions	(գրէյն-օնիէն)	կանաչ սոխ
gar'lic	(գարլիկ)	սխտոր
leeks	(լէյք)*	պրաս (Տճի. Գրաս)
pars'ley	(փարսլի)	աղաւաղ (Տճի. Բարբաբ)
let'tuce	(լէթիս)	հաղար (Տճի. Բարբաբ, Ռոյ. Խոս)
cel'ery	(սելըրի)	լախուր (Տճի. Կէշէլ)
rad'ish	(րադիշ)	բողկ
horse-radish	(հօս-րադիշ)	վայրի բողկ
beets†	(բէյթ)*	ճակնդեղ (Տճի. Էն-Կիւն-Կիւն) [լոնճ]
car'rots†	(քարօթ)	ստեպղին (Ռոյ. Գարբաբ-Էլ. Տճի. Կոմօնէս)
pars'nip	(փարսնիփ)	վայրի ստեպղին
mush'room	(մշըւոմ)	սուռնկ (Ռոյ. Ռոմոս) (Ռոյ. Էն-Կիւն)
rhu'barb	(րոմբարբ)	խաւարծիլ, խաշնդեղ, գարծիլ
spin'ach, spin'age	(շփինիչ)	ծմել (Տճի. Ընդանի)
as-par'a-gus	(ասփարիչ)	ծնեբեկ (Տճի. Գոմարի)
egg'plant	(էգփլանթ)	սմբուկ (Տճի. Գրէյն)
green-pepper	(գրէյն-փէփըր)	կանանչ պղպեղ
o'kra, o'chra	(օքրա)	պամի (Տճի. Կոմօնէս)
cu'cum-ber	(կիւկիւրբ)	վարունկ (Տճի. Էն-Կիւն)
pump'kin	(քամփին)	դդում

* Հիշելու է մէկ տեղամէկ (մէկ վահակ) :

† Այս բառը առ հասարակ յոքնակի կը գործածուի :

[illegible]

RULE IX. — ADJECTIVES. *ԿԱՆՈՆ թ. — ԱՅԱԿԱՆՆԵՐ.*

Adjectives relate to nouns or pronouns.* — Ածականներ
կը դրուին անուններուն կամ դերանուններուն վրայ. ինչպէս,
“Miserable comforters are ye all. Դուք — մէնք ալ, «դժբեր-
միսիթարիներ էք»:

Բայց—ի՞նչ Ա. — Ածական մը երբեմն կը վերաբերի խօսքի մը (*phrase*) կամ նախադասութեան մը (*sentence*) որ միջանկեալ բայի մը տէր բային է եղած․ ինչպէս, “*To err is human*.” Սիւնը հրդեհին է։ “*That he should refuse, is not strange*.” Գարմանայի (օդը) չէ թէ ինք պիտի մերժէր։

‡ ripe (—) ʒuunɛ - sour (—) ʒuunɛ - ʒuunɛ - ʒuunɛ - ʒuunɛ -
im''ma-ture (—) ʒuunɛ - ʒuunɛ - ʒuunɛ - ʒuunɛ - ʒuunɛ -

† wrap (r-f) ψ_{wrap}

* [Սոյն կա՛ռն ը գոց ընկաւ և]:

Բայառութիւն Բ. — Թուարանական բաղադրեալ թիւերու մէջ, մէկ ածականը յաճախ միւսին կը վերաբերի և ամբողջ խօսքը՝ վերջէն եկող անունին. ինչպէս, “*One thousand three hundred and sixty two men*. Հաշիւ երեք հարիւր և վեցսուն երկու մարդիկ”:

Բայառութիւն Գ. — Վերացական նշանակութիւն տուող աներեւոյթի մը կամ ընդունելութեան մը հետ, ածականն ալ երբեմն վերացական նշանակութիւն կ’ուտայ, առանց մասնաւոր անուն մը կամ դերանուն մը վերաբերելու. ինչպէս, “*To be sincere, is to be wise, innocent and safe*. Անկեղ ըլլալ՝ խաւարան, անեղ և ազնիւ ըլլալն է”:

Բայառութիւն Դ. — Ածականները յաճախ իրենց համիմաստ վերացական գոյականներուն տեղը կը գործածուին. ինչպէս, “*Yet the ruling character of the nation was that of barbarous and cruel*. (Եւ) տաղաւին ազգին տիրող նկարագիրն էր ինչ որ քրքրուող եւ անգութիւնը” Այսինքն “*of barbarity and cruelty* քրքրուողութեան եւ անգութիւնութեան”. “*The sensations of sublime and beautiful are not always distinguished by very distant boundaries*. Վեհի եւ գեղեցիկ զգայութիւններն (ազդեցութիւններն) միշտ չեն զանազանուիր հեռաւոր սահմանագծերով. այսինքն “*of sublimity and beauty*, վեհութեան եւ գեղեցիկութեան”:

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Ածականներն յաճախ կը վերաբերին շօշափութեամբ հաշտութեան անուններու կամ դերանուններու. երբեմն ալ քանի մը բառերու միանգամայն. ինչպէս, “*A new sorrow recalls all the former*” [sorrows]. Նոր տրտմութիւն մը կը յիշեցնէ քուրք առնել [տրտմութիւն]ներն:

2. Երբ ածական մը դիմաւոր բայէ մը վերջը կ’ուգայ եւ իրեն ալ անուն մը չը հետեւիր, այն պարագային տակ ածականը տէր բային կը վերաբերի. ինչպէս, “*I am glad that the door is made wide*. Եւ որտեղ եմ որ դուռը լայն շինուած է”:

3. — Երբ ածական մը աներեւոյթէ մը կամ ընդունելութեանէ մը վերջը կ’ուգայ, անոր անունն կամ դերանունն, որուն կը վերաբերի, յաճախ իրմէ առաջ, վերջը կամ բաւական հեռուն կարելի է գտնել. ինչպէս, “*A real gentleman can not but practice those virtues which, by an intimate knowledge of mankind, he has found to be useful to them*. Իրական ազնիւ մարդը այն առաքինութիւններն միայն ի գործ կը գնէ, շօշափութեան (վայ և անգ) ներքին գիտակցութեամբ մը, անոնց համար օգտակար գտած է”:

4. Որոշեալ յօդ ունեցող ածական մը յաճախ կը գործածուի անոր շերտ-թերտ հասկումով գոյականին տեղ. ինչպէս, *The learned*, «տեւել» փոխանակ ըսելու *learned man*, «տեւա մարդ»։ [Այս չորրորդ նկատողութիւնը շփոթելու չէ վերեւ յիշուած չորրորդ բացառութեան հետ։]

5. Անգլիերէնի մէջ՝ ածականը ընդհանրապէս իր անունէն առաջ կը դրուի. ինչպէս, «*A wise man*. Իսպառն մարդ մը»։ Եւ այն ածականն որ դերանունի մը կը վերաբերի, առհասարակ այն դերանունէն ետքը կը դրուի. ինչպէս, «*They left me weary*. Ձիս յգնած (յանջրած) թողուցին»։ Բայց այս երկու կանոններէն ալ շատ բացառութիւններ կան։

Հետեւեալ քանի մը պարագաներուն տակ ածականն որ բառին որ կը պատկանի անորմէ ետքը կը դրուի.

(1) Երբ ածականին վերաբերող ուրիշ բառեր կան ածականէն առաջ դրուած. ինչպէս, «*A wall three feet thick*, երեք տոկ թանջ պատ մը»։

(2) Երբ յատկութիւնն եղելութենէ մը, բայէ մը կամ ընդունելութենէ մը յառաջ կ'ուգայ. ինչպէս, «*All men agree to call vinegar sour*. Բոլոր մարդիկ կը համաձայնին ասորիւ թխու կոչելու»։

(3) Երբ յատկութիւնը սքանչացում յառաջ կը բերէ. ինչպէս, «*Wisdom unsearchable*. Աննետէլ իմաստութիւն»։

(4) Երբ ածականին և գոյականին միջեւ բայ մը կ'ուգայ. ինչպէս, «*Truth stands independant of all external things*. Ճշմարտութիւնը բոլոր արտաքին իրերէն առկա կը կանգնի»։

(5) Երբ ածականն *a* յառաջագիր մասնիկովը շինուած է. ինչպէս, *alike*, «մէկ» *alive*, «կենդանի» *alone*, «առնչի» *asleep*, «հնչած» *ashamed*, «հիշած» *awake*, «բնի»։ Եւնի Հետեւեալ քանի մը ածականներն ալ վերջը կը դրուին. *else*, «որիշ» *enough*, «հասարակ» *extinct*, «հաւած»։ Եւնի։

(6) Երբ ածականն ընդունելութեան ոչ ձեւն՝ այլ բնութիւնն ունի. ինչպէս, «*The prince regent*. Խնամակալ իշխանը»։

Իր անունէն թէ առաջ եւ թէ ետք կրնայ դրուիլ.

ա. Բանաստեղծութեանց մէջ։

բ. Երբ արհեստական գործածութիւնը մէկ կերպին կը հաւանի եւ ժողովրդական գործածութիւնը միւս կերպին. ինչպէս, «*A public notary*» կամ «*A notary public*, հասարակ նոտար մը»։

գ. Երբ ածականէն առաջ մակրայ մը կ'ուգայ. ինչպէս, «*A Being infinitely wise*» կամ «*An infinitely wise Being*. Անհատն ինքզին իսպառն էակ մը»։

Դ. Երբ քանի մը ածականներ կը վերաբերին մի եւ նոյն գոյական անուան. ինչպէս, “A woman modest, sensible, and virtuous,” կամ “A modest, sensible, and virtuous woman. Դ՞ր-
կէշ, շէշ-ըն է առաջին կին մը:”

Ե. Երբ ածականը ազդու է. ինչպէս, “Great is the earth. Երկիրը Տէ Է:”

Դ. Երբ նախադրութեան մը հետ եղող ածականի մը գո-
յականը զեղջուի, մակրայի համարժէք կը դառնայ. ինչպէս,
in general [փոխանակ ըսելու in general way] համարժէք է
generally, ընդհանրապէս մակրային:

Ց. Ածականներն երբեմն թուով կը համաձայնին իրենց
գոյականին. ինչպէս, one man, Տէ Բարդ. these men, այս Բար-
դիք. երբեմն ալ չեն համաձայնիր. ինչպէս, many pair of
shoes, շատ շոյէ կօշիկներ: [Ասոնք վարժութեամբ կարելի է
սովորիլ:]

Գ. Անգլիերէնի մէջ ածական մը իր գոյականին հետ մի-
ասին կրնայ իւր բարդ բառ մ'առնուիլ եւ վրան ուրիշ ա-
ծականներ աւելցուիլ. ինչպէս, “A little boy, Գրեյ Կոյ մը.
a good little boy, լա փոքրիկ տղայ մը. a smart good little
boy, Բարդիլ լա փոքրիկ տղայ մը:”

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Այն ածականներն՝ որոնք մէկ կամ շատ թիւ մը կը-
ցուցնեն, իրենց անուններուն հետ համաձայնելու են. ինչ-
պէս, this woman, այս կին. these women, այս կիներ:

2. Երբ ածականն անպատճառ եզակի կամ անպատճառ յոք-
նակի է, անունը համաձայնելու է ածականին. ինչպէս, չըս-
ուիր one books, Տէ էրեք. այլ ըսելու է one book. Տէ էրեք. նոյն-
պէս չըսուիր twenty pound, առ քաշ. այլ պէտք է ըսել
twenty pounds, առ քաշ: [Այս ոճը Հայերէն աշխարհա-
բառի մէջ տարբեր է:]

3. Երբ than, քան թիւն հետ բաղդատական աստիճան մը
կը գործածուի, նայելու է որ՝ ոչ բաղդատականի առաջին մասն
իր մէջ պարունակէ վերջինն եւ ոչ վերջին մասն իր մէջ պա-
րունակէ առաջինն. այսպէս, “Iron is more useful than all the
metals. Երկ-ն աւել օգտ-ւոր է քան Բոլոր Բարդները: Նոյնպէս
“All the metals are less useful than iron. Բոլոր Բարդները նոյն-
օգտ-ւոր են քան երկ-ն: Այս երկու օրինակներն ալ սխալ են,
քանի որ երկաթն ալ բոլոր մետաղներուն մէջ կը հասկցուի.
Երկուքին մէջ ալ պէտք է ըսել “all the other metals. Բոլոր
Ճոյաճ մետաղներն:”

4. Երբ ածականի մը գերադրական աստիճանը կը գործածուի, բաղդատութեան վերջին մասն որ *of* նախդիրովը կ'ուկսի, պէտք է միշտ առջի մասն ալ իր մէջ պարունակէ. այսպէս, "A fondness for show, is, of all other follies, the most vain. Յուցասիրութիւնն որքէն բոլոր անմտութիւններու ամենէն աւելի սնոտին է. այս խօսքին մէջ *other*, որքէն բոլոր պէտք է դուրս թողուի, որովհետեւ *follies*, անբարեբաղի՝ բոլոր իր մէջ պէտք է պարունակէ a fondness for show, ցուցասիրութիւնն ալ:

5. Երբ հաւասարութիւնը կը մերժուի, կամ անհաւասարութիւնը կը հաստատուի, բաղդատութեան ոչ մի մասն իր մէջ առնելու է միւս մասը. "No writings whatever are so well known, as the sacred books, Զիւն որ է գրութիւններ այնքան լուծանչուած, որքան նորմալ գրքերը. այս խօսքը սխալ է, որովհետեւ նուիրական գրքերն ալ գրութիւններ են:

6. Բնաւ գործածելու չէ կրկնակ բաղդատական կամ գերադրական աստիճաններ. այսպէս ըսելու չէ *less nobler, most straitest*, այլ պէտք է ըսել *less noble, նոսալ աշխատանք, straitest, ամենէն աշխույժ*:

7. Երբ ածականներ կը կցուին *and, or* կամ *nor*ով, ամենէն պարզն ու կարճը առաջ դրուելու է. այսպէս չըսուի "He is more respectable and older than his brother". Այլ ըսելու է "He is older and more respectable than his brother. Ինքն աւելի տարեց եւ աւելի յարգելի է քան իւր եղբայրը:

8. Երբ ածական մը ուրիշ ածականի մը վրայ կ'աւելցուի առանց շաղկապով մը կցուելու, նայելու է որ ածականներէն գոյականի ազդու մէկ որակութիւնը ցոյց տուող ածականը գոյականէն անմիջապէս առաջ դրուի եւ միւսներն համեմատաբար. այսպէս չըսուի "A young agreeable man" այլ պէտք է ըսել "An agreeable young man. Համալիրով երեսնամեայ (մարդ) մը:

9. Արձակ գրութիւններու մէջ յատկութիւն ցուցնող ածականը իբր մակրայ գործածելը բնաւ ներկի չէ. այսպէս ըսելու չէ "Extreme bad weather". Այլ պէտք է ըսել "Extremely bad weather. Զգալաւ իբրեւ զէշ օդ:

10. *Them* իներանունը բնաւ գործածելու չէ *those* ածականին տեղ. այսպէս սխալ է ըսել "I bought them books." այլ պէտք է ըսել "I bought those books. Գնեցի այդ գրքերը:

“When cross-examined by them lawyers.”

“Here are ten oranges, take either of them.”

“And there shall be no more death.”

“Memory and forecast† just returns engage,
This pointing back to youth, that on to age.”

176. Վարժութիւն

[Ե]

THE KIND OF FOOD WE EAT.

What kind of food do we eat?

We eat meat and fish, fruit and vegetables.

Much of our food must first be cooked:
but we eat some of our food raw, or uncooked.

We eat many kinds of fruit raw, such as
apples, pears, oranges and bananas. We also
drink milk raw as well as boiled.

We do not have to cook lettuce, radishes
or celery. These are good to eat uncooked.

We often eat food that has been smoked.
Some meats and some kinds of fish taste much
better for being smoked.

Corned beef is meat that has been kept
in a brine made of salt and water. Some people
like it, for a change, better than fresh meat.

[Զ] [Է]

Deep within my heart,

Softly this I heard:

*“Each heart holds the secret
Kindness is the word.”*

† fore'cast' (Ֆորե-կասթ) նախագուշակում, նախատեսութիւն

ԴԱՍ ՂԲ. (LESSON XCII.)

ՔԱՂՈՒԱԾՔ. (REVIEW.)

[Հետեւեալ կարգաւորումն գրաւոր Անգլիերէն պատասխանելու է տետրակին մէջ, թմին մէկ պատասխանին մէկ կամ երկու օրինակ տալով. յետոյ տեղերը դրօշմ մէջ գտնելով, անոնց հետ բաղդատելու է:]

1. Ի՞նչ են համաձայնութիւն. բառերու յարաբերութիւն, կառավարութիւն և կարգադրութիւն: Ի՞նչ է նախադասութիւն և քանի՞ մասերէ կը բաղկանայ: Նախադասութիւն մը քանի՞ տեսակի կարելի է բաժնել. Ի՞նչ են տարբերութիւններն Ի՞նչ տարբերութիւն կայ sentenceի և phraseի միջեւ: Համաձայնութեան վերաբերեալ քանի՞ կանոններ կան: Գոց գրեցէք առաջին ինն կանոններն եւ մէյմէկ օրինակներով բացատրեցէք:

Ի՞նչ է տիտղոսն եւ քանի՞ կարգի կարելի է բաժնել: Գրեցէք զանազան սովորական տիտղոսներով տասն անուններ: Եւ հասցէներ այնպէս՝ ինչպէս պէտք էիք գրել նամակներու պահարաններուն վրայ: Պահարաններուն վրայ ո՞ւր գրելու է նամակը զրկողի անունն ու հասցէն: Ո՞ւր փակցնելու է նամակադրոշմը եւ ի՞նչո՞ւ*: Գրեցէք երեք պահարաններ ձեր բարեկամներու հասցէներուն. զրկողի հասցէներովը միասին, եւ նամակադրոշմներն ալ փակցուցէք. յետոյ գրեցէք Անգլիերէն հետեւեալ նամակին պէս (քիչ շատ փոփոխութիւններ ընելով) երեք նամակներ ալ եւ ներփակելով ձեր գրած պահարաններուն մէջ զրկեցէք ձեր բարեկամներուն:

114 Արեւելք 28րդ Փողոց,
Նի՛ւ Եօքս, Ն. Ե.
Փետր. 4, 1913

Տիար Տաճատ Մկուկ

306 Միութիւն Փողոց,
Ուէստ Հոպքըն, Ն. Ճ.

Սիրելի Բարեկամ:—

Այսօր Կիրակի ըլլալով, տունն եմ, եւ կը փափաքիմ ձեզ գրել այս քանի մը տողերը:

Առտուն ամենքս ալ եկեղեցի գնացինք, ուր շատ ժողովուրդ կար: Հայաստանեայց Սուրբ Եկեղեցւոյ երգեցողութիւնը (singing) շատ կը սիրեմ: Արարողութենէն (service) վերջ քանի մը հիւրեր (guest) հետերնիս տուն բերինք, եւ աղւոր ճաշ մը վայելեցինք:

* Ամերիկայի մէջ կառավարական օրէնք է որ նամակադրոշմը պէտք է փակցնել պահարանի աջ կողմի վերի անկիւնը. որովհետեւ նամակադրոշմ ոչնչացնելու յատուկ մեքենային պէտք է յարմարի:

կէսօրէն վերջ կեդրոնական պարտէզը գացինք մեր այցելուներուն հետ: Օդը կատարեալ գարնանային էր: Ամեն բան ինձ գեղեցիկ կ'երեւար: Ինչպէ՞ս կը ցանկայի որ դուք ալ մեզի հետ ըլլայիք եւ մեզ հետ վայելէիք բնութեան գեղեցկութիւններն:

Կը յուսամ լաւ էք և գալ շարաթ օր պիտի կրնաք գալ մեզ տեսնելու:

Յաւէտ (միշտ) Ձեր Բարեկամը
ՊԵՏՐՈՍ ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ

2. Գրեցէք քսան բառեր, որոց ամեն մէկը կը ներկայացնէ քաղաքի մը մէջ գտնուած տեսակ մը շէնք. ինչպէս, եկեղեցի, դպրոց, գրադարան, ևն.:

Գրեցէք քսան բառեր որոց ամեն մէկը կը ներկայացնէ արհեստաւոր մը. ինչպէս, բեռնակիր, նամակագր, ոստիկան, ևն.:

3. Առանձին տան մը իրիկուան ճաշկերոյթին համար ճաշացուցակ մը պատրաստեցէք, որոյ մէջ առ նուազն հինգ շարք ըլլալու է եւ իւրաքանչիւր շարքին մէջ առ նուազն երեք տեսակ ուտելիք կամ խմելիք տրուելու է:

4. Քանի՞ քառ. մատ. հաւասար է 1 քառ. ոտնաչափի:

Քանի՞ քառ. ոտն. հաւասար է 1 քառ. կանգունի:

Քանի՞ քառ. լծվար հաւասար է 1 քառ. մղոնի:

Գրեցէք տասը բառեր, որոնք հասարակ քարերու անուններ են. տասը բառեր՝ որոնք մետաղներու անուններ են. տասը բառեր՝ որոնք տան մը մասերը կը ներկայացնեն:

Ձեր քով նստողներուն (կամ դուք ինքիս) պատմեցէք Մըլիւնի եւ Մարախի պատմութիւնը. նոյնպէս Տրցակ մը ձգտողներու պատմութիւնը: Բարոյական ի՞նչ դաս առնելու ենք այս հրահանգիչ պատմութիւններէն:

5. Պատրաստեցէք վեց սենեակնոց տան մը համար անհրաժեշտ եղած կահ կարասիներու եւ ամաններու ցուցակ մը, ոչ նուազ քան հարիւր կտորներէ բաղկացեալ. իւրաքանչիւր սենեակին պէտք եղածները մէյ մէկ խուսիք ընելով:

6. Պատրաստեցէք հացագործին դրկուելու յանձնարարացուցակ մը (order), որոյ մէջ առ նուազն քսան տեսակ հաց, բոկեղ, քաքար, կարկանդակ, ևն. յիշուած ըլլան:

7. Քանի՞ դորակ կը պարունակէ կրկնադորակ մը: Եթէ չաթին դորակը 4 սէնդ ըլլայ, երեք կրկնադորակը քանի՞ պիտի արժէ: Եթէ քարիւղին մէկ քառադորակը 12 սէնդ արժէ. ի՞նչ պիտի արժէ մէկ տակառաչափը. ի՞նչ պիտի արժէ մէկ մեծ տակառաչափը:

ԴԱՍ ՂԳ. (LESSON XCIII.)

[2]

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Դրամներն:

cent	(սենտ)	սենդ
nick'el	(նիկ'ել)	նիքըլ † (հինգ սենտնոյ)
dime	(դայմ)	տայմ (սուրս սենտնոյ)
quar'ter	(քուո'թեր)	քառորդ տուր, (սուրս հինգ սենտնոյ)
half-dollar	(հալֆ-տուր)	կէս-տալէր (սուրս սենտնոյ)
dol'lar	(տուլ'լար)	տալէր (հարիւր սենտնոյ)

Գիտելիքներ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Դրամներն կը շինուին երկու գլխաւոր նիւթերէ, մետաղէ եւ թղթէ: Մետաղէ շինուածներուն համար կը գործածեն պղինձ, նիքըլ, արծաթ եւ ոսկի:

Պէտք կը շինուին սենտներ միայն: Հին երկու սենտնոցներ ալ կը գտնուին պղնձէ շինուած:

Նիկ'ել կը շինուին (հինգ սենտնոյներէ) միայն: Հին երեք սենտնոցներ ալ կը գտնուին նիքըլէ շինուած:

Աքս-մէ կը շինուին սուրս սենտնոյները, սուրս եւ հինգ սենտնոյներն եւ տուրսնոյներն:

Ուկէ կը շինուին երկու-սուրս սենտնոյ, հինգ տուրսնոյ, սուրս տուրսնոյ (eagle, է'յօլ, արծիւ), եւ սուրս տուրսնոյ դրամներն:

Թղթէ (թիւթ-թիւթ թիւթ թիւթ թիւթ) կը շինուին թիւ տուրսնոյ, երկու տուրսնոյ, հինգ տուրսնոյ, սուրս տուրսնոյ, սուրս տուրսնոյ, սուրս տուրսնոյ, հարիւր տուրսնոյ, հինգ հարիւր տուրսնոյ եւ հարիւր տուրսնոյ թղթադրամներն: (Տասը հազար տալէրնոցն հազուադիւտ է:) Այս թղթադրամներն յաճախ կը կոչուին green'back" (կիւրս-կիւրս) ետեւը կանաչ, թղթադրամի իսկական գոյնէն. որովհետեւ բոլոր արծաթ թղթադրամներն կանաչ կ'ըլլան: Իսկ այն թղթադրամներն որոց փոխարէն ոսկի դրամ դրուած է Միացեալ Նահանգաց Գանձատանը մէջ, դեղին կ'ըլլան եւ այդ պատճառաւ ալ երբեմն կը կոչուին yellowback (կիւրս-կիւրս) ետեւը դեղին: Ազտոտ թղթադրամներն Գանձատան մէջ կը լրան կ'արդուեն եւ կրկին շրջաբերութեան կը հանեն:

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Դրամական միութիւնն է dollar, տուր, որ հաւասար է 100 սենտի: Արծաթ տալէրը

† Նիքըլ տեսակ մը մետաղ է, որ ուրիշ մետաղներու բաղադրութեանց հետ կամ զանոնք զօծելու կը գործածուի:

կը կշռէ 412.5 ցորեն (որմէ 371.25 ցորենը արծաթ է և 41.25ը al-loy' (ըւս) խառնուրդ մետաղ: Ամենէն փոքր դրամն է cent, «Էդը, որոյ 100ը հաւասար է 1 տալէրի: Սէնդը կը կշռէ 48 ցորեն. որոյ հարիւրին 95ը պղինձ և 5 հարիւրերորդը թիթեղ կամ գինկ է:

Նպարավաճառի մը խանութին մէջ

Gro'cer (հո'սըբ) Նպարավաճառ, Համադամավաճառ
gro'cer-y (հո'սըբ) Նպարեղէն, Նպարավաճառի խանութ
groceries (հո'սըբ) Նպարեղէններ, Համեմներ
pro-vi'sions (քրօվ'սիւս) պաշար

[Ամերիկայի Նպարավաճառներուն քով կարելի է գտնել ոչ միայն նպարեղէններ, այլ նաեւ ապուխտ, բանջարեղէն, պտուղ, կաթ, կարագ, պանիր, հաց, շաքարեղէն, ծխախոտ, թէյ, սուրճ, եւն. եւ ասոնց ամեն մէկն ալ իր տեսակներովը. նոյնպէս տան, մանաւանդ խոհանոցի մէջ գործածուելիք ամեն տեսակ առարկաներ. ինչպէս, աճառ, աւել, վառարանի ներկ, խոզանակ, եւն., եւն.: Յաճախ կարելի է գտնել նաեւ կազդուրիչ եւ ոգելից ըմպելիներ իրենց տեսակներովը: Գիւղերու մէջ մանաւանդ՝ Նպարավաճառի մը խանութին մէջ, բոլոր վերոյիշեալներէն ի վատ, կարելի է գտնել նաեւ ամեն տեսակ գործիքներ, յախճապակիէ ամաններ, կերպասեղէններ, զգեստեղէններ, գլխարկներ, կօշիկներ, մոյգեր, խաղալիքներ, թղթեղէններ, գրքեր, գոհարեղէններ, փայտ, ածուխ, ևն., ևն.: Բնականաբար ուրեմն՝ մեզ անկարելի է Նպարավաճառի մը խանութին մէջ գտնուած հարիւրաւոր առարկաներու անուններն աստ ցուցակագրելով մեր ուսանողին ծանօթացնել, պիտի բաւականանանք ընտելացնելով գինքը անոնցմէ ամենէն շատ գործածական բառերուն հետ միայն:]

Ընդեղէններ:

wheat	(հո-էյթ)*	ցորեն
boiled wheat meal	(պօւլթ հո-էյթ փլ) ձաւար	(Տճի. պօւլթ)
de-cor'ti-ca'ted wheat	(տիք'տի-էյթ հո-էյթ) ծեծած	(քրէնէ)
hom'i-ny	(հո-փին)	կորկոտ (Ռի. Կրէյթի)
cream of wheat	(քրէյթ օվ հո-էյթ) ցորենի սեր	(Ռի. օւլթրէի)
buck'wheat	(պլ'հո-էյթ)	եռանկիւնածեւ ցորեն
gra'ham	(գրէյթ)	բանջարացորեն
grain	(գրէյթ)*	ցորենահատ
corn	(քօռն)*	եգիպտացորեն

* Հնչելու է մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ):

fa-ri'na	(ֆարինա, ֆար'նա)	կոտրած Եգիպտացորեն
rye	(բայ)	Հաճար
bar'ley	(պարլե)	գարի [բի†
pearl barley	(փլբարլե)	գարեճաւար, մարգարտաձև գա-
oats	(օթա)	վարսակ
oat'meal	(օթմեյլ)	կոտրտած վարսակ
rolled oats	(ռօլդ օթա)	լողելով ջարդած վարսակ
mil'let	(միլլեթ)	կորեկ
rice	(բայ)	բրինձ, որից
chick'pea''	(չիքիթ)	սիսեռ
len'til	(լենտիլ)	ոսպ

Ալիւրի Տեսակներ

flour	(ֆլուոր)*	ալիւր
wheat flour	(հոտայտ ֆլուոր)	ցորենի ալիւր
whole wheat flour	(հօլ հոտայտ ֆլուոր)	զոռտ ցորենի ալիւր
buckwheat flour	(պլոհոտայտ ֆլուոր)	եռանկիւնաձեւ ցորենի ալիւր
corn meal	(քօռն մեյլ)	Եգիպտացորենի ալիւր
graham flour	(գրեյմս ֆլուոր)	բանջարացորենի ալիւր†
rye flour	(բայ ֆլուոր)	Հաճարի ալիւր
starch	(շտարչա)*	օսլայ, նշայ
corn starch	(քօռն շտարչա)	Եգիպտացորենի օսլայ
bran	(պրան)	ցորենի թեփ

Տաք ըմպելիներ շինելու գլխաւոր նիւթերն են

tea	(թէյ)	Թէյ՝
black tea	(պլէթ թէյ)	սեւ Թէյ
green tea	(կրէյն թէյ)	կանաչ Թէյ
mixed tea	(միքսթ թէյ)	խառնուած Թէյ
Eng'lish break'fast	(էնկլիշ քրէքֆէսթ)	Անգլիական նախաճաշի Թէյ
Cey-lon' tea	(Շէլոն թէյ)	Սէյլանի Թէյ
cof fee	(քֆէ)	սուրճ

† Կը գործածուի ապուր շինելու համար:

† Այս ալիւրը կը շինուի բանջարացորենը չը ծեծած աղաղով, որով կ'ստացուի թեփախառն ալիւր:

|| Սուրճի եւ մանաւանդ Թէյի տեսակները բազմաթիւ են. հոս յիշուած են ամենէն շատ գործածուածները միայն:

§ Սէյլան Հնդկաստանի Հարաւային կողմը մեծ կղզի մ'է աւելի քան 3,000,000 բնակչօք: Թէյէ ի զատ ունի առատ մարգարիտ եւ թանկագին քարեր: Հոս կայ Հայ հարուստ գաղթականութիւն մը:

Ja'va coffee	(ճա՛վա Կ-ֆէ՛)	Ճավայի† սուրճ
Mo'cha coffee	(մո՛չա Կ-ֆէ՛)	Մօգայի սուրճ
Ma'ra-cai'bo coffee	(մարա՛կայ-բո Կ-ֆէ՛)	Մարագայայի } սուրճ
co'coa	(կո՛կո)	գոգո
choc'o-late	(չո՛կոլէտ)	տոկում
postum	(փոս՛տում)	խարկած եւ աղցած ցորենճ

Հացի, բոկեղի, քաքարի, կարկանդակի եւ պաքսիմատի տեսակներու մասին տեսնել Դաս 2Ը. (Երեւ 451-453):

Մաղի Գլխաւոր Տեսակներն են,

crack'ers	(քրե՛քթ)	Հասարակ ծաղ
oyster-crackers	(օյսթքրե՛քթ)	ոստրէի ծաղ
milk-crackers	(միլք-քրե՛քթ)	կաթնածաղ
so'da-crackers	(սոդա-քրե՛քթ)	օշնանաղով ծաղ
tea-biscuits	(թէյ-պիսքիտ)	թէյի պաքսիմատներ
nabisco	(նափիսկո)	չաքարապաքսիմատ
zwie'back**	(շվե՛բակ)	չորցած պաքսիմատ

Ապուխտի Տեսակներու Մասին Տեսնել Երես 469:

Իւղերու Գլխաւոր Տեսակներն են,

oil	(օյլ)	իւղ
olive oil	(օլիւ օյլ)	ձիթաիւղ, ձէթ
sweet oil	(սուփթ օյլ)	քաղցր իւղ
ker'o-sene oil	(կերօսէն օյլ)	քարիւղ
as'tral oil	(ասթրէլ օյլ)	աստղափայլ քարիւղ

Չորցած Ապրանքներ:

Չորցած ապրանքներ կը կոչուին, ամեն տեսակ չիրեր, չորցած ձուկ, եւն., որոցմէ որ եւ իցէ մի բան ուղեւոր Համար Հարկ է ուղղուած բանի անուանին առաջն աւելցնել dried (դրայդ) չոր բառը. այսպէս, dried apples, խնձորի չիր. dried fish, չորցած ձուկ. եւն.:

† Ճավա Մալայեան Արշիպիղագոսին մէջ կղզի մ'է: Կը վերաբերի Հոլանտայի տէրութեան: Հոս կայ քիչ շատ նիւթական կարողութիւն ունեցող Հայ գաղթականութիւն մը:

|| Մօգա Հարաւային Արեւմտեան Արաբիայի կամ Եմէնի կուսակալութեան մէկ քաղաքն է: Այս տեղի սուրճն երբեմն շատ անուանի էր:

† Մարագայա Վէնէզուէլայի տէրութեան (Հարաւային Ամերիկայի Դէ) մէկ քաղաքն է:

§ Կը գործածուի սուրճի տեղ:

* Գերմաներէն է:

Ուտուելու Պատրաստ Ընդեղէններ

grape-nuts	(կէյֆ-նէթս)	խաղող-ընկոյզ
corn-flakes	(թուն-ֆլէյթս)	նգիպտացորենի տաշուք
puffed-wheat	(թէֆ-հո-էյթ)	ուռնցուցած ցորեն
puffed-rice	(թէֆ-էյթ)	ուռնցուցած բրինձ
wheatena	(հո-էյթէն)	ցորենի մանրուք

Հեռուներու Գլխաւոր Տեսակներն են,

sir' up, syr' up	(սի'ւ-ըֆ)	շաքարի ռուփ, շարարժ
mo-las'ses	(մուլ-սէս)	շարար (շաքարեղէնէն շինած ռուֆ)
con-densed' mil.	(կոն-սեն-միլ)	խտացած կաթ
vin'e-gar	(վին-էյ-գար)	քացախ
ci'der	(սի-ը-ը)	խնձորաջուր
cider vinegar	(սի-ը-ը վին-էյ-գար)	խնձորի քացախ [քացախ
white-wine vinegar	(հու-ալ-սի-ը-ը վին-էյ-գար)	ճերմակ խաղողէ (գինի) քացախ
red-wine vinegar	(ը-ը-ը-ը վին-էյ-գար)	կարմիր խաղողէ (գինի) քացախ
catch' up	(կ-ը-ը)	ոսկիխնձորի աղցան, սնկաղցան
sauce	(սոս)	համեմանոյշ, մրգանոյշ [սոս

Շաքարի Գլխաւոր Տեսակներն են,

sug' ar	(շու-ը-ը)	շաքար
cut sugar	(էլէ շու-ը-ը)	կտոր շաքար, քառակուսի կտորներու կտրուած շաքար
gran' u- la' 'ted sugar	(գրան-սի-ը-ը շու-ը-ը)	մանր շաքար [շեփեր
pul' ver- ized suga-	(պուլ-վէ-ը-ը շու-ը-ը)	փոշիացած շաքար (ՏՖԼ Լիւշ)
ma' ple sugar	(մեյ-ը-ը շու-ը-ը)	դդքիի (ՏՖԼ Լիւշ-ը-ը-ը շաքար)

|| Գարիէ չի ունի տեսակ մ' ուտելիք է:

¶ Տեսակ մ' ուտելիք է:

‡ sirup, շաքարի տեսակներն նոյնպէս բազմաթիւ են. գրեթէ ամեն տեսակ պտուղներէ շինուած կարելի է գտնել. ինչպէս, strawberry sirup, ելակի շարար. pine-apple sirup, արքայախնձորի շարար. ma' ple sirup, (մեյ-ը-ը-ը) դդքիի շարար. ևն.:

† Հնդկական անուն մ' է. կը կոչուի նաև catsup, քաշի. ketchup, քաշի:

§ Այս շաքարը դդքի ծառի բունէն գարնան ատեններ բղխած քաղցր ջուրէն կը շինուի:

Բանջարեղէններու եւ Պտուղներու տեսակներու մասին
Տեսնել Դաս ՂԱ. (Երէ՞ 479-482):

Աճառի Գլխաւոր Տեսակներն և Անոր Յարակից Բառեր,

soap	(օօֆ)	աճառ, օճառ
soft soap	(օօֆթ օօֆ)	կակուղ աճառ (դնկուղ շինւո՞ւք)
hard soap	(հարթ օօֆ)	կարծր աճառ (օշնանուղ շինւո՞ւք)
Cas'tile't soap	(թաթիլ օօֆ)	Սպանիական աճառ
glyc'er-ine soap	(կլէ'ըրէն օօֆ)	քաղցրիտ աճառ
toi'let' soap	(թա'լէթ օօֆ)	արդուզարդի աճառ
i'vo-ry soap	(ի'յօրէ օօֆ)	փղոսկրանման աճառ [դե՞]
pock'et soap	(թո'քէթ օօֆ)	գրպանի աճառ (թոշնի լեթթեթո՞ւք)
tar soap	(թար օօֆ)	կարածառ (Տճի. Գրեթ օղորէն)
soap-pow'der	(օօֆ-թոթըր)	փոշիացած աճառ
sapol'io	(սոֆօ'լիօ)	սափօլիօ (Թիլ. Գրեթո՞ւք)†
bon'a-mi	(ոն'ա-մի)	ազնիւ բարեկամ
soap'ine	(օօֆին)	աճառային (Թիլ. Գրեթո՞ւք)¶
wash'ing soda	(աա'շնի օօթ)	լուացքի օշնանաղ
washing powder	(աա'շնի ֆոթըր)	լուացքի մաքրողական փոշի
washing blue	(աա'շնի պլու)	} Լուացքի կապոյտ
bluing	(պլուին)	
no-rub	(նօ-րըպ)	մի ջնջիտեր (դեթի յը օթո՞ւք)
starch	(ըթիւն)	նշայ (Տճի. Նշոթո՞ւք)
clothes' pin	(քլօթին ֆին)	լաթերու գնդասեղ (ճնդո՞ւք)
clothes' line	(քլօթին օլին)	լաթերու (լոթոթի) չուան
am-mo'ni-a	(ամօ'նի)	անուշադր (Տճի. Նշոթըր)

ԾԱՆ. — 1. Աճառներու վերոյգրեալ տեսակներէն ի դատ
կան ուրիշ բազմաթիւ տեսակներ ալ, որոնք կը կոչուին կամ
իրենց գլխաւոր բաղադրութեան անունովը, կամ արտադրող
անձի կամ ընկերութեան անունովը եւ կամ ուրիշ որ եւ է
անունով. ինչպէս, lettuce soap, հազարածառ. Kirkman's soap,
Քիրքմանի աճառ, և լն.:

2. Աճառները կը ծախուին հատով կամ տուփով: Կաղա-
պար մ'աճառ ըսելու համար պէտք է ըսել a cake of ... soap
(ը ֆեյթ օֆ ... օօֆ):

- ‡ Սպանիական վաղեմի թագաւորութեան անունն է:
§ Կը գործածուի թէ լուացք ընելու եւ թէ ամաններ լուալու:
† Կը գործածուի դանակ, դգալ. և լն. մաքրելու համար:
|| Գաղղիերէն է. կը գործածուի ապակիներ մաքրելու համար:
¶ Կը գործածուի լուացքի համար:
* Նշելու է մէկ տեղամէն (մէկ վանկ):

Թիթեղեայ Տուփերով Ապրանքներ:

[Տարուայ ամեն եղանակներուն մէջ՝ կարելի է ստանալ ամեն տեսակ բանջարեղէններ, պտուղներ, Եգիպտացորեն, եզան միս, պատրաստի ապուրներ, եփած լուրիս, եւ մէկ քանի տեսակ ձկներ, խտացած կաթ Թիթեղեայ տուփերով, որոնք առ Հասարակ կը կոչուին canned goods (թանգ Կոմս) Թիթեղեայ տուփերով մէջ պահուած ապրանքներ. ասոնցմէ որ եւ է մէկը ուզելու համար պէտք է ուզուածին անուանը նախադասել canned (թանգ) բառը. այսպէս, canned tomatoes, Թիթեղեայ տուփով ոսկեխնձոր. canned peaches, Թիթեղեայ տուփով դեղձ. canned sardines (թանգ Կոմս) Թիթեղեայ տուփով սորգո. եւ կամ կարելի է ըսել a can of condensed milk, Թիթեղեայ տուփ մը խտացած կաթ. a can of pears, Թիթեղեայ տուփ մը տանձ. a can of salmon, Թիթեղեայ տուփ մը լոստի. եւն.:

Կազդուրիչ Ըմպելիներու Գլխաւոր Տեսակներն են,

soda water	(սոդա Վոլէր)	աշնանաղի ջուր (Կոլո)
cream-soda	(քրէյթ-սոդա)	սերահամ-աշնանաղի-ջուր
lemon-soda	(լէմըն-սոդա)	լեմոնահամ-աշնանաղի-ջուր
gin'ger-ale'	(ճինճըրէյլ)	կոճապղպեղով ըմպելիք
rasp'ber'ry	(րասպըրի)	ժոխով ըմպելիք
sar'sa-pa-ril'la	(սարսափըրիլա)	սաքառնա

Համեմներ:

spice	(սփայս)*	Համեմներ
salt	(սոլթ)	աղ
table salt	(թեյոլ սոլթ)	սեղանի աղ (շոք Բոն)
all'spice'	(ոլսփայս)	ամենհամամ (Տճի. Կէհար)
gin'ger	(ճինճըր)	կոճապղպեղ (Տճի. Դէնճէճիլ)
black pepper	(պլէյթ փէթըր)	սեւ պղպեղ
white pepper	(հաւայթ փէթըր)	ճերմակ պղպեղ
red pepper	(րէթ փէթըր)	կարմիր պղպեղ
mint	(մինթ)	անանուխ (Տճի. Նանի)
gar'den mint	(կոմարն մինթ)	պարտէզի անանուխ
wild mint	(սաւյլթ մինթ)	դաղձ
pepper-mint	(փէթըր-մինթ)	պղպեղ-անանուխ
va-nil'la	(վանիլա)	Համեմուկ, վանիլ
nut'meg	(նէթմէյ)	մշկընկոյզ (Ռոյ. Ինճոմար)
mus'tard	(մսթարդ)	մանանխ (Տճի. Իրարիլ)

* Հիշելու է մէկ անգամ (մէկ վանիլ):

clove	(գլօ՛վ)*	մեխակ (ՏՃՂ. քօրէնֆել) [ւնն]
cin'na-mon	(սիննա՛մոն)	կինամոմոն, դարիճենիկ (ՏՃՂ. արք)
cum'in	(գլօ՛մն)	չաման (ՏՃՂ. փփօմ) [քօրէն]
car'da-mom	(գարձա՛մոմ)	տեսակ մը անուշահոտ ունդ (ՏՃՂ.)

Նպարավաճառի մը խանութիւն մէջ կարելի է գտնել նաև
հետեւեալներն և անոնց նման ուրիշ շատ մ'առարկաներ,

so'da	(սօ՛դա)	օշնանաղ
pot'ash"	(քօ՛թաշ)	տնկաղ
baking powder	(պէյքինկ փօւփաւը)	և փելլու փոշի†
baking soda	(պէյքինկ սօդա)	եփելլու օշնանաղ†
yeast	(իյօսթ)*	խմոր (թիթօր)
mac'a-ro'ni	(մափարօնի)	իտալական դդմած (ՏՃՂ. մարչա)
noo'dle	(նօ՛դլ)	Գերմանական դդմած. հերհայս
tap'i-o'ca	(տափօ՛գա)	դարիօգա‡ [շէյրէ]
jel'ly	(ճել՛լ)	բանդակ (եփած պղնձ լեւնճ Գէլլ)
apple-jelly	(էփլ-ճելլ)	խնձորի բանդակ
jam	(ճեմ)	կտապճ (ՏՃՂ. փօր-պփ)
hon'ey	(հեյնի)	մեղր
bird-seed	(պըր-սփայ)	թռչունի ուտելիք
grav'el	(գրեյ՛վ)	աւազախառն մանր խիճ
match'es	(մեչէս)	լուցկի (ՏՃՂ. փիլիք)
can'dle	(քան՛դլ)	մոմ
broom	(պրօմ)*	աւել, ցախ
brush	(պրշ)*	խոզանակ, նկարչի վրձին
broom-brush	(պրօմ-պրշ)	զգեստի աւել
crum-brush	(քրէմ-պրշ)	փշրանքի խոզանակ
shoe-brush	(շօ-պրշ)	կօշիկներու խոզանակ
stove-brush	(սթօւ-պրշ)	վառարանի խոզանակ
bot'tle-brush	(պօթլ-պրշ)	սրուակի խոզանակ
scrub'bing brush(ը)	(սքրիքինկ-պրշ)	գետինը լրւալու խոզանակ

* Հնչու է մէկ տեղամէկ (մէկ վանդ)։

† Շաղուած հայսին (իմօր) հետ կը խառնեն (մարչի պէ) յամորումը կամ աճումը յառաջ բերելու համար։

‡ Նշայով չի նշուած. ճերմակ, կարծր եւ անկանոն ձեւով բան մ'է, որ կը ծառայէ քաղցրապուր (pudding — փփօմնիկ) չի նշու. սորա մէջ սովորաբար պտուղ մ'ալ կը խառնեն. ինչպէս apple tapioca, խնձորով դարիօգա։

§ Որ և է պտուղ (սփփօր-քօր քօր) աղէկ մը խաշելէ վերջ չաքարով կը խառնեն եւ կը ծածեն։

stove-polish	(ը)՝Նօժ-ժ-մշ)	վառարանի փայլեցուցիչ
shoe-polish	(շօ-ժ-մշ)	կօշիկի փայլեցուցիչ
shoe-blackening	(շօ-Պլեգիճի)	սեւ կօշկաներկ

Բայեր

to sift	(սփ-թ)*	մաղել
to condense	(էճ-դե-ն-)	խտացնել, խտանալ
to grind	(կր-յ-դ)*	աղալ
to gran' u- late	(կր-նե-ն-լե-դ)	մանրել
to pul' ver-ize	(էժ-լէճ-ր-յ)	շատ մանր (թ-ր-ի ժ-շէ գե-ն) աղալ
to mix	(մի-ս)*	խառնել
to oil	(ոյլ)	իւղել
to wash	(ա-աշ)*	լուալ, լուացք ընել
to starch	(ը)՝Ն-ա-ն)	նշայ ընել
to can	(տե-ն)	թիթեղեայ տուփերու մէջ լեց-
նել (պահելու համար)
to salt	(սօլ-թ)	աղել
to sweep	(ը)՝-ս-յ-թ)*	աւելել
to scrub	(ը)՝-թ-ր-ը)*	գետիւնը լուալ
to brush	(պ-ըշ)*	խոզանակել (ֆրշ-յել)
to shine	(շ-յն)	} փայլեցնել, կօշիկ ներկել
to pol' ish	(ժ-մշ)	
to account	(էգ-դ-ա-ն-դ)	հաշուել
to set' tle	(սե-՛դլ)	շտկել, կարգի դնել, լմացնել,
մաքրել. հաստատուիլ, տեղա-
ւորուիլ. հանդարտիլ, տակը չոքիլ

Ոստակցութիւն նպարապաճառի մը խանութին մէջ:

Բարի լոյս Տիար Ինք Տօնինի Մր. Գլաւ — Good morning Mr. Գլաւ: — Բարի լոյս — Ինք Տօնինի Մր. Clark. — Good morn-
 Տիկին Ապահոնի: Ապահոնի ing Mrs. Abahoonie.
 Այս առաւօտ քիչ մը ալ նշոյր ըս իրօքէյս I need some groceries
 նպարեղէն ներսը Գրի Տօնինի — ի՞նչ է՛ս this morning. — We
 պէտք ունիմ: Ամեն յիշոյր մէ իրօքէյս sell all kinds of gro-
 տեսակ նպարեղէն- ceries.
 ներ կը ծախենք:

Ծիրանի չիր կը պա- րօ- ե- լի յի յի Դոյր Do you keep dried a-
 հէ՞ք: — Այո, տիկին, էյիթիթ-ն — Ե-ն Տի՛ս, pricots? — Yes, ma'am,
 կը պահենք: — Ի՛նչ րօ- we do.

Տուէք (նշոյր րօ- լի յի հիւ ը քիւ մէ Let me have a couple
 Նե-ն-մ) երկու ժ-ն-ն: ժ-ն-ն — Ե-ն Տի՛ս of pounds. — Thirty

— Երեսուն սէնդ: Ու-	— Ենդ: — Էնիւնիւ Էլ —	cents. Anything else?
րի՞ն որ եւ է բան:		
Պիտի սիրէի ունե-	այ շո-դ Էյդ Դ-ն Էի	I should like to have
նալ նաեւ օլ-օ		also
3 1/2 քաշ կտոր շա-	3 1/2 քաշ-նդ — Է Էլ	3 1/2 lbs. of cut sugar,
քար:	շո-ի-դ,	
Շիշ մը ձիթաիւղ,	Է դ-իւ — Է Էլ — Էլ	A bottle of olive-oil,
Կաղապար մը փղոսկ-	Է Էյդ — Է Էլ Էլ — օլ,	A cake of Ivory soap,
րանման անառ,		
2 կրկնաչափ քաղցր	2 Դ-օ-ն — Է Էլ — Էլ	2 qts. of sweet pota-
գետնախնձոր,	Է Էլ — Էլ — Էլ	atoes,
Տուփ մը լուցկի,	Է դ-ն — Է Էլ — Էլ	A box of matches,
Կրկնդրկ. մը կարմիր	Է Դ-օ-ն — Է Էլ — Էլ	A qt. of red wine
գինիի քացախ,	Է Էլ — Էլ — Էլ	vinegar,
Թիթեղեայ տուփ	Է Էլ — Էլ — Էլ	A can of tomatoes,
մ'ոսկեխնձոր, և		and
Ծրար մը ուռեցու-	Է Էլ — Էլ — Էլ	A pkg.† of puffed
ցած ցորեն:	Էլ — Էլ — Էլ	wheat,
Գումարը քանիի՞ կը-	Էլ — Էլ — Էլ	What do they amount
հասնի: — Տալեր տաս-	Էլ — Էլ — Էլ	to? — A dollar and
ներկու սէնդ:	Էլ — Էլ — Էլ	twelve cents.
Կուզէ՞ք հիմայ վճա-	Էլ — Էլ — Էլ	Will you pay for them
րել (անոն հո-մ):	Էլ — Էլ — Էլ	now?
Եթէ ձեզ յարմար է,	Էլ — Էլ — Էլ	If it is convenient for
ես պիտի սիրէի հա-	Էլ — Էլ — Էլ	you, I should like you
շիւ մը բանայիք ինձ	Էլ — Էլ — Էլ	to open an account†
համար և ես պիտի	Էլ — Էլ — Էլ	for me and I shall pay
վճարեմ շաբաթէ շա-	Էլ — Էլ — Էլ	you weekly. — Very
բաթ: — Շատ լաւ:	Էլ — Էլ — Էլ	well.
Ես շնորհակալ պիտի	Էլ — Էլ — Էլ	I shall be thankful,
լլամ, եթէ դրկէք	Էլ — Էլ — Էլ	if you send them soon
զանոնք հնար եղա-	Էլ — Էլ — Էլ	as possible. — I will.
ծին չափ չուտ: — Պի-	Էլ — Էլ — Էլ	— Good day. — Good
տի (դէմ): — Բարի օր		day.
(Յո-մ Բար-ի): — Բարի		
օր (Էլ — Էլ — Էլ):		
Եկայ ճիշդ հաշիւս	Էլ — Էլ — Էլ	I just came to settle
մաքրելու: Պիտի ու-	Էլ — Էլ — Էլ	my account. Will you
զէիք նայիլ անոր:	Էլ — Էլ — Էլ	look it over?

† pack'age (էլ-ի-դ) [pkg.] ծրար, կապոց

† ac-count' (էլ-ի-դ) հաշիւ

ինչո՞ւ: Ի՞նչ նեղուհ հոգի, հոգի իշ Կհը Why? What is the
թիւն կայ: Օհ, ոչինչ, ի՞նչ — օ, նախնի trouble? — Oh, nothing!
պարզապէս քաղա- տէ՛ր — միայն simply we are
քէն դուրս պիտի տանք — միայն going to move out of
կրուինք: town.

Կը ցաւինք ձեզ կոր- ո՛րք մեզ Կհը We are sorry to miss
անցնելուն: — Շնոր- ես, ինչե՛ք ես, ես you. — Thank you,
հակալ եմ ձեզ, շատ ա՛մ ձերնե՛րք you are very kind.

Բարեսիրտ էք: Զեր հաշիւն է երեք եւ տասներեք իշ ինչի՞ Your account is three
(տասն) քսանվեց իննիստ — հիշէ՛ք twenty-six. — Here
(տասն): — Ահա վճա- իշ քէք, ո՛րք ես տէ՛ք is a check\$, will you
րազիր մը. պիտի ու- իք cash it?
զէ՛ք կանխիկի վե-
րածել:

Անշուշտ: Ահա ձեր քաղաքի. հիշէ՛ք իշ եւ տաս- Certainly. Here is
մանրուքը (փոփոխ): ինչե՛ք — ինչե՛ք, ես. your change. — Thank
— Շնորհակալ եմ ձեզ, հոգի պէ՛տք you. Good bye!

Մնաք բարով: Երթաք բարով: Կը հոգի պէ՛տք. այնքա՛ն ես Good bye! I wish you
մաղթեմ ձեզ լաւ հոգի լէ՛ք. ի՞նչ եւ տաս- good luck†. If you
բաղդ: Եթէ այս կող- երեքսէ՛ք հիշէ՛ք, ինչի՞ come around here,
մեր գաք, հաճեցէ՛ք ինչի՞ տեսնել — ինչե՛ք please come to see us.
գալ մեզ տեսնել: — ես; այնքա՛ն հոգի — Thank you, I will.
Շնորհակալ եմ ձեզ, — հոգի պէ՛տք Good bye! — Good
պիտի (հոգի տեսնել): byel

Մնաք բարով: — Եր-
թաք բարով:

RULE X. — PRONOUNS. ԿԱՆՈՆ Ժ. ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ:

A Pronoun must agree with its antecedent, or the noun or pronoun which it represents, in person, number, and gender.* — Դերանուն մը պէտք է համաձայնի իր նախընթացին հետ. կամ իր ներկայացուցած անունին կամ դերանունին հետ, զէմքով, թուով և սեռով. ինչպէս, "This is the book *which* I bought; *it* is an excellent work. Այս է (այն) գիրքը, շո՛ւր ե՛ք գնեցի:

§ check (չէք) արգելք, իսպախ, խոչ. նշան, մետաղատոմս. վճարագիր, փոխանակագիր (Տճի. փոխանակագիր):

† luck (լէք) բաղդ:

* [Սոյն կանոնը գոց ընելու է:]

ալիւ ընտիր գործ մ'է: Այս օրինակին մէջ *which* և *it* դերանուններն երբեք չեն, եւս և չեն, որովհետեւ կը համաձայնին իրենց նախընթաց *book* բառին:

Բայառնիւ Ա. — Երբ դերանունն մը դրուած է առջև կամ իտեղի ածականի անձի մը կամ իրի մը տեղ. սոյն կանոնին շատ չը նայուիր. ինչպէս, "Tell me *who* it was. Ըսէ ինձի ո՞վ էր ան":

Բայառնիւ Բ. — *It*, ալիւ չէզոք դերանունը կրնայ գործածուիլ թէ մանկիկներու և թէ կենդանիներու համար, երբ անոնց սեռն որոշելու պէտք մը չկայ կամ չենք գիտեր. ինչպէս, "Which is the real friend to the *child*, the person who gives *it* the sweetmeats, or the person who, considering only *its* health, resists† *its* importunities? Ո՞վ է մանկան իրական բարեկամն, (այն) անձն որ իրեն քաղցրեղէններ կ'ուտայ. թէ (այն) անձն որ, առողջութիւնը միայն խորհելով, կ'ընդդիմանայ աւելի թախանձանքներուն": "The *nightingale* sings most sweetly when *it* sings in the night. Սիւնը խիստ աւելի կ'երգէ երբ ալ գիշերը կ'երգէ":

Բայառնիւ Գ. — *It*, ալիւ դերանունն երբեմն կը գործածուի թարմատար (աւելի) կերպով, առանց նախնթացի մ'ականարկելու. երբեմն՝ աղղու ընելու համար (*ex'ple-tive*, է'պլէտիւ), եւ երբեմն ալ՝ բայէն վերջը արտայայտուած գործողութիւն մը ներկայացնելու համար. ինչպէս, "*It* is not for kings to drink wine. Գինի խմելը թագաւորաց համար չէ (չէ՞յէր):":

Բայառնիւ Դ. — Երբ յոքնակի դերանունն մը տեղ փոխաբերաբար (*en-alla-ges*, էնէլաճէ) դրուած է, իր անունն հետ չի համաձայնիր թուով, որովհետեւ յոքնակի բայ կ'ուզէ. ինչպէս, "My lord, you know I love you". — *Shak.* «Իմ տէրս, դո՛ւ գիտես ես յիշ կը սիրեմ»::

Բայառնիւ Ե. — Դերանունն մը՝ երբ տարբեր իմաստով մ'առնուի, իր նախընթացին հետ չի համաձայնիր. ինչպէս, "*Man* is of the masculine gender, because *it* is the name of a male. Մերք արական սեռ է, որովհետեւ ալիւ արուի մ'անունն է":

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Դերանուններու մասին գիտնալու անհրաժեշտ պէտք մը, անոնց ուղիղ նախնթացը գտնելն և անոնց ինչ հոլով ըլլալն որոշելն է:

† re-sist' (րէշէ'տ) ընդդիմանալ, հակառակիլ

‡ im'por-tu'ni-ty (իմ'պորտի'նիտի) թախանձանք

2. *We*, **Բն+** **Թէ** **և** **յոքնակի**, **յաճախ** **ատենախօսները** **և** **հեղինակները**. **մասնաւորապէս** **միապետները** **կը** **գործածեն**. **Ի, Է-** **փոխարէն** **եսասէր** **չերեալու** **համար**. **այս** **պարագային** **տակ** *ourselves*, **Բն+** **Բշ** **գործածելը** **ներելի** **կը** **դառնայ**. **ինչպէս**, “*We Alexander, Autocrat† of all the Russias*. **Մեն+** **Ալեքսանդր, Ինքնակալ** **ամենայն Ռուսաց**.” “*Witness ourselves at Westminster§, 28 day of April, in the tenth year of our reign. — Charles*. **Մեն+** **(Բշ)** **նշմբ տեսնելով Ուէստմինստըրի մէջ**, **Ապրիլ 28ին**, **Բե** **Թագաւորութեան տասներորդ տարւոյ**.” — **ԿԱՐՈՂՈՍ**:

3. *You*, **Դ--+** (**we** **ին պէ**) **Թէ** **և** **յոքնակի** **կը** **գործածուի** **Թէ** **եզակի** **և** **Թէ** **յոքնակի** **իմաստով**, **բայց** **առհասարակ** **յոքնակի** **բայի** **հետ**: **Ասոր** **նմանութեամբ** *yourself*, **Դ--+** **շնշ** **գործածելն** **ալ** **հետզհետէ** **հասարակ** **կը** **դառնայ**: **Իսկ** *thou*, **Դ--** **ներկայիս** **կը** **գործածուի** **միայն** **ազօթքներու** **մէջ**:

4. **Դերանուններն** **սովորաբար** **իրենց** **ներկայացուցած բառէն վերջը** **կը** **գրուին**. **երբեմն** **միայն** **առաջ**. **ինչպէս**, *Ye lawyers*. **Դ--+** **օրէնգէրներն**:

5. **Դերանուն մը** **յաճախ** **խօսքի մը** (*phrase*) **կամ** **նախադասութեան մը տեղը** **կը** **գրուի**. **ինչպէս**, “*Surely the Lord is in this place, and I knew it not*. **Անշուշտ Տէրն այս տեղն է, և ես չգիտէի չադ**”:

6. **Յարաբերական և հարցական դերանուններն** **իրենց նախնթացէն անմիջապէս վերջը** **և** **իրենց պարբերութեան սկիզբը** **դրուելու են**. **ինչպէս**, “*I gave him a piece of bread, which he ate*. **Տուի իրեն կտոր մը հաց, շոք կերաւ**”:

7. **Հասարակ խօսակցութեանց մէջ** **հայցական հոլով** **յարաբերականը** **զօրութեամբ** **կը** **հասկցուի**. **ինչպէս**, “*These are the goods [which] they bought*. **Ասոնք են (այն) ապրանքները [չոք]** **գնեցին**”: **Սակայն** **շնորհքով** **զրութեանց մէջ** **դերանունը** **դնելու է**:

ՄԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. **Դերանուն մը** **որ** **աւելի** **կը** **պատկանի** **նախնթացի մը** **կամ** **ուրիշ դերանուն մը**, **գործածելու չէ** **ուրիշ բառի մը հետ**. **ինչպէս**, “*My boy he goes school*. **Իմ աշո Էն+ կ'երթայ դպրոց**”:

† au'to-crat (օ'տօքրէտ) **ինքնակալ**.

§ West'min-ster (ուէ'ստմինստըր) **Ուէստմինստըր**, **Անգլիոյ Փարլամենտի Պալատն է** **Լոնտոնի մէջ**.

2. Մի և նոյն խօսքին մէջ երկրորդ դէմք դերանունի մը թիւը փոխելու չէ. այսպէս, “*You wept, and I for thee.*” այլ պէտք է ըսել “*You wept, and I for you.*” Դո՛ւ արտասուեցիք և ես (ուրախութեամբ) յեղ համար:

3. Բազմութիւն ցուցնող անունները *who* յարաբերական դերանունովը ներկայացնելու չէ, մինչև որ ուղղակի անձ չը ներկայացնեն. ինչպէս, “*The family whom I visited.*” Ըստ չի՛ւր չոր ես այցելեցի խօսքին միջի *who*ին տեղ աւելի լաւ է *that* գործածել:

4. *That*, որ յարաբերականը կարելի է կամ անձերու և կամ իրերու համար գործածել հետեւեալ պարագաներուն տակ. (1.) Գերադրական ածականէ մը վերջ, երբ յարաբերական պարբերութիւնը կը վերջանայ. ինչպէս, “*He was the fittest person that could then be found.*” Ինքն ափսոսանք անձն էր որ կրնար այն ատեն գտնուիլ: (2.) *Same*, նոյն ածականէն վերջ, երբ յարաբերական պարբերութիւնը կը վերջանայ. ինչպէս, “*He is the same man, that you saw before.*” Ինքն նոյն մարդն է, չոր տեսաք առաջ: (3.) *Who*, ոյն, որը նախնթացէն վերջը. ինչպէս “*Who that is a sincere friend.*” Այն կամ որն որ անկեղծ բարեկամ մ’է: (4.) Երկու կամ աւելի նախնթացներէ վերջ, որոնք կը պահանջեն թէ անձ և թէ իր ցուցնող յարաբերական մը. ինչպէս, “*He spoke largely of the men and things that he had seen.*” Ինքն խօսեցաւ մեծ մասամբ (այն) մարդոց և իրերոց մասին, չոր ինք տեսած էր: (5.) Անսահման նախնթաց մը վերջ, երբ կ’ակնկալուի յարաբերական պարբերութիւնովը վերջանայ. այսպէս, “*Thoughts that breathe* and words that burn.*” Ոոկեր որոնք կը ներշնչեն եւ բռնեց որոնք կ’այրեն: (6.) Թարմատար *it*ովը սկսուած որ եւ է նախնթացէ վերջ. ինչպէս, “*It is you that suffer.*” Դուն ես որ կը նեղուիս: (7.) Եւ բոլոր այն տեղերը, ուր *who* կամ *which* գործածելը տարակուսելի է. ինչպէս, “*The child that was born yesterday.*” Երեւոյն որ երէկ ծնած էր:

5. Երբ երկու կամ աւելի յարաբերական պարբերութիւններ, որոնք չաղկապով մ’իրարու հետ կապուած են եւ որոնք մի եւ նոյն նախնթացէն կախումն ունին, ամեն մէկ պարբերութեան մէջ նոյն դերանունը գործածելու է. այսպէս, “*O thou, who art, and who wast, and who art to come! Ով դու, որ ես, եւ որ էիր, եւ որ գալոց ես:*”

* Հնչելու է մէկ անգամէն (մէկ վահէ):

6. Նախադասութեան մը կազմութեան իմաստի պահանջման համեմատ, *my*, ի. *thy*, +— *his*, էր. *her*, էր. *its*, անոր. եւն. ստացական դերանուններն պէտք են աւելցուիլ կամ կրկնուիլ եւ ոչ երբէք զեղջուիլ. այսպէս, “The man and wife”. պէտք է ըսել “The man and *his* wife. Մարդն ու էր կինը”:

177. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն Թեյթերն-ը Ժ. Կոնսթենտին-ը անգլիացի ընտրեալներէն են Կոնսթենտին-ը]

“Every one in the family should know their duty.” — *Wm. Penn.*

“For every tree is known by his own fruit.”

“Every one must judge of their own feelings.” — *Byron's Letters.*

“Whoever believeth not therein, they shall perish.” — *Sale's Koran*

“If the prophet had commanded thee to do some great thing, would you have refused?”

“France who was in alliance* with Sweden†.”

“The greatest barber who ever lived.”

“The same whom John saw also in the sun.” — *Milton.*

“Who can ever be easy, who is reproached‡ with his own ill conduct§.” — *Thomas a Kempis.*

The second person denotes the person or thing which is spoken to.”

“Possibly, all which I have said, is known and taught.”

“Was it thou, or the wind, who shut the door?” — “It was not I who shut it.”

“He is not the person who it seemed he was.”

“Man would have others obey him, even his own kind; but he will not obey God, that is so much above him, and who made him.”

“His own and wife's wardrobe|| are packed¶ up in a firkin**.”

* al-li-ance (ըււ-յան) դաշնակցութիւն, միութիւն

† Sweden (շւե-տէյըն) Շուէտ (Ռուսոյ սահմանակից թագաւորութիւն մ'է):

‡ re-proach (րէ-պրոչ) յանդիմանութիւն, ըստգտանք, մեղադրանք — to reproach, յանդիմանել, մեղադրել

§ con-duct (կոն-դէկտ) վարք, վարմունք. վարչութիւն. առաջնորդելը. — to con-duct (կոն-դէկտ) առաջնորդել

|| ward-robe (ւար-ռոյ) հանդերձներու պահարան. մէկ անձի բոլոր հանդերձները

¶ pack (թէթ) ծրար (Տճի. պոչ). կենդանի բռն — to pack, ծրարել, ծրար կամ բռն կապել

** fir-kin (ֆիր-կին) տակառակ (Ռուս. գոմի)

ԴԱՍ ՂԴ. (LESSON XCIV.)

[9]

Մեծն Բրիտանիաի կամ Անգլիաի Դրամներն:

Անգլիա՝ աշխարհի ամենամեծ տէրութիւններէն մին, միակ տէրութիւնն է որ ամեն տէրութիւններէ աւելի բազմազան հպատակ ազգեր եւ գաղութներ կը կառավարէ: Իւր մասնաւոր քաղաքականութիւնը՝ հանդէպ այս բազմազան ազգերուն, եղած է միշտ թոյլ տալ որ ամեն մէկ ազգ ինքնին զարգանայ, իւրաքանչիւրը պահելով իւր ազգայնական յատկանիւններն. ինչպէս, լեզուն, կրօնքը, հագուստի տարազներն, ընտանեկան սովորութիւններն, յաճախ եւ ուրոյն ինքնօրինակութիւն, եւն. որոց շարքին եւ ամեն մէկ ազգ, երկիր կամ գաղութ մինչեւ այսօր պահած է նաեւ իւր յատուկ դրամական դրութիւնը. ինչպէս Քանատա ունի իւր Դոլարն ու Մոնէթը, Եգիպտոս իւր Էմփուն ու Դոլարը, Հնդկաստան իւր Րուպիան եւ Անան: Բայց այս բոլոր երկիրներուն մէջ Մեծն Բրիտանիոյ դրամական դրութիւնն ալ քիչ թէ շատ ընդհանրացած ըլլալուն համար, կ'ստանձնենք մեր ուսանողը ծանօթացնել այդ դրութեան հետ միայն:

pen'ny	(փէ'նի)	փէնի, սէնդ	
pence†	(փէն-)*	փէնիներ	
shil'ling	(շիլ'լինկ)	շիլլինկ	
flor'in	(ֆլու'րին)	Ֆլարին	
crown	(քրոն-ն)*	գրաուն	
sov'er-eign	(սու'վէրին)	սըվըրին	} Անգլիական ոսկի
pound‡	(պաունդ)*	փաունտ	

Գիտելիքներ

12 փէնի	(pennies)	հաւասար է 1 շիլլինկի
2 շիլլինկ	(shillings)	հաւասար է 1 արծաթ ֆլարին
5 շիլլինկ	(shillings)	հաւասար է 1 արծաթ գրաունի
20 շիլլինկ	(shillings)	հաւասար է 1 սըվըրինի կամ 1 փաունտ սղըրլինկի

† penny երկու տեսակ յոքնակի ունի, կանոնաւոր pennies որ կը նշանակէ թուով շատ. անկանոն pence որ կը նշանակէ արժէքի գումարը:

‡ pound բառին հետ սովորաբար կը գործածուի ster'ling (ստէրլինկ) եւ միասին կը նշանակէ Անգլիական լիրա:

* Հնչուէ մէկ անգամէն (մէկ վանկ):

- 1 Անգլ. փէնի (penny) հաւասար է Ամերիկեան 2 սէնդին
 1 շիլինկ (shilling) հաւասար է Ամերիկեան 24 սէնդին
 1 Անգլիական ոսկի հաւասար է Ամերիկեան \$4.85ին
 Այս £ նշանը կը նշանակէ Անգլիական ոսկի :
 Այսպիսի մի թիւ £ 5.18.11 կը կարդացուի
 5 Անգլ. ոսկի, 18 շիլինկս, 11 փէնս :

Del'i-ca-tes'sen (դէլիք-թէ-սէն) Համադամավաճառ :

Նպարավաճառի մի ուրիշ կերպը կամ ճիւղը կարելի է համարել Համադամավաճառ Delicatessen, որը Գերմաներէնէ առնուած բառ մ'է և կը նշանակէ սեղանի շուշլուծիւններ կամ ճոխութիւններ վաճառող : Համադամավաճառներուն քով կը ծախուին առ հասարակ չոր և թարմ պտուղներ, թխած շերտեր, տոստերով բանջարեղէններ, պտուղներ ու եփուած պատրաստի ապուրներ, կերակուրներ և ընդեղէններ : Բայց որ ամենէն աւելի ասոնց վաճառածներն են ամեն տեսակ ապուխտներ : Ինչպէս, ba'con (դէյֆըն) խոցի ապուխտ, և ըն. (Ապուխտներն որքէն դէլիքսէն մօտին դէլիքսէն 469) : տեսակ տեսակ խաշած միսեր, չորցուած կամ աղը դրուած ձկներ, և ամեն տեսակ մսեղէն, և բանջարեղէն թթուուտներ (Տճի. թուր-ը) pick'les (փիլէս) ու ամեն տեսակ ախորժակ բացող ուտելիքներ (rel'ishes, ըլիշ) : Այս թթուուտներէն բան մը գնելու համար, տալու է ուզուած թթուուտ բանջարեղէնին, պտուղին կամ մսին անունը՝ նախադասելով pick'led (փիլէս) բառը : այսպէս, pickled cabbage, կաղամբի թթուուտ, (Տճի. լուսն-ը) : pickled cucumbers, վարունգի թթուուտ, (Տճի. ինյուր-ը) : pickled fish, ձկան թթուուտ, և ըն. :

Համադամավաճառի մը քով ուրիշ գտնուածներէն մէկ քանիններն են,

Quak'er relish	(քուէ'յալը ըլիշ)	Բարեկամաց ախորժակաբաց
Indian relish	(ինդիէն ըլիշ)	Հնդկական ախորժակաբաց
chil'li sauce	(չիլի-սոս)	կարմիր պղպեղով համեմանոյչ
chow'chow'	(չոու-չոու)	մանանխախառն մանր վարնգու-
horse radish	(հօու-բուիշ)	վայրի բողկ [թթուուտ
potatoe salad	(փօթէյթօ սալատ)	գետնախնձորի աղցան
sauer'kraut'†	(սաու-բու-տ)	թթուեցուցած կաղամբ
frankfurter†	(ֆրէնք-ֆուր-ը)	Գերմանական խճուղ
corned beef	(քօու-բու քիլ)	աղը դրուած եզան միս [միս
smoked corned beef	(սօք-քօու-բու քիլ)	միսած աղը դրուած եզան

† Գերմաներէն է :

smoked tongue (սփօտ ֆլշնի)	մխրած լեզու
stur'geon (շտը՝ճըշ)	թառափ (ՏՏկ. Տեր-ին Դ-լըշը)
jelly-o (ճէլիօ)	բանդականուշ
shredded wheat (շրէտէր հոն-յո)	հերհայս (ՏՏկ. Գոթ-իֆ. Ռ.Վ. Գն-ֆ-)
toasted corn flakes (ֆոսթր քոռն ֆլէյտ)	կիսախորով եգիպտացորենի տաշուք

Համադամավաճառի մը խանութին մէջ ըլլալիք հաւանական խօսակցութիւնն առ հասարակ գրեթէ նոյնն է ինչ որ տեղի կ'ունենայ նպարավաճառի մը խանութին մէջ, ուստի զանց կ'ընենք այս տեղ կրկնելը:

RULE XI. — PRONOUNS. ԿԱՆՈՆ ԺԱ. ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ:

When the antecedent is a collective noun conveying the idea of plurality, the Pronoun must agree with it in the plural number.* — Երբ նախնթացը հաւաքական անուն մ'է և յոք-նակիի գաղափարը կ'ուսայ, դերանունը պէտք է համաձայնի անոր հետ յոքնակի թուով. ինչպէս, “The Christian world are beginning to awake out of *their* slumber†. Քրիստոնեայ աշխարհն իբեշ անվորդով քնէն զարթնուլ կ'սկսին”:

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆ:

Հաւաքական անունի մը նշանակութիւնն առ հասարակ կախումն ունի զայն գործածողէն. որը՝ եթէ բառը հաւաքական միութեան մ'իմաստովը գործածած է, այն ատեն բառը եղով է եւ զայն ներկայացնելու համար պէտք է գործածել *it* կամ *which* եզակի երրորդ դէմք, չէզոք դերանունը. իսկ եթէ բազմաթիւ անհատներ ներկայացնելու իմաստով գործածած է, այն ատեն բառը յոքնով է եւ ԺԱ. Կանոնին տակ կ'երթայ. այսպէս, “*Each House shall keep a journal§ of its proceedings†, and from time to time publish|| the same, excepting such parts as may in their judgement require secrecy¶.* Ի-Գ-

* [Սոյն կանոնը գոց ընկու է:]

† slum'ber (շտը՝ճըշ) թեթեւ անվորդով քուն, նինջ, մրափ, նիրհ, – to slumber – մրափել, նիրհել, քնանալ, ննջել

§ jour'nal (ճօ՛ռնէլ) օրաթերթ, օրական տեղեկագիր. արձանագրութիւն, օրագրութիւն

‡ pro-ceed'ing (քրօնի՛յոնի) գործառնութիւն

|| pub'lish (քը՛ւլիշ) հրատարակել, հրապարակել

¶ se'cre-cy (սէ՛յքրէի) գաղտնապահութիւն

տանիւնը ժողով (խորհրդարան) պիտի պահէ իւր գործառնութիւններու օրագրութիւն մը, եւ ժամանակէ առ ժամանակ (շէտի) հրատարակէ զայն, դուրս թողլով այնպիսի մասերն որպիսին են իրեն, դատողութեան համեմատ կը պահանջեն գաղտնապահութիւնն:

178. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն վերջերեւ ժԱ. Կանոնի հարկաւ զգուշացնելու շնորհիւ ԳԼ:]

“And the virtues of mankind are to be counted upon a few fingers, but his follies and vices are innumerable.” — *Swift*.

“The meeting went on in their business as a united body.”

“Every religious association has an undoubted right to adopt a creed† for themselves.”

“The English nation, from which we descended, have been gaining their liberties inch by inch.”

“The army, whom the chief had thus abandoned, pursued meanwhile their miserable march.” — *Lockhart's Napoleon*, ii, 165.

179. Վարժութիւն

[Ը] [Ք] [Չ] [Խ]

bow	(պոու)*	խոնարհիլ, խոնարհութիւն ընել
po-lite	(փօլիտ)	քաղաքավար
po-lite'ness	(փօլիտնէս)	քաղաքավարութիւն
lift	(լիֆտ)*	բարձրացնելը - to lift, բարձրացնել
rude	(ռուդ)	անկիրթ, կոպիտ, անքաղաքավար

[Շ]

POLITENESS

When a lady bows to a boy or a man, it is polite for him to lift his hat. He must raise it, also, when she stops to speak to him in the street.

A man does not bow first. He waits for the lady to bow, then he raises his hat at once. If he should be out with another man, and a lady whom he does not know should bow to the other man, both men lift their hats.

† creed (քրէյթ - մեկ վանկ) հանգանակ. դաւանանք. հաւատալիքներ
* Հիշելու է մեկ անգամ (մեկ վանկ):

ԴԱՍ ՂԵ. (LESSON XCV.)

[9]

Երկայնութեան Չափեր :

ՄԱՆ. — Երկայնութեան Չափերու Համար գործածուած բառերը նոյնն են մակերեւոյթ կամ տարածութիւն մը չափելու համար գործածուած բառերուն հետ. (Տէ՛նէ՛լ Երէ՛ս 425) այս միակ տարբերութեամբ որ տարածութիւն մը չափելու համար Իսրայէլէ չափէր կը գործածուին, մինչդեռ երկայնութիւն մը չափելու համար պարզ երկայնութեան չափեր :

Գիտելիքներ

12	մատնաչափ (inches)	Հաւասար է 1 ոտքի (ft.)
3	ոտք (feet)	Հաւասար է 1 կանգունի (yd.)
5 1/2	կանգունն (yds.)	Հաւասար է 1 ձողաչափի (rod)
320	ձողաչափ (rods)	} Հաւասար է 1 մղոնի (m.)
1760	կանգունն (yds.)	
5280	ոտք (feet)	

Գոյներ

white	(հո-ռյի)*	ձերմակ, սպիտակ
black	(պլեթ)*	սև
red	(ռեդ)	կարմիր
green	(գրէն)*	կանանչ
blue	(պլու-)*	կապոյտ
yel'low	(եւ'լո)	դեղին
orange	(ռ-ինճ)	նարնջագոյն
vi'o-let	(վ'յօլէդ)	մանիշակագոյն
pur'ple	(թ'լ-թլ)	ծիրանագոյն
scar'let	(շ-թ-ռ-լէդ)	շիկակարմիր (Տճի. կէ-լէ-լէ)
gray	(գրէյ)*	գորշ, մոխրագոյն
brown	(պր-ո-ն)*	թուխ, թխագոյն
rose	(ռօշ)	վարդագոյն
pink	(թին+)*	բաց վարդագոյն (Տճի. քեփդ)
li'lac	(լի'յլ-թ)	կապույտագոյն, տեղոյն մանիշակագոյն (Տճի. լեյլ-թ. Ռի. շէնշէլ-թէ)
ol'ive-green	(օլ'իւ-լի'թ)	ձիթագոյն կանանչ
Nile-green	(նիլ-լի'թ)	Նեղոսի կանանչագոյն (շոք քոշ օն-նիլ և շոք քոշ օն-նիլ օն-նիլ օն-նիլ օն-նիլ)

* Հիշելու է մեկ տեղանքն (մեկ վանկ) :

ap'ple-green	(է'փլ-կրէյն)	խնձորագոյն կանանչ, պիստա-
կագոյն (Տճկ. ֆոքսքէ եէշէլ)
cof'fee	(ֆոֆէ)	սոճագոյն
na'vy-blue	(նէյվ-պլու)	ծովագոյն կապոյտ
Ant'werp-blue	(ան'վեր-բլու)	Բրուսիական կապոյտ
rob'in's-egg-blue	(ռո'պինս-էփ-պլու)	կարմրալանջ թռչնի ձուին գոյ-
նով կապոյտ
cy'an blue	(սայան-պլու)	մուր կապոյտ (Տճկ. ալքէ յէնկոն-ը,
ալքէ փոյնէհրէ)
pea'cock'' blue	(փէյֆ-ֆ-պլու)	սիրամարգագոյն կապոյտ (Տճկ.
ֆոյն-ը յէնկոն-ը, ֆոյն-ը փոյնէհրէ)
Go'be-lin blue	(կոբէլին-պլու)	կօպէլեան կապոյտ (Տճկ. օթ-մոյն-ը)
light blue	(լայթ փլու)	բաց կապոյտ
dark blue	(դարկ փլու)	մուր կապոյտ
maz'a-rine	(մա'չ-րին)	միջակ, թուռ կապոյտ
az'ure	(է'ձէս-ը)	երկնագոյն կապոյտ (Տճկ. Լաճէփեր)
az'u-rine	(է'ձէս-րին)	կապուտակ (սև կոյն)
straw	(ըսթրո)	յարդագոյն
tur-quoise'	(թուրքոյզ)	բաց կապոյտ (Տճկ. փէրօշէ) [գոյն
անթափ (Տճկ. ֆոքսքոն) կտաւա-
e''cru'	(էյքրո)	կաթով սրճագոյն
cafe-au-lait†	(ֆոֆէ-օ-լէյ)	դեղին-գորշագոյն, թխագոյն
drab	(դրէյ)	մուր կապոյտ. երկնագոյն. շա-
փիւղայի գոյն [գոյն
փոկամորթագոյն, մուր սրճա-
sap'phire	(սաֆայր)	բաց եղրեւանեգոյն
կեռասագոյն
seal-brown	(սէյլ-պրոն)	աղաւնեգոյն (բոյն փոքր-գոյնով կո-
շիւնեգոյնով խոն ֆոքսքոն)
mauve	(մօվ)	լոստաւարդագոյն (նարնգոյնով
խոն ֆոքսքոն. Տճկ. ալք-ը փոքր-)
cher'ry	(չէրի)	գորշ մարգարտագոյն
dove	(դուվ)	սեխագոյն (Տճկ. ֆոյն-ը ալք-ը)
salm'on-pink	(սալմոն-փինկ)	արեւածաղկի գոյն
pearl-gray	(փէրլ-գրէյ)	լավէնալը (Տճկ. հիւստ-ը ծաղիկ ֆոյ-
նով)
mel'on	(մէլոն)	գունատ եղրեւանեգոյն
he'li-o-trope''	(հէլիօթրոպ)	կարմիր ծիրանեգոյն (Տճկ. Էլիս-ը)
lav'en-der	(լաւենդեր)	եգիպտացորենագոյն
ma-gen'ta	(մաճէնթա)	
corn	(ֆոռն)	

* Հիշելու է մէկ ահագնէն (մէկ վանկ) :

† Գաղղիերէն է :

lem'on	(լե'ճ)	լեմոնագոյն
clar'et	(քլա'րէթ)	կամիր գինեգոյն (Տճկ. շաբաթ)
o'chre	(օ'չրէ)	ոսկեգոյնի մօտ գոյն մ'է
ca-na'ry	(քանէ'յրի)	դեղձան, դեղձանիկի գոյն
fawn	(ֆօն)	այծեամի ձագի գոյն
car'di-nal	(քարձի'նալ)	բոսորագոյն (աբեան գոյն)
ter'ra-cot'ta	(թէրա-քոտ'ta)	հողագոյն, երկրագոյն, կղմտրագոյն (Տճկ. քիւրէօթ)
buff	(պլֆ)	թուխ դեղնագոյն, կասկագոյն
ma-roon'	(մարօ'ն)	շագանակագոյն, (մարի կոթի)
rus'set	(րուս'էթ)	շիկորակ
gold'en-rod'	(կօլդէն-րօդ)	ոսկեգոյն
in'dia tint	(ինդի'ն փէնտ)	հնդկագոյն (շաբ փէնէ յարդ-գոյն)
o'pal-ine	(օ'փալին)	արեւակնային (փայլահերթ)
am'ber	(ամ'պլէր)	սաթեգոյն

[ԾԱՆ. — Մարդկային կենսական պիտոյքներէն կամ հանգստութեան պահանջներէն երկուքին, քննարան և հարգում, մեր ուսանողն առաջնորդելէ վերջ, կ'անցնինք այժմ. առաջնորդելու գինք երրորդին, հարգում հայթայթելու: Որովհետև մարդկային հագուստներն զանազան մասերէ կը բաղկանան, և իւրաքանչիւր մաս տարրեր նիւթէ մը շինուած է, ուստի և կը գտնենք զանոնք շինող կամ վաճառողներն ալ տարբեր անձեր, տարրեր խանութներու մէջ, որմէ մենք ալ կը հարկադրուինք մեր ուսանողն առաջնորդելու ի կարգին Կտաւաժաճառ կամ Գերպասաժաճառ — Մանրաժաճառին, Հանդերձաժաճառին կամ Դերձակին, Կօշկաժաճառին և Գլխարկաժաճառին:]

Dry Goods (որոյ կոչում) Զոր Ապրանքներ

Անգլիերէնի մէջ չոր ապրանքներ ըսելով կը հասկցուն իրարմէններ, կերպարաններ, Գոլդէններ, Ներքին Հարգումներ (Շաբի, Շաբիլներ) Արտաքին կամ Զարդ Շաբիլներ, Օյիներ, Թեւոյներ, Փոշապներ կամ Վշոյներ, Գալիլիներ, Մոնիներ, Կար կոթիւն վերաբերեալ նիւթեր և իրեր (Մարմն, Աւել, Թել, Միտա, Գերշան), Մաշ Շաբիլներ, Կարէ և Գլխարկ Գերպարաններ, Գանգիներ, Հիւսելու կեւեր և Շաբիլներ, Կոճիներ, Սառաններ, Պատարաններ, Տեւեր (Տճկ. Տեւիլներ), Բեհեշեր, Աստիներ և ուրիշ հարկաւոր տեսակ իրեր, զորս ուրիշ մասնաւոր խանութներու մէջ չէ կարելի գտնել:

**Dry Goods Store (որոյ կոտակներն Կտակեղէններ,
կերպասեղէններ և ՄանրՄուշեր Ապրանքներ Վաճառող խանութ
Կտակեղէններու Տեսակներն են**

Ճերմակ Կտակեղէններ

lin'en	(լին'են)	վուշէ կտակ (Տճկ. Կէրան)
mus'lin	(մուշլին)	մարմաշ (Տճկ. Խոտ)
cotton-cam'bric	(քոթն-Կէրան)	} ճերմակ աստառցու կտակ,
cambric-muslin	(Կէրան-մուշլին)	
sheet'ing	(շէյթին)	սաւանցու ճիւղ
veil'ing	(վէյլին)	քօղի կտակ, տեղ (Տճկ. Կէրան-ճիւղ)
cheese-cloth	(չէշ-քլոթ)	պանրաշոր
Rus'sia duck	(ռուս Դեք)	նաւաստիներու զգեստցու ճերմակ հաստ կտակ
can'vas	(քան'վաս)	վրանցու հաստ կտակ
Գուռնաւոր Կտակեղէններ		
duck	(Դեք)	արանց զգեստցու հաստ կտակ
dril, drill	(Դրիլ) *	չեղակի գծերով կամ չեղակի խծաւոր միագոյն հաստ կտակ
di-ag'o-nal	(Դի-Ագոնալ)	չեղակի գծերով կամ չեղակի խծաւոր կտակ
den'im	(Դեն'իմ)	հենածը գոյն մը և կլոցին թելը գոյն մը բանուած հաստ կտակ †
twill	(Թուիլ) *	խծաւոր կամ չեղակի գծերով կտակ
stripes	(Սթրիպ) *	մատնէքաւոր (Գծաւոր) կտակ
Ben-gal' stripes	(Բենգալ' Սթրիպ)	Պէնկալի մատնէքաւոր կտակ
hick'o-ry stripes	(Հիքօրի Սթրիպ)	ընկուզանման մատնէքաւոր կտակ
checks	(Չէք)	ճատրականման կտակ (Տճկ. Կէրան-ճիւղ)
hichory-checks	(Հիքօրի-Չէք)	ընկուզաճատրականման կտակ
kha'ki	(Կա'կի)	հողագոյն թանձր կտակ, զինուորաց ամառնային զգեստցու (Պր. Կէրան-ճիւղ)
gal'a-te'a	(Գալ'ա-Կէրան)	գիծ մը կապոյտ, գիծ մը ճերմակ կտակ մ'է (Գործաւորներու Գործաւոր շէնքերու կը Գործաւորներ)

* Հիշելու է յետ անգամ (մէկ վանկ) :

† Կը գործածուի գործաւորներու և երկրագործներու զգեստներու վրայէն հազնուելիք տափառներ (overall - օվերոլ) շինելու :

‡ Հիւսիսային Արևելեան Հնդկաստանի անունն է :

ging'ham	(կ'նկմ)	սատանի կտաւ. Այնթէպի կտաւ
(Տճկ. շէյլմն գէշի, Այնթմն գէշի,
մանկմ)
gingham checks	(կնկմ չէք)	{ ճատրականման կնկմ
gingham plaids	(կնկմ գլէյք)	
cham'bray	(չմ'սդրէյ)	վուշերեւոյթ կնկմ
cal'li-co	(գմ'լիգօ)	տպածոյ կտաւ (Տճկ. դմմ) [կտաւ
fou-lard'†	(ֆօլմ'ար)	ճաճանշաւուխտ տպածոյ նուրբ
անդուսակտաւ
sat-ine', sat-een'	(սէթէյն)	լուացուելիք անդուսակտաւ
wash-sateen	(ւաշ սէթէյն)	շէլէլէրանման կտաւ
chev'i-ot†	(շէվիօտ)	լարակտաւ (գլէգ)
pi''que†	(պի'քէյ)	[կտաւ
loz'enge	(լօշէնջ, լշէնջ)	տարանկիւնագիծ (գմգլմմ) յնով
cotton-flan'nel	(գմֆլան'նէլ)	ասուէկտաւ (ֆանէլ)
flan'nel-et	(ֆլան'նէլէթ)	թեթեւ ֆլանէլ
per-calc'†	(քէրկալ)	արքունի կտաւ (Տճկ. հիմմն գէշի)
per'ca-line'†	(քէրկալէն)	փայլուն արքունի կտաւ
cor'du-roy''	(գօ'րդուրօյ)	լարաւոր կտաւ
taf-fe-tine'	(թէֆէթէյն)	րեհգիկ
mes-sal-ine'	(մէսսալէն)	մարմաշակ
crape, crepe	(քրէյթ)*	կռնճած կտաւ [նադրմ)
crash	(քրշ)*	հաստ կտաւ, փոթփոթ կտաւ
zeph'yr	(շէֆէր)	զեփիւռ (թեմի ջէ քրմի) կտաւ
(Տճկ. րիւլէն)
dim'i-ty	(դիմիթի)	հաստ կտաւ բարձրացուած (Տճկ.
գմդրմմ) ծաղկենկարով
li'nings	(լի'նինկ)	աստառցու
Li'nen, վուշէ կտաւի Տեսականերն են		
cam'bric	(գմ'սդրէթ)	{ ջանջիլ (դմնիւնայն ընդիլ դմմ)
ba-tiste†	(պթիսթ)	
dam'ask	(դմ'սս)	{ դամասկեան կտաւ (սեղմն ծծ-
կայներմ է անյեռնէրմ հմմ)
di'a-per	(դի'յաթէր)	
huck'a-back	(հէ'գմգէթ)	ամաններու սրբիչցու հաստ կտաւ
lawn	(լօն)	նրբավուշ կտաւ, շղարշ (Տճկ. շշ)
drill	(դրէլ)*	շեղակի գծերով կամ շեղակի խրծ-
պաւոր վշեայ կտաւ

* շշէլու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ) :

† Գաղղիերէն է :

‡ Անգլիոյ մէջ լեւ մ'է, որոյ լեւնային խոշոր ոչխարներու բուրդը խիստ յարգի է. անոնց բուրդերէն շինուած ասուին ալ կը կոչուի cheviot :

Muslin, Մարմաշի Տեսակներն են

India-muslin (ինդի-մուսլին) Հնդկաստանի մարմաշ
 Madras†-muslin (մադրաս-մուսլին) Մատրասի մարմաշ
 Swiss-muslin (շվեյցար-մուսլին) Ջուրիցքերիական մարմաշ

Sheetings, Սաւանցուներու Տեսակներն են

twilled (թւիլլէդ)* խծպաւոր
 untwilled (ընթիւլլէդ) անխծիպ
 bleached (բլէյչէդ)* ճերմկցուած (գոյնաւորաթ)
 unbleached (ընթիւլլէդ) անճերմկցուած (անգոյնաւոր)

Wool'en (ւուլ-էն) Բրդեղէններու Տեսակներն են

broad cloth (բրոյդ քլոթ) ասուի
 boucle cloth (բուքլէ քլոթ) տեսակ մ'ասուի
 serg (սըրճ) սըռճ
 cas'si-mere (կասի-մեր) } գաշմիյր (Տճի. գաշմիյր)
 cash'mere (կաշ-մեր) }
 chev'i-ot (շէվի-օտ) չէվիլդ
 chif'font (շիֆֆոնտ) շատ նուրբ ասուի (կոշտ, շոգի
 pan''a-ma (փան-ա-մա) տեսակ մը նուրբ և խիտ գոր-
 di-ag'o-nal (դի-ագ-օ-նալ) շեղակի գծերով կամ շեղակի
 wors'ted (ւորսթէդ) տեսակ մը ասուի
 unfinished worsted (ընթիւլլէդ ւորսթէդ) անկատար ւորսթէդ (շոյթի)
 thi-bet', ti-bet' (թի-բէթ', տի-բէթ') ալծի մազէ շինուած ասուի
 whip'-cord'' (ւիպ-կորդ'') բարակ լարաւոր ասուի
 tar'tan (թար-տան) Սկովտիական ճատրակասուի

Կրկնալերարկուներու համար Գործածուած Կտորներ

Shet'land (շէթ-լանդ) Սկովտիական ասուի
 ker'sey (քէրսէյ) կակուղ խաւով եւ փայլուն տես-
 mel'ton (մէլթոն) Թանձր ասուի (Տճի. գաշմիյր կոշտ)
 chin-chil'la\$ (չին-չիլ-լա) չինչիլ- կենդանեոյ մուշտակին
 whitneys (ւիթնէյ) նման ասուի [սակն է
 չինչիլի աւելի ընտիր մէկ տես-

† Հնդկաստանի նշանաւոր մէկ քաղաքն է, շուրջ կէս
 միլիօն բնակչով:

† Գաղղիերէն է:

§ Սպաներէն է:

Մուշտականման կտորներ

plush	(վաշակ)*	Թանձր թաւիչ
po'ny caracul	(վո'նի քար-գո'ն)	մուշտականման թաւիչ
baby lamb	(դեյլի վեժ)	զուռլ ասուլի (Պարսկական քառան
հորթի նման կորդ. Տճկ. քվերք)
seal'ette	(սեյլետ)	փոկեմուշտականման ասուլի

Բրդախառն կտաւներ

sat'i-net'	(սեյթինետ)	մանածախառն սնդուս (հինձը հա-
նձ, լեյսո-ածք բոլորք) |
|------------|------------|---|

Կերպասներ

sat'in	(սեյթին)	սնդուս
serge	(սերճ)*	մետաքսէ սըճ
jac-quard'	(ճակարդ-թոգո'ն)	ծաղկանկար կերպաս
ra'ja, ra'jah	(ռաճա)	Հնդիկ իշխան (տե՛սի՛ ղ լո-սոստե-
լի+ արհա՛ն կերպո'ն)
su'rah	(սուրա)	Հնդկական տեսակ մը կերպաս
gros'grain'†	(կրո'կրեյն)	Թանձր եւ տոկուն լարաւոր կեր-
shah	(շահ)	տեսակ մը կերպաս [պաս
veil'ing	(վեյլինգ)	քողատեռ կերպաս բռնճ)
plaid	(վեյլո'ն)*	ճատրակաւոր կերպաս (Տճկ. սոդ-
water silk	(ուոթեր սիլկ)	ալիքաւոր կերպաս
change'a-ble silk	(չեյնճեյլ սիլկ)	գոյնափոփոխ կերպաս (Տճկ. քո-
զուղլի, եանթր սոնթր)
Chi'na silk	(չինա սիլկ)	Չինական կերպաս
In'di-a silk	(ինդիա սիլկ)	Հնդկական կերպաս
Jap'a-nese' silk	(ճափոնէյս սիլկ)	Ճափոնական կերպաս
vel'vet	(վելվետ)	Թաւիչ (Տճկ. քոթիթի) [կերպո'ն]
peau de soie†	(քո քլ սուս)	մետաքսի պարուտակ (տե՛սի՛ ղ
moire†	(մուսո'ն)*	դամասկեան կերպաս, զամղայ-
եալ դիպակ (Տճկ. թեւլէ քո-սուս, սո-
չալլ քեդո, Ֆեթլէ քո-սուս, քեթի-
լիլ). ամպերեւոյթ կերպաս
epingle†	(եփինկլ)	գնդասեղանման կերպաս
pon-gee†	(քոնճիյ)	անթափ (չքո-սուս-քո-ած) կերպաս
crape, crepe	(քրեյթ)*	կռնճած կերպաս

* Հնչուլ է մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ)։ † Գաղղիերէն է։

† Չինական, փլեյթի, անճնական գործասեղան, քեթիլի-ն) բա-
ռէն առնուած։

Can'ton կամ	O'ri-en'tal crape (Գրեյնթէն կամ օրիէնթէլ քրէյթ)
crepe de Chines† (Գրեյնթէն քրէյթ)	Գրեյնթէնի § կամ Արեւելեան քրէյթ
crepe de meteor† (Գրեյնթէն քրէյթ)	Չինական գոլի
mate''las-se† (Մատլասէ)	օդերեւոյթանման կերպաս
ha-bu'ta-yell, ha-bu'ta-i (Հապտայէլ, Հապտայի)	բարձրացուցուած (Տճի. Գաղարբիմ) ծաղկանկարներով կերպաս
eponge† (Էփօնժ)	նուրբ կերպաս
fou-lard'† (Ֆուլար)	սպինգերեւոյթ կերպաս
ratine† (Րատին)	ճանգրահերանման կերպաս
net (Նէթ)	ցանցանման կերպաս
chif'font (Շիֆֆոնտ)	շատ նուրբ (շաքարաշերտերէն յապտայի) կերպաս
faille† (Ֆայլ)	թեթեւ խծաւոր կերպաս
zen-a'na (Շէննան)	} Հնդկական տեսակ մը նուրբ կերպաս
za-na'na (Շաննան)	
bro-cade' (Բրոկադէ)	ոսկեթեւ բարձրացուցուած (Տճի. Գաղարբիմ) ծաղկանկարներով բանուած մետաքսէ բեհեզ (Գրեյնթէն)

Պառն կերպասներ

pop'lin (Փփլին)	ջլաւոր մետաքս (Հիլնթէլ Ռոպպլին)
taf'fe-ta (Դաֆֆէտա)	բեհեզ (Ռոպպլին և Վոշիմ Ռոպպլին և Ռոպպլին Իտալիէն Գործող) ի հնունդն ոսկեթեւ կամ արծաթաթեւ բանուած կտաւ (Գրեյնթէն) [Իտալիէն]
grog'ram (Գրոգրամ)	հաստ մետաքս (Ռոպպլին և Ռոպպլին)
vel''vet-een' (Վելվէտէյն)	մանածախառն թաւիչ

Վերոյգրեւներէն ի զատ կան նաեւ բազմաթիւ կտաւեղէններու, ասուեղէններու եւ կերպասներու անուններ, որոնք մեծ մասամբ առնուած են կամ զայնս արտադրող երկիրներու անուններէն, կամ զայնս գործողներու լեզուէն եւ կամ զայնս արտադրող ընկերութիւններու անուններէն. ինչպէս, Canton crepe, Չինաստանի Գանդըն քաղաքի անունէն առնուած

* Հնչու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ)։

§ Չինական քաղաք մ'է։

† Գաղղիերէն է։

|| Ճափոներէն է։

messaline (Մեսալին), charmeuse (Շարմեզ), voile (Վոյլե) մէյմէկ տեսակ կերպաս, faille de laine (Ֆայլէ Լայն) Թեթեւ խծպաւոր ասուի, lin'ge-rie' (Լինժերի) ճերմակեղէններ — Գաղղիերէնէ առնուած են. nain'sook (Նայնսուք, Նեյնսուք) Հնդկական հաստ մարմաշ. Հնդկերէնէ առնուած է. Clif'ton silks, (Կլիֆթոն Սիլքս) Գլիֆթըն կերպասներ եւ Lib'er-ty silks, (Լիբըրթի Սիլքս) Ազատութիւն կերպասներ — զայնս արտադրող ընկերութիւններու անուններէն առնուած են: Ասոնց վրայ օրէ ցօր ուրիշներ ալ կ'աւելնան, զորս պէտք եղած ատենը տեղւոյն վրայ սովորելու է:

Un'der-clothes'' (Ընդըստիւրհշ) }
Under-wear'' (Ընդըստիւրհ) } Ներքին (տակ) Զգեստներ

Արանց

shirt	(շըրթ)*	շապիկ
un'der shirt	(Ընդըստ շըրթ)	տակի շապիկ
rib'bed shirt	(րիբթ շըրթ)	խծպաւոր շապիկ
fleeced shirt	(ֆլիյթ շըրթ)	բամպկապատ շապիկ
Bal-brig'gan† shirt	(Գալպրիգան շըրթ)	Իռլանտական շապիկ
poros-knit shirt	(փօս-նիթ շըրթ)	ծակահիւս շապիկ
woolen shirt	(ուոլեն շըրթ)	բրդէ շապիկ
me-ri'no‡ shirt	(մերինո շըրթ)	մերինո բրդէն շինուած շապիկ
fan'cy shirt	(ֆէնսի շըրթ)	} զարդաշապիկ (Տճի. Գօլու)
dress'ing shirt	(դրէսինգ շըրթ)	
laun'dered shirt	(լաւոնդ շըրթ)	
night shirt	(նայթ շըրթ)	գիշերանոց
pajamas	(փաճամ)	գիշերազգեստ
draw'ers	(դրօ'ւզը)	շապիկընկեր, վարտիք
socks	(սոքս, սոքս)	} Էրիկ մարդոց գուլպա
half hose	(հաֆ հօզ)	
hosesup-port'ers	(հօզ սըփթօ'ւրթըրս)	} գուլպաի կապեր, ծնրակապեր
gar'ters	(գարթըրս)	
arm band	(արմ Բանդ)	Թեւկապ, Թեւօղակ
col'lar	(կոլլըր)	օձիք (Տճի. Եւթո)
cuffs	(քըֆս)*	Թեւանոց, Թեզնիք
sus-pend'ers	(սըսթէնթըրս)	ձգանակներ (Տճի. Գուլ)
neck'wear''	(նեքւեյր)	վզնոց

* Հնչուլու է մէկ աղաձէն (մէկ վանկ):

† Իռլանտայի մէջ քաղաք մ'է:

‡ Սպանիական տեսակ մը ոչխար և անոր բուրդը:

neck'tie''	(նե'ֆլեյ)	փողկապ, փողպատ
Wind'sor† tie	(ուե'նզըր ֆլեյ)	Ուինզըր փողկապ (պէշոյ, յարսնի)
bat wing tie	(պե'տ. ուե'նզ ֆլեյ)	ճղկաթեւ փողկապ
shield bow	(շիլդ Կոստ)	վահանաձեւ փողկապ
four-in-hand	(ֆուր ֆին Կոստ)	ձեռքի մէջ չորս փողկապ
cra-vat'	(քրե'վեյ)	} վզի շոր
neckcloth	(նեքթլոք)	
scarf	(սքե'ֆեյ)*	փողկապ
leg'gings	(լե'կինկ)	սոնապան (Տճի. Կէշլէ, Բոշլէք)
sweat'er	(սուե'թըր)	քրտնցնող (Կոստի Տը Կոֆեշլէ)
hand'ker-chief	(հե'նքըշիֆ)	Թաշկինակ

Կանանց

Un'der-mus'lings (ընդըրմըշլին) Մարմաշի ներքեի Զգեստներ
(կը հասկցուի կանանց ներքին շապիկ և շապկընկեր)
ներքին կամ Տան մէջ Ուրիշ Հագնուելիքներն են

cor'set	(քոսե'թ)	իրանաձեւ (քոսե'թ), սեղմիրան
corset-cover	(քոսե'թ-քըքըր)	իրանաձեւի ծածկոց [քոսե'թ]
stock'ings	(սթոք'ինկ)	դանկապան (Ֆինկ Զոշլէ Կոշլէ)
hose sup-port'ers	(հոս Զէֆթ'թըր)	գուլպայաքաշ, գուլպայարարձ
un'der-skirt''	(ընդըր-սքըր)	} վտաւակ, (նեքթլին Կոշլէ-Կոֆեշլէ)
pet'ti-coat	(պէ'թիքո)	
skirt	(սքըր-թ)*	քղանցք, փէշ (Տճի. Ելիէ)
waist	(ուեյթ)*	բաճկոն
shirt-waist	(շըրթ-ուեյթ)	շապկաբաճկոն
dress	(դրէս)*	պատմուճան [զգեստ
gown	(կոն)*	չրջազգեստ, պաշտօնական չրջա-
night gown	(նայթ կոն)	գիշերազգեստ [զգեստ
prin'cess slip	(քրէշնէս Կլիֆ)	Իշխանուհւոյ դիւրին Հագնուելիք
ki-mo'no	(կիմո'նո)	Ճափոնական չրջազգեստ
col'lar	(քոլլըր)	օձիկ
a'pron	(էպրոն)	գոգնոց, դենջակ (Տճի. Կէշլէ-Կոշլէ)
hand'ker-chief	(հե'նքըշիֆ)	Թաշկինակ
belt	(պեյթ)*	գօտի, կամար (Տճի. Կէթըր)
leg'gings	(լե'կինկ)	սոնապան (Տճի. Կէշլէ, Բոշլէք)
sweat'er	(սուե'թըր)	քրտնցնող (Կոստի Տը Կոֆեշլէ)
shawl	(շօլ)	ցփսի (Կոշլէ Կոֆեշլէ Կոշլէ (Տճի. Կոշլէ)
scarf	(սքե'ֆեյ)*	վզնոց. ուսնոց

† Անգլիաի մէջ քաղաք մէջ

* Հնչու և մէկ անգամ (մէկ վանկ)։

muf'fler	(ՋՇՖԼԵՐ)	} վզնոց, կրծկալ
scarf muffler	(սփաֆ ՋՇՖԼԵՐ)	
mit'tens	(միտեն)	} Թաթպան (թրք. յեռնոյ)՝
ձեռնոցներ
gloves	(կլեւֆ)*	
kid gloves	(կիտ կլեւֆ)	ուլի մորթէ ձեռնոցներ
silk gloves	(սիլտ կլեւֆ)	մետաքսէ ձեռնոցներ
rib'bon	(ռիպոն)	ժապաւէն, ռիպըն
lace	(լէյս)	Թելատրէզ (լէյքէ)
veil	(վեյլ)	քօղ
net	(նէթ)	ցանց
in-vis'i-ble net	(ինվիզիբլ նէթ)	անտեսանելի (ճաշէ շինարար) ցանց

No'tions (նո՛շն) Մանր Մուներ Օգտակար Առարկաներ

Գնդասեղի Տեսակներ

pin	(փին)	գնդասեղ
saf'e'ty pin	(սեյթի փին)	ապահովութեան գնդասեղ
hair pin	(հէյթ փին)	մազի գնդասեղ, հերաշամփրիկ
hat pin	(հէթ փին)	գլխարկի գնդասեղ
scarf pin	(սփաֆ փին)	վզնոցի զարդասեղ
dress pin	(դրէս փին)	} օձիքի կամ կուրծքի զարդասեղ
col'lar pin	(կոլլար փին)	
bar pin	(պար փին)	

Ասեղի Տեսակներ

nee'dle	(նէյլ)	ասեղ
sew'ing needle	(սեյնկ նէյլ)	կարի ասեղ
em-broid'er-y needle	(եմբրոյդերի նէյլ)	ասեղնագործութեան ասեղ
cro-chet' needle	(քրօշէ նէյլ)	հիւսելու ասեղ (լիթէ քոշէլոն չիւլէլ)
darn'ing needle	(դարնինկ նէյլ)	ծակ (գոլդափ, Լն.) լեցնելու ասեղ
knit'ting needles	(կիտինկ նէյլ)	(գոլդա) հիւսելու շամփրիկներ
pack'ing needle	(փէփինկ նէյլ)	բեռ կարելու մախաթ [ՏՖ. շն]
sail'ors' needle	(սեյլօրս նէյլ)	նաւաստիներու ասեղ (գոլդափ)

Թելերու Տեսակներ

sew'ing thread	(սեյնկ լիւրէթ)*	կարի թել, դերձան
sewing silk	(սեյնկ սիլտ)	կարի մետաքս

† to get the mitten, իբր սիրահար կամ ամուսնացեալ մերժուիլ. Թաթպանը առնել առանց միջի ցանկալի ձեռքին

* Հիւսելու է մէկ տեղամէկ (մէկ վահակ):

embroid'ery silk (եփդրե՛յաւըն՝ տիւ) ասեղնագործութեան մետաքս
change-a-ble silk (չէ՛յնճեղ տիւ) մաս առ մաս գոյնզգոյն մետաքս
(աւելնափոփոխութեան համար)

darn'ing cot'ton (դա՛ռնին՝ քոտոն) (գունաւոր) նորոգելու մանծէ թել
knit'ting cot'ton (նի՛տնին՝ քոտոն) հիւռելու մանծէ թել [թել
cro-chet' cot'ton (քրօշէ՛յ քոտոն) հիւսելու (նիլէ քանելու) մանծէ
yarn (եռան)՝ հաստ թել, բրդէ թել

Ուրիշ Գործածական Օգտակար Առարկաներ

but'ton (պէ՛ն) կոճակ
col'lar but'ton (կոլլար պէ՛ն) օձիքի կոճակ
cuff but'tons (քաֆ պէ՛ն) թելնոցի կոճակներ
link cuff buttons (լինք քաֆ պէ՛ն) թելնոցի օղակաւոր կոճակներ
cuff hold'ers (քաֆ հօլդըր) թելնոցակալներ
studs (սթու՛դ)՝ զարդաչապկի կուրծքի կոճակներ
scarf ring (սքարֆ րինգ) վզնոցի օղակ
thim'ble (թիմբլ) մատնոց
pin cush'ion (փին քուշիօն) գնդասեղի բարձիկ
em-broid'er-y hoops (եփդրե՛յաւըն՝ հօփս) ասեղնագործութեան
չըջանակներ (ՏՃԿ. Նոէշ քանափ)

tape meas'ure (թեյփ մէյսուր) երիզաչափ (չէրէյն Խափ)
i'ron-ing wax (ա՛յընին՝ աւաքս) արդուկելու մեղրամոմ
stock'ing darn'er (սթոկինգ դա՛ռնըր) զանկապանանորոգ
shoe-laces (շօ-լէյս) խրացներ (հօշիլ Նիւ)
curl'ing-i'rons (քըլինգ ա՛յըն) } գանգերեկաթներ, հերա-
curl'ing-tongs (քըլինգ լի՛անկոն) } գանգրիչ
wa'ving-i'rons (աւե՛յլին՝ ա՛յըն) }
curl'ing kids (քըլինգ քի՛զ) հերագանգրիչ ուլիկներ
comb (քոմ) սանտր
rub'ber comb (րաբբըր քոմ) ձգախէժէ սանտր
back comb (բեք քոմ) ետեւի սանտր
side combs (սայդ քոմ) կողմնակի սանտրեր
bar'rette (բարէթ) հերակալ
scis'sors (սիշըր) մկրատ
shears (շէյր)՝ մեծ մկրատ

Չոր Ապրանքներու Վերաբերեալ Ուրիշ Գործածական Բառեր
hab'er-dash'er (հեփըրտէշըր) էրիկ մարդոց կահեր
gentlemen's furnishings (ճենթլմէն՝ ճըշնիլին) ու թել, ասեղ.
մատնոց և ուրիշ մանր մուներ բաներ վաճառող. փերեզակ

* Հնչելու և մեկ տեղամեկ (մեկ վանկ) :

hab'er-dash'er-y (հե'ղըրդէշէր) էրիկ մարդոց կահեր
և մանր մուներ ապրանքներ

stock	(շ)-լի-գ)*	ծառի բուն. ժառանգական ուն-
րունդ. արջառ. արծէթուղթ.
դրամագլուխ. ապրանք, մթերք
lot	(լ-լի)	ճակատագիր. բաժին, մաս. վի-
ճակ (ՏՖլ. ք-ք-ք). գետնաբաժին
in'ven-to'ry	(ի'նվենտորի)	ցուցակագրութիւն
reg'u-lar	(ռե'կ'ւ-լար)	կանոնաւոր
spe'cial	(շ)-փե'շէլ)	մասնաւոր
bar'gain	(պ-ա'կէն)	աժան ապրանք (ՏՖլ. փե'շէլ-ք-ք)
price	(քի-ք-ք)*	գին
base'ment	(պե'յ-մենտ)	կէս ստորերկրեայ գետնայարկ.
գլխաւոր յարկի տակի յարկը
mez'za-nine\$	(մե'շէնին)	երկու բարձր յարկերու միջեւ
ցած յարկ մը. կէս դստիկոն.
խանութներու միջի դստիկոնա-
ձեւ յարկ [ռասեղան
coun'ter	(ք-ա'նդէր)	հաշուող. հաշուեսեղան, վաճա-

C. O. D. կը նշանակէ cash-on-deliver-y (ք-ա'ն-դէլիվէրի)
թիւի կանխիկ փութի տանել կամ բերել յանձնելու պահուն

aisle	(այլ)	անցք
row	(ռօ)	շարք, կարգ
size	(սայշ)	չափ
trans'fer	(թրէ'ն-ֆէր)	փոխանցում. փոխադրելը
card	(քարտ)	} տոմս, տոմսակ
tick'et	(թի'էթ)	
sales'man	(սե'յլսմեն)	վաճառող
sales'wom'an	(սե'յլս'ու-մեն)	վաճառողուհի
pur'chase	(քը'չէյս)	գնում
trade	(թրէյդ)*	արհեստ. առևտուր
tra'ding stamp	(թրէյդինկ-սթէմփ)	առևտրական դրօշմ†
cou'pon''	(քօ'փոն)	կտրոն
win'dow	(ուին'ու)	պատուհան, լուսամուտ
shelf	(շելֆ)*	դարակ (ՏՖլ. ք-ք)

§ Գաղղիերէն է:

* Հնչու է մեկ աղագէն (մեկ վանկ):

† Գնողները կը հաւաքեն այս դրօշմները և յետոյ զանոնք
ուրիշ ապրանքներու հետ կը փոխանակեն:

show-case	(շօ-փէյս)	ապակիէ ցուցաստուկ
dis-play'	(տի-փլէյ)	ցոյցի դնելը [բերող աղջիկ
cash-girl	(փշ-կէշը)	կանխիկ դրամ կամ ծրար տանող

Բայեր

to ad'ver-tise''	(ե'ր-վէր-տիշ)	ծանուցանել
to but-ton	(պէ-ն)	կոճկել
to curl	(քը-լ)*	գանգրել
to bar'gain	(պ-բէյն)	սակարկել
to stock	(շ-թը-փ)*	մթերել, ապրանք լեցնել
to pur'chase	(քը-չէյս)	գնել, ծախու առնել
to trade	(թրէյտ)*	առեւտուր ընել
to stamp	(շ-տեմ-փ)*	դրօշմել
to dis-play'	(տի-փլէյ)	ցոյցի, ի տես դնել
to trans-fer'	(թրէն-ֆէր')	փոխանցել, փոխադրել

Ոստակցութիւն

Չոր Ապրանքներ (կոստէյններ, Լն.) Ծախող խանութի մը մէջ

Ուր կրնամ գտնել հո-ւյր փէյս Where can I find
զարդաշապիկներ, Կրէմլի շէր-տիշ - dressing shirts please?
կը հաճի՞ք: - Կանո- ահը ռէկտը- ռէ-փ — The regular stock
նաւոր ապրանքը կը- իշ սօլդ ին ահը հեղը- is sold in the haber-
ծախուի էրիկ մար- տըշըթի տի-փ-տըշ, dashery department
դոց կահեռու բաժ- ուն ահը ժոյն ֆլը- on the main floor, but
նին մէջ. գլխաւոր պէլի ահը իշ էյ տիշի there is a special in-
յարկին վրայ. բայց իշ-փէյսի ընդդէմ-յո ventory underprice
կայ մասնաւոր ցու- տըլ ին ահը տըյոշը- sale in the basement.
ցակա գրութեան
վար գնով ծախու
գետնայարկին վրայ:

Ուր կրնամ գտնել հո-ւյր փէյս Where can I find
ներքին զգեստներ: - Ընդդէմ-յո — Նե-տը underwear? — Next
Ծաջորդ վաճառասե- փո-ւնդը- ուն է-տը counter on your right.
ղանին վրայ ձեր աջ ունի

կողմը:

Ասոնք են այս ա- ուն ահը ահը փէյս Are these the collars
աւաւտուան լրագիր- եր-վէր-տիշ ին ահը advertised in this
ներուն մէջ ծանուց- տըլ ին ահը փէյս morning's papers?
ուած օձիքները:

* Հնչեաւ է մեկ տեղամէկ (մեկ վանկ):

Ոչ այս տեղիները . նախ Կենտրոնական , ետ-
քոսք պիտի գտնէք . — Եւ քիչ-քիչ Կենտրոնական
զանոնք ձախ անց-
քին երկրորդ շար-
քին մէջ :

Ուրիշ մաս մ'ալ Կենտրոնական տեղերը . —
Կոստիկոնայար կիւն Եւ Կենտրոնական ֆլոր —
Վրայ կայ . — Շնոր-
հակալ եմ :

Երկուստանեակ մ'օ-
ձիքներ պիտի առ-
նեմ : — Ի՞նչ չափով . —
Չափը չեմ գիտեր :

Ի՞նչ չափով չափիկ
կը հագնիք : — Տասն-
եւ չորս ու կէս :

Ուրեմն դուք տասն-
եւ չորս ու երեք քա-
ռորդ օձիք կ'ուզէք :
Ահա հոս են :

Պիտի տանի՞ք զա-
նոնք հետերիդ թէ
ղրկեմ զանոնք : —
Դուք կարելի է զըր-
կէք զանոնք :

Պիտի ուզէ՞ք անոնց
համար վճարել հի-
մա : — Դուք կարելի է
ղրկէք զանոնք առ-
նը տանիլ յանձնե-
լուն վճարելի :

Ուրիշ որևէ բան-
կ'ուղեմ առնել նաև
գուլպաներ :

Ուրեմն աւելի լաւ է
ձեզ հետ առնէք այս
փոխանցման տոմսը .
եւ տաք զայն վա-
ճառողուհւոյն , ամեն
անգամ որ գնում

Not these here, you
will find them in the
second row, of the
left aisle.

There is another lot
in the mezzanine floor.
— Thank you.

I will take 1 doz.
collars. — What size?
— I don't know the
size.

What size shirt do
you wear? — Fourteen
and half.

Then you want four-
teen and three quar-
ters collars. Here they
are.

Will you take them
along, or shall I send
them? — You may
send them.

Will you pay for them
now? — You may send
them C. O. D.

Any thing else? — I
want to get socks also.

Then you better take
along this transfer
ticket; hand it to the
saleswoman every time
you make a purchase.
Present also this cou-

կամ աւելի նախընթացներ Լով իրարու հետ շաղկապուած, պէտք է համաձայնի միացած բոլորին հետ յոքնակի թուով, որովհետեւ անոնք միասին առնուած են. ինչպէս, “*Saul and Jonathan were lovely and pleasant in their lives, and in their death they were not divided.* Ս—ւ ու Յ—ւն իբեշ, կենդանութեան ատենը սիրելի ու հաճելի էին. և իբեշ, մահուան ատենն (ւ) իրարմէ չը զատուեցան»:

Բ—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ Ա. — Երբ *and* ու շաղկապուած երկու կամ աւելի նախընթացներ կը ծառայեն միայն մէկ անձ կամ մէկ իր ներկայացնելու, անոնք իրարու բացայայտիչ են, և յոքնակի բայ չեն պահանջեր. ինչպէս, “*This great philosopher and statesman continued in public life till his eighty-second year.* Այս մեծ փիլիսոփան և պետական շարունակեց (իբ) ժողովրդական գործունէութիւնը մինչեւ իբ ութսուն-երկրորդ տարին»:

Բ—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ Բ. — Երբ *and* ու շաղկապուած երկու նախընթացներ իրարմէ ազդու կերպով կը զանազանուին, տարբեր խօսքերու կը պատկանին եւ եթէ եզակի են յոքնակի դերանուն չեն պահանջեր. ինչպէս, “*The butler, and not the baker, was restored to his office.* Մ—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ եւ ոչ հ—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ, իբ պաշտօնին վերահաստատուեցաւ»:

Բ—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ Գ. — Երբ *and* ու շաղկապուած երկու կամ աւելի նախընթացներ *each, every* կամ *no* ածականովը նախադասուած ըլլան, առանձին առանձին առնուած են եւ յոքնակի դերանուն չեն պահանջեր. ինչպէս, “*Every plant and every tree produces others after its own kind.* Ան Տի Կ—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ և Կ—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ Կ’արտադրէ ինք իր տեսակէն ուրիշներ»:

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Երբ նախընթացները *you, he, she, it* են, առաջին դէմքն երկրորդէն նախապատիւ սեպելու է, երկրորդն ալ երրորդէն. այսպէս, “*John, and thou, and I are attached to our country.* Յ—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ, Դ—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ և Ե—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ կապուած ենք Դ—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ երկրին» — “*John and thou are attached to your country.* Յ—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ եւ Դ—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ կապուած էք Յ—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ երկրին»:

2. Դերանուններու սեռերը, բացի եզակի երրորդ դէմքէն, կ’որոշուին իրենց նախընթացներէն. բայց տարբեր սեռէ նախընթացներ ներկայացնելու համար հարկ եղած դերանուն մը գործածելու պահուն, պէտք է որ արականը իգականէն նախապատիւ սեպել, և իգականն ալ՝ չէզոքէն: (Տե՛ս Եւ Երեւ 300 2րդ դրոշմ—ւ—ւ—ւ—ւ—ւ)

"Both, minister† and magistrate‡, are compelled to choose between his duty and his reputation§."

"If love and unity continue, it will make you partakers* of one another's joy."

"With the azure and vermillion**,"

"Which is mix'd for my pavilion!" - *Byron.*

[6]

The store where we buy cloth, ribbons, and many other things which we use when we make our clothes, is called a dry-goods store.

The store-keeper sells these things by the piece or by yard measure. A yard is thirty-six inches long. If we do not need a full yard, we may buy less than a yard.

When we ask the clerk how much cloth or ribbon costs, he names the price by the yard.

Some dry-goods stores sell shoes, hats, clothing, under-clothes and bed-clothes. If we make our own hats and clothes, we get the cloth, the trimmings and whatever else we need in the dry-goods store. Such stores sell also the needles, thread, buttons, etc. that we need to sew the things we wish to make.

† min'is-ter (մինիստր) նախարար. երկրորդ կարգի դեսպան. երեց, քարոզիչ. սպասաւոր, ծառայ - to minister, մատակարարել. սպասաւորել

‡ mag'is-trate (Մագիստրատ) փոքր դատաւոր

§ rep'u-ta'tion (rēp'ū-tāshən) համբավ

|| u'ni-ty (եօ'-նիտի) միություն

* par-ta'ker (†-բէ՛րէ՛ր) մասնակցող - to partake, մասնակցող

** ver-mil'ion (վերմիլիոն) փայլուն կարմիր (ՏՖ. ւլ), ծիրանեգոյն
 ¶ pa-vil'ion (բավիլիոն) բոլորովոր բաց սրահ (ՏՖ. +եզ+)

ԴԱՍ ՂԶ. (LESSON XCVI.)

[9]

Cu'bic Meas'ures (ԿՅՈՒՄԻՆԻ ՉԵՐՈՒՄԻ) Խորանարդ Չափեր

- 1,728 խոր. մատ. (cu. inches) Հաւասար է 1 խոր. ոտքի (cu. foot)
 27 խոր. ոտք (cu. feet) Հաւասար է 1 խոր. կանգունի (cu. yard)
 128 խոր. ոտք (cu. feet) Հաւասար է 1 փայտաշափի (cord, քոփ փայտ)
 40 խոր. ոտք (cu. feet) Հաւասար է 1 բռնան լէշի 1 ton (shipping)
 2,150.42 խոր. մատ. (cu. inches) Հաւասար է 1 բնօրինակ (դաշնակ) գրիւի (standard bushel)
 268.8 խոր. մատ. (cu. inches) Հաւասար է 1 բնօրինակ չոր ապրանքներու մեծ դորակի (standard gallon dry)
 231 խոր. մատ. (cu. inches) Հաւասար է 1 բնօրինակ հեղուկներու մեծ դորակի (standard gallon liquid)
 1 խոր. ոտք (cu. foot) Հաւասար է չուրջ գրիւի մը չորս հինգերորդին

Cloth'ier (ԿԼԻՒԻԵՐ) Հանդերձավաճառ

Հանդերձավաճառը կը ծախէ կարուած պատրաստ հագուստներ:

Tai'lor (ԵՒԼՈՐ) Դերձակ

Դերձակը կը չինէ մարդոց արտաքին հագուստներն անհատական յանձնարարութեան համեմատ:

Fur'ri-er (ՖՐԻԵՐ) Մուշտակավաճառ, Մուշտակագործ

ԾԱՆ. — Ամեն հանդերձավաճառ առ հասարակ դերձակ ալ է. բայց ամեն դերձակ հանդերձավաճառ չէ:

Արտաքին Հագուստներ

Արանց

trou'sers†	(ԵՐՏԵՐՏԵՐ)	}	անդրավարտիք, տաբատ
pants†	(ԷՆՏԵՐ)*		
waist' coat"	(ԵՆՏԵՐ-ԿՈՒՄ)	}	բաճկոն (ՏՖԻ. ԵՆԷԻ)
vest	(ՎԵՍՏ)		
fan'cy vest	(ՖԵՆՏԻ ՎԵՍՏ)		զարդարաճկոն
coat	(ԿՈՒՄ)		վերարկու (ՏՖԻ. ԷՆԷՆԵ)
o'ver-coat"	(ՕՎԵՐԿՈՒՄ)		կրկնավերարկու
sack coat	(ՏԱԿ ԿՈՒՄ)		եզերքներն ուղիղ կտրուած կարճ վերարկու, սակ

† pants կրճատուածն է pantaloon (ԷՆԷՆԵՆԵ), Գաղղ. (ԵՆԷՆԵՆԵ) բառին. բայց trousers գործածելը աւելի յարգի է:

cut'a-way" coat	(գլխաւորէն զոտ) անջնակի եզերքներէն շեղակի կտրուած, ետեւը մէջքէն ճեղքուած վերարկու (Անգլիական տալար) գլխաւորէն
frock coat	(գլխաւորէն) անջնակը ուղիղ, ետեւը մէջքէն ճեղքուած վերարկու, ցերեկուայ պաշտօնական վերարկու (գլխաւորէն)
dress-coat	(տրեւէն) ծիծեռնակի պոչաձև վերարկու
swal'low-tailed' 'coat	(ընկույզի) կու, երեկոյեան պաշտօնական վերարկու
tux-e'do coat	(լիւս-սպիտակ-գլխաւորէն) ճաշկերոյթի պաշտօնական կարճ վերարկու
sin'gle breast'ed	(մէկ կողմէն) միակողմ
double breast'ed	(երկու կողմէն) կրկնակողմ [լւս]
rain-coat	(անձր-գլխաւորէն) անձրեւի վերարկու (ՏՖ. Եւրոպական)
fur-overcoat	(փշա-գլխաւորէն) մուշտակէ կրկնավերարկու
ear muffs	(էյր փշա) ականջապահ
suit	(սիւտ-գլխաւորէն)* ձեռք մը (շէտ-տ - ՏՖ. Գլխաւորէն), սիւտ-տ
evening suit	(էյնինգ-սիւտ-գլխաւորէն) երեկոյեան համազգեստ
full dress suit	(ֆլաւ-տրեւ-սիւտ-գլխաւորէն) Ամերիկեան պաշտօնական համազգեստ

Կանանց

skirt	(ընկույթ)* շրջագգեստ
waist	(տալար)* բաճկոնակ
wrap per	(ընկույթ) տանը մէջ գործի ատեն միայն հագնուելիք հասարակ պատմունճան. փաթեթոց
gown	(կոնա)* շրջագգեստ, հանդիսապատշաճ շրջագգեստ
dress	(տրեւ)* հագուստ, պատմունճան
jack'et	(ճակետ) կարճ վերարկու
Ea'ton jacket	(էյթոն ճակետ) Իյթոնական կարճ վերարկու, անթեւ չեփփել
cloak	(փշա)* կրկնոց
cape	(սեւթ) ուսնոց. տառապոկ
wrap	(ընկույթ) զարդավերարկու
shawl	(շալ) ցփոխ (սիւտ-սիւտ-էլէտ շալ)

* Հիշելու է մեկ անգամէն (մեկ վանկ) :

rain coat	(ռէյն քօթ)	անձրեւազերարկու (ՏՖ՝. Ի-դ-ս-բ-լ-ը)
fur scarf	(ֆը-սքարֆ)	մուշտակէ ուսնոց, վզնոց կամ կրծկալ [նաթաւիչ]
muff	(մֆ)	ձեռնպահ, ձեռնամուշտակ, ձեռն
Հանդերձեղէններու վերաբերեալ Ուրիշ Բառեր		
tai'lor-ing	(թէ'լօրինկ)	դերձակութիւն
clean'ing	(քլէ'նինկ)	մաքրելը
dry clean'ing	(դր-յ քլէ'նինկ)	չոր չոր մաքրելը (դի-քլէ'ն-ի-ն)
steam clean'ing	(սթէյմ քլէ'նինկ)	չոգիով մաքրելը
scour'ing	(սք-օր-ինկ)	լուալը
al'ter-ing	(օ'լթէրինկ)	ձեւը փոխելը
re-mod-el-ing	(րէյմ'օթլինկ)	նորաձեւութեան դարձնելը
re-pair'ing	(րէֆէ'յրինկ)	նորոգութիւն
dye'ing	(դի-յինկ)	ներկելը
press'ing	(քրէս'ինկ)	արդուկելը
al'ter-a'tion	(օլթէրէ'յըն)	փոփոխում, փոփոխութիւն
sleeve	(սլէւ-վ)	թեզանիք (ՏՖ՝. քօլ-թ-թի-ք-թէլլէք)
sample	(սեմ-քլ)	նմոյշ (ՏՖ՝. յօ-թի-ք)
fab'ric	(ֆէ'բրիք)	կտոր, գործուած կամ հիւսուած կտաւ, ասուի
spun	(սք-օն)	մանուած - to spin մանել բայէն
home spun	(հօմ-օն)	տան մանուած
stripe	(սթրիք)	մատնէք, գիծ գիծ (ՏՖ՝. չի-թի-ք)

Բայեր

to clean	(քլէյն)*	մաքրել [լուալ
to scour	(սք-օր-ին)*	աւազով կամ կղմինտրով չփել.
to al'ter	(օ'լթէր)	ձեւափոխել
to re-pair'	(րէֆէ'յր)	նորոգել
to re-mod-el	(րէյմ'օթլ)	նորաձեւութեան դարձնել
to dye	(դի-յ)	ներկել
to press	(քրէս)*	արդուկել
to short'en	(շօ'թեն)	կարճեցնել
to length'en	(լէ'նկէն)	երկարացնել

Ոստակցութիւն Հանդերձավաճառի մը խանութին անջ

կ'ուզեմ ձեռք մը առնալ ք-թի-ք — I want a suit of
զգեստ: քի-թի-ք clothes.
ի՞նչ չափով, (ի՞նչ) հո-թի-ք — What size, please? —
հաճիք. Երեսունչորս, Երեսուն-քի-թի-ք — Thirty-four.

* Հնչեալ է մէկ անգամէն (մէկ վանկ):

Կ'ուզէ՞ք փորձել այս — էլ եօ — Բրայ — ան Կոն-
վերարկուն : Հանե- քօ՞ն. Բեյ, օ՞ք եօ — քօն.
ցէք ձեր վերարկուն : Կոնյր էլ Կոն Լո — Բեյ
Ահա հայելին հոն է : Կէն

Ի՞նչպէս սիրեցիք : Կոն — Կո — Եօ — Լոյ, էք
Քիչ մը նեղ է : — Էք էլ Լեյ Բեյ

Մէկ չափ աւելի մեծ — էլ եօ — Կէք Դ Ե — Եյ
Կէ հաճի՞ր բերել : — Լո — Եյ — Կոյր էք էլ.
Ահա աւսիկ : Փորձե- Բրայ Կոն — Եյ
ցէք (հաճի՞ր այս հաճի) :

Հիմայ — Լեյ զանիք — Ե — Կոն — Եյ — Եյ
ներս շատ երկար են : Բե — Լոն — Կոն — Եյ
— Այդ դիւրին է, էյն, այ Դեյ շո — Եյ
կրնամ կարճեցնել Կոն — Կոն — Եյ — Եյ
զանոնք էլն մը չափ : Կոն — Եյ — Եյ
— Այն կ'ըլլայ :

Կրնաք տարատն ալ եօ — Դեյ Բրայ — Եյ Կոն
փորձել այն Թաքս — Բր — Եյ — Եյ — Եյ
տոցին մէջ, եթէ ու — Եյ — Եյ — Եյ
զէք : — Հոգ չէ : Դուք Եյ — Եյ — Եյ — Եյ
կարելի է զրկէք զա- եօ — Դեյ — Կոն — Եյ
նոնք տանիլ յանձ- օ Կոյ, Եյ — Եյ — Եյ
նելու պահուն կան- օ Կոյ, Եյ — Եյ — Եյ
խիկ վճարելի : —
Շատ լաւ :

Դերձակի մը Խանութին Մէջ

Բերի ձեզ այս ձեռք այ Կոն — Կոն — Եյ — Եյ
(Կոն — Եյ) փոփոխման օն — Եյ — Եյ — Եյ
համար, կ'ուզէ՞ք ան- եօ — Բեյ, Եյ — Եյ
գամ մը նայիլ անոր : — Կոն — Եյ — Եյ — Եյ
Այս ձեռք (Կոն — Եյ) Եյ — Եյ — Եյ — Եյ
կը կարօտի նորոգու- Կոն — Եյ — Եյ — Եյ
թեան ալ եւ աղւոր Կոն — Եյ — Եյ — Եյ
չոր մաքրելու, որ ա- Կոն — Եյ — Եյ — Եյ
տեն այնքան աղէկ
պիտի ելնայ, որ-
քան նոր յը :

Աղէկ, ձեր կրցածի — Եյ, Կոն — Եյ — Եյ
ամենէն լաւն ըրէք — Եյ — Եյ — Եյ
անոր : Հիմայ կ'ու- եօ — Եյ — Եյ — Եյ

Will you try on this coat? Take off your coat. There is the looking glass.

How do you like it? — It is little tight.

Will you get me a size larger? — Here it is. Try this one.

Now the sleeves are too long. — That is easy, I can shorten them about an inch. — That will do.

You can try on the trousers in that closet, if you want to. — Never mind. You may send them C. O. D. please. — Very well.

I brought this suit for alteration, will you take a look at it? — This suit needs re-pairing too, and a good dry cleaning, then it will look as good as new.

Well, do your best with it. I want you now to make a Spring

շեմ Գարնանային «փրփր» սօ-տ ֆո-տ suit for me. — Here
 ձեռք մը (շփե-տ) շի- -հիյո-տ-տ Գրեյտ-տ are the latest samples,
 նէք ինձ համար: — «փրփր», ե-տ Գր փրփր ըփ you may pick up your
 Ահա ամենէն վերջին ե-տ Գր choice.

նմոյշները. ձեր ընտ-
 րածը զատեցէք:

Այս կտորը իմ ճա- Գրիս ֆեյրիֆ սօ-տ This fabric suits my
 չակիս կը յարմարի, Գր Բեյ-տ, հո-տ-տ taste, what do you
 դուք ինչ կը խոր- ե-տ Բիլի, ալ իդ — think of it? — That
 հիք այդ մասին: — Գրեյտ-տ Գրեյտ-տ is imported goods,
 Ատիկա ներածուած Գրեյտ հո-տ-տ called English home
 ապրանք է, և կը կոչ- ե-տ-տ Գրեյտ spun, it makes excel-
 ուի Անգլ. տան ման- ալ Գրեյտ ե-տ Գրեյտ lent suit, and will last
 ուած, ընտիր ձեռք սօ-տ-տ you many seasons.

զգեստ կ'ըլլայ. եւ
 ձեզ չատմը եղանակ-
 ներ պիտի դիմանայ:

Իմ չափս կ'ուզէ՞ք ալ ե-տ Բեյտ Գր Գր Will you take my
 առնել հիմա: — Այո: Գր Գր — Ե-տ measure now? — Yes.
 Ես երբ պէտք է գամ հո-տ-տ Գր Գր When must I come
 վրաս փորձելու: — Բեյտ, ալ — Գր ե-տ to try on? — Can you
 կրնա՞ք Հինգշաբթի Գր Գր Բեյտ Գր be here Thursday
 կէսօրէ վերջ հոս ըլ- -ֆեյր Գր ե-տ afternoon, say at four
 լալ, ըսենք ժամը ֆո-տ-տ — Ե-տ — o'clock? — Yes. —
 չորսին: — Այո: — Ես Գր Գր Գր Alright then I shall
 լաւ ուրեմն, այն ա- իդ Գր ֆո-տ Գր have it ready for you
 տենին զայն պատ- Գր Գր — Գր — by that time. — I will
 րաստ պիտի ունե- Գր Գր ե-տ Գր be here at that time
 նամ ձեզ համար: — Բեյտ Գր Գր promptly.

Ես հոս պիտի ըլլամ
 ճիշդ ու ճիշդ այդ
 ատենին:

RULE XIII. — PRONOUNS. ԿԱՆՈՆ ԺԳ. ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ.

When a Pronoun has two or more antecedents connected by *or* or *nor*, it must agree with them singly, and not as if taken together*. — Երբ դերանուն մը ունի երկու կամ աւելի նախընթացներ կ'սով կամ և ուղի իրարու հետ չաղկապուած, պէտք է համաձայնի անոնց հետ առանձնակի (եւ-տ-տ Բեյտ-տ),

* [Ս-յն կանոնը զոց ընկու է]:

Եւ ոչ իբր միասին առնուած. ինչպէս, “James or John will favour us with *his* company. Թ-ւ-է-ւ կամ Յ-ւ-ն-է-ւ պիտի պատուէ (շնորհէ) մեզ ի-բ ընկերակցութեամբը: “Neither wealth nor honour can secure the happiness of *its* votaries†. Ոչ հարստութիւն և ոչ պատիւ կրնայ իբ խնկարկուններուն երջանկութիւնն ապահովել: ։

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ :

1. Երբ երկու կամ աւելի յոքնակի նախնթացներ օր կամ ուր տրոհական չաղկապներէն միովը չաղկապուած ըլլան, զանոնք ներկայացնող դերանունը յոքնակի ըլլալու է (օր օրէն ԳՐԵՅԻՆ ԽՈՒՅԻՆԻ ՀՈՒՅԻՆՆԵՐ Կ'ԵՆԱՅ)։ Ինչպէս, “Neither riches nor honours ever satisfy their pursuers. Ոչ հարստութիւններն և ոչ պատիւներն միշտ կը գոհացնեն իրենց հետապնդիչները”։ Եթէ նախնթացներն եզակի եւ յոքնակի խառն ըլլան, յոքնակին ամենէն վերջը կը դրուի եւ զանոնք ներկայացնող դերանունն ալ յոքնակի կը դրուի։

2. Երբ տարբեր տարբեր դէմք, թիւ եւ սեռ ունեցող նախնթացներ օրով կամ ոտով իրարու հետ չաղկապուած ըլլան, պէտք է այնպէս շարադասել նախադասութիւններն որ զանոնք ներկայացնող դերանուններն իրենց նախնթացներուն հետ առանձնակի համաձայնին. բայց որովհետեւ այս միշտ դիւրին չըլինիր, ուստի յաճախ յոքնակի դերանուն մը կը գործածուի. ինչպէս, “Neither he nor his men showed themselves. Ոչ նա եւ ոչ իր հարգիւք իենէ՛ շէրէնէ՛ ցուցուցին”:

181. Վարժութիւն

[8] [2]

We learn to read by reading.
We are never too old to learn.
It takes two to make a bargain.
It takes two to quarrel.
Do as you would be done by.

† vo'ta-ry (Վժռ-րի) ուխտանուէր, երկրպագող, խնկարկու

182. Վարժութիւն

[Հետեւեալք Թարգման ժո. Կանանի հարաւոր զգրութեանն իւրեանց ԳԷ:]

“This is just as if an eye or a foot should demand a salary† for their service to the body.”

“If thy hand or thy foot offend§ thee, cut them off, and cast them from thee.”

“If an Aristotle‡, a Pythagoras||, or a Galileo*, suffer for their opinions, they are martyrs¶.”

183. Վարժութիւն

[Ճ]

HOW TO DRESS

A gentleman knows how to dress well. He does n't buy clothes which he can't afford. He knows it is cheaper to pay cash for his clothes than to buy on credit**.

A gentleman always wears clean clothes. He changes his clothes often. He airs the clothes which can't be washed. He knows that he must wear clean clothes to keep in good health. Unclean clothes bring disease to him, and may also bring disease into his home.

† sal'a-ry (սալ'երի) ամսաթոշակ, տարեթոշակ

§ of-fend' (օֆֆեն'դ) գայթակղեցնել, նեղացնել

‡ Aris-tot-le (արիստոտէլ) Արիստոտէլ (384-322 Ն. թ. շրջ.)

Թոյն անուանի փրկիսոփայ, Պլատոնի աշակերտն էր եւ Մեծն Աղէքսանդրի ուսուցիչը:

|| Py-thag'o-ras (փիթագորաս) Պիւթագորաս (թ. 6 դար առաջ) Թոյն հին փրկիսոփայ. ծանօթ է աւելի իւր Պիւթագորեան աղիւսակով:

* Ga'li-le'o (կալիլէօ) Կալիլէօ (1564-1642 յ. թ. շրջ.) նշանաւոր աստղագաշխ, հնարեց աստղագաշխական հեռադիտակը, գտաւ քանի մը մոլորակներ եւ ճոճանակի սկզբունքներն. հաւատաքննիչներէն դատապարտուեցաւ:

¶ mar'tyr (մարտիրոս)

** cred'it (քրէտիտ) վարկ, պարտքով

ԴԱՍ ՂԷ. (LESSON XCVII.)

[9].

Cir'cu-lar Measures (շրջանային չափեր) Բոլորակային Չափեր

- 60 երկվրկեան (seconds) հաւասար է 1 վայրկեանի (minute)
 60 վայրկեան (minutes) հաւասար է 1 աստիճանի (degree)
 30 աստիճան (degrees) հաւասար է 1 նշանի (sign)
 90 աստիճան (degrees) հաւասար է 1 քառորդակի (quadrant)
 4 քառորդակ (quadrants), 12 նշան (signs) կամ
 360 աստիճան (degrees) հաւասար է 1 բոլորակի

Shoe Store (շո-սթոր) Կօշկի խանութ, Կօշկավաճառ

Shoe ma'ker (շո-մէյքը) Կօշկակար

Foot-wear (ֆու-տւէյր) Ոտնաման, ոտից հագնելիք

ԾԱՆ. — Միջակ և փոքր քաղաքներու եւ գիւղերու մէջ առ հասարակ Կօշկավաճառները Կօշկակար ալ են եւ փոխադարձաբար Կօշկակարները Կօշկավաճառ ալ են:

Կօշկակարներն առ հասարակ Կօշիկներու նորոգողներ ալ են:

Կօշկավաճառի մը խանութին մէջ գտնուած կօշիկներու սովորական ճանչցուած տեսակներն առաջին պատեհութեամբ կը ճանչցուին իրենց արտադրողներու անուններովն. ինչպէս, Douglas Shoes, Crawford Shoes, եւն. երկրորդ պատեհութեամբ՝ կը զանազանուին իրենց երեսներու ինչ նիւթէ շինուած ըլլալովն. եւ երրորդ իրենց ձեւովը:

Կօշիկներու ճիւղերը Շինելու համար Գործածուած Նիւթերն են

pat'ent colt	(փե'տընթ քոլթ)	Քուռակի փայլուն մորթ
pat'ent leath'er	(փե'տընթ լէ'տհըր)	Փայլուն մորթ (ՏՖ. ֆուլը-թ)
Rus'sia calf	(րուս-քալֆ)	Ռուսական հորթի մորթ
sat'in calf	(սէ'թին քալֆ)	Հորթի սնդուսանման մորթ
ve-lour,† calf	(վէ'լուր քալֆ)	Հորթի թաւշանման մորթ
box calf	(քոքս քալֆ)	Հորթարկղամորթ
veal calf	(վէյլ քալֆ)	Հորթի մորթ
chrome calf	(քրոմս քալֆ)	Հորթի գունաւոր մորթ
gun met'al	(կըն ֆէ'րթլ)	Հրացանի մետաղանման մորթ
vici kid	(վիյոյ քիդ)	Ուլի մորթ
black kid	(պլէյթ քիդ)	Ուլի սեւ մորթ
tan kid	(թան քիդ)	Ուլի դեղնակարմիր մորթ

† Կը գրուի նաեւ vel'ure (վէ'լուր-ը):

* Հնչուլու է մեկ տեղամէկ (մեկ վանկ):

burn proof shoes (դըւն իբօ-ֆ շօ-շ) անհրաժարանց կօշիկներ
boots (դօ-լիւ)* մոյգեր (ՏՖլ. չիշի)

Ձգախեժէ (ւըդը) Ոտնամաններու Տեսակներն են

overshoes (օվըշօ-շ) կրկնակօշիկներ
gait'ers (կէ'յդըր) քովէն բացուող կօշիկներ
foot'holds (ֆ'ոտհօլդ) առանց կրունկի կրկնակօշիկներ
arc'tics (ա'րկտիկ) դուրսը ւըդը ներսը տաքուկ
բուրդ, ջուր չքաշող թանձր կօշիկներ

Կօշիկներու Վերաբերեալ Ուրիշ Բառեր

heel (հէյլ)* կրունկ (ՏՖլ. րադալ)
sole (սօլ) ներքան (ՏՖլ. փէնճէ)
stitch (շիտիկ)* կարի կուլթ
patch (փէշ) կարկտան
nail (նէյլ)* եղունգ. բեւեռ (ՏՖլ. ղէի)
vamp (վամփ)* կօշիկներու առջեւի ծայրերը
դրուած կաշեկտոր
strap (շտրափ)* կաշեկապ
wide (աւայթ)* լայն
nar'row (նէ'րօ) նեղ
du'ra-ble (դի'րաբլ) դիմացկուն, տոկուն
flex'i-ble (ֆլէ'իբլ) ճկուն, ճապուն
im'i-ta'tion (իմ'իտէ'յըն) նմանութիւն (ՏՖլ. իմիտէ)

Բայեր

to stitch (շիտիկ)* ամեն անգամին կուլթ մը միայն
to patch (փէշ) կարկտնել [կարեւ
to nail (նէյլ)* բեւեռել (ՏՖլ. ղիւմփ)
to fix (ֆիքս)* շինել

Կօշկազմաճառի մը խանութին մէջ

Կ'ուզեմ զոյգ մը պա- ա յո-նդ րո-ն իւր ը I want to get a pair
րի կօշիկներ առնել: փէյր -վ իւր-ն — քրօմ of pumps. — Chrome
Գունաւոր մորթէ՝ քրօմ օ- քրօմ-ն լէտըր calf or patent leather?
Թէ փայլուն կաշիէ: — ա յո-նդ ղիւմփ վէլ- -I want black velvet,
Կ'ուզեմ սեւ թաւշէ, վէլ իւ-նդ քրօմ իւր-ն two-strap pumps.
երկու կաշեկապով
պարի կօշիկներ:

* Հիշու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ):

Ի՞նչ չափով (եթէ) հա- հա-ա՛յ տալ է՛լիշ — What size please? —
 ճի՞ք: — Դուք կարեւի եօ- ձե՛յ լիէ՛յ, Գրէ՛ք — You may take the
 է չափն առնէ՞ք: — ուր — եօ- ու-ձե՛ք ֆօ- measure. — You want
 Կ'ուզէ՞ք չորս (չափով), հի՛շ Գրէ՛ք — four. Here they are.
 ահա հոս են:

Բաւական լայն է: — Ի՛շ ի՞ք ու-ձե՛ք ի՛նճի — Is it wide enough? —
 Հանգիստ կ'զգամ: — Ե՛ր ֆի՛շ Գրէ՛ք — I feel comfortable .
 Գի՛նն ի՞նչ է: — Երեք հա-ա՛յ ի՛շ Գրէ՛ք — What is the price? —
 տալիք. ասոնք լաւ, Բրէ՛ք Գրէ՛ք — Three dollars, these
 դիմացկուն և ճկուն կո- Գրէ՛ք Գրէ՛ք — are good, durable and
 օգտիկներ են: ֆլէ-տիշ Գրէ՛ք — flexible shoes.

Խօսակցութիւն Կոշկակարի մը հետ

Պիտի ուզէ՞ք շինել ու- ի՛ն Գրէ՛ք — Will you fix these
 այս օգտիկներն ինձ Գրէ՛ք Գրէ՛ք — shoes for me? — Let
 համար: — Տեսնենք ի՛ն Գրէ՛ք — us see what is to be
 ինչ կայ ըլլալիք: Գրէ՛ք. եօ- ու-ձե՛ք Գրէ՛ք — done. You want soles
 Կ'ուզէ՞ք ներքաններ եւ Գրէ՛ք — եւ Գրէ՛ք — and heels. — And a
 ու կրունկներ (չի- Գրէ՛ք Գրէ՛ք — stitch or two over the
 ու-ն): — Եւ կու՞թ մը Գրէ՛ք Գրէ՛ք — both vamps. All right.
 կամ երկու ալ եր-
 կու ծայրերու կտոր-
 ներուն վրայ: — Շատ

լաւ:

Ո՞րքան պիտի ըլլան: հա- ի՛ն Գրէ՛ք — How much will they
 Բոլորը եօթանասուն — Եօթն- Գրէ՛ք — be? Seventy certs all.
 սէնդ:

Երբ պիտի ըլլան: — հա- ի՛ն Գրէ՛ք — When will they be
 Դուք կարեւի է գաք Գրէ՛ք — եօ- ձե՛ր Գրէ՛ք — done? — You may
 անոնց համար ժամը Գրէ՛ք Գրէ՛ք — call for them around
 ութնի ատեններ: — Ը՛իւ- Գրէ՛ք — eighth o'clock. —
 Շատ լաւ: All right.

RULE XIV. — FINITE VERBS.

ԿԱՆՈՆ ԺԴ. — ԴԻՄԱՒՈՐ ԲԱՅԵՐ.

Every finite Verb must agree with its subject, or nominative, in person and number.* — Ամեն մէկ դիմաւոր Բայ պէտք է համաձայնի իւր տէր բայիին կամ ուղղական Հոլովին հետ դէմքով եւ թուով. Ինչպէս, I know, Գիտեմ. he knows, Գիտէ: The bird flies, Թռչունը իւր իւր: the birds fly, Թռչունները իւր իւր:

* [Սոյն կանոնը դոյ ընկու է:]

184. Վարժութիւն

[Հետեւեալի փո. կռնի տնայ ծնոթն-իւն, հար- ղը-դրեալ- լը-դրեալ-իւն ք քեր-իւն ք ք:]

“You was paid to fight against Alexander.”

“When thou most sweetly sings.”

“Every body are very kind to her.”

“Every four years adds another day.”

“Glad tidings is brought to the poor.”

“Where was you born?”

“Our Father, who is in haven.”

“One of you have stolen my money.”

“The quarrels of lovers is a renewal of love.”

“And each of them bear the image of purity and holiness.”

185. Վարժութիւն

[Լ] [Ք] [Պ] [Ի]

loud (լաւ - մէկ վայր) բարձրաձայն

loud color (լաւ - գուշակ) շատ փայլուն գոյն

[Շ]

HOW TO DRESS

(Շ-ր. 536 երեւել)

A gentleman is neat in his dress. He does not dress in loud colors. He likes better the kind of clothes which do not attract attention. It pays to dress neatly, for often a man is judged by his clothes.

De-part'ment Store (քիւր-մէյն-շոփ) ծիւղաբաժան խանութ

Եւրոպայի և Ամերիկայի ամեն կողմեր օր ըստ օրէ կ'ընդ- հանրանայ այն գրութիւնը, որով մարդիկ կը կարողանան մէկ խանութի մէջ իրենց բոլոր պէտք եղածներն գնել. այս տեսակ խանութները կը կոչուին Department Stores, ծիւղաբա- ժան խանութներ, (ամեն մէկ արհեստի կամ տեսակի վերա- բերեալ իրերը յատուկ ճիւղի մը բաժնուած ըլլալուն համար). այսպէս ծիւղաբաժան խանութի մը մէջ կը գտնուին բնակա- րանի, ուտեստի, հագուստի, արդուզարդի, գրելու, կարդա- լու, խաղալիքներու, գործիքներու, նուագարաններու եւ ու- թիշ ամեն բաներու վերաբերեալ իրեր: Այս տեսակ խանութ- ներու մէջ մեր ուսանողներն ինքզինքնին բաւական ծանօթ պիտի զգան նախորդ քանի մը դասերը լաւ ուսանելէ վերջ:

ԴԱՍ ՂԸ. (LESSON XCVIII.)

[9]

Hat'ter (հէ'տէր) Խոյրարար, Գլխարկավաճառ (տընչ)
 Hat Store (հէտ տօռ) Էրիկ Մարդոց Գլխարկավաճառի Խանութ
 Mil'li-ner (միլ'լիներ) Կանանց Գլխարկ Շինող
 Mil'li-ner-y (միլ'լիների) Կանանց Գլխարկներու Վերաբերեալ Իրեր
 Գլխարկները կը շինուին առ հասարակ հետեեալ նիւթերէն

felt	(ֆելտ)*	Թաղիք
silk	(սիլ)*	մետաքս
straw	(սթրո)*	յարդ

Թեթեւ գլխարկներն ու ձմեռուան գլխարկները կը շինուին
 ասուիի, Թաւիշի եւ մուշտակի բազմաթիւ տեսակներէն:

Կանանց գլխարկներու յարգի մէկ տեսակը կը շինուի
 կուղբի (Տճի. քոնդոն) մորթանման նիւթէ մը եւ կը կոչուի
 beaver hat (բիւ'վէր հէտ) կղբագլխարկ: Վերջին նորաձեւու-
 թեանց համեմատ աւելի յարգի ճանչցուած նիւթերն են
 pressed-beaver (քրէսթ-բիւ'վէր) կողրասնդուս
 mar'a-bou (մար'ա-բու) Ափրիկեան արագիլ տեսակ մը
 ներկուելիք ճերմակ կերպաս

Կանանց բազմազան տեսակ գլխարկներուն ձեւերը shape
 (շէյփ) կը շինուին սովորաբար բարակ երկաթէ թելերէ կամ
 խաւաքարոյ:

Արանց Գլխարկներն Իրենց Ձեւին Համեմատ կը կոչուին

cap	(էփ)	գլխարկ, փեղոյր
soft hat	(սօֆտ* հէտ)	կակուղ գլխարկ
al'pine hat	(էլփին հէտ)	բրդախառն մետաքս կտորէ շին-
ուած գլխարկ
der'by hat	(դէրբի հէտ)	հասարակ բեղոյր
silk hat	(սիլ* հէտ)	} մետաքսէ գլխարկ
high hat	(հայ հէտ)	
bi'cy-cle cap	(բի'սիկլ փէփ)	հեծելանիւ քշողի գլխարկ
au'to-mobile cap	(օտօմո'բիլ փէփ)	ինքնաշարժ քշողի կամ ինքնա-
շարժով պտտողի գլխարկ

Խոյրերու Քանի մը Տեսակներն են

school cap	(սքուլ* փէփ)	դպրոցական (տընչ) գլխարկ
shak'o	(շէ'ո)	զինւորական խոյր
bi-ret'ta	(բի'րէտ)	քահանայից խոյր (Տճի. քիւրէթ)

* Հնչուլ է մէկ աղամէն (մէկ վանկ):

scho-las'tic cap (ը-գօլէ՛-տէ՛ գէ՛) դպրոցական խոյր } +---
ac'a-dem'ic cap (եգ-տէ՛-գէ՛ գէ՛) ակադեմական խոյր } ---+

Յարդէ Գլխարկներ

straw hat (ը-տ-ո հէ-դ) յարդէ գլխարկ
Pan'a-ma' hat (գէն-մա՛ հէ-դ) Փէնամաի յարդէ գլխարկ
կանանց շինուած պատրաստ ծախուող գլխարկներէն երկու հատ իրար նմանող հագուազիւտ են. ուստի և չէ կարելի դասաւորել: Բայց ձեւերուն կամ կերպին համեմատ կը կոչուին
pic'ture hat (գէ՛-գլ-ո-հէ-դ) նկարագլխարկ
op'e-ra hat (օ՛-գլ-ո-հէ-դ) Թատրերգութեան գլխարկ†
mer'ry wid'ow hat (մերի՛-ուի-ու-հէ-դ) զուարթ այրիի գլխարկ§
bon'net (ո-նէ-դ) առանց եզերքի, ծնօտին տակէն կապուելու գլխարկ (այժ օգտու-
ներս և երէկ-այն օրս) [գլխարկ
trimmed' hat (թրի՛մ* հէ-դ) զարդերով շինուած շտկուած
untrimmed' hat (ընթրի՛մ-հէ-դ) առանց որ և է զարդի գլխարկ

կանանց գլխարկներ վաճառողի մը խանութին մէջ կը-ծախուին նաև կանանց գլխարկներու վերաբերեալ իրեր, որոցմէ մէկ քանիներն են.

buck'ram	(դը՛գր-մ)	սոսնձակտաւ ‡	[թել
edge-wire	(եճ-ու-յր)	եզերքի (գրծծծծծծ) երկաթա-	
rib'bon-wire	(ռի՛դըն-ու-յր)	ժապաւէնի (գրծծծծծծ) երկա-	
li'ning	(լի՛նին)	աստառ (Տճլ. ուր-ր)	[թաթել
hat-band	(հէ-դ-դէն-դ)	գլխարկի ժապաւէն	
rib'bon	(ռի՛դըն)	ժապաւէն	
braid	(դրե՛յր)*	ժապաւէնատրէզ (Տճլ. շերի՛ն)	
lace	(լէյ-)*	թելատրէզ	
buck'le	(դը՛գլ)	ճարմանդ	
feath'er	(ֆէ՛րհը)	փետուր	
plume	(փլւ-մ)*	մեծ փետուր, փետրափունջ	
os'trich-feather	(օ՛տրիչ-ֆէրհը)	} Զայլամի փետուր կամ Գաղղիական փետրափունջ	
os'trich-plume	(օ՛տրիչ-փլւ-մ)		
French-plume	(ֆրէնչ-փլւ-մ)		

† Մեծ գլխարկ մ'է համփրիկներով շինուած, բոլր պէտք եղած ատենը կրնայ ծալուիլ եւ տափակնալ:

§ Շատ լայն եզերքներով գլխարկ մ'է, որոյ անունն առնուած է համանուն դերէն:

‡ Կը գործածուի որ և է կերպասի կամ ասուրի հետ զայն թանձրացնելու ու պնդացնելու համար:

wil'low	(ու'լո)	} ուռենման փետուր
willow-plume	(ու'լո-փլո-մ)	
mar'abou-plume	(մար-աբո-փլո-մ)	
flow'er	(ֆլո-ա-ւեր)	ծաղիկ
tas'sel	(տէ-սէ)	ծոպ (Տճի. փե-սէ-լ) [սեղ
hat-pin	(հէ-թ-փին)	գլխարկասեղ, գլխարկի գնդա-
trim'ming	(թրի-մինգ)	եզրազարդ (Տճի. Խ-թի)

Բայեր

to wire	(ու-յր)*	երկաթէ թելերով կապել. հե-
ռագրել
to trim	(թրի-մ)*	չտկոտել, եզերքներէն կտրել
(ու-յրիլ) կանանց գլխարկի վրան
ու եզերքը զարդարել

[ՄԱՆ. — Գլխարկավաճառի մը խանութին մէջ ըլլալիք խօսակցութիւնը սովորաբար շատ քիչ է, եւ այդ ալ ուզելու եւ գնելու վերաբերեալ քանի մը խօսքեր միայն կը լինին. որոց մեր ուսանողներն՝ նախորդ դասերուն մէջ, արդէն վարժուած ըլլալով, այսուհետեւ զանց կ'ընենք անոնց կրկնութիւններն:]

RULE XV. — FINITE VERBS.

ԿԱՆՈՆ ԺԵ. — ԴԻՄԱՌՈՐ ԲԱՅԵՐ.

When the nominative is a collective noun conveying the idea of plurality, the Verb must agree with it in the plural number.* — Երբ տէր բային հաւաքական անուն մ'է որ յոքնակիի գաղափար կ'ուտայ, Բայը պէտք է համաձայնի անոր հետ յոքնակի թուով. ինչպէս, "The council were divided. Խորհրդաժողովը բաժնուի էին:"

Այս կանոնը բացառութիւն չունի. բայց նկատելու է որ հաւաքական անունն՝ եթէ այնպէս գործածուի որ միութեան նշանակութիւն տայ, այն ատեն ժԴ. կանոնին վրայ կ'երթայ. ինչպէս, "The whole number was two thousand and six hundred. Ամբողջ թիւն էր երկու հազար եւ վեց հարիւր:"

ՄԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ:

Հաւաքական անուն մ'որ միութեան գաղափար կ'ուտայ, եւ որն ընդհանրապէս կանոնաւոր յոքնակի ալ կը շինուի, եզակի երրորդ դէմք բայ կ'ուզէ. ինչպէս, "His army was defeated. Իր բանակը պարտուեցաւ: — "His armies were defeated. Իր բանակները պարտուեցան:

* [Այս կանոնը զոչ ընկու է]:

186. Վարժութիւն

[Հետեւեալիս Թեոփիլոս Գ-դ-դ -- չիւլ-ի Ըրտիս-իւն- Ե
տէր-իս ԳԼ]

“My people is foolish, they have not known me.”

“For the people speaks, but does not write.”

“While all our youth prefers her to the rest.”

“So that the whole number of the streets were fifty.”

“The assembly of the wicked have enclosed me.” - *Psalms*. xxii., 16.

187. Վարժութիւն

[Շ]

POLITENESS

(Շ-ը. 511րդ Երեմի)

It is impolite for a man to keep his hat on his head in the house.

It is impolite for a man to keep his seat when a lady comes into the room. To be polite, he must rise at once and not sit down until she is seated.

Boys can be polite as well as men. Every one likes a polite boy, and dislikes a rude one.

It pays to be polite.

188. Վարժութիւն

[Յ] [Հ]

“Little and often fills the purse*.” - *Old Maxim*.

“Fair and softly goes far.” - *Old Maxim*.

Rome was not built in a day.

There is no place like home.

* purse (քուս - Ժէկ Վահ) քսակ

ԴԱՍ ՂԹ. (LESSON XCIX.)

[9]

[ԾԱՆ. — Մեր ուսանողները կամ Անգլիախօս երկրի մը մէջ Հայ նորեկներն՝ իրենք իրենց համար հօգտաւէր ալ Հայ-թայթելու վիճակի մը մէջ բերելէ վերջ, այժմ կ'անցնինք Բնակարանի, Գոգոգի և հօգտաւէր չափ կենսական չորրորդ պէտք մը գոհացնելու, այն է հօգտաւէր. եւ որոյ համար զիրենք պիտի առաջնորդենք Սափրիչին կամ Հերայարդարին, Բաղնիք եւ Լուացարարին:]

Անգլիախօս երկիրներու մէջ լաւ տարածուած առած մ'է «Cleanliness is next to Godliness. Աստուած պաշտութեան յաջորդն է մաքրասիրութիւն»։ և այս սկզբունքին համեմատ ալ մաքրասիրութիւնը առողջական անհրաժեշտ պահանջք մ'ըլլալէ ի զատ, ընկերական ստիպողական պահանջք մ'ալ է դարձած. և մինչ Տաճկաստանի մէջ ամեն օր սանտրուիլը, լուացուիլը եւ մաքուր հագուիլը քննադատելի և բամբասելի յանցանքներ կը ճանչցուին, Անգլիախօս երկիրներու մէջ ընդհակառակն քաղաքակրթութեան, զարգացման և նուրբ ճաշակի ապացոյցներ կը նկատուին։ Ամերիկայի մէջ գործի օրերն անգամ մարդիկ կիրակի օրերու պէս լաւ կը հագուին. եւ շատ ու շատ խանութներու մէջ իրենց այր գործաւորներէն իւրաքանչիւր որ ամեն օր ածիլուին, ամեն օր օձիք եւ թեւնոց փոխեն, կօշիկները փայլեցնեն, եղունգները մաքրեն եւ օրական քանիցս մազերնին շտկեն, միշտ մաքուր ու կոկիկ երեւալու համար։ Ուստի և մենք ալ մեր ուսանողներուն խորհուրդ կ'ուտանք ամեն տեղ եւ ամեն բանի մէջ խիստ մաքրասէր դառնան, թէ իրենց անձնական առողջութեան, թէ իրենց անհատական ու ազգային պատուին եւ թէ իրենց անհատական շահի սիրոյն։

Bar'ber (Գոգոգ) Սափրիչ (ՏՖ. Գերգեր)

Bar'ber Shop (Գոգոգ շէ) Սափրիչի Խանութ

Ton-so'ri-al† Pa'rlor (Բնակարանի Գոգոգ) Սափրիչի Դահլիճ

Coif feure† (Գոգոգիւ)

Hair Dress'er (Հէյր Գրէսը) }

Hair Dressing Parlor (Հէյր Գրէսըի Գոգոգ) Վարսավիրայի Դահլիճ

Man'i-cure (Մէնիքիւր) Եղնգնայարդար

Man'i-cur'ing (Մէնիքիւրիւ) Եղնգնայարդարութիւն

† Լատիներէն ton'sor (Բնակարան) Սափրիչ բառէն։

† Գաղղիերէն է։

Բայեր

to shave	(շէյլ)*	ածիլել	[ժէրդ-իլ էլ-ժէ+]
to shave close	(շէյլ փոշ*)	մորթին շատ մօտէն ածիլել	(Տճի.)
to cut	(ժլլ)	կտրել	
to clip	(ժլլի)*	խուզել	
to trim	(լէրի)*	եզերքներէն քիչ կտրել	
to singe	(սիշի)*	խանձել	
to mas'sage	(մասաժ)	շաղաշփել	
to comb	(ժոյ)	սանտրել	
to part	(ժառ)*	բաժնել, զատել, (ճի-ղել)	
to sharp	(շառփ)	}	սրել
to sharp'en	(շառփն)		
to hone	(հոն)	յեսանել	
to strap	(լ)-տրեկի*	փոկի վրայ սրել	
to curl	(ժլլ-լ)*	ոլորել (պիտերլ), գանգրել	

Manicure, Եղնգնայարդար,

որոյ վերաբերեալ քանի մը բառեր հետեւաւներն են.

finger-nail	(ֆինգը-նէյլ)	մատի եղունգ	
nail-scissors	(նէյլ-սիշըր)	եղունգի մկրատ	
nail-clippers	(նէյլ-ժլլիքըր)	եղնգահատ	
nail-file	(նէյլ-ֆայլ)	եղնգի խարտոց	
nail-brush	(նէյլ-պըշ)	եղնգի խոզանակ	
nail-powder	(նէյլ-փոշ-ըր)	եղնգի փոշի (ֆայլ-նէյլ- փոշ-ըր)	
em'er-y board	(էմ'ըր-ի պօրտ)	զմոնիտով թղթէ որոց (Տճի. շէլ-թօր-ըր մաս-իլ)	[Լ-ֆըլ]

manicuring set (մէն-ի-թէ-ն-ի-թէ) եղունգներ յարդարելու կազմ

Եղնգնայարդարի մը հետ նոյնպէս մասնաւոր խօսելիք գրեթէ ոչինչ կայ. սակայն կարելի է զանազան նիւթերու վրայ խօսակցութիւն մը յառաջ տանիլ:

Shoe'-black'ing (շո-ուէկինգ) Կօշիկ-ներկել

Բարձր Կարգի Սպորիշի մը խանութին մէջ կը գտնուի առ հասարակ

shoe'black'	(շո-ուէկ)	}	Կօշիկ ներկող
boot'black	(պո'-լէւէկ)		

որոյ վերաբերեալ քանի մը բառեր հետեւեալներն են

shoe-shine	(շո-շայն)	}	Կօշկափայլ
shoe-polish	(շո-փօլիշ)		

* չիւիւն է մէկ անգամէն (մէկ վանկ):

Բացառութիւն Ա. — Երբ *and*, ևով կապուած երկու ուղղականներ կը ծառայեն մէկ անձ կամ իր ներկայացնելու, անոնք իրարու կամ բացայայտիչ են կամ մէկ անուան համարժէք; ուստի եւ յոքնակի լայ չեն պահանջեր. այսպէս, “This philosopher and poet was banished from his country. Այս Փիլիսոփան և Բանաստեղծը զտրուած էր իր երկրէն”:

Բացառութիւն Բ. — Երբ *and*, ևով կապուած երկու ուղղականներ ազդու կերպով կը զանազանուին, անոնք կը վերաբերին տարբեր նախադասութիւններու, եւ եթէ եզակի են, յոքնակի բայ չեն պահանջեր. ինչպէս, “Disgrace, and perhaps ruin, was the certain consequence of attempting the latter. Շնորհալիութիւն, եւ գուցէ տայտայտ, որոշ հետեւանքն էր վերջինը փորձելուն”:

Բացառութիւն Գ. — Երբ *and*, ևով կապուած երկու կամ աւելի ուղղականներ նախադասուած ըլլան *each, every* կամ *no* ածականովը, ուրոյն ուրոյն առնուած են, եւ յոքնակի բայ չեն պահանջեր. ինչպէս, “Each worm†, and each insect‡, is a marvel§ of creative§ power. Ա՛ն Տէ՛կ որդ, և ա՛ն Տէ՛կ միջատ, սքանչելիք մ’է արարչական կարողութեան”:

Բացառութիւն Դ. — Երբ բայը իր տէր բայիններն իրարմէ կը զատէ, իրմէ առաջ եղողին կը համաձայնի եւ միւսներուն հետ զօրութեամբ կը հասկցուի. այսպէս, “Thy beauty walks, thy tenderness, and love. Քու թեղեղութիւնդ ինչ տեղ, քու փրփրդ, եւ սէրդ”:

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Տէր բայիններն իրարու կապող *and*, և չաղկապն երբեմն զօրութեամբ կը հասկցուի. ինչպէս, “Her heart, her mind, her love, is his alone. Իր սիրտն, իր միտքն, իր սէրն, անորն է միայն”:

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Երբ տէր բայիններն մէկը հաստատական է եւ միւսը բացասական, բայը հաստատականին հետ կը համաձայնի. այսպէս, “Not a loud voice, but strong proofs bring conviction. Ոչ բարձր ձայն մը, այլ զօրաւոր փորձեր դատապարտութիւն ինչ բերեն”:

† worm (ւորմ – մէկ վտի) որդ, ճճի ‡ insect (էնսեկտ) միջատ

§ marvel (մարվել) սքանչելիք, հրաշալիք

§ cre-a-tive (քրէէյտիւ) արարչական – to cre-ate (քրէէյտ) ստեղծել բայէն

2. Երբ երկու տէր բայինք կամ նախընթացներ կապուած ըլլան *as well as*, *but*, կամ *save*ով, տարբեր նախադասութիւններու կը պատկանին, եւ (բացի անոնցմէ մէկը *not* մակբայովը նախադասութի) բայն ու դերանունը պէտք է համաձայնին առաջնոյն հետ. եւ զօրութեամբ հասկցուն մնացածներուն հետ. այսպէս, “*Veracity*†, *as well as justice, is to be our rule of life.* Հիմարութիւնը, այնքան որքան արդարութիւնը, ըլլալու է մեր կեանքի կանոնը: ”

3. Երբ երկու կամ աւելի տէր բայինք կամ նախընթացներ *each, every*; կամ *no* ածականովը նախադասուած ըլլան, (բացի երբ ոտին յաջորդէ յոքնակի անուն մը) կը պահանջեն բայն ու դերանունը եզակի ըլլան. այսպէս. “*And every sense, and every heart, is joy.* Եւ ամեն մէկ զգացում, եւ ամեն մէկ սիրտ ուրախութիւն է: ” “*No rank*‡, *no honour, no fortune, no condition in life, makes the guilty mind happy.* Ոչ աստիճան, ոչ պատիւ, ոչ բաղդ, ոչ կեանքի միջի պայման, յանցաւոր միտքն երջանիկ չ’ընէ: ”

4. *And*ով միացած երկու կամ աւելի տէր բայի եզոզ նախադասութիւններ յոքնակի բայ կը պահանջեն. եւ առ հասարակ յոքնակի անուն, եթէ բայէն վերջը ուղղական մը գայ. այսպէս, “*To be wise in our own eyes, to be wise in the opinion of the world, and to be wise in the sight of our Creator, are three things so very different, as rarely to coincide.* Մենք մեր աչիւնսովն իմաստուն ըլլալ, ուրիշի գողտցիկ համար իմաստուն ըլլալ, եւ մեր Սրբաշնորհի աչիւն իմաստուն ըլլալ, այնպիսի շատ տարբեր երեք բաներ են, որ քիչ անգամ (կրնան) զուգընթանալ: ”

189. Վարժութիւն

[Հիշեմք՝ Ժ. Կանտի Եւ Եւրոպական Գիտական Գործունէութիւնը]

“So much ability and merit is seldom found.”

“The true meaning and etymology of some of his words was lost.”

“Wherever space and time is found, there God must also be”. — *Sir Isaac Newton.*

† *ve-rac'i-ty* (վերա-ի-տի) ճշմարտասիրութիւն, ճշմարտա-

‡ *rank* (րէնք) կարգ, շարք. աստիճան [խօսութիւն

§ *co'in-cide* (քոյն-ս-յո) նոյնանման ըլլալ. զուգընթանալ, համաձայնիլ

“There is a good and a bad, a right and a wrong in taste, as in other things.”

“Wisdom, and not wealth, procure** esteem.”

“It is her talents††, and not her beauty, that attracts attention.”

“Common sense as well as piety§§ tell us these are proper.”

“By that time, every window and every door in the street were full of heads.”

“With whom to will and to do is the same.”

“To spin‡‡ and to weave||, to knit¶ and to sew, was once a girl's employment*; but now to dress and catch a beau, is all she calls enjoyment.” — *Lynn News*, Vol. 8, No. 1.

190. Վարժութիւն

[8] [2]

“Virtue may be assail'd||, but never hurt,
Surpris'd† by unjust force, but not inthrall'd‡.”

— *Milton*.

“Praise from a friend, or censures§ from a foe,
Are lost on hearers that our merits know.” — *Pope*.

“To do right, is to do that which is ordered
to be done.” — *Tooke's* D. P. ii, 7.

** pro-cure' (քրօւթ'օւր) ձեռք բերել, ձեռք ձգել. հայթայթել

†† tal'ent (թէլ'էնթ) տաղանդ (Դէրէ այ՝ բարձր Հայերէնի արտաբերութիւնը):

§§ pi'et-y (պի'էյթի) բարեպաշտութիւն, կրօնական ջերմեանդութիւն, երկիւղածութիւն

‡‡ spin (շօփին - մէկ վահ) մանել [կութիւն ընել

|| weave (ուայվ) ոստայնանկութիւն - to weave ոստայնան...

¶ knit (նիթ) շամփրիկներով հիւսել

* em-ploy'ment (էմփլօյմէնթ) գործ, զբաղում

|| as-sail' (էսփայլ) յարձակիլ [յարձակիլ

† sur-prise' (սըփրայզ) յանկարծակիի բերել. յանկարծ

‡ in-thrall, en-thrall' (ինփրէնթ) գերել, գերիացնել

§ cen'sure (սենչուր) թերութիւն գտնել, եպերել, խժրծել, չարամտութեամբ քննադատել

եւ ապա պաղ կամ տաք ջրի հոտանքի մ'ենթարկուիլ: Ռուսականը՝ շողիով կը քրտնցնեն: Հռովմէական բաղնիքներու շէնքի (հոտանքի) դրութիւնը Տաճկաստանի բաղնիքներուն կը նմանի: Աւելի ճիշդ Տաճկաստանի բաղնիքները Հռովմէական ձեւով շինուած են: Մխրճումը ջրով լեցուն աւազանի մէջ մէկէն ի մէկ ցատկելն է: Տղմով կամ աւազով բաղնիքներն, երկար եւ քիչ խորունկ տաշտերու մէջ լեցուած հանքային բաղադրութիւններով խառն տիղմի կամ աւազի մէջ կէս ժամի չափ պառկին է (սիրաբուժան համար):

Բաղնիք առնելու վերաբերեալ ուրիշ բառերն ուսանողն նախորդ դասերուն մէջ արդէն սովորած ըլլալով, աստ կրկնելը զանց կ'ընենք:

Բաղնիքի յատուկ խօսակցութիւնն ամեն ոք գիտէ որ քանի մը պարզ նախադասութիւններէ կը բաղկանայ. ինչպէս, ջուրը տաք է կամ պաղ է. սրբիչ կամ ցամաքաց (sheet towel, շէյթ ֆաւէլ) կ'ուզեմ, լուացէք զիս եթէ կը հաճիք, եւն. զորս մեր ուսանողներն վստահ ենք որ կրնան արտայայտել, ուստի եւ անոնց կրկնութիւնը աւելորդ կը սեպենք:

RULE XVII. — FINITE VERBS.

ԿԱՆՈՆ ԺԷ. — ԴԻՄԱՒՈՐ ԲԱՅԵՐ:

When a Verb has two or more nominatives connected by *or* or *nor*, it must agree with them singly, and not as if taken together.* — Երբ բայ մ'ունի երկու կամ աւելի ուղղական հոլովներ (տէր բայիի համար) կ'ուզի, կամ և ոչով իրարու հետ կցուած, քոյը պէտք է համաձայնի անոնց հետ առանձնակի (եզակի թուով), եւ ոչ իբր միասին առնուած. ինչպէս, “Fear or jealousy† affects‡ him. Վախ կամ նախանձ կ'ազդէ իրեն:” “Neither Peter nor Paul was there. Ոչ Պետրոս և ոչ Պօղոս հոն էր:”

Այս կանոնէն քոյաբան չկրնար ըլլալ, քանի որ *or* կամ *nor* տրոհական շարկապներ ըլլալով, բային հետ առանձնակի կը համաձայնին:

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Երբ երկու եզակի հաւաքական անուններ *or* կամ *nor*ով կցուած են, բայը պէտք է համաձայնի անոնց հետ յոգնակի

* [Սոյն կանոնը գոց ընելու է:]

† jealous (ճէ'լըս) նախանձ – jealousy, նախանձ, նախան-

‡ af-fect' (աֆֆէ'կտ) ազդեւ. սիրել [ձուլութիւն

Թուող (Տե՛նէլ Լու Կան ժե) . ինչպէս, “Why mankind, or such a part of mankind, are placed in this condition. Ինչու (ո՞ր) մարդկութիւն(ը), կամ մարդկութեան այնպիսի մաս մը ԴԵ՛ր-սանք են այս կացութեան մէջ:”

2. Անհամաձայն (տարբեր դէմքերով եւ տարբեր թուե-րով) տէր բայինք ունեցող բայ մը պէտք է համաձայնի իրմէ անմիջապէս առաջ գտնուողին հետ. եւ միւսներուն հետ լը-ռելեայն կը հասկցուի. այսպէս, “Good intentions, or at least sincerity of purpose, was never denied her. Լաւ մտադրու-թիւններ, կամ առնուազն նպատակի անկեղծութիւն իրեն բնաւ մերժուած չէր:” “That neither they nor ye also die. Որ-պէս զի ոչ իրենք եւ ոչ ալ դուք մեռնիք:”

3. Բայց երբ աւելի հեռուն գտնուող տէր բային գլխաւոր բառն է, եւ միւսներն փակագծի մէջ առնուածի պէս երկրոր-դական, բայը կը համաձայնի առաջնոյն հետ եւ միւսներուն հետ լռելեայն կը հասկցուի. այսպէս, “One example, (or ten) says nothing against it. Մէկ օրինակ, (կամ տասն), ոչինչ կ’ը-տնոր դէմ:”

4. Անգլիերէի մէջ խօսողը միշտ ինքզինք վերջը յիշելու է. այսպէս, “Thou and I will do what is right. Դու եւ ես պիտի ընենք ինչ որ ուղիղ է:” Բայց յանգան, Դժբաղդանքիւն կամ Դժբաղդանքիւն ընդունելու համար ինքզինք միշտ առաջ դնելու է. այսպէս, “Both I and you are in fault. Երկուքս ալ ես ու դու յանցաւոր ենք:”

191. Վարժութիւն

[Հետեւեալի բերաններէն յետոյ Կանոնի հետեւ ընդունուած բերաններէն յետոյ Կանոն]

“A noun or a pronoun joined with a participle, constitute a nominative case absolute.”

“Neither he nor she have spoken to him.”

“Neither riches nor fame render† a man happy.”

“I and he were there.”

“And we dreamed a dream in one night, I and he.”

“They ought to invite me and my sister.”

“Yet sometimes we have seen that wine, or chance, have warmed cold brains‡.”

† ren'der (բե՛նքը) դարձնել, հասուցանել, ընծայել

‡ brain (բրեյն — մէկ վարդ) ուղեղ

Հետեւեալը +օլւ ընող լուացարարի մը ցանկէն սոնուած է,

Արանց

Col'lars	(Բ-լէր-)	Օձիքներ
Cuffs	(Բէֆ-)*	Թեւնոցներ
Shirts	(Զը-Դ-)*	Շապիկներ
Undershirts	(Ը՞ԴըԶըԶը-Դ-)	Տակի Շապիկներ
Night Shirts	(Խ-յի՛ Զը-Դ-)	Գիշերանոցներ
Draw'ers	(Դրօ՛ւըԶ)	Վարտիքներ
Pajamas	(Է-ճա՛մ-)	Գիշերազգեստներ
Socks	(-սֆ-)*	Գուլպաներ
Hand'ker-chiefs	(Հե՛ւ+ըԶի՛ֆ-)	Թաշկինակներ

Կանանց

Col'la-rets	(Բ-լարէ-Դ-)	Նեղ Թեւատրէզէ՛ Օձիքներ
Chemises	(Չի՛ճը-)	Ներքնազգեստներ, Փոխնորդներ
Undershirts	(Ը՞ԴըԶըԶը-Դ-)	Տակի (Տը՛ճի՛ Լը-յի՛ն հ-Գ-ու-էլի՛) Շա-
Draw'ers	(Դրօ՛ւըԶ)	Շապիկընկերներ [պիկներ
Corset Covers	(Բ-ու-Է-Դ-ԶըԼը-Դ-)	Իրանաձևի Մածկոցներ
Under skirts	(Ը՞ԴըԶը -+ը-Դ-)	Վտաւակներ (Դ-օ)
Waists	(-ու-յ-Դ-)*	Բաճկոններ
Com'bi-na'tions	(Բ-յա՛նի՛ն-յըԶ-)	Միացածներ (Զ-պի՛լ և Զ-պի՛լնի՛ն)
Night Dresses	(Խ-յի՛ Դրէ՛-Դ-)	Գիշերազգեստներ
Hoses	(Հօ՛ւը-)	Զանկապաններ
Wrap'pers	(Բի՛ճը-Դ-)	Տան միջի Զպուսներ
Dressing Sacques	(Դրէ՛-նի՛ն -սֆ-)	Բաճկոնազգեստներ
Dresses	(Դրէ՛-Դ-)	Պատմունճաններ
Skirts	(Ը)-+ը-Դ-)*	Գլանքներ (Տճի՛. Էլի՛ն)
A'prons	(Է՛յի՛ն-Դ-)	Գոգնոցներ

Ամերիկայի մէջ +օլւ ընող լուացարարներէն տասէն մօտաւորապէս ինն Զինացիներ (Chinese) են, որոց մէջ Անգլիա-խօսներ չափ քիչ են և Հետերնին խօսիլն ալ չափ դժուար է:

Ընդհանուր առմամբ Լուացարարներուն հետ խօսելու մասնաւոր ոչինչ կայ, բայց կարելի է որ և է նիւթի վրայ խօսակցութիւն մը սկսիլ, եթէ մէկը փափաքի:

RULE XVIII. — INFINITIVES.

ԿԱՆՈՆ ԺԸ. — ԱՆԵՐԵՒՈՅԹՆԵՐ.

The Infinitive Mood is governed in general by the preposition to which commonly connects it to a finite verbe.† — Անե-

* Հնչու է մ'էկ տեղամէն մէկ վանկ: † [Սոյն կանոնը գոյ ընկու է:]

րեւոյթ եղանակն ընդհանրապէս կը կառավարուի ԵՕ նախադրութիւնովն, որն առհասարակ կը կապէ զայն գիմաւոր բայի մը ինչպէս, "I desire to learn. Կը բաղձամ ինչի":

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Աներեւոյթ եղանակը կարելի է յարել տասը մասունք բանինքնէն ամեն մէկին, բացի յօդէն. այսպէս,

(1) Անուկի մը ինչպէս, "It is time to go. Եթէ ժամանկ է":

(2) Ածականի մը ինչպէս, "He seemed desirous to speak. Ինք կը թուէր խօսելու բաղձաւոր":

(3) Դերանունի մը ինչպէս, "Is it lawful for us to give tribute to Caesar? Օրինակա՞ն է ձեռք տուրք տալ Կեսարին (կայսրին)":

(4) Դիմաւոր բայի մը ինչպէս, "He came to see us. Մեզ գտնելու եկաւ":

(5) Ուրիշ Աներեւոյթի մը ինչպէս, "To go to enter into Egypt. Եթէ եզիպտոս մտնել":

(6) Ընդունելութեան մը ինչպէս, "Still running to catch him. Տակաւին վազելու վրայ է (լը լըշէ) զինք բռնելու (համար)":

(7) Մակբայի մը ինչպէս, "Tell me when to come. Ըսէ՞ք ինձ երբ գտնաւ":

(8) Շաղկապի մը ինչպէս, "He knows better than to trust you. Նա աւելի լաւ գիտէ քան ձեզ ինքնիշխան (յեշ լըտրանիլ տետիլ) (բան) գիտէ)":

(9) Նախադրութեան մը ինչպէս, "I was about to write. Գրելու վրայ էի (լը գրաւորաւոր)":

(10) Միջարկութեան մը ինչպէս, "O to forget her! Օ՞ զինքը հանալ":

2. Աներեւոյթի գործածութեան կերպերը այնքան զանազան ու բազմաթիւ են, զորս չէ կարելի դասաւորել. բայց անոնցմէ մէկ քանին միայն կարելի է ցոյց տալ հետեւեալ օրինակներովն.

(1) Ուրիշ բայի մը իբր լրացուցիչ, խօսքին իմաստը ամբողջացնելու համար. ինչպէս, "His hands refuse to labour. Իր ձեռքերն չեն աշխատել":

(2) Բանի մը նպատակը կամ վերջն արտայայտելու համար. ինչպէս, "Labour not to be rich. Հարստանալու մի աշխատիր":

(3) Սիրոյ կամ կրթի մ'առարկան ցուցնելու համար. ինչպէս, "He loves to read. Ինք չը իրէ կ'ըրէ":

(4) Սիրոյ կամ կրքի մը պատճառը ցոյց տալու համար ինչպէս, “I rejoice to hear it. Ես կ’ուրախանամ շատկա լսելու: Ուսանողն վերոյգրեւածներուն պէս Աներեւոյթի գործածութեան ուրիշ շատ մը կերպերուն պիտի հանդիպի իւր ընթերցանութեանց մէջ, զորս պէտք է ինքնին ջանայ նկատի առնել:”

192. Վարժութիւն

[Հետեւեալի ժ. կռնի հարցոց վերաբերելով (To the question of the pleasant steps)]

“When he has no occasion either to divide or explain.”

“And they will find their pupils† improve by hasty and pleasant steps.”

“He is not to form, but copy characters.”

193. Վարժութիւն

[8] [2]

“He who is the slowest to promise, is the quickest to perform.”

“Knowledge is more than equivalent* to force.” — Samuel Johnson.

“There is no time in life when books do not influence a man.” — Walter Besant.

“It matters not how a man dies, but how he lives.” — Samuel Johnson.

“Murder§ is the worst crime, for it can never be made good again.” — Duma.

“Enough is better than too much.”

“A stitch in time saves nine.”

“It is never too late to learn.”

† pu’pil (բիւ-բիւ) աչքի բիր. աշակերտ

* e’quiv’a-lent (էկ-վ-լէնտ) համարժէք

§ mur’dar (մար-դար) դիտումնաւոր մարդապանութիւն
— to murder, դիտմամբ մարդ սպաննել

ԴԱՍ ԺԲ. (LESSON CII.)

[9]

[ԾԱՆ. — Մեր ուսանողները կամ Հայ նորեկներն իրենց մարտնչական վերաբերեալ պէտքերն ալ իրենք իրենց Հայ-թայթելու կամ կարգադրելու կարող վիճակի մը հասցնելէ վերջ, կ'անցնինք զիրենք առաջնորդելու կենսական պէտքերէն հինգերորդին դարման տանելու, այն է աղբարհայն-նիւ, որը ուրիշ տեսակեալէ մարդկային բոլոր պէտքերու հիմն ու կեանքի բոլոր պայքարներու եւ մաքառումներու նպատակակէտը կը կազմէ:]

Ապրուստ Հայթայթել:

Ապրուստ Հայթայթել ուրիշ բառերով կը նշանակէ դրամ չահիլ եւ չահած դրամներովն ինքզինքն եւ իրմէ կախում ունեցողներն ապրեցնել, Հայթայթելով բնակարան, ուտեստ, հագուստ, մաքրութիւն, կրթութիւն, հոգեկան ուրախութիւն, բերկրանք եւ ամեն ինչ որ Արարիչն զետեղած է տիեզերքին մէջ մարդոց վայելքին համար:

Դրամ չահելու համար, պէտք է գործել. գործելու համար պէտք է (ա) առջի ըլլալ. (բ) Գործ Գիտել. և (գ) Գիտած Գործին Նորոգոյն Գործիչներն ռնկելու:

(ա) Առջի ըլլալու համար պէտք է ամեն ոք ինքն իրեն հոգ տանի. օգուտէտ եւ արեւդէմ սննեակներու մէջ բնակի սննդաւոր և մաքուր ուտելիքներ ուտէ. մաքուր լուացուի, մաքուր հագուստի եւ օրական առնուազն կէս ժամ բաց օդի մէջ քալէ: Այս բոլորն ինչպէս կարելի է ձեռք բերել, նախորդ դասերուն մէջ ուսանողներն արդէն սովորեցան:

(բ) Գործ ըլլալու համար պէտք է կամ բարեկամէ մը սովորիլ, կամ հասարակաց արհեստանոցի մը մէջ ուսանիլ և կամ դրամի ուժով ձեռք բերել: Այս կէտն ամեն մէկ ուսանող իւր որոշ համոզումովն իւր անձնական Զանքերով և իւր անհատական ճարպիկութեամբ ինքն իրեն համար կարգադրելու է:

(գ) Գիտած Գործին Նորոգոյն Գործիչներն ռնկելու համար, մենք պիտի առաջնորդենք մեր ուսանողներն. ի կարգին նրկաթեղէններ և Գործիքներ վաճառողին: Որմէ վերջ զինք պիտի ծանօթացնենք Գործ գտնելու կերպերուն կամ միջոցներուն և Գործատեղիին մէջ ըլլալիք խօսակցութեանց:

† Մինչև իսկ սակաւարիւն աղջիկները Թարմ գոյն մը պիտի ոտանան, եթէ օրը երեք անգամ 5-10 վայրկեան բացօդեայ կամ բաց պատուհանի մ'առջև խոր շնչառութեան մարզանքներ կատարեն: — Տօմ. Կ. ՓԱՇԱՅԵԱՆ

Hard'ware" (հա-րա-ւ-ւ-յ) Երկաթեղէններ և Երկաթանօթներ

Tools (թու-ւ-)* Գործիքներ.

Hardware Store (հա-րա-ւ-ւ-յ ռի-տ-ը) Երկաթեղէններ և Երկաթանօթներ Վաճառողի Խանութ

Անգլիախօս երկիրներու մէջ ու և իցէ գործիք գնելու հա-մար պէտք է դիմել Hardware Store, Երկաթեղէններ և Եր-կաթանօթներ Վաճառողի մը Խանութը. ուր կարելի է գտնել երկաթէ շինուած ամեն առարկայներ, փոքրիկ գամէն մինչև խոհանոցի մեծ վառարաններ:

Երկաթեղէններ և Երկաթանօթներ ծախողի մը խանու-թին մէջ գտնուած առարկաներու ինչպէս նաև գործիքներու և անոնցմէ իւրաքանչիւրի ալ քանի մը տեսակներու անու-ններն բիւրաւոր կը հաշուուին, որոց բոլորի անուններն գտնել, դասակարգել, հնչումներն ճշդել և Հայերէն անուններն գտնել կամ ստեղծել երկար աշխատութեան և հատորներու կը կա-րօտի. ուստի մենք պիտի բաւականանանք այստեղ յիշելով միայն այն գործիքներու անուններն, որոց՝ ուսանողն ամեն տեղ պիտի հանդիպի:

Այնպիսի պարագայի մը տակ որ ուսանողը չըզտնէ իրեն հարկ եղած գործիքի անունը ի ստորև տրուած ցուցակին մէջ, խորհուրդ կ'ուտանք իրեն որ երթայ Երկաթեղէններ և Գործիքներ Վաճառողի մը խանութ, հոն գտնէ իւր ուզած գործիքը, և նոյն պահուն առարկային վրայ սովորի անունը. և կամ իւր գործատեղւոյն մէջ դիմէ իւր տեսչին (fore'man, ֆօ-մօն), և անոր հարցնէ իրեն հարկ եղած գործիքներուն անունները. խնդրելով հանդերձ որ թուղթի մը վրայ գրէ ու տայ իրեն, և կամ ինքը (տե-ռ-ւ-լ) հեգելու է և հարցնողը ուղղագրելով թուղթի մը վրայ, յետոյ սովորելու է:

Գործիքներ

adz, adze (է-ռ-ւ) ուրազ (Տճի տե-եր)

coop'ers' adze	(ֆօ-ք-է-ր-ս է-ռ-ւ)	տակառագործի ուրազ
car'pen-ters' adz	(ք-ա-ր-է-ն-թ-է-ր-ս է-ռ-ւ)	ատաղձագործի ուրազ
sculp'tors' adz	(է-ս-ք-ը-լ-թ-է-ր-ս է-ռ-ւ)	անդրիազործի ուրազ
flat-head adz	(ֆլէ-թ-հէ-ռ-ւ է-ռ-ւ)	տափակագլուխ ուրազ
half flat-head adz	(հա-ֆ ֆլէ-թ-հէ-ռ-ւ է-ռ-ւ)	կէս տափակագլուխ ուրազ
house-adz	(հա-ու-ս-է-ռ-ւ է-ռ-ւ)	տան ուրազ
notch'ing-edz	(նո-չ-ին-կ-է-ռ-ւ է-ռ-ւ)	կտրելու ուրազ
railroad adz	(րէյլ-ու-ո-ւ է-ռ-ւ)	Երկաթուղւոյ ուրազ
rounding-adz	(րա-ուն-դ-ին-է-ռ-ւ է-ռ-ւ)	կլորեցնելու ուրազ

ax, axe (է+)*	կացին (ՏՖ՝. Կ-ԼՆ-)
firemen's ax	(Ֆ-ԵԲ-Ե+*) ջրհանկիրներու կացին
double-bit'ed ax	(ԵԼԼ-ԿՖ՝ԴԵ+*) կրկնահար կացին
broad ax	(Կ-Ե+*) լայն կացին
stone-cutters' ax	(ԵԴԵՖ՝-ԲԼԼԵԴ+*) քարահատներու կացին
ship broad ax	(ԶԲ՝ Կ-Ե+*) նաւու լայն կացին
chip'ping-ax	(ԶԲՖՆԿ-Ե+*) տաշելու-կացին
grub'bing-ax	(ԿԵԼԿՆԿ-Ե+*) բորելու-կացին
ho'ling-ax	(ՀԵԼՆԿ-Ե+*) ծակելու-կացին
lop'ping-ax	(ԼԵԲՆԿ-Ե+*) ճիւղեր կտրելու կացին
peel'ing-ax	(ԲԵԵԼՆԿ-Ե+*) կեղեւելու՝ գերծեղու-կացին
flesh-ax	(ՖԼԵԶ՝-Ե+*) մսի-կացին
gran'ite-ax	(ԿԵԵՆԵԴ-Ե+*) որձաքարի-կացին
slate-ax	(Ը)-ԵԵԴԴ՝-Ե+*) սևաքարի-կացին
ax-ham'mer	(Ե+*-ՀԵԴԵԴ) մուրճ-կացին
au'ger (Ե՛ԼԵ) գայլիկոն	
twist'ed auger	(ԼԵ-ԵԴԵԴ Ե՛ԼԵ) ոլորուած գայլիկոն
post-hole-auger	(ԲԵԴ-ՀԵԼ-Ե՛ԼԵ) ցանկապատի ցիցի ծակ շինելու [գայլիկոն
ship-auger	(ԶԲ՝-Ե՛ԼԵ) նաւու գայլիկոն
gim'let auger	(ԿԵԵԼԵԴ-Ե՛ԼԵ) գչրածեւ-գայլիկոն
ex-pand'ing auger	(Ե+ԲԵՆԵԴԵԼ-Ե՛ԼԵ) լայնցնող-գայլիկոն
earth-auger	(ԸԵԼԵԶ՝-Ե՛ԼԵ) գետնի-գայլիկոն
earth bor'ing auger	(ԸԵԼԵԶ-ԿԵԵԼՆԿ-Ե՛ԼԵ) գետնի-ծակելու-գայլիկոն
pump-auger	(ԲԼԵԲ՝-Ե՛ԼԵ) ջրհանի-գայլիկոն
screw-auger	(Ը)-ԲԵԴԵԴ՝-Ե՛ԼԵ) պտուտակածեւ-գայլիկոն
auger-gage	(Ե՛ԼԵ-ԿԵԴԶ՝) գայլիկոնաչափ
bit (ԿՖՆ) շաղափ (ՏՖ՝. ԴԵԼԵԴԴ)	
boring-bit	(ԿԵԵԼՆԿ-ԿՖՆ) ծակելու-շաղափ
o'pen-ing-bit	(ԵԲՆԿՆԿ-ԿՖՆ) բանալու-շաղափ
cen'ter-bit	(ԵԵԴԵԼԵԴ-ԿՖՆ) կեդրոնի-շաղափ
nose-bit	(ՆԵԶ-ԿՖՆ) քթածեւ-շաղափ
rose-bit	(ԴԵԶ-ԿՖՆ) վարդածեւ-շաղափ
end-boring-bit	(ԵԴԴ-ԿԵԵԼՆԿ-ԿՖՆ) ծայր-ծակելու-շաղափ
drill-bit	(ԴԵԼԵԶ՝-ԿՖՆ) ծակող-շաղափ
spoon-bit	(Ը)-ԲԵԴԵԴ՝-ԿՖՆ) դգալածեւ-շաղափ
gimlet-bit	(ԿԵԵԼԵԴ-ԿՖՆ) գչրածեւ-շաղափ
auger-bit	(Ե՛ԼԵ-ԿՖՆ) գայլիկոնածեւ-շաղափ
fau'cet-bit	(ՖԵԵԴԴ-ԿՖՆ) ծորակածեւ-շաղափ

* Հնչիւնը է մէկ տեղամէն (մէկ վանկ)։

bit-stock	(<i>պիլ-(-ը)-լե-ք*</i>)	} <i>աղեղնակ (շաշմ Գրգն-ը)</i>
bit-brace	(<i>պիլ-պրեյ*</i>)	
bit-strap	(<i>պիլ-(-ը)-Գր-ք*</i>)	

ԾԱՆ. — Թէ մամեն մէկ գործիքի որքան տեսակներ կան, ուսանողին փոքրիկ գաղափար մը տալու համար, վերոյգրեալ ուրագի, կացինի, գայլիկոնի եւ շաղափի տեսակներէն միայն քանի մը հատ յիշեցինք այստեղ:

an'vil	(<i>ե'նվիլ</i>)	սալ (<i>Տճի. Եօր</i>)
ham'mer	(<i>հե'մըր</i>)	մուրճ
awl	(<i>օլ</i>)	հերիւն (<i>Տճի. պիշ</i>)
bolt	(<i>պօլ</i>)*	նիք
bolting-mill	(<i>պօլմիլ-միլ</i>)	խարբալ (<i>Տեժ Դաշ</i>)
bar	(<i>պար</i>)	ձող (<i>Քարաս</i>)
bar-roll	(<i>պար-ռօլ</i>)	ձողանիւ
ball and sack'et	(<i>պօլ եւ ք-տիք</i>)	գնդակ եւ խոռոշ, ծիւնի եւ կըրոնիկ (<i>Տճի. բիշի եւ Եօճի</i>)
bone	(<i>պօն</i>)	ոսկոր (<i>Տեք-տի Եւ Եօճի</i>)
com'pass-es	(<i>ք-մի-պաս</i>)	կարկին [<i>Եօճի-ն</i>]
bow-compasses	(<i>պօ-ք-մի-պաս</i>)	մէկ ծայրը փոփոխելի կարկին
blow-pipe	(<i>պլօ-փ-պիփ</i>)	փչելու խողովակ
cramp	(<i>քրեմք</i>)*	յօդակապ
crank	(<i>քրեմ</i>)	մանիճ
cork'screw	(<i>քօ-ք-քրօ</i>)	խցահան
bal'ance	(<i>պե'լան</i>)	կշիռ
spring balance	(<i>ք-մի-քիլ-պե'լան</i>)	զսպանակակշիռ
scales	(<i>ք-տի-քիլ</i>)*	կշիռ (<i>Տճի. Բեր-շի</i>). նժար
lock	(<i>լօք</i>)	կղպանք
key	(<i>քի</i>)	բանալի
bale-hook	(<i>պեյլ-հո-ք</i>)	հակակեռ
bu'rin	(<i>պե'ր-ին</i>)	փորագրչի գրիչ
but'ter-is	(<i>պե'լ-բի</i>)	սմբակատաշ (<i>Կար-ք-ք-ք</i>)
cal'i-per	(<i>քե'լ-քի</i>)	տրամաշափ
cant-hook	(<i>քե'լ-ք-հո-ք</i>)	կոճղ տեղափոխելու կեռ
chis'el	(<i>չի'շիլ</i>)	կոոց (<i>Տճի. Կե'լ-ք Գր-ք</i>)
cold-chisel	(<i>քօլ-ք-չի'շիլ</i>)	մետաղ ծակելու 'ներիւն
clamp	(<i>քե'լ-ք</i>)*	յօդակապ
drill	(<i>քրիլ</i>)*	շաղափ [<i>գործիք</i>]
dib'ble	(<i>քի'պլ</i>)	պարտիզպանի տունիկ տնկելու

* Հիշելու է մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ):

block	(պլ-օք)*	} ճախարակ, լիսեռնիկ (պլօք-ր-)
pul'ley	(փ-լ-լի)	
file	(ֆ-յլ)*	խարտոց
rif'fler	(րիֆլեր)	ծակի խարտոց
hatch'et	(հիֆետ)	փռքի կացին
mal'let	(մալլետ)	թակ (Տճկ. Ռօգօգ)
nail-dri'ver	(նեյլ-դրիվեր)	րեւեռակոխ
nail-ex-tract'or	(նեյլ-էքտրակտոր)	րեւեռակալիչ
nail-pull'er	(նեյլ-փ-լ-լեր)	րեւեռաքաշ
chuck	(չեք)	սեղմակ
clutch	(կլաշ)*	սզուցիկ
crane	(քրեյն)*	խորդակ
nip'pers	(նիփթեր)	աքցան
cutting-nippers	(կտինգ-նիփթեր)	կտրող աքցան
pin'cers	(փինչեր)	կաստ (Տճկ. Կեյլիփին)
tongs	(թոնգլ)*	ուռնիկ
la'zy tongs	(լաֆթի թոնգլ)	ծոյլ ուռնիկ (եթիւր-ը - խօրհիւր -)
pli'er	(փլի-յեր)	ամրաբռնիչ [Գ-փ Բեթ-ն]
flat-nose pliers	(ֆլատ-նոսթ փլի-յեր)	տափակաքիթ ամրաբռնիչ (Ռօյլ)
punch-pliers	(փանչ-փլի-յեր)	ծակող ամրաբռնիչ
pick'er	(փիքեր)	հաւաքող, մաքրող, խլիչ
silk-picker	(սիլք-փիքեր)	մետաքսի մաքրիչ (Տճկ. Գ-ն-ն)
twee'zers	(թւեյզեր)	մազխիլ (Գ-փ-ն-ն). (Կո-փիլի-ն-ն-ն)
		գրքաշ
ream'er	(րեյմեր)	շաղափ (Տճկ. փեր-թիփի Կ-ն-ն-ն-ն)
ratch'et	(րաշեթ)	կեռածանի
sco'ri-fi'er	(սկոփի-թի-փի-յեր)	խարամատիչ
sick'le	(սիկլ)	մանգաղ
scythe	(սայթ)*	գերանդի
square	(քուեթ-թի-յեր)*	քառակուսի
bev'el	(բեվել)	ուղղաշափ, անկիւնաշափ (շեփ-ն)
wheel	(հիւ-լ-լ)*	անիւ
trow'el	(թրու-ն-լ)	ծեփիչ (Տաւ-ն)
gardeners' trowel	(գարդեն-թրու-ն-լ)	պարտիզպաններու ծեփիչ
ma'sons' trowel	(մասոն-թրու-ն-լ)	որմնադիրներու ծեփիչ
plas'ter-ers' trowel	(փլասթեր-թրու-ն-լ)	գածարարի ծեփիչ
plane	(փլեյն)*	խարաբուղ, հիւ սերու քերիչ (Տճկ.)
saw	(սո)	սղոց [Կ-ն-լիփ Բեթ-թի-ն-ն]

* Հնչուլու է մեկ անգամ (մեկ վանկ)։

hand-saw	(հէնֆ-սօ)	ձեռքի սղոց
screw	(շ)-ֆրօ-)*	ստուտակ (Տճկ. լէր-)
screw-driver	(շ)-ֆրօ-—դր-յլլը)	ստուտակադարձ [լէր]
scal'pel'	(շ)-ֆէլլէլ)	հերձադանակ, նշարակ (Տճկ. Նէշ-
crow'bar	(քրօ'դ-)	խիղբ, լծակ
lev'er	(լէ'լը)	լծակ
pinch	(փնչ)*	կամթիչ
pinch'bar	(փնչ'դ-)	կամթածող
lev'el	(լէ'լէլ)	հարթաչափ
forge	(ֆօ-ճ)*	դարբնոց
plumb-bob	(փլըմ-բօպ)	տրամալար (Տճկ. շֆո-լ)
par'al-lel ru'ler	(փէր-լէլ րօ'-լը)	զուգահեռագիծ քանոն
glue'pot'	(կլո-փոթ)	սօսնձաման
sten'cil	(շ)-տէն-սէլ)	ձեւակ
pump	(փըմփ)	ջրհան
piv'ot	(փի'վոտ)	առանցք
dig'ger	(դիգ'ը)	բրիչ
tap	(թէփ)	էգ ստուտակ շինելու գայլիկոն
check-nut	(չէֆ-նէթ)	արգելելիկոյլ
shov'el	(շը'վ)	թի
snow-shovel	(շ)-սնօ*-շըվ)	ձիւն յորդելու թի
fire shovel	(ֆայր շըվ)	կրակի թիակ (հոռո-)
spade	(շ)-սփէյթ)*	բաշ
ditch'ing spade	(դիչ'ինգ-սփէյթ)	խորամանաւ բաշ
drain-spade	(դրէյն-սփէյթ)	ականաւաւ բաշ
hoe	(հօ)	մարկեղ (Տճկ. շֆո-)
rake	(րէյթ)*	փոցղ, հիւսաֆ, մատնէք
pitch'fork'	(փիչ'ֆօրք)	եռածանի
plow, plough	(փլո-)	արօր
lawn-mower	(լոն-մօւը)	մարգաքաղ
weeding-fork	(ուիչ'դիչ'ֆօրք)	քաղհան ժանի
hay-fork	(հէյ-ֆօրք)	խոտածանի
manure-fork	(մանիւր-ֆօրք)	աղբի ժանի
needle	(նիյլ)*	ասեղ
curved-needle	(կըւրւ-նիյլ)	կոր ասեղ, թռակուռ
packing-needle	(փէփ-նիյլ)	րեւներ կարելու ասեղ, մախաթ
carpet-needle	(կարփ-նիյլ)	կապերտ կարելու ասեղ
harness-needle	(հարնէս-նիյլ)	կաշեսարքի ասեղ
bone-needle	(բօն-նիյլ)	ոսկոր-ասեղ

* Հնչիւն է մէկ անգամ (մէկ վանկ) :

wrench	(բէնչ)	գելիչ
monkey-wrench	(մոնչ-բէնչ)	կապկապելիչ
pipe-wrench	(փոփ-բէնչ)	փողապելիչ
pocket-wrench	(փոփ-բէնչ)	գրպանի գելիչ
S-wrench	(էս-բէնչ)	Տաճեւ գելիչ
carriage-wrench	(գարժ-բէնչ)	կառապելիչ
vise	(վիս)*	ռլորան (Տճ. Դնկէնէ)
hook	(հոո)	կեռ (Տճ. Կնկէլ)
han'dle	(հէնդլ)	կոթ
bel' lows	(բէլօլ)	փուք
hinge	(հինջ)*	ծխնի
sold'er	(սոլդըր)	անագամածոյց (Տճ. Կնկէժ)
soldering-iron	(սոլդըրին-այըրն)	անագամածուցիչ երկաթ

Երկաթեղէններ ու երկաթանօթներ վաճառողի մը խանութին մէջ կը գտնուին նաեւ ուրիշ զանազան երկաթեղէն, փայտեղէն եւ ուրիշ նիւթերէ առարկաներ, որոցմէ մէկ քանիններն են,

stove	(սթով)*	վառարան
stove-cover-lifter	(սթով-թէք-լիֆթըր)	վառարանի խուփ վերցնող
stove-poker	(սթով-փօլըր)	վառարանի ակիչ
gas-stove	(կէշ-սթով)	կազի վառարան
heat'er	(հէյթըր)	ջեռուցիչ
gas-heater	(կէշ-հէյթըր)	կազով ջեռուցիչ [ռուցիչ
gas-jet-heater	(կէշ-ճէթ-հէյթըր)	կազի ցայտի վրայ անցուած ջե-
coal hod	(քօլ հոո)	} ածուխի դոյլ
coal scut'tle	(քօլ (ը)սկըթլ)	
ash sift'er	(էշ-սիֆթըր)	փոշեմալ
shelf brack'ets	(շելֆ Կրեյթըր)	դարակի մոյթք
coffee-mill	(քֆէ-միլ)	} սրճաղաց (սոֆէ Գաշ)
coffee-grinder	(քֆէ-կրայնըր)	
flat-iron	(ֆլէթ-այըրն)	} Հարթուկ, արդուկ (Տճ. Ինկէն)
sad-iron	(սէթ-այըրն)	
gas-iron	(կէշ-այըրն)	կազով Հարթուկ
electric-iron	(էլէկթրիկ-այըրն)	էլեկտրական Հարթուկ
bell	(բէլ)	զանգակ
pic'ture hook	(փիկչուր հոո)	պատկեր կախելու կեռ
vac'u-um clean'er	(վէկչու-մէք Գլէյնըր)	դատարկութեամբ մաքրող
car'pet sweep'er	(քարփէթ (ը)սուփըր)	կարպետ աւլող [ձնէլմալ-աւլող]

* Հնչու եւ մէկ անգամէն (մէկ վանկ) :

cord	(գօրո)*	պարան
string	(ը-տրինի)*	առառան (Տճի. սինի)
twine	(նո-յն)*	բարակ չուան
rope	(ոփ)	չուան
clothes line	(գլօնիչ լոյն)	լուացուածոց (լո-ոյո-ո) չուան
mop	(մփ)	գետնասրբիչ ծոպ [փայտ
mop holder	(մփ հօլդըր)	գետնասրբիչը վրան ամրացնելու
match holder	(միչ հօլդըր)	լուցկիակալ
trap	(թրեթ)*	թակարդ (Տճի. րո-դ-թ)
curtain stretch'ers	(գլէրնի-տրէ'չըր)	(նիւ-տրէչըն-յ) վարագոյրներ
քաշող հաւասարցնող ցողեր
Երկաթեղէններ եւ Երկաթանօթներ վաճառողի մը խանութին մէջ առ հասարակ կան նաեւ տան՝ մանաւանդ ճաշասրահի եւ խոհանոցի, վերաբերեալ ամեն առարկաներ, զորս կարելի է հետեւեալ կերպով դասաւորել		
en-am'eled ware	(էնէ'մէլո -եյը)	կիտուածեղէններ
tin'ware	(նի'ն-եյը)	թիթեղեայ ամանեղէններ
a-lu'mi-num ware	(ալ'մինւմ -եյը)	բնակեղէ ամանեղէններ
cop'per ware	(քօ'քըր -եյը)	պղնձեղէններ
pieced ware	(փի'սո -եյը)	կտորեղէններ
wooden ware	(ուօօ -եյը)	փայտեղէններ [ղէններ
Japaned ware	(ճափ -եյը)	տեսակ մը Ճաբոնական ամանեղ
gal'va-nized iron	(գալ'վա-նիզ -եյը)	թիթեղազօծ երկաթեղէններ
nick'el plated ware	(նի'էլ փլէյթ -եյը)	նիւլազօծ երկաթեղէններ
brass ware	(պրօօ -եյը)	արոյրեղէններ
iron ware	(ալըն -եյը)	երկաթեղէններ
glass ware	(կլէս -եյը)	ապակեղէններ (թօժակ, Լն.)
cut glass	(քլէ'կլէս)	ադամանդահատ (Տճի. էլի-քլէս)
chi'na	(չին -եյը)	Չինական յախճապակեղէններ
porce'lain	(քօ'սէլէն)	կիսաթափանց յախճապակեղէն-
crock'er-y	(քրօ'չըրի)	խեցեղէն անօթներ [ներ
wire goods	(ու-յըրի -եյը)	երկաթէ կամ պղնձէ թելէ շինուածներ
cut'ler-y	(քլէ'լըրի)	դանակեղէններ (քաշակ, շիւլէ, յիւր, ածելի Լն.)
bas'kets	(պօ'սէթ)	սակառներ, զամբիւղներ
brushes	(պրշ)	խոզանակներ, վրձիներ
sporting goods	(սփօրթինգ ցոոզ)	բացօղեայ խաղերու վերաբերեալ իրեղէններ

* Հնչուել է մէկ աղիւսով (մէկ վանկ)։

house furnishings (հուս-ը ֆընիշինգ) տնային կարասիներ
 au'to sup-plies (օ'թիս-ը փալիս) ինքնաշարժի վերաբերեալ իրեր
 light'ing goods (լա'յթինկ փո-դս) ճրագի վերաբերեալ իրեր
 as-bes'tos (էս-պէս-թոս) անհրաժեշտօրէն, եւրոպէական
 bath room u-ten'sils (պա'թ-ը ւոտենսիլս) բաղնիսրահի մէջ գոր-
 paints (փէյնթս)* ներկեր [ծածուկիք օգտակար իրեր

Բայեր

to notch	(նոչ)	կտել
to round	(աւոնդ)*	կլորել
to chip	(չիփ)	սաշել
to grub	(գրըբ)*	բրել, արմատախիլ ընել
to hole	(հոլ)	ծակել [տել
to lop	(լոփ)	ծառի մ'աւելորդ ճիւղերը կըտր-
to peel	(փիլ)*	կեղեւը հանել
to twist	(թիւսթ)*	ոլորել, գալարել. խծածել
to ex-pand'	(էքսթէնդ)	սփռել. լայնցնել
to bore	(պոր)	ծակել
to center	(սենթըր)	կեդրոնացնել
to end	(էնդ)	վերջանալ. վերջացնել
to drill	(դրիլ)*	գայլիկոնով ծակել. մարզել
to bow†	(պաւ)*	խոնարհուլթիւն ընել
to bow†	(պո)	աղեղի ձեւով ծռել
to file	(ֆայլ)*	խարտոցել. (ֆայլեր պահպանել շար-
քով) շարել [կոտորակել
to crack	(քրեք)*	ճարճատեցնել. ճաթեցնել. (քրեք)
to squeeze	(քուէշ)*	քամել
to knock	(նոք)	բաղիւնել, (քոք-ը) զարնել
to nail	(նայլ)*	գամել, բեւեռել
to extract	(էքսթրէքթ)	(էքսթրէկթ) հանել
to pull	(փուլ)	քաշել
to punch	(փընչ)*	(քընչ-ը) ծակել. կռփել
to pinch	(փինչ)*	կսմթել (փոքրիկ)
to pick	(փիք)	կտցահարել. (փոքրիկ, փոքր)
ստկել, կթել, ժողվել
to level	(լեւել)	հարթ ու հաւասար ընել
to forge	(ֆորժ)	դարբնել
to glue	(կլու)*	սօսնձել

† Դիտելու է այս բառի տարբեր հնչույթներով տարբեր
 նշանակուլթիւններն:

* Հնչուլ է մեկ առգամ (մէկ վարկ):

to pump	(խմբ)*	(ջրհանով ջր—) վեր հանել
to dig	(դի)	պեղել, փորել
to check	(չեք)	արգելել, դադարեցնել
to ditch	(դի)	փոս փորել, խրամ հատանել
to drain	(արեյն)*	ծծել, հատնիլ, չորնալ
to hoe	(հո)	քաղհան ընել
to plow	(խլոս)*	հերկել, վարել
to pack	(փեք)	ծրարել, փաթթել, (անդունդն խփել)
to lock	(լոկ)	կղպել [տեղաւորել]
to solder	(սոլդեր)	անագամածուցանել (լահել)

Երկաթեղէններ եւ Երկաթանոթներ վաճառողի մը խանութին մէջ ըլլալիք խօսակցութիւնը նոյն սովորական առևտուրի խօսակցութիւնն է, զոր տեսանք առջի դասերուն մէջ, եւ որոյ մեր կողմանէ կրկնութիւնը զանց ընելով. փոխարէնը հետեւեալ վարժութիւնը կը նշանակենք.

194. Վարժութիւն

[Ուսանող՝ իմ գրքովն ժել, ինչն լինելու է. ասն նախադասութիւններ իմ հոգիս — պարտականութիւնք բազմաթիւ իմարտի, (նախք իմարտութիւններու հետեւադասութիւնք), իմարտելովն ժել իմարտելով — այն դասն առնալու գործիքն — արդիւնք:]

RULE XIX.—INFINITIVES. ԿԱՆՈՆ ԺԹ.—ԱՆԵՐԵՒՈՅԹՆԵՐ:

The active verbs, *bid, dare, feel, hear, let, make, need, see*, and their participles, usually take the Infinitive after them without the preposition *to*.* — *Bid*, հրամայել. *dare*, յանդէն. *feel*, չիւ. *hear*, լսել. *let*, թողու. *make*, ընել. *need*, կարոտի. *see*, տեսնել — ներգործական բայերն եւ իրենց ընդունելութիւնները, սովորաբար իրենցմէ վերջն եկող Աներեւոյթը կ'առնեն առանց *to* նախադրութեանը. ինչպէս, "If he *bade* thee *depart*, how *darest* thou *stay*? Եթէ ինք հրամայէ քեզ թել, դու ինչպէս կը յանդգնիս մնալ:

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Վերոյգրեալ ութը բայերը (բացի *let*էն) եթէ կրաւորական եղած ըլլան, իրենցմէ վերջն եկող աներեւոյթն ընդհանրապէս տօով պէտք է դնել. ինչպէս, "He was seen *to go*. Իր երևալը տեսնուած էր: Նոյնպէս անոնց ներգործականի անց-

* Հնչուլ է մէկ տեղամէկ մէկ վանկ: † [Սոյն կանոնը գոյ ընկու է]:
† (Տեսնել նաև երես 353 ասորանիշով ծանօթութիւնը:)

եալ եւ ապառնի ժամանակներուն մէջ ալ իրենցմէ վերջն եկող աներեւոյթն տող դնելու է. այսպէս, "They will not dare to attack you. Անոնք չալիտի յանդգնին ձեզ հարուածել ։

2. Քերականագէտներէն ոմանք հետեւեալ բայերն ալ վերոյգրեալ բայերու կարգը կը դասեն. *find*, գտնել. *have*, ունի. *mark*, նշանակել. *behold* եւ *perceive*, տեսնել, իմանալ, գտնել. *observe*, նկատել. *help*, օգնել. *know*, գիտնալ. *please*, հաճել. ինչպէս, "Please shut the door. Հաճե՛ք գոռը փակել ։

3. BID բայը հրահայել իմաստով գործածուած ատեն, իրմէ վերջը հայցական խնդիր մը եւ աներեւոյթ մը միասին կ'առնէ. այսպէս, "Lord, if it be thou, bid me come to thee on the water. Տէր եթէ դուն ես, հրահայել է՛նչ էալ քեզի ջրերուն վերայէն ։ Երբ խոստանալ, ընծայել իմաստով գործածուելի, իրմէ վերջն եկող աներեւոյթը *to* ունենալու է. այսպէս, "He bids fair to excel them all. Ինք չէ խոստանալ զանոնք բոլորը փութելու ։

4. DARE բայը եթէ անանցողական իմաստով գործածուելի, իրմէ վերջն եկող աներեւոյթը *to* ունենալու չէ. այսպէս, "Who dares do more? Ո՞վ չէ յանդգնել աւելին ընել ։ Եթէ ներգործական անցողական իմաստով գործածուելի կամ ինքնին աներեւոյթ լինի, իրմէ վերջն եկող աներեւոյթը *to* ունենալու է. ինչպէս, "Some would even dare to die. Ոմանք մինչեւ անգամ դիտել յանդգնելն իրենց ։

5. FEEL բայը անցողական իմաստով եւ մարմնային զգացմամբ գործածուած ատեն, իրմէ վերջն եկող աներեւոյթը երբեմն *to* ունենալու է. ինչպէս, "I feel afraid to go alone. Ես վախ կ'զգամ (կը վախնամ) մինակ ելնալու ։

6. HEAR բայը յաճախ անանցողական է. բայց երբ աներեւոյթ մը կառավարէ, իր եւ աներեւոյթին մէջ հայցական խնդիր մ'ալ կը մտնէ. այսպէս, "You have never heard me say so. Դուք ոչ երբէք չե՛ք իմ այդպէս ըսել ։

7. LET բայը քերականագէտներէն ոմանք կը կարծեն կարողականի նշան մը կամ հրամայականի օժանդակ մ'է. բայց իսկապէս գլխաւոր բայ մ'է եւ միշտ անցողական ։ Առ հասարակ իրմէ վերջ կ'առնէ հայցական խնդիր անուն կամ դերանուն մը եւ աներեւոյթ մ'առանց տի. ինչպէս, "Rise up, let us go. Ելէ՛ք, ելնալու ։

8. MAKE բայն ալ միւսներուն պէս առ հասարակ իր եւ իրմէ վերջն եկող աներեւոյթին միջեւ հայցական խնդիր անուն կամ դերանուն մը կ'ուղէ, որ ան ալ իրմէ անմիջապէս

վերջ եկող աներեւոյթի տէր բային է. ինչպէս, “You make me blush. Դուք ի՞նչեք (որ) եւ չի՞նչ: Եթէ make անանցողական ըլլայ, իրմէ վերջ սովորաբար տարբեր բառ մը կ’ըլլայ, որմէ վերջն ալ աներեւոյթը to ունենալու է. ինչպէս, “He made many to fall. Ինք ըստ (որ) շատերն իյնան:”

9. NEED բայն եթէ իբր կարողականի օժանդակ գործածուի, իրմէ վերջն եկող աներեւոյթը to ունենալու չէ. ինչպէս, “He need not go. Երբեք— չի՞րոյ՞ր: Բայց եթէ իբր գլխաւոր բայ գործածուի, իրմէ վերջն եկող աներեւոյթը to ունենալու է. ինչպէս, “A young man needed only to ask himself. Երիտասարդ մը ի՞նչի՞ր միայն ինքն իրեն հարցնել:”

10. SEE բայը երբ ներգործական անցողական է իրմէ վերջը թէ հայցական ինդիք անուն կամ դերանուն մը կ’առնէ և թէ անորմէ ալ վերջն եկող աներեւոյթն ալ առանց տօի ըլլալու է. այսպէս, “See me do it. Տես ընձի գանիկա:”

11. HAVE բային հետ եի՞նչ աներեւոյթը to ունենայ, պարտաւիճի, պիտո՞ւմ կը հասկցուի. այսպէս, “He has to go. Ստիպուած է երթալու:”

195. Վարժութիւն

[Հիշե՛տէ՛ք Վարժութիւն ժԹ. Կանոնն հետեւի ձեռնարկի մէջ Եւրոպական ժԹ.]

“How many of your own church members† were never heard pray‡.”

“I dare to say he has not got home yet.”

“I saw him to move.”

“Yea, we are bidden pray one for another.”

“Let us to rise.”

196. Վարժութիւն

[Յ] [Հ]

“The measure of man’s life is the well spending¶ of it, and not the lenght.” — *Plutarch*.

“How poor are they that have not patience§.”

† mem’ber (Դ՛հալը) անդամ

‡ pray (՛րէյ) * աղօթել * Հիշելու է մէկ անգամէն (մէկ վայրկ):

¶ spend (ը-սփէնդ) ծախսել

§ pa’tience (՛թի-յընէն) համբերութիւն

ԴԱՍ ԺԳ. (LESSON CIII.)

[9]

ԳՈՐԾ ԳՏՆԵԼ

Ա. — Ամերիկայի մէջ գործ գտնելու չորս մէթոտներ կան.

1. Բարեկամներու ժողովոյ, որը թէեւ կերպով մը դժուար է բայց ամենէն ապահովն է. 2. Կառավարութեան կամ Բարեխօսական ընկերութեան կամ շահախոսիչ ընկերութեան կողմէ հաստատուած գործ գործը գրասենեակներու ժողովոյ. 3. Լրագրութեան ժողովոյ. և 4. Գրասենեակի ի գրասենեակ, և գործարանի ի գործարան պարտելով և գործ աշխատելով:

1. — Բարեկամներու ժողովոյ գործ գտնելու համար, պէտք է անձամբ տեսնուիլ բարեկամներու հետ և խնդրել որ ձեռք բերնուն եկածը չխնայեն իրեն գործ մ'առնելու համար: Եթէ այս կերպով գործ մը ձեռք ձգուի, երախտագէտ եւ գոհ ըլլալու է. իսկ եթէ գործ մը ձեռք չընթացուի, այն ատեն իւր բարեկամը կամ բարեկամները բամբաստելու, պահարկելու, նախատելու, հայհոյելու և անիծելու Զէ, զի յիշելու է որ նախ իւր բարեկամներն պարտականութիւն մը չունին իրեն անպատճառ գործ առնելու, այլ ինչ որ կարենան ընել, լոկ բարեկամութեան համար ըրած պիտի ըլլային. երկրորդ՝ վրաստահ ըլլալու է որ բարեկամ եղողն ինքնին կը ցանկայ ձեռքէն եկած աղէկութիւնն իւր բարեկամին ընել. եթէ դժբաղդաբար չկրնայ ընել, յանցանքը իր վրայ ձգելու է, այլ՝ պարագայից, որովհետեւ անուրանալի ճշմարտութիւն մ'է որ «Ամեն մարդ իւր ուզածն իր ցանկացած ատենին կամ տեղին յաճախ Զկրնար ընել»: ուստի եւ համբերութեամբ սպասելու է ուրիշ նոր առթիւ մը:

2. — Կառավարութեան կամ Բարեխօսական ընկերութեան կամ շահախոսիչ ընկերութեան կողմէ հաստատուած գործ գործը գրասենեակ ամեն քաղաքի եւ գիւղի մէջ չկան. սակայն եղած տեղերէն կարելի է օգտուիլ:

Այս կարգի գրասենեակներն կը կոչուին

Em-employ'ment Bu'reau (Եմփլոյմենթ Բյուրօ)	} Գործ կամ գրադուս
Em-employ'ment Of'fice (Եմփլոյմենթ Օֆիս)	
In-tel'li-gence Bu'reau (Ինթելիճենց Բյուրօ)	} Ծանօթութեանց
In-tel'li-gence Of'fice (Ինթելիճենց Օֆիս)	

Այսպիսի Գրասենեակի մը հասցէն կարելի է ձեռք ձրգել տեղական լրագրիւններէն, քաղաքապահ ոստիկաններէն,

կամ քաղաքին վրայ տեղեկութիւն ունեցող որ եւ է անձէ . ուր անձամբ երթալով, տեղեկացնելու է թէ ի՞նչ տեսակ, և ո՞րչափ վճարքով գործ կ'ուզէ: Այսպիսի Գրասենեակներն եթէ կառավարութեան, քաղաքապետութեան, կամ բարեսիրական ընկերութիւններու կողմէ Հաստատուած ըլլան սովորաբար ձրի են. իսկ շահախնդիր անձերու կողմէ Հաստատուածներն 50 սէնդէն մինչեւ 5 տալէր և կամ գտած գործի մէկ շաբաթականէն մինչեւ մէկ ամսականը իրենց իբր միջնորդէք կ'առնեն:

Այս կարգի երկու գրասենեակներ Հաստատուած կան մասնաւորապէս Հայոց համար Ամերիկայի Հայ Գաղթային Ընկերակցութեան շնորհիւ. մին Նիւ Եօրքի մէջ, որոյ գլուխն կը գտնուի ներկայիս շատ կարող և գործին համար լաւագոյն յարմարութիւնն ունեցող անձ մը. Գնդապետ Տաքզըր Նեւտոն Խան Պոյաճեան. միւսն Շիքակոյի էջ, որոյ գլուխն է ոչ նուազ լաւ անձ մը, Պատ. Տիքիճեան: Ամերիկայի Հայ Գաղթային Ընկերակցութիւնը բարեգործական ընկերութիւն մ'է. իւր բոլոր ծախսերը կը հոգացուին սակաւաթիւ Հայ հարուստներէ, և իւր ծառայութիւններն ու օգտակարութիւններն անխտիր կը մատուցուին ստուարաթիւ Հայ անգործներուն:

3. — Լըֆրէճ Էրթ Գոնիւլ կարելի է երկու տեսակի ստորաբաժնել. ա. Լրագրով գործաւոր (օֆֆֆֆ) ուղղորդներուն նամակով կամ անձամբ դիմել. Բ. Լրագրի մէջ ծանուցում դնել տալ:

ա. Լրագրով գործաւոր ուղղորդներու գրասենեակը, գործարանները, խանութները, կամ տունները գտնելու համար, զարթնելու է առաւօտեան ժամը հինգէն առաջ, անմիջապէս լուացուելէ յետոյ, սանտրուելու և մաքուր ու կոկիկ (ս. Գոնի և Գոնի) հագուելու է, և յետոյ փողոց իջնելով Տեղակալն Գլխավոր Թերթլ գնելու է. եւ տուն գալով նախաճաշի պահուն նայելու է թերթին մէջ “Help Wanted-Male (հելփ ւոնթէդ մէյլ). Այր-Օգնական Կ'ուզուի խորագրին տակ (օբիւսիքը Գոնի 197 Վարժութեան Գլ.) . և եթէ գործ փնտրողն իգական սեռէ է և իգական սեռին յատուկ գործ մը կ'ուզէ ձեռք ձգել, այն ատեն նայելու է “Help Wanted-Female (հելփ ւոնթէդ ֆէմէյլ) Օգնականուհի Կ'ուզուի խորագրին տակ, որոց մէջէն զատելու է իրեն յարմար եղած գործերն, և այն տեղերը դիմելով, փորձելու է ձեռք ձգել գործ մը: Եթէ գոյազգացար մէկ տեղը կամ մէկ անգամէն չըյա-

բ. — Երբ, ուր, և ինչ առթիւ ալ որ ըլլայ, գործ ուզած պահուն խօսելու է համարձակ, ձայնն առանց կերկերելու, աչքերն առանց գետինը սեռելու, ձեռներն ու ոտներն առանց դող ելլելու: Դէմքը խոտոռելու չէ իբր խելացիութեան և պարկեշտութեան նշան. (ընդհակառակն գէմքի խոտոռութիւնն աւելի ինքնահաւանութեան և անհամակրելիութեան երևոյթ կը նկատուի). և ոչ ալ խօսած ատեն ծիծաղելու է, որը թեթեւօլիկութեան նշան է. այլ վերակացուն կամ Տեսչին հետ խօսելու է այնպէս պարզ կերպով ու զուարթ դէմքով ինչպէս խօսած պիտի ըլլար ծանօթ, ազնիւ ու յարգելի բարեկամի մը հետ անոր հետ տեսնուած պահուն: Եթէ դժբաղդաբար մերժէ ձեզ, մեկնելու չէ անմիջապէս, այլ ջանալու է կարելի եղածին չափ գինքն ուրիշ խօսքերով համոզել որ դործ տայ եւ կամ գէթ խոստանայ յաջորդ օրուան, յաջորդ շաբթուան կամ յաջորդ ամսուան համար գործ տալ†:

գ. — Եթէ հակառակ ձեր բոլոր ջանքերուն՝ ամեն տեղ ալ մերժուիք, ՅՈՒՍԱՀԱՏԵԼՈՒ ՁԷ. փորձելու է կրկին եւ կրկին, վստահ ըլլալով որ առաւօտեան մերժուածը կէսօրէն վերջ կրնայ ուզուիլ, այսօրուան չընդունուածը վաղը կրնայ ընդունուիլ, այս շաբթուան գործ չկրցող ձեռք ձգողը, գալ շաբթու կրնայ գործ մը՝ գուցէ եւ դիւրին ու շահաւոր գործ մը ձեռք ձգել. եւ այսպէս շատ հաւանական է եւ յաճախ ալ տեսնուած է տարիով անգործ պտտող յուսահատը, յաջորդ տարին յաջող, բարեկեցիկ ու հարուստ գառնայ†:

դ. — Սխալ է կարծել որ գործ ուզելու համար այսինչ եւ այն ինչ օրերը յարմար կամ աղէկ են. ամեն օր, ամեն ժամ եւ ամեն րոպէ գործ ուզելու համար հաւասարապէս

† Չիքակոյի մէջ Արարկերցի երիտասարդի մը գործ առնելու համար, քանիցս մերժուելէ յետոյ, այն պահուն առանց մեկնելու, անվհատ խօսելովս յաջողեցայ վերջապէս երիտասարդին համար գործն առնել: Երկիցս եւս ես ինձ համար գործ առած եմ խօսքի ոյժով:

‡ Նիւ Եօքսի մէջ երբեմն ուտելու հաց և պառկելու տեղ չունեցող ու ետքէն ալ շարժական երկու տալերի սպիւրիչի մը խանութին մէջ յաճախողներուն վերաբերուները խոզանակելու ծառայող ազնիւ երիտասարդ մը այսօր Ամերիկայի մեծ քաղաքներէն միոյն մէջ լաւ դիրքի, բարձր վարկի, եւ հանգստաւէտ տուն տեղի տէր գորգի պատուաւոր վաճառական մ'է:

book'sell'er	(դո' - + - Էլը)	գրավաճառ
boot'black''	(դո' - Դիլէթ)	կօշկափայլիչ [կօշկակար]
bout and shoe maker	(դո' - Դիլէթ Էլը - Դիլէթը)	մոյգ եւ կօշիկ շինող,
brick'lay'er	(դիլ' Էլը)	աղիւսաշար, որմնադիր
build'er	(դիլ' Էլը)	(շին') կառուցանող, շինել տուող
bush'el-man	(դո' - Էլը)	հնակարկատ, հնանորոգ (շէնարե-
butch'er	(դո' - Էլը)	մսավաճառ, մսագործ [բո-
but'ler	(դիլ' Էլը)	մատակարար
bi'cy-cle re-pair'er	(դո' - Դիլէթ Էլը)	երկանիւ նորոգող
cab'i-net maker	(գո' - Դիլէթ Էլը)	կահագործ
can'dy maker	(գիլ' Էլը)	շաքարագործ (Տճի. շէնէթի)
can'vass'er	(գիլ' Էլը)	ապսպրանք հաւաքող
car'pen-ter	(գո' - Էլը)	հիւս
carpenter and builder	(գո' - Էլը Էլը Էլը)	հիւս եւ կառուցանող
car'pet-la''yer	(գո' - Էլը Էլը)	կապերտաշարդար
carv'er	(գո' - Էլը)	քանդակող
wood-carver	(գո' - Էլը Էլը)	փայտի վրայ քանդակող
stone-carver	(գո' - Էլը Էլը)	քարի վրայ քանդակող
cash'ier'	(գիլ' Էլը)	դրամընկալ, արկղակալ [Դիլէթի]
ca'ter'er	(գիլ' Էլը Էլը)	(Դիլէթ Էլը Էլը) զեկավար (Տճի. Դիլ-
cha'ser	(գիլ' Էլը)	փորագործ
chef	(գիլ' Էլը)	Գաղղիական խոհարարապետ
ci-gar' ma''ker	(գիլ' Էլը Էլը)	ծխախոտի գլանարար
ci-ga-rette' ma''ker	(գիլ' Էլը Էլը Էլը)	ծխախոտի գլանիկ շինող
clerk	(գիլ' Էլը)*	քարտուղար, գրագիր, օգնական,
		գործող
drug-clerk	(դիլ' Էլը Էլը)	դեղագործի քով գործող
grocery-clerk	(դիլ' Էլը Էլը Էլը)	նպարավաճառի քով գործող
cloak-maker	(գիլ' Էլը Էլը Էլը)	լօղկարար
coach-maker	(գիլ' Էլը Էլը Էլը)	կառք շինող
coach'man	(գիլ' Էլը Էլը Էլը)	կառապան
coat-maker	(գիլ' Էլը Էլը Էլը)	վերարկու շինող (Դիլէթի)
col-lect or	(գիլ' Էլը Էլը Էլը)	հաւաքիչ
com-mis'sion-er	(գիլ' Էլը Էլը Էլը Էլը)	յանձնակատար (Տճի. Դիլէթի Էլը)
com-pos'i-tor	(գիլ' Էլը Էլը Էլը Էլը)	գրաշար
con-duct'or	(գիլ' Էլը Էլը Էլը Էլը)	առաջնորդ, տոմսակահաւաք,
		կառքի դրամահաւաք
con-fec'tion-er	(գիլ' Էլը Էլը Էլը Էլը)	շաքարագործ, շաքարավաճառ
cook	(գիլ' Էլը)	խոհարար

* Հիշելու է մէկ առաջին (մէկ վրայ) :

order-cook	(օր-դու-գործ)	ապսպրածի խոհարար. [հարար
pastry-cook	(փեյ-դու-գործ)	կարկանդակի կամ քաքարի խո-
con-tract'or	(գըն-դու-գործ)	դաշնադիր (Տճկ. գն-դու-գործ)
cut'ler	(գըն-լու)	դանակագործ
cut'ter	(գըն-լու)	(կաշադու-մեջ) կտրող. (դեր-դու-մեջ) ձեռն-մեջ
dec'o-ra'tor	(դե-գործ-լու)	զարդարիչ
den'tist	(դեն-դու-տ)	ատամնարոյժ
dish'wash'er	(դիշ-վաշ-լու)	աման լուացող
dri'ver	(դր-վու)	կառավար [հար
drum'mer	(դր-մու)	յաճախորդ հաւաքող. թմբկա-
dy'er	(դու-լու)	ներկարար (Տճկ. դու-լու)
e-lec'tri'cian	(էլեկ-դու-ցիան)	էլեքտրագէտ
el'e-va'tor-man	(էլե-վա-դու-ման)	{ վերամարձատար
elevator-runner	(էլե-վա-դու-ման-լու)	
en'gi-neer'	(էն-ճին-լու)	մեքենագործ
civ'il engineer	(սի-վիլ-էն-ճին-լու)	երկրաչափ
en-gra'ver	(էն-գր-վու)	փորագրիչ
ex-press'man	(էք-սպր-սի-ման)	բեռնակիր
farm'er	(ֆար-մու)	երկրագործ
feed'er	(ֆի-դու)	կերակրող
fi'nish-er	(ֆին-իշ-լու)	լրացուցիչ, վերջին փայլը տուող
fire'man	(ֆու-լու-ման)	հրշէջ, (Տճկ. ֆու-լու-ման), ջրհանկիր (Տճկ. ֆու-լու-ման-դու-ման). հրավառ (Տճկ. ֆու-լու-ման-դու-ման). հնոցավառ (Տճկ. ֆու-լու-ման-դու-ման)
fish'er-man	(ֆիշ-լու-ման)	ձկնորս (Տճկ. ֆու-լու-ման) [խանգ
fix'er	(ֆիք-սու)	չինող
floor-walker	(ֆլու-ու-ու-ու-լու)	յարկահսկող
fore'man	(ֆու-ման)	տեսուչ

§ Feeder, կերակրող ըսելով, կը հասկցուի անձ մը, որ մեքենայի մ'առջեւ կանգնած մեքենային նիւթ կ'ուտայ. ինչպէս տպագրական մամուլին թուղթ տալ:

† Գործարաններուն մէջ յատուկ գործաւոր մ'է, որ շարքէ դուրս ելած մեքենայները նորէն շարքի կը դնէ:

† Floor-walker, յարկահսկողը մեծ ձիւղարածան խանութներուն մէջ պաշտօնեայ մ'է, որոյ պաշտօնն է իւր յարկին մէջ յաճախորդներուն դիւրութիւններ ընծայել, քսակահատներուն եւ գողերուն վրայ հսկել, որ չգողնան, եւ ծախողներուն վրայ հսկել որ պարտազանց չըգտնուին:

fruit'er-er	(ֆրու'եր-եր)	} պտղավաճառ
fruit deal'er	(ֆրու'եր-տէ'լեր)	
furniture dealer	(ֆընիչու'եր-տէ'լեր)	կահավաճառ
furniture mover	(ֆընիչու'եր-մու'ւլեր)	կահեր փոխադրող
fur'ri-er	(ֆը'րի-եր)	մուշտակավաճառ, մուշտակա-
գործ (ՏՖլ. փ-ր+ճի-)
gar'den-er	(գա'րդ-եր)	պարտիզպան
gla'zier	(գլա'շի-եր)	ապակեգործ (ՏՖլ. ճաճը)
gold'smith"	(գո'լդ-սթի'ն)	ոսկերիչ
groom	(գրու'մ)	ձիապան, կառապան
hall boy	(հոլ Կոյ)	} դուռ
բանցքի պատանեակ
hall man	(հոլ ման)	
har'ness maker	(հա'նես-մեյք-եր)	թամբարար
help'er	(հէ'լփ-եր)	օգնական, օգնիչ
hos'tler	(հոս'տլ-եր)	ձիապան
house'keep'er	(հուս'քի-պի-եր)	տնապահ
in-struct'or	(ին-ստրու'կտ-եր)	ուսուցիչ
in-vent'or	(ին-վեն'տ-եր)	հնարիչ
jan'i-tor	(ճե'նի-տ-եր)	դրոյլ, դռնապան
jew'el-er, jew'el-ler	(ջու'ել-եր)	դոնարավաճառ [չինոզ հիւս]
join'er	(ջոյն-եր)	տուներու ներսի վերջին մասերը
kitch'en-man	(քիչ'են-ման)	խոհանոցի մէջ աշխատող անձ
la'bor-er	(լա'բու-եր)	մշակ (ՏՖլ. ելբու-ր), աշխատաւոր
lith-og'ra-pher	(լիթ'ոգ-րափ-եր)	վիմագրիչ
lock'smith"	(լոկ'սթի'ն)	կողպարար (ՏՖլ. լէկ'սթի'ն) [անձ
lunch'man"	(լը'նչ-ման)	թեթեւ ճաշի վրայ սպասաւորող
machine ad-just'er	(մեքին-էյդ-ստ-եր)	մեքենայարդար
ma-chin'ist	(մեչին'իստ-եր)	մեքենագործ
man'a-ger	(ման'աջ-եր)	տնօրէն [գործապետ
man'u-fac'tur-er	(մանուֆակտու'ր-եր)	գործարանապետ տարազա-
ma'son	(մեյսոն)	որմնադիր
mat cutter	(մեթ քլի'ն-եր)	խտիր կտրող
mattress-maker	(մեթրէս-մեյք-եր)	տապաստակարար
mer'chant	(մըրչանտ)	վաճառական
mes'sen-ger	(մէս-են-ջեր)	պատգամաբեր, սուրհանդակ
mill'er	(միլ-եր)	} ջաղացպան
mill'wright	(միլ-րայտ)	
mold'er, mould'er	(մոլդ-եր)	կաղապարող
mo'tor-man"	(մոտ'րման)	ելեքտրական հանրակառք քշող

* Հիշեալ է մէկ անգամ էն (մէկ վանկ) :

mu-si'cian	(մոսիկոս)	նուագածու
new's pa''per dealer	(նիւս-շէթէթէր քէյլէր)	լրագրավաճառ
nurse	(նըս)	հիւանդապահ, դայիակ, ստետու
oc'u-list	(օքս-լիստ)	ակնաբոյժ
op'er-a''tor	(օքէրէյտէր)	գործաւոր, մեքենագործ
tel'e-graph operator	(թէլէգրֆօքէրէյտէր)	հեռագրական պաշտօնեայ
op-ti'cian	(օքթիկոս)	ակնոցավաճառ
oysterman	(օյստէրմէն)	ոստրէավաճառ
pack'er	(թէքէր)	ծրար կապող, փաթեթող
paint'er	(թէյնթէր)	նկարիչ, ներկող
paper-cutter	(թէյթէր քէլլէր)	թղթահատ
paper-hanger	(թէյթէր հէնկէր)	որմնաթղթայարդար
paper-maker	(թէյթէր մէյքէր)	թղթարար
pho-tog'ra-pher	(ֆօթօ-լէ-ֆէր)	լուսանկարիչ, պատկերահան
phy-si'cian	(ֆիզիկոս)	բժիշկ
piano-maker	(թէյնօ-մէյքէր)	դաշնակարար
piano-polisher	(թէյնօ-թէլլէր)	դաշնակողորկիչ
piano-tuner	(թէյնօ-թէյնէր)	դաշնակի ներդաշնակիչ
picture-fitter	(թէթիւ-թէթէր)	պատկերայարդար [հիս]
picture-frame joiner	(թէթիւ-թէթէյն-թէյնէր)	պատկերի շրջանակ շինող
plas'ter-er	(թէլսթէրէր)	գածարար
plum'ber	(թէլմէր)	կապարագործ
por'ter	(թօրթէր)	բեռնակիր
pot'ter	(թօթէր)	բրուտ
press'man	(թրէսմէն)	մամլավար
print'er	(թրէնթէր)	տպիչ, տպագրիչ [ցող]
proof read''er	(թրօ-թրէյթէր)	տպագրութեան փորձեր ընթեր-
pub'lish-er	(թրշլլէր)	հրատարակիչ
re-cruit'	(րէթրօ-թի)	նոր գրուած կամ գրուելիք զին-
ւոր կամ նաւաստի
roof'er	(րօֆէր)	տանիք շինող կամ նորոգող
sail'or	(սէյլէր)	նաւաստի
sales'man	(սէյլմէն)	ապրանք ծախող
sand'pa''per-er	(սանթէթէթէր)	աւազաթղթող, ողորկիչ
saw'yer	(սօթէր)	սղոցող
sculp'tor	(սքլթէր)	անդրիագործ, արձանագործ
ship'ping clerk	(շիթիկ քլէր)	ապրանք զրկելու գրագիր
sil'ver-smith'	(սիլվէր-սթի)	արծաթագործ
sing'er	(սինկէր)	երգիչ
sol'dier	(սօլճէր)	զինուոր

so-lic'it-or	(սօլի՛տօր)	փաստաբան, խորհդատու փաստաբան, խնդրարկու
spin'ner	(քօփֿնօր)	մանող
sta'ble-man	(սթեյօլմօն)	ախոռապան
sta'tion-er	(սթեյշնօր)	թղթավաճառ
stitch'er	(սթիչօր)	կուլթ կուլթ կարող մեքենայի վրայ աշխատող
ste-nog'ra-pher	(սթենօգրօֆօր)	սղագրիչ
stone' cutter	(սթօն քաթօր)	քարահատ
stone' polisher	(սթօն քօլիշօր)	քարողորկիչ
street-sweeper	(սթրիթօքօր)	փողոց աւլող
street-clean'er	(սթրիթօքլէյնօր)	փողոց մաքրող
su'per-in-tend'ent	(սուփօրինթենդենթ)	վերահացու
sur'geon	(սը՛ճօն)	վիրադոյժ (ՏՖ՝ ճէրբան) [ժուհի
teacher	(Տիչօր)	սորվեցնող, վարժապետ, վարկառապան
team'ster	(Տիմօր)	ժամանակ պահող
time'keeper	(Տիմքիօր)	թիթեղագործ
tin'smith	(Տինսմիթ)	խաղալիք շինող կամ ծախող
toy'man	(Տօյմօն)	չրջադարդար, չրջայարդար
trim'mer	(Տրիմօր)	ճախարակիչ (ՏՖ՝ լէթրէֆէ)
turn'er	(Տընօր)	տառագրիչ
type'wri'ter	(Տայփրայթօր)	վիժակագործ, պաստառագործ
up-hol'ster-er	(Ափօլսթերօր)	օգտակար անձ
use'ful-man	(Ասօփուլմօն)	հոգեւորական
um-brel'la repairer	(Ամբրելօր րէֆէյրօր)	հովանոց նորոգող
var'nish-er	(Վարնիշօր)	բռազօծիչ
wag'on washer	(Վագօն Վաշօր)	կառք լուացող
wait'er	(Վեյթօր)	սպասաւոր (Վեյթնի)
watch'ma'ker	(Վաչմօքօր)	ժամագործ
watch'man	(Վաչմօն)	պահապան, դէտ
weav'er	(Վեյվօր)	ոստայնանկ, ջուլհակ
win'dow cleaner	(Վինդօ քլէյնօր)	լուսամուտ մաքրող
work'man	(Վօրկմօն)	գործաւոր

Իգական Սեռէն Յատուկ Արհեստաւորներու Անուններն Են,

ba'ster	(Բէյթօր)	առժամանակեայ կերպով խոշոր խոշոր կարող (Բիթ. Բիթ. Բիթ. Բիթ.)
bead'er	(Բէյթօր)	ուլունք շարող
braid'er	(Բրեյթօր)	երկու երեսէն ասեղնագործող
cham'ber-maid	(Շէյմբերմայդ)	սենեկապանուհի [խող
chocolatedip'per	(Շօկօլէթ քիփօր)	չաքարեղէնը տուրմի մէջ թաթ-

curtain sew'er	(գըւ-թիւն -օւր)	վարագոյր կարող
dem'on-s'tra'tor	(տե'մոն-տրէյտըր)	գործնական կերպով ցուցնող
do-mes'tic	(տօմե'տիկ)	տան միջի սպասուհի
dress'ma''ker	(տրէս'մայքըր)	իգական սեռի զգեստ շինող
em-broid'er-er	(եմ'բրոյդըր)	ասեղնագործող (ՌՎ. Նիշըրֆ, Բրիտիս Էն Էն Էն)
feather-curler	(ֆէյթըր-գըւ-լըր)	փետրագանգրիչ
feather-sewer	(ֆէյթըր-օւր)	փետուր կարող
houseworker	(հոուս-ուօրքըր)	տան մէջ աշխատող
im-prov'er	(իմ'պրօ'ւըր)	իգական սեռի զգեստ կամ գլխարկ շինելու աշակերտուհի
in-i'tial maker	(ինի'շու օյքըր)	անուան սկզբնատառ ասեղնագործող
jan'i-tress	(ճէնի'տրէս)	դռնապանուհի, գրողուհի
kitchen girl	(տիչըն ցըլ)	խոհանոցի (ՎՋ. Էն-Գրեյս - աղջիկ
lap'per	(լափ'քըր)	փաթեթող, ծալող
laund'ress	(լաւ'տրէս)	լուացարարուհի
mid'wife	(մի'տու-այֆ)	մանկաբարձ
mil'li-ner	(միլ'լըն)	իգական սեռի գլխարկ շինող, փեղոյրարարուհի
nurse	(նըս)	հիւանդապահ, դայակ, ստնտու
op'er-a'tor	(օփ'երէյթըր)	գործող
operator on neckwear	օփ'երէյթըր - ֆէյթնեյք	փողկապ շինող
sa'lesla'dy	(սէլըս'լէյդի)	սպրանք ծախող կին կամ օրիորդ
typ'ist	(թայփիստ)	տառատպող (typewriter)
wait'ress	(ուեյթրէս)	սպասուհի (Են-Էն)

ԾԱՆ. — Բացի վերոյգրեւալ գործերէն, իգական սեռը կը գործէ ուրիշ ամեն տեսակ գրասենեակներու և գործարաններու մէջ, ուր կ'գրադի այն ամեն տեսակ գործերով որ էրիկ մարդը կ'ընէ, բացի մշակութենէ և երկաթագործութեան ու հիւսնութեան պէս ծանր գործերէ: Տեսնել նաև Նոթրք Երեսնէրօն Էրօյ - այր Բրիտիս-Էրօյ (մէկ վանկ):

Բայեր

to drink	(տրինք)*	խմել
to tend	(թենք)*	հոգ տանիլ, պահպանել. ձկտիլ
to bind	(դաւնք)*	կապել. (գլէք) կազմել [միտիլ
to lay	(լէյ)	դնել, զետեղել. պառկեցնել. հաւկիթ ածել [նել
to build	(շիլք)*	շինել. կանգնել. հիմնել. շէնք շի-

* Նշելու է մէկ անգամ (մէկ վանկ):

to can'vass	(գէ'նվաս)	ապսպրանք հաւաքել (գործի օր-
to re-pair'	(բէ'թիւր)	նորոգել [որք անել]
to col-lect'	(գլլէ'թ)	հաւաքել, ժողովել
to com-pose'	(գլլէ'թ)	կազմել. բաղադրել. շարադրել.
to set type	(սէ'թ Բ-յոթ*)	գիր շարել [յօրինել]
to con-duct'	(գլլէ'թ)	առաջնորդել
to con'tract	(գլլէ'թ)	դաշնագրել, պայմանագրել
to walk	(ս-ո-թ)*	քալել
to dec'o-rate	(դէ'կորէյթ)	զարդարել. չքանչան տալ
to drive	(դրիւթ)*	քշել, մղել, գամել, կառք քշել
to el'e-vate	(է'լէ'վէյթ)	բարձրացնել
to en-grave'	(էն'գրէյթ)	փորագրել
to fish	(ֆիշ)	ձուկ որսալ
to feed	(ֆէյթ)*	կերակրել
to deal	(դէյթ)*	առեւտուր ընել, հետն առնել տալ
to join	(ճայթ)*	միացնել, յօդել, կպցնել
to la'bor	(լէ'յալուր)	աշխատիլ, մշակութիւն ընել
to lith'o-graph	(լիթ'ոգրֆ)	վիմագրել
to car'ry	(կէ'րի)	կրել, տանիլ, յառաջ տանիլ
to help	(հէլփ)*	օգնել, նպաստել, ճար մ'ընել
to in-vent'	(ին'վէնթ)	հնարել [տալ]
to man'u-fac'ture	(ման'ֆակթուր)	տարազագործել, շինել, գործել
to mold, mould	(մօլդ)*	կաղապարել [կութիւն ընել]
to nurse	(նըս)*	հիւանդ խնամել, ծծցնել, դայե-
to paint	(փէյնթ)*	ներկել. նկարել
to pa'per	(փէյթ)	թղթել, որմաթղթել
to pol'ish	(փօլիշ)	փայլեցնել, յղկել
to fit	(ֆիթ)	յարմարցնել, յարմարիլ [խել]
to press	(փրէս)*	ճնշել. ճմլել. մամլել. սեղմել. կո-
to pub'lish	(փը'բլիշ)	հրատարակել, իւրոյս ածել
to plas'ter	(փլէ'սթըր)	գածով ծեփել (պարբեր ճեփել)
to post	(փօսթ)	ցողի կամ տախտակի վրայ ազ-
		դարարութիւն փակցնել
to print	(փրէնթ)*	տպել. տպաւորել. տպագրել
to ship	(շիփ)	ապրանք դրկել, ճամբայ հանել
to sail	(սէյլ)*	նավարկել, առագաստ պարզել
to so-lic'it	(սօլի'սիթ)	համոզելով, թախանձելով խնդ-
to spin	(սփին)*	մանել [րել]
to stitch	(սթիչ)*	կութ կութ կարել

* Հիշուելէ մինչ անգամէն (մէկ վանկ) :

to teach	(լէյշ)*	ուսուցանել, սովորեցնել
to trim	(լէրէժ)*	կոկել, ժապաւինել, յարդարել
to up-hol'ster	(լէփօ'ւ-տէր)	վիժակադործել, պաստառագործել
to var'nish	(վա'նիշ)	ջրդեղել, շպարել, փայլ տալ [ծել, սպասել, ծառայել, սպասաւորել]
to wait	(--էյլ)*	հիւսել, ուստայնանկել
to weave	(--էյլ)*	առժամանակեայ կերպով խոշոր խոշոր կարել (+օել, +օ+ո--ծ+ ընել)
to baste	(պէյ-տ)*	ուսուցանել, հոսուցանել, հոսուցանող զարդարել [նագործել]
to bead	(պէյ-տ)*	երկու երես մէկ տեսակ ասեղ-բարւոքել, զարդացնել
to braid	(պէյ-տ)*	փաթթել, ծրարել, լակել
to im-prove'	(իմ'քո'ւ-լ)	գործողութիւն ընել, գործել, գործեցնել, (Դեհեյ) բանեցնել, (վէր-քոյ) կտրել, կտրել հանել
to lap	(լ-ք)	հաշիւներ քննել ու վաւերացնել
to o'per-ate	(օ'պէրէյթ)	խուզարկել, հետազօտել, խորաքննել

Այլեայլ Բառեր

ad-dress'er	(ըտրէ'ւ-լ)	հասցէներ գրող
ac-count'ant	(ըփա'ւ-տի-տ)	հաշուեյարդար, հաշուակալ, հաշուեցնիչ
chauf'feur	(շօ'ֆէր)	ինքնաշարժավար
drafts'man	(դրա'ֆթ-ման)	պաշտօնական գրութիւններ պատրաստող
paste	(փէյ-տ)*	փակցնելու համար գործածուած խմոր—to paste, խմորով փակցնել
ap-pren'tice	(ըփրէ'ն-տի-ս)	արհեստ սովորելու աշակերտ
com'pe-tent	(կոմ'պէտէնտ)	ձեռնհաս, կարող
er'rand	(էր'անդ)	փոքրիկ յանձնարարութիւններ տանող բերող
a-dult'	(ա'դլտ)	չափահաս
cray'on	(քրէ'յն)	ածխամատիտ, գունաւոր կաւիճ
pen'man'	(փէ'նման)	գեղագրող — pen'man-ship, գեղագրութիւն
por'trait	(փօ'րէյթ)	կենդանանկար [նկար]
pas'tel'	(փէ'տէլ)	գունաւոր մատիտներով գծուած ասեղնագործող կամ դրամ չահելու համար կար կարող
seam'stress	(սէյմ'սթրէս)	

197. Կարժութիւն

[Գ]

Help Wanted, Female

Best & Co.,
Fifth Av. at 35th St.,
require experienced fitters on women's
gowns and suits. Apply all week, sixth
floor.

CAMMEYER,
6th AV. AND 20th ST.,
WANT
EXPERIENCED
SHOE SALESLADIES.

CASH GIRLS wanted. Jonap & Co.
8 Av. and 24th St.

CIGARETTE MAKERS wanted
on paste work by L. Miller & Sons. 153
Crosby St., near Hudson.

DEMONSTRATOR to sell house-
hold specialties in department store; good
salary; competent person. Wilson, 71
Washington Sq. South.

DRESSMAKER - Girl as ap-
prentice. 11 Shaeffer St., near Broadway,
brooklyn.

DRESSMAKERS-First-class waist
hands, finishers, trimmers, skirt hands.
112 Park Ave., Mme. Mathie.

ERRAND GIRLS. Call all week
163 E. 72d St.

OPERATORS, experienced, on
custom shirts. Apply early, D. Johnson,
1360 B'way, Brooklyn, upstairs.

SMALL GIRL for light office work.
Address, by letter only. Lawrence, 35 E.
14th St.

WANTED a competent girl for
general housework; family of 3 adults;
must be capable of managing house.
Farley 800 E. 155th St.: Jackson Ave.
Subway.

Help Wanted, Male

AGENTS - \$7.56 daily next 3
months selling greatest holiday novelty
ever invented. Combination rolling pin
(8 articles) egg beater, churner, corer,
cake cutter, potato masher, meat choppe-
r, doughnut cutter; rolling pin rolls money
into your pocket. Central Supply Co.
Cincinnati.

AGENTS to canvass your town im-
mediately; \$18. per week sure; wonderful
improvement, needed daily in every fam-
ily; write quick; sample by return mail
free. Mutual Mnfc. Co. 126 Chambers
St., New York.

ARTIST - Wanted a good portrait*
drapery artist for pastel and crayon
work; bring samples. Call Geo. Hellman,
27 3d Av., Room 131.

BOOKKEEPER in plumbing shop;
state experience, references and salary.
R. Box 238 World.

BOOKKEEPER - Experienced,
accurate and of steady habits, good
penman, position permanent. Union
Photo Eng. Co. 111 Nassau St.

CANVASSER wanted: liberal terms
to experienced man. Hagopian Photo
Eng. Co. 3 Gt. Jones St.

CLERK, with office experience;
state age and salary expected. R. R.
650 Times.

JANITOR who can do all repairs.
Tausig, 9 E. 108th St.

TAILOR, good bushelman; new
and old work. 198 Clinton St.

WEAVERS wanted on Crompton
looms, cotton warp goods; steady work,
good pay. Apply 75 Keap St., Brooklyn.

WINDOW DRESSER - Young man experienced; clothing and gent's furnishing and window dressing. Living-ton, 801 Amsterdam Ave.

WANTED - Refined, well dressed man of good address to sell a household necessity to the better-class families. Call 58 W. 15th St., 1st. floor.

YOUNG MAN to work in clothing

and shoe store; \$8.; references. 51 Columbia St., Brooklyn.

**MUTUAL
EMPLOYMENT AGENCY**

838 Broadway,
wants coachman, \$40.; stableman, \$35.; porter, \$10.; driver, \$12.; helper, \$10.; collector, \$15.; shoe salesman, \$15.; grocery clerk, useful man, \$10.; laborers, \$11.

198. *վարժութիւն*

[Ը] [Պ] [Ժ] [Ի]

warp	(ա-ժ-բ)*	առէչ (հեռ-ձ)
li'cense	(ւ-՝յ-ըն-)	արտօնագիր - to license, արտօնել
part'ner	(ք-՝-ն-ըր)	ընկեր (Տճկ. օրէն-ք)
part'ner-ship	(ք-՝-ն-ըրշէք)	ընկերութիւն (Տճկ. օրէն-քւք)
cor'po-ra'tion	(ք-թ-օրէյշըն)	օրինական անձ (ք իւրիւր-յ-շէ
ժէ կ-ժ-տ-էլէ աշխատ-ն-ն-էր)
Nor'way	(Ն-ժ-ա-ւ-յ)	Նորուէկիա
Nor-we'gi-an	(Ն-ժ-ա-ւ-յ-ճի-ան)	Նորուէկիացի
tact	(ի-է-ք)	արագ ուղղադատութիւն. փափ-
կանկատութիւն . վարուելագի-
տութիւն
tact'ful	(ի-է-ք-ճի-ւ-լ)	արագ ուղղադատ, փափկանկատ,
ճարպիկ, վարպետ
cre-den'tial	(քրէտէնշի-ւ-լ)	վկայագիր (տ-էլէ պշտ-ն-ն-ն)
ac'cu-rate	(է-ք-տ-րէյք)	ճիշդ ու ճիշդ, անսխալ

[Պ]

Situations Wanted, Female.

BOOK KEEPER, assistant stenographer, 18, bright beginner, \$7; good education unquestionable references. W. 227 Times.

COOK, Swedish girl as plain cook and laundress, small private family; good references. Nelson, 176 E. 110th St.

COOK, carver; thoroughly understands the business; Aa raw-meat cutter. Maryott, 84 E. 107th St.

CHAMBERMAID and excellent seamstress; 5 years with last employer; American family. Mahony, 500 W. 125th St.

DRESSMAKER, home or out by day. French system; good fit and perfect style guaranteed; reasonable. 248 W. 16th St., basement.

HOUSEWORK, Norwegian woman for housework; country; American family preferred. 27 Prince St.

NURSE, young girl to mind children and help light housework. A. Canner, 6 Morton St.

OFFICE ASSISTANT, capable, willing and obliging. 22 Times Downtown.

STENOGRAPHER - SECRETARY. - Refined business woman, tactful, dependable well equipped by experience, ability, highest credentials. R. 157 Times.

STENOGRAPHER, typewriter and bookkeeper, rapid, accurate at figures, neat. P. 180 N. Y. American.

WASHING at home or out by the day; reference. 72 King St.

Situations Wanted, Male.

ACCOUNTANT CERTIFIED. - Books opened, closed, audited, balanced, systematized, investigated; partnership, corporation T. Q. 115 Times.

ARTIST and engraver wishes to learn half-tone finishing. Artist, 433 World.

BAKER, foreman on all sorts bread, cakes and pies. Hass, 343 Linden St., Brooklyn.

BOOKKEEPER, married, active, reliable, refined. A1 references. V. 365 Times.

BOY, well bred, bright, intelligent, wishes position, where ability will be appreciated. Z. 522 Times.

BUTCHER, good cutter, married man. Bonelli, 32 World.

CANDY MAKER, first class, on hard and soft candies. John Noonan, 121 Central Ave.

CARETAKER or coachman, man and wife; country or town. Alex. Goodone 154 W. 37th St.

CHAUFFEUR, 8 years mechanic, honest, sober, careful and neat; best references. C. 254 World.

DRUGGIST, licensed graduate; city or country. Decott, 100 W. 12th St.

FLORIST and **GARDENER**. life experience, vegetables, fruits, flowers, lawns and drives; handy with carpenter's tools. Martin 243 E. 45th St.

GROCERY CLERK, experienced, good sign painter. Mann, 443 W. 39th St.

SALESMAN with money and good trade, desires opening. 244 Times.

STRONG YOUNG MAN, not afraid of work, to learn a good trade. Fisher, 104 E. 129

USEFUL around house, factory, assist bookkeeping, 543 Sun.

YOUNG MAN (25) possessing sterling character, will start at bottom. W. 245 Tribune.

YOUTH, 18, wants position at anything. Nelson, 336 Bowery.

RULE XX. — PARTICIPLES.

ԿԱՆՈՆ Ի. — ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

Participles relate to nouns or pronouns, or else are governed by prepositions.* — *Ընդունեց թիւններն կը վերաբերին անուններու կամ դերանուններու, եւ կամ կը կառավարուն*

* [Սոյն կանոնը գոց ընկելու է:]

նախադրութիւններով. ինչպէս, “Elizabeth’s† tutor‡, at one time *paying* her a visit, found her *employed* in *reading* Plato. Եղիսարէթի ուսուցիչը՝ անգամ մ’իրեն այցելութիւն մը Գրեգորի (պահուն), գտաւ զինք Պլատոնն իւրտուլ շէշողոյս:

Բայառնիւն Ա. — Ընդունելութիւն մը յաճախ կը յարաբերէ իրմէ առաջ եղած խօսք մը կամ նախադասութիւն մը, որուն մասը չըկազմեր. ինչպէս, “I then quit the society; to *withdraw and leave them to themselves*, APPEARING to me a duty. Այն ատեն ես թողուցի ընկերութիւնը. Կարծիքս Եւրոպայի շէշողոյս շէշողոյս, պարտականութիւն մը թողնելով ինձ:

Բայառնիւն Բ. — Ընդունելութիւն մը՝ երբ վերացական եղելութիւն կամ գործողութիւն ցոյց տուող աներեւոյթի մը հետ գտնուի, երբեմն վերացական իմաստով կ’առնուի. ինչպէս, “To keep always *praying* aloud, is plainly impossible. Միշտ բարձրաձայն աղօթելը, պարզապէս անհնար է:

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

ing վերջաւորող ընդունելութիւններն յաճախ իրենց աներեւոյթին հետ համարժէք են հետեւեալ պարագայներուն տակ, եւ կարելի է մէկը միւսին տեղ գործածել.

(1) *See*, Գիտել. *hear*, լսել և *feel* զգալ բայերէն վերջ, երբ խնդրին ականարկէ. ինչպէս, “I saw him *running*, or *run*. Տեսայ զինք ինչպէս:

(2) *To begin*, Կարծիքս կամ *to continue*, շարունակել նշանակող անանցողական բայերէն վերջ, երբ տէր բային ականարկէ. ինչպէս, “It commenced *raining* (կամ to rain) very hard. Սկսեց շատ սաստիկ անձրեւել:

(3) *For*, *in*, *of*, կամ *to* նախադրութիւններէն վերջ. ինչպէս, “Men fit *for fighting*, or *to fight*. Մարդիկ կը յարմարին իրենց:

ՄԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Երբ անցողական ընդունելութիւն մը անուան վերածուի իրմէ վերջն եկող խնդրէն առաջ *of* դնելու է. այսպէս, “Faith is the *receiving of* Christ with the whole soul*. Հաւատքն է Եւրոպայի Քրիստոս բոլոր հոգւով:

† E-lis’abeth, E-liz’a-beth (Ելիս’աբէթ) Եղիսարէթ, (Երրայեցերէն է եւ կը նշանակէ Աստուծոյ երկրպագող:

‡ tu’tor (Բիւ’-թոր) ուսուցիչ

* soul (-օլ) հոգի

2. Verbs of preventing†, կանխել, արգելել, նշանակութիւն ունեցող բայերէն անմիջապէս վերջը դնելու չէ ընդունելութիւն մը, այլ բայէն վերջ հայցական խնդիր մը, որմէ վերջ ընդունելութիւնը *from* նախադրութեան հետ. այսպէս, “To prevent *them* from murdering others. Ուրիշները դիտմամբ սպանելէ շէրէն+ կասեցնելու:”

3. Զանալու է հնար եղածին չափ ոչ անուն մ'ընդունելութեան տեղ եւ ոչ ընդունելութիւն մ'անունան տեղ գործածել: Ընդունելութեան ուղիղ գործածութիւններն բաւական դժուար ըլլալով, կը հրահանգենք ուսանողն աւելի հատընտիր գրուածքներ կարդալու վարժութիւններով սովորի:

199. Վարժութիւն

[Հետեւեալի մերձիկն է. կանխել տեղ շնորհակալութեան հարցում, ընդունելութիւն է տեղիւն ԳԷ]

“It is the giving different names to the same object.”

“The writing the verbs at length on his slate, will be a very useful exercise.”

“He had indeed given the orders himself for the shutting the gates.”

200. Վարժութիւն

[3] [2]

“There is no excellence without great labor.” — *Wm. Wirt*.

“Let no act be done at haphazard*, nor otherwise than according to the finished rules that govern its kind.” — *Marcus Aurelius*.

“The secret of success is constancy† to purpose.” — *Disraeli*.

† pre-vent (դիմադր) կասեցնել, ընդմիջել, արգելել, խափանել, ետ կեցնել

|| slate (ք)՝ւելդ — մէկ վահակ քարետախտակ

* hap'haz'ard (հիփհազարդ) դիպուածի բերմամբ

† con'stan-cy (կոնստենսի) յարատեւութիւն, հաստատամտութիւն

ԴԱՍ ՔԴ. (LESSON CIV.)

[Զ]

Գործատեղ

smoke	(ը)՝ժօ+	ծուխ
filth	(ֆիլթ)	աղտ — filth'y, աղտոտ
hab'it	(հե'դիտ)	ունակութիւն, սովորոյթ
de'cent	(դե'յօնտ)	ազնիւ ու պարկեշտ, վայելուչ
bot'tom	(պօ'թըմ)	վարի մաս, տակ, յատակ
re-gard'	(րե'կա'րա)	նկատողութիւն, ուշադրութիւն.
բարեւ. վերաբերութիւն
in-struc'tion	(ին'տրէ'կշն)	սովորեցնելը. հրահանգ
spare	(սփե'յր)	խնայուած
bench	(պե'նչ)	նստարան. գործասեղան
rush	(րէշ)	կնիւն, պրտու. աճապարանք
hur'ry	(հը'րի)	աճապարանք [յառաջ տանիլը
slack	(սլէ'ք)	թոյլ
pro-mo'tion	(քրօ'մօշն)	յառաջացում, բարձրացում
raise	(րէշ)	վեր հանելը. (շփփել) աւելնալը
sched'ule	(սե'դուլ)	ցուցակ, ժամանակացոյց
ef-fi'cien-cy	(էֆֆի'շնս)	գործյառաջ քշելու կարողութիւն
no'tice	(նօ'թիս)	ազդ
ef'fort	(էֆֆօ'րթ)	ջանք

Բայեր

to smoke	(ը)՝ժօ+	ծխել
to chew	(չօ-)	ծամել
to de-test'	(դե'թէստ)	պժգալ, գարշիլ, գղուիլ
to in-dulge'	(ին'դըլճ)	անձնատուր լինիլ. (յօւրիւն ահա)
to sup-port'	(սըփօ'րտ)	գլտորիլ. (նիւրիւն) աչք գոցել
վեր բռնել. օգնել, ի նպաստ խօսիլ,
աշխատիլ. ապրեցնել, ծախքերը հոգալ, պահել
to re-gard'	(րե'կա'րա)	նկատել. յարգել
to note	(նօթ)	նկատել, ուշադրութեան առնել
to rush	(րէշ)	ուժգին յառաջ քշել
to hur'ry	(հը'րի)	աճապարել
to slack	(սլէ'ք)	} Թոյլցնել. Թոյլնալ
to slack'en	(սլէ'քն)	

* Հնչելու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ) :

to pro-mote' (էբօժօ՞ն)	յառաջացնել, (կարգը, --դէմնը)
	բարձրացնել
to base (դէյո)	հիմնել, հաստատել
to no tice (նօ՞նիս)	ծանօթագրել, նկատել
to con-grat' u-late (խնդրէ՞րդ Գրոր շնորհակարել	
to in-struct' (ինստրէ՞ր)	սովորեցնել, հրահանգել
to spare (ըստէ՞ր)	խնայել

Գործ Ուղեւոր վերաբերեալ յօսակցութիւն

Կարելի՞ է՝ վերակա-	Տեյ այ սիյ Կհը սիս-	May I see the super-
ցուն տեսնեմ: - Դեռ	գընիդիւրընդ- հիյիչ	intendent? - He is not
չեկաւ:	նալի ին եկդ	in yet.
Ինչո՞ւ համար կ'ու-	հոսնի Կո- Ես ունդ	What do you want to
զէք զինք տեսնել:	Կո- սիյ հիս ֆիս - այ	see him for? - I want
կուզեմ զինք տես-	ունդ Կո- սիյ հիս ին	to see him in regard
նել ձեր օգնող ուղե-	բիւսոդ Կո- Ես Եր	to your advertisement
լո- ծանուցման նը-	վըրիւրչընդ ֆիս- հելի	for help. - You want
կատմամբ: Այդ մա-	- Ես ունդ Կո- սիյ	to see the foreman for
սին դուք կ'ուզէք	Կհը ֆիսոն ֆիս- Կհիդ	that.
տեսնել տեսուչը:		
Ձեր քարտն ունի՞ք:	հել Ես կոն Ես Կո- Կո	Have you got your
- Չունիմ:	- այ հել նալի	card? - I have not.
Ինչ է ձեր անունն:	հոսնի ին Ես Կիս	What is your name?
Հաճեցէք աթոռ մը	Ինչո՞ւ Ես Կիս ին հիյ	Take a seat please.
առնել: Քանի մը ըր-	ուիլ Կիս Կո- ն ին	He will be down in a
պէտէն վար պիտի ըլ-	ֆիս- Կիսիդ	few minuts.
լայ:		
Ինչ կ'ուզէք: Գործ	հոսնի Կո- Ես ուն	What do you wish?—
մը կ'ուզեմ ձեռք	այ ունի Կո- ինդ - Ես	I want to get some
բերել:	ճաղ	job.
Ինչ կրնաք ընել:	հոսնի Կիս Ես Կո-	What can you do? —
Ձօրաւոր եմ եւ որ-	այ Կո- Կիսի Կիս ունի	I am strong and will-
եւիցէ գործ ընելու	Կո- Կո- Կիսի Կիսի	ing to do anything.
տրամադիր:		
Որ եւ է մէկը կը-	Կո- Ես նո ին ուն ին	Do you know anyone
ճանչնա՞ք հոս: - Որ-	հիյ - այ Կո- նալ նո	in here? — I do not
և է մէկը չեմ ճանչ-	Կիս ուն, Կիս այ	know anyone now,
նար հիմայ, բայց կա-	Տեյ Տեյ ֆիսոն Կիս Եր-	but I may make
րելի է վերջէն բարե-	ուրդ	friends afterwards.
կամներ չինեմ:		

Վկայագիրներ կամ
յանձնարարագիր-
ներ ունի՞ք: — Այո,
տիար, ահա առիկ
երկու հատ, և իր-
նամ ձեզ ցուցնել
ուրիշ շատեր որոց
կարենաք դիմել:

կը ծխէ՞ք։-Ոչ տիարս
կը ծամէ՞ք։- Ոչ տի-
արս։ Այդ ուղիղ է՝ Ես
կը խորհիմ ոչ մի ազ-
նիւ ու պարկեշտ
մարդ երբէք անձնա-
տուր ըլլալու է ծխե-
լու, ծամելու կամ
խմելու։ Ես ինքս կը
պօգամ աւելի ծա-
մելէ և կը նկատեմ
զայդ իբր կեղտոտ
ունակութիւն մը։

**Ինչ ազդ էք — Հայ,
Քանի՞ տարեկան էք
— Քսանեւչորս:**

Ինչ շահերով՞ — Ես
տրամադիր եմ վա-
րեն սկսելու:

Ամուսնացած էք, —
Ամուսնացած չեմ,
բայց բաւական մեծ
(չ— չէ՛ք) ընտանիք
մը, մայր, մօրաքոյր,
երեք քոյրեր և փոք-
րիկ եղբայր մ'ու-
նիմ ապրեցնելու:

Դուք խեղացի երիտասարդ մը կը թըռուիք ըլլալ : Պիտի

ሳቲኒ ኩሙ ኩኒኑ ሎቆይዮቹ፡-
 «ረሙ ይከፍረዋል ማለት የሆኑ
 ቅጂዎችን ማሳደግ ይቻላል» — ኩሙ
 ረሙ፣ ሳቲኒ ለረሙ ስሙ፣ ኩሙ
 ማለት ሎቆይዮቹ ኩሙ ረሙ
 ሳቲኒ ስሙ

[illegible][illegible][illegible]

Ե՛- ԸԺԺԻՅՐ Դ՛- ՊԻՅ Է՛
 Ի՛ՆԴԵԼԻՃԸՆԴ Ե՛-ՆԻ ՏՈՆ.
 -Ի -ԻԼ ԼԻԲՈՅ Ե՛- ԳԸՏ

Have you any references or letters of recommendation? – Yes sir, here are two, and I can refer you to many more.

Do you smoke?—No sir. Do you chew? — No sir. — That is right, I think no decent man should ever indulge in smoking, chewing or drinking. I myself detest more chewing, and consider it as a filthy habit.

What nationality are you? — Armenian.

How old are you? —
Twenty-four.

What pay do you expect? – I am willing to start at the bottom.

Are you married? — I am not married, but I have a good size family, mother, aunt, three sisters and a little brother to support.

**You appear to be an
intelligent young man
We will try you .**

փորձենք ձեզ: Վաղն էն դու-մա-մո-մո-մոնի Come in to-morrow
առաւօտ՝ գործ ելու ետէ՛ք դու-մա-մո-մո-մո morning ready to
պատրաստ (վե՛մնի՛ ճշ օր) work.

Տե՛ղ) եկէ՛ք:

Ծնորհակալ եմ, բա- ինչե՛նք է-մ, ի-մ-դ Կէ-Յ — Thank you, good day.
րի օր: — Բարի օր: ի-մ-դ Կէ-Յ — Good day.

Գործատեղւոյ մէջ Ըլլալիք Խօսակցութիւն

Ազնիւ տիար կը կա- ճէնք լճան -- էլ է-մ Gentleman will you
մենա՞ք բարու- Կոչուի ի՛նչ է-մ -- էլ kindly tell me how is
թեամբ ինձ ըսել ա- Կոչուի դու-մա-մո-մո -- էլ this to be done? —
սիկա ի՛նչպէ՛ս պիտի -- էլ փոքր օլ նե-մ-մո-մո You will find all nec-
ըլլուի: — Դուք պի- ինքնաբերական -- էլ Կոչուի Ե-մ necessary instructions on
տի գտնէ՛ք բոլոր օր-մո-մո-մո-մո the order-slip.

Հարկ եղած հրա-
հանգները յանձնա-
բարութեան ցուցա-
կին վրայ:

Ա՞ն է յանձնարար- էլ Կոչուի Կոչուի Ե-մ Is this the order-slip?
բութեան ցուցակը: — Ե-մ, Կոչուի էլ Կոչուի — Yes, that is the
— Այո, ան է ինչ որ -- էլ Կոչուի one I mean.

ըսել կ'ուզէի:

Բայց չեմ գիտեր ինչ- Կոչուի Կոչուի Ե-մ But I don't know how
պէ՛ս սկսիլ: — Ուրեմն դու -- էլ Կոչուի to start. — Then you
աւելի լաւ է կան- Կոչուի Կոչուի Ե-մ -- էլ better call either the
չէ՛ք կամ շինողը եւ Կոչուի Կոչուի Ե-մ the fixer or the foreman;
կամ տեսուչը. նա Կոչուի Կոչուի Ե-մ he will show you how
պիտի ցուցնէ ձեզ Կոչուի Կոչուի Ե-մ to start right; besides
ինչպէ՛ս սկսելու է՞ք Կոչուի Կոչուի Ե-մ he will see that your
դ շինակ ըստ ան- Կոչուի Կոչուի Ե-մ loom is in good run-
կից ի զատ ինք պի- Կոչուի Կոչուի Ե-մ ning order.

տի նայի որ ձեր գոր-
ծատեղանը լաւ վա-
զելու շարքի մէջ
(չոչու-մ) ըլլայ:

(Տեսիլ) Վարկեան Կոչուի Ե-մ (To the foreman) Have
մ'ուշի՛ք ինչպիսիւ, Կոչուի Ե-մ -- էլ you a moment to
ես պիտի սիրէի դու-մա-մո-մո-մո spare? I would like
դուք փորձէ՛ք եւ ի՛նչ Կոչուի Ե-մ you to try and see if
տեսնէ՛ք թէ մեքե- Կոչուի Կոչուի Ե-մ my machine is in

նա աղէկ վազելու այ շէլ ախար քնէն ինչ good running order.
շարքի մէջ է՝ — Բո- — I shall be there
պէի մը մէջ հոն պի- in a minute.

տի ըլլամ: May I use your
կարելի՛ է գործածեմ ձեր այ ետեւ ետեւ քէնի wrench? — Yes, you
ձեր գելիչը: — Այո, — ետեւ, ետեւ — ինչ ֆայնդ will find it in the tool-
դուք պիտի գտնէք իր ինչ քնէն ինչ ֆայնդ chest near my bench.
զայն գործիքներու ներքէն ձեր ախար քնէն. կօ ետեւ
արկղին մէջ իմ գոր- հեղէն ետեւ-եղէն — Բնէնդ Go and help yourself.
ծասեղանիս մօտ: ետ — Thank you.

Գնացէք և օգնեցէք
(— եւ) դուք ձեզի: — I return your wrench
Շնորհակալ եմ: with my many thanks.
Կը վերադարձնեմ այ ինչը ետեւ քէնի I return your wrench
ձեր գելիչը իմ բազ- — իմ հոգի ձեր ինչ ֆայնդ with my many thanks.
մաթիւ շնորհակա- շէլ այ ինչ ինչ հոգի Shall I place it where
լուծիւններովս: Տե- ինչ ախար քնէն ինչ հոգի Shall I place it where
ղը դնեմ: Հաճեցէք it belongs? — Do please.

Ո՞րքան շուտ կ'ա- հոգի — ետեւ քէնի How soon do you
կրնալէք որ ես այս ետեւ քէնի քէնի I expect me to turn out
գործը լրացնեմ: Որ- — ետեւ քէնի քէնի this work? — As soon
քան շուտ որ կրնաք: — ետեւ քէնի քէնի as you can. Take
Ձեր ժամանակն ա- ետեւ քէնի քէնի your time and do
ռէք (— մօտեցէ) և ետեւ քէնի քէնի your best. You needn't
ձեր ամենալաւն (կը- շէլ հոգի ետեւ քէնի show what you can
յաջողութեամբ լա- ինչ ֆայնդ ինչ ֆայնդ do in five minutes.
րէք: Դուք պէտք չունիք ցոյց տալ ինչ հոգի ետեւ քէնի You certainly will
կրնաք ընել հինգ բոպէի մէջ: — Ան- — ետեւ քէնի improve by-and-by.

շուտ հետզհետէ ա- լելիլաւ պիտի ընէք Note the word *rush*
նկատեցէք այդ գոր- ինչ ֆայնդ ինչ ֆայնդ on that job, take that
ծին վրայ աճապա- հոգի ետեւ քէնի first and rush it
րեցէք բառը. ա- ֆայնդ ետեւ քէնի through. Hurry up!
ռաջ առէք զայն հոգի. հեղէն ինչ ֆայնդ please.
եւ քնէն գլուխ
հանեցէք: Աճապա-
րեցէք: Հաճեցէք
(— մօտեցէ):

Դուք տարին բոլոր — եւս ոչ ոք չի ելլել
այդպէս զբաղուած — ոչ ոք — չի ելլել
էք: — Ոչ, մենք (Բո- էլ լիք է յայն, որ
ծեր) թոյլ եղանակ չենք ինչո՞ւն ուն
մ'ունինք, որ կ'սկսի երբ ինչո՞ւն
Յունիսին մէջ եւ կը-
վերջանայ Օգոստոս-
սին մէջ:

Are you so busy all year round? — No, we have a slack season, that begins in June and ends in August.

Առաւօտուն ինչ ա- հոգի միշտ
տեն պէտք եմ հոս յայնչի ինչո՞ւն
ըլլալ: — Մենք միշտ ինչ — ոչ ոք —
կ'սկսինք ժամը ճիշտ — միշտ երբ
8ին, կէսօրուան ճաշ լիք է, լիք է
ժամը 12էն 1. եւ լիք է 5-ը, երբ
կը թողուինք (կ'որ- ունք էր 5-ը,
դէն) 5ին: Եթէ 5էն ինչ էր 5-ը,
վերջ գործէք, ժա- թոյլ, երբ
մանակէն աւելի պի- ինչ էր 5-ը,
տի հաշուով, եւ ինչ էր 5-ը,
դուք պիտի վճար- ինչ էր 5-ը,
ուիք կրկին-ժամա- ինչ էր 5-ը,
նակ:

What time must I be here in the morning? — We always start at 8 o'clock sharp, luncheon from 12 to 1, and we quit at 5. If you work after 5, it would be counted overtime, and you would be paid double-time.

Մենք երբէք կ'ստա- որ ոչ ոք չի ելլել
նա՞նք ոչ ոք չի յա- ինչո՞ւն ելլել
ռաջացում կամ հոգի — ոչ ոք —
բարձրացում: — Ան- ինչ էր 5-ը,
շուշտ դուք կ'ստա- ինչ էր 5-ը,
նաք: Մենք կը բարձ- ինչ էր 5-ը,
րացնենք այս գոր- ինչ էր 5-ը,
ծարանի միջի աման ինչ էր 5-ը,
մէկ գործաւոր մաս- ինչ էր 5-ը,
նաւոր ցուցակի մը ինչ էր 5-ը,
համեմատ, որը հիմ- ինչ էր 5-ը,
նուած (ծրագրում) է ինչ էր 5-ը,
(Բոք յառաջ գնալու) ինչ էր 5-ը,
կարողութեան (հիմն) ինչ էր 5-ը,
վրայ:

Do we ever get any promotion or raise, and how often? — Certainly you do. We raise every employee in this shop, according to a certain schedule, which is based on efficiency.

Այս ձեր շարաթա- որին ինչ էր 5-ը
վճարն է: Դուք պի- ունք էր 5-ը
տի նկատէք որ ձեր ինչ էր 5-ը

This is your pay. You will notice that your efforts have been ap-

ջանքերն գնահատ- քընդէյդէր էն- ք- appreciated and you have
ուած են եւ ձեզ հէլ պէն կրէրէր ք been granted a sub-
շնորհուած է շարա- ւըդդէնչալ բէյ. ք stantial raise; I con-
թականի բաւական գընդէրէնչալ է- gratulate you for your
խոշորկէկ յաւելում ֆ- ք- ք- — success. — Thank you
մը. կը շնորհաւորեմ իննչ- ք- ք- — very much.
զձեզ ձեր յաջողու-
թեան համար : —
Որստ շատ շնորհա-
կալ եմ ձեզ :

RULE XXI. — ADVERBS. ԿԱՆՈՆ ԻԱ. — ՄԱԿԲԱՅՆԵՐ :

Adverbs relate to verbs, participles, adjectives, or other adverbs.* — Մակբայներ կը վերաբերին բայերու, ընդունելու-
թիւններու, ածականներու կամ ուրիշ մակբայներու. ինչպէս,
“He acted *judiciously*. Գրգռ-իւմ (Իննչալ) գործեց :
“Grammar, as an art, is the power of reading, writing and speaking *correctly*. Քերականութիւն՝ իբր գեղարուեստ մը,
պիտի կրդալու, գրելու և խօսելու կարողութիւնն է :
“She was an *exceedingly* kind woman. Ինք չափ արի
կին մ'էր : “I remain *very* respectfully yours. Կը մնամ ինչ
յարգանք ձերդ :
Բայառ-իւմ Ա. — Yes, ay, և yea, ք մակբայներն երբ
գործածուին հարցման մը իբր պարզ հաստատական պատաս-
խան, և no, na, ք իբր պարզ բացասական պատասխան, միշտ
անկախ են եւ ամբողջ նախադասութեան մը հաւասար. ինչ-
պէս, “Can you do it? Yes. Կրնա՞ք ընել ատիկա : Այո :
“Is it broken? No. Կոտրած է : Ոչ :

Բայառ-իւմ Բ. — Amen, ք բառը՝ յաճախ անկախօրէն
կը գործածուի աղօթքի մը մէջ կամ վերջը. և ինքնին աղօթք
մ'է, եւ կը նշանակէ եղիցի. ինչպէս, “We ask in the name of
Jesus. Amen: Կը խնդրենք Յիսուսի անունովն : Ամէն :
Բայառ-իւմ Գ. — Նախադրութենէ մ'առաջ դրուած մակ-
բայ մը երբեմն կը թուի թէ աւելի նախադրութեանը կը վե-
րաբերի. քան այն բային կամ ընդունելութեանն, որուն նա-
խադրութիւնն իր խնդիրը կը կապէ. ինչպէս,

“Right against the eastern gate,

Where the great sun begins his state.” — Milton.

«Ողջիկ արեւելեան մուտքին հանդէպ,

Ուր մեծ արեւը կ'սկսի իւր պետութիւնը : — Միլթոն :

* [Սոյն կանոնը զոց ընկու է] :

Բացահանելն Գ. — *Much, շատ. little, քիչ. far, հեռու. և all, բոլոր բառերն նախապէս ածական ըլլալով, նրբեմն կը նախադասուին not բացասականովը. և երբ գոյականաբար առնուին, (բայէ վերջնէն) կը նախադասուին հետեւեալներուն պէս մակբայով մը, too, how, thus, so կամ as. ինչպէս, “Not all that glitters, is gold. Ոչ շինքն, որ կը փայլի, ոսկի է, (ամեն ինչ որ կը փայլի, ոսկի չէ)։” “Thus far is right. Մինչեւ հոս ուղիղ է։*

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Գոյականի մը վրայ դրուած մակբայը ածական սեպեւլու է. ինչպէս, “*To-morrow morning. Վաղն առաւօտ։*

2. Մակբայի մը դիրքի մասին որոշ կանոն մը չէ կարելի տալ. բայց ընդհանուր առմամբ հետեւեալ դիրքերովը գործածուելու են.

(1) Ածականներու կամ ուրիշ մակբայներու վերաբերողներն՝ շատ քիչ բացառութեամբ, իրենց ածականներէն կամ մակբայներէն անմիջապէս առաջ դրուելու են. ինչպէս, “*She is a very modest girl. Նա շատ պարկեշտ աղջիկ մ’է։*

(2) Բաղադրեալ բայերու վերաբերողներն առ հասարակ առաջին օժանդակէն վերջը դրուելու են. ինչպէս, “*He has never been graduated. Ինք ոչ երբէք ընթացաւարտ եղած է։* Սակայն ազդու ընելու համար ամրողը յայտն վերջը դնելու է. ինչպէս, “*She has been treated kindly. Իրեն հետ վարուած էին բարեմբար։*

(3) Պարզ բայերու եւ պարզ ընդունելութիւններու վերաբերողներն երբեմն առաջ եւ երբեմն վերջը կը դրուին. այսպէս, “*He spoke earnestly. Եռանդով խօսեցաւ։* “*Certainly you must have known him. Անշուշտ դուք պէտք է գինք ճանչցած ըլլաք։*

3. Անգլիերէնի մէջ առ հասարակ երկու բացասական միեւնոյն խօսքին մէջ գիրար ոչնչացնելով դրական իմաստ մը կ’արտայայտեն. ինչպէս, “*He did not say nothing. Ոչինչ չըսաւ (կրնայ հասկցուիլ բան մ’ըսաւ)։* Բայց անկախ բացասական մակբայներն կրկնելով աւելի ազդու իմաստ մը կ’արտայայտեն. ինչպէս, “*No, no, no. ոչ, ոչ, ոչ։* “*No, never. Ոչ, ոչ երբեք։*

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Մակբայներն ածականներու տեղ գործածուելու չեն. այսպէս սխալ է ըսել “*The now copies*”, պէտք է ըսել “*The present copies. Ներկայ պատճէններն։*

2. *How մակբայը ոչ that շողկապէն առաջ եւ ոչ տեղը գործածելու է. այսպէս ըսելու չէ* “Ye see *how that*”, այլ “Ye see *that*. Դուք կը տեսնէք որ” նոյնպէս սխալ է ըսել “Be cautious *how* you offend him” այլ. պէտք է ըսել “Be cautious *that* you do not offend him. Ձգուշացէք որ զինք չե նեղացնէք”

3. *No գործածելու չէ ոտին տեղ. այսպէս չըսուիր* “Tell me you will go or no” այլ ըսելու է “Tell me you will go or not (ըսել ուզելով will not go). Ըսէք ինձ պիտի երթա՞ք թէ ոչ”

4. *Ever, բնաւ, երբեք հաստատական է եւ գործածելու չէ never, ոչ բնաւ. ոչ երբեքին տեղ, որ բացասական է:*

201. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն վերջերեւ իւր կռնիւնի տառով յանդիմանալի հոգեւորականներէն ընտրուած են եւ տարբերութիւնները]

“The words must be generally seperated.”

“There are but two ways possibly of justification* before God.”

“That thou mayest know how that the earth is the Lord’s.”

“We see by these instances||, how prepositions may be necessary to connect those words...”

“We must be immortal, whether we will or no.”

“I do not know whether they are out or no.”

“Can I make men live, whether they will or no?” — *Shak.*

“There is nothing more admirable nor more useful.”

“I cannot by no means allow him that.”

“In some parts of South America, it seldom or ever rains.”

202. Վարժութիւն

[Յ] [Հ]

“To become an able man in any profession¶ whatever, three things are necessary - nature†, study‡, and practice§.” — *Aristotle.*

* jus’ti-fi-ca’tion (ճէսթիֆիկեյշն) արդարացում

|| in’stance (ինսթանս) օրինակ, խնդիր. պարագայ

¶ pro-fes’sion (թրոֆէշն) գիտական արհեստ (թիշն-թիշն, քիմիկոս-թիշն ևն.) † na’ture (նէչըր) բնութիւն

§ prac’tise, prac’tice (թրէթրէս) գործնական վարժութիւն. փորձառութիւն — to practice, ընել, ի գործ դնել, ի կիր առնուլ. բանեցնել ‡ stud’y (շթը) սովորելը

ԴԱՍ ՀԵ. (LESSON CV.)

[9]

[ՄԱՆ. — Մեր ուսանողներն կամ Անգլիախօս երկրի մը միջի Հայ նորեկներն իրենց եւ իրենցմէ կախումն ունեցողներու ներկայի, առօրեայ եւ անմիջական պէտքերը Հայթայթելու կարող վիճակի մը Հասցնելէ վերջ. կ'անցնինք այժմ գիրենք իրենց ապագայի պէտքերուն հետ ծանօթացնելու. եւ զայնս նախատեսելու եւ կարգադրելու կարող վիճակի մը մէջ բերելու:]

Մեղուներն ու մրջիւններն խիստ գեղեցիկ եւ ազդեցիկ օրինակներ են ոչ միայն անվհատ ժրջանութեան, այլ եւ բարեկեցիկ ապագայի կանխատեսութեան. եւ կ'արժէ որ ամեն մէկ անձ օրինակ առնէ մեղուներու ու մրջիւններու ոչ միայն անվհատ ժրջանութենէն, այլ նաեւ անոնց ընկերացոյցներէն, ինչպէս եւ մանաւանդ թորելիէն յապտելու, այն է ինչպէս ժողովուրդի մէջ ձեռք ձգուած էն ինչ որ յապտելու ալ բարեկեցիկ ապրելու համար: Եւ ասիկա ընելու միջոցն է (ա) ամեն մարդ իր կարողութեան համեմատ գումար մը, օրական գէթ սէնդ մը կամ շաբաթը եօթը սէնդ կանոնադրութեամբ յապտելու: (բ) կեանքն ու ստացուածքը միշտ ապահովութեամբ պահելու: (գ) անշարժ բայց լաւ եկամուտ բերող կանոններ եւ արարելու: Ուստի եւ մեր յաջորդ երեք դասերը պիտի ըլլան Գումար, Կանոնադրութեան եւ Կանոնադրութեան:

Bank (դէն) Դրամատուն (Տճ. Կանոն)

Sav'ings Bank (Սեյւինգս Կանոն) Խնայողութեան Դրամատուն. Խնայողութեան Սնտուկ

Com-mer'cial Bank (Կոմերշիալ Կանոն) Վաճառականական Դրամատուն

State Bank (Տեյթ Կանոն) Նահանգային Դրամատուն

Na'tion-al Bank (Նեյշնէլ Կանոն) Ազգային Դրամատուն

Trust Company (Էսթրաք Կոմպանի) Շահեբու Միացեալ Ընկերութիւն

ՄԱՆ. — Սոյն դրամատներն իրարմէ կը տարբերին իրենց ներքին կանոններով:

Ex-change' (Էքսչէնջ) Փոխանակութիւն, Սակարան

Bourse (Բուրս) Սակարան

Clear'ing House (Կլիրինգ Կոմպանի) Վճարագրեր եւ Փոխանակագրեր Փոխանակելու Տուն

Դրամատան մէջ Գործածուած Բառեր

bank'er	(պէ'ն+ւր)	դրամական գործառնութիւններ
fin'an-cier'	(ֆինէն-ի'յր)	կատարող. սեղանաւոր, պահէր
bro'ker	(պրո'ւր)	միջնորդ
bro'ker-age	(պրո'ւր+էյճ)	միջնորդչէք
bank-book	(պէն+պոո+)	դրամատետր
sav'ings	(սե'յվինգ)	խնայուած դրամներ
de-pos'it	(պէթ-ի'ւր)	պահեստի դրուած գումար. գաշ-
նադրութեան առթիւ առ հաշիւ
վճարք, առհաւատչեայ (Տճի. փէյ)
de-pos'i-tor	(պէթ-ի'ւր+ւր)	դրամատանը պահեստի դրամ
յանձնող. պահաւ դրամ դնող,
աւանդատու
with-draw'al	(ուիթրաւ)	հտ առնելը
check, cheque	(չեք)	} վճարագիր, փոխանակագիր
draft	(դրաֆթ)*	
cap'i-tal	(էթ-ի'ւր)	մայրաքաղաք. գլխագիր. դրա-
մագլուխ
prin'ci-pal	(պրին-ի'ւր)	գլխաւոր. մայր գումար
in'ter-est	(ինտրէստ)	հետաքրքրութիւն, փոյթ. տոկոս
per cent, per cen'tum†	(պէր-սենտ, փէր-սենտ)	հարիւրին
div'i-dend	(ուիվիդենդ)	բաժանելի. շահաբաժին
earn'ings	(էրնինգ)	վաստակ. շահ
sur'plus	(սըր-պլուս)	պէտք եղածէն աւելի. աւելցած
di-rect'or	(ուրէթթօր)	վարիչ, առաջնորդող
trus-tee'	(թրէսթի)	կալուածապահ, խնամակալ, հո-
re-ceiv'ing tell'er	(րէ-իվինկ րէ'ւր)	դրամընկալ [գարարձու
paying teller	(պէյինկ րէ'ւր)	դրամահատող
cash-ier'	(էթի'յր)	արկղակալ
book'keep'er	(պոո-ի'յր)	տոմարակալ [օրաթերթ
jour'nal	(ճըռնէլ)	օրագրութիւն. առօրեայ տոմար.
ledg'er	(լէճըր)	մայր-տոմար
vouch'er	(վաւչըր)	հաստատագիր, վկայող
trust	(թրէսթ)*	վստահութիւն. աւանդ. ապառիկ
առեւտուր

* Հնչեյու է մէկ աղան (մէկ վանկ) :

† centum կատիններէն է և կը նշանակէ հարիւր

fund	(ֆընդ)*	անձեռնմխելի գումար
re-serve'	(ընդ'ը-վ)	վերապահուած (էրէն-ի պահ-ած).
cash	(քէշ)	կանխիկ դրամ [պահեստի զօրք
net	(նէթ)	ուռկան. զուտ (առանց սրէ Զ-ի-ի
կո՛ւ շէշքի)
cur'ren-ney	(քըրըն-նէ)	ընթացիկ (դրամ), թղթադրամ.
bill	(բիլ)	հաշուեառման, թղթադրամ, օրի-
նագէծ
de-nom'i-na'tion	(դէն-մին-ի-յըն)	ուրոյն ուրոյն անուն տալը. յար-
անուանութիւն
cred'it	(քրէ-թ)	հաւատք ընծայում. վարկ. (սո-
ժ-րէ) պահանջք, մուտք
note	(նոթ)	պարտամուրհակ
dis-count'	(դի-ս-տ-նէթ)	զեղջ
due	(դիւ-)*	վճարելի
pro'test	(քո-թէ-սթ)	բողոք
stock	(սթոք)	ծառի բուն. զարմ. արջառ. ար-
ժէթուղթ, բաժնեթուղթ
com'mon	(քոմ-ոն)	հասարակ [ունեցող
pre-ferred	(քրէֆը-ր)	առաջին պահանջքի իրաւունքն
quo-ta'tion	(քո-տ-ի-յըն)	վկայութիւն, ստկարանի գին
bond	(բոնդ)	կապ. մուրհակ. տոկոսաբեր ար-
ժէթուղթ, գրաւութուղթ
se-cu'ri-ty	(սէ-քը-րի-թի)	ապահովութիւն, գրաւական
in-vest'ment	(ին-վէ-մէ-նթ)	չահագործութեան դրուած դրա-
col-lat'er-al	(քոլլէ-թըրէլ)	անուղղակի [մագլուխ
collateral-security	(քոլլէ-թըրէլ-սէ-քը-րի-թի)	յաւելուածական գրաւ
loan	(լոն)	տոկոսով տրուած դրամ. փոխ
տալը
mort'gage	(մո-ր-գէյջ)	անշարժ կալուածք գրաւի դնելը
prof'it	(քոմ-ֆիթ)	չահ
loss	(լոս, Լոս)	կորուստ
in'come	(ին-քոմ)	եկամուտ
dis'tri-bu'tion	(դի-սթրի-բի-յըն)	բաշխում, բաժանում
list	(լիսթ)*	ցուցակ
ac-count'	(էք-ս-տ-նէթ)	հաշիւ
to'tal	(թոթէլ)	բոլոր, ամբողջ
a-mount'	(ա-մոնթ)	գումար

* Հնչիւն և մեկ տեղանի (մէկ վանկ) :

bal'ance	(պէլանս)	նժար. հաւասարակշռութիւն
frac'tion	(ֆրէֆշն)	կտոր, մաս, կոտորակ
av'er-age	(եւէրէյճ)	միջին հաշիւ
en'try	(էնթրի)	մուտք. արձանագրելը
in-dorse'ment	(ինթօրսմէնթ)	փոխանակագրի ետեւը անունը գրելը, փոխանցում (ՏՃՆ. ճէթօ)
pay-ee'	(պէյէ')	անձը որուն դրամ պիտի վճարուի
pay'er	(պէյէր)	վճարող
re-mit'ter	(րէմիթէր)	ստակ ղրկողը
re-mit'tee'	(րէմիթիէ')	անձը՝ որուն ստակ պիտի ղրկուի
re-mit'tance	(րէմիթանս)	դրամ ղրկելը. ղրկուած դրամը
ex-pense'	(էքսփէնս)	ծախս
dis-burse'ment	(դիսբըսմէնթ)	ծախսելը, ծախսուածը, ելք
as'sets	(էսէթս)	պարտքի դէմ եղած գոյքեր եւ առնելիքներ
li'a-bil'i-ties	(լիաբիլիթիէս)	պարտքեր, տալիքներ
mis'cel-la'neous	(միսէլլէնէյուս)	այլեւայլ, զանազան, խառն
vault	(վօլթ)	կամարակապ տապանատուն կամ անոր նման շինուած որեւէ խցիկ
safe-deposit-vault	(սէյֆ-դէպիթ-վօլթ)	ապահովաւանդատուն, տապանատան նման արկղամուրձ
spec'u-la'tion	(սպէկտէյն-լէյշն)	տեսութիւն. շահադիտութիւն, փնասելու վտանգի տակ առնտուր
spec'u-la'tor	(սպէկտէյն-լէյշնէր)	շահադէտ. փնասելու վտանգի տակ առնտուր ընող
em-bez'zle-ment	(էմբէշլէմէնթ)	իրեն վստահացուած ուրիշի դրամը իւր անձնական հաշւոյն ծախսելը
in-solv'ent	(ինսօլվէնթ)	պարտքերը չը գոցող, սնանկ
bank'rupt	(բանկրոպթ)	սնանկ
bank'rupt-cy	(բանկրոպթի)	սնանկութիւն

Բայեր

to save	(տէյվ)	խնայել
to de-pos'it	(դէպօզիթ)	ի պահ դնել, պահեստի տալ
to with-draw'	(ուիթդրօ)	ետ առնել, ետ քաշել, հանել

† Երկաթէ կամ պողոմատէ շինուած խցիկներ եւ պահարաններ են. որոնք կը գործածուին ոսկեղէն, արծաթեղէն, գոհարեղէն եւ կարեւոր թղթեր ապահով (հրդեհէ և գողութիւնէ) պահելու համար:

to cred'it	(գրե'տէր)	հաւատք ընծայել, պահանջի սիւնակի մէջ գրել
to vouch	(վաւնլ)*	ապացոյցով հաստատել, վկայել
to bal'ance	(պէ'լան)	հաւասարակշռել
to ac'count'	(ըստ'անդ)	հաշիւ տալ, հաշուել
to dis'trib'ute	(տէ'ստրէ'պէ'ն)	ցրուել. բաշխել. բաժնել
to loan	(լոն)	փոխ տալ (տո'ւոսով)
to prof'it	(փո'ֆէր)	շահիլ. օգուտ քաղել
to dis'count'	(տէ'ստ'անդ)	զեղջելով վճարել
to dis'burse'	(տէ'սպէ'ն)	ծախսերը վճարել, ծախսել
to re'serve'	(րէ'զէ'ւմ)	վերապահել (եթէ'նի պահել)
to cash	(քէշ)	կանխիկ դրամ վճարել
to as'sort'	(ըստ'որ)	դասակարգել
to en'dorse'	(էն'դո'ս)	{ փոխադրել կամ վարձարի հաւեր
to in'dorse'	(ին'դո'ս)	{ տնւնը դրել, փոխանցել (ճէ'թ) րոնել
to re'mit'	(րէ'մէ'տ)	դրամ դրկել
to ac'cru'e'	(ըստ'որ)	աճիլ, աւելնալ
to in'vest'	(ին'վէ'ստ)	շահագործութեան համար դրամագլուխ դնել
to fi'narce'	(ֆոյն'ն)	նիւթականը մատակարարել եւ կառավարել
to con'vert'	(կոն'վէ'րտ)	վերածել, դարձնել
to bid	(պիտ)	գին տալ
to clear	(քլէ'յը)*	մաքրել, փայլեցնել
to earn	(ընն)*	վաստկիլ, շահիլ [տալ
to quote	(քոտ'ոյն)*	վկայութիւն բերել, սակագին
to sum up	(սըմ'ըփ)	ամփոփել. գումարել
to sub'tract'	(սըտրէ'կտ)	բառնալ, բարձում ընել, հանել
to mul'ti'ply	(մըլ'տի'պլէ)	բազմապատկել, բազմացնել
to di'vide'	(տի'վէ'յո)	բաժնել
to av'er-age	(է'վէ'րէյճ)	միջին հաշիւը գտնել
to list	(լիստ)*	ցուցակի մէջ արձանագրել, խոկալ, կանխամտածել
to a'mount'	(ամո'տանդ)	գումարը հասնիլ
to spec'u-late	(ըստ'է'կէ'նիյո)	(էնտելէն էնտելոյ, փոխադրել) շահագիտութիւն ընել
to em-bez'zle	(էմ'պէ'շլ)	իրեն վստահացուած ուրիշի դրամը իր անձնականին ծախսել

* Հնչուելու է մէկ տեղամէկ (մէկ վոյկ)։

to di-rect' (դի-րե-կ-տ)	ուղղութիւնը որոշել, ուղղել վա-
to de-nom'i-nate (դե-նոմ-ինէյտ)	ուրոյն ուրոյն անուանել [րել
to pro'test (փո-տէ-ս-տ)	բողոքել . պարտամուրհակ մը
վճարելու ներկայացուած եւ մեր-
ժուած ըլլալուն վկայել
to bond (պոնդ)	} վճարումը գրաւ առութեամբ
} ապահովել
} ծախսել
to mort'gage (մոր-տի-ճ)	
to spend (սփենդ)	

203. վարժութիւն

[Յ]

THE SAVINGS BANK

"A penny saved,
Is a penny gained."

It is not the money you earn that will make you rich, but the money you save. You should save some money out of your earnings to put in the bank. If you keep money at home, you may lose it or spend it. In the bank, the money is safe.

When you want to start an account in the bank, the clerk at the bank will give you a bank-book, which will show how much money you have in the bank. You will find the following notice on the book —

Always bring your book with your deposit.

See that entries agree with your tickets.

And on the deposit-slip or ticket you must notice the following —

Depositors are requested to assort all bills, to list each check separately and to endorse all checks and drafts.

On a check account book the notice reads —

Leave the book monthly in the bank for balancing.

Pennies saved in time make dollars, and if you save a little each week, you will at last have enough money to buy a home, or a business or a shop. It is much better to own your home than to pay rent.

The Penny or Dime Savings Bank will take care of your small savings for you, and pay you interest on the money you have with them. This is a very good way to begin to save.

Դրամատան մը մէջ Հլլալիք Խօսակցութիւն

Գիտի սիրէի հաշիւ աշ-
 ւոյ՝ օ-տ ւոյ՝ ք- օգի
 ւն ըգգ-նէր էն հէյր-
 ւոյնէ ետ րհն լէ-տ
 քին պատու հանին
 օ-նոօ ֆիւյր

I would like to open
 an account in here.—
 Step at the last win-
 dow please.

мысль:

Պիտի սիրէիք խնայ- 'ե-դ ե-լոյդ Դ-ն օգն Would you like to
յողակա՞ն թէ վճա- -եյվնի՞ն ո- չէր ըն open savings or check
րագրի հաշիւ բանալ Գ-ն-դ — -եյվնի՞ն account? — Savings.

— Խնայողական:

Հաճեցե՞ք լեցնել այս
քարտին վրայ թուա-
կանը , դրամ պա-
հեստի դնողին ա-
նունն ու հասցեն . և
դրամ պահեստի դ-
նողին հօրն ու մօր
անուններն ու հա-
ցեներն . ստորագրե-
լի՞նք — այո՛ .

Քիչ փոքր քանակությամբ
հաշվառվող փողերի
համար օգտագործե-
լի՞նք — այո՛ .

Մեծ քանակությամբ
հաշվառվող փողերի
համար օգտագործե-
լի՞նք — այո՛ .

Մեծ քանակությամբ
հաշվառվող փողերի
համար օգտագործե-
լի՞նք — այո՛ .

Please fill out on this
card the date, the de-
positor's name and
address , and the
names and the ad-
dresses of the depos-
itor's father and moth-
er; sign it and hand
it back. — I will.

ցէք զայն եւ վերադարձուցէք: — (Այնպէս) պիտի ընեն:

Հիմա դուք կրնաք նաև ես և եղբիս հետ Now you can fill out
 լեցնել այս պահանջարկի փոխանցման և this deposit-slip and
 տալու ցուցակը. եւ ցուցակը էլ ուղարկեք present it with the

դրամին հետ ներ- ղնի Դո- րհ բի-նի-նի money to the receiving
կայացուցէք զայն Բիւլը, հի-յ -նի Բի-նի teller, he will give
դրամընկալին. ինք եօ-ր դի-ն-դ-տ-տ-տ-տ you your bank-book*.
պիտի տայ ձեզ ձեր — All right.

դրամատետրը : —
Շատ լաւ :

Կ'ուզեմ քիչ մը դը- րայ -նի Դո- րհ -նի I want to draw some
րամ հանել : — Հաճե- ղնի — ֆի-ն -նի րհ- money. — Fill out
ցէք լեցնել այս հրա- ղնի-յ ֆի-նի-նի րհ- this check please, and
մանազիրը եւ ստո- եօ-ր դի-ն-դ-տ-տ-տ-տ sign your name here*.

րազրել ձեր անունն
այս տեղ :

Կ'ուզեմ փոխանա- րայ -նի Դո- րհ -նի I want a draft to be
կազիր մը գրուած դի-յ րհ-նի Բի-նի-նի drawn in favor of
ըլլայ Յակոբ Ապա- Յ-նի-նի Ադ-հ-նի-նի ֆի- Hagop Abahoonie for
հունիի հրամանին ֆի-նի-նի րհ-նի forty dollars.

քառասուն տալէրի
համար :

Հաճեցէք այս մուր- ֆի-նի-նի րհ-նի-նի րհ- Please discount this
հալը զեղջով վճա- Նի-նի ֆի-նի-նի րհ- note for me. It will
րել ինձ համար : Վը- դի-յ րհ-նի -նի րհ- be due on the tenth
ճարելի պիտի ըլլայ Բի-նի-նի -նի օլը- of August.

Օգոստոս տասնին :

Կ'ուզեմ քիչ մը դը- րայ -նի Դո- րհ -նի I want to invest some
րամ շահագործու- -նի ղնի -նի Բի-նի-նի money on good bonds.
թեան յատկացնել դ-նի-նի

լաւ գրաւած ու զթե-
րու վրայ :

Փոխանակագրի մը Պատճէն

No. New York, N. Y. 191

BANK OF COMMERCE

Pay to the order of \$

Dollars.

PAYABLE THROUGH
NEW YORK CLEARING HOUSE.

* Այս գործողութիւններն դրամատետրուն մէջ առ հասա-
րակ գրագիրներն ինքնին կ'ընեն :

RULE XXII. — CONJUNCTIONS. ԿԱՆՈՆ ԻՅ. ՇԱՂԿԱՊԵՆԵՐ.

Conjunctions connect words, sentences, or parts of sentences.*
 Շաղկապներ կը կապեն բառեր, նախադասութիւններ կամ նախադասութեանց մասեր. ինչպէս, "You and I. Դուք և ես."
 "He fled because he was afraid. Փախաւ որովհետեւ կը վախնար:"
 Բայց ոչ թէ. — That, թէ-ոչ, շաղկապը երբեմն նախադասութիւն մը ներկայացնելու կը ծառայէ, որ աստեղծ կամ տէր բայի եւ կամ խնդիր կը դառնայ գիմաւոր բային. ինչպէս,
 "That mind is not matter, is certain. Թէ միտքը նիւթ չէ, ոչ որոշ է:"

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Շաղկապները կը կապեն մասնաւոր բառեր, որոնք ընդհանրապէս մի եւ նոյն մասունքը բանին, մի եւ նոյն հոլով եւ մի եւ նոյն կախումն ունենալու են. ինչպէս, "Honour thy father and thy mother. Պատուէ քու հփրդ ու քու հփրդ:"

2. As իբր շաղկապ կարելի է գործածել ածական մը կամ ընդունելութիւն մը գոյականի մը կապելու համար. ինչպէս, "..... actions AS distinguished from events.":

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Շաղկապով մը կապուած երկու մասեր ընդհանրապէս տեսակով եւ քանակով նոյն ըլլալու են. այսպէս սխալ է ըսել "Athens saw them entering her gates and fill her academies" ալ պէտք է ըսել "Athens saw them entering her gates and filling her academies. Լիթէնք տեսաւ անոնց իր դռներէն ներս մտնելը եւ իր վարժարաններն լեցնելը:"

2. Յարաբերական դերանունի մը հետ շաղկապ գործածելու չէ. քանի որ ինքնին կապելու յատկութիւն մ'ունի:

3. Յարնչական շաղկապներէն (որոնք երբեք 230-231) իւրաքանչիւրին հետ իրեն շիտակ համապատասխանողը գործածելու է:

4. Բաղդատութեան երկրորդ մասը պէտք է ներկայացուի than, քան թէ շաղկապով:

204. Վարժութիւն

[Հետեւեալի մէջ իմ. կէտին է- ուր յանդիման հարցադրութիւն, ընդհանրութիւն է դրամի մէջ]

"Forms of government may, and must be occasionally, changed."

"He was more beloved, but not so much admired as Cinthio "

"We have neither forgot his past, nor despair of his future success."

"To prepare the Jews for the reception of a prophet mightier than him, and whose shoes he was not worthy to bear."

"It shall not be forgiven him, neither in this world, neither in the world to come."

* [Այս կանոնը գոյ ընկու է]:

ԴԱՍ ՀԶ. (LESSON CVI.)

[9]

In-sur'ance (ինշուրէնս) Ապահովագրութիւն

Անգլիական երկիրներու մէջ մօտաւորապէս ամեն բանի համար տեսակ մը ապահովագրութիւն կարելի է գտնել. ասոնց գլխաւորներն են,

Life Insurance (լայֆ ֆինշուրէնս) Կեանքի Ապահովագրութիւն (ճանաչուած դէպք)

Ac'ci-dent Insurance (է'սի-տենտ ֆինշուրէնս) Փորձանքի Ապահովագրութիւն (փորձանքով ճանաչուած կամ ըստ դէպքի)

Health Insurance (հէլթ ֆինշուրէնս)

Առողջութեան Ապահովագրութիւն (հիւստի-տենս դէպք)

Fire Insurance (ֆայր ֆինշուրէնս) Հրդեհի Ապահովագրութիւն (ֆայր-տենս դէպք)

Bur'glar Insurance (բըր-կլէր ֆինշուրէնս) Գողի Ապահովագրութիւն (բըր-կլէր-տենս դէպք)

Em-ploy'ers' Li'a-bil'i-ty Insurance (էմ-փլոյ-էր-ս' լի-ա-բի-լի-տի ֆինշուրէնս) Գործատիրոջ Պատասխանատուութեան Ապահովագրութիւն (էմ-փլոյ-էր-ս' լի-ա-բի-լի-տի-տենս դէպք)

Ma-rine' Insurance (մարին ֆինշուրէնս)

Մովային Ապահովագրութիւն (մարին-տենս դէպք)

Կեանքի Ապահովագրութեան Տեսակներն են

Ապահովագրուած գումարը ի դէպ մահուան միայն վճարելի
In-dus'trial (ին-դըս-տրի-է-լ) Աշխատաւորական (լաբ-ը-լի-տենս-դը-լի-տենս)

Or'di-na-ry Life (օ'ր-դին-ը-րի-լայֆ) Սովորական (օ'ր-դին-ը-րի-լայֆ-տենս դէպք)

10, 15, 20, 25, or 30 Payments Life (փեյմենտ-լայֆ)

10, 15, 20, 25 կամ 30 տարիներ միայն վճարելով

Joint Life (Ջոյնտ-լայֆ) Միացած Կեանքի

(էյ-լայֆ-տենս աւելցուած ճանաչուած դէպք)

Ապահովագրուած գումարը ապահովագրողի ողջութեանը վճարելի, որով թուով տարիներէ վերջ

10, 15, 20, 25 or 30 En-dow'ment (էն-դու-մենտ) 10, 15, 20, 25 կամ 30 տարիներէ վերջ Ապահովագրութեան Անձեռնմխելի Գումարը ետ կը դարձուի ապահովագրողին

Միւս ապահովագրութիւններու տեսակները շատ քիչ են, ի պահանջել հարկին կարելի է որ և է հաւաքաբէժ գործակալէ տեղեկանալ:

Ապահովագրութեան Առթիւ Գործածուած

Սովորական Բառերն են.

ap'pli-ca-tion	(էփլէէթէն)	դիմում. խնդրագիր
ap'pli-cant	(էփլէէթէն)	դիմող, խնդրատու
pol'i-cy	(փէլիթ)	քաղաքականութիւն, ընթացք.
ապահովագիր
in''con-test'a-ble	(ինփէսթէթէն)	անվիճելի
non-for'feit-able	(նոնֆէթէթէն)	ոչ տուժելի
pre'mi-um	(փրէմիւմ)	մրցանակ. ապահովագրին
an'nu-al	(էննուէլ)	տարեկան
sem''i-an'nu-al	(սէմիէննուէլ)	կէս տարեկան, վեցամսեայ
quar'ter-ly	(քուորթըրլի)	քառորդ տարեկան, եռամսեայ
month'ly	(մոնթլի)	ամսական
week'ly	(ուիքլի)	շաբաթական
grace	(գրէյս)*	շնորհք. սեղանօրհնէք — days of
grace, պայմանէն աւելի օրեր
ar-rear'	(էրրէյր)	անվճար մնացած [նիւր
laps	(լէփս)*	անուշադրութեամբ սահիլ անց-
pend'ing	(փէնդինգ)	առկախ մնացած, անորոշ
ex-ten'sion	(էքսթէնշն)	երկարացնելը
be'ne-fit	(բէնէֆիթ)	օգուտ, նպաստ
ben''e-fi'cia-ry	(բէնէֆիշիարի)	նպաստառու, նպաստընկալ
ex-ec'u-tor	(էքզէկյութ)	կտակակատար
ad-min'is-tra'tor	(էդմինիսթրէթր)	գործերը վարող. կտակակատար
as-sign'ment	(էսսայնմէնթ)	որոշելը. փոխանցում
as''sign-or'	(էսսայնօր)	փոխանցող
as''sign-ee'	(էսսայնէ)	անձն որուն փոխանցուած է
op'tion	(օփշն)	ընտրելու իրաւունք
set'tle-ment	(սէթլմէնթ)	հաստատուելը. գաղութ. կար-
գադրութիւն
guar''an-tee', guar'an-ty	(գարէնթի)	երաշխաւորութիւն
a-gree'ment	(էգրէմէնթ)	համաձայնութիւն
de-fault'	(ժէֆոլթ)	զանցառութիւն
ma-tu'ri-ty	(մէթըրիթի)	հասունութիւն, չափահասու-
թիւն. պայմանաժամի լրացում
null	(նյուլ)	ոչինչ, փուճ
void	(վայդ)*	թափուր. անարժէք
trans'fer	(թրէնսֆէր)	փոխանցում. մէկ կառքէն միւսը
մանեւլուււում

* Նշելու է մէկ անգամէն (մէկ վանկ) :

in-stal'ment, in-stall'ment	(ին-ստալ-մենտ)	մաս առ մաս վճարում
an-nu'i-ty	(ան-նու-ի-տի)	տարեվճար
re-ceipt	(րե-սեյթ)	ստացագիր
priv'i-lege	(փրի-վեյժ)	առանձնաշնորհում
con-ces'sion	(կոն-սես-յոն)	պահանջքի գոհացում. շնորհ
con-di'tion	(կոն-դի-տիոն)	կացութիւն. պայման
stip'u-la'tion	(սթի-պու-լա-տիոն)	պայմանաւորում. պայման

Բայեր

to in-sure'	(ին-շուր-ս)	ապահովագրել [կացնել
to en-dow'	(են-դու-ու)	անձնականութիւն գումար մը յատ-
to ap-ply'	(է-պլի-է)	դնել. յատկացնել. դիմել
to re-new'	(րե-նու-ս)	վերանորոգել
to as-sign'	(է-սայն-յն)	նշանակել. գրաւոր փոխանցել
to re'in-state'	(րե-ին-սթեյթ)	վերահաստատել
to waive	(ու-այվ)*	թողուլ, հանել
to guar'an-tee', guar'an-ty	(կե-րան-տի)	երաշխաւորել
to sur-ren'der	(սուր-րեն-դեր)	յանձնել. անձնատուր ըլլալ
to a-gree'	(է-գրի-յ)	համաձայնիլ
to dam'age	(դեյ-մեյժ)	վնասել. կորուստ պատճառել
to trans-fer'	(փրէ-նս-ֆեր)	փոխանցել
to con-sent'	(կոն-սեն-տ)	համաձայնիլ, համակերպիլ
to ad-min'is-ter	(է-մին-իս-տր)	(է-քսթրէ) վարել կառավարել
to be'ne-fit	(բե-նե-ֆիթ)	օգտակար ըլլալ
to laps	(լե-ֆ)*	ժամանակի անուշադրութեամբ
		թողլով անցնելու հետեւանքով
to for'feit	(ֆոր-ֆեյթ)	կորսնցնել, տուժել [ոչնչանալ
to set'tle	(սեթ-լ)	հաստատել, տեղաւորել. կար-
to stip'u-late	(սթի-պու-լեյթ)	պայման դնել [գաղտնել
to re-ject'	(րե-յեկ-տ)	մերժել

[Ապահովագրութեան վերաբերեալ խօսակցութիւնն այս-տեղ զանց կ'ընենք, եւ փոխարէնը կը թելադրենք որ մեր ուսանողներն գործնական վարժութեան մը համար, ապա-հովագրութեան որ եւ է գործակալի հետ, անոր պարապոյ մէկ ժամանակին մէջ, գործնական խօսակցութիւն մը փորձեն:]

RULE XXIII. — PREPOSITIONS.

ԿԱՆՈՆ ԻԳ. — ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Prepositions show the relations of words, and of the things or thoughts expressed by them.† — Նախադրութիւններ կը ցու-

* Հնչելու է մէկ աղաճմէն մէկ վանկ: † [Սոյն կանոնը զոց ընելու է:]

ցնեն բառերու եւ իրերու կամ անոնց արտայայաած գաղափարներու յարաբերութիւններն. ինչպէս, “He came from Rome to Paris, in the company of many eminent† men, and passed with them through many cities. Ինք Հռովմէն Փարիզ եկաւ, ընկերակցութեամբ բազմաթիւ վսեմ անձերու եւ անոնց հետ շատ մը քաղաքներու Տիլէն անցաւ:

Բայանութիւն Ա. — To նախադրութիւնը՝ երբ վերացեալ աներեւոյթի մ'առջեւ եւ խօսքի մը գլուխը գտնուի, եւ այդ խօսքն ալ բայի մը տէր բային լինի, վերաբերելու պատշաճ նախնթաց չունենար. ինչպէս, “To be reduced to poverty‡, is a great affliction. Աղքատութեան մէջ իյնալը (Վերծնելը)՝ մեծ վիշտ մ'է:

Բայանութիւն Բ. — For նախադրութիւնը՝ երբ իր խնդրովը միասին աներեւոյթէ մ'առաջ գտնուի, եւ ամբողջ խօսքն ալ բայի մը տէր բային լինի, վերաբերելու պատշաճ նախնթաց չունենար. ինչպէս, “For an old man to be reduced to poverty, is a very great affliction. Ծեր մարդու մը համար աղքատութեան մէջ իյնալը (Վերծնելը)՝ խիստ մեծ վիշտ մ'է:

ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Նախադրութեան մը նախնթացը գտնելու համար՝ What? Ի՞նչ հարցականը դնելով նախադրութենէն առաջ հարցնելու է, պատասխանը նախնթացն է. իսկ խնդիրը գտնելու համար՝ նոյնը նախադրութենէն վերջը դնելով հարցնելու է. պատասխանը խնդիրն է. այսպէս, The spirit of kindness. Բարութեան ոգին. նախնթացը գտնելու համար կը հարցնենք What of? պատասխանն է The spirit of. եւ խնդրին համար կը հարցնենք Of what? պատասխանն է Of kindness:

2. Երբ նախադրութիւն մը գործածուի նախադասութեան մը ձեւէ կամ Վերջը, յարաբերութեան երկու մասերը յաճախ տեղերին կը փոխեն “To a studious man, action is a relief. Ուսումնասէր մարդու մը համար՝ գործունէութիւնը թեթեւութիւն (օգնութիւն) մ'է. ըսել կ'ուզուի “Action is a relief to a studious man. Գործունէութիւնը թեթեւութիւն մ'է ուսումնասէր մարդու մը համար:

3. Նախադրութիւնը (ինչպէս իր անունէն ալ կը հասկցուի նախ-դրութիւն) իր խնդրէն առաջ կը դրուի, բայց կան բացառութիւններ, որոց համեմատ ետքը կը դրուին. ինչպէս, յա-

† em'i-nent (էմ'ինէնտ) վսեմ

‡ pov'er-ty (թ'ուէրտի) աղքատութիւն, չքաւորութիւն

բարբերական և հարցական դերանունն խնդիր ունեցող նախադրութիւններն յաճախ իրենց խնդրէն ետքը կը դրուին և վերաբերութեան միւս մասին կը կցուին. այսպէս, “*Whom did he speak to?* ասիկա ժողովրդական ոճ մ’է, որը աւելի լաւ է ըսել “*To whom did he speak.* Որո՞ւն խօսեցաւ:”

4. Երկու նախադրութիւններ երբեմն միասին կ’ուգան. ինչպէս, “*From under the ship.* Նախն քովէն:”

5. Անգլիերէնի մէջ նախադրութիւններու ուղիղ գործածութիւնը խիստ դժուար ըլլալով, յատուկ ուշադրութիւն ընծայելու է իւրաքանչիւրի մասնաւոր նշանակութեանը. եւ ընկերացած բային հետ միասին կազմած ուրոյն նշանակութեանը. այսպէս, “*To walk into the garden,* եւ *To walk in the garden*” միեւնոյն բան ըսել չեն. առաջինը շարժում ու փոփոխութիւն կը ցուցնէ, վերջինը նոյնը՝ առանց շարժումի. առաջինը կը նշանակէ պարտիզին դուրսէն քալելով պարտիզին Բէլ մտնել. մինչդեռ վերջինը կը նշանակէ պարտիզին մէջ ըլլալով, պարտիզին Բէլ քալել: *To look after* կը նշանակէ որոնել, փնտռել. *to look out*, հսկել, զգուշանալ: Նոյնպէս *between* կամ *betwixt* կը նշանակէ երկու առարկայի կամ անձի Բէլ. մինչդեռ *among* կամ *amongst*, *amid* կամ *amidst* աւելի մեծ թուի մը Բէլ:

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

1. Նախադրութիւն մը զեղջիւլու չէ, երբ աւելորդ չէ. այսպէս սխալ է ըսել “*That all I see in you is worthy love*”.— SHAKESPEARE. Այս խօսքը պէտք է ըսել “*That all I see in you is worthy of love.* Բոլոր ինչ որ կը տեսնեմ ձեր մէջ սիրոյ արժանի է:”

2. Նախադրութիւն մը պէտք չեղած տեղը աւելցնելու չէ. այսպէս ուղիղ չէ ըսել “*The people of England may congratulate to themselves.*” այլ ըսելու է “*The people of England may congratulate themselves.* Անգլիոյ ժողովուրդը շնորհաւորելու են (իւրեքն է շնորհաւորէ) իրենք զիրենք:”

3. Նախադրութեամբ խնդիրներն իրենց պատշաճ տեղերը գտնելու են, խօսքի նշանակութիւնը որոշ հասկցուելու համար. հետեւեալը յրազրի մը մէջ տեսնուած է “*Wanted-A young man to take care of some horses, of a religious turn of mind.* Կ’աշտ-է-երիտասարդ մը որ քանի մը կրօնամիտ (իւրեք-է) ձիերու հոգ տանի. որը պէտք էր ըլլար “*Wanted-A young man of a religious turn of mind, to take care of some horses.* Կ’աշտ-է-կրօնասէր երիտասարդ մը, որ քանի մը ձիերու հոգ տանի:”

205. Վարժութիւն

[Հետեւեալներն Թերտրէ-ի ԻԳ. Կաննին եւ աւել Նաթանիէ-ն, հոգեւոր
--պիւղ ընդդէմ-իւ-- եւ Գեր-իւն 4 է.]

“But I passed it, as a thing unworthy my notice.”

“The tents of the Arabs now are black, or a very dark colour.”

“Adjectives in our Language have neither Case, Gender, nor Number; the only Variation† they have is by Comparison.”

“When the Jews were expelled Rome.”

“I might be excused taking any more notice of it”.

“On the 1st, August, 1834.” – *British Act for the Abolition of Slavery.*”

“God divided between the light and between the darkness.”

“He went to see his friends on horseback.”

206. Վարժութիւն

[8] [2]

“Few things are impossible to diligence and skill.” – *Samuel Johnson.*

“Energy* will do anything that can be done in this world; and no talents†, no circumstances‡, no opportunities will make a man without it.” – *Goethe.*

“An investment in knowledge always pays the best interest.” – *Franklin.*

“Nothing great was ever achieved† without enthusiasm§. – *Emerson.*

† va'ri-a'tion (վարիէ'յըն) փոփոխութիւն

* en'er-gy (է'նէրճի) ոյժ, կարողութիւն, կորույ

‡ tal'ent (թէ'լէնթ) տաղանդ (նիւրի Գրեգորի-նիւնը)

¶ cir'cum-stance (սը'րէսթընս) պարագայ, բերմունք, հան-
գամանք

† to a-chieve' (աչի'յըվ) յարատեւութեամբ և յաջողութեամբ
գլուխ հանել

§ en-thu'si-asm (էնթի'սիէզմ) սաստիկ եռանդ

ԴԱՍ ՃԷ. (LESSON CVII.)

[2]

Real Estate (բնակ-տեղ) Անշարժ Կալուածք

[ՄԱՆ. — Գիտնալ կ'արժէ որ մինչդեռ ուրիշ երկիրներու մէջ անշարժ կալուածքի տէր ըլլալը հարուստ դրամատէրներու վերապահուած է, Ամերիկայի մէջ իսպառ դրամ չունեցող, բայց կամքի տէր եղողն կրնայ անշարժ կալուածքներ գնել Դի-բի-դա-մի-ն-թի-ն (on easy terms — «նշուք»), այն է իւր չահածին համեմատական շաքաթավճարներով կամ ամսավճարներով: Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց շատ մը նահանգներուն մէջ կառավարութենէն կարելի է ձեռք բերել տմեն մէկ անձի համար մինչեւ 160 էյըր ընդարձակ դաշտ-տեղ մշակելի հողեր, արօտամարգեր կամ անտառներ շատ քնքին գումար մը վճարելով: Շատ մը երկաթուղիներու ընկերութիւններ նոյնպէս քնքին գումարներով վարելահողեր կը հայթայթեն եւ յաճախ երկրագործական գործիքներով, եւ ալ կը նպաստեն: Այս բոլորէն Ամերիկայի մէջ գտնուող ամեն Հայ իւր պարագաներուն համեմատ քանալ օգտուելու է:]

Անշարժ Կալուածներու վրայ առուծախ ընողներն առհասարակ չորս դասակարգի հետ գործ կ'ընեն, իւր-առ-տէր-բն, որոց կալուածներն պէտք են ծախել, Գր-առ-տէր-բն, որոց մէջ տոկոսով դրամ փոխ կ'առնեն կալուածներ գրաւի դնելով. Կալ-առ-տէր-բն ընկեր-ութիւններ, որոց քով կեանքեր, գոյքեր եւ կալուածքներ կ'ապահովագրեն. և Կալ-առ-տէր-բն չորս-տէր-բն, որոց մէջէն պէտք են գտնել իրենց անշարժ կալուած գնողներն եւ ապահովագրուողներն կամ իրենց գոյքերն ու կալուածներն ապահովագրութեան ղեկողներն: Ասկից ուսանողը կրնայ տեսնել որ այս չորս դասակարգերուն ալ վերաբերեալ թէ բառեր եւ թէ խօսակցութիւններ գրքի ամբողջ ընթացքին մէջ ընդհանրապէս եւ վերջին երկու դասերուն մէջ մասնաւորապէս սովորած է, ուստի եւ սոյն դասին մէջ շատ քիչ բառեր միայն աւելցնելով պիտի բաւականանաւ:

Անշարժ Կալուածներու Վերաբերեալ Բառեր

home'stead	(հոմ-սթէթ)	ընտանեկան տուն (դաշտ-տեղ)
land	(լանդ)	գետին, երկիր, հող [ճիշտ]
prop'er-ty	(փո-պրո-թի)	ստացուածք [քեր շինուած]
im-proved	(իմ-փրո-ւ-վ)	բարւոքուած, հողին վրայ շէն-

unimproved	(ընթերցող-ի)	չբարձրացրած.	չէնքեր չը շին-
lo'cal	(լո'կալ)	տեղական	[ուռած
sub'urb	(սուբուրբ)	արուարձան	
sub-ur'ban	(սուբուրբան)	արուարձանային, շրջակայ	
ru'ral	(րու'րալ)	գեղջկական	
lo-ca'tion	(լո'կաշն)	որոշ տեղը	
wil'la	(վիլա)	գեղջկական ապարանք	
cot'tage	(կոտիճ)	առանձին շինուած փոքրիկ տուն.	
		ծովեզերեայ ապարանք	
ve-ran'da	(վերանդան)	տանը յարակից բաց ժուռ գալիք	
dwel'ling	(դուլինգ)	բնակարան [տեղ (ՏՃ. Կիշիթ)	
pri'vate	(պրիվատ)	առանձնական, անհատական, թա-	
		գուն, գաղտնի	
ten'e-ment	(տենեմենտ)	բազմաբնակ տուն (Վաշն)	
res'i-den'tial	(րեսիդենտիալ)	բնակութեան վերաբերեալ	
house	(հաուս)*	տուն	
poultry-house	(քոլի-հաուս)	հաւնոց	
barn	(բարն)*	մարագ . ախոռ	
ga-rage	(գարաժ)	ինքնաշարժի պատուարան	
own'er	(օւնը)	կալուածատէր, սեպկականատէր	
pro-pri'et-or	(պրոպրիետոր)	ստացուածքի տէր	
deed	(դիյոյ)*	իրողութիւն, արարք, անշարժ	
		կալուածքներու փոխանցագիր	
sky'scra-per	(սկայսքրապեր)	երկնաքերիչ (Բ-Բ) (Բ-Բ) շէն)	
ar'chi-tect	(արքիտեկտ)	ճարտարապետ	
ho-tel	(հոթել)	օթեւան, պանդոկ	
farm	(ֆարմ)*	ագարակ	

Բայեր

to im-prove	(իմպրու-վ)	բարձրել. զարգացնել. կատա-	
		րելագործել. հողին վրայ շէնքեր	
		շինել [ղը բերել	
to reg'is-ter	(րեճիստր)	արձանագրել. ճիշդ ու ճիշդ տե-	
to land	(լանդ)*	ցամաքը հանել. ցամաքը իջեցնել.	
		ցամաքը ելնել [կանել	
to house	(հաուս)*	տան մէջ պատուարել. ասպնջա-	
to own	(օն)	սեպկականել, տէրը ըլլալ	
to lo'cate	(լո'կատ)	դիրքը կամ տեղը որոշել, նշանա-	
to dwell	(դուլել)*	բնակիլ [կել	

* Հնչելու է մէկ անգամէն մէկ վանկ:

to con-vey'	(տընվեյ)	փոխադրել . փոխանցել . տանիլ ,
հաղորդել
to deed	(դիյո)*	անշարժ կալուած փոխանցել [չել
to sur-vey	(սընվեյ)	երկիրը չափել , սահմանները որո-

RULE XXIV. — INTERJECTIONS.

ԿԱՆՈՆ ԻԴ. — ՄԻՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ :

Interjections have no dependent construction; they are put absolute, either alone, or with other words.* — Միջարկութիւններ կախումն ունեցող կազմութիւն չունին (անկէ եւ) . Եւ անկախ կը գործածուին , կամ առանձինն եւ կամ ուրիշ բառերու հետ . Ինչպէս , “O cruel thou! Ո՛հ դժուար :

Սոյն կանոնէն բացառութիւն չկայ : Թէեւ Գերականութեանց հեղինակներէն ոմանք կ'ընդունին որ միջարկութիւններէն քանիներ ուղղական կամ հայցական հոլով խնդիր կ'առնեն , բայց առիկա ներկայիս սխալ կը ճանչցուի :

207. Վարժութիւն

Համաձայնական Զանազան Սխալներ :

[Հիշեցնելու համար խնդիրն ինքնուրուշ համարող ընդունելու , ընդունելու , ընդունելու փոխարէն ԳԵՆ]

“Such an one I believe yours will be proved to be.”

“The subject is certainly worthy consideration.”

“The perfect participle in English has both an active and passive signification.”

“The king, with the lords and commons, constitute the English form of government.”

“The verb in the singular agrees with the person next it.”

“The auxiliaries *shall*, *will* or *should* is implied.”

“You was loved.”

“It has both a singular and plural construction.”

“The propositions, ‘He may study’, ‘He might study’, ‘He could study’, affirms an ability or power to study.”

“When all nature's hushed asleep,

Nor love, nor guilt, their vigils* keep. — *Felton's Gram.*

* Հնչելու և մեկ անգամէն մեկ վանկ † [Սոյն կանոնը գոց ընկու է] :

* vig'il (վիճիլ) հսկում , հսկողութիւն

ԴԱՍ ԺԸ. (LESSON CVIII.)

[Զ]

Ակնկալուած Անականկալներ

[Մեր ուսանողներն իրենց ապագայի պէտքերուն հետ ալ ծանօթացնելէ վերջ, այժմ կը փափաքինք իրենց յիշեցնել որ կեանքի բոլոր երեւոյթները շարունակ փայլուն չեն, անոր ալ ամպամած, տխուր ու տրտում կողմերը կան. ինչպէս աչքի տկարութիւն, ատամնացաւ, հիւանդութիւն, եւն. որոց համար եւս նախապատրաստուելու են. ուստի եւ մեր յաջորդ դասերը պիտի լինին «Ակնկալուած Անականկալներ» խորագրին տակ, «Կնքոյթ, վերքոյթ—տաշնքոյթ, քթիչ, ճակքոյթ» և Գեղարքն. եւ այդ բոլորին իբր նախաբան նախ կը ներկայացնենք մարդկային մարմինը:]

Մարդկային Մարմնի Մասերը

head	(հէտ)	գլուխ
bod'y	(տո'տի)	մարմին
trunk	(թւնք)*	իւրան, բուն. արկղ
limb	(լիմ)	անդամ
upper limbs	(ըփէլէ ւիմ)	վերի անդամներ (նւեբ)
lower limbs	(լոտէլէ ւիմ)	վարի անդամներ (տրանքիբ)

Գլխի Մասերը

top of the head	(թոփէլ տհէլ հէտ)	գագաթ
fore'head	(ֆորէդ)	ճակատ
face	(ֆէյս)	երես
ear	(էյր)	ականջ
tem'ples	(թէմփլէ)	քունք (տեմպլէս)
hair	(հէյր)	մազ
neck	(նէք)	վիզ
throat	(թրոթ)*	կոկորդ
back of the neck	(բէք օփէլ տհէլ նէք)	} ծոծրակ
nape	(նէք)	
nape of the neck	(նէք օփէլ տհէլ նէք)	ծոծրակի խորոփիք

Երեսի Մասերը

eye	(այ)	աչք
eye'lids	(այլիդ)	կոպեր [թիլէի]
eye'lash	(այլէշ)	թարթիչ, արտեւանուք, (ՌՎ.
eye'brow	(այբրու)	յօնք

* Հիշելու է ժեկ անգամէն (մէկ վանկ):

eye'ball'	(ա'յպօլ)	աչքի գունն
apple of the eye	(է'փլ -վ Դհէ -յ)	աչքի սկուռ
pu'pil	(բէ'օ-բէլ)	բիբ
nose	(նօշ)	քիթ
bridge of the nose	(Դրէճ -վ Դհէ նօշ)	քիթի կամուրջ
mouth	(մօ-մէն)*	բերան
cheek	(չէյ+)	այտ
mus-tache'†	(մէ-տէ-չ)	պեխեր, ընչացք
beard	(Դէյր+)*	} մօրուք
whisk'ers†	(հօ-կ' -+ ւէր+)	
chin	(չին)	ծնօտ

Բերանի Մասերը

lips	(լէփ-)*	չրթունքներ
gum	(լէճ)	լինդ
tooth	(թօ-թէն)*	ակռայ, ատամ
tongue	(թէնլ)*	լեզու
ton'sils	(թօ-նօ-լէս)	ծծակներ (սոսքի (պղպղտ ծծակ) եր-
կո- կոշիկն կոչուող փերք)
jaw	(ճօ)	կզակ
upper jaw	(ւէփէր ճօ)	վերի կզակ
lower jaw	(լօ-ւէր ճօ)	վարի կզակ

Մարմնոյ Իրանի Մասերը

breast	(Դրէ-թ)*	կուրծք
chest	(չէ-թ)*	կուրծք. լանջք
tho'rax	(թօ-րէ-թ)	կուրծք, լանջք (Տճ. Գ-ճէ-թ)
bos'om	(Դո-ւէր)	ծոց, գիրկ
nip'ple	(նիփլ)	ծծի պտուկ, ծիծ
back	(Դէփ)	կռնակ
heart	(հօ-թ)	սիրտ
stom'ach	(ւ)-թէ-ճ-թ)	ստամոքս
liv'er	(լիվէր)	լեարդ (Տճ. Գ-ր- ճիւր)
spleen	(սփլէն)*	փայծաղ (Տճ. Գ-լ-թ)
kid'ney	(կիդնի)	երկկամունք

* Հնչու. և մէկ անգամէն (մէկ վանկ) :

† Այս բառի յօքնակին շատ քիչ կը գործածուի. եւ երբ գործածուի կը նշանակէ պեխերու երկու կողմն ալ :

‡ Այս բառի կզակին չի գործածուիր, բառը ինքնին յա-
ճախ կը գործածուի բարդ խօսակցութեանց մէջ. այսպէս,
side-whiskers, chin-whiskers, եւն :

lung	(լէշի)	թոք
bile	(պօլ)	լիկի
bow'els	(պօնօն)	աղիք
ap-pen'dix	(էփէնօքտ)	աղիքի յաւելուած մասը
womb	(օօ)	արգանդ
ab-do'men	(պօօփէն)	որովայն, փոր

Թեւերու Մասերը

arm	(աս)	թև
fore arm	(ֆօֆօրմ)	բազուկ
hand	(հենք)	ձեռք

Ձեռներու Մասերը

fin'ger	(ֆինչը)	մատ
nail	(նեյլ)*	եղունգ
fist	(ֆիստ)*	կռուփ (ՏՖի. Էֆֆֆֆ)
palm of the hand	(փօլմ օփ հենք)	ափ
back of the hand	(բէք օփ հենք)	ձեռքի ետևը
hand'ful	(հենքֆուլ)	բուռ, գուձ
joint	(ժոյնտ)*	յօդ, յօդուած (ՏՖի. յօդֆֆ)

Սրունքներու Մասերը

leg	(լէի)	սրունք
knee	(նեյ)	ծունկ
foot	(ֆուտ)	ոտք

Ոտներու Մասերը

an'kle, an'kl	(էնկլ)	սրունքի և ոտքի միացած յօդ-
ankle-bone	(էնկլ-պօն)	վէգ (ՏՖի. անկլ), (Ռֆի. անկլ) [ուածը
heel	(հեյլ)*	կրունկ, գարշապար
sole	(սօլ)	ներբան
toe	(թօ)	ոտքի մատ

Մարդկային Մարմնի Վերաբերեալ Ուրիշ Բառեր

skull	(սքլ)*	գանկ
bone	(պօն)	ոսկոր
flesh	(ֆլէշ)*	միս
skin	(սքին)*	մորթ
blood	(պլէթ)*	արիւն
vein	(վեյն)*	երակ
pulse	(փլէյս)*	երակի զարկ

* Հնչու է մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ) :

Eye, Ear, Nose and Throat Spe'cial-ist

(այ, էյր, նոզ և Թրոթ Քէ-շիէ-տ)

Աչքի, Ականջի, Քթի եւ Կոկորդի Մասնագէտ

Ակնաբոյժ, Ականջաբոյժ, Քթաբոյժ եւ Կոկորդաբոյժ

ԾԱՆ. — Ան-բո-թո-թե-ն մասնագէտներն առ հասարակ Ան-նշ-բո-թո-թե-ն, Քթ-բո-թո-թե-ն, եւ Կոկորդ-բո-թո-թե-ն ալ մասնագէտներ են:

Այս Հիւանդութեանց վերաբերեալ թէ բառեր եւ թէ խօսակցութիւններ առօրեայ հասարակ գործածութեանն են, զորս կրկնել աւելորդ համարելով, կը բաւականանանք միայն քանի մը մասնաւոր բառեր աւելցնելով:

Op-ti'cian (օփթիշիէ) Ակնոցագործ, Ակնոցավաճառ

Grad'u-ate (գրէ-ճու-էյտ) Ընթացաւարտ

Աչքի վերաբերեալ Բառեր

far-sighted	(ֆար-սայթիտ)	Հեռատես
near-sighted	(նէյր-սայթիտ)	Կարճատես
in' flam-ma'tion	(ինֆլէյմ'շն)	բորբոքում (դո-դո-շ, Կո-ր-բո-շ, ու-ն-ն և ցա-ն-ն ըլլալը)
in-flamed'	(ինֆլէյմ'տ)	վառող, բոցերու մէջ, բորբոքած
fa-tigued'	(ֆէթիգիտ)	յոգնած
weak	(ուեյտ)*	տկար
itch'y	(իշի)	քերուող, կեռացող, քոսոտ
gran'u-lar	(գրէ-նե-լէր)	մանր հատիկներով
dis-charge'	(տի-չարճ)	հե-շնի պարպուիլը. ոչ-դարձա-կում. պաշտօնանկութիւն. ոչ-իջուրեր կամ վերէն արիւն կամ շարաւ վազելը [ե-շն սպիտակ Կո-շն ջրվէժ, սահանք. (ու-իշն Կո-շն Կոպիւն տակը մանր հատեր ըլլալը) շիւղ (Տճի. չեթ)
cat'a-ract	(կատար-էտ)	աւազահատի պէս կարծր բան
tra-cho'ma	(տրէ-ժո'մա)	մոծղուկ, մոււն
spill	(շիլ-թիւ)*	վարմունք. դարման
grit	(գրիտ)*	զաղթ, եղկ (Տճի. ըլլէ-թ)
gnat	(նէտ)	} ակնոց, (ու-ն-ն)
treat'ment	(տրէյտմէտ)	
tep'id	(թէ-թիտ)	
eye glasses	(այ Էյ-թէ-ս)	
spec'ta-cles	(շիլ-թէ-թիտիւ)	

Ականջի վերաբերեալ Բառեր

ear'ache'	(էյրէյթ)	ականջի ցաւ
of-fen'sive discharge	(ըֆֆէ-նիւի տի-չարճ)	անախորժ շարաւ

* Հիշելու է ժեկ տեղամէն ժեկ վանկ:

buzz'ing in the ear (պըշնի էն Գճի էյր) ականջի մէջ բզզալը
 sensation in the ear (սենսէշնի էն Գճի էյր) ականջի գրգռութիւն
 dull'ness of hearing (Գըլ'նէս ու Գճի էյն) լսելու ծանրութիւն
 dart'ing (Դա՛ր-ինի) նիզակի պէս նետող (Կոդդ-ա-յո)
 tear'ing (Եր'յրնի) պատռելու պէս
 a-cute' pain (Գ-է-ու-թ փէյն) սուր ու սաստիկ ցաւ
 lobes of the ear (Լոբ- ու Գճի էյր) ականջի թուր քաղ (Թոփ. Լոբ-ն)
 syr'inge (Տիր'նի) ներարկոց (շէնի, ֆէֆէյն) [էրնի]

Կոկորդի Վերաբերեալ Բառեր

ul'cer (Շլ'սը) վէրք, խոց, կեղ
 ul'cer-a'ted (Շլ'սը-էյդ-է-տ) կեղաւոր. վէրք եղած
 ton'sil-li'tis (Են-սիլ-լի-տիս) ծծակներուն բորբոքիւր
 gar'gle (Գա՛ր-լ) խաղաղ, կառկառայ (Թոփ. Դալ-լա-յո)

Ատամներու Վերաբերեալ Բառեր

Den'tist (Դեն-տիստ) Ատամնաբոյժ

Sur'geon-Dentist (Տը՛ջըն-տիստ) Վիրաբոյժ-Ատամնաբոյժ

tooth (Եո-թ) ատամ, ակռա
 tooth'ack'', tooth'ake'' (Եո-թէյք) ատամնացաւ
 gum (Գըմ) լինդ
 den'tal (Դեն-տէլ) ատամնային
 bridge (Դրիճ) կամուրջ [էյ-յէ Լոն-ոն-թո]
 cap (Կէփ) գլխարկ, գլխի ծածկոց (Գոֆ)
 plate (Փլէյթ) մետաղատախտակ, նմանաճոյլ
 en-am'el (Էն-էմ-էլ) կիտուած (Տճ. Բէն)
 cav'i-ty (Կէվի-տի) խոռոչ, խորշ, ծակ
 de-cayed (Դէ-քէյդ) փտտած, փճացած, քայքայուած
 nerve (Նըւ) ջիղ
 ex-posed' (Էք-փոզ-էդ) բաց, բացուած
 sore (Տօը) ցաւած

Ատամներու Տեսականներն են

cen'trals (Եեն-տրէլ-ս) կեդրոնականներն
 lat'er-als (Լէթ-էրէլ-ս) քովընտիններն
 cus'pids (Կըս-փի՛ս) միածայր (չուն) ատամներ
 bi-cus'pids (Բի-կըս-փի՛ս) երկծայրով ատամներ
 mo'lars (Մօլ-լար-ս) աղացող (Եկուն) ատամներ

Լեցուածքի տեսականներն են ce-ment' (Եեն-տէն-տ) կաշու. silver, արծաթ. gold, ոսկի. եւ porce'lain in'lay' (փօ-ռէ-լէյն Էն-լէյ) ճեւնապակի միջնադիր (կղմինտրի ճեւով կը շինուի ծակին ճիշդ չափով եւ կաշուով մէջը կ'անցուի):

Բայեր

to in-flame'	(խֆիւ'յ)	բորբոքել, գրգռել
to itch	(իւ)	կեռալ, քերուիլ
to dis-charge'	(տիւն'աճ)	հրչանք արձակել. քեռ պարպել.
ազատ արձակել
to gran'u-late	(կր'նիւլտ)	մանր հատիկներու վերածել
to treat	(թրիտ)*	վարուիլ. պատուել. դարմանել
to gar'gle	(կալլ)	խաղաղել, սոսորդել, կառկառայ
ընել. (կիւ. զուլ-լու ընել)
to bridge	(պրիճ)*	կամրջել, կամրջի աչքերու
պէս շինել [բերել
to ad-just'	(ըտճ'տ)	ճշդել, շտկուտել, տեղն ի տեղը
to cleanse	(քլէշ)*	մաքորել
to fill	(ֆիլ)	լեցնել
to ex-tract'	(էտտրէ'էտ)	քաշել, տեղէն հանել
to fix	(ֆիքս)*	շինել
to ex-pose'	(էտփո'շ)	օդին տէ՛ր բանալ. պարզել. մեկնել.
լուրիւ բրնան բերել
to de-cay'	(տիւե'յ)	փտտիլ, փճանալ, քայքայիլ

Ատամնաբոյժի մը հետ Խօսակցութիւն

Տաքդըր, սոսկալի ա- ա, հեղ թերիւ լիւն-թհեյ I have terrible tooth-
տամնացաւ ունիմ, Գ-ԳԼԷ, ֆիւյ ա՛յ ache, Doctor, please
հաճեցէք տեսնել հո-աթ Կե տ-ա-ֆո- see what can you do
ինչ կրնաք ընել ֆի — օֆ տ-ա-Գ-ա-Լի for me. — Open your
դուք ինձ համար: — Էտ լիտ ֆի, Կ-Լ. տ-ա- mouth and let me see.
Բացէք ձեր բերանը թիւթն ա- ին զեւ քը- Your teeth are in bad
եւ թողէք տեսնեմ: Կիւն՝ condition.

Ձեր ատամներն գէշ
վիճակի մէջ են:

Ասիկա՛ է որ կը ցաւ- իշ Կիւն — Էն ֆիւնիւ Is this one paining
ցնէ զձեզ: — Ո՛ւյ, Ե- — օ, Ե- Ե. իշ իշ you? — O! Yes. It is
այո, Բա՛ ինչ դաշխլու լիւթ Կ-Լ. Գ-Լ. very sore to touch.

Հատ կը ցաւի:

Դուք բացուած ջիղ Ե- հեղ Էն Ե-Բոյտ You have an exposed
մ'ունիք անոր մէջ, Ե-Լ ին Կիւն. Կ-Լ. nerve in that. The
Ատամը շատ լաւ է լիւն-թիւթ Ե-Լ. Ե-Լ. tooth is all right, and
եւ կրնայ գեղեցիկ Կիւն զի ֆիւն Ե-Լ. it can be filled nicely;
կերպով լեցուիլ. Կ-Լ. Ե-Լ. Ե-Լ. but you got to have
բայց դուք պէտք է Կ-Լ. Ե-Լ. Ե-Լ. the nerve killed first.
Ջիղը նախ սպաննել

տաք:

* Հնչուել է մեկ տեղամեկ մեկ վանկ:

Անոր քովինը ի՞նչ
պէս է : — Անիկա
փտտած է . դուք
կ'ուզէք (պէտ է) քա-
ղել տաք զայն : —
Գլուխ հանեցէք ու-
րեմն :

How about the one next to it? — That one is decayed, you want to have it extracted. — Go ahead then.

Բացէք ձեր բերանը: օգն եօր Տառնէն — օ՛,
— Օ՛յ: — Ամեն բան — օլ, օ՛լը. առ ի եօր
վերջագաւ: Բերան՝ Տառնէն

Open your mouth. —
Oh! — All over. Wash
your mouth.

နိဂုံး ဟောပြောချက်

Բայց ես կարծեցի
դուք ներկայիս ան-
ցաւ ատամնաբու-
ժութիւն ունիք։ —
Ուղիղ էք։ Կը վստա-
հացնեմ զձեզ որ ես

պէլ այ իհօթ եօ հեջ
վէյնէ՝ աշտէ՛րբէ
նոնքտէյ — եօ ա-
բայն, աշօբ եօ
աշտէ այ ֆելէ նօ վէյն
էք ու

But I thought you have painless dentistry nowadays. — You are right. I assure you that I felt no pain at all.

ԲՆԱԼ ԳԱԼ ՀԳԳԱԳԻ:

Հա, Հա, Հա, Հիմայ հա, հա, հա. Զոռա ա
կը հասկնամ, իսկա ընդբոգեմ, Կհեդ իշ
կան խնդիրն այդ է Կհեդ: Դոուք, տաք Կհեդ
դըրնեդ, շատ ճար Կհեդ
պիկ էք: Հիմա ի՞նչ Կհեդ
պիտի վճարեմ: — Կհեդ

Ha, ha, ha. Now I understand, that is the case exactly. You, doctors, are pretty smart. Now what will I pay. — One dollar.

၂၅၄ မာယုဒျာ

[illegible]

You better examine all and tel' me what must be done. — Very well.

— *Заман ҷула:*

Բացէք ձեր բերանը,
ե՛րէ հաճիք: Այս աջ
սեղան ատամը գլու-
խած ածքի մը կը կա-
րօտի: Ձեր վարի ձախ
երկծայր ատամին
համար, կը կարօտիք
կամուրջ մը շինել
տալ. և ճենապակիէ
միջնադիր մը պիտի
յարձարէ ձեր ձախ սե-
ղանատամին:

Open your mouth please. This right molar needs a cap. For your lower left bi-cuspid you need to have a bridge made; and a porcelain inlay will do for your left molar.

ԴԱՍ ՃԹ. (LESSON CIX.)

[2]

ՆԵՐՔԻՆ ՈՒ ԱՐՏԱՐԻՆ ՀԻՆԱՆԻ ԻԹԵԱՆ ԵՒ ԱՍՏԵՐՈՒ ԱՆՈՒՆՆԵՐ
ԲՅԻՇԿ, ՎԻՐԱՐՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱՐԱՐ

Doctor of Medicine (տոբէլ — Դոկտոր) } Բժշկապետ, Բժիշկ,
Physi-cian (ֆիզիշն) } Տաբէլը

Sur'geon (սը՝ճըն) Վիրաբոյժ

Mid'wife (մի՝տույֆ) Կին Մանկաբարձ, Դայեակ

Ի ստորեւ կը գետնդենք a, b, c ի վրայ շարուած ժողո՝
վուրդին ընդհանրապէս ծանօթ հիւանդութիւններու, տարա՝
փոխիկ հիւանդութիւններու եւ ախտերու անուանց եւ անոնց
վերաբերեալ բառերու ընտիր ցուցակ մը:

Ab'scess (է՛պսէս) Գալար
Ad'en-oid (ա՛դէնօյդ) Քթին մէջ բուսած միս
An'gi-na (է՛նճինա, էնճա՛յնա) Փողացաւ, Կողորդի ցաւ
Angina pectoris (էնճինա փէֆթօրիս) Կրծատապ, Սրտի մարիլը
An'ti-sep'tics (էնտի՛սէփտիկս) Հականեխականներ
Ap'o-plex-y (էփօփլէփտիկս) Կաթուած
Ap-pen'di-ci'tis (էփէնտիկսիտիս, էփտիկս) Աղիքի որդնածեւ յա՝
ւելուածի բորբոքում

As-phyx'i-a (էսփիփտիկս) Շնչհեղձութիւն [նիֆիս]
Asth'ma (էսթմա) Դժուարաշնչութիւն (Տճի. Խնժ՝
At'ro-phy (էտրօֆի) Ներգեւում, Հիւծում, Զորնալ
Au'top-sy (օւթփտիկս) Դիագնութիւն
Bald'ness (բալդնէս) Ճաղատութիւն, Կնտութիւն
Ber'i-ber'i (բէրի-բէրի) Հնդկական Անդամալուծութիւն
Blad'der (բլադթը) Միզապարկ
Blind'ness (բլինդնէս) Կուրութիւն
Blood-letting (բլուդ-լէտինկ) Արիւն Առնելը
Boil (բոյլ) Խաղաւարտ (Տճի. Էփթմ)
Bow-legs (բոու-լէկս) Կորասրունք
Bright's Dis-ease (բրայտիս Դիզէյզ) Գրայթի հիւանդութիւն (Երիկո՝
Տանտի Դիզէյզ հիւանդութիւն)

Bron-chi'tis (բրոնչիտիս, էփտիկս) Շնչափողի բորբոքում, Ճընց՝
ղատապ
Bun'ion, Bun'yon (բընիօն) Ոտքի ցաւով ուռիլը, մանաւանդ
ոտքի մեծ մատի արմատի ներսի
կողմի ոսկորին վրայ

Burns and	(դըռնն* էնք)	Կրակով այրածներ
Scalds	(ը-գոլոք)*	Տաք ջրով կամ շոգիով այրածներ
Can'cer	(գե'ն-ըք)	Քաղցկեղ (Տճկ. քերէնն)
Can'ker of the mouth	(գե'ն+ըք -վ արհ Բան-ն) Չարակեղ,	Երեխայի բերանի ժանտախտ (Տճկ. Են-ն)
Car'bun-cle	(գ-ն-դընդէլ)	Կածոռիկ (Տճկ. Ելոյ-բընդ) [Բո-բ-բ]
Cat'a-lep-sy	(գե'ր-լէք-ն)	Յանկարծական անգիտակցութ.
Ca-tarrh'	(գ-լէ-ն)	Հարբուխ, Դուժ (Տճկ. Ելէ-լէլ)
Chick'en-pox'	(չի'ք-ն-գ-ոք)	Սոււտ ծաղիկ, Ջրէ ծաղիկ
Chil'blains	(չի'լլէյն)	Ձմրնուկ (ՌՎ. Ելլի)
Chills and fever	(չիլ Ենք ֆէյլըք)	Դոդ եւ Կրակութիւն
Chol'er-a	(գ-լըք-ն)	Հնտախտ, Բուլք
Clin'ic	(գլի'նիք)	Բժշկական գործնական դասախո-
Club-foot	(գլըք-ֆոթ)	Թիւրոտն [սութիւն
Col'ic, bellyache	(գ-լիք, Գլիլիք)	Փորցաւ, Խիթ, Խոտտուկ
Co'ma	(գո'մ)	Պորոնկ անզգայութիւն, Թըմ-բիր, Թմրութիւն
Con'sti-pa'tion	(գ-ն-գլիք-նըն)	Որովայնի պնդութիւն (Տճկ. Գ-գլ)
Con-sump'tion	(գ-ն-ը-ք-նըն)	Միւրակաւ արիւտ (Տճկ. Գլիք)
Con-vul'sions	(գ-ն-լը-նըն)	Մկանունքներու զօրաւոր ցնցում ու կծկում (ՌՎ. Են-նըն)
Corn	(գո-ն)*	Ոտից կոշտ (Տճկ. Են-ն)
Cramps	(գրիք-ն)*	Ջղաքաշութիւն [թիւն
Croup, croop	(գրոք-ն)*	Երեխայից կոկորդի հիւանդու-
De-lir'i-um	(դէլի'րիւմ)	Չառանցելու վիճակի մէջ, զա-ռանցանք
Den-ti'tion or	(դէն-դի'նըն)	} Երեխայից ակռա հանելը
Teeth'ing	(Ելլի'նիլի)	
Di'a-be'tes	(Դոյ-գլիք-նըն)	Շաքարախտ (Տճկ. Զո-գլ Ելլիլի)
Di'ar-rhoe'a	(Դոյ-րիլ-ն)	Կոյլ (Գրիլ-նըն-լիլ, Տճկ. Են-ն)
Diph-the'ri-a	(Դիֆթի'րիլ-ն)	Կեղծամաշկութիւն
Diz'zi-ness	(Դիլ-չիլ-ն)	Գլխու պտոյտ
Drop'sy	(Դոք-ն-գլիլ)	Ջրգողութիւն
Drunk'en-ness	(Դրը'ն-նըն)	Գինոգութիւն
Dys'en-ter-y	(Դիլ-նիլ-նըն)	Մեծ աղիքի բորբոքում, անկա-նոն փորլուծութիւն, Թանչք (Տճկ. Գ-նըն Են-ն, ՌՎ. Են-ն)
Dys-pep'si-a	(Դիլ-քէլ-նըն)	Դժուարամարսութիւն

* Հիշելու է մէկ անգամէն մէկ վանկ:

Ec'ze-ma	(է'զէ-մա)	Մորթի եռք, տապասկ, մալաքոր
Ep'i-lep-sy	(է'փէլէ-սի)	Լուսնոտութիւն [Բրք. Կոմի]
Er'y-sip'e-las	(էր'ի-սիփէ-լաս)	Ս. Անտոնի կրակ. օձացաւ (Տճի.
Fe' ver	(ֆէ'վէր)	Տենդ, ջերմ [Եւլանճէ]
Fis'tu-la	(ֆի'ստու-լա)	Բնական անցքի մը մէջ անկանոն բացուածք մը (սովորաբար բռնածու-լա անդամադէր), նստատեղւոյն մէջ յառաջ եկած պալար (Տճի. Դիւ)
Fits	(ֆիտս)*	Լուսնոտութեան պէս հիւանդութիւն (Ռի. օրոշոյն-մ)
Frost'bite	(ֆրոստ-բիտ)	Սառի խածած, կէս սառած
Gan'grene	(կանգրէն)	Փտախտ, կիսամեռ [յանալը
Gas'tri-tis	(կաստրիտիս, բիտիս)	Ստամոքսին մէջ կռիւի գո-
Gon'or-rhe'a	(կոնօրիէ-յա, բի-յա)	Ջերմամիզութիւն (Տճի. Կիւ-օրոշոյն-մ)
Gout	(կոտտ)*	Յօդատապ (Տճի. Զիտիս)
Guin'ea-worm	(կինի-ւոմ)	Բարակ դերձանի նման որդ մը
Hay fever or Summer catarrh	(հէյ ֆէյվէր օր-սամեր քատարր)	{ խոտաբուսի տենդ, Ամառնա-յին հարբուխ
Head'ache	(հէ'դէյփ)	Գլխացաւ
Hem'or-rhage	(հէ'մօրիէ-յա)	Արիւնահոսում
Her'ni-a	(հէրնիա)	Ունէ ներքին գործարանի մասնակի կամ ամբողջովին տեղէն ելլելու փոշտանկ (Լուի-օր տեսակ մը)
Her'pes	(հէրփէս)	Մորթի բորբոքում (Ժան-Կոստէնի)
Hy'dro-pho'bi-a	(հիդրօֆօբիա)	{ Կատաղած կենդանիի մը խած-
Ra'bi-es	(րէ'պիէս)	{ նեղէն յառաջ եկած հիւանդութիւն, կատաղութիւն
Hys'te'ri-a	(հիստէրիա)	Կանանց տեսակ մը ջղային հիւանդութիւն, ակամայ փոփոխակի լաց ու խնդում
In'flu-en'za	(ինֆլու-էնզա)	Տենդախառն հարբուխ, Էնֆլու-էնզա
In-san'i-ty	(ինսանիտի)	Ունեղաբարութիւն
In-som'ni-a	(ինսոմիա)	Քնանալու անկարողութիւն
In-tes'ti-nal ob-struc'tion	(ինտէստինալ օբստրուկտիոն)	Աղիքներու խը-
In-tox'i-ca'tion	(ինտօքսիկա'tիոն)	Արքեցողութիւն [ցում
Itch'ing or	(իչինգ օր)	{ Քերուրտուկ, քոս, բոր
Sca'bi-es	(սքաբիէս)	{ (Տճի. օր-սոմ)
Jaun'dice	(յաւնիս)	Դալուկ, դեղնացաւութիւն

* Հնչուել է մեկ տեղամեկ մեկ վանկ:

Kid'ney di'seases	(+կ'ոյն տէշէշէն-)	Երիկամունքի հիւանդութիւն-
Lar''yn-gi'tis	(լէրինճաճէն, ճէյտէն-)	Ուռչակատապ [ներ
Lead poi'son-ing	(լէտ փոյննի-)	Կապարէ թունաւորում
Lep'ro-sy	(լէ'քոսի-)	Բորոտութիւն
Lum-ba'go	(լէ'պէ'յո)	Միջացաւ, երանքներու ցաւ
Ma-la'ri-a	(մալէ'յէն-)	Վատառողջ օդէ, սատկած կեն-
դանիններէ, ճախիններէ եւ փրտ-
տած բանջարեղէններէ յառաջ ե-
կած դող, ջերմ [չմա-գ)
Mea'sles	(մէ'յալէ)	Վարդախտ, հարսանիթ (Տճի. քե-
Men''in-gi'tis	(մէննճաճէն, ճէյտէն-)	Ուղեղը ողնուղեղին միա-
ցնող մասի բորբոքում
Milk crust	(միլէ քրէստ)	Կաթնաքոս (երէն-յոյն)
Mumps	(մը'քէն)*	Երեսի խիստ փայլուն ուռեցք
(ՌՊ. աւանան, ինճա, ճապարէ)
Nar-cot'ics	(նա'րոտիկս-)	Թմբոցուցիչք [սիրտխառնուք
Nau'se-a	(նո'շէն-)	Անմարտողութենէ յառաջ եկած
Neur-al'gi-a	(նո'րէ'լիէն-)	Ջղացաւութիւն
Neur-as'the-ni'a or	(նո'րէ-թէնիէն-)	} Ջղերու
Nerv'ous pros-tra'tion	(նը'րոս-թոս-թրէյն-)	
Pal'pi-ta'tion of the heart	(թէլթիթէյն-)	Սրտի բարա-
խում. արագ եւ անկանոն թնդիւն
Par-al'y-sis or	(թէրէլիէն-)	} Անդամալուծութիւն
Pal'sy	(թա'լիէ)	
Par'a-sit'ic diseases	(թէրոսիթիկ տէշէշէն-)	Մակարուծական հիւան-
դութիւններ (աւրիշ ասիւն աղբոյ)
Per'i-to-ni'tis	(թէրիթոնիթէն, ճէյտէն-)	Փորի ներսի պատեանի
սաստիկ բորբոքում
Phar''yn-gi'tis	(փէրինճաճէն, ճէյտէն-)	Կոկորդի բորբոքում
Phthi'sis or	(փէնճաճէն, թէնիէն-)	} Թոքային
Pul'mo-na-ry con-sump'tion	(թա'մոնէրէ քէն-լէյն-)	
Piles or	(թալէն)*	} Թութք (Տճի. ճապարէ)
Hem'or-rhoids	(հէ'մոռոյդ)	
Pim'ples	(թի'քէլէն-)	Մանր խաղաւարտներ (Տճի. փէլէ-
Plague	(թէլէյո)*	Ժանտախտ (ՌՊ. շիլի) [ճի+
Pleu'ri-sy or	(թէլո'րիէն-)	} Լանջամաշկի բորբոքում, Ջր-լի
Pleu-ri'tis	(թէլո'րիթէն-)	
Pneu-mo'ni-a	(նի'մոնիէն-)	Օր-լի Թոքատապ, (Տճի. փէլէնն)

* Հնչիւն է մէկ անգամէն (մէկ վանկ) :

Poi'son	(<i>փոյն</i>)	Թոյն	[<i>վ+</i>]
Poul'tice	(<i>փոլիտիս</i>)	Խիւս (ՏՖ. Լուս — փրտի փրտրտե-	
Prog-no'sis	(<i>փրոգնոսիս</i>)	Ախտագուշակութիւն	[<i>ի-ն-տ</i>]
Quin'sy	(<i>փոնիս</i>)	Մծակնեքու շարաւալիք վէրք(ՏՖ.)	
Re-laps'ing fe'ver	(<i>րելիֆ-փիլիպ</i>)	Վերադարձող տենդ	
Rheu'ma-tism	(<i>րոմատիզմ</i>)	Տեղափոխուող յօդուածատապ	
		կամ ջղացաւութիւն	(<i>Ռ. Կ. Կ. Կ.</i>)
Ring'worm'	(<i>րինգ-ւորմ</i>)	Օղակաձեւ որդի	
Rup'ture	(<i>րէպտուր</i>)	Աղէթափութիւն	
St. Vi'tus's dance or cho-re-a	(<i>սեյնտ Վիտուս Կորեա</i>)	Սթ. Վայ-տոսի պար, Կաքաւախտ (Կեռի ջը ջղացաւութիւն)	
Salt'rheum'	(<i>սոլթ-րում</i>)	Տեսակ մը քոր	
Scar'la-ti'na or	(<i>սկարլատինա</i>)	} Կարմրախտ (ՏՖ. Կարմր.)	
Scar'let fe'ver	(<i>սկարլէֆ-փիլիպ</i>)		
Sci-at'i-ca	(<i>սկիատիկա</i>)	Ջատի ջղացաւութիւն	
Scrof'u-la or	(<i>սկրոֆուլա</i>)	} Խոլ (ՏՖ. Կարմր.)	
Stru'ma	(<i>ստրումա</i>)		
Scurf'y	(<i>սկրֆի</i>)	Բոստոն, քաջալ, գոնջ	
Scur'vy or	(<i>սկրֆի</i>)	} Լիտագարութիւն	
Scor-bu'tus	(<i>սկորբուտ</i>)		
Sea'sick'ness	(<i>սիյէփէս</i>)	Մովահարութիւն, (ծով փոխ-իւ)	
Shock or	(<i>շոկ</i>)	Յանկարծական գոյժ մը առնելով սաստիկ գէշ զգալ, մտաւոր կամ մարմնաւոր ցնցում	
Col-lapse'	(<i>կոլապս</i>)	Յանկարծ ուժաստատ իյնալ	
Skin diseases	(<i>սկին Դիզէզ</i>)	Մորթոյին հիւանդութիւններ	
Shin'gles	(<i>շինկլ</i>)	Ջղային ախտանշան հիւանդութ.	
Sleep'ing drop'sy	(<i>սլիփինգ Դրոպի</i>)	} Ջափազանց քնանալով	
Sleep'ing sick'ness	(<i>սլիփինգ Դիզէզ</i>)		
Small'pox'	(<i>սմալփոք</i>)	Մաղիկ (ՏՖ. Կարմր.)	
Snee'zing	(<i>սնիչինգ</i>)	Փռնգտուք	
Som-nam'bu-lism	(<i>սոմնամբուլիզմ</i>)	Քնալքութիւն	
Stam'mer-ing or	(<i>ստամերինգ</i>)	} Թոթովախոսութիւն,	
Stut'ter-ing	(<i>ստուտերինգ</i>)		
Star-va'tion	(<i>ստարւաշիոն</i>)	Կակաղում	[<i>հիւծում</i>]
		Անսովաղութիւն, անօթութենէ	

† Տեսակ մը քորախտ, որ կը որ կարկտանի ձեւով կը ծաւալի:
 ¶ Տեսակ մը հիւանդութիւն է որ երկար ատեն ազը դրուած մտով սնանելէ յառաջ կ'ուգայ:

Stran'gu-la''ted	her'ni-a	(ըստրէ'նիէ--լէյդէր հընիէ) Աղէթափու-
թիւն (ՏՖ. պաշար--է Էնի)
Stran'gu-ry	(ըստրէ'նիէ--րի)	Դժուարամիզութիւն, միզարգե-
Sun'stroke''	(սը'նստրէս)	Արեւահարութիւն [լութիւն
Sweat'ing sick'ness	(ըստ--է'տիէի փէնիէ)	Քրտնատենդ
Syn'co-pe	(սի'նէօփի)	Ծանկարծական նուաղում
Syph'i-lis	(սի'ֆիլիս)	Գաղղիական ախտ
Tape'worm''	(թէ'յփ ասըմ)	Երիզորդ (ՏՖ. իէնիէ)
Tet'ter	(թէ'տըր)	Որքին (տեսակ մը եէյըճի)
Thrush	(թհրըշ)*	(եթիէ--յիյ աստի) բերանի տեսակ
մը հիւանդութիւն
Ton''sil-i'tis	(թոն--իլիս'տի, լի'յդի)	Ծծակներու բորբոքում
Tra-cho'ma	(թրափո'մա)	Կոպին տակը մանր հատեր ըլլալը
Tu-ber''cu-lo'sis	(թիւ--պըր'սիս'իս)	Հիւծախտ, բարակցաւ
Tu'mor, tu'mour	(թիւ'մ--սըր)	Ախտալից ուռեցք
Ty'phoid fe'ver	(թի'փօյ ֆի'յլըր)	} Ժանտատենդ (ՏՖ. իէֆի)
Ty'phus fe'ver	(թի'փօւ ֆի'յլըր)	
Ul'cer	(ըլ'ըր)	Վէրք. կեղ (ՏՖ. Էր--) [թիւններ
Ve-ne're-al dis'eases	(վէնի'յրիէլ րի'նիյ)	Ափրողիտեան հիւանդու-
Whoop'ing-cough''	(հօ'փիիի քօֆի)	Կապուտ հազ, աքլորահազ (Ռֆ.
Wound	(ու'նդ)	Վէրք [իօրօնի]
Wry-necked	(րի'նէփր)	Ծուռվիղ
Yel'low fe'ver	(եթ'լօ ֆի'յլըր)	Դեղին տենդ (ՏՖ. ասը հասմա)
Այլ եւ այլ Բառեր		
brain	(պրէյն)*	ուղեղ
scalp	(ըսփէլթ)*	գագաթնամաշկ
spine	(ըսփայն)*	ողնայար
spi'nal cord	(ըսփայնիլ քօր)	ողնուղեղ
car'ti-lage	(քարտիլիյճ)	կոճիկ (Ռֆ. քըրիլի)
gland	(իլէնդ)*	գեղձ
gall	(իլլ)	լեղի, մաղձ (ՏՖ. ասֆր--)
pan'cre-as	(փէնքրէիէ)	12 հոտիւն, աղիքի հոտ գեղձ մ'է
el'bow	(էլ'պօ)	արմուկ
wrist	(րի'տ)*	դաստակ (ՏՖ. պիլիէ)
wrin'kle	(րի'նլլ)	խորշում
u'rine	(էրին)	մէզ, ջրվաթ
skel'et-on	(ըստէ'լէթըն)	կմախք
di'ag-no'sis	(պայ [իստ րիյ] Էնիս'իս)	ախտաճանաչութիւն

* Հիշելու է մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ) :

at-tack'	(ըտտէ'տ)	յարձակում, հարուած, վրան իյ-
slight	(շլւոյտ)*	աննշան, թեթեւ [նալը
crit'i-cal	(քրիտիկէլ)	տագնապալի, ճգնաժամի
dan'ger-ous	(տէ՛նճըըս)	վտանգաւոր
gid'dy	(գի՛տի)	գլուխը դառնալ
grave	(կրէյլ)*	ծանր
mal'a-dy	(մէլ-ադի)	արմատացած հիւանդութիւն
chron'ic	(քր-նիկ)	երկարատեւ հիւանդութիւն
con-ta'gious	(քընտէ'յճըս)	փոխանցիկ, տարափոխիկ
ep'i-dem'ic	(էփէտէ'միկ)	համաճարակ
dis-pen'sa-ry	(տէփէ'նս-րի)	ձրի հիւանդաբուժարան
hos'pi-tal	(հո֊փէտէլ)	հիւանդանոց
pa'tient	(փէյշընտ)	բժշկի ձեռքը գտնուող հիւանդ
in'spi-ra'tion	(ին֊փրէ'յշըն)	շնչառութիւն, ներշնչութիւն
ex-pi-ra'tion	(էք֊փրէ'յշըն)	վերջաւորութիւն, արտաշնչու-
mi'cro-scope	(մի'յէր֊փօփ)	մանրացոյց [թիւն
tem'per-a-ture	(թէ'մփը-չուր)	տաքութեան աստիճան
de-form'i-ty	(տէֆ֊միտի)	անկանոն, տձե կամ անբնական
կազմ. մարմնի տգեղութիւն
scar	(շ-փ-սք)*	սպի, վէրքի հետք
bil'ious-ness	(պիլիւսնէս)	անմարսողութենէ, գլխացաւէ և
քնոտութենէ խառն հիւանդու-
թիւն մ'է (սովորեալ լիւրդի ախ-
նառ-լիւնէ յառաջ եկած) մաղձախտ
(Տճի. ս֊փր-ս)
bruise	(պր֊սուշ)*	դրսէն ճգմուելով կամ ճմուե-
լով վնասուիլը
ag'o-ny	(ա֊կօնի)	սոսկալի ցաւ
death-agony	(տէլի֊ա֊կօնի)	շատ դժուար հոգի տալը
in-jec'tion	(ինճէ'կշըն)	ներարկում
ap'pre-hen'sion	(էփրէհէ'նշըն)	գալիքէն վախնալը
pro-fuse'	(փր֊ֆիւս-)	չռայլ, չափէ աւել, յորդառատ
tel'e-phone	(թէ'լիֆօն)	հեռաձայն
pre-scrip'tion	(քրէ֊փրէ֊փշըն)	դեղագիր
pill	(փիլ)	կլոր դեղահատ (Տճի. հապ)
liq'uid	(լի֊քուիդ)	հեղուկ
pow'der	(փ-ս-պըր)	դեղափոշի (Տճի. լիւշ)
band'age	(պէ'նպէյճ)	վիրակապ

* Հնչելու է մեկ անգամէն մեկ վանկ:

bran	(պրէն)*	թեփ
tab'let	(տա'պլէտ)	տափակ դեղահատ, աղիւսածեւ
դեղ, տախտակածեւ (թան)
ap'pe-tite	(է'փէթիտ)	ախորժակ
nour'ish-ment	(նը'շիմէնտ)	սնունդ [սւտեղիք
di'et	(դի'էտ)	առողջապահական կանոնաւոր
broth	(պրօ'ւն)	մսի ջրով թեթեւ ապուր
stim'u-lant	(է'սթիմուլէնտ)	գրգռիչ, ոգեւորիչ
re-fresh'ing	(րէֆրէշինկ)	կազդուորիչ, զուլացուցիչ
ce'ri-al	(սէ'րիէլ)	ընդեղէն (յարէն, Լն)
con'va-les'cence	(կոնվալէսենս)	ապաքինում
en-vi'ron-ment	(էնվի'րոնմէնտ)	միջավայր, շրջավայր
Բայեր
to an'a-lyze, an'a-lyse	(է'նալիզ)	մանրաքննին զննել, տարրալու-
to pre-scribe'	(փրէսքրիբ')	պատուիրել, դեղագիր գրել [ծել
to in-ject'	(ինճէկտ)	ներարկել
to ex-pire'	(էքսպիր)	արտաշնչել, մեռնիլ, վերջանալ
to in-spire'	(ինսպիր)	շունչ առնել, ներշնչել (շունչներ-
to tel'e-phone, to phone	(թէլէֆօն, ֆօն)	հեռաձայնել [տալել)
to di-gest'	(դիճէստ)	մարսել [դասցնել
to vom'it	(վոմիտ)	ստամոքսը դուրս տալ, փսխել,
to col-lapse'	(կոլապս)	հիւանդութիւնը ետ դառնալ,
to band'age	(բանդէճ)	վիրակապել [խնալ, փլչիլ
to con'va-lesce'	(կոնվալէս)	ապաքինիլ
to as-phyx'i-ate	(էսֆիքսիէտ)	շնչահեղձ ընել
to cure	(կուր)	առողջացնել, աղէկցնել
to heal	(հիլ)	բժշկել, բուժել
to suf'fer	(սֆիֆ)	տառապիլ
to per-spire	(փրէսպիր)	քրտնիլ
to breathe	(պրէթ)	շնչել
to a-bate'	(էպէտ)	թեթեւանալ, իջնել, քիչնալ
to a-larm'	(էլարմ)	վտանգէ յանկարծ վախնալ. գա-
լիք վտանգին գիտակից ընել,
to swell	(սուել)*	ուռիլ [լուր տալ
to flur'ry	(ֆլուրի)	չփոթիլ, երկը սովորականէն ա-
րագ զարնել [ռանձնանալ
to re-tire'	(րէթիր)	հարթանալ-թեթեւ ետ քաշուիլ, ա-
to di'ag-nose'	(դիյոնոզ)	հիւանդութիւնը ճանշնալ [ծել
to at-tack'	(էտէկ)	յարձակիլ, վրան իյնալ, հարուա-

* Հնչելու է մէկ տեղամէկ մէկ վանկ:

Խօսակցութիւն Բժշկի մը Հետ

Տառապանք, ես թոյլտու-
ութիւն առի ձեզ
կանչել տալու, որով-
հետեւ շատ հիւանդ
կ'զգամ եւ կը վախ-
նամ որ մեռնիմ: —
Օ-հօ, պէտք է այն-
քան աճապարէք
պատճառ մը չեմ
տեսներ զալիքէն
այդպէս վախնալու
կամ գրգռուելու:

Քեզի ի՞նչ կ'ըլլայ: —
Ընդհանուր կերպով
բոլոր մարմինս կը-
ցաւի:

Մասնաւորապէս
որտե՞ր: — Ստամոքսի
մէջ ցաւ կայ, գլուխս
կը ցաւի. եւ աղիքնե-
րուս մէջ ցաւ կայ:
Որքան ատենէ ի վեր
հիւանդ էք: — Երէկ
էտն ուրիշ օր սկսեց դո-
ղով մը, գրեթէ ժամ
մ'ետքը յորդառատ
քրտնեցայ, եւ անկէ
մինչեւ հիմայ տկար
կ'զգամ:

Արիւն թքնեցի՞ք: Ոչ:
Ստամոքսն ի՞նչ ետ
տուա՞ւ (դա՞նդն է):
— Զգացի կ'ուզէի
(դա՞նդն է) բայց չկրցի:
Ձեր կոկորդն ի՞նչ
պէս է: — Շատ ցա-
ւած (վէճալի թէ):

Թողէք ձեր բազ-
կերակը նայիմ:

Գալով, — այնպէս
եմ, շատ վատ
եմ, — Ես չեմ
ուզում մեռնիլ: —
Օ-հօ, պէտք է այն-
քան աճապարէք
պատճառ մը չեմ
տեսներ զալիքէն
այդպէս վախնալու
կամ գրգռուելու:

Ի՞նչ է խնայելու
այնչէ՞ք ինչ որ
բոլոր մարմինս կը-
ցաւի:

Ինչ որտե՞ր:
— Ստամոքսի
մէջ ցաւ կայ, գլուխս
կը ցաւի. եւ աղիքնե-
րուս մէջ ցաւ կայ:

Որքան ատենէ ի վեր
հիւանդ էք: — Երէկ
էտն ուրիշ օր սկսեց դո-
ղով մը, գրեթէ ժամ
մ'ետքը յորդառատ
քրտնեցայ, եւ անկէ
մինչեւ հիմայ տկար
կ'զգամ:

Արիւն թքնեցի՞ք: Ոչ:
Ստամոքսն ի՞նչ ետ
տուա՞ւ (դա՞նդն է):
— Զգացի կ'ուզէի
(դա՞նդն է) բայց չկրցի:

Ձեր կոկորդն ի՞նչ
պէս է: — Շատ ցա-
ւած (վէճալի թէ):

Թողէք ձեր բազ-
կերակը նայիմ:

Doctor, I took the lib-
erty to send for you,
because I feel myself
very ill, and I am
afraid I may die. —
O - ho! you shouldn't
be in such hurry, I
see no cause for such
apprehension or ex-
citement.

What is ailing you? —
I have general aching
all over my body.

Particularly where? —
I have pain in my
stomack, I have head-
ache, and I feel pain
in my bowels.

How long have you
been ill? — It began
the day before yes-
terday with a chill
after an hour or so
I perspired profusely
and have been feeling
weak ever since.

Did you spit blood? No.
Did you vomit? — I
felt like doing so, but
could not.

How is your throat? —
Very sore.

Let me feel your
pulse..... Your pul-

լաւ քնացա՞ք: — Ի՞նչ քնեցիք: — Եւստի — Did you sleep well? —
 րաւ որ քնեցի, եւ քնեցի, եւստի — Indeed I did, and my
 տենդս ալ գրեթէ ֆեւր չի մնաց: — fever is almost gone.

Գնացած է: —
 Ձեր ախորժակն ի՞նչ: — Կարգին է: — How is your appetite?
 Կէս է: — Բարւոյն: — Improved, and I feel
 Եւ ես կ'զգամ կրնամ — Եւստի — I can stand for a good
 դիմանալ լաւ ճաշի — Եւստի — dinner with a good
 մը, ի՞նչ ալ ման — Եւստի — piece of mince-pie for
 րած — մսով — կարկան — Եւստի — dessert.

Դակ աղանդեր քան: —
 Օ, ոչ, տակաւին ոչ: — Եւստի — O, no, not yet. — But
 — Բայց շուտով: — Ոչ, — Եւստի — soon. — No, you must
 դուք դեռ չաւարտ — Եւստի — not take meat for a
 մը միտ պէտք չէ — Եւստի — week, much less pie.
 — Եւստի — շատ աւելի — Եւստի — In two or three days
 նուազ (քան — ոչ) կար — Եւստի — you will be quite well
 կանդակ: Երկու կամ — Եւստի — and may go out for
 երեք օրէն դուք բա — Եւստի — short walks.

ւական լաւ պիտի
 ըլլաք, եւ դուք կըր —
 նաք դուրս երթալ
 կարճ պտոյտներու: —
 Այլ պիտի գա՞ք, Տաք — Եւստի — Will you call any
 դըր: — Ոչ, դուք իմ — Եւստի — more, Doctor? — No,
 ծառայութիւնն եւ — Եւստի — you don't need my
 րուս ալ չէք կարո — Եւստի — services any more for
 տիր ներկայիս: — the present.

ԾԱՆ. — 1. Գիտնալու է որ վերոյգրեալ ցանկին մէջ յիշ-
 ուած ախտանշաններէն մեծ մաս մը սոսկ ընդհանուր անուշ-
 ներ են, որոցմէ իւրաքանչիւրի բազմաթիւ տեսակներն եւ
 աստիճաններն ալ կան. ինչպէս. consumption, հիւժախտ. con-
 sumption of the lungs (pulmonary), թոքերու հիւժախտ. con-
 sumption of the bowels, աղիքներու հիւժախտ, consumption of
 the bone, ոսկորի հիւժախտ. եւն:

2. Ներքին եւ Արտաքին Հիւանդութեանց ամեն մէկ Բժիշկ
 (Doctor of Medicine, Physician) առ հասարակ Վիրաբոյժ եւ
 Մանկաբարձ ալ է: Հայոց մէջ դեռ ևս կ'իյն Մանկաբարձները
 (Midwife) նախապատիւ են:

ԴԱՍ ՃԺ. (LESSON CX.)

[2]

Phar'ma-cy (ֆա՛րմա-սի) Դեղագործութիւն, Դեղարան

Drug Store (Դրը՛ք շթ-ու) Դեղարան

A-poth'e-ca-ry (ափո՛ւթիկա-րի)

Drug'gist (Դրը՛քի՛սթ)

Phar'ma-cist (ֆա՛րմա-սիսթ)

Դեղագործ

Դեղագործներու Գործածած Կշիռներն են

(Apothecaries' Weight)

grain (կրէյն)* ցորեն, Հատիկ

scru'ple (շ-ուփ-ու-սկլ) 20 ցորենաչափ

dram, drachm (Դրեմ)* տրամ

Գիտելիքներ

20 ցորեն (grains) Հաւար. է 1 քսանցորենչփի. (scruple)

3 քսանցորենչափ. (scruples) Հաւար. է 1 տրամի (dram)

8 տրամ (drams) Հաւար. է 1 ունկիի (ounce)

12 ունկի (ounces) Հաւար. է 1 քաշի (pound)

ԾԱՆ. — Անգլիախօս երկիրներու Դեղարաններուն մէջ կարելի է գտնել բացի ամեն տեսակ Հասարակ եւ մենաշնորհ ունեցող դեղերէն, նաեւ այն բոլոր բաները, զորս մեր երկիրներուն մէջ կը գնէինք փերեզակներէն (Տճի. 'աթիւ-ք, դաւ-նաճը): Նոյնպէս դեղարաններուն մէջ կարելի է գտնել պաղ կամ տաք ըմպելիներ, մածուն, պատրաստի գլաններ եւ գլանիկներ (սիկ-ու եւ սիկլ-ու-թ), արդուզարդի, առողջապահութեան, ածիլութիւն, մաքրութեան, տարրալուծութեան եւ մենաշնորհ ունեցող դեղերու վերաբերեալ Հազարումէկ տեսակ իրեղէններ: Մեծ դեղարաններն դիւրութեան Համար յաճախ ճիւղերու բաժնուած են. ինչպէս, drugs, դեղեր. patent medicines, մենաշնորհ ունեցող դեղեր. prescriptions, գեղագիրներ. sun'dries (սը՛նԴրիշ), այլեայլ ապրանքներ, ևն., որոց վերաբերեալ բառերը Հազարաւորներով կը Հաշուուին. եւ մենք պիտի բաւականանանք այստեղ քանի մը շատ գործածուած բառեր միայն տալով:

Ձանազան Դեղեր և Դեղերու վերաբերեալ Բառեր

leaf (լիֆ)* տերեւ

herb (հըրբ)* խոտ

bark (պարկ)* ծառի կեղեւ

* Հնչելու է մեկ տեղամէկ (մեկ վանկ):

root	(<i>ու-դ</i>)	արմատ
lin'i-ment	(<i>լէ'նէ'ճէր</i>)	ճմլուած կամ ջախջախուած տեղը շփելու հեղուկ
spir'it	(<i>ը-ժէ'իէր</i>)	Թորեալ ոգի, ըժէիէր (ՌՊ. ուն)
tinc'ture	(<i>դէ'նգէւ-ր</i>)	լուծուած դեղ (աւանաւորակ ալիւնա-բուժիչ սպեղանի, բալասան [լ-իւն])
balm	(<i>պո'ժ</i>)	օծանելիք
oint'ment	(<i>ա'յն'ճէր</i>)	օծանելիք
so-lu'tion	(<i>սոլ'ւ-շն</i>)	լուծաջուր
ex'tract	(<i>է'տր'էր</i>)	օղիի պէս Թորանոց (իճէլ) ուղ հան-
lax'a-tive	(<i>լա'տ-էր</i>)	մեղմ լուծողական [ուած
ca-thar'tic	(<i>կա'թա'տ-էր</i>)	միջակ լուծողական
pur'ga-tive	(<i>պը'գա-տէր</i>)	զօրաւոր լուծողական
rhu'barb root	(<i>ռո'ւ-պա-տ-էր</i>)	խաւարծիլի (իշխան) արմատ (Տճլ.
sen'na	(<i>սէ'նա</i>)	աճալ (Տճլ. սէնա-թէ) [բ-լէր]
man'na French	(<i>մա'նա ֆրէնչ</i>)	Գաղղիական մանանա
ar'row-root''	(<i>ա'ր-ու-տ-էր</i>)	արու-տէ
Mullin's food	(<i>մլլին'ս ֆուդ</i>)	Մլլինի կերակուր
an'i-seed	(<i>ա'ն-ի-սի</i>)	անեսոն
mas'tic gum	(<i>մա'ստ-ի-կ</i>)	մազտաքի
gen'tian	(<i>ճէ'նչիւն</i>)	բոգ (օյն-ի-տէր, ճէնչիւն)
cas'sia	(<i>կա'սիա, կա'սի</i>)	կակժիրակ (Տճլ. իւր-չէր)
salep	(<i>սալ'է</i>)	որձարմատ (Տճլ. սալէ)
Irish moss	(<i>այրիշ մոս</i>)	իռլանտական մամուռ [պապանիճ]
cam'o-mile	(<i>կա'մոմիլ</i>)	երիցուկ (Տճլ. կա'մոմիլ-չէր) ՌՊ.
cough tea	(<i>կոֆ Էիյ</i>)	հազու թէյ
cough drops	(<i>կոֆ քա-թո</i>)	հազու կաթիլներ
mar'jo-ram	(<i>մա'ր-ճո-րամ</i>)	զուրիակ, կորնգան (Տճլ. Կէլէ-թէ, օլիւ, ծոթրի (Տճլ. շալիշ, ՌՊ. շալիշ) [Տճլ. Կէլէ-թէ-շ]
sweet marjoram	(<i>ը-մա'ր-ճո-րամ</i>)	խնկողկուղիկ, մարեմիսոս
ab'sinth	(<i>է'պսինթ</i>)	օշինդր, Կէլիշ [Տճլ. իշխան-չէր]
bal'sam	(<i>պո'լամ</i>)	բալսամոն, սպեղանի, հինածաղիկ
stim'u-lant	(<i>ը-տր'ի-տ-լանտ</i>)	զրգուիչ
ton'ic	(<i>լա'նիկ</i>)	զօրացուցիչ, կազդուրիչ
an'ti-dote	(<i>է'նտի-դոթ</i>)	դեղժափ
dis-tilled' water	(<i>տէ-տր'է-լա-ու-ճիլ</i>)	Թորեալ ջուր

† Տեսակ մը սննդարար նշա է, կը գործածուի փոքրիկ երեխաներու եւ տկար անձերու իրր կերակուր,

‡ Հազի համար տաք խմելիք շինելու կը գործածուի:

tal'cum powder	(Գաւաք փշա)	լարծուցիչ դեղագիտչի
liquid green soap	(Լիքնաւոր կերպի օճառ)	հեղուկ կանաչ օճառ (Տաշերո-
tooth brush	(Բոնիկ գրու)	ատամներու խողանակ (Երանի)
nail brush	(Նիւլ գրու)	եղունակներու խողանակ
hair brush	(Հեյր գրու)	մազերու խողանակ
sha'ving brush	(Շէյփինգ գրու)	ածիլուելու խողանակ
headache powder	(Հէտիք փշա)	գլխացաւի դեղագիտչի
tooth powder	(Բոնիկ փշա)	ատամներ մաքրելու դեղագիտչի
cold cream	(Բոյլ քրէյ)	պաղ սեր, քոյլ քրէյ (Տոյլ քրէյ-
կանելու կը քործածուի)
rose'wa'ter	(Ռոզ-ուոյլ)	վարդի ջուր
wich' haz'el	(Վիչ հէյլ)	սիւն հէյլ (շունչուն քոյլ-սիւն-
վերքերու կը քործածուի)
glyc'er-in	(Գլիցէրին)	քաղցրիտ, ճարպի ոգի

Դեղագործի մը հետ խօսակցութիւն

Պիտի հաճի՞ք այս սիւնի տեղի տա՞նք — Will you please to
դեղագործը շինել ան- փոխադրեալ քրէյ-քրէյ- compound this pre-
միջապէս: — Պիտի շէյ քոյլ տեղ — սիւն scription right away?
սպասէ՞ք անոր հա- եւս սիւն քոյլ — Will you wait for it?
մար:

Որքա՞ն ատեն պիտի հա- լանի սիւնի տեղի տա՞նք How long will it take
առնէ պատրաստը — քոյլ սիւնի տեղի տա՞նք — to get it ready? —
նիւլ: — Շուրջ քը- քոյլ-քոյլ քոյլ-քոյլ About twenty min-
սան րոպէս: — Ես պի- տեղ — քոյլ շէյ քոյլ քոյլ utes. — I shall be
տի վերադառնամ քոյլ քոյլ քոյլ back by that time.

այդ ատենիս:
Ի՞նչ պիտի արժէ: — հա- լանի սիւնի տեղի տա՞նք What will it cost? — A
Տալէր մը և քառորդը քոյլ-քոյլ քոյլ-քոյլ dollar and a quarter. —
մը: — Շատ լաւ: քը — քոյլ քոյլ All right.
Կ'ուզեմ առնել (քնիւ) քոյլ-քոյլ քոյլ-քոյլ I want to get a bottle
շիւ մը ձողաճկան քոյլ-քոյլ քոյլ-քոյլ of cod-liver oil. —
լեարդի իւղ: — Պարզ — քոյլ-քոյլ քոյլ-քոյլ Plain or emulsion? —
թէ բաղադրուած: — քոյլ-քոյլ քոյլ-քոյլ I don't know which
Ձեմ գիտե՞ր որնը — տեղի տա՞նք to say.

սեմ (քնիւ):
Ո՞վ պիտի խմէ զայն: — հա- լանի սիւնի տեղի տա՞նք Who is going to take
— Իմ մեծ մայրս: քոյլ-քոյլ քոյլ-քոյլ it? — My grand mother.
Շատ ծեր է: — Ո՞չ ինչ շէյ քոյլ — քոյլ-քոյլ Is she very old? —
չատ, չուրջ վաթսուսն քոյլ-քոյլ քոյլ-քոյլ Not very, she is about

տարեկան : — Այն փոքր — քսէն եօ — չէ- sixty. — Then you
ատեն դուք աւելի քան ինչ քաղցր- better take a bottle of
լաւ (չէրէ շէտ) առ- ի՞նչ, ի՞նչ էլ ինչեք emulsion, it is easier
նեւ շիշ մը բաղադր- ք- ինչ to take.

ուած, անոր խմելը
աւելի դիւրին է :

Ան որքան պիտի ըլ- հո- ղը -- էլ քսէր չէ How much will that
լայ : — Քառասունհե- — քսէր-քսէր — be? — Forty-five cents.

Հինգ սէնթ : — Շատ օլ քայլ. փէն — All right. Can I
լաւ : Կրնա՞մ վերա- ի՞նչ ք- չէն՞, ի՞նչ return it to change,
դարձնել զայն փո- ք- ք- ինչ, if she didn't like it?
խելու, եթէ ինք չը- ք- ք- ինչ — Yes, certainly you
սիրեց : — Այո, ան- can.

չուշտ դուք կրնաք :

Իմ դեղագիրս ինչ- ի՞նչ ք- ք- ինչ Is my prescription
ուած պատրաստ է- ք- ք- ինչ made ready? — Yes,
Այո, ճիշտ հոս է : հիմ րից in here.

[Այս ակնկալուած անակնկալներու շարքին՝ իբր միջանկ-
եալ յաւելուած մը, թող ներուի մեզ աւելցնել նաեւ քանի
մը տողեր ալ մահուան եւ անոր յարակից մեռելաթաղի մա-
սին. որն որքան անկող, տգեղ, անախորժելի եւ անբաղձալի
է, նոյնքան ալ անմեծելի, անխուսաբելի եւ երբեմն մինչեւ
իսկ միթաբարական ու բաղձալի է :]

Death (քէն) * Մահ

Un'der-ta'ker (ք'նքըր'էյքը) Մեռելաթաղ

Em-balm'er (էմ-բալմը) Զմուսող

Cor'o-ner (ք'օնըքը) Յանկարծամահ Եղողներու կամ

Սպաննուողներու կառավարական Քննիչ

ag'o-ny	(-գոն)	սոսկալի ցաւ
death-agonny	(քէն -գոն)	շատ դժուար հոգի տալը
bod'y	(ք-ք)	մարմին
corpse	(ք-ք-ք) *	դիակ
cof'fin	(ք-քին)	մեռելասնտուկ, դագաղ[լուսնա-]
cas'ket	(ք-ք-ք)	դիակարկղ (լուսնա-քին շէն-ք-ք-ք-ք-ք)
stand	(ք-ք-ք) *	կայան, ոտքեր (ք-ք-ք-ք-ք-ք-ք-ք-ք-ք-ք)
chan'dle-stick	(քէ'նքլ-քէք)	աշտանակ, ճրագակալ, (Տճ. շա-)
can'o-py	(քէ'նքին)	գեղազարդ ամպշովանի [ք-ք]
cen'ser	(քէ'նքըք)	բուրվառ, խնկաման
wreath	(քէնքին) *	ծաղկեպսակ, դափնեպսակ

* Հիշելու է մեկ անգամէն (մեկ վանկ) :

fu'ner-al	(ֆլ'օնըբէլ)	յուղարկաւորութիւն
ob'se-qui-es	(օպսէկւէզ)	յուղարկաւորութեան եւ թաղման արարողութիւն կամ հանդիս
bier	(պիյր)*	դազաղ
hearse	(հիւրս)*	դազաղակառք
auto-hearse	(օթօհիւրս)	ինքնաշարժ դազաղակառք
outer case	(օւթէքէյ)	արտաքին սնտուկ
car'riage	(քէրիճ)	կառք
cre-ma'tion	(քրէմէյշն)	դիակիրզում
cre-ma-to-ry	(քրէյմօթօրի)	դիակիրզարան
urn	(ըւն)*	դիակիր փոշեսափոր
cem'e-ter-y	(սէմէթէրի)	գերեզմաննոց
grave	(գրէյվ)*	գերեզման
grave yard	(գրէյվ Եւարդ)	գերեզմանատուն
bur'i-al	(պիւրիէլ)	} թաղում
in-ter'ment	(ինթէրմէնթ)	
tent	(թէնթ)*	վրան (Տճկ. չար)
sep'ul-cher, chre	(սէպուլչըր)	վիճափոր դերեզման
tomb	(թոմբ)	գերեզման, տապան, չիրիմ
vault	(վօլթ)	կամարաշէն գերեզման
cat'a-comb	(քէթօմբ)	ստորերկրեայ գերեզմանական փողոցներ [րիմ, դամբարան իբր յիշատակարան հոյակապ չի-գերեզմանաքար մահարձան, յիշատակի կոթող ի յիշատակ ցաւագին կորուստ մխիթարութիւն ցաւակցութիւն մխիթարութիւն քահանայ, երէց քարոզիչ յարութիւն մխիթարիչ, Հոգին Սուրբ
mau''so-le'um	(մօսօլէյւմ)	} Բայեր
tomb stone	(թոմբ քար)	
mon'u-ment	(մօնիւմէնթ)	} թաղել
in mem-o'ri-am	(ին մէմօրիամ)	
be-reave'ment	(պիւրիյօրիւմ)	} անհետացում
com'fort	(քէմֆօրթ)	
sym'pa-thy	(սիմթօնի)	} մխիթարել, ներդաշնանել
con'so'a'tion	(քոնսօլէյշն)	
priest	(քրիյոթ)*	} թեմաքան, երէց
min'is-ter	(մինիսթըր)	
res'ur-rectio	(րէշըրէքթիշն)	} յարութիւն
com'forter	(քէմֆօրթըր)	
to em-balm'	(էմպալմ)	զմուսել
to bur'y	(պիւրի)	} թաղել
to in-ter'	(ինթըր)	
to cremate	(քրէմէյթ)	դիակիրզել
to com'fort	(քէմֆօրթ)	} մխիթարել, ներդաշնանել
to con-sole'	(քէմսօլ)	
to al-le'vi-ate	(ալլէվիէյթ)	թեմաքանել

* Հիշելու է ժեզ անգամէն ժեզ վանկ:

ԴԱՍ ՃԺԱ. (LESSON CXI.)

ՄԱՍՆ Դ.

PROSODY.

ՇԵՇՏԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ ԱՌՈԳԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՇԵՇՏԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՄ ԱՌՈԳԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐԻ ԽՍՈՒ ԿԵԴԴԵՐՈՒՄԻՆԻՆԻՆԸ (Punc'tu-a'tion, ԲԵՆԴԵՐՈՒՄԻՆԻՆԸ), ԱՌԴԵՐԱՆՈՒՄԻՆԻՆԸ (Ut'ter-ance, ԵՄԵՐԱՆՈՒՄԻՆԸ) — շԵՇՏԵՐՈՒՄԻՆԸ ԵՆ ԿԵՏԵՐՈՒՄԻՆԸ ՀԱՄԱՃԱՅԻՆ ԿԱՐԴԱԼԻ, ՁԵՆԵՐՈՒՄԻՆԸ (Fig'ures, ՖԻԳՆՐԵ) ԵՆ ՏԵՐՄԻՆԱՆՈՒՄԻՆԸ (Ver'si-fi-ca'tion, ԵՐԵՐԻՆՈՒՄԻՆԸ) ՎԵՐԱԿՈՒՄԻՆԸ:

I. PUNCTUATION. Ա. ԿԵՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ:

ԿԵԴԴԵՐՈՒՄԻՆԻՆԸ՝ ԳՐԱԿԱՆ ՀԱՐԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՆ ԿԵՏԵՐՈՒՄԻՆԸ ԲԱԺՆԵՐՈՒ ԵՆ ԸՆԹԵՐԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՆ ԿԱՄ ԽՍՈՒԱԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԵՆ ՃԱՅԻՆԻ ՂԱԴԴԱՐԻՆԵՐՈՒՄԻՆԸ ԿԱՄ ԵԼԵԼԵՆԻՆԵՐՈՒՄԻՆԸ ԶԱՏԵԼՈՒ ԱՐՀԵՍՏԱՆ Է. ՄԱՆԱՆԳ ՈՐՈՑ ԳՐԱԿԱՆ ՀԱՐԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՄԻՆԱՐԻՄԱՍՏ՝ ԵՆ ԸՆԹԵՐԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ ԽՍՈՒԱԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԵՄԻՆԱՐԻՄԱՍՏԱԿԻ ՎԵՐԱԿՈՒՄԻՆԸ ԶԱՏԵՐԱՐ ԵՆ ԿԱՄ ԲՈՂՈՐՈՒՄԻՆԸ ՀԱԿԱՌԱԿ ԻՄԱՍՏ ԵՆ ՎԵՐԱԿՈՒՄԻՆԸ:

ԱՆԳԻՐԵՐԻՆԸ ԵՆ ԵՆ ԳՐԻՄԱԾՈՒՄԻՆԸ ԳԼԽԱՆՈՐ ԿԵՏԵՐՆ ԿԵՏԵՐՆ ԵՆ. the Com'ma [,] (ԿԵՆ ԲՈՒՄ) ՍՈՐԱԿԵՆՈՒՄ. the Sem'i-co'l'on [;] (ԿԵՆ ԲՈՒՄԻՆԸ) ԿԵՏ ԵՆ ՍՈՐԱՐ ԿԱՄ ՄԻՋԱԿԵՆՈՒՄ. the Co'l'on [:] (ԿԵՆ ԲՈՒՄ) ԿՐԻՆԱԿԵՆՈՒՄ. the Pe'ri-od [.] (ԿԵՆ ԲՈՒՄԻՆԸ) ՎԵՐՋԱԿԵՆՈՒՄ. the Dash [—] (ԿԵՆ ԲՈՒՄ) ԴԱԴԱՐԱՄԱՆ ԿԱՄ ԱՆՋԱՏԱՄԱՆ ԳԻՐԻՄ. the In-ter'ro-ga'tion-point [?] (ԿԵՆ ԲՈՒՄԻՆԸ) ՀԱՐԵՐԱԿԱՆ ՆՆԱՆՆ (ԳԱՐԵՐԱՐ). the Ex'cla-ma'tion-mark (ԿԵՆ ԲՈՒՄԻՆԸ) ԶԱՐԱՄԱՅԱԿԱՆ ՆՆԱՆՆ (ԵՐԿԱՐ). ԵՆ the Marks of Pa-ren'the-sis [()] (ԿԵՆ ԲՈՒՄ) ԵՆ ԲՈՒՄԻՆԸ ՓԱԿԱԳԻՐ ՆՆԱՆՆԵՐԸ:

ԸՆԹԵՐԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՆ ԵՆ ԿԱՄ ԲԱՐՃՐԱՃԱՅԻՆ ԿԱՐԴԱԼՈՒ ՄԱՆԱՆ

ՍՈՐԱԿԵՆՈՒՄ (the Comma) ԿՐ ԳՐԵՆԵՆ ԲԵՆ ՃԱՅԻՆ ԴԱԴԵՐԵՐՈՒ Է ՄԱՆՀԱՐԻ՝ ՈՐՀԱՐԻ ԿՐ ՄԵԼԵՆ ԵՆ ԵՆ ՎԱՆԿ ԿԵՆԵՐԸ:

ՄԻՋԱԿԵՆՈՒՄ (the Semicolon) ԿՐ ԳՐԵՆԵՆ ԲԵՆ ՃԱՅԻՆ ԴԱԴԵՐԵՐՈՒ Է ՍՈՐԱԿԵՆՈՒՄԻՆԸ ՄԱՆՆԱՆ ԴԱԴԵՐԱԾԻՆ ԵՐԿՈՒ ՄԱՆԳԱՄԻՆ ՆԱՐԻ:

ԿՐԻՆԱԿԵՆՈՒՄ (the Colon) ԿՐ ԳՐԵՆԵՆ ԲԵՆ ՃԱՅԻՆ ԴԱԴԵՐԵՐՈՒ Է ՍՈՐԱԿԵՆՈՒՄԻՆԸ ՄԱՆՆԱՆ ԴԱԴԵՐԱԾԻՆ ԵՐԵՐ ՄԱՆԳԱՄԻՆ ՆԱՐԻ:

ՎԵՐՋԱԿԵՆՈՒՄ (the Period) ԿՐ ԳՐԵՆԵՆ ԲԵՆ ՃԱՅԻՆ ԱՄՐՈՂՂ ԶՈՒՆՆ ԵՄԻՆԱՆԵՐՈՒ ՆԱՐԻ ՀԱՆԳԻՍՏ ՄԱՆՆԵՐՈՒ Է:

Շարադրութեանց մէջ կամ Գրելու ատեն,

ՍԿԵՐԿԻԿԵ (the Comma) կը գործածուի զատելու նախադասութեան մը կամ խօսքի մ'այն մասերն, որոնք իրարու հետ իմաստով կցուած են. իմասնաւորի,

1. Երբ տէր բային անրաժանելի կցորդ մ'ունի, բայէն անմիջապէս առաջ ստորակէտ մը դնելու է. ինչպէս, "A great fortune in the hands of a fool, is a great misfortune." Մեծ բաղդ մը յիմարի մը ձեռներուն մէջ, մեծ դժբաղդութիւն մ'է:

2. Բաղադրեալ նախադասութեան մը պարզ անդամներն իրարմէ զատուելու են ստորակէտով մը. ինչպէս, "I, that did never weep, now melt in woe. Նա, որ բնաւ չարտասուեցի, հիմայ վշտերու մէջ կը հալիմս:

3. Երբ երկուքէն աւելի բառեր կամ մասեր իրարու հետ միեւնոյն կազմութեամբ կապուած են, կամ միասին ուրիշ բառէ մը կախումն ունին, ամեն մէկէն վերջ ստորակէտ մը դրուելու է. այսպէս, "Who teach beauty, virtue, truth, and love, and melody. Որոնք կը սովորեցնեն գեղեցկութիւն, առաքինութիւն, ճշմարտութիւն, սէր եւ մեղեդի (աղջեր նուագ — գիտէ տառադարձութիւն):

4. Երբ յաջորդական երկերկու բառեր շաղկապով մը իրարու կապուած են, ամեն մէկ զոյգ ստորակէտով մը զատուելու է. այսպէս, "Interest and ambition, honor and shame, friendship and enmity, gratitude and revenge, are the prime movers in public transactions. Շահ եւ փառասիրութիւն, պատիւ եւ խայտառակութիւն, բարեկամութիւն եւ թշնամութիւն, երախտագիտութիւն եւ վրիժառութիւն, գլխաւոր շարժառիթներն են հանրային գործառնութեանց մէջ:

5. Կոչական բառերն ստորակէտով մը զատուելու են. այսպէս, "Zaccheus, come down. Զաքէա, վար իջիր:

6. Բացայայտիչներն ստորակէտով զատուելու են. այսպէս, "He that now speaks, is President Wilson. Ինք (այն) որ հիմա կը խօսի, նախագահ Ուիլսոնն է:

7. Ուր որ դիմաւոր բայ մը զօրութեամբ կը հասկցուի, հոն ստորակէտ մը դնելու է. այսպէս, "From law arises security; from security, curiosity; from curiosity, knowledge. Օրէնքէն յառաջ կուգայ ապահովութիւն. ապահովութենէն, հետաքրքրութիւն. հետաքրքրութենէն, գիտութիւն:

8. Անկախ ընդունելութիւն եւ տէր բայի շեղող անբեւոյթ, իրենց կցորդներովը միասին, ստորակէտով զատուելու

են. այսպէս, “*Properly speaking*, there is no such thing as chance. Ճէշտը (դարձեւ) էօտելով, առիթ ըսուած բան չկայ: “*To confess the truth*, I was much in fault. Ճշմարտութիւնը իտարութեանով համար, ես շատ յանցաւոր էի: ”

9. Մակարայներ, Շաղկապներ, Նախադրութիւններ իրենց խնդիրներով միասին, եւ Միջարկութիւններ երբեմն ստորակէտով զատուելու են տեղին համեմատ. ինչպէս, “*Besides*, the mind must be employed. (Աւել) էլ աւել միտքը պէտք է գործածուի: “*But*, alas, I fear the consequence. Բայց, ապսոս. ես հետեւանքէն կը վախնամ: “*By reading*, we add the experience of others to our own. Կարդալով, ուրիշներու փորձառութիւնը կ’աւելցնենք մերինին: “*O*, ’twas about something you would not understand. Օ, ան բանի մը մասին էր դուք չպիտի հասկնայիք: ”

10. Կրկնուած բառեր իրարմէ զատուելու են ստորակէտով մը. այսպէս, “*Ah! no, no, no. Ահ, ոչ, ոչ, ոչ*: ”

Կէտ եւ Սարգէ կամ Միջկէտը (the Semicolon) կը գործածուի զատուելու բաղադրեալ նախադասութեան մ’այն մասերը որոնք իրարու հետ իմաստով սերտ կցուած չեն. ի մասնաւորի,

1. Գլխաւոր նախադասութեանէ մը ետքը, անոր պարուհակութեան պատճառ, բացատրութիւն, դիմադրութիւն կամ հետեւանք ցուցնող պարբերութիւն մը կէտ եւ ստորով զատուելու է. ինչպէս, “*Straws swim upon the surface, but pearls lie at the botom. Յարդեր (Վարդ) երեսը կը լողան. բայց մարգարիտները՝ յատակը կը մնան*: ”

2. Երբ երկու կամ աւելի նման նախադասութիւններ, ուրոյն ուրոյն ամբողջ իմաստ մ’ունին, բայց իրարու հետ չարք մը կը կազմեն, իրարմէ զատուելու են կէտ եւ ստորով. այսպէս, “*Every thing grows old; every thing passes away; every thing disappears. Ամեն բան կը հիննայ. ամեն բան կ’անցնի. ամեն բան կ’աներեւութանայ*: ”

Կէտ (the Colon) կը գործածուի իրարմէ զատուելու բաղադրեալ նախադասութեան մը այն մասերն, որոնք իրարու հետ այնքան կցուած չեն, կամ իմաստով իրարու այնքան կապուած չեն որ կամ ստորակէտով մը եւ կամ միջակէտով մը իրարմէ զատուին. եւ ոչ ալ իրարմէ այնքան անկախ են որ վերջակէտով մը իրարմէ զատուին. ի մասնաւորի,

1. Երբ նախնթաց խօսքն ինքնին ամբողջ է, որուն կը յաջորդէ ուրիշ խօսք մը առաջնոյն իբր յաւելուած, դիտողութիւն կամ բացատրութիւն, իրարմէ կը զատուին կրկնակէտ

տով. այսպէս, “Avoid evil doers: in such society, an honest man may become ashamed of himself. Հեռացիր չարիք ընող-ներէն. այդպիսիներու ընկերակցութեան մէջ, պատուաւոր մարդ մը կարելի է ինք իրմէ ամենալու վիճակի մը մէջ գայ:”

2. Երբ ուրիշի մը խօսքը յառաջ կը բերուի, առհասարակ կրկնակէտ մը անկից առաջ դնելու է. այսպէս, “The father addressed himself to them in this effect: ‘O my sons, behold the power of unity!’ Հայրը խօսեցաւ անոնց այս կերպով. ‘Ով իմ որդիքս, դիտեցէք միութեան զօրութիւնը:’”

Վերջ-կէրը (the Period) կը գործածուի ցոյց տալու թէ խօսքը վերջացած է. եւ կը դրուի

1. Ամեն խօսքի վերջացած տեղը. ինչպէս, “Henry, go home. Հէնրի, տուն գնացէք:”

2. Ամեն մէկ կրճատուած բառի վերջը. ինչպէս, Mr., Տիար, Rev., Արժ., Dr., Տք.:

3. Ամեն մէկ Լատինական թիւէ ետքը. ինչպէս, I., XIII., LXVIII., եւն.:

Գոգոգոգոգ կամ Ան-տոգոգ Գոգոգ (the Dash) կը գործածուի անակնկալ կամ ազդու դադար մը, երբեմն ալ կակազելը ներկայացնելու. ինչպէս, “‘I must inquire into the affair; and if’ — ‘And if!’ interrupted the farmer.” ‘Ես պէտք է գործը հետազօտեմ, եւ եթէ’ — ‘Եւ եթէ’ ընդմիջեց երկրորդը:” “I pause for a reply. — None? — Then none have I offended. Ես կը դադրիմ պատասխանի մը համար: — Չկա՞յ (ոչե՞ն): — Ուրեմն ոչ զոք ես վշտացուցած եմ:” “He was — a — very sorry for it — but — a — it was necessary. ինք շատ — ր — կը ցաւէր անոր համար — բայց — ր — պէտք էր:”

Հարց-նշան, Պարցի (the Interrogation-point, Տեսէլ երես 27) կը գործածուի հարցում մ’ընելու. ինչպէս,

“In life, can love be bought with gold?

Are friendship’s pleasures to be sold?” — Johnson.

Վեհանքի մէջ՝ սէրը կրնա՞յ ոսկիով գնուիլ:

Բարեկամութեան հաճոյքները վաճառուի՞ն (Թոքս-էլ-էն):

Զոգոգոգոգ նշան, Ելիւր (the Exclamation-point Տեսէլ երես 28) կը գործածուի զարմացման, սքանչացման, ուրախութեան, տրամուլթեան կամ ասոնց նման մի զգացման զօրաւոր մէկ յուզումն արտայայտելու. ինչպէս, “Woe is me! Վա՛յ ինձ:”

Փակ-գլխիկ (the Parenthesis) կը գործածուին ցուցնելու համար թէ փակագիծներու մէջ դրուած բառը կամ խօսքը նախադասութեան մէջտեղ անապարանօք դրուած է աւելի

որոչ բացատրութիւն մը տուած ըլլալու համար, առանց նախադասութեանը պատկանելու. ինչպէս, “For I know that in me, (that is, in my flesh,) dwelleth no good thing. Քանզի գիտեմ որ իմ մէջ, (այսինքն, իմ մարմնիս մէջ,) բարի բան մը չընակիր:”

Վերոյգրեալներէն ի զատ Անգլիերէնի մէջ կը գործածուին նաեւ աւելի քան քսան տեսակ ուրիշ զանազան կէտեր եւ նշաններ որոցմէ միայն հետեւեալ քանի մը հատերն աստ յիշելը կ'արժէ:

['] Ապաթարցը (the A-pos'tro-phe ԳԻՒՒՍՏՐՕՖԷ) կը գործածուի կամ բառի մը սեռական հոլով ըլլալը ցուցնելու եւ կամ մէկ կամ աւելի գրերու զանց առնուած ըլլալը ցուցնելու. ինչպէս, “The parents' advice. Ծնողաց խրատը: — lov'd, don't փոխանակ loved եւ do notի:

[.] Տողադարձը, Ենթամիայ (the Hy'phen, (ԳԻՆ ԿՅՖԷՆ) կը գործածուի 1. Տողին վերջը, ցոյց տալու համար թէ բառը կիսուած է, և մնացած մասը յաջորդ տողին մէջն է: 2. Վանկերն իրարմէ բաժնելու. ինչպէս, hy-phen, Են-թամ-նայ: 3. Բաղադրեալ բառերէն երկու շնչոտ ունեցողներն իրարու միացնելու. ինչպէս, ever-living, յաւիտեան կենդանի:

[“ ”] Կրկնակ չակերտը՝ (the Quo-ta'tion-mark, ԳԻՆ ԳՈՒՈՒՅԷՆՏՈՒՄ) կը գործածուի ցուցնելու համար թէ կրկնակ չակերտներու մէջ ամփոփուած բառը կամ խօսքը ուրիշի մ'ըսածն է. ինչպէս, “Mercy and truth are met together; righteousness and peace have kissed each other.” — Psalms, lxxxv. 10. Ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն իրարու հանդիպած են. արդարութիւն եւ խաղաղութիւն գիրար համբուրած են: — Սաղ. 35. 10:

Եթէ ուրիշ մ'առնուած խօսքին մէջ երրորդ անձի մ'ալ ըսած մէկ բառը կամ խօսքը գայ, զայդ մէկ չակերտի մէջ դնելու է. ինչպէս, “It is said that Constantine was one day riding at the head of his army, when he saw a splendid cross in the heavens, upon which was written, ‘Conquer by this sign’.” Կ'ըսուի թէ Կոստանդիանոս օր մը Գիւ իր բանակին գլուխըն աչք, ճիւղ կը յառաջանար, երբ երկնից մէջ տեսաւ սքանչելի խաչ մը, որոյ վրան գրուած էր ‘Այս նշանովը յաղթէ’:

[ԾԱՆ. — Շեշտաբանութեան կամ Առողջաբանութեան միւս մասերն աւելի ճիշդ շարտասանութեան պատկանելով, անոնց աստ տեղ տալը զանց կ'ընենք և Քերականութեան ուսումնի կը վերջացնենք հետեւեալ վարժութիւնովը:]

209. *ሂወታዊ ጥያቄ*

[ጊዜ-ገደብ ስለሚገኝበት ጊዜ ማንኛውንም ጥያቄ ሲገባ ለህግ-
ጥያቄው ትኩረት]

"To be afraid to do wrong is true courage."

"The more I study grammar the better I like it."

"His father and mother and uncle reside at Rome."

"My hopes and fears joys and sorrows centre in you."

"He saith to his mother woman behold thy son."

"We the people of the United States."

"The comma represents the shortest pause (ጥጥር); the semicolon a pause longer than the comma; the colon longer than the semicolon; and the period longer than the colon."

"United we stand; divided we fall."

"To what place he was going is not known."

"There is a knocking at the gate. Come come come."

[ጊዜ-ገደብ ስለሚገኝበት ጊዜ ማንኛውንም ጥያቄ ሲገባ ለህግ-
ጥያቄው ትኩረት ሲገኝ ማንኛውንም ጥያቄ ሲገባ ለህግ-
ጥያቄው ትኩረት]

"He entered the room with the hat, on his head his shoes shining, in his hand a cane, and a wild glare in his eyes."

"He entered the room with the hat on his head, his shoes shining in his hand, a cane and a wild glare in his eyes."

[ጊዜ-ገደብ ስለሚገኝበት ጊዜ ማንኛውንም ጥያቄ ሲገባ ለህግ-
ጥያቄው ትኩረት]

"The buds spread into leaves, and the blossoms swell to fruit but they know not how they grow, nor who causes them to spring up from the bosom of the earth."

"Vice stings us, even in our pleasures but virtue consoles us, even in our pains,"

[ጊዜ-ገደብ ስለሚገኝበት ጊዜ ማንኛውንም ጥያቄ ሲገባ ለህግ-
ጥያቄው ትኩረት]

"Wealth and poverty are both temptations to man that tends to excite pride."

"Always remember this ancient proverb 'know thyself'."

[ጊዜ-ገደብ ስለሚገኝበት ጊዜ ማንኛውንም ጥያቄ ሲገባ ለህግ-
ጥያቄው ትኩረት]

"He took his degree of A, M."

"He went from Boston to New York; he went to Paris; he came from London;"

"Rule IX; lesson LV."

ԴԱՍ ՃԺԲ. (LESSON CXII.)

[2]

[Մեր ուսանողը կամ նորեկը մինչեւ այս դասը՝ միայն ծանօթացած էր իրենց լեզուին և զորոք ունէր լեզուինը պահպանելու համար, անոր բոլոր պէտքերը գոհացնելու կարող վիճակի մը հասաւ. բայց եթէ մարդիք իրենց մարմնոյ պէտքերը միայն գոհացնելով բաւականանային, անասուններէն չպիտի տարբերէին: Մարդոց ասուն կամ բանական ըլլալու տարբերութիւնն այն է որ մարդկային միտքն ու հոգին ալ մարմնոյն պէս կը գործեն կեանքի եւ զգացմանը պայմանները տեսնելու, որոշելու, ինչ եւ ինչպէս իրենց մարմնին, նոյնպէս իրենց մտքին և հոգւոյն ալ սնունդ հայթայթել եւ խնամք տանիլ: Այս պատճառաւ եւ մենք ալ՝ հետեւեալ քանի մը դասերովն, կը ջանանք մեր ուսանողն կամ նորեկը ծանօթացնել մտքի և հոգւոյ գլխաւոր պահանջներէն միայն ինքնազարգացման, Հայրենասիրութեան եւ Ազգասիրութեան, ու կրօնքի. և ապա աւարտել սոյն խօսակցութեան մասն ալ:]

Ինքնազարգացում

Ինքնազարգացման առաջին քայլն է մտքին սնունդ կամ պաշար հայթայթել:

Մտքի գլխաւոր սնունդն է ուսմունքը, զոր կարելի է ձեռք բերել . Ընթերցանութեամբ, ք. Ուսկնդրութեամբ, ք. խօսակցութեամբ, ք. Ճամբորդութեամբ, եւ է. Փորձառութեամբ:

Ա. Ընթերցանութեամբ շարժառիճ ձեռք կը բերուի . Ցերեկուայ կամ իրիկուայ դպրոց երթալով, ք. Մատենադարաններէն տունը գիրք բերել կարդալով, կամ ընթերցարանները յաճախելով, եւ ք. Լրագիր ու հանդէսներ կարդալով:

Բ. Ուսկնդրութեամբ շարժառիճ համար յաճախելու է . Եկեղեցիներ, ք. Լսարաններ, ք. Հանդէսներ կամ այնպիսի խնջոյքներ, ուր կերակուրէն վերջ ատենախօսութիւններ տեղի կ'ունենան:

Գ. Խօսակցութեան համար միշտ ջանալու է խօսակցիլ իրմէ աւելի երէց, խելացի, գիտնական, փորձառու եւ տաղանդաւոր անձի մը հետ:

Դ. Ճամբորդութեան կամ Ընթերցանութեան շարժառիճ համար, ջանալու է ամեն պատեհ առթիւ, եթէ ոչ հեռու,

In'sti-tute of Tech-nol'o-gy (Ինստիտուտ — ի Բեհնաւոյ)

Արուեստարանութեան Ուսումնարան (Հասարակական)

Pol'y-tech'nic (Քոլիթեքնիկ) Բազմարուեստից Վարժարան

Մանկապարտէզ, Kindergarten (2-3 տարեան ընթաց)

Մանկապարտէզ աշխարհի ներկայ կրթութեան հիմը կը կազմէ: Մանկապարտէզին մէջ կ'ընդունուին 3-6 տարեկան երեխաներ, որոց կ'աւանդուին,

իւր-իւր-իւն (object-lessons), երեխայի նկատողութեան, ըմբռնման, դատողութեան, յիշողութեան եւ ինքզինք արտայայտելու կարողութիւններն զարգացնելու համար:

Իւր-շին-իւն (object-making), որոյ նպատակն է աշխարհի վարժուի առանց ձանձրանալու ինքզինք զբաղած պահելու: Ք. Վարժուի ճարտարարուեստութեան եւ գեղեցկի սկզբունքներն նշմարելու, ըմբռնելու եւ ի գործ ածելու:

Երգեցող-իւն (singing), ներդաշնակութեան ոգին՝ եւ զուարթութիւն ներշնչելու համար:

Առողջապահ խաղ (play) եւ պարեր երեխայի առողջութիւնն աւելի կայտառ ընելու եւ ընկերակիցներուն հետ համերաշխիլ սովորեցնելու համար:

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Հասարակաց Վարժարաններն (Public Schools — Էլէմէնթ Էթո-լ) առ Հասարակ դասակարգուած են ութ տարուայ դասընթացքով (Eight Grades — Էյթ Գրէյդս — ութն աստիճաններ, որոցմէ ամեն մէկն a, b, ա եւ բ ստորաբաժանումներով), ընդ ամեն տառն եւ վեց աստիճաններու: Եւ այս դասընթացքն այնպէս մը կարգադրուած է որ աշակերտը սկսի իւր 6 տարեկան հասակին եւ աւարտէ իւր 14 ընդ տարիքին մէջ: Հայ տղաքներն առ Հասարակ իրենց յաջողութեամբ կրնան այս ընթացքը 5-6 տարիէն աւարտել:

Այս Դասընթացքը կը Բաղկանայ Հետեւեալներէն

Նախակրթարան, Primary School (4 տարեան ընթաց)

Read'ing	(Էլէմէնթ)	Ընթերցանութիւն
Wri'ting	(Էլէմէնթ)	Գրութիւն (Էլէմէնթ)
Spell'ing	(Էլէմէնթ)	Հեգելը, Ուղղագրութիւն
A-rith'me-tic	(Էլէմէնթ)	Թուաբանութիւն

Երկրորդական Վարժարան, Secondary School (2 տարեան ընթաց)

Ծրգ տարիէն վերոյգրեալներուն կ'աւելցուի նաեւ

Ge-og'ra-phy	(Գե-օգրաֆի)	Աշխարհագրութիւն
His'to-ry	(Գի-սթորի)	Պատմութիւն

Phys'i-ol'o-gy and hy'gi-ene (Ֆիզիոլոգի եւ հիգիէն)

Մարդակազմութիւն եւ Առողջաբանութիւն

Քերականութիւն Ուսանելու Վարժարան. Grammar School
(2 ԿՐԿՆԵՆ ԸՆԴՅԻՆ)

Վեցերորդ եւ եօթներորդ տարիներուն մէջ կ'աւելցուին
El'e-men'ta-ry Gram'mar (ԷԼԷՄԵՆՏԱՐԻ ԳՐԱՄՄԱՐ) Տարրական Քերա-
կանութիւն

Elementary Al'ge-bra (ԷԼԵՄԵՆՏԱՐԻ ԵՂԵՂԵՐ) Տարրական Գրահաշիւ
Elementary Civ'ics† (ԷԼԵՄԵՆՏԱՐԻ ՍԻՎԻԿՍ) Տարրական Քաղաքա-
ցիական Գիտութիւն

Draw'ing (ԴՐՈՒՆԳ) Գծագրութիւն

Իրիկուան Վարժարաններն մասնաւորապէս արհեստա-
ւորներու և օտար երկրացիներու համար են, անոնց գէթ հասա-
րակ կարգաւ, գրեւ, խօսիլ եւ հաշուել սովորեցնելու համար:

Նախապատրաստական Վարժարաններն առ հասարակ ու-
սանողին կ'աւանդեն այն մասնաւոր նիւթերն, որոց պէտք
ունի այս ինչ ուսումնարանը մտնելու կամ գործը ձեռք բե-
րելու համար:

Առեւտրական Վարժարանները վերոյգրեւներէն ի զատ
կ'ուսուցանեն նաեւ մասնաւորապէս

Ac-count'ing (ԱԿՈՒՆՏԻՆԳ) Հաշուակալութիւն, Հաշուեյար-

Book'keep'ing (ԴՈՒՅՈՒՄԻՆԵՐԻՆԳ) Տոմարակալութիւն [դարութիւն

Sten-og'ra-phy (ՏԵՆՈԳՐԱՓԻ) Սղագրութիւն

Type'wri'ting (ՏԵՅԻՐԵՆԻՆԳ) Տառագրութիւն

Բարձրագոյն Վարժարաններ . High Schools.

Բարձրագոյն Վարժարան կ'ընդունուին անոնք միայն ո-
րոնք Քերականութիւն սովորեցնող դպրոցէ մը իրենց ընթա-
ցաւարտութեան վկայականը կը ներկայացնեն եւ կամ համար-
ժէք քննութիւն մը կ'ուստան:

Բարձրագոյն Վարժարաններու ընթացքը չորս տարի է և
սովորաբար երեք դասընթացք ունին, . Clas'sic-al (ԿԼԱՍԻԿԱԼ)

† Civics ըսելով իր ամբողջութեամբը կը հասկցուի (1)
eth'ics (ԷԹԻԿՍ) բարոյագիտութիւն կամ ընկերակցական պար-
տականութիւններ. (2) civ'il pol'i-ty (ՍԻՎԻԼ ՓՈԼԻՏԻԿԻ) քաղաքա-
գիտութիւն կամ քաղաքական կառավարութեան կազմու-
թիւնն ու ընթացքը. (3) law (ԼՕ) օրէնք ու անոր գործադ-
րութիւնն ընկերակցութեան շահերուն նկատմամբ. (4) ec'o-
nom'ics (ԷԿՈՆՕՄԻԿՍ) տնտեսագիտութիւն կամ հարստութեան
եւ անոր փոխանակութեան սկզբունքներն կամ օրէնքներն.
(5) քաղաքական շարժումներու եւ զարգացման պատմու-
թիւնը:

Դասական (մասնաւորապէս Յոյն եւ Լատին գրագիտական, այս դասընթացքն առնողը Յունարէն եւ Լատիներէն ալ պէտք է ուսանի), Բ. Com-mer-cial, (ԲՇԲՇՆՇՆ) Վաճառականական (այս ընթացքն առնողը պէտք է տոմարակալութիւն, սղագրութիւն, տառագրութիւն եւ Գաղղիերէն կամ Գերմաներէն ալ ուսանի), Գ. Sci'en-tif'ic (ՏՅԵՆԴԻՖԻԿ) Գիտական (բնագիտութիւն, տարրալուծութիւն, երկրաչափութիւն, բնական աշխարհագրութիւն եւն. ուսանելու է):

Բարձրագոյն վարժարաններու այս դասընթացքներն առ հասարակ այնպէս կարգադրուած են, որ ընթացաւարտներն կարող կ'ըլլան Ուսումնարան մտնելու առանց մուտքի քննութիւն տալու:

Ուսումնարան, College

Ուսումնարան մտնել ուզողը պէտք է 15 տարեկան ու լաւ բարոյականի տէր ըլլայ, կամ բարձրագոյն վարժարանէ ընթացաւարտ ըլլայ եւ կամ մուտքի քննութիւն տայ ու չահի առնուածն 14 ու կէս միութիւն (u'nits, Ե՝ՆԻՏ - 1 unit կըսեալուի մէկ առարկայի մէկ տարի, չարաթը 5ական ժամ ուսանիլը): Քննութեան նիւթերու ցանկը Ուսումնարանը կըներկայացնէ, որոյ մէջէն ուսանողը կ'ընտրէ իրեն կարողութեան յարմար եղածներն:

Ուսումնարաններու ընթացքն առ հասարակ չորս տարի է:

Ուսումնարաններու Տեսակներն են

- Nor'mal College (Ն՝ՈՂԻՔՇՆ) Պետական վարժապետանոց
 Teachers College (ԹԵՆՇԵՐՇՆ) Վարժապետանոց
 Dental College (ԴԵՆԴԵՆՇՆ) Ատամնարուժական Ուսումնարան
 Medical College (ՄԵԴԻԿԵՆՇՆ) Բժշկական Ուսումնարան
 College of Physicians (Կ՝ՓԻՆԻՇՆ) Բժիշկներու եւ վիրա-
 and Surgeons (ՎԻՐՇՆՇՆ) } Բոյժներու Ուսումնարան
 School of Jour'nal-ism (Շ՝ՓՈՂՇՆ) Լրագրութեան
 վարժարան [վարժարան
 School of Mines (ՄԻՆԵՇՆ) Հանքերու (հանքանախնայ) Վարժարան
 School of En'gi-neer'ing (ԷՆ՝ԴԻՆԵՐԻՆԵՇՆ) Երկրաչափութեան
 վարժարան [վարժարան
 School of Chem'is-try (Շ՝ԿԵՄԻՇՆ) Տարրալուծութեան
 School of Com'mmerce (Կ՝ՓԵՐՇՆ) Վաճառականութեան
 կամ Առեւտրական վարժարան
 School of Di-plo'ma-cy (ԴԻ՝ՓԼՈՄԱՇՆ) Դիւանագիտութեան
 վարժարան
 Law School (Լ՝ՓՈՇՆ) Իրաւագիտութեան վարժարան

School of — Engineering

Civ'il	(Վի՛լ)	Հանրային Շինութեանց եւ Հա-
տարակաց Ուղիներու
Me-chan'ic-al	(Մե՛չանիկալ)	Մեքենագործական
E-lec'tric-al	(Էլե՛կտրիկալ)	Ելեքտրական
Hy-drau'lic	(Հի՛դրոս փ)	Ջրաբաշխական
Steam	(Սթեմ)	Շոգեշարժական
Mi'ning	(Մայնինգ)	Հանքերու

School of Ar'chi-tec'ture (Ար՛քիտեկտուրա)

Ճարտարապետական Վարժարան

Վերոյգրեւներու որ եւ է մէկէն ընթացաւարտ եղող մը կրնայ Համալսարանական հետեւեալ ընթացքներէն միոյն մէջ աւելի յառաջանալ, աւելի բարձր աստիճաններ ձեռք բերելու համար:

School of Po-lit'ic-al Sci'ence (Քոլիտիկալ Տիւնս)

Քաղաքագիտութեան Վարժարան

School of Pure Science (Քուր Քայնս) Զուտ Գիտութեան Վարժարան [Վարժարան

School of Phi-los'o-phy (Քիլոսոփի) Փիլիսոփայութեան

School of Mu'sic (Մուսիկ) Երաժշտական կամ Դաշնական Հարութեան Վարժարան

The o-log'ic-al Seminary (Օլոգիկալ Տեմինարի) Աստուածաբանական Ուսումնարան

Li'bra-ry (Լայբրերի) Մատենադարան, Գրադարան

Read'ing-room (Րեյդինգ Ռում) Ընթերցարան

Public Library (Քալիբրերի) Հասարակաց Մատենադարան

Pri'vate Library (Քրայվէթ Լայբրերի) Անհատական Մատենադարան
Մատենադարաններու գրքերն երկու գլխաւոր դասակարգերու կը բաժնուին (ա) Վայ-Րեֆերենս գրքեր (Reference Books), որոնք դուրս չեն տրուիր. որովհետեւ պատմութիւններու կամ վէպերու պէս մէկ ծայրէն մինչեւ միւս ծայրը չեն կարդացուիր, այլ պէտք եղած տեսնը միայն բառ մը կամ նիւթ մը կը նայուի անոնց մէջ. եւ (բ) Ընթերցանութեան համար դուրս տրուելիք գրքեր:

(ա) Կարգէն են

Cyclopedia	Synonyms and	Directory
Encyclopedia	Antonyms	Almanac
Dictionary	Gazetteer	Year Book
Bible Concordance	Bible Commentary	

Բառարաններու Քանի մը Տեսակներն են

Dictionary of —

English Language	Music and Musicians
English Literature	Hymnology
The Bible	Phrase and Fable
Philosophy and Psychology	Applied Chemistry
National Biography	Antiquities

(Բ) Այն բոլոր գրքերը, որոնք դուրս կը տրուին Հիթերցանու-
թեան համար, կարելի է դասաւորել հետեւեալ
խորագիրներուն տակ

Religion, Կրօնք

Phylosophy	Miracles	Jewish
Psychology	Missions	Mohammedan
Creeds	Sectarians	Hindu

Social Sciences. Հնկերական Գիտութիւններ:

Political Science and Economics

Government	Municipal Government	Customs and Holidays
Political Parties	Post Office	Etiquet
Statistics	Railways	Costumes
Year Books	Shipping	Coins
Census	Associations	Business
Commercial Atlases	Charities	Finance
and Geography	Education	Insurance

Science. Գիտութիւն:

Mathematics	Chemistry	Natural History
Astronomy	Physics	Zoology
Electricity	Geology	Botany

Useful Arts. Օգտակար Արհեստներ:

Agriculture	Military and Naval	Mechanic Arts
Horticulture	Minerals	Engineering
Medicine	Patents	Industries and Manufactures

Domestic Science

Printing and Publishing

Fine Arts. Գեղարուեստներ:

Architecture	Engraving	Music
Ceramics	Photography	Operas
Painting	Symbolic Art	Games and Sports

Literature. Գրագիրութիւն:

Prose	Poetry	Fiction	Drama

Ճամբորդութիւններ կարելի է ընել ոտքով, ձիով, երկա-
նիւով, կառքով, ինքնաշարժով, եւն. եւն.: Բայց մեծ, երկար
եւ հեռաւոր ճամբորդութիւններն կարելի է ընել գլխաւո-
րաբար ցամաքի վրայ երկաթուղիով, ջրի վրայ շոգենաւով:

Երկաթուղիով ճամբորդութեան վերաբերեալ Բառ Բ

Rail'road"	(րէյլ-ու-ու)	Երկաթուղի
Train	(թրէյն)*	Կառագնացք
Track	(թրէք)*	Երկաթուղիի զոյգ զոյգ գծերը
Lo'cal train	(լո'կէլ Թրէյն)	Տեղական կառագնացք (մեծ կոյ-
տն կէտ)
Ex-press' train	(էքսպրէս Թրէյն)	Ճեպընթաց կառագնացք (մեծ կոյ-
տն)
Par'lor-car	(փո'ւ-լը-ք-թ-թ)	Դահլճանման կառք [բն լը կէտ]
Pull'man-car	(փո'ւ-ման-թ-թ)	Քնանալու չքեղ կառք (փո'ւ-ման
հաւաքի առանձին լը կոյտն)
Ob'ser-va'tion-car	(օբսըրւէ'յըն-թ-թ)	Տեսարաններ դիտելու բաց
կամ ապակիէ պատերով կառք
Coach-car	(փոչ-թ-թ)	Ճանապարհորդի կառք
Di'ning-car	(դի'նին-թ-թ)	Ճաշելու կառք
Sleep'ing-car	(ը-լէ'յին-թ-թ)	Քնանալու կառք
Tour'ist-car	(թու-րիս-թ-թ)	Զբոսաշրջիկներու կառք
Smo'king-car	(ը-սմո'կին-թ-թ)	Ծխելու կառք
Ac-com'mo-da'tion	(էքոմո'տէ'յըն)	տեղ տալը, յարմարցնել
Win'dow	(ուին'դու)	Լուսամուտ, պատուհան
Seat	(սի'թ)*	Բազմոց, նստելու տեղ
Shelf	(շելֆ)*	Դարակ
Lo'co-mo'tive	(լո'կոմո'տիւ)	Վայրաշարժ շոգեկառք[քենավար
Locomotive-en'gi-neer'	(լո'կոմոտիւ-էնճին'յը)	Վայրաշարժ քշող մե-
Con-duct'or	(կոն'դէկտը)	Առաջնորդող, տոմսակահաւաք,
կառքի դրամահաւաք
Sta'tion	(էստէ'յըն)	Կայարան
Wait'ing-room	(ուէ'յին-թ-թ)	Սպասելու սրահ
Ex-cur'sion	(էքս'կը-շըն)	Զբոսապտոյտ, երթալ գալը (երկո-
նդին հասփերթ-թին) [թ-թին]
Round-trip	(առանդ-թրէք)	Երթալ գալը (երկո- կոնդին հասփերթ-
թին)
Tick'et	(թի'էթ)	Տոմս, թիւթ [ծրար, բեռ եւն.]
Bag'gage	(պէ'յիճ)	Ճանապարհորդական սնտուկ,
Baggage-room	(պէ'յիճ-թ-թ)	Ճանապարհորդական սնտուկներ-
Par'cel	(փո'ւ-լը)	Ծրար [բռն, բեռներու սրահ

* Հիշելու է մէկ տեղամաս մէկ վահան:

Parcel-room	(փ-ռ-ը-ռ-ո-ս)	Ծրարներու սենեակ
Check	(չեփ)	Թուաւոր ցուցանշան
Trunk	(թրւնք)*	Չգետներու սնտուկ
Satch'el	(սե՛չեկ)	Չեռքի տոպրակ, փոքր պայուսակ
Grip	(կրիֆ)*	{ Պայուսակ (ՏՖ. Նախ)
Va'lise	(վալիս)	
Trav'el-er	(թրե՛վելը)	Ճամբորդող, ճամբորդ
Tour'ist	(թո՛ւրիստ)	Չրօսաչրջիկ
Ter'mi-nus	(թերմինուս)	{ Վերջին կայարան, վերջաւո-
Ter'mi-nal	(թերմինալ)	
Por'ter	(փո-րտը)	Բեռնակիր (ՏՖ. համալ). Դռնապան
Sig'nal	(սի՛նալ)	Ազդանշան, նշան տալը, նշանակ
All a-board!	(ոլ ա-թո-ր)	Երկեսցողները բոլոր թող չոգե-
		կառքը կամ նաւը մտնեն
Stop	(սթոփ)*	Դադար, կենալը
Նաւով ճամբորդութեան վերաբերեալ Բառեր		
Voy'age	(վոյճ)	Ծովային ճանապարհորդութիւն
Voy'a-ger	(վոյճը)	Ծովային ճանապարհորդ
Bon voyage!	(պոն վոյճ)	Բարի ճանապարհ (Ժողովրդ.)
Pass'port	(փաս-թ)	Անցագիր
Ves'sel	(վե՛սել)	Փոքր նաւ (Նաւաւէն Տեք)
Steam'er	(սթեմը)	Շոգիով զնացող. մեծ չոգենաւ
Steam'ship	(սթեմշիփ)	Մեծ չոգենաւ
Cab'in	(կեպին)	Գեղեցիկ սրահ 1ին և 2րդ կարգի
		ճամբորդներու համար [նետուն
Sa''lon, Saloon	(սալոն, սալոն)	Մեծ հիւրասենեակ, դահլիճ. գի-
Steer'age	(սթեյճ)	Նաւային գաղթաւոր (3րդ կարգի
		համարներէն յապտեալ սրահ)
Whis'tle	(հիսթլ)	Սուլում, սուլումնք, սուլելը
Gong	(կոնգ)*	Ծնծղայ (Նաւերն Տեք 2րդ կարգի հա-
		մարներէն համար էր շարունակ իւր
Shore	(շո-ր)	Ծովեզր, Գետեզր [ձա-ձա-ն]
Deck	(դեք)	Նաւի ծածք կամ տախտակամած
Prom'en-ade' deck	(փրոմենադ դեք)	Չրօսապայտի տախտակամած
Main deck	(մեյն դեք)	Գլխաւոր տախտակամած [մած
Upper deck	(ըփըր դեք)	Բարձրագոյն (վերին) տախտակա-
Lower deck	(լոըր դեք)	Աւելի վարի տախտակամած
Berth	(բերթ)*	Պառկելու տեղ

* Հնչեւը և մեկ անգամ էն (մեկ վանկ)։

State'room''	(ը)•դէ'յդ•օ-ժ)	Նաւի մէջ առանձին ննջասենեակ
Stew'ard	(ը)•դէ'օ-ըբդ)	Մատակարար, տնտես, նաւային ճաշարանի սպասաւոր
Stair'way''	(ը)•դէ'յբ•էյ)	Սանդուղիներ
Pas'sage-way''	(գէ'•էյճ•էյ)	Անցնելու ճամբայ
Mast	(մ•ա)•*	Կայմ [ձախ կողմը
Port	(գօ•ա)•*	Նաւահանգիստ. ծակ, անցք. նաւի
Star'board	(ը)•դ•ա•պօ•ա)	Նաւի աջ կողմը (երեսդ դարձնես նաւի երթացած կողմը, աջ կողմդ
Fore'part''	(ֆօ'•գօ•ա)	Առաջակողմ
For'ward-deck	(ֆօ'•ա-ըբդ•դէ+)	Առաջակողմի տախտակամած
Aft'er-deck	(է'ֆդըբ•դէ+)	Ետեւի կողմի տախտակամած
Ven'ti-la'tor-shaft	(վե'նտիլէյթըբ-շֆ)	Օդափոխիկ գլան
Smoke-stack	(ը)•մօ+-(ը)•դ•գ)	Ծխնելոյղ
Swim'ming Pool	(ը)•սւմ'•նի գօ-լ)	Լողալու աւաղան
Gym-na'si-um	(գիմնա'սիւմ)	Մարմնամարզարան
Or'ches-tra	(օ'•ռէ•ադրա)	Թատրոնի նուագախումբ (•բոյ, Ժէջ-նիւն, աւել տիւրդէ)
Mil'i-ta-ry band	(մի'լիտէրի Գէնդ)	Ձինորական նուագախումբ
Sail'ing	(սե'յլին)	Նաւարկութիւն, նաւի մեկնիլը
Twin-Screw	(Թւին•(ը)•դբօ)	Կրկնակ պտուտակաւոր
Pro-pel'ler	(գրօգէ'լըբ)	Թառաջ քշող, շարժող
Va-ca'tion cruise	(վեյ'էյշըն քրօ-շ*)	Արձակուրդի համար ծովային ճամբորդութիւն [յո-նի-նը]
Nav'i-ga'tion	(նե'վիգէ'յշըն)	Նաւարկութիւն (դէպէ Գաւադ-Գաւադ)
Pa-la'tial	(գօ-լէ'յշըլ)	Պալատական, հոյակապ, փառաւոր (դէպէ Գաւադ-Գաւադ)
Veran'da	(վերե'նդա)	Բացերես սենեակ (Թի. Եյլան)
Crow's-nest	(քրօ'•սնեդ)	Ազնաւարոյն (նաւի-յոյսի դէպէնոյ)
Hull	(հըլ)	Նաւի մարմին
Keel	(գէյլ)•*	Նաւի ողնափայտ
Rud'der	(ըբ'դըբ)	Ղէկ
Life-boat	(լեյֆօթ)	Կեանք փրցնող նաւակ
Life-raft	(լեյֆօթէֆթ)	Կեանք փրցնող լաստ
Coal-bun'ker	(գօլ-դըն'բըբ)	Ածուխ լեցնելու տեղ
Crew	(քրօ)•*	Մէկ նաւի պատկանող նաւաստի-ներու խումբ
Rail'ing	(րե'յլին)	Վանդակապատ (Թի. Գաւ)

* Հնչելու է մեկ տեղամէկ մեկ վանկ:

Bath-room	(պէնհո-ւ-մ)	Բաղնիք (Բ-ն-ի-ն-ի-ն-ի)
Dining Saloon	(դ-ին-ն-ի-ն-ա-լ-ը)	Փառաւոր ճաշասրահ
Schedule	(շ-է-մ-ի-ն-ը)	Ցուցակ
Time table	(թ-ի-մ-ի-ն-ը)	Ժամանակացոյց
Quarantine	(կ-ա-ր-ա-ն-տ-ին-ը)	Թիւ մը օրեր մաքրանոցի մէջ
Մնալը մաքրանոց (ՏՖ. Գ-ր-ա-ն-տ-ին-ը)
Cus'toms duty	(կ-ս-տ-մ-ի-ն-ը)	Մաքս
Custom-house	(կ-ս-տ-մ-ի-ն-ը)	Մաքսատուն
Du'ti-a-ble	(դ-տ-ի-ն-ը)	Մաքս առնուելիք
Dec'la-ra-tion	(դ-է-կ-լ-է-ր-է-յ-ն-ը)	Որոշ յայտարարութիւն
En'try	(է-ն-տ-ր-ի-ն-ը)	Մուտք, մաքսի յայտարարութիւն
Res'i-dent	(ր-է-զ-ի-ն-տ-ը)	Բնակող, բնիկ
A-broad'	(է-ա-ր-ա-մ-ը)	Օտար երկիր, հեռու աշխարհ
De-tailed'	(դ-է-տ-ի-ն-ը)	Մանրամասն
Ap-prais'er	(է-փ-ր-է-յ-ն-ը)	Գին դնող
Ex-emp'tion	(է-ք-ս-մ-ի-ն-ը)	Մաքսէ ազատ. ենթակայ չըլլալը
Pier	(փ-ի-ն-ը)	Նաւամատոյց
Dock	(դ-ո-կ-ը)	Նաւամատոյց [ւ-ն-ը]
Gang'way"	(կ-ո-ն-ի-ն-ը)	Առժամանակեայ անց (ն-ա-ւ-ի-ն-ը)

Թանգարաններ եւ Տեսնելու Արժանի Ուրիշ Տեղեր

Art Museum	(ա-ր-տ-մ-ի-ն-ը)	Գեղարուեստից Թանգարան
Museum of Nat'u-ral History	(մ-ի-ւ-զ-ի-ն-ը)	Բնա-
պատմական Թանգարան
E'den Musee	(է-դ-է-ն-ը)	Եդեմական Թանգարան
Art Gal'ler-y	(ա-ր-տ-մ-ի-ն-ը)	Գեղանկարներու Սրահ [Պարտէզ]
Zo'o-log'ic-al Gar'den	(զ-օ-լ-ո-լ-ի-կ-ա-լ-ը)	Կենդանաբանական
Bo-tan'ic-al Gar'dens	(բ-ո-տ-ն-ի-կ-ա-լ-ը)	Բուսաբանական Պար-
A-qu'a-ri-um	(է-ք-ւ-ո-ւ-մ-ը)	Զինարան [տէզ]

Բայեր

to preach	(թ-ի-ն-ը)*	Քարոզել
to speak	(ս-փ-ի-ն-ը)*	Սօսիլ†
to tell	(թ-ի-ն-ը)	Ըսել‡

† To speak կը նշանակէ խօսել խօսք մը իմաստով կամ անիմաստ, ինչպէս անգղայութենէ նոր ուղքի եկող անձ մը կրնայ խօսիլ:

‡ To tell կը նշանակէ ըսել խօսք մը կոկիկ իմաստով եւ դիտմամբ, ունկնդրին վրայ մասնաւոր ազդեցութիւն մը յա-
ռաջ բերելու նպատակաւ:

* Հնչուլ է մէկ անգամէն (մէկ վանկ):

to nar-rate'	(Երբեք)	պատմել լեռն յեւ
to trav'el	(Երբեք)	ճամբորդել
to check	(չեք)	ոհ է իր մը գործին յատուկ պաշտօնեային յանձնել փոխարէնը թուաւոր ցուցանչան մ'առնելով կանգնեցնել, կեցնել, կենալ
to stop	(ը)բեք	պաշտօնապէս հանդիսաւոր կերպով խօսիլ, ատենախօսել
to de-liver	(Երբեք)	բանախօսել, ատենախօսել
to ad-dress'	(Երբեք)	սուլել
to whis'tle	(հեք)	նաւը ճամբայ ելլել, նաւարկել
to sail	(Երբեք)*	ծովային ճամբորդութիւն կամ
to cruise	(Երբեք)*	նաւարկել [պտոյտ ընել
to nav'i-gate	(Երբեք)	նաւը մտնել
to em-bark'	(Երբեք)	ցուցակագրել
to sched'ule	(Երբեք)	գին դնել
to ap-prais'	(Երբեք)	

210. Վարժութիւն

[Թ] [Ժ] [Լ]

“All aboard!” —

“Bon voyage! my dear.”

“Au revoir!”

“Good bye”. Don't forget to write”. — “I will. Good bye!”

“I intend to go to Europe; do I need a passport?” — “Yes.”

“Where can I get from?” — “From State Department, Passport Division. It will cost you one dollar; and you must furnish your personal description.”

“When are you going to leave?” “Thursday, week from to-day.”

“Where to?” — “I shall go direct to London, from thence I am going to take a trip around the world.”

“This gangway for 1st cabin passengers.”

“Here goes the gong.” “All visitors please leave for shore.” — “We can stand on the upper pier and see them off.”

“When will the next train start.” — “Inquire please at the information window.”

“Please let me have a time-table for Philadelphia.” — “Thank you.”

“Round trip ticket for Philadelphia please.” — “Four dollars.”

* Հնչու է մէկ տեղամէն (մէկ վանկ):

“How long will this ticket hold good for?” — “For nine days.”
“Is this ticket good on the next out going train.?” — “Yes, sir.”
“Will you check this parcel?” “I shall call for it tomorrow.”
“Will you please let me have my parcel?” — “What was it?” —
“A valise.” — “Here it is. Ten cents.”
“Boston Express, Track No. 5.”
“New York Express. All aboard!”
“First stop Springfield.”
“Have your tickets ready.”
“Springfield! Next stop Hartford.”
“New York terminal. Last stop. All out.”
“Baggage transfer. Express.”

NOTICE TO PASSENGERS.

It will be necessary for you to make a declaration, under oath, before a customs officer, before leaving this vessel, stating the number of your trunks and other packages, together with their dutiable contents. A form of Declaration and Entry will be furnished by a customs officer who will meet you at quarantine.

RESIDENTS OF THE UNITED STATES.

Residents of the United States returning from abroad should prepare a detailed list of all articles purchased or otherwise obtained abroad, and the prices paid therefore, or the value thereof, specifying separately wearing apparel, articles of personal adornment, toilet articles, and similar personal effects. The exemption of \$100. allowed by law will be made by the appraiser at the dock. Articles, including wearing apparel, will be appraised at the market price in the country where purchased.

211. *Ասորի ու թիւն*

[3] [2]

“Reason’s whole pleasure, all the joys of sense,
Lie in three words — health, peace, and com-
petence.” — *Pope.*

“*Reputation, virtue, and happiness* depend greatly
on the choice of companions.” — *Wilson.*

ԴԱՍ ՃԺԳ. (LESSON CXIII.)

Pa tri-ot-ism (ՔԵՐԵՆԵՐԻՄ) Հայրենասիրութիւն, Ազգասիրութիւն

Մարդիք կը ծնին իրենք զիրենք ապրեցնելու անկարող վիճակի մը մէջ. եւ առնուազն կեանքի առաջին 3-4 տարիներ ուրիշի մը (ծնողք, քոյր, եղբայր, ազգական, բարեկամ, պաշտպան, խնամակալ, ևն.) խնամքն է որ նորածինն էակը կ'ապրեցնէ. եւ այդ խնամքն անտարակոյս բնական սիրոյ մը, գորովի մը կամ բարոյական կրթութեան մ'արդիւնքն է. և եթէ գառնուկ մը կամ կատուի մը ձագն անգամ կ'զգայ եւ գիտէ որ զինք սիրողի փայփայող ձեռքը պէտք է լզէ. եւ նոյնպէս եթէ շնիկ մը կամ ձի մը կամովին եւ գիտակցաբար մինչեւ անգամ անձնագոհ կ'ըլլայ զինք սիրող տիրոջ կեանքն ու գոյքը փրկելու, հապա բանական ու զարգացած մարդն որքա՞ն աւելի մեծ սէր եւ երախտագիտութիւն պէտք է տածէ փոխադարձաբար դէպի այն անձերն, որոնք ուղղակի կամ անուղղակի պատճառներն են իւր գոյութեան, ապրելուն, կրթութեան, և զանազան յաջողութեանց: Ահա կեանքի այս բնագոյնը, փոխադարձ սիրոյ այս բնական զգացումն, եւ բանական, քաղաքակրթուած ու զարգացած մարդկութեան գիտակից երախտագիտութիւնը նուիրական պարտականութիւն մը դառնալով ամեն մէկ անհատի, մի եւ նոյն ատեն հիմն ու կապերը, նեցուկն ու յենարանը, զօրավիգն ու ախոյեանը կը դառնան ընտանեկան կազմակերպութեան ու անոր պահպանման: Եւ եւր քիչ մ'ալ աւելի ընդլայնենք ընտանեկան շրջանակը կ'ունենանք ազգ եւ ազգութիւն, որ ատեն ազգասիրութիւնը նոյնքան նուիրական պարտականութիւն կը դառնայ ամեն մէկ անհատի որքան ընտանեկան սէրն ու երախտագիտութիւնը:

Եւ մինչ մարդկութեան ուղիղ բնազդով չարժող, ազնուութեան ոգիովը ներշնչուող, բարձր կրթութիւն եւ զարգացում ունեցող, Քրիստոնէական եւ ընկերակցական սիրով վառուող տարրը մարդկային անկար, անոք եւ անօգնական անհատներուն օգնութեան հասնելու կը վազէ ու զանոնք ապրեցնելու, կրթելու եւ հանգստացնելու կը նկրտի, միւս կողմէն մարդկութեան բարբարոս, անազնիւ, անկիրթ եւ անսէր մէկ տարրը, Թուով որքան ալ քիչ, միշտ կը տքնի ուրիշի ունեցածին չարութեամբ նախանձելու, անոր կեանքն ու գոյքը անիրաւութեամբ յախշտակելու կամ անգթաբար քանդելու. ասոր համար ահա մարդիք ստիպուած են իրենք իրենց մէջէն կառավարութիւն կազմել, որուն պաշտօն տուած են իրենց

կեանքն ու գոյքը պահպանել եւ պաշտպանել հրդեհհի, գողութեանց, յափշտակութեանց ու սպանութեանց դէմ։ Եւ արդարութիւն գործադրել անիրաւութեանց դէմ։ Այսպիսի կառավարութեան մը իշխանութիւնը կը տարածուի այն բոլոր գիւղերուն, քաղաքներուն եւ երկիրներուն վրայ, ուր կը բնակին ու կը գործեն կառավարութիւնը կազմակերպող կամ ընտրող անհատներն ու իրենց ընտանիքներն. եւ այդ երկիրն կը կոչուի հոն մշտնջենապէս ապրող ժողովուրդի Հայրենիք. որոյ մէջ կեանքի եւ գոյքի ապահովութեան պահպանումն եւ արդարութեան գործադրութիւնն որքան որ իշխող կառավարութեան պարտականութիւնն է, նոյնքան ալ կառավարութեան հոգածութիւնն, հայրենիքի խաղաղութիւնն. ու բարգաւաճումը վայելող ժողովուրդի նուիրական պարտականութիւնն է փոխադարձաբար կառավարութեան գոյութիւնը պահել, զայն ապրեցնել, եւ իրեն յանձնուած պաշտօնները կարողապէս կատարելու վիճակի մէջ պահել. եւ որը մէկ բառով կը կոչուի Հայրենասիրութիւն. եւ այսպէս ամեն մէկ հայրենասիրի գլխաւոր ու նուիրական պարտականութիւնն է ուրեմն ամեն կերպով ոյժ տալ եւ աջակցիլ կառավարութեան. անոր ծախսերը հայթայթելու համար տուրք տալով, խաղաղութիւնը պահպանելու համար ոստիկան լինելով, անիրաւութեանց դէմ կռուելու համար զինւորագրուելով, օրէնքներ ծրագրելու եւ գործադրելու համար պաշտօնէութիւն ստանձնելով. եւ ինչ որ ամեն բանէ գերազանցն է իւր Կրօնականութիւնը ի գործ ածելով։ Ուրախալի է ըսել որ ներկայիս բացարձակ միապետութիւն աշխարհի վրայ ալ գոյութիւն չունի. ամեն տեղի կառավարութիւնը կամ Հանրապետութիւն է եւ կամ Սահմանադրական Միապետութիւն. երկու պարագային տակ ալ, ամեն մէկ անհատի իւր ծնած կամ որդեգրած հայրենիքին մէջ քուէ տալու իրաւունք կամ իշխանութիւն չնորհուած է. որուն տէր ըլլալ ամենասուրբ պարտականութիւն մը պէտք է ճանչնալ եւ զայն գործածելը վեհ ու նուիրական հայրենասիրութիւն համարել։

[Զ]

կառավարութեան վերաբերեալ Բառեր

Lib'er-ty	(Լիբ'երտի)	}	Ազատութիւն
Free'dom	(Ֆրի'յութ)		
Equal'i-ty	(Էկուալիտի)	}	Հաւասարութիւն
Fra-ter'ni-ty	(Ֆրա-տէրնիտի)		
In'de-pend'ence	(Ին-տէն-տէն-տէն)		Ենկախութիւն

Au-ton'o-my	(օթ-նօթ)	ինքնօրինութիւն
Con'sti-tu'tion	(գաւ-դիտի-ս-լըն)	Սահմանադրութիւն [աւելցող]
Cit'i-zen	(սի-քիշն)	Քաղաքացի (սակ-դաս-իւ-ն-ի-բա-ն-ի-ն)
Fran'chise	(ֆրե'նչիշ, իշը)	Քաղաքական կամ Սահմանադրական իրաւունք
Suf'frage	(սը'ֆրէյճ)	Քուէ, Հաւանութիւն [համամիտ]
Suf'fra-gist	(սը'ֆրէճիստ)	Կանանց քուէ տալու իրաւունքին
Suffragette	(սը'ֆրէճիտ)	Կանանց քուէ տալու իրաւունք
Vote	(վօթ)	Քուէ [պահանջող կին]
E-lec'tion	(էլե'կշըն)	Ընտրութիւն
Leg'is-la'ture	(լե'ճի-սլէյ-ս-լը)	Օրէնսդիր ժողով
As-sem'bly	(է-սե'սլէյ)	Նահանգային Երեսփոխանական
Sen'ate	(սե'նէյտ)	Ծերակոյտ [Ժողով. Մեծ Ժողով]
Sen'a-tor	(սե'նէյտը)	Ծերակուտական
Gov'ern-or	(գը'վը-ն-ը)	Կառավարիչ, Նահանգապետ
Con'gress	(գո-նկրէ-ս)	Վեհաժողով
Rep're-sent'a-tive	(րէ'քրէնթի-ն-թի-վ)	Երեսփոխան, ներկայացուցիչ
Pres'i-dent	(քրէ'շի-թընթ)	Նախագահ
Vice-President	(վի-սե'քրէնթընթ)	Դեր-Նախագահ
Coun'cil	(գո-սե'սլէյ)	Խորհուրդ, Ժողով
Coun'cil-man	(գո-սե'սլէյ-մէն)	Խորհրդական [դամ]
Al'der-man	(օ'լտըր-մէն)	Քաղաքապետական Ժողովի Ան-
Com-mis'sion-er	(գը'մի-շըն-ը)	Յանձնակատար
May'or	(մէ'յը)	Քաղաքապետ
Par'lia-ment	(պա'լի-մէնթ)	Խորհրդաժողով, Օրէնսդիր Ժողով, Ազգային Ժողով, Անգլիոյ Գերագոյն Խորհրդաժողովը
Cap'i-tal	(էպ'իթըլ)	Մայրաքաղաք
Cap'i-tol	(էպ'իթըլ)	Ազգային Վեհաժողովի կամ Նահանգային Օրէնսդիր Ժողովի
Par'ty	(պա'րթի)	Կուսակցութիւն [Խորհրդարան]
Re-pub'lic-an	(րէ'պլիկէն)	Հանրապետական
Pro-gress'ive	(քրո'քրէ-սիվ)	Յառաջդիմական
Dem'o-crat'ic	(դե'մօքրէ-թիկ)	Ժողովրդապետական
So'cial-ist	(սօ'շլէիստ)	Ընկերավարական [սոցիալիզմ]
Pro'hi-bi'tion-ist	(քրո'հի-բի-շընթիստ)	Ժուժկալական (սեկս-ը-շի-վէնթ)
Plat'form	(պլէ'թֆօրմ)	Գաղափար Յայտագիր, Ծրագիր
to e-lect'	(էլե'կթ)	Ընտրել
to vote	(վօթ)	Քուէարկել, քուէ տալ

Երկրի Քաղաքական Բաժանումները Կը Կոչուին

Re-pub'lic	(ռե'պու'բլիկ)	Հանրապետութիւն, Հասարակա-
Em'pire	(էմ'պայր)	Կայսրութիւն [պետութիւն
King'dom	(քին'գոմ)	Թագաւորութիւն
Prin'ci-pal'i-ty	(պրին'սիպալ'իտի)	Իշխանութիւն
Prov'ince	(պրո'վինս)	Գաւառ, Կոռուակաւութիւն

Միացեալ Նահանգաց Քաղաքական Բաժանումները Կը Կոչուին

Coun'try	(քաուն'tրի)	Երկիր, Հայրենիք. գիւղ
State	(էսթէյտ)*	Նահանգ [Երկիր
Ter'ri-to'ry†	(թէրի'tորի)	Կիսանահանգ. երկիր. Հպատակ
Coun'ty	(քաուն'tի)	Գաւառ
Dis'trict	(տիս'tրիկտ)	Քոնգրէս-ի ներքին Շրջանակ
Cit'y	(սի'tի)	Քաղաք
Town	(թաուն)*	Փոքր քաղաք, աւան
Ward	(ուորդ)*	Քաղաքի թաղ. հիւսիս-արեւելքի շրջանակ
Bor'ough	(պորթ)	Աւան, Շրջանակ
Pre'inct	(պրե'սենկտ)	Քաղաքացւոյ շին-արեւելքի շրջանակ
Vil'lage	(վիլէյժ)	Գիւղ

Gov'ern-ment (գո'վընմէնտ) Կառավարութիւն

Ամեն մարդ իւր ապրած երկրի կառավարութեան հետ առնուազն հինգ տեսակէտով չփման մէջ է. ա. Թղթատարութեան միջոցաւ, ք. Հրդեհի պատճառով, գ. Ոստիկանութեան միջոցաւ, Դ. Դատարանի միջոցաւ, Ե. Ազգային, Նահանգային եւ Տեղական կառավարութեան ուրիշ ճիւղերուն միջոցաւ:

Թղթատարութիւն, Post կամ Mail

Ամեն մարդ, այր եւ կին, մեծ ու պզտիկ Թղթատարութեան հետ քիչ թէ շատ գործ ունին:

Թղթատարութեան Վերաբերեալ Բառերն են

Post Office	(փոսթ-օֆիս)	Թղթատարատուն, սուրհանդա-
Post'mas'ter	(փոսթ-մէյսթը)	Թղթատարապետ [կատուն

† Territory Կը Կոչուի Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց մէջ երկիր մը կամ նահանգ մը. որ Ազգային Վեհաժողովին անդամ մ'ընտրելու չափ բազմամարդութիւն չունի: Այսպիսի Նահանգի մը կառավարիչը կ'անուանուի Նախագահէն Մերակոյտի հաւանութեամբ. եւ տեղական կառավարութիւնը Ազգային Վեհաժողովի գերիշխանութեան տակն է:

* Հնչելու է մէկ անգամէն մէկ վանկ:

“O thou beloved land, bound together by the ties of brotherhood, and common interest, and perils, live forever, — one and undivided!” — LYMAN BEECHER.

213. Վարժութիւն

[8] [2]

“Sink or swim, live or die, survive or perish, I give my hand and my heart to this vote.

*** live or die, survive or perish, I am for the declaration. It is my living sentiment, and, by the blessing of God, it shall be my dying sentiment; independence *now*, and independence forever.” — *Daniel Webster*. (Supposed speech of John Adams.)

“Is life so dear, or peace so sweet, as to be purchased at the price of chains and slavery? Forbid it, Almighty God! I know not what course others may take; but, as for me, give me *Liberty*, or death.” — *Patrick Henry*.

“Millions for defense, not a cent for tribute.”

CONSTITUTION OF THE UNITED STATES

PREAMBLE

We, the people of the United States, in order to form a more perfect union, establish justice, insure domestic tranquility, provide for the common defence, promote the general welfare, and secure the blessings of liberty to ourselves and our posterity, do ordain and establish this Constitution for the United States of America.

“In THIS CONSTITUTION *all authority is derived from the PEOPLE*.” — JAMES WILSON.

Whatever makes men good Christians, makes them good citizens. — *Daniel Webster*.

Հայրենասիրական ուրիշ ընտիր ասացուածքներ տեսնել ձեր Ահեբիկեան Քաղաքացիին մ. 2 Էրես 31 և 58:

ԴԱՍ ՃԺԴ. (LESSON CXIV.)

[2]

Re-lig'ion (ռէլիճիօն) Կրօնք

Կրօնք՝ մարդկային հոգեկան բնութեան գերբնական էակէ մը կախումն ունենալու խղճամիտ գիտակցութիւնն ու հաւատքն է, հանդերձ անոր վերաբերեալ վարդապետութիւններով, ծէսերով ու արարողութիւններով: Մարդկային հոգին կրօնքով միայն յագուրդ կ'ստանայ իւր այն յարաճուն ցանկութեանց, որով կ'ըզճայ կեանքի անմահութիւն եւ յաւիտեանական երանութիւն ձեռք բերել:

Կրօնքը նախնական վիճակի մէջ կարելի է բաժնել հետեւեալ տեսակներուն, կռապաշտութիւն, կախարդութիւն, ոգեպաշտութիւն, նախնիքները պաշտել, բազմաստուածութիւն, ամեն մէկ ազգին իրեն յատուկ աստուածը պաշտել, միաստուածութիւն, դիցապաշտութիւն, խորհրդանշաններ պաշտել, եւ կրօնական վարդապետներու ուսուցած կրօնքներն. ինչպէս, Պրահմանականութիւն, Պուտտայականութիւն, Գոնֆուկիոսականութիւն: Փիլիսոփայութեան տեսակէտէ կրօնքն երկու տեսակի կարելի է բաժնել (1) Անտրոփիէ (անհաւատներ, համաստուածականներ, բնապաշտներ եւ ոգեպաշտներ) եւ (2) Ատրոփիէ: Այս վերջինը կարելի է ստորաբաժնել նաեւ (ա) Բազմաստուածութիւն կամ Կռապաշտութիւն եւ (բ) Միաստուածութիւն (Մահմետականներ, Հրէաներ եւ Քրիստոնեաներ):

Հայերն առ հասարակ Քրիստոնեայ ժողովուրդ մ'ըլլալուն համար, Քրիստոնէութեան վերաբերեալ ամենէն շատ գործածուած բառերը միայն կ'ստանան ենք հոս տալ:

Քրիստոնէական կրօնքին վերաբերեալ բառերէն մաս մը. ինչպէս, God, Christ, Church, Resurrection, եւն., եւն. գրքի ամբողջ շարքին մէջ տրուած ըլլալով, հոս կ'աւելցնենք միայն այն բառերն, որոնք դեռ եւս տրուած չեն:

Je'sus	(Յիւշու)	Յիսուս (Դիտի Կռապաշտութիւն)
A-pos'tle	(Ափոստոլ)	Առաքեալ
Ap'os-tol'ic	(Ափոստոլիկ)	Առաքելական
Trin'i-ty	(Թրինիթի)	Երրորդութիւն
Gos'pel	(Կոսթել)	{ Աւետարան
E-van'gel	(Էվանգել)	
E-van'gel-ist	(Էվանգելիստ)	
Ev'an-gel'ic-al	(Էվանգելիկալ)	Աւետարանական

Tes'ta-ment	(Թէ'տէ'մէնտ)	Կտակարան, կտակ
E-pis'tle	(էփ'սլէ)	Թուղթ, թղթակցութիւն, նամակ
Christian	(քրի'ստէն)	Գրիստոնեայ
Chris'ti-an'i-ty	(քրի'ստէ'նիտի)	Գրիստոնէութիւն
Faith	(ֆէյթ)	Հաւատք
Hope	(հօփ)	Ծոյս [թիւն. սէր
Char'i-ty	(չէ'րիտի)	Բարեացակամութիւն, ողորմու-
Sal-va'tion	(սալ'վէ'շն)	Փրկութիւն
Spir'i-tu-al	(սփ'րիտուալ)	Հոգեւոր
Tem'po-ral	(թէ'մփօրալ)	Աշխարհային
Al'tar	(ալ'tար)	Խորան
Pul'pit	(փալ'փիթ)	Ամպիրոն
Chan'cel	(չէ'նսլ)	Եկեղեցւոյ դաս
Nave	(նէյվ)	Խաչածեւ եկեղեցիներու մէջ ժո-
		ղովորդի կեցած տեղը (եկեղեցւոյ
		դռնէն մինչեւ դռն)
Tran'sept	(թրէ'նսէփթ)	Հայկական հին խաչածեւ եկեղե-
		ցիներու աջակողմեան եւ ձա-
		խակողմեան թեւերը
Aisle	(այլ)	Անցք
Ush'er	(ուշ'եր)	Աթոռացոյց
Gal'ler-y	(գալ'լէրի)	Վերնատուն
Or'gan	(օր'գէն)	Երգեհոն
Or'gan-ist	(օր'գէնիստ)	Երգեհոնահար
Choir	(չօր)	Դպրաց դաս
Chor'is-ter	(չօրիստեր)	Դպիր
Ves'try	(վէ'ստրի)	Աւանդատուն
Vest'ment	(վէ'ստմէնտ)	Պատարագի զգեստներ
Sur'plice	(սը'փլիս)	Պատարագի շապիկ
Stole	(սթօլ)	Ուրար
Va'kass, va'gas	(վա'կաս)	Վակաս
Chas'u-ble	(չէ'սթեյբլ)	Շուրջառ [ւարտ
mi'ter	(մի'տէր)	Եպիսկոպոսական թագ, սաղա-
Cro'zier, cro'sier	(քրօ'զիէր)	Եպիսկոպոսական գաւազան
Cru'ci-fix	(քրու'սիֆիքս)	Խաչելութիւն [տետր.
Mis'sal	(մի'սալ)	Պատարագամատոյց խորհրդա-
Chalice	(չէ'լիս)	Սկիւ, սկիւհ
Sa'cred Host	(սէ'քրէթ հօստ)	Նշխար

* Հնչեղու եւ մէկ տեղամէն մէկ վանկ:

Cath'o-lic	(գէ'վհօլիկ)	Տիեզերական, Ուղղափառ, Կաթոլիկ
Mass	(մաս, մես)	Պատարագ [թիւն
Con-fes'sion	(գընժէ'շն)	Խոստովանանք, Խոստովանու-
Com-mun'ion	(գըմսի'օննիշն)	Հաղորդութիւն [տուփ
Pyx	(պիս)*	Սրբատուփ, Հաղորդութեան
Hymn	(հիմ)	Եկեղեցական երգ, Տաղ, Շարա-
An'them	(էնթհիմ)	Սաղմոսերգ. Կցորդք [կան
Ser'mon	(սը'մոն)	Քարոզ
Col-lec'tion	(գլէկ'տըն)	Հաւաքում, Հանգանակութիւն
Lit'ur-gy	(լի'տըրճի)	Ժամակարգութիւն
Rit'u-al	(րի'չուալ)	Արարողութիւն, Մէս. Միսական
Re'qui-em	(րէ'կիւ-իէմ)	Հոգեհանգստեան Շարական
Cat'e-chism	(գէ'տի'իշմ)	Գրիստոնէական դիրք, Հարցարան
Can'ti-cle	(գէ'նտիկլ)	Տաղ, Շարական
Mag-nif'i-cat	(մագնի'ֆիկատ)	Մեծացուցէ (Ղաւ. ա. 46-55)
Glo-ri-a in Ex-cel'sis	(լիօ'րի-ի-ն էքսէ'լէնս)	Փառք ի Բարձունս
Nunc Di-mit'tis	(նըմի'տիտի)	Արդ Արձակեա (Ղաւ. բ. 29-32)
Sup'pli-ca'tion	(սըփլի'կէշն)	Աղերս, Խնդրումաժք, Մաղթանք
Prayer	(պրէյր)*	Աղօթք
Lent	(լէնտ)*	Մեծ Պահք
Fast'ing	(ֆաստ'ինգ)	Մոմապահութիւն
Ab'sti-nence	(էպստինէնս)	Հրաժարում, Ժուժկալութիւն
Trans-gres'sion	(թրէնզրէշն)	Մեղանշելը, Մեղք
Tres'pass	(թրէս'փէն)	Կատաղ օրինազանցութիւն. մեղք
Pen'i-tent	(պէնիտէնտ)	Ապաշխարող
Pen'i-ten'tial	(պէնիտէնշիալ)	Ապաշխարութեան
Re-pent'ance	(րէպէնտէնս)	Չղջում
For-give'ness	(ֆորգիւ'նէնս)	} Ներողութիւն, Թողութիւն
Re-mis'sion	(րէմիշն)	
Ab'so-lu'tion	(էպսոլուշն)	Մեղքի կամ Ցանցանի թողութիւն
Ash Wednes'day	(աշ ւեճէնշի)	Մեծ Պահքի առաջին Չորեքշաբ-
		թին (որ մեծ պահքի առաջին
		օրը կը համարուի)
Palm Sunday	(պալմ սընշի)	Մաղկազարդի Կիրակէ
Good Friday	(գուդ ֆրայշի)	Աւագ Ուրբաթ
Cal'va-ry	(կալվարի)	Գողգոթա
East'er	(էստըր)	Յարութեան Տօն, Ջատիկ
As-cen'sion	(էսենշն)	Համբարձում

* Հնչելու է մէկ տեղամէկ (մէկ վանկ) :

Whit'sun-day	(հոգեգալութեան Կիւրակէ)	Հոգեգալութեան Կիւրակէ
Pen'te-cost	(հինգերորդ օրը)	Հոգեգալութեան, Պէնտէկոստէ (տէ-
րդ օրը)
Trans-fig'ur-a'tion	(Երեւոթեան փոփոխութիւն)	Այլակերպութիւն, Վար-
An-nun'ci-a'tion	(Եւանջիլիստէ)	Աւետում [դավան
Angel	(տէրօն)	Հրեշտակ
Na-tiv'i-ty	(Եւրոյնի)	Ծնունդ [25]
Christ'mas	(հրեշտակ)	Քրիստոսի Ծննդեան Տօնը (Դեկտ-)
E-piph'a-ny	(հրեշտակ)	Յայտնութեան Տօն (Յանւար 6)
Man'i-fes-ta'tion	(հրեշտակ)	Յայտնութիւն
Sac'ra-ment	(սուրբ ընթացք)	Եկեղեցական Ոորհուրդ (Եւրոպ-
այի տէրութիւն, Պապ Լեւ.)
Bap'tism	(հրեշտակ)	Մկրտութիւն
Mat'ri-mo-ny	(սուրբ ամուսնութիւն)	Ամուսնութեան Պսակ
Eu'cha-rist	(սուրբ ընթացք)	Հաղորդութեան Ոորհուրդը
Dea'con	(տէրօն)	Սարկաւաք
Priest	(հրեշտակ)*	Քահանայ
Bish'op	(տէրօն)	Եպիսկոպոս
Or'di-na'tion	(սուրբ օրէնք)	Ձեռնադրութիւն, Օծում
Con'se-cra'tion	(սուրբ օրէնք)	Նուիրագործում
Cler'gy	(հրեշտակ)	Կղերականութիւն
Cler'gy-man	(հրեշտակ)	Կղեր
Ward'en	(սուրբ օրէնք)	Դռնապան. Եկեղեցական
La'i-ty	(լեւորդ)	Աշխարհական ժողովուրդ
Lay'man	(լեւորդ)	Աշխարհական
Con'gre-gation	(հրեշտակ)	Ժողովուրդ. Ժողով. Հաւաքում
Բայեր		
to bap-tize'	(հրեշտակ)	մկրտել [նանա]
to mar'ry	(հրեշտակ)	պսակել, ամուսնացնել, ամուս-
to pray	(հրեշտակ)*	աղօթել
to sup'pli-cate	(սուրբ օրէնք)	պաղատիլ, աղերսել
to fast	(սուրբ օրէնք)	ծոմ պահել
to re-pent'	(հրեշտակ)	զղջալ
to glo'ri-fy	(հրեշտակ)	փառաբանել [կատարել
to cel'e-brate	(հրեշտակ)	սօնել. (պարգ-բ) ընել, (պարգ-)
to con'se-crate	(սուրբ օրէնք)	ձեռնադրել, օծել, նուիրագործել
to man'i-fest	(հրեշտակ)	յայտնել
to as-cend'	(սուրբ օրէնք)	համբարանալ

* Հինգերորդ օրը տեղափոխելու մ'իջնակ:

to tress'pass	(Բրէ՛-թէ՛-)	(Կա՛-վն) օրէնքը զանց ընել
to trans-gress	(Բրէ՛ն-իբրէ՛-)	օրէնքը կամ պատուէրը կոտրել
to sin	(-ին)	մեղանշել
to save	(-եղ)*	գորկել

214. Վարժութիւն

[8] [2]

THE LORD'S PRAYER. ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՂՈԹՔ.

(Matt. vi. 9-13. Մատթ. Զ. 9-13.)

Our Father which art in heaven, Hallowed be thy name. Thy kingdom come. Thy will be done in earth, as it is in heaven†. Give us this day our daily bread. And forgive us our debts, as we forgive our debtors‡. And lead§ us not into temptation, but deliver us from evil||: For thine is the kingdom, and the power, and the glory, for ever. Amen.

APOSTLES' CREED. ԱՌԱՔԵԼՈՑ ՀԱՆԳԱՆԱԿ. ՀԱՒԱՏԱՄՔ.

I BELIEVE in God the Father Almighty, Maker of heaven and earth: And in Jesus Christ his only Son, our Lord; who was conceived by the Holy Ghost, born of the Virgin Mary, suffered under Pontius Pilate, was crucified, dead, and buried; he descended into hell; the third day he rose again from the dead; he ascended into heaven, and sitteth on the right hand of God the Father Almighty; from thence he shall come to judge the quick and the dead.

I believe in the Holy Ghost; the holy Catholic Church; the communion of saints; the forgiveness of sins; the resurrection of the body; and the life everlasting. Amen.

“A man's religion consists not of the many things he is in doubt of and tries to believe, but of the few he is assured of.” — *Carlyle*.

“A little philosophy inclineth man's mind to atheism, but depth in philosophy bringeth men's minds about to religion.” — *Francis Bacon*.

† Վերականգնուածն Thy will be done, as in heaven, so on earth.

‡ Վերականգնուածն as we also have forgiven our debtors.

§ Վերականգնուածն And bring.

|| Վերականգնուածն the evil one.

ԴԱՍ ԺԺԵ. (LESSON CXV.)

[2]

Խրախճանք եւ Զբօսանք

[Սոյն գիրքն անշուշտ թերի եղած պիտի ըլլար եթէ խրախճանաց եւ զբօսանաց յատուկ դաս մ'ալ չունենար իր մէջ. այս պատճառաւ կ'աւելցնենք սոյն դասն ալ:]

A-muse'ments (ա-մ-յ-է-մ-է-ն-տ) Զուարճութիւններ

Pas'time" (պ-ս-թ-այ-մ) Ժամանց

En'ter-tain'ment (է-ն-թ-է-ր-է-յ-է-մ-է-ն-տ) Մտային Զբօսանք, Խնճոյք

Rec're-a'tion (ր-է-կ-ր-է-յ-է-ն) Մտային եւ Մարմնային Զբօսանք

Fun and Frolic (ֆ-ը-ն-է-ր-ֆ-ր-ո-լ-ի-կ) Կատակ. Միծաղաշարժ բաներ

Ath-let'ics (է-թ-լ-է-թ-ի-կ-ս) Մարմնամարզական (Տ-թ-լ-է-թ-ի-կ-ս) Խաղեր

Sports (ս-թ-օ-ր-տ-ս) Զբօսանք (Ձ-թ-ը-շ-տ-ս, Ո-թ-ը-շ-տ-ս-թ-ի-ն, Լ-ն.)

Field Sports (ֆ-ի-լ-դ-ս-թ-օ-ր-տ-ս) Դաշտային Խաղեր

Խրախճանքներն կարելի է դասակարգել Ընտանեկան, Դպրոցական, Ընկերական կամ Հանրային, եւ Պաշտօնական:

Ընտանեկան խրախճանքներն կը տրուին առ Հասարակ

Հետեւեալ առիթներով

Par'ty (պ-ա-ր-թ-ի) Խնճոյք, Հաւաքոյթ

Tea (թ-ի-յ) Թէյ

Din'ner (դ-ին-ն-ը-ր) Ժաշկերոյթ

Gar'den (գ-ա-ր-դ-է-ն) Պարտէզ

Birth'day" (բ-իր-թ-է-յ) Մննդեան օր, Մննդեան տարե-դարձ [Լարտութիւն

Grad'u-a'tion (գ-ր-ա-դ-ւ-է-յ-է-ն) Աստիճան առնելը, Ընթացա-

Dan'cing (դ-ան-ց-ին-ց) Կաքաւել, Պարել [նալը

De-but' (դ-է-պ-ու-տ) Բեմի վրայ առաջին անգամ երև-

En-gage'ment (է-ն-գ-է-յ-է-մ-է-ն-տ) Նշանտուք

Wed'ding (ւ-է-դ-ին-ց) Հարսանիք

Դպրոցական Խնճոյքներն ու Հանդէսները կը կոչուին

So'cia-ble (ս-օ-ց-ի-ա-լ) Անպաշտօն Հաւաքոյթ, Երեկոյթ

Pic'nic (պ-ի-կ-ն-ի-կ) Դաշտահանդէս

Ban'quet (բ-ան-կ-է-թ) Մեծ-ժողով Կոչուիք

Com-mence'ment Exercises (կ-ո-մ-մ-է-ն-ս-մ-է-ն-տ-է-ք-ս-ի-զ-է-ն-ս) Էրեւնական Երկարաւորութեան կամ

Պարզեւարաչիւթեան Հանդէս

Ընկերական կամ Հանրային Ուրախութիւնները կը կոչուին

Dance (դ-ան-ս) Կաքաւում, պար

Ball (բ-ո-լ) Պարահանդէս

Out'ing	(օւտ'ին)	Մեծ խմբով գրօսանքի զնալ
Ex-cur'sion	(էքս'կուր'սիօն)	Մեծ խմբով ծովային կամ ցամաքային կարճ ճամբորդութիւնընել

Պաշտօնական Ընդունելութիւնները Կը կոչուին

Re-cep'tion (րէփէ'շն)

Զրօսանքներն կարելի է դասաւորել

Սրահներու միջի (In door) եւ Բացօդեայ (Out door).

Սրահներու միջի Զրօսանքներ Կը կազմեն

Gym-nas'tic's	(ճիմնաստիկ'ս)	Մարմնամարզ, Մարզանքներ
Play	(փէյ)	խաղ
Games	(ճէյմս)	խաղեր (Տճի. յոյսն)
Co-nun'drums	(կոն'սնդրս)	Նմանաբան կամ Հակաբան Հանելուկ, առեղծուած

Cir'cus	(սէր'կուս)	}	Բազմազան Մրցահանդէս
Hip'po-drome	(հիփո'դրոմ)		
Show	(շօ)		Հանդէս, Ճուցահանդէս

Horse'show'' (հօ'սշօ) Զիահանդէս

Moving Pictures (մուււինթիլ'ս) Շարժական Պատկերներ

Per-form'ance (փէրֆօ'մանս) Ներկայացում

The'a-ter, re (թէ'ատրէ) Թատրոն

Op'e-ra (օփ'երա) Թատերգութիւն

Grand Opera (գրան'օփ'երա) Մեծ Նուագերգութիւն

Box'ing (քօ'ինկ) Կռիւմարտ

Wres'tling (րէստլ'ինկ) Ըմբռնամարտ

Fen'cing (ֆէն'սինկ) Սրահաղ

Bowl'ing (բօլ'ինկ) Գնդակագլորում

Fair (ֆէյր) Տօնավաճառ [դէս]

Ex'po-sition (էքս'օշն) Ճուցահանդէս, Արուեստահան-

Բացօդեայ Զրօսանքներ (Ցամաքի Վրայ)

Roll'er ska'ting (րօլլէր սկատ'ինկ) Գլանառահակներով սահում

Base'ball'' (բէյս-բօլ) խախազնդակ, Դէյս-բօլ

Foot'ball'' (ֆօտ-բօլ) Ոտնազնդակ, ֆօտ-բօլ

Bas'ket-ball'' (բասկէթ-բօլ) Զամբղազնդակ, Դէյս-բօլ

Ten'nis (թէն'նիս) Ցանցազնդակ, Թէնիս

Golf (կօլֆ, փօֆ) Սկովտիական զնդակախաղ, Կօլֆ

Po'lo (փօլօ) Զիով ճոկանախաղ, փօլօ

Hock'ey (հօկ'էյ) Ճոկանախաղ, Կօկ'էյ, շֆէ [փրիփէթ]

Crick'et (քրիկ'էթ) Զողադռնակներով զնդակախաղ,

Cro-quet' (քրօկ'էյ) Թակազնդակ, քրօկէյ

Dri'ving	(դր'յալին)	Ձիարչաւ, կառարչաւ
Ri'ding	(ր'յալին)	Ձի հեծնելը, ձիաւորութիւն
Trot'ting	(թր-թ'իլին)	Ձիու ընդոստ քալուածք. Տրոտ
(առջևի աջ և խալի յետի մասին վեր-
ջնելով և խալաւորութեամբ)
Hunt'ing	(հընդին)	Որսորդութիւն
Cy'cling	(ս'յալին)	Հեծնելանիւ քշել
Moun'tain Climb'ing	(մ'առնդին գլ'յալին)	Լեռ բարձրանալ
Բացողեայ Ձրօսանքներ (Ջուրի վրայ)
Row'ing	(ռ'ո'լին)	Թիավարութիւն
Ca-noe'ing	(գնո'ւլին)	Մակոյկավարութիւն
Fish'ing	(ֆիշ'ին)	Ձկնորսութիւն
Swim ming	(սւմ'ին)	Լուղորդութիւն
Ska'ting	(սկ'ատին)	Սահնակասահում
Fly'ing	(ֆլ'յալին)	Օդի մէջ թռչելը
O-lym'pic Games	(օլիմ'պիկ Գէյմս)	Ոլիմպիական խաղեր
Walk'ing	(ուո'լին)	Քալել
Run'ning	(րըն'ին)	Վազել
Hurdles	(հըր'լս)	Վանդակներու վրայէն ցատկել
Stee'ple-chase"	(սթի'պլէյս)	Ճանկապատերու եւ խրամներու
վրայէն ցատկելով ձիարչաւ
Running Long Jump	(րըն'ին Լոնջ Ժըմփ)	Վազելով երկար ցատկել
Running High Jump	(րըն'ին Հայ Ժըմփ)	Վազելով բարձր ցատկել
Running Triple Jump	(րըն'ին Թրիփլ Ժըմփ)	Վազելով եռեակ ցատկել
Standing Broad Jump	(սթան'դին Բրոյդ Ժըմփ)	Կանգնած տեղէն
լայն ցատկել
Standing High Jump	(սթան'դին Հայ Ժըմփ)	Կանգնած տեղէն բարձ-
րէն ցատկել
Standing Triple Jump	(սթան'դին Թրիփլ Ժըմփ)	Կանգնած տեղէն
լայն ցատկել
Pole Vault	(փօլ վալթ)	Ձողով ցատկել [եռեակ ցատկել
Throwing Hammer	(թրօ'ւին հեմմըր)	Մուրճ նետել
Throwing Weight	(թրօ'ւին աւեյթ)	Ծանր բան նետել
Throwing Stone	(թրօ'ւին ըսթօն)	Քար նետել
Throwing Jave'lin	(թրօ'ւին ճե'վլին)	Նիզակ նետել [Մետաղ նետել
Throwing Dis'cus	(թրօ'ւին Դիս'կուս)	Կլոր եւ Տափակ Քար կամ
Weight Lifting (one hand)	(ուեյթ Լիֆթինգ)	(մէկ ձեռքով) Ծանրութիւն
վերցնել
Weight Lifting (two hands)	(ուեյթ Լիֆթինգ)	(երկու ձեռքով) Ծան-
րութիւն վերցնել
Tug of War	(տըյօփ աւ - ու - ու)	Պարանաքաշ [րութիւն վերցնել
Dumb'bell Com'pe-ti-tion	(Դըմբ'ել Կոմ'պէ-տի-տի-ոն)	Կիցգնտերու Մրցում
Mar'a-thon Race	(մար'աթոն Րէյս)	Մարաթոնական Մրցում

EXAMINATION. ԳՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

[Հիշեցնենք Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներէն Նիւ Իորքի Նահանգի
Կրթութեան Դեպարտմենտի կողմէն ընդհանուր համար դպրոցացիներէն ընտրուած
նախնական դասարաններէն յետոյ իրենց ընտրած դասարաններէն իրենց
համար նշանակուած ժամանակը]

New York State Education Department

207TH HIGH SCHOOL EXAMINATION

ELEMENTARY ENGLISH

Tuesday, June 18, 1912 — 1.15 to 4.15 p. m., only

Write at top of first page of answer paper (a) name of school where you have studied, (b) grade of work completed in elementary English.

The minimum requirement is the completion of the work of the eight grade in elementary English, as outlined in the 1910 syllabus for elementary schools.

Answer eight questions.

The *pin*s are easily distinguished from all other trees by the fact that their leaves are *needle-shaped* and occur in clusters of two to five, *inclosed* at their base in a common sheath.

1 Give the part of speech and the syntax of *each* of the italicized words in the foregoing sentence. [10]

2 Write sentences as follows: [10] (a) a complex declarative sentence containing an adverbial clause, (b) a simple declarative sentence containing the past perfect (pluperfect) active indicative of *see*, (c) a compound sentence, (d) a sentence containing the possessive case of the relative pronoun *who*, (e) a sentence containing an interrogative pronoun.

3 Copy the following sentences, using the proper capital letters and punctuation marks: [6]

a has the boy studied the three languages english french and german

b old phelps the lover of nature was one day heard to say to a little stream that he was crossing little brook do i meet you once more

4 Write (a) the principal parts of *run*, (b) the declension of *he* in singular and plural. [4]

5 Answer *one* of the following [Be sure that your introduction gives the time, place and circumstances causing the action and that the events are told in order]: [20]

a Relate how Horatius risked his life for his country.

b Relate Mr. Warner's experience when lost in the woods.

c Relate how Bunny escaped the hound.

d Relate how Philip Nolan learned to respect the flag of his country.

e Relate how James Fitz-James lost his way but found shelter for the night.

- 6 Write a short composition explaining *one* of the following: [20]
a What is meant by a paragraph.
b Why a foreigner in this country should learn English.
c Point of view in description.
d How I expect to spend the summer vacation.
e How electricity has improved living conditions.
- 7 Answer either *a* or *b*: [15]
a Imagine that you have been absent from school. Write a letter to your teacher, explaining the cause of your absence and asking her to send you by another pupil two of your books and a statement of what you need to study in each for the next lesson.
b Write a letter to the publishers of *The Saturday Evening Post* (The Curtis Publishing Company, Independence Square, Philadelphia, Pa.), inclosing payment of \$1 50 for your subscription and requesting that the address of your paper be changed.
- 8 Write a paragraph on *one* of the following: [15]
a What traits of character were shown by Abraham Lincoln during his presidency?
b What traits of character were shown by a character in *one* of the books that you have read recently? [Mention the character and the book.]
c What traits of character were shown by Ellen (*The Lady of the Lake*)?
d What traits of character were shown by James Fitz-James at Stirling (*The Lady of the Lake*)?
e What traits of character were shown by Walter (*The Singing Leaves*)?

ԾԱՆ. — 1. Ուսանողն այս քննութիւնը փորձելէ առաջ
 Հասարակաց Գրադարանէ մը բերելով կարդալու է հետեւեալներն

PROSE.

POETERY.

WARNER, C. D. In the Wilderness
 HALE, E. E. The Man without
 a Country
 SHARP, A Watcher in the Woods
 The life of Abraham Lincoln

SCOTT, Sir WALTER. Lady of
 the Lake
 MACAULAY, T. B. Horatius
 LOWELL, J. R. Singing Leaves

2. Հարցումներուն վերջը կամ սկիզբը փականիչերու մէջ
 դրուած թուանշաններն ամեն կէտ հարցման համարժէք նիշը
 կը ներկայացնեն, որոց գումարը 100 կը լինի. եւ ատորմէ 75
 շահողը քննութիւնն անցուցած կը նկատուի:

**ԻՆՔՆՈՒՍՈՒՑԻԶ
ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ**

ԳԻՐԳ Գ.

ԸՆԹԵՐՑԱԲԱՆ

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ընթերցանութեան Վերաբերեալ Քանի մը Կանոններ

1. Անգլիերէն լաւ ընթերցանութիւն կամ կարդալ սովորելու համար պէտք է յաճախ Բարձրագոյն Կրթութիւն, եւ միեւնոյն կտորը կարդալու է այնքան անգամ, մինչեւ որ կարողանայ Հայերէնի պէս գիւրդին կարդալ:

2. Կարդալու է Կամայ Կամայ եւ ոչ արագ, որոշ որոշ արտասանելով ամեն մէկ բառ:

3. Թէեւ առ հասարակ ընդունուած է որ օտարական մը երբեք չը կրնար բնիկի մը պէս Հնչել իւր նոր սովորած լեզուն, բայց Հայ մը պիտի կրնայ Անգլիերէն լեզուն մօտաւորապէս Ամերիկացիի մը պէս կարդալ կամ խօսիլ, եթէ:

ա. Կարդացած կամ խօսած ատեն, միշտ ջանայ իւր լեզուն քիչ մը տափակ պահել բերանին մէջ:

բ. Բոլոր տներուն ջանայ տալ իրենց իսկական ձայնը (Յունական այբուբենի չորրորդ տառին պէս). որը պիտի կրնայ ձեռք բերել եթէ յաճախ տնը Հնչելու ատեն, վարժութիւն ընէ իւր լեզուն դնել վերի եւ վարի առջեւի ատամներուն մէջ եւ այնպէս ինչ Հնչել. մի եւ նոյն ատեն ինչ, ոչ թի նիհար Հնչումը տալ, այլ ինչ իսկական լեզուն (Ասորերէն Նիքի) Հնչումը տալ:

գ. Ջանայ Հնչել բոլոր Իերը այնպէս որ հազիւ լսուի կամ ոչ:

դ. Մասնաւոր խնամք տանելու է բառի մը շեշտն առաջ կամ ետ չը դնելու, այլ ճիշդ իր յատուկ տեղը. գիտնալով որ բառ մը եթէ սխալ շեշտէ ու շիտակ Հնչէ, բառը չի հասկցուիր. մինչ ընդհակառակն եթէ շիտակ շեշտէ եւ քիչ մը սխալ Հնչէ բառը կը հասկցուի:

4. Ընթերցանութեան միջոցին մասնաւոր հոգ տանելու է կէտադրութիւններուն համաձայն կարդալ:

ԻՆՔԼԻՄԻՄԻՑԻՉ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵՁՈՒԻ

ԳԻՐԳ Գ.

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ԴԱՍ ՃԺՁ. (LESSON CXVI.)

[Մեր ուսանողին Անգլիերէն Լեզուի ճոխութեան, գեղեցկութեան եւ անուշութեան մասին ալ փոքրիկ գաղափար մը տալու համար, տիեզերքի, բնութեան եւ անձնուիրութեան վերաբերեալ սոյն քանի մը դասերն ալ իբր Ընթերցարան աւելցուցինք:]

[Ն]

U'ni-verse (եօ'նիւէրս) Տիեզերք.

God	(հօ'ո)	Աստուած
Cre-a tor,	(էրէ'յաւէր)	Արարիչ
crea'ture	(էրէ'յաւէր)	արարած
world	(ու'լըրս)*	աշխարհ
earth	(էրթ)	երկիր, աշխարհ, գետին, հող
wa'ter	(ուօ'թէր)	ջուր
deep	(դիփ)*	խորութիւն, անդունդ, ծով
land	(լէնդ)*	ցամաք, երկիր, գետին
sea	(սիյ)	ծով [կամար
fir'ma-ment	(ֆիւ'րմէնտ)	(էրթիւն) Հաստատութիւն, երկնա-
heav'en	(հիւ'վ)	երկինք
sky	(սկայ)*	երկինք, օդ
air	(էյր)*	օդ
sun	(սըն)	արեգակ, արեւ
moon	(մուն)	լուսին, լուսնկայ
star	(սթար)*	աստղ. աստղանիշ
plan'et	(փլէնէթ)	մոլորակ
e-clipse'	(էքլիփս)	խաւարում (արեւի կամ Լուսնի)
an'i-mal	(էնիմալ)	կենդանի, անասուն
cat'tle	(էթլ)	դուար, պաճար, պախրիք

* Հնչելու է մէկ անգամ (մէկ վանկ) :

beast	(պէյ-տ)	գազան, անասուն
fowl	(ֆոլ-լ)	թռչուն, հաւ (ընդհանր) իւր-անհիւր)
bird	(պը-տ)	թռչուն
fly	(ֆլայ)	ճանճ
in'sect	(ին-սէկտ)	միջատ
sea-mon'ster	(սէյ-մոն-տէր)	ծովային հրէշ
fish	(ֆիշ)	ձուկ
Ցամաքի բաժանումները կը կոչուին		
Con'ti-nent	(կոն-տինէնթ)	ցամաք, աշխարհ
moun'tain	(մաունթէյն)	լեռ
mountain chain	(մաունթէյն շէյն)	լեռնաշղթայ, շղթայ լեռանց
mountain range	(մաունթէյն ռէնջ)	գօտի կամ շղթայ լեռանց
the summit of the mountain		լեռան կատարը
the top of the mountain		լեռան գագաթը
the foot of the mountain		լեռան ստորոտը
the sides of the mountain		լեռան կողերը
hill	(հիլ)	բլուր, սարաւանդ
hill'ock	(հիլ-օք)	բլրակ
pla-teau'	(փլէյ-օ')	լեռնադաշտ, սարահարթ
plain	(փլէյն)	դաշտ, հարթ տափարակ գետին
field	(ֆիլդ)	դաշտ
val'ley	(վալլէյ)	ձոր, հովիտ
is'land	(այլէնդ)	կղզի
pen-in'su-la	(փէն-ին-սու-լա)	թերակղզի, ցամաքակղզի
isth'mus	(իսթմոս, իսթմոս)	պարանոց
Ջրի բաժանումները կը կոչուին		
spring	(սփրինգ)	ջրի ակ, աղբիւր
brook	(պրոք)	առուակ
creek	(քրիք)	առու
stream	(սթրիմ)	վտակ, ջրի կամ հեղուկի հոսանք
riv'u-let	(րիվ-լէթ)	գետակ
riv'er	(րիվէր)	գետ
pool	(փուլ)	աւազան
lake	(լէյք)	լիճ
sea	(սէյ)	ծով
o'cean	(օշէն)	ովկիանոս
bay	(բէյ)	ձաւու խորշ
gulf	(գլֆ)	ծոց, ծովածոց
strait	(սթրէյթ)	նեղուց
ca-nal'	(կանալ)	ջրանցք (մեծ-անոց արհեստական)
whirl'pool''	(հիրլ-փուլ)	ջրի պտոյտ, յորձանք

spir'it	(ը)՝բէ՛րէ՛ր	Հոգի, շունչ, կեանք, ոգի
waste	(ա)՝ւայ	խոպան, քանդուած, աւերակ
void	(վ)՝այ	պարապ, թափուր, անվաւեր
breath*	(դ)՝րէն	շունչ
mer'it	(մ)՝րէ՛ր	արժանիք
Բայեր		
to cre-ate'	(գ)՝րէյէ՛յի	ստեղծել
to waste	(ա)՝ւայ	սպառել, վատնել [շօխ + մրմնջել]
to breathe*	(դ)՝րէյ	շնչել, բուրել, փչել, հեւալ, —
to haste, to ha'sten	(հ)՝այ, (հ)՝յա	փութացնել, արտորցնել, աճապարել [քշել]
to speed	(ը)՝բէյ	արագացնել, աճապարել, արագ
to lose	(լ)՝ւլ	կորսնցնել, առիթը փախցնել
to suc-ceed'	(ս)՝պէյ	յաջողիլ, գլուխ հանել, յաջորդել

215. Վարժութիւն

[Մ]

IN the beginning God created the heaven and the earth. And the earth was waste and void; and darkness was upon the face of the deep: and the spirit of God moved upon the face of the waters. And God said, Let there be light: and there was light. And God saw the light, that it was good: and God divided the light from the darkness. And God called the light Day, and the darkness he called Night. And there was evening and there was morning, one day. — *Gen. i. 1-5.*

[8] [2]

“Our peace lies not in believing much, but in believing well.”

HENRY VAN DYKE.

“If a man is unhappy, this must be his own fault; for God made all men to be happy.” — *EPICETUS.*

“Often-times calamity turns to our advantage, and great ruins make way for greater glories.” — *SENECA.*

“Who counts his brother's welfare

As sacred as his own,

And loves, forgives and pities, —

He serveth ME, alone.” — *WHITTIER.*

Նկատելու է որ այս բառն երբ իբր Գոյական կը գործածուի վերջը e չկայ, եւ վերջի ինն ալ կը հնչուի թէ, մինչ երբ իբր բայ գործածուի բառին վերջը e մը կայ, եւ վերջին ինն ալ կը հնչուի որ:

ԴԱՍ ԺԺԷ. (LESSON CXVII.)

[2]

glo'ry	(կե՛ր-ի)	փառք, պարծանք երանութիւն
Prov'i-dence	(քը-՛վե-րըն-)	Փրայիտընստ, նախախնամութիւն
clank	(կը-ն-)	շաշիւն, շկահիւն
se-rene'	(սը-րը-նէ)	պայծառ, պարզ օդ
whist	(հո-ի-տ)	հանդարտ, լուռ. լռախաղ
spec'tral	(սը-քթը-տրէ-լ)	լուսապատկերային. մեռելական
Ju'pi-ter	(Յո-ւ-թէ-յէ-լը)	Արամազդ Տ. Լուսնթագ (Պէն-Պէ-թ-յէ-լը) [Լոր, սուրհանդակ
her'ald	(հը-ր-ալ-դ)	մուկետիկ, պարծանքի պատգամա-
Plei'a-des	(քլէ-յա-րէ-յը, քլէ-յե-րէ-յը)	Բոյքթ
ho-ri'zon	(հօ-րի-զօն)	հորիզոն (նիւթ գործարար-ի-ն-ը)
Ly'ra	(լի-յը-ր)	Բնար համաստեղութիւն
spark	(սը-ք-ր-)	կայծ (Տճի. լը-րէ-լ)
spark'le	(սը-ք-ր-ա-լ)	կայծ, ճարճատիւն
ze'nith	(շէ-նի-թի-կ, շէ-նի-թի-կ)	զէնիթ, գագաթնակէտ
stead'y	(սթէ-յ-թի)	ամուր, հաստատ, անփոփոխ, ան-
point'ers	(քօ-յ-թը-ր)	ցուցիչ* [խախտ
pole	(քօ-լ)	ձող, երկր-ի-ն-ի բեւեռ
sov'er-eign	(սօ-վը-րէ-յն)	վեհապետ, գերագոյն տէր. իշխան

† Ռօտ Այլէնտ Նահանգի մայրաքաղաքն է:

§ Ըստ դիցաբանութեան աշխարհքի արարիչը:

† Եթէն աստղեր են, որոց վեցն դիւրութեամբ եւ մին դժուարութեամբ կը տեսնուին: Ըստ դիցաբանութեան՝ Ադրաս չաստուածին եւ Փլէյօն դիցուհւոյն եթէն աղջիկներ կային, որոց անուններն էին Մայա, Էլէգըրա, Թէյկէթա, Ալգիօն, Մէլիօ, Սթիրօփէ, Մէրօփէ: Ասոնցմէ մին մեղանչեց սիրահարելով մահացու արարածի մը եւ սպաննուեցաւ: Միւս քոյրերն ինքզինքնին սպաննեցին իրենց քրոջ մահուան առթիւ: Ասոնց յիշատակին Արամազդ եթէն աստղեր ստեղծեց երկնից երես, որոցմէ մին մեղանչող քոյրն ըլլալով, կ'ամչնայ ինքզինք երեւան բերելու:

¶ Սոյն համաստեղութիւնն իւր անունն առած է իւր ձեւէն: Կը բաղկանայ 50 աստղերէ:

* Ցուցիչներ կը կոչուին Մեծագոյն Արջ համաստեղութեանէն երկու աստղեր, որոնք ուղիղ գիծ մը կը ձեւացնեն դէպի Հիւսիս ուղղութեամբ: Հին ժամանակներուն՝ մէջ ասոնք նաւապետներու գիշերային կողմնացոյց — առաջնորդներն էին:

spec'ta-cle	(ը)՝Քէ'էր-էլ)	տեսարան, ներկայացում. տէ'նոյ
per-cep-ti-ble	(է'ըր-է'էլէ'լ)	զգալի
con'stel-la'tions	(է'ն-է'լէ'յէ'յէ'ն)	համաստեղութիւնք*
mor'tal	(մ'մէ'լ)	մահկանացու, մահացու
im-mor'tal	(ի'մմէ'լ)	անմահ [րանկարք
sce'ner-y	(ս'է'նէ'ր)	տեսարան. դաշտանկար. թատես
faint	(ֆէ'յէ'ր)	նուաղեալ, վհատեալ. աղօտ
streak	(ը)՝Տրէ'յ)	դիծ, պիսակ
blush	(շլէ'լ)	շառագնիլը. դէմքի կարմրութիւն
ce-les'tial	(է'լէ'ն-է'լ, շէ'լ)	երկնային [խորամէջ
con'cave'	(է'ն-է'կէ'յ)	կամար, կամարաձեւ, գոգաւոր,
in-flow'ing	(ին'ֆլօ'ւն)	ներս հոսող, ներս յորդող. ներս
ծածանող. ներս ծփացող
tide	(թի'յ)	հոսանք, ընթացք. ծովախաղացք.
ծովի ջրերու ելլել ու իջնելը
ra'di-ance	(րէ'յր-է'ն)	ճառագայթ
dew'y	(դէ'յ-է')	ցօղաթուրմ [կազոյն կարմիր
ru'by	(րօ'ւն)	սուտակ (Տճի. ու է-է-է) սուտա-
di'a-mond	(դի'յամ-է'ն)	ադամանդ, ադամանդեայ
lord	(լօ'ւր)	տէր, սեպուհ, աշ-
se-vere'	(սէ'վէ'յ)	իւստ, սաստիկ, դժնդակ
su'per-sti'tion	(սի'ս-է'ր-է'լէ'յէ'ն)	նախապաշարում
an'cient	(է'ն-է'յէ'ր)	նախնի, հին, վաղուցի, վաղեմի
ma'gi, ma'gi-an	(մէ'յճ-է, մ-ճէ'յէ'ն)	քուրմ, մոգ
a-maze'ment	(ա-մէ'յճէ'ր)	հիացում, ապշութիւն

216. Վարժութիւն

[Շ]

THE GLORIES OF MORNING.

I had occasion, a few weeks since, to take the early train from Providence to Boston; and for this purpose rose at two o'clock in the morning. Everything around was wrapt in darkness and hushed in silence, broken only by what seemed at that hour the unearthly clank and rush of the train. It was a mild, serene, midsummer's night — the sky was without a cloud — the winds were whist. The moon, then in the last quarter, had just risen, and the stars shone with a spectral luster but little affected by her presence. Jupiter, two hours high, was the herald of the day; the Pleiades, just above

* Յարդ ճանչցուած 89 համաստեղութիւններ կան:

the horizon, shed their sweet influence in the east; Lyra sparkled near the zenith; the steady pointers, far beneath the pole, looked meekly up from the depths of the north to their sovereign.

Such was the glorious spectacle as I entered the train. As we proceeded, the timid approach of twilight became more perceptible; the intense blue of the sky began to soften; the smaller stars, like little children, went first to rest; the sister-beams of the Pleiades soon melted together; but the bright constellations of the west and north remained unchanged. Steadily the wondrous transfiguration went on. Hands of angels, hidden from mortal eyes, shifted the scenery of the heavens; the glories of night dissolved into the glories of dawn.

The blue sky now turned more softly gray; the great watch-stars shut up their holy eyes; the east began to kindle. Faint streaks of purple soon blushed along the sky; the whole celestial concave was filled with the inflowing tides of the morning light, which came pouring down from above in one great ocean of radiance; till at length, as we reached the Blue Hills, a flash of purple fire blazed out from above the horizon, and turned the dewy tear-drops of flower and leaf into rubies and diamonds. In a few seconds, the everlasting gates of the morning were thrown wide open, and the lord of day, arrayed in glories too severe for the gaze of man, began his state.

I do not wonder at the superstition of the ancient Magians, who in the morning of the world went up to the hill-tops of Central Asia, and, ignorant of the true God, adored the most glorious work of his hand. But I am filled with amazement, when I am told, that, in this enlightened age and in the heart of the Christian world, there are persons who can witness this daily manifestation of the power and wisdom of the Creator, and yet say in their hearts, "There is no God."

EDWARD EVERETT.

217. *ሂወታላቅከኒ*

[୫]

"Alfiery thought Italy and England the only countries worth living in: the former, because there Nature vindicates her rights, and triumphs over the evils inflicted by the governments; the latter, because art conquers nature, and transforms a rude, ungenial land into a paradise of comfort and plenty. England is a garden." —

EMERSON. — *English Traits.*

ԴԱՍ ԺԺԸ. (LESSON CXVIII.)

[2]

Do-mes'tic An'i-mals (Գոթ'աբիթ ա'նիմալ) Ընտանի կենդանիներ

dog	(Գու՛, Գու՛)	շուկ
pup'py	(ԺԸ՛ԺԺ)	լակոտ, շան ձագ
cat	(Գու՛)	կատու
kit'ten	(ԺԺ՛Գ)	կատուի ձագ
sheep	(ՉԺ՛Ժ)	ոչխար
lamb	(ԼԺ՛)	գառ
goat	(Գո՛)	այծ
kid	(ԺԺ՛)	ուլ
ox	(Ա՛Գ)*	եզ, եզն
bull	(Գու՛)	ցուլ
cow	(Գու՛)*	կով
calf	(Գո՛)	կորթ
horse	(Հո՛ու)*	ձի
mare	(Դո՛ր)	մատակ ձի
colt	(Գո՛լ)	արու քուռակ
fil'ly	(Ֆի՛լլ)	մատակ քուռակ
mule	(Դո՛ու)*	ջորի
don'key	(Գու՛ԺԺ, Գու՛ԺԺ)	էշ
ass†	(Ա՛)	էշ
cam'el	(Գո՛մԼ, Գո՛մԼ)	ուղտ
hog	(Հո՛)	խոզ
buf'fa-lo	(ԴԸ՛ֆԵԼՕ)	գոմէշ
hare	(Հո՛ր)	նապաստակ
rab'bit	(Բո՛ու՛)	ճագար
an'te-lope	(Ա՛նԴԵԼՕ՛)	այծքաղ, վայրի այծ
stag	(Ը՛Դու՛)*	եղջերու
deer	(Դո՛ր)	այծեամ (Տճ. ճեյրն)
moose	(Մո՛ու)	Ամերիկեան եղջերու
elk	(ԵԼ՛)	եղջերու, խոշոր այծեամ

Wild Animals (Ա՛նԴու՛ ա'նիմալ) Վայրի կենդանիներ

wolf	(Վո՛լֆ)	գայլ
fox	(Ֆո՛քս)	աղուէս
bear	(Դո՛ր)	արջ

* Հնչու. և մէկ առգամէն (մէկ վանկ) :

† ՊոսակցուԹեանց մէջ այս բառը բնաւ չի գործածուիր :

squir rel	(ը-դո-րէլ)	սկիւռ
li'on	(լե-ւէն)	առիւծ
li'on-ess	(լե-ւէնէս)	մատակ առիւծ
whelp†	(հե-ւէլ)	կորիւն
gi-raffe'	(ճիր-ֆ)	ընձուղտ
el'e-phant	(է-լէֆէնտ)	փիղ
mon'key	(մոն-կէ)	կապիկ
ti'ger	(թի-ճէր)	վագր
leop'ard	(լէ-փո-ր)	ինձ, ընձառիւծ
rac-coon'	(րաֆօ-ն)	մկնեւէ
lynx	(լինքս)*	քաւթարինէ
din'go	(դին-կո)	վայրի շուկ
pole'cat''	(փո-լէթ)	ժանտակուղ
kan''ga-roo'	(քան-կա-րո-)	ագիվազ, փնկ-րո-
ot'ter	(օթ-էր)	ջրշուկ
rhi-noc'e-ros	(րինոս-էրոս)	ռնգեղջիւր
ze'bra	(շէ-յո-ր)	վագրձի, վայրի էշ
ze'bu	(շէ-յո-ր)	Հնդկական եզ, շէ-յո-ր

Ծովային եւ Գետային Մեծ Կենդանիներ

whale	(հե-ւէյ)	կէտ ձուկ
hip''po-pot'a-mus	(հիփփօթոթ-մոս)	գետաձի
al'li-ga''tor	(ալլի-կո-թո-ր)	տիտեռն, մեծ կոկորդիլոս
croc'o-dile	(կրօ-փո-մո-յլ)	կոկորդիլոս

ԾԱՆ. — Անգլիերէնի մէջ այն կենդանիներուն համար որոց արուին եւ էգին մէկ բառ միայն կայ. այդ բառի սեռն զանազանելու համար he եւ she կը գործածուի. այսպէս, "A he dog, արու շուկ մը. a she dog, քած մը":

Զեռուններ

Ver'min (վէր-մին)	Գարշաճճիներ եւ փնասաբեր կենդանիներ	
Rep'tiles (րէփթիլ)	Սողուններ	
In'sects (ինսէկթ)	Միջատներ	
Գարշաճճիներու եւ Վնասաբեր կենդանիներու	Տեսակներն են	
flea	(ֆլէյ)	լու
bug	(պէյ)	բզէզ
bed'bug''	(բէփ-պէյ)	մլուկ, փայտջիլ
cock'roach''	(կոփօչ)	ուտիճ
moth	(մոթ)	ցեց (Տճի. կէ-վէ)
worm	(ու-րմ)	որդ

† Առիւծէն ի զատ ուրիշ պատառով կենդանեաց ձագերուն ալ whelp կ'ըսուի:

Սողուններու Տեսակներն են

mouse	(մուս-)	մուկ
liz'ard	(լիշարդ)	մողես, խլիզ (Ռ.Պ. Պլեշ)
snake	(սնեյ)	օձ
frog	(ֆրոգ)	գորտ
tor'toise	(թորթիզ)	կրիայ
tur'tle	(թերթլ)	ծովային մեծ կրիայ

Միջատներու Տեսակներն են

bee	(բի)	մեղու
but'ter-fly"	(պլեթերֆլայ)	թիթեռնիկ
fly	(ֆլայ)	ճանճ
mos-qui'to	(մոսկիտո)	մեծեղ
bee'tle	(բիթլ)	բզնի
scor'pi-on	(սկորպիոն)	կարիճ
an'ec-dote	(անեկոտ)	մանրավէպ, մասնադէպ
con'ver-sa'tion	(կոնվերսեյշն)	խօսակցութիւն [թիւն
clev'er-ness	(կլեվերնէս)	ճարտարութիւն, հնարագիտու-
anx-i'e-ty	(անքայթի)	անձկութիւն, վիշտ, հոգ
rat	(րատ)	մեծ մուկ, ճագար
wea'sel	(ուէսլ)	աքիս, մկնհարսուկ (ՏՃ. Կէլնֆէլդ)
com-po'sure	(կոմպոզիչ)	հանդարտութիւն. յորինում, շա-
inn	(ին)	օթեւան, պանդոկ [քաղութիւն
com'fort	(կոմֆորթ)	սփոփանք, հաճոյք, հանգստու-
day'light"	(դեյլայթ)	արշալոյս [թիւն
boots	(պոթս)	օթեւաններուն մէջ կօշիկներ

dem'on-stra'tion	(դեմոնստրեյշն)	ցոյց, ապացոյց [ուած ծառայ
hu'mor	(հյումր)	գուարթութիւն [թիւն
pro-ceed'ing	(պրոսիւդինգ)	ընթացք, վարմունք, գործառնու-
com'pre-hen'si-ble	(կոմպրէհենսիբլ)	իմանալի, պարփակելի
coin	(քոյն)	դրամ
ex'pla-na'tion	(էքսպլեյնեյշն)	բացատրութիւն

Բայեր

to con-verse'	(կոնվերս-)	խօսակցիլ
to boæt	(պոթ)	մեծաբանել
to mount	(մաւնթ)	հեծնել, վրան ելնել
to ride	(րայդ)	յի, կռ- + հեծնել
to fetch	(ֆէչ)	երթալ բերել
to howl	(հաուլ)	կաղկանձել
to en-tice'	(էնթայս)	հրապուրել [ցնել
to stir	(սթիր)	խառնել, յուզել, շարժել, երեր-

ANECDOTE OF A DOG.

1. A man on horseback, with a fine dog, was joined by another horseman: they entered into conversation, and the owner of the dog began to boast of the cleverness of his animal. By way of proof he dismounted, took a shilling from his purse, marked it, and put it under a stone, mounted again, and rode away with his companion. When they had gone four or five miles, he told the dog to go back and fetch the shilling.

2. He was perfectly understood by the sensible and willing creature, and in a very short time the dog had found the stone, and endeavored to obtain the shilling. But the stone was large and heavy, and after trying in vain to turn it over, or to scratch away the hard soil underneath it, he gave up† the attempt, sat down beside it, and waited patiently. He had not waited long before two horsemen came up, traveling in the opposite direction to that by which his master had gone. When the dog saw the travelers approach, he began to scratch and howl, and show the plainest signs of anxiety to overturn the stone.

3. The horsemen very naturally thought that underneath the stone there was a rat, or weasel, or some other creature, and one of them dismounted and overturned it; to his great surprise he found a shilling, and never imagining for a moment that this could be the object of the dog's anxiety, he put it into his purse, and that into his trowsers'* pocket. The dog had now quite recovered his composure; he paid no more attention to the stone, but followed the two strangers on their journey. In vain they tried to drive him away, and at length, supposing he had lost his master, they allowed him to have his own way.

† To give up բառ առ բառ կը նշանակէ տալ վեր — , բայց փոխաբերաբար առնելով կը նշանակէ — բոլոր ջանքերն սպառելէ վերջ դադարիլ եւ ինքն իր չը կրնալ ընդունիլ. այսպէս, երբ մէկը մեզ խնդիր մը առաջարկէ կամ հանելուկ մ'ըսէ, ամեն ճիգ կը թափենք որ զայն լուծենք, երբ վերջնականապէս չկրնանք, այն ատեն կ'ըսենք I give it up, որ ըսել է կը դադարիմ, եւ կ'ընդունիմ որ ալ չեմ կրնար լուծել. որ ատեն կրցողը կը լուծէ եւ յաղթութիւնը ինք կը շահի:

4. In the evening, when they reached the inn, the dog was still with them, lay quietly under the table, and took readily the food they gave him. But when they prepared to go to bed, nothing would satisfy the dog but he must sleep in the same room with the man he seemed to have chosen for his new master, the man who had taken the shilling; he had his own way again, and a mat was provided for him at the foot of the bed.

5. Meantime the other two horsemen had reached their journey's end, and put up for the night. The master of the dog had boasted all the way that Petoş would soon join them again, and certainly bring the shilling; but as time passed he grew uneasy, and when bedtime arrived he retired with a heavy heart, feeling certain that his dog was killed; for nothing else, he said, could have prevented his return, and he was sure that no one could ever take him alive by force, or entice him away.

6. But Peto, far from being dead, was sleeping very comfortably on his mat at the foot of a stranger's bed; the moment, however, that daylight appeared he was stirring. Whether "boots" opened the door, or whether he made his way through the window, which the traveler had opened for air in the hot summer night, certain it is, that when the unfortunate man arose, the dog was gone—and his trowsers were gone, too!

7. And now for Peto's master again. He arose disconsolate, met his friend at the breakfast, and sighed while he confessed that his dog had not appeared. But in the middle of breakfast, Peto rushed into the room, and with great demonstrations of joy, and evidently in perfect health and high good humor, laid down a pair of trowsers at his master's feet.

8. The whole proceeding was at first perfectly incomprehensible, but a light soon broke in upon the gentleman's mind, and turning to his companion, he exclaimed, "In these trowsers we shall find the lost shilling." He drew forth a purse as he spoke, and there indeed he found among other coins, the very shilling he had marked the day before. Some months passed away before an explanation took place, and the unfortunate owner of the trowsers received his property.

* Հոտ նորագոյն մէթոսի կը հեղուի trowsers.

§ Peto շահ անունն է:

ጉሁህ ረታ። (LESSON CXIX.)

[9]

Do-mes'tic Birds (դոմէստիկ աղբար) Հնտանի թռչուններ

dove	(ԴԷԺ)	տատարակ, աղաւնի	
pig'eon	(ՃԻ՛ճԷ)	աղաւնի	[կրեայ]
tur'tle	(ԲԷ՛րԲԷ)	տատարակ (ՏՃԷ. Գո՛ճրո)	ծովային
ca-na'ry	(Գ՝նԷ՛յրԷ)	դեղձանիկ	
par'rot, pol'y	(Գ՛րԷԴ, Գ՝ԼԷ)	թռւթակ	
swal low	(Ը)՝ո՝ո՛ւ՛թ	ծիծեռնակ, ծիծառ	
par'tridge	(Գ՝-ԲրԷ՛ճ)	կաքաւ	
pea'cock"	(ՃԻ՛յԳ՝Գ)	սիրամարգ	
tur'key	(ԲԷ՛րԳԷ)	հնդ կահաւ	
duck	(ԴԷԳ)	բադ	
duck'ling	(ԴԷ՛ԳԼԷ՛նԷ)	բադի ձագ, բադիկ	
goose	(Էո-)	սագ	
hen	(հԷ)	հաւ	
cock†, roost'er	(Գ՝՛Գ, ո-ո՝ո՛ԴԷԲ)	աքաղաղ	
chick'en	(ԷԷ՛ի՛ն)	վառեակ	
spar'row	(Ը)՝Գ՝ո-ո)	ճնճղուկ	
stork	(Ը)՝Բո-ո)*	արագիլ	
rob'in	(ո-ո՛ւ՛ն)	կարմրալանջ	
night'in-gale	(ն-ո՛ւ՛նի՛նԷ)	սոխակ	

Wild Birds (անյուղ արև-դարձ) վայրի թռչուններ

lark	(լար+)*	արոոյտ
sky-lark	(ը+ոյ-լար+)	արեղաձագ
bob'o-link''	(պո'ղըլին+)	սեւառարիկ
mock'ing-bird''	(մո'լին-ղըր+)	ծաղրող-թռչուն, միմոս-թռչուն
crane	(քէքէն)*	կռունկ
mag'pie	(մո'կիւ-յ)	անծեղ, կաշաղակ
kite	(ոյր+)	ցին
crow	(քրո)*	ագռաւ
buz'zard	(պը'չ-րո)	ուրուր
jay	(ճէյ)	ճայ (ՏՃԿ. աւ- Գորդա)
pheas'ant	(ֆէ'չանր)	փասեան
blue bird	(պլու- ղըր+)	կապուտիկ
owl	(աուլ)*	բու

† Այս բառն առանձին չը գործածուիր, այլ ուրիշ բառերու հետ, որ ատեն արու (խել) րսել է:

* Հնչիյուն է մեկ այլ դասին (մեկ վանկ) :

hawk	(հօք)	բազէ
fal'con	(ֆօ'քն, ֆօ'լքն)	բազէ (ՏՖլ. շահն)
ea'gle	(է'յօլ)	արծիւ
swan	(շ)առան	կարապ
es'ti-ma'tion	(էստիմատիօն)	ենթադրութիւն, կարծիք, բանիմը քիչ մ'աւելի կամ պակաս մաս, բաժին [գինը որոշել
por'tion	(պօրտիօն)	երկրագնտի լայնութեան աստիճան [տիճան
lat'i-tude	(լատիտիւտ)	երկրագնտի երկայնութեան աս-հակամէտ, յօժար, ընդունակ հետք, ոտնահետ
lon'gi-tude	(լոնջիտիւտ)	հեղի, կարկառ, խումբ, ողկոյզ
apt	(էպտ)	սարգենի, դարնի
trace	(թրէյս)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
ge'ni-al	(գէնիէլ)	սարգենի, դարնի
in'ter-val	(ինտըրվէլ)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
fra'grance	(ֆրէյգրանս)	սարգենի, դարնի
fo'li-age	(ֆօլիէյժ)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
ver'dure	(վըրճուր, վըրտիւր)	սարգենի, դարնի
woods	(ուուօս)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
clus'ter	(քլաշտըր)	սարգենի, դարնի
lau'rel	(լօրէլ)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
per'fume	(պըրֆում)	սարգենի, դարնի
bri'er	(պրիւր)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
rose	(ռօզ)	սարգենի, դարնի
mead'ow	(մէ'ոօ)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
clo'ver	(քլօ'վըր)	սարգենի, դարնի
blos'som	(պլօսսօմ)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
leaf	(լէֆ)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
rev'el-ry	(րէվէլի)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
twig	(թիւօ)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
flaunt'ing	(ֆլաւնտին)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
weed	(ուէյդ)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
mel'o-dy	(մէլօդի)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
rap'tur-ous	(րէպտուրօս)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
trem'u-lous	(թրէմուլօս)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
ec'sta-sy	(էքստէյզ)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
pur-suit	(պըրսուիտ)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
par'-a-mour	(պարամուր)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
in-tox'i-ca'tion	(ինտօքսիկատիօն)	անուշահոտութիւն, բուրմունք
de-light	(դէլայտ)	անուշահոտութիւն, բուրմունք

Բայեր

to blight	(պլւն)	խորշակահարել, աւերել
to parch	(քաշ)	խանձոտել, չորցնել (Խփեւել քփել)
to pant	(քաշ)	(քաշ-քաշ-քաշ) և ժուար կամ արագ արագ շնչել, հեւալ, թասել
to dis-solve	(քլլ-լլ)	լուծել, հալել, քակել
to clus'ter	(խլ-տլ)	խմբել, ողկոյզի պէս ըլլալ
to glow	(լլ)	արտաշէկանալ, կարմրիլ, փայլիլ
to season	(սեյշ)	համեմել, չափաւորել
to flaunt	(ֆլ-նլ)	սիգալ
to perch	(քլ-նլ)	թառիլ
to tin'kle	(թի'նլ)	հնչել, ղողանջել, թնդացնել
to flut'ter	(ֆլլ-թլ)	յուզել, թռիչներն արագ արագ թափ տալ
to in-tox'i-cate	(ին'թոք-ի-թոք, քթոք)	գինովցնել, արբեցնել

219. Վարժութիւն

[Շ]

BIRDS OF SPRING.

The happiest bird of our spring, however, and one that rivals the European lark, in my estimation, is the Boblincon, or Boblink, as he is commonly called. He arrives at this choice portion of the year, which in this latitude, answers to the description of the month of May so often given by the poets. With us it begins about the middle of May, and lasts until nearly the middle of June.

Earlier than this, winter is apt to return on its traces, and to blight the opening beauties of the year; and later than this, begin the parching, and panting, and dissolving heats of summer. But in this genial interval nature is in all her freshness and fragrance: "The rains are over and gone, the flowers appear upon the earth, the time of the singing of birds is come, and the voice of the turtle is heard in the land."

The trees are now in their fullest foliage and brightest verdure; the woods are gay with the clustered flowers of the laurel; the air is perfumed by the sweet-brier and the wild-rose; the meadows are enameled with clover-blossoms, while the young apple, the peach, and the plum begin to swell, and the cherry to glow, among the green leaves.

This is the chosen season of revelry of the Boblink. He comes amidst the pomp and fragrance of the season; his life seems all sensibility and enjoyment, all song and sunshine. He is to be found in the soft bosoms of the freshest and sweetest meadows, and is most in song when the clover is in blossom. He perches on the topmost twig of a tree, or on some long, flaunting weed, and as he rises and sinks with the breeze, pours forth a succession of rich, tinkling notes, crowding one upon another, like the outpouring melody of the sky-lark, and possessing the same rapturous character.

Sometimes he pitches from the summit of a tree, begins his song as soon as he is upon the wing, and flutters tremulously down to the earth, as if overcome with ecstasy at his own music. Sometimes he is in pursuit of his paramour; always in full song, as if he would win her by his melody; and always with the same appearance of intoxication and delight.

WASHINGTON IRVING.

220. *Uapitau Pih*

[C]

THE MORNING.

The air is tranquil, and its temperature mild. It is morning, and a morning sweet, and fresh, and delightful. Everybody knows the morning in its metaphorical sense, applied to so many objects, and on so many occasions. The health, strength, and beauty of early years lead us to call that period the "morning of life." But the morning itself few people, inhabitants of cities, know any thing about. Among all our good people, not one in a thousand sees the sun rise once a year. They know nothing of the morning. With them, morning is not a new issuing of light, a new bursting forth of the sun, a new waking up of all that has life, from a sort of temporary death, to behold again the works of God, the heavens and the earth; it is only part of the domestic day, belonging to breakfast, to reading the newspapers, answering notes, sending the children to school, and giving orders for dinner. The first streak of light, the earliest purpling of the east, which the lark springs up to greet, and the deeper coloring into orange and red, till at length the "glorious sun is seen, regent of day," — this they never enjoy, for they never see it.

I know the morning, — I am acquainted with it, and I love it. I love it, fresh and sweet as it is, a daily new creation, breaking forth and calling all that have life, and breath, and being, to new adoration, new enjoyments, and new gratitude. DANIEL WEBSTER.

ԴԱՍ ՃԻ. (LESSON CXX.)

[2]

Vegetable Kingdom. Բուսական Թագաւորութիւն:

Plant (՛էւնք) Բոյս, Տունկ*

Բոյսերն առ Հասարակ ունին

seed	(տէյք)	սերմ
roots	(տօտք)	արմատներ
stem	(ը)տէմ	ցօղուն, ծղօտ. ծառի բուն
leaf, leaves	(լէյֆ, լէյֆլ)	տերեւ, տերեւներ
flow'ers	(ֆլաւաւր)	ծաղիկներ
fruits	(ֆրուտ)	պտուղներ

Կան բոյսեր ալ որոնք պակաս մասեր ունին եւ ուրիշներ աւել. ինչպէս, thorn (թօն) փուշ. եւն.:

Բոյսերը շատ մը կերպերով կարելի է դասաւորել. ինչպէս, ծառեր եւ ծառիկներ. պտուղատու եւ ոչ պտուղատու. տօնաւոր եւ տօնաւոր չէին. տօնաւոր եւ տօնաւոր չէին. եւն.։ Բայց մենք այստեղ դիւրամբոնելի ըլլալու համար զանոնք պիտի դասաւորենք իրենց կազմութեանց համեմատ հետեւեալ կերպով.

trees	(թրէյ)	ծառեր
shrubs	(շրէյ)	թփեր, պզտիկ ծառեր
bush	(պոշ)	խիտ թուփ, մացառ
vine	(վայն)	կողրաւոր տունկ, որթ
herbs	(հերբ)	համեմաւոր եւ դեղերու գործածուելիք խոտեր
grass	(գրաս)	արջառներու ուտելիք խոտ
vegetables	(վեճէլէյ)	բանջարեղէններ
moss	(մօս)	մամուռ [մօսմօս ք]
lev'er-wort	(լէվըր-ուրտ)	լերդախոտ (մօսմօսիկ իւրեանի քոյ)

ԾԱՆ. — Ծառերուն stem, ցօղուն մասը կը կոչուի trunk (թրանք) բուն: Ծառերը կ'ունենան նաեւ branches (պրանչ) ճիւղեր, boughs (պօւ) խոշոր ճիւղեր եւ twigs (թայֆ) ոստեր:

Ծառերը կարելի է երկու Գլխաւոր դասակարգի բաժնել, պտուղատու եւ ոչ պտուղատու, որոնց պտուղները կ'ուտուին. ինչպէս, նշենի, խնձորենի, թփենի, եւն. եւ տօնաւոր, որոնք կը գործածուին հովանի շինելու, զարդի, ատաղձի, շէնքեր շինելու կամ վառելափայտի համար. ինչպէս, դղբի, ուռի, նոճի, եւն.:

* Կը նշանակէ նաեւ մեքենական ամբողջ Ռօբօթ:

† Թուփ ըսելով պէտք է հասկնալ պզտիկ ծառ եւ ոչ տերեւ:

Պտղատու ծառերն առ հասարակ իրենց պտուղներու ան-
ուան վրայ *tree*, քառ՝ բառը աւելցնելով կը կոչուին. ինչպէս,
apple tree, խնձորենի. *peach tree*, դեղձի եւն.:

(Ծառերն զգոնելէն ժամն Գեորգի Երեմ 479:)

Քոյսերէն մաս մ'ալ առ հասարակ իրենց տուած պտուղի
կամ արտադրութեան անուան վրայ *plant*, Գեորգի բառն աւել-
ցնելով կը կոչուին. ինչպէս, *tomato plant*, ոսկեխնձորի Գեորգի.
tea plant, թէյի Գեորգի. եւն.:

(Բանջարեղեններն ժամն Գեորգի Երեմ 481:)

Ծառերու կամ ծառանման թուփերու ուրիշ տեսակներն են

ash	(աշ)	Հացի (Տճի. Գեորգի-Գեորգ)
balm, bal'sam	(գաժ, գաժամ)	բալսամ
beech	(պեյշ)	փեկոն (Տճի. Կեօն)
birch	(պեշ)	ցարասի
box'wood''	(գաժամամ)	տօռախ (Տճի. Կեօն)
bread'fruit''	(պեժ'պֆրոտ)	Հացապտուղի, Հացածառ
but'ter-nut	(պեժ'բութն)	կարագենի (Գեորգի Տե ընկնելէ)
ce'dar	(սեժար)	եղեւին (Գեորգի Տե Տարի)
cy'press	(սեյպրես)	նոճի (Տճի. Երեմ)
eb'on-y	(եօնի)	երեւոսի (Տճի. Գեորգի)
elm	(ելմ)	կնձնի (Տճի. Գեորգի-Գեորգ)
ev'er-green''	(եփր-գրին)	մշտադալար [Եմ)
fir	(ֆիր)	մշտադալար եղեւին, չոճի (Տճի.
hem'lock-spruce	(հեմլոկ-սպրուս)	տեսակ մը մշտադալար եղեւին
hick'-o-ry	(հիկո-րի)	Ամերիկեան ընկուզենի [հեմլոկ*
hol'ly	(հոլի)	Հաճարի՜
Ju'das-tree''	(ճոժար-թրի)	Յուդայի ծառ [Երեմ Գեորգի]
ju'ni-per	(ճոնիֆեր)	մշտադալար գի, գիհի, ցրդի (Տճի.
lance'wood''	(լանսամ)	նիզակափայտ [Երեմ Գեորգի]
lau'rel	(լաւրել)	դափնի, դաբնի, սարդի, չարի (Տճի.
li'lac	(լիլակ)	եղրեւանի (Տճի. Երեմ, Ռոմ. Գեորգի)
lo'cust-tree''	(լոկստ-թրի)	կեղծ աքասիա, վայրի մրփենի
lo'tus-tree''	(լոտոս-թրի)	լոտոսի, լոտոսի
mag-no'li-a	(մաճոնի)	ժամն-լենի

† Անգլիերէն *tree*, ծառ բառը Հայերէնի մէջ տեղին հա-
մեմատ կը համապատասխանէ ի կամ ենի մասնկան:

* Hemlock կը նշանակէ նաեւ մոլեխինդ թուռաւոր բոյսը:

‡ Մշտադալար ծառ մ'է, որոյ ստերը կը գործածուին
Քրիստոսի Ծննդեան առթիւ տուններ եւ խանութներ զարդա-
րելու:

dah'lia	(դահլիա)	գեւորդին, գեւորդենի
dig''i-ta''lis	(տիգիլէյլիս)	մատնածաղիկ, մատնոցակ ծաղիկ
for-get'-me-not	(ֆոր-գէթ-մէ-նոթ)	զիս-մի-մոռնար, յիշէ զիս, ան-մոռացուկ (Տճի. Ֆորգէթ-մէ-նոթ)
fox'glove''	(ֆօք-գլօւօ)	մատնածաղիկ, մատնոցակ (Տճի. քիւս-գլօւօ)
ge-ra'ni-um	(գէրէյնիւմ)	կռնկենի, խորդենի, խորդածա-
gla-di'o-lus	(կլա-դի'օ-լուս)	թրաշուշան (Տճի. Գլա-դի'օ-լուս)
gold'en-rod''	(գօլ-դէ-ն-րո-դ)	սակածաղիկ, ամրենի
he'li-o-trope''	(հէլի'օ-թրօպէ)	արեւադէմ (Տճի. Ելի'օ-թրօպէ)
hol'ly-hock''	(հօլի-հօք)	պառաւ-վարդ, խթմու ծաղիկ (Տճի. Խօլի-հօք)
hy'a-cinth	(հայ-սինթի)	յակինթ ծաղիկ (Տճի. Կի-սինթի)
hys'sop	(հիս-սօփ)	մշտիկ, զոպայ (Տճի. Կիս-սօփ)
i'ris	(ի-րիս)	հիրիկ, կապոյտ շուշան (Տճի. Ի-րիս)
i'vy	(ի-վի)	տեսակ մը մշտադալար պատաղիճ
jas'mine	(ճէյ-սմին)	յասմին (Տճի. Եյ-սմին)
Jew's-ear	(ճօւ-ս-էյ-ր)	Հրէայի-ականջ
ju'jube	(ճօւ-ճօւ-բ)	յուշապ (Տճի. Կի-ճօւ-բ)
lil'y	(լիլի)	շուշան
mi'gnon-ette'	(մի-նոն-էթ)	յափուկ
nar-cis'sus	(նար-սիս-ս)	նարգէս (Տճի. Նի-սիս-ս)
nen'u-phar	(նէ-նի-ս-ֆար)	ճերմակ ջրաշուշան, հարսնամատ, կոկոռիկ, Նոն-ս-ֆար
o'le-an'der	(օլի-է-ն-դեր)	սարդիվարդ [ճուլք
or'chids	(օր-չիդս)	խողորճ, որճարմատ, աղուէսա-
or'ris-root''	(օր-իս-րո-ութ)	հիրիկի տեսակ մը [ղիկ
pan'sy	(փէյ-նի)	խնդածաղիկ, թիթեռնանման ծա-
pas'sion-flow''er	(փէյ-շուշ-ֆլօւ-ւ-ր)	խաշխուրթեան կամ չարչարանաց ծաղիկ, անուածաղիկ (Տճի. Կի-սի-ս-ֆլօւ-ւ-ր) [մաւ-սալորենի
per-sim'mon	(փէյ-սիմ-ոն)	ժորենի, բլաքմենի, Զինական ար-
pink	(փինկ)	շահոքրամ (Տճի. Գի-սիմ-փինկ)
pop'py	(փօփի)	մեկոն, խաշխաշ. վայրի կակաշ
rose	(րօզ)	վարդենի, վարդ
saf'ron	(սէֆ-րօն)	քրքում (Տճի. Կի-սիմ-փինկ)
sax'i-frage	(սէ-ի-ֆրէյ)	քարկոտրուկ, փրփրիւնակ
ses'a-me	(սէ-սէ-մի)	կնճիթ, շուշամ (Տճի. Եյ-սիմ-փինկ)
sweet-peas	(սուէթ-փի)	քաղցր ոլոռ, խոբու [սուէթի
sweet''-wil'liam	(սուէթ-ուիլի-յամ)	վաշտեւորի (Տճի. Կի-սիմ-փինկ)

tu'lip	(նիօ'-լիփ)	կակաչ, հաւկուր ծաղիկ (ՏՖ՝. Լաւ-
Ve' nus's looking glass	(վէ'նս'ս Լու'նի'կլէս)	Աստղկայ հայեւածաղիկ
wall'flow'er	(ու'օ'լֆլու'ա-ը)	մեմփածաղիկ, ձեռնածաղիկ, գա-
ռին ծաղիկ, շահարակի
Herbs.	Համեմի կամ Բուժեղու համար Գործածուած խոտեր	
	(Տե'նէլ Զաւ Երեւ 499, Հ-Տե'նէր Լ 641 Դե'ղբեր:)	
bas'il sweet	(պէ'շիլ(ը) աս'իյր)	ռահան +աղբ, արքայիկ, շահաս-
պրամ
bor'age	(որ'ա-եփ)	գաղտնիկուր (ՏՖ՝. շէ'նշիլ լի'նիյի),
ջղախոտ, եղան լեզու
car'a-way	(գե'ր-ա-եյ)	ճապուռ, Հայոց չաման
car'da-mom	(գ-ա-ր-ա-մոմ)	անդրիտակ, հիւ (ՏՖ՝. գ-ա-մ-լի)
cat'nip", cat'mint"	(գե'ր-նիփ, գե'ր-միյ)	կատուանուխ, կատուա-
կանջ (ՏՖ՝. Եղ-նիլ-լուր)
chic'o-ry	(չի'գօրի)	եղերդ, հինդք (ՏՖ՝. հի'ալի-աղ),
co"ri-an'der	(գօրի'ն'ա-ը)	գինձ (ՏՖ՝. իշի'նիշ) [կայծխոտ
dan'de-li'on	(դե'ն'ալի-ոն)	ճարճրուկ, առիւծատամ (ՌՎ՝. գշօ)
dill	(դիլ)	երէցի աղցան, սամիթ
en'dive	(ե'ն'ալի)	դռնիճ, կծմախոտ, եղրդակ
fen'nel	(ֆե'նիլ)	սեւ հնդիկ (ՏՖ՝. լի'գե'լի օր-ա-)
hore'hound'	(հօ'հ-ա-ա-ն-ա)	մեղրածուծ, խորտակծոթրին,
շանխոտ, պրասխ [բ-ա-ա-լի-ա-յ լա-յ)
sage	(սեյ)	եղեսպակ (ՏՖ՝. ա-ր-ա-լա, ՌՎ՝. Ե-
sa'vor-y	(սե'յ'ալի)	կորդիւն (ՏՖ՝. ա-լի-ա-լ օր-ա-)
thyme	(թիմ)	ծոթրիչ (ՌՎ՝. շ-հի-ա-լ)
worm'wood"	(ու'ր-ա-մ-ա-ա)	որդնափայտ, Արտեմիսեան օ-
շինդր (ՏՖ՝. փե'լի օր-ա-)
Այլ հայլ Բոյսեր		
fern	(ֆեռն)	փաղանգամուշկ, տեսակ մը ճար-
maid'en-hair"	(մե'յ'ալի-նիյ)	կուսամազ [խոտ
mad'er	(մե'ալի)	տորոն
man-drag'o-ra	(մե'ն'ալի-օր-ա)	{ մանտրագոր, մարդախոտ,
մարդածաղիկ, լօշտակ,
(ՏՖ՝. գաւ գա-ր-ա-ա-ն, ա-ր-ա-լ օր-ա-)
man'drake	(մե'ն'ալի-յ)	
mis'tle-toe	(մի'շիլ-օ. մի'շիլ-օ)	մղամուրճ, աղամուրճ, ճուշ

† Մշտագալար տունիկ մ'է. Գրիստոսի Մենդեան առթիւ տունեք զարդարելու կը ծառայէ: Ըստ Անգլիական սովորու-թեան սոյն տօնի օրերուն մէջ մղամուրճի ոստի մը տակ եթէ օրիորդ մը կանգնած գտնուի, զինք նոյն ոստին տակ բռնող երիտասարդին համբոյր պիտի տայ:

hen'na	(հե'նա)	Հինա (Տճկ. Բնա, Ինա)
mo'ly	(մո'լի)	ռակեգոյն խստոր (տեղոր) մոգա-
reed	(ռե'յա)	եղէգ [կան բոյս մ'է
rose'ma-ry	(ռո'զմարի)	խնկունի (Տճկ. պեղեղեմ) յիշատա-
rub'ber plant	(ռե'լբը փլանտ)	խէժասունկ [կախոտ
snake root"	(սնե'յառոտ)	օձարմատ
witch'broom"	(ուի'չբրոմ)	ցարառի, աւել շինելու բոյս

Երկրագործական Ցանքեր
(Տեւեւ Զաւ երես 494, Ընդդիմեմեր)

al-fal'fat	(ալֆալֆա)	} մարառոյտ (Տճկ. Բոյս Եմեմ)
lu-cerne'	(լուսերն)	
dour'ra, dur'ra	(դուրա)	Հնդկական կամ Եգիպտական կո-
rape	(րափ)	կանճրակ [րեկ, ձիակորեակ
sain'foin	(սեյֆոյն)	իշառոյտ

sor'ghum or sugar cane	(սորհլում օւ շուրհլում քան)	շաքարեղէգ
sun'flow'er	(սնֆլոււր)	արեւածաղիկ (Տճկ. Ինն իննի)
vetch or tare	(վեչ օւ Բեյր)	վիզն, վայրի ոլոռ (Տճկ. Կոչլու, Կոչլու, Կոչլու)

win'ter-green"	(ուինթըր-գըն)	ձմեռանդաւար, սպիտակ
cot'ton	(քոտոն)	բամպակ
hemp	(հեմփ)	կանեփ
flax	(ֆլէքս)	վուշ
jute	(ջութ)	Հնդկականեփ

Բանջարեղէններ

(Տեւեւ Զաւ երես 481):

car-doon'	(քարթուն)	փշոտ կամ վայրի կանգառ
cher'vil	(չըրվիլ)	քեղակարոս (տեղի շը Բոյսառն)
dwarf mal'low	(քարթֆալու)	մոլոշ (Տճկ. Եղեղեմեղեմ)
marsh-mallow	(մարշ-մալու)	բաղրջուկ
rose-mallow	(ռոզ-մալու)	մոլոշ վարդ, խթմի [կաղամբ
kale, or bore'cole'	(քալ օւ Բոր-քոլ)	անգլուխ կամ գեղջկական
kohl'ra'bi	(քոլ-րաբի)	չողգամ-կաղամբ
mar-ty'n'i-a	(մարտինի)	մարտինի

nas-tur'ti-um or Indian cress	(նեստրտիում օւ Ինդիան քրես)	Հնդկական կոտեմ

sor'rel or ru'mex	(սորըլ օւ Բոյսառն)	Թրթնջուկ, Թնթնջուկ (Տճկ. Բոյսառն Բոյսառն)

Swiss chard, or spinach beet	(շուսչարդ օւ Բոյսառն Բոյսառն)	Չուսչարդիական ճակնդեղ կամ ծմեւ-ճակնդեղ

† Սպաներէնէ շինուած բառ մ'է:

THE SHORES OF THE OHIO.

It was now the middle of November. The weather up to this time had been, with the exception of a couple of days of fog and rain, delightful. The sky has a milder and lighter azure than that of the Northern States. The wide, clean sand-bars stretching for miles together, and now and then a flock of wild geese, swans, or sand-hill cranes, and pelicans, stalking along on them; the infinite varieties of form of the towering bluffs; the new tribes of shrubs and plants on the shores; the exuberant fertility of the soil, evidencing itself in the natural as well as cultivated vegetation; in the height and size of the corn, of itself alone a matter of astonishment to an inhabitant of the Northern States; in the thrifty aspect of the young orchards, literally bending under their fruit; the surprising size and rankness of the weeds, and, in the enclosures where cultivation had been for a while suspended, the matted abundanee of every kind of vegetation that ensued, — all these circumstances united to give a novelty and freshness to the scenery. The bottom forests everywhere display the huge sycamore, the king of the Western forest, in all places an interesting tree, but particularly so here, and in Autumn, when you see its white and long branches among its red and yellow fading leaves. You may add, that in all the trees that have been stripped of their leaves, you see them crowned with verdant tufts of the viscus or mistletoe, with its beautiful white berries, and their trunks entwined with grape-vines, some of them in size not much short of the human body. To add to this union of pleasant circumstances, there is a delightful temperature of the air, more easily felt than described. There is something, too, in the gentle and almost imperceptible motion, as you sit on the deck of the boat, and see the trees apparently moving by you, and new groups of scenery still opening upon your eye, together with the view of these ancient and magnificent forests which the axe has not yet despoiled, the broad and beautiful river, the earth and the sky, which render such a trip at this season the very element of poetry.—TIMOTHY FLINT

[3] [2]

“Not vainly on thy gentle shrine,
Where Love, and Mirth, and Friendshipe twine
Their varied gifts, I offer mine.” — J. G. WHITTIER.

ጉሊህ ፈክሊ (LESSON CXXI.)

223. ሂወተኑሊ ይከራከራ

[Q]

THE BAREFOOT BOY

BLESSINGS on thee, little man,
Barefoot boy, with cheek of tan!
With thy turned-up pantaloons,
And thy merry whistled tunes;
With thy red lip, redder still
Kissed by strawberries on the hill,
With the sunshine on thy face,
Through thy torn brim's jaunty grace;
From my heart I give thee joy, —
I was once a barefoot boy!
Prince thou art, — the grown-up man
Only is republican.
Let the million-dollared ride!
Barefoot, trudging at his side,
Thou hast more than he can buy
In the reach of ear and eye, —
Outward sunshine, inward joy:
Blessings on thee, barefoot boy! J. G. WHITTIER.

The beauty of truth is never so invincible as when confronted with sophistry or falsehood; just as youth and health seem doubly fair and precious, in the presence of trembling decrepitude and revolting disease." — A. J. E. WILSON.

"That man, I think, has had a liberal education, who has been so trained in his youth, that his body is the ready servant of his will, and does with ease and pleasure all the work that as a mechanism it is capable of; whose intellect is a clear, cold logic engine, with all its parts of equal strength and in smooth working order; ready like a steam-engine to be turned to their kind of work." —

A. J. E. WILSON.

"Business before pleasure."

"Mystery breeds misery."

"Trust in Providence, but keep your powder dry." —

OLIVER CROMWELL.

ԴԱՍ ՃԻԲ. (LESSON CXXII.)

224. Վարժութիւն

[Գ]

ZIGANA PASS*

“But what scenery! There is no living or dead language in which it can be described.

The last thousand feet of our climb to the top of the Pass reminded me of a fly walking up a window-pane, but it was delightful and fascinating to a degree which makes description hopeless. The air was crisp, delicious, and exhilarating. It was a sort of ice-cream air, and every drop of blood in the body pulsed with delight. In the whole heavens there was only one slender cloud, which served to emphasize the glory of the day. And the sky! Ah, what can I say? It was the sky of your happiest dreams, the sky of a heavenly vision. It was much more than “deeply, darkly, beautifully blue,” for there was a mystery about its indigo color that was amazing. And then as your eye fell from the zenith to the horizon line, the color changed slowly to a lighter shade. It really seemed that it could be only a few steps upward to the Celestial City, and that this gorgeous curtain of indigo-blue had been let down to prevent our seeing too much.

Then again, the mountains! Peak after peak, rising in a monotony of magnificence that was appalling, covered everywhere with snow which shone like so many acres of chopped-up diamonds. It was the most oppressively exquisite spectacle my eyes had ever beheld. “Asia Minor,” I said to my soul, “may have its dangers and its discomforts, but one half-hour with such a scene as this, and all else is easily forgotten.” — *Through Armenia on Horseback.*

GEO. H. HEPWORTH.

“To die for those we love were easy martyrdom, but to live in sacrificial throes fierce as Dirce’s tortures, to endure for tedious indefinite lingering years, jilted by death, demands a fortitude higher than that of Cato, Socrates, or Seneca.” — A. J. E. WILSON.

“Those who do not find time for exercise will have to find time for illness. — LORD DERBY.

“Base men being in love have then a nobility in their natures more than is native to them.” — SHAKESPEARE.

* Կարնոյ (Էրզրոմի) ճամբուն վրայ անցք մ'է:

ጉሲህ ልኮፋ (LESSON CXXIII.)

225. ቂዳሽቲኦሪያኮሪኒ

[Q]

"Love all, trust a few,
Do wrong to none; be able for thine enemy
Rather in power than use, and keep thy friend
Under thy own life's key: be check'd for silence,
But never tax'd for speech." — SHAKESPEARE.

"'Tis not the many oaths that make the truth,
But the plain single vow that is vow'd true." — SHAKESPEARE.

"Men are to mell with, boys are but to kiss." — SHAKESPEARE.

"Moderate lamentation is the right of the dead: excessive grief
the enemy to the living." — SHAKESPEARE.

"Descend a step in choosing a wife; mount a step in choosing
a friend."

"Man trusts in God;
He is eternal. Woman trusts in man,
And he is shifting sand."

"To thy duty now and ever!
Dream no more of rest or stay:
Give to Freedom's great endeavors
All thou art and hast to-day:"

"Let us then, uniting, bury
All our idle feuds in dust,
And to future conflicts carry
Mutual faith and common trust;
Always he who most forgiveth in his brother is most just.

"Let us do the work before us,
Cheerly, bravely, while we may,
Ere the long night-silence cometh, and with us it is not day!" —

J. G. WHITTIER.

"Duty is better than joy."

Eminent men make more enemies, and give those enemies more
assailable points, than obscure men do.

No man stands long before the public and bears a part in
great affairs without giving openings to censorious criticism." —

American Commonwealth. — JAMES BRYCE.

ԴԱՍ ՃԻԴ. (LESSON CXXIV.)

226. Վարժութիւն

[Թ]

[Հետեւեալն անոթնաբանի, օրոյ հասարակութեան, եւ հարկաւորութեան սքանչելի օրինակ մ'է, և կ'արժէ որ ուսանողը բազմիցս կարդայ. միշտ ի մտի ունենայ, եւ յաճախ պատմէ իւր բարեկամներուն:]

THE CURFEW SHALL NOT RING TO-NIGHT.

Many, many years ago it was the custom in England to have a bell rung at nightfall as a signal for the people to cover up their fires and put out their lights. The custom was established by William the Conqueror, and the bell thus rung was called the curfew.

The following story — which has also been beautifully told in verse—relates to an event that happened in those early times.

I.

It was in an English village. The red sun was sinking, the evening shadows were deepening towards night, and in the jail sat a prisoner. He was a robust, noble man, yet the deepening shadows meant to him the approach of death. He was good, brave, and young, yet he was condemned to be hanged.

The people of the place knew and loved him. He was a friend of the people, but hated by the king. That was the only reason why he was to be hanged. The people would gladly have saved him, but it was useless to try. How could they? He was in the king's prison and condemned, and would be hanged before the stars were out.

There was a whisper that friends with soldiers were coming to deliver him; but if they should not come before the curfew tolled he would be a dead man, for the judges had said, "Hang him at the curfew." And the sun was now rapidly going down to the setting, and at sunset the curfew would ring out from the church tower.

All the people of the village sat in their houses sorrowful, all save one girl of eighteen years. She stood in the long street, wretched, and alone, and watching, hardly knowing what she should do.

The old sexton who had rung the bell at sunset for seventy years would soon be going his way to ring it; and at its slow *bing*, *bang*, the jailer would lead out the young prisoner to die. His orders were, "At the ringing of the curfew."

The girl, almost crazed with grief at the thought of the fate that was to befall her lover, had come to a desperate resolve. She was waiting for the sexton. "Would he listen to her? Dare he? He must! Oh, he must!" she moaned, great tears standing in her wild eyes. What she was to do she hardly knew, or of what use it could be; but she would not have that curfew ring.

It was the law of the land, judges had said it, and she was only a cottage girl; but she would conquer the law. "It shall not ring," she said to herself.

The crimson clouds were all fading in the west, chill shadows crept about her, and steadily sank the sun. A moment of terrible silence fell on the village. The jailer had gone by the prison; and now the sexton turned out and limped his way towards the church.

Knowing what a solemn and awful thing would happen in the next few minutes, the people all held their breath: some knelt, some stood; all prayed, and waited. The girl walked to the sexton's side.

"Oh, sexton, you must not, you must not—you shall not ring!" she pleaded, wringing her hands, her eyes red and swollen with hot, scalding tears.

The deaf old sexton shook his head, and moved on towards the church tower. "I must do my duty, girl," he said; "I must do my duty."

Every step of the way towards that dreadful door she pleaded and wept and agonized. To be hanged herself would seem as nothing, compared with *his* being hanged!

"It is wicked!" she cried. "You shall not!" She was like a tortured wild beast leaping at some chance of escape. Staring, she scarcely saw; walking, she yet seemed petrified and dead. "Oh, you must not, you shall not! They'll hang him!" she cried, as the sexton put his hand on the belfry door.

II.

He was deaf to pity: he pushed her away, and proceeded to open the door. The despairing girl's eyes fell upon the rope that pulled the bell. She uttered a wild shriek like that of a bird which has received its death-wound, and everything seemed to turn dark before her. Then the dim shape of a ladder gleamed on her sight. It was the ladder to the bell-chamber.

Swift as the flash of her thought she darted up it, while the deaf old man fumbled about; and when he turned she was gone.

Ladder after ladder, she reached the chamber where the big bell hung. With the frenzy of a hope which in a second might be too late, she sprang at the tongue hanging above her head, and clung with the grip of desperation.

She lifted herself higher, twining her soft arms tightly round its big iron ball, her heart throbbing with fear lest she should lose her hold when the great bell should swing.

The rope began to move, the beam to role, and the bell to toss. It struck her head, but she would not have heeded it had it tortured her to death. Her care was, had the curfew rung?

Again the beam turned, again the bell swung, and this time her limbs touched the great iron sides. Had the bell rung? She thought not. Once again the rope pulled, and again the bell rolled, and again her limbs touched the cold sides. Her ears were clear; she listened; it was *mute*. A hum, not louder than the hum of a bee in a flower, and not heard any farther, mingled with the creaking of the old rolling beam.

The three pulls were finished! Still she hung on. Would he pull once more? Listening, she faintly heard below the old sexton go out and the tower door close behind him. Then she relaxed her aching arms, and dropped to her feet. The chamber swam and the tower reeled. She staggered a moment, then felt her way slowly down ladder after ladder, and let herself timidly out into the twilight.

All was still in the jail. The jailer, waiting breathless, listened for the curfew. The young prisoner stood with hands tied. The villagers heard their own hearts beat as they awaited the first stroke of the fatal bell.

Would somebody tell the old sexton that he had not rung? The villagers would not; but would anybody at last spoil her work?

What was that distant sound over the hills? She started. Was it horses' feet? Was it the soldiers? It was! it was! Then he was saved!

As the galloping horsemen drew near, she stood sentry at the tower door, guarding that cruel bell. Then, with the dart of a swallow, she reached them as they rode up to the church-yard gate, and told them where her lover lay. They made straightway to the prison, and set him free.

In a moment it became known in the town that it was through her daring and endurance that the soldiers had arrived in time to save his life; and all were loud in praise of the heroic girl.

BENJAMIN WAUGH.

ԴԱՍ ՃԻԵ. (LESSON CXXV.)

227. Վարժութիւն

[Դ]

“Surely the race is not to the swift, nor the battle to the strong, neither yet bread to the wise, nor yet riches to men of understanding, nor yet favour to men of skill, but time and chance happeneth to them all.”

“Life may change, but it may fly not;
Hope may vanish, but can die not;
Truth be veiled, but yet it burneth;
Love repulsed, but it returneth.” – SHELLEY.

Հետեւեալն Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Ազգային երգն է

AMERICA.

- 1 My country 'tis of thee,
Sweet land of liberty,
Of thee I sing;
Land where my fathers died;
Land of the pilgrims' pride;
From every mountain side
Let freedom ring.
- 2 My native country, thee,
Land of the noble free,
Thy name I love;
I love thy rocks and rills,
Thy woods and templed hills;
My heart with rapture thrills,
Like that above.
- 3 Let music swell the breeze,
And ring from all the trees
Sweet freedom's song;
Let mortal tongues awake,
Let all that breathe partake;
Let rocks their silence break,
The sound prolong.
- 4 Our fathers' God, to Thee,
Author of liberty,
To Thee we sing;
Long may our land be bright
With freedom's holy light;
Protect us by Thy might,
Great God, our King!

SAMUEL FRANCIS SMITH.

ՎԵՐՋ

**ԻՆՔՆՈՒՍՈՒՑԻՉ
ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ**

ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ

*Անկանոն Բայերու Ցանկը
Թէ Կանոնաւոր եւ Թէ Անկանոն Բայերու Ցանկը*

ՈՒՍՈՒՑԻՉԸ

THE PRINCIPAL PARTS
of
IRREGULAR AND REDUNDANT VERBS.

ԱՆԿԱՆՈՆ ՈՒ ԹԷ ԿԱՆՈՆԱԻՈՐ ԵՒ ԹԷ ԱՆԿԱՆՈՆ ԲԱՅԵՐՈՒ
ԳԼԽԱԻՈՐ ՄԱՍԵՐԸ

(Տե՛նել երեւ 108, Բայերս Գլխաւոր Մասերն, և երեւ 109, Բայերս
Դասակարգութիւնը: Տե՛նել նաև երեւ 189, Անկանոն Բայեր.
և երեւ 195, Թէ Կանոնաւոր և Թէ Անկանոն Բայեր:)

[Հետեւեալ երեսներուն վրայ գետեղ-
ուած են Անկանոն ու Թէ Կանոնաւոր եւ
Թէ Անկանոն Բայերու ամբողջ ցանկը
a, b, c ի վրայ շարուած, իրենց Գլխաւոր
Մասերովը (նիւնիւն Ժամանակներէլ) հան-
դերձ: Ուսանողը պէտք չէ զանոնք իբր
դաս սովորի, այլ ի պահանջել հարկին միայն
պէտք է դիմէ այս ցանկին, ուր իւր
փնտռած բայը գտնելէ վերջ, ջանալու է
անոր գլխաւոր մասերը տալն իրենց կրկնել բե-
րանացի, բարձրաձայն. եւ երկէն գէթ
ընդօրինակել քարետախտակին վրայ. եւ
եթէ աւելի ժամանակ ունենայ, փորձելու
է գրաւոր խոնարհել նոյն բայի զանազան
եղանակներն ու ժամանակներն:

Եթէ նմանօրինակ բայ մ'ալ տեսնէ,
խնամով իրարու հետ բաղդատելու է ա-
նոնց հեգելը, հնչելը եւ ունեցած նը-
շանակութիւններն. ու գտած տարբերու-
թիւններն ստորագծելու է կարմիր մելա-
նով, որով պիտի կարողանայ իրեն պէտք
եղածներն անմոռանալի կերպով սովորած
ըլլալ:]

LIST OF THE IRREGULAR VERBS.

ՑԱՆԿ ԱՆԿԱՆՈՆ ԲԱՅԵՐՈՒՆ:

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle.</i>
Ինքիյ:	Անիւլ:	Անիւլի Ընդհանրապէս:	Անիւլ Ընդ.
A-rise' (բընայ),
վեր ելնեմ,*	a-rose',
վեր ելայ.	a-ri'sing,
վեր ելնելով,	aris'en.
վեր ելած:
Be (դէյ),
Ըլլամ,	was,
էի, եղայ,	being,
ըլլալով,	been.
եղած:
Bear (դէյր),
Ծնանիմ,	bore or bare,
ծնայ	bear'ing,
ծնանելով,	borne or born.
ծնած:
Beat (դէյտ),†
Չարնեմ,	beat,
զարկի,	beat'ing,
զարնելով,	beat'en or beat.
զարկած:
Be-gin' (դէյն),†
Սկսիմ,	be-gan', be-gun',
սկսայ, սկսեցի,	be-gin'ning,
սկսելով,	begun.
սկսած:
Be-hold' (դէհ'լ),§
Տեսնեմ,	be-held',
տեսայ,	be-hold'ing,
տեսնելով,	be-held'.
տեսած:
Be-set' (դէտ'տ),
Պաշարեմ,	be-set',
պաշարեցի,	be-set'ting,
պաշարելով,	be-set'.
պաշարած:
Bid (դէտ),
Պատուիրեմ,	bid or bade,
պատուիրեցի,	bid'ding,
պատուիրելով,	bid'den or bid.
պատուիրած:

* Կը նշանակէ նաեւ անկողնէն վեր ելնել, յառաջ գալ, երեւիլ, ծագիլ, ծնանիլ:

|| Կը նշանակէ նաեւ կրել, տանիլ:

† To beat, to strike եւ to hit կը նշանակեն զարնել այս տարբերութեամբ որ to beat կը նշանակէ արագ արագ, կանոնաւոր կերպով եւ իրարու ետեւէ զարնել (հարկնել). to strike կը նշանակէ մէկ անգամ մանաւանդ պատահմամբ զարնել. իսկ to hit կը նշանակէ յարմար առիթին դիտմամբ զարնել:

† To begin եւ to commence կը նշանակեն սկսիլ. այս տարբերութեամբ որ to begin ժամանակի եւ կարգի վերաբերութեամբ, ինչպէս նաեւ նոր բան մը սկսելուն կը գործածուի, մինչ to commence ուղղակի գործի մը կամ բանի մը սկսելուն: To beginի հակառակն է to end, վերջացնել. to commenceի հակառակն է to complete, ամբողջացնել:

§ To behold եւ to see կը նշանակեն տեսնել. այս տարբերութեամբ որ to behold կը նշանակէ պարզ տեսնելէն բան մ'աւել, երկար տեսնել եւ տեսածին մէջ շահ մը կամ սքանչելիք մը նկատել. մինչ to see կը նշանակէ պարզ տեսնել. ինչպէս անցածնուս ատեն յաճախ կը տեսնենք առարկայ մը առանց մասնաւորապէս դէպի այն կողմը նայելու:

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle.</i>
Դնելոյ:	Անելու:	Անկողոր Ընդունելով:	Անելու Ընդ.
Bind (դնելոյ),
կապեմ,	bound,
կապեցի,	bind'ing,
կապելով,	bound or bound'en.
կապած:
Bite (դնելոյ),
նսծեմ,	bit,
խածի,	bi'ting,
խածելով,	bit'ten or bit.
խածած:
Bleed (դնելոյ),
Արիւն առնել, արիւն առի.	bled,
արիւն առնեցի,	bleed'ing,
արիւն առնելով	bled.
արիւն առած:
Break (դնելոյ),
կոտրեմ,	broke,
կոտրեցի,	break'ing,
կոտրելով,	bro'ken.
կոտրած:
Breed (դնելոյ), [†]
Սնուցանեմ,	breed,
սնուցի,	breed'ing,
սնուցանելով,	bred.
սնուցած:
Bring (դնելոյ),
բերեմ,	brought,
բերի,	bring'ing,
բերելով,	brought.
բերած:
Buy (դնելոյ),
գնեմ,	bought,
գնեցի,	buy'ing,
գնելով,	bought.
գնած:
Cast (դնելոյ),
նետեմ,	cast,
նետեցի,	cast'ing,
նետելով,	cast.
նետած:
Chide (նշելոյ),
Յանդիմանեմ,	chid or chode,
յանդիմանեցի,	chid'ing,
յանդիմանելով,	chid'den or chid.
յանդիմանած:
Choose (նշելոյ),
Ընտրեմ,	chose,
ընտրեցի,	choos'ing,
ընտրելով,	chos'en.
ընտրած:
Cleave (քլելոյ), [*]
ճեղքեմ,	cleft or clove,
ճեղքեցի,	cleav'ing,
ճեղքելով,	cleft or clov'en.
ճեղքած:
Cling (քլելոյ),
Փարիմ,	clung,
փարեցայ,	cling'ing,
փարելով,	clung.
փարած:
Come (քլելոյ),
Գամ,	came,
եկայ,	com'ing,
գալով,	come.
եկած:
Cost (քլելոյ),
Արժեմ,	cost,
արժեցի,	cost'ing,
արժելով,	cost.
արժած:
Cut (քլելոյ),
կտրեմ,	cut,
կտրեցի,	cut'ting,
կտրելով,	cut.
կտրած:

[†] Կը նշանակէ սնուցանել արգանդին մէջ:

|| To cast, to throw, to hurl եւ to toss կը նշանակեն նետել այս տարբերութեամբ որ to cast կը նշանակէ ձեռքէն թողելու պէս եւ քիչ մ'աւել. ինչպէս, խարիսխ նետել, վիճակ նետել. to throw կը նշանակէ նպատակաւ նետել. to hurl կը նշանակէ ծանր բան մ'ուժով նետել. իսկ to toss կը նշանակէ թեթեւ բան մը յանկարծ ու արագ նետել:

* To cleave կը գործածուի նաեւ իբր կանոնաւոր բայ, որ ատեն կը նշանակէ յարիւ, փակչիւ:

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle.</i>
Ներկայ:	Անցեալ:	Անկոր ընդունելով:	Անցեալ ընդ.
Do (դո),
Ընեմ,	did,
ըրի,	do'ing,
ընելով,	done.
ըրած:
Draw (դրո),
Քաշեմ,	drew,
քաշեցի,	draw'ing,
քաշելով,	drawn.
քաշած, գծագրած
Drink (դրին),
Խմեմ,	drank,
խմեցի,	drink'ing,
խմելով,	drunk or drank.
խմած:
Drive (դրիւ),
Քշեմ,	drove,
քշեցի,	dri'ving,
քշելով,	driv'en.
քշած:
Eat (էյթ),
Ուտեմ,	ate or eat,
կերայ,	eat'ing,
ուտելով,	eat'en or eat.
կերած:
Fall (ֆոլ),
Իյնամ,	fell,
ինկայ,	fall'ing,
իյնալով,	fall'en.
ինկած:
Feed (ֆէյթ),
Կերակրեմ,	fed,
կերակրեցի,	feed'ing,
կերակրելով,	fed.
կերակրած:
Feel (ֆէյլ),
Զգամ,	felt,
զգացի,	feel'ing,
զգալով,	felt.
զգացած, շօշափած:
Fight (ֆայթ),
Կռուիմ,	fought,
կռուեցայ,	fight'ing,
կռուելով,	fought.
կռուած:
Find (ֆայն),
Գտնեմ,	found,
գտայ,	find'ing,
գտնելով,	found.
գտած:
Flee (ֆլէյ),
Փախչիմ,	fled,
փախայ,	flee'ing,
փախչելով,	fled.
փախած:
Fling (ֆլինկ),
Ուժով նետեմ, ուժով նետեցի,	flung,
նետեցի,	fling'ing,
ուժով նետելով	flung.
ուժով նետած:
Fly (ֆլայ),
Թռչիմ,	flew,
թռայ,	fly'ing,
թռչելով,	flown.
թռած:
For-bear' (ֆոր-բէյթ) for-bore',
Խորշիմ†,	for-bore',
խորշեցայ,	for-bear'ing,
խորշելով,	for-borne'.
խորշած:
For-sake' (ֆոր-սէյթ) for-sook'
Լքանեմ,	for-sook'
լքի,	for-sak'ing,
լքանելով,	for-sak'en.
լքած:
Get (կէթ),
Ստանամ,	got,
ստացայ,	get'ting,
ստանալով,	got or got'ten.
ստացած:
Give (կիւ),
Տամ,	gave,
տուի,	giv'ing,
տալով,	giv'en.
տուած:
Go (կո),
Երթամ,	went,
գնացի,	go'ing,
երթալով,	gone.
գնացած:

† To for-bear բաղադրեալն է bear բային եւ անոր պէս ալ կը խոնարհի. կը նշանակէ նաեւ ինքզինքն զսպել:

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle.</i>
Ներկայ:	Անցել:	Անկապ ընդհանրական:	Անցել ընդ.
Grow (կր),
Աճիմ,	grew,
աճեցայ,	grow'ing,
աճելով,	grown.
աճած:
Have (հեղ),
Ունենամ,	had,
ունեցայ,	hav'ing,
ունենալով,	had.
ունեցած:
Hear (հիյր),
Լսեմ,	heard,
լսեցի,	hear'ing,
լսելով,	heard.
լսած:
Hide (հյար), †
Ծածկեմ,	hid,
ծածկեցի,	hi'ding,
ծածկելով,	hid'den or hid.
ծածկած:
Hit (հիտ), †
Չարենեմ,	hit,
զարեցի,	hit'ting,
զարեցելով,	hit.
զարեցած:
Hold (հուր),
Բռնեմ,	held,
բռնեցի,	hold'ing,
բռնելով,	held or hold'en.
բռնած:
Hurt (հլար),
Վնասեմ,	hurt,
վնասեցի,	hurt'ing,
վնասելով,	hurt.
վնասած:
Keep (տեյթ),
Պահեմ,	kept,
պահեցի,	keep'ing,
պահելով,	kept.
պահած:
Know (նո),
Գիտեմ,	knew,
գիտացայ,	know'ing,
գիտալով,	known.
գիտցած:
Lead (լեյար),
Առաջնորդեմ,	led,
առաջնորդեցի,	lead'ing,
առաջնորդելով,	led.
առաջնորդած:
Leave (լեյվ),
Թողում,	left,
թողուցի,	leav'ing,
թողլով,	left.
թողած, մեկնած:
Lend (լենար),
Փոխ տամ,	lent,
փոխ տուցի,	lend'ing,
փոխ տալով,	lent.
փոխ տուած:
Let (լետ), §
Թողում,	let,
թողուցի,	let'ting,
թողլով,	let.
թողած:
Lie (լայ),
Պառկիմ,	lay,
պառկեցայ,	ly'ing,
պառկելով,	lain.
պառկած:

† To hide աւելի ճիշդ կը նշանակէ ծածկել գաղտնի պահելու համար, որ ուրիշը չտեսնայ: [Թութիւնը:

‡ Տեսել Ա' Կապի Բայերու Յան, երես 4. to beat բայի ծանօ-

§ To let կը նշանակէ աւելի ճիշդ արտօնութիւն տալ. կը գործածուի առ հասարակ Հրամայականի մէջ, իրմէ վերջ ալ սովորաբար աներեւոյթ մ'առնելով. ինչպէս, "Let me do it. Թողէ՛ք ինձ ընել զայն: To let կը նշանակէ նաեւ վարձու տալ. ինչպէս, "House to let. Վարձու տուն:

|| To lie կը նշանակէ աւելի ճիշդ հանգստանալու համար պառկիլ, ընկողմանիլ (Ռ. Կ. Երկնայ, Գր. Վերջ): To lie երբ իբր կանոնաւոր բայ գործածուի կը նշանակէ ստեղծ:

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle.</i>
Ների-յ:	Անի-ւ:	Անի-ա-լ: Ընդ-անի-ւ-թի-ւ:	Անի-ւ-լ Ընդ-.
Lose (ւ-ւ),
կորսնցնեմ,	lost,
կորսնցուցի.	los'ing,
կորսնցնելով.	lost.
կորսնցուցած:
Make (վ-յ), §
լնեմ,	made,
ըրի.	ma'king,
ընելով.	made.
ըրած:
Meet (վ-յ),
Հանդիպիմ,	met,
Հանդիպեցայ.	meet'ing,
Հանդիպելով.	met.
Հանդիպած:
Out-do (ա-ւ-թ-յ) out-did,
Գերազանցեմ,	out-did,
գերազանցեցի.	out-doing,
գերազանցելով.	out-done.
գերազանցած:
Put (վ-ւ-թ),
դնեմ,	put,
դրի.	put'ing,
դնելով.	put.
դրած:
Read (ւ-յ),
կարդամ,	read (ւ-ւ-թ),
կարդացի.	read'ing,
կարդալով.	read.
կարդացած:
Rend (ւ-ւ-թ),
Պատռեմ,	rent*,
պատռեցի.	rend'ing,
պատռելով.	rent.
պատռած:
Rid (ւ-ւ-թ), †
Ազատեմ,	rid,
ազատեցի.	rid'ing,
ազատելով.	rid.
ազատած:
Ride (ւ-ւ-թ),
Հեծնեմ,	rode,
Հեծայ.	ri'ding,
Հեծնելով.	rid'den or rode.
Հեծած:
Ring (ւ-ւ-թ),
Հնչեցնեմ,	rung or rang,
Հնչեցուցի.	ring'ing,
Հնչեցնելով.	rung.
Հնչեցուցած:
Rise (ւ-ւ-թ), ‡
Ելլեմ,	rose,
ելայ.	ri'sing,
ելլելով.	ris'en.
ելած:
Run (ւ-ւ-թ),
Վազեմ,	ran or run,
վազեցի.	run'ing,
վազելով.	run.
վազած:
Say (ւ-ւ-թ),
Լսեմ,	said,
ըսի.	say'ing,
ըսելով.	said.
ըսած:
See (ւ-ւ-թ),
Տեսնեմ,	saw,
տեսած.	see'ing,
տեսնելով.	seen.
տեսած:

§ To make կը նշանակէ աւելի ճիշդ բան մ'ընել ո եւ իցէ միջոցով, ո եւ է կերպով յառաջ բերել, ինք իրմէ ստեղծել, Հեղինակել:

|| To meet կը նշանակէ նաեւ ծանօթանալ:

* To rent ալ կը նշանակէ վարձել եւ կանոնաւոր բայ է:

† To rid կը նշանակէ աւելի ճիշդ ազատել այնպիսի բանէ մը որ իրեն ձանձրութիւն կամ նեղութիւն կը պատճառէ (ՌՎ. Էբ-յիս + շէլ) եւ ընդհանրապէս իրմէ վերջ of կ'ուզէ:

‡ To rise կը նշանակէ նաեւ յարութիւն առնել:

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle.</i>
Ների-յ:	Անի-ւ-լ:	Անի-ա-լ:	Ընդ-ա-լ-ի-ւ-ն:
Seek (•ի-յ),
Փնտռեմ,	sought,
փնտռեցի,	seek'ing,
փնտռելով,	sought.
փնտռած:
Sell (•ել),
Ծախեմ,	sold,
ծախեցի,	sell'ing,
ծախելով,	sold.
ծախած:
Send (•ե-ր),
Ղրկեմ,	sent,
ղրկեցի,	send'ing,
ղրկելով,	sent.
ղրկած:
Set (•ե-ր),
Դնեմ,	set,
դրի,	set'ing,
դնելով,	set.
դրած:
Shed (շե-ր),
Թափեմ,	shed,
թափեցի.	shed'ing,
թափելով,	shed.
թափած:
Shoe (շե-),
Պայտեմ,	shod,
պայտեցի,	shoe'ing,
պայտելով,	shod or shod'den.
պայտած:
Shoot (շե-լ),
Չարնեմ,	shot,
չարկի,	shoot'ing,
չարնելով,	shot.
հրաշնով Չարկած:
Shred (շրե-ր),
Մանրեմ լիւ լիւ, մանրեցի,	shred,
մանրեցի,	shred'ing,
մանրելով,	shred.
մանրած:
Shrink (շրի-ւ-), †
Կծկիմ,	shrunk, shrank,
կծկեցայ,	shrink'ing,
կծկելով,	shrunk, shrink'en.
կծկած:
Shut (շլ-),
Գոցեմ,	shut,
գոցեցի,	shut'ing,
գոցելով,	shut.
գոցած:
Sing (•ի-ւ-),
Երգեմ,	sung or sang,
երգեցի,	sing'ing,
երգելով,	sung.
երգած:
Sink (•ի-ւ-),
Ընկղմեմ,	sunk or sank,
ընկղմեցի,	sink'ing,
ընկղմելով,	sunk.
ընկղմած:
Sit (•ե-ր),
Նստիմ,	sat,
նստայ,	sit'ing,
նստելով,	sat.
նստած:
Slay (լ-ի-ւ-), §
Սպաննեմ,	slew,
սպաննեցի,	slay'ing,
սպաննելով,	slain,
սպաննած:
Sling (լ-ի-ւ-),
Պարսեմ,	slung,
պարսեցի,	sling'ing,
պարսելով,	slung.
պարսած:
Slink (լ-ի-ւ-), †
Փախչիմ,	slunk or slank,
փախայ,	slink'ing,
փախչելով,	slunk.
փախած:

† To shrink կը նշանակէ աւելի ճիշդ կարկամիլ, կծկիլ, ամփոփուիլ ինչպէս ստուին եթէ ջրենք կ'ամփոփուի (իւր-ա-ւ-յ):

§ To slay կը նշանակէ բարկութեամբ եւ կատաղութեամբ սպաննել: [փախչիլ:]

† To slink կը նշանակէ աւելի ճիշդ գազտնի սողոսկելով

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle.</i>
Ներիւյ:	Անշեւ:	Անշեւող Ընդունելով:	Անշեւ Ընդ.
Smite(ը)-միւն smote,
Ջարնեմ, զարկի,		smit'ing,
զարնելով,	smit'ten or smit.
զարկած:
Speak(ը)-քէյ, †spoke,
Սօսիմ, խօսեցայ,		speak'ing,
խօսելով,	spo'ken,
խօսած:
Spend(ը)-քէն, †spent,
Մխսեմ, ծախսեցի,		spend'ing,
ծախսելով,	spent.
ծախսած:
Spin(ը)-քէն, †spun,
Մանեմ, մանեցի,		spin'ning,
մաննելով,	spun.
մանած:
Spit(ը)-քէյ, †spit or spat,
Թքնեմ, Թքի, Թքացի, Թքնելով,		spit'ing,
թքնելով,	spit or spit'ten.
Թքած:
Spread(ը)-քէյ, †spread,
Տարածեմ, տարածեցի,		spread'ing,
տարածելով,	spread.
տարածած:
Spring(ը)-քէյ, †sprung or sprang
Ցատկեմ, ցատկեցի,		spring'ing,
ցատկելով,	sprung.
ցատկած:
Stand(ը)-քէյ, †stood,
Կայնիմ, կայնեցայ,		stand'ing,
կայնելով,	stood.
կայնած:
Steal(ը)-քէյ, †stole,
Գողնեմ, գողցայ,		steal'ing,
գողնալով,	sto'len.
գողցած:
Stick(ը)-քէյ, †stuck,
Անցնեմ, անցուցի,		stick'ing,
անցնելով,	stuck.
անցուցած:
Sting(ը)-քէյ, †stung,
խայթեմ, խայթեցի,		sting'ing,
խայթելով,	stung.
խայթած:
Stink(ը)-քէյ, †stunk or stank,
Գարշահոտեմ, գարշահոտեցի, գարշահոտելով		stink'ing,
գարշահոտելով	stunk.
գարշահոտած:
Stride(ը)-քէյ, †strode,
Մեծ-տըքալեմ, Մեծ. քալեցի,		stri'ding,
Մեծ. քալելով,	strid'den.
Մեծ-տըքալած:
Strike(ը)-քէյ, †struck,
Ջարնեմ, զարկի,		stri'king,
զարնելով,	struck, strick'en.
զարնած:
String(ը)-քէյ, †strung,
Շալ-նէլ շարեմ, շարեցի,		string'ing,
շարնելով,	strung.
շարած:

|| To smite կը նշանակէ յանկարծ եւ ու ժգին զարնել. ինչ-պէս մուրճով սալին զարնել:

† Տե՛ս էջ 664 երեսի ստորեւ եղած ծանօթութիւնը:

§ Կը նշանակէ ցատկել զսպանակի պէս. կը նշանակէ նաեւ բողբոջիլ:

* To stick կը նշանակէ աւելի ճիշդ ՌՊ. շիւ. ինչպէս գըն-դասեցը կտորին վրայ կը չքենք:

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle</i>
Ներկայ:	Անցեալ:	Անկորդ ընդհանրական:	Անցեալ ընդ.
Swear (ըստ), swore,	swear'ing,	sworn.	
Երդում ընծա, երդում ըրի,	երդում ընծելով երդում ըրած:		
Swim (ըստ), swum or swam,	swimming,	swum.	
Լողամ,	լողացի,	լողալով,	լողացած:
Swing (ըստ), swung or swang,	swing'ing,	swung.	
Ճօճեմ,	ճօճեցի,	ճօճելով,	ճօճած:
Take (խեյ), took,	ta'king,	ta'ken.	
Առնեմ,	առի,	առնելով,	առած:
Teach (խեյ), taught,	teach'ing,	taught.	
Սովրեցնեմ,	սովրեցուցի,	սովրեցնելով,	սովրեցուցած:
Tear (խեյ), tore,	tear'ing,	torn.	
Պատռեմ,	պատռեցի,	պատռելով,	պատռած:
Tell (խեյ), † told,	tell'ing,	told.	
Ըսեմ,	ըսի,	ըսելով,	ըսած:
Think (խեյ), thought,	think'ing,	thought.	
Մտածեմ,	մտածեցի,	մտածելով,	մտածած:
Thrust (խեյ), thrust,	thrust'ing,	thrust.	
Մղեմ, քշեմ, մղեցի,	մղելով,	մղած:	
Tread (խեյ), trod,	tread'ing,	trod'den.	
Ոտնակոխեմ,	ոտնակոխեցի,	ոտնակոխելով,	ոտնակոխած:
Wear (ստեյ), wore,	wear'ing,	worn.	
Հագնիմ, կրեմ,	հագնելով,	հագած:	
Win (ստեյ), † won,	win'ing,	won.	
Ծահիմ,	շահեցայ,	շահելով,	շահած:
Write (բայ), wrote,	wri'ting,	writ'ten.	
Գրեմ,	գրեցի,	գրելով,	գրած:

† Տեսնել 664 երեսի ստորե կզած ծանօթութիւնը:

† To win կը նշանակէ դժուարութեանց եւ արգելքներու դէմ մաքառելով, ջանքերով, դժուարութիւններով շահիլ. ինչպէս մրցման մէջ մրցանակ շահիլ:

LIST OF THE REDUNDANT VERBS.

ՅԱՆԿ ԹԷ ԿԱՆՈՆԱԿՈՐ ԵՒ ԹԷ ԱՆԿԱՆՈՆ ԲԱՅԵՐՈՒ
(Պէտք եղածէն աւելի Գլխաւոր Մասեր ունեցող բայերու):

Present. *Preterit.* *Imperfect Participle.* *Perfect Participle.*
Ներէյ: Անշեւ: Անկարգ Ընդունելի: Անշեւ Ընդ.

A-bide' (էպ'յ),
Բնակիմ,	abode or abided,
բնակեցայ,	abiding,
բնակելով,	abod or abided.
բնակած:
A-wake' (է-է'յ),
Արթննամ,	awaked or awoke,
արթնցայ,	awaking,
արթննալով,	awaked or awoke.
արթնցած:
Be-lay' (պէլ'յ),
Կառաննիմ,	belayed or belaid,
կառանեցի,	belaying,
կառանելով,	belayed or belaid.
կառանած:
Bend (պէն),
Ծռեմ,	bent or bended,
ծռեցի,	bending,
ծռելով,	bent or bended.
ծռած:
Bereave' (պէրէ'յ),
Զրկեմ,	bereft or bereaved,
զրկեցի,	bereaving,
զրկելով,	bereft or bereaved.
զրկած:
Be-seech' (պէսէ'յ),
Պաղատիմ,	besought or beseeched,
պաղատեցայ,	beseeching,
պաղատելով,	besought or beseeched.
պաղատած:
Bet (պէր),
Գրաւ դնեմ,	betted or bet,
գրաւ դրի,	betting,
գրաւ դնելով,	betted or bet.
գրաւ դրած:
Be-tide' (պէլ'յ),
Հանդիպիմ,	betided or betid,
հանդիպեցայ,	betiding,
հանդիպելով,	betided or betid.
հանդիպած:
Bide (պայ),
Սպասեմ,	bode or bided,
սպասեցի,	biding,
սպասելով,	bode or bided.
սպասած:
Blend (պէն),
Խառնեմ,	blended or blent,
խառնեցի,	blending,
խառնելով,	blended or blent.
խառնած:
Bless (պէս),
Օրհնեմ,	blessed or blest,
օրհնեցի,	blessing,
օրհնելով,	blessed or blest.
օրհնած:
Blow (պլ),
Փչեմ,	blew or blowed,
փչեցի,	blowing,
փչելով,	blown or blowed.
փչած:
Build (պիւ),
Եկեմ շինեմ,	built or builded,
շինեցի,	building,
շինելով,	built or builded.
շինած:
Burn (պըն),
Այրեմ,	burned or burnt,
այրեցի,	burning,
այրելով,	burned or burnt.
այրած:
Burst (պըր),
Պայթեմ,	burst or bursted,
պայթեցի,	bursting,
պայթելով,	burst or bursted.
պայթած:
Catch (քէ),
Բռնեմ,	caught or catched,
բռնեցի,	catching,
բռնելով,	caught or catched.
բռնած:
Clothe (քլո),
Հագցնեմ,	clothed or clad,
հագցուցի,	clothing,
հագցնելով,	clothed or clad.
հագցուցած:

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle.</i>
Երեւոյ:	Անիւ:	Անիւոր, Անիւնիւն:	Անիւն, Անիւ.
Creep (քրէթ),
Սողամ,	crept or creeped,
սողացի,	creeping,
սողալով,	crept or creeped.
սողացած:
Crow (քր),
Խօսիմ,†	crowed or crew,
խօսեցայ,	crowing,
խօսելով,	crowed.
խօսած:
Curse (քըւ-),
Անիծեմ,	cursed, or curst,
անիծեցի,	cursing,
անիծելով,	cursed or curst.
անիծած:
Dare (դէյ),
Ծանդ գնիմ,	dared or durst,
յանդ գնեցայ,	daring,
յանդ գնելով,	dared.
յանդ գնած:
Deal (դէյլ),
Վարուիմ,	dealt or dealed,
վարուեցայ,	dealing,
վարուելով,	dealt or dealed.
վարուած:
Dig (դիլ),
Փորեմ,	dug or digged,
փորեցի,	digging,
փորելով,	dug or digged.
փորած:
Dive, (դայվ),
Սուզիմ,	dived or dove,
սուզեցայ,	diving,
սուզելով,	dived or diven.
սուզած:
Dream (դրէյմ),
Երազեմ,	dreemed or dreamt,
երազեցի,	dreeming,
երազելով,	dreemed or dreamt.
երազած:
Dress (դրէս),
Հագցնեմ,	dressed or drest,
հագուցի,	dressing,
հագցնելով,	dressed or drest.
հագցուցած:
Dwell (դոււել),
Բնակիմ,	dwelt or dwelled,
բնակեցայ,	dwelling,
բնակելով,	dwelt or dwelled.
բնակած:
Freeze (ֆրէյշ),
Սառիմ,	froze or freezed,
սառեցայ,	freezing,
սառելով,	frozen or freezed.
սառած:
Geld (կէլ),
Կուտեմ,	gelded or gelt,
կուտեցի,	gelding,
կուտելով,	gelded or gelt.
կուտած:
Gild (կէլ),
Ոսկեզօծեմ,	gilded or gilt,
ոսկեզօծեցի,	gilding,
ոսկեզօծելով,	gilded or gilt.
ոսկեզօծած:
Gird (կըւ-),
Գօտեւորեմ,	girded or girt,
գօտեւորեցի,	girding,
գօտեւորելով,	girded or girt.
գօտեւորած:
Grave (կրէյվ),
Փորագրեմ,	graved,
փորագրեցի,	graving,
փորագրելով,	graved or graven.
փորագրած:
Grind (կըյն),
Աղամ,	ground or grinded,
աղացի,	grinding,
աղալով,	ground or grinded.
աղացած:
Hang (հէնկ),
Կախեմ,	hung or hanged,
կախեցի,	hanging,
կախելով,	hung or hanged.
կախած:

† To crow կը նշանակէ աքաղաղի պէս խօսիլ, կուկլուկուկու կանչել:

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle.</i>
Նետել:	Անցել:	Անցաւ:	Ընդհատել:
Heave (հէյլ),
կանգնեմ,	heaved or hoved,
կանգնեցի,	heaving,
կանգնելով,	heaved or hoven.
կանգնած:
Hew (հիւ),
կոփեմ,	hewed,
կոփեցի,	hewing,
կոփելով,	hewed or hewn.
կոփած:
Kneel (հէյլ),
Ծնրադրեմ,	kneeled or knelt,
ծնրադրեցի,	kneeling,
ծնրադրելով,	kneeled or knelt.
ծնրադրած:
Knit (հէյ),
Հիւսեմ,	knit or knitted,
Հիւսեցի,	knitting,
Հիւսելով,	knit or knitted.
Հիւսած:
Lade (լէյ),
Բեռցնեմ,	laded,
բեռցուցի,	lading,
բեռցնելով,	laded or laden.
բեռցուցած:
Lay (լէյ),
Դնեմ,	laid or layed,
դրի,	laying,
դնելով,	laid or layed.
դրած:
Lean (լէյ),
Հակիմ,	leaned or leant,
Հակեցայ,	leaning,
Հակելով,	leaned or leant.
Հակած:
Leap (լէյ),
Ծատկեմ,	leaped or leapt,
ցատկեցի,	leaping,
ցատկելով,	leaped or leapt.
ցատկած:
Learn (լէյ),
Սովորեմ,	learned or learnt,
սովորեցայ,	learning,
սովորելով,	learned or learnt.
սովորած:
Light (լէյ),
Վառեմ,	lighted or lit,
վառեցի,	lighting,
վառելով,	lighted or lit.
վառած:
Mean (մէյ),
Նշանակեմ,	meant or meant,
նշանակեցի,	meaning,
նշանակելով,	meant or meant.
նշանակած:
Mow (մօ),
Հնձեմ,	mowed,
Հնձեցի,	mowing,
Հնձելով,	mowed or mown.
Հնձած:
Mulct (մուկտ),
Պատժեմ,	mulcted or mulct,
պատժեցի,	mulcting,
պատժելով,	mulcted or mulct.
պատժած:
Pass (պէս),
Անցնեմ,	passed or past,
անցայ,	passing,
անցնելով,	passed or past.
անցած:
Pay (պէյ),
Վճարեմ,	paid or payed,
վճարեցի,	paying,
վճարելով,	paid or payed.
վճարած:
Pen (պէն),
Պահեմ,	penned or pent,
պահեցի,	penning,
պահելով,	penned or pent.
պահած:
Plead (պլէյ),
Պատճառբանեմ	pleaded or pled,
պատճառբանեցի	pleading,
պատճառբանելով	pleaded or pled.
պատճառբանած
Prove (պրօւ),
Ապացուցանեմ,	proved,
ապացուցի,	proving,
ապացուցանելով,	proved or proven.
ապացուցած:

† Կը նշանակէ աւելի ճիշդ անիրաւ տուգանքի տակ ձգել:

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle.</i>
Ետնադնել:	Անցել:	Անցողի:	Անցած:
Quit (էտնադնել),
Թողում:	quitted or quit,
Թողում:	quitting,
Թողում:	quitted or quit.
Թողած:
Rap (րափ),
Դափնադնել, Բաղնադնել:	rapped or rapt,
Բաղնադնել, Բաղնադնել:	rapping,
Բաղնադնում:	rapped or rapt.
Բաղնադնած:
Reave (բեղ),
Կողոպտել:	reft or reaved,
Կողոպտել:	reaving,
Կողոպտում:	reft or reaved.
Կողոպտած:
Rive (շաղ),
Ճեղքել:	rived,
Ճեղքել:	riving,
Ճեղքում:	riven or rived.
Ճեղքած:
Roast (ռոստ),
Պորոպել:	roasted or roast,
Խորոպել:	roasting,
Խորոպում:	roasted or roast.
Խորոպած:
Shake (շեյ),
Ցնցել:	shook or shaken,
Ցնցել:	shaking,
Ցնցում:	shaken or shaken.
Ցնցած:
Shave (շեյ),
Ածել:	shaved,
Ածել:	shaving,
Ածելում:	shaved or shaven.
Ածելած:
Shear (շեյ),
խուզել:	sheared or shore,
Խուզել:	shearing,
Խուզում:	sheared or shorn.
Խուզած:
Shine (շեյ),
Փայլեցնել:	shined or shone,
Փայլեցնել:	shining,
Փայլեցնում:	shined or shone.
Փայլեցնած:
Show (շո),
Ցուցնել:	showed,
ցուցում:	showing,
ցուցում:	showed or shown.
ցուցում:
Sleep (շեյ),
Քնանալ:	slept or slept,
քնացալ:	sleeping,
քնանալում:	slept or slept.
քնացած:
Slide (շեյ),
Սահել:	slid or slided,
սահեցալ:	sliding,
սահելում:	slidden, slid or slided.
սահած:
Slit (շեյ),
Հերձել:	slitted or slit,
Հերձել:	slitting,
Հերձում:	slitted or slit.
Հերձած:
Smell (շեյ),
Հոտոտել:	smelled or smelt,
Հոտոտել:	smelling,
Հոտոտում:	smelled or smelt.
Հոտոտած:
Sow (շո),
Սերմանալ:	sowed,
սերմանալ:	sowing,
սերմանում:	sowed or sown.
սերմանած:
Speed (շեյ),
Արագացնել:	sped or speeded,
արագացում:	speeding,
արագացում:	sped or speeded.
արագացած:
Spell (շեյ),
Հեզել:	spelled or spelt,
Հեզել:	spelling,
Հեզում:	spelled or spelt.
Հեզած:
Spill (շեյ),
Թափել:	spilled or spilt,
Թափել:	spilling,
Թափում:	spilled or spilt.
Թափած:
Split (շեյ),
Ուժղալ:	split or splitted,
զատել:	splitting,
զատում:	split or splitted.
զատած:

<i>Present.</i>	<i>Preterit.</i>	<i>Imperfect Participle.</i>	<i>Perfect Participle.</i>
Ներելիս :	Անցել :	Անցողիս :	Անցելիս :
Spoil (ը) (թալ),
Աւերեմ,	spoiled or spoilt,
աւերեցի,	spoiling,
աւերելով,	spoiled or spoilt.
աւերած :
Stave (ը) (տէլ),
ձեղքեմ,	stove or staved,
ճեղքեցի,	staving,
ճեղքելով,	stove or staved.
ճեղքած :
Stay (ը) (տէլ),
Մնամ,	staid or stayed,
մնացի,	staying,
մնալով,	staid or stayed.
մնացած :
Strive (ը) (տէլ),
Ջանամ,	strived or strove,
ջանացի,	striving,
ջանալով,	strived or striven.
ջանացած :
Sweat (ը) (տէլ),
Քրտնիմ,	sweated or sweat,
քրտնեցայ,	sweating,
քրտնելով,	sweated or sweat.
քրտնած :
Sweep (ը) (տէլ),
Աւլեմ,	swept or swepted,
աւլեցի,	sweeping,
աւլելով,	swept or swepted.
աւլած :
Swell (ը) (տէլ),
Ուռիմ,	swelled,
ուռեցայ,	swelling,
ուռելով,	swelled or swollen.
ուռած :
Thrive (թ) (տէլ),
Բարգաւաճիմ,	thrived or thrive,
բարգաւաճայ,	thriving,
բարգաւաճ.	thrived or thriven.
բարգաւաճած :
Throw (թ) (տէլ),
Նետեմ,	trew or throwed,
նետեցի,	throwing,
նետելով,	thrown or throwed.
նետած :
Wake (ա) (տէլ),
Արթննամ,	waked or woke,
արթնցայ,	waking,
արթննալով,	waked or woke.
արթնցած :
Wax (ա) (տէլ),
Մոմով պատեմ,	waxed,
մոմով պատեցի,	waxing,
պատելով,	waxed or waxen.
մոմով պատած :
Weave (ա) (տէլ),
Ոստայնանկեմ,	wove or weaved,
ոստայնանկեցի,	weaving,
ոստայնանկ.	woven or weaved.
ոստայնանկած :
Wed (ա) (տէլ),
Ամուսնանամ,	wedded or wed,
ամուսնացայ,	wedding,
ամուսնալով,	wedded or wed.
ամուսնացած :
Weep (ա) (տէլ),
Արտասուեմ,	wept or weeped,
արտասուեցի,	weeping,
արտասուելով,	wept or weeped.
արտասուած :
Wet (ա) (տէլ),
Թրջեմ,	wet or wetted,
թրջեցի,	wetting,
թրջելով,	wet or wetted.
թրջած :
Work (ա) (տէլ),
Գործեմ,	worked or wrought,
գործեցի,	working,
գործելով,	worked or wrought.
գործած :
Wring (ը) (տէլ),
Քամեմ,	wringed or wrung,
քամեցի,	wringing,
քամելով,	wringed or wrung.
քամած :

«Անվտանգ և յարգու արտադրութիւնով
առն քանի հարել է յաղնիւն»

- [Ա] Իւրաքանչիւր տառ ճանչնալու է անոր անմիջական տակը, փակագծի մէջ դրուած անունովն, եւ ուսանելու է անոր հանած ձայնը (աւելի վաղ Գրեթէ հնչւածները):
- [Բ] Բարձրագոյն կարգաւ եւ ամբողջ վարժութիւնն առնուազն հինգ անգամ. ուշադրութեամբ արտասանելով ամեն մէկ տառ վարժութեան վերջ տրուած տառերու անմիջական տակը, փակագծի մէջ դրուած արտասանութեան համեմատ:
- [Գ] Վարժութեան սոյն մասը (միեւնոյն տեսակ զբոսով) ընդօրինակելու է կամ քարետախտակի մը վրայ, եւ կամ տետրակի մը մէջ հարկով եւ ոչ մեկանով, առնուազն երեւ անգամ:
- [Դ] Վարժութեան սոյն մասը (միեւնոյն տեսակ զբոսով) ընդօրինակելու է կամ քարետախտակի մը վրայ, եւ կամ տետրակի մը մէջ հարկով եւ ոչ մեկանով, առնուազն չորս անգամ:
- [Ե] Վարժութեան սոյն մասը (միեւնոյն տեսակ զբոսով) ընդօրինակելու է կամ քարետախտակի մը վրայ, եւ կամ տետրակի մը մէջ հարկով եւ ոչ մեկանով, առնուազն հինգ անգամ:
- [Զ] Սոյն վարժութիւնը առաջին՝ Հայերէն յետեւի գրերով ներկայացնելու է տետրակին մէջ մատիտով. այսպէս, է, յ, ի, յ, եւ. երեւ անգամ: Երկրորդ՝ մաքուր խաւաքարտէ հարկելու է քառակուսի տեսակով. այնքան թուով, որքան տառեր կան սոյն վարժութեան մէջ, այնուհետեւ սոյն վարժութեան ամեն մէկ տառը (միեւնոյն տեսակ զբոսով) գրելու է քառակուսիներէն միայն վրայ. երբ բոլոր տառերը լինան, խառն ցրուելու է բոլոր քառակուսիները գրասեղանին վրայ, եւ յետոյ մէկի մէկի գայնս կարգաւ եւ առնուազն երեւ անգամ: Այս վարժութիւնը լինալէ վերջ խաւաքարտէ քառակուսիները լեցնելու է տուփի մը մէջ եւ պահելու է յաջորդ դասերուն գործածուելու համար:
- [Է] Սոյն վարժութիւնը Անգլերէն յետեւի գրերով ներկայացնելու է տետրակին մէջ մատիտով. այսպէս a, e, i, o. եւ. եւ. երեւ անգամ:
- [Ը] Սոյն վարժութիւնը նախ Բարձրագոյն հինգերորդ կարգաւ եւ առնուազն երեւ անգամ, միշտ բաղդատելով հնչուածը՝ բառին քովը, փակագծին մէջ, տրուած արտասանութեան հետ. յետոյ խաւաքարտէ քառակուսիները ցրուելով գրասեղանին վրայ, անոնց մէջէն գտնելով եւ քովէ քով շարելով շինելու է այս վարժութեան մէջ գտնուած ամեն

մէկ բառը. եւ ամեն մէկ շինուած բառի խաւաքարտէ տառերը տեղափոխելով. ջանալ արտասանելու է նորակազմ բառերը. հոգ չէ թէ անոնք որքան ալ անիմաստ եւ դժուար արտասանելի լինին:

[Պ] Սոյն վարժութիւնը Բարձր-Յանգի կերպով կ'ըրէր եւ առ նուազն երկու անգամ:

[Ժ] Սոյն վարժութիւնը յետէր էրերով ընդօրինակելու է տետրակին մէջ հարկով եւ ոչ մեկնով առ նուազն երեք անգամ:

[Ի] Սոյն բառերն ու ասացուածները լաւ ուսանելու է. նշկատելով միշտ մասնաւորապէս իւրաքանչիւր բառի իր ուղղագրութեան համեմատ տուած նշանակութիւնը:

[Լ] Սոյն վարժութիւնը նախ Բարձր-Յանգի Բարձր-Յանգի տետրակին մէջ էրէր Հայերէնի Թարգմանելու է:

[Ս] Սոյն վարժութիւնը նախ երեք անգամ Բարձր-Յանգի եւ ոչ մտաւոր, յետոյ՝ երկու անգամ տետրակին մէջ էրէր Անգլիերէնի Թարգմանելու է:

[Վ] Սոյն վարժութիւնն (ւ) երկու անգամ հասարակ կարդալու է բարձրաձայն, հետզհետէ ինքն իրեն ստուգելով թէ կարդացած բառն իրեն լաւ ծանօթ է. գիտէ՞ անոր ուղղագրութիւնը, նշանակութիւնը, եւ խօսքի մէջ գործածելու կերպը. չը գիտցածներն առջի երեսներուն մէջ նորէն գտնելով սովորելու է. (Բ.) սոյն բառերովը տասը խօսք շինելով, գրելու է իւր տետրակին մէջ:

[Ե] Սոյն վարժութիւնը նախ երկու անգամ հասարակ կարդալու է. յետոյ գիրքը գոցելով, տետրակին մէջ գրելու է սոյն վարժութեան մէջ գտնուած բառերէն քանի բառ. ուշադրութիւն ընելով որ ամեն մէկ բառ գլխագրով սկսուի եւ ամեն մէկ բառէն վերջն ալ կէտ մը գրուի. նոյնպէս բառերն իրարու տակէն գրելու է հնար եղածին չափ ուղիղ սիւնակի մը ձեւ տալով:

[Զ] Սոյն վարժութիւնն Բարձր-Յանգի ընդօրինակելու է տետրակին մէջ, լեցնելով ամբողջ երես մը. միշտ ջանալով գրածը գրքի միջի օրինակին նմանցնել հնար եղածին չափ ճշդութեամբ. իսկ եթէ օրինակ տրուած չըլլայ, մասնաւոր ուշադրութիւն ընծայելու է մաքուր եւ գեղեցիկ գրելու. գիտնալով որ այս վարժութեան նպատակն է Գեղեցիկ-Բարձր-Յանգի անգլիերէն:

[Է] Նախ ընդօրինակելու է տետրակին մէջ սոյն վարժութեան գտնուած բոլոր եզակի բառերն իրարու տակէ ուղիղ սիւնակի մը ձեւով եւ յոքնակի բառերն ուրիշ սիւնակի մը

մէջ. յետոյ ամեն մէկ եզակի բառին առջեւ իր յօքնակին՝ եւ ամեն մէկ յօքնակին առջեւ իր եզակին գտնել գըրելու է:

[Չ] Սոյն վարժութիւնը նոյն շարքով, բայց իրարմէ հետեւ, տետրակին մէջ ընդօրինակելէ վերջ, առաջին երեք սիւնակներու բառերէն ամեն մէկին առջեւ նշանակելու է ինչ Գէօ՛ ըլլալը. երկրորդ երեք սիւնակներուն՝ ինչ սեռ ըլլալը. եւ վերջին սիւնակի ստորագծուած բառերուն՝ ինչ հօւ՛մ ըլլալը:

[Ձ] Սոյն վարժութիւնն 1. Բարձրաձայն երկու անգամ հասարակ կարդալու է. հետզհետէ ինքն իրեն ստուգելով թէ կարդացածներուն մէջ ո՞ր բառը չը գիտէր. չը գիտցածներն, եթէ լինին, առջի երեսներուն մէջ նորէն գըտնելով սովորելու է: 2. Սոյն վարժութեան մէջէն գտնելով տետրակին մէջ սիւնակ սիւնակ գրելու է 3 յօքերն, հասարակ անուններ, յատուկ անուններ, եւ հետեւեալներու ամեն մէկէն հնգական բառ. ածականներ. եզակի, յօքնակի, առաջին դէմք, երկրորդ դէմք, երրորդ դէմք. արական, իգական եւ չէզոք բառեր. ուղղական, սեռական եւ հայցական հոլովներ:

[Ս] Սոյն վարժութիւնը 1. Երկիցս բարձրաձայն կարդալու է: 2. Նկատելու է ամեն մէկ բառ քանի՞ եւ ի՞նչ բառերէ կազմուած է: 3. Որոշելու է ո՞ր բառերը գոյական անուն են, որո՞նք ածական. եւ առանձին սիւնակներու մէջ գըրելու է: 4. Գտնելու է Գոյականներէն ամեն մէկը Հոլովներու ո՞ր օրինակին վրայ կրնայ հոլովուիլ, այն օրինակին վրայ գրաւոր հոլովելու է: 5. Զանազանելու է ածականներէն ամեն մէկն ածականներու ո՞ր կարգին կը պատկանի: 6. Ամեն մէկ բառովը մէյմէկ նախադասութիւն շինելու է:

[Յ] Այս առածները կամ ընտիր ասացուածները քանի մ'անգամ իրարու վրայէ հասարակ կերպով բարձրաձայն կարդալու է, հասկնալու է իւրաքանչիւր բառի նշանակութիւնն եւ ամբողջ առածին միտքը. յետոյ գոց ընելու է եւ յաջորդ օրը փորձելու է (Իօօ՛ի ԺԷ) նոյնը կրկնել քանի մը բարեկամներու:

[Ն] Այս վարժութեան նախ գլուխը դրուած բառերու ուղղագրութիւնն, ընթերցանութիւնն եւ նշանակութիւնը լաւ սովորելու է. յետոյ ընթերցանութեան մասն առնուածն երեք անգամ բարձրաձայն կ'արդալու է եւ մէկ անգամ

ընդօրինակելու է տետրակին մէջ. անկից վերջ նոյնը գրաւոր թարգմանելու է Հայերէնի եւ թարգմանածը բաղդատելու է բնագիր թարգմանութեան հետ, որը պէտք է գտնել Հայերէն Սուրբ Գրոց մէջ. հրահանգի ամեն մէկ պարբերութեան վերջը նշանակուած վկայութեան տեղը. գիտնալով որ Gen. կը նշանակէ Ծննդոց. Prov., Առակաց. Matt., Մատթէոսի Աւետարան. Rom., Հռովմայեցւոց. I. John, Ա. Թուղթ Յովհաննու. եւ այնուհետեւ պարբերութիւններէն մէկը գոց ընելով յաջորդ օրն խօսքի մէջ ուրիշներուն կրկնելու է:

[Ե] Սոյն վարժութիւնը կամ պատմութիւնը նախ բարձրաձայն կարդալու է այնքան անգամ, մինչեւ որ ուսանողը վստահ ըլլայ որ դիւրին կերպով կրնայ կարդալ. այնուհետեւ հասկնալու է ամեն բառի բառական նշանակութիւնը, յետոյ ամբողջ խօսքին ու հետզհետէ բոլոր պարբերութեանց իմաստն. ետքէն գիրքը գոցելով, վարժութեան մէջէն իրեն դիւրին եկած կտորներն կամ ամբողջն ինքնիրեն Բ-Յ-Յ-Յ Անգլիէի պատմելու է. յետոյ իւր պատմածը գրելու է տետրակին մէջ. յաջորդ օրը ջանալու է նոյնը Անգլիերէն պատմել իւր ծանօթներէն մէկ քանիին:

[Դ] Այս դասին վրայ ուսանողն աշխատելու է սակաւ առ սակաւ, աւելի իրր գրօսանք քան առօրեայ աշխատութիւն: Ամեն մէկ անգամին՝ առածներէն Հինգ վեց հատ կամ պատմութիւն մը միայն ուսանելու է. այսպէս, նախ պարզ կարդալու է քանիցս, իրեն անծանօթ բառերու Հնչումներն ու նշանակութիւնները միշտ բառարանի մը մէջէն գտնելով. լաւ ըմբռնելու է ամեն մէկ առածի կամ ասացուածքի իմաստը, կամ պատմութեան ամբողջ միտքը. յետոյ առածներն եւ ասացուածքները գոց ընելու է. եւ պատմութիւնն ինքն իրեն գոց բարձրաձայն պատմելու է. այնուհետեւ գոց գրելու է տետրակին մէջ. եւ գրածը նոյնպէս գրաւոր Հայերէնի թարգմանելու է. եւ յաջորդ օրը պատմութիւնն եւ առածները խօսքի մէջ կրկնելու կամ պատմելու է իւր բարեկամներէն մէկ քանիներուն:

[Յ] Ուսանողը փորձելու չէ սոյն դասին մէջ գտնուած բոլոր բառերը մէկ անգամէն սովորիլ. այլ ջանալու է ինքզինքն ընտելացնել բառերուն հետ այնպէս որ պէտք եղած ժամանակին կարողանայ յիշել թէ ո՞ր տեսած էր այդ բառը, կամ ո՞ր կարելի է գտնել այսինքն նշանի վերաբերեալ

բառեր. որ ասեն դիւրութեամբ գտնելով, ախտի կրնայ պէտք եղածը կրկին եւ կրկին: Եւ այսպէս հետզհետէ բոլորն անմոռանալի կերպով սովորիլ: Սակայն ներկայիս ընտրելու է իւր գաղափարին մօտ գտած քսան բառ միայն, զայնս ընդօրինակելու է իւր տետրակին մէջ առնուազն երեք ածական. եւ յետոյ իւր գրածները կարդալու է առնուազն երեք ածական. եւ ուսանելու է անոնց նշանակութիւններն որոմէ վերջ սոյն դասին մէջ գտնուած խօսակցութեան հետ ինքզինքը լաւ մը վարժեցնելու է, եւ անոր Անգլիերէն մասը միայն՝ առնուազն երեք ածական ընդօրինակելու է տետրակին մէջ. նոյնը յաջորդ օրը կրկնելու է գործնական կերպով (այսինքն, եթէ այս դասի խօսակցութիւնն ըսենք նպարավաճառի հետ է, իրիկունը գրքի մէջինին հետ լաւ վարժուելէ վերջ, յաջորդ օրը Անգլիացի նպարավաճառի մ'երթալու է, եւ Դեյմ'ֆրան մը գնելու է, խօսակցութիւնը կրկնելու համար). եւ կամ գէթ իւր Անգլիացի ծանօթ մէկ բարեկամին հետ խօսակցելու է նոյն նիւթին վրայ: Եթէ ուսանողը քերականութիւն գիտցող կամ սովորելու փափաքող մ'է, ուսանելու է նաեւ դասին մէջ տրուած Համաձայնական Կանոնն իր բացատրութիւններովը, նկատողութիւններովն եւ ծանօթութիւններովն. եւ կատարելու է հետեւած վարժութիւններն ըստ հրահանգի:

[Պ] Սոյն վարժութիւնը կարդալու է այնքան անգամ մինչեւ ընթերցողը վստահ ըլլայ որ շատ լաւ կը կարդայ. ընդօրինակելու է ամբողջն իւր տետրակին մէջ առնուազն Դէյմ'ֆրան. յետոյ գրաւոր Հայերէնի թարգմանելու է. ապա գիրքը գոցելով ծանուցումներէն մէկ հատը յիշողութենէն գրելու է տետրակին մէջ, եւ գրածը բաղդատելու է բնագրին հետ. ետքը գրածին անունները, հասցէները եւ կամ արհեստին անունները փոփոխելու է. ամեն մէկ փոփոխութենէն վերջ բարձրաձայն կարդալու է եւ բնագրին հետ բաղդատելու է. ապա մէկ քանի նմանօրինակ ծանուցումներ ինքիրմէ գրելու է: Յաջորդ առտու Անգլիերէն թերթ մ'առնելով, գտնելու է անոր մէջ Help եւ Situation Wantedներու սիւնակները, կարդալու է, եւ փորձել հասկնալու է. ընդօրինակելու է անոնցմէ գէթ հինգ հատ. եւ նմանօրինակներն ինքիրմէ գրելու է:

ԻՆՔՆՈՒՍՈՒՑԻՉ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Կը ծախուի

Ամերիկեան տիպ — կաշեկազմ, ոսկեզօծ (նստիչ համար) \$4.00

Ամերիկեան տիպ — լաթակազմ, ոսկեզօծ (նստիչ համար) \$3.50

Ամերիկեան տիպ — լաթակազմ, (առօրեայ Գործածութեան) \$3.00

Թուրքիոյ տիպ — թղթակազմ, Կէս Օսմ. Ոսկի կամ \$2.25

Ընկերներով Հինգ օրինակ միասին գնողներուն
մէկ օրինակ ԶՐԻ կը ղրկուի

Գրավաճառներու, Գործակալներու և Ուսուցիչներու համար,
առնուազն 10 օրինակ գնողներուն հարիւրին 20 զեղջ
20 օրինակ գնողներուն հարիւրին 25 զեղջ

Ամեն տեղի ճանապարհածախսը մենք կը վճարենք:

Ամեն յանձնարարութիւն կանխավճարով միայն կ'ընդունուին:

Ծանօթութիւններու, Վկայութիւններու և ուրիշ մանրամասնութեանց տեսարկը ԶՐԻ կը ղրկուի փափաքողներուն, եթէ ուզեն դիմել առ

B. R. TOROSSIAN,

114 EAST 28TH ST.,

NEW YORK., N. Y.

U. S. A.

DATE DUE

[illegible]

DEMCO 38-297

5 0265 244

